ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΓΕΡΟΥΣΙΑΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ

ΔΕΥΤΕΡΑΝ ΣΥΝΟΔΟΝ

ΤΗΣ

ΠΕΜΠΤΗΣ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1858.

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ

ΤΗΣ

ΓΕΡΟΥΣΙΑΣ

ΤΗΣ Β'. ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ Ε'. ΒΟΥΛΕΥΤ. ΠΕΡΙΟΔΟΥ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 20 Νοεμβρίου 1857, ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης, προσλαβὼν ὡς προσωρινοὺς Γραμματεῖς τοὺς Γερουσιαστὰς ΚΚ. Ἰω. Κολοκοτρώνη καὶ Δ. Χατζῆσκον, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἀπήγγειλεν ὅτι, κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Κανονισμοῦ, ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς πρώτης συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἐκλογὴ τῶν ἀντιπροέδρων καὶ γραμματέων τῆς Γερουσίας.

Ψηφοφορίας ἔπειτα γενομένης περὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν πρώτων, καὶ τῆς διαλογῆς τῶν ψήφων ἐνεργηθείσης ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν διὰ κλήρου ἐκλεχθέντων ψηφολεκτῶν ΚΚ. Δ. Χρηστίδου καὶ Π. Λιδωρίκη, ἔλαχον ὁ μὲν Κ. Ν. Ι. Μέξης ψήφους 29, ὁ Κ. Τ. Μαγγίνας ψήφους 16, καὶ ὁ Κ. Γ. Ψύλλας ψήφους 15, τριάκοντα Γερουσιαστῶν ψηφοφορησάντων· ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἐκήρυξεν ὅτι δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας ἐξελέχθησαν ἀντιπρόεδροι τῆς Γερουσίας οἱ ΚΚ. Ν. Ι. Μέξης καὶ Τ. Μαγγίνας.

Ψηφοφορίας ὕστερον ὁμοίας γενομένης περὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν Γραμματέων ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν, ἔλαχον ὁ μὲν Κ. Ἰω. Οἰκονόμου ψήφων 30, ὁ Κ. Κ. Ν. Μαυρομάτης ψήφων 15 ὁ Κ. Α. Χαραλάμπης ψήφων 14 καὶ ὁ Κ. Ἰάκ. Παξιμάδης ψῆφον 1, τριάκοντα Γερουσιαστῶν ψηφοφορησάντων· ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἐκήρυξεν ὅτι Γραμματεῖς τῆς Γερουσίας ἐξελέχθησαν οἱ ΚΚ. Ἰω. Οἰκονόμου καὶ Ν. Μαυρομμάτης.

Πρωτόκολλον ἐκλογῆς τῶν ΚΚ. ἀντιπροέδρων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν Β'. Σύνοδον τῆς Ε'. Βουλευτικῆς Περιόδου.

Ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ἐκλεχθέντος	Ἀριθμοὶ ψηφοδελτίων δι' ὧν δίδονται αἱ ψῆφοι	Ποσὸν ψήφων.
Τ. Μαγγίνας	1 4 8 9 11 12 14 15 17 18 19 20 22 23 24 26	16
Ν. Μέξης	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	29
Γ. Ψύλλας	2 3 5 6 7 10 12 13 16 21 25 27 28 29 30	15

Ἐν Ἀθήναις τὴν 20 Νοεμβρίου 1857

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ ψηφολέκται
Δ. Χρηστίδης
Π. Λιδορίκης

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Κολοκοτρώνης
Δ. Χατζῆσκος

Πρωτόκολλον ἐκλογῆς τῶν ΚΚ. Γραμματέων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν Β'. Σύνοδον τῆς Ε'. Βουλευτικῆς Περιόδου.

Ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ἐκλεχθέντος	Ἀριθμοὶ ψηφοδελτίων δι' ὧν ἐδόθησαν οἱ ψῆφοι	Τὸ ὅλον τῶν ψήφων
Ι. Οἰκονόμου	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	30
Α. Χαραλάμπης	1 2 5 7 11 12 14 17 21 23 26 27 28 30	14
Ν. Μαυρομμάτης	3 4 6 8 9 10 13 15 16 18 20 22 24 25 29	15
Παξιμαδὴς	19	1

Ἐν Ἀθήναις τὴν 20 Νοεμβρίου 1857.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Ἀντιπρόεδροι
Τ. Μαγγίνας.
Ν. Μέξης

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Χατζῆσκος
Ἰω. Κολοκοτρώνης

Οἱ Ψηφολέκται
Π. Λιδορίκης
Δ. Χρηστίδης

Ἀνεγνώσθη ἔπειτα ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως τὸ ἀπὸ 14 τρέχοντος μηνὸς καὶ ὑπ' ἀριθμὸν 180 ἔγγραφον τοῦ προέδρου τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου Κ. Ἀθ. Μιαούλη, δι' οὗ γνωστοποιεῖται ὅτι ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς εὐηρεστήθη νὰ δεχθῇ τὰς παραιτήσεις τοῦ πρώην προέδρου τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κ. Δ. Βούλγαρι, καὶ τοῦ ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κ. Μ Σκαλιστήρη, νὰ ἀναθέσῃ δὲ εἰς αὐτὸν τὸν ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν τὴν προεδρείαν τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, καὶ νὰ διορίσῃ τὸν μὲν Κ. Γ. Ῥάλλην πρώην πρόεδρον τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑπουργὸν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης, τὸν δὲ Γερουσιαστὴν Κ. Κ. Προβελέγγιον ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου
Ν. Μαυρομμάτις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 29 Νοεμβρίου 1857 ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 26 μελῶν, ὁ Πρόεδρος Κ. Ἀ. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ἐνεκρίθησαν.

Ἀνεγνώσθη μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 15 ἔγγραφον τοῦ προεδρείου τῆς Βουλῆς, δι' οὗ κοινοποιεῖται πρὸς τὴν Γερουσίαν, ὅτι ἡ Βουλὴ ἐξελέξατο πρόεδρον μὲν αὐτῆς τὸν Κ. Δ. Σ. Βυνδούρην ἀντιπροέδρους δὲ τοὺς ΚΚ. Σ. Κοπανίτσαν καὶ Φίλωνα Φίλωνος, καὶ γραμματεῖς τοὺς ΚΚ. Κ. Πονηρόπουλον Γ. Διαμάντην καὶ Π. Ψάθην, διὰ τὴν ἤδη ἀρξαμένην Σύνοδον.

Ἀνεγνώσθη ἀκολούθως ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ἰω. Θεοτόκη ἐξαιτουμένου τρίμηνον ἀπουσίας ἄδειαν διὰ τὸ ἐξωτερικὸν ἕνεκα τῆς πασχούσης ὑγείας του, καὶ ἐνεκρίθη γενομένης δεκτῆς τῆς αἰτήσεώς του.

Ἐγένετο ἑπομένως λόγος περὶ προσδιορισμοῦ ὅρου τινος, καθ' ὃν θέλουν δίδεσθαι πρὸς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστὰς εἰς τὸ μέλλον αἱ περὶ ἀπουσίας ἄδειαι· ἡ δὲ Γερουσία ἐπὶ τῇ προτάσει τινὸς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, ἀπεφήνατο ὅπως χορηγεῖται τοῦ

λοιποῦ ἀνὰ πᾶσαν Σύνοδον εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν τεσσαρακονθήμερος μόνον ἀπουσίας ἄδεια, ἕνεκα ὅλων τῶν λοιπῶν λόγων, ἐκτὸς ἐκείνων ἀποδεδειγμένης ἀσθενείας ἐνδεχομένου τινος δυστυχήματος ἢ ἐκτάκτου περιστάσεως· τοὺς λόγους τούτους θέλει ἐκτιμᾷ ἑκάστοτε τὸ Σῶμα κατὰ τὴν ἐνώπιον αὐτοῦ ἀνάγνωσιν τῶν ἀναφορῶν, καὶ ἀποφαίνεσθαι περὶ αὐτῶν τὰ δέοντα.

Ἀνεγνώσθησαν ἀκολούθως τέσσαρες ἀναφοραὶ τῶν Γερουσιαστῶν ΚΚ. Τζανετάκη Γρηγοράκη, Α. Δούκα, Ἀθ. Γρηγοριάδου καὶ Χ. Παπαπολίτου, ἐξαιτουμένων τοῦ μὲν πρώτου τεσσαρακονθήμερον, τοῦ δὲ δευτέρου καὶ τρίτου εἰκοσιπενθήμερον, καὶ τοῦ τελευταίου τριακονθήμερον ἀπουσίας ἄδειαν, καὶ ἡ Γερουσία ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀνωτέρω ὅρου ἐχορήγησεν αὐτοῖς τὰς ζητουμένας ἀδείας, λογιζομένας ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς Συνόδου, ἤτοι ἀπὸ τῆς 30 παρελθόντος Ὀκτωβρίου· ὥρισε δὲ ἵνα προσκληθῶσιν ὑπὸ τοῦ προεδρείου ἐκεῖνοι τῶν ὁποίων αἱ ἄδειαι ἔληξαν ἢ πλησιάζουσι νὰ λήξωσι, ὅπως μεταβῶσιν εἰς τὰ χρέη των.

Ἀνεγνώσθη μετὰ ταῦτα ἀναφορὰ τῆς χήρας καὶ τῶν ὀρφανῶν τοῦ ἀποθανόντος Ἀνδρέου Παπαδιαμαντοπούλου, παρουσιασθεῖσα διὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Γιαννάκη Χ. Πέτρου, συστήσαντος συνάμα εἰς τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ Σώματος τὰς ἀναφερομένας, στερουμένας τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου καὶ ἐχούσας δικαιώματα εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Ἔθνους, ἕνεκα τῶν ἐκδουλεύσεων τοῦ ῥηθέντος πατρὸς τῆς οἰκογενείας των.

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ἰω. Κολοκοτρώνης διεβεβαίωσε μὲν ἐνώπιον τῆς ὁλομελείας τοῦ Σώματος τὴν ἐνδειαν τῶν ἀναφερομένων, δικαιουμένων εἴς τινα περίθαλψιν, ἣν μένει νὰ ἀποφασίσῃ ἡ Κυβέρνησις, ἐκήρυξε δὲ ὅτι τὰ ἐν τῇ ἀναφορᾷ μνημονευόμενα ἱστορικὰ γεγονότα εἰσὶν ἀνύπαρκτα, καὶ ὅλως ἐπινοήματα τοῦ συντάκτου αὐτῆς καὶ τῶν ὑπογραψασῶν αὐτὴν γυναικῶν ὡς ἀμοίρων τῶν κατὰ τὸν ἀγῶνα διατρεξάντων, καὶ ἐπὶ τέλους παρετήρησεν, ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν καὶ τακτικὸν νὰ ἀναγινώσκωνται τοιαῦται ἀναφοραὶ πλήρεις ψευδῶν γεγονότων τῆς ἱστορίας μας, ἐνώπιον μάλιστα ἀνδρῶν, οἵτινες ἐδιοίκησαν ἄλλοτε καὶ διεύθυναν τὸ ἔθνος.

Εἰπόντος ἑτέρου τινος ἐκ τῶν Γερουσιαστῶν, ὅτι ἡ σύστασις ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ὡρίσθη ἐν τῷ κανονισμῷ, ὅπως μὴ εἰσάγωνται καὶ ἀναγινώσκωνται ἐνταῦθα ἀναφοραὶ τοιαῦται,

πλήρεις δηλ. γεγονότων ἱστορικῶν ἀνυπάρκτων, ἐξυβριστικῶν φράσεων καὶ τῶν παρομοίων, καὶ ὅτι ὅλαι αἱ ἀναφοραὶ, ὅθεν καὶ ἂν παρουσιάζωνται, πρέπει νὰ στέλλωνται πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν χωρὶς νὰ ἀναγινώσκωνται εἰς τὸ Σῶμα, μένοντες εἰς τὸν εἰσαγαγόντα τὴν ἀναφορὰν Γερουσιαστὴν τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ στηρίξῃ τὴν αἴτησιν τοῦ ἀναφερομένου κατὰ τὴν συζήτησιν αὐτῆς, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης ἀντέλεξεν, ὅτι δὲν συμφωνεῖ μετὰ τοῦ προαγορεύσαντος ὡς πρὸς τὴν παραπομπὴν τῶν ἀναφορῶν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, χωρὶς νὰ ἀναγινώσκωνται αὗται ἐνώπιον τοῦ Σώματος, ἀλλὰ μᾶλλον ὑποστηρίζει καὶ παραδέχεται, ὅτι ἕκαστος Γερουσιαστὴς ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ παρουσιάζειν καὶ ἀναγινώσκειν ἀναφορὰς· συμφωνεῖ δὲ πληρέστατα τοῦ νὰ παραπέμπεται ἑκάστη ἀναφορὰ ἀναγινωσκομένη εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, ὡς κατάλληλον νὰ ἐξετάζῃ τὰ ἀναφερόμενα, καὶ φέρῃ μίαν βάσιμον γνωμοδότησιν ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ ἀναφερομένου.

Ὑποστηρίξαντος καὶ ἑτέρου τὸ πρῶτον ζήτημα τοῦ ὅτι ὑπάρχει καθιερωμένον εἰς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστὰς τὸ δικαίωμα τοῦ παρουσιάζειν καὶ ἀναγινώσκειν ἀναφορὰς, καὶ παρατηρήσαντος ὅτι ἡ παραπομπὴ αὐτῶν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ἀναφορῶν προβλέπεται καὶ προσδιορίζεται εἰς τὸν κανονισμόν· ἄλλου δέ τινος προσθέσαντος, ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναγινώσκειν ἀναφορὰς εἶναι παραδεδεγμένον ἐκ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐν τῇ Γερουσίᾳ ἀναγνώσεως τῆς ἀναφορᾶς τῆς χήρας Τζαβέλα, καὶ ὅτι ἡ παραπομπὴ τῆς παρούσης ἀναφορᾶς πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν μένει εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Σώματος, ἀντέλεξεν ὁ δεύτερον ἀγορεύσας, ὅτι πᾶν ὅ,τι δὲν εἶναι γεγραμμένον ἐν τῷ κανονισμῷ δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἰσχὺν ἀπεριόριστον· καὶ ἂν ποτε ἀπεφασίσθη τι παρὰ τὸν κανονισμὸν, τὸ τοιοῦτον οὔτε ὡς μέσον ὑποστηρίξεως ἑτέρου τοιούτου ζητήματος ἠμπορεῖ νὰ λεχθῇ, οὔτε νὰ μᾶς ὑποχρεώσῃ δύναται ὅπως ἐνεργήσωμεν κατὰ τὴν ἐσφαλμένην ἐκείνην τάξιν καθ' ἣν ἐνηργήσαμεν, διότι οὔτε ἀξιοπρεπὲς οὔτε ὀρθὸν καὶ τακτικὸν εἶναι νὰ ἀναγινώσκωνται ἐνταῦθα τοιαῦται ἀναφοραὶ, αἵτινες περιέχουσι τοσαῦτα ἀνύπαρκτα ἱστορικὰ γεγονότα, ἐν οἷς καὶ τὸ περὶ μυήσεως τοῦ μυστηρίου τῆς ἐπαναστάσεως ὑπὸ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει Πατριάρχου, ὅπερ ἐσφαλμένως ἐπίσης ἀνέφερεν καὶ ἡ ἀναφορὰ τῆς χήρας τοῦ ἀοιδίμου Γιατρά-κου, κατὰ τὰς παρατηρήσεις αἵτινες τότε ἐγένοντο· διὰ τοὺς λόγους τούτους ἐπαναλαμβάνω ὅτι ὅλαι αἱ ἀναφοραὶ πρέπει νὰ παραπέμπωνται χωρὶς νὰ ἀναγινώσκωνται εἰς τὴν ἐπιτροπὴν· καὶ ἐγὼ ἔχω ἀνὰ χεῖρας τοιαύτην ἀναφορὰν τῆς χήρας ἑνὸς πρωταγωνιστοῦ καὶ προμάχου τῆς Ἀττικῆς, ἀλλ' ἐπιφυλάττομαι ὅπως παραδώσω αὐτὴν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν ἅμα συγκροτηθῇ.

Ἀντεπαρετήρησεν εἷς τῶν προλαληθέντων· ἠδυνάμην νὰ συμφωνήσω μετὰ τοῦ προλαλήσαντος ἂν ἡ ἀναφορὰ δὲν ἀνεγινώσκετο, τουτέστι ἤθελον παρακαλέσει τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστὰς νὰ μὴ ἀπαιτῶσι τὴν ἀνάγνωσιν τῶν παρ' αὐτῶν εἰσαγομένων ἀναφορῶν, ἀλλὰ νὰ ἀρκοῦνται εἰς τὴν παραπομπὴν αὐτῶν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν· ἐν τούτοις, ὡς πρὸς τὴν παροῦσαν ἀναφοράν, ἐπειδὴ ὅλοι ἀναγνωρίζομεν τὴν ἐνθειαν τῆς ἀναφερομένης μετὰ τῶν θυγατέρων αὐτῆς καὶ τὸ δικαίωμα τῆς περιβάλψεως αὐτῶν, προτείνω νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ἀρμόδιον ὑπουργεῖον διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐνταῦθα ἀναγνώσαντος τινος ἐκ τῶν προλαληθέντων ΚΚ. Γερουσιαστῶν τὸ ἄρθρον 50 τοῦ Συντάγματος, κατὰ τὸ ὁποῖον οὐδεὶς αὐτόκλητος ἐμφανίζεται ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ἢ τῆς Γερουσίας διὰ νὰ ἀναφέρῃ τι προφορικῶς ἢ ἐγγράφως· ἀναφοραὶ ὅμως παρουσιάζονται διά τινος Βουλευτοῦ ἢ Γερουσιαστοῦ ἢ παραδίδονται εἰς τὰ γραφεῖα, ὁ δεύτερον ἀγορεύσας Γερουσιαστὴς ἐπέφερεν καὶ ἐκ τρίτου τὰ ἑξῆς.

Ἐπειδὴ τὸ ἀναγνωσθὲν ἄρθρον 50 τοῦ Συντάγματος κλονίζει τὰς πεποιθήσεις, ὡς ἐκλόνησε στιγμαίως καὶ τὴν ἰδικήν μου, λέγω, ὅτι ἐπειδὴ οὐδεὶς ἐπιτρέπεται νὰ ἀνεφέρεται προφορικῶς ἢ νὰ παρουσιάζῃ ἀναφορὰς αὐτόκλητος, τὸ τοιοῦτον θεραπεύεται διὰ τῆς διατάξεως τῆς κανονιζούσης τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἀναφορῶν διά τινος Γερουσιαστοῦ, ἢ τὴν παράδοσιν αὐτῶν εἰς τὰ μέλη τοῦ προεδρείου, ὅταν οὐδεὶς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἀναδέχεται τὴν εἰσαγωγὴν των· ἐννοεῖται δὲ πάντοτε, ὅτι αἱ παραδιδόμεναι ἀναφοραὶ, εἴτε διὰ τοῦ ἑνὸς εἴτε διὰ τοῦ ἑτέρου τρόπου, τοῦ ἀναπληροῦντος τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναφέρεσθαι τηρουμένων τῶν νόμων τοῦ Κράτους, πρέπει νὰ παραπέμπωνται εἰς τὴν ἐπιτροπὴν· ἄλλως τε πρὸς τί ἡ σύστασις ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν; ὁ σκοπὸς βεβαίως τῆς συστάσεως αὐτῆς εἶναι ἐπωφελὴς, διότι τείνει εἰς τὸ νὰ ἐξετάζωνται τὰ ἀντικείμενα ἀκριβῶς, καὶ εἰσάγωνται οὕτως, ὥστε νὰ μὴ λαμβάνωσι χώραν ἐνταῦθα συζητήσεις σκανδαλώδεις καὶ ἀπαίσιαι·

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης· ἡ διάταξις τοῦ Συντάγματος, ἥτις ἐχορήγησεν εἰς πάντα Βουλευτὴν ἢ Γερουσιαστὴν τὸ δικαίωμα τοῦ παρουσιάζειν καὶ ἀναγινώσκειν ἀναφορὰς, ἀφορᾷ βεβαίως ἀντικείμενα σπουδαίας καὶ μεγάλης ἀξίας· τοιαῦτα ἀντικείμενα, ὅταν τυχὸν ὑπάρχωσι, ἀναμφιβόλως πρέπει νὰ παρουσιάζωνται ὑπό τινος Γερουσιαστοῦ, ὁ ὁποῖος πᾶσαν τυχοῦσαν ἀναφορὰν θέλει παραδίδει εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, εἰς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ παραπέμπεται, κατ' ἐμὲ, πᾶσα οἱαδήποτε ἀναφορὰ εἴτε ἀναγινώσκεται εἴτε μὴ, διὰ νὰ ἐξετάζεται καὶ ἀποφασίζεται ἐν γνώσει πᾶν ἀντικείμενον. Ἐν γένει δὲ προσθέτω, ὅτι οὐδεμία συζήτησις καὶ ἀπόφασις πρέπει νὰ γίνηται ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων στιγμιαίως ἀλλὰ μετ' ἀκριβῆ ἐξέτασιν καὶ μελέτην, σύμφωνα καὶ μὲ τὸν κανονισμὸν τὸν λέγοντα, ὅτι οὐδεμία συζήτησις λαμβάνει χώραν πρὸ τῆς παρελεύσεως **24** ὡρῶν.

Περαιωμένης ἐνταῦθα θεωρηθείσης τῆς περαιτέρω συζητήσεως ἐπὶ τοῦ πρώτου ζητήματος, τοῦ παρουσιάζειν καὶ ἀναγινώσκειν ἀναφορὰς διά τινος Γερουσιαστοῦ, ὡς προβλεπομένου ῥητῶς ἐν τῷ ἀναγνωσθέντι **50** ἄρθρῳ τοῦ Συντάγματος, καί τινων ἐκ τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν προτεινόντων νὰ διευθυνθῇ ἡ ἀναφορὰ πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν, ἄλλων δὲ ἰσχυριζομένων νὰ διευθυνθῇ αὕτη ὡς ἀναγνωσθεῖσα ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸ ὑπουργεῖον, ἡ Γερουσία, τῇ συγκαταθέσει καὶ τοῦ εἰσαγαγόντος αὐτὴν Γερουσιαστοῦ, ὥρισε νὰ διευθυνθῇ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, ὅπως φέρῃ ὅσον ἐνεστι τάχιον τὴν ἀνήκουσαν γνωμοδότησιν.

Ἀπαγγείλαντος ἔπειτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ὁ κανονισμὸς ἐν ἄρθρῳ **100** προβλέπει τὴν ἐκλογὴν ταμίου τῆς Γερουσίας εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστης συνόδου, ἡ Γερουσία ὥρισε τὸν διορισμὸν αὐτοῦ σήμερον· ψηφοφορίας οὕτω γενομένης περὶ τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν διὰ κλήρου ἐκλεχθέντων ψηφολεκτῶν ΚΚ. Γ. Ψύλλα καὶ Γ. Δαρειώτου, ἔλαχον ὁ μὲν Κ. Γ. Δαρειώτης ψήφους **22**· ὁ δὲ Κ. Γ. Παπαηλιόπουλος **4**· καὶ ἕτερός τις μίαν, εἴκοσι καὶ ἑπτὰ Γερουσιαστῶν ψηφοφορησάντων· ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἐκήρυξεν ὅτι ταμίας τῆς Γερουσίας ἐξελέχθη ὁ Κ. Γ. Δαρειώτης.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ταμία διὰ τὴν Β'. Σύνοδον τῆς Ε'. Περιόδου.

Γ. Δαρειώτης	**1, 2, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27,**	τὸ ὅλον **22**
Γ. Παπαηλιόπουλ.	**3, 5, 7, 20,**	» **4**
Ι. Κολοκοτρώνης	**14,**	» **1**

Ὁ πρόεδρος

Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ ψηφολέκται	Οἱ γραμματεῖς
Γ. Δαρειώτης	Ἰω. Οἰκονόμου
Γ. Ψύλλας	Ν. Μαυρομμάτης

Ἀνεκοίνωσεν ἐπὶ τέλους ὁ Κ. πρόεδρος, ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος **1850** ἐπιτροπὴ δὲν εἰσήγαγε μέχρι τοῦδε τὴν ἀνήκουσαν περὶ αὐτοῦ ἔκθεσιν, καὶ δέον ἵνα ἐπισπεύσῃ αὕτη τὴν καθυποβολὴν αὐτῆς ἐνώπιον τοῦ Σώματος διὰ τὰ περαιτέρω· ὁ δὲ ταμίας τῆς Γερουσίας κατὰ τὴν παρελθοῦσαν Σύνοδον πρέπει νὰ καθυποβάλῃ ὡσαύτως, κατὰ τὸν κανονισμὸν, τὸν ἐτήσιον ἀπολογισμὸν τῆς διαχειρίσεώς του διὰ τῆς ἁρμοδίας ἐπιτροπῆς πρὸς ἔγκρισιν. Μετὰ τὴν ἀνακοίνωσιν ταύτην ἡ Γερουσία, παραδεχθεῖσα τὴν πρόταιιν τοῦ Κ. προέδρου, ἀπεφήνατο τὴν ταχεῖαν εἰσαγωγὴν ἀμφοτέρων τῶν ἐκθέσεων τῆς τε ἐπὶ τοῦ ῥηθέντος ἀπολογισμοῦ τοῦ Κράτους, καὶ τῆς ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν παρελθοῦσαν Σύνοδον.

Ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος	Οἱ Γραμματεῖς
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ	Ἰω. Οἰκονόμου.
	Ν. Μαυρομμάτης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 11 Δεκεμβρίου 1857, ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 25 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ἐπεκυρώθησαν.

Κατόπιν ἀνεγνώσθη ἔγγραφον τοῦ ἐπὶ τῶν αὐλικῶν τελετῶν, δι' οὗ ἀναγγέλλεται πένθος ἐπὶ δύω ἑβδομάδας διὰ τὸν θάνατον τῆς πριγγιπίσσης Μαρίας Ἀμαλίας Νεαπόλεως. Ἐπὶ δὲ τῇ αἰτήσει τοῦ Γερουσιαστοῦ Δ. Γ. Βούλγαρη παρεχωρήθη αὐτῷ τριακονθήμερος ἀπουσίας ἄδεια.

Ἐπίσης ἀνεγνώσθη ἔγγραφον τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου περὶ ψηφίσεως ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῆς ἐνεστώσης συνόδου ποσοῦ τινος χρημάτων διὰ τὴν περαιτέρω καλλιέργειαν τῶν κήπων τοῦ πανεπιστημίου καὶ τὴν ἰσοπέδωσιν τῆς πρὸ αὐτοῦ πλατείας.

Ἀνεγνώσθη κατόπιν ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν τρίτην σύνοδον τῆς Δ'. Βουλευτικῆς περιόδου, ἔχουσα ὡς ἕπεται.

Πρὸς τοὺς συνιστῶντας τὴν Λογιστικὴν Ἐπιτροπὴν
τῆς Γερουσίας τῆς τρίτης Συνόδου τῆς Δ'. περιόδου
Κυρίους Μ. Α. Καΐρην Γκ. Καρακατζάνην, Γ. Μ.
Ἀντωνόπουλον, Ν. Πρασσακάκην καὶ
Ἰω. Χ. Πέτρου.

Ὑποβάλλω διὰ τῆς παρούσης εἰς τὴν λογιστικὴν ἐπιτροπὴν τὸν ἐτήσιον ἀπολογισμὸν τῶν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν τρίτην σύνοδον τῆς Δ'. βουλευτικῆς περιόδου ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς Γερουσίας, διηρημένον κατὰ κεφάλαια καὶ ἄρθρα τοῦ παρ' αὐτῆς ψηφισθέντος προϋπολογισμοῦ, καὶ συνωδευμένον μὲ τοὺς εἰδικοὺς πίνακας ἑνὸς ἑκάστου κεφαλαίου καὶ ἄρθρου καὶ μὲ τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα.

Ἐκ τοῦ γενικοῦ πίνακος θέλει παρατηρήσει ἡ ἐπιτροπή, ὅτι τὰ παρὰ τῆς Γερουσίας προϋπολογισθέντα ἐτήσια ἔξοδα συνεποσοῦντο εἰς δραχμὰς 273,070.

Ἀπέναντι τούτων ἐλήφθησαν ἐκ τοῦ Κεντρικοῦ ταμείου δυνάμει χρηματικῶν ἐνταλμάτων ἐκδοθέντων παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἐπὶ

τῇ βάσει αἰτήσεων τοῦ προεδρείου . . . . δραχ. 248,550

ἐδαπανήθησαν δὲ κατὰ τοὺς εἰδικοὺς πίνακας » 247,931

ἐπεστράφησαν εἰς τὸν Κεντρικὸν ταμεῖον κατὰ τὸ ἐπισυναπτόμενον εἰς τὸν γενικὸν πίνακα γραμμάτιον αὐτοῦ . . . . . » 619,—

δραχ. 248,550

Ἡ λογιστικὴ ἐπιτροπή, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τοὺς πίνακας τῶν ἐξόδων καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς ἐπισυναπτόμενα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα, παρακαλεῖται νὰ ἐπεξεργασθῇ τὸν προκείμενον ἀπολογισμόν, καὶ νὰ ὑποβάλῃ αὐτὸν εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Σώματος.

Ἀθήνησι τὴν 23 Φεβρουρίου 1857.

Ὁ Ταμίας τῆς Γερουσίας
Γ. Δαρειώτης

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Ἡ λογιστικὴ ἐπιτροπὴ ἐπεξεργασθεῖσα τὸν παρὰ τοῦ ταμίου Κυρίου Γ. Δαρειώτου καθυποβληθέντα ἀπολογισμὸν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν τρίτην σύνοδον τῆς παρελθούσης Δ'. βουλευτικῆς περιόδου, καὶ θεωρήσασα ὅτι αἱ γενόμεναι πληρωμαὶ συνοδεύονται μεθ' ὅλων τῶν δικαιολογητικῶν ἐγγράφων καὶ ἀποδείξεων, καὶ ὅτι ἐγένοντο ἐντὸς τῶν ὅρων τοῦ ὑπὸ τῆς Γερουσίας ψηφισθέντος προϋπολογισμοῦ καὶ τῆς ἀπὸ 18 Αὐγούστου 1856 ἀποφάσεως τοῦ Σώματος, δι' ἧς ἐπετράπη εἰς τὸν Κύριον ταμίαν ἡ ἀναπλήρωσις τῆς συνδρομῆς τῶν ὁποίων ἡ Γερουσία λαμβάνει εὐρωπαϊκῶν ἐφημερίδων ἐκ τῶν λοιπῶν ἄρθρων τοῦ προϋπολογισμοῦ, ὡς μὴ ἐπαρκέσαντος τοῦ διὰ συνδρομὴν τῶν ἐφημερίδων ψηφισθέντος ποσοῦ, εὑρίσκει τὸν προκείμενον ἀπολογισμὸν ὀρθῶς ἔχοντα, καὶ τὸν καθυποβάλλει εἰς τὴν ἔγκρισιν καὶ ἀπόφασιν τοῦ Σώματος.

Παρατηρεῖ μόνον ὅτι εἰς τὴν διὰ τὸν φωτισμὸν δαπάνην προϋπολογισθεῖσαν εἰς δραχμὰς 60 ἔλαβε χώραν ὑπέρβασις ἐκ δραχμῶν 12:45|00 διότι ἀντὶ τῶν προσδιορισθεισῶν δραχ. 60 ἐδαπανήθησαν δραχμαὶ 72:45|00. Ἂν καὶ μικρὸν τὸ ποσὸν τῆς ὑπερβάσεως ταύτης, μ' ὅλον τοῦτο διὰ τὴν λογιστικὴν τάξιν εἶναι ἀνάγκη νὰ δίδεται ἀρμοδίως ἡ δέουσα προσοχή, ὥστε νὰ μὴ γίνηται ἡ παραμικρὰ ὑπέρβασις ἐκ τῶν διαφόρων ἄρθρων τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ἀθήνησι τὴν 10 Δεκεμβρίου 1857.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Γκ. Καρακατζάνης — Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος
Γιαν. Χ. Πέτρου — Μ. Α. Καΐρης.

Ἀπολογισμὸς τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς Γερουσίας

Κατὰ τὸν ψηφισθέντα ὑπὸ τοῦ Σώματος Προϋπολογισμόν.	Ποσὰ προϋπολογισθέντα	Ἔσοδα		Ποσὰ λη- Δι' ἀποζημιώσεις τῶν Κ. Γερουσιαστῶν
Κεφ. Α'. Ἀποζημιώσεις Γερουσίας. . .	249960	Ληφθέντα τὸν 9βριον	1835	19830
Κεφ. Β'. Ἀρ. 1 μισθὸς προσωπικοῦ, 15000		» 10βριον	»	19830
» » 2 Καθυστερούμενοι μισθοὶ τῶν δύω συντακτῶν καὶ τοῦ γραφείως ἀπὸ 1 Μαΐου ἕως 24 Ὀκτωβρίου 1834 2900 .	17900	» Ἰανουάρ.	1836	19830
		» Φεβρουάρ.	»	18830
		» Μάρτιον	»	18830
		» Ἀπριλίου	»	18830
Γ'. ἔξοδα γραφ. ἐν γένει.		» Μάϊον	»	18830
1. Γραφικὴ ὕλη . Δρ. 300		» Ἰούνιον	»	18830
2. Θέρμανσις . . „ 150		» Ἰούλιον	»	18010
3. Φωτισμὸς . . „ 60		» Αὔγουστον	»	18150
4. Συνδρομὴ ἐφημερίδων. κλπ. „ 900		» Σιπτέμβρ.	»	17830
5. Δετικὰ πρακτικ. Β. ἐφημερ κλπ. „ 800		» Ὀκτώβριον	»	17830
6. Ἀγορὰ συγγραμμάτων . . . . . „ 500				
7. Ἀπρόβλεπτα ἔξοδα . . . . „ 1,500				
9. Διὰ καλλιέργειον τοῦ κήπου τοῦ Πανεπιστημίου. „ 1,000	5210			
	273070			225460

Ἐν Ἀθήναις τὴν 23 Φεβρουαρίου 1837.

Ὁ Ταμίας τῆς Γερουσίας

Γ. ΔΑΡΕΙΩΤΗΣ.

τῆς Γ'. Συνόδου τῆς Δ'. Βουλευτικῆς Περιόδου.

ψθέντα παρὰ τοῦ Κεντρ. Ταμείου

Διὰ μισθὸν τοῦ προσωπικοῦ	Δι' ἔξοδα γραφείου ἐν γένει	Ὁλικὰ ποσὰ	Ἔξοδα	Ποσὰ πληρωθέντα
1230	»	21060	Κεφ. Α'. Ἀποζημιώσ. Γερουσιασ. πίναξ 2.	225460 //
1150	2630	26610	// Β'. μισθὸς προσωπ. πίναξ 3.δρ. 14980	
1250	1000	22080	// » Καθυστερούμενοι μισθοὶ τῶν	
1250	»	20080	δύω Συντακτῶν καὶ καὶ τοῦ	
1250	1580	21660	Γραφέως ἀπὸ 1 Μαΐου ἕως	
1250	»	20080	24 Ὀκτωβρίου 1834 . » 2900	17880 //
1250	»	20080	// Γ'. ἔξοδα γραφείου ἐν γένει, ἤτοι	
1250	»	20080	1. Γραφικὴ ὕλη ὡς ὁ πίναξ Α'. . δρ. 258:30	
1250	»	19260	2. Θέρμανσις » // Β'. » 141: //	
1250	»	19400	3. Φωτισμὸς » // Γ'. // 72:45	
1250	»	19080	4. Συνδρομὴ ἐφημερίδων Δ'. // 1181:50	
1250	»	19080	5. Δετικὰ πρακτικῶν κτλ Ε'. // 416: //	
			6. Ἀγορὰ συγγραμμάτων Ζ'. // 30: //	
			7. Ἀπρόβλεπτα ἔξοδα Η'. // 1491:75	
			8. Διὰ καλλιέργειαν τοῦ κήπου τοῦ	
			Πανεπιστ. ὡς ὁ πίναξ Θ'. // 1000 //	
			Δρ. 4591: //	
			Ἐπιστραφέντα εἰς τὸ Κεντρικὸν	
			Ταμεῖον κατὰ τὸ συνημ. γραμ- » 4951: //	
			μάτιον . . . . . » 619: //	5210 //
17880	5210	248550		248550 //

Ἡμέρα δὲ συζητήσεως αὐτοῦ ὡρίσθη ἡ ὀγδόη ἀπὸ τῆς σήμερον.

Προκειμένου δὲ νὰ ἀναγνωσθῇ καὶ ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν ἐνεστῶσαν σύνοδον, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας λαβὼν τὸν λόγον εἶπε·

Κύριε! ἐπιτρέψατέ μοι νὰ παρατηρήσω ὅτι, διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ συζητήσωμεν ἐπ' ἀκριβῶς τὸν προϋπολογισμόν, πρέπει πρῶτον νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ἡμῶν τὸν ἀπολογισμόν, τὸ τοιοῦτον ὅμως ἀρσῦ ποτὲ δὲν συνέβη τοὐλάχιστον ἔπρεπε νὰ ἐφαρμοσθῇ ἤδη. ἢ νὰ ἐπέλθῃ ὡς καὶ ἐπάρχεται διόρθωσις τις τοῦ ἀτόπου διὰ τῶν ἑξῆς· – πρῶτον εἰς τὸ τέλος ἑκάστης συνόδου, καθ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ὑπαλληλία τοῦ γραφείου, τὰ περισσεύοντα χρήματα νὰ ἐπιστρέφωνται εἰς τὸ Κεντρικὸν ταμεῖον, ὅπως ἰσοζυγίζει ἡ ὑπάρχουσα δοσοληψία. Δεύτερον ἡ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπὴ πρέπει νὰ λαμβάνῃ τὴν πρὸς σύνταξιν αὐτοῦ ὕλην ἐκ τοῦ γραφείου· πρὸς τοῦτο μάλιστα ὑπάρχει καὶ ἀπόφασις τις τοῦ σώματος, τὴν ὁποίαν ἀδυνατῶ ταύτην τὴν στιγμὴν νὰ ἀνεύρω· οὐχ ἧττον ὅμως καὶ ἐγὼ ἔχω λόγους ἰσχυροὺς νὰ θεωρῶ τὸ τοιοῦτον ὡς ὀρθώτερον· καὶ πρίτον ἐπειδὴ ὁ γενικὸς προϋπολογισμὸς οὐδόλως συνάδει μετὰ κανονισμοῦ τοῦ σώματος, εἶναι ἀνάγκη νὰ τροπολογηθῇ ὁ τελευταῖος, ὥστε πᾶν ὅ,τι πράττομεν νὰ φέρῃ νόμιμον τύπον, διότι ὁ μὲν προϋπολογισμὸς θεωρεῖται ὡς μία πίστωσις ὁ δὲ κανονισμὸς εἶναι νόμος.

Τινὸς δὲ τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρατηρήσαντος, ὅτι βεβαίως ἡ ἐπιτροπὴ ἐνήργησε κατ' ἐντολὴν τοῦ γραφείου τοῦ σώματος καὶ κατέστρωσε τὸν προϋπολογισμὸν αὐτοῦ, ὁ Κύριος Πρόεδρος ἐπῆλθεν εἰς ὑποστήριξιν τῆς ἰδίας ταύτης, ἀναγνώσας συγχρόνως τὸ ῥητὸν ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου τὸ γραφεῖον συνῆλθε καὶ ἀπεφάσισε ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ σώματος, καὶ κατόπιν ἀνέθεσε τὴν κατάστρωσιν αὐτοῦ εἰς τὴν ἁρμοδίαν ἐπιτροπήν.

Τότε πάλιν ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Μαγγίνας ἐπανῆλθεν εἰς ὑποστήριξιν τῶν πρώτων παρατηρήσεών του διὰ τῶν αὐτῶν αἰτιολογιῶν, προσθέσας ὅτι δὲν λέγει ὅτι τὸ γραφεῖον δὲν ἐνήργησε καλῶς ἀλλ' ὅτι δὲν ἐχορήγησε τὴν ὕλην.

Ἐπὶ τούτοις ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος ὑπέλαβεν· ἴσως

ὁ προλαλήσας ἔντιμος Γερουσιαστὴς προτίθεται, ὡς μέλος μάλιστα τοῦ γραφείου, νὰ εἰσάξῃ νέαν τάξιν, νέον τρόπον τοῦ συντάττειν τοὺς προϋπολογισμοὺς καὶ διευθύνειν τὰς ἐργασίας τοῦ γραφείου καὶ τῆς ἐπιτροπῆς· ὁ τρόπος οὗτος ἐνδέχεται νὰ ἦναι ὁ ἄριστος, ἀλλ' οὐχ ἧττον εἶναι συζητητέος· ἂς ἔχῃ λοιπὸν τὴν ὑπομονὴν νὰ ἀκούσῃ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἀνὰ χεῖρας ἐκθέσεως, καὶ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν γενήσεται ἡ ἐπ' αὐτῆς συζήτησις, ἂς καταδείξῃ τὰ πλημμελῆ μέρη τῆς τε ἐκθέσεως καὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐπιφέρων τὰς ἁρμοδίας τροποποιήσεις τῶν ὁποίων τὴν ὀρθότητα, ἂς μὴν ἀμφιβάλλῃ, ὅτι καὶ ἐγὼ θέλω παραδεχθῆ, καὶ ἡ ἐπιτροπὴ δύναται τότε νὰ συμμορφωθῇ μὲ αὐτάς.

Κατόπιν τούτων τὸ Σῶμα ἀπεφάσισε νὰ ἀναγνωσθῇ ἡ ἀνὰ χεῖρας ἔκθεσις τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἥτις καὶ ἀνεγνώσθη ἔχουσα ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ λογιστικὴ ἐπιτροπὴ συντάξασα τὸν ἐτήσιον προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν ἐνεστῶσαν Β'. σύνοδον τῆς Ε'. περιόδου, ὑποβάλλει αὐτὸν εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ σώματος μετὰ τῶν ἑξῆς παρατηρήσεων καὶ διασαφήσεων.

Διὰ τῶν κεφαλαίων Α'. καὶ Β'. ἡ ἐπιτροπὴ ὑπελόγισε τὴν μὲν ἀποζημίωσιν τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν δι' ἓξ μῆνας εἰς δραχμὰς **135,000**, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ὡς καὶ τὸν περὶ διαρκείας τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων νόμον, καθ' ὃν ὑπελόγισε συνάμα καὶ δραχμὰς **2,000** δι' ἔκτακτα ἔξοδα τοῦ Κ. προέδρου. Τὴν δὲ μισθοδοσίαν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὑπαλλήλων ὡς ἑξῆς.

1) Διὰ μισθὸν τῶν δύω συντακτῶν, τοῦ πρωτοκολλιστοῦ τοῦ γραφέως, τοῦ ἀρχικλητῆρος καὶ τοῦ κλητῆρος τοῦ καταστήματος ἐπὶ ὁλόκληρον ἓν ἔτος εἰς . . . . δραχ **11040**

2] Διὰ μισθὸν δύω κλητήρων ἐπὶ ἓξ μῆνας, ὡς ὑπηρετησάντων καὶ κατὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον ἀνὰ δραχμὰς 60 . . . . . δραχ. 720

3) Διὰ μισθὸν τριῶν ἔτι κλητήρων ἐπὶ πέντε μῆνας ἀνὰ δραχμὰς 60 . . . . . » 900 } **1620**

τὸ ὅλον δραχ. **12660**

καὶ ταῦτα ὑπελόγισεν οὕτως ἡ ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὴν περὶ ἐπικυρώσεως τῶν ὑπαρχόντων ὑπαλλήλων καὶ κλητήρων πρᾶξιν τοῦ γραφείου· ηὗρεν δὲ τὴν μηνιαίαν μισθοδοσίαν τοῦ μὲν κλητῆρος τοῦ καταστήματος εἰς δραχμὰς 70 κατὰ μῆνα, διότι οὗτος καταβάλλει πολλοὺς κόπους πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν χρεῶν του ἀκριβῶ, καὶ εἶναι πτωχὸς πατὴρ πολυμελοῦς οἰκογενείας μὴ ἐχούσης οὐδένα ἄλλον πόρον ζωῆς, ἡ δὲ προϋπάρχουσα μισθοδοσία του δὲν ἐπήρκει οὐδὲ διὰ τὸν ἐπιούσιον ἄρτον αὐτῆς ἕνεκα τῆς ὑπερτιμήσεως τῶν τροφίμων· τῶν δὲ λοιπῶν πέντε κλητήρων εἰς δραχμὰς 60 διὰ τὸν αὐτὸν λόγον τῆς ὑπερτιμήσεως, καὶ διότι οὗτοι θέλουσιν ὑπηρετήσει ἐπὶ πέντε καὶ ἓξ μῆνας μόνον.

Διὰ τοῦ κεφαλαίου Γ'. ἡ ἐπιτροπὴ προϋπολόγισε τὰ ἔξοδα τοῦ γραφείου ὅπως καὶ εἰς τὴν παρελθοῦσαν σύνοδον, προσθέσασα μόνον δραχμὰς χιλίας πρὸς καλλιέργειαν καὶ περιτοίχισμα τοῦ πρὸς μεσημβρίαν παρακειμένου κήπου τοῦ Πανεπιστημίου, κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. **1688** ἔγγραφον τοῦ πρυτάνεως.

Ἀθῆναι τὴν 3 Δεκεμβρίου **1857**.

Ἡ ἐπιτροπή,

Γ. Καρακατζάνης — Γιαν. Χ. Πέτρου
Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος — Β. Χρηστακόπουλος.

Προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν Β'. Σύνοδον τῆς Ε'. Βουλευτικῆς Περιόδου.

Διατάξεις κονδυλίων.	Ποσὰ προϋπολογισθέντα. Κατ' ἄρθρον	Κατὰ κεφάλ.
ΚΕΦ. Α'. Ἀποζημιώσεις Γερουσιαστῶν		
Ἀποζημιώσεις **45** Γερουσιαστῶν ἀνὰ δρ. **500** κατὰ μῆνα . . . . . »	22500	
δι' ἓξ μῆνας		135000
Ἀποζημίωσις τοῦ Κ. Προέδρου δι' ἔκτακτα ἔξοδα αὐτοῦ κατὰ τὸν περὶ διαρκείας τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτ. τῆς **27** Ὀκτωβρίου **1856**.		2000
ΚΕΦ. Β'. Μισθοὶ Προσωπικοῦ.		
Μισθοὶ **2**. Συντακτῶν ἀνὰ δραχ. **200** κατὰ μῆνα . . . . . δραχ. **400**		
» **1**. Πρωτοκολλιστοῦ ἐκπληροῦντος καὶ χρέη γραμμ. . . » **200**		
ἐκ μεταφορᾶς . . δρ. **600**		
» **1**. Γραφέως . . . . . » **150**		
» **1**. πρώτου κλητῆρος . . » **120**		
» **1**. κλητῆρος τοῦ κατας. . » **70**		
δραχ. **940**		
δι' ἓν ἔτος	**11280**	
» **5**. ἔτι κλητήρων τῶν μὲν δύω ἐπὶ ἓξ μῆνας ἀνὰ δραχ. **60** **720**		
τῶν δὲ τριῶν ἐπὶ πέντε μῆνας δραχ. **60** **900**	**1620**	
ΚΕΦ. Γ'. Ἔξοδα Γραφείου ἐν γένει.		**12900**
1 Γραφικὴ ὕλη καὶ ἀγορὰ χάρτου πρὸς ἐκτύπωσιν τῶν Νομοσχ. ἐκθέσεων κτλ. δραχ. **300**		
2 Θέρμανσις . . . . . » **150**		
3 Φωτισμὸς . . . . . » **80**		
4 Συνδρομὴ ἐφημερίδων . . » **1000**		
5 Δετικὰ πρακτικῶν Β. Ἐφημερ. ἰδων βιβλίων κλπ. . . . . » **800**		
5 Ἀγορὰ συγγραμμάτων . . » **500**		
7 Ἀπρόβλεπτα ἔξοδα . . . » **1500**		
8 Διὰ καλλιέργειαν καὶ περιτοίχισμα τοῦ πρὸς μεσημβρίαν κήπου τοῦ Πανεπιστημίου . . . . » **1000**		**5330**
ἤτοι δραχμὰς ἑκατὸν πεντήκοντα πέντε χιλιάδας καὶ διακοσίας τριάκοντα . .		**155230**

Ἐν Ἀθήναις τὴν 3 Ὀκτωβρίου 1857.

Ἡ λογιστικὴ ἐπιτροπὴ

Ι. Χ. Πέτρου — Β. Χρηστακόπουλος
Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος — Γ. Καρακατζάνης.

Τοῦ δὲ Γερουσιαστοῦ Κ. Μαγγίνα πάλιν ἐπανελθόντος ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης παραχωρήσας τὴν ἕδραν του εἰς τὸν ἀντιπρόεδρον Κ. Μέξην ἐξέθηκεν ἐν ὀλίγοις, ὅτι ὁ ἀντιλέγων σήμερον Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας εἰς τὰ παρὰ τοῦ γραφείου ἐνεργηθέντα, ἔχει τὴν τιμὴν νὰ ἦναι μέλος αὐτοῦ ὡς ἀντιπρόεδρος, καὶ ὡς τοιοῦτος λαβὼν μέρος εἰς τὰς ἰδιαιτέρας αὐτοῦ συνεδριάσεις ἐνέκρινε καθολοκληρίαν ὅ,τι ἐγένετο, τότε παρεδέχθη νὰ ἀνατεθῇ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἡ σύνταξις εἰς τὴν ἁρμοδίαν ἐπιτροπὴν ὡς καὶ ἐγένετο· παράδοξον δὲ τῷ φαίνεται σήμερον νὰ ἀντιλέγῃ εἰς ὅ,τι ἴδιος ἀπεφάσισε.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν·

Ὅτε ἐσυσκεπτόμεθα, κύριοι, ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐγὼ εἶπα τότε, καθόσον ἀφορᾷ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ σώματος, ὅτι τὸ γραφεῖον δὲν ἠδύνατο νὰ προσθαφαιρέσῃ, ἀλλὰ μόνον νὰ προσδιορίσῃ αὐτὴν, θέτον τὰς ποσότητας τῆς παρελθούσης συνόδου ὡς γνώμονα, ἐφ' οὗ τὸ σῶμα ἠδύνατο ἐντὸς τοῦ δικαιώματός του νὰ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῆς αὐξομειώσεως αὐτῆς· οὐχ ἧττον ὅμως δὲν δύναμαι νὰ παρατρέξω ὅτι μεταξὺ τοῦ κανονισμοῦ καὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ὑπάρχει μεγίστη ἀνωμαλία.

Τοῦ σώματος ἀπαιτήσαντος τότε νὰ προσδιορισθῇ ἡ ἡμέρα τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀπεφασίσθη τὸ ἀμέσως σάββατον, καὶ ὁ πρόεδρος τῇ συγκαταθέσει τοῦ σώματος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου
Ν. Μαυρομμάτης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 14 Δεκεμβρίου 1857 ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 24 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ἐνεκρίθησαν.

Ἀναγνωσθείσης ἔπειτα ἀναφορᾶς τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Τζ. Γρηγοράκη ἐξαιτουμένου τριακονθήμερον παράτασιν ἀδείας, ἡ

Γερουσία θεωρήσασα ἰσχυροὺς τοὺς λόγους τῆς δυσκόλου διὰ ξηρᾶς μεταβάσεώς του εἰς τὴν πρωτεύουσαν, παρεδέξατο τὴν αἴτησίν του, ἐξαιρετικῶς τοῦ κατὰ τὴν προπαρελθοῦσαν συνεδρίασιν ἀποφασισθέντος ὅρου.

Παρελθὼν ἀκολούθως ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ἰω. Στάϊκος παρετήρησεν, ὅτι ἕνεκα τῶν ῥηγδαίων βροχῶν καὶ τῆς κατὰ συνέπειαν πλημμύρας τῆς παρακειμένης τῷ Ἀγρινίῳ λίμνης κατὰ τὴν θέσιν Γεφύρια τοῦ Ἀλαίμπεη, δὲν ἠδυνήθη νὰ ὑπερπηδήσῃ τὸν ἀποκλεισμὸν καὶ ἔλθῃ εἰς τὴν πρωτεύουσαν κατὰ τὴν ἔναρξιν τῶν Βουλῶν· ἐπειδὴ δὲ ἕνεκα τούτου δὲν συμπεριελήφθη εἰς τὰς μηνιαίας καταστάσεις, ἐξαιτήσατο νὰ θεωρηθῶσιν ἰσχυροὶ οἱ λόγοι του, καὶ νὰ ἀποφασισθῇ ἡ πληρωμὴ τῆς καθυστερουμένης ἀποζημιώσεώς του.

Γενομένης ἔπειτα παρατηρήσεως ὅτι αὐτὸ τοῦτο συνέβη καὶ εἰς τὸν Γερουσιαστὴν Μ. Α. Καΐρην, μὴ δυνηθέντα νὰ μεταβῇ ἐγκαίρως εἰς τὰ χρέη του ἕνεκα τῆς ἐπικρατούσης κακοκαιρίας καὶ τῆς ἐλλείψεως ἀτμοκινήτου, ἡ Γερουσία, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. προέδρου, ἀπεφήνατο ὡς δικαιολογημένην τὴν πληρωμὴν τῆς καθυστερουμένης ἀποζημιώσεως εἰς ἀμφοτέρους τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστάς.

Ἀναστὰς μετὰ ταῦτα τῆς ἕδρας του ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥ. Παλαμίδης ἔλεξε τάδε·

Κύριε Πρόεδρε!

Ἐπιτρέψατέ μοι παρακαλῶ τὸν λόγον ἐπὶ ἀντικειμένου σπουδαιοτάτου εἰς τὸν τόπον καὶ τὴν Κυβέρνησίν του· εἶναι δὲ τοῦτο ἡ παρ' ἄλλοτε ἀθλία ἤδη κατάστασις τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν σταφιδαμπέλων, τὴν ὁποίαν πραγματικώτερον καὶ μὲ θλῖψιν μου μεγάλην ἐβεβαιώθην ἐκ τοῦ πλησίον κατὰ τὴν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν γνωστήν σας μετάβασίν μου εἰς Κόρινθον.

Οὐδένα λανθάνουσι, Κ. πρόεδρε, τὰ δεινὰ ἅτινα οἱ ἰδιοκτῆται οὗτοι ὑπέστησαν πρὸ πέντε ἤδη ἐτῶν ἐκ τῆς ἐρεσίβης, καθὼς καὶ τὰ ὑπέρογκα χρέη, εἰς ἃ ὑπέπεσαν ἕνεκα τῆς ἀτυχοῦς καλλιεργείας τῶν τοιούτων κτημάτων των εἰς τὸ αὐτὸ διάστημα. Ἀλλ' ἐν ᾧ οὗτοι ἤλπιζον παραμυθίαν τινὰ ὡς ἐκ τῆς εὐτυχίας, ἥτις ἐφαίνετο εἰς τὰς σταφιδαμπέλους κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, κατὰ δυστυχίαν ὅμως ὡς ἐκ τῆς ἐπελθούσης, πολυμερίας καὶ τοῦ ἀστάτου ὅλης τῆς ἀτμοσφαίρας ἐν καιρῷ τῆς συγκομιδῆς, εἶδον ματαιωμένας φεῦ! πάσας τὰς ἐλπίδας των ὡς πασίγνω-

στον, διότι, ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ προσβληθέντος καρποῦ των κατέστη μὴ ἐμπορεύσιμον, ἀφ' ἑτέρου δὲ, ἐκτὸς τοῦ εἰς εὐάριθμα μέρη κατ' ἀρχὰς πωληθέντος ὀλιγίστου καρποῦ εἰς τιμὰς ὑπωσοῦν εὐαρέστους, ὅλον τὸ λοιπὸν ποσὸν μένει, εἰς τε τὰς ἐπιτοπίους ἀποθήκας καὶ εἰς τοὺς λιμένας τῆς Τεργέστης καὶ τοῦ Λονδίνου, τὸ μὲν ἀκαταζήτητον, τὸ δὲ ὑπὸ τιμὰς εὐτελεστάτας καὶ μὴ σκεπαζούσας οὔτε τὰ ἔξοδα τῆς μεταφορᾶς καὶ τοὺς προκαταβαλομένους φόρους· ὥστε, Κ. πρόεδρε, ἅπαντες οἱ δυστυχεῖς οὗτοι ἰδιοκτῆται, μὲ μικρὰς ἴσως ἐξαιρέσεις, μένοντες ὑπὸ τὸ βάρος τῶν μέχρι τοῦδε πολυετῶν χρεῶν των, ἀμηχανοῦν ὅλως καὶ ὡς πρὸς τὰ ἔξοδα τῆς προκειμένης νέας καλλιεργείας· περίστασις δεινοτάτη παρ' ἄλλοτε, καὶ ἥτις ἐπαπειλεῖ ἀδιστάκτως καὶ αὐτοὺς ἰδίως νὰ καταστρέψῃ, καὶ εἰς τὸ δημόσιον μεγάλην βλάβην νὰ φέρῃ διὰ τῆς στερήσεως σημαντικωτάτης προσόδου, ἐὰν λέγω, δὲν ἐπέλθῃ ἡ πρόνοια τῆς Κυβερνήσεως εἰς συνδρομὴν των ἐκτάκτως, ἀμέσως καὶ εἰδικῶς, καθόσον ἐπέστη σχεδὸν ἤδη καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐνάρξεως τῆς νέας καλλιεργείας τῶν τοιούτων κτημάτων.

Ἐνταῦθα δὲν εἶναι περιττὸν νὰ παρατηρήσω προσέτι, ὅτι παρόμοια σχεδὸν ἀτυχήματα καὶ εἰς ἄλλα τινὰ προϊόντα τοῦ Κράτους συγχρόνως ἐπεκτάνθησαν, ὡς κάλλιον ἐμοῦ τοῦτο οἱ συνάδελφοί μου γνωρίζουσι, καὶ ὅτι ἡ νομισθεῖσα ἐρέτος εὐτυχία δὲν ὑπῆρξε τοιαύτη, οὐδὲ εἶναι δυνατὸν, Κύριοι, νὰ ἐκλείψωσι κατά τε τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον τοιαῦτα δυστυχήματα καὶ εἰς τὰ ἑπόμενα ἔτη, ὥστε εἶναι ἀνάγκη καὶ εὐχῆς ἔργον, ὅπως λάβῃ πλέον ἡ ἡμετέρα Κυβέρνησις πρόνοιαν γενικὴν καὶ συστηματικὴν, διὰ νὰ ὑπάρχωσι καὶ παρ' ἡμῖν πάντοτε πρόχειρα τὰ μέσα εἰς τε τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν διατήρησιν τῆς ἰδιοκτησίας καὶ τῆς βιομηχανίας.

Διὰ νὰ δυνηθῶμεν δὲ νὰ φέρωμεν πρόσφορον καὶ ἀνάλογον ἐπὶ τῶν εἰρημένων γνώμην, συντρέχοντες οὕτω καὶ τὴν ἀγαθὴν τῆς Κυβερνήσεως προαίρεσιν, εἶναι ἀνάγκη, Κ. πρόεδρε, νὰ πληροφορηθῶμεν ἀπὸ τὸν ἁρμόδιον ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κ. ὑπουργὸν τί ἔπραξεν ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἐπεκτάσεως καὶ τῶν κεφαλαίων καὶ τῶν διαχειρίσεων ὡς καὶ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ τόκου μετὰ τῆς ὑπαρχούσης ἐθνικῆς Τραπέζης, καθὼς καὶ περὶ τῆς συστάσεως Γεωργικῶν Τραπεζῶν, ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα ἀμφότερα ἐλήφθησαν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ὑπ' ὄψιν πρὸ χρόνων ἤδη, καὶ ἰδίως ἀπὸ τοῦ **1852**, συμφώνως μὲ τὰς ἐκφρασθείσας εὐχὰς τῶν δημοτικῶν, ἐπαρχιακῶν καὶ γεωργικῶν Συμβουλίων, καὶ νομοθετικῶν Σωμάτων, περὶ τῶν ὁποίων αὐτῶν ἀντικειμένων καὶ προτάσεις παρὰ τῆς ἐθνικῆς Τραπέζης ἐγένοντο, ἂν δὲν λανθάνομαι, καὶ σχέδια διάφορα ἔλαβον χώραν, καὶ ἐπιτροπαὶ ἀλλεπαλλήλαι εἰς ἐξέτασιν καὶ γνωμοδότησιν ἐδιορίσθησαν· οὐχ ἧττον δὲ καὶ αἱ θετικώτεραι διαβεβαιώσεις περὶ ὅλων τούτων, ἰδίως δὲ περὶ τῆς ταχείας συστάσεως τῶν γεωργικῶν Τραπεζῶν, ἐδόθησαν εἰς ἀμφοτέρους τοὺς νομοθετικοὺς περιβόλους κατὰ τὰς τελευταίας συνόδους, ἀλλ' ἀγνοοῦμεν ὅλως διατί οὐδὲν μέχρι τοῦδε ἐπραγματοποιήθη.

Ἐκ τῶν ἐκτεθέντων, Κ. πρόεδρε, καταδειχθείσης τῆς σπουδαιότητος τῶν ἀντικειμένων καὶ τοῦ κατεπείγοντος αὐτῶν, δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι τὸ σεβαστὸν τοῦτο Σῶμα θέλει ἐγκρίνει, τοῦ νὰ προσδιορισθῇ ἡ ἁ. ἑπομένη συνεδρίασις, κατὰ τὴν ὁποίαν νὰ παρευρεθῇ καὶ ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, διὰ νὰ γίνωσιν αἱ δέουσαι πρὸς αὐτὸν ἐπερωτήσεις περὶ τῶν ὡς εἴρηται πράξεων καὶ ἐνεργειῶν τῆς Κυβερνήσεως, καὶ διὰ νὰ γνωρίσωμεν ἐνὶ λόγῳ τί ὑπολείπεται εἰς ἐπίτευξιν τῶν κοινῶν εὐχῶν, δίδοντες καὶ ὑμεῖς πᾶσαν τὴν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον δυνατὴν συνδρομήν· ἐν περιπτώσει δὲ ἀνελπίστου βραδύτητος εἰσέτι εἰς τὴν ἐπιτυχίαν αὐτοῦ, νὰ ἔλθωμεν εἰς τὴν ἐξέτασιν καὶ γνωμοδότησιν περὶ τῆς ἀπαιτουμένης εἰδικῆς καὶ προχείρου συνδρομῆς τῶν ἐξαιρετικῶς πασχόντων ἰδιοκτητῶν ὡς εἴρηται.

Ἀλλ' ἐπειδὴ, Κ. πρόεδρε, ὁ νῦν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κ. ὑπουργὸς, ὡς νεωστὶ τοιοῦτος διορισθεὶς, ἔχει ἀναμφιβόλως ἀνάγκην ἵνα ἐξετάσῃ τὰ γεγονότα ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὡς ἐ, τῆς ὑπηρεσίας, πρὸς ἀποφυγὴν πάσης βραδύτητος, εἶναι καλὸν νομίζω, νὰ εἰδοποιηθῇ ἄνευ ἀναβολῆς δι' ὑμῶν, ὅπως παρευρεθῇ κατὰ τὴν ἁ. συνεδρίασιν ἐφοδιασμένος μὲ τὰς πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένας πληροφορίας, χωρὶς, λέγω, νὰ περιμείνωμεν τὴν ἀποστολὴν τοῦ τῶν πρακτικῶν ἀποσπάσματος μετὰ τὴν ἔγκρισίν των.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ἀντωνόπουλος ὅτι, καθὰ γινώσκει, πρὸ τριῶν ἐτῶν ὁ Διοικητὴς τῆς ἐθνικῆς Τραπέζης ἔκαμε τὴν πρότασιν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν περὶ παραδοχῆς τοῦ μέτρου τῆς κτηματικῆς πιστώσεως (credits fonciès)· ἐὰν ἡ Κυ-

βέρνησις παρεδέχετο τὴν πρότασιν, ἔκτοτε τὰ ὠφελήματα τοῦ τοιούτου μέτρου ἤθελον εἶσθαι ἐξηπλωμένα εἰς τὸν λαὸν, καὶ ἐπαισθητὴ ἡ ὠφέλεια εἰς τὸν γεωργικὸν κλάδον.

Ὑποστηρίζων τὰ ἀνωτέρω ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ἰω. Κολοτρώνης εἶπεν, ὅτι ἐνώπιον πολλῶν ἐκ τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ὁ πρώην ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης διεβεβαίωσεν, ὅτι μετὰ τὴν παραδοχὴν τοῦ νόμου τῆς μεταγραφῆς καὶ ἡ χρηματικὴ κυκλοφορία ἐκ μέρους τῆς ἐθνικῆς Τραπέζης ἤθελεν ἐπεκταθῆ, καὶ οἱ τόκοι τῆς τε προεξοφλήσεως καὶ τῶν λοιπῶν δανείων ἤθελον καταβιβασθῆ, ὥστε ἕνεκα τούτου ὅλοι οἱ ΚΚ. Γερουσιασταὶ ἔσπευσαν νὰ δώσωσιν ὑπὲρ τοῦ νόμου ἐκείνου τὴν ψῆφόν των· ἀναγκαῖον λοιπὸν καθίσταται νὰ δοθῶσι περὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου αἱ δέουσαι πληροφορίαι.

Ἐπέφερεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζῆσκος· καὶ ἐγὼ ἔλαβον γνῶσιν σχεδίου τινος, τὸ ὁποῖον ὁ Κ. διοικητὴς τῆς ἐθνικῆς Τραπέζης εἶχε διευθύνει πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, δι' οὗ παρεδέχετο μὲν ἡ ἐλάττωσις τῶν τόκων τῶν δανείων πάσης τάξεως, προσδιορίζοντο δὲ προνόμια τινα ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς Τραπέζης· ἐπὶ τοῦ σχεδίου τούτου οὐδεμία ἀπόφασις ἐγένετο ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργείου διασκεπτομένου τὴν ὑπόθεσιν, καὶ ὁ νῦν Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν μανθάνων ἐκ τῆς παρούσης συζητήσεως, ὅτι μέλη τινα τοῦ Σώματος ἔχουσι γνῶσιν τῶν διατρεχόντων, ὀφείλει οὐ μονον νὰ δώσῃ ἁπλᾶς πληροφορίας, ἀλλὰ καὶ νὰ φωτίσῃ τὸ Σῶμα περὶ τῆς ἀληθοῦς καταστάσεως εἰς ἣν σήμερον εὑρίσκεται ἡ ὑπόθεσις, ὅπως τοὐλάχιστον δυνηθῇ νὰ τὴν κατανοήσῃ βεβαίως μετὰ προηγουμένην τινα μελέτην.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἡ Γερουσία ἀπεφήνατο ἵνα γίνῃ γνωστὴ εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν ἡ προκειμένη ἐπερώτησις, εἴτε δι' ἰδιαιτέρου ἐγγράφου τοῦ Κ. προέδρου, εἴτε δι' ἀποσπάσματος ἐκ τῶν πρακτικῶν, καὶ κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν δώσῃ τὸ ὑπουργεῖον τὰς ζητουμένας πληροφορίας κατὰ τὸ πνεῦμα τῶν ἀγορεύσεων τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν.

Ἀκολούθως ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν παρεκατέθεσεν τὰ βιβλία τῶν ἐν τῇ Βουλῇ εἰσαχθέντων ἀπολογισμῶν τῶν ἐτῶν **1854** καὶ **1855**· μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης ἐπήνεγκεν·

Οὐδεὶς πλέον ὑπολείπεται πρὸς καθυποβολὴν ἀπολογισμὸς μετὰ τοὺς ἤδη ὑποβληθέντας, κατὰ τὸν περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμον· πρὸς τακτοποίησιν τοῦ λογιστικοῦ τούτου κλάδου τοῦ δημοσίου, πρέπει νὰ γίνῃ προσπάθεια ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργείου, ὥστε ὅλοι οἱ ἐν τῇ Βουλῇ μένοντες ἀπολογισμοὶ νὰ ἐπεξεργασθῶσι καὶ συζητηθῶσιν· καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὸν μόνον ἐν τῇ Γερουσίᾳ μένοντα ἀπολογισμὸν τοῦ **1850** ἔτους, παρακαλῶ τὰ ἔντιμα μέλη τῆς ἐπὶ τούτου ἐπιτροπῆς νὰ ὑποβάλλωσιν, ὡς ἐλπίζω, μέχρι τῆς ἐλευσομένης ἑβδομάδος τὴν ἀνήκουσαν ἔκθεσιν διὰ τὰ περαιτέρω.

Προσέθηκεν ἕτερος ὅτι ἐλπίζει νὰ ὑποβληθῇ ἐντὸς τῆς ἐλευσομένης ἑβδομάδος ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀπολογισμοῦ ἐπιτροπῆς, ἀλλ' ἐὰν δὲν καθυποβληθῇ μέχρι τοῦ ἐλευσομένου Σαββάτου εἰκοστῆς πρώτης τρέχοντος, προτείνει νὰ ἐπιληφθῇ ἡ Γερουσία τῆς συζητήσεως αὐτοῦ αὐθωρεὶ ἄνευ ἐκθέσεως, ἢ νὰ διορίσῃ ἄλλην ἐπιτροπήν.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἡ Γερουσία ὥρισε νὰ ὑποβληθῇ ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἐντὸς τῆς ἐλευσομένης ἑβδομάδος, ἄλλως θέλει σκεφθῆ καὶ ἀποφασίσει περὶ τῶν περαιτέρω.

Ἀπαγγειλάντος ἔπειτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Γερουσίας διὰ τὴν ἐνεστῶσαν σύνοδον, ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως ἥ τε ἔκθεσις τῆς λογιστικῆς ἐπιτροπῆς καὶ ὁ προϋπολογισμός.

Ἀναγνωσθέντος δὲ ἰδίᾳ τοῦ Ἀ. Κεφαλαίου « ἀποζημιώσεις Γερουσιαστῶν » ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας ἐπήνεγκεν τὰ ἑξῆς·

Ἔλαβον τὸν λόγον ὅπως ἐκθέσω γενικάς τινας παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν προϋπολογισμοῦ, δι' ὧν θέλουσιν διασκεδασθῆ αἱ ἰδέαι αἵτινες ἐλέχθησαν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν, καθόσον δὲν ἐπρόκειτο οὔτε πρόκειται περὶ συμβιβασμοῦ διαφωνίας τινος καὶ μάλιστα μὴ ὑπαρξάσης· ἐρρέθη ὅτι ὑπῆρξε διαφωνία μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ γραφείου· ἂν καὶ τὴν λέξιν « διαφωνία » δύναται νὰ ἐκλάβῃ ὁ μὲν οὕτως ὁ δὲ ἄλλως, μ' ὅλα ταῦτα λέγω, ὅτι τοιοῦτόν τι δὲν ὑπῆρξε, καὶ ὅτι ἔφερε τὴν συζήτησιν ὁ τρόπος καθ' ὃν εἰσήχθη ὁ προϋπολογισμὸς καὶ τὰ περιεχόμενα αὐτοῦ· κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς ἐκθέσεως τοῦ γραφείου περὶ ἐπικυρώσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὑπαλλήλων καὶ διορισμοῦ τῶν κληρικῶν οὐδεμία διαφωνία συνέβη, καθόσον ἡ μειονοψηφία παρεδέξατο τὴν γνώμην τῆς πλειοψηφίας ὡς πρὸς τὴν αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κλη-

ἀπόφασις ἔμεινεν εἰς ἀχρηστίαν, λαθοῦσαν χώραν κατὰ πρῶτον ὑπ' αὐτοῦ τοῦ καταξενισταμένου σήμερον διὰ τὴν τοιαύτην ἀκυρότητα αὐτῆς, ὁ ἀγορεύων Γερουσιαστὴς ἐπαναλαβὼν τὸν λόγον του προσέθηκε· πᾶσα τυχὸν ἔλλειψις, ὅθεν δήποτε καὶ ἂν ἔλαβε χώραν, δὲν δύναται νὰ καθιερώσῃ δικαίωμα παραβιάσεως τῆς ἀποφάσεως τῆς Γερουσίας, ἥτις ἐνόσῳ δὲν μετατραπῇ διὰ νεωτέρας ἀποφάσεως εἶναι ἰσχυρὰ ἰσχυροτάτη, καὶ πρέπει νὰ διέπῃ τὰς πράξεις δι' ἃς καὶ ἐγένετο. ἄλλως τε πᾶν ὅ,τι ὑπογράφει ἰδίᾳ ὁ πρόεδρος, εἴτε μόνος εἴτε μεθ' ἑνὸς ἢ καὶ μετὰ τῶν δύω γραμματέων, δὲν δύναται νὰ τὸ γνωρίζῃ ὁ ἀντιπρόεδρος μένων ἐν τῇ οἰκίᾳ του καὶ μὴ προσκαλούμενος εἰς τοῦτο· τὸ χρέος τοῦτο ἀνήκει εἰς μόνον τὸν ἐνεργοῦντα τὰς πληρωμάς, ὅστις ὀφείλει νὰ κάμῃ τὰς παρατηρήσεις του καὶ νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὴν καθιερωθεῖσαν ἀπόφασιν· καὶ ταῦτα λέγων ἐκθέτω ὅ,τι ἡ πεποίθησίς μου κρίνει ὀρθὸν, παραβλέπων τὴν ὑπάρχουσαν τάσιν, ἣν γνωρίζω κάλλιστα, καὶ τῆς ὁποίας τὰ ἀποτελέσματα δὲν θέλουν εἶσθαι εὐάρεστα· τὴν δὲ ἀπόφασιν τοῦ Σώματος ὀφείλω νὰ τὴν σέβωμαι οἱαδήποτε καὶ ἂν ἦναι.

Ἐπῄνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης· ἐπὶ τοῦ ὅλου τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τῶν ἐπ' αὐτοῦ παρατηρήσεων τοῦ προλαλήσαντος δὲν ἔχω νὰ εἴπω τι, καθόσον ἡ διέπουσα ἡμᾶς τάξις περί τε τὴν σύνταξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τὴν διαχείρισιν τῶν ἐξόδων κατέστη ἤδη ἰσχυρὰ καὶ νόμιμος· ἔρχομαι ὅμως νὰ ἀντικρούσω τὴν πικρὰν παρατήρησιν τοῦ προαγορεύσαντος, εἰπόντος ὅτι ἡ Γερουσία, δὲν πρέπει νὰ ἐξοδεύῃ πέραν τοῦ κύκλου της, καὶ λέγω ὅτι ἡ Γερουσία ὅπως ἐψηφίσατο τὴν ἀνήκουσαν δαπάνην πρὸς ἀγορὰν λόγῳ συνδρομῆς συγγραμμάτων καταταχθέντων ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ της πρὸς καλλωπισμὸν αὐτῆς, οὕτω δύναται νὰ ἀποφασίσῃ τρίτην ἤδη φορὰν καὶ τὸ περὶ οὗ πρόκειται ποσὸν πρὸς καλλωπισμὸν τοῦ καταστήματος, εἰς τὸ ὁποῖον συνεδριάζει καὶ θέλει συνεδριάσει ἐπὶ πολὺ ἴσως.

Ἐπέρρε καὶ δεύτερον ὁ Κ. πρόεδρος, ὅτι ὁ πρὸ τοῦ τελευταίου ἀγορεύσας ἔντιμος Γερουσιαστὴς ὑπῆρξε καὶ ἄλλοτε ἀντιπρόεδρος κατὰ τὴν Β΄. σύνοδον τῆς Γ΄. περιόδου, καθ' ἣν ἠκολούθει μὲν νὰ προκαλέσῃ τὴν ὁποίαν ἀνέγνω ἀπόφασιν, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἐλησμόνησεν αὐτὴν, ἢ ἂν τὴν ἐνθυμήθη δὲν τὴν διετήρησε, ἰσχυούσης ἔκτοτε μέχρι σήμερον τῆς ἐπικρατούσης τάξεως, ἥτις, κατ' ἐμὲ, εἶναι ἡ τακτικωτέρα, καθόσον ἡ διαχείρισις τῶν ἐξόδων διαφεύγει τὴν ἀφροδιότητα καὶ τὰ καθήκοντα τῶν ΚΚι

ἀντιπροέδρων, ἅτινα ὁρίζονται ῥητῶς ἐν τῷ Κανονισμῷ, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν οἱ ἀντιπρόεδροι ἐνεργοῦσιν καθήκοντα προέδρου — ὁ Κ. Γερουσιαστὴς ὅμως ἐξακολουθεῖ πρὸ πολλοῦ νὰ κεντᾷ τὴν χορδὴν ταύτην τῆς διαχειρίσεως τῶν ἐξόδων, καὶ ἴσως διὰ τοῦτο ἔχει ὑπονοίας καταχρήσεων ἐκ μέρους τοῦ προεδρείου τοῦ ὁποίου ἔχω τὴν τιμὴν νὰ προΐσταμαι· ἀλλ' ἡ ὑπόνοια αὕτη, ὡς ἐκ τῶν πραγμάτων ἀποδεικνύεται, ὑπάρχει εἰς μόνον τὸν Κ. Γερουσιαστὴν, τῶν λοιπῶν πρεσβευόντων ἀντίθετον ὅλως τῆς ἰδικῆς του ἰδέαν· ἀλλὰ, κύριοι, τὰς ὑπονοίας ταύτας ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς πρέπει νὰ ἀποδείξῃ, ἄλλως πρέπει νὰ τῷ ἐπιβληθῇ σιωπὴ, καθόσον αἱ τοιαῦται ἰδέαι ἐκφραζόμεναι ἀφορῶσιν οὐχὶ μόνον ἐμὲ, ἀλλὰ καὶ τὰ διάφορα μέλη τῶν κατὰ καιροὺς γραφείων καὶ λογιστικῶν ἐπιτροπῶν, εἰς τὰ ὁποῖα ἐλάβατε μέρος οἱ πλειότεροι ἐξ ὑμῶν.

Ἐνταῦθα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας προσέθηκεν, ὅτι κηρύττει πανδήμως τὴν ἄκραν τιμιότητα τοῦ προέδρου Κ. Α. Μοναρχίδου, ἀπέχοντος πάντοτε ἀπὸ πάσης καταχρήσεως καθόσον ἀφορᾷ ἑαυτὸν, καὶ ὅτι δὲν πρεσβεύει κανὲν ἐξ ὅσων τῷ ἀπέδωκε διὰ τῆς ὁμιλίας του, ἀπαιτῶν ἁπλῶς χάριν σεβασμοῦ πρὸς τὰς ἀποφάσεις τοῦ Σώματος νὰ γίναται ὅ,τι εἶναι ἀποφασισμένον.

Ἀκολούθως τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Γ. Καρακατζάνη εἰπόντος, ὅτι τὸ ἄρθρον **102** (ὅπερ ἀνέγνω) ἀπάδει εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ προλαλήσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ, καὶ συνᾴδει ὅλως πρὸς τὴν γνώμην τοῦ προαγορεύσαντος Κ. προέδρου, τοῦ ὁποίου ἡ ἐν ταῖς ἀποδείξεσιν ἐπικύρωσις τῶν ἐξόδων ἀπαρτίζει τὸ ἔνταλμα, ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἐξέθηκε· τὸ ζήτημα ἀπεμακρύνθη τῆς κυρίας θέσεώς του· ὁ κατὰ πρῶτον λαλήσας ἔντιμος Γερουσιαστὴς διὰ τῆς ἀγορεύσεώς του δὲν εἶχε βεβαίως σκοπὸν νὰ ἐξελέγξῃ ἀπολογισμὸν, ἀλλὰ προέτεινε παλαιάν τινα ἀπόφασιν τῆς Γερουσίας ζητήσας τὴν ἐφαρμογήν της, ἀπόφασιν, ἥτις ἀντίκειται εἰς τὸν κανονισμὸν, καὶ ἀτόπως, κατ' ἐμὲ, ἔλαβε χώραν· τὴν προέτεινε, ἐπαναλαμβάνω, ὅπως ἐνεργεῖται εἰς τὸ μέλλον καὶ οὐχὶ ὅπως ἐξελεγχθῶσι παλαιαὶ διαχειρίσεις, ἄνευ σκοποῦ προσβολῆς ἢ αἰτιάσεως τινος.

Ἐπὶ τοῦ τελευταίου ζητήματος λέγω κἀγώ, ὅτι ἡ Γερουσία οὐδὲν δικαίωμα ἔχει νὰ καταχωρῇ ἔξοδον δι' ἀγορὰν βιβλίων, πολὺ δὲ περισσότερον διὰ καλλωπισμὸν καταστήματος, καθόσον ὅταν εἶναι ἀνάγκη συνδρομῆς ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ ἐνερ-

γήσῃ τοιαύτας βοηθείας, χωρὶς νὰ πειθαναγκάζεται, οὕτως εἰπεῖν, δι' ἀποφάσεων τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων.

Ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζῆσκος·

Δὲν ἐπεθύμουν, ὅπως δὲν ἐπεθύμουν καὶ ὅλοι οἱ ΚΚ. Γερουσιασταὶ ἴσως, νὰ ἔλθῃ τοιαύτη συζήτησις ἐνώπιον τῆς Γερουσίας· ἀλλ' ἐπειδὴ ἦλθεν δὲν δυνάμεθα εἰμὴ νὰ λάβωμεν μέρος ὁ εἷς κατοπιν τοῦ ἄλλου· εἶπον ἐν τῇ προλαβούσῃ συνεδριάσει καὶ ἐπαναλαμβάνω, ὅτι αἱ ἰδέαι τινος ἐκ τῶν προλαλησάντων ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἀντίκεινται εἰς τὴν τακτικὴν, ἣν πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἠκολούθησε κατὰ σειρὰν τὸ γραφεῖον· προέτεινεν ἤδη ἢ μᾶλλον ἐπεκαλέσθη μέτρον τι, ἐγκριθὲν δι' ἀποφάσεως τοῦ Σώματος, τοῦ νὰ ἐνεργῶνται τὰ ἔξοδα τῇ ἐγκρίσει καὶ τῇ ὑπογραφῇ ὅλων τῶν μελῶν τοῦ γραφείου· ἕτερος τῶν προλαλησάντων Κ. Γερουσιαστῶν ἐπεκαλέσθη τὸν κανονισμὸν κατὰ τῆς τοιαύτης προτάσεως ἢ ἀποφάσεως, ἂν καὶ ἐν ἀχρηστίᾳ μενούσης, καὶ εἶχε δίκαιον νὰ ἰσχυρισθῇ τὸ τοιοῦτον, καθόσον ὁ κανονισμὸς ὁ λέγων ὅτι τὸ ἔνταλμα τῆς πληρωμῆς ἐκδίδει μόνος ὁ πρόεδρος εἶναι νόμος τῆς Γερουσίας, καὶ πᾶν ἄλλο μέτρον εἶναι προσωρινὸν, ὅπερ δὲν ἔπρεπε νὰ παρεισαχθῇ ὡς ἀντικείμενον συζητήσεως, ὅπως μὴ παρουσιασθῶσιν ὡς ἐκ τούτου ἐσφαλμέναι ὑπόνοιαι ἀνυπάρκτων καταχρήσεων καὶ τὰ παρόμοια· ἔρχομαι ἤδη νὰ ἐξετάσω τὸ ζήτημα τῆς συνδρομῆς τῶν δραχ. 1000 πρὸς καλλιέργειαν τοῦ κήπου τοῦ πανεπιστημίου, τὴν ὁποίαν καὶ ὁ τελευταῖον ἀγορεύσας ἀπέκρουσεν, εἰπὼν ὅτι δὲν ἔχουσι τοιοῦτον δικαίωμα τὰ νομοθετικὰ Σώματα· ἀλλὰ, κύριοι, καὶ ἡ σημερινὴ ἀπόφασις τῆς Γερουσίας δὲν εἶναι ἄλλο τι, ὡς καὶ αἱ προλαβοῦσαι, εἰμὴ σύστασις πρὸς τὴν Κυβέρνησιν· ὅταν σήμερον ἀποφασισθῇ νὰ χορηγηθῶσι χίλιαι δραχ. διὰ τὴν καλλιέργειαν τοῦ κήπου, τὸ τοιοῦτον δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὡς αἴτησίς τις πρὸς τὴν Κυβέρνησιν περὶ πληρωμῆς τοῦ ποσοῦ τούτου πρὸς τὸν καλλωπισμὸν τοῦ καταστήματος ἐκ τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας, ποσοῦ, ὅπερ κατ' οὐδένα λόγον δύναται νὰ ἀντιστοιχήσῃ πρὸς τὸ ἐνοίκιον, ὅπερ ὀφείλει νὰ πληρώσῃ τὸ Σῶμα εἰς τὸ πανεπιστήμιον, τὸ ὁποῖον εἶναι κατάστημα τοῦ πανελληνίου· τοῦτο ἐγένετο καὶ ἄλλοτε ἐκ μέρους ἀμφοτέρων τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων, ἅτινα ἐγένοντο ἡ ἀρχὴ τοῦ τοιούτου καλλωπισμοῦ.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας· ἐπειδὴ ὁ προλαλήσας εἶπεν ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ παρεισαχθῇ τοιοῦτον ἀντικείμενον

εἰς συζήτησιν, λέγω ὅτι ὁ ἴδιος ὀφείλει νὰ ἦναι προσεκτικώτερος, καθόσον ἡ ἐν τῇ προλαβούσῃ συνεδριάσει φράσις του ὅτι « τὸ γραφεῖον εἶναι εἰς διαφωνίαν » ἔφερε τὴν συζήτησιν ταύτην· καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν ὑπὲρ τοῦ πανεπιστημίου συνδρομὴν λέγω, ὅτι δὲν πρόκειται ἤδη περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ὠφελείας ἢ τοῦ καλλωπισμοῦ, ἀλλὰ περὶ τοῦ δικαιώματος, ὅπερ δὲν ἔχει ἡ Γερουσία νὰ κάμῃ διαχείρισιν δημοσίων χρημάτων, ὡς πρὸς τὴν πρακειμένην συνδρομὴν τῶν δραχμῶν χιλίων ὑπὲρ τοῦ πανεπιστημίου πρὸς καλλιέργειαν τοῦ κήπου αὐτοῦ.

Εἰπόντος τινος τῶν προλαλησάντων, ὅτι τὴν ἀνάγκην τοῦ καλλωπισμοῦ δύναται νὰ ὑποδείξῃ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὸ προεδρεῖον μόνον, χωρὶς νὰ ἔχῃ γνῶσιν ἡ ἀποφασίσῃ τὸ Σῶμα, ἕτερος προσέθηκεν ὅτι καὶ ἄλλοτε ἀποφάσεις ἐγένοντο περὶ τοιούτων ἐξόδων, ἅτινα δὲν παρεδέχθη ἡ Κυβέρνησις νὰ πληρώσῃ, διὸ προέτεινε νὰ ἀναβληθῇ ἡ ἐπὶ τοῦ τοιούτου ἀντικειμένου ἀπόφασις, διὰ νὰ μὴ εὑρεθῇ τὸ Σῶμα τῆς Γερουσίας εἰς διαφωνίαν μετὰ τῆς Κυβερνήσεως.

Περαιωμένης ἐνταῦθα κηρυχθείσης τῆς περαιτέρω συζητήσεως, ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν τὸ Α. Κεφάλαιον « ἀποζημιώσεις Γερουσιαστῶν » καὶ ἐγένετο δεκτὸν ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ Κεφαλαίου Β'. « Μισθὸς προσωπικοῦ » Γερουσιαστής τις προέτεινε τὴν αὔξησιν τῆς μηνιαίας μισθοδοσίας τοῦ ἀρχικλητῆρος κατὰ δραχμὰς 20 ἕνεκα τῆς ὑπερτιμήσεως τῶν τροφίμων, λόγον ὃν ἐπικαλεῖται καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ὡς πρὸς τὴν αὔξησιν τῆς μισθοδοσίας καὶ τῶν λοιπῶν κλητήρων.

Τὴν αὔξησιν ταύτην, ὑποστηριχθεῖσαν ἐκτενέστερον καὶ ὑπ' ἄλλου ἐκ τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρεδέξατο ἡ Γερουσία, ὡς καὶ τὸ σύνολον τοῦ κεφαλαίου, ὡς ἐτροποποιήθη, ἀναβαίνοντος διὰ τῆς ἀνωτέρω αὐξήσεως εἰς δραχμὰς

Ἀναγνωσθέντος ἀκολούθως τοῦ Γ'. Κεφαλαίου « ἔξοδα γραφείου ἐν γένει » καὶ τινων ἐξαιτουμένων νὰ ἀποφασισθῇ τὸ περὶ τοῦ 8 ἄρθρου ζήτημα, ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἐξέθηκεν· τὸ ζήτημα περὶ οὗ πρόκειται εἶναι σπουδαῖον, καὶ δὲν πρέπει τοσοῦτον κατεσπευσμένως νὰ λύσωμεν αὐτό. Τὸ ἀντικείμενον ἂς μείνῃ ὅπως παρουσιάσθη, καὶ ἂς μείνωμεν ἕως ἐδῶ μόνον σήμερον, κάμνοντες ἁπλῆν ἐφαρμογὴν χωρὶς νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν λύσιν· ὅπως ἐδώσαμεν τὴν συνδρομήν μας διὰ τὴν καλλιέργειαν τοῦ πρὸς ἄρατον κήπου, τοιουτοτρόπως ἂς δώσωμεν

τὴν συνδρομήν μας διὰ τὴν καλλιέργειαν καὶ τοῦ πρὸς μεσημβρίαν κειμένου.

Ἀντέλεξεν ἕτερος· ὁ προλαλήσας ἐζήτησε νὰ σιωπήσωμεν ἐπὶ ἀντικειμένου ἐπὶ τοῦὁποίου δὲν πρέπει νὰ σιωπήσωμεν· ἂν ἡ Γερουσία ἔχῃ δικαίωμα νὰ διαθέτῃ δημόσια χρήματα, ἐγὼ προτείνω νὰ χορηγηθῶσι ἀντὶ χιλίων τρεῖς χιλιάδες δραχμῶν· ἑπομένως ἂν παρουσιάζεται πρότασίς τις πρέπει νὰ ἔλθῃ ἐπ' αὐτῆς καὶ ἡ δέουσα ἀπόφασις.

Παρετήρησεν ἕτερος· ὁ προλαλήσας προέτεινε νὰ ἀποφασισθῇ τὸ ζήτημα, ἕτερος πρὸ αὐτοῦ εἶπε νὰ μένῃ ἐκκρεμές· μένει λοιπὸν νὰ ἀποφανθῇ τὸ Σῶμα ποίαν τῶν δύω γνωμῶν δέχεται· ἂν δὲ ἐννοεῖται ὅτι ἡ παραδοχὴ τῶν χιλίων δραχμῶν λύει τὸ ζήτημα, τότε τὸ ζήτημα τοῦτο θεωρεῖται λελυμένον διὰ τῶν προλαβουσῶν ἀποφάσεων τοῦ Σώματος, καὶ δὲν δύναται νὰ διαφιλονεικηθῇ· διὰ ταῦτα φρονῶ καὶ συνιστῶ μάλιστα εἰς τὸ Σῶμα τὴν παραδοχὴν τοῦ ποσοῦ τῶν χιλίων δραχμῶν διὰ τὴν καλλιέργειαν καὶ τοῦ πρὸς μεσημβρίαν κήπου τοῦ πανεπιστημίου.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας.

Τὸ ζήτημα εἶναι καταφανὲς καταφανέστατον καὶ δὲν εἶναι ἐπιδεκτικὸν ἀντιρρήσεως τινος. Ἐὰν τὸ Σῶμα τῆς Γερουσίας ἦτο Σῶμα κυρίαρχον, ἀνεξάρτητον, ἔχον ἰδίους πόρους καὶ οὐδεμίαν ἀνάγκην τῆς Κυβερνήσεως, τότε αὐτὸ μὲν ἠδύνατο νὰ ἀποφασίσῃ περὶ παντὸς ἐξόδου, ἐγὼ δὲ ἠδυνάμην νὰ προτείνω ὑπὲρ τοῦ πανεπιστημίου καὶ πλείονα τῶν χιλίων δραχμῶν· ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει οὕτως· ἡ Γερουσία ἔχει μόνον τὸ δικαίωμα νὰ ἀκούῃ προτάσεις τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐξ αὐτῶν τὰς μὲν κατ' αὐτὴν ὀρθὰς νὰ παραδέχηται, τὰς δὲ νὰ ἀπορρίπτῃ, καὶ αὐτὴ ἡ ἰδία νὰ εἰσάγῃ προτάσεις. Τὰ συνταγματικὰ δικαιώματα αὐτῆς εἰσὶ διαγεγραμμένα ἐν τῷ Συντάγματι, ἐν τῷ ὁποίῳ εὑρίσκεται καὶ ἄρθρον προβλέπον τὰ περὶ τῶν ἐξόδων της· καθόσον ἀφορᾷ τὰς διὰ τὰς ἐργασίας αὐτῆς ἀναποφεύκτου δαπάνας, πέραν τοῦ διαγεγραμμένου τούτου κύκλου δὲν δύναται νὰ ἀποφασίσῃ τὸ παραμικρὸν ἔξοδον, ὑπὲρ οἱουδήποτε κοινοφελοῦς ἔργου ἢ καταστήματος· ἄλλοτε εἶπον ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν κυρίων ἐξόδων αὐτοῦ τοῦ Σώματος δὲν ἔχομεν πολὺ τὸ δικαίωμα νὰ ἀποφασίζωμεν οὕτως, ὥστε νὰ εὑρίσκωσι αἱ ἀποφάσεις μας ἀντίστασιν ἐκ μέρους τῶν ἄλλων σωμάτων, ἐνῷ δύω ἕτεροι συνάδελφοί μας ὁ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει Κλονάρης

καὶ ὁ ἐν Ἀονδίνῳ πρέσβυς Κ. Τρικούπης ἐπρέσβευον ἐναντίαν ἰδέαν τῆς ἰδικῆς μου, διατεινομένου πρός δὲ, ὅτι καὶ τὰ τρία νομοθετικὰ Σώματα πρέπει νὰ ἐξελέγχωσι τὰς πράξεις τῶν πρὸς Ἕλληνα, καθόσον ἄλλως δύναται νὰ μὴ ὑπάρξῃ ἡ προσήκουσα ἁρμονία, ἀλλὰ δὲν εἰσηκούσθην. Ἐν τούτοις τὸ παρὸν ζήτημα, ὅμοιον ἐκείνου τοῦ περὶ συνδρομῆς ἢ ἀγορᾶς συγγραμμάτων, εἶναι προφανῶς ξένον τῆς δικαιοδοσίας μας καὶ τοῦ συνταγματικοῦ ἡμῶν κύκλου, καὶ καθὸ λελυμένον δὲν ἐπιδέχεται ἀμφισβήτησίν τινα, δι' ὃν λόγον καὶ δὲν πρέπει νὰ τὸ θέσωμεν εἰς ψηφοφορίαν.

Τεθέντος ὕστερον εἰς ψηφοφορίαν τοῦ θέματος ἂν τὸ Σῶμα παραδέχεται τὴν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ καταχώρησιν τῶν χιλίων δραχμῶν, πρὸς καλλιέργειαν τοῦ κήπου τοῦ πανεπιστημίου, ἡ Γερουσία ἀπερήνατο διὰ χειροτονίας ὅτι παραδέχεται τὴν καταχώρησιν ταύτην.

Παραδεχθέντος δὲ καὶ τοῦ Κεφαλαίου Γ', ὅπως ἔχει, ἐγένετο κατόπιν ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ προϋπολογισμοῦ, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ διὰ ψήφων 23 κατὰ 3 ὡς τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Γερουσίας διὰ τὴν Β'. σύνοδον τῆς Ε'. περιόδου.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης		Ἀθανάσιος Διδωρίκης	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Γεώργιος Δαρειώτης	Ν
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος		Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ο	Δημήτριος Βούλγαρης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ο	Ἀδὰμ Δούκας	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης		Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος		Ἀντών. Κριεζῆς	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	
Γεώργιος Ψύλλας	Ο	Δημήτρ. Πλαπούτας	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Ἰωάννης Στάϊκος	Ν

Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	. . .	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	. . . Ν
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	. . Ν	Κωνς. Προβιλέγιος	. . . .
Δημήτριος Χατσίσκος	. . Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	. . . . Ν
Δημήτριος Χρηστίδης	. . Ν	Σπῦρος Μίλιος	. . . . . Ν
Νικόλ. Μαυρομμάτης	. . . Ν	Ῥήγας Παλαμίδης	. . . . Ν
Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	. .	Δημήτριος Κουντουριώτης.	. Ν
Παναγ. Διδωρίκης	. . . .		

Ἐπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραματεῖς.
Ἰω. Οἰκονόμου.
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 16 Δεκεμβρίου 1857, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 31 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κύριος Ἀναγ. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ἐπεκυρώθησαν.

Κατόπιν ὁ Κ. πρόεδρος τῇ συγκαταθέσει τοῦ Σώματος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου.
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 17 Δεκεμβρίου 1857, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 26 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ἐπεκυρώθησαν.

Κατόπιν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας καὶ περὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ 1858, καθὼς καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἔκθεσιν, ἔχοντα ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἐπιψηρισθέντος παμψηφεὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ καὶ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας τοῦ 1858 ἔτους παρὰ τῆς Βουλῆς, παρουσιάζοντες αὐτὸ καὶ εἰς ὑμᾶς κατὰ διαταγὴν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος, ἐπικαλούμεθα τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν αὐτοῦ.

Λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ θέσωμεν ὑπ' ὄψιν σας τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσίν μας, ἥτις καθιστᾷ πᾶσαν περαιτέρω ἀνάπτυξιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου περιττήν.

Ἀθήνησι τὴν 16 Δεκεμβρίου 1857.

Οἱ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν, Στρατιωτικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν ὑπουργοὶ
ΑΘ. Α. ΜΙΑΟΥΛΗΣ, Λ. ΣΜΟΛΕΝΣΚΗΣ, Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ Θ Ε Ο Υ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῆ ὡς ἔχει καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἀθήνησι τὴν 16 Δεκεμβρίου 1857.

Ο Θ Ω Ν

ΑΘ. Α. ΜΙΑΟΥΛΗΣ. Λ. ΣΜΟΛΕΝΣΚΗΣ. Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἐπερασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Ἡ δύναμις τοῦ ναυτικοῦ προσδιορίζεται διὰ τὸ 1858 ἔτος εἰς χιλίους ἑκατὸν τεσσαράκοντα ὀκτὼ 1,148 ἄνδρας, ἀξιωματικούς, ὑπαξιωματικούς, ναύτας καὶ λοιπούς.

Ἡ δύναμις τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς προσδιορίζεται διὰ τὸ 1858 ἔτος εἰς δέκα χιλιάδας διακοσίους ἑξήκοντα ὀκτὼ 10268 ἄνδρας, ἀξιωματικούς, ὑπαξιωματικούς, στρατιώτας καὶ λοιπούς.

Ἄρθρον 2.

Ἡ στρατολογία καὶ ἡ ναυτολογία προσδιορίζεται διὰ τὸ ἔτος 1858 εἰς δισχιλίους 2000 ἄνδρας.

Οἱ δισχίλιοι 2000 οὗτοι ἄνδρες θέλουν διανεμηθῆ, κατ' ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ, παρὰ μὲν τῶν Νομαρχῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας παρὰ δὲ τῶν Ἐπάρχων εἰς τοὺς δήμους.

Ἄρθρον 3.

Αἱ ἐν τοῖς ἄρθροις δύω ἕως ἕνδεκα, συμπεριλαμβανομένου καὶ τούτου διατάξεις τοῦ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας νόμου τοῦ 1851 ἰσχύουσι καὶ διὰ τὴν στρατολογίαν καὶ ναυτολογίαν τοῦ 1858 ἔτους.

Ἄρθρον 4.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἡ δὲ Γερουσία ἀπεφάνθη νὰ διέλθῃ πρὶν ἢ συζητηθῆ ἁπάσας τὰς ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ ὁριζομένας διατυπώσεις.

Ἐπίσης ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω κατ' ἐντολὴν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ νομοσχέδιον μετὰ ἐκθέσεως, περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως δραχμῶν 25,000 ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ 1857 προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, ἔχοντα ὡς ἑξῆς.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν Ὑμετέραν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τὸ συναπτόμενον νομοσχέδιον, κατὰ τὸ ὁποῖον χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις δραχμῶν 25,000 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου διὰ τὸ 1857 ἔτος, καὶ τὸ ὁποῖον διῆλθε τῆς δοκιμασίας τῆς Βουλῆς.

Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο συνοδεύων μετ' ἀντιγράφων τῆς ἐκθέσεως τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ, καὶ τῆς πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκθέσεώς μου, κρίνω περιττὸν νὰ ἐπαναλάβω ἐν τῇ παρούσῃ τὸν λόγον περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς πιστώσεως ταύτης. Ἔχω δὲ τὴν πεποίθησιν, ὅτι καὶ παρ' Ὑμῖν ἐκτιμηθήσεται ἡ προκαλοῦσα τὴν πίστωσιν ἀνάγκη, καὶ ὅτι ἀσμένως ἐπιψηφίσητε τὸ ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 17 Δεκεμβρίου 1857.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον, ψηρισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὥσπερ ἔχει, ὑποβληθήτω εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθήτω ὑπ' αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 17 Δεκεμβρίου 1857.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπερασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Χορηγεῖται ἀναπληρωματικὴ πίστωσις ἐκ δραχ. εἴκοσι πέντε χιλιάδων ἐπὶ τοῦ Κεφαλ. Θ'. ἄρθρ. 2. (Βοήθειαι ἰδιαίτεραι σ' τοῦ διὰ τὸ ἔτος 1856 εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἡ Γερουσία ἀπεφάσισε νὰ τυπωθῆ καὶ διανεμηθῆ.

Ὡς ἀντικειμένου δὲ τῆς σημερινῆς συνεδράσεως ἀπήγγειλεν ὁ Κ. πρόεδρος τὴν συζήτησιν ἐγγράφου τινος τοῦ Κ. προέδρου τῆς Βουλῆς, δι' οὗ ἀναγγέλει, ὅτι πρότασις τις, ἐκ μέρους δύω βουλευτῶν γενομένη, ἔλαβε μορφὴν προβουλεύματος, τοῦ ὁποίου τὴν ἐπιψήφισιν καθυποβάλλει ὑπ' ὄψιν τῆς Γερουσίας.

Τὸ ἔγγραφον τοῦτο ἀνεγνώσθη, ὅπως καὶ τὸ ἐν λόγῳ προβούλευμα, ἀφορῶν ἔκτακτον πίστωσιν ἐκ δραχμῶν 100,000 αἵτινες θέλουσι χρησιμεύσει ἵνα ἑορτασθῆ ἡ 25η Ἰανουαρίου 1858 ἡμέρα καθ' ἣν κλείει ἡ ἀπὸ τῆς ἁρίξεως τοῦ Σ. ἡμῶν Βασιλέως ἐν Ἑλλάδι εἰκοσιπενταετία. Ἔχουσι δὲ τὰ ἔγγραφα ταῦτα ὡς ἑξῆς.

Ἀριθ. πρ. 47.

ΤΟ ΠΡΟΕΔΡΕΙΟΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ.

Πρὸς τὸν Κύριον Πρόεδρον τῆς Γερουσίας.

Οἱ βουλευταὶ Κύριοι Θ. Α. Ζαΐμης καὶ Α. Χ. Λόντος προθέμενοι νὰ διατυπώσωσι τὸ αἴσθημα, τὸ ὁποῖον φλέγει τὰς καρδίας ὅλων τῶν μελῶν τῆς Βουλῆς, διὰ τὴν ἐπερχομένην χαρμόσυνον ἡμέραν τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀφίξεως τῆς Α. Μ. τοῦ Σεβαστοῦ ἡμῶν Βασιλέως, συννενοηθέντες μεθ' ἡμῶν, συνέταξαν καὶ ὑπέβαλον πρότασιν νόμου, περὶ χορηγίας ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 100,000 κλπ. Ἡ πρότασις αὕτη διατρέξασα πάσας τὰς διατυπώσεις τοῦ κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς, καὶ ψηφισθεῖσα σήμερον ὁμοφώνως, κατέστη προβούλευμα, ὅπερ λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ διαβιβάσωμεν εἰς τὸ Σῶμα τῆς Γερουσίας διὰ τοῦ παρόντος Διαγγέλματος, καὶ παρακαλοῦμεν ὑμᾶς, Κύριε πρόεδρε, νὰ φέρητε τοῦτο εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος διὰ τὰ περαιτέρω.

Τὰ πρακτικὰ θέλουσι παραδοθῆ εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Γερουσίας αὔριον.

Ὁ πρόεδρος
ΔΗΜ. ΒΟΥΔΟΥΡΗΣ,

Οἱ γραμματεῖς
Γ. Διαμάντης

ΠΡΟΒΟΥΛΕΥΜΑ

Ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 16 Δεκεμβρίου.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Ἡ εἰκοστὴ πέμπτη τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ ὀγδόου ἔτους, ἡμέρα, καθ' ἣν συμπληροῦνται εἴκοσι καὶ πέντε ἔτη ἀπὸ τῆς πραγματοποιήσεως τῶν εὐχῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα αἰσίας ἀφίξεως τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, θέλει ἑορτασθῆ μετὰ πάσης τῆς προσηκούσης λαμπρότητος.

Ἄρθρον 2.

Πρὸς τοῦτο χορηγεῖται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον ἐκτακτος πίστωσις ἐκ δραχ. ἑκατὸν χιλιάδων (100,000).

Ἄρθρον 3.

Τὸ ὑπὸ τοῦ Δήμου Ναυπλιέων θεμελιωθὲν ἐν τῷ τόπῳ τῶν ἀποβατηρίων τῇ Α. Μεγαλειότητος μνημεῖον θέλει περαιωθῆ καὶ καταρτισθῆ δαπάνῃ δημοσίᾳ. Τὸ δὲ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον θέλει ζητήσει ἐν καιρῷ τὴν χορηγίαν τῆς πρὸς τοῦτο ἀναγκαιούσης πιστώσεως.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς
ΔΗΜ. ΒΟΥΔΟΥΡΗΣ.

(Τ. Σ.)

Ἡ Γερουσία ἐρωτηθεῖσα ἀπεράσισε νὰ διευθυνθῆ τὸ παρὸν προβούλευμα ἀμέσως μετὰ τὴν συνεδρίασιν εἰς τὰ τμήματα ὅπως λάβωσι γνῶσιν αὐτοῦ καὶ συζητηθῆ αὔριον.

Κατόπιν ὁ Κ. πρόεδρος τῇ συγκαταθέσει τοῦ Σώματος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου.
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 18 Δεκεμβρίου 1857, ἡμέρα. Τετάρτη.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παόντων 26 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προλαβούσης ἀπήγγειλεν, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ ἀπὸ 17 τρέχοντος προβουλεύματος τῆς Βουλῆς περὶ χορηγίας ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχ. 100,000, διὰ τὴν μετὰ πάσης τῆς προσηκούσης λαμπρότητος ἐνέργειαν τῆς τελετῆς τῆς 25 Ἰανουαρίου 1858, ἡμέρας, καθ' ἣν συμπληροῦνται εἴκοσι καὶ πέντε ἔτη ἀπὸ τῆς αἰσίας εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀφίξεως τοῦ Σεβαστοῦ ἡμῶν Ἄνακτος.

Ἀνεγνώσθη ἑπομένως ὑπὸ τοῦ Κ. γραμματέως τὸ προβούλευμα ὡς καὶ ἡ συνοδεύουσα αὐτὸ ἔκθεσις τοῦ Κ. προέδρου

τῆς Βουλῆς· ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Δ. Χρηστίδης λαβὼν τὸν λόγον ἐπέρερε τὰς ἀκολούθους γενικὰς παρατηρήσεις.

Ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ πλέξω τοὺς στεράνους τῆς Συνταγματικῆς βασιλείας, ἐὰν εἶχον νὰ ὑποστηρίξω δι' ἰσχυρῶν, δι' ἀκαταμαχήτων ἐπιχειρημάτων τὰ πλεονεκτήματα τῆς συνταγματικῆς βασιλείας, ἀπέναντι ἄλλων πολιτευμάτων, ἤθελον ἀρκεσθῆ νὰ εἴπω μόνον πρὸς θρίαμβον τοῦ εἴδους τούτου τοῦ πολιτεύματος, ὅτι καὶ οἱ μεγαλήτεροι πολέμιοι αὐτοῦ, εἰς τὰ πλειότερα ἔθνη, κατετάχθησαν ἐπὶ τέλους εἰς τοὺς ἐκ συστήματος θιασώτας τῆς βασιλείας· ἤθελον ἀρκεσθῆ νὰ μνημονεύσω τὰ μέχρι λατρείας θυμιάματα, τὰς μέχρι κολακείας διομολογίας περὶ ἀφοσιώσεως καὶ πίστεως αὐτῶν ἐκείνων, οἵτινες ἐπρέσβευον χθὲς καὶ προχθὲς ἀκόμη τὰ ἐναντία. Εὐτυχῶς τοιοῦτον τι δὲν πρόκειται σήμερον παρ' ἡμῖν· ὅλος, ὁλόκληρος ὁ λαὸς καὶ ἠσθάνθη τὰ ἀγαθὰ ἄτινα ἀπορρέουσιν ἐκ τῆς συνταγματικῆς βασιλείας, καὶ ἐλάτρευσε τὴν βασιλείαν, τὴν περιεστοίχισε παντοῦ καὶ πάντοτε μὲ τὴν ἀγάπην του, καὶ τὴν ὑπεστήριξε δι' ὅλων τῶν μέσων, δι' ὅλων τῶν θυσιῶν· καὶ δὲν εἶναι καμμία ὑπερβολὴ ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι πᾶν ὅ,τι ἡμεῖς ἐνταῦθα αἰσθανόμεθα αἰσθάνεται ὅλον τὸ ἔθνος, ὅτι δηλαδὴ ἡ πρέπουσα, ἡ συμφέρουσα πολιτεία διὰ τὴν πατρίδα εἶναι ἡ συνταγματικὴ βασιλεία, ἤτοι ἡ συμμαχία τῆς τάξεως καὶ τῶν ἐλευθεριῶν. Εὐτυχὴς καὶ τρισευδαίμων ἡ Ἑλλὰς, ἐὰν ὅπως ἤξευρε νὰ ἐγκαρτερήσῃ εἰς τοὺς κινδύνους τοῦ μεγάλου ἀγῶνος, ἤθελεν ἔχει καὶ τὴν καρτερίαν καὶ τὴν θέλησιν νὰ ἐμμείνῃ ἀκράδαντος εἰς τὰ πολιτικὰ αὐτῆς δόγματα, ἔχουσα ἀείποτε ὡς βάσιν καὶ ἔρεισμα τὴν βασιλείαν, ἣτοι τὴν ἀρχὴν ἐκείνην, ἣν πρὸ τριάκοντα αἰώνων ὁ μεγαλοφυέστερος καὶ ὁ μεγαλοπράγμων ἐκεῖνος ποιητὴς τῆς ἀρχαιότητος μέχρις ἀποθεώσεως ἐξύμνησε.

Τὸ προκείμενον, κύριοι, προβούλευμα εἶναι ἁπλοῦν, καὶ ἔχει σκοπὸν ἁπλούστατον, δι' αὐτοῦ ζητεῖται νὰ πανηγυρίσῃ ἡ Ἑλλὰς μετὰ ἰδιαιτέρας λαμπρότητος καὶ ἐθνικῆς ἀξιοπρεπείας τὴν εἰκοσιπενταετηρίδα τῆς βασιλείας τοῦ εὐτυχῶς καὶ ἐγκαθιδρύσαντος ἐν ἡμῖν τὴν βασιλείαν, καὶ βασιλεύοντος ἀγαπητοῦ καὶ τρισεβάστου ἡμῶν ἄνακτος.

Δὲν ἐρωτῶ ποῖος πρῶτος διεννοήθη ἢ ἔφερε τὴν πρότασιν· δὲν ἔχω τὴν ἀξίωσιν, δὲν φρονῶ, ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνῃ τὸ καλὸν, ἐὰν δὲν προέρχεται ἀπὸ ἐμέ· ἀρκεῖ ὅτι οἱ ἀντιπρόσωποι

τοῦ ἔθνους παρεδέχθησαν υἱοθέτησαν καὶ ἐψήφισαν αὐτήν· ἡ πρότασις εἶναι ὀρθὴ, εἶναι δικαία, καὶ λέγω, καὶ λέγετε ὅλοι εἶμαι βέβαιος, ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ καὶ παρ' ἡμῶν. Ναί! Κύριοι, πρέπει νὰ πανηγυρίζωμεν μὲ τὸν ἐπισημότερον τρόπον τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν συμπληροῦνται εἴκοσι καὶ πέντε ἔτη ἀφ' ὅτου βασιλευόμεθα· πρέπει κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν νὰ ἀναπέμψωμεν ἐνθέρμους εὐχαριστίας πρὸς τὸν Ὕψιστον, διότι διετήρησε τὴν πολύτιμον ζωὴν τοῦ σεβαστοῦ ἡμῶν ἄνακτος· πρέπει κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν νὰ κλίνωμεν τὸ γόνυ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ νὰ τὸν καθικετεύσωμεν ἐκ καρδίας, ὅπως ἐξακολουθεῖ νὰ διαφυλάττῃ ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ τὸν βασιλέα μας καὶ εἰς πάμπολλα ἄλλα ἔτη, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ συμπληρώσῃ τὸ μέγα ἔργον, τὸ ὁποῖον ἡ θεία πρόνοια ἀφιέρωσε εἰς τὴν σύνεσιν καὶ τὴν πατρικὴν του καρδίαν.

Ὅσοι ἐδοκιμάσαμεν τὰς πικρίας τῶν προσωρινῶν Κυβερνήσεων, καὶ ὅσοι ἀνέγνωμεν τὴν ἱστορίαν τῶν ἄλλων ἐθνῶν, ἅτινα εἶχον τὴν ἀτυχίαν νὰ διέλθωσιν τοιαύτας δοκιμασίας, ἐκεῖνοι μόνον εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ ἐκτιμήσωσι τὰ μεγάλα καλὰ τῆς ἐξουσίας ἐκείνης, ἥτις οὐ μόνον ἔχει τὸ πλεονέκτημα νὰ εἶναι διαδοχική, ἀλλ' ἔχει καὶ τὸ εὐτύχημα νὰ διευθύνεται διὰ πολλὰ κατὰ συνέχειαν ἔτη ἀπὸ ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ἡγεμόνα, ἡγεμόνα μάλιστα προικισμένον μὲ πολλὰς ἠθικὰς καὶ πολιτικὰς ἀρετάς· ἀλλ' ἠδύνατο νὰ μὲ ἀντιτάξῃ τις ἴσως, δὲν ἦτο ἀρά γε ὀρθώτερον νὰ περιορισθῇ τὸ προβούλευμα εἰς μόνον τὸ περιεχόμενον τοῦ πρώτου ἄρθρου αὐτοῦ; Δὲν ἠδύνατο ἀρά γε νὰ συνταχθῇ τοῦτο ἀκριβέστερον, καὶ νὰ ἐκφράζῃ μὲ πλειοτεραν ἐπιτυχίαν τὴν μεγάλην ἰδέαν ἥτις τὸ προεκάλεσεν, ἰδίως δὲ νὰ γίνῃ ἐν αὐτῷ ῥητὴ μνεία τοῦ ὀνόματος τοῦ βασιλέως Ὄθωνος, τὸ ὁποῖον πούποτε δὲν μνημονεύεται ἀλλ' ἁπλῶς ὑπονοεῖται; Δὲν ἦτο ὀρθώτερον, θὰ μὲ ἐρωτήσωσι, καὶ σύμφωνον πρὸς τὸν περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμον νὰ χορηγηθῇ ἡ ἀναγκαιοῦσα δαπάνη ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἀρμοδίου ὑπουργείου; Δὲν ἦτο ἐπίσης καὶ τακτικώτερον καὶ νομιμώτερον νὰ ἐγκριθῇ ἡ δαπάνη διὰ τὸ ἐν Ναυπλίῳ ἀνεγειρόμενον μνημεῖον τῶν ἀποβατηρίων τῆς Α. Μεγαλειότητος ἐπὶ τῇ βάσει αἰτήσεως ὑπουργικῆς, συνοδευομένης μὲ σχέδιον καὶ προϋπολογισμόν; Συνομολογῶ ὅτι τοιαύτας ἀτελείας περιέχει τὸ ὑπὸ συζήτησιν προβούλευμα, καὶ εἶχον μάλιστα σκοπὸν καὶ ὤφειλον νὰ προτείνω καὶ νὰ ἐμμείνω ὅπως ἐπενεχθῶσι, κατὰ τὴν κρίσιν μου, αἱ δέουσαι διορθώσεις· ἀλλ' ἀπετράπην τοῦ ἔργου

ὅταν ἐνθυμήθην, ὅτι καὶ ἡ κοινοτέρα ἀβροφροσύνη ὑπαγορεύει νὰ παραδεχθῶμεν ὅπως ἔχει τὸ προβούλευμα, ἀφοῦ ὡς πρὸς τὴν ἀρχὴν εἴμεθα σύμφωνοι, καὶ ὁπόταν αἱ τυχοῦσαι ἐλλείψεις ὡς πρὸς τοὺς τύπους τῶν πιστώσεων, ἠμποροῦν νὰ γίνωσιν ἀκολούθως ἀντικείμενον κανονισμοῦ ἐκ μέρους τοῦ ἁρμόζοντος ὑπουργείου. Εἰς τὰς συνταγματικὰς πολιτείας αἱ μεγάλαι ἐξουσίαι τοῦ Κράτους ὀφείλουσι πρὸς ἀλλήλας ἀμοιβαίαν ὑπόληψιν, καὶ, κατὰ τὰς περιστάσεις, ἀμοιβαίας παραχωρήσεις· διὰ νὰ συμβαδίζωσι καὶ λειτουργῶσιν ἀποτελεσματικῶς ἀνάγκη νὰ ὑπάρχῃ μεταξὺ αὐτῶν ἁρμονία, ἡ ὁποία ἄνευ μεγάλων καὶ ἰσχυρῶν λόγων δὲν πρέπει νὰ διαταράττεται. Ἄλλως τε ἂς μὴ λησμονήσωμεν ὅτι εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις, καθ' ἃς ὁμιλοῦσιν αἱ καρδίαι, οἱ τύποι ἀείποτε ὑπεχώρησαν. Ἐκεῖνο δὲ τὸ ὁποῖον δὲν δύναμαι ἐνταῦθα νὰ παρατρέξω ἄνευ λεπτοτάτης τινος παρατηρήσεως εἶναι ἡ διαγωγὴ τοῦ ὑπουργείου· Τοῦτο ἀφίνει νὰ γίνεται ὅ,τι αὐτὸ ἔπρεπε νὰ κάμῃ, διὰ νὰ τὸ πράξῃ καὶ ἐντελέστερον καὶ καταλληλότερον. Δὲν εἶναι ὑπόθεσις καθ' ἣν εἶχεν ἀνάγκην ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία νὰ μάθῃ πρότερον τί φρονοῦμεν, τί ἐπιθυμοῦμεν, τί εὐχόμεθα, ὄχι! ἀδικεῖ καὶ ἡμᾶς καὶ ὅλον τὸ ἔθνος· χίλιαι περιστάσεις ἀπέδειξαν, ὅτι τὸ εἴδωλον τῆς λατρείας τοῦ Ἕλληνος, ἄνευ ἐξαιρέσεως, εἶναι ἡ βασιλεία καὶ ὁ βασιλεύς· ὅταν πρόκειται περὶ βασιλείας ὅλα τὰ ἄλλα παρ' ἡμῖν εἶναι δεύτερα. Ἐὰν ἦμην ὑπουργὸς ἤθελον ἔχει οὐ μόνον τὴν γενναιότητα, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπερηφάνειαν νὰ φέρω εἰς τὰς Βουλὰς νομοσχέδιον περὶ τῆς προκειμένης τελετῆς σύμφωνον πάντοτε πρὸς τὰς εὐχὰς καὶ τὴν κατάστασίν μας. Δι' ὅλους τοὺς ἐκτεθέντας λόγους ὑποστηρίζω τὴν παραδοχὴν τοῦ παρόντος προβουλεύματος, ὅπως ἔχει.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης·

Κύριε Πρόεδρε!

Λαμβάνων κἀγὼ τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ προκειμένου προβουλεύματος, τοῦ ὁποίου τὸ κύριον ἀντικείμενον εἶναι ἡ καθιέρωσις τελετῆς καθ' εἰκοσιπενταετηρίδα, ἑπόμενα δὲ τὰ τῆς ἐκτάκτου πιστώσεως καὶ τοῦ μνημείου, οὔτε ἐπὶ τῶν τυπικῶν τοῦ τοιούτου προβουλεύματος ἐλλείψεων, περὶ ὧν ὁ πρῶτος λαλήσας συνάδελφος ἡμῶν Κ. Χρηστίδης παρετήρησε, θέλω ἐνδιατρίψει, Κ. πρόεδρε, οὔτε τοὺς πολιτικοὺς λόγους, οὓς εἷς τῶν Κ. βουλευτῶν ἀνέφερεν ἐν τῇ Βουλῇ πρὸς παραδειγματισμὸν καὶ ὑποστήριξιν τῆς τοιαύτης ἐθιμοταξίας, δέχομαι ὡς ἰσχυροὺς

καὶ προσφόρους· ἀλλὰ παραδέχομαι αὐτὸ ὅλως ἀνεξετάστως ὡς εἶναι συντεταγμένον καὶ εἰσήχθη, διότι ἐνώπιον τῆς οὐσίας αὐτοῦ, ἥτις εἶναι τὸ σεπτὸν ὄνομα τοῦ πολυποθήτου ἡμῶν Βασιλέως, πρέπει νὰ κλίνωμεν γόνυ πάντες μεθ' ὅλου τοῦ σεβασμοῦ καὶ πάσης ἀβροφροσύνης, ἀποβλέποντες μόνον εἰς τὸν πατριωτισμόν, ἐξ οὗ ἡ τοιαύτη πρότασις ὡρμήθη.

Ἀλλ' ἡ ἐγερθεῖσα περιέργειά τινων, ἣν εἶδον κατὰ τὴν ἔκφρασιν τῆς περὶ τῶν πολιτικῶν λόγων παρατηρήσεώς μου, μὲ ὑποχρεοῖ, κύριοι, νὰ ἐξηγηθῶ πρὸς τοῦτο ἀμέσως, διὰ νὰ μὴν ἀφήσω κἀνὲν στάδιον παρεξηγήσεως.

Οἱ πολιτικοὶ λόγοι, οἵτινες ἐν τῇ Βουλῇ ἐλέχθησαν. καὶ εἰς τὰ πρακτικὰ αὐτῆς ἀπαραλλάκτως ἐμφαίνονται, εἶναι οἱ ἑξῆς· ὅτι δηλαδὴ πρὸ ὀλίγου καὶ ὁ ἀείμνηστος τῆς Ρωσσίας αὐτοκράτωρ Νικόλαος καὶ ὁ νῦν Μεγαλειότατος τῶν Βέλγων βασιλεὺς ἐπανηγύρισαν τὴν Α. εἰκοσιπενταετηρίδα τῆς βασιλείας αὐτῶν. Ἀλλὰ τὸ κατ' ἐμέ, κύριοι, καὶ τοι σεβόμενος τὰς εἰρημένας πράξεις, οὐδόλως ὅμως θεωρῶ, ὡς εἶπον, ἰσχυρὸν καὶ πρόσφορον τὸν ἐκ τούτων παραδειγματισμόν μας, καθόσον καὶ αἱ αἰτίαι ἑκάστης τῶν πράξεων ἐκείνων ὅλως ἄλλαι ὑπῆρξαν, καὶ τὰ ἀποτελέσματα διάφορα, οὐδ' ἀποδεικνύονται αὗται, ὡς ἀπαραίτητος κοινή τις ἐθιμοταξία τῶν βασιλειῶν, ἐνῷ ἔχομεν πάμπολλα προπατορικὰ παραδείγματα, συναφοῦς σχεδὸν ὕλης καὶ περιστάσεων, οἷον τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας, τὰ Ἴσθμια, τὰ Νέμεα, τὰ Πύθια, καὶ λοιπὰς ἄλλας ἑορτάς, καθ' ἃς οἱ πρόγονοι ἡμῶν ἐπανηγύριζον κατὰ περιόδους ἀριθμοῦ τινῶν ἐτῶν καὶ δημοτελῶς ὅλας τὰς ἀξίας μνήμης ἐποχὰς καὶ πράξεις, ἐμπνέοντες οὕτω τὸ σέβας εἰς τοὺς μεταγενεστέρους, καὶ τὴν ἄμιλλαν πρὸς τὰ καλὰ καὶ τὰς ἀγαθοεργίας διεγείροντες· ὅθεν καὶ νομίζω, ὅτι οὐδεμία ἀνάγκη τοιούτου παραδειγματισμοῦ παρ' ἄλλων ὑπῆρχε, διότι ἡ ἀρχαία Ἑλλὰς σχολεῖον τῶν πάντων ὑπῆρξε, μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν τελετῶν, μὲ τὴν διαφοράν, ὅτι οἱ δανεισθέντες παρ' αὐτῆς τὰ περὶ τούτων, ὅλως πρὸς ἄλλους σκοποὺς καὶ κατὰ τὰς ἰδίας ἀνάγκας ταῦτα ἐφήρμοσαν. Οὐδὲ ὕλης, κύριοι, προσφόρου εἰς τὴν ὕπαρξιν καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς τοιαύτης ἑορτῆς στέρησις παρ' ἡμῶν ὑπῆρχε. Τὰ περὶ τῆς ἑορτῆς ταύτης αἴτια καὶ τὰ ἀποτελέσματα εἶναι ὄντως ὑψηλὰ καὶ τιμαλφῆ, εἶναι, λέγω, ἡ ἀνάμνησις τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς συνταγματικῆς βασιλείας, ἐπισκιασάσης τὸ δένδρον τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἀνεξαρτησίας μας, πρὸς αἰωνίαν

αὐτοῦ ἐδραίωσιν, τῆς ἀπολαύσεως συγχρόνως τοῦ κατὰ τὰς εὐχὰς τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ εὐτυχῶς βασιλεύοντος ἱεροῦ προσώπου, καὶ τῆς παγιώσεως τῆς τάξεως καὶ τῆς προόδου τοῦ πολιτισμοῦ· εἶναι, λέγω, ἡ ἔνδειξις τῆς προσκολλήσεως καὶ ἀφοσιώσεώς μας εἰς τὰ ἱερὰ ταῦτα στοιχεῖα, καὶ τῆς χαρᾶς ἡμῶν προσέτι διὰ τὴν ἐπ' ἀγαθῷ διήνυσίν μας κατὰ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος εἰκοσιπενταετηρίαν. Δυνάμεθα δὲ νὰ καυχηθῶμεν προσέτι, ὅτι ἡ ἀναγεννηθεῖσα καὶ μικρὰ εἰσέτι Ἑλλὰς εὐμοιρεῖ τοιαύτης ὑψηλῆς καὶ σπανίας εἰς τὰ χρονικὰ ὕλης καὶ δι' ἄλλας προσέτι ὁμοίας πανηγύρεις, ἀρκεῖ μόνον νὰ τῇ τὸ ἐπιτρέπουν τοῦτο τὰ μέσα αὐτῆς.

Μεταβαίνων δὲ εἰς τὴν τοῦ προλαλήσαντος παρατήρησιν, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἀποδιδομένην εἰς τοὺς ΚΚ. ὑπουργοὺς ἔλλειψιν καὶ ἀτολμίαν, ὡς πρὸς τὴν μὴ εἰσαγωγὴν ἐκ μέρους αὐτῶν τοῦ προκειμένου ζητήματος, καθὸ ὑπαγομένου ἰδίως εἰς τὴν ἁρμοδιότητά των, δὲν δύναμαι νὰ συμφωνήσω καθ' ὁλοκληρίαν, διὰ νὰ μὴ ἤθελε θεωρηθῇ ἡ ἐν γένει παραδοχὴ τῆς παρατηρήσεώς του ταύτης ὡς προσβολὴ τῆς παρὰ τοῦ συντάγματος ἐπιτρεπομένης προτάσεως καὶ εἰς τοὺς ΚΚ. βουλευτὰς καὶ Γερουσιαστάς. Καὶ ταῦτα ὡς πρὸς τὸ προκείμενον βούλευμα καὶ τὰ ἐν αὐτῷ ἐνδιαλαμβανόμενα.

Ἀλλ' ἔχω τὴν τιμὴν, κύριοι, νὰ παρατηρήσω καὶ πρὸς τὸν ἀγορεύσαντα συνάδελφον ἡμῶν, καὶ πρὸς ὅλους ὑμᾶς, ὡς καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς ΚΚ. ὑπουργούς, ὅτι αἱ ὑπουργικαὶ ἐλλείψεις ὑπάρχουσι πολλαὶ καὶ μεγάλαι! αἱ ἐλλείψεις αὗται δὲν εἶναι αἱ ἐπὶ τοῦ προκειμένου παρατηρηθεῖσαι, ὡς εἴρηται, ἀλλ' ὑφίστανται εἰς τὰς πράξεις ὅσαι ἔπρεπε νὰ προϋπάρχουν ἤδη, πρὸς κλέος μᾶλλον τῆς προταθείσης ἑορτῆς, ἡ ἔλλειψις τῶν ὁποίων ἐπιβαρύνει ἅπαντας τοὺς ἀπ' ἀρχῆς χρηματίσαντας ὑπουργοὺς καὶ ἐμὲ αὐτὸν, ὡς τοιοῦτον, καὶ αὐτοὺς τοὺς νῦν Κυρίους ὑπουργοὺς, καθόσον οἱ μὲν διατρέχουν ὡς τοιοῦτοι τὸ τρίτον ἤδη ἔτος, οἱ δὲ ἦλθον κατ' ἐπαναλῆψιν πολλάκις καὶ ἐπὶ πολὺ διετέλεσαν ὡς ὑπουργοί, καὶ οὐχὶ τριμήνως, ἑπταμήνως, καὶ τὸ πολὺ δεκαμήνως, ὡς ἄλλοι, ἐν οἷς καὶ ἐγὼ, καὶ ἐξηγοῦμαι ἐξαιτούμενος, κύριοι, τὴν εὐμενῆ πρὸς τοῦτο ἀκρόασίν σας, καὶ δὲν πιστεύω νὰ σᾶς ἀπαρέσουν διηγήματα παλαιὰ μὲν ἤδη ὀνομαζόμενα, ὡς παρελθούσας ἀφορῶντα πράξεις, στοιχεῖα ὅμως πρόσφατα ὡς ἀπαρτίσαντα τὴν πολιτικὴν ἡμῶν ὕπαρξιν.

Ἀλλ' ἐπιτρέψατέ μοι, κύριοι, πρὶν ἢ εἰς τὴν τοιαύτην ἐξήγησιν εἰσέλθω, νὰ δώσω τινὰς διασαφήσεις, οὐχ ἧττον ἀναγκαίας προεισαγωγικῶς, τοῦτο μὲν διὰ νὰ μὴ μείνῃ καὶ ἐνταῦθα στάδιον παρεξηγήσεως τῆς δικαίας αἰτιάσεως τῆς ἀποδιδομένης εἰς τοὺς κατὰ καιρὸν ὑπουργοὺς, οἵτινες θεωροῦνται ἐπιβεβαρυμένοι διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν ἀναπτυχθησομένων ἐλλείψεων, τοῦτο δὲ διὰ νὰ προσδιορισθῶσιν ἐκ προοιμίων ποίου εἴδους καὶ ἐποχῆς εἶναι τὰ ἀντικείμενα εἰς τῶν ὁποίων τὴν ἐνέργειαν ἔλλειψαν ὅλοι οἱ μέχρι τοῦδε ὑπουργοί.

Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὸ πρῶτον, νομίζω ἀποχρῶσαν τὴν συνταγματικὴν ἀρχὴν, καθ' ἣν τὰ μὲν πρόσωπα τῶν ἡγεμόνων θεωροῦνται ὡς ἱερὰ καὶ ἀπαραβίαστα. οἱ δὲ ὑπουργοὶ αὐτῶν ὑπεύθυνοι διὰ τὰς πράξεις των, ὡς καὶ διὰ πᾶσαν ἔλλειψιν καθήκοντος, ὥστε οὐδεμία ὑπάρχει ἀντίρρησις περὶ τῆς ἐπικειμένης εὐθύνης εἰς μόνους τοὺς ὑπουργούς· ὡς πρὸς δὲ τὸ δεύτερον, κάλλιον ἐμοῦ γνωρίζετε, κύριοι, ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ἐξανεστὰν κατὰ τῆς ἐπὶ τοσούτων αἰώνων τυραννίας του, καὶ συντρίψαν τὰς ἁλύσσους αὐτῆς δι' αἱματηροῦ πολέμου καὶ θυσιῶν μεγάλων, ἠξιώθη τέλος μετὰ ὀκταετίαν καὶ τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ ἀνεξαρτησίας. Ὅ,τι δὲ λαμπρύνει τὸ ἔργον τῆς Ἑλληνικῆς παλιγγενεσίας εἶναι ἡ *αὐταπάρνησις*, διότι ἐνῷ τὸ ἔθνος διὰ τῶν κατὰ καιροὺς συνελεύσεων καὶ κυβερνήσεών του ὥρισε μὲν τὰ περὶ δικαιοσύνης πρὸς τοὺς ἀγωνιζομένους, ἀφῆκεν ὅμως τὴν διανομὴν αὐτῆς εἰς τὴν ἐπερχομένην ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων, καὶ αὕτη εἶναι κυρίως ἡ ἐποχὴ τῆς βασιλείας.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἀμέσως μετὰ τὸν πόλεμον ἐπῆλθεν ἡ συνετὴ Κυβέρνησις τοῦ ἀειμνήστου Καποδιστρίου, οὐχ ἧττον ὅμως τὸ ὀλιγοχρόνιον αὐτῆς καὶ ἡ δυσχερὴς θέσις, εἰς ἣν εὑρέθη ἐκ τοῦ μόλις παυθέντος πολέμου, δὲν τῷ ἐχορήγησε τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον πρὸς πραγματοποίησιν τῶν ἐθνικῶν ἀποφάσεων, μολονότι, ὡς καὶ ἄλλοτε ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ παρατηρήσω ἐν τῷ περιβόλῳ τούτῳ, τὰ ἔργα τῆς ὀλιγοχρονίου ἐκείνης Κυβερνήσεως ὑπῆρξαν πολὺ ἀνώτερα τοῦ ὑλικοῦ χρόνου της, καθόσον ἔτεινον νὰ ἱκανοποιήσωσι τὰς ἐθνικὰς προσδοκίας· ἡ συμπλήρωσις λοιπὸν ὅλων τούτων ἐναπέμεινεν εἰς τὴν ἐπελθοῦσαν βασιλείαν. Ἔρχομαι λοιπὸν νὰ ἐξετάσω κατὰ πόσον αἱ εὐχαὶ καὶ ἀποφάσεις αὗται τοῦ ἔθνους συνεπληρώθησαν κατὰ τὸ διάστημα τῆς εἰκοσιπενταετίας, καὶ κατὰ πόσον αἱ κατὰ καιροὺς διάφοροι Κυβερνήσεις ἐσεβάσθησαν τὰς ἀποφάσεις ἐκεί-

νας, καὶ ἀντεπεκρίθησαν εἰς τὰς εὐμενεῖς τοῦ Σεβαστοῦ ἡμῶν βασιλέως διαφόρους διατάξεις.

Καὶ ἰδοὺ ἐν πρώτοις, κύριοι, ἔρχομαι νὰ σᾶς ἀναφέρω τὰ περὶ ἀνεγέρσεως ναοῦ τοῦ Σωτῆρος, μέλλοντος νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἐπίσημόν ἐστεμμένον μνημεῖον τῆς πρὸ τῆς βασιλείας ἐποχῆς. Ἡ κατὰ τὸ **1829** ἐν Ἄργει ἐθνικὴ συνέλευσις, διὰ νὰ διαιωνίσῃ εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεὰς τὰ δείγματα τῆς εὐγνωμοσύνης τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸν ὕψιστον, τοὺς εὐεργέτας καὶ τοὺς συνδραμόντας αὐτὴν βασιλεῖς, ναυάρχους, ἀρχηγούς, τὴν Γαλλικὴν στρατιὰν καὶ τοὺς φιλέλληνας τῶν δύω ἡμισφαιρίων, μὲ τὴν ἀνεξάλειπτον μνήμην τῶν συμβάντων, τὰ ὁποῖα προετοίμασαν τὴν ἐπανόρθωσίν της, ὥρισε διὰ τοῦ Η'. ψηφίσματος αὐτῆς σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ τὴν ἀνέγερσιν ναοῦ, ἐπ' ὀνόματι τοῦ Σωτῆρος τιμωμένου, ἐν τῇ καθέδρᾳ τῆς Κυβερνήσεως, ὅταν ἡ τοπικὴ περιφέρεια τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ καθέδρα αὐτῆς καταστα θῶσιν ὁριστικῶς, καὶ οἱ οἰκονομικοὶ πόροι τοῦ Κράτους τὸ ἐπιτρέψωσιν· Ἐκτὸς δὲ τοῦ ναοῦ τούτου νὰ ἀνεγερθῇ καὶ μνημεῖον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου νὰ χαραχθῶσι τὰ ὀνόματα τῶν φιλελλήνων, ὅσοι ἀπέθανον εἰς τὴν Ἑλλάδα μαχόμενοι ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας της. Τὰ δὲ ὀνόματα ἐκείνων, ὅσοι συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐπανόρθωσίν της, νὰ καταχωρισθῶσιν εἰς δίπτυχα, καὶ τὰ ὁποῖα νὰ κατατεθῶσιν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ μνημείου.

Προσέτι ὥρισε καὶ τὴν ἀνέγερσιν δύω μνημείων, τὸ μὲν εἰς Νεόκαστρον πρὸς διαιώνισιν τῆς μνήμης τῆς **8**ης Ὀκτωβρίου, ἡμέρας τῆς Ἑλλαδοσώου ἐκείνης ναυμαχίας, τὸ δὲ εἰς Πεταλίδιον εἰς μνήμην ἐπίσης τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καθ' ἣν ἀπέβη ἡ ἀποσταλεῖσα Γαλλικὴ φρουρὰ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γῆν, τὴν ὁποίαν καὶ ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὴν παρουσίαν τοῦ ἐχθροῦ.

Καὶ ταῦτα, κύριοι, ἀπερασίσθησαν τὸ **1827**, ἐπὶ τοῦ ἀειμνήστου Κυβερνήτου, ὅτε, ὡς ἠκούσατε καὶ γνωρίζετε, ἡ τεθεῖσα ὡς ὅρος ἀποκατάστασις δὲν ἦτο εἰσέτι.

Ἐπελθούσης δὲ τῆς βασιλείας, τοῦ συμβόλου, λέγω, τῆς ὁριστικότητος καὶ ἀποκαταστάσεως, μία τῶν πρώτων πράξεων, εἰς ἃς ἐπέστησε τὴν προσοχήν της ἡ διευθύνουσα κατ' ἀρχὰς τὸ πηδάλιον τῆς ἐξουσίας ἀντιβασιλεία, ὑπῆρξε καὶ ἡ περὶ ἀνεγέρσεως τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ναοῦ τοῦ Σωτῆρος, κανονισθείσης διὰ Διατάγματος τῆς **25** Ἰανουαρίου **1834**, ὅτε συνεπληροῦτο ὁ ἀ' χρόνος τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς βασιλείας καὶ τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀφίξεως τοῦ Σεβαστοῦ ἡμῶν Ἄνακτος, ἡμέρας σωτηρίου

διὰ τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἥτις ἔκτοτε ὡρίσθη καὶ εἶναι μία τῶν ἐπετείων ἐθνικῶν ἑορτῶν.

Τὸ μνησθὲν διάταγμα, κύριοι, εἶναι καταχωρημένον εἰς τὴν τοῦ ἔτους ἐκείνου, **1834**, ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (φύλλον **5** σελίδα **45—46**) εἶναι δὲ ὑπογεγραμμένον τοῦτο ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς ἀντιβασιλείας Ἁρμανσπέργ, Μάουρερ καὶ Εἰδέκ, ὡς ὑπουργῶν δὲ ὑπὸ τοῦ Μαυροκορδάτου, Κωλέττου, Ν. Θεοχάρη καὶ Κ. Σχινᾶ, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα ἐνόμισα δίκαιον νὰ ἀναφέρω πρὸς τιμήν των, χωρὶς νὰ θελήσω νὰ συμψηφίσω αὐτὴν, ὡς πρὸς τοὺς τελευταίους τότε ὑπουργοὺς, μὲ τὴν δειχθεῖσαν ἀκολούθως παρ' αὐτῶν ἔλλειψιν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου.

Διὰ τοῦ Διατάγματος τούτου, κύριοι, στηριζομένου ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ μνησθέντος Η'. ψηφίσματος, διετάχθη ἡ ἄνευ ἀναβολῆς ἐκλογὴ τῆς θέσεως τοῦ ναοῦ ἐν τῇ πόλει τῶν Ἀθηνῶν, ὡς καθέδρα τῆς Κυβερνήσεως ὁρισθείσῃ. Ἡ σύνταξις τοῦ προγράμματος ἐγένετο ὡς καὶ ἡ πρόσκλησις τῶν ἀρχιτεκτόνων, πρὸς παρουσίασιν σχεδίου ἀξίου τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τοῦ συμβάντος, πρὸς μνήμην τοῦ ὁποίου ἀνεγείρεται, μὲ προθεσμίαν ὅμως συντομωτάτην, καὶ μὲ ὁρισμὸν τοῦ νὰ τεθῇ ὁ πρῶτος λίθος κατὰ τὴν **25** Ἰανουαρίου τοῦ ἐπιόντος ἔτους **1835**.

Ἀλλὰ, κύριοι, ἤθελον λείψει πολὺ ἐὰν δὲν σᾶς ἀναμνήσω ὁλοσχερῆ τὰ ἄρθρα **1** καὶ **4** τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Διατάγματος, τὸ ὕψος τῶν ὁποίων συγκινεῖ καὶ τὰς ἀμετόχους ὅλως καρδίας εἰς τὰ δεινά μας ἐκεῖνα· καὶ ἐπιτρέψατέ μοι παρακαλῶ νὰ τὰ ἀναγνώσω.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἀνεγέρσεως ναοῦ τοῦ Σωτῆρος εἰς Ἀθήνας.

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἄρθρα **1**, **5** καὶ **6** τοῦ ἀπὸ **31** Ἰουλίου **1827** Η'. ψηφίσματος τῆς τετάρτης τῶν Ἑλλήνων ἐθνικῆς Συνελεύσεως, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον **1**.

Θέλει ἀνεγερθῇ εἰς τὴν πόλιν Ἀθηνῶν Ναὸς τιμώμενος ἐπ' ὀνόματι τοῦ Σωτῆρος, πρὸς αἰωνίαν μνήμην τῆς θαυματουργοῦ ἀντιλήψεως τῆς θείας προνοίας, τῆς ῥυσαμένης τὸν Ἑλληνικὸν

λαὸν ἀπὸ δεινῶν καὶ κινδύνων, καὶ πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν μεταγενεστέρων εἰς τὴν πίστιν, δι' ἧς οἱ προπάτορές των ἀνεκτήσαντο τὴν ἐλευθερίαν των εἰς τοὺς ἀπὸ τοῦ **1821** μέχρι τοῦ **1830** αἱματώδεις πολέμους.

Ἄρθρον **4.**

« Τὰ ὀνόματα τῶν εἰς τὰ πεδία τῆς μαχης πεσόντων φιλελλήνων, καθὼς καὶ τῶν ὅσοι συνετέλεσαν καθ' ὁποιονδήποτε τρόπον εἰς τὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλάδος, θέλουν καταγραφῆ ἀκριβῶς καὶ καθυποβληθῆ εἰς ἡμᾶς εἰς δύω χωριστοὺς καταλόγους.

« Θέλει ληφθῆ πρόνοια, ὥστε νὰ πραγματοποιηθῶσιν ἀπὸ ἄξίους τεχνήτας τὰ σχέδια τοῦ μνημείου τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον **5** τοῦ ῥηθέντος ψηφίσματος εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ναοῦ ἀνεγερθησομένου ».

« Νομίζομεν ὅτι, συμφώνως μὲ τὰ παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ εἰς πᾶσαν περίστασιν ἐκφρασθέντα, ἢ καὶ εἰς τὸ **6'**. ἄρθρον τοῦ **Η'**. ψηφίσματος τῆς τεταρτης ἐθνικῆς συνελεύσεως διακηρυχθέντα αἰσθήματα, τὸ μνημεῖον τοῦτο χρεωστεῖ νὰ παραδώση κατὰ τὸν ἀνήκοντα τρόπον εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν ἐπερχομένων γενεῶν τὴν τελεσιουργὸν ὑπὲρ Ἑλλήνων ἀντίληψιν τοῦ πρώτου καὶ μεγίστου τῶν φιλελλήνων, τοῦ μεγαλειοτάτου βασιλέως τῆς Βαυαρίας ».

Δύναμαι δὲ νὰ σᾶς βεβαιώσω, κύριοι, ὅτι ὅλαι αἱ ἐν τῷ ῥηθέντι Διατάγματι διατάξεις περὶ τῆς προπαρασκευῆς ἐξετελέσθησαν ἐγκαίρως, καὶ ὅτι τὴν **25** Ἰανουαρίου **1835** ἐτέθη, ὡς ὡρίσθη, καὶ ὁ πρῶτος λίθος εἰς τὴν προσδιορισθεῖσαν ἐνταῦθα θέσιν τοῦ ναοῦ.

Ἔκτοτε δὲ μέχρι τοῦ **1838** οὐδὲν ἄλλο φαίνεται ὅτι ἐνεργήθη, εἰμὴ ὅτι ἐξεδόθη παρὰ τοῦ ἰδίου Σεβαστοῦ ἡμῶν βασιλέως τὸ ἀπὸ **3** (**15**) Ἀπριλίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους διάταγμα, εἰς ὃ εἶναι προσυπογεγραμμένος ὡς ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὁ μακαρίτης Γ. Γλαράκης, διὰ τοῦ ὁποίου τούτου διατάγματος, ὑπὸ τὸν αὐτὸν τίτλον καὶ ὑπὸ τὰς αὐτὰς προοιμιακὰς ἐκφράσεις, ἐβεβαιώθη κατ' ἐπανάληψιν καὶ ὑπὸ τοῦ βασιλικοῦ στέμματος, ἡ ἀνέγερσις τοῦ ῥηθέντος ναοῦ, ἐδημοσιεύθη ἡ ἔγκρισις τῶν ὑποβληθέντων σχεδίων ὑπὸ τοῦ διορισθέντος ἀρχιτέκτονος, καὶ διετάχθη ἡ παραχώρημα ἐναρξις τῶν προκαταρκτικῶν ἐργασιῶν, καὶ ἡ προχώρησις τῆς οἰκοδομῆς, ἀναλόγως τῶν ἑκάστοτε ὑπαρχόντων μέσων, διετάχθη δὲ συγχρόνως καὶ ἡ πρόσκλησις ἄλλων συνεισφορῶν,

εἰς ἣν ἤθελε προστεθῆ καὶ ἡ ἀνάλογος συνδρομὴ ἐκ τοῦ ἰδιαιτέρου ταμείου τῆς **Α. Μ.** διετάχθη δὲ εἰδικώτερον ἡ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν γραμματεία διὰ νὰ δώση τὰς ἀναγκαίας πρὸς τοῦτο ὁδηγίας εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς τοῦ Κράτους, καὶ πρὸς ὅλας τὰς δημοτικὰς καὶ κυβερνητικὰς ἀρχὰς, ὡς καὶ εἰς τοὺς πρέσβεις καὶ προξένους. Καὶ τὸ διάταγμα τοῦτο κύριοι, εὑρίσκεται δημοσιευμένον εἰς τὴν τοῦ ἔτους ἐκείνου **1838** ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (φύλον **12** σελίδα **54**), καὶ δύναμαι νὰ σᾶς βεβαιώσω, ὅπως θὰ ἦναι καὶ εἰς τὴν μνήμην σας, ὅτι καὶ ἀρκεταὶ ἐσυνάχθησαν συνεισφοραὶ ἀνοιχθέντων ἐπὶ τούτου βιβλίων, αἵτινες, ἂν δὲν λανθάνωμαι εἶχον φθάσει μέχρι **400**, **000** χιλιάδων δραχμῶν.

Ἀλλὰ κύριοι, ἐν ᾧ ἐπεριμένετο ἡ ἔναρξις καὶ ἡ προχώρησις τῆς οἰκοδομῆς, παρ' ἐλπίδα πᾶσαν οὐδὲ λόγος ἄλλος ἔκτοτε ἐγένετο περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἐναντίον καὶ τῶν ἐθνικῶν καὶ τῶν βασιλικῶν ἀποράσεων· τὸ δὲ λυπηρότερον ὅτι οὔτε ἡ θέσις, ὅπου ὁ λίθος ἐτέθη, διατηρεῖται πλέον, συγχωνευθεῖσα μεταξὺ τῶν δύω θεάτρων τοῦ πρὸ χρόνων οἰκοδομηθέντος καὶ τοῦ ἤδη οἰκοδομουμένου.

Σᾶς ἐρωτῶ λοιπὸν, κύριοι, εἰς τί δύνανται οἱ κατὰ καιρὸν μέχρι τοῦδε ὑπουργοὶ νὰ δικαιολογηθῶσι διὰ τὴν τοιαύτην των ἐλλειψιν, οὐδεμιᾶς ἐπελθούσης ἀκολούθως ἐναντίας ἀποράσεως; ξένοι ὅλως ἄνδρες, ὡς τὰ μνησθέντα μέλη τῆς ἀντιβασιλείας, ἐσεβάσθησαν τὰς ἐθνικὰς ἀποράσεις, οἱ ὑπουργοὶ δὲ τῆς Ἑλλάδος οὔτε αὐτὰς οὔτε τὰς βασιλικὰς ἀποφάσεις ἐσεβάσθησαν· ἆρα, κύριοι, εἴμεθα ὅλως ἀσύγνωστοι.

Δὲν εἶναι δὲ περιττὸν νὰ προσθέσω ἐνταῦθα, ὅτι εἰς μίαν τῶν ἑπομένων συνεδριάσεων εἶναι ἀνάγκη νὰ μᾶς πληροφορήσωσιν, οἱ κύριοι ὑπουργοὶ διατί δὲν ἐνηργήθησαν τὰ περὶ τοῦ ναοῦ ταύτου μέχρι τοῦδε, κατὰ πόσον ἀναβαίνουσιν αἱ γινόμεναι συνεισφοραὶ, καὶ ἐὰν πρόκειται νὰ πραγματοποιηθῶσι καὶ τὰ περὶ τοῦ ἐθνικοῦ μνημείου τούτου, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ προηγηθῇ παντὸς ἄλλου, καὶ νὰ ἀντιπροσωπεύῃ οἱονεὶ τὴν πρὸ τῆς εἰκοσιπενταετίας ἐποχήν.

Καὶ τὴν μὲν ἔλλειψιν ταύτην θεωρῶ ὡς τὴν πρώτην, ἔρχομαι δὲ εἰς τὰς λοιπὰς οὐχ' ἧττον καὶ ταύτας οὐσιώδεις.

Ἀλλὰ μολονότι, κύριοι, καὶ ὑπὲρ ὅλων τῶν ἀντικειμένων τῶν ἀναγομένων εἰς τὰς ἐλλείψεις ταύτας, αἱ κατὰ καιρὸν συνελεύσεις

ώρισαν τὰ δέοντα, χάριν ὅμως συντομίας θέλω διεξέλθει τὰ περὶ τούτων καθ' ἣν σειρὰν ἀπεφάσισε περὶ αὐτῶν καὶ ἡ ἐν Ἀθήναις ἐθνικὴ συνέλευσις, βασιζομένη ἀκεραίως ἐπὶ τῶν βάσεων τῶν προλαβουσῶν.

Ποῦ εἶναι, κύριοι, ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἐ. μεγάλου ὀνομασθέντος ψηφίσματος τῆς ἐν Ἀθήναις συνελεύσεως, τὸ ὁποῖον ἐπῆλθεν εἰς πληρεστέραν ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τοῦ ὑπὸ τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν ψηφίσματος τῆς ἐν Ἄργει συνελεύσεως, ἀμφοτέρων ἀφορώντων δικαιώματα ἀναμφισβήτητα, ἤτοι περὶ πόρου σταθεροῦ τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ὑπὲρ πατρίδος πεσόντων, περὶ ἀντιβραβεύσεως τῶν ὅσοι συνεισέφερον εἰς θεραπείαν τῶν χρηματικῶν χρειῶν τῆς Ἑλλάδος, περὶ ἀναμοιβῆς τῶν προφανῶς ὑπὲρ αὐτῆς δυστυχησάντων, περὶ ὁμοίας τῆς ἐν τῇ Ἀκροπόλει τῶν Ἀθηνῶν φρουρᾶς, τῶν ὀρφανῶν καὶ χηρῶν τῶν ὑπὲρ αὐτῆς ἀποθανόντων, καὶ περὶ ἀποζημιώσεως τῶν κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα ἀποκτηθέντων δικαιωμάτων τῶν ναυτικῶν νήσων, τῶν στρατιωτικῶν σωμάτων τοῦ Μεσολογγίου καὶ τοῦ ἀοιδίμου Καραϊσκάκη, τῶν πλοιάρχων, τῶν στρατιωτικῶν σωμάτων τῆς Πελοποννήσου, τῆς στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ τῶν νήσων, τῶν πολιτικῶν ὑπουργῶν, τῶν πολιτῶν καὶ τῶν κοινοτήτων τῆς ἐπικρατείας;

Περὶ τῆς ἐρεύνης ὅλων τούτων καὶ τῆς δικαιώσεως ἀπεφάσισεν ἐπίσης διὰ διαταγμάτων του καὶ ὁ σεβαστὸς ἡμῶν βασιλεύς, καὶ λυποῦμαι, κύριοι, ἐγκαρδίως, διότι δὲν εἶχον τὸν ὑλικὸν καιρὸν νὰ ὑπομιμνήσω κατὰ χρονολογίαν καὶ ἐφημερίδα καὶ τὰ πρὸς τοῦτο ἐπί τε τοῦ παρόντος καὶ τῶν λοιπῶν ἀντικειμένων Βασιλικὰ διατάγματα.

Ναί, κύριοι, περί τε τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἐ. τούτου ψηφίσματος, οὐ μόνον Βασιλικὰ διατάγματα ἐξεδόθησαν, ἀλλὰ καὶ ἐπιτροπὴ μέχρι 60 ἀγωνιστῶν ἐδιωρίσθη, κατὰ δυστυχίαν ὅμως τινὲς τῶν μετὰ ταῦτα ὑπουργῶν ὡς γελοῖα τὰ περὶ τούτου ἐθεώρησαν, καθὼς ἐθεώρησαν οἱ αὐτοὶ σχεδὸν ὡς γελοίαν καὶ τὴν πρόνοιαν τοῦ ἐ. ψηφίσματος τῆς ἐν Ἄργει συνελεύσεως, τοῦ διορίσαντος νὰ διατεθῶσι **200,000** στρέμματα γῆς ἐθνικῆς πρὸς ὄρελος τῶν εἰρημένων δικαιούχων, ἀντὶ νὰ διατάξωσι τὸ διπλάσιον καὶ πενταπλάσιον ποσὸν τούτου, καὶ πρὶν ἡ ἀκόμη ἐπέλθει ἡ ὁριστικὴ ἐκκαθάρισις τῶν ἀνωτέρω δικαιωμάτων, ἄνευ τῶν ὁποίων οὔτε ἀνεξαρτησία, οὔτε βασιλεία, οὔτε πατρὶς ὑπῆρχε.

Μήπως, κύριοι, οἱ θεωρήσαντες ὡς γελοίαν τὴν ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Κωλέτου πολυμελῆ διορισθεῖσαν ἐπιτροπὴν ἐπρότειναν εἰς τὰς ἡμέρας των ἄλλην ἔτι ὀλιγωτέρων μελῶν, διὰ νὰ μὴν ὑποπτεύεται σήμερον ἡ τοιαύτη παράλειψις ὡς γινομένη ἐν γνώσει τῶν δικαιωμάτων.

Ἐπίσης, κύριοι, Βασιλικὰ Διατάγματα ἐξεδόθησαν συμφώνως καὶ μὲ τὸ Ἰ. ψήφισμα τῆς αὐτῆς ἐν Ἀθήναις συνελεύσεως, περὶ ἐπικυρώσεως τῶν μητρώων τῶν στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν ἐκδουλεύσεων καὶ βαθμῶν, περὶ τῆς ἄνευ ἀναβολῆς ἀποδόσεως τῶν βαθμῶν τῶν ἀναφερομένων εἰς αὐτά, ὡς καὶ περὶ ἀποδόσεως τῶν γραμματίων πρός τε τοὺς ζῶντας ἐξ αὐτῶν καὶ πρὸς τοὺς κληρονόμους τῶν ἀποθανόντων, καὶ ταῦτα νὰ ἐνεργηθῶσιν ὡρίζοντο ἄνευ ἀναβολῆς.

Ἀλλὰ, κύριοι, καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τῶν βαθμολογιῶν καὶ ὡς πρὸς τὴν ἔκδοσιν τῶν γραμματίων δὲν ὑπῆρξε δικαιοσύνη ἀπόλυτος; καθυστερουμένων παραδόξως εἰσέτι καὶ βαθμῶν καὶ γραμματίων εἴς τινας, κατὰ τὰς διαθέσεις, φαίνεται, τῶν κατὰ καιροὺς Κυβερνούντων.

Καὶ μ' ὅλον ὅτι κατὰ τὸ **1850**, ὑπουργοῦντος ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν τοῦ συναδέλφου ἡμῶν Κ. Ι. Σταΐκου, ὑπῆρξε καὶ εἰδικώτερον Διάταγμα περὶ βαθμολογίας τῶν ἀποθανόντων ἐκ τῶν εἰς τὰ μητρῶα ἀναφερομένων καὶ μὴ βαθμολογηθέντων, καὶ περὶ παραδόσεως τῶν ἀναλόγων γραμματίων πρὸς τοὺς κληρονόμους αὐτῶν, ἀναβαινόντων ὅλων τούτων, ἂν δὲν λανθάνωμαι, μόλις εἰς **140**, οὐδὲν ὅμως μέχρι τοῦδε καὶ περὶ αὐτῶν ἐγένετο, καθὼς οὐδὲν ἐγένετο καὶ διὰ τοὺς λοιποὺς ὁπλαρχηγούς, ὅσοι εἶχον πέσει εἰς τὰ πεδία τῆς μάχης, πρὶν ἡ ἐπέλθωσι τὰ μητρῶα, περὶ ὧν τὸ αὐτὸ Διάταγμα ἀπὸ βασιλικὴν δικαιοσύνην καὶ ἐπιείκειαν προέβλεπε, καὶ ἐπιτροπὴ διωρίζετο ἐξ ἀγωνιστῶν πρὸς γνωμοδότησιν τῆς βαθμολογίας καὶ τῶν τοιούτων, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὁδηγὸς τῶν διὰ τοὺς κληρονόμους των γραμματίων· ἀνήκουστος τωόντι ἡ τοιαύτη παράβλεψις διὰ τοὺς χύσαντας τὸ αἷμά των ὑπὲρ πατρίδος! ὅλως δ' ἀνελπίστως, κύριοι, οὐδὲ διάταγμα ἐπροκαλέσθη περὶ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ια. ψηφίσματος τῆς αὐτῆς ἐν Ἀθήναις ἐθνικῆς συνελεύσεως περὶ τῶν πολιτικῶς ἀγωνισθέντων, πρὸς οὓς νὰ ἐφαρμοσθῇ εἴπετο ἡ ἀρχὴ τοῦ περὶ προικοδοτήσεως τῶν Στρατιωτικῶν νόμου, κατὰ τὸ αὐτὸ ψήφισμα, ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ὁποίου διεττάττετο ἐντὸς τῆς πρώτης βουλευτικῆς περιόδου.

Ἀλλ' ἐκτὸς τῆς παραλείψεως τῶν διατάξεων τοῦ ιά. ψηφίσματος τούτου, προσετέθη καὶ ἐκείνη τοῦ ιέ. ψηφίσματος, κατὰ τὸ ὁποῖον ὀφείλετο νὰ ἐκδοθῇ τὸ συντομώτερον νόμος περὶ ἐκκαθαρίσεως τῶν χρεῶν τῶν κοινοτήτων, διὰ νὰ μὴ καταντήσωσιν οἱ ἐπὶ τῆς τυραννίας πρόμαχοι, ἐκ τε τῶν τότε προεστώτων καὶ τῶν πρακρίτων τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἄλλοι ἐπαΐται, ὡς καὶ κατήντησαν τινὲς τοιοῦτοι καταδιωκόμενοι καὶ ὑποχρεούμενοι εἰς τὴν πληρωμὴν χρεῶν ἀνηκόντων εἰς τὰς κοινότητας, τὰ ὁποῖα οὗτοι ὡς ἐκ τῆς θέσεώς των τότε εἶχον ἀναδεχθῇ, ἄλλοι δὲ ἀπεγυμνώθησαν πάσης ἰδιοκτησίας διὰ τῆς πωλήσεως αὐτῆς, ὡς τοῦτο συνέβη καὶ εἰς τοὺς Ζαΐμας, καὶ εἰς τοὺς Λόντους, καὶ εἰς τοὺς Χαραλάμπους, καὶ εἰς τὸν Θεοχαρόπουλον καὶ ἄλλους διαφόρους πρωταγωνιστάς, ἐφαρμοζομένου τούτου ὁλονὲν καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς, ἀφ' οὗ ἡ ἰδία Κυβέρνησις ἐξακολουθεῖ νὰ ἐμποδίζῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς δικαιοσύνης ἐπὶ τῶν τοιούτων χρεῶν. Καὶ ἡ τοιαύτη παράλειψις, κύριοι, καθήκοντος οὐσιώδους διὰ μίαν ἐκ τῶν πρωτίστων τάξεων τῆς κοινωνίας, δὲν ἠλπίζετο τῇ ἀληθείᾳ ἐν διαστήματι τοσούτων ἐτῶν.

Ἀλλὰ, κύριοι, ἡ ἔλλειψις τῆς δεούσης μερίμνης τῆς ἐξουσίας δὲν σταματᾷ ἕως ἐδῶ, ἐπεκτείνεται παραδόξως καὶ εἰς πλέον τιμαλφέστερα ἀντικείμενα, ἐπὶ τῆς διανομῆς, λέγω, τῆς ἐθνικῆς γῆς, περὶ ἧς ἅπασαι ἀνεξαιρέτως αἱ ἐθνικαὶ συνελεύσεις ὥρισαν, καὶ εἰδικώτερον ὁ ιδ'. νόμος τῆς Βουλῆς τῆς ἀ' περιόδου, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐδικαιοῦτο καὶ δικαιοῦνται πάντες οἱ κατὰ τὸν ἀγῶνα ἐκστρατεύσαντες, καὶ τοιοῦτοι εἶναι ὅλος σχεδὸν ὁ λαὸς, νὰ λάβωσι κατὰ μῆκος ἓν ἥμισυ στρέμματος γῆς.

Ἀλλ' ἂς ὁμολογήσωμεν, κύριοι, ὅτι καὶ τοῦ καθήκοντος τούτου ἡ ἐνέργεια δὲν ἐλησμονήθη ἐπὶ τῆς βασιλείας. Ὁ νόμος περὶ προικοδοτήσεως, καὶ ἐκεῖνος περὶ γραμματίων φαλαγγιτῶν, τοιοῦτον ἀναμφιβόλως εἶχον σκοπὸν, ἂν καὶ δὲν ἦτον οἱ πρόσφοροι, διότι γαῖαι ἀγοραζόμεναι ἐπὶ δημοπρασίας καὶ ἀνταλλαττόμεναι μὲ τὸ τίμημα τῶν στρατιωτικῶν μισθῶν, οὐδεμίαν ἠδύναντο νὰ ἔχωσι σχέσιν μὲ τὸν εὐεργετικὸν σκοπὸν τῆς διατεταγμένης ὑπὸ τοῦ Συντάγματος διανομῆς τῆς ἐθνικῆς γῆς· ἀλλὰ καὶ ἡ ἔλλειψις αὕτη, κύριοι, ἂς ἀποδοθῇ δικαιότερον εἰς τοὺς ἐπὶ τῆς ἀντιβασιλείας συμβούλους τοῦ θρόνου ἤτοι τοὺς ὑπουργοὺς, ὅτε καὶ αἱ περὶ τῶν τοιούτων διατάξεις ἔλαβον χώραν, καὶ οἵτινες δὲν ἔλαβον τὸ

θάρρος νὰ παραστήσωσι τὸ πλημμελὲς αὐτῶν.

Ἡ διανομὴ, κύριοι, τῆς ἐθνικῆς γῆς ὑπῆρχε καὶ ὑπάρχει τὸ τιμαλφέστερον ἀντικείμενον τοῦ Ἕλληνος, ἔπρεπε δὲ νὰ ἦναι καὶ τὸ πλέον περισπούδαστον τῶν κατὰ καιρὸν Κυβερνήσεων, διότι αὕτη ἀνεκτήθη διὰ τοῦ αἵματος τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ὑπῆρχεν ἰδιοκτησία τῶν πατέρων του· διότι ἄοικος καὶ ἀκτήμων πολίτης εἶναι ἴσος τῷ δούλῳ, ἡ δὲ ἰδιοκτησία τὸν προσκολλᾷ εἰς τὴν πατρίδα του, καὶ διότι τῆς ἰδιοκτησίας καλλιεργουμένης μετὰ πόνου θέλει παύσει ἡ ἐγκατάλειψις τῆς ἐθνικῆς γῆς εἰς χέρσον, καὶ ὁ δημόσιος πλοῦτος θέλει ἐπαυξήσει σταθερῶς. Ἀλλὰ δυστυχῶς ἐὰν ὑπάρχει ἀντικείμενον περὶ οὗ οὐδεμία γίνεται σκέψις, νομίζω ὅτι εἶναι αὐτὸ τοῦτο, διότι, ἀφοῦ ὁ περὶ προικοδοτήσεως ἐκεῖνος νόμος ἔπαυσεν οἰκοθεν σχεδὸν, καταστρεπτικὸς ἀναδειχθεὶς πρὸς τοὺς μετασχόντας, ἀφ' οὗ καὶ ὁ περὶ τῶν φαλαγγιτῶν ὀλίγον ὑπῆρξε χρησιμώτερος, μ' ὅλα ταῦτα οὔτε τὰ ὑπὸ βουλευτῶν εἰσαχθέντα περὶ προικοδοτήσεως νομοσχέδια ἔλαβον πέρας, ὡς τὴν αὐτὴν τύχην λαμβάνουν καὶ ὅλα τὰ μὴ προστατευόμενα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, οὔτε κατορθώθη ἕως τώρα νὰ ὑποβληθῇ τοιοῦτον ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου, μ' ὅλας τὰς κατὰ καιρὸν ἀπαγγελίας καὶ ὑποσχέσεις του περὶ τούτου.

Ἀλλ' ἂς ὑποθέσωμεν, κύριοι, ὅτι τὸ περὶ διανομῆς τῆς ἐθνικῆς γῆς ἀντικείμενον ἡ Κυβέρνησις διορᾷ κάλλιον τοῦ ἔθνους, καὶ ὅτι ἐπ' ἀγαθῷ αὐτοῦ τὸ ἀναβάλλει ἀκόμη· τί δύναται ὅμως νὰ φέρῃ εἰς βοήθειάν της διὰ τὴν παράλειψιν τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ἐθνοφυλακῆς, τῆς ὁποίας τὴν διοργάνωσιν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἰδίας Κυβερνήσεως ἡ ἐν Ἀθήναις συνέλευσις ὡρίσατο, πρὸς ἀνακούφισιν αὐτῆς ἀπὸ τῶν ἀδρῶν ἐξόδων διὰ τὴν ἀναγκαίαν στρατιωτικὴν δύναμιν, καὶ πρὸς φρούρησιν αὐτῆς καὶ τῆς πατρίδος ἀξιοπρεπῶς ἀπὸ πάντα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον.

Προσέτι, κύριοι, ἡ ὑπουργικὴ ἔλλειψις ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν ὁριστικῶν συντάξεων τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων, κατὰ τὸν 1 παράγραφον τοῦ ἄρθρου 105 τοῦ συντάγματος, καὶ αἱ ὁποῖαι δὲν ἔπρεπε βεβαίως νὰ παραβλεφθῶσιν, ὅταν αἱ περὶ τῶν στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν ὡρίσθησαν· ἀλλ' ὡς πρὸς τοῦτο τί πλέον δυνάμεθα νὰ παρατηρήσωμεν ἀφ' ὅσα καὶ περὶ τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν τοῦ ἀγῶνος εἴπομεν; φαίνεται ὅτι ἡ λέξις πολιτικὴ, ἢ ἡ ὁμώνυμος ἰδιότης, θεωρεῖται ἁμαρτία καὶ ἐγκαταλείπεται οὕτω διὰ νὰ ἐκλείψῃ.

Ποῦ εἶναι, κύριοι, ἡ ἀξιαπρεπὴς ἀνόρθωσις τῶν ἐρριμένων, ἵν' οὕτως εἴπω, συνταξέων τινῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν πρωταγωνιστῶν, μεταξὺ τῶν ὅσων ποτὲ ἐδόθησαν ὑπὸ τῆς ἀντιβασιλείας πρὸς διαφόρους καὶ ὑπὸ εὐτελῆ ποσά; ποῦ εἶναι ὁ νόμος περὶ ὅσων χηρῶν ἐγκατελείφθησαν οὐδόλως ὑπ' ὄψιν ληφθεισῶν; Εἰς μάτην, λέγω, ὑπῆρξαν ὅλαι αἱ κατὰ καιρὸν ὑψωθεῖσαι περὶ τούτων φωναὶ καὶ παρακλήσεις ἐν τῷ περιβόλῳ τούτῳ ὡς καὶ ἐν τῷ τῆς Βουλῆς! διότι καὶ ἡ χήρα τοῦ Κρεββατᾶ μένει εἰσέτι εἰς τὴν τριακοντάδραχμον σύνταξίν της, καὶ τὴν ὁποίαν φιλοτίμως ποτὲ δὲν ἐδέχθη, καὶ αἱ χῆραι τοῦ Λεβέντη, Σέκερη καὶ ἄλλων εὐπατρίδων πρωταθλητῶν περιμένουσι κεχηνότως τὸ ἔλεος τῶν κατὰ καιροὺς ὑπουργῶν.

Ἐπειδὴ δὲ, κύριοι, ἐκ μνημείων ὁ λόγος ἤρξατο, ἐπιτρέψατέ μοι, πρὶν ἢ δώσω τέλος τοῦ λόγου μου, νὰ προσθέσω καὶ τὴν περίεργον παράλειψιν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ιζ'. ψηφίσματος, περὶ ἀνεγέρσεως ἀνδριάντος εἰς τὴν ἐν Ναυπλίῳ πλατείαν, τῶν τριῶν Ναυάρχων καλουμένην, τοῦ ἀειμνήστου Κυβερνήτου Ἰωάννου Καποδιστρίου, καθὼς καὶ τὴν ἑτέραν ἀπόφασιν τῆς αὐτῆς συνελεύσεως περὶ ἀνεγέρσεως μνημείου ἐν τῇ ἀκροπόλει τῶν Ἀθηνῶν τοῦ ἀειμνήστου πατριάρχου Γρηγορίου, πρὸς μνήμην τῶν ὑπὲρ πατρίδος μαρτυρικῶν ἀγώνων αὐτοῦ μετὰ τοῦ λοιποῦ ἱεροῦ κλήρου. Τὸ καθῆκον τοῦτο, κύριοι, εἶναι καὶ ἐθνικὸν καὶ χριστιανικόν, καὶ δὲν ἔπρεπεν ἐπὶ τοσοῦτον νὰ μείνῃ ἀνεκτέλεστον, καὶ οὔτε μεγάλαι ἀπαιτοῦνται ποσότητες διὰ νὰ εἴπωσιν, ὅτι ὡς ἐκ τούτου ἐμποδίσθησαν διὰ πολλοστοῦ μάλιστα μέρους περιττῶν ἄλλων ἐξόδων ἀνεπαισθήτως καὶ τὰ περὶ τούτων ἠδύναντο νὰ ἐκτελεσθῶσιν, ἀρκεῖ νὰ ὑπῆρχεν ἡ διάθεσις· λέγων δὲ ταῦτα, οὐδόλως ἐννοῶ καὶ νὰ προταχθῶσι τὰ περὶ τούτων ἀπὸ τὴν προκειμένην ἀνέγερσιν τοῦ ἐν τοῖς ἀποβατηρίοις μνημείου, ἀφ' οὗ ἕως τώρα δὲν ἔγειναν, ἀλλὰ τοὐλάχιστον ἂς μὴ λησμονηθῶσι καὶ τὰ μνημεῖα αὐτὰ ἐπὶ πολὺ πλέον.

Λεῖται καὶ ἄλλαι διάφοροι ἐλλείψεις, κύριοι, τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὁποίων παραλείπω χάριν τοῦ στενοῦ τοῦ χρόνου, ἐπιβαρύνουσιν, ἐπαναλέγω, ὅλους τοὺς ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τοῦδε ὑπουργοὺς, μὴ ἐξαιρομένου, ὡς εἶπον, οὔτε ἐμοῦ, οὔτε τοῦ πρώτου λαλήσαντος, οὔτε καὶ τῶν παρόντων, καὶ αἱ ὁποῖαι, διατρέχουσαι ἔτι οὕτως, εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐμπλήσωσιν ὅλας τὰς ἑλληνικὰς καρδίας καθ' ὁποιανδήποτε τελετὴν ἀπὸ μόνην χαρὰν καὶ

ἀγαλλίασιν. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ὁ λαὸς ἢ πάντες οἱ πολῖται θέλουν πανηγυρίσει τὴν προκειμένην ἑορτὴν, καὶ θέλουν εὐχηθῇ ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας διὰ τὴν πολυχρόνιον ζωὴν τοῦ σεβαστοῦ ἡμῶν βασιλέως, ἀλλ' ὑποπτεύω, κύριοι, ὅτι ἀφ' ἑνὸς μὲν θέλουν εὔχεσθαι ὑπὲρ αὐτοῦ, ἀφ' ἑτέρου θέλουν καταρᾶσθαι κατὰ τῶν ὑπουργῶν, θεωροῦντες ὅτι ὕστερον ἀπὸ μίαν ὁλόκληρον εἰκοσιπενταετηρίδα δὲν ἐφρόντισαν νὰ θεραπεύσωσι τὰ δεινά των. Πῶς εἶναι δυνατὸν, κύριοι, κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν αἱ χῆραι τοῦ Λαζάρου Κουντουριώτη, τοῦ Ν. Μπότασση, τοῦ Θ. Δεληγιάννη, τοῦ Ι. Μπεροῦκα, τοῦ Μανσούλα, τοῦ Λόντου, τοῦ Νάκου, τοῦ Γ. Πλαπούτα, τοῦ Κεφάλα, τοῦ Μακρὺ καὶ τόσαι ἄλλαι εὐχόμεναι ὑπὲρ τοῦ Βασιλέως νὰ μὴ ῥίπτωσι καὶ δάκρυα πικρὰ κατὰ τῶν κατὰ καιροὺς ὑπουργῶν, οἵτινες τὰς ἐγκατέλειπον ὑστερουμένας τῶν πρὸς τὸ ζῆν; ἆρα ὁ Γεώργιος Κουντουριώτης, εὑρισκόμενος ἤδη εἰς τὴν κλίνην του ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ τῇ κλεινῇ νήσῳ Ὕδρᾳ, καὶ ἀναλογιζόμενος ὅτι μέχρι ἐκείνης τῆς ἡμέρας εὑρίσκετο μὲ 30 ἢ 20 χιλιάδας τάλληρα τοὐλάχιστον, ἤδη δὲ ἀγωνιᾷ διὰ τὸ καθημερινόν του ἔξοδον, καὶ ἀδυνατεῖ πλέον νὰ προνοήσῃ ὑπὲρ τῶν ἀνυπάνδρων θυγατέρων του, νομίζετε ὅτι δὲν θὰ ἐπιφέρῃ καὶ μικρόν τινα ἀναστεναγμόν; νομίζετε τέλος πάντων ὅτι ὁ γεωργικὸς καὶ ὁ ποιμενικὸς λαὸς ἐν τῷ μέσῳ τῆς χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεώς του κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, διότι ἡ παρουσία τοῦ βασιλέως τὸν ἀπήλλαξεν ἀπὸ τὴν αὐθαιρεσίαν, δὲν θέλει ἆρα ἐνθυμηθῇ μὲ λύπην του, ὅτι καὶ μετὰ τὰ 37 ἔτη ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεως, διατελεῖ εἰσέτι θήτης ὡς καὶ πρὸ αὐτῶν;

Ἡ ἡμέρα ἐκείνη, κύριοι, ἔπρεπε νὰ περιστοιχίζεται μᾶλλον μὲ πράξεις ἐξαιρετικὰς, μὲ ἔργα ἐθνικῆς δικαιοσύνης καὶ εὐγνωμοσύνης, παρὰ μὲ τὰς συνήθεις πομπὰς, καὶ ἀσύγνωστος ὑπάρχει ἡ πρὸς τοῦτο ἔλλειψίς μας. Μ' ὅλα ταῦτα, κύριοι ὑπουργοὶ, ὑπάρχει ἔτι καιρὸς μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καθ' ἣν ὡς ἔχοντες τὴν τιμὴν τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ βασιλέως, εἴσθαι εἰς θέσιν ἀκόμη καὶ ἑαυτὸν νὰ ἀπαλλάξητε τῆς βαρείας εὐθύνης, εἰς ἣν καὶ ὑμεῖς ὡς εἴρηται ὑπεπίσατε, καὶ τοὺς προκατόχους ὑμῶν νὰ ἐλαφρύνητε, ὑποβάλλοντες εἰς τοὺς πόδας τοῦ ὑψηλοῦ θρόνου τῆς Α. Μ. ὅσα μέχρι τοῦδε καθυστερήθησαν νὰ ὑποβληθῶσι, καὶ παρημελήθησαν νὰ ἐκτελεσθῶσι καὶ τοι διαταχθέντα, ἢ κἂν νὰ ἐπισπεύσητε τὰ πλέον κοινωφελῆ καὶ κατεπείγοντα, μεταξὺ τῶν ὁποίων δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι θέλει εἴσθαι καὶ ἡ διανομὴ τῆς ἐθνικῆς γῆς, ἔστω καὶ κατ' ἐλάχιστον ὅρον τοῦ δέοντος,

ἔστω λέγω καὶ κατὰ εἴκοσι καὶ κατὰ δέκα στρέμματα, ἀφ' οὗ ὅσα ἀπαιτοῦνται δὲν δίδονται, ἀρκεῖ νὰ μὴν ὑπάρχῃ τοῦ λοιποῦ θήτης εἰς τὴν Ἑλλάδα ἄοικος, ἀκτήμων καὶ ἄθλιος, νὰ λάβωσι χώραν τέρμα τῶν δεινῶν τῶν ἐγκαταλειφθέντων ὀρφανῶν καὶ χηρῶν, ἡ δυνατὴ ἐπικουρία τῶν πασχόντων πρωταγωνιστῶν, ἡ παῦσις πάσης ἀδικίας ἀπὸ ἔλλειψιν ἐκτελέσεως, κατὰ τὰ περὶ βαθμῶν καὶ γραμματίων κανονισθέντα, καὶ πᾶν ὅ,τι ἄλλο ἔτι ὑμεῖς κύριοι ὑπουργοί, ὡς ἐκ τῆς θέσεώς σας γνωρίζετε κάλλιον ἐμοῦ.

Διὰ τῆς τοιαύτης διαγωγῆς σας, κύριοι, θέλετε προσφέρει τὰ τρανώτερα δείγματα τῆς πρὸς τὸν Βασιλέα πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως· θέλει ἀποθανατισθῆ εἰς ὅλας τὰς ἐπερχομένας γενεᾶς τὸ σεπτὸν ὄνομα, θέλει λαμπρυνθῆ δεόντως ἡ προκειμένη ἑορτὴ καὶ πανήγυρις, ἐμπλεομένων ὅλων τῶν καρδιῶν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἀπὸ μίαν χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν· οὐχ' ἧττον δὲ, κύριοι ὑπουργοί, οὕτω πράττοντες θέλετε λάβει καὶ ὑμεῖς τὸν ἀνήκοντα ἔπαινον καὶ τὰς εὐλογίας τῆς πατρίδος, πληρουμένων οὕτω τῶν κενῶν τοῦ παρελθόντος, ἅτινα παρελείφθησαν ὡς μὴ ὤφειλε, καὶ τῶν ὁποίων ἡ καθ' ἑκάστην ἀνάμνησις κατήντησεν ὄντως μία βάσανος, ἐν ᾧ ἔπρεπε νὰ μὴ μᾶς ἀπασχολῇ ἤδη εἰμὴ μόνον τὸ μέλλον τῆς πατρίδος.

Περαιωμένης ἔπειτα κηρυχθείσης τῆς περαιτέρω γενικῆς συζητήσεως ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν ἡ ἀρχὴ τοῦ προβουλεύματος, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Δ. Χατζίσκου καὶ Ἰω. Στάϊκου, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 26, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ προβουλεύματος τῆς Βουλῆς περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχ. 100,000 κλπ

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Νικόλ. Πρασσακάκης	N
Γεώργ. Κουντουριώτης		Σπυρ. Τρικούπης	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	N	Ρικάρδος Τζιώρτζ	
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος		Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N
Τάτζης Μαγγίνας	N	Βασίλ. Χρηστακόπουλος	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	
Χαράλ. Παπαπολίτης		Γεώργιος Ψύλλας	N
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Ἰωάννης Θεοτόκης	

Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N	Ἰωάννης Στάϊκος	N
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	N
Γεώργιος Δαρειώτης	N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	N
Γ. Παπαηλιόπουλος		Δημήτριος Χατσίσκος	N
Δημήτριος Βούλγαρης		Δημήτριος Χρηστίδης	N
Γκίκας Καρακατζάνης	N	Νικόλ. Μαυρομμάτης	N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	N
Ἀδὰμ Δούκας	N	Παναγ. Λιδωρίκης	
Δῆμος Κανελλόπουλος		Γεώργ. Δυοβουνιώτης	N
Κωνσταντῖνος Κανάρης		Κωνστ. Προβελέγιος	
Τσανετάκης Γρηγοράκης		Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Μ. Α. Καΐρης		Σπῦρος Μῖλιος	N
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς		Ῥῆγας Παλαμίδης	N
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	N	Δημήτριος Δ. Κουντουριώτης	N
Δημήτρ. Πλακοῦτας			

Ἀναγνωσθέντα κατόπιν τὰ ἄρθρα αὐτοῦ 1, 2 καὶ 3 ἐγένοντο διὰ χειροτονίας δεκτά, ὅπως ἔχουσι.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον, ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν, ἐγένετο δεκτὸν παμψηφεί, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ ἀνωτέρῳ· ἔχει δὲ τὸ παραδεχθὲν τοῦτο προβούλευμα ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 17 τοῦ τρέχοντος μηνὸς Δεκεμβρίου.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ προβουλεύματος τῆς Βουλῆς περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 100,000 κλπ.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N
Γεώρ. Κουντουριώτης		Βασίλ. Χρηστακόπουλος	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	N	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος		Γεώργιος Ψύλλας	N
Τάτζης Μαγγίνας	N	Ἰωάννης Θεοτόκης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N
Χαράλ. Παπαπολίτης		Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Γεώργιος Δαρειώτης	N
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Γ. Παπαηλιόπουλος	
Σπυρ. Τρικούπης		Δημήτριος Βούλγαρης	
Ρικάρδος Τζιώρτζ		Γκίκας Καρακατζάνης	N

Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N	Δημήτριος Χατσίσκος . . . N
Ἀδὰμ Δούκας . . . . . N	Δημήτριος Χρηστίδης . . . N
Δῆμος Κανελλόπουλος . . .	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N
Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .	Ἀναστ. Σ. Χαρλάμπης . . N
Τσανετάκης Γρηγοράκης . .	Παναγ. Λιδωρίκης . . . . N
Μ. Α. Καΐρης	Γεώρ. Δυοβουνιώτης . . . .
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	Κωνστ. Προβιλέγιος . . . N
Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . N	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Δημήτρ. Πλακούτας	Σπῦρος Μῆλιος . . . . . N
Ἰωάννης Στάϊκος . . . . N	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . .
Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . N	Δημήτ. Δ. Κουντουριώτης . N
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . . N	

Ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς.
Ἰω. Οἰκονόμου,
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 20 Δεκεμβρίου 1857, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 21 μελῶν, ὁ Πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως, ἀναγνωσθέντα, ἐνεκρίθησαν.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις τῶν ἐκθέσεων τῶν εἰσηγητικῶν ἐπιτροπῶν ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων α') περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 25,000 εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τοῦ ἔτους 1857 καὶ β') περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας καὶ περὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ ἔτος 1858, ἀνεγνώσθησαν ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως ἀμφότεραι αἱ ἐκθέσεις αὗται ἔχουσαι ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 25,000 ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ 1857 προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, ὡς καὶ τὰς συνοδευούσας αὐτὸ ἐκθέσεις τῶν ΚΚ. ὑπουργῶν, εὑρίσκει ἰσχυροὺς τοὺς ὑπαγορεύοντας τὴν πίστωσιν ταύτην λόγους, προσδιωρισμένην δι' ἰδιαιτέρας βοηθείας κατὰ τὰς προσεγγιζούσας ἑορτάς, καὶ συνίστησι τὴν παραδοχὴν τῆς τε ἀρχῆς καὶ τῶν καθέκαστα τοῦ νομοσχεδίου καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 19 Δεκεμβρίου 1857.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Ἀλ. Βλαχόπουλος — Γ. Παπαγιόπουλος
Ἰ. Παξιμάδης.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ παρὰ τοῦ Κυρίου ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας καὶ περὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ 1858 ἔτος, τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς, καὶ θεωρήσασα τὴν ἀνάγκην τῆς ταχείας αὐτοῦ ἐπιψηφίσεως, πρὸς συμπλήρωσιν τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς καὶ τοῦ Ναυτικοῦ διά τε τὴν παγίωσιν τῆς τάξεως καὶ τὴν διατήρησιν τῆς δημοσίου ἀσφαλείας, παρεδέξατο τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ καὶ τὰ καθέκαστα, ὅπως ἔχουσι, καὶ συνίστησι τὴν παραδοχὴν τούτων καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἀθήνησι τὴν 19 Δεκεμβρίου 1857.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Ἀλ. Βλαχόπουλος — Ἀνδ. Μαυρομιχάλης.
Γ. Παπαγιόπουλος.

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῶν ἀπεφασίσθη νὰ συζητηθῶσι τὰ περὶ ὧν πραγματεύονται νομοσχέδια αὔριον συμφώνως μὲ τὸν κανονισμόν.

Τεθέντος ὕστερον εἰς συζήτησιν τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς Γερουσίας, διὰ Γ. Σύνοδον τῆς παρελθούσης Δ'. Βουλευτικῆς Περιόδου, ἀνεγνώσθησαν κατὰ σειρὰν τὰ

Κεφάλαια αὐτοῦ Α. Β. καὶ Γ. καὶ ἐγένοντο παραδεκτὰ δι' εἰδικῆς ἐρ' ἑκάστου χειροτονίας, ὅπως ἔχουσι.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Χ. Παπαπολίτου καὶ Γ. Καρακατζάνη, ἐγένετο δεκτὸν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 24 κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας. Ἔχει δὲ ὁ ἐγκριθεὶς ἀπολογισμὸς ὅπως εἰσήχθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 10 τρέχοντος μηνός.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς Γερουσίας διὰ τὴν Γ' Σύνοδον τῆς Δ' Βουλευτικῆς περιόδου.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Ἀδὰμ Δούκας	N
Γεώρ. Κουντουριώτης		Δῆμος Κανελλόπουλος	N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος		Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Τάτζης Μαγγίνας	N	Μ. Α. Καΐρης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	N
Χαράλ. Παπαπολίτης	N	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	N
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Δημήτρ. Πλαπούτας	N
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Ἰωάννης Στάϊκος	N
Σπυρ. Τρικούπης		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	N
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N	Δημήτριος Χατσίσκος	
Βασίλ. Χρηστακόπουλος		Δημήτριος Χρηστίδης	N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Νικόλ. Μαυρομμάτης	N
Γεώργιος Ψύλλας	N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Ἰωάννης Θεοτόκης		Παναγ. Λιδωρίκης	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N	Γεώρ. Δυοβουνιώτης	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Κων. Προβιλέγιος	
Γεώργιος Δαρειώτης	N	Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Γ. Παπαηλιόπουλος	N	Σπῦρος Μῖλιος	N
Δημήτριος Βούλγαρης		Ῥήγας Παλαμίδης	
Γκίκας Καρακατζάνης	N	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης			

Ἐπὶ τῇ προτάσει τινὸς ἐκ τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἐγένετο ἀκολούθως πρὸς τὸν Κ. ταμίαν ἡ παρατήρησις περὶ τῆς ταχείας ὑποβολῆς τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς παρελθούσης Συνόδου κατὰ τὸν κανονισμὸν διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 21 Δεκεμβρίου 1857 ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 26 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ὑπεγράφησαν.

Κατόπιν ἀπαγγείλαντος τοῦ Κ. προέδρου ὡς ἀντικείμενον σημερινῆς συνεδριάσεως τὸ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας καὶ περὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ ἔτος 1858 νομοσχεδίου, ἀνεγνώσθη τοῦτο ὑπὸ τοῦ Κ. γραμματέως. Μηδενὸς δὲ λαβόντος τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, ἐψηφοφορήθη αὕτη δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως καὶ ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 26 ἤτοι παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ι. Σταΐκου καὶ Ν. Πρασσακάκη κατὰ τὸ ὧδε συνημμένον πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ Στρατολογίας καὶ ναυτελογίας καὶ περὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ 1858.

Γεώργ. Μ Ἀντωνόπουλος		Ῥικάρδος Τζιώρτζ	
Γεώρ. Κουντουριώτης		Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	N	Βασίλ. Χρηστακόπουλος	
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος		Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	
Τάτσης Μαγγίνας		Γεώργιος Ψύλλας	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Ἰωάννης Θεοτόκης	
Χαράλ. Παπαπολίτης	N	Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης	
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Γεώργιος Δαρειώτης	N
Σπυρ. Τρικούπης		Γ. Παπαηλιόπουλος	N

Δημήτριος Βούλγαρης	. . .	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	. . . N
Γκίκας Καρακατζάνης	. . N	Δημήτριος Χατζίσκος	. . N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	. . . N	Δημήτριος Χρηστίδης	. . . N
Ἀδὰμ Δούκας	. . . . . N	Νικόλ. Μαυρομμάτης	. . N
Δῆμος Κανελλόπουλος	. . N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	. .
Κωνσταντῖνος Κανάρης	. . .	Παναγ. Λιδωρίκης	. . . .
Τσανετάκης Γρηγοράκης	. .	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	. . . N
Μ. Α. Καΐρης	. . . . . N	Κωνστ. Προβελέγιος	. . .
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	. . . .	Ἰωάννης Οἰκονόμου	. . . N
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	. N	Σπῦρος Μῖλιος	. . . . . N
Δημήτριος Πλαπούτας	. . N	Ῥῆγας Παλαμίδης	. . . . N
Ἰωάννης Στάϊκος	. . . . N	Δημ. Κουντουριώτης	. . . N
Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	. . N		

Τὸ ἄρθρον ά. ἀναγνωσθὲν ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ δευτέρου ἄρθρου ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Δ. Κανελλόπουλος ἠρώτησε τὸν παρόντα πρωθυπουργὸν πόσος εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐλλειπόντων στρατιωτῶν, διὰ τὴν καθυστέρησιν τῶν ὁποίων τινὲς τῶν Ἐπαρχιῶν ὑποβάλλωνται εἰς διπλοῦν φόρον: τοῦ δὲ Κ. πρωθυπουργοῦ καὶ ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν ἀπαντήσαντος ὅτι ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς ἠδύνατο μόνος νὰ δώσῃ λεπτομερῆ ἀπάντησιν, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Σπυρομήλιος λαβὼν τὸν λόγον εἶπε·

Κύριοι! ἀγνοῶ ὁποίαν τινα διασάφησιν ἠδύνατο ἐπὶ γενομένης ἐρωτήσεως νὰ δώσῃ ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, οὐχ' ἧττον ὅμως δύναμαι καὶ ἐγὼ ἐν ὀλίγοις νὰ σᾶς φωτίσω ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Λέγω λοιπὸν, ὅτι οὐδέποτε μία ἐπαρχία εἶναι ὑπόλογος χρεώστης εἰς ἀναπλήρωσιν τῶν ὅσων στρατευσίμων καθυστέρησεν ἡ ἄλλη, ἀλλὰ πάντοτε καὶ ἀνὰ πᾶσαν νεοσυλλεξίαν χρεοῦται ἡ μερὶς τῆς καθυστερησάσης· ἡ δὲ φαινομένη αὔξησις τῶν 2,000 στρατιωτῶν, δὲν εἶναι καθ' αὐτὸ αὔξησις, ἀλλ' εἶναι ἀριθμὸς, ὅστις προέκυψεν ἕνεκα τῆς ἀποδόσεως τῶν καθυστερουμένων, ἕνεκα τῶν ὁποίων, ἐπειδὴ καὶ λήγει σήμερον ἡ θητεία, εἶναι ἐπόμενον, ἂν ποτε δὲν ἀναπληρωθῶσι, νὰ παρουσιασθῇ ἐπαισθητή τις ἔλλειψις εἰς τὸν στρατὸν, ὅστις, καθὼς γνωρίζετε, εἶναι ἀνεπαρκὴς εἰς τὴν τακτικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κράτους. Ἐπὶ τούτοις ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥῆγας Παλαμίδης εἶπεν·

Ἠκούσατε, κύριοι, ὑπὸ τοῦ προλαλήσαντος ἐντίμου συναδέλφου ἡμῶν, ὅτι εἰς τὸν ἐν ἐνεργείᾳ στρατὸν ἐπῆλθεν αὔξησις τις

καὶ τὴν αὔξησιν ταύτην ἔρχομαι νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι τὴν ἐπέφερεν μᾶλλον ὁ ἐπελθὼν νόμος τοῦ 1851, ὁ ἐπονομασθεὶς νόμος δρακόντιος, ὅστις ἀπέσπασεν ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τοῦ λαοῦ διὰ τῶν σκληρῶν διατάξεών του τοὺς καθυστερουμένους ἐπὶ πολλὰ ἔτη στρατευσίμους· καὶ ἐντεῦθεν, κύριοι, ἡ αὔξησις, ἥτις τῷ ὄντι εἶναι ἐπαισθητή· χωρὶς δὲ νὰ ὑποθέσω σπαταλήν τινα, παρατηρῶ μόνον, ὅτι μὲ ὅλην αὐτὴν τὴν αὔξησιν, τὰς ἐπικουρικὰς φυλακὰς, τοὺς δημοτοφύλακας καὶ λοιποὺς πάλιν δὲν ἐπαρκοῦμεν εἰς τὴν ἀπόλυτον ὑπηρεσίαν τοῦ Κράτους.

Τοῦτο λοιπὸν τὸ ἀποδίδω ἐγὼ εἰς τὸ ἀτελὲς τοῦ διοργανισμοῦ, εἰς ἐδραίας ἐλλείψεις, αἵτινες οὐχ' ἧττον ἐπιβαρύνουσι τὰς ἐπαρχίας πρὸς ἀπότισιν τῶν ὅσων ὀφείλουσι καθυστερουμένων, καὶ δὲν θέλει παύσει, ἐνόσῳ ὁ περὶ στρατολογίας νόμος ὁ ἐπεξειργασμένος καθ' ὅλα δὲν παρουσιασθῇ πρὸς ψήφισιν, ὅπως ἐκλείψῃ τοῦ λοιποῦ καὶ τὸ ἄτοπον, ὅτι εἰς τακτικὴν Κυβέρνησιν ὁποία ἡ ἡμετέρα διατρέχουσιν ἔκτακτοι νόμοι.

Οὐδόλως δὲ κρίνω περιττὸν νὰ προσθέσω ἐνταῦθα τὰ δέοντα διὰ τὴν μὴσυμπλήρωσιν τῆς χωροφυλακῆς, μὲ αὔξησιν αὐτῆς ἀνάλογον τῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας, καὶ μὲ πλατύτερον μέλλον ὡς πρὸς τὴν μισθοδοσίαν καὶ βαθμολογίαν· ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀνάγκη εἰς πᾶσαν περίστασιν νὰ προσκαλῆται διορισμὸς δημοφυλάκων, οἵτινες ἤδη κατέστησαν διαρκεῖς ἕως χίλιοι πεντακόσιοι πληρωνόμενοι ὑπὸ τῶν δήμων, τὸ ὁποῖον εἶναι ὅλως ἄτοπον, καθόσον οἱ πολῖται συντρέχωσιν ἐκτάκτως εἰς σπουδαίας περιστάσεις καὶ οὐχὶ διηνεκῶς. Ὅθεν περαίνων τὸν λόγον μου ἐπανέρχομαι νὰ συστήσω τὴν ὑποβολὴν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος προεπεξειργασμένου νόμου, δι' ὅσας προεξέθηκα παρατηρήσεις σπουδαίας, καὶ τὴν περὶ χωροφυλακῆς μέριμναν.

Κατόπιν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης προσέθηκεν, ὅτι ἡ φαινομένη αὔξησις τῶν 2,000, δὲν προέρχεται, ὡς ἠθέλησε νὰ δικαιολογήσῃ ὁ προλαλήσας Γερουσιαστὴς Κ. Σπυρομήλιος, ἀπὸ προσωρινὴν αὔξησιν, ἀλλ' εἶναι αὔξησις διαρκὴς, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς αὐτοὶ ἐψηφίσαμεν ἄλλοτε, ὅτε ἐπῆλθεν ἡ διάλυσις τῆς χωροφυλακῆς καὶ τῶν ἀτάκτων σωμάτων ἡ κατάργησις, καὶ εἶναι αὐτὸς ὁ νόμιμος ἀριθμὸς τῶν 2,000 τὸν ὁποῖον ἀπεφασίσαμεν τότε, καὶ ἀδιάφορον ἂν πολὺς φαίνεται σήμερον ἢ ὀλίγος, διότι τοῦτο ἐψηφίσθη.

Μηδενὸς μετὰ ταῦτα λαβόντος τὸν λόγον, τὸ ε'. ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ τρίτου, ἄρθρου ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν.

Εἶναι ἀληθὲς, κύριοι, ὅτι εἰς πολλὰ εὐνομούμενα κράτη συμβαίνει νὰ ἐπέρχωνται νόμοι ἔκτακτοι, ἀλλ' οἱ τοιοῦτοι νόμοι εἶναι προσωρινοί, καθόσον ἐπιβάλλονται ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης, ὡς ὁ περὶ στρατολογίας, ὅστις, προσθέτω, τοσοῦτον σκληρὸς καὶ ἀποτρόπαιος εἶναι, ὥστε καὶ αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις ἀναστέλλει τὴν ἐνέργειαν τῶν διαφόρων αὐτοῦ διατάξεων· καὶ συμβαίνει, κύριοι, ὅ,τι καὶ εἰς τὰ δικαστήρια, εἰς ἃ πολλοὶ κακοῦργοι διαφεύγουσι τὴν ἀξίαν τῶν ἔργων αὐτῶν ποινὴν, διότι ὁ νόμος τυγχάνει βαρύτερος ἐνίοτε τοῦ ἐγκλήματός των· ἐνῷ δὲ ὁ ἐν χρήσει περὶ στρατολογίας νόμος δίδει τὴν ἄδικον ἰδέαν τῆς ἠθικῆς ἡμῶν πρὸς τὴν πολιτείαν, συγχρόνως δὲν ἐνεργεῖται.

Πλὴν παρατηρῶ, ὅτι οὐ μόνον ὁ ἀρμόδιος ὑπουργὸς δὲν εὑρίσκεται παρὼν, ὅπως ὑποσχεθῇ ἡμῖν τὴν ταχεῖαν ἀντικατάστασιν αὐτοῦ τοῦ νόμου διὰ τοῦ ὑπάρχοντος κατηρτισμένου νέου, ἀλλὰ καὶ ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἀπουσιάζει, ἐνῷ ἠδύνατο νὰ συνυποσχεθῇ εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῆς ὅσον οὔπω καθυποβολῆς τοῦ νέου νόμου. Ἠδύνατο καὶ ἕκαστος ἐξ ἡμῶν να προτείνῃ τοιοῦτον, ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις εἶναι πάντοτε εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ κάλλιον ὁποῖαι διατάξεις εἶναι ἀνάλογοι τῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν περιστάσεων τῆς ἐνεργουμένης ὑπηρεσίας, διὰ νὰ παρουσιάσῃ αὐτὰς εἰς ἐπιψήφισιν.

Ἐπὶ τούτοις ὑπέλαβεν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός· Οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἀρνεῖται, κύριοι, τὰς σπουδαίας τότε περιστάσεις, καθ' ἃς ἐπῆλθεν ἐξ ἀνάγκης ἡ ἐπιψήφισις τοῦ ὑπάρχοντος νόμου, καθὼς καὶ ὅτι αἱ κατὰ καιροὺς Κυβερνήσεις ἐφρόντισαν, ὁμολογοῦσαι τὴν αὐστηρότητα αὐτοῦ, νὰ ἀφίνωσιν εἰς ἀχρηστίαν τινὰς τῶν διατάξεών του, μέχρις οὗ καταρτήσωσι νόμον τελειότερον καὶ παρουσιάσωσιν εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν.

Ἐπίσης, κύριοι, δύναμαι νὰ διαβεβαιώσω ὑμᾶς, ὅτι καὶ οἱ σήμερον ὑπάρχοντες ἀρμόδιοι ὑπουργοὶ σπουδαίως καταγίνονται περὶ καταρτίσεως τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος νόμου.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζῆσκος προσέθηκεν· ὅτε, κύριοι, κατὰ πρῶτον ἐσυζητεῖτο ἐν τῇ Βουλῇ ὁ προητοιμασμένος εἰς ἀναπλήρωσιν τοῦ ὑπάρχοντος νόμος, τροπολογία τις, τὴν ὁποίαν ἐπέφερεν ὁ ἤδη Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν βουλευτὴς τότε, κατέστη ἡ κυρία ἀφορμὴ τῆς ἀναβολῆς του. Λέγω δὲ τοῦτο, διὰ νὰ συμπεράνω, ὅτι ἐπειδὴ τότε ἐγένετο αἴτιος

τῆς ἀναβολῆς, τὸν παρακαλοῦμεν σήμερον νὰ γίνῃ αἴτιος τῆς ὑποβολῆς εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ἡμῶν.

Κατόπιν, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας εἶπεν ὅτι δὲν ἐφημόσθη, κύριοι, καὶ οὔτε δυνατὸν εἶναι νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ ἐνυπάρχων νόμος, πρὸς τοῦτο οὐδεμία ἀμφιβολία, οὐχ' ἧττον ὅμως ἔμενε φρόνιμον ὁ νόμος οὗτος ἀπέναντι τῶν δυστροπούντων· ἂν λοιπὸν σήμερον ἐπέλθῃ διόρθωσις τις ἐπὶ τῶν αὐστηρῶν διατάξεων αὐτοῦ βεβαιωθεῖτε ὅτι ἐκλείπει ἡ ἀπειλὴ καὶ ἐναπομένει εἶδος τι ἀκολάστου ἐλευθερίας εἰς τοὺς καθυστερουμένους στρατευσίμους· ὥστε μόνη ἡ ῥιζικὴ μεταρρύθμισις δύναται νὰ ἀναπληρώσῃ τὰ συμβαίνοντα ἄτοπα. Καὶ πρῶτον νὰ ἐκλείψῃ ἡ ἐξαίρεσις τῶν στρατευσίμων ἐκ τῶν καταλόγων τῆς ἀπογραφῆς ἐκ μέρους τῶν δημάρχων ἢ τῆς ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς, ἐξ ἧς συμβαίνει διαφοροτρόπως νὰ ἐξαιρῆται ὁ πρῶτος μέχρι τοῦ εἰκοστοῦ πολλάκις, καὶ ὁ τελευταῖος οὗτος νὰ διαφεύγῃ τὴν κλήρωσιν καὶ νὰ ἀπέρχεται εἰς τὸν ληστρικὸν βίον. Ἐκφράζομεν λοιπὸν τὴν ζωηρὰν ἐπιθυμίαν ἡμῶν, ὅτι τοὐλάχιστον διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος ἀνάγκη πᾶσα νὰ παρουσιασθῇ νόμος κατάλληλος, καθόσον ἐπὶ τοῦ παρόντος εἶναι ἀδύνατον.

Παρατηρησάντων δέ τινων, ὅτι οὐδεὶς ἐπιμένει διὰ τὸ σήμερον, ἀλλὰ διὰ τὸ μέλλον, ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἀναστὰς εἶπεν· Δύναμαι, κύριοι, νὰ βεβαιώσω ὑμᾶς μὲ τὸν ἐπισημότερον τρόπον, ὅτι ἡ παροῦσα Κυβέρνησις καταγίνεται σπουδαίως εἰς τὴν συλλογὴν τῶν ἀναγκαίων στοιχείων πρὸς ταχεῖαν κατάρτισιν νέου περὶ ἀπογραφῆς τῶν στρατευσίμων νόμου, καθόσον, ὁμολογῶ, ὁ ὑπάρχων παρουσιάζει δυσκολίας ἀπραγματοποιήτους· καὶ ἀλλοτε ὅμως ἐρρέθη, κύριοι, καὶ τις ἐξ ὑμῶν εἶχε παρουσιάσει παρόμοιον νόμον, καὶ γνωρίζει ὁποῖ ι δυσκολίαι ἀπαιτοῦνται εἰς καταρτισμὸν αὐτοῦ ὥστε τοῦτο μόνον δὲν δύναμαι νὰ ὁρίσω, δηλαδὴ, τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ὁ ἐπιξεργαζόμενος θέλει καθυποβληθῆ. Ὅθεν νομίζω δίκαιον καὶ συμφέρον συναμα νὰ δοθῇ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ὁ ἀπαιτούμενος ὑλικὸς καιρὸς πρὸς τελείαν ὅσον ἐνδέχεται κατάρτισιν αὐτοῦ.

Μηδενὸς ἄλλου λαβόντος τὸν λόγον, καὶ μόνον παρατηρήσεών τινων γενομένων μήποτε ἤθελε ῥηθῆναι ἐπ' ἀορίστῳ χρόνῳ ἡ ὑπόσχεσις αὕτη, τὸ τρίτον ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ἐπίσης καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ τεθὲν εἰς ψηφοφορίαν δι' ὀνομ-

μαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν καὶ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ψηφοφορητῶν, ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων τριάκοντα ἕπτα παμψηφεί, ὡς τὸ ἐπισυνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας καὶ περὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ 1858.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος		Ἀδὰμ Δούκας	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης		Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος		Τσανετάκης Γραγοράκης	
Τζάτζης Μαγγίνας	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀνεγνώστης Μαναρχίδης	Ν	Ἀντ. Γ. Κριεζῆς	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Δημήτρ. Πλακούτας	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	Ν
Ριχάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Βασίλ. Χρησακόπουλος		Δημήτρ. Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Ἰωάννης Θεοτόκης		Παναγ. Λιδωρίκης	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Κωνστ. Προβιλέγιος	
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Σπύρος Μίλιος	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης		Βῆγας Παλαμίδης	
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Δημήτρος Α. Κουντουριώτης	Ν
Νικόλαος Ἰω. Μάζης	Ν		

Τεθέντος δεύτερον εἰς συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀνα-πληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 25,000 ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου Θ'. « Βοηθεῖται ἰδιαίτερα » τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὸ ἔτος 1857, καὶ ἀναγνωσθέντος τούτου μετὰ τῶν αἰτιολογικῶν αὐτοῦ πρός τε τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν ἐκθέσεων, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Α. Χρηστίδης λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς εἶπε τὰ ἑξῆς·

Ἐκ τῆς εἰδικῆς ἐκθέσεως τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν πληροφορεῖσθε, ὅτι ἡ διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ χορηγηθεῖσα ἀρχικὴ πίστωσις ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου τῶν βοηθημάτων συνίστατο εἰς δραχμὰς ἐννενήκοντα ὀκτὼ χιλιάδας, καὶ ὅτι αὕτη κατὰ τὸν Ἰούνιον ηὐξήθη δι' ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 30,000 εἰς δραχμὰς 128,000. Ἐὰν δὲ εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο προστεθῇ καὶ ἡ ζητουμένη τώρα νέα πίστωσις ἐκ δραχ. 25,000 τὸ ὁλικὸν ποσὸν τῆς πιστώσεως ταύτης θέλει ἀναβῆ εἰς δραχ. 153,000. Εἶναι ἀνάγκη ὡς ἐκ τῆς καθεκάστην ποσοῦσης αὐξήσεως νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς τὸ ἱστορικὸν τῆς δαπάνης ταύτης, καὶ νὰ ἀναζητήσωμεν διά τίνα σκοπὸν κυρίως ἀνεγνωρίσθη τὸ κατ' ἀρχὰς ἡ ἀνάγκη τῆς δαπάνης αὐτῆς, μέχρι τίνος σημείου ἔφθασε, καὶ μέχρι τίνος θέλει πρέπῃ, ἐὰν δὲν προβλέξωμεν. Τὰ πρῶτα ὑπουργεῖα μετὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῆς βασιλείας, καὶ τὰ μετὰ ταῦτα ἀλληλοδιαδόχως ἀναδεχθέντα τὴν διοίκησιν τοῦ τόπου, ἐλάμβανον ἐτησίως προσύπτωτα τινὰ προσδιορισμένην ῥητῶς διὰ τὴν περιθαλψιν τῶν ἐνδεῶν ἀγωνιστῶν τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν αὐτῶν, ὅσοι κατέφευγον εἰς τὴν Καισθέδραν, διὰ νὰ εὕρωσι παραμυθίαν τινὰ εἰς τὰς ἀνάγκας των καὶ ἀμοιβὴν εἰς τὰ δικαιώματά των. Τὸ ποσὸν ταῦτο κατὰ μέγιστον ὅρον ἀνέβη κατὰ τὸ 1846 εἰς δραχμὰς 45,000· ὅταν δὲ κατὰ τὸ ἔτος 1847 τὸ τότε ὑπουργεῖον ἀνεβίβασεν ἐκτάκτως τὸ ποσὸν αὐτῆς τῆς πιστώσεως εἰς δραχμὰς 60,000, ἡ Γερουσία ἠρνήθη τὴν συγκατάθεσίν της, καὶ εἰσέτι τὸ ζήτημα μένει ἐκκρεμές, καθὼς γνωρίζετε· ἔκτοτε ἡ πίστωσις περιωρίσθη ἐκ νέου εἰς δραχμὰς 45,000 καὶ μὲ τοσοῦτον ποσὸν ἐθεράπευσα καὶ αὐτὸς ἐγὼ κατὰ τὸ ἐνὸν τὰς χρείας ταύτας, ὅταν κατὰ τὸ 1849 διεύθυνα ἐπί τινα χρόνον τὰ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον. Ηὐξησε δὲ μετὰ ταῦτα ἡ πίστωσις εἰς δραχμὰς 60,000, διότι συμπεριελήφθη εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο καὶ ἡ ἀναγκαιοῦσα δαπάνη διὰ τὰς ἐπ μερίδας τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις κατὰ τὸν τότε γενόμενον ὑπολογισμὸν ἀνέβαινον εἰς δραχμὰς 18,000, ὥστε ἡ διὰ τοὺς ἐνδεεῖς πίστωσις περιωρίσθη εἰς μόνον τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 42,000. Τὸ ποσὸν ταῦτο ἔπρεπε προϊόντος τοῦ χρόνου νὰ ἐλαττωθῇ, καθόσον ὁ χρόνος ἠραίωσε τὴν τάξιν τῶν προσώπων διὰ τὰ ὁποῖα κυρίως προσδιωρίσθησαν τὰ βοηθήματα· ἀλλ' ἀντὶ τούτου ἡ πίστωσις ηὔξησεν ἀπότινος καιροῦ, καὶ ἡ αὔξησις πλησιάζει νὰ καταστάθῃ μία τῶν πληγῶν ἐκείνων, τὰς ὁποίας δύσκολως θὰ ἠμπορέσωμεν μετὰ ταῦτα νὰ θεραπεύσωμεν, ἐὰν ἐγκαίρως δὲν

ἀπομακρύνωμεν τὰς ἀφορμάς. Ἐὰν εἴχομεν ὑπ' ὄψιν τὸν κατάλογον τῶν βοηθουμένων, ἠθέλαμεν ἔχει ἀκριβέστερον μέτρον ὡς πρὸς τὰς σκέψεις μας καὶ ὡς πρὸς τὰς παρατηρήσεις μας μ' ὅλα ταῦτα, ἐξ ὅσων ἐν γένει γνωρίζομεν, φαίνεται ὅτι οἱ λαμβάνοντες τὰ βοηθήματα διαιροῦνται εἰς δύω τάξεις, εἰς ἐν γένει ἐνδεεῖς καὶ εἰς ὑπαλλήλους καὶ χήρας αὐτῶν, οἵτινες ὡς ἐκ τῆς πολυχρονίου ὑπηρεσίας των ἀπέκτησαν δικαιώματα εἰς τὴν προστασίαν τῆς Κυβερνήσεως· ὡς πρὸς τὴν πρώτην τάξιν παρατηρῶ ὅτι αἱ βοήθειαι πρέπει νὰ ἐκτείνωνται μόνον εἰς τοὺς ἐνδεεῖς ἀγωνιστάς τας χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ αὐτῶν, ὅπου καὶ ἂν εὑρίσκωνται, ὅσοι δὲν ἔλαβον τὴν νενομισμένην σύνταξιν· καθ' ὅσον ὅμως ἀφορᾷ τοὺς ἄλλους ἐνδεεῖς, ἡ περιθαλψις αὐτῶν δὲν εἶναι ἔργον τῆς Κυβερνήσεως ἀλλὰ τῶν δήμων, οἵτινες κατὰ τὸ 11 ἄρθρον τοῦ Δημοτικοῦ νόμου ὑποχρεοῦνται νὰ λάβωσι τὴν δέουσαν περὶ αὐτῶν πρόνοιαν· ἄλλως τε δὲν εἶναι δίκαιον νὰ φορτίζῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ τοὺς ἐνδεεῖς τῆς Καθέδρας μόνον, ὀφείλει ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ ἐκτείνῃ τὰς βοηθείας της καὶ εἰς τοὺς ἐνδεεῖς τῶν λοιπῶν δήμων τοῦ Κράτους, καὶ τοῦτο δὲν εἶναι βεβαίως δυνατόν. Εἰς ὅλα τὰ ἔθνη διὰ τοὺς ἐνδεεῖς τῶν δήμων συνιστῶνται φιλανθρωπικὰ καταστήματα, ἡ δὲ κυβέρνησις συντρέχει μόνον ὅπου τὰ μέσα τῶν δήμων εἶναι ἀνεπαρκῆ· ἂς ἴδωμεν μόλον τοῦτο κατὰ πόσον αὐτὸ τὸ κακὸν ὑπάρχει εἰς τὸν τόπον μας. Ἂν καλῶς ἐξετάσωμεν, ἡ φάλαγξ τῶν ἐνδεῶν εἰς ὅλα τὰ ἄλλα ἔθνη σχηματίζεται συνήθως ἐκ τῆς ἐργατικῆς τάξεως· ἐκεῖ τὸ ποσὸν αὐξάνει καὶ ἐλαττοῦται ἀναλόγως τῆ αὐξήσεως ἢ τῆς ἐλαττώσεως τῆς ζητήσεως τῆς διὰ χειρῶν ἐργασίας· ἀλλὰ παρ' ἡμῖν, ὅπου ὑπάρχουν γαῖαι δυνάμεναι νὰ ἐναγολήσωσι διπλασίους καὶ τριπλασίους τοῦ ὑπάρχοντος πληθυσμοῦ κατοίκους, ὅπου ὁ ἐργάτης λαμβάνει δύω καὶ τρεῖς καὶ ἐνίοτε πέντε δραχμὰς ἡμερομίσθιον, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐνδεῶν περιορίζεται ἢ πρέπει νὰ περιορίζεται ἐξ ἀνάγκης εἰς μόνους τοὺς πρὸς ἐργασίαν γεννηθέντας καὶ ἀποκατασταθέντας ἀνικάνους, καὶ περὶ αὐτῶν ὀφείλουν κυρίως καὶ ἀποκλειστικῶς νὰ προνοήσωσι κατὰ τὸν Νόμον οἱ δῆμοι· ἡ δὲ Κυβέρνησις ὀφείλει μόνον νὰ ἔρχεται εἰς βοήθειαν, ὅπου ἡ δημοτικὴ συνδρομὴ εἶναι, ὡς εἴρηθη, ἀνεπαρκής· ὀφείλει δὲ τὴν βοήθειαν ταύτην, τὸ ἐπαναλαμβάνομεν, ὄχι πλέον εἰς τὸν δῆμον μόνον τῆς Καθέδρας, ἀλλ' εἰς ὅλους τοὺς δήμους τοῦ Κράτους, διότι ὅλοι οἱ δῆμοι, ὅλοι

οἱ κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος ἔχουν ἴσα καὶ ἀπαράλλακτα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις καὶ τὰ δικαιώματα.

Ἐρχόμεθα ἤδη εἰς τὴν δ'. τάξιν τῶν βοηθημάτων. Ἐδῶ κατατάχθησαν ἀπό τινος καιροῦ χῆραι καὶ ὀρφανὰ δημοσίων τινῶν ὑπαλλήλων, καθὼς καὶ τινες ὑπάλληλοι, οἵτινες ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν, εἴτε λόγῳ ἀνικανότητος προελθούσης ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας, εἴτε δι' ἄλλους λόγους· καὶ ἡ κατάταξις αὕτη εἶναι ἀθεμίτος, εἶναι ἀντισυνταγματική. Τὸ Σύνταγμα ῥητῶς λέγει· « οὐδεμία σύνταξις οὐδὲ ἀμοιβὴ χορηγεῖται ἄνευ νόμου » καὶ τὸ σκάνδαλον τοῦτο πρέπει νὰ παύσῃ· δὲν ἐξετάζομεν αὐτὴν τὴν στιγμὴν ποῖος ὑπουργὸς ἔκαμε τὴν ἀρχήν, καὶ ποῖος ἐνίσχυσε τὸ κακόν· καὶ πρῶτον καὶ ὕστερον καὶ μικρὰ καὶ μεγάλη ἡ πρᾶξις εἶναι ἀδικαιολόγητος· ἀλλ' ἡμεῖς δὲν δίδομεν σύνταξιν, θὰ μᾶς εἴπῃ ὁ ὑπουργός, χορηγοῦμεν βοήθειαν, περιθαλψιν· Κύριοι! τὰ ὀνόματα δὲν μεταβάλλουν τὰ πράγματα, οἱ ἀριθμοὶ αὐξομειούμενοι αὐθαιρέτως, αὐξομειοῦσι καὶ τὰ πραγματικὰ ποσά· ἡ χορηγία ἡ διδομένη ἀδιαλλείπτως καθ' ἕκαστον μῆνα εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον εἰς ὡρισμένον ποσόν, κανονιζόμενον μάλιστα ἅπαξ διὰ Β. Διατάγματος καὶ ἐξακολουθουμένη ἐπὶ πολλὰ κατὰ συνέχειαν ἔτη, εἶναι αὐτόχρημα σύνταξις, χορηγουμένη βεβαίως ἀπέναντι κεκτημένων δικαιωμάτων· καὶ ἂν δὲν εἶναι σύνταξις, ἤγουν ἂν δὲν χορηγεῖται ἀπέναντι ὁμολογουμένων δικαιωμάτων, εἶναι κατάχρησις τῆς ἐξουσίας, εἶναι σπατάλη, εἶναι σκάνδαλον.

Οἱ ὑπάλληλοι οἱ ὑπηρετήσαντες ἐντίμως καὶ καταστάθέντες ἀνίκανοι ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας, αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ αὐτῶν, πρέπει νὰ λάβωσι κανονικὴν περιθαλψιν ἀπὸ τὸ Κράτος εἰς ἀμοιβὴν τῶν κόπων των, δι' ἀντάλλαγμα τῆς πιστῆς των διαγωγῆς καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν, τὰς ὁποίας εὐσυνειδότως προσήνεγκον· ἀλλ' ἡ περιθαλψις αὕτη πρέπει νὰ εἶναι σύνταξις, ἤγουν διαρκὴς ἀφαιρουμένη μόνον ὑπὸ τοῦ νόμου κανονίζεται· εἰσαγάγετε Κύριοι ὑπουργοί! τὸν περὶ συντάξεων νόμον, τὸν ὁποῖον τοσάκις ἐπεκαλέσθησαν καὶ τὰ νομοθετικὰ σώματα καὶ ἡ κοινὴ γνώμη. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι εἰσήγαγε τὸ ὑπουργεῖον εἰς ἕνα ἄλλον περίβολον, εἰς προγενεστέραν ἐποχήν, ἓν τοιοῦτο νομοσχέδιον, ἀλλὰ δυστυχῶς ἔμεινεν ἐκεῖ ἀσυζήτητον καὶ ἐτάφη· φέρετε αὐτὸν τὸν νόμον διὰ νὰ παύσῃ ἡ ἀθεβαιότης τῆς τύχης τῶν ὑπαλλήλων, καὶ νὰ ἀπομακρυνθῇ καὶ μία ἀφορμὴ συγκρούσεως εἰς τοὺς νομοθετικοὺς περιβόλους

καὶ καταλαλιᾶς εἰς τὸ κοινόν· ἐνόσῳ δίδετε τὰς χορηγίας διὰ διαταγμάτων, ἐν ὅσῳ χορηγεῖτε εἰς τὸν ἕνα καὶ ἀρνεῖσθε εἰς τὸν ἄλλον, ἔχομεν δίκαιον νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἐπιθυμεῖτε αὐτὴν τὴν κατάστασιν, διὰ νὰ δύνασθε νὰ δίδετε δέκα ὅπου ἔπρεπε νὰ χορηγῆτε ἑκατόν, καὶ ἑκατὸν ὅπου ἔπρεπε νὰ χορηγῆτε δέκα, διὰ νὰ περιθάλπετε τοὺς μὲν καὶ νὰ ἀποκλείετε τοὺς ἄλλους. Διέλθετε, Κύριοι! μετὰ προσοχῆς τὸν ὀνομαστικὸν κατάλογον τῶν βοηθημάτων, καὶ θέλετε καταμάθει, ὅτι δὲν περιλαμβάνονται ὑπάλληλοι διακριθέντες διὰ τὴν δημόσιον ὑπηρεσίαν, καὶ ἔχοντες πλήρες δικαίωμα εἰς τὴν συνδρομὴν τῆς Κυβερνήσεως· ἔχομεν δίκαιον νὰ ὑποπτεύωμεν, ἐνόσῳ ὑπάρχει αὐτὴ ἡ ἀνωμαλία, ὅτι οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ ἀγαπῶσι νὰ δίδωσι βοηθήματα καὶ οὐχὶ συντάξεις, διότι τὰ βοηθήματα εἶναι ἔργον φιλανθρωπίας καὶ δίδονται καὶ ἀνακαλοῦνται κατὰ τὰς φρενοτροπίας τοῦ κατὰ καιρὸν ὑπουργοῦ, ἐνῷ αἱ συντάξεις εἶναι ἀντίτιμον τῶν κεκτημένων δικαιωμάτων, εἶναι ἰδιοκτησία τοῦ λαμβάνοντος, καὶ δὲν δύναται ὁ ὑπουργὸς νὰ τὰς διακόψῃ κατὰ βούλησιν· θέλετε λοιπόν, θὰ σᾶς εἴπωσι, τοὺς ἐντίμους αὐτοὺς ἄνδρας νὰ μένωσι πάντοτε ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τοῦ ξίφους τοῦ Δαμοκλέους καὶ νὰ ἦναι νευρόσπαστα τῆς θελήσεως τῶν ὑπουργῶν καὶ ὄργανα τῆς διαφθορᾶς; δὲν εἶναι ἀρκετὸν ὅτι ὑπηρετοῦν εἴκοσι καὶ τριάκοντα ἔτη, ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ ἀκούωσι συνεχεῖς ἐπιπλήξεις, πρόστιμα καὶ ἀπειλάς, ἐκπεμπομένας ἐνίοτε ἀπὸ ὑπουργοὺς ἀγνοοῦντας καὶ αὐτοὺς τοὺς κοινοὺς ὅρους τῆς ἀβροδροσύνης, καὶ πρέπει νὰ εἶναι καταδικασμένοι καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἔσχατα τῆς ἡλικίας των νὰ ἀναπνέωσι τὸν πνιγηρὸν καὶ νοσώδη ἀέρα τῆς πτωχείας; δὲν πρέπει νὰ ἀνακύψωσι τέλος πάντων καὶ οὗτοι ἀπὸ τὸ βάρος τῆς ἐγκυβίας, καὶ νὰ δυνηθῶσι νὰ διηγηθῶσι μίαν ἡμέραν μὲ ἐλευθερίαν καὶ παρρησίαν εἰς τοὺς οἰκείους καὶ συμπολίτας των τί ἔπαθον καὶ τί εἶδον εἰς τὸ πολύτιμον διάστημα τῆς παλιμόχθου ὑπηρεσίας των; ἀλλ' ἐὰν δὲν εὕρατε ἰσχύοντα κανένα περὶ συντάξεων νόμον, ἐὰν, καὶ τοι ἐνασχολούμενος, προβλέπετε ὅτι βραδέως θὰ δυνηθῆτε νὰ εἰσαγάγετε τοιοῦτο νομοσχέδιον, καὶ ἐντοσούτῳ οἱ ἔχοντες δικαιώματα περιθάλψεως δὲν πρέπει νὰ μένωσιν ἄνευ συνδρομῆς, φέρετε προχείρως καὶ εἰς ἡμᾶς τὰ ὀνόματα τὰ ὁποῖα νομίζετε ἄξια χορηγίας τινός, διὰ νὰ λάβετε κατὰ τὸ Σύνταγμα καὶ τὴν ἰδικήν μας συγκατάθεσιν. Ἐὰν τοιοῦτοι ὑπάρχωσι, καθὼς δὲν ἀμφιβάλλομεν, ἄνδρες ἔχοντες τοιοῦτα δικαιώματα, δὲν

ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ διατάξῃ ὅτι δὲν θέλουσι τύχῃ καὶ παρ' ἡμῖν τῆς ἐκτιμήσεως, τὴν ὁποίαν εὑρίσκουσιν ἐνώπιον τοῦ ὑπουργοῦ. Ὅσοι ἀπέκτησαν τοιαῦτα δικαιώματα, ὑπηρέτησαν βεβαίως τὴν Κυβέρνησιν εἰς δημοσίας ὑπηρεσίας, καὶ οὗτοι δύναμαι νὰ διαβεβαιώσω τοὺς ΚΚ. ὑπουργοὺς ὅτι εἰς τοὺς βουλευτικοὺς περιβόλους θὰ τύχωσι καὶ μεγαλητέρας, εἰ δυνατὸν, συμπαθείας· πρὸ ὀλίγου ἔφερε τὸ ὑπουργεῖον εἰς τὸν περίβολον τοῦτον πρότασιν περὶ μιᾶς συντάξεως· εἴμεθα παρόντες, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, 38 Γερουσιασταί· ἡ ψηφοφορία ἔπρεπε νὰ γίνῃ, καὶ ἔγινε μυστική, καὶ ἡ κάλπη ἀπέδειξεν, ὅλοι ἐνθυμεῖσθε, ψήφους λευκὰς 38· ἤγουν τὸ νομοσχέδιον ἐγένετο δεκτὸν παμψηφεί· αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἐὰν οἱ παρὰ τῶν ὑπουργῶν βοηθούμενοι ἔχουσι τὰ προσόντα θέλουν ἐγκριθῆ καὶ παρὰ τῆς Γερουσίας, καὶ τοιουτοτρόπως ἐξέρχεσθε, κύριοι ὑπουργοί, καὶ ἐξ ὑπονοίας τῆς ἀνωμάλου ταύτης καταστάσεως, διὰ νὰ μὴ μεταχειρισθῶ βαρυτέραν ἔκφρασιν· σπεύσατε λοιπὸν νὰ φέρετε νόμον περὶ συντάξεως ἐν γένει, ζητήσατε δὲ προσωπικῶς τὴν ψῆφόν μας δι' ὅσα πρόσωπα νομίζετε ὅτι πρέπει νὰ λαμβάνωσι μίαν κανονικὴν βοήθειαν. Ἐὰν οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ δὲν πράξωσιν ἢ τὸ ἓν ἢ τὸ ἄλλο ἢ καὶ τὰ δύω συνάμα, καὶ δυσκόλως θὰ τὸ πράξωσιν ἐν ὅσῳ ἔχουσιν ἐλεύθερον τὸ φάδιον νὰ δίδωσι βοηθήματα ὅπου καὶ εἰς ὅσους προαιροῦνται, ἡ Γερουσία πρέπει καὶ δύναται, νομίζω, νὰ τοὺς ἀναγκάσῃ ἐπὶ τέλους εἰς τοῦτο· καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὴν παροῦσαν πίστωσιν, ἐπειδὴ ὁ ζητῶν ταύτην Κ. ὑπουργὸς νεωστὶ ἀνεδέχθη τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὑπουργείου τοῦ ὁποίου προΐσταται, αἱ ἐπικείμεναι δὲ ἑορταί, καθ' ἃς εἴθισται νὰ δίδωνται βοηθήματα, δὲν ἐπιτρέπουσι βραδύτητα, γνωμοδοτῶ ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω ὅρους νὰ τὴν ἐπιψηφίσωμεν· παρατηρῶ ὅμως ἐν παρόδῳ ἐνταῦθα, ὅτι διὰ μόνον τὰ βοηθήματα τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα ὑπάρχει ἔλεγχός τις, διότι συνήθως διανέμονται ὑπὸ ἐπιτροπῆς, ἐνῶ ὅλα τὰ ἄλλα δίδονται ἄνευ ἐλέγχου, καὶ ἔπρεπε νὰ εἰσαχθῇ ἐν γένει ὁ ἀπαιτούμενος ἔλεγχος, ὄχι μόνον διὰ νὰ ἐξακολουθῇ ἡ καλὴ χρῆσις τῶν βοηθημάτων, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ καὶ αὐτὸς ὁ ὑπουργὸς ἀπὸ πολλὰ λάθη· ἐπειδὴ δὲ μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν θὰ λάβωσι βεβαίως προσωρινὴν περίθαλψιν καὶ ἀναξιοπαθοῦντες δημόσιοι ὑπάλληλοι μένοντες ἐκτὸς ὑπηρεσίας, προσκαλῶ τὸν προσοχὴν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ καὶ ἐπὶ τῶν προσώπων, ἅτινα δὲν περιέχονται μὲν εἰς τὸν κατάλογον τῶν παρ' αὐτοῦ βοηθουμένων, ἀπέκτησαν ὅμως διὰ τὴς πολυ-

χρονίου καὶ ἐντίμου ὑπηρεσίας των ἴσα, ἂν ὄχι μεγαλήτερα, δικαιώματα εἰς τὴν προστασίαν τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, τὰ ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου χορηγούμενα βοηθήματα διαιροῦνται εἰς δύω εἴδη, καὶ τὰ μὲν ἀποδιδόνται εἰς ὑπαλλήλους ἐκτὸς τῆς ὑπηρεσίας ὄντας, καὶ ἔχοντας δικαιώματα ἕνεκα πολυχρονίου ὑπηρεσίας, τὰ δὲ εἰς πραγματικῶς ἐνδεεῖς χήρας καὶ ὀρφανὰ ἀγωνιστῶν καὶ τοὺς παρομοίους· ὡς πρὸς τὸ πρῶτον εἶδος παρετήρησεν ὁ προλαλήσας ὅτι τὰ τοιαῦτα βοηθήματα δίον νὰ χορηγῶνται διὰ νόμου, διότι πᾶσα ἄλλη χορηγία βοηθημάτων ἄνευ τοιούτου νόμου εἶναι αὐθαίρετος καὶ τὰ παρόμοια· ἀλλ' ὁ προτεινόμενος νόμος περὶ συντάξεως ἐν γένει τῶν ὑπαλλήλων εἰσέτι δὲν ἐξεδόθη καταρτίζεται δὲ ἤδη ἐκ μέρους τῶν ἁρμοδίων ὑπουργείων καὶ μετ' οὐ πολὺ πιστεύω νὰ εἶναι ἐνώπιον τῶν Βουλῶν· ἀφοῦ δὲ, ἐν ἐλλείψει τοιούτου νόμου, ὑπάλληλοι ἐκτὸς τῆς ὑπηρεσίας ὄντες διὰ λόγους προβεβυκείας ἡλικίας καὶ τὰ παρόμοια ἀναξιοπαθοῦσι, καὶ εἶναι ἄξιοι περιθάλψεως ἀπέναντι τῶν δικαιωμάτων ἅτινα ἀπέκτησαν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, τὴν ὁποίαν πιστῶ, προσένεγκον, εἶναι δίκαιον οἱ τοιοῦτοι νὰ βοηθηθῶσι διὰ τῆς χορηγίας ἀναλόγου περιθάλψεως εἰς ἕνα ἕκαστον, τούτων, καὶ ἂν ποτε ἐπέλθῃ ἀκύρωσις τις τοιούτων βοηθημάτων, ἐγὼ ὡς ὑπουργὸς ἤθελον νομίσει τὸν ἑαυτόν μου εὐτυχῆ, ἐὰν κατεδικασθῶ ὡς χορηγήσας περιθάλψιν εἰς τοιούτους ἀναξιοπαθοῦντας ὑπαλλήλους. Καὶ ἐὰν ἐκδοθῇ ὁ περὶ συντάξεως νόμος, τὸν ὁποῖον ἐπεκαλέσθη ὁ προλαλήσας, διατάζω νὰ πιστεύσω ὅτι δὲν θέλουν ὑπάρξει ὑπάλληλοι, οἵτινες μὴ ἔχοντες δικαίωμα συντάξεως δὲν θέλουσιν ἔχει καὶ ἀνάγκην περιθάλψεως· ἤδη δὲ ὅτε εἰσέτι δὲν ἐξεδόθη ὁ τοιοῦτος νόμος, ἅπαντες οἱ ὑπάλληλοι ἔχοντες καὶ μὴ τὸ δικαίωμα τῆς συντάξεως δὲν δύνανται νὰ μένωσιν ἄνευ συνδρομῆς, καὶ πρὸς τοῦτο ἡ Κυβέρνησις ἔρχεται ἐνώπιον τῶν Βουλῶν ἐζητοῦσα διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τῶν ἀνηκουσῶν ἐν ἀναγκῃ πιστώσεων τὸ ἀνάλογον ποσόν, ὅπερ χορηγεῖ πρὸς τοὺς τοιούτους ὑπαλλήλους. Ἐνόσῳ διαρκεῖ ὁ προϋπολογισμὸς καὶ ἡ χορηγηθεῖσα πίστωσις καὶ οὐχὶ διαρκῶς· ὡς πρὸς τὸ δεύτερον εἶδος τῶν βοηθημάτων πρὸς ἐνδεεῖς, παρατηρῶ ὅτι τὸ ποσὸν αὐτῶν ηὔξησεν ἕνεκα τῆς γενικῆς ὑπερτιμήσεως τῶν πρὸς τὸ ζῆν, ἥτις ἠνάγκασε τὴν Κυβέρνησιν οὐ μόνον ν' αὐξήσῃ τὰ χορηγούμενα βοηθήματα, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐκτείνῃ αὐτὰ εἰς ἄλλους, οἵτινες μέχρι τοῦδε δὲν ἐλάμβανον τοιαῦτα ὡς συντηρούμενοι

διὰ τῶν εὐτελῶν μέσων των· περιῆλθον ὅμως εἰς τὴν ἀνάγκην ταύτην ἕνεκα τῆς ὑπερτιμήσεως, ἥτις κατέστησε τὰ μέσα ταῦτα ἀνεπαρκῆ. Παρατηρῶ δὲ ὅτι ἐν τῇ Ἑλλάδι οἱ ἀκτήμονες καὶ ἐπομένως ἐκεῖνοι οἵτινες δι' ἐνδεχομένην ἀνικανότητα εἰσὶν ἄξιοι περιθάλψεως εἶναι ὀλίγοι, καὶ πρὸς τοιούτους, καθὰ ἡ φιλανθρωπία ἀπαιτεῖ, ὀφείλει ἡ Κυβέρνησις νὰ δίδῃ τὴν ἀνήκουσαν συνδρομὴν διὰ τῆς χορηγήσεως ἀναλόγων βοηθημάτων. Πρὸ πάντων δὲ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως καὶ τοῦ Πάσχα.

Ἀνταπήντησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης. Δὲν δύναμαι νὰ παραδεχθῶ ἐφ' ὁποιονδήποτε τίτλον ἡ πρόφασιν, ὅτι δύναται νὰ καθιερωθῇ ἡ ἀρχὴ τοῦ νὰ χορηγῇ ἡ Κυβέρνησις βοηθήματα διαρκῆ εἰς πρόσωπα ἔχοντα τοιαῦτα δικαιώματα· τὰ τοιαῦτα βοηθήματα, κατὰ τὸ σύνταγμα καὶ ὁ ὀρθὸς λόγος ἀπαιτεῖ, νὰ δίδονται ἐπὶ τῇ βάσει νόμου· τόσῳ περισσότερον πρέπει νὰ ἀρνηθῶμεν αὐτὸ τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Κυβέρνησιν, καθόσον ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν ὅτι ἡ χορηγία τούτων ἐγένετο μέχρι τοῦδε παρ' αὐτῆς ἄνευ τῆς δεούσης δικαιοσύνης εἶναι βέβαιον ὅτι ὑπάλληλοι ἀνωτέρας τάξεως ἔχοντες δικαιώματα δὲν ἀπολαμβάνουν κἀμμίαν χορηγίαν, ἐνῶ ὑπάλληλοι κατωτάτης τάξεως λαμβάνουσι, καὶ ἐνίοτε ἀνωτέραν σχετικῶς πρὸς ὑπαλλήλους ὑπηρετήσαντας εἰς ἀνωτέραν τάξιν· διὰ τοῦτο πρέπει ἀφεύκτως νὰ τακτοποιηθῶσι, νὰ κανονισθῶσιν αἱ κανονικαὶ χορηγήσεις ἢ συντάξεις, ὀνομάσετέ τας ὅπως θέλετε, διὰ νόμου, κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ὁποίου θέλει εὑρεθῇ ὁ τρόπος νὰ ἐξασφαλισθῶσιν ὅλα τὰ δικαιώματα, ἀκόμη καὶ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι, κατὰ τὸν Κ. ὑπουργόν, πλήρη· καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὴν ἀνατίμησιν τῶν τροφίμων, τὴν ὁποίαν ἔφερεν ὁ Κ. ὑπουργὸς πρὸς ὑποστήριξιν τῆς αὐξήσεως τῆς πιστώσεως τῶν βοηθημάτων, ἃς μοὶ συγχωρήσῃ νὰ τῷ παρατηρήσω, ὅτι, ἐὰν ἡ ἀνατίμησις τῶν ὠνίων ἠνάγκασε τὸν Κ. ὑπουργὸν νὰ αὐξήσῃ τὸ κανονικῶς χορηγούμενον εἰς τοὺς ἐνδεεῖς ποσόν, ἡ ἀνάγκη αὕτη ἔπρεπεν ἐπίσης, ἂν ὄχι πρὸ πάντων, νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καθόσον ἀφορᾷ τοὺς συνταξιούχους καὶ τοὺς δημοσίους λειτουργοὺς τοῦ Κράτους, πρὸς τοὺς ὁποίους ἡ πρόνοια τῆς Κυβερνήσεως δὲν εἶναι πλέον ἔργον φιλανθρωπίας ἀλλ' ὑποχρεώσεως. Τὸ περὶ ἀνατιμήσεως τῶν τροφίμων ἐπιχείρημα τοῦ Κ. ὑπουργοῦ πίπτει αὐτοδικαίως, ἡ αὔξησις τῆς δαπάνης ταύτης δὲν δικαιολογεῖται· καὶ μάλιστα τὸ ἐπιχείρημα τοῦ Κ. ὑπουργοῦ πρέπει νὰ σᾶς πείσῃ, ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ εἰσέλθωμεν

ἀμετακλήτως εἰς τὴν ὁδόν, τὴν ὁποίαν ἐχάραξεν, ὀρθῶς ποιῶν, ὁ νομοθέτης.

Ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας·

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ ποσὸν τῶν βοηθημάτων, ὡς εἶπεν καὶ ὁ προλαλήσας, συνίστατο κατὰ τὸ ἔτος 1815 εἰς δραχ. 45,000, καὶ ἤδη ἡ ξήτσε κατὰ πολύ· δὲν εἶναι ὅμως ἀληθὲς ὅτι διὰ τοῦ ποσοῦ ἐκείνου οἰκονομήθησαν ἅπαντες ἐν γένει οἱ ἐνδεεῖς ἀλλ' ἐλάχιστον μέρος αὐτῶν· ἡ σύνταξις διαφέρει τῆς βοηθείας, καθόσον αὕτη ὁρίζεται διὰ νόμου κανονίζοντος ἐν γένει τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ἔχοντος δικαίωμα πρὸς σύνταξιν, καὶ τὸν χρόνον καθ' ὃν δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ οἰκόθεν τὸ δικαίωμά του τοῦτο· ἀλ' ἐὰν ὑπάρχῃ καὶ ἑτέρα τις τάξις ὑπαλλήλων οἵτινες δὲν ἔχουσι δικαίωμα πρὸς σύνταξιν, οἱ τοιοῦτοι δὲν πρέπει νὰ λαμβάνωσι διαρκῆ βοήθειαν, ἥτις ἀντιστοιχεῖ πρὸς βοήθειαν ἀπεργίας· κατάλογος ὅμως τοιούτων ὑπαλλήλων καὶ τοιούτων προσωπικῶν βοηθημάτων δὲν εἶναι καλὸν νὰ εἰσαχθῇ πρὸς ἐγκρισιν ἐνώπιον τῶν Βουλῶν, διότι πᾶσα δαπάνη, ὅταν ἀρξῇ πρόσωπον, ὅσον μεγάλη καὶ ἂν ἦναι, θέλει παραδεχθῇ, διότι τὰ πρόσωπα συνεπάγουσι καὶ τοὺς ὑπὲρ ἑαυτῶν συμπαθείας κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον. ὁ νόμος δὲ περὶ συντάξεων ἐν γένει τῶν ὑπαλλήλων πρέπει καὶ δίκαιον εἶναι νὰ εἰσαχθῇ, διότι δι' αὐτοῦ ἀφ' ἑνὸς μὲν θέλουν παύσει αἱ τοιαῦται μὴ δικαιολογημέναι βοήθειαι ἀπεργίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ θέλουν κανονισθῇ τὰ δικαιώματα καὶ αἱ τάξεις τῶν δικαιουμένων πρὸς σύνταξιν μετὰ μεγίστης ἐλευθερίας καὶ παρρησίας, καὶ θέλουν ἐξασφαλισθῇ τὰ δικαιώματα ταῦτα ἀπέναντι πάσης ἐναντίας ὑπουργικῆς βουλήσεως· ἐν τούτοις παρατηρῶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ φροντίσῃ ὅπως ἐλαττωθῇ βαθμηδὸν τὰς διὰ τοιαῦτα βοηθήματα παντὸς εἴδους καὶ ἐξόδα ἀσφαλείας πιστώσεις, διότι αὗται ὑποφωλεύουσι, καὶ δύνανται νὰ μὴ παραδεχθῶσιν ὡς ἀντιβαίνουσαι οὐ μόνον εἰς τὴν τάξιν, ἣν ὁρίζει τὸ Σύνταγμα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν οἰκονομίαν, ἥτις πρέπει νὰ διέπῃ ὅλα τὰ ἔξοδα.

Περαιωμένης ἔπειτα κατὰ τὰς παραιτέρω συζητήσεως, ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου. ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Δ. Χατζίσκου καὶ Γ. Καρακατζάνη, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεί, διὰ ψήφων 26, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας δῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχ. 25,000 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὸ ἔτος 1857.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος . .	Ἀδάμ. Δούκας . . . . . Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης . .	Δήμος Κανελλόπουλος . . Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης .	Κωνσταντῖνος Ἀνάργυρος . . .
Σπυρίδων Καλογερόπουλος .	Τσανετάκης Γρηγοράκης . .
Τάκης Μαγγίνας . . Ν	Μ. Α. Καΐρης . . . . . Ν
Ἀναγνώστης Μαυρομιχάλης . Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς . . . Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης . . Ν	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης . . Ν
Ἰάκωβος Παξιλάδης . . . Ν	Δημήτρ. Πλακούτας . . . Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . Ν	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . Ν
Σπυρ. Τριανταφύλης	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . Ν
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . . Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . Ν	Δημήτριος Χατσίσσος . . .
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . .	Δημήτριος Χρηστίδης . . . Ν
Ἀνδρ. Κ.	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . Ν
Γεώργιος Ψύλλας . . . . Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . .
Ἰωάννης Θεοτόκης	Παναγ. Ἀνδρώνικος . . . .
Ἰωάννης Κ. . . . . Ν	Γεώργ. Δυβουνιώτης . . . .
Ἀθανάσιος Νεδωρίκης . . .	Κώνστ. Προβιλέγιος . . . .
Γεώργιος Δαρειώτης . . . Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . Ν	Σπύρος Μίλιος . . . . .
Δημήτριος Πούλιαρχος . . .	Ῥήγας Παλαμήδης . . . .
Γκίκας Καρακατζάνης . . Ν	Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . Ν	

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν διὰ χειροτονίας παραδοχὴν τοῦ πρώτου καὶ μοναδικοῦ ἄρθρου αὐτοῦ, ἐπανελήφθη ἡ αὐτὴ ὡς ἀνωτέρω ψηφοφορία καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἐγένετο τοῦτο δεκτὸν παμψηφεί διὰ ψήφων 26, ἔχον ὅπως ὑπερλήθῃ ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 17 τρέχοντος μηνός.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχ. 25,000 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὸ ἔτος 1857.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος . .	Γεώρ. Κουντουριώτης . . .

Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	. .	Δῆμος Κανελλόπουλος	. . N
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	. .	Κωνσταντῖνος Κανάρης	. . .
Τάτζης Μαγγίνας	. . . N	Τσανετάκης Γρηγοράκης	. .
Ἀναγνώστης Μοιαρχίδης	. . N	Μ. Α Καΐρης	. . . N
Χαράλ. Παπαπολίτης	. . . N	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	. . . N
Ἰάκωβος Παζιμάδης	. . . N	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	. . N
Νικόλ. Πρασσακάκης	. . . N	Δημήτριος Πλαπούτας	. . N
Σπυρ. Τρικούπης	. . . . .	Ἰωάννης Στάϊκος	. . . . N
Ρικάρδος Τζιωρτζ	. . . .	Ἀναστ Μαυρομιχάλης	. . N
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	. . N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	. . N
Βασίλ. Χριστακόπουλος	. .	Δημήτριος Νατσίσκος	. . . N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	. . . .	Δημήτριος Νικητίδης	. . . N
Γεώργιος Ψυλλας	. . . . . N	Νικόλ. Μαυρομμάτης	. . . N
Ἰωάννης Θεοτόκης	. . . .	Ἀναστ. Σ Χαραλάμπης	. .
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	. . . N	Παναγ. Λιδωρίκης	. . .
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	. . .	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	. . .
Γεώργιος Δαρειώτης	. . . N	Κωνστ. Προβιλέγιος	. . . .
Γ. Παπαηλιόπουλος	. . . N	Ἰωάν. Οἰκονόμου	. . . . N
Δημήτριος Βούλγαρης	. . .	Σπῦρος Μῆλιος	. . . . .
Γκίκας Καρακατζάνης	. . . N	Ῥήγας Παλαμίδης	. . . .
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	. . . N	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	N
Ἀδαμ. Δούκας	. . . . . N		

Ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου
Ν. Ματρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 30 Δεκεμβρίου 1857 ἡμέρα Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 21 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ, Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ὑπεγράφησαν.

Κατόπιν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ὑπέβαλε νομοσχέδιον περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ ὑπὸ στοιχ. VIA' νόμου, διαλαμβάνοντος τὴν αὔξησιν τοῦ ἀντιτίμου τῆς τροφοδοσίας τοῦ στρατοῦ ξηρᾶς τε καὶ θαλάσσης μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ ἐκθέσεως, ἔχοντα ὡς ἑπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Τὸ νομοσχέδιον περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ ὑπὸ στοιχ. VIA νόμου συζητηθὲν καὶ παραδεχθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ὑποβάλλομεν καὶ ὑπὸ τὴν ὑμετέραν ἐπιψήφισιν.

Οἱ ὑπαγορεύοντες αὐτὸ λόγοι, ἐκτεθέμενοι εἰς τὴν ἐν ἀντιγράφῳ ἐπισυνημμένην πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσίν μας, εἶναι ἀπὸ πολλοῦ κοινῶς ἀναγνωρισμένοι, καὶ δὲν ἔχουσι χρείαν ἐκτενεστέρας ἀναπτύξεως.

Παρακαλεῖσθε ὅθεν ἵνα εὐαρεστούμενοι ἐπισπεύσητε τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ ὡς προσεγγιζούσης ἤδη τῆς λήξεώς του ἔτους.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 28 Δεκεμβρίου 1857

Οἱ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Στρατιωτικῶν, καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργοὶ
ΑΘ. Α. ΜΙΑΟΥΛΗΣ Α. ΣΜΟΛΕΝΤΖΗΣ. Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ κατωτέρω νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῆ παρὰ τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν, τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργῶν εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Γερουσίας καὶ θέλει ὑποστηριχθῆ ὑπ' αὐτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 29 Δεκεμβρίου 1857.

ΟΘΩΝ.

ΑΘ. Α. ΜΙΑΟΥΛΗΣ. Α. ΣΜΟΛΕΝΤΖ. Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοῤῥώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Ὁ VIA' ἀπὸ 4 Ἰουνίου 1857 νόμος ἰσχύει καὶ μετὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1857.

Ἄρθρον 2.

Κατὰ συνέπειαν χορηγοῦνται ἐπὶ τῶν διὰ τὸ ἔτος 1858

ειδικῶν προϋπολογισμῶν τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ Ναυτικοῦ αἱ ἑξῆς ποσότητες.

Εἰς μὲν τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ 1 Κεφαλαίου δραχμαὶ 121,260 καὶ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ Κεφαλαίου δραχμαὶ 1 6,834.

Εἰς δὲ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ 1 Κεφαλαίου δρα μαὶ 18,515 καὶ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ Κεφαλαίου δραχμαὶ 8,727.

«Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Παρετήρησε δὲ, ὅτι λαμβάνων τῆς προθεσμίας τοῦ παραπεινομένου νόμου τὴν ἐπαύριον, θεωρεῖ τὸ ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον ὡς κατεπείγον, καὶ ἐπικαλεῖται τὴν παρὰ τοῦ σώματος αὐθημερὸν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν αὐτοῦ· τινὸς δὲ προτείναντος τὴν μετὰ εἰκοσιτέσσαρας ὥρας συζήτησίν του κατὰ τὸν κανονισμὸν, καὶ τοῦ ὑπουργοῦ ἐμμένοντος διὰ τὸ λίαν οὐσιώδες καὶ κατεπείγον, ἤγερ ἡ τὸ ζήτημα ἂν ἡ Γερουσία δύναται νὰ ἀποφασίσῃ τὴν αὐθημερὸν συζήτησιν νομοσχεδίου τινος, χωρὶς νὰ προσβάλλῃ ῥητὸν ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ της, ὅπερ καὶ ἀνεγνώσθη.

Εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐδόθη ἐξήγησις ὑπὲρ καὶ κατὰ τοῦ ζητήματος, οἱ μὲν ὑποστηρίζον ὅτι θεωρουμένου ἅπαξ τοῦ νομοσχεδίου ὡς κατεπείγοντος, ἡ Γερουσία δύναται νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀμέσως συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν αὐτοῦ, ὡς ἔπραξεν καὶ ἄλλοτε ἐπὶ πολλῶν ἄλλων οὕτω χαρακτηρισθέντων, καὶ ὅτι ὁ κανονισμὸς δίδει τὸ δικαίωμα εἰς τὸ σῶμα τῆς αὐθημερὸν συζητήσεως, ἀλλὰ τὸ ὑπ' ὄψιν νομοσχέδιον κριθῇ ὡς ἁπλοῦν, ὁρίζει δὲ μετὰ 24 ὥρας καὶ παραπέμπει αὐτὸ εἰς ἐπιτροπὴν, ἐὰν νομίσῃ ὅτι ἔχει ἀνάγκην νὰ μελετήσῃ αὐτὸ καὶ συντάξῃ ἔκθεσιν.

Ἄλλοι δὲ, ἀντέλεγον ὅτι ὑπαγορευομένης ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ τῆς παραπομπῆς τῶν νομοσχεδίων εἰς τὰ τμήματα, διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀναγνωσθέντος καὶ πάλιν ἄρθρου, ἐσφαλμένως ἀπεφασίσθη ἄλλοτε καὶ ἐξηγήθη ὑπὸ τῶν πρώτων τὸ ἄρθρον τοῦτο, καὶ ὅτι ἀπαραιτήτως νόμιμον εἶναι νὰ παραπεμφθῇ τὸ ὑπ' ὄψιν νομοσχέδιον εἰς τὰ τμή-

ματα, ἔστω καὶ ἐπί τινας στιγμὰς διακοπῆς τῆς συνεδριάσεως, ὅσαι χρειάζονται πρὸς ἀνάγνωσιν τοὐλάχιστον καὶ κατανόησιν αὐτοῦ.

Τῆς πλειονοψηφίας ὅμως παραδεχθείσης, ὅτι διὰ τὸ κατεπεῖγον ἡ Γερουσία δύναται νὰ ἀποφασίσῃ περὶ τῆς αὐθημερὸν συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου ὁ Κ. πρόεδρος θέσας τὸ ζήτημα, ἂν ἡ Γερουσία θέλει τὴν ἀμέσως συζήτησιν αὐτοῦ ἢ μὴ, ἐπροκάλεσε τὴν διὰ χειροτονίας ἀπόφασιν αὐτῆς· ἡ δὲ Γερουσία ἀπεφάνθη τὸ πρῶτον.

Ἀναγνωσθέντος κατόπιν τοῦ νομοσχεδίου ἐτέθη ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ εἰς ψηφοφορίαν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, καὶ ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 22 κατὰ δύω, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ΚΚ. Ι. Σταϊκου καὶ Ν. Πρασσακάκη ὡς ψηφολεκτῶν, κατὰ τὸ ἐπισυνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ πιστάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ ὑπὸ στοιχ. VIA νόμου.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Ἀθαν. Νοῦκας	Ν
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος		Δήμος Κανελλόπουλος	
Τάκης Μαγγίνας	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Ἀναγνώστης Μανεσχίδης	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Μ. Λ. Καΐρης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀντων. Γ. Κριεζῆς	
Νικολ. Πρασσακάκης	Ν	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Δημήτριος Πλαπούτας	
Ῥικάρδος Τζιώτζ		Ἰωάννης Σταΐκης	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Λατσίσκος	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ο	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Δικόλ. Ματρομμάτης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ο	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Ἀθανάσιος Λιθωρίκης		Παναγ. Λιθωρίκης	
Γεώργιος Δρειώτης		Γεώργ. Νοῦρουκιώτης	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Κωνστ. Προβέ ἔγιος	
Δημήτριος Βούλγαρης		Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν

Σπῦρος Μίλιος . . . . . N	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης N
Ῥήγας Παλαμίδης . . . . N	

Ἀναγνωσθέντα ὕστερον τὰ ἄρθρα αὐτοῦ ά. καὶ β'. ἐγένοντο ἐπίσης δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας.

Ψηφοφορηθὲν δὲ καὶ τὸ σύνολον δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 22 κατὰ δύω, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν κατὰ τὸ ὧδε συνημμένον πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ ὑπὸ στοιχ. ΧΙΑ' νόμου.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος . .	Ἀδὰμ Δοῦκας . . . . .
Γεώργ. Κουντουριώτης . . .	Δῆμος Κανελλόπουλος . . .
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης .	Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος . .	Τσανετάκης Γρηγοράκης .
Τάτζης Μαγγίνας . . . . N	Μ Α. Καΐρης . . . . N
Ἀναγνώστης Μανιαρχίδης . N	Ἀντών. Γ. Ῥιζάρης . . . .
Χαράλ. Παπατολίτης . . . N	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . N
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . N	Δημήτριος Μιλαπούτας . .
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N	Ἰωάννης Σταΐκος . . . . N
Σπυρ. Τρικούπης	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . N
Ριζάρδος Τζιώτζ	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . N
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . N	Δημήτριος Χατσίσκος . . N
Βασιλ. Νταστακόπουλος . .	Δημήτριος Χρηστίδης . . . N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου .	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N
Γεώργιος Ψύλλας . . . . O	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . .
Ἰωάννης Θεοτόκης	Παναγ. Λιδωρίκης . . .
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . . O	Γεώργ. Νοσδουνιώτης . . . N
Ἀθανάσιος Λιδωρίκη. . . .	Κωνστ. Προκιλέγιος . . . .
Γεώργιος Δαρειώτης	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . .
Γ. Παπαηλιόπουλος . . N	Σπῦρος Μίλιος . . . . . N
Δημήτριος Βούλγαρης . .	Ῥήγας Παλαμίδης . . . . N
Γκίκας Καρακατζάνης . . N	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης N
Νικόλ. Ιω. Μέξης . . . . N	

Ἔχει δὲ τὸ νομοσχέδιον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ σημερινῇ συνεδριάσει.

Ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος τῇ συγκαταθέσει τοῦ Σώματος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰωάν. Οἰκονόμου.
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ
Τῆς 31 Δεκεμβρίου 1857 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παόντων 27 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ἐνεκρίθησαν.

Ἀνεγνώσθη μετὰ ταῦτα ἡ ἔκθεσις τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ Κράτους τῆς χρήσεως 1850, ἔχουσα ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι !

Ἡ ἐπιτροπὴ σας διεξελθοῦσα μετὰ προσοχῆς καὶ μελετήσασα μετ' ἐπιστασίας τὸ παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν πρὸ πολλοῦ ὑποβληθὲν νομοσχέδιον, περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους τῆς χρήσεως 1850, προέβη εἰς τὰς ἐξῆς ἐργασίας. Καὶ πρῶτον ἐπιθυμοῦσα νὰ φθάσῃ εἰς ἀποτέλεσμα ἄξιον καὶ ἀνάλογον τῆς σπουδαιότητος καὶ τῆς ἰδιαζούσης ἐμβριθείας, μεθ' ἧς τὰ Βουλευτικὰ σώματα καθήκον ἔχουσι νὰ ἐξελέγχωσι τοὺς ἀπολογισμοὺς ἑκάστης χρήσεως, αὐτὸ τὸ οὐσιωδέστατον ἔργον τῆς συνταγματικῆς εὐθύνης τῶν ὑπουργῶν, ἐζήτησε νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀπολογισμῶν τῶν παρελθόντων ἐτῶν, μεθ' ὧν συνδέονται καὶ σχέσιν ἄμεσον ἔχουσιν ἡ τε οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς χρήσεως, ὡς καὶ ἐκείνη τῆς διαχειρίσεως τῶν ἑπομένων ἐτῶν, ἐξ ὧν ἀποτελεῖται ἡ γενικὴ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ Κράτους· προσέτρεξε λοιπὸν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως λάβῃ παρ' αὐτῆς τὰ στοιχεῖα τῶν τοιούτων πληροφοριῶν· μόλις δὲ ἐκ διαλειμμάτων καὶ βαθμηδὸν ἔλαβε βιβλία τινὰ ἀπολογισμῶν καὶ λογαριασμῶν ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργείου, ἐπορίσθη δὲ ἄλλα τοιαῦτα ἀναγκαῖα ἐκ μέρους ἄλλων πηγῶν, καὶ οὕτως, δυνηθεῖσα νὰ ἀνατρέξῃ εἰς τὸ

ιατορικὸν τῶν ἀπολογισμῶν καὶ τῆς ἐν γένει καταστάσεως αὐτῶν, ἐξήγαγε τὰς ἀκολούθους πληροφορίας.

Πρώτην φορὰν ὑπεβλήθη ἐνώπιον τῶν Βουλευτικῶν σωμάτων, κατὰ πρῶτον μὲν τῇ 29 8βρίου 1846, κατὰ δεύτερον δὲ τῇ 15 10βρίου 1847 καὶ κατὰ τρίτον τῇ 3 Μαρτίου 1849 ὁ ἀπολογισμὸς τῆς χρήσεως 1844, συνοδευμένος, χάριν πληροφορίας, μετὰ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1843 καὶ τῶν λογαριασμῶν τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῶν ἐτῶν 1844 καὶ 1845. Κατὰ τὴν ἐξέλεγξιν τοῦ ἀπολογισμοῦ τούτου, προῆλθον εἰς φῶς καὶ οἱ γενικοὶ λογαριασμοὶ τῆς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1833—1843 οἰκονομικῆς διαχειρίσεως, ὡς καὶ ἡ συνοδεύουσα αὐτοὺς ἔκθεσις τοῦ κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν Κ. Α. Μεταξᾶ· ἅπαντα δὲ ταῦτα ἀνετυπώθησαν ὑπὸ τῆς εἰσηγητικῆς ἐπὶ τοῦ ῥηθέντος ἀπολογισμοῦ ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς, ἥτις, ἂν καὶ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ ἐξέτασεν ὑπὸ διαφόρους ἐπόψεις τὴν καθ' ὅλον τὸ ἑνδεκαετὲς ἐκεῖνο διάστημα κίνησιν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, τὴν κατὰ τὴν 31 10βρίου 1843 οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ Κράτους, καὶ ἀκολούθως τὴν οἰκονομικὴν διαχείρισιν τῶν ἐτῶν 1844 καὶ 1845, ὡς καὶ τοὺς ἀπολογισμοὺς τῶν ἐτῶν 1843 καὶ 1844, ἐπέφερεν ὅμως προσωμαζομένη, ὡς πρὸς τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ ἔτους 1844, τὰς ἀκολούθους σκέψεις καὶ παρατηρήσεις « ὅτι ὁ ἀπολογισμὸς ὑπεβλήθη εἰς τὴν ἐπικύρωσιν τῆς Βουλῆς πρὶν ἢ ἐξέλθῃ τῆς ἐξελέγξεως τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου· ὅτι τὸ ἔργον τῆς Βουλῆς δὲν δύναται νὰ ἀρχίσῃ εἰμὴ μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἐξελέγξεως ὅλων τῶν δημοσίων λογαριασμῶν· ὅτι τὸ νὰ ἐπικυρωθῇ ὁ ἀπολογισμὸς πρὶν ἢ γενῇ ἡ ἐξέλεγξις αὐτὴ, ἤθελεν εἶσθαι οὐ μόνον ἡ παραλογωτέρα τῶν ἀντιράσεων κλπ. ἀλλὰ καὶ προφανὴς παρέκβασις τοῦ ἄρθρου 53 τοῦ Συντάγματος κλπ. ἄλλως τε, προσθέτει, ἀπόφασις τῶν κυριαρχικῶν σωμάτων πρὸ τῆς ἐξελέγξεως τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, δυναμένη νὰ ἀποδειχθῇ μετὰ ταῦτα ἐσφαλμένη, ἤθελε στερηθῇ τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῶν λοιπῶν προσόντων μὲ τὰ ὁποῖα περιβάλλονται οἱ νόμοι κλπ. »

Ἀκολούθως δὲ ἐπὶ τῆς συνοπτικῆς ἐξελέγξεως τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ, ἐξέθηκεν εἰδικώτερον τὴν ἐπικαίνην σκέψιν.

« Ἐπειδὴ λοιπὸν τὰ ἀποτελέσματα τῶν πρὸ τοῦ ἔτους 1844 » διαχειρίσεων συνδέονται μετ' αὐτοῦ, τὸ δὲ κατὰ τὸ τέλος τοῦ » 1843 περίσσευμα, ἐκ τοῦ ὁποίου μέλλει νὰ θεραπευθῇ τὸ ἔλ

» λειμμα τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1844, δὲν εἶναι νομίμως » ἀποδεδειγμένον καὶ ἐπικυρωμένον, καὶ ἐπειδὴ, μὴ ἐξελεγχθέντων τῶν λογαριασμῶν τοῦ ἔτους 1844 ὑπὸ τοῦ Συνεδρίου, » δὲν πρέπει νὰ ἐπικυρωθῶσι διὰ νόμου τὰ ἀποτελέσματα αὐτοῦ, ἡ ἐπιτροπὴ θεωρεῖ ἀπαράδεκτον τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ». Ἐπὶ τέλους δὲ μετά τινας γενικὰς ἐμβριθεῖς σκέψεις καὶ παρατηρήσεις, περὶ τῆς ἐν γένει οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ Κράτους, καὶ τῶν πρὸς βελτίωσιν ἀναγκαίων μέτρων καὶ μεταῤῥυθμίσεων, (τῶν ὁποίων τὴν ἀναγνωσὶν συνιστῶμεν εἰς ἅπαντα τὰ μέλη τῆς Γερουσίας) ὑπέβαλεν εἰς τὴν Βουλὴν σχέδιον ἀποφάσεως ἔχον οὕτως.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων

ΨΗΦΙΖΕΙ.

« Α) Τὸ περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ 1844 ἔτους » νομοσχέδιον, καὶ τὸ περὶ πιστώσεων δι' ἀπρόβλεπτα καὶ ὑπόλοιπα πληρωτέα ἔξοδα τοῦ αὐτοῦ 1844 ἔτους, ὑποβληθέντα » παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ἀπορρίπτονται ».

« Β) Ὁ γενικὸς ἀπολογισμὸς τῶν ἀπὸ τοῦ 1833 μέχρι καὶ » αὐτοῦ τοῦ 1844 ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους, ἅμα ἐξε» λεγχθῇ κατὰ τὸν νόμον ὑπὸ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, θέλει » κυρωθῇ διὰ νόμου ».

« Γ) Τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον θέλει λάβει πρόσφορα διοικητικὰ μέτρα, καὶ, χρείας καλούσης, θέλει προκα» λέσει καὶ νομοθετικά, ὥστε ἡ ἐξέλεγξις τῶν λογαριασμῶν τῆς » διωδεκαετοῦς ταύτης περιόδου νὰ ἀποπερατωθῇ ὅσον τάχιστα ».

» Δ) Περὶ ἐπικυρώσεως τῶν ἀπολογισμῶν τῶν ἀπὸ τοῦ » 1845 καὶ ἑπομένων ἐτῶν, θέλει καταβληθῇ ἡ προσήκουσα » ἐπιμέλεια, ὥστε νὰ ἐκπληρωθῶσιν ἀκριβῶς τὰ περὶ τούτου ὁ» ρισθέντα διά τε τοῦ ἄρθρου 53 τοῦ Συντάγματος, καὶ τῶν » περὶ ἐγκρίσεως τῶν προϋπολογισμῶν τῶν ἐτῶν τούτων » Νόμων ».

Κατὰ τὴν ἐξέλεγξιν τῆς ἐκθέσεως ταύτης τῆς ἐπιτροπῆς, γέγονταν ἐπὶ πολλὰς ἀλληλοδιαδόχως συνεδριάσεις, διάφοροι ἀνεπτύχθησαν καὶ ἐξηγήθησαν ἀρχαὶ καὶ ἰδέαι ἀ.) περὶ τοῦ ἂν ὑπάγεται καὶ ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ 1844 ἔτους, καθ' ὃ δὲν ἐγένετο προϋπολογισμὸς, εἰς τὰς πρὸ τοῦ ἔτους ἐκείνου οἰκονομικὰς διαχειρίσεις· β.) περὶ τοῦ ἂν πρέπει νὰ γίνηται ἡ ἐξέταν

σις τῶν ἀπολογισμῶν πρὸ τῆς ἐξελέγξεως ἢ μετὰ τὴν ἐξέλεγξιν αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνδρίου· γ'.) περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν πρέπει νὰ γίνεται ἡ τοιαύτη ἐξέλεγξις, ὡς περὶ ἄλλων τινων βάσεων, καθ' ἃς καὶ ἐφ' ὧν πρέπει νὰ προβαίνῃ ἡ ἐνεργεῖται ἡ τακτικὴ ἐξέτασις καὶ κύρωσις παντὸς ἀπολογισμοῦ· ἐπὶ τέλους ὅμως ἡ Βουλὴ μὴ δυνηθεῖσα νὰ φθάσῃ εἰς τελικήν τινα ἀπόφασιν, ἕνεκα τῶν ἀντιθέτων ἀρχῶν καὶ ἰδεῶν, αἵτινες ἀνεπτύχθησαν, προῆλθεν εἰς τὸ μέτρον τοῦ νὰ παραπέμψῃ τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ **1844** μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς πρὸς εἰδικὴν ἐπιτροπὴν ἄλλην, ἵνα ἐνεργήσῃ ἐπ' αὐτοῦ τὴν ἀνήκουσαν ἐξέλεγξιν συμφώνως μὲ τὰ λεχθέντα (ἴδε Πρακτ. Βουλῆς Τόμ. 1. Συνόδ. Γ'. Περιόδ. Β'. Σελ. 299, 331—335 408—418 καὶ 418—430.)

Ἔκτοτε οὐδεμία πρᾶξις ἐγένετο ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τούτου, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν πρακτικῶν, καὶ οὐδεὶς ἀπολογισμὸς τῶν ἑπομένων ἐτῶν **1845, 1846, 1847, 1848** καὶ **1849** ὑπεβλήθη εἰς τὰ Βουλευτικὰ Σώματα· προθυστέρως δὲ κατὰ τὴν **29** Ἀπριλίου **1852** ὑπεβλήθη ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ὁ λογαριασμὸς τῆς οἰκονομ. διαχειρίσεως τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος **1851** μετὰ τῆς προσωρινῆς καταστάσεως τῆς ὁμιωνύμου χρήσεως, ὡς καὶ ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ ἔτους **1850**, περὶ οὗ πρόκειται· ὥστε μεταξὺ τῆς κατὰ τὰ ἔτη ἐκεῖνα, καὶ τῆς κατὰ τὰ ἑπόμενα στενῶς συνδεδεμένης καὶ συναφοῦς, οὕτως εἰπεῖν, οἰκονομικῆς διαχειρίσεως, παρουσιάζεται κενὸν μέγα, ἐξ οὗ πηγάζει μέγιστον τὸ πρόσκομμα τῆς ἐξελέγξεως τῶν ἑπομένων διαχειρίσεων ἐν ἀγνοίᾳ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν προηγουμένων.

Μετὰ τὴν ὑποβολὴν τοῦ ῥηθέντος ἀπολογισμοῦ μόλις κατὰ τὴν **19** Μαρτίου **1853** ἀνεγνώσθη ἡ ἔκθεσις τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς, καὶ μόλις κατὰ τὴν **14** Ἰουλίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐγένετο δεκτὸς ὁ ἀπολογισμὸς οὗτος, ἔχων ὅπως ὑπεβλήθη.

Κατὰ τὴν **4** τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους ὑπεβλήθη ὁ ἀπολογισμὸς τῆς χρήσεως **1851**, ὡς καὶ ὁ λογαριασμὸς τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ ἔτους **1852**. Ἐπ' αὐτοῦ δὲ τοῦ ἀπολογισμοῦ οὐδεμία προῆλθεν ἀπόφασις ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς μέχρι σήμερον.

Κατὰ τὴν **1** Σεπτεβρίου **1854** συνετάχθη καὶ ἐδημοσιεύθη ὁ ἀπολογισμὸς τῆς χρήσεως **1852** μετὰ τῆς προσωρινῆς καταστάσεως τῆς χρήσεως **1853** συνταχθείσης κατὰ τὴν **1** Ἰανουαρίου **1854**. Δι' αὐτοῦ πρώτην φορὰν συνυποβάλλονται ἐκ μέρους τοῦ τότε ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν **Π. Ἀργυροπούλου** καὶ αἱ εἰς τὰ ἄρθρα **103, 104** καὶ **107** τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ Νόμου ἀναφερόμεναι καταστάσεις, οὐχὶ δὲ καὶ ὁ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου **105** τοῦ αὐτοῦ νόμου κανονιζόμενος πίναξ τῶν καθυστερούντων ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τῶν παρελθουσῶν χρήσεων· αἱ καταστάσεις αὗται, ὡς καὶ ὁ ῥηθεὶς πίναξ τῶν καθυστερούντων, εἰς οὐδένα ἄλλον ἐπόμενον ἀπολογισμὸν, ἢ ἐνιαύσιον λογαριασμὸν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, κατὰ τὸ ἄρθρον **54**, περιέχονται, πρὸς ἀκριβῆ διάγνωσιν τῆς ἐν γένει οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ Κράτους.

Καὶ ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τούτου, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ ταῦτα ὑποβληθέντων ἐν τῇ Βουλῇ ἀπολογισμῶν τῶν ἐτῶν **1853, 1854** καὶ **1855**, ἀπολογισμῶν μὴ περιεχόντων πάντοτε τοὺς κατὰ χρῆσιν λογαριασμοὺς τῶν ὑπουργείων, καὶ μετ' αὐτῶν τοὺς σχέσιν ἄμεσον ἔχοντας διαφόρους πίνακας, περὶ ὧν πραγματεύονται τὰ ἄρθρα **96** μέχρι **111** τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ Νόμου, οὐδεμία πρᾶξις τῆς Βουλῆς ἐγένετο· τούτου ἕνεκα ἡ ἐπιτροπή σας, μὴ ἔχουσα ὅλα ἐκεῖνα τὰ στοιχεῖα, ἅτινα ἀπαιτεῖ μία ἀκριβὴς ἐξέλεγξις ἀπολογισμοῦ, αὐτὸ τὸ σπουδαιότατον ἔργον τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων, καὶ μὴ εὑρίσκουσα παραδεδεγμένον εἰς ὅλον τὸ μέχρι τοῦδε διάστημα τοῦ συνταγματικοῦ ἡμῶν βίου οὐδένα τρόπον ἐξετάσεως ἢ ἐξελέγξεως, καθόσον ἐν μὲν τῇ Βουλῇ διάφοροι ἀρχαὶ καὶ βάσεις ἐρρέθησαν, ἀλλ' οὐδεμία τούτων καθιερώθη ὡς τύπος καὶ ὑπογραμμὸς τῆς ἀπαιτουμένης ἐξελέγξεως, ἐν δὲ τῇ Γερουσίᾳ πρώτην ἥδη φορὰν πρόκειται νὰ ἐνεργηθῇ τοιαύτη ἐξέλεγξις, διὰ ταῦτα εὑρέθη εἰς δικαιολογημένους διαταγμοὺς περὶ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐξελέξεως τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἀπολογισμοῦ, δι' οὓς λόγους καὶ ἐβράδυνε μέχρι τοῦδε τὴν εἰσαγωγὴν τῆς παρούσης ἐκθέσεως.

Ἐπειδὴ ὅμως τὸ σῶμα τῆς Γερουσίας ἐπισπεύδει τὴν καθυποβολὴν αὐτῆς, συνταχθησομένης ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπαρχόντων στοιχείων, ἂν καὶ ἡμιτελῶν, ἡ ἐπιτροπή σας μὴ δυναμένη νὰ πράξῃ ἄλλως, ὑποβάλλει ἐνώπιον τοῦ σώματος τὰς ἀνωτέρω γενικὰς σκέψεις παρατηρήσεις καὶ διαταγμοὺς, καὶ ἀφίνει εἰς τὴν Γερουσίαν νὰ ἀποφασίσῃ ἐπ' αὐτῶν ὅ,τι ἐγκρίνει. Ἔρχεται δὲ ἐκ τῶν ἐνόντων νὰ ῥέρῃ συνοπτικῶς καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀπολογισμοῦ τοῦ ἔτους **1850** ἔκθεσίν της, σχετικῶς πρὸς τὰ δι' αὐτοῦ παρουσιαζόμενα ἀποτελέσματα καὶ τὰ κεφά-

λειω καὶ ἄρθρα τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς ὁμωνύμου χρήσεως ὡς ἑφεξῆς.

ΜΕΡΟΣ Α'. Ἔ σ ο δ α.

Ὡς ἔσοδα τῆς χρήσεως 1850

προϋπελογίσθησαν	δρ.	20,670,285:41
ἐβεβαιώθησαν	»	21,488,217:99
ὑπέρβασις βεβαιωθέντων		817,932:58

Ἡ ὑπέρβασις αὕτη προέρχεται ἐκ τῶν ἐν τῷ ἀπολογισμῷ ἐκτεθειμένων ἀναλυτικώτερον κεφαλαίων.

Ἐκ τῶν βεβαιωθέντων τούτων ἐσόδων, συνισταμένων ὡς ἐρρέθη εἰς δραχ. 21,488,217:99

Εἰσεπράχθησαν	14,675,951:46	
Προσθεμένων εἰς ταῦτα καὶ τῶν προκαταβολῶν ἐκ .	3,848,874:81	
Τὸ ὁλικὸν ποσὸν ἀναβαίνει εἰς . . .		18,524,826:27

Ὥστε ἡ χρῆσις 1850 κατὰ τὴν λῆξίν της ἀφῆκε καθυστεροῦντα τὰ ὑπόλοιπα 2,963,391:72

ΜΕΡΟΣ Β'. Ἔ ξ ο δ α.

Διὰ τὰς δαπάνας ἐπὶ τῆς χρήσεως 1850 ἐγγραγγήθησαν αἱ ἀκόλουθοι πιστώσεις.

Διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ δρ.	20,321,863:41
Δι' ἐπαναφορᾶς εἰς τὰς πιστώσεις ὑπουργ. Στρατιωτικῶν	6,961:26
Δυνάμει τῶν εἰδικῶν νόμων ΡΝΓ'. ΡΞΖ'. καὶ ΡΗΒ'. κατελογίσθησαν εἰς τὰς πιστώσεις ταύτας	589,187:48
Μετεφέρθησαν ἀπὸ τὰς πιστώσεις προγενεστέρων χρήσεων	47,412:84
Τὸ ὅλον τῶν πιστώσεων δραχ. . .	20,965,424:99
Αἱ ἐκκαθαρισθεῖσαι δαπάναι συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ χρέους ἀνέβησαν εἰς	18,705,004:63
Ἐξ ὧν ἐπληρώθησαν	18,603,302:12
Ἔμειναν πληρωτέα ὑπόλοιπα δρ. .	99,702:51

Διὰ τὴν πληρωμὴν αὐτῶν ἐζητήθη πίστωσις διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ **1852**.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω χορηγηθεισῶν πιστώσεων

ἐκ δραχμῶν	20,965,424:99
Ἀφαιρουμένης τῆς ποσότητος, ἣς προτείνεται διὰ τοῦ νόμου ἐν μέρει μὲν ἡ ἀκύρωσις ἐν μέρει δὲ ἡ μεταβίβασις εἰς τὴν χρῆσιν **1851**, ἐκ δρ.	2,448,604:11
Αἱ πιστώσεις τῶν δαπανῶν περιορίζονται εἰς δραχ.	18,516,820:88
Καὶ ἀπαιτοῦνται πρὸς ἐξίσωσιν τῆς πληρωθείσης ὡς ἀνωτέρω ποσότητος ἐκ δραχμῶν **18,603,302:12** δραχμὰς	86,481:24
Ὥστε τὸ ὅλον τῶν πραγματοποιηθέντων ἐξόδων σύγκειται	18,603,302:12

Πρὸς νομιμοποίησιν τῆς ἀνωτέρω ὑπερβάσεως τῶν δραχ. **86,481:24** ζητεῖται διὰ τοῦ παρόντος ἀπολογισμοῦ πίστωσις συμπληρωτικὴ ἐξ ἴσης ποσότητος.

Ἐκ τῶν βεβαιωθέντων ἐσόδων συμποσουμένων εἰς δραχ. **21,488,217:97** εἰσεπράχθησαν ὡς ἀνωτέρω ἐσημειώθη **18,524,826:27**

Ἐὰν τὸ ποσὸν τοῦτο ἀφαιρεθῇ ἐκ τῶν ἀνωτέρω πραγματοποιηθέντων ἐξόδων, ἡ χρῆσις αὕτη παρουσιάζει ἔλλειμμα ἐκ δραχμῶν . . **78,475:85**

Τὸ ἔλλειμμα τοῦτο προσδιορίζεται διὰ τοῦ νόμου νὰ ἀναπληρωθῇ ἐκ τῶν περισσευμάτων τῶν προηγουμένων χρήσεων, ἅτινα εἶναι ἄγνωστα.

Μετὰ τὰς ἐξηγήσεις ταύτας, στηριζομένας ἐπὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτοῦ τοῦ ἀπολογισμοῦ, παραβαλλομένων ἐν γένει πρὸς τὰ κεφάλαια καὶ ἄρθρα τοῦ σχετικοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τῶν εἰς αὐτὸν ἀναγομένων εἰδικῶν πιστώσεων, ἡ ἐπιτροπή σας δὲν κρίνει περιττὸν, ἀλλὰ μᾶλλον καθῆκόν της, νὰ ἐκθέσῃ ἐπὶ τέλους ὅτι τὰ ἔξοδα τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, κατὰ τὴν ἐν τῷ ἀναλυτικῷ πίνακι τοῦ ἀπολογισμοῦ φαινομένην σημείωσιν,

ἐψηφίσθησαν μὲν εἰς δραχ.	4,890,797:33
ἐκκαθαρίσθησαν δὲ καὶ ἐπληρώθησαν κατὰ δραχ.	4,890,755:29
Ὥστε ἡ ἐκ δραχμῶν	42.04

μὴ ἐξαντληθεῖσα πίστωσις ἐμπεριλαμβάνεται εἰς τὴν ποσότητα τῶν δραχ. **2,448,604:11**, τῆς ὁποίας ζητεῖται ἡ ἀκύρωσις

δυνάμει τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τοῦ παρόντος ἀπολογισμοῦ. Ἀλλὰ κατὰ τὸν εἰδικὸν ἀπολογισμὸν τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, αἱ μὲν διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ψηφισθεῖσαι ἐν γένει δαπάναι ἀναβαίνουσιν εἰς δραχμὰς 4,883,836:07

Τὰ δὲ δαπανηθέντα δρ. 4,896,467:39

Ὑπέρβασις δαπανῶν δραχ. . . 12,631:32

Ἡ ὑπέρβασις αὕτη νομίμως ἀναβιβάζεται εἰς δραχμὰς **138,426:50**, ὅσας φέρουσι τὰ ἐπὶ τῶν διαφόρων κεφαλαίων καὶ ἄρθρων τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπὶ πλέον δαπανηθέντα, κατὰ τὸν αὐτὸν εἰδικὸν ἀπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου, περιορίζεται δὲ εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 12,631:12, διὰ τῆς ἀφαιρέσεως ἐκ τοῦ ὁλικοῦ ποσοῦ ὅλων τῶν εἰς τὰ διάφορα κεφάλαια παρουσιασθέντων περισσευμάτων, ἐξ οὗ προκύπτει, ὅτι αἱ πλεονάζουσαι πιστώσεις ἐπὶ τοῦ ἑνὸς κεφαλαίου ἐξοδεύθησαν εἰς δαπάνας ἑτέρου κεφαλαίου ἐναντίων τῶν λογιστικῶν διατάξεων. Εἰς τὴν Γερουσίαν ἀπόκειται νὰ ἀποφασίσῃ ὅ,τι ἐγκρίνει, τόσον ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑπερβάσεως, ὅσον καὶ ἐπὶ τῆς γενομένης παραβιάσεως τῶν λογιστικῶν διατάξεων.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 30 Δεκεμβρίου 1857.

Ἡ Ἐπιτροπή.

Γ. Καρακατζάνης — Ι. Χατζηπέτρου
Ἰάκ. Παξιμάδης — Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος
Δ. Κανελλόπουλος

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν ἀπερασίσθη νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ εἰς τὰ μέλη τοῦ Σώματος.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐλαττώσεως τοῦ ἐξαγωγικοῦ τέλους καὶ ἐγγείου φόρου ἐπὶ τοῦ σταφιδοκαρποῦ, ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως τὸ νομοσχέδιον αὐτό· μηδενὸς δὲ λαβόντος τὸν λόγον ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Α. Γρηγοριάδη καὶ Γ. Καρακατζάνη, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 28, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐλαττώσεως τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ ἐξαγωγικοῦ τέλους ἐπὶ τοῦ σταφιδοκαρποῦ.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος . N	Ἀδάμ Δούκας . . . . .
Γεώργ. Κουντουριώτης . . .	Δῆμος Κανελόπουλλος . . N
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης . . .	Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .
Σπυρίδων Καλογερόπουλος .	Τσανετάκης Γρηγοράκης . .
Τάτζης Μαγγίνας . . . N	Μ. Α. Καΐρης . . . . N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . .
Χαράλ. Παπαπολίτης . . N	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . N
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . N	Δημήτρ. Πλαπούτας . . . N
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N	Ἰωάννης Σταΐκος . . . . N
Σπυρ. Τρικούπης . . .	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . N
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . . N
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . N	Δημήτριος Χατσίσκος . . . N
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . .	Δημήτριος Χρηστίδης . . . N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N
Γεώργιος Ψύλλας . . . . N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . .
Ἰωάννης Θεοτόκης	Παναγ. Αἰδωρίκης . . . .
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . . N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . . N
Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης . . .	Κωνς. Προβιλέγιος . . .
Γεώργιος Δαρειώτης . . . N	Ἰω. Οἰκονόμου . . . . . N
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N	Σπῦρος Μῖλιος . . . . . N
Δημήτριος Βούλγαρης . . .	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . N
Γκίκας Καρακατζάνης . . N	Δημ. Α. Κουντουριώτης . . N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N	

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ παραδοχὴν τοῦ πρώτου καὶ μοναδικοῦ ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥ. Παλαμίδης ἐπέφερε τὰ ἑξῆς·

Ἡ εὐδοξία τοῦ π. ε. ἦτο τοιαύτη ὥστε ἐξηπάτησε καὶ Κυβέρνησιν καὶ ἰδιοκτήτας· ἐκτὸς τούτου οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ προβλέψῃ τὰς περιπετείας τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου, ἐξ οὗ καὶ τὸ προϊὸν τοῦ σταφιδοκαρποῦ ἔπαθε· ὅταν ἐπρόκειτο ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ἐπὶ τῆς σταφίδος φόρου πολλὰ ἐρρέθησαν· ἡ δὲ Κυβέρνησις ἐπέμεινε τότε εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ φόρου, ἐλπίζουσα ὅτι ὁ φόρος ἐκεῖνος ἦτο ἐρικτὸς εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας· σήμερον ὅμως πληροφορουμένη τὴν δεινὴν θέσιν τοῦ ἐμπορίου

ἡ τῆς καταναλώσεως τοῦ ἐναπολειπομένου ἐν τῇ Ἑλλάδι σταφιδοκαρποῦ, ἔρχεται εἰς θεραπείαν τῶν ἰδιοκτητῶν, ἐλαττώνουσα διὰ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου τὸν φόρον καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος εἰς δραχμὰς 18· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἐξαχθὲν ποσὸν διὰ λογαριασμὸν τῶν ἰδιοκτητῶν εἶναι ἀρκετόν, ἡ Κυβέρνησις ἐν τῇ συνέσει της ἂς εὐαρεστηθῇ νὰ λάβῃ καὶ ὑπὲρ αὐτῶν τῶν ἰδιοκτητῶν μέτρα θεραπευτικὰ ἀνάλογα. Ἡ Γερουσία ἀπεφήνατο νὰ συσταθῇ ἡ πρότασις αὕτη εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Γενομένης ἔπειτα ψηφοφορίας ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ ψηφίσασα διὰ ψήφων 28 κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ ἀνωτέρω.

Πρωτόκολλον Ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐλαττώσεως τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ ἐξαγωγικοῦ τέλους ἐπὶ τοῦ σταφιδοκαρποῦ.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος . Ν	Ἀδὰμ Δούκας . . . . . Ν
Γεώργ. Κουντουριώτης . . .	Ἄγγελος Κανελλόπουλος . . .
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης .	Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .
Σπυρίδων Καλεγερόπουλος .	Γεωργετάκης Γρηγοράκης . .
Τάτζης Μαγγίνας . . . . Ν	Μ. Α. Καΐρης . . . . . Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . .
Χαράλ. Παπαπολίτης . . Ν	Ἀντ. Μ. Μαυρομιχάλης . . Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας . . . Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης . . Ν	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . Ν
Σπυρ. Τρικούπης	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης . Ν
Ρικάρδος Τζιώρτ	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . Ν	Δημήτριος Νατσίνας . . Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . .	Δημήτριος Χρηστίνης . . . Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .	Νικόλαος Μαυρομμάτης . . Ν
Γεώργιος Ψύλλας . . . . Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . .
Ἰωάννης Θεοτόκης	Παναγιώτης Λιδωρίκης . . .
Ἰωάννης Κ. Πέτρου . . . Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . . Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . .	Κωνσταντῖνος Προβιλέγιος .
Γεώργιος Δαρειώτης . . . Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . Ν	Σπῦρος Μίλιος . . . . . Ν
Δημήτριος Βούλγαρης . . .	Ῥήγας Παλαμίδης . . . . Ν
Γκίκας Καρκαντζάνης . . Ν	Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . Ν	

Ἑπομένως, μετὰ τὴν αὐθημερὸν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν παρόντων πρακτικῶν, ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου.
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῇ 1 Ἰανουαρίου 1857 ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 24 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Κατόπιν ἀνεγνώσθη ἔγγραφον τῆς ἐθνικῆς Τραπέζης, δι' οὗ ὑποβάλλεται ὁ γενικὸς ἰσολογισμός της τοῦ ἔτους 1857, ἐξ οὗ καταδεικνύεται, ὅτι τὰ κέρδη αὐτῆς ἀνέβησαν εἰς δώδεκα ἐπὶ τοῖς ἑκατόν. Ἐπὶ τούτοις παρατήρησέ τις τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, ὅτι δέον νὰ γενῇ ὑπενθύμισις πρὸς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν, περὶ τῆς ἐπερωτήσεως, ἣν ἀπεύθυνε πρό τινος ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥήγας Παλαμίδης, περὶ συστάσεως γεωργικῶν Τραπεζῶν.

Ἀπαγγειλάντος ἔπειτα τοῦ Κ. προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως τὴν εἰσαγωγὴν νομοσχεδίων, ὁ Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς ὑπέβαλε νομοσχέδιον μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐκθέσεως ἀρμοῦν τὴν τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ ἀστικοῦ ἑλληνικοῦ νόμου, καθ' ἣν ἀπορράσεως τῆς νομοθετικῆς (ἐξουσίας) πολιτογραφεῖται Ἕλλην, ὁ μεγάλας ἐν τῇ Πατρίδι ἐπενεγκὼν ὑπηρεσίας καὶ τοι διαμένων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ὁμογενής. Τινὸς τότε τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ζητήσαντος τὴν διασάφησιν τῆς φράσεως « δι' ἀπορράσεως τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας » ἂν ἐνοῇ τὴν εἰσαγωγὴν παρομοίας πράξεως εἰς ἐπιψήφισιν τῶν σωμάτων μετὰ τὴν κύρωσιν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, ὁ Κ. ὑπουργὸς ἔδωκε τὴν ἑξῆς ἐξήγησιν, τὴν ὁποίαν ἀπῄτησαν νὰ καταχωρισθῇ εἰς τὰ πρακτικά, ὅτι ἡ μὲν φράσις εἶναι ἐπιστημονική, ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς ἐννοεῖ διὰ τοῦ εἰσαγομένου νομοσχεδίου, τὴν προηγουμένην ἐπιψήφισιν τῶν Σωμάτων ἐπὶ παρομοίας περιστάσεως, καὶ τὴν κατόπιν κύρωσιν αὐτῆς διὰ τῆς βασιλικῆς ὑπογραφῆς, ὡς τοῦτο γίνεται ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς ἑκάστου νομοσχεδίου· ἔχει δὲ τὸ νομοσχέδιον ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλωμεν εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Γερουσίας τὸ περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ ἀστυκοῦ Ἑλληνικοῦ Νόμου ἐν ἀντιγράφῳ νομοσχέδιον, ἀφοῦ τοῦτο ἤδη ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Συνυποβάλλοντες δὲ συγχρόνως καὶ τὴν ἐπὶ του νομοσχεδίου τούτου πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσίν μας, παρατηροῦμεν ὅτι ἐν αὐτῇ ἐκτίθενται οἱ λόγοι οἱ προκαλέσαντες τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ.

Θεωροῦντες λοιπὸν περιττὸν νὰ ἐπαναλάβωμεν αὐτοὺς παρακαλοῦμεν τὴν Γερουσίαν νὰ εὐαρεστηθῇ νὰ ἐπιψηφίσῃ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 3 Ἰανουαρίου 1858.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς
Γ. Α. ΡΑΛΛΗΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, παραγγέλλεται ὁ Ἡμέτερος ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸς νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ὑποστηρίξῃ αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 4 Ἰανουαρίου 1858.

ΟΘΩΝ

Γ. Α. ΡΑΛΛΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἐπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον Μοναδικόν.

Τὸ ἄρθρον 22 τοῦ ἀστυκοῦ Ἑλληνικοῦ νόμου τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς.

Ἄρθρον 22.

α Ἀλλοδαπὸς προσενεγκὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα μεγάλας ἐκδουλεύσεις, εἰσαγαγὼν ἀξιόλογον ἐρεύρεσιν, ἢ βιομηχανίαν, καθιδρύσας καταστήματα κοινωφελῆ, ἢ ἐπὶ ἐξόχῳ διανοητικῇ ἱκανότητι διακρινόμενος, δύναται ἅμα κατοικήσας ἐν Ἑλλάδι,

ἐὰν δὲ ἦναι ὁμογενὴς, καὶ χωρὶς τῆς ἐν Ἑλλάδι κατοικήσεως, νὰ πολιτογραφηθῇ δι' ἀποφάσεως τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας ».

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. πρόεδρος τῇ συγκαταθέσει τοῦ σώματος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου.
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 13 Ἰανουαρίου 1858, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 24 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, ἀναγνωσθέντα, ἐνεκρίθησαν.

Ἀνηγγέλθη μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ Κ. προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἡ ἀνάγνωσις ἐκθέσεων τινων τῶν εἰσηγητικῶν ἐπιτροπῶν· ἐπομένως δ' ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως ἡ ἔκθεσις τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ ἀστυκοῦ Ἑλληνικοῦ νόμου, καὶ ἀπεφασίσθη μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις τοῦ περὶ οὗ πραγματεύεται νομοσχεδίου ἐπὶ τὴν αὔριον.

Ἔχει δὲ ἡ ἔκθεσις αὕτη ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ παρὰ τοῦ Κυρίου ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ ἀστυκοῦ Ἑλληνικοῦ νόμου, παρετήρησεν ὅτι ἡ τροποποίησις αὕτη εἶναι αὐτολεξεὶ ὁμοία μὲ τὸ περιεχόμενον τοῦ μνησθέντος ἄρθρου 22, τὸ ὁποῖον ἐπεψήφισεν ἡ Γερουσία κατὰ τὴν παρελθοῦσαν Σύνοδον, καὶ μόνη διαφορὰ ὑπάρχει ὅτι οἱ ὁμογενεῖς νὰ δύνανται νὰ πολιτογραφηθῶσι καὶ ἂν δὲν κατοικήσωσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα, τῆς ὁποίας τὴν παραδοχὴν ἰσχυροὶ πολιτικοὶ λόγοι ὑπαγορεύουσι, καθόσον μάλιστα ὀλιγώτατα εἰσὶ τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἔχουσι τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸ νομοσχέδιον προσόντα,

καὶ τὰ ὁποῖα δὲν πρέπει νὰ παραβλεφθῶσιν. Ὅθεν συνίστησι τὴν παραδοχὴν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ σώματος.

Ἀθήνησι τὴν 10 Ἰανουαρίου 1857.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Τ. Μαγγίνας. — Μ. Α. Καΐρης.
Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος. — Ἰωάν. Οἰκονόμου.

Ἐπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΧΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 11 Ἰανουαρίου 1858 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 24 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ὑπεγράφησαν.

Ἀπαγγείλαντος δὲ τοῦ Κ. προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ τροποποιήσεως τοῦ 22 ἄρθρου τοῦ ἀστικοῦ ἑλληνικοῦ νόμου νομοσχεδίου, ἀναγνωσθὲν ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως τοῦτο ὡς καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἔκθεσις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, καὶ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὁ Γερουσιαστὴς Ῥήγας Παλαμήδης λαβὼν τὸν λόγον, εἶπεν·

Κύριε Πρόεδρε!

Τὸ ἀντικείμενον τῆς προκειμένης συζητήσεως εἶναι τοσοῦτον σπουδαῖον καὶ ἄξιον λόγου, ὥστε δίδει καὶ εἰς ἐμὲ ἀφορμὴν ὅπως λάβω τὸν λόγον, οὐχὶ νὰ προσβάλλω αὐτό, ἀλλ' ἵνα ἀναπτύξω τὸ μεγαλεῖον, τὸ ὁποῖον θέλει παρέξει ἡ καλὴ καὶ συνετὴ αὐτοῦ ἐφαρμογή.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, Κύριε πρόεδρε, αἰσθάνομαι συναίμα χαρὰν καὶ λύπην, αἰσθήματα τὰ ὁποῖα φυσικῶς δὲν εἶναι ἀδύνατον νὰ συμπέσωσι διὰ τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον καὶ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ προσώπου, ὅπως ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος ἐχχέει θερμότητα καὶ ψῦχος.

Καὶ πρῶτον μὲν χαρὰν αἰσθάνομαι, διότι θεωρῶ ἤδη ἐμαυτὸν ἀσφαλῆ, ὡς πρὸς τὴν ἀκεραιότητα τῶν ὅσων νὰ ἐκθέσω προτίθεμαι, διότι, ὡς δὲν ἀμφιβάλλω, οὔτε ἐκ τῶν ἐν τῷ περιβόλῳ τούτῳ συναδέλφων μας, οὔτε ἐξ αὐτῶν τῶν ΚΚ. ὑπουργῶν, οὔτε ἐκ τῶν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ τῆς κοινῆς γνώμης πολιτῶν, οὔτε ἐκ τῆς ἐπιλαμβανομένης τὰ τῶν συζητήσεων καὶ πράξεών μας δημοσιογραφίας, θέλει εὑρεθῆ τις σήμερον νὰ παρεξηγήσῃ τὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἰδέας καὶ λόγους μου, καθὼς ἄλλοτε ἡ ζηλοτυπία παρεξήγησε μεταπλάσασα καὶ παραμορφώσασα ὅλως καὶ εἰδικώτερον τὰ παρ' ἐμοῦ λεχθέντα εἰς ἕνα ἄλλον περίβολον, ἀπέναντι τῶν αἰσθημάτων μου, ἐπὶ τῆς προταθείσης παρ' ἑτέρων ἰδέας, ἀθώου μὲν καὶ ταύτης, ἀλλ' ἥτις διαστραφεῖσα ὑπὸ τῆς τοιαύτης ῥαδιουργίας κατέστη ζήτημα πολυθρύλλητον, τὸ περὶ αὐτοχθονισμοῦ, λέγω, καὶ ἑτεροχθονισμοῦ.

Οἱ πρωταθληταὶ τῆς ῥαδιουργίας ἐκείνης, κύριοι, καὶ τοι εὐαριθμότατοι, ἀλλὰ λίαν εἰς τὸ εἶδος τοῦτο ἐξησκημένοι, ὡς ἐκ τῶν πραγμάτων ἔρχονται, ἀποστερουμένους ἑαυτοὺς θεωροῦντες τῶν πλεονεκτημάτων, ἅτινα ἡ ἐπελθοῦσα τότε μεταβολὴ πρὸς τὸ μέλλον ἀπήτει, καὶ ἀμοιβὴν νομίσαντες τὴν μνησθεῖσαν περίστασιν, ὅπως συγχύσωσί τινα καὶ περισπασμοὺς εἰς τὸ ἐθνικὸν πνεῦμα φέρωσι, καὶ ἐν τῷ ἀλλαλαγμῷ τούτῳ τὴν τῶν ἔξω ὁμογενῶν συμπάθειαν ὑποκλέψωσι, δὲν ἐδίστασαν οἱ ἀσυνείδητοι νὰ προχωρήσωσι διὰ παντὸς μέσου εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ τοιούτου σκοποῦ των, δι' οὗ, ἐνῷ ἐσυκοφάντησαν ἄνδρας ἀγνοῦ ἑλληνισμοῦ καὶ διακεκριμένου πατριωτισμοῦ, ἔβλαψαν καὶ τὴν Ἑλλάδα πολυειδῶς διὰ τοῦ τοιούτου σατανικοῦ σπέρματος.

Χαίρω λοιπόν, ἐπαναλέγω, διότι σήμερον ἀσφαλῶς θέλομεν ἐκφρασθῆ, ἀφίνοντες εἰς αἰωνίαν λήθην καὶ αὐτοὺς καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐπὶ κακῷ ἐνεργειῶν των, καὶ οὐδόλως φοβούμενοι τὴν ἐπάρατον συκοφαντίαν καὶ ἐπὶ τῆς προκειμένης συζητήσεως, ὡς ἀρτίως ἔλεγον, φρουρούμενοι ὑπὸ τῶν ὅσων ἀνέφερον ἐγγυήσεων, καὶ καθόσον τὰ περὶ ταύτης θέλουν ἐκτεθῆ καὶ διατηρηθῆ εἰς τὰ πρακτικὰ τοῦ Σεβαστοῦ τούτου Σώματος ἀκοιβέστατα, ὑπὸ τὴν πιστὴν τῶν διεπόντων τὰ τοῦ Γραφείου πρόσοχὴν, κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν παρ' ἡμῖν τάξιν, ἄνευ, λέγω, οὐσιωδῶν ἐλλείψεων πρὸς κάλυψιν τῆς ἀληθείας, ὡς καὶ μέχρι τούτου δὲν ἔμειναν οἱ μνησθέντες πρωταθληταί

ἀμέριμνοι ὅλως εἰς τὴν ἀθλίαν ἐκείνην πάλην.

Δεύτερον δὲ λύπην καιρίαν αἰσθάνομαι, κύριοι, διότι κατὰ τὴν προπαρελθοῦσαν Σύνοδον, ὅτε ὑπεβλήθη καὶ ἐν τῷ περιβόλῳ τούτῳ ὁ περὶ ἀστυκῶν δικαιωμάτων νόμος, μέρος τοῦ ὁποίου ἀποτελεῖ καὶ τὸ προκείμενον ἄρθρον 22, οὐδὲ ὁ πρὸς ἄνετον ἀνάγνωσιν ὑλικὸς χρόνος μᾶς ἐδόθη, ὡς ἐκ τοῦ ἐπτειμένου τότε τρόπου εἰς τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ· καὶ δύναμαι νὰ σᾶς βεβαιώσω, τὸ κατ' ἐμὲ, ὡς τοῦτο δὲν ἀμφιβάλλω καὶ διὰ τοὺς λοιποὺς, μόλις ἐπὶ τοῦ παρόντος ἠδυνήθην νὰ ἀναγνώσω αὐτὸν ἐπιστατωμένως, ἐνῷ εἰς τὰ τοιαῦτα σοβαρὰ ζητήματα καὶ πάγια νομοθετήματα ἀπαιτεῖται χρόνος εἰς σκέψιν ἀνάλογος, διότι, ἐὰν καὶ πρὸς ἡμᾶς τοιοῦτος τότε ἐδίδετο, ἠθέλαμεν φέρει ἀναμφιβόλως, οὐ μόνον τὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἄρθρου βελτιώσεις, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ διαφόρων ἄλλων καὶ ἰδίως ἐπὶ τῶν σχετικῶν εἰς τὸ τῆς πολιτογραφήσεως ἀντικείμενον, ἀποδεικνύοντες καὶ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἐν ἔργῳ, ὅτι αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ αἰσθήματα τῆς πρόοδου, ἀναλόγως τῶν περιστάσεων τῆς πατρίδος, ὑπάρχουσιν εὑρῶται καὶ ἐδραιοῦσιν εἰς τὰς καρδίας τῶν γερόντων· ἀλλὰ δυστυχῶς οὐδὲ τώρα δυνάμεθα νὰ ἐπιληφθῶμεν τῆς συζητήσεως ἄλλου ἀντικειμένου ἐκ τῶν ὅλων ἄρθρων τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος νόμου εἰμὴ ἐκείνου τὸ ὁποῖον μᾶς καθυποβάλλεται σήμερον.

Καὶ ταῦτα ἐν συνόψει, κύριοι, ὡς πρὸς τὰ συγκινοῦντά με τὴν στιγμὴν ταύτην χαρᾶς τε καὶ λύπης αἰσθήματα· μεταβαίνω δὲ εἰς τὰ τοῦ τροποποιηθέντος ἄρθρου.

Αἱ ἀρχαὶ τοῦ ἄρθρου τούτου, κύριοι, μὲ κολακεύουσι μεγάλως, διότι εὑρίσκω ταύτας στηριζομένας εἰς τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἑλληνικὰ αἰσθήματα καὶ τὰς ἰδέας, αἰσθήματα τὰ ὁποῖα ὅταν ἑλληνικῶς μόνον ἐμπνεόμεθα ἐνεργοῦμεν, καὶ τὰ ὁποῖα ἐξηγήθησαν καὶ ἐνομοθετήθησαν πλατύτερον εἰς τὴν ἐν Τροιζῆνι ἐθνοσυνέλευσιν, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχον τὴν τιμὴν καὶ μέλος νὰ εἶμαι, καὶ εἷς τῶν σημαινόντων τῶν ἑλλαδοσώων ἀρχῶν της. Διαφέρουσι δὲ μόνον τὰ τότε περὶ πολιτογραφήσεως νομοθετήματα ἡμῶν, κύριοι, ὡς πρὸς τὰς τοῦ προκειμένου ἄρθρου ἀρχὰς, καὶ ἰδίως τῆς τροποποιήσεως, καθ' ὅσον ἀπῃτεῖτο κατ' ἐκεῖνα ἡ ἐν Ἑλλάδι παρουσία τῶν πολιτογραφομένων προσώπων· ἀλλ' ἂς μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ παρατηρήσω, ὅτι τοῦτο οὐδόλως ἐλάττωνε τὴν εὐροίαν εἰς πολιτογράφησιν ἐθνικὴν πρόθεσιν, διότι ἡ ἐποχὴ ἐκείνη δικαίως ἀπῄτει τὴν παρουσίαν ἁπάντων τῶν μελῶν

τῆς κοινωνίας, καὶ ὅσων οἷόν τε περισσοτέρων προσώπων καὶ χειρῶν, πρὸς τὴν ἀσφαλεστέραν διεξαγωγὴν τοῦ μεγάλου ἐκείνου καὶ ἱεροῦ ἀγῶνος, καθόσον ἐξωτερικῶς μᾶς ἤρκει ἡ εὐγενὴς συμπάθεια τοῦ χριστιανικοῦ καὶ φιλελληνικοῦ κόσμου, τὴν ὁποίαν ἔστερξε τὸ ὑπὲρ ἡμῶν αἴσθημα τῶν μεγαλειτέρων Κυβερνήσεων.

Ἤδη [illegible], κύριοι, ὅτε εὐτυχῶς ἐξήλθομεν τοῦ μεγάλου ἐκείνου κινδύνου καὶ τοῦ ἐκ τούτου ἀπαιτηθέντος περιορισμοῦ, ἐπέρχεται καὶ ἀλλοία ἡ ποικίλη ἡ ἀνάγκη καὶ ἡ χρησιμότης τῶν προπκολλουμένων εἰς τὴν Ἑλλάδα προσώπων, διότι παρὰ τὰς ἀποδεδειγμένας μεγάλας ἐκδουλεύσεις, ἡ χρησιμότης συνίσταται καὶ εἰς τὴν εἰσαγωγὴν ἀξιολόγων ἐρευρέσεων ἢ βιομηχανιῶν, καὶ εἰς τὴν ἐγκαθίδρυσιν καταστημάτων σημαντικῶν καὶ κοινωφελῶν οἷον Βαρβακείων, Ῥιζαρείων, Ἀρσακείων καὶ ἄλλων τοιούτων, πραγματοποιουμένων δὲ καὶ συντεινόντων εἰς τὴν πρόοδον τῶν ἐπιστημῶν, τῶν τεχνῶν, τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας, καὶ ἐν γένει εἰς τὴν εὐημερίαν τοῦ πολυπαθοῦς τούτου τόπου. Ταῦτα δὲ πάντα, κύριοι, ἔπονται ὡς προελευσόμενα ἀπὸ προθέσεως εὐγενοῦς, καὶ ὡς ἔργα ἀνδρῶν ἀποκαταστημένων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ὁμογενῶν ἢ ἀλλογενῶν ἀνεξαιρέτως, ἀλλ' ὑπὸ ἄλλην ἐθνικότητα διατελούντων καὶ προσκολληθησομένων εἰς τὰ Ἑλληνικὰ συμφέροντα ἐπ' αὐτῇ λοιπὸν τῇ ἰδέᾳ καὶ τῷ σκοπῷ ἡ τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 22, τοῦ νὰ μὴν ὑπάγωνται δηλονότι οἱ τοιοῦτοι εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τῆς προηγουμένης εἰς τὴν Ἑλλάδα κατοικήσεως, ὅταν τοῦτο ἀντίκειται εἰς τὰ συμφέροντά των, εἶναι καὶ δικαία καὶ ἀναγκαία· ἀλλ' ἡ συγχρόνως ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ἐξαίρεσις τῆς τοιαύτης εὐκολίας ὡς πρὸς τοὺς ξένους ἢ ἀλλογενεῖς, εἶναι ἀσυμβίβαστος μὲ τὰς ἀρχὰς τῆς δικαιοσύνης, καὶ μὲ τὰ ἀκραιφνῆ τῆς Ἑλλάδος συμφέροντα, διότι οἱ μὲν ὁμογενεῖς ὀφείλουσιν εἰς τὴν κοινὴν αὐτῶν πατρίδα πᾶσαν τὴν δυνατὴν συνδρομὴν των, οἱ δὲ ὅλως ξένοι, πράττοντες οὕτως, εἶναι περισσότερον εὐγνωμοσύνης ἄξιοι, καθόσον τοῦτο ἀποδεικνύει τὸ ἐκχείλισμα τῆς εὐγενοῦς πρὸς ἡμᾶς συμπαθείας των. Ὅθεν, ἀντὶ πλειοτέρας πρὸς τοὺς τοιούτους περιποιήσεως, τὸ νὰ ὑποβάλλωνται οὗτοι εἰς βαρυτέραν ὑποχρέωσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ τροπολογία θέτει διάκρισιν μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν ὁμογενῶν, τοῦτο ἀντίκειται καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἐθνικὴν ἀξιοπρέπειαν· ἃς ἀποδοθῶσι λοιπὸν πρὸς ὅλους τοὺς τοιούτους τὰ ἴσα, δηλονότι καὶ

οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ νὰ δύνανται νὰ πολιτογραφῶνται, χωρὶς νὰ ὑποχρεῶνται νὰ κατοικήσωσιν ἀμέσως ἐν Ἑλλάδι, κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκθέσεως.

Ὡς πρὸς τοὺς ξένους, κύριοι, τοὺς οὐδέποτε εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐλθόντας, οὔτε ὑποχρεωθέντας ὅπως ἔλθωσιν καὶ κατοικήσωσιν ἐν αὐτῇ, ἔχομεν καὶ προηγούμενα πολιτογραφήσεως ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν συνελεύσεων παραδείγματα· ὑπομιμνήσκω ῥητῶς τὰς πράξεις τῆς ἐν Τροιζῆνι περὶ τοῦ Κ. Βύρωνος καὶ ἄλλων τινῶν ἀκόμη, πολιτογραφηθέντων ἕνεκα τῶν εὐεργετικῶν καὶ φιλελληνικῶν ἐκδουλεύσεων καὶ συνδρομῶν των πρὸς τὴν ἀναγεννῶσαν τότε πατρίδα, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι οἱ τοιοῦτοι πολιτογραφηθέντες διετήρησαν εἰς ἑαυτοὺς τὸν τοιοῦτον τίτλον τυγχανικῶς, ἄνευ ἀπολαύσης δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων· ἂν ὑποθέσωμεν λοιπὸν ὅτι καὶ εἰς τὸ ἑξῆς δύναται καθ' ὁμοίαν ἀνάγκην καὶ ὠφελίᾳ νὰ λάβῃ χώραν τοῦτο καὶ πρὸς ἄλλον, οὐδόλως βέβαια ἀπαιτεῖται ἡ κατοίκησις, ὡς καὶ οἱ ἄλλοι τύποι τῆς πολιτογραφήσεως.

Ἀλλὰ καθὼς εἰς τοὺς ἀναγομένους εἰς τὰς ὁριζομένας ἐν τῷ προκειμένῳ ἄρθρῳ ἰδιότητας ὁμογενεῖς ἤθελε δοθῇ ἡ πολιτογράφησις, συνεπείᾳ τῆς ἐπιθυμίας καὶ τῆς αἰτήσεώς των, καὶ μὲ τὸν σκοπὸν τῆς πραγματοποιήσεώς της, διὰ τῆς ἀποκτήσεως τῶν ἀστικῶν καὶ πολιτικῶν δικαιωμάτων τοῦ πολίτου Ἕλληνος, κατὰ τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς λοιποὺς νόμους τοῦ Κράτους, χωρὶς νὰ ἦναι ὑποχρεωτικὴ ὡς ἐκ τῶν συμφερόντων των καὶ ἡ εἰς τὴν Ἑλλάδα μετάβασίς των, τοιουτοτρόπως δύναται νὰ δοθῇ ἡ πολιτογράφησις καὶ εἰς τοὺς ξένους ἢ ἀλλογενεῖς. Ἐπίσης, κύριοι, καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ εὐκόλως θέλουσι δώσει τὸν ἑλληνικὸν ὅρκον εἰς μίαν τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ εὑρισκομένων προξενικῶν ἀρχῶν μας, ἀποκδυόμενοι τὴν ὁπωσδήποτε ἤθελον ἔχει ἕως τότε ἄλλης ἐθνικότητος, καὶ ἀναγνωριζόμενοι οὕτω πράγματι πολῖται Ἕλληνες, ὡς τοῦτο καὶ εἰς τὰ λοιπὰ εὐναμούμενα μέρη γίνεται. Οὕτω, μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης διαφορᾶς καὶ δυσκολίας εἰς τὴν ἐνέργειαν τῶν ἀπαιτουμένων τύπων πρὸς ὅλους ἐν γένει, ὅσοι ἐκφράσωσι τὴν ἐπιθυμίαν των καὶ ζητήσωσι νὰ πολιτογραφηθῶσι, ἔτι μᾶλλον ἐνισχύεται ἡ περὶ ἀποδόσεως τῶν ἴσων γνώμη μου, καὶ οὐδὲν ἄλλο ὑπολείπεται εἰμὴ ἡ πιστὴ καὶ δικαία ἐφαρμογή.

Μετὰ τὰς ἐπὶ τῆς οὐσίας τῆς προπολογίας παρατηρήσεις μου, ἃς μοὶ ἐπιτραπῇ, κύριοι, νὰ φέρω καὶ τὰς ἐπὶ τῆς τελευταίας φράσεως τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος μοναδικοῦ ἄρθρου ἐχούσης ὡς ἑξῆς « δι' ἀποφάσεως τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας » ἡ φράσις αὕτη, κατὰ τὸ μέχρι τοῦδε γράμμα ὅλων τῶν νομοθετικῶν μας πράξεων, εἶναι μία καινοτομία, καὶ φέρεται ἀντὶ τῆς λέξεως «διὰ νόμου.» Καὶ μ' ὅλον ὅτι, κατὰ τὰς δοθείσας εἰς μίαν τῶν προλαβουσῶν συνεδριάσεων ἐξηγήσεις ὑπὸ τοῦ κυρίου ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ, ἡ φράσις αὕτη οὐδένα πρόκειται νὰ ἀφαιρέσῃ τύπον, ἐπὶ τῶν τῆς πολιτογραφήσεως συζητήσεων καὶ ἀποφάσεων, ἐκ τῶν ὁριζομένων ἐν τοῖς κανονισμοῖς τῶν νομοθετικῶν σωμάτων διατυπώσεων, τῶν ἀναγομένων εἰς τὰς συζητήσεις καὶ τὴν διεξαγωγὴν ὅλων τῶν λοιπῶν νομοσχεδίων καὶ προβουλευμάτων, οὐχήττον ὅμως, κύριοι, εἶναι καλὸν καὶ συνεπὲς νὰ μὴ παρεισφρήσῃ ἐπὶ μόνων τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο περιστάσεων ἡ τοιαύτη λεκτικὴ διαφορά, ἀφοῦ ὑπάρχει ἄλλη καθιερωμένη ἀρχῆθεν καὶ ἐπικρατεῖ εἰς ὅλα τὰ λοιπὰ νομοθετήματά μας· ἐκτὸς δὲ τούτου τὸ τοιοῦτον ἀφαιρεῖ καὶ πᾶσαν ἀμφιβολίαν πρὸς ὅσους δὲν γνωρίζουσι τὰς δοθείσας εἰδικῶς πρὸς ἡμᾶς ἐξηγήσεις.

Ὑποβάλλω, κύριε Πρόεδρε, τὴν σύμφωνον μὲ τὰς ῥηθείσας παρατηρήσεις μου προπολογίαν τοῦ προκειμένου ἄρθρου, συμπεριλαμβάνω αὐτὴν εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ σεβαστοῦ τούτου σώματος, καὶ πέπεισμαι ὅτι καὶ οἱ κύριοι ὑπουργοὶ θέλουσι τὴν παραδεχθῇ ὡς πληρεστέραν τῶν εὐνοϊκῶν τῆς Ἑλλάδος διαθέσεων πρὸς τοὺς τὸν ἀγαθοποιοῦντας αὐτήν.

Ἄρθρον 22.

« Ἀλλοδαποὶ προσενεγκόντες εἰς τὴν Ἑλλάδα μεγάλας ἐκδουλεύσεις, εἰσαγαγόντες ἀξιόλογον ἐφεύρεσιν, ἢ βιομηχανίαν, καθιδρύσαντες καταστήματα κοινωφελῆ, ἢ ἐπὶ ἐξόχῳ διανοητικῇ ἱκανότητι διακρινόμενος, δύναται καὶ χωρὶς τῆς ἐν Ἑλλάδι κατοικήσεως, νὰ πολιτογραφηθῇ διὰ νόμου.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης· ἀπονέμω μεγάλην τὴν χάριν εἰς τὸν προαγορεύσαντα Κ. Γερουσιαστήν, τῶν πληρεξουσίων τῆς ἐν Τροιζῆνι συνελεύσεως, διότι ὑπενθυμίσας τὰς ἀποφάσεις τῆς ἐθνικῆς ἐκείνης συνελεύσεως συνέτεμε τὴν συζήτησιν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου. Μὲ τὸ αὐτὸ ὅπλον, ὅτι μὲ τὸ πολίτευμα τοῦ ἔτους 1827 ἀνὰ χεῖρας προσέθεμην νὰ ὑποστηρίξω τὸ παρὸν νομοσχέδιον· τὸ πολίτευμα

τοῦτο ἐν ὀλίγαις λέξεσι περιελαμβάνε αὐτούσιον τὴν ἰδέαν, ἥτις περιεμένετο ὑπὸ τοῦ ἀγνοῦ πατριωτισμοῦ τῶν πληρεξουσίων τῆς ἐθνικῆς ἐκείνης συνελεύσεως, ἥτις καὶ ἐφήρμοσεν αὐτὴν διὰ πράξεώς της ἐπὶ διαφόρων προσώπων, ἅτινα ἐπίσης ἀνέφερεν ὁ Κ. Γερουσιαστὴς, ἀπονεμοῦσα εἰς τε τὸν Εὐνάρδον Φαβιέρον καὶ Εἰδέκην τὸ δικαίωμα τοῦ πολίτου Ἕλληνος ἕνεκα τῶν μεγάλων πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεών των.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἰδέας ταύτης κατηρτίσθη καὶ ὁ περὶ ἰθαγενείας νόμος, ὁ ὁποῖος ἐν ἄρθρῳ 6 τὰ αὐτὰ σχεδὸν δικαιώματα διαπραγματεύεται· τοιαύτας γενικὰς ἀρχὰς, ἄνευ ἀπαιτήσεως κατοικίας ἡ διαμονῆς εὑρίσκομεν καὶ ἐν τῇ Γαλλικῇ νομοθεσίᾳ, ἐξ ἧς ἐρανίσθημεν τήν τε ἀρχικὴν καὶ τὴν παροῦσαν διάταξιν· διὰ τοῦ διατάγματος τῆς 4 Ἰουνίου 1814 καθιεροῦται ἡ αὐτὴ ἀρχὴ, ἤτοι ἡ διὰ νομοθετικῆς ἀποφάσεως πολιτογράφησις ἄνευ τῆς ἀπαιτήσεως τῆς ἐν τῷ τόπῳ κατοικίας· κάμω δὲ μνείαν τοῦ διατάγματος τούτου, διότι, ὡς παρετήρησα, τινὲς μὲν ἀμφίβαλον ὡς πρὸς τὰς διατάξεις αὐτοῦ, ἄλλοι δὲ δὲν ἠδύναντο νὰ εὕρωσιν αὐτό. καὶ τοὶ ἀναφερόμενον εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν· τοιαύτας διατάξεις εὑρίσκομεν εἰς τὴν Γαλλικὴν νομοθεσίαν τῶν ἐτῶν 1791 καὶ 1795 ὡς καὶ εἰς ἐκείνην τοῦ ἔτους 8 μεταγενεστέρας ἄλλης ἐποχῆς· ἐκ τοιούτων λοιπὸν ἰδεῶν, εἴτε Γαλλικῶν ὡς εὑρισκομένων ἐν τῇ Γαλλικῇ νομοθεσίᾳ, εἴτε καθαρῶς Ἑλληνικῶν ὡς πηγαζουσῶν ἐκ τοῦ συντάγματος τῆς Τροιζῆνος, ὁρμηθέντες, συνετάξαμεν καὶ ὑπεβάλαμεν τὸ παρὸν νομοσχέδιον, καὶ χαίρω διότι οὐδεμία ἀντίστασις οὐσιώδης ὡς πρὸς τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ ὑφίσταται, ἀλλὰ μικρά τις καὶ ἐπουσιώδης ἀντίρρησις παρουσιάζεται, ἀφορῶσα τὴν μεταβολὴν φράσεώς τινος τοῦ νομοσχεδίου δι' ἑτέρας λέξεως ἐχούσης τὴν αὐτὴν ἔννοιαν, καὶ τὴν ἐπέκτασιν τῆς χορηγήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς πολιτογραφήσεως, καὶ ἄνευ τῆς ἐν Ἑλλάδι κατοικήσεως, εἰς πάντα ἀλλοδαπὸν ἀνεξαιρέτως.

Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον μέρος τῆς τροπολογίας παρατηρῶ ὅτι ἡ φράσις « διὰ ἀποφάσεως τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας » ἥτις ἔχει τὴν αὐτὴν ἔννοιαν τῆς προτεινομένης εἰς ἀντικατάστασιν λέξεως « Νόμου » ὅπως ὡμολόγησεν καὶ ὁ προλαλήσας, ὑπάρχει καθιερωμένη ἐν τῷ ἀρχικῷ νόμῳ καὶ ἄρθρῳ, τοῦ ὁποίου προτείνεται ἤδη ἡ τροποποίησις, ὥστε δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ἐξαλείψωμεν ἄνευ δικαιολογημένης ἀφορμῆς ὅ,τι πρὸ ὀλίγων μηνῶν καθιερώσαμεν, ἀφοῦ ὅλοι ὁμολογοῦμεν ὅτι ἀμφότεραι

τὸ αὐτὸ ἐκφράζουσι· δὲν εἶμαι ἐναντίος τῆς διορθώσεως τῶν ἐλλειπῶν μερῶν τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλ' ἐνταῦθα διστάζω νὰ πιστεύσω ὅτι ὠφελούμεθα κατά τι, εἴτε κατὰ τύπον εἴτε κατ' οὐσίαν, μεταβάλλοντες τὰς λέξεις· ἐὰν ἀνατρέξωμεν εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ εἰσαγαγόντος τὸν ἀρχικὸν νόμον Κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ἔχουσαν οὕτω.

Ἄρθρον 22.

«Τοῦτο ἀνταποκρίνεται μὲ τὸ 1 καὶ 2 ἄρθρον τοῦ ἀπὸ 19 Φεβρουαρίου 1808 διατάγματος τοῦ τότε αὐτοκράτορος τῆς Γαλλίας. καὶ διαφέρει τούτου καθ' ὅσον δὲν ἀπαιτεῖ ὥστε ὁ μέλλων νὰ πολιτογραφηθῇ νὰ κατοικήσῃ προηγουμένως ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐπὶ ἓν ἔτος, ὡς ἀπαιτεῖται ἐν τῇ Γαλλίᾳ· καὶ πρὸς τούτοις ἐνῷ ἐν τῇ Γαλλίᾳ ἡ πολιτογράφησις ἐχορηγεῖτο διὰ διατάγματος, τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου θέλει νὰ χορηγῆται δι' ἀποφάσεως τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας κλπ». Εὑρίσκομεν ὅτι ἡ φράσις « δι' ἀποφάσεως τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας » ἐξηγεῖ κατὰ γράμμα καὶ κατ' οὐσίαν τὸν νοῦν τοῦ νομοθέτου Ἕλληνος· ὁ ὁποῖος διὰ τῆς φράσεως αὐτῆς σκοπὸν εἶχε νὰ ἀντιτάξῃ, ὡς καὶ ἀντιτάττει, πρὸς τὸν ὅρον τῆς διὰ πράξεως τῆς νομοτελεστικῆς ἐξουσίας ἐν Γαλλίᾳ πολιτογραφήσεως, τὸν ὅρον τῆς διὰ νομοθετικῆς ἀποφάσεως ἐνεργείας τοῦ δικαιώματος τούτου ἐν Ἑλλάδι. Μετὰ τὰς ἐξηγήσεις ταύτας ὁρῶν ὅτι οὐδεὶς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν θέλει ἐπιμείνει εἰς τὴν ὑποστήριξιν τοῦ μέρους τούτου τῆς τροπολογίας, μεταβαίνω εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἑτέρου μέρους αὐτῆς καὶ λέγω, ὅτι ἡ Κυβέρνησις οὐδεμίαν ἔνστασιν ἔχει νὰ ἀντιτάξῃ κατὰ τοῦ δευτέρου τούτου μέρους τῆς τροπολογίας, καθόσον δι' αὐτῆς ἀνανεοῦται ἡ διάταξις ἐκείνη, ἣν ἡ εἰλικρινὴς καρδία τῶν πληρεξουσίων τῆς ἐν Τροιζῆνι ἐθνικῆς συνελεύσεως καθιέρωσε, καὶ προβαίνει τὸ ἔθνος ἐπὶ ἀναμφισβητήτου ἑλληνικῆς ἰδέας, ἐπιτρέπον διὰ τῆς νομοθεσίας του τὴν πολιτογράφησιν, ἄνευ ἀπαιτήσεως κατοικίας ἡ διαμονῆς ἐν τῷ τόπῳ, εἰς πάντα ἀλλοδαπὸν, προσενεγκόντα εἰς τὴν Ἑλλάδα μεγάλας ἐκδουλεύσεις ἢ εἰσαγαγόντα ἔν τῶν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἀναφερομένων ἔργων.

Περαίνων τὸν λόγον συγχαίρω ὑμᾶς ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ πράξει, καθόσον δι' αὐτῆς, καθιερουμένης, θέλει συσφίξομεν ἔτι μᾶλλον τοὺς δεσμοὺς, οἵτινες συνδέουσιν ἡμᾶς μετὰ τῶν ἔξω ὁμογενῶν, καὶ θέλει ἀνταποκριθῶμεν φιλοφρονέστατα πρὸς τοὺς ἀλλογενεῖς ἐκείνους, οἵτινες συνδέονται καὶ συνδεθήσονται

μεθ' ἡμῶν διὰ τοῦ φιλελληνισμοῦ καὶ τῶν λοιπῶν οἱωνδήποτε ὠφελίμων τῇ πατρίδι πλεονεκτημάτων.

Ἐπῆνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Χατζίσκος.

Ἂν καὶ συμμερίζομαι τῆς ἰδέας τοῦ προλαλήσαντος κυρίου Γερουσιαστοῦ, δὲν συμφωνῶ ὅμως εἰς τὰ συμπεράσματά του, διότι σκοπὸς τοῦ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν νομοσχεδίου δὲν εἶναι νὰ ἐξηγήσῃ τὸ ἔθνος τὸ ἑλληνικὸν ὁποῖα αἰσθήματα, ὁποίαν ὑπόληψιν καὶ ὁποίαν εὐγνωμοσύνην ἔχει πρὸς τοὺς ξένους ἐν γένει, καὶ μάλιστα ἐκείνους, οἵτινες συνέτρεξαν τὸν ἀγῶνά μας, καὶ οἵτινες ἀείποτε ἐξακολουθοῦν νὰ μᾶς ἀπονέμουν τὴν εὐμένειάν των, διότι τὰ τοιαῦτα αἰσθήματα τὸ ἔθνος τὸ Ἑλληνικὸν δὲν ἔπαυσε νὰ τὰ διαδηλώνῃ παλυειδῶς καὶ πολυτρόπως ἀείποτε.

Ἐπιπλέον, κύριοι, τὸ ἄρθρον 22 τοῦ αὐτουσιοῦ νόμου, ὅπερ ἐπεψηφίσθη κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ ἤδη εἶναι νόμος τοῦ κράτους, αὐτὸ τὸ ἴδιον ἄρθρον καταδεικνύει τὸ ἐθνικὸν πνεῦμα, τὴν καλὴν θέλησιν τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς κυβερνήσεώς του. ἐξεβαίωσε δὲ τὰς αὐτὰς τοῦ παρελθόντος ἰδέας, ἐψευσε τὰς πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐσφαλμένως διαδοθείσας ἰδέας κατὰ τῶν ἑλληνικῶν διαθέσεων ὡς πρὸς τοὺς ξένους, καὶ ἀπεσκοράκισε διὰ παντὸς τὴν μομφὴν ἐκείνην. Σήμερον ἡ Κυβέρνησις παρουσιάζεται μὲ μικράν τινα τροπολογίαν, προερχομένην ἀπ' αὐτῆς τῆς πείρας, καὶ χορηγεῖ μικρόν τι προνόμιον εἰς τοὺς ὁμογενεῖς, χωρὶς νὰ ἀφαιρέσῃ κατά τι τὸ δικαίωμα, ὅπερ κέκτηνται ἐκ τοῦ νόμου καὶ οἱ ἀλλογενεῖς· τὴν ἐξαίρεσιν λοιπὸν ταύτην, κύριοι, δὲν βλέπω ἐπαχθῆ, ἀπεναντίας τὴν θεωρῶ δικαίαν, καθόσον πρόκειται νὰ περιποιηθῶσιν οἱ ὁμογενεῖς μας, ὅπως καὶ ἄλλα ἔθνη περιποιῶνται τοὺς ἰδικούς των. Τί νὰ σᾶς εἰπω, κύριοι, ἐνταῦθα ζηλοτυπῶ, καὶ τὴν ταιαύτην μου ζηλοτυπίαν δὲν πιστεύω νὰ τὴν μεμφθῇ οὐδείς, τοσοῦτῳ μᾶλλον, καθόσον καὶ παραδείγματα ἔχω ὑπ' ὄψιν μου ὑποστηρίζοντα τὴν ἰδέαν μου ταύτην. Διὰ τοὺς λόγους τούτους, κύριοι, ὑποστηρίζω τὸ νομοσχέδιον, ὡς ἔχει.

Ἐπῆνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Τύλλας·

Τωόντι κατὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ἐνεφώνησαν διαταγμοί τινες ὡς πρὸς τὴν καθαρὰν ἔννοιαν αὐτοῦ, οἵτινες οὐχ ἧττον ἀνεφύησαν καὶ εἰς ἐμὲ αὐτόν· τοὺς διαταγμοὺς τούτους προτίθεμαι νὰ λύσω σήμερον ἐπὶ παρουσίᾳ ἡμῶν καὶ τῶν ΚΚ. ὑπουργῶν διὰ τῆς παρούσης ὁμιλίας μου· ἡ

πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης λέγει, ὅτι ἡ θέσις τῆς πατρίδος ἀπέναντι ὁμογενῶν προσενεγκόντων μεγάλας ἐκδουλεύσεις εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ δυναμένων νὰ κατοικήσωσιν ἐν Ἑλλάδι, ἠνάγκασε τὴν Κυβέρνησιν νὰ εἰσάξῃ τὸ παρὸν νομοσχέδιον· ἀλλὰ τὸ μεταξὺ διάστημα, ἀπὸ τῆς ἐπιψηφίσεως δηλονότι τοῦ ἀρχικοῦ νόμου μέχρι τῆς σήμερον, δὲν εἶναι τοσοῦτον πολύ, ὅσον ἤρκει νὰ ὑπαγορεύσῃ διὰ τῆς πείρας τὰς ἰδέας ταύτας, οὔτε ἡ ἐποχὴ αὕτη εἶναι ἐκείνη, καθ' ἣν ἤρχισαν νὰ προσφέρωνται εὐεργεσίαι πρὸς εὐημερίαν τῆς πατρίδος, διότι ἐπὶ ἐποχῆς πολὺ προγενεστέρας τῆς παρούσης πρό καὶ ἐπὶ τῆς ἐνδόξου ἐπαναστάσεώς μας, πολλοὶ ὁμογενεῖς τε καὶ μὴ προσήνεγκαν τῇ πατρίδι τρισμεγίστας, οὕτως εἰπεῖν, ἐκδουλεύσεις, ἄνευ μάλιστα τῆς παρὰ μικρᾶς ἰδέας τῆς ἐγκαταστάσεώς των ἐν Ἑλλάδι· πῶς λοιπὸν δὲν ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα αὕτη εἰς τὸν εἰσαγαγόντα τὸν ἀρχικὸν νόμον Κ. ὑπουργόν, ἐνῶ αἱ αὐταὶ περιστάσεις ὑπῆρχον καὶ τότε, οἷαι ὑπάρχουν καὶ σήμερον.

Ὁ πρῶτος λαβὼν τὸν λόγον Κ. Γερουσιαστής, πρὸς δικαιολόγησιν τῆς πρὸς τοῦτο σιωπῆς τοῦ σώματος κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἐπέφερεν, ὅτι ἐπὶ τῆς συζητήσεως τοῦ ἀρχικοῦ νόμου, ὡς διελθούσης ἐπὶ τραγάδην καὶ λίαν κατεσπευσμένως, δὲν εἴχαμεν τὸν καιρὸν νὰ μελετήσωμεν καὶ ἐπιφέρωμεν ἔκτοτε τὴν ἤδη προτεινομένην τροποποίησιν· ἀλλ' ἐγὼ προσθέτω, ὅτι ὅπως τότε ἐπισπεύσαμεν τοιουτοτρόπως ἐπισπεύδει καὶ ἤδη ἡ Κυβέρνησις εἰσαγαγοῦσα τροποποίησιν νόμου, χωρὶς νὰ συμβουλευθῇ τὴν μεταξὺ πεῖραν καὶ ἴδῃ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐφαρμογῆς του. Ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ παραβληθῶμεν πρὸς τοὺς ὑμετέρους προγόνους, καθόσον, ὡς ἐκ τῆς ἱστορίας ἐξάγεται, ἐκεῖνοι ἦσαν κοσμοπολιτικώτεροι ἡμῶν, καὶ ἐφορμῶμεν τὸ πολιτικὸν τοῦτο δικαίωμα, ἀφοῦ ἐφηλάρχιζον, οὕτως εἰπεῖν, τὰ νέα στοιχεῖα ἅτινα ἤρχοντο νὰ συμμεθέξωσι τῶν πλεονεκτημάτων τῆς πολιτείας των, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν βέβαια, ὅτι ἡ κοινωνία ἀρμοιοῦται πρὸς μίαν οἰκίαν, διότι ἡ κοινωνία εἶναι τὸ ἄθροισμα πολλῶν οἰκιῶν ἀποτελουσῶν ἓν χωρίον, μίαν κωμόπολιν, ἢ μίαν πόλιν καὶ τὰ παρόμοια, καὶ ὅτι ὅπως ἡ οἰκία ἐκείνη, εἰς ἣν εἰσέλθωσι πρὸς διεύθυνσιν ἢ πρὸς συμμετοχὴν ἄνθρωποι διαφόρων ἕξεων, δὲν δύναται νὰ εἶναι οἰκία, ἢ νὰ ὑφίσταται ταιαύτη οἵαν τὴν ἐπλασεν ὁ θεός, τοιουτοτρόπως καὶ ἡ κοινωνία, εἰς ἣν συμμεθέξωσιν ἄνθρωποι διαφόρων γενῶν, δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἄνευ πε-

ρισπασμῶν, ἢ νὰ βαδίσῃ πρὸς τὴν εὐημερίαν τῶν μελῶν της· ἐν δὲ τῇ περιπτώσει καθ' ἣν ἐπρόκειτο νὰ χορηγηθῇ τοιοῦτον δικαίωμα, συνήρχετο ἑκάστοτε ὁ λαὸς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ ἀνηγόρευε παῤῥησίᾳ πολίτας ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἤθελε νὰ λιτογράψῃ, χορηγῶν τὸ τοιοῦτον δικαίωμα οὐ μόνον εἰς ἐθαγενεῖς καὶ γείτονας ἀλλὰ καὶ εἰς ἀλλοδαποὺς ἔξωθεν ἐρχομένους· ἀλλ' ἐκεῖ τὸ τοιοῦτον δὲν ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὡς διαπραγμάτευσίς τις, ὅπως δύναται νὰ λογισθῇ ἡ προτεινομένη διά ταξις, καὶ νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἐπιψηφίζεται αὕτη διὰ νὰ ἐπιδεικνύεται ἐν πάσῃ περιπτώσει πρὸς τοὺς ἔξω ὁμογενεῖς καὶ ἀλλογενεῖς, καὶ προκαλεῖται διὰ τῆς τοιαύτης παραχωρήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς πολιτείας ἡ ἀνταλλαγὴ συνεισφορῶν, καὶ τοι μὴ διδομένων πολλάκις ἐκ καρδίας ἀληθοῦς πολίτου, διότι ἐν τῇ ἐποχῇ ἐκείνῃ ὁ λαὸς ἐχορήγει τὸ πολυτιμότατον τοῦτο δικαίωμα, ὅταν ἐπείθετο ψηλαφητῶς ὅτι οἱ πολιτογραφούμενοι εἶχον καρδίαν ἀληθοῦς πολίτου.

Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ νομοθετήσωμεν οὕτως, ὥστε νὰ ἀνταλλάσσεται τὸ πολύτιμον τοῦτο δικαίωμα μετά τινος συνεισφορᾶς πολοστημορίου μέρους σημαντικῆς περιουσίας, καὶ οὐχὶ μετά τινος ἀγαθοῦς πράξεως, προερχομένης ἀπὸ καρδίαν ζέουσαν καθαρὰν καὶ ἀγνὸν πολίτου· ἃς γνωρίσει διὰ τῆς νομοθεσίας μας καὶ τῶν πράξεών μας ὁ κόσμος, ὅτι ἡ Ἑλλὰς υἱοθετεῖ πάντα ἀπόγονον τοῦ Λδὰμ, ὅταν εὕρει ἐν αὐτῷ καρδίαν ἀγαθήν. Ἐθεώρησα κατὰ συνέπειαν καὶ θεωρῶ νόμους τοιούτους γενικοὺς περιττοὺς καὶ οὐχὶ τόσον ὠφελίμους, διότι κατὰ τὰς ἀνάγκας ἡ πατρὶς πρέπει νὰ ἔρχηται ἑκάστοτε ἐν τῷ μέσῳ καὶ νὰ πράττῃ ὅ,τι δεῖ μετὰ προηγουμένην γνῶσιν· τὸ παρὸν νομοσχέδιον ὡς καὶ τὸ ἀρχικὸν εἶναι ἀπομίμησις ἔργων ξένων, ἀλλ' αἱ ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος ἐθνικαὶ συνελεύσεις δὲν εἶχον πώποτε ὑπ' ὄψιν ἔργα ξένα· αἱ πράξεις αὐτῶν εἰσὶ ἔργα ἑλληνικὰ καὶ εἰλικρινοῦς καρδίας. Μετὰ τὰς ἐθνικὰς ἐκείνας ἀποφάσεις ἔρχονται τὰ ἔργα τῶν ἀπομιμήσεων· τοιοῦτον τι ἔργον ἀπομιμήσεως εἶναι καὶ ὁ περὶ ἐθαγενείας νόμος, ὁ ὁποῖος καθὼς τετυπωμένος ἐκ ξενικοῦ νόμου περιέχει ἀναμὶξ διατάξεις διά τε τοὺς ὁμογενεῖς καὶ τοὺς ἀλλοεθνεῖς, αἵτινες δὲν ἔφερον κανὲν σημαντικὸν ἀποτέλεσμα· τοιοῦτοι νόμοι ἄνευ ἀνάγκης δὲν πρέπει νὰ γίνωνται· ἂν αἱ προλαβοῦσαι Κυβερνήσεις ὡς καὶ ἡ σημερινὴ ἐλάμβανον αὐτὴν τὴν ἀρχὴν, δὲν ἤθελον προκαλεῖ ἑκάστοτε νόμους καὶ διατάγματα εἰμὴ ὅταν οὗτοι ἐλάμβανον ἐνέργειαν, τουτέστι ὅταν ἤθελον γνωρίζει ὅτι διὰ

τούτων τῶν νόμων πολλοὶ ἤθελον συρεύσει εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἔστω καὶ πεντήκοντα μέχρις ἑκατὸν κατ' ἔτος, ἐνῶ κυρίως ἔπρεπε νὰ εἴχωμεν τὴν βεβαιότητα ὅτι τὸ ἥμισυ τῆς Θεσσαλίας καὶ Ἠπείρου ἤθελε κατοικήσει εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἐν τούτοις ὑπῆρξεν καὶ ὑπάρχει ἤδη ὁ ἀστυκὸς νόμος, ἃς δοκιμάσωμεν λοιπὸν τὴν ἐνέργειαν του ἐπὶ μακρύτερον χρόνον· ἐνταῦθα δύναταί τις νὰ μὲ εἴπῃ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔχει πληροφορίας ὅτι διὰ τῆς διατάξεως ταύτης θέλει κατορθώσει πολλὰ καλὰ καὶ πρέπει νὰ περιορισθῶμεν εἰς αὐτὴν, ἀλλὰ δυνάμεθα νὰ πεισθῶμεν εἰς τοῦτο, ὅταν ἠκούσαμεν τινὰς μὲν τῶν ἀγορευσάντων εἰπόντας, ὅτι οἱ ἀλλοδαποὶ, οἱουδήποτε καὶ ἂν ὦσι, πρέπει νὰ λαμβάνωσι τὸ δικαίωμα τῆς πολιτογραφήσεως ἄνευ τινος ἐξαιρέσεως, ἄλλους δὲ ἐκθέσαντας ὅτι εἶναι ζηλότυποι καὶ προτιμῶσι τοὺς ὁμογενεῖς τῶν ἀλλοεθνῶν; οὐχὶ βέβαια· ἄλλως τε τὸ ἄρθρον 22 τοῦ ἀστυκοῦ νόμου, ὅπως κεῖται, δὲν ἔχει σκοπὸν πληθυσμοῦ ἀλλ' εὐγνωμοσύνης πρὸς ἄνδρας προσενεγκόντας ἐξόχους ἐκδουλεύσεις εἰς τὸ ἔθνος. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ξένος πρέπει νὰ προτιμηθῇ, νομίζω, τοῦ ὁμογενοῦς, διότι οὗτος ὀφείλει τι εἰς τὴν παλαιὰν μητέρα τὴν Ἑλλάδα, ἐνῶ ὁ ξένος δὲν χρεωστεῖ τίποτε, καὶ πᾶν ὅ,τι πράττει τὸ πράττει ἀπὸ αἴσθημα φιλανθρωπίας καὶ συμπαθείας, ὥστε οὕτω πρέπει νὰ ἀνταποκριθῇ καὶ Ἑλλάς· τὸ ζήτημα λοιπὸν περιπλέκεται, καὶ ἐὰν περιορισθῶμεν εἰς τὸ κείμενον τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, θέλομεν ὀφλισκάνει φιλαυτίαν τινα, οὕτως δὲ μενόντων τῶν πραγμάτων φοβοῦμαι μήπως μετ' ὀλίγους μῆνας ἀναγκασθῶμεν νὰ τροποποιήσωμεν αὖθις τὸν νόμον· ἡ εὐχή μου εἶναι νὰ μείνῃ τὸ ἀρχικὸν ἄρθρον ὡς ἔχει, καὶ ἐπειδὴ θεωρῶ ὅτι τὸ συνταγματικὰ πολιτεύματα εἶναι μία ζῶσα ἐνέργεια, ἥτις εἶναι ἑτοίμη νὰ πράξῃ τὰ καλὰ ὅταν παρουσιασθῇ ἡ ἀνάγκη, διὰ τοῦτο λέγω ὅτι ἡ Κυβέρνησις, ὅταν εὕρει ὅτι τὸ δεῖνα πρόσωπον ποσῶς ἐνέγκλεν ἐξόχους ὑπηρεσίας καὶ δέον νὰ χορηγηθῇ αὐτῷ τὸ τιμαλφέστερον δικαίωμα τοῦ πολίτου, δύναται νὰ φέρῃ εἰς τὰς Βουλὰς τὸ πρόσωπον, ὡς θέλει τὸ φέρει καὶ κατὰ τὸ παρὸν νομοσχέδιον, καὶ νὰ προτείνῃ ἄνευ δυσκολίας τὴν πολιτογράφησιν, χωρὶς τῆς ἀνάγκης τῆς κατοικήσεως αὐτοῦ ἐν Ἑλλάδι· τοιουτοτρόπως οὐδεμία διαπραγμάτευσις δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὡς ἐνυπάρχουσα, ἀλλὰ μᾶλλον θέλει λογισθῇ ἀγνὴ προθυμία εὐγνωμοσύνης ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἵτινες προσέφερον μεγάλας εὐεργεσίας τῇ πατρίδι· ἄλλως τε πολλοὺς

τοιούτους ἀμοιγαῖς νομίζω φυγοπολίτας, καὶ διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ περιορίσωμεν τὸν ὅρον τῆς πολιτογραφήσεως ὡς πρὸς μόνους τούτους, διότι νόμος ὁ ὁποῖος δένει τὰς χεῖρας τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἀσύμφορος· ἂν δὲ ὁ ἀρχικὸς νόμος δὲν ἦτο περιορισμένος δικαίως σήμερον δὲν ἠθέλαμεν προσκληθῆ νὰ ἐπιψηφίσωμεν τὸ παρὸν νομοσχέδιον, ἀλλ' ἤθελον φερθῆ ἐνώπιόν μας τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα ἅτινα τυχὸν ἡ Κυβέρνησις προτίθεται νὰ πολιτογραφήσῃ.

Εἶμαι λοιπὸν σύμφωνος ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν καὶ ἀσύμφωνος ὡς πρὸς τὴν μέθοδον μετὰ τῆς τροπολογίας τοῦ πρώτου λαλήσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ καὶ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, καὶ φρονῶ ὅτι ἀναλόγως τῶν προσώπων πρέπει νὰ γίνεται ἡ χορήγησις τοῦ δικαιώματος τοῦ πολίτου εἰς πάντα ἀλλοδαπὸν ἄνευ τινος ἐξαιρέσεως.

Μετὰ ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας, συμπεραλαιώνων τῶν προλαλησάντων τας παρατηρήσεις, ἐπέφερε τὸ συμπέρασμα, ὅτι μὲ πλειοτέραν ἐπιφύλαξιν ὁ ἐν ἰσχύει τροποποιούμενος νόμος φθάνει εἰς τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα· καθόσον δὲ ἡ ἄκρατος ἐλευθερία πολλάκις συντρίβει τὴν ἐλευθερίαν, προτρέπει νὰ ἐμμείνῃ τὸ σῶμα εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου προτεινομένην τροποποίησιν διὰ τοῦ ὑπ' ὄψιν νομοσχεδίου, μετὰ τοῦ ὁποίου συμφωνεῖ, διότι εὑρίσκει αὐτὸ καὶ ὀρθὸν καὶ δίκαιον.

Λαβὼν ἐπομένως τὸν λόγον ὁ κύριος ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς ἀνέπτυξε νομικῶς τὸ ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ συμβῇ διὰ τῶν καθ' ἕκαστην εἰσαγομένων εἰδικῶν νόμων πρὸς πολιτογράφησιν προσώπου τινός, ἀπορριπτομένου τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, ἐνῶ ἄλλως τε ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία θέλει εἶσθαι εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμήσῃ ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ νόμου τὰ πρόσωπα καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ πολιτογραφησομένου προσώπου.

Οἱ νόμοι, κύριοι, εἶπεν, ἔχουν νόμους ἀφ' ὧν ἐξήντησαν, καὶ οὗτοι πάλιν διατάξεις σχετικὰς καὶ ἀλληλενδύτους, τὰς ὁποίας δὲν δύναταί τις νὰ παρατρέξῃ ἀτιμωρητί, κατὰ θεωρίαν, ἐνίοτε δὲ καὶ κατὰ πρᾶξιν.

Παρεκλινάσης τῆς ἀρχαίας ἐκείνης ἐποχῆς, τὴν ὁποίαν ὁ προλαλήσας ἐξεικόνισεν, ἐπῆλθεν ἐκείνη, ἥτις ἐπροκάλεσε τὴν ἐφαρμογὴν νεωτέρων νόμων ἐξ ἀντιγραφῆς διατυπώσεων τῶν συνομωμένων εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν, καὶ προπάντων τῆς γαλλικῆς νομοθεσίας, ἐξ ἧς ἐκπηγάζει ὁ κατὰ τὸ 1856 ἐπιψηφισθεὶς ἀστυκὸς νόμος,

τοῦ ὁποίου τὰ 22 ἄρθρα τίθενται εἰς τροποποίησιν ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν, τὰς ὁποίας ἡ πεῖρα παρέστησε.

Τὸ δίκαιον λοιπὸν τῆς πολιτείας, τὸ ὁποῖον φυσικῷ τῷ λόγῳ εὑρίσκεται εἰς τὰ κατὰ σειρὰν αὐτοῦ ἄρθρα καὶ διατάξεις ἀπὸ τοῦ 10—22, τὸ ὁποῖον ἐπισυρραγίζει τὰ προηγούμενα, θέλει ὥστε ὁ ὑποψήφιος τὴν ὑπ' αὐτοῦ ὁριζομένην διετίαν τῶν τριῶν ἐτῶν, αὐτοδικαίως καὶ ἄνευ ἐξελέγξεως ν' ἀπολαμβάνῃ δικαίωμα πολίτου Ἕλληνος, ἀφ' ἧς ἐποχῆς κατέστησε τὴν κατοικίαν του καὶ ἐδήλωσεν ὅτι θέλει νὰ εἶναι πολίτης Ἕλλην.

Καὶ εἶναι λοιπὸν ἀσφαλεστέρα, κύριοι, ἡ δοκιμασία αὕτη διὰ τὴν παραχώρησιν τῶν τιμαλφῶν ἀστικῶν ἡμῶν δικαιωμάτων, παρὰ τὴν δοκιμασίαν ἐκείνην, ἥτις προϋποτίθησι μεγάλας ἐκδουλεύσεις τῇ πατρίδι, δι' ἐθνικῶν καὶ δημοτελῶν πράξεων, ἢ ἔνεκα προσφορῶν καὶ τὰ παρόμοια, τὰ ὁποῖα οὐδ' ὠφέλουν, οὐδ' ἐδικαιοῦτο νὰ ἀναμένῃ ἡ πατρίς; Καὶ δὲν εἶναι ἀκριβεστέρα καὶ ἀσφαλεστέρα ἡ δοκιμασία αὕτη τῆς πρώτης; καὶ πρέπει νὰ παραλείψωμεν ὁμοίας ἠθικὰς ἐγγυήσεις αἵτινες καταδεικνύουσι τὸν ἀληθῆ πολίτην, τὸν ὁποῖον σπεύδομεν νὰ πολιτογραφήσωμεν;

Ταῦτα ἐξάγονται, κύριοι, ἐκ τῆς ὅλης νομοθεσίας τοῦ ἀστικοῦ ἡμῶν νόμου, καὶ συμπληροῦνται σήμερον διὰ τοῦ ὑποβαλλομένου εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν νομοσχεδίου· ἤθελεν εἶσθαι δέ, ἐπαναλαμβάνω, ὕλως ἄτοπο νὰ ζητῶμεν ὑπάρχοντος νόμου τὴν πολιτογράφησιν ἀτόμου τινὸς διὰ νέου νόμου καὶ οὐ μόνον ἀλλὰ δι' αὐτοῦ ἤθελεν ἐκληφθῆ βεβαίως, ὅτι ζητοῦμεν νὰ παραβιάσωμεν πάρχουσαν διάταξιν χάριν ἑνὸς ἀτόμου, ὅτι σκοπὸν ἔχομεν νὰ χορηγήσωμεν προνόμια, καὶ οὐχὶ νὰ συστήσωμεν νόμους συνεπεῖς, τὸ τοιοῦτον δὲ οὔτε νομικὸν εἶναι οὔτε συνταγματικόν.

Ἐννοῶ, ὅτι μία τις ἐθνικὴ συνέλευσις τὸ πᾶν δύναται νὰ μεταβάλλῃ καὶ καταρθώσῃ, εἰς τακτικὸν ὅμως νομοτηρουμένην πολιτείαν δὲν δύναται νὰ ἐπέρχεται εἰμὴ ὁ νόμος ἐκεῖνος, ὅστις μέλλει νὰ ἦναι ἐφαρμογὴ τοῦ γενικοῦ νόμου, ἄλλως θέλει ὑπάρξει συνεχὴς νόμων ἀντίφασις· καὶ ἰδοὺ σᾶς φέρω ἓν ψηλαφητὸν παράδειγμα ὅπως καταφανῇ τὸ συμβαῖνον ἄτοπον.— Κατὰ τὸν ἐν ἐνεργείᾳ ἀστικὸν νόμον, ὁ Ἕλλην θεωρεῖται ἔνηλιξ μετὰ τὸ 21 ἔτος τῆς ἡλικίας του — τότε πῶς ἤθελεν ἐξηγηθῇ ἡ περίστασις ἂν διὰ δεκαεξαετῆ πολίτην σᾶς παρουσιασθῇ νόμος ἀναγνωρίζων αὐτὸν ἔνηλικα, διότι οὗτος πρὶν

τῆς νομίμου ἡλικίας ἀνέπτυξε νοεράν καὶ σωματικὴν ἱκανότητα τελείαν; βεβαίως ἠθέλατε ἀπαιτήσει παρὰ τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ ἵνα μεταβάλλῃ ὁλόκληρον τὸν ἀστυκὸν νόμον, τοῦ ὁποίου ἅπασαι αἱ διατάξεις λήγουσιν εἰς μίαν ἐφαρμογήν, τὴν τῆς ἐνηλικιότητος.

Ἐμμένω λοιπόν, ὅτι ἡ εἰσαγομένη τροποποίησις εἶναι νομικῶς ἀναγκαία, καθόσον ἡ Γερουσία, κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν ἑκάστου εἰδικοῦ νομοσχεδίου, θέλει ἔχει τὸ στάδιον εὐρύ, ὅπως κρίνῃ τὰ προσόντα καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ πολιτογραφομένου προσώπου.

Ἐπανέλαβεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης· ἤκουσα διαφόρους γνώμας ἐκφρασθείσας ὑπὸ τῶν ἐντίμων Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, ἀλλ' ὅλαι αὐταὶ μὲ ὑπαγορεύουσι νὰ ἐμμείνω ἔτι μᾶλλον ἀκραδάντως εἰς οἷαν ἐξ ὑπαρχῆς ἐξέφρασα γνώμην· μέχρι τινός, ἤτοι μέχρι τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς πατρίδος, ἐπαναλαμβάνω καὶ ἤδη νὰ εἴπω, ἦτο δικαιολογημένη ἡ ἀπαίτησις τῆς πραγματικῆς κατοικήσεως ἐν Ἑλλάδι τοῦ πολιτογραφομένου, διότι ἦτο χρεία πρησώπων πρὸς τὴν διεξαγωγὴν τοῦ μεγάλου ἔργου τῆς ἐπαναστάσεως· ἤδη ὅμως ὡς καὶ ἀπὸ τινος χρόνου εὑρισκόμεθα εἰς ἄλλην θέσιν, καθ' ἣν καὶ ἡ πρόρρωθεν εὐεργεσία εἶναι ἐπίσης ἀναγκαία διὰ τὴν εὐημερίαν καὶ εὐκλειαν τῆς πατρίδος· ὡς πρὸς τὸν ἐκφράσαντα δὲ Γερουσιαστὴν Κ. Μαγγίνα τὸ παράδειγμα τῶν πατέρων πρὸς τοὺς υἱούς, τοῦτέστιν ὅτι οἱ πατέρες πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτῶν αὐτὴν τὴν κληρονομίαν ἀφήνουσι, παρατηρῶ ὅτι εἰς τὴν ἱστορίαν ἀπαντῶμεν πιστοτέρους πολλοὺς ἄλλους δειχθέντας ἢ τοὺς υἱοὺς πρὸς τοὺς ἐκυτῶν πατέρας· τοῦτο δὲ προέρχεται ἐκ τῆς μᾶλλον ἠθικῆς αὐτῶν καταστάσεως. Ἡμεῖς, κύριοι, διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν μας περιεπλέξαμεν καὶ καταιματώσαμεν πολλὰς ἐπαρχίας, πολλὰς πόλεις καὶ πολλάτατα χωρία διαφόρων τόπων καὶ τμημάτων, καὶ σχεδὸν ὅλην τὴν μεγάλην λεγομένην Ἑλλάδα, ὥστε καὶ εἶναι ἀπορίας ἄξιον πῶς ὅλοι οἱ ἐξ αὐτῆς καταγόμενοι ὁμογενεῖς, ὕστερον ἀπὸ τὴν εὐρεῖαν ὁδὸν ἣν ἤνοιξαν αὐτοῖς τὰ διάφορα συντάγματα τοῦ ἔθνους καὶ μετὰ παρέλευσιν τοσούτων χρόνων δὲν ἔχουσι τὴν ἑλληνικὴν ἐθνικότητα, καὶ μάλιστα οἱ ἐν τῇ εὐνομουμένῃ Εὐρώπῃ ἀλλ' οὐχ ἧττον δυνάμεθα νὰ κατηγορήσωμεν ἐκείνους τῶν ὁμογενῶν, οἵτινες ἐκ περιστάσεων ἀνυπερβλήτων, καὶ τοι καταγόμενοι ἐκ τοιούτων αἱματωμένων τόπων, διατηροῦσι ξένην ἄλλην ἢ τὴν ἑλληνικὴν ἐθνικότητα, τοὺς τοιούτους φρονῶ καλὸν νὰ πολιτογράφωμεν ἄνευ τῆς ἀμέσου

κατοικήσεως αὐτῶν ἐν Ἑλλάδι· ἀλλὰ τὸ αὐτὸ πρέπει νὰ πράξωμεν καὶ ὡς πρὸς τὸν ἀλλοδαπὸν ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι ὁμογενὴς, ὥστε τὸ δικαίωμα τῆς πολιτείας πρέπει νὰ χορηγῆται γενικῶς πρὸς ἅπαντας τοὺς προσενεγκόντας μεγάλας ἐκδουλεύσεις καὶ εὐεργεσίας ὁμογενεῖς καὶ ἀλλοεθνεῖς.

Ἔρχομαι ἤδη νὰ ἐπαναλάβω τὴν γνώμην μου καὶ ὡς πρὸς τὴν φράσιν τὴν λέγουσαν « διὰ ἀποφάσεως τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας » ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης διϊσχυρίσθη ὅτι τὴν φράσιν ταύτην δικαιολογεῖ ἀποχρώντως ἡ πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσις τοῦ πρώην ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κ. ὑπουργοῦ, ἀλλ' ἐγὼ λέγω ὅτι διὰ νὰ ἀραιιέσωμεν πάντα τὰ δισταγμὸν ἀνάγκη νὰ παραδεχθῶμεν τὸν γενικὸν τύπον τοῦ νόμου, ὃν μέχρι τοῦδε μεταχειριζόμεθα, διὰ νὰ μὴ ὑποπέσωμεν εἰς δικαίας ἀμφιβολίας· ἡ πρόταισις δὲ τοῦ πρὸ ἐμοῦ ἀγορεύσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ, περὶ τῆς μὴ τροποποιήσεως τοῦ νόμου ἐν βραχεῖ διαστήματι χρόνου, εἶναι δικαία καὶ λογικὴ, ἀλλ' ἐπειδὴ εἰσήχθη ἅπαξ ἡ προκειμένη διάταξις, καὶ ἡ Κυβέρνησις ἀξιοῖ τὴν παραδοχήν της, ἂς περιορισθῶμεν εἰς τὴν ὀπαίαν ὑπέβαλον τροπολογίαν, ἥτις παραδεχθεῖσα καὶ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου σκοπὸν ἔχει τὴν ὠφέλειαν τοῦ τε νόμου καὶ τῆς πατρίδος.

Ἐπέφερεν ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Χατζίσκος

Δὲν ἀρέσκομαι, κύριοι, νὰ καθέξω δύσκολον θέσιν, ἣν ἔλαβέ ποτε ἔντιμός τις, ἕνεκα τοῦ πολυθρυλλήτου ἐκείνου ψηφίσματος τῶν ἑτεροχθόνων καὶ αὐτοχθόνων, διὰ ταῦτα ἐπιτρέψατέ μοι νὰ δώσω ὀλίγας τινὰς ἐξηγήσεις Βεβαίως, κύριοι, δὲν εἶμαι ὁ πρῶτος ὁ εἰσαγαγὼν τὴν τροπολογίαν, ὡς ἔχει τὸ νομοσχέδιον· αὐτὴ εἰσήχθη καὶ παρὰ τῷ ἄλλῳ σώματι καὶ ὑποστηρίχθη ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου. Τὸ ὑπουργεῖον αὐτὸ ἦτο εἰς κατάστασιν νὰ κρίνῃ τὸ ὀρθότερον καὶ νὰ τὸ προτιμήσῃ· ἄλλως τε ἡ νέα τροπολογία, ἥτις ὑποστηρίζεται διὰ τοσαύτης προσπαθείας ὑπὸ τοῦ προλαλήσαντος, θέλει σκανδαλίσει μᾶλλον παρὰ νὰ ἀποδιώσῃ δικαιοσύνην. Τὸ ὑπουργεῖον, ὅπως προέλθει εἰς τὸ μέτρον τοῦτο, ἔλαβε βεβαίως δείγματα ἱκανά, τὰ ὁποῖα αὐτὰ τὰ πράγματα ἐπιβεβαιοῦσι· καὶ ἰδοὺ Λστεροσκοπεῖα, Λρσάκεια, Πανεπιστήμια, Βαρβάκεια, Ῥιζάρεια καὶ τόσα ἄλλα ἐκ μέρους τῶν ὁμογενῶν· ὅταν παρόμοια δείγματα, ἢ καὶ ὀλιγότερα ἔτι παρουσιασθῶσιν ἐκ μέρους τῶν ἀλλοεθνῶν, τίς δύναται νὰ ἀμφιβάλλῃ, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θὰ σπεύσῃ νὰ φέρῃ νέον νομοσχέδιον, πρὸς ἱκανοποίησιν καὶ τούτων, καὶ τίς δὲν θέλει ἐπισπεύσει νὰ

τὸ ἐπιψήφισμα μετὰ χαρᾶς καὶ προθυμίας; Σήμερον, κύριοι, δὲν πρόκειται περὶ ἀποδόσεως εὐγνωμοσύνης καὶ δικαιοσύνης εἰς τοὺς ξένους, τοὺς συντελέσαντας καὶ συντρέξαντας τὸν ἀγῶνα ἡμῶν. Οἱ Ἕλληνες πάντοτε, κύριοι, ἀπέδειξαν, ὡς εἶπον καὶ εἰς τὴν πρώτην μου ὁμιλίαν, τὴν πρὸς αὐτοὺς εὐγνωμοσύνην των, ἐβράβευσαν ἐπαξίως τοὺς λαβόντας μέρος, ἐτίμησαν καὶ ἐσεβάσθησαν πλειότερον παρ' αὐτοὺς τοὺς ἀγωνισθέντας Ἕλληνας καὶ δικαίως, κύριοι, διότι οἱ μὲν ἠγωνίζοντο περὶ τῆς πατρίδος των, οἱ δὲ ἄλλοι νὰ συναγωνισθῶσι διὰ τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν. Οὐχ' ἧττον ὅμως ἔμενε ὑποστηρίζων τὸ νομοσχέδιον, ὡς ἔχει, ἐπειδὴ τοῦτο ἄλλον ἔχει σκοπὸν ἢ ἀπόδοσιν εὐγνωμοσύνης διὰ παρελθοῦσας ἐκδουλεύσεις, καὶ διότι διὰ τῆς μικρᾶς προτιμήσεως τῶν ὁμογενῶν βεμαίνεται ὁ ζῆλος των, ἀποδιδόμενης συνάμα τε καὶ δικαιοσύνης.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας· ἡ δευτέρα ὁμιλία τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης μὲ ἐκλόνησε, καὶ πρέπει νὰ ἐξηγηθῶμεν πλατύτερον· εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι οἱ νόμοι ἔχουσι νόμους, ἤτοι ἔχουσι τὸν δεσμὸν ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος δὲν ἀφίνει τὴν νομοτελεστικὴν ἐξουσίαν νὰ πράξῃ ὅ,τι βέλτιον τῇ παρίδι· ἐὰν ἐκάστοτε, εἶπε, παρεισάγωμεν ἰδιαίτερον νομοσχέδιον κανονίζον ἐξαίρεσιν τοῦ γενικοῦ νόμου, τότε χορηγοῦμεν μᾶλλον προνόμια ἢ δικαιώματα πολιτογραφήσεως· ἀλλὰ μήπως χορηγοῦντες δικαιώματα πολιτογραφήσεως πρὸς ἐκείνους οἵτινες προσφέρουσι τὸ πολλοστημόριον τῆς περιουσίας των δὲν χορηγοῦμεν σωρηδὸν προνόμια εἰς αὐτούς; εἶπον καὶ ἐπαναλαμβάνω, ὅτι τὰ συνταγματικὰ πολιτεύματα εἶναι ἀείποτε ἡ ζῶσα διεθνὴς νόησις, ἥτις πρέπει νὰ εἶναι πάντοτε εἰς ἀεὶ τὸν ἐνέργειαν, καὶ νὰ πράττῃ τὰ καλὰ τῇ πατρίδι, ὁπόταν παρουσιασθῇ ἡ ἀνάγκη εὐγνωμοσύνης πρὸς ἐξόχους εὐεργεσίας καὶ ἐκδουλεύσεις· κατὰ τὸ Διάταγμα τῆς 7 Ἰουνίου, ὅπερ ἀνέγνωσεν ὁ Κ. ὑπουργός, ἐχορηγεῖτο τὸ δικαίωμα τῆς πολιτείας εἰς πάντα προσενεγκόντα μεγάλας ἐκδουλεύσεις ἐν Γαλλίᾳ, συμπεριλαμβανομένων ὅλων τῶν προσόντων ἅτινα ἀπαριθμεῖ τὸ ὑπ' ὄψιν μας νομοσχέδιον· ἀλλ' ἡ ζῶσα ἑλληνικὴ νομοθεσία πρέπει νὰ δράττεται τῆς εὐκαιρίας, καὶ νὰ χορηγῇ τὸ δικαίωμα τοῦ πολίτου εἰς πάντα ἀλλοδαπὸν, εἰς τὸν ὁποῖον εὕρει γενναίαν καρδίαν καὶ ἐξόχους εὐεργεσίας, καὶ χωρὶς τῆς κατοικήσεως αὐτοῦ ἐν Ἑλλάδι, διότι ἀνήκει αὐτῷ ἡ ἀποδιδομένη εὐγνωμοσύνη, καὶ διὰ τοῦτο εἶπον, ὅτι ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία εἰς τὰ συνταγματικὰ πολιτεύματα πρέ-

πει νὰ εἶναι ζῶσα καὶ ἐλευθέρα εἰς τὰς ἐνεργείας της· ἀλλὰ τὸ παράδειγμα περὶ τῆς ἐνηλικιότητος, ὅπερ μᾶς ἔφερεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, δὲν μὲ πείθει πρὸς τὴν παραδοχὴν τῆς ὁποίας προτείνει ἰδέας· τὸ νὰ μὴ παραδεχθῶμεν δὲ ὅλους τοὺς ἀλλοδαποὺς ἀεξαιρέτως εἶναι ἔργον σκανδαλώδες καὶ ὀρλισκάνομεν δίκην φιλοτιμίας, καθόσον ἐὰν δὲν εἴχωμεν εἰς τὴν μεγάλην ἐκείνην πάλην, τὴν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ ἔθνους, τὰς εὐεργεσίας τῶν ἁπανταχοῦ διεσπαρμένων φιλελλήνων παντὸς γένους καὶ πάσης θρησκείας, μάλιστα ἀνδρῶν διεπάντων τὰς τύχας τοῦ κόσμου, τότε μόνον ἠδυνάμεθα νὰ ὑφορισώμεν ὑπὲρ μόνων τῶν ὁμογενῶν καὶ οὐχὶ ὑπὲρ τοῦ φιλελληνισμοῦ, ὅστις ἐβράβευσε καὶ τὰ δύω ἡμισφαίρια τοῦ κόσμου.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργός.

Ἐπιτρέψατε, κύριοι, καὶ εἰς ἐμὲ νὰ εἴπω ὀλίγας μόνην λέξεις ἐπὶ τῶν τριῶν τελευταίων διϋχυρισμῶν τῶν προλαλησάντων, οἵτινες εἶναι· πρῶτον νὰ μὴ ψηφισθῇ τὸ ὑπ' ὄψιν ὑμῶν νομοσχέδιον, ἀλλ ὁσάκις πρόκειται περὶ πολιτογραφήσεως τινος νὰ φέρεται εἰδικὸς ἐπ' αὐτοῦ νόμος. Δεύτερον ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ νομοσχεδίῳ καταδεικνύωνται οἱ ὅροι, ὑφ' οὓς μέλλει νὰ γίνεται ἡ πολιτογράφησις, καὶ οὕτω προτάττεται τὸ συμφέρον· καὶ τρίτον, ὅτι τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἀνάγκη πᾶσα νὰ γίνῃ γενικὸν, ὑπὲρ ὅλων τῶν ἀλλοδαπῶν. Λέγω λοιπὸν ὡς πρὸς τὸ πρῶτον, ὅτι ἐπειδὴ εἷς τῶν προλαλησάντων Κ. Γερουσιαστῶν εἶπεν, ὅτι ὁ μέγιστος ὅρος εἶναι ἡ σωτηρία τῆς πατρίδος, ἀπαντῶ ὅτι μέγιστος ὅρος εἶναι ἡ πρόνοια περὶ τῆς συντηρήσεως αὐτῆς, εἰς ἣν περιέχεται ἐν πρώτοις ἡ ἐνέργεια καλῶν νόμων, ἡ δ' φροντὶς περὶ συστάσεως καλῶν νόμων καὶ ἡ θρησκευτικὴ, ὡς εἶπεν, συντήρησις αὐτῶν· διότι εἰς νόμος, ὅσαν καλὸς καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι εἶναι, δὲν πρέπει καθ' ἑκάστην νὰ κλονίζεται δι' ἐξαιρέσεων, ἀπ' ἐναντίας πρέπει διὰ νέων νομοθετικῶν διατάξεων νὰ στηρίζωμεν αὐτόν· ἂν ὅμως πάλιν καὶ μακρὰ πεῖρα, ἡ ἀνάγκη ἐκ τῶν περιστάσεων προκύπτουσα, μᾶς φέρει εἰς τὸ νὰ τροποποιήσωμεν αὐτὸν διὰ νέων διατάξεων, προτιμητέα, κύριοι, εἶναι τότε ἡ καθόλου ἐκρίζωσις καὶ ἀντικατάστασις αὐτοῦ διὰ νέου ὅλως νόμου, τοῦ καθ' ἑκάστην κλονισμοῦ αὐτοῦ δι' ἀντιφαινουσῶν ἀλλήλαις διατάξεων, καθόσον ἕκαστος εἰδικὸς νόμος, εἶναι ἀληθὲς, ὅτι δίδει στὴν

συνείδησιν τῆς ἀκυρώσεως τοῦ πρώτου γενικοῦ νόμου.

Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον, κύριοι, λέγω, ὅτι ἡ ἀμοιβὴ ἐνυπάρχει εἰς αὐτὸ τὸ ὑπάρχον 22 ἄρθρον τοῦ γενικοῦ ἀστυκοῦ νόμου, καὶ ἡμεῖς διὰ τοῦ ὑπ' ὄψιν ὑμῶν νομοσχεδίου οὐδὲν ἄλλο πράττομεν ἢ κανονίζομεν αὐτήν.

Ὡς πρὸς τὸ τρίτον, κύριοι, μίαν ἔτι παρατήρησιν. Ἐπειδὴ τὸ νομοσχέδιον, ὡς ἔχει, ἐχαρακτηρίσθη ὡς ἐθνικὸν ζηλότυπον, διὰ νὰ ἀποπλύνω ἀπ' αὐτοῦ τὴν μομφὴν ταύτην, λέγω, ὅτι τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, κύριοι, ἐχαράχθη ὑπὸ γενικὴν ἔποψιν, διότι ἡ καρδία μου, καὶ δὲν διστάζω νὰ εἴπω ἡ καρδία ὅλων ὑμῶν, μᾶς λέγει ὅτι εἴμεθα μὲ ἐκείνους ἀδελφοί, καὶ λυπούμεθα μάλιστα, ὅτι διατάξεις μόνον τινες μᾶς ἀποχωρίζουσιν αὐτῶν· ὅθεν ὁμολογῶ, ὅτι ἡ τροπολογία ἔπρεπε νὰ γίνῃ γενικὴ, καὶ διὰ τοῦτο δὲν δυσκολευόμεθα ποσῶς νὰ παραδεχθῶμεν τὴν προταθεῖσαν τροπολογίαν, ἂν αὕτη ὑποτεθῇ τὴν γενικὴν ἔκφρασιν τοῦ ὑπὲρ τῶν φελελλήνων αἰσθήματος ὑμῶν.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμιδ[illegible]· Δὲν ἤλπιζον ποτε τοσαύτην ἔλλειψιν ἀδελφικῆς ἀβροφροσύνης ἐντὸς τοῦ περιβόλου τούτου, καὶ μάλιστα ἐκ μέρους τοῦ πρὸ ἐμοῦ ἀγορεύσαντος Γερουσιαστοῦ Κ. Χατζίσκου· ὅταν ἐν τῇ πρώτῃ ἀγορεύσει μου ἐξήγησα συνάμα τήν τε χαρὰν καὶ τὴν λύπην μου, εἶπον ἁπλῶς καὶ καθαρῶς, ὅτι δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχῃ ἐντὸς τοῦ περιβόλου τούτου ἡ κακόνοια ἐκείνη, ἥτις διέστρεψε κατὰ τὸ ἔτος 1843 τὴν ἐν τῇ συνελεύσει ἐκφραθεῖσαν γνώμην μου, καὶ ὅτι ἐλπίζω νὰ ἦναι τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως ταύτης ἀκριβῆ καὶ οὐχὶ ἐλλειπῆ, ὡς παρεστάθησαν ἐκεῖνα τῆς συνελεύσεως πρὸς διαστροφὴν τῆς ἀληθείας. Τὰ πράγματα ἀπέδειξαν τὴν διαγωγὴν ἑκάστου· πάντοτε ἐπρέσβευσα ἀρχὰς δικαίας καὶ λογικάς· ὑπῆρξα ὑπουργὸς τετράκις, καὶ ἐπεριποιήθην ὅσον ἔδει καὶ πλέον τοῦ δέοντος τοὺς ἔξωθεν ἐλθόντας ὁμογενεῖς καὶ ἀλλοεθνεῖς· ἄνθρωπος λοιπὸν τῶν ἀρχῶν τῆς Τροιζῆνος καὶ τοιαύτης διαγωγῆς ἐμπνέεται πάντοτε καθ' ὅλας τὰς περιστάσεις ὑπὸ ἀκραιφνοῦς καὶ ἀκραδάντου πατριωτισμοῦ.

Ἐρχόμενος ἑπομένως ἐπὶ τοῦ κυρίου θέματος, παρατηρῶ εἰς τὸν προλαλήσαντα, ὅτι, ἐὰν ὑποστηρίζῃ καὶ παραδέχεται τὸ νομοσχέδιον, ὡς ἔχει, διότι ἔφερεν αὐτὸ τὸ ὑπουργεῖον, καθὰ ἐξέφρασε, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, ἤτοι διότι τὸ ὑπουργεῖον παρεδέχθη τὴν ὁποίαν ὑπέβαλον τροπολογίαν, πρέπει συνεπῶς

ὢν εἰς τὰς ὁμιλίας του νὰ σεβασθῇ καὶ παραδεχθῇ καὶ αὐτὴν ὡς ἔχει.

Ἀπήντησεν ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Χατζίσκος.

Ὁ προλαλήσας κύριος Γερουσιαστὴς διὰ τῆς ὁμιλίας του ὑπέδειξεν ἑαυτὸν, ὡς τὸν ὑπαινιττόμενον ὑπ' ἐμοῦ, καὶ ὡς ἀδικηθέντα, δι' ὅσα τῷ ἀπεδόθησαν ἐπὶ τοῦ πολυθρυλλήτου ἐκείνου ψηφίσματος, καὶ δὲν ἠξεύρω τὸν λόγον διὰ τὸν ὁποῖον ἐκτίθεται. Ἐγώ, κύριοι, δὲν εὑρίσκομαι εἰς τὴν ἀνάγκην οὔτε νὰ ψεύσω οὔτε νὰ δικαιολογήσω αὐτὸ τὸ γεγονός. Ὁ αὐτὸς κύριος Γερουσιαστὴς παρακατιόντως ἀφήρεσεν ἀπ' ἐμοῦ τὴν πεποίθησιν, λέγων, ὅτι ἐπειδὴ ὑπερασπίζομαι τὸ νομοσχέδιον, ἁπλῶς διότι τὸ ὑπουργεῖον τὸ εἰσῆξε. καὶ ἐπειδὴ δύω τῶν Κ. ὑπουργῶν, ὡς ἐξεφράσθησαν, δὲν δυσκολεύονται νὰ παραδεχθοῦν τὴν πλατυτέραν τροπολογίαν του, ἕπεται, ὅτι σύμφωνα μὲ τὴν ἀρχὴν, τὴν ὁποίαν μοὶ ἀποδίδει, πρέπει νὰ δεχθῶ καὶ τὴν τροπολογίαν αὐτήν· ἐπικαλοῦμαι, κύριοι, τὴν μαρτυρίαν σας, διότι ὅλοι ἠκούσατε τοὺς λόγους μου ἐφ' ὧν ἐστήριξα τὴν γνώμην μου· ἠκούσατε, κύριοι, ἐπιχειρήματα τὰ ὁποῖα οὐδὲ ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ Κ. ὑπουργοῦ εὑρίσκονται, οὐδὲ προφορικῶς ὑπ' αὐτοῦ ἀνεπτύχθησαν, πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ νομοσχεδίου, καὶ μόνον ἐν τέλει τῆς ὁμιλίας μου εἶπον, ὅτι, ἐπειδὴ ταυτίζεται ἡ γνώμη μου μὲ ἐκείνην τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὑποστηρίζω. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ὁ προλαλήσας κύριος Γερουσιαστὴς ἤθελεν εἶσθαι δικαιότερος, ἂν ἀπέδιδε καὶ εἰς ἐμὲ πεποίθησιν, τὴν ὁποίαν ποτὲ δὲν ἠρνήθην οὐδ' εἷς αὐτὸν οὐδ' εἷς ἄλλον τινα.

Ἐντούτοις ἡ τροπολογία τοῦ προλαλήσαντος καὶ ἡ μεταβολὴ τῆς ὑπουργικῆς γνώμης ὑπὲρ αὐτῆς, τὴν ὁποίαν ἀδιαφορῶ νὰ ἐξηγήσω, μᾶς ἔφερεν εἰς ὅλον ἀντίθετον θέσιν τοῦ κυρίου σκοποῦ τοῦ νομοσχεδίου, τοσούτῳ μᾶλλον, καθόσον ἀνεπτύχθη ἡ ἰδέα, ὅτι ἀχάριστοι θέλομεν θεωρηθῆ πρὸς τοὺς ξένους ἂν παραδεχθῶμεν τὸ νομοσχέδιον καὶ δὲν παραδεχθῶμεν τὴν τροπολογίαν αὐτοῦ. Ὅταν λοιπὸν, κύριοι, παρεξηγοῦντες τὰ πράγματα συρόμεθα εἰς ἀντίθετα ἀποτελέσματα διὰ τῶν τοιούτων ἰδεῶν, τότε δὲν δυσκολεύομαι νὰ προλάβω ἀμέσως τὴν περίστασιν καὶ νὰ κηρύξω, ὅτι προσέκρουσα εἰς ὅ,τι εἶχα καὶ ἔχω ἱερὸν, καθὼς ἔχουν καὶ ὅλοι οἱ Ἕλληνες, τὸ νὰ προσφέρωνται εὐγνωμόνως εἰς τοὺς εὐεργέτας των ξένους.

Ναὶ, κύριοι, δὲν χαρίζω εἰς κανένα πλειότερον πατριωτισμὸν, οὔτε ἐπαγγέλλομαι τὸν καλήτερον διὰ τοῦτο, ὁμολογῶ·

σατε ὅμως, ὅτι τὸ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν νομοσχέδιον ἄλλην ἔχει ἀποστολήν, ἄλλον σκοπόν· δὲν πρόκειται περὶ τοῦ παρελθόντος, ὡς τὸ ἐπανέλαβον πολλάκις, πρόκειται περὶ τοῦ μέλλοντος, πρόκειται περὶ ἐκδουλεύσεων μελλουσῶν, περὶ βιομηχανικῶν καταστημάτων καὶ τὰ παρόμοια, ἄλλως τε ἂν ἐπρόκειτο περὶ εὐγνωμοσύνης παλαιᾶς, οὐδεὶς ἤθελεν ἔχει λόγον, οὔτε κἂν ἰδέαν διαφέρουσαν τοῦ ἄλλου· καὶ ἂν, κύριοι, δὲν ἐδυσκολευόμην ὑπὸ τοῦ πνεύματος τῆς περιαυτολογίας, ἠδυνάμην νὰ φέρω ἐνταῦθα καὶ παράδειγμα περὶ τῶν αἰσθημάτων μου· καὶ ὁ προλαλήσας τὸ γνωρίζει, ὅστις ἦτο ποτε μέλος, καὶ ὅλοι ὑμεῖς, ὅτι εἶχον τὴν τιμὴν ποτε νὰ ἦμαι πρόεδρος μιᾶς ἐπιτροπῆς ὑπὲρ τῶν προσφύγων ἐν Ἑλλάδι ξένων, οὓς ἀρκούντως ἐπεριποιήθημεν, ἀποδίδοντες μικρὰν εὐγνωμοσύνην, δι' ὅσα αὐτοὶ οἱ ξένοι ἐν καιρῷ τῆς δυστυχίας μας εἰς ἡμᾶς ἀπέδωκαν· ἐπιθυμεῖτε λοιπόν, κύριοι, νὰ ἐξηγήσωμεν καὶ διὰ τοῦ σημερινοῦ νομοσχεδίου αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης; Εἶμαι ἕτοιμος, καὶ ἰδοὺ κάμνω βήματα πρὸς τὰ πρόσω πλειότερα, διὰ νὰ ἀποδείξω, τὸ ἐπαναλέγω, ὅτι δὲν εἶμαι κατώτερος τοιούτων αἰσθημάτων πρὸς τοὺς ξένους· ὅθεν διὰ νὰ ἀνταποκριθῶμεν δεόντως εἰς τὴν ἰδέαν ταύτην, πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ἄλλην τροπολογίαν ἔτι πλατυτέραν, τοὐτέστιν, « ὁ θέλων ἀλλοδαπὸς νὰ πολιτογραφηθῇ Ἕλλην, νὰ ἀπολαμβάνῃ τὴν τιμὴν ταύτην ἄνευ οὐδενὸς ὅρου »· τότε ναί! φθάνομεν εἰς τὸ σημεῖον, τὸ ὁποῖον σήμερον ἠθελήσατε νὰ ἀναπτύξετε.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους, κύριοι, ἡ συμφωνεῖτε ὅλοι, ὅπως ἔχει τὸ νομοσχέδιον, καὶ τότε θέλω εἶσθαι σύμφωνος καὶ ἐγώ, ἢ ἂν ἐπιμένετε εἰς τὰς ἰδέας σας, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ παρακαταθέσω τὴν τροπολογίαν μου ἔχουσαν οὕτω « ἀλλοδαπὸς δύναται νὰ πολιτογραφηθῇ διὰ νόμου ἄνευ τῆς ἐν Ἑλλάδι κατοικήσεώς του. »

Ἀκολούθως ἐπέφερεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Δ. Χρηστίδης τὰ ἑξῆς·

Ὀλίγα τῳόντι ἔχω νὰ εἴπω κἀγὼ ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, καθόσον καὶ σκοπὸν δὲν εἶχον ἀπ' ἀρχῆς νὰ λάβω τὸν λόγον, καὶ αἱ οὐσιωδέστεραι ἰδέαι, αἱ ἀφορῶσαι τὸ ζήτημα, σχεδὸν ἐξηντλήθησαν· ἐπειδὴ ὅμως μετὰ τὴν γενομένην συζήτησιν δύω κυρίως ἰδέαι παρουσιάζονται, ἡ μὲν τοῦ νομοσχεδίου, ἤτοι ἡ παραδοχὴ μόνων τῶν ὁμογενῶν εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐθνικότητα μὲ νέας εὐκολίας, ἡ δὲ τῶν προαγορευσάντων ἐντίμων Γερουσιαστῶν ΚΚ. Ῥ. Παλαμίδη καὶ Γ. Ψύλλα, ἐπεκτεινόντων τὰς εὐκολίας τῆς πολιτογραφήσεως εἰς ὅλους ἐν γένει ὁμογενεῖς καὶ ἀλλοεθνεῖς, ὅσοι ἤθελον ἀποκτήσει τὰ διαγραφόμενα εἰς τὸ νομοσχέδιον προσόντα, ἐνόμισα καθῆκόν μου νὰ ἐκφράσω καὶ ἐγὼ τὴν γνώμην μου· ἀλλὰ πρὸ τούτου ἐπιτρέψατέ μοι νὰ παρατηρήσω ἐν παρόδῳ, ὅτι δὲν ἐννοῶ τὸν θόρυβον ὅστις ἠγέρθη ἐπὶ τῇ προτάσει ἣν ὑπέβαλεν ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς Κ. Δ. Χατζίσκος, ὅστις ἠθέλησε νὰ προχωρήσῃ ἔτι μακρύτερα, καὶ νὰ ἀπονείμῃ τὴν ἑλληνικὴν ἐθνικότητα εἰς ὅλους τοὺς ἀλλοδαποὺς, ὅσοι ἤθελον τὴν ζητήσει, καὶ χωρὶς νὰ ἔχωσιν ἓν ἢ πλειότερα τῶν προσόντων τὰ ὁποῖα περιέχει τὸ νομοσχέδιον· αἱ πολιτογραφήσεις εἰς ὅλα τὰ ἔθνη δὲν στηρίζονται εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ δίκαιον, οὔτε ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἔθνος διετήρησεν ὡς πρὸς τοῦτο μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἀρχὴν, καθ' ὅλας του τὰς ἐποχὰς καὶ καθ' ὅλας του τὰς περιστάσεις· αὐτὴ ἡ Γαλλία, ἡ τόσον ζηλωτυπος εἰς τὴν πολιτογράφησιν τῶν ξένων, ἡ ἔχουσα τριάκοντα ἑπτὰ ἑκατομμύρια κατοίκους, κατὰ διαφόρους ἐποχὰς πάσχεδέχθη καὶ διάφορον τρόπον εἰς τὴν πολιτογράφησιν· ἡ τόσον δύσκολος Γαλλία, εἰς τὴν μεταβολὴν τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ **1848**, διὰ διατάγματος τῆς προσωρινῆς της Κυβερνήσεως, περιώρισε τὸν χρόνον τῆς διατριβῆς ἐν τῇ Γαλλίᾳ τῶν ξένων ἐπὶ πέντε μόνον ἔτη, ἀρκεῖ νὰ ἦσαν οὗτοι ἐρωδιασμένοι μὲ πιστοποιητικὰ τῆς ἀρμοδίας δημοτικῆς ἀρχῆς, ὅτι ἦσαν ἐντίμου διαγωγῆς καὶ ἠσπάσθησαν τὴν μεταβολήν· δὲν εἶναι λοιπὸν ὅλως διόλου ἀπορριπτέα καὶ ἡ γνώμη τοῦ κυρίου Χατζίσκου· ἐνδέχεται μόνον νὰ μὴν εἶναι ὥριμος. Ἔρχομαι ἤδη νὰ ἐξετάσω τὴν ἀξίαν τῶν ἄλλων ἰδεῶν, περὶ τῶν ὁποίων κυρίως πρόκειται· ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ θέσις τῶν ἀγορευόντων κατήντησεν ἀκροσφαλὴς, διότι ἡ συζήτησις περιεστράφη εἰς διάχυσιν αἰσθημάτων, καὶ μὲ τὰ αἰσθήματα δὲν δημιουργοῦνται κοινωνίαι, δὲν συντηροῦνται, δὲν εὐδαιμονοῦν· ὅταν πρόκειται νὰ καθιερωθῶσι θεσμοὶ εἰς ἕνα τόπον, οἵτινες θέλουν συντηρεῖ καὶ προάγει τὴν κοινωνίαν, δὲν πρέπει οἱ νομοθέται νὰ συμβουλεύωνται μόνον τὴν καρδίαν ἀλλὰ καὶ τὸν νοῦν, καὶ πρὸ πάντων τὸν νοῦν. Ἐὰν μὲ ψυχρὸν αἷμα ἐξετάσωμεν, θέλομεν εὕρει ὅτι οἱ ἄριστοι νομοθέται εἰς τὴν ἀπονομὴν τοῦ δικαιώματος τοῦ πολίτου ἔδειξαν μεγάλην προφύλαξιν· διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἐν αὐτῇ τῇ κοινωνίᾳ, εἰς αὐτὰ τὰ μέλη μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς κοινωνίας, γίνεται σπουδαία διάκρισις, καὶ ἐν ᾧ εἰς ὅλα τὰ συγκροτοῦντα τὴν κοινωνίαν ἄτομα χορηγεῖται τὸ δικαίω-

μα τοῦ νὰ φέρῃ τὸ ἐθνικὸν ὄνομα, τὸ δικαίωμα ὅμως τοῦ πολίτου δὲν παραχωρῆται ἐπίσης εἰς ὅλους· ὡς καὶ αὐτὸ τὸ φύλον, τὸ ὡραῖον φύλον, καὶ αὐτὰ τὰ ἀνήλικα τέκνα τὰ ὁποῖα ἐγεννήσαμεν, ἀπέκλεισεν ὁ νομοθετης τοῦ δικαιώματος τοῦ πολίτου, ἐν ᾧ εἶναι καὶ αὐτοὶ ὅλοι Ἕλληνες ὡς οἱ λοιποί· καὶ αὐτὴ ἡ διάκρισις δὲν γίνεται μόνον εἰς ἓν ἔθνος. ὅλα τὰ ἔθνη κατὰ τοῦτο καθιέρωσαν μὲ μικρὰς καὶ ἀσημάντους διαφορὰς τὸ αὐτὸ δίκαιον· τί συνάγεται ἐκ τούτου; ὅτι πανταχοῦ ὁ νομοθέτης ἐζήτησεν ἐγγυήσεις πρὶν παραχωρήσῃ εἰς τὸν κάτοικον τὸ δικαίωμα τοῦ πολίτου, καὶ αἱ ἐγγυήσεις αὗται εἶναι δύω· α) ἐζήτησε νὰ ἔχωσιν οἱ πολῖται τὴν πρόληψιν τοῦ ὅτι ἔχουσιν ἰσχυρὸν νοῦν, καὶ διὰ τοῦτο ἀπέκλεισεν τοὺς ἀνηλίκους καὶ τὰς γυναίκας, ἴσως τὸ δεύτερον εἶναι ἄδικον· β) ἐζήτησε νὰ πονῶσι τὸν τόπον, καὶ διὰ τοῦτο ἀπέκλεισε τοὺς ξένους, οἵτινες δὲν κατοικοῦν οὔτε ἔχουσι συμφέροντα εἰς τὸν τόπον.

Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Κ. ὑπουργὸς καὶ ἔγραψε καὶ ἐπανέλαβε προφορικῶς, ὅτι ἡ διάταξις, τὴν ὁποίαν ζητεῖ νὰ καταστήσῃ Νόμον, μεταφέρεται εἰς ἡμᾶς ἀπὸ τὴν νομοθεσίαν τῆς Γαλλίας, ἐθεώρησα ἀναγκαῖον νὰ καταδείξω, ὅτι δὲν εἶναι ἀκριβὴς ἡ πληροφορία, καὶ ὁρίζομαι τὴν ἀπόδειξιν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ βιβλίου, τὸ ὁποῖον ἔφερεν ὁ ὑπουργὸς πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ του· Εἰς τὴν Γαλλίαν, κύριοι, καθὼς ἐξάγεται καὶ ἀπὸ τὸ διάταγμα τῆς **4** Ἰουνίου **1799**, καὶ ἀπὸ ἄλλα προηγούμενα καὶ μεταγενέστερα νόμους καὶ διατάγματα, ὑπάρχουσι δύω εἴδη πολιτογραφήσεως, ἡ μικρὰ καὶ ἡ μεγάλη· πρὸς ἀπόκτησιν τῆς μικρᾶς ἀπαιτοῦνται ἐν γένει διὰ τὸν ἀλλοδαπὸν ἔτη δέκα κατοικήσεως ἐν Γαλλίᾳ, εἰς δὲ τὰς περιστάσεις, καθ' ἃς ἔχει τις ἓν ἐκ τῶν προσόντων, τὰ ὁποῖα καταριθμεῖ τὸ ὑπ' ὄψιν μας νομοσχέδιον, τὰ δέκα ἔτη περιορίζονται εἰς ἓν μόνον ἔτος· ἀλλὰ διὰ τῆς πολιτογραφήσεως ταύτης λαμβάνει ὁ ξένος ὅλα τὰ ἀστυκὰ καὶ πολιτικὰ δικαιώματα, ἐκτὸς τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ εἰσέλθῃ καὶ εἰς τοὺς βουλευτικοὺς περιβόλους· τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀποκτᾶται διὰ τῆς μεγάλης πολιτογραφήσεως· πρὸς ἀπόκτησιν ὅμως αὐτῆς ἀπαιτεῖται νὰ προσήνεγκεν ὁ πολιτογραφούμενος μόνον μεγάλας ἐκδουλεύσεις εἰς τὴν Γαλλίαν· ὥστε τὰ ἄλλα προσόντα, ἤγουν ἐὰν ἔφερεν εἴς τινα τόπον μίαν ἐπωφελῆ ἐφεύρεσιν ἡ βιομηχανίαν, ἐὰν διακρίνεται ἐπὶ διανοητικῇ ἱκανότητι, ἢ ἐὰν ἀνήγειρε μεγάλα καταστήματα, δὲν εἶναι ποσῶς παραδεκτὰ προ-

κειμένου λόγου περὶ μεγάλης πολιτογραφήσεως· καὶ ἡ διαφορά, κύριοι, εἶναι μεγάλη, καὶ δικαίως ἡ ἀνέγερσις ἑνὸς βιομηχανικοῦ καὶ ἄλλου καταστήματος, ὡς καὶ ἡ εἰσαγωγὴ ἐφευρέσεως τινὸς ἢ βιομηχανίας κλπ. δὲν εἶναι ἐκ τῶν σπανίων, ἐκ τῶν ὑψηλῶν, ἐκ τῶν μεγάλων, ὅπως ὑψηλὴ καὶ μεγάλη εἶναι ἡ τιμὴ τοῦ νὰ ἀντιπροσωπεύῃ τις τὴν κοινωνίαν ἐντὸς τῶν βουλευτικῶν περιβόλων· διὰ τοῦτο τὸ ἔξοχον τοῦτο δικαίωμα εἰς τὴν Γαλλίαν δὲν ἀπονέμεται, εἰμὴ εἰς ἐκείνους οἵτινες ἤθελον προσφέρει διακεκριμένας ὑπηρεσίας· (ἐνταῦθα διακόψαντος τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τὸν ἀγορεύσαντα καὶ διϊσχυριζομένου ὅτι αὐτὴ ἡ διάκρισις δὲν ὑπάρχει κατὰ τὸν νόμον τῆς Γαλλίας, καὶ προσθέσαντος πρὸς ἡσυχίαν, ὡς εἶπε, τοῦ ἀγορεύοντος, ὅτι τὸ παρὸν νομοσχέδιον δὲν μεταβάλλει τὰ ἀπαιτούμενα κατὰ τοὺς κειμένους νόμους προσόντα διὰ τὴν θέσιν τοῦ βουλευτοῦ καὶ Γερουσιαστοῦ, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης ἀνέγνωσεν αὐτὸ τοῦτο τὸ ἄρθρον τὸ ὁποῖον ἐπεκαλέσθη ὁ Κ. ὑπουργός, καὶ ἀπέδειξεν ὅτι ἡ διάκρισις αὕτη ἦτον ῥητὴ καὶ ἀδιαφιλονείκητος, καὶ ὅτι καθόσον ἀφορᾷ τὴν θέσιν τοῦ Γερουσιαστοῦ καὶ βουλευτοῦ, περὶ ἧς πρόκειται, ἐπαναλαμβάνει νὰ εἴπῃ ὅτι ἐν Γαλλίᾳ δὲν τὴν ἀποκτᾷ εἰμὴ ὁ λαβὼν τὴν μεγάλην πολιτογράφησιν (ἐξηκολούθησε δὲ ὁ Κ. Γερουσιαστὴς λέγων)· ὑπάρχει λοιπὸν σημαντικὴ διαφορὰ μεταξὺ τῆς νομοθεσίας τῆς Γαλλίας καὶ ἐκείνης τὴν ὁποίαν πρόκειται ἤδη νὰ καθιερώσωμεν παρ' ἡμῖν· ἡ προκειμένη διάταξις εἶναι πλέον πλατυτέρα, πλέον φιλελευθέρα· ἀλλὰ τί πρὸς τοῦτο θὰ μὲ εἴπετε ἴσως; ποία εἶναι ἡ γνώμη μου θὰ μὲ ἐρωτήσῃ τις; ἡ γνώμη μου καὶ ἡ ψῆφός μου, κύριοι, δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἦναι ἀμφίβολος, προκειμένου λόγου περὶ ἐλευθερίας, περὶ ἀποκρούσεως δυσκολιῶν ὡς πρὸς τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ ἑλληνικοῦ ὀνόματος· ἐννοεῖται ὅτι δὲν ἠμπορῶ νὰ ἔχω ἐναντίαν γνώμην, ἤθελησα μόνον νὰ βεβαιωθῆτε ὅτι δὲν ἐρανιζόμεθα τυφλῶς ξένας νομοθεσίας, καὶ ὅτι ἡ ἰδική μας εἶναι καὶ πρέπει νὰ ἦναι πλέον φιλελευθέρα· εἶχα ἐν τούτοις ἀκόμη ἕνα διστάγμον, καὶ ἐπεθύμουν νὰ μοι δώσωσι τὰς ἀπαιτουμένας διασαφήσεις. ἤθελα ἐρωτήσει τὸν Κ. ὑπουργὸν νὰ μὲ εἴπῃ τί ἐννοεῖ μὲ τὴν λέξιν ὁμογενής· ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ ἐξηγηθῇ, διότι ἀντὶ νὰ διασαφήσῃ τὸ ἀντικείμενον θὰ τὸ περιπλέξῃ μᾶλλον, καὶ θὰ βλάψῃ. Πόσον ὀρθότερον ἦτον τὸ περὶ ἰθαγενείας ζήτημα νὰ ἐγίνετο ἀντικείμενον λεπτοτέρας μελέτης, ὅταν πέρυσιν εἰσῆλθεν εἰς τὰς βουλὰς ὁ ἀστυκὸς νόμος! πόσον ἤθελον λυθῆ τότε μὲ πλειοτέραν ἐπιτυχίαν καὶ

ἄνευ θορύβου ὅλα αὐτὰ τὰ ἀκροσφαλῆ ζητήματα, καὶ δὲν ἤθελομεν ἔχει σήμερον μίαν τόσον δύσκολον συζήτησιν! ἀλλὰ διὰ τί, θὰ μὲ εἴπωσι ἴσως οἱ ΚΚ. ὑπουργοί, διατὶ τώρα δὲν γίνεται ὅ,τι τότε ἤθελε γένῃ; Αἴ κύριοι! οἱ ἄλλοι δὲν σᾶς εἶπον ὅ,τι ἐγώ, ἁπλούστερος ἴσως, δὲν διστάζω νὰ σᾶς εἰπῶ· ἐπειδὴ τόσον συντόμως ζητεῖται ἡ τροποποίησις ἑνὸς νόμου, ὅστις πρὸ ὀλίγου ἐψηφίσθη καὶ καθιερώθη, ἐγεννήθησαν ὑποψίαι, διαταραχαί· εἶναι χρέος μόνον εἰς τὴν ἐφαρμογὴν ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία σφάλλει· ἄλλως πιστεύω ὅτι καὶ τὸ νομοσχέδιον ἤθελε ψηφισθῆ ἄνευ σχεδὸν συζητήσεως, διότι δὲν περιέχει τίποτε περισσότερον ἀφ' ὅσα ἀείποτε τὸ ἔθνος ἐζήτησεν αἰσθήματα καὶ ἀρχάς· τὸ κατ' ἐμὲ ὅμως εὑρίσκω αὐτοὺς τοὺς ὑπαγορεύσαντας οὐχὶ τοσοῦτον σπουδαίους· φρονῶ ὅτι ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἔχει ἀπείρων στάδιον, ἐὰν θέλῃ, νὰ κάμῃ μυρίας ἀκαταλλήλους ἐφαρμογὰς καὶ ἄνευ αὐτοῦ τοῦ νόμου. Γνωμοδοτῶ διὰ ταῦτα νὰ παραδεχθῶμεν, ὅπως ἔχει, τὸ νομοσχέδιον, εὐχόμενος ὥστε ἡ ἐφαρμογὴ καὶ αὐτοῦ καὶ παντὸς ἄλλου νόμου νὰ γίνεται ἐν πάσῃ εἰλικρινείᾳ· ὀφείλω ὅμως· νὰ προσθέσω ὅτι, ἐπειδὴ ἡ γνώμη τὴν ὁποίαν ἐξέφρασαν οἱ προαγορεύσαντες ΚΚ. Γερουσιασταὶ θέλει τεθῆ εἰς ψηφοφορίαν, δὲν δύναμαι, κύριοι, εἰμὴ νὰ ψηφοφορήσω ὑπὲρ αὐτῆς· εἶναι τῷ ὄντι ἄδικον νὰ χαρίζωμεν εὐκολίας πολιτογραφήσεως εἰς τοὺς ὁμογενεῖς καὶ νὰ ἀρνηθῶμεν αὐτὰς εἰς τοὺς ξένους· ὅτι πράξει ὁ ὁμογενὴς διὰ τὴν πατρίδα εἶναι καθῆκόν του, ἐν ᾧ ὅ,τι καλὸν πράξει ὁ ξένος ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἀδιαρίλονείκητος ἀπόδειξις τοῦ ὅτι πονεῖ τὸν τόπον μας, τοῦ ὅτι τὸν ἀγαπᾷ καὶ ἐπιθυμεῖ τὸ μεγαλεῖόν του· αὐτὸν λοιπὸν τὸν ξένον θέλομεν ἀποκλείσει ἀπὸ τὰ δικαιώματα τὰ ὁποῖα παραχωροῦμεν εἰς τοὺς ὁμογενεῖς; αὐτὸν τὸν ξένον θέλομεν θεωρήσει ὀλιγώτερον Ἕλληνα, ὀλιγώτερον Ἕλληνα πολίτην; τοῦτο εἶναι καὶ ἄδικον καὶ ἄφρονος πολιτικῆς· ἀπ' ἐναντίας αὐτὸς ὁ ξένος πρέπει χιλιαις φοραῖς πλειότερον νὰ προτιμᾶται ἀπὸ τὸν ὁμογενῆ· διὰ ταῦτα θέλω ψηφοφορήσει ὑπὲρ τῆς προπολογίας ταύτης.

Περαιωμένης ἔπειτα κηρυχθείσης τῆς περαιτέρω γενικῆς συζητήσεως, ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου, κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ἰω. Σταΐκου καὶ Ν. Πρασσακάκη, δι' ἧς ἐξήχθη, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 25, κατὰ τὸ ὑφ' ἡμῶν προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ ἀστ. κοῦ Ἑλληνικοῦ Νόμου.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος ·	Ἀδὰμ Δοῦκας · · · · · Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης · ·	Δῆμος Κανελλόπουλος · · Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης · ·	Κωνσταντῖνος Κανάρης · · ·
Σπυρίδων Καλογερόπουλος · Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης · ·
Τάτζης Μαγγίνας · · · · Ν	Μ. Α. Καΐρης · · · · · Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης · · Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς · · ·
Χαράλ. Παπαπολίτης · · · Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης · ·
Ἰάκωβος Παξιμάδης · · · Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας · · · Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης · · · Ν	Ἰωάννης Στάϊκος · · · · Ν
Σπ. Τρικούπης · · · · · ·	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης · · ·
Ριχάρδος Τζιώρτζ · · · ·	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος · · ·
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης · · Ν	Δημήτριος Χατσίσκος · · Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος · ·	Δημήτριος Χρηστίδης · · · Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου · · · ·	Νικόλ. Μαυρομμάτης · · · Ν
Γεώργιος Ψύλλας · · · · Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης · ·
Ἰωάννης Θεοτόκης · · · ·	Παναγ. Λιδωρίκης · · · · Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου · · · Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης · · · Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης · · ·	Κωνς. Προβιλέγιος · · · Ν
Γεώργιος Δαρειώτης · · · Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου · · · · Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος · · · ·	Σπῦρος Μῖλιος · · · · ·
Δημήτριος Βούλγαρης · · ·	Ῥῆγας Παλαμίδης · · · · Ν
Γκίκας Καρακατζάνης · · · Ν	Δημήτριος Δ. Κουντουριώτης ·
Νικόλαος Ἰω. Μέξης · · · Ν	

Ἐνῶ δὲ μετὰ ταῦτα ἐπρόκειτο νὰ τεθῶσιν εἰς ψηφοφορίαν αἱ κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἀρχῆς ἐπενεχθεῖσαι δύω τροπολογίαι, ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ μοναδικοῦ ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου, ἐκ μέρους τῶν Γερουσιαστῶν ΚΚ. Ῥ. Παλαμίδη καὶ Δ. Χατζίσκου, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας, καὶ τοι ἐμμένων εἰς τὰ παρ' αὐτοῦ λεχθέντα, παρέδωκε πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ἰδίαν τροπολογίαν τὴν ἀκόλουθον·

Ἄρθρον 22.

« Ἀλλοδαπὸς προσενεγκὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα μεγάλας ἐκδου-
» λεύσεις, εἰσαγαγὼν ἀξιόλογον ἐφεύρεσιν, ἢ βιομηχανίαν,

» καθιδρύσας καταστήματα κοινωφελῆ, ἢ ἐπὶ ἐξόχῳ διανοητικῇ ἱκανότητι διακρινόμενος, δύναται ἅμα κατοικήσας » ἐν Ἑλλάδι, ἢ καὶ ἄνευ τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης, νὰ πολιτογραφηθῇ διὰ νόμου. »

Ἀναπτύσας ἑπομένως αὐτὴν εἶπεν, ὅτι διὰ τῆς τροπολογίας ταύτης πρῶτον μὲν κανονίζεται ἡ ἰσχὺς, ἢ ἡ ἐνέργεια τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις, τῆς τε ἐν Ἑλλάδι καὶ τῆς μὴ ἐν αὐτῇ κατοικήσεως τοῦ πολιτογραφομένου ἀλλοδαποῦ, δεύτερον δὲ καθιεροῦνται οἱ ἀναλογοι βαθμοὶ, καθ' οὓς πρέπει ἑκάστοτε ἀναλόγως τῶν πρασώπων καὶ τῶν περιστάσεων νὰ ἀποφασίζεται ἡ πολιτογράφησις.

Ἀλλ' ἡ τροπολογία αὐτη, ὡς μὴ ὑποστηριχθεῖσα καὶ παρ' ἄλλου τινος μέλους τῆς Γερουσίας, δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν σύμφωνα μὲ τὸν κανονισμόν.

Ἐγένετο ἀκολούθως ψηφοφορία διὰ χειροτονίας ἐπὶ τῆς τροπολογίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Δ. Χατζίσκου ὡς ἀπωτέρας, ἐχούσης οὕτω.

« Ἀλλοδαπὸς δύναται νὰ πολιτογραφηθῇ διὰ νόμου καὶ ἄνευ τῆς ἐν Ἑλλάδι κατοικήσεώς του. »

Ἐξήχθη δὲ ὅτι ὁ Γερουσία δὲν παρεδέχθη αὐτήν.

Ψηφοφορίας ἔπειτα γενομένης ἐπὶ τῆς ἑτέρας τροπολογίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Παλαμίδη, παραδεχθείσης ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης καὶ καταρτισθείσης ὡς ἕπεται.

« Ἀλλοδαπὸς προσενεγκών εἰς τὴν Ἑλλάδα μεγάλας ἐκδουλεύσεις, εἰσαγαγών ἀξιόλογον ἐφεύρεσιν, ἢ βιομηχανίαν, » καθιδρύσας καταστήματα κοινωφελῆ, ἢ ἐπὶ ἐξόχῳ διανοητικῇ ἱκανότητι διακρινόμενος, δύναται νὰ πολιτογραφηθῇ » διὰ νόμου. »

Ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσια παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεί, πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ πρώτου καὶ μοναδικοῦ ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω κληρολεκτῶν, ἐγένετο δεκτὸν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 25 κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ ἀνωτέρω.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ ἀστικοῦ Ἑλληνικοῦ Νόμου.

Γ. Μ. Ἀντωγόπουλος . . .	Γεώρ. Κουντουριώτης . . .
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . .	Δῆμος Κανελλόπουλος . . . N
Σπυρίδων Καλογερόπουλος N	Κωνσαντῖνος Κανάρης . . .
Ἰζάτζης Μαγγίνας . . . N	Τσανετάκης Γρηγοράκης . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . N	Μ. Α. Καΐρης . . . . . N
Χιράλ. Παπαπολίτης . . . N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . N	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . .
Νικόλ. Πρασακάκης . . . N	Δημήτρ. Πλαπούτας . . . N
Σπυρίδων Τρικούπης . . .	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . N
Ρικάρδος Τζιώρτζ	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .
Βασάλ. Χρηστακόπουλος . .	Δημήτριος Χατσίσκος . . . N
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου . . .	Δημήτριος Χρηστίδης . . . N
Γεώργιος Ψύλλας . . . . N	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . .
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . N	Παναγ. Λιδωρίκης . . . . N
Ἀθανάσιος Λιδωρίκας . . .	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . . N
Γεώργιος Δαρειώτης . . . N	Κωνστ. Προβιλέγιος . . . N
Γ. Παπακλιόπουλος	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Δημήτριος Βούλγαρης . . .	Σπῦρος Μῖλιος . . . . .
Γκίκας Καρακατζάνης . . N	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N	Δημήτ. Α. Καυντουριώτης .
Ἀδὰμ Δούκας . . . . . N	

Ἔχει δὲ τοῦτο, ὅπως ἐτροποποιήθη, ὡς ἑξῆς.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν·

Ἄρθρον μοναδικόν.

Τὸ ἄρθρον 22 τοῦ ἀστικοῦ ἑλληνικοῦ νόμου τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς.

Ἄρθρον 22.

Ἀλλοδαπὸς προσενεγκών εἰς τὴν Ἑλλάδα μεγάλας ἐκδουλεύσεις, εἰσαγαγών ἀξιόλογον ἐφεύρεσιν ἢ βιομηχανίαν, καθιδρύσας καταστήματα κοινωφελῆ, ἢ ἐπὶ ἐξόχῳ διανοητικῇ ἱκανότητι διακρινόμενος, δύναται νὰ πολιτογραφηθῇ διὰ νόμου.

Ἀκολούθως παρελθὼν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἀνέ-

γνω νομοσχέδιον μετὰ τῆς αἰτιολογικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως, περὶ συστάσεως ἐν Γαλατᾷ ναυτιλιακοῦ τμήματος τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρεσβείας, ἔχοντα ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι !

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω κατὰ διαταγὴν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Γερουσίας τὸ ἤδη ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψηφισθὲν νομοσχέδιον, δι' οὗ συνιστᾶται ἐν Γαλατᾷ τῆς Κωνσταντινουπόλεως τμῆμα ναυτιλιακὸν ἐξαρτώμενον ἐκ τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου τῆς ἐκεῖσε Ἑλληνικῆς Πρεσβείας.

Τὰ ἐκ τοῦ μέτρου τούτου προσδοκώμενα πλεονεκτήματα καταδεικνύονται ἀρκούντως ἐν τῇ ἐκθέσει, ἥτις συνώδευσε τὸ νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλήν· διὸ ὑποβάλλων ὑμῖν ὧδε ἀντίτυπον ταύτης, κρίνω περιττὸν νὰ προσθῶ εἰς πλειοτέρας ἀναπτύξεις· πέποιθα δὲ ὅτι τὸ εἰρημένον νομοσχέδιον θέλει τύχει καὶ τῆς ὑμετέρας ἐπιδοκιμασίας.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 11 Ἰανουαρίου 1858.

Ὁ ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου
καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς
Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἐπιτρέπομεν εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργόν, νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Γερουσίαν τὸ ἑπόμενον, περὶ τῆς ἐν Γαλατᾷ συστάσεως ναυτιλιακοῦ τμήματος τοῦ ἐμπορικοῦ Γραφείου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἡμετέρας Πρεσβείας, νομοσχέδιον, ὅπερ ἐψηφίσθη ἤδη ὑπὸ τῆς Βουλῆς, καὶ ὑποστηρίζῃ αὐτὸ ὡς ἔχει.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 3 Ἰανουαρίου 1858.

Ο Θ Ω Ν

Α Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1.

Ἐκ τῶν παρὰ τῷ ἐμπορικῷ γραφείῳ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἡμετέρας Πρεσβείας ὑπαλλήλων, συνιστᾶται ἴδιον τμῆμα ναυτιλιακὸν, ἔδρευον, πρὸς διευκόλυνσιν τῆς Ἑλληνικῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας, ἐν Γαλατᾷ, παρὰ τὸν λιμένα τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἄρθρ. 2.

Τοῦ τμήματος τούτου προΐσταται εἷς τῶν παρὰ τῷ ἐμπορικῷ γραφείῳ γραμματέων α. τάξεως, προσδιοριζόμενος ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τοῦ Βασ. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ, προηγουμένης γνωμοδοτήσεως τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἡμετέρου Πρέσβεως. Ὁ γραμματεὺς οὗτος θέλει ἐνεργεῖ τὴν ἀνατιθεμένην αὐτῷ ὑπηρεσίαν ὑπὸ τας διαταγὰς καὶ ὁδηγίας τοῦ Προξένου διευθυντοῦ τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου, καὶ ὑπογράφει τὰς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του ἀναγομένας πράξεις, τὰς συνήθως παρὰ τοῦ Προξένου ὑπογραφομένας, ὑπὸ τὸν τύπον « ἐντολῇ τοῦ προξένου, ὁ γραμματεὺς α. τάξεως, προϊστάμενος τοῦ ναυτιλιακοῦ τμήματος ».

Ἄρθρ. 3.

Τὰ καθήκοντα καὶ ἡ ἔκτασις τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ προϊσταμένου τοῦ τμήματος τούτου ὁρισθήσονται διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀπεφασίσθη νὰ ἐκτυπωθῶσιν ἀμφότερα καὶ διανεμηθῶσιν πρὸς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστάς.

Ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω Οἰκονόμου
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ
Τῆς 16 Ἰανουαρίου 1850 ἡμέρᾳ πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 27 μελῶν, ὁ πρόεδρος κύριος Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ὑπεγράφησαν.

Ἀκολούθως, μὴ ὑπάρχοντος ἀντικειμένου πρὸς συζήτησιν,

ὁ κύριος πρόεδρος τῇ συγκαταθέσει τοῦ Σώματος ἔλυσε τὴν συναδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου
Ἰω. Σταύρου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῇ 18 Ἰανουαρίου 1858 ἡμέρᾳ Σαββάτου.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 25 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, ἀναγνωσθέντα, ἐνεκρίθησαν.

Ἀπαγγείλαντος ἔπειτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ κλήρωσις τῆς μεγάλης πρεσβεύσεως διὰ τὴν τελετὴν τῆς 25 Ἰανουαρίου, καὶ γενομένης ταύτης, ἔλαχον οἱ ΚΚ. Γ. Ψύλλας Ι. Χ. Πέτρου Σ. Μίλιος Δ. Πλαπούτας καὶ Δ. Γ. Βούλγαρης.

Ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῇ 5 Φεβρουαρίου 1858 ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 24 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως, ἀναγνωσθέντα, ὑπεγράφησαν.

Ἀντικείμενον συνεδριάσεως ἀπήγγειλεν ὁ Κ. πρόεδρος τὴν εἰσαγωγὴν νέων νομοσχεδίων.

Κατόπιν ὁ Κ Γραμματεὺς ἀνέγνω τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Σώματος ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ συστάσεως ἐν Γαλατᾷ ναυτιλιακοῦ τμήματος τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείας· ἀπεφασίσθη δὲ νὰ τυπωθῇ καὶ μετὰ εἰκοσιτέσσαρας ὥρας ἀπὸ τῆς διανομῆς νὰ γίνῃ ἡ ἐπὶ τοῦ πραγματευομένου νομοσχεδίου συζήτησις· ἔχει δὲ ἡ ἔκθεσις αὕτη ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Ἡ ἐπιτροπή σας διεξελθοῦσα μετ' ἐπιστασίας τὸ παρὰ τοῦ Κυρίου ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑποβληθὲν νομοσχέδιον, περὶ συστάσεως ἐν Γαλατᾷ Ναυτιλιακοῦ τμήματος τοῦ Ἐμπορικοῦ γραφείου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρεσβείας, παρεδέξατο ὁμοφώνως τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ, ὡς καὶ τὸ 1ον ἄρθρον, ὅπως ἔχει.

Ἐπὶ δὲ τοῦ 2ου ἄρθρου θεωροῦσα ἀκατάλληλον τὴ λέξιν « Ἡμετέρου » προτείνει ἐπίσης ὁμοφώνως τὴν ἀπάλειψιν αὐτῆς. Ὁ δὲ κύριος Δ. Χατζίσκος μέλος τῆς ἐπιτροπῆς μειονοψηφοῦν γνωμοδοτεῖ περιπλέον τὴν ἀπάλειψιν ὁλοκλήρου τῆς φράσεως « Ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ » καὶ τὴν ἀντικατάστασιν αὐτῆς ὑπὸ τῶν λέξεων « Διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος » διότι θεωρεῖ τὸν διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος διορισμὸν παρέχοντα πλειότερα ἐχέγγυα, ὡς πρὸς τὴν κατάλληλον ἐκλογὴν τοῦ διοριζομένου προσώπου, καθ' ὅσον μάλιστα τοῦτο πρόκειται νὰ ἀναδεχθῇ ἐξωτερικὴν ὑπηρεσίαν.

Παραδεξαμένη ἑπομένως ἡ ἐπιτροπή σας τὸ 3ον ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, ὅπως ἔχει, ὑποβάλλει τὰς ὡς ἀνωτέρω ἐπὶ τοῦ 2ου ἄρθρου προτεινομένας προσθαφαιρέσεις εἰς τὴν ὀρθὴν κρίσιν καὶ ἐκτίμησιν τοῦ Σώματος.

Ἀθήνησι τὴν 4 Φεβρουαρίου 1858.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Χ. Παπαπολίτης, Δ. Χατζίσκος, Ν. Μαυρομμάτης.

Λαβὼν ἔπειτα τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥήγας Παλαμίδης ὑπενθύμισε καὶ πάλιν τὴν ὁποίαν πρὸ πολλοῦ ἔκαμεν ἐπερώτησιν, περὶ τῆς συστάσεως γεωργικῶν Τραπεζῶν καὶ τῆς συντόμου βοηθείας τοῦ γεωργικοῦ λαοῦ εἰς τὰς δεινάς αὐτοῦ περιστάσεις, καὶ ἐζήτησε τὴν ἐν τῇ πρώτῃ συνεδριάσει παρουσίαν τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, ὅπως δώσῃ τὰς ἀπαιτουμένας πληροφορίας, εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν φημίζεται, ὅτι ἐπὶ τούτῳ συνεστήθη ἐπιτροπὴ πρὸς κατάρτισιν νομοσχεδίου· παρετήρησε δὲ ὅτι ἡ ἀνάγκη τῆς ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως συνδρομῆς πρὸς τὸν πάσχοντα γεωργικὸν λαὸν εἶναι τοιαύτη, ὥστε δὲν ἐπιδέχεται τὴν ἐλαχίστην ἀναβολήν.

Ἐπὶ τούτοις ἀπεφασίσθη νὰ διαβιβασθῶσι ταῦτα πρὸς τὸν ἀρμόδιον ὑπουργόν, καὶ ζητηθῇ ἡ παρουσία αὐτοῦ.

Κατόπιν ὁ κύριος ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐπὶ τῶν ζώων καὶ μελισσίων φόρων, μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ ἐκθέσεως, ἔχοντα ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως ὑποβάλλω εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ψήφισιν τῆς Γερουσίας τὸ περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐπὶ τῶν ζώων καὶ μελισσίων φόρων νομοσχέδιον, ὡς ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς, κατὰ τὰ πρακτικὰ τοῦ σώματος τούτου.

Τὸ νομοσχέδιον τοῦτον ὑπέστη ἐν τῇ Βουλῇ τὰς ἀκολούθους τροπολογίας.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου **1** ἐδ. α. ἡ προθεσμία τῆς δηλώσεως, τῶν ζώων παρετάθη μέχρι τῆς 20 Μαρτίου· ἡ τροπολογία αὕτη συνεπήνεγκε καὶ τὴν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ **4** σχετικῶν προθεσμιῶν μεταβολήν.

Ἕνεκα τῆς, ὡς ἀνωτέρω, παρατάσεως τῆς προθεσμίας τῶν δηλώσεων συντεμνούσης τὸν χρόνον τῆς ἀπαριθμήσεως, ἐκρίθη ἀναγκαία ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ **2** προσθήκη ὅτι « οὐδεὶς δύναται νὰ μετα» ταφέρῃ τὰ ζῶα ἢ μελίσσιά του εἰς ἄλλην ἐπαρχίαν πρὶν ἢ δηλώσῃ αὐτά ».

Ὡς τελευταῖον ἐδάφιον ἐν τῷ ἄρθρῳ **22** τοῦ νομοσχεδίου προσετέθη ὅτι ὁ δήμαρχος ὑπόκειται εἰς τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ **16** ἐδάφ. δ'. §. **3**—**4** ποινάς, ἐὰν δὲν ἀποστείλῃ ἐμπροθέσμως εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὸ βιβλίον καὶ τὰ στελέχη τῶν δηλώσεων.

Ὅλαι αἱ λοιπαὶ διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου παρεδέχθησαν οὖσαι σύμφωνοι πρὸς τὰ τῶν ὁμοιδῶν νόμων τοῦ **1857**, ὅθεν παρακαλῶ τὴν Γερουσίαν νὰ ταχύνῃ τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τὴν Φεβρουαρίου **1858**.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, θέλει

ὑποβληθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν **4** Ἰανουαρίου **1858**.

Ο Θ Ω Ν.

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

«Ἠκροασάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ βεβαιώσεως τῶν ἐπὶ τῶν ζώων καὶ τῶν μελισσίων φόρων.

α.) Δ ή λ ω σ ι ς.

Ἄρθρ. **1**. Οἱ ἐπὶ τῶν ζώων καὶ τῶν μελισσίων φόροι βεβαιοῦνται ὡς ἑξῆς·

α.) Πᾶς κτηνοτρόφος ὑποχρεοῦται νὰ δηλώσῃ ἐγγράφως μέχρι **20** Μαρτίου εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς ὁποίας παρχειμάζει τὰ ζῶά του κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς δηλώσεως, τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ὁλογράφως καὶ ἀριθμητικῶς κατ' εἶδος, οἷον αἶγας, πρόβατα, βόας, ἀγελάδας, ἵππους, ἡμιόνους, ὄνους, καμήλους, καὶ βουβάλια, τὸ χωρίον καὶ τὴν θέσιν, ἔνθα εὑρίσκονται, καὶ τὸν τόπον τῆς κατοικίας του.

β'.) Ἐὰν τύχωσι κτηνοτρόφοι συμῖκται, ἕκαστος τούτων ὀφείλει νὰ δηλώσῃ κατὰ τ' ἀνωτέρω χωριστὰ τὰ ἴδιά του ζῶα, πρὸς δὲ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν λοιπῶν κτηνοτρόφων μὲ τὰ ζῶα τῶν ὁποίων εἶναι ἡνωμένα τὰ ἰδικά του.

γ'.) Τὰ ἀγωγιάτικα ζῶα δηλοῦνται κατ' ἐξαίρεσιν εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν τοῦ Δήμου ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου ἔχουσι τὴν διαμονὴν των οἱ κύριοι αὐτῶν. Ἂν δὲ κατὰ τὸν ὡρισμένον διὰ τὴν ἀπαρίθμησιν χρόνον, τὰ ζῶα εὑρεθῶσι μακρὰν τῆς περιφερείας τοῦ δήμου, οἱ συνοδεύοντες ταῦτα ὀφείλουσι νὰ φέρωσι μεθ' ἑαυτῶν ἀποσπάσματα τῶν δηλώσεων ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου ἐπιθεωρημένα καὶ ὑπογεγραμμένα παρὰ τοῦ ἀρμοδίου Δημάρχου, ἄλλως τὰ ζῶά των, ὅπου ἂν εὑρεθῶσιν ἀπαριθμοῦνται ὡς ἀδήλωτα μεχρισοῦ ὁ κύριος αὐτῶν ἀποδείξῃ ὅτι τὰ εἶχε δηλώσει ἀνηκόντως.

δ'.) Πᾶς μελισσοκόμος ὑποχρεοῦται ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰουλίου νὰ δηλώσῃ ἐγγράφως εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς ὁποίας ὑπάρχουσι τὰ μελίσσιά του, τὸν ἀριθμὸν τῶν

κυψελῶν αὐτοῦ ὁλογράφως καὶ ἀριθμητικῶς, τὸ χωρίον καὶ τὴν θέσιν ἔνθα εὑρίσκονται καὶ τὸν τόπον τῆς κατοικίας του.

Ἄρθρ. 2. Αἱ δηλώσεις συντάσσονται εἰς διπλοῦν ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου, ὑπογράφονται ὑπὸ τοῦ κτηνοτρόφου ἢ μελισσοκόμου, καὶ παραδίδονται ἐντὸς τῶν ἐν ταῖς ἐδαφίοις α. καὶ δ'. τοῦ προηγουμένου ἄρθρου προθεσμιῶν, εἰς τὴν ἀρμοδίαν δημοτικὴν ἀρχήν. Ἐκ τῶν δύο πρωτοτύπων τῶν δηλώσεων τὸ ἓν κρατεῖται, τὸ δ' ἕτερον ἐπιστρέφεται παραχρῆμα εἰς τὸν κτηνοτρόφον ἢ μελισσοκόμον, ἐπιθεωρημένον καὶ ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ Δημάρχου· ἀπαιτεῖται δὲ ἕκαστον στέλεχος νὰ φέρῃ τὴν παρὰ Δημάρχου τινὸς γενομένην βεβαίωσιν τοῦ γνησίου τῆς ὑπογραφῆς τοῦ δηλώσαντος. Ἐὰν ὁ κτηνοτρόφος ἢ ὁ μελισσοκόμος εἶναι ἀγράμματος, ἡ δήλωσις ὑπογράφεται ὑπ' ἄλλου τῆς ἐκλογῆς του, βεβαιουμένου παρὰ πόδας αὐτῆς ὑπὸ δημάρχου τινός, εἰς ὃν, ὁ κτηνοτρόφος ἢ ὁ μελισσοκόμος ἤθελεν ἐμφανισθῆ, ὅτι κατ' ἐντολήν αὐτοῦ ὑπεγράφη ἡ δήλωσις. Οὐδεὶς δύναται νὰ μεταφέρῃ τὰ ζῶα ἢ μελίσσιά του εἰς ἄλλην ἐπαρχίαν πρὶν ἢ ὡς ἀνωτέρω δηλώσῃ αὐτά. Πᾶσα δὲ δήλωσις δοθεῖσα εἰς ἄλλην παρὰ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 1. ἁρμοδίαν δημοτικὴν ἀρχὴν θεωρεῖται ὡς μὴ γενομένη.

Ἄρθρ. 3. Οἱ δήμαρχοι καὶ οἱ κατὰ χωρία πάεδροι ὀφείλουσι νὰ συντρέχωσι εἰς τὴν ἀνελλιπῆ δήλωσιν καὶ ἐξακρίβωσιν τῶν ζώων καὶ τῶν μελισσίων τῆς ἰδίας περιφερείας. Ὁ δήμαρχος παραπέμπων τὰ στελέχη εἰς τὸν Οἰκομ. ἔφορον ὀφείλει νὰ συνοδεύῃ αὐτὰ μὲ σημείωσιν τῶν μηδόλως ἢ ἐλλιπῶς δηλωσάντων τὰ ζῶα ἢ μελίσσια κτηνοτρόφων ἢ μελισσοκόμων.

Ὡς μὴ δηλώσαντας τὰ ζῶα ἢ μελίσσια, χρεωστοῦν νὰ σημειῶσιν οἱ δήμαρχοι καὶ τοὺς κτηνοτρόφους, ἢ μελισσοκόμους τῶν ὁποίων ἡ δήλωσις δὲν ἤθελε φέρει τὸ ἴδιον αὐτῶν ὄνομα.

Ἄρθρ. 4. Παρ' ἑκάστῳ δημαρχείῳ κρατεῖται ὑπ' εὐθύνην τοῦ δημάρχου·

Α.) Βιβλίον ἐν ᾧ μεταγράφονται κατὰ χωρίον τὰ ὀνόματα τῶν κτηνοτρόφων καὶ τὰ περιεχόμενα ἐν ταῖς δηλώσεσι ζῶα ὡς καὶ τὸ χωρίον καὶ ἡ θέσις ἔνθα ταῦτα εὑρίσκονται. Τὰ ὀνόματα τῶν σμικτῶν κτηνοτρόφων ἐγγράφωνται κατὰ συνέχειαν. Τὸ βιβλίον τοῦτο κλείεται διὰ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ δημάρχου, τὸ ἑσπέρας τῆς 20 Μαρτίου καὶ παραπέμπεται μέχρι τῆς 25 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς τὸ βραδύτερον εἰς τὸν Οἰκονομικὸν Ἔφορον

μετὰ τῶν στελεχῶν τῶν δηλώσεων, καὶ τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον σημειώσεως τῶν ἐλλιπῶς ἢ μηδόλως δηλωσάντων τὰ ζῶά των κτηνοτρόφων. Ἀντίγραφον τοῦ βιβλίου τῶν δηλώσεων κρατεῖται καὶ ἐπὶ δέκα ἡμέρας ἀπὸ τῆς 26 Μαρτίου ἐκτίθεται εἰς τὸ δημαρχεῖον. Ἀποσπάσματα δὲ αὐτοῦ περιεχοντα τὰ ὀνόματα τῶν κτηνοτρόφων τῆς περιφερείας ἑκάστου χωρίου, τὸ εἶδος καὶ τὸ ποσὸν τῶν ζώων αὐτῶν, ἐκτίθενται συγχρόνως εἰς τὰ παεδρεῖα, ὅπου πᾶς τις δύναται νὰ λάβῃ γνῶσιν, καὶ καταγγείλῃ τοὺς μηδόλως ἢ ἐλλιπῶς δηλώσαντας τυχὸν τὰ ζῶά των κτηνοτρόφους, ἐπὶ τῇ διὰ τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ παρόντος νόμου ἀποδιδομένῃ εἰς τὸν καταμηνυτὴν ἀμοιβῇ.

Τὰ κατὰ χωρία ἀποσπάσματα δημοσιεύονται πρὸς τούτοις καὶ ἐπ ἐκκλησίας εἰς τὰ σχετικὰ χωρία τὴν πρώτην τῆς δεκαημέρου κυριακήν.

Β'.) Βιβλίον ἐν ᾧ μεταγράφονται ὡσαύτως κατὰ χωρίον τὰ ὀνόματα τῶν μελισσοκόμων καὶ τὸ περιεχόμενον εἰς τὰς δηλώσεις ποσὸν τῶν κυψελῶν, ὡς καὶ τὰ χωρία καὶ αἱ θέσεις ἔνθα εὑρίσκονται. Τὸ βιβλίον τοῦτο κλείεται διὰ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ δημάρχου τὸ ἑσπέρας τῆς τελευταίας ἡμέρας τοῦ μηνὸς Ἰουλίου, καὶ παραπέμπεται παρ' αὐτοῦ μέχρι τῆς 5 Αὐγούστου τὸ βραδύτερον εἰς τὸν Οἰκονομικὸν Ἔφορον μετὰ τῶν στελεχῶν τῶν δηλωσώσεων, καὶ τῆς σημειώσεως τῶν τυχὸν μηδόλως ἢ ἐλλιπῶς δηλωσάντων τὰς κυψέλας μελισσοκόμων. Ἀντίγραφον τοῦ βιβλίου τούτου κρατεῖται καὶ ἐπὶ δέκα ἡμέρας ἀπὸ τῆς 6 Αὐγούστου ἐκτίθεται εἰς τὸ Δημαρχεῖον. Ἀποσπάσματα δὲ αὐτοῦ περιέχοντα τὰ ὀνόματα τῶν μελισσοκόμων τῆς περιφερείας ἑκάστου χωρίου καὶ τὸ ποσὸν τῶν ἐν ταύτῃ κυψελῶν, ἐκτίθενται συγχρόνως καὶ δημοσιεύονται εἰς τὰ παεδρεῖα καὶ ἐπ' ἐκκλησίας κατὰ τὸ ἐδάφ. α. τοῦ παρόντος ἄρθρου.

β) Ἀπαρίθμησις

Ἄρθρ. 5. Ἐὰν μετ' ἀκριβῆ ἐπεξεργασίαν τοῦ ἀποτελέσματος τῶν δηλώσεων γεννηθῶσιν ἰσχυραὶ ὑπόνοιαι ὅτι κτηνοτρόφοι ἢ μελισσοκόμοι δὲν ἐδήλωσαν ὁλοτελῶς τὰ ζῶα ἢ τὰς κυψέλας των, ἢ ἐδήλωσαν αὐτὰ ἐλλιπῶς, ἢ ὑπὸ ἄλλο ὄνομα, διατάσσεται ἀπὸ κοινοῦ παρὰ τοῦ ἐπάρχου καὶ τοῦ Οἰκονομικοῦ ἐφόρου ἀπαρίθμησις.

Ἄρθρ. 6. Ἑκάστη ἀπαρίθμησις ἐνεργεῖται ὑπὸ τοῦ Οἰκονομ. ἐφόρου ἢ ἀντιπροσώπου αὐτοῦ, συνοδευομένου ὑπὸ δύο τοὐλάχιστον ὁπλοφόρων καὶ ἑνὸς τῶν δημοτικῶν Πταρέδρων, ἢ τοῦ

εἰδικοῦ Παρέδρου τοῦ σχετικοῦ χωρίου, τούτων δὲ ἀγραμμάτων ὄντων ὑφ' ἑνὸς τῶν δημοτικῶν συμβούλων.

Εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν ὅμως τῶν μελισσίων δὲν γίνεται χρῆσις ὁπλοφόρων.

Ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Οἰκονομ. Ἐφόρου καὶ οἱ ὁπλοφόροι διορίζονται ὑπ' αὐτοῦ ὁ δὲ δημοτικὸς πάρεδρος ἢ σύμβουλος ὑπὸ τοῦ δημάρχου.

Ἐὰν ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου δὲν εἶναι δημόσιος ὑπάλληλος, δίδωσι τὸν ὅρκον τῆς ὑπηρεσίας ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου καὶ θεωρεῖται ὡς δημόσιος ὑπηρέτης· ὡσαύτως ὁρκίζονται καὶ θεωροῦνται ὡς δημόσιοι ὑπηρέται καὶ οἱ ὁπλοφόροι·

Ἡ ἀποζημίωσις αὐτῶν προσδιορίζεται δι' ἑκάστην ἡμέραν·

Διὰ μὲν τὸν ἔφορον ἢ τὸν ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ μέχρι δραχμῶν τριῶν. Διὰ δὲ τοὺς ὁπλοφόρους μέχρι δραχμῶν δύο.

Προκαταβάλλονται δὲ ἀπὸ τὸ δημόσιον εἰς βάρος τῶν ὑποκρυβάντων τὰ ζῶα ἢ μελίσσιά των κτηνοτρόφων ἢ μελισσοκόμων.

Ἡ ἀποζημίωσις τοῦ παρέδρου ἢ τοῦ δημοτικοῦ συμβούλου προσδιορίζεται ἀπὸ τὸ δημοτικὸν συμβούλιον οὐχὶ ἀνωτέρα τῶν δραχμῶν δύο δι' ἑκάστην ἡμέραν, καὶ προκαταβάλλεται ἀπὸ τὸ δημοτικὸν ταμεῖον ὡσαύτως εἰς βάρος τῶν ὑποκρυβάντων τὰ ζῶα ἢ μελίσσια κτηνοτρόφων ἢ μελισσοκόμων.

Ἄρθρ. 7. Αἱ ἀπαριθμήσεις ἐνεργοῦνται.

α) Τῶν ζώων μέχρι τέλους Μαΐου.

β) Τῶν μελισσίων μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου, κατὰ δὲ τὰς ἐπαρχίας τῶν νήσων μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου.

Ἄρθρ. 8. Διὰ πᾶσαν ἀπαρίθμησιν συντάσσεται πρωτόκολλον εἰς διπλοῦν, τὸ ὁποῖον ὑπογράφεται παρὰ τοῦ ἐνεργήσαντος αὐτὴν ἐφόρου ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου αὐτοῦ, τοῦ παρακολουθοῦντος παρέδρου ἢ τοῦ δημοτικοῦ συμβούλου καὶ τοῦ κτηνοτρόφου ἢ μελισσοκόμου.

Ἐὰν ὁ κτηνοτρόφος ἢ ὁ μελισσοκόμος ἦναι ἀγράμματος ἢ ἀρνῆται νὰ ὑπογράψῃ γίνεται μνεία εἰς τὸ πρωτόκολλον.

Ἄρθρ. 9. Τὸ ἓν τῶν πρωτοκόλλων παραδίδοται ἀμέσως εἰς τὸν κτηνοτρόφον ἢ μελισσοκόμον, τὸ δὲ στέλεχος μένει παρὰ τῷ ἐνεργοῦντι τὴν ἀπαρίθμησιν. Ἀποποιηθέντος τοῦ κτηνοτρόφου ἢ μελισσοκόμου τὴν παραλαβήν, ἢ ἀπόντος αὐτοῦ τὸ πρωτόκολλον παραδίδοται ἢ ἀποδείκνυται ἐντὸς 48 τὸ βραδύ-

τερον ὡρῶν εἰς τὸν δήμαρχον, οὗτος δ' ἐπὶ ποινῇ προστίμου καὶ ἀποζημιώσεως καὶ ἄνευ βλάβης τῆς ἰσχύος τοῦ πρωτοκόλλου ὀφείλει νὰ τὸ κοινοποιήσῃ εἰς τὸν κτηνοτρόφον ἢ μελισσοκόμον ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν.

Πᾶν πρωτόκολλον φέρον τὰς ὑπογραφὰς τοῦ οἰκονομ. ἐφόρου ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου αὐτοῦ καὶ τοῦ παρέδρου ἢ συμβούλου, ἔχει ἰσχὺν δημοσίου ἐγγράφου καὶ ἐκτελεῖται διοικητικῶς καθόσον ἀφορᾷ μόνον τὸν ἁπλοῦν φόρον.

Ἄρθρον 10. Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀπαριθμήσεως ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος ἐπὶ τῇ βάσει τῶν στελεχῶν τῶν πρωτοκόλλων αὐτῆς συντάσσει τὸν χρηματικὸν κίνακα καὶ παραπέμπει αὐτὸν εἰς τὸν ἁρμόδιον Ταμίαν, εἰς δὲ τὸν παρὰ πλημμελειοδίκαις εἰσαγγελέα ἢ τὸν παρὰ πταισματοδίκαις δημόσιον κατήγορον ὅσα ἐκ τῶν πρωτοκόλλων ἀφορῶσιν ἀπαρίθμησιν ζώων ἢ μελισσίων μηδόλως ἢ ἐλλιπῶς δηλωθέντων, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὰ πρὸς καταδίωξιν τῶν κτηνοτρόφων ἢ μελισσοκόμων ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου πταισματοδικείου ἢ πλημμελειοδικείου.

Ἐὰν ἐντὸς πέντε ἡμερῶν, ἀφ' ἧς περαιωθῇ ἡ ἀπαρίθμησις, ὁ ἐνεργήσας αὐτὴν ἀντιπρόσωπος δὲν παραδώσῃ εἰς τὸν ἔφορον τὰ στελέχη τῶν πρωτοκόλλων τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 16 § 6' τοῦ παρόντος νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων.

Ἄρθρον 11. Ὁ ἐπὶ τῶν ζώων καὶ ὁ ἐπὶ τῶν μελισσίων φόρος εἰσπράττεται διὰ λογαριασμῶν τοῦ δημοσίου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δηλώσεων καὶ τῶν πρωτοκόλλων τῆς ἀπαριθμήσεως.

Δυνάμει ὁμοίων τίτλων εἰσπράττεται καὶ ὁ φόρος ἐπὶ τῶν δηλωθέντων, ἢ δι' ἀπαριθμήσεως ἀνακαλυφθέντων κατὰ τὸ ἄρθρον 22 τοῦ παρόντος νόμου, χοίρων.

Ἄρθρον 12. Ὁ φόρος πληρώνεται·

Ἐπὶ μὲν τῶν χοίρων κατὰ τὸν Ἰανουάριον·

Ἐπὶ δὲ τῶν διὰ δηλώσεως βεβαιωθέντων μεγάλων ζώων εὐθὺς μετὰ τὴν εἰς τοὺς ταμίας παραπομπὴν τῶν φορολογικῶν καταλόγων, ἐπὶ δὲ τῶν δηλωθέντων μικρῶν ζώων τὴν 15 Μαΐου, ἐπὶ τῶν διὰ δηλώσεως βεβαιωθέντων μελισσίων τὴν 15 Ὀκτωβρίου, καὶ ἐπὶ τῶν δι' ἀπαριθμήσεως ἀνακαλυφθέντων ζώων καὶ μελισσίων ἅμα παραπεμφθῶσιν εἰς τοὺς ταμίας οἱ φορολογικοὶ κατάλογοι.

Ἄρθρον 13. Μετὰ τὴν παρὰ τοῦ ἁρμοδίου δικαστηρίου ἔκδοσιν τῆς καταδικαστικῆς ἀποράσεως ὁ ὑποκύψας ζῶα ἢ μελίσσια ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἐξόδων εἰς ἃ ἐδωκε χώραν ἡ τῶν ζώων ἢ τῶν μελισσίων αὐτοῦ ἀπεριθμησις. Ἐὰν διὰ πολλοὺς ὑποκρυψαντας γενῶσιν ἔξοδα κοινά, ταῦτα καταλογίζονται εἰς αὐτοὺς κατὰ λόγον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπαριθμηθέντων ζώων ἢ μελισσίων ἑκάστου αὐτῶν. Τὸ δὲ χρέος τοῦτο εἰσπράττεται ὑπὸ τοῦ σχετικοῦ ἐπαρχιακοῦ ταμίου. Τὸ εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ δημοτικοῦ ὑπαλλήλου ἀνῆκον ποσὸν εἰσάγεται ἐπὶ παρακαταθήκῃ εἰς τὸ ταμεῖον καὶ ἀποδίδεται εἰς τὸν προκαταβαλόντα αὐτὸ δῆμον.

Ἄρθρ. 14. Ὁ φόρος τῶν πρὸ τῆς λήξεως τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας ἐξαγομένων τοῦ Κράτους ζώων πληρώνεται εἰς τὸ ἁρμόδιον ταμεῖον κατὰ τὴν ἐξαγωγήν. Ἑπομένως αἱ τελωνιακαὶ καὶ αἱ κατὰ τὰ μεθόρια στρατιωτικαί, δημοτικαὶ καὶ ὑγειονομικαὶ ἀρχαὶ δὲν θέλουν ἐπιτρέπει τὴν ἔξοδον αὐτῶν, πρὶν ἢ οἱ κτηνοτρόφοι παρουσιάσωσι τὸ ἀποδεικτικὸν τῆς πληρωμῆς τοῦ φόρου. Δὲν ἐπιτρέπεται ὡσαύτως ἡ ἀπὸ ἐπαρχίας εἰς ἐπαρχίαν μετάβασις τῶν ζώων, ἐὰν οἱ κύριοι αὐτῶν δὲν προπληρώσωσι τὸν ὀφειλόμενον δι' αὐτὰ φόρον, ἢ ἐὰν δὲν δώσωσι ἀξιόχρεων ἐγγύησιν εἰς τὸν ἁρμόδιον ταμίαν.

ΚΕΦΑΛ. Γ'.

Περὶ φορολογίας τῶν Λακωνικῶν ζώων καὶ μελισσίων καὶ τοῦ προϊόντος αὐτῶν.

Ἄρθρ. 15. Ἐπὶ τῶν διὰ θαλάσσης ἢ ξηρᾶς εἰσαγομένων ἢ μεταφερομένων ζώων τῶν ἐπαρχιῶν Οἰτύλου καὶ Γυθείου πληρώνεται ἅπαξ ὁ διὰ τοῦ ἐπετείου νόμου προσδιοριζόμενος φόρος μετὰ προηγουμένην ἀπαρίθμησιν, ἐνεργουμένην ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας τελωνιακῆς ἀρχῆς ἢ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου.

Ὡσαύτως ἐπὶ τοῦ τυροῦ, τοῦ βουτύρου, τῶν ἐρίων, τοῦ κηροῦ καὶ τοῦ μέλητος ἐπιβάλλεται ἄμεσος φόρος **10** τοῖς 0|0 καὶ εἰσπράττεται εἰς χρήματα κατὰ τὴν ἐξαγωγικὴν ἢ τὴν διὰ θαλάσσης, ἢ διὰ ξηρᾶς μεταφορὰν τῶν εἰδῶν τούτων.

Τὰ ἄρθρα **49** ἕως **55** τοῦ περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐγγείων φόρων κλπ. ΣΟΖ' νόμου ἐφαρμόζονται καὶ ὡς πρὸς τὰ εἰρημένα ζῶα καὶ τὰ προϊόντα αὐτῶν τε καὶ τῶν μελισσίων.

ΚΕΦΑΛ. Δ'.

Ποιναί.

Ἄρθρ. 16. Ὁ δήμαρχος τιμωρεῖται·

α) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχμῶν ἑκατὸν μέχρι διακοσίων, ἐὰν ἀμελήσῃ τὴν τακτικὴν δημοσίευσιν τῶν ἀποσπασμάτων τοῦ βιβλίου τῶν δηλώσεων.

β') Μὲ πειθαρχικὴν ποινὴν δραχμῶν εἴκοσι ἕως πεντήκοντα ἐπιβαλλομένην ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἐὰν ἀρνηθῇ νὰ δεχθῇ τὰς εἰς αὐτὸν παρουσιαζομένας δηλώσεις τῶν ζώων ἢ τῶν μελισσίων, ἢ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν κτηνοτρόφον ἢ μελισσοκόμον θατέραν τῶν δηλώσεων ἐπιθεωρημένην καὶ ὑπογεγραμμένην· ἀλλ' ἐὰν ἐντὸς **48** ὡρῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς πειθαρχικῆς ἀποράσεως δὲν ἐκπληρώσῃ τὸ καθῆκον του, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχμῶν **20—200** ὑποκείμενος συνάμα καὶ εἰς πολιτικὰς ἀποζημιώσεις.

Εἰς τὰς αὐτὰς ποινὰς ὑπόκειται καὶ ἂν ἀναβάλῃ πέραν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ **4** § α' καὶ β'. τοῦ παρόντος νόμου ὡρισμένων προθεσμιῶν, τὴν πρὸς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον ἀποστολὴν τῶν βιβλίων καὶ τῶν στελεχῶν τῶν δηλώσεων μετὰ τῆς σημειώσεως τῶν ἐλλιπῶς ἢ οὐδόλως δηλωσάντων τὰ ζῶα ἢ τὰς κυψέλας κτηνοτρόφων ἢ μελισσοκόμων, ὑποχρεούμενος συγχρόνως διὰ τῆς αὐτῆς ἀποράσεως τοῦ πλειμμελειοδικείου καὶ εἰς τὴν διὰ προσωπικῆς κρατήσεως παράδοσιν αὐτῶν, ἐὰν ἐντὸς **24** ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποράσεως δὲν τὰ παραδώσῃ ἑκουσίως.

Δι' ὅλας τὰς ἀνωτέρω παραβάσεις ὁ δήμαρχος ἢ ὁ ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ εἰσάγεται εἰς δίκην καὶ ἄνευ τῆς ἀδείας τῆς προϊσταμένης αὐτοῦ ἀρχῆς.

Ἄρθρ. **17.** Ὁ ἐνεργῶν τὴν ἀπαρίθμησιν τιμωρεῖται· α) μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. **20—100** ὑποκείμενος καὶ εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν, ἐὰν δὲν συντάξῃ τὸ πρωτόκολλον τῆς ἀπαριθμήσεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

β') Μὲ χρηματικὴν ποινὴν **15—100** δραχ. ἐὰν δὲν ἐκδώσῃ καὶ παραδώσῃ τὸ πρωτόκολλον τῆς ἀπαριθμήσεως, εὐθὺς μὲν μετὰ τὴν ἀπαρίθμησιν εἰς τὸν κτηνοτρόφον ἢ μελισσοκόμον, ἐντὸς δὲ **48** ὡρῶν εἰς τὸν ἁρμόδιον δήμαρχον, ἀποποιηθέντος τοῦ κτηνοτρόφου ἢ μελισσοκόμου τὴν παραλαβήν, ἢ ἐὰν ἀνακαλυφθῇ οἱαδήποτε διαφορὰ μεταξὺ στελέχους καὶ ἀποσπάσματος τοῦ πρωτοκόλλου τῆς ἀπαριθμήσεως προερχομένη ἐκ μέρους αὐτοῦ, καὶ,

γ) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν **50—200** δραχμῶν ὑποκεί-

μενος καὶ εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν, ἐὰν ἐγγράψῃ εἰς τὸ πρωτόκολλον ἢ ἄλλα εἴδη ζώων ἀντὶ τῶν ἀπαριθμηθέντων, ἢ πλειότερα ἢ ὀλιγώτερα αὐτῶν.

Εἰς τὰς αὐτὰς ποινὰς ὑποβάλλονται καὶ οἱ δημοτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ οἱ ὁπλοφόροι, ὡς καὶ πᾶς ὅστις ἤθελε συνεργήσει ὁπωσδήποτε εἰς τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ἀναφερομένας πράξεις.

Ἄρθρον **18.** Ὅστις τῶν κτηνοτρόφων ἢ μελισσοκόμων παραλείψει νὰ δηλώσῃ ἐντὸς τῶν παρὰ τοῦ ἄρθρου **1** ἐδαφ. α. καὶ β. ὁριζομένων προθεσμιῶν, τὰ ζῶα ἢ μελίσσιά του, ἢ δηλώσει αὐτὰ ἐλλιπῶς, ἢ ὑπὸ ἄλλο ὄνομα, ὑποβάλλεται ἐκτὸς τοῦ ἁπλοῦ φόρου καὶ τῶν ἐξόδων τῆς ἀπαριθμήσεως καὶ εἰς πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινὴν ἴσην μὲ τὸ τριπλοῦν τοῦ φόρου τῶν ζώων ἢ τῶν μελισσίων τὰ ὁποῖα ὑπέκρυψε.

Τὸ πρόστιμον ἐπιβάλλεται ὁσάκις ὁ φόρος τῶν ἀνακαλυφθέντων ζώων ἢ μελισσίων δὲν ὑπερβαίνει τὰς δραχ. **20**, ἡ δὲ χρηματικὴ ποινή, ὁσάκις τὸ ποσὸν τοῦ φόρου εἶναι ἀνώτερον.

Τὸ τρίτον τοῦ προστίμου ἢ τῆς ποινῆς δίδοται εἰς τὸν καταμηνυτήν· δὲν ἔχουσι δὲ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσωσι τοιαύτην ἀμοιβὴν οὔτε τὸ προσωπικὸν τῆς ἀπαριθμήσεως οὔτε αἱ διοριζουσαι αὐτὸ ἀρχαί.

Ἄρθρον **19.** Μόνοι οἱ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς εἰσερχόμενοι ἐντὸς τοῦ Κράτους καὶ μεταφέροντες μεθ' ἑαυτῶν τὰ ζῶά των μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐποχῆς τῆς δηλώσεως, διαρκούσης ὅμως τῆς πρὸς ἀπαρίθμησιν προθεσμίας, δὲν ὑπόκεινται εἰς τὰς διὰ τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου ὁριζομένας ποινάς.

Ἡ ἀπαρίθμησις τῶν ζώων αὐτῶν ἐνεργεῖται παρὰ τῆς πρώτης τελωνιακῆς ἀρχῆς, συντασσομένου πρωτοκόλλου, τὸ ὁποῖον διευθύνει πρὸς τὸν ἁρμόδιον οἰκονομικὸν ἔφορον, διὰ νὰ συντάξῃ καὶ διαβιβάσῃ εἰς τὸν ταμίαν τὴν ἀναγκαίαν κατάστασιν πρὸς εἴσπραξιν τοῦ νενομισμένου φόρου.

Ἐὰν ὅμως οἱ κτηνοτρόφοι οὗτοι εἰσέλθωσιν εἰς τὸ Κράτος ἀπὸ μέρη, ὅπου δὲν σταθμεύουσι τελωνιακαὶ ἀρχαί, ἢ ἐὰν εἰσελθόντες ἔλαθον τὰς ἀρχάς, ἡ ἀπαρίθμησις τῶν ζώων αὐτῶν ἐνεργεῖται διαταγῇ τοῦ ἁρμοδίου οἰκονομικοῦ ἐφόρου ὅταν καὶ ὅπου εὑρεθῶσιν.

Οἱ δήμαρχοι τῶν περὶ τὴν ἀροβετικὴν γραμμὴν κειμένων δήμων, ἅμα πληροφορηθῶσι περὶ τῆς λαθραίας εἰς τὸ Κράτος εἰσόδου κτηνοτρόφου τινὸς ὀφείλουν ν' ἀναγγείλωσι τοῦτο πάραυτα εἰς τὴν ἁρμοδίαν οἰκονομικὴν ἀρχήν.

Ἄρθρον **20.** Τὰ ὑπὸ τῶν πταισματοδικείων ἐπιβαλλόμενα κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον πρόστιμα εἰσέρχονται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον. Τὸ τρίτον δὲ αὐτῶν ἀποδίδεται μετὰ τὴν κατὰ δῆμον εἴσπραξιν εἰς τὰ δημοτικὰ ταμεῖα διὰ ἐντάλματος τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ.

Ἄρθρον **21.** Ὅστις τῶν εἰσαγγελέων ἢ τῶν δημοσίων παρὰ πταισματοδίκαις κατηγόρων ἀμελήσῃ νὰ εἰσαγάγῃ ἐγκλίρως εἰς δίκην τοὺς κτηνοτρόφους ἢ μελισσοκόμους κατὰ τὰ παραπεμφθέντα εἰς αὐτὸν πρωτόκολλα ἀπαριθμήσεως τῶν ζώων ἢ μελισσίων, ὑπόκειται εἰς τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ **293** § **1—2** τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ ὁριζομένας πειθαρχικὰς ποινὰς κατὰ τὰς σχετικὰς αὐτοῦ διατάξεις, καὶ ὑποχρεοῦται συνάμα εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν.

Εἰδικὴ διάταξις.

Ἄρθρον **22.** Ἡ δήλωσις τῶν χοίρων ἐξαιρέσει ἑνὸς οἰκοσίτου, γίνεται ἐντὸς τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου, ἡ δὲ ἀπαρίθμησις αὐτῶν ἐντὸς τῶν μηνῶν Ὀκτωβρίου καὶ Νοεμβρίου, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἐὰν ὁ Δήμαρχος δὲν ἀποστείλῃ εἰς τὸν Οἰκονομικὸν Ἔφορον τὰ βιβλία τῶν δηλώσεων καὶ τὰ στελέχη αὐτῶν μετὰ σημειώσεως τῶν ὀφειλόντων ἢ ἐλλιπῶς δηλωσάντων τοὺς χοίρους, μέχρι τῆς **5** Ὀκτωβρίου τὸ βραδύτερον, ὑποβάλλεται εἰς τὰς ὁριζομένας ἐν τῷ ἄρθρῳ **16.** ἐδαφ. δ'. § **3—4** τοῦ παρόντος νόμου ποινάς.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἐπίσης τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀποζημιώσεως καὶ ἀνταλλαγῆς τῶν οἰκοπέδων τῆς πόλεως Πατρῶν ὡς ἑξῆς.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν,

Τὸ περὶ ἀποζημιώσεως καὶ ἀνταλλαγῆς τῶν οἰκοπέδων τῆς πόλεως Πατρῶν Νομοσχέδιον, ἐπιψηφισθὲν ἤδη ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὑποβάλλω κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως ὑπὸ τὴν ἐποψίαν τῆς Γερουσίας, συνοδευόμενον μὲ ἀντίγραφον τῶν σχετικῶν πρακτικῶν τῆς Βουλῆς καὶ τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως, δι

ἧς εἰσήχθη εἰς αὐτὴν καὶ ἐν ᾗ ἐξηγοῦνται ἐν ἐκτάσει οἱ λόγοι οἱ προκαλέσαντες τό τε σύνολον καὶ τὰ καθέκαστα τοῦ Νομοσχεδίου τούτου.

Ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐπηνέχθησαν αἱ ἀκόλουθοι τροποποιήσεις, τὰς ὁποίας δὲν ἐδίστασεν ἡ Κυβέρνησις νὰ παραδεχθῇ διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου **2** ἡ λέξις «ἐγκύρων» ἀντικατεστάθη διὰ τῆς φράσεως «ἐπικυρωθεισῶν διὰ τοῦ ἀπὸ **13** Ὀκτωβρίου **1852** Β' Διατάγματος·» ἡ Κυβέρνησις διὰ τῆς λέξεως ἐγκύρων ἐννόει ὅλας τὰς πράξεις τῶν ἐπιτροπῶν, ὅσαι διεξαχθεῖσαι νομίμως ἐπεκυρώθησαν ἤδη· ἀλλ' ἡ Βουλὴ φοβουμένη μήπως διὰ τὸ ἀόριστον τῆς λέξεως θεωρηθῶσιν ὅλαι αἱ πράξεις τῶν ἐπιτροπῶν ὡς μὴ κυρωμέναι καὶ παρουσιασθῇ ἡ ἀνάγκη νέας ἐρεύνης καὶ ἐλέγχου περὶ τοῦ κύρους αὐτῶν, ἐπέφερε τὴν σημειωθεῖσαν μεταβολήν, τὴν ὁποίαν δὲν ἐδυσκολεύθημεν καὶ ἡμεῖς νὰ παραδεχθῶμεν, καθόσον οὐδέποτε εἴχομεν τὴν ἰδέαν νὰ θεωρήσωμεν ὡς ἀμφισβητήσιμα καὶ ἐκκρεμῆ τὰ διὰ τοῦ Β. Διατάγματος κεκυρωμένα, διότι τὸ Διάταγμα τοῦτο, στηριζόμενον εἰς προγενεστέρους Νόμους περιέχει διατάξεις, αἱ ὁποῖαι δὲν δύνανται νὰ μεταβληθῶσιν ἄνευ προσβολῆς κεκτημένων δικαιωμάτων.

Εἰς τὸ αὐτὸ ἄρθρον μετὰ τὴν λέξιν « ἐνδεικτικὰ » προσέθηκεν ἡ Βουλὴ « ἢ ἄλλας ἰσοδυνάμους πράξεις, ἐὰν δὲν ἀφορῶσιν οἰκόπεδα κατεχόμενα ὑπὸ τρίτων. » Αἱ γενόμεναι ἀποζημιώσεις ἢ ἀνταλλαγαὶ οἰκοπέδων στηρίζονται εἰς πράξεις τῶν ἐπιτροπῶν, συνεπείᾳ τῶν ὁποίων ἐξεδίδοντο εἰς τοὺς πολίτας τὰ λεγόμενα ἐνδεικτικά, ἐπέχοντα τόπον προσωρινῶν παραχωρητηρίων. Κατὰ τὸ Νομοσχέδιον δὲν ἀνεγνωρίζοντο εἰμὴ αἱ ἀποζημιώσεις, διὰ τὰς ὁποίας ἐξεδόθησαν ἐνδεικτικά, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ παρετήρησεν, ὅτι διὰ τινας ἀποζημιώσεις δὲν ὑπάρχουσιν ἐνδεικτικά, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τῇ συναινέσει καὶ ἡμῶν τὴν σημειωθεῖσαν προσθήκην, καθ' ἣν ἐν ἐλλείψει ἐνδεικτικῶν δύνανται νὰ προσαχθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀποζημιωθέντων καὶ ἄλλαι ἰσοδύναμοι τῶν ἐπιτροπῶν πράξεις, ἐὰν δὲν ἀφορῶσιν οἰκόπεδα κατεχόμενα ὑπὸ τρίτων.

Εἰς τὸ αὐτὸ ἄρθρον ἐγένετο προσθήκη περὶ τῶν γενομένων ἀποζημιώσεων ἀπέναντι δωρεῶν· ἡ προσθήκη αὕτη οὐδόλως παραβλάπτει τοῦ δημοσίου ἢ τῶν πολιτῶν τὰ δίκαια.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου **3** προσετέθη παράγραφος, καθ' ὃν τὸ περὶ

ἀποζημιώσεως δικαίωμα ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τοὺς πολίτας τοὺς ἔχοντας ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἐν τῇ κάτω πόλει οἰκίας, ἐμπορικὰ καταστήματα ἢ ἐργοστάσια· τὸ περιεχόμενον τοῦ παραγράφου τούτου εἶναι κατὰ πάντα σύμφωνον μὲ τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. **2271** ψηφίσματος τοῦ Κυβερνήτου, καὶ ἂν δὲν συμπεριελήφθη ἐξ ἀρχῆς εἰς τὸ νομοσχέδιον, τοῦτο προῆλθε, διότι ἡ Κυβέρνησις εἶχε καὶ ἔχει τὴν ἰδέαν ὅτι δὲν μένουσι πλέον ἐκκρεμεῖς τοιαύτης φύσεως ἀποζημιώσεις.

Εἰς τὸ ἔρθρον **7** προσετέθησαν λέξεις τινες, δι' ὧν ἐξαιροῦνται ἀπὸ τὴν κατὰ τὸ **1851** γενομένην κλήρωσιν ὅσα οἰκόπεδα εἶχον τυχὸν παραχωρηθῇ ὑπὸ τῶν ἐπιτροπῶν πρότερον νομίμως εἰς ἄλλους, διότι ἐγένετο ἡ παρατήρησις ὅτι εἴτε ἀπὸ παραδρομὴν εἴτε ἀπὸ ἄλλας αἰτίας συνέβη τὸ ἄτοπον νὰ συμπεριληφθῶσιν εἰς τὴν κλήρωσιν καὶ ὀλίγα οἰκόπεδα, τὰ ὁποῖα εἶχον δοθῇ διὰ προγενεστέρων πράξεων τῶν ἐπιτροπων εἰς ἄλλους πολίτας.

Ἡ ἔκτασις τῶν οἰκοπέδων, τὰ ὁποῖα παραχωροῦνται ἐκτὸς τοῦ σχεδίου κατὰ τὸ ἄρθρον **8** ἀνεβιβάσθη ἐκ **200** εἰς **300** □ πήχεις.

Εἰς τὸ ἄρθρον **20** αἱ λέξεις « δύναται νὰ παραχωρηθῇ » ἀντικατεστάθησαν διὰ τῆς λέξεως « παραχωρεῖ... διὰ νὰ μὴ μένῃ οὐδεμία ἀμφιβολία περὶ τοῦ χορηγουμένου δικαιώματος.

Εἰς τὸ ἄρθρον τέλος **26** ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον νὰ προστεθῇ ὅτι μεταξὺ τῶν ἐπὶ δημοπρασίας ἐκποιηθησομένων ἐθνικῶν οἰκοπέδων συμπεριλαμβάνονται καὶ τὰ τῆς παραλίου γραμμῆς, τὰ ὁποῖα δι' εἰδικοῦ Διατάγματος ἐξηρέθησαν πρὸ πολλοῦ ἀπὸ τὴν ἐποζημίωσιν καὶ ἐξεποιήθησαν ἐν μέρει πρὸς ὄφελος τοῦ Δημοσίου Ταμείου.

Ὁπόσον εἶναι ἀναγκαία καὶ κατεπείγουσα ἡ ἐπιψήφισις τοῦ ὑποβαλλομένου νομοσχεδίου εἶναι γνωστὸν τοῖς πᾶσι. Δὲν ἀμφιβάλλω ἐπομένως ὅτι ἐκτιμῶσα καὶ ἡ Γερουσία τὴν σπουδαιότητα αὐτοῦ θέλει σπεύσει νὰ τὸ ἐπιψηφίσῃ, καθόσον πρόκειται περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως καὶ τῆς προόδου μιᾶς τῶν μεγαλειτέρων πόλεων τοῦ Βασιλείου.

Ἐν Ἀθήναις τὴν **4** Φεβρουαρίου **1858**.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῆ ὡς ἔχει, ὑπὸ τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ὑποστηριχθῆ ὑπ' αὐτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 29 Ἰανουαρίου 1858.

Ο Θ Ω Ν.

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΓΙΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1. Τοπογραφικὸς χάρτης, ἐν ᾧ σημειοῦνται τὰ ὅρια τῆς ἄνω πόλεως Πατρῶν, ἐκτίθεται εἰς τὸ ἀρμόδιον δημαρχεῖον, καθὼς καὶ ἀντίγραφον τοῦ παρὰ τῆς ἀναθεωρητικῆς ἐπιτροπῆς συνταχθέντος βιβλίου τοῦ περιλαμβάνοντος τὰ ἐντὸς τοῦ σχεδίου τῆς ἄνω πόλεως ἰδιόκτητα γηπέδα καὶ τὴν κατὰ τὰ προαποφασισθέντα ὁριστικὴν αὐτῶν ἔκτασιν.

Ὁ ἀξιῶν ἐπὶ γηπέδου κειμένου ἐντὸς τοῦ σχεδίου τῆς ἄνω πόλεως δικαίωμα κυριότητος μὴ σημειούμενον ἐν τῷ ἀνωτέρω βιβλίῳ, ὀφείλει νὰ ὑποβάλῃ τὰς ἀξιώσεις του ἐντὸς ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Νόμου ἐνώπιον τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου Πατρῶν δι' ἀναφορᾶς κοινοποιουμένης διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος. Ὅταν δὲ ἡ ἀφορισθήτησις δὲν λυθῇ συμβιβαστικῶς, αἱ τοιαῦται ἀξιώσεις πρέπει νὰ ὑποβάλλωνται καὶ ἐνώπιον τῶν ἐν Πάτραις πρωτοδικῶν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

Τὸ μὴ κατὰ τὰς ἀνωτέρω διατάξεις προτεινόμενον δικαίωμα κυριότητος ἐκτὸς τοῦ ἐπὶ τῶν γηπέδων, ἅτινα ὁ ἰδιοκτήτης διατηρεῖ κατὰ τὸ ἄρθρον 9 § 6. παραγράφεται καὶ ἐπιβαρύνει ὡς πρόσωπικὸν τὸν λαβόντα παρὰ τοῦ δημοσίου γηπέδον λόγῳ ἀνταλλαγῆς ἢ ἀποζημιώσεως.

Ἄρθρον 2. Οἱ διὰ πράξεων τῶν ὑπαρξασῶν ἐπιτροπῶν ἐπικυρωθεισῶν διὰ τοῦ ἀπὸ 13 Ὀκτωβρίου 1852 Β. Διατάγματος λαβόντες ἤδη γήπεδα πρὸς ἀποζημίωσιν ἢ ἀνταλλαγὴν ἰδιοκτησιῶν ἐντὸς τοῦ σχεδίου τῆς ἄνω πόλεως κειμένων, ἐὰν δὲν ἔλαβον ἔτι ταπτικὰ παραχωρητήρια, θέλουσιν ἐφοδιασθῇ μὲ πρόσωρινὰ τοιαῦτα ἀπὸ τῶν ἐπὶ τῆς διεξαγωγῆς τῆς ἀποζημιώσεως ὑπαλλήλων, ἅτοῦ προκυπτόμενος παρουσιάσωσι

τὰ χορηγηθέντα εἰς αὐτοὺς ὑπὸ τῶν ἐπιτροπῶν ἐνδεικτικά. ἢ ἄλλας ἰσοδυνάμου πράξεις, ἐὰν δὲν ἀφορῶσιν οἰκόπεδα κατεχόμενα ὑπὸ τρίτων. Ἐπίσης δὲ θέλουσιν ἐκδοθῇ παραχωρητήρια καὶ διὰ τὰ παραχωρηθέντα ὑπὸ τῶν ἐπιτροπῶν οἰκόπεδα ἀπέναντι δωρεῶν, ἐκπιπτομένης τῆς δωρηθείσης ἐκτάσεως ἀπὸ τὰς μερίδας τῶν δωροδοτῶν, ἐὰν αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος δωρεαὶ δὲν ἀνεκαλέσθησαν ὑπὸ τῶν δωρητῶν. Δυνάμει δὲ τῶν προσωρινῶν τούτων παραχωρητηρίων θέλουν ἔχει τὴν ἐλευθέραν διαχείρισιν τῶν παραχωρηθέντων εἰς αὐτοὺς γηπέδων ὑπὸ μόνους τοὺς ἐν τῷ παρόντι νόμῳ ἐνδιαλαμβανομένους περιορισμούς.

Ἐὰν ἡ ἔκτασις τῶν δι' ἰσχυρῶν πράξεων τῶν ἐπιτροπῶν ἢ συνεπείᾳ τῆς κατὰ τὸ 1851 ἐνεργηθείσης κληρώσεως παραχωρηθέντων εἰς τινα οἰκοπέδων ἦναι ἀνωτέρα τῆς ἐκτάσεως τῶν γηπέδων, τὰ ὁποῖα εἶχεν ἐντὸς τοῦ σχεδίου τῆς ἄνω πόλεως, καὶ δὲν δύνατα ν' ἀποκοπῇ τὸ πλεόνασμα, εἴτε διότι ὑπάρχει ἐπ' αὐτοῦ οἰκοδομὴ εἴτε διότι δὲν ἔχει ἀνάλογον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ πρόσωπον, ἀρίνεται εἰς τὸν κάτοχον ἐπ' ἐκτιμήσει.

Ἄρθρον 3. Οἱ ἀρχικοὶ ἰδιοκτῆται, τῶν ὁποίων αἱ μερίδες δὲν συνεπληρώθησαν διὰ τῶν ἤδη γενομένων ὑπὸ τῶν ἐπιτροπῶν ἐγκύρων παραχωρήσεων, ἢ τῆς κατὰ τὸ 1851 ἐνεργηθείσης κληρώσεως, πρὸς δὲ οἱ νομίμῳ τίτλῳ ἐκδοχεῖς τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν, ἔχουσι τὸ δικαίωμα ν' ἀποζημιωθῶσι διὰ τὸ ὑπόλοιπον τῶν ἐντὸς τοῦ σχεδίου τῆς ἄνω πόλεως κειμένων γηπέδων των ἐκ διαθεσίμων γηπέδων ἐντὸς τοῦ σχεδίου τῆς ἄνω ἢ κάτω πόλεως, ἢ νὰ κρατήσωσιν ἴσην ἔκτασιν ἐκ τῶν γηπέδων των, διὰ τὰ ὁποῖα δὲν ἀπεζημιώθησαν ἔτι.

Ἄρθρον 4. Διαθέσιμα οἰκόπεδα εἶναι 1) Τὰ ἐν τῇ ἄνω ἢ κάτω πόλει κείμενα ἐθνικά, ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν ὑπάρχουσιν οἰκοδομαί· 2) Τὰ ἐντὸς τοῦ σχεδίου τῆς ἄνω πόλεως ἰδιόκτητα, τῶν ὁποίων οἱ κύριοι ἔλαβον ἤδη ἀλλαχοῦ τὸ ἀνταλλαγμα καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν ὑπάρχουσιν οἰκοδομαί· καὶ γ') τὰ ἐν τῇ κάτω πόλει κείμενα ἐθνικά, ἅτινα κατελήφθησαν ἄνευ ἀδείας τῶν ἐπιτροπῶν καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων κατεσκεύασαν οἱ κάτοχοι ξύλινα παραπήγματα, ἢ ἀνήγειραν πλινθοκτίστους, ἢ λιθοκτίστους οἰκοδομάς, ἀξίας κατωτέρας τῶν χιλίων δραχμῶν.

Δὲν παραχωροῦνται πρὸς ἀποζημίωσιν ἢ ἀνταλλαγὴν ὅσα οἰκόπεδα προσδιορίσθησαν ἢ θέλουσι προσδιορισθῇ δι' ἄλλην χρῆσιν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 5. Ἐπιτροπὴ, συγκειμένη ἀπὸ τὸν Οἰκονομικὸν Ἔ-

φορον, τὸν προϊστάμενον τῆς διευθύνσεως καὶ ἕνα ἕτερον μηχανικὸν, διοριζόμενον παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, θέλει χαρακτηρίσει μετὰ προηγουμένην αὐτοψίαν, ποῖα ἐκ τῶν ἄνευ ἀδείας τῶν ἐπιτροπῶν καταληφθέντων ἐν τῇ κάτω πόλει ἐθνικῶν γηπέδων, ὑπάγονται εἰς τὴν γ'. κατηγορίαν τοῦ προηγουμένου ἄρθρου.

Αἱ ἀποφάσεις τῆς ἐπιτροπῆς κοινοποιοῦνται διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος εἰς τὸν κάτοχον τοῦ γηπέδου καὶ εἰς τὸν ἐκλέξαντα αὐτὸ πρὸς ἀποζημίωσιν ἢ ἀνταλλαγὴν πολίτην, ἐὰν ὑπάρχῃ τοιοῦτος, καὶ δημοσιεύονται διά τινος ἐγχωρίου ἐφημερίδος· ἐντὸς δὲ δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως δύναται ὁ κάτοχος ἢ ὁ ἐκλέξας νὰ κάμῃ ἀνακοπὴν ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου Πατρῶν, τὸ ὁποῖον δικάζει συνοπτικῶς καὶ ἀνεκκλήτως. Τὸ αὐτὸ δικαίωμα ἔχει καὶ πᾶς ἄλλος ἔχων δικαίωμα ἀποζημιώσεως πολίτης ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως τῆς ἐπιτροπῆς διὰ τῆς ἐγχωρίου ἐφημερίδος.

Αἱ ἀνακοπαὶ ἀπευθύνονται κατὰ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου Πατρῶν ὡς παριστάνοντος τὸ δημόσιον, παρεμβαλλομένων εἰς τὴν δίκην τῶν εἴτε ὡς κατόχων, εἴτε ὡς ἐκλεξάντων ἐνδιαφερομένων· ἡ γνώμη τῶν παρὰ τοῦ πρωτοδικείου Πατρῶν κατὰ τὴν δίκην διοριζομένων πραγματογνωμόνων δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸ δικαστήριον. Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τοῦ πρωτοδικείου δὲν ἐπιτρέπεται ἀναίρεσις.

Ἄρθρον 6. Οἱ ἐκλέξαντες οἰκόπεδα, τὰ ὁποῖα ἤθελον χαρακτηρισθῆ ὁριστικῶς ὡς ὑπαγόμενα εἰς τὴν γ'. κατηγορίαν τοῦ ἄρθρου 4, ὑποχρεοῦνται νὰ ἀποζημιώσωσιν ἐν καιρῷ τῆς παραχωρήσεως τοὺς κατόχους διὰ τὴν ἀξίαν τῶν ἐπ' αὐτὰ οἰκοδομῶν.

Ὅσοι τῶν κατόχων δυστροπήσωσι νὰ ἀποσυρθῶσιν, ἀποβάλλονται διοικητικῶς ἀπὸ τὴν διακατοχὴν τῶν γηπέδων καὶ ἐγκαθίστανται εἰς αὐτὰ οἱ ἐκλέξαντες, ἀφοῦ προηγουμένως καταθέσωσι τὴν ἀξίαν τῆς οἰκοδομῆς εἰς τὸ ταμεῖον Πατρῶν.

Ἄρθρον 7. Οἱ συμπεριληφθέντες εἰς τὴν κατὰ τὸ 1851 ἐνεργηθεῖσαν κλήρωσιν καὶ μὴ ἐκλέξαντες ἢ ἐκλέξαντες γήπεδα τὰ ὁποῖα εἶχον παραχωρηθῆ νομίμως ὑπὸ τῶν ἐπιτροπῶν εἰς ἄλλους, ἢ μὴ θεωρούμενα διαθέσιμα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου θέλουσι προσκληθῆ, ἅμα τῇ δημοσιεύσει αὐτοῦ καὶ πρὸ παντὸς ἄλλου, νὰ ἐκλέξωσιν ἄλλα ἐκ τῶν διαθεσίμων. Ἐὰν ὅμως τὰ γήπεδα, ἅπερ ἐξέλεξαν εἶναι ἐκ

τῶν ἄνευ ἀδείας τῶν ἐπιτροπῶν καταληφθέντων καὶ ἡ ἀξία τῶν ἐπ' αὐτὰ οἰκοδομῶν, ἥτις θέλει προσδιορισθῆ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5, δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς ἓξ χιλιάδας δραχμὰς, ἔχουσι τὸ δικαίωμα οἱ ἐκλέξαντες αὐτὰ νὰ ἐπιμείνωσιν εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῆς ἐκλογῆς των, ἀλλ' ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὀφείλουσι νὰ ἀποζημιώσωσι τοὺς κατόχους διὰ τὴν ἀξίαν τῆς οἰκοδομῆς, τὰ δὲ γήπεδα θέλουσι παραχωρηθῆ εἰς αὐτοὺς, ἀφοῦ ἐκνικηθῶσι καὶ περιέλθωσιν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ δημοσίου.

Ἄρθρον 8. Οἱ κάτοχοι ἐθνικῶν οἰκοπέδων, τὰ ὁποῖα ἤθελον ἀφαιρεθῆ κατὰ τὰς διατάξεις τῶν δύο προηγουμένων ἄρθρων διὰ νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς ἀποζημίωσιν ἄλλων, δύνανται νὰ λάβωσιν ἐπ' ἐκτιμήσει μέχρι 200 □ πήχεων ἐκ τῶν ἐκτὸς τοῦ τχεδίου τῆς πόλεως κειμένων ἐθνικῶν γηπέδων δια νὰ ἀνεγείρωσι κατοικίαν.

Ἄρθρον 9. Διὰ τοὺς ἔχοντας δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν ἢ ἀνταλλαγὴν μὴ λαβόντας δὲ οὐδόλως τοιαύτην, μηδὲ συμπεριληφθέντας εἰς τὴν κλήρωσιν τοῦ 1851, θέλει ἐνεργηθῆ νέα κλήρωσις· δι'ἐπομένης δὲ κληρώσεως τῶν δικαιούχων, τῶν ὁποίων αἱ μερίδες παριστάνουσιν ὑπόλοιπον, θέλουσι συμπληρωθῆ τὰ ὑπόλοιπα ταῦτα, ὥστε νὰ ἐξαντληθῶσιν ἅπασαι αἱ μερίδες αἱ ἐγγεγραμμέναι εἰς τὸ ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 διαλαμβανόμενον βιβλίον.

Οἱ θέλοντες νὰ διατρήσωσι τὰ ἐν τῇ ἄνω πόλει γήπεδά των λαμβάνουσι περὶ τούτου ἔγγραφον ἐκδιδόμενον ἀπὸ τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον καὶ περιέχον τὴν θέσιν καὶ τὴν ἔκτασιν τῶν τοιούτων γηπέδων, τὰ ὁποῖα τακτοποιοῦνται καὶ ὀρθογωνίζονται κατὰ τὸ σχέδιον τῆς πόλεως.

Ἄρθρον 10. Δι'ὅλας τὰς γενησομένας ἀποζημιώσεις ἢ ἀνταλλαγὰς κατὰ τὰ ἄρθρα 7 καὶ 9 τοῦ παρόντος νόμου θέλουσιν ἐκδοθῆ προσωρινὰ παραχωρητήρια, καθ' ὃν τρόπον ὁρίζει τὸ ἄρθρον 2.

Ἄρθρον 11. Ἅμα τῇ ἐκδόσει τοῦ προσωρινοῦ παραχωρητηρίου λόγῳ ἀνταλλαγῆς ἡ κατοχὴ καὶ ἡ ἐλευθέρα διαχείρισις τοῦ ἀνταλλαχθέντος γηπέδου τῆς ἄνω πόλεως μεταβαίνει αὐτοδικαίως εἰς τὸ δημόσιον, ἐπιρυλαττομένου εἰς τοὺς τρίτους τοῦ δικαιώματος ἵνα ἐκνικήσωσιν ἢ ἐκποιήσωσιν αὐτὸ ἀναγκαστικῶς διὰ χρέος τοῦ ἀνταλλάξαντος ἐντὸς ἑνὸς ἔτους, ἀρ-

χομένου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, ἐὰν προϋπῆρχε κατάσχεσις.

Ἄρθρον 12. Διαρκούσης τῆς προσωρινῆς κατοχῆς τοῦ δημοσίου οὐδεμία δουλεία δύναται νὰ ἐξασκηθῇ ἐπὶ τοῦ ἀνταλλαχθέντος γηπέδου, ὁ δὲ ἔχων δικαίωμα δουλείας ἐπὶ τῶν ἀνταλλαχθέντων ἢ παρὰ τοῦ σχεδίου ἀφαιρεθέντων γηπέδων δικαιοῦται νὰ ἀποζημιωθῇ ἀπὸ τὸν λαβόντα τὸ προσωρινὸν παραχωρητήριον, δι' ὅσον κατὰ τὸν ἔχει δικαίωμα νὰ κατέχῃ δυνάμει αὐτοῦ τὸ ἀνταλλαγμα.

Ἄρθρον 13. Τὸ δημόσιον διατηρεῖ τὸ δικαίωμα τῆς κυριότητος ἐπὶ ὅλων τῶν γηπέδων, ὅσα παραχωροῦνται παρ' αὐτοῦ λόγῳ ἀνταλλαγῆς ἢ ἀποζημιώσεως τῶν τῆς ἄνω πόλεως ἰδιοκτησιῶν μέχρι τῆς παρελεύσεως ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου.

Ἐὰν διαρκοῦντος τοῦ χρόνου τούτου τὸ ἐν τῇ ἄνω πόλει γήπεδον ἀμφισβητηθῇ ὑπὸ τρίτου, τὸ παρὰ τοῦ δημοσίου παραχωρηθὲν γήπεδον κατάσχεται συντηρητικῶς καὶ ἐγγράφεται ἐπ' αὐτοῦ ὑποθήκη κατὰ τὸ ἄρθρο 960 τῆς πολ. δικονομίας. Μετὰ δὲ τὴν τυχὸν ὁριστικὴν ἐκνίκησιν τοῦ ἐν τῇ ἄνω πόλει γηπέδου ὑπὸ τρίτου, ἐὰν τὸ παρὰ τοῦ δημοσίου ἀντ' αὐτοῦ δοθὲν εἶναι ἐλεύθερον οἰκοδομῆς, ἐπανέρχεται εἰς αὐτό, ἄλλως, δίδεται εἰς τὸν κάτοχον ἐπ' ἐκτιμήσει· ἐὰν ὅμως ἡ ἀμφισβήτησις δὲν ἀφορᾷ εἰμὴ μέρος τοῦ ἐν τῇ ἄνω πόλει γηπέδου τ' ἀνωτέρω ὁριζόμενα ἐνεργοῦνται ἐπὶ ἀναλόγου μέρους τοῦ παρὰ τοῦ δημοσίου χορηγηθέντος γηπέδου.

Ἐὰν τὸ ἀνταλλαχθὲν γήπεδον τῆς ἄνω πόλεως ἢ μέρος αὐτοῦ ἐκποιηθῇ ἀναγκαστικῶς ἐντὸς τοῦ ἔτους, ἐπανέρχεται ἐπίσης εἰς τὸ δημόσιον τὸ παρ' αὐτοῦ δοθὲν οἰκόπεδον, ἢ ἀνάλογον μέρος αὐτοῦ. Ἐὰν ὅμως ἠγέρθη ἐπ' αὐτοῦ οἰκοδομή, παραχωρεῖται ἐπ' ἐκτιμήσει ὡς ἀνωτέρω.

Ἄρθρον 14. Μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου θέλουσιν ἐκδοθῇ παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τὰ ὁριστικὰ παραχωρητήρια διὰ τὰ δοθέντα ὑπὸ τοῦ δημοσίου λόγῳ ἀνταλλαγῆς ἢ ἀποζημιώσεως γήπεδα. Δι' ὅσα ὅμως γήπεδα ἐπροτάθησαν ἀμφισβητήσεις, ἡ ἔκδοσις τῶν παραχωρητηρίων θέλει ἐνεργηθῇ, ἀφοῦ περαιωθῇ ὁριστικῶς πᾶσα ἀμφισβήτησις.

Ἄρθρον 15. Ἅμα τῇ ἐκδόσει τοῦ ὁριστικοῦ παραχωρητη-

ρίου, τὸ ἐν τῇ ἄνω πόλει γήπεδον, ἀντὶ τοῦ ὁποίου ἐδόθη ἡ ἀποζημίωσις ἢ ἀνταλλαγή, μεταβαίνει αὐτοδικαίως εἰς τὴν κυριότητα τοῦ δημοσίου ἐλεύθερον παντὸς βάρους.

Ἄρθρον 16. Αἱ ἐπὶ τῶν ἐν τῇ ἄνω πόλει γηπέδων ὑποθῆκαι μεταβιβάζονται αὐτοδικαίως ἐπὶ τῶν παρὰ τοῦ δημοσίου λόγῳ ἀνταλλαγῆς ἢ ἀποζημιώσεως ὁριστικῶς παραχωρηθέντων γηπέδων. Διὰ δὲ τὰς ἐπιβαρυνούσας τὰ εἰρημένα γήπεδα τῆς ἄνω πόλεως δουλείας ὀφείλεται ἀποζημίωσις, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ὁποίας δίδεται δικαίωμα ἐγγραφῆς ὑποθήκης ἐπὶ τῶν παρὰ τοῦ δημοσίου ὁριστικῶς παραχωρηθέντων γηπέδων.

Ἄρθρον 17. Οἱ ἀξιοῦντες δικαίωμα δουλείας μὴ ἐγγεγραμμένον εἰς τὸ βιβλίον τῆς μεταγραφῆς ὀφείλουσι νὰ τὸ ἀναγγείλωσιν ἐντὸς τοῦ ἔτους εἰς τὸν ὑποθηκοφύλακα, σημειοῦντες ὁμοῦ καὶ τὸ παρ' αὐτῶν ἀπαιτούμενον πρὸς ἀποζημίωσιν τῆς δουλείας ποσόν, ὁ δὲ ὑποθηκοφύλαξ θέλει κρατεῖ εἰς ἰδιαίτερον βιβλίον σημείωσιν τῶν ἀπαιτήσεων τούτων.

Ἄρθρον 18. Ἅμα τῇ μεταγραφῇ τοῦ λόγῳ ἀποζημιώσεως ἢ ἀνταλλαγῆς παρὰ τοῦ δημοσίου ὁριστικῶς χορηγηθέντος γηπέδου, ὁ ὑποθηκοφύλαξ ὀφείλει νὰ ἐγγράψῃ εἰς βάρος αὐτοῦ εἰς τὸ βιβλίον τῶν ὑποθηκῶν τὰς ἐγγεγραμμένας εἰς βάρος τοῦ ἐν τῇ ἄνω πόλει γηπέδου ὑποθήκας, ὑποθήκην διὰ τὴν λόγῳ δουλείας ὡς ἀνωτέρω ἐκκαθαρισμένην ἀποζημίωσιν καὶ προσημείωσιν, ἐὰν ἡ ἀποζημίωσις ὁπωσδήποτε ἀμφισβητῆται. Τὰ ἔξοδα τῆς ἐγγραφῆς εἶναι εἰς βάρος τοῦ ἀνταλλάξαντος ἢ ἀποζημιωθέντος.

Ἄρθρον 19. Ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς μεταγραφῆς τοῦ λόγῳ ἀποζημιώσεως ἢ ἀνταλλαγῆς χορηγηθέντος γηπέδου δύνανται οἱ ἔχοντες κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον δικαίωμα ἐγγραφῆς ὑποθήκης ἢ προσημειώσεως νὰ ζητήσωσι τὴν ἐγγραφήν· μετὰ παρέλευσιν τῆς προθεσμίας ταύτης τὰ μὴ ἐγγραφέντα δικαιώματα μεταβάλλονται εἰς προσωπικά.

Ἄρθρον 20. Οἱ ἔχοντες οἰκόπεδα ὑποκείμενα εἰς πληρωμὴν δικαιώματος ἐπιφανείας πρὸς τὸ δημόσιον (νοβέλλου) καθίστανται κύριοι τοῦ ἡμίσεως αὐτῶν καὶ ἔχουσι δι' αὐτὸ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἢ ἀνταλλαγῆς, ἐὰν κεῖται ἐντὸς τοῦ σχεδίου τῆς ἄνω πόλεως. Τὸ ἄλλο ἥμισυ θεωρούμενον ὡς ἐθνικὸν παραχωρεῖται εἰς τοὺς ἰδίους κατ' ἐκτίμησιν, ἐὰν ἀνήγειραν ἐπ' αὐτοῦ οἰκοδομὰς μέχρι τέλους 8βρίου 1857.

Ἐὰν κάτοχός τις οἰκοπέδου ὑποκειμένου εἰς δικαίωμα ἐπιφανείας καὶ ἐντὸς τοῦ σχεδίου τῆς ἄνω πόλεως κειμένου ἔλαβεν ἤδη πρὸς ἀποζημίωσιν ἐθνικὸν οἰκόπεδον, τοῦ ὁποίου ἡ ἔκτασις εἶναι ἀνωτέρα τοῦ εἰς αὐτὸν ἀνήκοντος ἡμίσεως, ἐφαρμόζεται ὡς πρὸς τὸ πλεόνασμα ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2.

Ἄρθρον 21. Μετὰ τὴν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἐξάντλησιν ὅλων τῶν μερίδων, ἅπαντα τὰ ἐντὸς τοῦ σχεδίου τῆς ἄνω πόλεως οἰκόπεδα θεωροῦνται ὡς ἀνήκοντα ἀποκλειστικῶς καὶ ἄνευ οὐδενὸς βάρους ἢ ὑποχρεώσεως εἰς τὸ δημόσιον, ἐξαιρέσει τῶν ὅσα ἐκράτησαν οἱ ἰδιοκτῆται καὶ ὅσα τὸ δημόσιον παρεχώρησε πρὸς ἀποζημίωσιν ἢ ἀνταλλαγὴν ἢ ἐπ' ἐκτιμήσει.

Ἄρθρον 22. Ἐπιτρέπεται νὰ παραχωρηθῶσι δι' ἐκτιμήσεως εἰς τοὺς κατόχους, ἐὰν αἱ ὑπάρχουσαι ἐπ' αὐτῶν οἰκοδομαὶ ἀνηγέρθησαν μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου τοῦ 1857.

1) Τὰ εἰς τὸ δημόσιον ἀνήκοντα ἐθνικὰ ἢ εἰς τὴν κατοχὴν αὐτοῦ δι' ἀποζημιώσεως ἢ ἀνταλλαγῆς περιελθόντα καὶ περιελευσόμενα ἰδιόκτητα οἰκόπεδα τῆς ἄνω πόλεως, ἐπὶ τῶν ὁποίων ὑπάρχουσιν οἱουδήποτε εἴδους οἰκοδομαί.

2) Τὰ ἐθνικὰ οἰκόπεδα τῆς κάτω πόλεως, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀνηγέρθησαν οἰκοδομαὶ ἀξίας ἀνωτέρας τῶν χιλίων δραχμῶν, καὶ τὰ ὁποῖα δὲν ἤθελον ἐπιμείνει νὰ κρατήσωσιν οἱ κατὰ τὸ 1851 κληρωθέντες κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 7. καὶ

3) Τὰ δοθέντα ὑπὸ τῶν ἐπιτροπῶν πρὸς ἀνταλλαγὴν γηπέδων ἐκτὸς τοῦ σχεδίου τῆς ἄνω πόλεως κειμένων ἢ ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ ὑπόκηνται εἰς τὰ ληφθησόμενα μέτρα, ἐὰν ὑπάρχωσιν ἐπ' αὐτῶν οἱουδήποτε εἴδους οἰκοδομαί.

Ἡ παραχώρησις τῶν ἀνωτέρω καὶ τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 13 καὶ 20 διαλαμβανομένων οἰκοπέδων θέλει περιορισθῆ εἰς ὅσον μέρος κατέχει ἡ οἰκοδομὴ ὀρθογωνιζόμενον καὶ ταετοποιούμενον κατὰ τὸ σχέδιον τῆς πόλεως. Τὰ ἐλεύθερα οἰκοδομῶν οἰκόπεδα ἢ μέρη αὐτῶν, ὡς καὶ τὰ διὰ περιτοιχισμάτων ἢ περιφραγμάτων κατεχόμενα ὑπάγονται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν διαθεσίμων, ἀποβαλλομένων διοικητικῶς τῶν κατόχων.

Ἄρθρ. 23. Ὅλα τὰ οἰκόπεδα, ὅσα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου παραχωροῦνται ἐπ' ἐκτιμήσει, δύνανται, ἐὰν οἱ κάτοχοι αὐτῶν ἢ οἱ δικαιοπάροχοί των ἔχωσι δικαίωμα ἀνταλλαγῆς ἢ ἀποζημιώσεως, νὰ τὰ λάβωσιν ἀπέναντι τῶν μερίδων των.

Ἄρθρ. 24. Ἡ ἀξία τῆς οἰκοδομῆς τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 6 καὶ 7 διαλαμβανομένων οἰκοπέδων, καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἀποζημιώσεων, προσδιορίζεται δι' ἐκτιμήσεως ἐνεργουμένης ὑπὸ δύω πραγματογνωμόνων, ὧν τὸν ἕνα διορίζει ὁ ὀφείλων τὴν ἀποζημίωσιν καὶ τὸν ἕτερον ὁ δικαιούμενος νὰ λάβῃ αὐτήν· ἐν περιπτώσει δὲ διχογνωμίας τρίτος πραγματογνώμων, διοριζόμενος ὑπὸ τοῦ προέδρου τῶν ἐν Πάτραις πρωτοδικῶν, ἀπορασίζει παραδεχόμενος τὴν ἑτέραν τῶν γνωμῶν, ἢ σχηματίζων ἰδίαν ἐντὸς τῶν ὅρων αὐτῶν.

Ἐὰν ὁ εἷς τῶν ἐνδιαφερομένων δὲν διορίσῃ τὸν ἐκ μέρους του πραγματογνώμονα ἐντὸς πέντε ἡμερῶν, ἀφ' ἧς νομίμως προσκληθῇ ὑπὸ τοῦ ἑτέρου, διορίζεται οὗτος ὑπὸ τοῦ προέδρου· ἡ ἀπόφασις τῶν πραγματογνωμόνων ἐκτελεῖται προσωρινῶς, ἀφοῦ ὁ πρόεδρος κηρύξῃ αὐτὴν ἐκτελεστήν, κατὰ τὸ ἄρθρον 119 τῆς πολ. Δικονομίας.

Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης συγχωρεῖται προσφυγὴ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Πάτραις πρωτοδικῶν ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν ἀφ' ἧς λάβωσι νομίμως γνῶσιν οἱ διαφερόμενοι. Τὸ πρωτοδικεῖον δικάζει ὡς ἐπὶ συνοπτικῶν ὑποθέσεων καὶ ἀνεκκλήτως, ἡ δὲ γνώμη τῶν παρ' αὐτοῦ διοριζομένων πραγματογνωμόνων δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ δι' αὐτό. Ἡ ἀπόφασίς του δὲν ὑπόκειται εἰς ἀναίρεσιν, ἐπιτρέπεται δὲ μόνον κατ' αὐτῆς τὸ ἔνδικον μέσον τῆς ἀνακοπῆς ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως, ἐφαρμοζομένης ὡς πρὸς τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἐν τῷ παρόντι παραγράφῳ ὡρισμένων προθεσμιῶν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 195 τῆς πολ. δικονομίας. Αἱ ὑποθέσεις αὗται ἐξακολουθοῦν νὰ δικάζωνται καὶ κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν ὡς κατεπείγουσαι, χωρὶς νὰ κηρυχθῶσιν ὡς τοιαῦται διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ περὶ δικαστικῶν διακοπῶν νόμου ἀπαιτουμένης ἀποφάσεως.

Ὁ πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν, κηρύττων προσωρινῶς ἐκτελεστὴν τὴν ἀπόφασιν τῶν πραγματογνωμόνων, ἐπὶ τῇ αἰτήσει ἑνὸς τῶν ἐνδιαφερομένων, δύναται νὰ ὑποβάλῃ τὸν ἕτερον εἰς ἀνάλογον χρηματικὴν ἐγγύησιν διδομένην παρὰ τῷ Γραμματεῖ τῶν Πρωτοδικῶν, διὰ τὴν ἐνδεχομένην ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου ἐλάττωσιν ἢ αὔξησιν τῆς πρώτης ἐκτιμήσεως.

Ἐὰν ἡ τοιαύτη ἐγγύησις ζητῆται ἀπὸ τὸν ἐκλέξαντα τὸ οἰκόπεδον καὶ ὁ κάτοχος αὐτοῦ δὲν τὴν παρακαταθέσῃ ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν, ἀφ' ἧς προσκληθῇ, λαμβάνεται τὸ ποσὸν τῆς ὁρισθείσης ἐγγυήσεως ἀπὸ τὰ χρήματα τῆς ἐκτιμήσεως καὶ παραλαταττίθεται.

εἰς τὸ ταμεῖον Πατρῶν. Ἐὰν δὲ ἡ ἐγγύησις ζητῆται ἀπὸ τὸν κάτοχον τοῦ οἰκοπέδου καὶ ὁ ἐκλέξας ἀρνηθῇ νὰ τὴν χορηγήσῃ, ἀναβάλλεται ἡ ἔξωσις τοῦ κατόχου ἀπὸ τὸ οἰκόπεδον.

Οἱ πραγματογνώμονες λαμβάνουσιν ἀποζημίωσιν κανονιζομένην ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 25 Μαρτίου 1835 Β. διατάγματος περὶ τῶν ἐν πολιτικαῖς ὑποθέσεσι δικαιωμάτων τῶν μαρτύρων, ἐμπειροτεχνῶν κλπ. πληρονομένην ἐξ ἡμισείας ἀπὸ τοὺς ἀναφερομένους.

Ἄρθρον 25. Ἡ ἀξία τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου παραχωρουμένων ἐπ' ἐκτιμήσει ἐθνικῶν οἰκοπέδων θέλει ἐξακριβωθῇ ὑπὸ δύω πραγματογνωμόνων, ὧν τὸν ἕνα θέλει διορίσει τὸ δημόσιον καὶ τὸν ἕτερον ὁ ἐνδιαφερόμενος κάτοικος. ἐν περιπτώσει διχογνωμίας, ἢ ὅταν ὁ ἕτερος δὲν διορίσῃ ἐμπροθέσμως τὸν ἐκ μέρους του πραγματογνώμονα, ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου. Κατὰ δὲ τῆς ἀποφάσεως τῶν πραγματογνωμόνων ἐπιτρέπεται νὰ γενῇ ἀνακοπὴ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Πάτραις Πρωτοδικῶν, τὸ ὁποῖον ἀποφαίζει ἀνεκκλήτως καὶ ἄνευ προσφυγῆς εἰς ἀναίρεσιν κατὰ τ' ἀνωτέρω.

Τὸ τίμημα τῶν γηπέδων τούτων θέλει πληρωθῇ, τῶν μὲν ἐν τῷ ἄρθρῳ 8 ἐνδιαλαμβανομένων καὶ τῶν πρὸς ἀνταλλαγὴν γηπέδων ἐκτὸς τοῦ σχεδίου τῆς ἄνω πόλεως δοθέντων, εἰς ἑπτὰ ἐτησίας ἴσας δόσεις μὲ τόκον 6 τοῖς 0|0 κατ' ἔτος. Ἡ πρώτη δόσις θέλει πληρωθῇ εὐθὺς μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ παραχωρητηρίου καὶ πρὸ τῆς παραδόσεως αὐτοῦ εἰς τὸν δικαιοῦχον.

Τὸ δημόσιον ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐγγράψῃ πρώτην ὑποθήκην ἐπὶ τῶν παραχωρουμένων γηπέδων, ἰσχύουσαν μέχρι τῆς ὁλοσχεροῦς ἐξοφλήσεως τοῦ τιμήματος.

Ἄρθρον 26. Ὅσα οἰκόπεδα τῆς ἄνω ἢ κάτω πόλεως, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν τῆς παραλίου γραμμῆς, μείνωσιν εἰς τὴν κυριότητα τοῦ δημοσίου, ἐπιτρέπεται νὰ ἐκποιηθῶσι κατὰ τὸν περὶ ἐκποιήσεως ἐθνικῶν φθαρτῶν κτημάτων νόμον.

Ἄρθρον 27. Ἡ ὑφισταμένη ἐπὶ τῶν ἀποζημιώσεων ἐπιτροπὴ καταργεῖται, ἡ δὲ περαιτέρω διεξαγωγὴ τῆς ἀποζημιώσεως ἀνατίθεται εἰς ὑπάλληλον διορισθησόμενον διὰ Β. διατάγματος κατὰ πρότασιν τῶν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν.

Παρὰ τῷ ὑπαλλήλῳ τούτῳ διορίζεται εἷς μηχανικὸς καὶ εἷς

γραμματεὺς διὰ Β. Διατάγματος κατὰ πρότασιν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ὅστις θέλει διορίσει καὶ τὸ λοιπὸν ἀναγκαῖον βοηθητικὸν προσωπικόν, διὰ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ ὁποίου θέλει ζητηθῇ ἡ ἀναγκαία πίστωσις.

Ἄρθρον 28. Αἱ ἐν τῷ παρόντι νόμῳ διαλαμβανόμεναι κληρώσεις ἐνεργοῦνται ὑπὸ τοῦ ἐπιτετραμμένου τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἀποζημιώσεως ὑπαλλήλου, ἐνώπιον τοῦ Νομάρχου, τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου καὶ τοῦ Δημάρχου.

Ἄρθρον 29. Πᾶσα ἀπαίτησις περὶ ἀνταλλαγῆς ἢ ἀποζημιώσεως γηπέδου τῆς ἄνω πόλεως μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου εἶναι ἀπαράδεκτος. Διὰ τὰ γήπεδα δὲ, τὰ ὁποῖα ἤθελον ἀμφισβητηθῇ ὑποτρίτου, ἡ προθεσμία ἄρχεται ἀφ' ἧς περαιωθῇ ἡ ἀμφισβήτησις.

Ἡ περιέχουσα τὴν ἀνωτέρω ἀπαίτησιν ἀναφορὰ ἐπιδίδεται διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος εἰς τὸν Οἰκονομικὸν Ἔφορον Πατρῶν, ἢ τὸν διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἀποζημιώσεως διορισμένον ὑπάλληλον.

Ἄρθρον 30. Ὅλαι αἱ ἀντιβαίνουσαι εἰς τὸν παρόντα νόμον διατάξεις ἀκυροῦνται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρὸς δὲ ἀναγώσθη νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως πεντήκοντα χιλιάδων δραχμῶν, ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ 1857 προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν, μετὰ τῆς αἰτιολογούσης αὐτὸ ἐκθέσεως, διὰ τροφοδοσίαν τῶν πληρωμάτων τοῦ Βασιλικοῦ στόλου λόγῳ τῆς ὑπερτιμήσεως τῶν τροφίμων, ἔχοντα οὕτω.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Ἐκπληρῶν τὰς διαταγὰς τῆς Α. Μ. λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ὑμετέραν συζήτησιν τὸ συναπτόμενον νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Δι' αὐτοῦ ἀπαιτεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις δραχ. 50,000 ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ 1857 εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργείου, διὰ τροφοδοσίαν τῶν πληρωμάτων τοῦ Β. στόλου.

Παρίγνωστος είναι ή έπι των τροφίμων προϊούσα ύπερτίμησις, ήτις καί κατέστησεν άνεπαρκή την διά τοῦ προϋπολογισμοῦ κεχορηγημένην πίστωσιν διά την προκειμένην δαπάνην, κατά την παρασυναπτομένην έν άντιγράφω έκθεσιν τοῦ άρμοδίου ύπουργοῦ. Πιστεύω λοιπόν ὅτι καί ύμεῖς, Κύριοι! προθύμως έπιψηφίσητε τό προκείμενον νομοσχέδιον, άναγνωρίζοντες τήν δαπάνην.

Έν Άθήναις τήν 17 Ιανουαρίου 1858.

Ὁ έπι τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Άριθ. 4470.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΑΝΑΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Εἰς τόν προϋπολογισμόν τοῦ τ. ε. τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν, εἰς τό Κεφάλ. 2 (τροφαί), ὑπελογίσθησαν διά την τροφοδοσίαν τῶν πληρωμάτων τῶν Βασ. πλοίων δραχ. 171,773:60 ὑπολογισθείσης τῆς ἀξίας τῆς τροφοδοτικῆς μερίδος πρός λεπτά 57:28/00, κατά τό ἀπό 3 (15) Νοεμβρίου 1833 Γ. Β. διάταγμα.

Ἐπειδή δέ ή ὑπολογισθεῖσα διά την τροφοδοσίαν τῶν πληρωμάτων ποσότης δέν ἐπαρκεῖ διά την μέχρι τέλους τοῦ ἔτους ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας ταύτης, διότι ἕνεκα τῆς ὑπερτιμήσεως τῶν τροφίμων ή ἀξία τῆς μερίδος ἀποβαίνει πολύ μεγαλειτέρα τῆς ὑπολογισθείσης, ἐξαιτοῦμαι νά προστεθῶσιν εἰς τόν προϋπολογισμόν τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν, εἰς τό Κεφάλ. 2 (τροφαί) δραχμαί, 50,000 δι' ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως, καί ἐπί τούτῳ ὑποβάλλω εἰς την ἔγκρισιν τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου τό συνημμένον νομοσχέδιον,

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 5 Νοεμβρίου 1857.

Ὁ έπι τῶν Ναυτικῶν ὑπουργός
ΑΘ. Α. ΜΙΑΟΥΛΗΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τό ἑπόμενον νομοσχέδιον, ψηφισθέν ὑπό τῆς Βουλῆς, ὡς περ

ἔχει, ὑποβληθήτω εἰς την Γερουσίαν ὑπό τοῦ Ἡμετέρου έπι τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καί ὑποστηριχθήτω ὑπ' αὐτοῦ τε καί τοῦ έπι τῶν Ναυτικῶν κατά την συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τήν 16 Ἰανουαρίου 1858.

ΟΘΩΝ

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετά τῆς Βουλῆς καί τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καί διατάττομεν.

Χορηγεῖται εἰς τό ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν ἀναπληρωματική πίστωσις ἐκ δρ. 50,00 έπι τοῦ κεφαλαίου 2 τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1857 ἔτους διά την ὑπηρεσίαν τῆς τροφοδοσίας τῶν πληρωμάτων τοῦ στόλου.

Ὁ παρών Νόμος ψηφισθείς ὑπό τῆς Βουλῆς καί τῆς Γερουσίας καί παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, θέλει δημοσιευθῆ διά τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καί ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἅπαντα δέ τά νομοσχέδια ταῦτα ἀπεφασίσθη νά τυπωθῶσι καί διανεμηθῶσι, ὅπως διέλθωσι τάς ὑπό τοῦ κανονισμοῦ ὁριζομένας διατυπώσεις.

Κατόπιν, ἐρωτηθείσης τῆς Γερουσίας περί τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ἡμέρας πρός συζήτησιν τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ Κράτους, καί ὁρισθείσης τῆς ἐνάτης ἀπό τῆς σήμερον, ὁ Κ. πρόεδρος τῇ συγκαταθέσει τοῦ Σώματος ἔλυσε την συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος, Οἱ Γραμματεῖς.

Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ. Ἰω. Οἰκονόμου
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ
Τῆς 14 Φεβρουαρίου 1858. ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 24 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην την συνεδρίασιν.

Τά πρακτικά τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ἐνεκρίθησαν.

Ἀνεγνώσθησαν μετά ταῦτα ὑπό τοῦ Κ. Γραμματέως.

1) Ἔκθεσις τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς ἐπί τοῦ νομοσχεδίου περί βεβαιώσεως καί εἰσπράξεως τοῦ ἐπί τῶν ζώων καί μελισσίων φόρου καί

2) Ὁμοία ἔκθεσις τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς ἐπί τοῦ νο-

μοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 50,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν τῆς χρήσεως 1857.

Ἀπεφασίσθη δὲ ἐπὶ μὲν τῆς πρώτης νὰ ἐκτυπωθῇ αὕτη καὶ διανεμηθῇ πρὸς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστάς, ἐπὶ δὲ τῆς δευτέρας νὰ γίνῃ ἡ ἐπὶ τοῦ ὁποίου πραγματεύεται νομοσχεδίου συζήτησις κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν· ἔχουσιν ἀμφότεραι αἱ ἐκθέσεις αὗται ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Ἡ Ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ παρὰ τοῦ κυρίου Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν εἰσαχθὲν νομοσχέδιον περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐπὶ τῶν ζώων καὶ μελισσίων φόρων, καὶ μελετήσασα μετ' ἐπιστασίας τὰ καθέκαστα αὐτοῦ, ἐθεώρησε τὴν παράτασιν τοῦ χρόνου περὶ δηλώσεως τῶν ζώων μέχρι τῆς 20 Μαρτίου, καὶ τῆς ἀπαριθμήσεως αὐτῶν μέχρι τέλους Μαΐου, λίαν ἐπιβλαβῆ εἰς τὰ συμφέροντα τῶν κτηνοτρόφων, καθότι μένοντες οὗτοι εἰς τὰς χειμερινὰς νομὰς τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ Ἰουνίου μηνός, κατὰ τὸ γράμμα τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ νομοσχεδίου, βλάπτονται ἀναμφιβόλως καὶ ὡς πρὸς τὴν ὑγείαν των καὶ ὡς πρὸς τὰ ποίμνιά των. Καὶ ἐπειδὴ ὁ νόμος οὗτος θέλει εἶσθαι πάγιος εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ κάμῃ τὰς ἑπομένας παρατηρήσεις καὶ τροπολογίας.

Λαμβάνων τις ὑπ' ὄψιν τὴν εἰς τὸ 2 ἄρθρον περιεχομένην φράσιν, ἥτις ὁρίζει ὅτι « Οὐδεὶς δύναται νὰ μεταφέρῃ τὰ ζῶά του » εἰς ἄλλην ἐπαρχίαν πρὶν ἢ ὡς ἀνωτέρω δήλωσιν αὐτῆς, » εὑρίσκει ὅτι ἕκαστος δύναται νὰ μεταφέρῃ τὰ ζῶά του μετὰ τὴν δήλωσιν. Ἀλλ' ἐὰν παρατηρήσῃ τὸ γράμμα τῆς τελευταίας φράσεως τοῦ ἄρθρου 14, ἥτις ὁρίζει ὅτι « δὲν ἐπιτρέπεται ἡ » ἀπὸ ἐπαρχίας εἰς ἐπαρχίαν μετάβασις τῶν ζώων, ἐὰν οἱ κύ- » ριοι αὐτῶν δὲν προπληρώσωσι τὸν ὀφειλόμενον δι' αὐτὰ » φόρον, ἢ ἐὰν δὲν δώσωσιν ἀξιόχρεων ἐγγύησιν εἰς τὸν ἀριθμὸν » Ταμίαν, » εὑρίσκει τὸ ἀνάπαλιν τῆς εὐκολίας διὰ τὴν μετάβασιν τῶν ζώων μετὰ τὴν δήλωσιν, καθότι δὲν δύναται ὁ Οἰκονομικὸς Ἔφορος νὰ δώσῃ εἰς τὸν Ταμίαν ὁριστικὸν κατάλογον περὶ τοῦ ποσοῦ τῶν ζώων, πρὶν παρέλθῃ ὁ Μάϊος, ὅτε τελειόνει ἡ προθεσμία τῆς ἀπαριθμήσεως, καὶ εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ γνωρίσῃ τὸ πραγματικὸν ποσὸν αὐτῶν, ἐκτὸς ἐὰν δώσῃ προσω-

μενὸν κατάλογον τὸν Μάρτιον, καὶ ἕτερον τελεσωτικὸν τὸν Ἰούνιον· ἀλλὰ καὶ τῆς τελευταίας φράσεως τοῦ ἄρθρου 14 παραβλεπομένης, ὥστε νὰ δύναται ἕκαστος νὰ μεταφέρῃ ἀκωλύτως τὰ ζῶά του μετὰ τὴν δήλωσιν, δὲν εἶναι ποσῶς εὔκολον εἰς τοὺς Οἰκονομικοὺς Ἐφόρους νὰ ἐνεργήσωσιν ἀκριβῆ ἀπαρίθμησιν μετὰ τὴν μετάβασιν, καθότι οἱ εἰς τὰς χειμερινὰς νομὰς σμίκται ποιμένες διαχωρίζονται εἰς τὴν μετάβασιν, καὶ ἕκαστος ἀναμιγνύεται μὲ ἄλλον κατὰ τὰ ἰδιαίτερα συμφέροντά του, οὕτω δὲ συγχέεται τὸ ποσὸν τῶν δηλώσεων, καὶ ὁ Οἰκονομικὸς Ἔφορος δὲν εὐκολύνεται νὰ ἀνακαλύψῃ τὰς δολιότητας καὶ νὰ διακρίνῃ τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τὸ ψεῦδος, καθόσον μάλιστα οἱ μὲν ἐκ τῶν σμικτῶν ποιμένων μεταβαίνουσιν ἐν καιρῷ εἰς μίαν ἐπαρχίαν, οἱ δὲ εἰς ἄλλην.

Ἐὰν ὁ νόμος περιορίσῃ τὰς δηλώσεις μέχρι τέλους Φεβρουαρίου καὶ τὰς ἀπαριθμήσεις μέχρι τέλους Μαρτίου, τὰ πάντα συμβιβάζονται ἐπιτυχῶς, καθότι καὶ οἱ φορολογούμενοι δὲν δυσκολεύονται οὔτε ζημιοῦνται νὰ κάμωσι τὰς δηλώσεις των μέχρι τέλους Φεβρουαρίου, καὶ οἱ Οἰκονομικοὶ Ἔφοροι τελειόνουσι μὲ ὅλην τὴν εὐκολίαν τὰς ἀπαριθμήσεις μέχρι τέλους Μαρτίου, καθόσον πᾶσα ἀπαρίθμησις γενομένη μετὰ τὴν μετάβασιν τῶν ποιμνίων ἀπὸ τὰς χειμερινὰς νομὰς, εἶναι ματαία καὶ ἐπιδεκτικὴ καταχρήσεως, δολιότητος καὶ ἀδικίας. Ἡ δὲ ἰδέα τοῦ ὅτι ἐνδέχεται νὰ πάθωσι τὰ ζῶα ἀπὸ τὸ ψῦχος μετὰ τὴν 25 Φεβρουαρίου εἶναι ἐσφαλμένη ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον.

Προσέτι ὁ παράγραφος δ'. τοῦ ἄρθρου 9 ὑποβάλλει τὸν κτηνοτρόφον εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἁπλοῦ φόρου διὰ τὰ περὶ πλέον τυχὸν τῆς δηλώσεως ζῶα, τὰ ὁποῖα ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Οἰκον. Ἐφόρου καὶ ὁ Ἀρχιβόρος ἤθελον σημειώσει εἰς τὸ πρωτόκολλον δικαίως ἢ ἀδίκως, χωρὶς νὰ μένῃ εἰς αὐτὸν δικαίωμα προσφυγῆς εἰς τὸ ἀμφίδιον δικαστήριον ἐν περιπτώσει ἀδικίας.

Διὰ τοὺς μνησθέντας λόγους καὶ κυρίως διότι ὁ Νόμος θέλει εἶσθαι πάγιος, ἡ Ἐπιτροπὴ προτείνει τὰς ἑπομένας τροπολογίας.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1, ἀντὶ νὰ παρατείνωνται αἱ δηλώσεις μέχρι τῆς 20 Μαρτίου, νὰ περιορισθῶσι μέχρι τέλους Φεβρουαρίου.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 4, ἀντὶ νὰ κλείηται τὸ βιβλίον τὴν 20 Μαρτίου καὶ νὰ παραπέμπηται εἰς τὸν οἰκονομικὸν Ἔφορον μέχρι τῆς 25 τοῦ αὐτοῦ, νὰ κλείηται τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ Φεβρουαρίου, καὶ νὰ παραπέμπηται εἰς τὸν οἰκονομικὸν Ἔφορον μέχρι τῆς 5 Μαρτίου· τὸ δὲ ἀντίγραφον τοῦ βιβλίου τῶν

δηλώσεων νὰ ἐκτίθηται εἰς τὸ δημαρχεῖον ἐπὶ δέκα ἡμέρας ἀπὸ τῆς 6 τοῦ Μαρτίου.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 7, αἱ ἀπαριθμήσεις τῶν ζώων ἐνεργοῦνται μέχρι τέλους Μαρτίου ἀντὶ μέχρι τέλους Μαΐου.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ παραγράφου 6'. τοῦ ἄρθρου 9 νὰ προστεθῶσι τὰ ἑπόμενα, « εἰς δὲ τὸν κτηνοτρόφον μένει τὸ δικαίωμα » τῆς προσφυγῆς εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον, ἐὰν νομίσῃ » ἑαυτὸν ἠδικημένον. »

Ἐπειδὴ ἐνδέχεται νὰ βραδύνῃ ἡ ἐπιψήφισις τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου μέχρι τέλους τοῦ ἰσταμένου Φεβρουαρίου, ὅτε δὲν μένει πλέον ὁ ἀπαιτούμενος καιρὸς διὰ νὰ ἐνεργηθῶσιν ἐγκαίρως αἱ ἀπαιτούμεναι δηλώσεις καὶ ἀπαριθμήσεις, καὶ ἐπειδὴ δὲν πρέπει νὰ μένωσιν εἰς πάγιον Νόμον ὅλαι αἱ διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου ὡς ἔχουσι, γνωμοδοτεῖ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ γένῃ δεκτὸν μὲν ἐξ ἀνάγκης τὸ Νομοσχέδιον, ὡς ἔχει, μόνον διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος, ἀλλὰ τὸ κεφάλαιον 4 νὰ φέρῃ τὸν ἑπόμενον τίτλον πρὸς διασάφησιν τῆς ἐτησίας φορολογίας, « Περὶ βεβαιώσεως τῶν ἐπὶ τῶν ζώων καὶ μελισσίων φόρων διὰ τὸ ἔτος 1858. »

Μετὰ τὰς ἀνωτέρω παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου μεταβαίνει ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσιν τοῦ Κυρίου Ὑπουργοῦ περὶ τῶν Λακωνικῶν προϊόντων.

Ἡ μνησθεῖσα ἔκθεσις ἀναφέρει πρὸς γνῶσιν τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας, ὅτι διὰ τὰ προϊόντα τῆς Λακωνίας, μεταφερόμενα ἐντὸς τῶν ἐπαρχιῶν αὐτῆς εἴτε διὰ θαλάσσης εἴτε διὰ ξηρᾶς, ἐξεδόθη ἐσχάτως διαταγὴ τοῦ Ὑπουργείου νὰ μὴ πληρώνωσι φόρον, ὡς μέχρι τοῦδε ἐπλήρωναν, κατὰ παρεξήγησιν τοῦ Νόμου ἀπὸ τοὺς προκατόχους Ὑπουργούς, ἀλλὰ νὰ πληρώνωσι μόνον ὅταν τὰ προϊόντα ταῦτα μεταφέρωνται εἰς τὰς λοιπὰς ἐπαρχίας τοῦ Κράτους, καὶ διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ δημοσίου δικαιώματος νὰ ἐφοδιάζωνται οἱ φορτωταὶ μὲ λυσεγγυήσεις διὰ τὴν ἐντὸς τῆς Λακωνίας μεταφορὰν τῶν προϊόντων.

Εἰς ταῦτα ἐπιφέρει τὰς ἑπομένας παρατηρήσεις ἡ Ἐπιτροπή.

α') Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ὅλα τὰ προϊόντα τῆς Λακωνίας, καὶ ἐν μέρει τῶν πλησιοχώρων ἐπαρχιῶν, δύνανται νὰ μεταφερθῶσι διὰ θαλάσσης ἀφορολόγητα εἰς τὰ διάφορα μέρη τοῦ κόσμου, καὶ οἱ φορτωταὶ τούτων νὰ ἐφοδιασθῶσιν εὐκόλως μὲ λυσεγγυήσεις.

β') Ἡ ἑρμηνεία τῶν Νόμων κατὰ τὸ ἄρθρον 19 τοῦ Συντάγματος ἀνήκει εἰς τὴν Νομοθετικὴν ἐξουσίαν.

γ') Ὁ ἐπὶ τῶν ζώων καὶ μελισσίων φόρος δὲν ἐπιβάλλεται εἰς μόνα τὰ καταναλισκόμενα καὶ πωλούμενα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ μένοντα διὰ κεφάλαια εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας, ὥστε τὸ διὰ τὴν Λακωνίαν ὅλως ἀφορολόγητον αὐτῶν εἶναι μέγιστον εὐεργέτημα· ἄρα καὶ ἡ κατὰ διάνοιαν ἀτέλεια τῶν πωλουμένων εἶναι ἁμάρτημα· καὶ

δ') Ὁ λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Νομοθέτης ἀφίνει ἀφορολόγητα τὰ προϊόντα τῆς Λακωνίας ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος, εἶναι οὗτος, νὰ μὴ ἐξοδεύσῃ τὸ δημόσιον περισσότερα ἀφ' ὅσα ἤθελε δυνηθῆ νὰ εἰσπράξῃ ἐν περιπτώσει γνωστῶν δυσκολιῶν, ὅπερ ἐννοεῖται κάλλιστα καὶ ἀπὸ τὴν διάταξιν τοῦ Νόμου περὶ φορολογίας τῶν ἐξαγομένων διὰ τὴν ἀλλοδαπὴν ἐγχωρίων προϊόντων, καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἐκδοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Κυρίου Ὑπουργοῦ διαταγὴν τοῦ νὰ φορολογῶνται κατ' ἐξαίρεσιν δέκα τοῖς ἑκατὸν καὶ οὐχὶ ἐξ τὰ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν καὶ τὰς λοιπὰς ἐπαρχίας τοῦ Κράτους μεταφερόμενα Λακωνικὰ προϊόντα, καθότι, κατὰ τὸν περὶ τελωνείων Νόμον, ὅλα τὰ ἐγχώρια προϊόντα μεταφερόμενα ἐντὸς τοῦ Κράτους δὲν ὑπόκεινται εἰς πληρωμὴν τελωνιακοῦ τέλους. Ὅθεν ἡ φορολογία ἐπὶ τῶν μεταφερομένων Λακωνικῶν προϊόντων πρέπει νὰ μένῃ ὡς ἦτο μέχρι τοῦδε, ἕως οὗ εὑρεθῇ καταλληλότερος τρόπος δι' αὐτήν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 12 Φεβρουαρίου 1858.

Ἡ Ἐπιτροπή

Τ. Μαγγίνας, Δ. Χατζίσκος, Χαρ. Παππαπολίτης.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως δραχμῶν 50,000 ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ 1857 προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν νομοσχέδιον, καὶ τὴν ὑποστηρίζουσαν ταῦτο αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ, καὶ θεωροῦσα ὅτι αἱ περιστάσεις τῆς ὑπερτιμήσεως τῶν τροφίμων κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος δικαιολογοῦσιν ἀρκούντως τοὺς λόγους οἵτινες ἐπροκάλεσαν τὴν χορήγησιν τῆς ζητουμένης ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως, παρεδέξατο τὴν ἀρ-

χὴν ὡς καὶ τὸ μοναδικὸν ἄρθρον τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, καὶ συνίστησι τὴν παραδοχὴν τούτων καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἀθήνησι τὴν 10 Φεβρουαρου 1858.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Α. Γ. Κριεζῆς.	Α. Γρηγοριάδης
Γ. Καρκαντζάνης	Γ. Ψύλλας.

Ἀπαγγείλαντος ἔπειτα τοῦ Κ. προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ συστάσεως ἐν Γαλατᾷ ναυτιλιακοῦ τμήματος τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρεσβείας, ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ μετὰ τῆς ἐκθέσεως τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς.

Μηδενὸς δὲ λαβόντος τὸν λόγον ἐγένετο ἐπομένως ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, δι' ἧς ἐξήχθη, κατὰ τὸ ὡδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 24.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ συστάσεως ναυτιλιακοῦ τμήματος τοῦ ἐμπορικοῦ Γραφείου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείας ἐν Γαλατᾷ.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Ἰωάννης Θεοτόκης	
Γεώργ. Κουντουριώτης		Ἰωάννης Χ. Πέτρου	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος		Γεώργιος Δαρεμώτης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Γ. Παπαλιόπουλος	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Δημήτριος Βούλγαρης	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Γαΐας Καλκατζάνης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Νικολ. Πράσσακάκης	Ν	Ἀδάμ. Δούκας	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Δήμος Καναλλόπουλος	Ν
Ῥιζάρδος Τζιώρτζ	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Τσαντάκος Γρηγορίου	
Βασίλ. Χρηστακόπουλος		Μ. Α. Καΐρης	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναγύρου		Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	
Γεώργιος Ψύλλας	Ν	Ἀντων. Μακρομιχάλης	Ν

Δημήτρ. Πλαπούτας		Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Ἰωάννης Σταϊκος	Ν	Γεωργ. Δυοβουνιώτης	
Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	Ν	Ἰωάννης Π. Βιλέτσης	Ν
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος		Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Δημήτριος Χατσίσκος		Σπύρος Μῆλιος	Ν
Δημήτριος Χρηστίδης	Ν	Ῥήγας Παλαμίδης	
Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν	Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης	
Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν		

Ἀναγνωσθέντων ἔπειτα τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ νομοσχεδίου μετὰ τῆς ἐπὶ τοῦ δευτέρου τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς, ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν παρετήρησεν, ὅτι οἱ νόμοι συντάττονται πάντοτε ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως, ὡς τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ καὶ τῷ τέλει αὐτῶν εὑρισκομένων τύπων· τούτου ἕνεκα, καὶ διότι ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία φέρει αὐτοὺς οὕτω συνταταγμένους ἐνώπιον τῶν νομοθετικῶν σωμάτων καὶ τοὺς ἐκτελεῖ, δύνανται νὰ συμπεριληφθῶσιν ἐν αὐτοῖς αἱ λέξεις «τοῦ ἡμετέρου ὑπουργοῦ καὶ τὰ παρόμοια» οἵτινες οὐδὲν ἄλλο ἀποδεικνύουσι εἰμὴ τὸν ἁπλούστατον τύπον τῆς σχέσεως πρὸς τὸν ἀνώτατον ἄρχοντα, ἐν ὀνόματι τοῦ ὁποίου καὶ ἐκδίδονται καὶ ἐκτελοῦνται ἅπαντες οἱ νόμοι· αἱ λέξεις οὗται δὲν εἶναι καιναὶ φράσεις, ἀλλ' ἀπαντῶνται καὶ εἰς ἄλλους ἐπιψηφισθέντας νόμους, οὓς δὲν δύναμαι ἐκ τοῦ προχείρου νὰ μνημονεύσω ἤδη· ἄλλως τε ἡ λέξις «ἡμετέρου» ὡς ἁπλοῦς τύπος, δὲν ἔχει τοσαύτην σπουδαιότητα, ὥστε δι' αὐτὴν καὶ μόνην νὰ ἐπανέλθῃ τὸ νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλήν.

Ἐνταῦθα εἰπόντων πολλῶν ἐκ τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, ὅτι τοιαῦται φράσεις οὔτε ὑπῆρξαν οὔτε ὑπάρχουσιν εἰς ἄλλους νόμους, καὶ ἂν τυχὸν ὑπάρχωσι, αἱ τοιαῦται παρεισέφρυσαν κατὰ λάθος, καὶ διελάθησαν τῆς προσοχῆς μας ἕνεκα τῆς στιγμιαίας καὶ κατεσπευσμένης ἐπιψηφίσεως αὐτῶν· τινὸς δὲ προσθέσαντος μάλιστα, ὅτι ἄλλοτε πολὺς ἐγένετο λόγος περὶ τροποποιήσεως καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν νομοσχεδίων νομοσχεδίου τύπου, ἣν οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ ὑπεσχέθησαν ἀλλὰ δὲν παρουσίασαν, ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ἀντέλεξεν τὰ ἑξῆς· μόναι αἱ φράσεις τῆς οὐσίας δὲν συνιστῶσι τοὺς νόμους, ἀλλὰ καὶ αἱ διατάξεις καὶ οἱ τύποι, μὲ τοὺς ὁποίους περιβάλλεται πᾶσα πρᾶξις ἐπισήμου τινὸς ἀρχῆς, ἄνευ τῶν ὁποίων δὲν ἔχει αὐτὴ τὰ μέσα νὰ κατασταθῇ σεβαστὴ ὡς πρὸς τὴν ἀρχὴν ἐκ τῆς ὁποίας σπωστάχθη· οὕτω π. χ. αἱ δι-

καστικαὶ ἀποφάσεις ἄνευ τῶν τύπων δὲν δύνανται νὰ ὑπάρξωσιν· αὗται δὲ περιέχουσι τοσούτους τύπους, ὥστε ἂν εἷς τούτων ἐλλείπῃ δὲν δύνανται νὰ ἐκτελεσθῶσι· καθὼς δὲ αἱ δικαστικαὶ ἀποφάσεις ἔχουσιν ἐν ἑαυτοῖς τύπους τινας ἐκτελέσεως, τοιουτοτρόπως καὶ οἱ νόμοι περιέχουσι τὰς ἀνηκούσας διατυπώσεις, ἐξ ὧν μία εἶναι καὶ ἡ ἐν τῇ ἀρχῇ καὶ τῷ τέλει αὐτῶν σημειουμένη, ἤτις φανερόνει τὸν ἀνώτατον ἄρχοντα, ἐν ὀνόματι τοῦ ὁποίου ἐκδίδονται καὶ ἐπικυροῦνται οἱ νόμοι πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ψηφισθέντων· τὸ πρῶτον μέρος τῆς διατυπώσεως ταύτης ὑποδεικνύει τὴν παραδοχὴν τῶν ψηφισθέντων, τὸ δεύτερον τὴν ἐκτέλεσιν· τὴν διατύπωσιν ταύτην ὡς πρὸ πολλοῦ παραδεχθεῖσαν ὑπὸ τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων, καθὸ εὑρισκομένην καὶ εἰς τοὺς νόμους ἄλλων ἐθνῶν. δὲν δύναται νὰ ἀπορρίψῃ ἤδη ἡ Γερουσία, διότι τὰ παραδεχθέντα ἅπαξ καθίστανται σεβαστὰ, παρ' ἐκείνοις μάλιστα παρ' ὧν παρεδέχθησαν· καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὴν λέξιν « ἡμέτερος » ἐπειδὴ εἰς τὸν Βασιλέα ἀνετέθη ἡ ἐκτέλεσις τῶν νόμων διὰ τῶν ὑπουργῶν, λέγω ὅτι αὕτη δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀκατάλληλος, καθόσον πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ τεθῇ ἐν τῇ ἀρχῇ καὶ τῷ τέλει τῶν νόμων, μὴ ἀλλοιόνον τὴν οὐσίαν ἀλλὰ μᾶλλον τὴν ἐκτέλεσιν ἀφορῶν, δύναται νὰ τεθῇ καὶ ἐν τῷ μέσῳ· τοιοῦτος τις τύπος ἀπαντᾶται καὶ ἐν ταῖς διατάξεσι τῶν Γαλλικῶν νόμων.

Ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας· εἰς δύο μέρη διαιρεῖται ἡ παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς ἐπινεχθεῖσα τροπολογία, εἰς τὴν ἀπάλειψιν τῆς λέξεως « ἡμέτερος » καὶ εἰς ἐκείνην ὁλοκλήρου τῆς φράσεως « ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ » ἐπειδὴ δὲ περὶ τοῦ πρώτου πρόκειται, λέγω, ὅτι ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία σύγκειται ἐκ τριῶν ἀρχῶν, καὶ ἂν μία τούτων μνημονεύσῃ ἐν τῷ νόμῳ τὴν λέξιν « ἡμέτερος » τὸ τοιοῦτον ἔχει ἐπόμενον τὸ συμπέρασμα, ὅτι αἱ ἄλλαι δύω ἀρχαὶ ἢ δὲν ὑπάρχουν ἢ δὲν ἔλαβον μέρος. Οἱ νόμοι δὲν ψηφίζονται ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως, ὅπως συντάττονται καὶ ἐνεργοῦνται αἱ δικαστικαὶ ἀποφάσεις, κατὰ τὸν Κ. ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης· ἐὰν παραδεχθῶμεν ὅτι οἱ τύποι καταστρέφουσι τὴν οὐσίαν, τότε κατὰ μείζονα λόγον νόμοι περιέχοντες φράσιν ἀποδιδομένην εἰς τὴν μίαν νομοθετικὴν δύναμιν εἰσὶ καταστρεπτέοι, διότι οἱ ἐν αὐτοῖς τύποι ἀναφέρονται εἰς μίαν μόνον δύναμιν τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, καὶ οἱ τοιοῦτοι εἶναι μᾶλλον διατάγματα ἢ νόμοι. Ἡ παρα-

δοχὴ τύπου τινος ἐσφαλμένου ἄλλοτε δὲν δύναται νὰ καθιερώσῃ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀνεξετάστου παραδοχῆς αὐτοῦ καὶ σήμερον, ἂν καὶ, ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω κἀγὼ, τοιοῦτος τύπος οὔτε ὑπῆρξεν οὔτε ὑπάρχει εἰς ἄλλους προγενεστέρους νόμους, ἂν δὲ ὑπάρχῃ παρεισέφρυσε κατὰ λάθος· διὰ τοὺς λόγους τούτους εἶναι δικαία ἡ προτεινομένη ἀπάλειψις τῆς λέξεως « ἡμέτερος » ὅπου καὶ ἂν εὑρίσκεται ἐντὸς τοῦ νόμου, καὶ εἰς τοῦτο δὲν πρέπει οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ νὰ ἐπιφέρωσι καμμίαν ἀντίρρησιν.

Ἀντέλεξεν αὖθις ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, ὅτι οἱ νόμοι δὲν ἐπιψηφίζονται ἀλλ' ἐκδίδονται ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως, τοῦτο δὲ ὑποστηρίζεται διὰ τῶν εἰθισμένων ἐν τοῖς ἄλλοις ἔθνεσι· ἀφοῦ λοιπὸν ὁ Βασιλεὺς ὑπογράφει καὶ ἐκδίδει τοὺς νόμους δύναται νὰ θέτῃ ἐν αὐτοῖς τὴν λέξιν « ἡμέτερος » τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον αὕτη, ὅπως ἐκτίθεται, οὖσα πληθυντικῆς σημασίας, δύναται τέλος νὰ ἀναφέρεται καὶ εἰς τὰς τρεῖς δυνάμεις τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας.

Ἀπήντησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης.

Δὲν ἐπίστευον ὅτι ὁ φίλος μου κύριος Ῥάλλης καὶ ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ἤθελεν ὑπερμαχήσει ἐπὶ τοσοῦτον, διὰ νὰ ὑποστηρίξῃ θέμα τὸ ὁποῖον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ πολεμεῖ ὅλα του τὰ ἐπιχειρήματα· ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία, κύριοι, σύγκειται ἐκ τριῶν δυνάμεων, καθὼς ὅλος ὁ κόσμος γνωρίζει, καὶ ἂν μία τούτων ἀρνηθῇ τὴν συγκατάθεσίν της, πᾶν νομοσχέδιον μένει νεκρὸν, χάρτης ἄγραφος· τούτου ἕνεκα αἱ φράσεις τῶν νόμων ἐκτίθενται οὕτως, ὥστε δι' αὐτῶν νὰ μὴν ἀποδίδεται πλεῖον ἢ ἔλαττον εἰς καμμίαν τῶν τριῶν δυνάμεων. Πᾶν νομοσχέδιον, ἀφοῦ καταρτισθῇ ἐντὸς τῶν δύω Βουλῶν καθ' ὅλας αὐτοῦ τὰς διατάξεις, ἔρχεται ἔπειτα ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως, ὅστις ἐξασκεῖ ἐπ' αὐτοῦ, ἀντὸ ἐγκρίνῃ, διπλοῦν δικαίωμα, ἤγουν τὸ δικαίωμα τῆς κυρώσεως καὶ τὸ τῆς δημοσιεύσεως. Τὸ δικαίωμα τοῦτο καθιερώθη παρ' ἡμῖν μετενεχθὲν ἀπὸ τὰς νομοθεσίας ἄλλων ἐθνῶν, τὰ ὁποῖα προηγήθησαν ἡμῶν εἰς τὸ συνταγματικὸν στάδιον, καὶ τὸ ὁποῖον λέγεται εἰς τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν, sanction καὶ promulgation τοσαύτη μάλιστα εἶναι ἡ ἀξία τῆς ἰσχύος, τὴν ὁποίαν ἐκφράζει ἕκαστος τῶν δύω τούτων ὅρων, ὥστε ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ ἑνὸς εἶναι ἄνευ ἀποτελέσματος ἐὰν δὲν ἐκπληρωθῇ καὶ ὁ ἕτερος· καὶ τωόντι ὁ νόμος εἶναι νεκρὸς· δὲν γεννᾷ οὔτε δικαιώματα οὔτε ὑποχρεώσεις διὰ κανένα, καὶ ὁπόταν κυρωθῇ ἀπὸ τὸν Βασιλέα, ἐν ὅσῳ δὲν ἐκτελεσθῶσι καὶ τὰ τῆς δημο-

σεώσεως, ἤγουν ἐκ ὅσων δὲν δημοσιευθῇ εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ σταλῇ καὶ γνωστοποιηθῇ εἰς τὰς ἐπαρχίας· πᾶν λοιπὸν ἔγγραφον πηγάζον ἐκ τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων, ἀφοῦ καταρτισθῇ, ὡς πρεπον, εἰς τὰς δύω Βουλὰς, κυροῦται ἔπειτα ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, καὶ ἡ κύρωσις αὐτὴ δηλοῦται διὰ τῶν τύπων τῆς ἐκτελέσεως, οἵτινες περιάπτονται εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ νόμου, καὶ αὐτοὶ εἶναι πασίγνωστοι διότι ἀπαντῶνται εἰς πάντα νόμον. Δὲν δύναται λοιπὸν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, ἐπικαλούμενος τὸν συνήθη καὶ τυπικὸν πρῶτον καὶ τελευταῖον παράγραφον τῶν νόμων, τὸν πηγάζοντα ἀπὸ μόνην τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν καὶ ἀφορῶντα τὴν βασιλικὴν κύρωσιν, νὰ διατείνεται, ὅτι εἶναι εὔλογον νὰ εἰσαχθῇ ὁ τύπος οὗτος καὶ εἰς τὰς διαφόρους διατάξεις τοῦ νόμου, διότι τότε τὸ ἀντικείμενον παύει ἀ εἶναι νομοθετικόν· πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ λόγου τούτου ἀρκοῦμαι νὰ εἰπῶ ἓν καὶ μόνον ἐπιχείρημα τὸ ἀκόλουθον· ὅταν δύω ὑπουργοὶ, ἢ δύω ἀντιπρόσωποι δύω ἐθνῶν, συντάξωσι συνθήκην τινὰ, ἥτις εἶναι νόμος κανονίζων τὰ συμφέροντα δύω ἐθνῶν, ἡ συνθήκη αὕτη δὲν ἔχει ἰσχὺν ἐν ἑκατέρῳ τῶν συνομολογησάντων ἐθνῶν, ἂν δὲν περιαφθῇ ἐν τῇ ἀρχῇ καὶ τῷ τέλει αὐτῆς ὁ ἁρμόδιος τύπος τῆς ἐκτελέσεως, ἤγουν ἐὰν καὶ εἰς τὸ ἓν καὶ εἰς τὸ ἄλλο κράτος αἱ ἀμοιβαῖαι κυβερνήσεις δὲν τὴν δημοσιεύσωσι, περιάπτουσαι καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ εἰς τὸ τέλος τῆς συνθήκης τοὺς νενομισμένους τύπους τῆς ἐκτελέσεως ἀλλὰ διὰ τὸν λόγον τοῦ ὅτι τίθενται οἱ τύποι οὗτοι εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐγγράφου, ἐφαντάσθη, ἐρωτῶ, πώποτε κανεὶς τῶν ἡγεμόνων νὰ οἰκειοποιηθῇ τὸ ἔργον, ὥστε νὰ προσθέσῃ εἰς τὰς διαφόρους διατάξεις τῆς συνθήκης, ἤγουν εἰς τὸ στέλεχος, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ ἐγγράφου, ὅρους, φράσεις, ὁποίας μεταχειρίζεται εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐγγράφου πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐκτελέσεως; οὐδεὶς βεβαίως εἶδεν ἢ ἤκουσε τοιαύτην πρᾶξιν ἢ ἀξίωσιν ἐκ μέρους οἱουδήποτε ἡγεμόνος· ἡ συνθήκη δημοσιεύεται παρ' ἑκατέρων τῶν ἡγεμόνων ἀπαραλλάκτως ὅπως συντάττεται ὑπὸ τῶν ἐπιτετραμμένων, διότι κανεὶς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ οἰκειοποιηθῇ ἔργον τὸ ὁποῖον εἶναι κοινὸν ἐξ ἴσου εἰς ἀμφοτέρους· ὅπως λοιπὸν εἰς τὴν δημοσίευσιν μιᾶς συνθήκης δὲν δύναται νὰ γένῃ παρ' οὐδενὸς τῶν μερῶν καμμία ἰδιοποίησις, τοιουτοτρόπως καὶ εἰς τοὺς νόμους δὲν ἠμπορεῖ νὰ παρεισαχθῇ ὅρος τις δυνάμενος νὰ γεννήσῃ καὶ τὸν παραμικρὸν διστασμὸν, περὶ ὑπεροχῆς ἢ ἐλαττώσεως τῆς ἐπιρροῆς τῆς μιᾶς τῶν

τριῶν ἐξουσιῶν. Τὰ δικαιώματα καὶ εἰς τὰς τρεῖς νομοθετικὰς δυνάμεις εἶναι ἴσα, καὶ τοιαῦτα πρέπει νὰ μένωσι πάντοτε καὶ κατ' οὐσίαν καὶ κατὰ τύπους. Ἡ παροῦσα λοιπὸν συζήτησις εἶναι ὅλως ἄσκοπος· δὲν πρέπει μάλιστα διὰ τοιούτων συζητήσεων νὰ ἐγείρωνται ἄλλαι ὑπόνοιαι, ἕνεκα ὁμολογουμένως τὸ γεγονὸς εἶναι λάθος, καὶ ἡ ἀπάλειψις αὐτοῦ δὲν βλάπτει ποσῶς τὸν σκοπὸν τὸν ὁποῖον ἐπιδιώκει ὁ νόμος.

Ὑπῆγεγκεν καὶ ἐκ τρίτου ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης· πρὸς ἀπορρίψιν μάλιστα τῆς περὶ ἄλλων ὑπονοιῶν ἰδέας, ἠθέλησα διὰ τῶν νομοθετικῶν καὶ ἱστορικῶν στοιχείων, ἅτινα ἀνέφερον, νὰ ὑποστηρίζω τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς λέξεως « ἡμέτερος ». Εἶπον καὶ ἐπαναλαμβάνω, ὅτι ἀφοῦ ἐν τῇ ἀρχῇ καὶ τῷ τέλει τῶν νόμων ἀναφέρεται ὁ ἀνώτατος ἄρχων, ἐν ὀνόματι τοῦ ὁποίου ἐκδίδονται, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀσυνεπὴς, ἂν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ νόμου τεθῇ ἡ λέξις αὕτη, ἥτις ἀπαντᾶται εἰς ὅλους σχεδὸν τοὺς νόμους τοῦ Γαλλικοῦ ἔθνους.

Προσέθηκεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν· ἐντελῶς σύμφωνος μετὰ τοῦ συναδέλφου μου ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ὡς πρὸς τὸν χαρακτῆρα τῆς συντάξεως τοῦ κειμένου τῶν νόμων, καὶ ὡς πρὸς τὸ ὅτι ἡ λέξις « ἡμέτερος » εὑρίσκεται καὶ εἰς ἑτέρους νόμους, θεωρῶ ὅτι αὕτη εἶναι τύπος ἐντελῶς ἀβλαβὴς, καὶ οὐδεμίαν ἀποδίδει εἰς αὐτὴν σημασίαν· ἐπειδὴ ὅμως καὶ εἰς πολλοὺς ἄλλους νόμους ἡ λέξις αὕτη ἐλλείπει, μὴ θέλων νὰ δοθῇ δι' αὐτῆς αἰτία παρεξηγήσεων, θεωρῶ ἀδιάφορον καὶ οὐδένα ἔχω δισταγμὸν νὰ ἀφαιρέσω αὐτὴν καὶ ἐκ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, χωρὶς τοῦτο νὰ παραβλάπτῃ τὴν περὶ συντάξεως τῶν νόμων γνώμην μου.

Οὕτως ἡ Γερουσία, ἐπὶ τῇ ἀνωτέρω συγκαταθέσει τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, ἀπεφήνατο νὰ ἐξαλειφθῶσι ἐκ τε τοῦ ά. καὶ τοῦ β'. ἄρθρου τοῦ παρόντος νομοσχεδίου αἱ λέξεις « ἡμετέρας καὶ ἡμετέρου ».

Μετὰ δὲ ταῦτα λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ δευτέρου ἄρθρου ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης εἶπε·

Διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου συνιστᾶται ἴδιον ναυτιλιακὸν τμῆμα ἐν Γαλατᾷ, διευθυνόμενον ὑφ' ἑνὸς ὑπαλλήλου ἀποσπωμένου παρὰ τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικῆς πρεσβείας, ὁ ὁποῖος θέλει ἐνεργεῖ ἐκεῖ τὴν ὑπηρεσίαν ἐν ὀνόματι καὶ ὑπ' εὐθύνην ἑπομένως τοῦ προξένου τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου, ἐγὼ ὁμολογῶ εἰλικρινῶς ὅτι

δὲν δύναμαι νὰ κατανοήσω τὸν παράδοξον τοῦτον τρόπον τῆς διοργανώσεως μιᾶς ὑπηρεσίας, τόσῳ μᾶλλον καθ' ὅσον διὰ τοῦ τρόπου τούτου βλέπω, ὅτι καταστρέφεται καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ ἐλέγχου, ἡ σωτήριος εἰς ὅλα τὰ ἔθνη, καθόσον κατὰ τὸ κείμενον τοῦ νομοσχεδίου ἡ διοίκησις καὶ ἡ διαχείρησις θέλει ἐνεργεῖται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ὑπαλλήλου, τουτέστι ἔλεγχος δὲν θέλει ἐνεργεῖται παρ' οὐδενός· ἐντεῦθεν ὄχι μόνον τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου θέλουν ἐκτεθῆ εἰς προφανῆ κίνδυνον, ἀλλὰ καὶ ἡ εὐθύνη ἀδίκως θέλει βαρύνει τὸν ἐν Σταυροδρομείῳ πρόξενον, ὁ ὁποῖος οὔτε ἔχει καμμίαν διαχείρισιν, οὔτε δύναται ἀπὸ τὴν ἕδραν τοῦ Σταυροδρομείου νὰ ἐνεργῇ εἰς Γαλατᾶ ἔλεγχον ἐπὶ τῶν εἰσπραττομένων δικαιωμάτων, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς ἄλλης διαγωγῆς τοῦ ὑπαλλήλου· δὲν θεωρῶ λοιπὸν οὔτε δίκαιον οὔτε σκόπιμον νὰ ἐνεργῇ ὁ ὑπάλληλος ἐν ὀνόματι τοῦ προξένου, ὁ ὁποῖος ὡς ἐκ τούτου θέλει εἶσθαι ὑπεύθυνος, ἠθικῶς τοὐλάχιστον, χωρὶς νὰ δύναται νὰ ἐξασκήσῃ καμμίαν ἐπιτήρησιν· ὅθεν πρέπει νὰ τεθῇ ἐν Γαλατᾷ ἀρχή τις, ἥτις νὰ παρέχῃ τὰς ἀποχρώσας ἐγγυήσεις ὡς πρὸς τὰς σχέσεις της μετὰ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν πλοιάρχων, διὰ νὰ προσγενηθῇ οὕτω πραγματικὴ ἡ προτιθεμένη εὐκολία τῆς Ἑλληνικῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας, ἄλλως, ἀντὶ νὰ ἄρωμεν, θέλομεν αὐξήσει τὴν ὑπάρχουσαν δυσχέρειαν.

Ἀπήντησεν ὁ Κ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν· τωόντι, ὡς καὶ ὁ προλαλήσας ἀνέφερεν, γινώσκων καλῶς τὰ μέρη καὶ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὑπάρχουσι πολλαὶ δυσχέρειαι περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑπηρεσίας ἐν Κωνσταντινουπόλει· διὰ νὰ ἄρωμεν τὰς δυσχερείας τῆς μεταβάσεως τῶν πλοιάρχων ἀπὸ Γαλατᾶ εἰς τὸ Σταυροδρόμιον, χωρὶς νὰ φέρωμεν συγχρόνως καὶ κώλυμά τι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, ἐσκέφθημεν πολὺ, καὶ ὡς κατάλληλότερον μέσον εὕρομεν τὴν σύστασιν ἐκεῖ ἰδίου τμήματος ναυτιλιακοῦ, διευθυνομένου ὑπὸ ὑπαλλήλου τινὸς τοῦ ἐμπορικοῦ Γραφείου τῆς πρεσβείας, ὁ ὁποῖος θέλει μὲν ἐνεργεῖ ἐν ὀνόματι τοῦ προξένου, ἀλλ' οὐχ ἧττον θέλει εἶσθαι ὑπεύθυνος διὰ τὰς πράξεις του. Διὰ τοῦ διατάγματος, ὅπερ ἀναφέρεται εἰς τὸ ἄρθρον 3, θέλομεν φροντίσει νὰ καθιερώσωμεν καὶ ἐκεῖ τὸν ἔλεγχον, διὰ νὰ ἀρθῇ πᾶσα δυσχέρεια, καὶ ἵνα μὴ παραβλάπτωνται τὰ συμφέροντα τοῦ τε δημοσίου καὶ τῶν πλοιάρχων.

Ἐπέφερεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης. Ἐὰν εἶναι ἀδύνατον νὰ γίνῃ ἄλλως, τουτέστι νὰ θεραπευθῇ ἡ ἔλλειψις τοῦ

ἐλέγχου, εἴτε διὰ τοῦ λιμενάρχου εἴτε δι' ἄλλου τινὸς ὁρισταμένου ὑπαλλήλου, φρονῶ κατάλληλον, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν δυσχερειῶν, νὰ διορισθῇ ἐν Γαλατᾷ καὶ εἰς ὑποταμίας· τοῦτο δὲ ὡς ἔργον νομοθετικὸν δὲν δύναται νὰ ὁρισθῇ διὰ Β. διατάγματος ἀλλὰ διὰ νόμου.

Παρετήρ-σεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας· ἀμφότεραι αἱ ἀγορεύσεις τοῦ τε πρώτου λαλήσαντος καὶ τοῦ τελευταίου ἀφορῶσι τὸν ἔλεγχον τῆς χρηματικῆς διαχειρίσεως τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ὑπαλλήλου· ἀλλ' εἰς κανὲν μέρος τοῦ παρόντος νομοσχεδίου δὲν ἀναφέρεταί τι περὶ μεταβολῆς τῶν ὑπαρχουσῶν διατάξεων ὡς πρὸς τὴν χρηματικὴν διαχείρισιν, ὥστε τὰ πάντα μένουσιν ὡς ἔχουσι· ἂν ὅμως ἀκολούθως παρουσιασθῇ ἀνάγκη εἰσπράξεως ἡ διαχειρίσεως δικαιωμάτων ἐν Γαλατᾷ, τότε δύναται νὰ κανονισθῇ τὸ τοιοῦτο, πρὸς ἄρσιν τῶν δυσχερειῶν, αἵτινες ἐφάνησαν.

Ὑπανέλαβεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης· ὡμίλησα ἔχων ὑπ' ὄψιν τὸν σκοπὸν τὸν ὁποῖον ἐπιδιώκει τὸ νομοσχέδιον· ἡ Κυβέρνησις θέλουσα νὰ εὐκολύνῃ τὴν ναυτιλίαν, προτείνει τὸν σχηματισμὸν Γραφείου εἰς Γαλατᾶ, καὶ ἐννόησε βεβαίως διὰ τούτου νὰ ἐκδιδωνται τὰ ναυτιλιακὰ ἔγγραφα εἰς Γαλατᾶ, διὰ νὰ μὴ ἀναγκάζωνται οἱ πλοίαρχοι νὰ ἀναβαίνωσιν εἰς Σταυροδρόμιον· ἐὰν ὅμως, καθὼς παρατηρεῖ ὁ προλαλήσας ἔντιμος Γερουσιαστὴς, πρέπει νὰ θεωρήσωμεν, ὅτι τὸ νομοσχέδιον κανονίζει μόνον τὴν ἔκδοσιν τῶν ἐγγράφων ἐν Γαλατᾷ, καὶ ἀφίνει ἐν ἐνεργείᾳ τὴν ὑπάρχουσαν νομοθεσίαν καθόσον ἀφορᾷ τὴν πληρωμὴν τῶν δικαιωμάτων, μ' ἄλλας λέξεις οἱ πλοίαρχοι ὀφείλουν πάντοτε νὰ ἀναβαίνωσιν εἰς Σταυροδρόμιον, διὰ νὰ πληρώνωσιν εἰς τὸ ἐκεῖ ταμεῖον τοῦ ἐμπορικοῦ Γραφείου τὰ δικαιώματα, ὁ σχηματισμὸς τοῦ Γραφείου ἐν Γαλατᾷ εἶναι καὶ ἄσκοπος καὶ ἐπιζήμιος ὑπὸ πολλὰς ἐποψεις· διὰ τοῦτο καὶ πρότερον καὶ ἤδη ἐννόησα καὶ ἐννοῶ νὰ παραδεχθῶμεν τὸ νομοσχέδιον, ὁπόταν τωόντι προσφέρῃ ὅλας τὰς ζητουμένας διὰ τὴν ναυτιλίαν εὐκολίας· καὶ ὅ,τι δὲν προβλέπεται ἂς προβλεφθῇ, ἤτοι ἂς συμπληρωθῇ ἀπὸ τοῦδε ὁ νόμος· διότι ἐὰν ἐννοῇ τὸ ὑπουργεῖον νὰ ὠφεληθῇ ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3, διὰ νὰ δημιουργήσῃ διὰ Β. διατάγματος ὅ,τι ἀπαιτεῖται νὰ γίνῃ διὰ νόμου, ἀπατᾶται. Δὲν ἐξετάζω πῶς εἶναι συντεταγμένον τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νομοσχεδίου· ἠξεύρω μόνον ὅτι οἱ ὅροι *καθήκοντα καὶ ἔκτασις* στὴ

ἁρμοδιότητος, περὶ ὧν, λέγει, θὰ ὁρίσει Β. διάταγμα, δὲν ἐμπορεῖ ἐπ' οὐδεμιᾷ περιστάσει να χορηγήσωσι δικαίωμα εἰς τὸ ὑπουργεῖον νὰ δημιουργήσῃ ἐξουσίαν διὰ Β. διατάγματος· τὰ καθήκοντα, ἤτοι ἡ ἐξουσία, χορηγεῖται ἀπὸ μόνον τὸν νόμον· τὰ διατάγματα δύνανται νὰ κανονίσωσιν ἀλλ' οὐχὶ καὶ νὰ δημιουργήσωσι τὴν ἐξουσίαν, τὴν πηγάζουσαν πάντοτε ἀπὸ κειμένους ἢ ψηφιζομένους νόμους· ὥστε οἱ ὅροι οὗτοι, καὶ τοι συγκροτοῦντες μέρος τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, δὲν δύνανται νὰ παράσχωσι καμμίαν ἐξουσίαν, τὴν ὁποίαν τὸ Σύνταγμα ῥητῶς ἠρνήθη. Τὸ κατ' ἐμὲ, καὶ μένοντος αὐτοῦ τοῦ ἄρθρου, ὅπως ἔχει, δὲν δύναται νὰ δοθῇ ἄλλη ἐξήγησις, εἰμὴ ὅτι ἡ Κυβέρνησις διὰ Β. διατάγματος θὰ δώσῃ τὰς δεούσας ὁδηγίας· καὶ ἡ διασάφησις αὕτη, ἂν καὶ ἀναμφισβήτητος, καλὸν εἶναι νὰ ἐναποτεθῇ εἰς τὰ πρακτικὰ τοῦ Σώματος πρὸς ἀποφυγὴν πάσης παρεξηγήσεως, μ' ὅλον ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο πρὸ πολλοῦ εἶναι λελυμένον.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν· συμφωνῶ πληρέστατα μετὰ τοῦ προαγορεύσαντος ὡς πρὸς τὰς παρατηρήσεις ἃς ἐπέφερε· ἐζητήθησαν περὶ ὅλων τούτων πληροφορίαι ἐκ μέρους τῆς πρεσβείας, καὶ ὅταν ληφθῶσιν αὗται, ἐπειδὴ τὸ ἔργον εἶναι σπουδαῖον, θέλει εἰσαχθῇ ἐνώπιον τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων τὸ ἀνῆκον νομοσχέδιον, περιλαμβάνον εἴτε τὸν διορισμὸν ὑποταμίου εἴτε ἄλλου προσώπου, πρὸς καθιέρωσιν τοῦ ἐλέγχου καὶ πρὸς ἄρσιν τῶν δυσχερειῶν.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὰ ἀνωτέρω 1 καὶ 2 ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου, ὅπως ἐτροποποιήθησαν, μὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπὸ τοῦ μειοψηφοῦντος μέλους τῆς ἐπιτροπῆς προτεινομένην τροπολογίαν ὁλοκλήρου τῆς φράσεως, καθὼς καὶ τὸ ἄρθρον 3, ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ψηφοφορίας ἔπειτα γενομένης ἐπὶ τοῦ συνόλου, ἐξήχθη, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 25, κατὰ τὸ ὅδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ συστάσεως ναυτιλιακοῦ τμήματος τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρεσβείας ἐν Γαλατᾷ.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργ. Κουντουριώτης	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάκης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Ἀντών. Κριεζῆς	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας	
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	Ν
Ῥιχάρδος Τζιώρτζ	Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Βασίλ. Χρηστακόπουλος		Δημήτριος Χατσίσκος	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Ἀνας. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου		Παναγ. Λιδωρίκης	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης		Κωνς. Προβιλέγιος	
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης	Ν	Σπῦρος Μῖλιος	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης	Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	
Ἀδὰμ Δούκας	Ν		

Ἔχει δὲ τοῦτο, ὅπως ἀνωτέρω ἐτροποποιήθη, ὡς ἑξῆς.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Ἐκ τῶν παρὰ τῷ ἐμπορικῷ γραφείῳ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείας ὑπαλλήλων συνιστᾶται ἰδίον τμῆμα ναυτιλιακὸν, ἐδρεῦον, πρὸς διευκόλυνσιν τῆς Ἑλληνικῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας, ἐν Γαλατᾷ, παρὰ τὸν λιμένα Κωνσταντινουπόλεως.

Ἄρθρον 2.

Τοῦ τμήματος τούτου προΐσταται εἷς τῶν παρὰ τῷ ἐμπορικῷ γραφείῳ γραμματέων ἀ τάξεως, προσδιοριζόμενος ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τοῦ Βασ. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου, προηγουμένης γνωμοδοτήσεως τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβεύοντος. Ὁ γραμματεὺς οὗτος θέλει ἐνεργεῖ τὴν ἀνατιθεμένην αὐτῷ ὑπηρεσίαν ὑπὸ τὰς διαταγὰς καὶ ὁδηγίας τοῦ πρεσβεύοντος

διευθυντοῦ τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου, καὶ ὑπογράφει τὰς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του ἀναγομένας πράξεις, τὰς συνήθως παρὰ τοῦ προξένου ὑπογραφομένας, ὑπὸ τὸν τύπον « ἐντολῇ τοῦ προξένου, ὁ γραμματεὺς ἀ. τάξεως, προϊστάμενος τοῦ ναυτιλιακοῦ τμήματος ».

Ἄρθρον 3.

Τὰ καθήκοντα καὶ ἡ ἔκτασις τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ προϊσταμένου τοῦ τμήματος τούτου ὁρισθήσονται διὰ Βασιλικοῦ διατάγματος.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐπόμενος, ἀναβληθείσης τῆς συζητήσεως τῆς ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1850 εἰς ἄλλην ἡμέραν, ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου
Ν. Μαυρομμάτης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 17 Φεβρουαρίου 1857 ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 24 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ἐπεκυρώθησαν.

Κατόπιν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργὸς ὑπέβαλε νομοσχέδιον, δι' οὗ θεωροῦνται πρώτης τάξεως πλοῖα τὰ κατωτέρω τῶν 60 τόνων χωριτικότητος· ἔχει δὲ τοῦτο ὡς ἑπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν συζήτησιν τῆς Γερουσίας τὸ συνημμένον ἐν τῇ παρούσῃ νομοσχέδιον περὶ χωριτικότητος τῶν ἐμπορικῶν πλοίων Α. κλάσεως, ὅπως ἐπεψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς, μετὰ τῶν πρακτικῶν της καὶ ἀντιγράφου τῆς πρὸς αὐτὴν ἐκθέσεώς μου.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 14 Φεβρουαρίου 1858.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργὸς
ΑΘ. Α. ΜΙΑΟΥΛΗΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Παραγγέλλεται ὁ Ἡμέτερος ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργὸς νὰ εἰσάξῃ εἰς τὴν Γερουσίαν τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον, ἐπιψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, καὶ ὑποστηρίξῃ αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 14 Φεβρουαρίου 1858.
ΟΘΩΝ

ΑΘ. Α. ΜΙΑΟΥΛΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοιοτρόπως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν

Ἄρθρον 1.

Ἡ μέχρι τοῦδε χωριτικότης τῶν Ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν πλοίων τῆς πρώτης τάξεως προσδιορίζεται τοῦ λοιποῦ ἀπὸ ἑξήκοντα τόνους καὶ κατωτέρω.

Ἄρθρον 2.

Πᾶσα καθεστῶσα διάταξις ἀντιβαίνουσα εἰς τὸν παρόντα νόμον καταργεῖται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθεῖ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ὑπερασίσθη δὲ νὰ τυπωθῇ διανεμηθῇ κατὰ τὰς τοῦ κανονισμοῦ διατυπώσεις.

Ἐπίσης ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς εἰσήγαγε νομοσχέδιον περὶ χωρισμοῦ τῆς νήσου Σκύρου ἐκ τῆς ἐπαρχίας Σκοπέλου, καὶ προσαρτήσεως αὐτῆς εἰς τὴν ἐπαρχίαν Καρυστίας, μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐκθέσεως, ἔχοντα ὡς ἑξῆς

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ νῆσος Σκῦρος ἀποτελοῦσα ἤδη μέρος τῆς ἐπαρχίας Σκοπέλου, ἀπέχει ἀπὸ τῆς πρωτευούσης τῆς ἐπαρχίας 11 1/2 ναυ-

κὰ μίλια· ἀπὸ δὲ τῆς Κύμης πρωτευούσης τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας 23 1|2 ναυτικὰ μίλια· κειμένη δὲ πρὸς τὸ ἀνατολικομεσημβρινὸν τῆς Σκοπέλου μέρος δυσκόλως μὲν δύναται νὰ συγκοινωνῇ κατὰ τὸ θέρος μετὰ τῆς πρωτευούσης τῆς ἐπαρχίας, ἕνεκα τῶν ἐπικρατούντων κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τοῦ ἔτους βορείων ἀνέμων, δυσκολωτάτη δέ, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ἀδύνατος ἀποβαίνει ἡ συγκοινωνία αὕτη τὸν χειμῶνα· ὁπόσα δὲ προσκόμματα ἀπαντῶνται ἕνεκα τούτου παρὰ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν σπουδαιοτάτων καθηκόντων αὐτῶν, πρόδηλον γίγνεται, ὅταν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι κατὰ τὸν χειμῶνα ἰδίως, ἵνα φθάσωσιν ἐκ Σκύρου στελλόμενα εἰς Σκόπελον καὶ ταναπαλιν ἔγγραφα, ἀπαιτοῦνται κατὰ τὴν εὐτυχεστέραν τῆς συγκοινωνίας περίστασιν 15 ἢ καὶ πολλάκις 20 ἡμέραι, ἤτοι διάστημα πλέον τοῦ μηνὸς, ἵνα γένηται συνεννόησις μεταξὺ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς Σκύρου καὶ τῆς ἀμέσως προϊσταμένης αὐτῆς ἀρχῆς, τοῦ ἐπαρχείου Σκοπέλου. Τοῦτο δὲ ἐπὶ τοσοῦτον εἶναι ἀληθὲς, ὥστε, κατὰ τὰς ὑπαρχούσας πληροφορίας, οὐδέποτε παρευρέθησαν εἰς τὰς συνόδους τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Συμβουλίου οἱ ἀπὸ τοῦ δήμου Σκύρου ἀποστελλόμενοι σύμβουλοι. Ἀλλ' εἰς τὰ προσκόμματα ταῦτα, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν διεξαγωγὴν σπουδαίων τῆς ὑπηρεσίας ἀντικειμένων εἰσὶ σπουδαιότατα, καὶ δύνανται νὰ ἐπιφέρωσι δυσαρέστους πολλάκις συνεπείας, προστίθεται καὶ ἡ πρὸ πολλοῦ γενομένη ἤδη ὑπαγωγὴ τῆς νήσου Σκύρου οἰκονομικῶς τε καὶ ἐκκλησιαστικῶς εἰς τὴν ἐπαρχίαν Καρυστίας, ἥτις καθιστᾷ σχεδὸν ἀδύνατον τὴν διεξαγωγὴν ὑπηρεσιῶν, καθ' ἃς ἐκ τοῦ νόμου ἢ ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν ἀπαιτεῖται ἡ αὐτοπροσωπία τινὸς ἢ τινῶν τῶν ἀρχῶν τούτων μετὰ τῆς διοικητικῆς.

Ταῦτα ἔχων ὑπ' ὄψιν προεκάλεσα τὰ ἁρμόδια Συμβούλια νὰ γνωμοδοτήσωσιν· ἐκ τούτων δὲ τὸ μὲν δημοτικὸν τῆς Σκύρου, καὶ τὸ Ἐπαρχιακὸν Συμβούλιον Σκοπέλου διὰ δύω γνωμοδοτήσεων των ἐγνωμοδότησεν, ἵνα γίνῃ ἡ μεταβολὴ αὕτη διὰ τοὺς ἐκτιθέντας λόγους· τὸ δὲ Ἐπαρχιακὸν Συμβούλιον Καρυστίας ἐγνωμοδότησε νὰ ἑνωθῇ ἡ νῆσος Σκύρος μετὰ τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας, ἐὰν πρόκειται νὰ διαλυθῇ ὅλη ἡ ἐπαρχία Σκοπέλου, καὶ ὑπαχθῶσιν αἱ ἀποτελοῦσαι αὐτὴν ὑπόλοιποι νῆσοι εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ξηροχωρίων.

Ἀλλὰ τὸ Ἐπαρχιακὸν Συμβούλιον Καρυστίας οὐδένα προτείνει πρὸς ὑποστήριξιν τῆς παραδόξου ταύτης γνώμης του λόγον,

ἀναιροῦντα τὰς ὑποστηριζούσας τὴν μεταβολὴν ταύτην αἰτίας. Ταύτας μᾶλλιστα ὑποστηρίζει καὶ τὸ δημοτικὸν Συμβούλιον Σκύρου, καὶ οἱ Ἔπαρχοι Καρυστίας καὶ Σκοπέλου, καὶ ὁ Νομάρχης τῆς Εὐβοίας· θεωρῶ δὲ λίαν βασίμους ταύτας καὶ ἐγὼ ἀναγνωρίζων τὴν ἐκτιθεμένην ἀνάγκην.

Σημειωτέον δὲ, ὅτι ἡ μεταβολὴ αὕτη δὲν ἐπάγει καὶ ἀλλοίωσίν τινα εἰς τὰς πολιτικὰς σχέσεις τῶν εἰρημένων ἐπαρχιῶν, διότι ἂν ἀπὸ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ τῆς ἐπαρχίας Σκοπέλου, ἀναβαίνοντος εἰς ψυχὰς 12,352 (ὅρα ἀριθμὸν 15 ἐφημ. Κυβερνήσεως τοῦ 1856) ἀφαιρεθῇ ὁ πληθυσμὸς τῆς Σκύρου συνιστάμενος εἰς ψυχὰς 2,279, ὑπολείπεται εἰς τὴν ἐπαρχίαν Σκοπέλου πληθυσμὸς ψυχῶν 10,074. Ἐὰν δὲ ὁ εἰρημένος πληθυσμὸς τῆς Σκύρου προστεθῇ εἰς τὸν ἐκ ψυχῶν 24,528 τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας, ὁ πληθυσμός της θέλει εἶσθαι πάλιν εἰς ψυχὰς 26,807.

Ἐπὶ τῶν ἐκτεθέντων λόγων στηρίζεται τὸ εἰσαγόμενον νομοσχέδιον, ἐφ' οὗ λαβὼν τὴν ἀπαιτουμένην ἄδειαν τῆς Α. Μ. λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ προκαλέσω τὴν ψῆφον ὑμῶν.

Ἀθῆναι τὴν 6 Φεβρουαρίου 1857.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς
Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον, ὡς ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθη, θέλει εἰσαχθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθῇ ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐν αὐτῇ συζήτησιν.

Ἀθήνησι τὴν 4 Φεβρουαρίου 1858.

ΟΘΩΝ.

Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀποφασίζομεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Ἡ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ ἀπὸ 5 Δεκεμβρίου 1845 νό-

μου καὶ τοῦ ἀπὸ 3|15 Ἀπριλίου 1853 Βασ. Διατάγματος ἀποτελοῦσα μέρος τῆς ἐπαρχίας Σκοπέλου νῆσος Σκύρος, ἀποσπᾶται ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας ταύτης καὶ προσαρτᾶται εἰς τὴν τῆς Καρυστίας.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ τυπωθῆ καὶ διανεμηθῆ καὶ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο κατὰ τὰς διατυπώσεις τοῦ κανονισμοῦ.

Ὁμοίως ὁ αὐτὸς ὑπουργὸς ὑπέβαλε νομοσχέδιον περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως δραχμῶν 50,000 πρὸς περιθαλψιν τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ παθόντων Κορινθίων κατὰ τὴν 9ην Φεβρουαρίου ε. ε., ἔχον ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως ὑποβάλλω εἰς τὴν ὑμετέραν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τὸ συναπτόμενον νομοσχέδιον ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐψηφισμένον.

Ἐν τῇ πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκθέσει μου, ἧς ἀντίγραφον παρασυνάπτεται, εὑρίσκεται τοὺς ἰσχυροτάτους λόγους ὑφ' ὧν προκαλεῖται ἡ ἀπόλυτος ἀνάγκη χορηγίας τῆς αἰτουμένης πιστώσεως.

Ἀναμφιβόλως, κύριοι, τρομακτικαὶ ἐντυπώσεις ἐγεννήθησαν καὶ ὑμῖν αὐτοῖς ἐπὶ τοιούτοις τραγικοῖς παθήμασι τοσούτου ἀριθμοῦ οἰκογενειῶν, εἰς τὴν ἐσχάτην ἀμηχανίαν περιελθουσῶν, καὶ ἀξίων πάσης ἀντιλήψεως. Πέποιθα ἑπομένως, ὅτι μετὰ τῆς αὐτῆς σπουδῆς καὶ ὑμεῖς, ὡς ἐν τῇ Βουλῇ, θέλετε φέρει τὴν ψῆφον ὑμῶν ὑπὲρ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, ὅπως ἐκ τοῦ παραυτίκα προφθασθῶσι τοσαῦται οἰκογένειαι τοὺς ἐσχάτους τῶν κινδύνων διατρέχουσαι.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 12 Φεβρουαρίου 1858.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς
Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 12 Φεβρουαρίου 1858.

Ο Θ Ω Ν

Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Χορηγεῖται ἔκτακτος πίστωσις ἐκ δραχμῶν πεντήκοντα χιλιάδων ἀριθ. 50,000, αἵτινες θέλουν χρησιμεύσει πρὸς βοήθειαν τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ τῆς 9 Φεβρουαρίου ε. ε. παθόντων καὶ ζημιωθέντων κατοίκων τῆς πόλεως Κορίνθου καὶ τῶν πέριξ αὐτῆς χωρίων.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ποσότης αὕτη θέλει πληρωθῆ ἐκ τῶν ἐσόδων τῆς ἐνεστώσης χρήσεως καὶ θέλει ἐπιβαρύνει τὸν διὰ τὴν αὐτὴν χρῆσιν εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, καταλογιζομένη ὑπὸ ἰδιαίτερον κεφάλαιον Β'. « Βοήθεια εἰς τοὺς ἐκ τοῦ σεισμοῦ παθόντας ».

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀπεφασίσθη ὁμοίως ἵνα τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ, καθ' σπουδὴν, συζητηθῆ ἀμέσως τὴν ἐπαύριον.

Ὁ δὲ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ὑπέβαλε μετὰ τῆς αἰτιολογικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως νομοσχέδιον περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ φόρου τῶν ζώων καὶ τῶν μελισσίων, καὶ ἀπεφασίσθη νὰ τυπωθῆ καὶ διανεμηθῆ κατὰ τὰς διατυπώσεις τοῦ κανονισμοῦ.

Ὁ αὐτὸς εἰσήγαγεν ἕτερον νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχμῶν 302,879 καὶ 24|00 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1857· ἀπεφασίσθη δὲ νὰ τυπωθῆ καὶ διανεμηθῆ κατὰ τὸν κανονισμόν. Τὰ νομοσχέδια ταῦτα μετὰ τῶν αἰτιολογικῶν ἐπ' αὐτῶν ἐκθέσεων ἔχουσιν ὡς ἑξῆς.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὑπ' ὄψιν τῆς Γερουσίας περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων τῶν ζώων καὶ τῶν μελισσίων νομοσχέδιον, καὶ τὰς ἐπ' αὐτοῦ αἰτιολογικὰς ἐκθέσεις μου, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. καὶ τὸ περὶ προσδιορισμοῦ τῶν αὐτῶν φόρων διὰ τὸ ἔτος 1858 νομοσχέδιον, παραδεχθὲν καὶ ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἄνευ οὐδεμιᾶς τροπολογίας.

Ἐπειδὴ ἡ ὥρα προέβη παρακαλῶ τὴν Γερουσίαν νὰ θεωρήσῃ καὶ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἐκ τῶν μᾶλλον κατεπειγόντων, ἐπισπεύδουσα τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισίν του.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 17 Φεβρουαρίου 1858.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Φεβρουαρίου 1858.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Ὁ ἐπὶ τῶν ζώων καὶ τῶν μελισσίων φόρος διὰ τὸ ἔτος 1858 προσδιορίζεται·

1 Ἐπὶ τῶν αἰγῶν καὶ προβάτων κατὰ κεφαλὴν λεπτὰ 25.
2 Ἐπὶ τῶν ὄνων λεπτὰ 50.
3 Ἐπὶ τῶν μεγάλων ζώων καὶ χοίρων δραχ. 1.
4 Ἐπὶ τῶν μελισσίων λεπτὰ 25 κατὰ κυψέλην (καφφίνιον).

Ἄρθρον 2.

Δὲν ὑπόκεινται εἰς φόρον,

1) Τὰ θηλάζοντα τῶν αἰγῶν, προβάτων καὶ χοίρων.

2) Οἱ πῶλοι τῶν ὄνων, ἵππων καὶ καμήλων, οἱ μόσχοι τῶν βοῶν καὶ τῶν βουβαλίων μέχρι τῆς ἡλικίας δύω ἐτῶν συμπεπληρωμένων εἴτε θηλάζουσιν, εἴτε ὄχι.

3) Οἱ ἀροτριῶντες βόες, ἀγελάδες καὶ βουβάλια.

4) Εἷς οἰκόσιτος χοῖρος δι' ἑκάστην οἰκογένειαν ὅπου καὶ ἂν διαιτᾶται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν τὸ ἐπισυνημμένον νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 302,879·24|00, ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1857, ἐπιψηφισθὲν ἤδη παρὰ τῆς Βουλῆς.

Τὴν πίστωσιν ταύτην ἐπροκάλεσαν χρέη τοῦ Κράτους ἀναμφισβήτητα ἀφ' ἑνὸς, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀνάγκαι τῆς ὑπηρεσίας ἀπροσδόκητοι καὶ ἀναπόφευκτοι. Ἀλλὰ διὰ νὰ πεισθῆ καὶ ἡ Γερουσία περὶ τῆς κατεπειγούσης ἀνάγκης τῆς ἀναπληρωματικῆς ταύτης πιστώσεως, σπεύδω συγχρόνως νὰ ἐκθέσω τοὺς λόγους τοὺς προκαλέσαντας αὐτήν.

Διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1857 ἐψηφίσθησαν διὰ ναυτικὰς συντάξεις δραχ. 360,000 ἀλλ' αἱ μέχρι σήμερον ἀπονεμηθεῖσαι ταιαῦται καὶ πληρωθησόμεναι κατὰ τὸ 1857, ἀναβαίνουσιν ἤδη εἰς δραχ. 390,000 καὶ εἰκάζεται, ὅτι μέχρι τῆς λήξεως τῆς χρήσεως ταύτης, θέλουν αὐξήσει εἰσέτι κατὰ δραχ. 30,000, εἰς τρόπον ὥστε τὸ σύνολον αὐτῶν θ' ἀπαρτίσῃ ποσὸν ἐκ δραχ. 420,000 ἤτοι δραχ. 60,000, πλέον τῆς ψηφισθείσης πιστώσεως, καὶ τῶν ὁποίων τὴν ἀναπλήρωσιν ἐξαιτοῦμαι.

Ἐπίσης ἡ πίστωσις τῆς ἀποζημιώσεως τῆς Γερουσίας ἀπεδείχθη ἀνεπαρκὴς διὰ τὴν ἐντελῆ ἐξόφλησιν τῆς τε ἀποζημιώσεως καὶ τῶν ἐξόδων τοῦ γραφείου αὐτῆς, διὸ καὶ ζητεῖται ἤδη νέα πίστωσις ἐκ δραχ. 20,000.

Τὰ ἔξοδα τοῦ γραφείου τοῦ ὑπουργείου περιεστρέφοντο κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη εἰς δραχ. 9,000 κατὰ δὲ τὸ 1856 ἀνέβη-

σαν εἰς δραχ. 12,167:06|00· ἐπειδὴ ὅμως ἀπ' ἀρχῆς τοῦ 1847 ἀνετέθη εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἡ πληρωμὴ τῶν μισθοδοσιῶν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος καὶ τῶν ἐπιτάκτων τοῦ ναυτικοῦ ἐν εἴδει συντάξιος, ἐθεωρήθη ἐπάναγκες, διὰ νὰ ἐνεργῆται ἔλεγχος ἀκριβὴς τόσον ἐπ' αὐτῶν καθὼς καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν συντάξεων καὶ ναυτικῶν χορηγημάτων, νὰ σχηματισθῶσι καὶ μητρῶα ἰδιαίτερα δι' ἑκάστην τῶν ἀνωτέρω συντάξεων, καὶ ἔλεγχοι σχετικοὶ καὶ διάφορα ἄλλα βοηθητικὰ βιβλία καὶ ἔντυπα, νὰ προστεθῶ δὲ καὶ ἕ τακτον προσωπικὸν διὰ νὰ διατηρῇ ἐνήμερον τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην, ἀποκατεστάθησαν σπουδαίαν ὡς ἐκ τῆς πληθύος τῶν πληρωμῶν εἰς χιλιάδας δικαιούχων· ἀπόδιξις τούτου εἶναι, ὅτι ἐνῷ ἄλλοτε αἱ συντάξεις περιωρίζοντο εἰς μόναν δραχ. 300,000 ἤδη ἔφθασαν σχεδὸν τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 1,400,000 καὶ ὁμοῦ μὲ τὰ ἐκ δραχ. 200,000 ναυτικὰ χορηγήματα, ἀπαρτίζουν ἐν συνόλῳ διαχείρισιν ἐκ δραχ. 1,600,000. Ἡ ἕνωσις ὅθεν τῶν ἐξόδων τοῦ γραφείου τοῦ ὑπουργείου μὲ ἐκεῖνα τῶν ναυτικῶν χορηγημάτων καὶ τῶν συντάξεων ἀποδεικνύουν ἀνεπαρκῆ τὴν πίστωσιν τῶν δραχ. 10,700 ἐν καιρῷ μάλιστα ὑπερτιμήσεως τοῦ ὑλικοῦ ἐν γένει· ἀλλ' ἡ διαχώρισις αὐτῶν εἶναι ἀδύνατος, καθόσον τὸ κεφάλαιον τοῦ ἐσωτερικοῦ χρέους, εἰς ὃ εἰσὶ καταλογισμέναι αἱ συντάξεις, δὲν εἶναι ἐπιδεκτικὸν τοιούτων ἐξόδων, καὶ ἑπομένως δὲν ἠμποροῦν νὰ ἐπιβαρύνωσιν εἰμὴ τὴν προσεπιχορήγησιν τοῦ ὑπουργείου. Διὰ νὰ ἀπαντηθῶσιν ὅθεν ὅλαι αἱ μέχρι τέλους δεκεμβρίου 1857 δαπάναι τῆς διπλῆς ταύτης ὑπηρεσίας, ἀπαιτεῖται προσθήκη δραχ. 5,000, ἥτις ἄλλως τε συγκρινομένη μὲ ἐκείνην τοῦ 1856 δὲν ὑπερτερεῖ τὴν τελευταίαν εἰμὴ κατὰ δραχ. 3,532:94, διὰ τοὺς ἄνω ἐκτεθέντας λόγους.

Προσθήκην δραχ. 2,000 ἀπαιτεῖ ὁμοίως καὶ τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ Κεφ. 8 τῆς ταμιακῆς ὑπηρεσίας· αὐτὴν δὲ ἐπροκάλεσαν αἱ σημέραι ἀναπτυσσόμεναι εἰσπράξεις τῶν ταμείων, αἵτινες ἀπαιτοῦσι πλειότερα βιβλία καὶ ἔντυπα· ἡ ζητουμένη ἤδη πίστωσις ἐκ δραχ. 99,99:24 δι' ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων, ἀφορᾷ, ὡς ἐμφαίνεται ἀπὸ τὸν ἐπισυνημμένον ἀναλυτικὸν πίνακα, χρέη τοῦ Κράτους ὁ εἰλόμενα, ἢ διότι δὲν ἐκκαθρίσθησαν πρὸ τῆς λήξεως τῶν ἀρμοδίων χρήσεων, ἢ δὲν διετάχθη ἡ πληρωμή των δι' ἔλλειψιν πιστώσεων, σήμερον ὅμως τὸ δημόσιον δὲν δύναται ἐπὶ πλέον ν' ἀρνηθῇ ἢ ν' ἀναβάλῃ τὴν πληρωμὴν αὐτῶν, καθόσον τὰ χρέη ἀπεκατέστησαν ἀπαιτητά.

Ἡ μὴ ἀνέγερσις εἰσέτι τῶν τελωνιακῶν καταστημάτων Πα-

τρῶν καὶ Καλαμῶν ὑπεχρέωσε τὸ δημόσιον νὰ ἐνοικιάσῃ εὐρυχωροτέρας ἀποθήκας, καθότου τὸ ἐμπόριον τῶν δύο τούτων πόλεων καθημερινῶς ἀναπτύσσεται· ὡς ἐκ τούτου ἐδόθησαν νὰ πληρωθῶσιν ἐνοίκια ἀνώτερα τῶν παρελθόντων ἐτῶν, συγχρόνως ἐνεκρίθη νὰ ἐροδιασθῶσιν ὄχι μόνον τὰ σημαντικώτερα τελωνεῖα, ἀλλὰ τὰ πλεῖστα τῶν τελωνείων καὶ ὑποτελωνείων μὲ πλάστιγγας τοῦ δεκαδικοῦ συστήματος, ὥστε ἐγένετο προμήθεια πλέον τῶν προϋπολογισθέντος ποσοῦ αὐτῶν. Ἐπὶ τέλους ἡ ἔκδοσις καὶ ἐφαρμογὴ τοῦ νέου τελωνιακοῦ Δασμολογίου ἀπῄτησεν πλειότερον ὑλικόν, εἰς τρόπον ὥστε, διὰ νὰ ἀνταντηθῶσιν ὅλαι αἱ δαπάναι αὗται, ἀπαιτεῖται προσθήκη εἰς τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Κεφ. 15 « ἔξοδα ὑπηρεσίας Τελωνείων » δραχ. 7,000.

Αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ χαρτοσήμου περιοριζόμεναι ἄλλοτε εἰς δραχ. 200,000 καὶ κατόπιν εἰς δραχμὰς 250,000 ηὔξησαν πρὸ δύω ἐτῶν μέχρι τῶν δραχ. 30,000, κατὰ δὲ τὸ 1857 παρουσιάζουν ἔτι μεγαλητέραν αὔξησιν, ἥτις, ὡς εἰ ἄλλο, θέλει φθάσει εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 400,000, ἥτοι πλέον τῆς ψηφισθείσης ποσότητος κατὰ δραχ. 100,000. Ἀλλ' ἡ αὔξησις αὐτη μακρὰν τοῦ νὰ ἦναι πραγματικὸν βάρος τοῦ δημοσίου, ἀπεναντίας συντελεῖ τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐπαύξησιν τῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους, καθ' ὅσον ὅσον πλειοτέρα τοῦ χαρτοσήμου κατανάλωσις γίνεται, τόσον πλειότερον προσδίδουν αἱ εἰσπράξεις τοῦ ἐμμέσου τούτου φόρου.

Τὸ ὑπουργεῖον ἔχον ἀνάγκην νὰ λάβῃ στατιστικὰς πληροφορίας ὡς πρὸς τὴν ναυπηγησίμων ξυλείαν τῶν δασῶν τῆς Ἀκαρνανίας καὶ τῆς δυτικῆς παραλίας τῆς Πελοποννήσου, ἀπέστειλεν εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα ὁμοῦ μὲ τὸν δασάρχην Ἀχαΐας ναυπηγὸν ἔμπειρον διὰ νὰ παρατηρήσῃ τὰ δάση ταῦτα.

Διὰ τὴν ἔκτακτον ταύτην ἀποστολὴν, ἐνεργηθεῖσαν πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου, ἐδαπανήθησαν ἀπὸ τὰ ἔξοδα τῆς ὑπηρεσίας τῶν δασῶν δραχ. 1200. Πρὸς ἀναπλήρωσιν ὅθεν τῶν προκειμένων ἐξόδων ἀπαιτεῖται νέα ἰσότητος πίστωσις.

Ἐπὶ τέλους προσθήκη δραχ. 8,000 εἶναι ἀναγκαία ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Κεφ. 22. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου θέλουν πληρωθῇ εἰς τὸν δῆμον Ἀθηναίων διὰ τὸ ἀποφασισθὲν δικαίωμα τῆς διοχετεύσεως ὕδατος εἰς τὰ καταστήματα τῆς Βουλῆς, τοῦ Νομισματοκοπείου, τοῦ Τυπογραφείου καὶ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου δραχ. 2550, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ποσὸν θέλει χρησιμεύσει διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ὁδοιπορικῶν ἐξόδων διαφόρων ὑπαλλή-

λων ἀποσταλέντων ἐκτάκτως διὰ τὴν καταγραφὴν τῶν ἐθνικῶν φθαρτῶν κτημάτων

Ἀναπληρώσεως ἐπίσης ἔχουσιν ἀνάγκην καὶ αἱ πιστώσεις τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Κεφαλ. 15 « ἐπισκευαὶ Τελωνιακῶν καταστημάτων » καὶ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Κεφ. 20 « ἔξοδα ἐξορύξεως γαιανθράκων καὶ λοιπῶν ὀρυκτῶν ». Καὶ ἡ μὲν πρώτη διότι ἐθεωρήθη ἐπωφελέστερον πρὸς ἀποφυγὴν τῶν πληρωνομένων ἐνοικίων ἰδιωτικῶν ἀποθηκῶν, ἐν ἐλλείψει Τελωνιακοῦ καταστήματος εἰς Πειραιᾶ, νὰ ἐπισκευασθῇ τὸ ἀποτεφρωθὲν Τελωνιακὸν κατάστημα, καθὼς καὶ ἐκεῖνο τῆς διαμετακομίσεως Σύρου, καὶ νὰ γίνωσιν οὕτω χρήσιμα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μέχρι τῆς ἀνεγέρσεως τῶν νέων καταστημάτων. Κατὰ συνέπειαν διετάχθη ἀμέσως ἡ ἐπισκευὴ αὐτῶν, καθόσον τὸ πρᾶγμα δὲν ἐπεδέχετο ἀναβολὴν καὶ πρὸς τοῦτο ἐδαπανήθησαν περὶ τὰς δραχ. 22,000. Ἡ δὲ δευτέρα, διότι πρόκειται νὰ ἐνεργηθῶσι διάφοροι πληρωμαὶ, δι' ἔξοδα πορείας καὶ μισθοδοσίας τῶν ἐκ Σικελίας μετακληθέντων ἐμπείρων θειορύχων, καὶ τῶν ἀναγκαιούντων διὰ τὴν ἐξόρυξιν καὶ ἐκκαθάρισιν τοῦ θείου ἐργατῶν.

Ἐπειδὴ ὅμως ἀμφότερα τὰ ἄρθρα ταῦτα ἔχουν διαθέσιμα ποσὰ, καθόσον τῆς ἐκ δραχμῶν 170,000 διὰ τὴν οἰκοδομὴν τῶν Τελωνιακῶν καταστημάτων Πειραιῶς, Πατρῶν, Καλαμῶν κλπ. προσδιορισθείσης πιστώσεως δὲν ἐγένετο χρῆσις, ἕνεκεν διαφόρων προσκομμάτων παρεμποδιζόντων τὴν ἀνέγερσιν αὐτῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἐξόρυξις τῶν γαιανθράκων τῆς Κύμης δὲν θέλει ἀπορροφήσει κατὰ τὸ 1857 ὁλοσχερῶς τὴν ψηφισθεῖσαν διὰ τοῦ ἀπὸ 10 Ἰουνίου 1857 Νόμου πίστωσιν τῶν δραχμῶν 30,000, διὰ ταῦτα ἀντὶ νὰ ζητηθῇ ἀναπληρωματικὴ πίστωσις ἐπὶ τῶν δύο τούτων ἄρθρων, ἐθεωρήθη καταλληλότερον νὰ ἐπεκταθῇ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν καὶ εἰς τὰς ἄνω μνημονευθείσας δαπάνας, καθόσον μάλιστα αὐταὶ ὑπάγονται εἰς τὰ αὐτὰ ἄρθρα τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ἐπ' αὐτῷ τῷ σκοπῷ ἐπρόσθεσα τὸ ἄρθρον 2 εἰς τὸ ἐπισυνημμένον νομοσχέδιον, δι' οὗ τακτοποιεῖται ὁ καταλογισμὸς τῶν ἐξόδων τῶν ἀνωτέρω δύο ὁμορῶν ὑπηρεσιῶν, ἄνευ προσθήκης νέων ἐξόδων.

Ἐκ τούτων πείθεται ἡ Γερουσία περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐπιψηφίσεως τῆς αἰτουμένης ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως, διὸ παρακαλῶ ὅπως εὐαρεστηθῇ νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἐπ' αὐτῆς ἔγκρισίν της.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν.

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 16 Ἰανουαρίου 1858.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν·

Ἄρθρον 1. Χορηγεῖται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἀναπληρωματικὴ πίστωσις ἐκ δραχμῶν τριακοσίων δύω χιλιάδων καὶ ὀκτακοσίων ἑβδομήκοντα ἑννέα καὶ λεπτῶν εἴκοσι τεσσάρων (302,879:24) ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως τοῦ 1857 καταλογιζομένων ὡς ἑξῆς·

Εἰς χρέος δημόσιον	δραχ.	60,000
Εἰς ἀποζημίωσιν Βουλῶν	»	20,000
Εἰς γενικὴν ὑπηρεσίαν	»	106,679:24
Εἰς ἔξοδα διοικήσεως	»	116,200
Τὸ ὅλον δρ.		302,879:24

Ἄρθρον 2. Ἡ διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως τοῦ 1857 ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ κεφαλαίου 15 ἐκ δραχ. 175,000 καὶ ἡ διὰ τῆς ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως τῆς 10 Ἰουνίου 1857 ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ κεφαλαίου 26 ἐκ δραχ. 30,000 χορηγηθεῖσα πίστωσις, θέλει χρησιμεύσει ἡ μὲν πρώτη δι' οἰκοδομὰς καὶ ἐπισκευὰς τελωνιακῶν καταστημάτων, ἡ δὲ δευτέρα δι' ἔξοδα ἐξορύξεως γαιανθράκων καὶ λοιπῶν ὀρυκτῶν.

Ἄρθρον 3. Ἡ ἐν τῷ 1 ἄρθρῳ ἀναπληρωματικὴ πίστωσις θέλει διανεμηθῇ εἰς τὰ διάφορα κεφάλαια καὶ ἄρθρα τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1857 κατὰ τὸν ὧδε προσκρτημένον πίνακα.

Ἄρθρον 4. Τὰ ἔξοδα δι' ἃ χορηγεῖται ἡ ἀνωτέρω ἀναπληρωματικὴ πίστωσις θέλουν πληρωθῇ ἐκ τῶν ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1857.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

ΠΙΝΑΞ

Ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως καὶ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως τοῦ 1857.

Προϋπολογ. Κεφάλ.	Προϋπολογ. Ἄρθρο.	Προσδιορισμὸς ἐξόδων καὶ ὑπηρεσιῶν		Ποσὸν ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως Κατ' ἄρθρον		Κατὰ κεφάλαιον	
3	12	Συντάξεις	Ναυτικαὶ	60000		60000	
5	12	Ἀποζημιώσ. Βουλῶν	Γερουσία	20000		20000	
6	3	Κεντρικὴ ὑπηρεσία	Ἔξοδα γραφείου τοῦ Ὑπουργείου	5000		5000	
8	6	Ταμεῖα	Βιβλία κλπ.	2000		2000	
10		Ἔξοδ. κλειστ. χρήσεων.		9679	24	99679	24
15	12	Τελωνεῖα	Ἔξοδα ὑπηρεσίας	7000		7000	
16	4	Χαρτόσημον	Ἀποδοχαί	100000		130000	
19	12	Δάση	Ἔξοδα ὑπηρεσίας	1200		1200	
22	4	Κτήματα	Ὁδοιπορικὰ κλπ.	8000		8000	
						302879	24

Ἀνακεφαλαίωσις.

Μέρος	Ὑπηρεσία	Ποσὸν	
I	Χρέος δημόσιον	60000	
III	Ἀποζημιώσεις Βουλῶν	20000	
IV	Γενικὴ ὑπηρεσία	106679	24
V	Ἔξοδα διοικήσεως	116200	
		302879	24

Ἐν Ἀθήναις τὴν 9 Νοεμβρίου 1857.

Ὁ Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

ΠΙΝΑΞ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ.

Ἐξόδα τῆς χρήσεως 1857.

Μέρος IV. Κεφ. ΙΒ. Κεφ. 40. Ἔξοδα κλειστῶν χρήσεων.

Ἐπαρχία	Ὄνομα ἐκκαθ/γου	Αἰτία πληρωμῆς	Μηνιαῖον ποσὸν	Πληρωτέον ποσὸν	Ὁλικὸν ποσὸν καθ' ὑπηρεσίαν
		Ναυτικὰ χορηγήματα.			
Σμύρνα	Κωνστ. Σπετσιέρ	Διὰ καθυστερουμένων χορηγημάτων τῶν ἐτῶν 1853, 1854, 1855 καὶ 1856		15591 81	
Ἀσιατικὴ Σμύρνα	Κοινὸς νέων Ψαρῶν Κληρονόμοι Ν. Ἀβέρωφ.	Ὁμοίως 1853, 1854, καὶ 1855 Ὅσα ἐξεπέσθησαν ἀπὸ τὸ ὑπ' ἀρ. 7,914 ἔνταλμα 1854.		17187 20 600 25	33312 31
		Συντάξεις στρατιωτικαί.			
Καλάμαι	Χήρα καὶ ὀρφ. Α. Μεζάκη	Διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου 1856	9 33	9 33	
Ἀκρόπολις	» Ν. Καστρινάκη	Ὁμοίως ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1854 ἕως τέλους 1855	9 33	223 92	
Παρασκευὴ	» Ἰω. Λάσκαρη	Ὁμοίως ἀπὸ 1 Ἀπριλίου » » »	9 33	195 93	
Τσάκωνες	» Δ. Κοντόγκονα	Ὁμοίως ἀπὸ 24 » 1853 » » »	27 66	974 64	
Πάτραι	Ὀρφανὴ Εὐστ. Νικολάου	Ὁμοίως ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου » » »	14	504	
Θήβαι	Ἰωαν. Δημητζέλου	Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς συντάξεώς του ἀπὸ 1 Φεβρουαρίου 1854 ἕως τέλους τοῦ 1856	2 50	57 50	
Καλάμαι	Γεώργιος Γκαγκγκιόζης	Ὁμοίως	4 80	110 40	
Χαλκὶς	Δημ. Δαλιάνης	Ὁμοίως	5 50	126 50	
Τρίχωνὶς	Χήρα καὶ ὀρφ. Χρ. Ζίση	Πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἐν δρ. 980 ποσοῦ ὃ ἀπαιτεῖται εἰς τὸν πρόσφατον θάνατον τοῦ 1858 κατὰ παρέκκλισιν ἀπὸ ὅρους 308 διὰ τὴν σύνταξιν ἀπὸ 1 Μαρτίου 1854 ἕως τέλους 1855		28	33312 31
		Πρὸς μετακύρωσιν			

Ἐπαρχία	Ὄνομα δικαιούχου	Αἰτία πληρωμῆς	Μηνιαίων ποσῶν		Πληρωτέων ποσῶν		Ὁλικῶν ποσῶν καθ' ὑπηρεσίαν	
		Ἐκ μεταφορᾶς . . .					33342	31
Μαντινεία	Εὐστ. Χριστόπουλος . . .	Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς συντάξεώς του ἀπὸ 1 Φεβρουαρ. ἕως τέλους 1854	7	20	79	20		
Ναύπλιον	Λουκᾶς Ζητουνιάτης . . .	Ὁμοίως ἀπὸ 1 Ἰανουαρ. ἕως τέλους Δεκεμβρ. 1855 .	2	80	33	60		
Εὐρυτανία	Χήρα καὶ ὀρφ. Β. Ζαρμακούπη	Διὰ σύνταξιν ἀπὸ 10 Σεπτεμβ. μέχρι τέλους Δεκεμ. 1855	8	33	30	66		
Σπέτσαι	Χήρα καὶ ὀρφ. Ἀνδ. Βισβίκη	Ὁμοίως ἀπὸ 24 Ἰανουαρ. 1853 » »	33	33	1174	32		
Ναύπλιον	Ἰω. Μήτρου	Δι' αὔξησιν συντάξ. ἀπὸ 1 Φεβρ. 1854 » »	4		92			
Φθιώτις	Χήρα καὶ ὀρφ. Ἀντ. Μιχαὴλ	Διὰ σύνταξιν ἀπὸ 1 Μαΐου ἕως τέλους Δεκεμβρίου 1855	11		88			
Ἐπιδ. Δυμηρᾶ	Ἀεονάρδος Βουβελάκης . .	Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς συντάξεώς του ἀπὸ 1 Φεβρουαρ. 1854 ἕως τέλους 1855	7	65	175	95		
Πάτραι	Ἀνδρ. Καλογιαννόπουλος .	Ὁμοίως	10	20	234	60		
Ἀττική	Ἰω. Κλέπτης	Ὁμοίως	7	20	165	60		
Χαλκὶς	Γκιουλσοὺμ Ἰσμαὴλ Γκέκα.	Διὰ σύνταξιν τῶν ἐτῶν 1853, 1854 καὶ 1855 . . .	33	33	1199	88		
Ναύπακτος	Κληρονόμ. Αἰκ. Ν. Γκίλη	Ὁμοίως	8	25	297			
Ἀττική	Νικόλαος Ἰωάννου . . .	Δι' αὔξησιν τῆς συντάξεώς του ἀπὸ 16 Ἰανουαρίου ἕως τέλους Δεκεμβρίου 1855	6	80	78	20		
Σπέτσαι	Παγώνα Ν. Γκίκα Δάμπρου	Διὰ σύνταξιν ἀπὸ 24 Ἰανουαρ. 1853 ἕως τέλους Δεκεμ. 1855	45		1585	50		
Ἀττική	Μαρῖνος Γρηγορίου . . .	Δι' αὔξησιν τῆς συντάξεώς του ἀπὸ 1 Φεβρ. 1854 ἕως τέλους 1856	5		175			
»	Κωνστ. Χ. Μπαμπᾶς . .	Ὁμοίως	16	50	577	50		
»	Σπῦρος Κασνέζης . . .	Ὁμοίως ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1855 ἕως τέλους τοῦ 1856	5	40	71	40		
»	Χήρα καὶ ὀρφ. Ἐμ. Γεωργίου	Διὰ σύνταξιν ἀπὸ 13 Ἰανουαρ. 1853 ἕως τέλους 1856	9	33	447	84		
					892	80	9629	17
Ἀττική	*Οἱ ἐν Βαυαρίᾳ συνταξιοῦχοι*	Διὰ καθυστερουμένην σύνταξιν αὐτῶν						
		Συντάξεις ναυτικαί.						
»	Χήρα καὶ ὀρφ. Δ. Ν. Ἐργασκιάρη	Διὰ σύνταξιν ἀπὸ 24 Ἀπριλίου 1853 ἕως τέλους 1855	10		322	31		
Σύρος	Χήρα καὶ ὀρφ. Ἀν. Σκορδῆ	Ὁμοίως	33	33	1074	33		
Ὕδρα	Ἀσημίνα Δ. Καροῦ . . .	Ὁμοίως	9	37	302	01		
Σύρος	Ν. Δ. Ν. Μαμούνη ὀρφανὸς	Ὁμοίως	44	33	1428	85		
Ὕδρα	Χήρα καὶ ὀρφ. Γ. Θεοδώρου	Ὁμοίως	12	50	402	87		
Ἀττική	Μαρία Α. Παπ. Νικολῆ .	Διὰ καθυστερουμένην σύνταξιν τοῦ Δεκεμβρίου 1855 .	10		40			
»	Χήρα καὶ ὀρ. Θ. Ι. Ταιγκάρη	Διὰ σύνταξιν ἀπὸ 16 Ἰανουαρ. ἕως τέλους Δεκεμβ. 1855	8	33	91	63		
»	Εὐγενὴ Ἀντ. Παξινοῦ . .	Ὁμοίως ἀπὸ 24 Ἀπριλίου 1853 » »	9	37	302	01		
Σπέτσαι	Χήρα καὶ ὀρφ. Μιχ. Φράγκου	Ὁμοίως	8	33	268	45		
Ἀττική	Νικολέττα Ἀναγν. Δ. Ζωγκοῦ	Ὁμοίως	7	50	241	75		
»	Μαρία Δ. Ῥέστου . . .	Ὁμοίως	5		161	12		
Σπέτσαι	Χήρα καὶ ὀρφ. Ν. Π. Τζαχαντάρη	Ὁμοίως	44	33	1428	85		
Ὕδρα	Διονύσιος Ν. Π. Σαΐδου .	Ὁμοίως	13	54	436	35		
»	Αἰκατ. Δήμου Λίμου . .	Ὁμοίως ἀπὸ 24 Ἀπριλίου 1853 ἕως τέλους 1856 .	8	33	374	85		
»	Ἑλένη Ἰω. Κριεζῆ . . .	Ὁμοίως ἀπὸ 1 Σεπτεμβρ. 1854 » 1856 .	7	50	210		7035	38
		Δίκαια.						
Καλάβρυτα	Ν. Οἰκονόμος ἀπὸ Κλειτωρ.	Διὰ μισθὸν ἀπὸ 1 Δεκεμβρίου 1845 ἕως 15 Ἰουνίου 1846 ἐκπεσθέντα ἀπὸ τὰ ἐντάλματα ὑπ' ἀριθ. 7,518, 7,333, καὶ 7,727 τῆς χρήσεως 1845 ἐπὶ συμψηφισμῷ εἰς χρέος αὐτοῦ πρὸς τὸ δημόσιον			325			
»	Ἀποθηκάρ. καὶ ἰδιοκτῆται.	Διὰ μισθὸν καὶ ἐνοίκια ἀπὸ Μαρτίου 1856 ἕως τῆς ἐκκενώσεως τῶν ἀποθηκῶν			4314	64		
Γόρτυνος	Ἰω. Τζέρτος ἰδιοκτήτης .	Δι' ἐνοίκιον τῆς ἀποθήκης του ἐν Δερβίτζῃ ἀπὸ 1 Αὐγούστου 1853 μέχρι τῆς ἐκκενώσεώς της . . .			43	65		
	Ἰω. Λεμπρίδης οἰκ. ἔφορος	Δι' ἔξοδα μεταβάσεώς του εἰς Καρύταιναν καὶ Δερβίτζαν Πρὸς μεταφοράν . . .					50026	86

Ἐπαρχία	Ὄνομα δικαιούχου	Αἰτία πληρωμῆς.	Μηνιαίων ποσῶν	Πληρωτέων ποσῶν	Ὁλικὸν ποσὸν καθ' ὑπηρεσίαν
		Ἐκ μεταφορᾶς . . .			50026 86
		πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς ἀποδιδομένης εἰς τοὺς ἀποθηκαρίους νοθεύσεως καρπῶν		11	
	Ἰδιοκτῆται ἀποθηκῶν . .	Δι' ἐνοίκια τῶν ἀποθηκῶν των ἀπὸ 1 Ἰουνίου 1856 μέχρι τῆς ἐκκενώσεώς των		605 78	
	Ἀποθηκάριοι καὶ ἰδιοκτῆται	Διὰ μισθοὺς καὶ ἐνοίκια ἀπὸ 1 Ἰουνίου 1857 μέχρι τῆς ἐκκενώσεως τῶν ἀποθηκῶν		2215	
Φθιώτις	Στέφ. Δ. Μπαλτόπουλος .	Δι' ἀντιμισθίαν του ὡς ἐκτιμητοῦ τῶν ἐλαιοδεκάτων τοῦ δήμου Ἡρακλειωτῶν		18	
Φθιώτις	Ἀποθηκάριοι καὶ ἰδιοκτῆται	Διὰ μισθοὺς καὶ ἐνοίκια ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1856 μέχρι τῆς ἐκκενώσεως τῶν ἀποθηκῶν		1214 85	
	Ἔφορος Φθιώτιδος . . .	Δι' ἀγώγια μεταφορᾶς δημοσίου σίτου ἐκ κοιλῶν 1293 ἀπὸ τὴν ἀποθήκην Ἁγιᾶ εἰς τὸ παράλιον Στυλίδος, προκαταβληθέντα		969 75	
Μῆλος	Ἀποθηκάριοι καὶ ἰδιοκτῆται	Διὰ μισθοὺς καὶ ἐνοίκια ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν γενημάτων μέχρι τῆς ἐκκενώσεως τῶν ἀποθηκῶν . .		528 70	
Λακεδαίμων	Ἀποθηκάριοι καὶ ἰδιοκτῆται	Διὰ μισθοὺς καὶ ἐνοίκια ἀπὸ 1 Μαρτίου 1857 ἕως τέλους Ἰουνίου		425 02	
	Π. Ι. Σαλομὸς ἀποθηκάριος	Διὰ μισθὸν ἀπὸ 1 ἕως 28 Ἰουλίου 1857 καθ' ἣν ἀπελύθη.		28	
Ἠλεία	Τελώνης Κυλλήνης . . .	Δι' ἔξοδα μετακομίσεως τῶν καρπῶν τῆς ἀποθήκης Κυλλήνης ἐπὶ συμφήρισμῷ		138 30	
»	Ἀποθηκάριοι καὶ ἰδιοκτῆται	Διὰ μισθοὺς καὶ ἐνοίκια ἀπὸ 1 Μαΐου ἕως τέλους Ἰουλίου 1857		2314 30	
»	Οἱ ἴδιοι	Ὁμ. ἀπὸ 1 Αὐγούστ. 1857 ἕως τῆς ἐκκενώσ. ἀποθηκῶν		745 38	
Τρικκάλων	*Ἀποθηκάριοι καὶ ἰδιοκτῆται*	*Διὰ μισθοὺς καὶ ἐνοίκια ἀπὸ 1 Φεβρ. 1857 μέχρι τῆς ἐκκενώσεως τῶν ἀποθηκῶν . . . . . .*		*1023 71*	
Ἀττική	Γεώργιος Σκουζὲς . . .	Δι' ἐνοίκιον τῆς ἐν Πειραιεῖ ἀποθήκης τοῦ Ἰουλίου καὶ Αὐγούστου 1857		380	
»	Ἰδιοκτῆται ἀποθηκῶν . .	Ὁμοίως τοῦ μηνὸς Ἰουνίου 1857		195 80	
»	Ἰω. Πατούσας ἀποθηκάριος	Διὰ μισθὸν τοῦ μηνὸς Αὐγούστου 1857		420	
Βόνιτζα	Πραγματογνώμον. Σωκῶν .	Δι' ἀντιμισθ. αὐτῶν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας		252 10	
Ἐπτὰ Λιμενῶν	Ἀποθηκάριοι καὶ ἰδιοκτῆται	Διὰ μισθοὺς καὶ ἐνοίκια ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν γενημάτων μέχρις τῆς ἐκκενώσεως τῶν ἀποθηκῶν .		2204 70	
Εὐρυτανία	Ἀποθηκάριοι καὶ ἰδιοκτῆται	Ὁμοίως ἀπὸ 1 Μαΐου 1857 μέχρι τῆς ἐκκενώσεως τῶν ἀποθηκῶν		261 04	
Μαντινεία	Ἀποθηκάριοι καὶ ἰδιοκτῆται	Ὁμ. 1 Μαρτίου 1857 μέχρι ἐκκενώσεως ἀποθηκῶν .		1233 44	
Λακωνία	Ἀποθηκάριοι καὶ ἰδιοκτῆται	Ὁμ. 1 Φεβρουαρ. 1857 » » .		1068 62	
Ἄνδρος	Ἀπαριθμηταὶ μαλισσίων .	Δι' ἀντιμισθίαν αὐτῶν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν . . .		108	
Σύρος καὶ Κέα	Ἀποθηκάριοι καὶ ἰδιοκτῆται	Διὰ μισθοὺς καὶ ἐνοίκια ἀπὸ 1 Ἰανουαρ. 1857 μέχρι τῆς ἐκκενώσεως τῶν ἀποθηκῶν		427 74	
»	Ἀπαριθμηταὶ χοίρων . . .	Δι' ἀντιμισθίαν αὐτῶν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας των		105	
Κορινθίας	Ἀποθηκάριοι καὶ ἰδιοκτῆται	Διὰ μισθοὺς καὶ ἐνοίκια ἀπὸ 1 Μαΐου 1857 μέχρι τῆς ἐκκενώσεως τῶν ἀποθηκῶν		591 33	
Καρυστία	Ὁμοίως	Ὁμοίως ἀπὸ 1 Μαΐου 1857 μέχρις ἐκκενώσεως ἀποθηκ.		360 85	
	Εὐστ. Μπάνης ἀποθηκάριος	Δι' ἔξοδα ἀναπαιρέσεως τῶν καρπῶν τῆς ἀποθήκης Ἀλιβερίου προκαταβληθέντα ὑπ' αὐτοῦ		70	
Τριπολιτσᾶς	Ἀποθηκάριοι καὶ ἰδιοκτῆται	Διὰ μισθοὺς καὶ ἐνοίκια ἀπὸ 1 Ἰανουαρ. 1857 μέχρι τέλους Μαρτίου ἰδίου ἔτους		4545 58	
»	Γ. Ῥουσσάκης γραμμ. τοῦ ἐπαρχείου	Δι' ἔξοδα μεταβάσεώς του εἰς τοὺς δήμους Αὐλῶνος, Δωρίου καὶ Τριπόλεως, πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς ἀποδιδομένης εἰς τοὺς ἀποθηκαρίους νοθεύσεως καρπῶν . .		45	
»	Π. Πλατιάδης γραμμ. τῆς ἐπαρ.	Ὁμοίως πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν		46	
		Πρὸς μεταφοράν . .			50026 86

Ἐπαρχία	Ὄνομα δικαιούχου	Αἰτία πληρωμῆς	Μηνιαίων ποσῶν	Πληρωτέων ποσῶν		Ὁλικῶν ποσῶν καθ' ὑπηρεσίαν	
		Ἐκ μεταφορᾶς . . .				50026	86
Μεγαλόπολις	Ἀποθηκάριοι καὶ ἰδιοκτῆται	Διὰ μισθοὺς καὶ ἐνοίκια ἀπὸ 1 Μαρτίου 1857, μέχρι τῆς ἐκκενώσεως τῶν ἀποθηκῶν		728	32		
Θῆβαι	Ἀποθηκάριοι καὶ ἰδιοκτῆται	Διὰ μισθοὺς καὶ ἐνοίκια ἀπὸ 1 Ἰουνίου μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου 1857		120	90		
Λακεδαίμων	Προσωπικὸν ἐπὶ τῶν κουκουλ.	Δι' ἀντιμισθίαν αὐτῶν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας των		308			
Ὀλυμπία	Ἀποθηκάριοι καὶ ἰδιοκτῆται	Διὰ μισθοὺς τῶν ἀποθηκαρίων καὶ ἐνοίκια τῶν ἀποθηκῶν ἀπὸ 1 Μαΐου 1857 μέχρι τῆς ἐκκενώσεως τῶν ἀποθηκῶν		613	15	22739	74
		Χαρτόσημον					
Νάξος	Α. Γ. Πάνος πρώην Ταμίας Νάξου	Δι' ἔξοδα προκαταβληθέντα παρ' αὐτοῦ εἰς τοὺς δικαστικοὺς κλητῆρας Γ. Οἰκονόμου καὶ Α. Μαρμαμάτη ἐξ ἀποδοχῶν χαρτοσήμου τοῦ 1856		410	50	410	50
		Νομισματόσημον					
Ἀττικὴ	Ἰω. Καρπούνης Διευθυντὴς τοῦ Νομισματοκοπείου	Διὰ τὴν καθυστεροῦμένην μισθοδοσίαν αὐτοῦ τῶν ἐτῶν 1855 καὶ 1856 πρὸς ὀραχ. 120 κατ' ἔτος . . .		240		240	
		Μεταλλεῖα					
Μῆλος	Ταμίας Μήλου	Πρὸς τελείαν ἐξόφλησιν τῶν ἐξόδων τῆς ἐξορύξεως μολοπετρῶν κατὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον τοῦ 1856 . . .		1354		1354	
		Κτήματα					
Ἀττικὴ	Δῆμος Ἀθηναίων	Διὰ δικαίωμα διοχετεύσεως ὕδατος εἰς τὰ δημόσια καταστήματα τῆς Βουλῆς, Νομισματοκοπείου, Τυπογραφείου καὶ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου τοῦ 1855.		2625		2625	
		Ἀποζημιώσεις					
Ναύπακτος	Κων. Κόλιας φύλαξ κατασχεμένων ζώων . . .	Δι' ἀντιμισθίαν αὐτοῦ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας		45			
	Ὁ ἴδιος	Ὁμοίως		28	50		
Μεσολόγγιον	Διάφοροι δικαιοῦχοι . . .	Διὰ δικαιώματα αὐτῶν πρὸς προφύλαξιν τῶν ζώων τῶν ἐκ τῆς τουρκικῆς γῆς εἰσελθόντων		3896	64		
Καλάμαι	Α. Δ. Κουσουλάκος γραμματεὺς εἰρηνοδ. Καλαμῶν.	Δι' ἐπιτοπίους ἀνακρίσεις εἰς ἃς συνέπραξε κατὰ τὴν 6ην τριμηνίαν 1857		45			
Γόρτυνος	Ἰω. Διμπερόπουλος εἰρηνοδίκης Ἐλευσῖνος, καὶ Α. Γολφῖνος ὑπογραμματεύς .	Δι' ὁδοιπορικὰ αὐτῶν ἔξοδα μεταβάντων ἐπιτοπίως πρὸς ἐξέτασιν μαρτύρων καὶ δικαστικῶν αὐτοψιῶν συνεπείᾳ ἀποφάσεων τῶν ἐν Ναυπλίῳ Ἐφετῶν		20			
Ἀττικὴ	Α. Ν. Ἀποστύλη . . .	Διὰ τὴν 6ην καὶ 7ην ὁδὸν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ πλοίου του ὁ Φοίνιξ		18578		22583	14
						99679	24

Ἀναπληρωματικαὶ πιστώσεις	Ποσὰ	
Χορηγήματα	33342	31
Συντάξεις	16684	55
Δίκαται	22739	74
Χαρτόσημον	110	50
Νομισματοκοπεῖον	240	
Μεταλλεῖα	1354	
Κτήματα	2625	
Ἀποζημιώσεις	22583	11
Τὸ ὅλον δραχ.	99679	21

Ἀπαγγείλαντος ἔπειτα τοῦ Κ. προέδρου ὡς ἀντικειμένου τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως δραχ. 50,000 εἰς ἀποζημίωσιν τῆς ὑπερτιμημένης τροφοδοσίας τῶν ναυτικῶν πληρωμάτων, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης λαβὼν τὸν λόγον εἶπε·

Κύριοι! Ἀπὸ τὴν ὑπ' ὄψιν ἡμῶν ἔκθεσιν μανθάνομεν, ὅτι ὑπάρχει κανονισμός τις, καθ' ὃν πρέπει νὰ δίδηται ὡρισμένον τι ποσὸν διὰ τροφοδοσίαν τοῦ ναύτου εἰς χρήματα ἢ εἰς εἶδος, καὶ ὅμως παρατηρεῖτε, ὅτι ὁ κανονισμὸς οὗτος δὲν ἐτηρήθη, ἀλλ' ὁσάκις ἀνεφάνη ὑπερτίμησίς τις τῶν εἰδωδίμων, ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς παρουσιάζει εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῶν Σωμάτων νομοσχέδιον, δι' οὗ, ὡς καὶ σήμερον, ζητεῖ τὴν ἀναπλήρωσιν αὐτῆς.

Οὐδεὶς ἀρνεῖται ὅτι ὁ ναύτης καὶ ὁ στρατιώτης πρέπει νὰ λαμβάνῃ τὴν ἀρκοῦσαν αὐτοῦ τροφήν, ἀλλὰ τὸ κατ' ἐμὲ δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω εἰς τί χρησιμεύει τὸ ὡρισμένον ἀντίτιμον μιᾶς μερίδος, ἀφοῦ τοῦτο εἶναι μεταβλητὸν ἑκάστοτε, ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι ὁ κανονισμὸς ἐκεῖνος δι' οὗ ὁρίζεται δὲν εἶναι ὀρθός· διὸ πρέπει νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὴν τάξιν ἐκείνην διὰ νὰ παραδεχθῶμεν τὴν ὀρθοτέραν καὶ κανονίσωμεν αὐτὴν ἐπὶ βάσεων ὀρθῶν καθ' ἃς ἡ διαχείρισις αὐτὴ θέλει ὑπόκεισθαι συνάμα καὶ εἰς ἔλεγχόν τινα· καθόσον εἶμαι βέβαιος μὲν περὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν 57 λεπτῶν, δὲν φρονῶ ὅμως, ὅτι ὑπάρχει καθιερωμένη τάξις καὶ ἀξιόχρεως ἔλεγχος ὁσάκις ἠθέλησε παρουσιασθῇ ὑπερτίμησις, ὅπερ καταδεικνύει ὅτι ἡ παροῦσα ἐνέργεια τοῦ Κ. ὑπουργοῦ δὲν εἶναι νόμιμος· λέγω δὲ ταῦτα, οὐχὶ διότι εἶμαι ὑπὲρ τῆς ἀναβολῆς τοῦ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν νομοσχεδίου, ἀλλὰ θέλω νὰ παρατηρήσω τίνι τρόπῳ δύναται νὰ ἐπενεχθῇ νόμιμος ἔλεγχος εἰς πᾶσαν διαχείρισιν ὑποκειμένην εἰς κατοχρησιν, καὶ διότι ὁ ἔλεγχος οὗτος πρέπει νὰ κανονίζεται πάντοτε διὰ νόμου.

Εἰς ταῦτα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν ἀπήντησεν· ἡ

τροφοδοσία τοῦ ναύτου ἀνέκαθεν εἶναι ὡρισμένη κατὰ ποσὸν χρηματικὸν καὶ κατ' εἶδος, μὲ τὴν διαφοράν, ὅτι τῆς τροφῆς τὸ ἀντίτιμον ἐκ λεπτῶν 57 εἶναι κανονισμένον ἀπὸ τοῦ 1833, καθ' ἣν ἐποχὴν τὸ ποσὸν τοῦτο ἤρκει κατὰ τὰς τρεχούσας τότε τιμὰς τῶν τροφίμων. Παραδέχομαι δὲ πληρέστατα τὰς περὶ ἐλέγχου παρατηρήσεις ὑμῶν, καὶ ἐκτιμῶν αὐτὰς θέλω προσπαθήσει νὰ ὠφεληθῶ ἐξ αὐτῶν.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας προσέθηκε.

Παρατηρῶ, κύριοι, ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου περιωρίσθημεν εἰς γενικὰς μόνον ῥήσεις, διὸ ἂς μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ ἔλθω εἰς λεπτομερείας τινὰς καὶ νὰ ἐρωτήσω τὸν Κ. ὑπουργὸν ἂν εἶναι ἀληθὲς, ὅτι τὰ ἀναγκαῖα εἴδη τῶν τροφίμων δὲν προμηθεύονται ἐγκαίρως, ἀλλ' ὅπως καὶ ὅπου τύχει, εἰς μόνην τὴν ἡμερησίαν τροφὴν ἀποβλέποντες, ὅπερ, ἂν οὕτως ἔχῃ, εἶναι τὸ ἐλαττωματικὸν μέρος ἐξ οὗ συμβαίνει ἡ ὑπερτίμησις, καθόσον ἠξεύρω, ὅτι τὰ ἐμπορικὰ πλοῖα ὁρισθίζουν νὰ προμηθεύωνται τὰ τρόφιμα τῶν πρώτων εἰς τόπους εὐθηνίας καὶ συνάμα δύω καὶ τριῶν μηνῶν διαρκείας. Ἑπομένως ἐρωτῶ ἂν ἡ προμήθεια τῶν τροφῶν τοῦ ἡμετέρου Β. ναυτικοῦ γίνεται ἐν τῷ Β. Ναυσταθμῳ, ἢ τοὐλάχιστον ἂν προμηθεύηται αὐτὴ ἐπὶ μειοδοσίᾳ καὶ ἀναλόγως τῆς χρονικῆς διαρκείας τοῦ σταθμοῦ ἑνὸς πλοίου, διότι τέλος πάντων οὕτω φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ γίνηται.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι διάφορα κατὰ καιροὺς ἐδοκιμάσθησαν συστήματα τροφοδοσίας, καὶ τὸ καταλληλότερον ἀπεδείχθη τὸ ἐν ἐνεργείᾳ· διότι τὰ μὲν πλοῖα ἡμῶν εἶναι μικρὰ, καὶ πλειοτέραν τῶν εἴκοσιν ἡμερῶν τροφὴν ἀδύνατον νὰ χωρέσωσι, ἑπομένως ὁ σταθμὸς αὐτῶν δὲν εἶναι ὡρισμένος· τὸ τῆς μειοδοσίας σύστημα δύναται νὰ ἐπιφέρῃ βραδύτητα περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας, τὸ νὰ προμηθεύωνται ὅμως αἱ τροφαὶ παρὰ τῷ Β. ναυσταθμῳ, τοῦτο συνεπιφέρει καὶ ἔξοδα πλειότερα καὶ δυσκολίαν περὶ τὴν μεταφοράν, διότι παρουσιάζεται ἡ ἀνάγκη φορτηγῶν πλοίων διὰ τὴν προμήθειαν ἑνὸς ἑκάστου πλοίου κατὰ σταθμόν. Διὰ ταῦτα ἁπάντων πρὸς τὸν προλαλήσαντα ἔντιμον Γερουσιαστὴν εἶπα, ὅτι ἀκούω μετ' εὐχαριστήσεως καὶ ἐκτιμῶ τὰς ὀρθὰς παρατηρήσεις ὅλων ὑμῶν, ὅπως ὠφεληθῶ ἐξ αὐτῶν διὰ τὸ μέλλον.

Ἀκούσας τὸν λόγον καὶ πάλιν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης, εἶπεν·

Ὅτε κατὰ πρῶτον ἐλάλησα, κύριοι, περιωρίσθην μόνον εἰς τὸ νὰ καταδείξω, ὅτι τὸ ὑπάρχον ἐν ἐνεργείᾳ σύστημα τροφοδοσίας δὲν ἐφαρμόζεται, ὡς σύστημα ἀπηργανισμένης ἐποχῆς,

καὶ ἐπειδὴ μάλιστα ἀπέτυχον καὶ τὰ κατόπιν αὐτοῦ συστήματα, ἕπεται ὅτι καὶ τοῦτο κατέπεσεν ἀφ' ἑαυτοῦ μὴ εὐδοκιμῆσαν, διὸ ἀπαιτοῦμεν τὴν ἀντικατάστασιν αὐτοῦ διὰ νέας νομοθεσίας, διότι νομίζω, ὡς προεῖπον, ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν ἐνεργεῖ ἐντὸς τῆς νομιμότητος· ὅταν δὲ ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀποφασίσῃ νὰ φέρῃ νέον νόμον, τότε θέλω προτείνει καὶ ἐγὼ τὰς παρατηρήσεις μου καθόσον ἀφορᾷ τὰς λεπτομερείας, δι' ὧν δύναται νὰ προληφθῇ κατάχρησίς τις, τιθεμένου ἐλέγχου κατὰ τὴν προμήθειαν, καὶ οὕτω δοθῇ συνάμα πέρας εἰς τὴν παροῦσαν μὴ κανονικὴν κατάστασιν.

Ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω, προσέθηκεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν, ὅτι ὑπαρχούσης τῆς βάσεως τῆς κατὰ χρηματικὸν ποσὸν καὶ κατ' εἶδος τροφῆς, δὲν μένει ἢ νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἡ καταλληλος διανομὴ αὐτῆς, καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἀκούω καὶ ἐκτιμῶ τὰς παρατηρήσεις ἁπάντων ὑμῶν ἐφ' ὧν θέλω σκεφθῆ.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας λαβὼν τὸν λόγον ὑπεστήριξε τὰ παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ λεχθέντα, προσθέσας, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μεταβληθῇ ἡ κατὰ τὸ 1833 τεθεῖσα βάσις τοῦ ἀντιτίμου τῶν 57 λεπτῶν, διότι ἂν ὁ Κ. ὑπουργὸς αὐξήσῃ ἢ ἐλαττώσῃ αὐτήν, δὲν εἶναι ποσῶς βέβαιος περὶ τῆς στασιμότητος τῶν τιμῶν.

Ἐξαντληθείσης δὲ τῆς συζητήσεως ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου, καὶ ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 27 παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Καρακατζάνη καὶ Γρηγοριάδη ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 50,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν τοῦ 1857.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Σπυρ. Τρικούπης	
Γεώργ. Κουντουριώτης		Ρικάρδος Τζιώρτζ	N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	N	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος		Βασίλ. Χρηστακόπουλος	
Τάτζης Μαγγίνας	N	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Γεώργιος Ψύλλας	N
Χαράλ. Παπαπολίτης	N	Ἰωάννης Θεοτόκης	
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Ἀθανάσιος Διδωρίκης	

Γεώργιος Λαρεώτης		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	N
Γ. Παπαηλιόπουλος	N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Δημήτριος Βούλγαρης		Δημήτριος Χατσίσκος	N
Γκίκας Καρακατζάνης	N	Δημήτριος Χρηστίδης	N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	N	Νικόλ. Μαυρομμάτης	N
Ἀδὰμ Δούκας	N	Ἀναγ. Σ. Χαραλάμπης	N
Δῆμος Κανελλόπουλος	N	Παναγ. Διδωρίκης	
Κωνσταντῖνος Κανάρης		Γεώργ. Δυοβουνιώτης	N
Τσανετάκης Γρηγοράκης	N	Κωνς. Προβιλέγιος	
Μ. Λ. Καΐρης		Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	N	Σπῦρος Μῖλιος	N
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	N	Ῥῆγας Παλαμίδης	N
Δημήτρ. Πλαπούτας		Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης	
Ἰωάννης Στάϊκος	N		

Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα, ὅτι τοῦ λοιποῦ πρέπει νὰ καταβάλλεται ἐκ μέρους τῶν ΚΚ. ὑπουργῶν πλειοτέρα προσοχὴ περὶ τὴν ἔκφρασιν τῶν διαφόρων νομοσχεδίων, ἵνα μὴ παρεισρύωσι ξενισμοὶ γλώσσης, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐπὶ τῆς φράσεως « διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς τροφοδοσίας » ἐνῷ ἑλληνικῶς ἔπρεπε νὰ ἐκφρασθῇ ἁπλῶς « διὰ τὴν τροφοδοσίαν » τὸ πρῶτον καὶ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ τεθὲν εἰς ψηφοφορίαν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 27 παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ὡς τὸ ἐπισυνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 50,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν τοῦ 1857.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Σπυρ. Τρικούπης	
Γεώρ. Κουτουριώτης		Ρικάρδος Τζιώρτζ	N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	N	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος		Βασίλ. Χρηστακόπουλος	
Τάτζης Μαγγίνας	N	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Γεώργιος Ψύλλας	N
Χαράλ. Παπαπολίτης	N	Ἰωάννης Θεοτόκης	
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Ἀθανάσιος Διδωρίκης	

Γεώργιος Δαρειώτης	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . N
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .
Δημήτριος Βούλγαρης . . .	Δημήτριος Χατσίσκος . . . N
Γκίκας Καρακατζάνης . . N	Δημήτριος Χρηστίδης . . . N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N
Ἀδάμ Δούκας . . . . . N	Ἀναστ. Σ. Χαρελάμπης . . N
Δῆμος Κανελλόπουλος . . N	Παναγ. Διδωρίκης . . . .
Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .	Γεώρ. Δυοβουνιώτης . . . N
Τσανετάκης Γρηγοράκης . . N	Κωνστ. Προβιλέγιος . . . .
Μ. Α. Καΐρης	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . . N	Σπῦρος Μῖλιος . . . . . N
Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . N	Ῥήγας Παλαμίδης . . . . N
Δημήτρ. Πλαπούτας	Δημήτ. Α. Κουντουριώτης .
Ἰωάννης Στάϊκος . . . . N	

Ὕστερον τεθέντος εἰς συζήτησιν τοῦ περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐπὶ τῶν ζώων καὶ μελισσίων φόρων νομοσχεδίου, καὶ μηδενὸς λαβόντος τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ἐτέθη αὕτη εἰς ψηφοφορίαν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, καὶ ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 25 παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Παπαπολίτη καὶ Σπυρομήλιου, ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τοῦ ἐπὶ τῶν ζώων καὶ μελισσίων φόρου.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος . .	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .
Γεώρ. Κουντουριώτης . .	Γεώργιος Ψύλλας . . . . N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . .	Ἰωάννης Θεοτόκης . . . .
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος . .	Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . N
Τάτζης Μαγγίνας . . . . N	Ἀθανάσιος Διδωρίκης . . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . N	Γεώργιος Δαρειώτης . . .
Χαράλ. Παπαπολίτης . . . N	Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Δημήτριος Βούλγαρης . . .
Νικόλ. Πραστακάκης . . . N	Γκίκας Καρακατζάνης . . N
Σπυρ. Γριεκούκης	Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N
Ῥικάρδος Τζιώρτζ . . .	Ἀδάμ Δούκας . . . . . N
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . N	Δῆμος Κανελλόπουλος . . N
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . .	Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .

Τσανετάκης Γρηγοράκης . . N	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N
Μ. Α. Καΐρης	Ἀναστ. Σ. Χαρελάμπης . . N
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . . N	Παναγ. Διδωρίκης . . . .
Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . N	Γεώρ. Δυοβουνιώτης . . . N
Δημήτρ. Πλαπούτας	Κωνστ. Προβιλέγιος . . . .
Ἰωάννης Στάϊκος . . . . N	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . . N	Σπῦρος Μῖλιος . . . . . N
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .	Ῥήγας Παλαμίδης . . . . N
Δημήτριος Χατσίσκος . . . N	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης .
Δημήτριος Χρηστίδης . . . N	

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ πρώτου ἄρθρου, ἀνεγνώσθη συνάμα καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ τροπολογία τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ σώματος, ἐφ' ἧς λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Χρηστίδης εἶπε·

Δύω τινας παρατηρήσεις, κύριοι, ἔχω νὰ φέρω ἐπὶ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου· καὶ πρῶτον περὶ τῆς μὴ παγιότητος τῶν νόμων εἰς ἔθνος ἀρτιγενὲς, καὶ δι ἀντικείμενα μάλιστα τῶν ὁποίων οἱ αὐτοὶ ὑπουργοὶ ἔρχονται αὖριον καὶ ζητοῦσι τὴν ἀναβολὴν, διότι ἡ πεῖρα ἥτις χαρακτηρίζει τὸ πάγιον ἐλλείπει ἀφ' ἡμῶν. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐὰν ἔλθῃ τις αὖριον, κύριοι, καὶ σᾶς εἴπει, ὅτι ἕνεκα διαφόρων φυσικῶν περιστάσεων ἡ ζωὴ τῶν ζώων δὲν εἶναι ἀσφαλὴς, καὶ, ὅπως φροντίσωμεν περὶ τῆς διασώσεως αὐτῶν, εἶναι ἀνάγκη νὰ καταργηθῇ πᾶς φόρος, ὑποχρεουμένων τῶν κτηνοτρόφων νὰ φροντίσωσι περὶ τῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς διατροφῆς των, μέτρον τὸ ὁποῖον θέλει ἐπιφέρει μεγάλας ὠφελείας, διότι ἐνῷ ἐξ ἑνὸς ἐξασφαλίζεται ἡ ζωὴ τῶν ζώων, ἐξ ἄλλου ἡ πολλαπλασίασις αὐτῶν θέλει παρέξει διπλοῦν τὸ κέρδος εἰς τὸ δημόσιον, τότε ἰδοὺ μία ἐπωφελὴς περίστασις τὴν ὁποίαν θέλει παρέξει ἡ πεῖρα, ἥτις, ὡς εἶπον, ἐλλείπει ἀφ' ἡμῶν. Εἶχα λοιπὸν ὡς βλέπετε ἐπὶ τοῦ προκειμένου γνώμην ἐναντίαν, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ χειμὰρρος τῶν παγίων νόμων δὲν εἶναι δυνατὸν πλέον νὰ σταματήσῃ, συμφωνῶ καὶ ἐγὼ μεθ' ἡμῶν, ὅπως συνέβη καὶ εἰς τὸ περὶ σταφίδων, τοῦ ὁποίου τὴν παγιότητα ἡ αὔριον ἀπέδειξε κλονιζομένην.

Δευτέραν δὲ παρατήρησιν φέρω ἐπὶ τῆς ἐν τῷ αὐτῷ νομοσχεδίῳ ἀναμίξεως τῶν τε κτηνοτρόφων καὶ τῶν μελισσοτρόφων. Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι ἡ καταστροφὴ εἰς ἀμφότερα τὰ εἴδη συμβαίνει ὑπὸ τὰς αὐτὰς περιστάσεις, ἀλλ' ἐνίοτε συμβαίνει

γενικὴ τῶν μελισσίων καταστροφὴ, ὥστε ἤθελα καὶ πρέπει νὰ κανονίζωνται τὰ περὶ φορολογίας καὶ εἰσπράξεως αὐτῶν εἰς ἰδιαιτέρους νόμους.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ τῆς τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς εἶπεν·

Ἀπαντῶν, κύριοι, εἰς τὴν ἐπιτροπήν σας, καθόσον ὁ προλαλήσας δὲν ἀπαιτεῖ βεβαίως νὰ ἀπαντήσω εἰς τὰς ἁπλᾶς παρατηρήσεις του, σᾶς λέγω, ἐκ προοιμίων ὅτι εἶμαι ἐναντίος εἰς τὴν γενομένην τροπολογίαν ἐκ πείρας τὴν ὁποίαν ἠτύχησα νὰ λάβω· Καὶ ἡ πεῖρα αὐτὴ τοῦ παρελθόντος ἀπέδειξεν, ὅτι κατόπιν τῆς συνήθους προθεσμίας τῆς ἀπαριθμήσεως τὰ ποίμνια κατεστράφησαν, ὅπως καὶ σήμερον ἀκόμη φοβοῦμαι πολὺ μὴν ἤθελε συμβῇ τὸ αὐτὸ, καὶ τότε ὁ φόρος τῶν δηλωθέντων θὰ ἦναι μέγας μετὰ τὴν καταστροφὴν διὰ τὸν φορολογούμενον, καὶ μόνη ἡ παράτασις τῆς πρὸς τὴν ἀπαρίθμησιν προθεσμίας τὸν σώζει· ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἡ ἐπιτροπὴ ἰσχυρίζεται ὅτι θὰ συμβῶσιν ἄτοπα, διότι ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ οἱ σμῖκται ἀποχωρίζονται, καὶ τότε δύσκολος καθίσταται ἡ ἐξέλεγξις· ἐγὼ ὅμως διατείνομαι ὅτι ἡ ἰδέα αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, διότι εἰς οἱονδήποτε μέρος ἤθελεν ἀριθμηθῇ ζῶων μὴ καλυπτόμενον ὑπὸ μιᾶς δηλώσεως, θέλει πάραυτα ὑποβάλλεσθαι εἰς τὸν νόμιμον φόρον· ἑπομένως καὶ ἡ ἱστορία αὐτὴ τῶν ἀπαριθμήσεων δὲν παρουσιάζει τὰ ὑποπτευόμενα ἄτοπα, ἐνῶ ἀπεναντίας τὸ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς προτεινόμενον σύστημα δύναται νὰ ἐπιφέρῃ πολλὰς τῷ ὄντι ζημίας καὶ ἄτοπα οὐκ ὀλίγα εἰς τὸν λαὸν, διὸ καὶ εἶμαι κατὰ τῆς τροπολογίας.

Ἐπὶ τούτοις λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας ἀντεῖπεν· ἡ αὐτὴ πεῖρα ὡδήγησε καὶ τὴν ἐπιτροπὴν εἰς ἣν ἐπέφερε τροπολογίαν, διότι εἶδεν ὅτι τὸ κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ εἰσαχθὲν ἐν τῇ Βουλῇ νομοσχέδιον ἔφερε προθεσμίαν μέχρι τῆς δεκάτης Μαρτίου· ὥστε τὸ μεταξὺ τῆς 10 Μαρτίου καὶ τοῦ τέλους Φεβρουαρίου διάστημα εἶναι σχεδὸν τὸ αὐτὸ, διότι κατόπιν σπανιώτατα συμβαίνει φόρος, ἐκτὸς ἂν ἦναι ἐπιζωωτία, τὴν ὁποίαν ὁ νόμος δὲν δύναται νὰ προΐδῃ, προκειμένου περὶ ἀπαριθμήσεως, ἥτις κατὰ τὸ λέγειν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐνεργηθῇ ἐντὸς τεσσαράκοντα ἡμερῶν μετὰ τὴν δήλωσιν, ἐνῷ ἐγὼ δύναμαι νὰ σᾶς βεβαιώσω ὅτι γίνεται ἐντὸς εἴκοσιν ἢ τὸ πολὺ τριάκοντα μόνον ἡμερῶν, καθόσον οἱ κύριοι Οἰκονομικοὶ ἔφοροι δὲν πρόκειται νὰ

ἐνεργήσωσι γενικὴν ἀπαρίθμησιν, ἀλλ' ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τοὺς παρελθόντας καταλόγους, καὶ παραβάλλοντες αὐτοὺς μὲ τοὺς ἐνεστῶτας σχηματίζωσιν ἰδέαν εἰς ποῖον ποίμνιον ἠλαττώθη τὸ ποσὸν, ἐφ' οὗ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐνεργηθῇ ἀπαρίθμησις.

Ἡ προθεσμία δὲ τῆς ἐντὸς τοῦ Φεβρουαρίου δηλώσεως συντείνει εἰς τὸ νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀπαριθμήσεως, ὅπερ συμφέρει εἰς τε τὸ δημόσιον καὶ τοὺς κτηνοτρόφους, καθότι τοῦ ἔχοντος τὰς δηλώσεις ἐφόρου μὴ δυναμένου νὰ μεταβῇ εἰς τὰ ἐκτὸς τῆς δικαιοδοσίας του μέρη πρὸς ἀπαρίθμησιν, πόσα δὲν δύνανται νὰ συμβῶσιν ἄτοπα καὶ δολιότητες ἐκ μέρους τῶν ποιμένων, καὶ καταχρήσεις ἐκ μέρους τῶν ἀπαριθμητῶν, ἐνῷ ὅταν ἀκόμη εὑρίσκεται εἰς τὸν αὐτὸν τῆς δηλώσεως τόπον, ὁ ἔλεγχος εἶναι πρόχειρος καὶ ἀσφαλής.

Διατί λοιπὸν δυσκολεύεσθε νὰ δεχθῆτε τὴν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τροπολογίαν, ἥτις τοσοῦτον μετριοπρόνως ἐκφραζομένη λέγει, ὅτι διὰ μὲν τὸ ἐνεστὼς, καθόσον καὶ ἡ ἐποχὴ παρῆλθε, παραδέχεται τὸ νομοσχέδιον ὡς ἔχει, ἤτοι μὲ ὅλας τὰς ἐλλείψεις του, ὡς πάγιον ὅμως τροπολογεῖ αὐτὸ, διότι θεωρεῖ τοῦτο ἐπιβλαβὲς, τὴν ζημίαν δὲ καὶ τὴν καταπίεσιν βεβαίαν.

Πιθανὸν ὅμως νὰ μοὶ εἴπῃ τις, ὅτι καὶ κατὰ τὸν Μάρτιον ἀκόμη συνέβη φόρος εἰς τὰ ποίμνια· τοῦτο, ἀπαντῶ, ἤθελεν εἰσθαι σπάνιον καὶ ἔκτακτον περιστατικὸν, διὰ τὰ ἔκτακτα δὲ γίνονται καὶ ἔκτακτοι νόμοι, οἵτινες θὰ ἀπεύουσι τὰ δυστυχήματα.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς κύριος Ῥήγας Παλαμίδης εἶπεν.

Ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ παγίου νόμου, κύριοι, ὅπερ τρομάζει τοὺς μὲν καὶ εὐελπίζει τοὺς δὲ, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ἐκφράσω καὶ ἐγὼ τὴν ἐπὶ τοῦ παγίου πεποίθησίν μου, ὅτι καθ' ἣν ἔννοιαν τὸ ἐκλαμβάνω δὲν δύναται νὰ ἔχῃ οὐδεμίαν ἐπιρροὴν φόβου ἢ ἐλπίδος.

Πατὴρ τοῦ παγίου τούτου ἦτον ὁ κύριος Π. Ἀργυρόπουλος ἄλλοτε ὑπουργὸς, ὅστις, ἵνα μὴ φέρωνται καθ' ἑκάστην σωρεῖαι διατάξεων αἵτινες πάντοτε μένουσιν αἱ αὐταὶ, ἐνόμισε καλὸν νὰ διαιρέσῃ εἰς παγίας καὶ μεταβλητὰς τὰς διατάξεις τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμου. Τὸ πάγιον λοιπὸν συντελεῖ εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῆς πολλῆς σωρείας, ὡς εἶπον, τῶν διατάξεων, αἵτινες μένουσι πάντοτε αἱ αὐταί· οὐχ ἧττον ὅμως ὑποτίθεται ὅτι τὰ προτεινόμενα ἄρθρα ὡς πάγια,

δύνανται νὰ μεταβληθῶσι κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ἐτησίου περὶ φορολογίας νόμου, ὅταν ὡς ἐκ τῆς πείρας θεωρηθῶσιν ἀκατάλληλα· τοιαύτην ἐξήγησιν καὶ ὁμολογίαν ἔδωκε τότε ὁ αὐτὸς ὑπουργὸς εἰς τὴν ἐγερθεῖσαν συζήτησιν.

Ἐπὶ τούτοις ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Χρηστίδης ἀντεῖπεν. Ὅταν κατὰ πρῶτον ἐλάλησα ἔκαμα παρατηρήσεις ἀκαδημαϊκὰς, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ὁ ἔντιμος προλαλήσας Γερουσιαστὴς, εἶπεν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ μᾶς τρομάζῃ ἡ λίξις πάγιον, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ τὸν ἀπαντήσω, ὅτι ἀπατᾶται τὰ μέγιστα, διότι ἂν ποτε εἰς τὸν πάγιον νόμον καταχωρισθῇ διάταξίς τις προσβλητικὴ διὰ τὸ συμφέρον τοῦ λαοῦ, ὅσον καὶ ἂν θελήσωμεν κατόπιν νὰ τὴν μεταβάλλωμεν, ἤθελεν εἶσθαι ἀδύνατον, ἐὰν ὁ ὑπουργὸς δὲν θέλῃ. Εἶναι δὲ ἀληθὲς, ὅτι ὅλοι οἱ νόμοι, ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τῆς ἐθνοσυνελεύσεως ψηφιζομένων θεσμῶν, εἶναι μεταβλητοί, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα εἰμὴ μόνον νὰ δώσωμεν νόμους καὶ οὐχὶ νὰ λάβωμεν· ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἰδέας ὁρμώμενος εἶπα καὶ ἄλλοτε ἐπὶ τῶν βουλημάτων, ὅτι ἦτον ἐπάναγκες νὰ μεταβληθῶσιν ταῦτα εἰς σταθερὰς συντάξεις· ἃς ψηφίζωμεν λοιπὸν κατὰ τὴν ἐπιψήφισιν οἱουδήποτε νόμου περιέχοντος διάταξίν τινα καταβλητικὴν νὰ μεταβάλλωμεν αὐτὴν, διότι κατόπιν ματαίως ἤθελομεν κοπιάσει· ὅ,τι σήμερον διορθώνεται δὲν πρέπει νὰ ἀναβάλλεται διὰ τὴν αὔριον, καὶ ἐπὶ παραδείγματι λέγω, ὅτι ἡ τροπολογία τῆς ἐπιτροπῆς μοὶ φαίνεται ὀρθοτάτη καὶ πρέπει σήμερον νὰ τὴν παραδεχθῶμεν.

Ἡ ἱστορία δὲ καὶ ἡ πεῖρα τῶν ἀπαριθμήσεων, τὴν ὁποίαν ἐπεκαλέσθη ὁ Κ. ὑπουργὸς, μαρτυρεῖ τὸ ἐναντίον, καὶ ἀπόδειξις ὅτι τὸ ὑπουργεῖον κατὰ τὸ 1852 εἶχεν ἀφορμὰς ὄχι μόνον νὰ παρατείνῃ τὸ δικαίωμα τῆς ἀπαριθμήσεως, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ σύστημα τῆς δηλώσεως νὰ τροποποιήσῃ, διότι πολλοὶ κτηνοτρόφοι οὐ μόνον πολλὰ ζῶα ὑπέκρυψαν ἀλλὰ καὶ δηλώσεις δὲν ἔκαμον. Ὁ τότε ὑπουργὸς ἐνῷ ἐξ ἑνὸς δὲν ἤθέλησε νὰ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τοὺς κτηνοτρόφους τὸ εὐεργετικὸν δικαίωμα τῆς δηλώσεως, ἐθεώρησεν ὅμως χρέος του ἀφ' ἑτέρου νὰ λάβῃ καί τινα μέτρα περὶ τῆς βεβαιώσεως τῶν τυχουσῶν παραβάσεων τῶν κτηνοτρόφων, διὰ τοῦτο καὶ διετήρησε τὸν χρόνον τῆς ἀπαριθμήσεως μέχρι τέλους Μαΐου, ὡς πρότερον. Γνωρίζων ὅμως τὰ ἄτοπα τὰ ὁποῖα παρακολουθοῦν τὴν ἀπαρίθμησιν, καὶ μάλιστα ὅταν αὕτη γίνεται μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν ζώων ἀπὸ τὰς χειμερινὰς νο-

μάς των, ἐπροσπάθησεν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν νὰ συντέμῃ τὸν χρόνον τῆς ἀπαριθμήσεως, καὶ τὴν καλὴν ταύτην διάθεσιν δὲν ἤθελα ἀρνηθῇ καὶ εἰς τὸν παρόντα κύριον ὑπουργὸν, ἂν ἤρχετο νὰ ζητήσῃ τὸν παρόντα νόμον δι' ἓν καὶ μόνον ἔτος· διὰ τοὺς λόγους τούτους εἶμαι ἐντελῶς σύμφωνος μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλ' ἴσως ὁ Κ. ὑπουργὸς φέρει τὴν ἀκόλουθον ἔνστασιν, ὅτι ἐνῷ θέλετε νὰ ἀπαλλάξητε τοὺς κτηνοτρόφους καὶ τὰ ζῶα ἀπὸ τὴν κατάθλιψιν τῆς ὑπερτεταμένης ἀπαριθμήσεως, ἐπιβαρύνετε αὐτοὺς μὲ τὰς ζημίας τῆς προώρου δηλώσεως. Δὲν ἀρνούμεθα ὅτι ἠμποροῦν τῷ ὄντι νὰ πάθωσι τὰ ζῶα κατὰ τὸν Μάρτιον, ἀλλὰ μήπως ἡ ἐπιζωοτία δὲν δύναται νὰ ἐπέλθῃ καὶ κατὰ τὸν Ἀπρίλιον καὶ τὸν Αὔγουστον, τοῦτο ὅμως εἶναι περιστατικὸν ἔκτακτον, τὸ ὁποῖον καὶ ἐκτάκτως θεραπεύεται· τὸ μεγαλήτερον πάντων κακὸν, ὅπερ ἔχει ἀνάγκην μεγίστης θεραπείας, εἶναι, τὸ κατ' ἔτος συμβαῖνον, ἤγουν τὰ κακὰ τῆς ἀπαριθμήσεως· ἀπόδειξις δὲ ὅτι εἰσέτι μακρὰν εἴμεθα τῆς συστάσεως παγίων νόμων, εἶναι ἡ τροπολογία, εἰς ἣν προέβην ὁ ἴδιος ὑπουργὸς εἰς τὸν ἐν τῇ βουλῇ εἰσαχθέντα νόμον, διότι ἐνῷ τὸ νομοσχέδιον ὥριζε ὡς ἐποχὴν δηλώσεως τὴν 10 Μαρτίου, ὁ ὅρος οὗτος ἐν τῇ βουλῇ μετεβλήθη, καὶ ἐγένετο ὑπ' αὐτοῦ παραδεκτὴ ἡ 20 Μαρτίου. Καὶ ἄλλοτε, κύριοι, εἶπα, καὶ σήμερον ἐπαναλαμβάνω, ὅτι ἐκεῖνο δι' ὃ μεγίστην αἰσθανόμεθα ἀνάγκην εἶναι, τὸ νὰ ἔλθῃ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν ὁ περὶ ἀπαλλαγῆς καλούμενος νόμος, ὅστις θέλει φέρει εἰς εὐρυχωρίαν τὰς ζημίας, αἵτινες ἤθελον προκύψει ἐκ θερμηνίας, στάσεως τινος, ἢ ἄλλων ἐκτάκτων περιστάσεων, περὶ ὧν ὁ νόμος οὗτος ἤθελε προβλέπει· ἐνθυμοῦμαι δὲ ὅτι πρὸ τριῶν περίπου ἐτῶν μᾶς ἐδόθη ὑπόσχεσις περὶ ὑποβολῆς παρομοίου νόμου.

Διόλου δὲ δὲν συμφωνῶ μετὰ τοῦ προαγορεύσαντος, ὅτι δυνάμεθα νὰ μεταβάλωμεν, ὁπόταν θελήσωμεν, τὸν πάγιον νόμον, καὶ διὰ τοῦτο ὑποστηρίζω τῆς ἐπιτροπῆς τὴν τροπολογίαν.

Ἐπὶ τούτοις ὁ κύριος ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀντεῖπεν· Τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ προαγορεύσαντος ἴσως ἦσαν ἰσχυρὰ, ὅταν ἐπρόκειτο περὶ προσδιορισμοῦ φόρου τινος, διότι τότε ἴσως ὑπῆρχεν ὁ κίνδυνος τῆς καταπιέσεως ὅτε ἐπεβάλλετο νέος τις νόμος. Τὸ μόνον δὲ ἐπιχείρημα εἰς ὃ ἀντιλέγω εἶναι, ὁ φόβος τὸν ὁποῖον ἐκφράζουσι διὰ τὸ πάγιον τοῦ νόμου, εἰς ὃν

ἐν ποτε ἤθελε περιληφθῇ διάταξις τις καταθλιπτική εἶναι δόξολόγου νὰ μεταβληθῇ. Ἀλλὰ, κύριοι, οὐδεμία Κυβέρνησις εἰς μόνον τὸ θυμόσιον συμφέρον ἀποτείνουσα ἐπιμένει εἰς νόμους καὶ διατάξεις καταθλιπτικάς, διότι ἂν τοῦτο ὑπῆρχεν ἀληθές, οὐδεὶς νόμος ἀποβλέπων τὴν τιμὴν καὶ τὴν ζωὴν μάλιστα τοῦ πολίτου ἤθελεν ὑπάρχει πάγιος.

Καὶ τὸ σύνταγμα, κύριοι, δὲν σκοπεῖ βεβαίως ν' ἀποκλείῃ ἀπολύτως τὴν κοινωνίαν, ἀλλὰ νὰ χαλιναγωγῇ καὶ τὴν ἐξουσίαν αὐτὴν ἐρχομένην νὰ θεραπεύσῃ τὰς δημοσίας ἀνάγκας· ποσῶς δὲ δὲν ἐννοεῖ νὰ ἔρχωνται οἱονδήποτε ἐνώπιον τῶν Βουλῶν νόμοι ἀναψηριζόμενοι. Ἐπομένως ἡμεῖς καὶ ἡ τῶν σωμάτων σύμπραξις, διὰ τῶν ἑκάστοτε ψηφιζομένων νόμων ἐκείνων, ὧν ὑπάρχει ἀπόλυτος ἀνάγκη. Οὐδὲν ἄλλο παράδειγμα ὑπάρχει, νομίζω, ὅτι διάταξις καταθλιπτικὴ ἑνὸς νόμου ἔμεινε ἢ μένει εἰς πεῖσμα τῆς παγκοίνης κοινωνίας· διὸ ὅπως ὁ κύριος Χρηστίδης ἐπολέμησε τὸν πάγιον νόμον, ποσῶς δὲν ἔχει δίκαιον.

Κατόπιν ὁ κύριος Χρηστίδης, παραδεχόμενος τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς, ἔρχεται εἰς φανερὰν ἀντίθεσιν μὲ τὸν ἑαυτόν του, ὅστις κατὰ τὸ 1853 ἔφερε νόμον προσδιορίζοντα τὴν λῆξιν τῆς ἀπαριθμήσεως εἰς τὸ τέλος τοῦ Μαΐου· τὸ ἄτοπον, λέγει, δὲν συμβαίνει ἂν ἡ δήλωσις γίνῃ ἡμέρας τινὰς βραδύτερον, ἀλλ' ἂν ἡ ἀπαρίθμησις βραδύνῃ· ἐκτοτε ἡ προθεσμία τῆς ἀπαριθμήσεως εἶναι μέχρι τέλους Μαΐου, καὶ ἡ ὡρισμένη αὐτὴ ἐποχὴ οὐδὲν ἑπέφερε ἄτοπον.

Ἂν λοιπὸν ἦναι ἀληθὲς, ὅτι ὡς πρὸς τὴν ἐποχὴν τῶν δηλώσεων δὲν νεωτερίζομεν, δὲν ἐννοῶ τότε κατὰ τί βλάπτομεν παρατείνοντες τὴν προθεσμίαν τῆς ἀπαριθμήσεως, διότι καὶ τὸν Φεβρουάριον εἶναι πιθανὸν νὰ δηλωθῶσι ζῶα, τὰ ὁποῖα τὴν ἐπαύριον ν' ἀπολεσθῶσι. Καὶ διόλου, κύριοι, δὲν εἶναι σφάλμα νὰ ἀποθνήσκωσι τὰ ζῶα ἕνεκα τοῦ ἀριστάτου χειμῶνος· συνήθως μάλιστα κατὰ τὸν Μάρτιον πάντοτε συμβαίνει ὄρμαις χειμῶνος, καὶ οὐδέποτε σχεδὸν ἐξηπαλίσθη ἡ ζωὴ τῶν ποιμνίων· διὰ τὴν θεραπείαν δὲ τοῦ κακοῦ, οὔτ' ὁ νόμος ὁ περὶ ἀπαλλαγῆς ἠδύνατο νὰ θεραπεύσῃ τὸ κακὸν, διότι τόσα κάκὰ θέλουσι παρεισρεύσει. Διατί λοιπὸν νὰ μὴ προλάβωμεν τὸ παρὸν τοῦτο διὰ μιᾶς διατάξεως, τὴν ὁποίαν ἐμπεριέχει ὁ ὑπ' ὄψιν ὑμῶν νόμος; Λέγω, λοιπὸν, ἐπικαλούμενος τὴν πεῖραν ὅλων ὑμῶν, ὅτι ἡ τροπολογία τῆς ἐπιτροπῆς δὲν στηρίζεται καλῶς ὅπου στηρίζεται.

Κατόπιν λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Χατζίσκος εἶπε·

Τοῦ παρεμπίπτοντος θέματος περὶ παγίου ἢ ἐτησίου νόμου, ὅπερ ἐλύθη πρὸ πολλοῦ, παραλείπω τὴν συζήτησιν, διότι θεωρῶ αὐτὴν καὶ περιττὴν καὶ ἄσκοπον. Περιορίζομαι μόνον εἰς τὸ κυρίως ἀντικείμενον, δι' ὃ σήμερον ἐκλήθημεν νὰ συζητήσωμεν καὶ ἐπιψηφίσωμεν· τωόντι, κύριοι, καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, καὶ τὸ ἄλλο βουλευτικὸν Σῶμα, ὡς καὶ ἡ ἐπιτροπὴ, τῆς ὁποίας ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἦμαι μέλος, ἀπὸ τὸν αὐτὸν σκοπὸν, ἀπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα ὡδηγήθησαν, τοῦτέστι νὰ συντελέσωσιν εἰς τὸ καλῶς ἐννοούμενον συμφέρον τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ τῶν κτηνοτρόφων, τὴν τάξιν τῶν ὁποίων, κύριοι, οὐχ ἧττον πρέπει νὰ περιποιηθῶμεν, νὰ συντρέξωμεν ἄνευ βλάβης τοῦ δημοσίου· καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον ὁ μὲν κύριος ὑπουργὸς, συμβουλευόμενος, ὡς εἶπε, τὴν πεῖραν, διὰ τοῦ ἐν τῇ Βουλῇ κατὰ πρῶτον εἰσαχθέντος νομοσχεδίου του, προῆλθεν εἰς τὴν τροπολογίαν, παρατείνας τὴν δήλωσιν μέχρι τῆς δεκάτης Μαρτίου· διὰ τὸν αὐτὸν ὁμοίως λόγον ἡ Βουλὴ ἐτροποποίησε τὸ νομοσχέδιον μέχρι τῆς εἰκοστῆς Μαρτίου ὡς πρὸς τὰς δηλώσεις, καὶ διὰ τὸν αὐτὸν ἐπίσης λόγον καὶ ἡ ἐπιτροπή σας, τῆς ὁποίας ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἦμαι μέλος, προῆλθεν εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῶν ἡμερῶν τῆς δηλώσεως, καὶ ἔθεσε τὴν 28 Φεβρουαρίου ὡς τελευταίαν ἡμέραν αὐτῆς· προῆλθεν εἰς τοῦτο, κύριοι, συμβουλευομένη ὡσαύτως τὴν πεῖραν, τὸ συμφέρον τῶν κτηνοτρόφων καὶ τὸ τοῦ δημοσίου. Ἀλλ' ἐνῷ περιώρισε τὸν χρόνον τῶν δηλώσεων, περιώρισε συνάμα καὶ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀπαριθμήσεως μέχρι τέλους Μαρτίου, ὡς τὸ παρατηρεῖτε, κύριοι, εἰς τὴν ἀναχείρας σας ἔλθειν αὐτῆς. Καὶ ἀληθῶς, ὡς ὁ κύριος ὑπουργὸς ἐν τῇ πρὸ ὀλίγου ὁμιλίᾳ του εἶπεν, ἡ ἐπιτροπή σας προῆλθεν εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῶν ἡμερῶν τῆς δηλώσεως, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἐλάττωσιν τῆς ἀπαριθμήσεως, καθόσον εἰς τὴν δευτέραν εὑρίσκει πολὺ μεγαλητέραν τὴν ζημίαν εἰς τοὺς κτηνοτρόφους· διότι ὁμολογουμένως, κύριοι, οἱ κτηνοτρόφοι ὑποχρεωμένοι ὡς ἐκ τοῦ νόμου νὰ παραμένωσιν εἰς τὰς χειμερινὰς βοσκὰς μέχρι τέλους Μαΐου, ὑποφέρουσιν ἐπαισθητὰς ζημίας μᾶλλον ἀπὸ τὰ εἰσοδήματα τῶν, ἀπὸ τὴν μὴ ἔγκαιρον τοποθέτησιν των εἰς τὰς θερινὰς βοσκὰς, παρὰ ἀπὸ τὴν ζημίαν τῆς ἀπολέσεως ζώων ὡς ἐκ τῆς περιωρισμένης ἐποχῆς τῶν δηλώσεων· ἀλλὰ διὰ νὰ συμβιβάσωμεν καὶ τὴν μίαν καὶ τὴν

ἄλλην περίστασιν, καὶ νὰ φθάσωμεν εἰς ἐκεῖνο, ὅπερ ἐπιζητοῦμεν ἅπαντες, τὸ καλῶς δηλονότι, ἐπαναλαμβάνω, ἐννοούμενον συμφέρον τοῦ τε δημοσίου καὶ τῶν κτηνοτρόφων, ἤθελεν εἶσθαι λίαν ὠφέλιμον καὶ κατάλληλον νὰ παραδεχθῶμεν μίαν ἄλλην ὑποτροπολογίαν τὴν ἀκόλουθον· αἱ μὲν δηλώσεις νὰ γίνωνται μέχρι τῆς δεκάτης Μαρτίου, ἡ δὲ ἀπαρίθμησις νὰ γίνηται μέχρι τῆς εἰκοστῆς Ἀπριλίου, ἐποχῆς, καθ' ἣν οἱ πλεῖστοι, ἵνα μὴ εἴπω ὅλοι οἱ κτηνοτρόφοι, μεταβαίνουσιν συνήθως ἀπὸ τὰς χειμερινὰς εἰς τὰς θερινὰς βοσκάς. Διὰ τῆς ὑποτροπολογίας ταύτης, κύριοι, προλαμβάνομεν καὶ τοὺς φόβους τῶν κτηνοτρόφων, μήποτε ἀπωλέσωσι ζῶα δηλωθέντα ἤδη, διότι ἡ δεκάτη Μαρτίου ἐξασφαλίζει κατὰ πολὺ τὴν ἀπώλειαν τῶν ζώων ὡς ἐκ τοῦ χειμῶνος, καὶ ἡ προθεσμία τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν διασκεδάζει τοὺς φόβους τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ὡς πρὸς τὸν ἀνάλογον καιρὸν τῆς ἀπαριθμήσεως. Ἐλπίζω καὶ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς νὰ συγκατατεθῶσιν εἰς τὴν ὑποτροπολογίαν ταύτην, ἐλπίζω καὶ ἡμεῖς, κύριοι Γερουσιασταί, νὰ παραδεχθῆτε αὐτήν, καὶ ὁ κύριος ὑπουργὸς νὰ μὴ τὴν πολεμήσῃ πλέον· ἀλλ' ἂν παρ' ἐλπίδα ἐπιμένῃ, τὸν πληροφορῶ, ὅτι ἡ ζημία, ὅπως ἔχει τὸ νομοσχέδιον, θέλει εἶσθαι ἄφευκτος εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις, καὶ οὐδεμία ὠφέλεια εἰς τὴν μίαν τοὐλάχιστον, πρὸς ἀνακούφισιν τῆς δευτέρας.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς κύριος Ῥήγας Παλαμήδης εἶπεν, ἀπαντῶν πρὸς τὸν προαγορεύσαντα Γερουσιαστὴν Κ. Χρηστίδην.

Λυποῦμαι, κύριοι, καὶ μὲ μεγάλον μου καημὸν βλέπω νὰ μὲ θέτωσι τινες διὰ τῶν λόγων των εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐραστοῦ τῆς παγιότητος, ἐνῶ εἶμαι ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἀντέστησαν εἰς τοῦτο, καθόσον μάλιστα ἦμην ἀμετάθετος καὶ εἰς τὰ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς διαρκείας τῶν ἐργασιῶν τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων κανονισθέντα· ἀφοῦ ὅμως τὰ Σώματα παρεδέχθησαν τὴν παγιότητα τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμου, καθόσον ἀφορᾷ τὴν βεβαίωσιν καὶ ἐξακρίβωσιν τοῦ ποσοῦ ἑκάστου τῶν προϊόντων, ἅτινα ἀποτελοῦσι τὸ μεγαλήτερον μέρος τοῦ δημοσίου πλούτου, μοὶ ἐπιτρέπω, νομίζω, νὰ ὑποθέτω καὶ νὰ πιστεύω δυνατὴν τὴν εἰς τὸ μέλλον τροποποίησιν μιᾶς τοιαύτης διατάξεως, ἥτις ἤθελε θεωρηθῆ τοσοῦτον καταθλιπτική· ἀλλ' οἱ φόβοι τῶν συναδέλφων μου μὲ φέρουν εἰς ἄλλο συμπέρασμα, ὅτι πᾶσα ἀρετὴ ἐχάθη, ὅτι μὰ τὴν ἀλήθειαν ἐπίκειται κίνδυνος καταθλίψεως, τὸ ὁποῖον ποτὲ δὲν φαντάζομαι, διότι ἡ Κυβέρνησις εἶναι Ἑλληνική, καὶ τὰ βουλευτικὰ Σώματα θέλουσι διατηρήσει πάντοτε τὴν ἀξίαν των, ἢ ὅτι ποτὲ ἤθελεν ἀνεχθῆ νὰ μένῃ ἀθεράπευτον ἓν κακόν· δὲν θέλω, κύριοι, νὰ τὸ πιστεύσω, καὶ οὔτε τὸ φοβοῦμαι, ἂν ἤθελεν ὑπάρξῃ πιθανότης πρὸς τοῦτο, διότι τότε ἴσως ἤθελεν ἐπέλθει ταχυτέρα ἡ θεραπεία τῶν κακῶν. Ἐπομένως ἀφοῦ εἰς τὸν γενικὸν περὶ φορολογίας νόμον εἰδέχθημεν τὴν διαίρεσιν τῶν τοιούτων διατάξεων, ἀπαιτεῖται νὰ ἤμεθα συνεπεῖς καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου· ἐκτὸς δὲ τούτου, ἀφοῦ καθιερώθη ὁ προσδιορισμὸς τῶν νομοθετικῶν ἐργασιῶν ἐξάμηνος, δὲν πρέπει νὰ ἀποποιούμεθα καὶ τὴν δυνατὴν συντομίαν εἰς ὅ,τι δὲν ἀπαιτεῖται νὰ μεταβάλληται κατ' ἔτος· μεγάλη βάσανος, κύριοι, εἶναι εἰς φορολογουμένους νὰ περιμένωσι νὰ μάθωσι πότε θὰ γίνωνται αἱ δηλώσεις των καὶ τὰ παρεπόμενα τούτων. Νομίζω δὲ ὅτι εἰς τὸ περὶ προθεσμίας ἀντικείμενον ἡ Βουλὴ ἔχει δίκαιον, ἐρῶτος μάλιστα, ὅτε ἐβράδυνεν ἡ ἐπιψήφισις τοῦ προκειμένου νόμου, καὶ ἐπομένως θεωρῶ αὐτὴν ὡρίμον, καθόσον ἡ δήλωσις πρέπει νὰ γίνεται ἐν τῷ καταλληλοτέρῳ καιρῷ, καὶ νὰ προηγῶνται τῆς ἀπαριθμήσεως μὲ ἀνάλογον χρονικὸν διάστημα.

Κατόπιν ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Μαγγίνας ὑπέλαβεν.

Παρατηρῶ ὅτι ὁ προλαλήσας ἐπανῆλθεν εἰς τὸ πάγιον, τὸ ὁποῖον οὔτ' ὁ Κ. Χρηστίδης οὔτ' ἐγὼ κατεκρίναμεν, καὶ οὐδεμία ἴσως δυσκολία ὑπάρχει νὰ πιστεύωμεν, ὅτι ὑπάρχει ἀνάγκη ταχείας μεταρυθμίσεως νόμου ἔχοντος τοσαύτας ἐλλείψεις. Οὐδέποτε ὅμως δυνάμεθα νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι τὰ πάγια μεταβάλλονται, διότι πάγιον δὲν θέλει νὰ εἴπῃ ὅ,τι αὔριον δύναμαι νὰ μεταβάλλω, ὡς ἐσφαλμένη εἶναι καὶ ἡ ἰδέα, ὅτι σκέπτομαι συγχρόνως νὰ μεταβάλλω ὅ,τι βλέπω σήμερον ὡς πάγιον.

Ἐρρέθη ἐνταῦθα περὶ ζημίας τοῦ δημοσίου καὶ τῶν κτηνοτρόφων, πλὴν δὲν διεσαφίσθη πῶς αὐτὴ συμβαίνει· καὶ παρακαλῶ νὰ μὲ εἴπητε ἂν κατὰ τὴν δήλωσιν γενησομένην τὸν Φεβρουάριον ἢ κατὰ τὴν ἀπαρίθμησιν γενησομένην τὸν Μάρτιον εὑρίσκεται ἡ ζημία τοῦ δημοσίου. Ἡ ζημία, κύριοι, εἶναι τῶν κτηνοτρόφων, διότι οὗτοι πολλάκις δηλώνουσι ζῶντα καὶ πληρώνουσι ψόφια ζῶα. Τοῦτο ὅμως δὲν συμβαίνει πάντοτε ἀλλ' ἐκτάκτως, καὶ τὸ ἔκτακτον δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ κανονίσωμεν ἤδη, ἀλλ' ἀνάγκην ἔχομεν νὰ θεραπεύσωμεν τὰς ἀνάγκας τῶν συνήθως συμβαινόντων, τὰ δὲ ἔκτακτα συμβαίνοντα θεραπεύονται ἀκολούθως ὡς συνέβη καὶ ἐπὶ τῆς σταφίδος· ἡ ζημία τῶν κτηνοτρόφων

εἶναι μεγίστη καθ' ἣν ἐποχὴν τὰ ζῶα μεταφέρονται εἰς τὰς θερινὰς βοσκάς των, ὅτε εἶναι ἀδύνατον νὰ γίνῃ ἀπαρίθμησις, καὶ ἂν ἐνεργηθῇ, συνεπιφέρει μεγίστην βλάβην. Ἐπίσης ἡ ζημία τοῦ δημοσίου εἶναι μεγίστη, ὅταν ἀπαιτεῖ νὰ καταμετρᾷ τὰ φεύγοντα ποίμνια, καὶ οὐδεμία ἡ ὠφέλεια.

Ὅσον δὲ περὶ τῆς ἰδέας, ὅτι οἱ οἰκονομικοὶ ἔφοροι δύνανται ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ διαστήματος τῆς εἰκοστῆς Φεβρουαρίου μέχρι τῆς δεκάτης Ἀπριλίου νὰ ἐνεργήσωσι τὰς καταμετρήσεις, εἶπον καὶ ἄλλοτε, λέγω καὶ τώρα, ὅτι ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τοὺς παρελθόντας καταλόγους δύνανται νὰ σχηματίσωσιν ἰδέαν πού πρέπει νὰ ἐνεργήσωσι τοιαύτην.

Ἂν δὲ ὁ παρὼν νόμος συζητῆται βραδύτερον τῆς ἁρμοδίας ἐποχῆς, τοῦτο νομίζω δὲν εἶναι σφάλμα τῆς ἐπιτροπῆς μας, ἥτις ἐξεφράσθη συνάμα τοσοῦτον μετριοπρόσως νὰ περιορισθῇ ὁ νόμος διὰ μόνον ἓν ἔτος, ὅτι νόμον πάγιον μὲ τοσαῦτα πλημμελήματα δὲν δυνάμεθα νὰ ψηφίσωμεν, ἐνῷ τοσαύτας λεπτομερείας ἐξηγήσαμεν.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Γρηγοριάδης λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν.

Ἐπειδή, κύριοι, λόγος πολὺς γίνεται περὶ παγίων νόμων, ἔρχομαι καὶ ἐγὼ νὰ προσθέσω τὴν κατὰ τοῦ παγίου γνώμην μου, διότι, καθόσον ἐξεύρομεν ἐκ πείρας, ἡ ἐξουσία πάντοτε δυστυχῶς, ὁσάκις θελήσει, φέρει ὑπ' ὄψιν ἡμῶν νόμους· ἡμεῖς δὲ δίδομεν αὐτοὺς ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ λάβωμεν τοιούτους.

Ἐνταῦθα τῆς συζητήσεως μὴ ἐξαντληθείσης καὶ παρελθούσης τῆς ὥρας, ὁ κύριος πρόεδρος, τῇ συγκαταθέσει τοῦ σώματος, ἀναβαλὼν τὴν ἐξακολούθησιν αὐτῆς διὰ τὴν αὔριον, ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου.
Δ. Χατζῆσκος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 18 Φεβρουαρίου 1838, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 21 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ὡς μήπω καταρτισθέντα, ἀναγνωσθήσονται ἐν τῇ ἑπομένῃ συνεδριάσει.

Τεθέντος ὑστέρον κατὰ προτίμησιν εἰς συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 50.000, ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τῆς χρήσεως 1838, πρὸς βοήθειαν τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ παθόντων καὶ ζημιωθέντων κατοίκων τῆς πόλεως Κορίνθου καὶ τῶν περιξ αὐτῆς χωρίων, ἀναγνωσθὲν ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως τὸ νομοσχέδιον αὐτό, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης ἔλεξε τάδε·

Οὐδεὶς ἔχει διάθεσιν ἢ δικαίωμα, οὔτως εἰπεῖν, νὰ προσβάλλῃ τοιαῦτα νομοσχέδια, δι' οὗ πρόκειται νὰ περιθάλψωμεν ἀβρόνους μας παθόντας ὑπὸ τῆς τρομερωτάτης θεομηνίας τοῦ σεισμοῦ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἔχομεν προηγούμενα, ἐκ τῶν ὁποίων γνωριζόμεθα κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν τοιούτων νόμων, ὅτινων κατὰ τὴν διανομὴν τῶν βοηθημάτων, συνέβησαν ἄτοπα, ἅτινα εὔχομαι νὰ μὴν ἐπαναληφθῶσι, διὰ τοῦτο εἰθέωρησα ἀναγκαῖον νὰ ἐπικαλεσθῶ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ προκειμένου· ἔπαθον ἐκ σεισμῶν καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Μεσσηνίας καὶ οἱ κάτοικοι τῶν νήσων· συνέφερεν ὑπὲρ αὐτῶν καὶ ἡ Κυβέρνησις, συνεισέφεραν καὶ ἅπαντες οἱ ὁμογενεῖς ἐξωτερικῶς καὶ οἱ ἐντὸς κάτοικοι· ἀλλ' οἱ μὲν Μεσσήνιοι μετὰ πολλῆς περιπλοκῆς καὶ δυσκολίας δὲν ἠδυνήθησαν νὰ λάβωσι πλήρη τὰ ἐξωτερικὰ βοηθήματα, καὶ ἠναγκάσθησαν ἐπὶ τέλους, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, νὰ τὰ ἀφιερώσωσιν εἰς ἄλλην χρείαν, οἱ δὲ Νησιῶται μετὰ παρέλευσιν πολλοῦ χρόνου ἠδυνήθησαν μόλις νὰ λάβωσι τὰ βοηθήματα, καὶ ταῦτα οὐ μόνον ἡμιτελῆ, ἀλλὰ καὶ ἄνευ τῆς ἀπαιτουμένης δικαιοσύνης· πρέπει λοιπὸν ἐπὶ τοῦ προκειμένου νὰ γίνῃ φροντὶς, ὥστε αἱ βοήθειαι, ὁθενδήποτε καὶ ἂν προέρχωνται, νὰ χορηγῶνται εἰς τοὺς παθόντας ἐγκαίρως μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης δικαιοσύνης καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀνήκοντος ἐλέγχου.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργός. Εἶναι λίαν ἀξιέπαινος ὁ προαγορεύσας ἐντιμος Γερουσιαστὴς διὰ τὰ ὁποῖα ἐξέφρασεν ὑπὲρ τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ πασχόντων αἰσθήματα· ἀλλ' ἂς εἶναι βέβαιος, ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις ἐκ τῶν αὐτῶν τῆς φιλανθρώπου αἰσθημάτων ἐμπνεομένη, ἐσπευσεν ἐγκαίρως νὰ παράσχῃ εἰς τοὺς παθόντας τὴν ἀνήκουσαν βοήθειαν· αὐτὴ δὲ μία ἐλαφρὰ γνῶσις τοῦ ἀναπίστου τούτου συμβάντος, ἔσπευσεν εὐθὺς νὰ ἀποστείλῃ ἐν τῷ τόπῳ δι' εἰδικοῦ ὑπαλλήλου της τὴν ἀνήκουσαν χρηματικὴν βοήθειαν

τὰς ἀνηκούσας σκηνὰς καὶ τὰ ἀνήκοντα φάρμακα μετὰ τῶν ἁρμοδίων ἰατρῶν πρὸς βοήθειαν τῶν πασχόντων· ἀπέστειλεν ἐπομένως προσωρινῶς ἕνα τυχόντα ἐνταῦθα ἔπαρχον ἐκ τῶν διακεκριμένων, φρονίμων καὶ τιμίων, ἵνα διευθύνῃ τὰς τοιαύτας φιλανθρωπικὰς πράξεις, ἀντὶ τοῦ πραγματικοῦ ἐπάρχου πληγωθέντος κατὰ τὰς χεῖρας ἐκ τοῦ σεισμοῦ· ἐσύστησε πρὸς τοῦτο ἐπιτροπὴν συγκειμένην ἐκ προσώπων προσφερόντων τὰς μεγαλητέρας ἐγγυήσεις, τουτέστι ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κορινθίας, τοῦ νομάρχου Ἀργολιδοκορινθίας, τοῦ ἐπάρχου καὶ τοῦ δημάρχου, καὶ κατόπιν ἐπέτρεψε νὰ διανέμωνται πρὸς τοὺς παθόντας ἀνὰ **21|2** ὀκάδες ἄρτου καὶ ἀνάλογα ὄσπρια ἑκάστῃ οἰκογενείᾳ, πρὸς δὲ καὶ οἶνος κατὰ συνέπειαν ἐπομένης γνωμοδοτήσεως τῶν ἰατρῶν· ἀκολούθως ἐπειδὴ, φροντίζοντες περὶ ἀποστολῆς τοῦ ἀπαιτουμένου ὑλικοῦ πρὸς ἀνέγερσιν παραπηγμάτων, ἐπληροφορήθημεν, ὅτι πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται πολὺς καιρὸς, ἐνῶ ἡ βοήθεια χρειάζεται ἄμεσος, ἀπεστείλαμεν καὶ ἑτέρας σκηνὰς, ἐνῶ συγχρόνως καὶ ὁ νομάρχης Ἀργολιδοκορινθίας μεταβὰς ἐπιτοπίως ἔφερεν ἐκ Ναυπλίου καὶ ἄλλας τοιαύτας· ὥστε δι' αὐτῶν οἰκονομήσαμεν ὅλους τοὺς στερουμένους οἰκιῶν καὶ πάσχοντας ἐκ τοῦ ψύχους· ἐκ τῶν ἐκτεθέντων θεωρεῖ ἡ Γερουσία, ὅτι αἱ διὰ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου ζητούμεναι πεντήκοντα χιλιάδες δραχμῶν σχεδὸν ἐξηντλήθησαν διὰ τῆς δραστηρίου ἐνεργείας τῆς Κυβερνήσεως, λαβούσης συναμα καὶ τὴν φροντίδα περὶ καθιερώσεως τοῦ ἀνήκοντος ἐλέγχου, οἷος ἦτο δυνατὸν νὰ καθιερωθῇ, εἰς πᾶσαν πρᾶξιν. Μὲ εὐχαριστησίν μου δὲ ἀναγγέλω πρὸς τὴν Γερουσίαν, ὅτι οἱ κάτοικοι εὐλογοῦσι τὴν Κυβέρνησιν ἐλθοῦσαν ἐγκαίρως καὶ ἐπαρκῶς πρὸς βοήθειάν των, καὶ ὅτι οὐδεὶς ἐκ τοῦ ψύχους διὰ τῆς προνοίας τῆς Κυβερνήσεως προσεβλήθη.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ἰω. Σταΐκου καὶ Ν. Πρασσακάκη, δι' ἧς ἐξήχθη, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων **24**, κατὰ τὸ ᾧδε παροσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας δῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως δραχ. 50,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1858 πρὸς βοήθειαν τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ παθόντων Κορινθίων.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος . .	Γεώρ. Κουντουριώτης . . .

Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . .	Δῆμος Κανελλόπουλος . . N
Σπυρίδων Καλογερόπουλος .	Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .
Τάτζης Μαγγίνας . . . N	Τσανετάκης Γρηγοράκης . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . N	Μ. Δ. Καΐρης . . . . .
Χαράλ. Παπαπολίτης . . .	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς . . . N
Ἰάκωβος Παζιμάδης	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης . N
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N	Δημήτρ Πλαπούτας . . . N
Σπυρ. Τρικούπης	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . N
Ριχάρδος Τζιώρτζ	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . N
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . .	Δημήτριος Χατσῖσκος . . . N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .	Δημήτριος Χρηστίδης . . . N
Γεώργιος Ψύλλας . . . . N	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . N	Παναγ. Λιδωρίκης . . . .
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . .	Γεώργ. Δ. Βρανιώτης . . . N
Γεώργιος Δαρειώτης . . .	Κωνστ. Προβιλέγιος . . . N
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Δημήτριος Μπέλγαρης . . .	Σπῦρος Μῆλιος . . . . . N
Γάϊκας Καραλατζάνης . . N	Ῥήγας Παλαμίδης . . . .
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης .
Ἀδὰμ Δοῦκας . . . . . N	

Ἀναγνωσθέντα ὕστερον τὰ ἄρθρα αὐτοῦ 1 καὶ 2 ἐγένοντο διὰ χειροτονίας δεκτὰ, ὅπως ἔχουσι.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν, ἐγένετο δεκτὸν παμψηφεὶ, ἔχον ὅπως ὑπεβλήθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ ἀνωτέρω.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως δραχ. 50,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1858 πρὸς βοήθειαν τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ παθόντων Κορινθίων.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος . .	Τάτζης Μαγγίνας . . . . N
Γεώρ. Κουντουριώτης . .	Ἀναγνώστης Μοιαρχίδης . . N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . .	Χαράλ. Παπαπολίτης . . .
Σπυρίδων Καλογερόπουλος .	Ἰάκωβος Παζιμάδης . . .

Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N	Μ. Α. Καΐρης . . . . .
Σπυρ. Τριαύπης	Αντώνιος Γ. Κριεζής . . . N
Ριχάρδος Τζιώρτζ	Αντώνιος Μαυρομιχάλης . . N
Αθανάσιος Γρηγοριάδης . . N	Δημήτριος Πλαπούτας . . N
Βασίλ. Χριστακόπουλος . .	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . N
Γεώργιος Ψύλλας . . . . N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .
Ἰωάννης Θεοτόκης	Δημήτριος Καπέλλος . . . N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . N	Δημήτριος Χρηστίδης . . . N
Ἀθανάσιος Ἀνδρίτσης . . .	Νικόλ. Μαυρομιχάλης . . . N
Γεώργιος Δαρειώτης	Ἀναστ. Σ. Χρηστίδης . . N
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N	Παναγ. Ἀνδρίτσης . . . .
Δημήτριος Βούλγαρης . . .	Γεώργ. Δ. [illegible] . . . N
Γκίκας Καρακατζάνης . . .	Κωνστ. Προβελέγγιος . . N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Ἀδάμ Δούκας . . . . . N	Σπῦρος Μίλιος . . . . . N
Δῆμος Κανελλόπουλος . . N	Ῥήγας Παλαμήδης . . . .
Κωνσταντίνος Κανάρης . . .	Δημήτριος Λ. [illegible] .
Τσανετάκης Γρηγορίακης . .	

Ἐπαναληφθείσης ἔπειτα καθ' ἑξῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τοῦ ἐπὶ τῶν ζώων καὶ μελισσίων φόρου, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης εἶπε τὰ ἑξῆς·

Ὁρίζει σύντομόν τινα ἀπάντησιν ἐπὶ τῆς χθεσινῆς τελευταίας ἀγορεύσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν· δὲν εἶναι ἀλλοτρία τοῦ προκειμένου ζητήματος ἡ συζήτησις αὕτη, εἰς τὴν ὁποίαν ἀρξαμένην μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τὸ πρῶτον, ἔλαβον ἔπειτα μέρος καὶ ἄλλοι.

Κύριοι! Οἱ θετικοὶ νόμοι, αὐτὰ τὰ ἀτελῆ ἔργα τοῦ ἀνθρώπου, πρέπει νὰ ἦναι ὡς ἔγγιστα ἡ κόπιαις, ἡ ἐφαρμογὴ τῶν φυσικῶν νόμων, εἴτουν ἀναγκαίων καὶ νόμοι τοῦ θεοῦ. Ἐὰν ἦναι ἀληθὲς ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη κοινωνικός, καὶ ἔλαβεν ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ του ἀρχὰς ἠθικάς, εἶτα, ὡς εἰκὼν τοῦ πλάστου του, ἔλαβε τὸ θεῖον δῶρον τοῦ νὰ κόπιᾳ καὶ αὐτὸς νόμους πρὸς διοργάνωσιν τῆς κοινωνίας, καὶ πρὸς κανονισμὸν τῶν διαφόρων σχέσεων αὐτῆς τῆς κοινωνίας, οἱ θετικοί, οἱ ἀνθρώπινοι νόμοι δὲν δύνανται νὰ ἦναι αὐθαίρετοι· οἱ νόμοι οὗτοι πρέπει νὰ ἦναι εἰς ἁρμονίαν μὲ τὴν κατάστασιν τῆς κοινωνίας, πρέπει νὰ ἀκροπτόμενοι ἐν αὐτῇ τὰς ἀρχὰς

τῆς ἠθικῆς, τὰς ὁποίας ἐνεπνεύσθη, ὡς εἶπον, παρὰ θεοῦ ὁ ἄνθρωπος. Ἀλλ' ἡ κοινωνία διὰ νὰ ζήσῃ καὶ νὰ προαχθῇ ἔχει ἀνάγκας πολυειδεῖς, ἀνάγκας διαρκεῖς, ἀνάγκας ἐκτάκτους, καὶ ἐντεῦθεν παρίσταται ἡ ἀπαραίτητος ἀνάγκη τοῦ νὰ κανονίζωνται ἑκάστοτε αἱ σχέσεις τῆς κοινωνίας τοιουτοτρόπως, ὥστε νὰ θεραπεύωνται μὲν αἱ παροῦσαι ἀνάγκαι, νὰ μὴν ἐμποδίζηται δὲ ἀφ' ἑτέρου ἡ ἠθικὴ καὶ ὑλικὴ πρόοδος τῆς κοινωνίας· καὶ τοῦτο πράττουν οἱ νόμοι. Ἀλλὰ διὰ νὰ κατασκευάζωνται οἱ νόμοι συμφώνως μὲ τὴν αἰτίαν καταστάσεως τῆς κοινωνίας, πρέπει νὰ γνωρίζηται αὐτὴ ἡ κατάστασις τῆς κοινωνίας, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν τῆς γνώσεως δίκαιον πολιτεύματα ἐφευρέθησαν, ἀλλὰ τὸ τελειότερον μέχρι τοῦδε ὁμολογεῖται τὸ συνταγματικὸν πολίτευμα. Οἱ νόμοι λοιπὸν εἶναι ὄφελ, εἶναι σύμφωνοι μὲ τοὺς φυσικοὺς καὶ θείους νόμους, ὅταν ἐφαρμόζωνται εἰς τὰς αἰτίας ἀνάγκας τῆς κοινωνίας. Εἴπομεν ἀνωτέρω, ὅτι ἔχομεν ἀνάγκας διαρκεῖς καὶ ἀνάγκας ἐκτάκτους· ἂς προσθέσωμεν τώρα, ὅτι καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν διαρκῶν αἱ μὲν εἶναι μεγαλειτέρας καὶ αἱ μὲν μικροτέρας διαρκείας· ὑπάρχουν [illegible] νόμους μεγαλειτέρας καὶ νόμους μικροτέρας διαρκείας. Ἰδοὺ, κύριοι, πῶς τὰ μυστήρια τῆς ἀνθρωπίνου νομοθεσίας.

Διευκρινισθέντων τούτων καὶ ἐπαναληφθέντων τούτων, ὅτι ὁ περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως φορολογικὸς νόμος δὲν ἔπρεπε νὰ ἦναι διαρκής, ἦτον πάγιος, ὁποῖον τὸ ὑπουργεῖον ζητεῖ νὰ τὸν ψηφίσετε· ἕτερον αὐτὸν τὸν διεσφαλισμένον οὐχὶ νομοθετικῶς ἀλλ' ἀκαδαμαϊκῶς ἐπιστημονικῶς δὲν ἐζήτησα νὰ θεωρηθῇ πρότασις, ἤθελησα μόνον νὰ ἐναποτεθῇ αὐτὴ ἡ γνώμη μου εἰς τὰ πρακτικὰ τοῦ σώματος, καὶ τοῦτο διότι ἐπείσθην ἀπὸ ἄλλους παραγομένους φορολογικοὺς νόμους τῆς αὐτῆς φύσεως, ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ πλειονοψηφία τῶν νομοθετικῶν σωμάτων ἐπῆρε τὸ μέτρον τοῦ νὰ καταστήσωσι ὅλους σχεδὸν αὐτοὺς τοὺς νόμους παγίους, καὶ πᾶσα ἐναντία προσπάθεια εἶναι ματαία· ἀλλ' ἐπειδὴ μὲ ἀντέκρουσεν ὁ Κύριος ὑπουργὸς, καὶ δὲν θέλει οὔτε κατὰ θεωρίαν νὰ ἔχω δίκαιον, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ἐπιμένω ἐπὶ τοῦ θέματος ὀλίγας διασαφήσεις.

Ὅλοι γνωρίζετε, Κύριοι, ὅτι οἱ νόμοι οἱ ἀφορῶντες τὸν προσδιορισμὸν, τὴν βεβαίωσιν καὶ εἰσπραξιν τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας, καθὼς καὶ τοῦ φόρου τῶν ζώων καὶ τῶν μελισσίων, ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τοῦ ἀγῶνος ἐψηφίζοντο ἐτησίως· ἔκτοτε ὅλαι αἱ κυβερνήσεις, καὶ

πολλαὶ κυβερνήσεις διεδέχθησαν ἡ μία τὴν ἄλλην, ἐθεώρησαν ὀρθὸν νὰ ψηφίζωνται κατ' ἔτος αὐτοὶ οἱ φορολογικοὶ νόμοι· καὶ κατ' ἔτος, κύριοι, εἴχομεν νὰ συζητήσωμεν καὶ ἐσυζητήσαμεν αὐτοὺς καὶ ἐπὶ τῆς δημοκρατικῆς, καὶ ἐπὶ τῆς ἀριστοκρατικῆς, καὶ ἐπὶ τῆς ἀπολύτου, καὶ ἐπὶ τῆς συνταγματικῆς Κυβερνήσεως, αἵτινες ἀλληλοδιαδόχως ἐκυβέρνησαν αὐτὸν τὸν τόπον· κανεὶς δὲν ἐμέμψατο δι' αὐτὰς τὰς συζητήσεις, κανεὶς δὲν ἐπαραπονέθη. Πρὸ ὀλίγου μόνον ἐτῶν ἐψηφίθη δυστυχῶς ἐν τῷ μέσῳ τὸ σύστημα τοῦ παγίου· ἆρα γε ἄδικον εἶχον ὅλαι ἐκείναι αἱ κυβερνήσεις, ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ὑπουργοί, αἵτινες ἤθελον περιοδικούς, ἐπιπόνους τοὺς φορολογικοὺς τούτους νόμους καὶ οὐχὶ παγίους καὶ διαρκεῖς; ὄχι! καὶ διὰ τί; διότι ἕκαστος μέχρι σήμερον καὶ σήμερον μάλιστα πολὺ περισσότερον, ὅλοι ὅσοι περιῆλθον εἰς τὰ πράγματα, ἐθεώρησαν πλημμελὲς τὸ ἐν ἰσχύϊ φορολογικὸν σύστημα, καὶ δὲν ὑπάρχει οὐδεὶς ὑπουργὸς ὅστις δὲν ἐσκέφθη πῶς νὰ τὸ μεταρρυθμίσῃ· καὶ αὐτὸς ὁ τύπος, καὶ αὐτὴ ὁλόκληρος ἡ κοινωνία ἐσκέφθη καὶ σκέπτεται περὶ τοῦ πῶς πρέπει νὰ μεταρρυθμισθῇ τὸ φορολογικόν μας σύστημα, ὡς ἀτελές, ὡς παρέχον τὰ μέσα τῆς καταθλίψεως καὶ τῆς καταχρήσεως· καὶ ἀποδεικτὸν τούτου ἔχομεν τὰς ἀτελεύτους τροπολογίας, τὰς ὁποίας ἴδομεν εἰσαγομένας ἑκάστοτε εἰς τὴν περὶ τούτου νομοθεσίαν· ἴδομεν ὅτι ἄλλοτε οἱ φόροι τοῦ δεκάτου ἐβάρυναν εἰς ἐνοικιαστάς, ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ τοὺς εἰσπράττωσιν αὐτοὶ εἰς εἶδος, καὶ νὰ πληρώνωσι εἰς τὸ δημόσιον τὸ ἐνοίκιον εἰς χρήματα· ἄλλοτε ἀνέλαβεν αὐτὸ τὸ δημόσιον καὶ εἰσέπραττεν εἰς εἶδος τοὺς φόρους· καὶ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν παρεδέχθη τὸ ἐν ἰσχύϊ σύστημα, τὸ ὁποῖον ἠμπορεῖ νὰ ὀνομασθῇ μικτόν, διότι ἐνοικιάζονται μὲν οἱ φόροι εἰς εἶδος, ἀλλὰ βεβαιοῦνται ἀπὸ τοὺς ἐνοικιαστὰς καὶ εἰσπράττονται ἀπὸ τὸ δημόσιον· καὶ ὅμως καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ συστήματος ὅλος ὁ κόσμος γογγύζει, διότι οὔτε τὰς καταχρήσεις οὔτε τὰς καταπιέσεις ἀπεμάκρυνε· διὰ τοῦτο καὶ ὁ τύπος ζητεῖ, καὶ ἡ Κυβέρνησις εὐλόγως καταγίνεται διὰ νὰ ἐρεύρῃ τὸν τρόπον τῆς μεταρρυθμίσεως· εἰς τὰς αὐτὰς ὡς ἔγγιστα περιπετείας περιεστάθη καὶ ἡ φορολογία τῶν ζώων, καὶ τὸ ἐν ἰσχύϊ σήμερον σύστημα δὲν εἶναι βεβαίως οὔτε τὸ καλήτερον οὔτε τὸ δικαιότερον.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ μεταρρύθμισις δὲν εἶναι εὔκολος· ἂς ἀναγνωρίσωμεν ὅτι εἰς πᾶσαν ἐποχήν, καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν τῆς βαρβαρότητος, τὸ ἀντικείμενον τῆς φορολογίας ἐστάθη

δι' ὅλας τὰς κυβερνήσεις ὅλων τῶν κοινωνιῶν πρωτίστη φροντίς. Ὁποιασδήποτε γνώσεις καὶ διαθέσεις καὶ ἂν θελήσωμεν νὰ ἀποδώσωμεν εἰς ἐκείνας τὰς κυβερνήσεις, καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν τουρκικήν, πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι εἰς τὴν καθιέρωσιν τοῦ φορολογικοῦ συστήματος, ἂν δὲν προέβησεν ἡ φιλανθρωπία, προέβησεν ὅμως πάντοτε τὸ συμφέρον, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἑκάστη κυβέρνησις νὰ διατηρῇ σύστημα, τὸ ὁποῖον δὲν ἤθελε καταστρέψῃ ὁλοτελῶς τοὺς πόρους τοῦ δημοσίου ταμείου· πρέπει ἑπομένως νὰ πιστεύσωμεν ὅτι τὸ φορολογικὸν σύστημα ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τόπῳ ἦτον ὡς ἔγγιστα σύμφωνον μὲ τὴν κατάστασιν τοῦ τόπου, καὶ διὰ νὰ μεταβληθῇ τὸ φορολογικὸν σύστημα πρέπει νὰ μεταβληθῇ προηγουμένως αὐτὴ ἡ κατάστασις τοῦ τόπου· αὐτὸ τὸ δέκατον, κύριοι, τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν καταγωγήν του ἀπὸ πολλοὺς αἰῶνας, ἔχει τὸν λόγον τῆς ὑπάρξεώς του, καὶ ὁ λόγος οὗτος εἶναι ἡ κατάστασις τοῦ τόπου. Ὅλοι προσπαθοῦμεν, καὶ προσπαθοῦμεν ὅλαις δυνάμεσι νὰ τὸ καταργήσωμεν, καὶ ὅμως αὐτὸ εἰς τὸ πεῖσμα ὅλων ἐπικρατεῖ· ἀλλὰ δὲν εἶναι ἆρά γε δυνατόν, δὲν εἶναι καιρὸς νὰ τὸ μεταρρυθμίσωμεν; τὸ κατ' ἐμὲ δὲν τὸ βλέπω ἀδύνατον, καὶ ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ῥίψω ἐν παρόδῳ εἰς τὴν μέσην ἓν πρόχειρον σχέδιον, ἂν καὶ ἀτελέστατον καὶ ὅλως ἀκατέργαστον.

Κατὰ τὸ 1852 ἂν δὲν μὲ ἀπατᾷ ἡ μνήμη ὡς πρὸς τὸν χρόνον, κατὰ τὸ 1852 ἤθελα, κύριοι, ὡς ὑπουργὸς καταγινόμενος πῶς νὰ ἀποκεφαλίσω τὸ σῶμα τοῦ δεκατισμοῦ, νὰ συμβουλευθῶ τὸν τόπον· ἐρώτησα τὰς οἰκονομικὰς, δικαστικὰς καὶ δημοτικὰς ἀρχάς, ὑπεσχέθην ὅτι ἤθελον συστήσῃ εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν συγκατάβασιν πρὸς ὄφελος τῶν φορολογουμένων, ἐὰν ἤθελον προτιμήσῃ οἱ λαοὶ νὰ παραδεχθῶσι τὸ διανεμητικὸν σύστημα καὶ νὰ πληρώνωσι τὸν ἔγγειον φόρον εἰς χρήματα, ἀπελλατούμενοι διὰ πάντα ἀπὸ τὰς καταπιέσεις καὶ τὰ βάσανα αὐτοῦ τοῦ κακοῦ συστήματος· θὰ σᾶς ἐφάνη περίεργον, κύριοι, ὅτι εἰς τὸν προσκληθέντα ταύτην τὴν ἡμέραν τῶν ἐπαρχιῶν παρεδέχθη τὴν πρόταξιν καὶ τὸ ἄλλο ἥμισυ τὴν ἀπέκρουσεν· ἤθελα νὰ γνωρίσω τὴν αἰτίαν, καὶ ἐπείσθην ὅτι αἱ ἐπαρχίαι, αἵτινες παράγουσι καρποὺς τόσους, ὅσοι συνήθως ἀπαιτοῦνται πρὸς κατανάλωσιν τῶν ἰδίων κατοίκων, παρεδέχθησαν τὴν μεταρρύθμισιν, ἐν ᾧ ἐκείναι αἵτινες παράγουσι πλειοτέρους καρποὺς παρ' ὅσους χρειάζονται πρὸς ἰδίαν χρῆσιν οἱ κάτοικοι, τὴν ἀπέκρουσαν· καὶ ἐννοῶ τὸν

λόγον. Όσαι έπαρχίαι ήσαν κατ' εξαίρεσιν γεωργικαί, δεν είχον άλλα είδη προϊόντων δυνάμενα να πωληθώσι, και να χρησιμεύσωσι τα εξ αυτών χρήματα εις την πληρωμήν του χρηματικού φόρου, αύται ήσαν ηναγκασμέναι, διά να πληρώσωσι τους εις χρήματα φόρους, να πωλήσωσι τους δημητριακούς καρπούς, και να τους πωλήσωσι παρά τιμήν, διότι πολλοί τοιούτοι καρποί ήθελον συσσωρεύεσθαι συναμα εις την αγοράν· εντεύθεν ήθελον υποστή τοσαύτας ζημίας όσας δεν συγκεφαλαιούν ίσως αι καταπίεσις, και διά ταύτα επροτίμησαν την εις είδος φορολογίαν μέ όλα της τα άτοπα. Αλλ' ό,τι κύριοι, ήτον αληθές διά το **1852**, είναι αληθές και διά το **1858**; διά το **1860**; και **1870**; όχι βέβαια· η Ελληνική κοινωνία αναπτύσσεται καθ' ημέραν, ως και η γεωργία μας αναπτύσσεται, και μία μικρά βιομηχανία λαμβάνει γένεσιν· είναι επομένως πολύ πιθανόν αι επαρχίαι, αίτινες πρό τινων ετών δεν είχον άλλα προϊόντα είμή τους δημητριακούς καρπούς και τα ζώα, να έχωσι σήμερον ή αύριον και άλλα προϊόντα δυνάμενα να πωληθώσι, να προσκτηθώσιν εις τον γεωργόν χρήματα, και να δυνηθή δι' αυτών ο γεωργός να πληρώσης εις χρήματα τον έγγειον φόρον, και να ελευθερωθή από τα εις είδος δέκατον. Αλλά πρέπει αρά γε αφεύκτως να περιμείνωμεν να έλθωσιν όλαι ανεξαιρέτως αι επαρχίαι εις αυτήν την κατάστασιν, διά να φέρωμεν την μεταρρύθμισιν του φορολογικού συστήματος;

Δεν ήτον ίσως λογικόν να μεταρρυθμίσωμεν το σύστημα, χωρίς να το καταστήσωμεν υποχρεωτικόν δι' όλας τας επαρχίας; ψηφιζομένης της μεταρρυθμίσεως, ήδυναντο να γίνωσι κοινωνοί αυτού όσαι επαρχίαι είχον τα μέσα να πληρώσωσιν εις χρήματα τον έγγειον φόρον, αι δε υπολειπόμεναι ήδυναντο να εξακολουθώσι να φορολογώνται εις είδος, έχουσαι έκαστη το δικαίωμα να συγκαταλέγεται εις το νέον σύστημα, όπόταν η πλειονοψηφία ήθελεν υποβάλλ την περί τούτου δήλωσίν της· τοιουτοτρόπως ανοίγεται η νέα φάσις των οικονομικών μας πραγμάτων· έκαστος προοδεύει κατά τα μέσα του και τας προσπαθείας του, χωρίς να εμποδίζεται η προαγωγή του ικανού ένεκα του ανικάνου, και εάν τότε μένωσί τινες υπό το βάρος ενός παλαιού συστήματος, ούδε η κυβέρνησις ούδε η κοινωνία είναι υπεύθυνοι. Μήπως, κύριοι, δεν ήτον εύλογον και δυνατόν και ο φόρος των ζώων να υποστή αλλοίωσιν; ηκούσατε χθες την γνώμην μου, δεν διστάζω να επαναλάβω και σήμερον, ότι αφεύκτως πρέπει να ληφθή μέτρον σοβαρόν

διά την κτηνοτροφίαν. Όπως έχει σήμερον, όχι μόνον καθίσταται ανεπαρκής εις τας χρείας της εσωτερικής καταναλώσεως, και διά τούτο τριπλασιάζει το κρέας, το βούτυρον και τον τυρόν εις τοσούτον υπέρογκον τιμήν, αλλ' είναι επιβλαβής και εις την γεωργίαν, την οποίαν καθ' εκάστην επιβουλεύεται· νομίζετε, κύριοι, ότι η δενδροφυτεία δεν ήθελεν είσθαι διπλασία εάν τα ζώα δεν κατέστρεφον τα δένδρα; νομίζετε ότι τα δάση ήθελον πάθη τοσαύτας καταστροφάς, εάν οι ποιμένες δεν τα παρέδιδον καθ' έκαστον έτος εις την πυρκαϊάν διά να πορίσωσι χόρτον; Ποίον είναι το εισόδημά μας από τα ζώα; από εν εκατομμύριον μέχρις ενός ήμισεως· δεν έπρεπεν αρά γε να θυσιάσωμεν μέρος, και το όλον αν έχρειάζετο, αυτού του φόρου δι' εκείνους τους κτηνοτρόφους, οίτινες ήθελον υποχρεωθή να μεταβάλωσιν επί το ευρωπαϊκώτερον την ανατροφήν των ποιμνίων; Αλλά και αυτού του φόρου των μελισσίων δεν έχομεν άφροντα να ζητήσωμεν την μεταρρύθμισίν του; Το μέλι και ο κηρός, δύο τοσούτον πολύτιμα διά τον άνθρωπον προϊόντα, κατέντησαν σπάνια εις την Ελλάδα, και έπρεπε με πάσαν θυσίαν να τα πολυπλασιάσωμεν, τόσω μάλλον καθ' όσον ο εξ αυτών αποτελούμενος ετήσιος φόρος είναι ασήμαντος, διότι κατά μέσον όρον ρθάνει εις **40** έως **50** χιλιάδων δραχμών. Βλέπετε εντεύθεν, κύριοι, ότι όχι μόνον πρό πολλού κατεδείχθη η ανάγκη της μεταρρυθμίσεως του φορολογικού μας συστήματος ως λίαν πλημμελούς, αλλά και σύστημά τι μεταρρυθμιστέον ίσως ώρίμασεν, και η κυβέρνησις σπουδαίως κατηρτίσατο, και η κοινωνία περιμένει ανυπομόνως, και έχει δικαίωμα να περιμένη αυτήν την μεταρρύθμισιν. Οι οικονομικοί μας λοιπόν νόμοι δικαίως εψηφίσθησαν απ' αρχής ετήσιοι, και πολύ δικαιότερον έπρεπε να είναι προσωρινοί, προσωρινότατοι σήμερον, όπότε πανταχόθεν ζητείται, και κατεπείγει η μεταρρύθμισις του φορολογικού μας συστήματος· και όμως ο κ. υπουργός των Οικονομικών όχι μόνον μεταβάλλει τον προκείμενον φορολογικόν νόμον των ζώων εις πάγιον, αλλά και δυσανασχετεί διά τί εκφράζομεν γνώμην κατά του παγίου, του διαρκούς, αυτού του νόμου. Σας είπα χθες διά τί δεν ζητώ προσωρινούς, ετησίους και τους άλλους νόμους, όπόταν ζητείτε ετησίων τον φορολογικόν κρίνατε, υμείς κύριοι, ήμεθα αρ' έσχ ανεπτυγμένως ωμίλησα, εάν ο διϊσχυρισμός του κ. υπουργού των Οικονομικών έχη υπόστασιν· διότι έγινε σεισμός εις Κόρινθον, και πρό ολίγου εψηφίσατε

νόμον χορηγοῦντα βοηθήματα εἰς τοὺς παθόντας συναδέλφους μας, καὶ ὁ νόμος αὐτὸς ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ πράγματος εἶναι προσωρινός, καὶ ἀφορᾷ τὴν θεραπείαν μιᾶς ἐκτάκτου ἀνάγκης, πρέπει νὰ ζητήσωμεν νὰ γένωσι προσωρινοὶ καὶ οἱ ἄλλοι νόμοι τοῦ Κράτους, οἵτινες ἐψηφίσθησαν διὰ νὰ θεραπεύωσιν ἀνάγκας διαρκεῖς παντοτεινάς; ἢ ἐκ τοῦ ἐναντίου, διότι διὰ τὰς ἄλλας ἀνάγκας ὑπάρχουν νόμοι διαρκεῖς, πρέπει νὰ γίνῃ διαρκὴς καὶ ὁ νόμος τῶν πρὸς τοὺς Κορινθίους βοηθημάτων; ἄλλως τε, λέγομεν πρὸς τὸν Κ. ὑπουργόν, σήμερον δὲν πρόκειται εἰμὴ περὶ τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τοῦ ἐπὶ τῶν ζώων φόρου, καὶ περ αὐτοῦ ἐκφράζομεν τὴν γνώμην μας, ὅταν αὖριον ὑποβληθῶσιν ἄλλοι νόμοι, θέλομεν τοτε ἐκφράσει καὶ περὶ ἐκείνων ἐπίσης τὴν γνώμην μας. Ἔχομεν σήμερον δίκαιον; αὐτὸ ζητεῖται, καὶ εἰς αὐτὸ δὲν ἀπήντησεν ἡ ἔνστασις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ· πίπτει λοιπὸν ἀφ' ἑαυτῆς ἡ πρώτη του ἔνστασις. Ἀλλ' ἐπέφερεν ὁ Κ. ὑπουργὸς καὶ δευτέραν. Σᾶς εἶπε, κύριοι, ὅτι οἱ κίνδυνοι δὲν ὑπάρχουν εἰς τὴν βεβαίωσιν καὶ εἰς τὴν εἴσπραξιν τῶν φόρων, ἀλλ' εἰς τὸν προσδιορισμὸν αὐτῶν. Νομίζω ὅτι καὶ ἐνταῦθα ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶναι ἐσφαλμένος· ὅλα τὰ παράπονα, ὅλοι οἱ γογγυσμοὶ τῶν φορολογουμένων ὑψώθησαν πάντοτε κατὰ τοῦ τρόπου τῆς βεβαιώσεως καὶ τῆς εἰσπράξεως, οὐδέποτε δὲ κατὰ τοῦ ποσοῦ τοῦ φόρου, διότι ὁ φόρος σχεδὸν πάντοτε ἔμεινεν ὁ αὐτός. Ποῖος ἐξ ὑμῶν ἤκουσε ποτὲ τὸν γεωργὸν νὰ παραπονεθῇ διότι πληρόνει τὸ αἰωνόχρονον δέκατον; ὅλοι ὅμως ἀκούετε, καὶ ἀκούετε καθ' ἑκάστην μύρια παράπονα κατὰ τῶν ἐνοικιαστῶν τοῦ ἐγγείου φόρου, κατὰ τῶν ἀποθηκαρίων, κατὰ τῶν ἀπαριθμητῶν τῶν ζώων καὶ τῶν μελισσίων, διότι ὅλοι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἐνεργοῦσι κατασχέσεις, ὁ ἐνοικιαστὴς εἰς τὴν βεβαίωσιν, ὁ ἀποθηκάριος εἰς τὴν παραλαβὴν τῶν καρπῶν, καὶ ὁ ἀπαριθμητὴς εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν· ὅλοι καταθλίβουν, ὅσον δύνανται, τὸν φορολογούμενον, καὶ καθ' ὅλων ὁ φορολογούμενος γογγύζει, καὶ περὶ αὐτῆς τῆς κατασχέσεως ἐγένοντο κατ' ἔτος τοσαῦται συζητήσεις εἰς τὴν ψῆφισιν τῶν φορολογικῶν νόμων, δι' αὐτὰς τὰς κατασχέσεις εἶναι πλήρεις οἱ φορολογικοὶ νόμοι ἀπὸ ποινικὰς διατάξεις· πίπτει λοιπὸν ὡς ὅλως ἀνίσχυρος καὶ ἡ δευτέρα ἔνστασις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ· ἔρχεται ἤδη εἰς τὴν σειρὰν ἡ τρίτη καὶ τελευταία ἔνστασις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ. Τὸ Σύνταγμα, σᾶς εἶπε, δὲν ἔγινε διὰ νὰ εὑρίσκεται εἰς καθημερινὴν ταραχὴν καὶ κίνησιν· ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία δὲν

ἐδόθη, εἶπεν, εἰς τὰ νομοθετικὰ σώματα ἀπὸ τὸ Σύνταγμα εἰμὴ διὰ νὰ παρασκευάζῃ νόμους, ὅταν πρέπῃ, καὶ νὰ ἐξελέγχῃ τὴν ἐκτέλεσιν· καὶ τί ἄλλο ἐπράξαμεν, καὶ πράττομεν μέχρι σήμερον; πότε ἐξηλθομεν ἀπὸ τὸν κύκλον τῶν καθηκόντων μας; Ἀλλ' ἐρωτῶ τὸν Κ. ὑπουργόν, ταράττεται ἡ κοινωνία, ὅταν συζητῶνται καὶ κανονίζωνται αἱ ἀνάγκαι της; Ὅλος ὁ συνταγματικὸς βίος παντοῦ, ὅπου ἐπικρατεῖ τὸ Σύνταγμα, εἶναι διηνεκὴς, ἀέναος κίνησις· ἂς μᾶς εἴπῃ δὲ εἰς ποῖον μέρος αὐτὴ ἡ κίνησις, αὐτὴ ἡ ταραχὴ ἔβλαψεν· ἂς μᾶς εἴπῃ ποῦ ἡ ἀντίθετος ἠρεμία, αὐτὸ τὸ ἀδιάκοπον τὸ ἀτελεύτητον *Ναί*, ὠφέλησε. Ἀφῆστε ὑπ' ὄψιν τὰ ἀρκτῶα κράτη, τὰ κράτη τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Ἀσίας, συγκρίνατε αὐτὰ μὲ τὰς συνταγματικὰς χώρας τῆς Δύσεως, τῆς Μεσογείου καὶ αὐτῆς τῆς Ἀμερικῆς, ὅπου ὑπάρχει ἀκατάπαυστος κίνησις. Ἐκεῖ παντοῦ καὶ πάντοτε σύλλογοι, παντοῦ συζητήσεις καὶ εἰς τοὺς νομοθετικοὺς περιβόλους καὶ εἰς τὰς ἀγορὰς, καὶ θέλετε ἰδῆ ὅτι ἡ ἠρεμία εἰς τὰ πρῶτα κράτη εἶναι σιγὴ τοῦ τάφου, εἶναι θάνατος, ἐν ᾧ ἡ κίνησις, ἡ ταραχὴ εἰς τὰς ἐλευθέρας χώρας εἶναι ὅλη ζωή. Αἴ πόσον εἶναι περίεργος ὁ ζῆλος καὶ ἡ διάλεκτος ὅλων ὅσοι κατὰ πρῶτον ἔλαβον μέρος εἰς τὴν ἐξουσίαν. Αὐτὴ ἡ ἐξουσία ἔχει δυστυχῶς τι ἐπαγωγὸν, ἔχει θέλγητρα, ἅτινα ἀποπλανῶσι πολλάκις καὶ αὐτοὺς τοὺς πλέον πεπειραμένους, πολλῷ δὲ μᾶλλον τοὺς ἔχοντας ὀλίγην ἢ παντάπασι πεῖραν!

Δὲν ἔχει, σᾶς λέγουν, τοῦτο τὸ δικαίωμα ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία, δὲν ἔχει τὸ ἄλλο· δεκαπέντε χρόνους ζῶμεν συνταγματικῶς, καὶ ὄχι μόνον τὸ Σύνταγμα, ἀλλὰ καὶ ἡ διαρκὴς ἐξάσκησις ὥρισε τὰ καθήκοντα τῶν νομοθετικῶν σωμάτων. Ὅλος ὁ κόσμος ἤξεύρει πλέον, καὶ οἱ ὑπουργοὶ πρὸ πάντων, ὅτι τὰ νομοθετικὰ σώματα ἔχουν τὴν ἐξουσίαν νὰ προτείνουν, νὰ παραδέχωνται, νὰ τροποποιῶσι, νὰ ἀπορρίπτωσι νόμους καὶ νὰ ἐξελέγχωσι τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν· τίποτε περισσότερον οὔτε ἐζήτησαν πώποτε, οὔτε ἐξήσκησαν, οὔτε ἔπραξαν οὔτε θὰ πράξουν· πρὸς τίνα λοιπὸν σκοπὸν αἱ ἐκφράσεις: ἔχει τοῦτο δὲν ἔχει ἐκεῖνο τὸ δικαίωμα τὸ σῶμα· τοιαῦται ἐκφράσεις γεννῶσι σκάνδαλα, ἐρεθίζουν· δύναται ὁ ὑπουργὸς νὰ εἴπῃ αὐτὴ ἡ γνώμη, αὐτὴ ἡ πρότασις τοῦ Γερουσιαστοῦ τοῦ Βουλευτοῦ δὲν εἶναι ὀρθή· δύναται νὰ συστήσῃ εἰς τὸν ἡγεμόνα νὰ ἐγκρίνῃ ἢ νὰ μὴ ἐγκρίνῃ τὸ δεῖνα προβούλευμα τῶν Βουλῶν ὡς πλημμελές, ὡς κακόν· δὲν πρέπει ὅμως, ἐπαναλαμβάνω, νὰ λέγῃ·

ὅτι δὲν ἔχει τοῦτο ἡ ἐκεῖνο τὸ δικαίωμα ἡ Γερουσία, διότι εἶναι καὶ ἄχρηστον καὶ ἀνωφελές.

Μετὰ τὰς προκαταρκτικὰς ταύτας ἐξηγήσεις, τὰς ὁποίας ἐπροκάλεσεν ὁ Κ. ὑπουργὸς, καὶ τὰς ὁποίας ἐθεώρησα ἀναγκαίας καὶ δι' ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ διὰ τὸ ὑπουργεῖον, ἔρχομαι εἰς τὸ κύριον ζήτημα. Ἀλλὰ τὸ κύριον ζήτημα ἐσυζητήθη χθὲς ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε κατὰ τὴν γνώμην μου σχεδὸν ἐξηντλήθη· ἐπειδὴ ὅμως ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀπετάθη χθὲς εἰς τὴν εὐσυνειδησίαν μου, καὶ κατὰ τοῦτο εἶχε δίκαιον, διότι πρόκειται περὶ νόμου οἰκονομικοῦ, καὶ ἐπὶ τοιούτου νόμου ὅλα τὰ ἄλλα πρέπει νὰ θεωρῶνται δεύτερα, θέλω ἀνακεφαλαιώσει ἐν πάσῃ εἰλικρινείᾳ τὴν περὶ τούτου γνώμην μου.

Κύριοι! ἐὰν μετὰ προσοχῆς μὲ ἠκούσατε, ὅλη ἡ χθεσινή μου ἀγόρευσις περιεστράφη κυρίως εἰς τὸν χρόνον τῆς δηλώσεως, χωρὶς νὰ ἐξετάσω ἀποχρώντως τὸ ζήτημα τῆς ἀπαριθμήσεως. Ἠθέλησα πρὸ πάντων νὰ ἀπομακρύνω τοὺς δισταγμοὺς ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς δηλώσεως, τοὺς ὁποίους καὶ εἰς αὐτὸν καὶ εἰς ἕνα ἄλλον παρίβολον τινὲς ἐν γνώσει ἢ ἐν ἀγνοίᾳ ἐξέφρασαν· ἐπροτίμησα, ἐν ὀλίγοις, νὰ θυσιάσω ἓν μέρος τοῦ χρόνου τῆς δηλώσεως διὰ νὰ κερδήσω ὑπὲρ τῶν κτηνοτρόφων τὴν ἐλάττωσιν τοῦ χρόνου τῆς ἀπαριθμήσεως, τὴν ὁποίαν θεωρῶ πολύτιμον διὰ τὴν πρόοδον καὶ ἀνάπτυξιν τῆς κτηνοτροφίας. Ἐὰν ὅμως ἡ Κυβέρνησις εὐχαριστῆται νὰ γίνεται ἡ δήλωσις μέχρι 20 Μαρτίου, ἡμεῖς ὄχι μόνον συγκατατιθέμεθα ἀλλὰ καὶ τὴν εὐγνωμονοῦμεν. Βεβαίως ἡ Κυβέρνησις δὲν χάνει τίποτε παρατείνουσα καὶ μέχρι τέλους Μαρτίου τὸ δικαίωμα τῆς δηλώσεως τῶν κτηνοτρόφων· διότι καὶ ἐπὶ ὑποθέσει τοῦ ὅτι ἡ δήλωσις τοῦ Μαρτίου θέλει ἀναδείξει ὀλιγώτερον ποσὸν ζώων, τὸ δημόσιον λαμβάνει πάντοτε τὸν νόμιμον φόρον, ἤγουν φορολογεῖ τὰ ζῶα μόνον ὅσα δὲν ἔπαθον, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ ὀρθόν, τοῦτο εἶναι τὸ δίκαιον. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ φροντίσῃ ἡ Κυβέρνησις, καὶ ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα, δὲν πρέπει νὰ ἀρνηθῶμεν εἶναι, ὅτι καθ' ὅλας τὰς περιπτώσεις πρέπει νὰ ἔχῃ τὸν ἀναγκαιοῦντα καιρὸν διὰ τὴν ἀπαρίθμησιν, διότι ὅλοι βεβαίως οἱ κτηνοτρόφοι δὲν εἶναι εἰλικρινεῖς· ἐκτὸς τούτου πρέπει νὰ προσδιορισθῇ ὁ ἀναγκαῖος χρόνος διὰ τὴν ἀπαρίθμησιν, ὄχι μόνον διὰ νὰ δύναται νὰ ἐνεργῇ ἡ Κυβέρνησις τὴν ἀπαρίθμησιν, ὅπου τὴν νομίσῃ ἀναγκαίαν, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ ὑπάρχῃ αὐτὸ τὸ ῥηθέντρον εἰς τὸν νόμον, καὶ νὰ ἀναγκάζῃ καὶ τοὺς μὴ εἰλικρινεῖς κτηνοτρόφους νὰ κάμωσι πιστὴν τὴν δήλωσιν τῶν

ζώων των. Τὸ κύριον λοιπὸν ζήτημα, τὸ ὁποῖον καὶ χθὲς καὶ σήμερον ζητοῦμεν νὰ κανονίσωμεν εἶναι, τὸ νὰ ὁρισθῇ ὁ χρόνος καθ' ὃν συμφέρει διὰ τὴν κτηνοτροφίαν νὰ παύσῃ ἡ ἀπαρίθμησις, καὶ σημειώσατε, κύριοι, ὅ,τι συμφέρει εἰς τὴν κτηνοτροφίαν, συμφέρει ἀναμφιβόλως καὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ εἰς ὅλην τὴν κοινωνίαν. Εἶναι ὁμολογούμενον ὅτι εἰς τὴν σημερινὴν κατάστασιν τῆς κτηνοτροφίας, ὁ ποιμὴν πρέπει νὰ μένῃ κατὰ πάντα ἀνενόχλητος ἀφ' ἧς στιγμῆς τὰ ζῶα ἀπαχαιρετῶσι τὰς χειμερινὰς νομὰς, καὶ ὁρμῶσι πρὸς τὰς ἐαρινὰς καὶ τὰς θερινάς. Μετὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὁ κτηνοτρόφος πρέπει νὰ ἔχῃ ὅλην του τὴν προσοχὴν πῶς νὰ ὁδηγῇ βαθμηδὸν τὰ ζῶά του εἰς τοὺς διαφόρους σταθμοὺς, μέχρις οὗ φθάσῃ εἰς τὰς ὑψηλὰς νομάς· πῶς νὰ προμηθεύσῃ εἰς αὐτὰ τροφὴν, τὴν ὁποίαν συνήθως ζητεῖ ἀπὸ τὴν φύσιν, διότι τίποτε οὔτος δὲν ἐπρονόησεν. Ὅλοι γνωρίζετε, ὅτι κατὰ μέσον ὅρον ἡ ἐποχὴ τῆς ἀναβάσεως τῶν ζώων εἶναι ἡ δεκάτη πέμπτη Ἀπριλίου· ἐπεθύμουν, ἤθελον ὥστε αὐτὴ ἡ ἡμερομηνία νὰ προσδιορισθῇ ὡς χρόνος τῆς ἀποπερατώσεως τῆς ἀπαριθμήσεως, ἀλλ' ἀπέναντι τῶν δυσκολιῶν, τὰς ὁποίας προβλέπω ὅτι θὰ μὲ ἀντιτάξετε, συγκατατίθεμαι νὰ προσδιορισθῇ ὡς τοιαύτη ἡ 25, καὶ, ἐὰν ἐπιμένετε, ἡ 30 Ἀπριλίου· πέραν τοῦ ὅρου τούτου πᾶσα ἀπαρίθμησις εἶναι αὐτόχρημα καταπίεσις· συλλογισθῆτε κύριοι, ὅτι εὐκολώτερον δύναται ἡ κυβέρνησις νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἀπαρίθμησιν ἐν ὅσῳ τὰ ζῶα παραχειμάζουσι· ὅτι οἱ ὑπηρέται τῆς ἀπαριθμήσεως δυσκόλως δύνανται εἰς τὰς χειμερινὰς νομὰς νὰ καταπιέσωσι τοὺς φορολογουμένους, διότι πάντοτε εἰς αὐτὰς παρευρίσκονται καὶ ἄλλοι ποιμένες καὶ πολλοὶ κάτοικοι, καὶ ἡ περιστολὴ πάσης καταχρήσεως ἢ καταπιέσεως εἶναι πρόχειρος· ἐν ᾧ ὁπόταν οἱ ὁπλοφόροι τῆς ἀπαριθμήσεως λάβωσι τὸ δικαίωμα νὰ βεβαιώσωσι τὰς παραβάσεις τῶν κτηνοτρόφων κατὰ τὸν Μάϊον μῆνα εἰς τὰ ὄρη, ὅπου συνήθως δὲν ἀπαντᾷ τις εἰμὴ τὸν κτηνοτρόφον, καὶ σπανίως τὸν διαβάτην, καὶ πώποτε κάτοικον, ἡ ἐρημία, ἡ μοναξία ἐνισχύει τὴν ἀπιστίαν τοῦ ὁπλοφόρου, καὶ ὁ φορολογούμενος εἶναι ἠναγκασμένος ἢ νὰ ἐνδώσῃ εἰς τὰς καταπιέσεις τοῦ ὁπλοφόρου, ἢ νὰ καταφύγῃ εἰς ἐγκλήματα· ὥστε εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀφήσωμεν ὁλοσχερῶς ἀνενόχλητον τὸν κτηνοτρόφον, διὰ νὰ ἀφιερώσῃ ὅλην τὴν φροντίδα του εἰς τὴν προμήθειαν τῆς τροφῆς τῶν ζώων, αὐτὸς θέλει καταγίνεται πῶς νὰ ἀποφύγῃ τὰς καταπιέσεις τοῦ ἀπαριθμητοῦ, ἢ πῶς νὰ ὑπεκφύγῃ τὸν φόρον· ζημία εἰς τὸ

πολύτιμον τοῦτο προϊόν, καὶ ἀφορμὴ διαφθορᾶς διὰ τὸν κτηνοτρόφον! Ὅταν θέσωμεν ὡς τέρμα τῆς ἀπαριθμήσεως τὴν 30 Ἀπριλίου, ἂν δὲν ἀποφεύγωμεν ὁλοσχερῶς, ἐλαττόνομεν τὰ ἄτοπα. Πρὸς τὸν σκοπὸν μάλιστα τῆς ἀποφυγῆς αὐτῶν τῶν ἀτοπημάτων, ἐπροτίμησα χθὲς, καὶ θέλω προτιμήσει καὶ σήμερον, ἐὰν ἔχῃ δυσκολίας ἡ κυβέρνησις, νὰ δεχθῶ ὡς ἐποχὴν τῆς δηλώσεως καὶ τὴν 10 Μαρτίου καὶ τὴν 28 Φεβρουαρίου, διότι, ἐὰν καὶ ἡ πρόωρος δήλωσις ὑπόκειται εἰς ζημίας, διότι ἐνδέχεται τὰ δηλωθέντα ζῶα τὸν Φεβρουάριον νὰ πάθωσιν ἐν μέρει τὸν Μάρτιον ἀ) τὸ δυστύχημα τοῦτο θέλει λάβῃ χώραν ἐκτάκτως, ἐν ᾧ τὸ κακὸν τῆς ἀπαριθμήσεως, ἐὰν παραταθῇ καὶ διὰ τὸν Μάϊον, θέλει εἶναι διαρκές, διότι ὁ νόμος εἶναι πάγιος ἤγουν παντοτινός· καὶ β') εἶναι ἐλπὶς νὰ ἐπέλθῃ ἐρέτος ἢ καὶ τὸ ἑπόμενον ἔτος νόμος περὶ ἀπαλλαγῆς φόρων ἐν περιπτώσει θερμηνίας ἢ ἄλλης συμφορᾶς, καὶ τότε ἡ ἐπαπειλουμένη ζημία ὡς ἐκ τῆς προώρου δηλώσεως δὲν ὑφίσταται. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ὑποστηρίζω τὴν προταθεῖσαν προπολογίαν, ἤγουν νὰ περιορισθῇ ἡ προθεσμία τῆς ἀπαριθμήσεως μέχρι τῆς 30 Ἀπριλίου.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ὡς ἑξῆς·

Δὲν εἶχον σκοπὸν νὰ φέρω τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ παγίου ἢ μὴ τοῦ προκειμένου περὶ βεβαιώσεως τῶν ἐπὶ τῶν ζώων καὶ μελισσίων φόρων νομοσχεδίου, διότι ὅλαι αἱ χθὲς ἐπενεχθεῖσαι παρατηρήσεις προῆλθον μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ προλαλήσαντος ἁπλῶς καὶ οὐχὶ σπουδαίως· ἀναγκάζομαι ὅμως νὰ φέρω ἤδη τὸν λόγον, διότι ὁ προαγορεύσας ὠκοδόμησεν ἅπασαν τὴν περὶ τούτου ὁμιλίαν του ἐπὶ παρεξηγήσεων ὅλως τῆς ἰδικῆς μου ἀγορεύσεως, ἐνῷ οὗτος ἔπρεπε νὰ ἦναι προσεκτικὸς καὶ νὰ μὴ παρεξηγῇ τὰ λεγόμενα, ὅπως προέρχεται οὕτως εἰς νέα ἐπιχειρήματα. Τί εἶπε χθὲς ὁ προαγορεύσας; ἀκούσατε· μὴ κάμετε, εἶπε, τὸν νόμον πάγιον διότι δυνατὸν νὰ εἰσχωρήσῃ διάταξίς τις κακή, ἥτις δὲν δύναται ἐπομένως νὰ διορθωθῇ. Τί ἀπήντησα ἐγώ; ὁ λόγος, εἶπον, τοῦ ὅτι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ ἐν τῷ νόμῳ διάταξίς τις κακή, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἠμπορεῖ νὰ καθιερωθῇ ὁ νόμος οὗτος πάγιος, δὲν εἶναι ἰσχυρός. Εἶπον προσέτι, πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ἐπιχειρήματος τούτου, ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ Σύνταγμα ἀναφέρει ὀνομαστὶ τοὺς νόμους, οἵτινες δὲν δύνανται νὰ ἦναι πάγιοι, ὥστε οὐδεὶς συνταγματικὸς λόγος δύνατα νὰ ἰσχύσῃ πρὸς τὴν μὴ ἐπιψήφισιν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου ὡς παγίου. Οἱ λόγοι λοιπὸν τῆς ἠρεμίας

καὶ τῆς αἰωνίου κινήσεως, οὓς ἀνέφερεν ὁ προλαλήσας, λόγοι ὅλως θεωρητικοὶ καὶ ἐπὶ παρεξηγήσεων οἰκοδομημένοι, εἶναι ξένοι τοῦ παρόντος ζητήματος· παραβαλλόμενοι δὲ οἱ κατὰ πρώτην ἤδη φορὰν ἀνελθόντες εἰς τὴν ἐξουσίαν πρὸς τοὺς πολλάκις ἀνελθόντας καὶ ἔχοντας, ὡς οὗτοι λέγουσι, πολλὴν πεῖραν, ἀναδείκνυνται ὡς ἔχοντες περισσότερον σέβας ἐκείνων εἰς τὰ βουλευτικὰ σώματα καὶ τοὺς νόμους τοῦ κράτους.

Μεταβαίνω ἤδη εἰς τὸ κύριον ζήτημα τὸ τοῦ νόμου, ὁ ὁποῖος, ἂν καὶ περὶ φορολογίας τῶν ζώων πραγματεύεται, καὶ ὅμως ἠξιώθη τοσούτων μακρῶν συζητήσεων· πολεμῶν ὁ προαγορεύσας ὑπὸ τὴν καλὴν αὐτοῦ ἔποψιν τὸ νομοσχέδιον εἶπεν, ὅτι ὑπάρχει μόνον ἀνάγκη προσδιορισμοῦ τοῦ χρόνου τῆς ἀπαριθμήσεως, καθόσον ὁ προσδιορισμὸς τοῦ χρόνου τῆς δηλώσεως μένει εἰς αὐτὴν τὴν κυβέρνησιν· ὅταν, κύριοι, προέλθωμεν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ προσδιορίσωμεν τὸ τέλος τῆς ἀπαριθμήσεως, τότε πρέπει συνάμα νὰ προσδιορίσωμεν καὶ τὸ πέρας τῆς δηλώσεως, διότι ἐὰν προσδιορίσωμεν τὸ πρῶτον μέχρις 20 Ἀπριλίου, πρέπει συνάμα νὰ προσδιορίσωμεν καὶ τὸ δεύτερον μέχρις 20 Φεβρουαρίου· ἐὰν ἄλλως θελήσητε νὰ ἀφαιρέσητε τὸν χρόνον, καθ' ὃν πρέπει νὰ γίνῃ ἡ παράθεσις τῶν διπλωτύπων καὶ ἡ λοιπὴ ἐργασία, θέλει συμβῇ τὸ ἄτοπον τοῦ νὰ μὴ γίνῃ ἀπαρίθμησις, καὶ νὰ βλαφθῶσιν οὕτω τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου, ἢ νὰ γίνῃ τοιαύτη γενικὴ πρὸς βλάβην αὐτῶν τῶν κτηνοτρόφων· ὅθεν πρέπει νὰ ἀφεθῇ ὁ ὑλικὸς καιρὸς εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀρχήν, ὅπως συλλέξῃ τὰς ἀποχρώσας πληροφορίας, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων θέλει ἀποφασίσει περὶ τῆς ἀπαριθμήσεως ἢ μή, ἔργον, περὶ τοῦ ὁποίου ἀμφιβάλοντες ζητοῦσιν ἐνίοτε οἱ ἔφοροι καὶ αὐτὴν τὴν ἔγκρισιν τοῦ ὑπουργείου· ἂν δὲν δώσητε λοιπὸν τὸν ὑλικὸν καιρὸν τῆς διασκέψεως, ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω, ὅτι ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος, διὰ νὰ καλύψῃ τὴν εὐθύνην του, ἢ θέλει διατάξῃ γενικὴν ἀπαρίθμησιν ἢ θέλει δώσει χώραν εἰς καταχρήσεις ἀτιμωρητί. πρέπει δὲ νὰ λάβετε ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἐν τῷ μεταξὺ ὑπάρχουσι καὶ αἱ ἑορταὶ τοῦ Πάσχα, καθ' ἃς οὐδεμία ἐργασία γίνεται, ὥστε καὶ αὐταὶ πρέπει νὰ ἀφαιρεθῶσιν ἐκ τοῦ ὅλου διαστήματος· ἀλλὰ πρὸς τί τοσαύτη προσπάθεια διὰ τὴν εὐκολίαν τοῦ ἐγκλήματος· ὁ κτηνοτρόφος ὀφείλει νὰ δηλώσῃ τὰ ζῶα του· διὰ τῆς ἀκριβείας ὅμως τοῦ χρόνου οὗτος προστατεύεται, ἔχων τὸ συμφέρον νὰ κρύψῃ τὰ ζῶά του καὶ νὰ καλύψῃ τὸν φόρον του· ἔπρεπε λοιπὸν ἡ Γερουσία νὰ εἴπῃ μᾶλλον ὅτι παντοῦ

πρέπει νὰ καταδιώκῃ τοιοῦτον κτηνοτρόφον ὁ νόμος· ἡ ἰδέα αὕτη εἶναι ἰδέα τῆς Βουλῆς, καθόσον ὑπὸ ταύτης ὡρίσθη κατὰ τὸ ἔτος 1846 ἡ προθεσμία τῆς ἀπαριθμήσεως μέχρι τέλους Μαΐου μετὰ ἐκτεταμένην συζήτησιν, καθ' ἣν ἐρρέθησαν ὅλα ταῦτα τὰ ζητήματα ἀπὸ ἀνθρώπους ἔχοντας πεῖραν περισσοτέραν καὶ γνῶσιν αὐτῶν τῶν πραγμάτων. Ἡ μετάβασις τῶν ποιμένων εἰς τὰς θερινὰς βοσκὰς γίνεται πάντοτε μετὰ τὰς 20 Ἀπριλίου· διὸ καὶ σκοπίμως προσδιωρίσθη ἡ ἐνέργεια τῆς ἀναριθμήσεως κατὰ τὸν μῆνα Μάϊον, διότι τότε, ἤτοι καθ' ὁδόν, δύναται νὰ ἐξιχνιασθῇ ἡ κατάχρησις, ἐνῷ ἂν προσδιορισθῇ τὸ ἐναντίον, τὸ τοιοῦτον θέλει ὑποχρεώσει τοὺς κτηνοτρόφους νὰ μένωσιν εἰς τὰς χειμερινὰς βοσκὰς διὰ νὰ καλύψωσι τὴν κατάχρησιν, ἄλλως τε τὸ προκείμενον σύστημα τῆς ἀπαριθμήσεως ἐνεργεῖται ἤδη ἐπὶ δώδεκα ἔτη, καὶ οὐδεὶς ὑπῆρξε λόγος πρὸς μεταρρύθμισιν, διότι ὁ κτηνοτρόφος δὲν ἐμποδίζεται τοῦ νὰ μεταφέρῃ τὰ ποίμνιά του εἰς τὰς θερινὰς βοσκὰς μετὰ τὴν δήλωσιν· ἠξεύρει ὅμως ὅτι ὅπου καὶ ἂν ὑπάγῃ θέλει καταδιώκεται πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς καταχρήσεως· δὲν παραδέχομαι λοιπὸν τὴν προτεινομένην τροπολογίαν· ἂν δὲ παραδεχθῇ ἡ Γερουσία ὡς ὅρον τῆς ἀπαριθμήσεως τὸν μῆνα Ἀπρίλιον, πρέπει συνάμα νὰ παραδεχθῇ καὶ ὡς ὅρον τῆς δηλώσεως τὸν Φεβρουάριον, διότι ἄλλως δὲν μένει ὁ ὑλικὸς καιρὸς τῆς διασκέψεως πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν ἢ μὴ τῆς ἀπαριθμήσεως, καὶ καταστρέφεται οὕτω τὸ σύστημα.

Ἐπήνεγκεν ὁ γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος· ἐπεθύμουν νὰ ἀποφασισθῇ καὶ νὰ παραδεχθῇ τόσον ἡ παροῦσα διάταξις ὅσον καὶ ὁλόκληρον τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον ἐκ συμφώνου μετὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, διότι, ὡς καὶ χθὲς ὡμίλησα, ἀπὸ τὸν αὐτὸν σκοπὸν καὶ τὴν αὐτὴν ἐπιθυμίαν ἀναχωροῦμεν, συμβουλευόμενοι τὴν πεῖραν καὶ τὸ καλῶς ἐννοούμενον συμφέρον ἅπαντες· ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν παρατηρῶ ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐπιμένει εἰς μόνας τὰς ἰδικάς του πεποιθήσεις, καὶ τοσουτοτρόπως δὲν ἠμπορεῖ παρὰ νὰ ἔλθῃ ἓν ἀποτέλεσμα ἢ τὸ ὑπερασπιζόμενον ὑπ' αὐτοῦ ἢ τὸ παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς, ἢ, διὰ εἶπω καλλιον, τὸ ὑποτροπολογηθὲν μέτρον τῆς δηλώσεως καὶ ἀπαριθμήσεως παρ' ἐμοῦ χθὲς, καὶ τότε δὲν θέλει εἶσθαι κοινὸν τὸ ἔργον, ὡς ὤφειλεν, εἰς τὴν προκειμένην περίστασιν· ναὶ, κύριοι, ἠκούσατε τὸν Κ. ὑπουργὸν πρὸ ὀλίγου εἰπόντα λέξεις τινας, αἵτινες πολλὴν μοὶ ἔκαμαν ἐντύπωσιν· μᾶς εἶπεν, ὅτι διὰ τῆς τροπολογίας προτιθέμεθα νὰ ὑπερασπισθῶμεν τὸν ἔνοχον, ἢ ὡς

εἶπε ταύτην τὴν στιγμὴν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, τὸ ἀποτέλεσμα τοιαύτης τινὸς τροπολογίας παραδεδεγμένης θέλει εἶσθαι ὑπὲρ τῶν ἐνόχων, ὅπερ εἶναι τὸ αὐτό. Ὄχι κύριοι! εἰς κανένα δὲν κάμνω τὸ ἄδικον ὥστε νὰ ὑποθέσω ὅτι θέλῃ νὰ ὑπερασπισθῇ ἐνόχους, οὐδὲ ἀνέχομαι νὰ μὲ ἀποδώσῃ ἄλλος τις οἱανδήποτε τοιαύτην ἰδιότητα· ἄλλως τε δὲν ἐπιτρέπεται καὶ εἰς ἐμὲ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ εἴπω εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν ὅτι διὰ τῆς ἐπιμονῆς του προτίθεται νὰ φέρῃ δυσκολίας εἰς τοὺς φιλησύχους καὶ τιμίους κτηνοτρόφους, ὥστε νὰ ὑποφέρωσι κατὰ συνέπειαν καταπιέσεις καὶ ὅσα ἄλλα γίνονται ἕνεκα τῆς ἀτελείας τοῦ νόμου; καὶ τότε πρέπει νὰ λήφθῃ ὑπ' ὄψιν μᾶλλον ἡ ὠφέλεια καὶ εὐκολία τῶν πολλῶν, οἵτινες εἰσὶν οἱ τίμιοι, καὶ οὐχὶ ἡ τῶν ἐνόχων, οἵτινες εἰσὶ παντοῦ καὶ πάντοτε ὀλίγιστοι· οὐδέποτε ἐπομένως πρέπει νὰ ὑποφέρωσιν οἱ πολλοὶ, οἱ τίμιοι, χάριν τῶν ὀλιγίστων ἐνόχων· Τὸ δὲ μεταξὺ τῆς δηλώσεως καὶ ἀπαριθμήσεως διάστημα, ὡς τὸ ἀναφέρει ἡ γνωστὴ ὑποτροπολογία μου, εἶναι ἱκανὸν ἱκανώτατον νὰ ἐπαρκέσῃ, ἀφοῦ ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι εὐκολίαι, τοῦτέστι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ παρελθόντος ἔτους, ὅπερ εἶναι ἐνώπιον τοῦ ἑρόρου, αἱ δηλώσεις αὐταὶ, αἱ πληροφορίαι τῶν δημάρχων, αἵτινες ὑπόκεινται εἰς τόσας ποινὰς διὰ τὴν ἀκριβῆ δήλωσιν τῶν μηδόλως ἢ ἐλλειπῶς δηλωσάντων τὰ ζῶα τῶν κτηνοτρόφων καὶ διὰ τὴν χορήγησιν ἑτέρων πληροφοριῶν· ὕστερον ἀπὸ τὰς 10 Μαρτίου, ὅτε λήγει ἡ προθεσμία τῶν δηλώσεων, μέχρι τῆς 20 Ἀπριλίου, ὅτε λήγει ἡ τῆς ἀπαριθμήσεως, μεσολαβοῦσι τεσσαράκοντα ἡμέραι, ὥστε ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω, τὸ διάστημα τοῦτο εἶναι ἀρκούντως ἱκανόν. Παρακατιόντως ὁ Κ. ὑπουργὸς προσέθηκεν ὅτι ἂν παραδεχθῇ ἡ τροπολογία, ἕνεκα τῆς κατ' αὐτὸν ἀνεπαρκείας τοῦ διαστήματος, θὰ εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀνάγκην ὁ ἑρορος νὰ διατάττῃ γενικὴν ἀπαρίθμησιν· τὸ μέτρον τοῦτο ἐκ προοιμίων λέγω ὅτι θέλει εἶσθαι ἐπιζήμιον μόνον εἰς τὸ δημόσιον ἕνεκα τῶν πρὸς τοὺς ἀπαριθμητὰς ἐξόδων του, οὐδέποτε δὲ εἰς τοὺς κτηνοτρόφους ἐξεταζόμενον σχετικῶς πρὸς τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ παραμένωσιν οὗτοι εἰς τὰς χειμερινὰς νομὰς μέχρι τοῦ Μαΐου, καθ' ἣν περίστασιν θέλουν ὑποφέρει ἐπαισθητὰς καὶ μεγάλας ζημίας· κατὰ συνέπειαν ἂν ὁ Κ. ὑπουργὸς προτιμήσῃ τὸ τῆς γενικῆς ἀπαριθμήσεως μέτρον, τὸ τοιοῦτον θέλει εἶσθαι ὑποφερτώτερον εἰς τοὺς κτηνοτρόφους, παρὰ τὸ νὰ παραμένωσι πέραν τῆς 20 Ἀπριλίου εἰς τὰς χειμερινὰς βοσκάς.

Χθὲς, ὡς ἠκούσατε ὅλοι, ὁ Κ. ὑπουργὸς μᾶς ἐξέφρασε τὴν εὐχαριστησίν του θεωρῶν ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων ὅτι ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτους βελτιοῦται ἡ διαγωγὴ τῶν κτηνοτρόφων ὡς πρὸς τὰς δηλώσεις, μὲ ἄλλους λόγους ὅτι οὗτοι συνεμορφώθησαν μὲ τὸ γράμμα καὶ πνεῦμα τοῦ νόμου, καὶ ὀλίγιστοι εἰσέτι δὲν ἀνεγνώρισαν τὸ εὐεργέτημα τοῦ προκειμένου συστήματος· καὶ ἀληθῶς κύριοι, εἶμαι σύμφωνος καὶ ἐγὼ ὡς πρὸς τὴν ἀλήθειαν ταύτην· ἀλλ' ἀφοῦ οἱ κτηνοτρόφοι ἐβελτίωσαν καὶ βελτιοῦσιν τὴν διαγωγήν των, δὲν εἶναι δίκαιον, δὲν εἶναι ὀρθὸν, δὲν εἶναι συνεπὲς νὰ βελτιώσωμεν καὶ ἡμεῖς τὰς σκληρὰς, τὰς δυσκόλους διατάξεις τοῦ νόμου; σᾶς ὁμολογῶ, κύριοι, ὅτι θέλομεν ἁμαρτήσει ἐὰν δὲν σπεύσωμεν ἅπαντες νὰ βελτιώσωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν κατάστασιν τῶν κτηνοτρόφων, καὶ νὰ ἀπαλλάξωμεν αὐτοὺς τῶν συνήθων καταπιέσεων καὶ δυσκολιῶν· μᾶς ἐπρόσθεσεν ἐπὶ τέλους ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι ὁ μὴν Μάϊος ἐτέθη ὡς εἰς χαλινὸς, τοῦ νὰ μὴ δύνανται οἱ κτηνοτρόφοι νὰ μεταβαίνωσιν εἰς τὰς θερινὰς βοσκὰς πρὶν ἢ ἀπαριθμηθῶσι τὰ ποίμνιά των, καὶ ὅτι ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ὑποκρύψεώς των δύνανται οὗτοι νὰ παραμείνωσι καὶ ὅλον τὸν Μάϊον εἰς τὰς χειμερινὰς βοσκάς. Σᾶς ὁμολογῶ ὅτι τὴν μεταφορὰν ταύτην δὲν ἠδυνήθην νὰ ἐννοήσω καλῶς, καὶ δὲν γνωρίζω ἂν καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς ἔχει ἐν ἑαυτῷ τὴν ἰδέαν ταύτην καλῶς ἀνεπτυγμένην· τοῦτο μόνον λέγω, ὅτι ὁ μὲν Μάϊος ἐτέθη εἰς τὸν νόμον τότε ἐξ ἀνάγκης, διὰ νὰ ἐκλείψῃ ἐκ μέσου τὸ ἀπροσδιόριστον τῆς ἐποχῆς τῆς ἀπαριθμήσεως, ὅπως ἦτο εἰς τὸν πρῶτον νόμον, καὶ ὅτι ὁ κτηνοτρόφος δὲν προτιμᾷ παρὰ τὸ συμφέρον του, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ νὰ μεταβαίνῃ ἐγκαίρως εἰς τὰς θερινὰς βοσκάς. Ἐμμένω λοιπὸν, κύριοι, εἰς τὴν τροπολογίαν μου καὶ συνιστῶ αὐτὴν, ἀφοῦ καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐμμένει εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς διατάξεως τοῦ νομοσχεδίου ὡς ἔχει.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας· Πάντοτε εἰς τὰ βουλευτικὰ σώματα ἀναφύονται ἔριδες καὶ φιλονεικίαι, προερχόμεναι ὁτὲ μὲν ἐκ συμφερόντων τοῦ τόπου ἑνὸς ἑκάστου, ὁτὲ δὲ ἐξ ἀντιπολιτεύσεως, καὶ ἄλλοτε ἐξ ἀγνῆς πεποιθήσεως. Ἐκ τῆς τελευταίας ἰδιότητος προέρχεται καὶ ἡ παροῦσα τροπολογία, ὡς τοῦτο ἐξάγεται σαφῶς ἐκ τῆς ἐκθέσεως αὐτῆς τῆς ἐπιτροπῆς, δι' ἧς γίνεται παραδεκτὸν τὸ νομοσχέδιον ὅπως ἔχει διὰ τὸ ἔτος 1858, καθόσον τὸ πάγιον συνιστᾶται ὅταν ὑπάρχῃ πεποίθησις, ὅτι αἱ διατάξεις αὐτοῦ δὲν εἶναι ἀτελεῖς, παρεκτὸς ἐὰν αὐτὴ ἡ ἀτέλεια προέλθῃ ἐξ ἐκτάκτων

συμβεβηκότων· ὑπάρχει δὲ ἁμάρτημα μέγα ἐὰν συντάξωμεν νόμον πάγιον, ὅταν γνωρίζωμεν τὰς ἐλλείψεις αὐτοῦ πρὸ τῆς ἐπιψηφίσεώς του· τὸ κύριον ζήτημα εἶναι τὸ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ἐποχῆς, ἥτις εἶναι μία ἡ τῆς ἀπαριθμήσεως, διότι ἡ ἐποχὴ τῆς δηλώσεως εἶναι ἀδιάφορος· ἐὰν ἐξετάσωμεν ποῦ ὑπάρχει τὸ περισσότερον βάρος θέλομεν εὕρει ὅτι ὑπάρχει εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν, διὸ καὶ δὲν πρέπει νὰ γίνεται αὕτη ὅταν τὰ ποίμνια μεταβαίνουσιν εἰς τὰς θερινὰς βοσκὰς, διότι καὶ τὸ δημόσιον ὑπόκειται εἰς ζημίας καὶ οἱ κτηνοτρόφοι εἰς καταπιέσεις· τὸ συμφέρον λοιπὸν τοῦ δημοσίου ἄνευ τῆς βλάβης τῶν κτηνοτρόφων εἶναι, νὰ ἐνεργῆται ἡ ἀπαρίθμησις εἰς τὰς χειμερινὰς βοσκὰς, καθ' ὅσον ὁ ἀπαριθμητὴς ἐκεῖ δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ καταπιέσεις, ἐνῷ ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἀπαριθμήσεως μετὰ τὴν μετάβασιν τῶν ποιμνίων εἰς τὰς θερινὰς βοσκὰς, θέλει ἀναγκάσει τὸν κτηνοτρόφον νὰ γίνῃ ἐγκληματίας, προντιζων νὰ ὑποκρύψῃ τὰ ζῶά του, διότι ἀπερχόμενος ἄνευ σμικτῶν εὐκόλως δύναται νὰ τὰ ὑποκρύψῃ εἰς τὰ ὄρη.

Κατὰ τὸ νομοτχέδιον τοῦτο, ἐφαρμοζόμενον ὡς ἔχει, οὐ μόνον δύναται νὰ προέλθῃ ζημία εἰς τὸ δημόσιον, ἀλλὰ καὶ οἱ κτηνοτρόφοι ἠμποροῦν καὶ νὰ δολιευθῶσιν αὐτὸ ἢ καὶ νὰ ὑποφέρωσι καταπιέσεις, ὅταν ἔχωσι τὸ δικαίωμα νὰ ἀναχωρήσωσιν εἰς τὰς θερινὰς βοσκὰς πρὶν ἢ ἐνεργηθῇ ἡ ἀπαρίθμησις ἐπὶ τῶν ζώων των· ἄλλως τε, κατὰ τὸ ἴδιον νομοσχέδιον, οἱ κτηνοτρόφοι, διὰ νὰ ἀποφύγωσι τὸ βάρος, θέλουσιν ὑποχρεωθῆ νὰ πληρώσωσι χρήματα καταπιεζόμενοι· διὰ τοῦτο εἶπον, καὶ ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω, ὅτι καλὸν εἶναι νὰ ψηφίσωμεν τὸν παρόντα νόμον διὰ μόνον τὸ ἔτος 1858, καὶ ὅταν τύχωμεν τοῦ ἁρμοδίου καιροῦ τότε συζητοῦμεν ὅλας τὰς διατάξεις ἀκριβῶς διὰ νὰ καθιερώσωμεν τὸν νόμον πάγιον· τοῦτο πρέπει νὰ δεχθῇ καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς χωρὶς νὰ ἐπιμένῃ, διότι ἡ ἐπιμονὴ θέλει ἔχει ἀποτελέσματα ἐπιζήμια· προσθέτω ἐπὶ τέλους ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1846 τὸν νόμον συνέθετο ἀρχικῶς τὸ ὑπουργεῖον καὶ οὐχὶ ἡ Βουλὴ, καὶ μόναν κατὰ τὸ 1847 ἡ Γερουσία ἐτροποποίησεν αὐτὸν, περιορίσασα τὸ ἀόριστον τῆς ἐνεργείας τῆς ἀπαριθμήσεως μέχρι τέλους Μαΐου.

Ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Σταϊκος· Ὁ νόμος ὁ παρὰ βεβαιώσεως τοῦ φόρου τῶν ζώων ἐφαρμόζεται ἤδη ἐπὶ δώδεκα κατὰ συνέχειαν ἔτη, ἀλλὰ δὲν ἴδωμεν μέχρι τοῦδε κανὲν κακὸν καὶ ἐπιζήμιον ἀποτέλεσμα· καὶ εἰς τὴν ἐπαρχίαν Τριχωνίας τὴν ἰδιαιτέραν μου πατρίδα παραγειμάζουσι πολλοὶ

κτηνοτρόφοι ἐκ τῶν πέριξ ἐπαρχιῶν Κραβάρων καὶ Βὐρυτανίας ὡς καὶ ἐκ τῶν βλαχοποιμένων, ἀλλ' οἱ μὲν πρῶτοι μετὰ τὴν 25 Μαρτίου δὲν μένουν εἰς τὰς χειμερινὰς βοσκὰς, διότι εἰσὶν ἰδιοκτῆται καὶ ἀναχωροῦσιν εἰς τὰ ἴδια, χορηγοῦντες τὴν ἀνήκουσαν ἐγγύησιν, οἱ δὲ τελευταῖοι συμφέρον ἔχουν νὰ μένωσιν εἰς αὐτὰς, καὶ ἀναχωροῦσι μέχρι τῆς 20 Μαΐου, ἀλλ' οὐδεμίαν καταπίεσιν ὑποφέρουσιν· ὥστε τὸ παρὸν νομοσχέδιον ἀφορᾷ μᾶλλον τὸ συμφέρον τῶν κτηνοτρόφων ἢ ἐκεῖνο τοῦ δημοσίου.

Περαιωμένης ἔπειτα κηρυχθείσης τῆς περαιτέρω συζητήσεως, ὁ γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος ἐπεφυλάξετο τοῦ δικαιώματος νὰ φέρῃ κατὰ τὸ τέλος τῆς συζητήσεως τῶν διατάξεων τὴν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς προτεινομένην τροπολογίαν περὶ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου διὰ μόνον τὸ ε. ε. 1858.

Ἀνακληθεισῶν ἔπειτα ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἐπὶ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 4 ἐπενεχθεισῶν τροπολογιῶν, ἀνεγνώσθησαν κατὰ σειρὰν τὰ ἄρθρα 1, 2, 3, 4, 5 καὶ 6 καὶ ἐγένοντο διὰ χειροτονίας δεκτὰ, ὅπως ἔχουσιν.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 7 ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος ἐπέφερε τὴν ἀκόλουθον τροπολογίαν.

Ἄρθρ. 7. Αἱ ἀπαριθμήσεις ἐνεργοῦνται·

α) Τῶν ζώων μέχρι τέλους Ἀπριλίου.

Ψηφοφορίας ἔπειτα γενομένης ἐπὶ τῆς τροπολογίας ταύτης, κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐξήχθη, κατὰ τὸ φθὲς προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὅτι ἡ Γερουσία δὲν παρεδέχθη αὐτὴν διὰ ψήφων 15 κατὰ 10· παρελέξατο ἑπομένως διὰ χειροτονίας τὸ ἄρθρον 7, ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, ὡς καὶ τὸ ἀκόλουθον ἄρθρον 8.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ ἐξῆς θέματος. Παραδέχεται ἡ Γερουσία τὴν προθεσμίαν τῆς ἀπαριθμήσεως τῶν ζώων μέχρι τέλους Ἀπριλίου ναὶ ἢ ὄχι.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	. . .	Χιράλ. Παπαπολίτης	. . .
Γεώρ. Κουντουριώτης	. . .	Ἰάκωβος Παξιμάδης	. . .
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	. .	Νικόλ. Πρασακάκης	. . . O
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	.	Σπυρίδων Τρικούπης	. . .
Τζάτζης Μαγγίνας	. . . N	Ριχάρδος Τζιώρτζ	. . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	. O	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	. . N
Βασάλ. Χρηστακόπουλος	. .	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	. . O
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	. . .	Δημήτρ. Πλαπούτας	. . . O
Γεώργιος Ψύλλας	. . . . N	Ἰωάννης Στάϊκος	. . . . O
Ἰωάννης Θειοτόκης	. . . .	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	. . O
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	. . . N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	. . .
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	. . .	Δημήτριος Χατσίσκος	. . . N
Γεώργιος Δαρειώτης	. . . .	Δημήτριος Χρηστίδης	. . . N
Γ. Παπαηλιόπουλος	. . . N	Νικόλ. Μαυρομμάτης	. . . O
Δημήτριος Βούλγαρης	. . .	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	. . O
Γκίκας Καρακατζάνης	. . N	Παναγ. Λιδωρίκης	. . . .
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	. . . O	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	. . . O
Ἀδάμ Δούκας	. . . . . N	Κωνστ. Προβιλέγιος	. . . O
Δῆμος Κανελλόπουλος	. . . N	Ἰωάν. Οἰκονόμου	. . . . O
Κωνσταντῖνος Καναρὴς	. . .	Σπῦρος Μῖλιος	. . . . O
Τσανετάκης Γρηγοράκης	. .	Ῥῆγας Παλαμίδης	. . . . O
Μ. Λ. Καΐρης	. . . . .	Δημήτ. Λ. Κουντουριώτης	.
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	. . . . O		

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ ἄρθρου 9 μετὰ τῆς τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς ἐχούσης οὕτω· « Εἰς δὲ τὸν κτηνοτρόφον μένει τὸ δικαίωμα τῆς προσφυγῆς εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον ἐὰν νομίσῃ ἑαυτὸν ἠδικημένον, » ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος, ὡς μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, ἀναπτύσσων τὴν τροπολογίαν ἐπέφερεν, ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς τροπολογίας ταύτης ἀφορᾷ τὴν ὑπεράσπισιν τῶν κτηνοτρόφων ἀπέναντι τῆς ἀδικίας ἢ τῆς καταπιέσεως, ἣν ἡ ἁπλησία τῶν ἀπαριθμητῶν δύναται νὰ ἐξασκήσῃ κατ' αὐτῶν, ὡς πολλάκις τοῦτο ἔλαβε δυστυχῶς χώραν.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι ὁ κτηνοτρόφος δυνάμει τοῦ γενικοῦ νόμου δύναται νὰ καταγγείλῃ τὸ πρωτόκολλον ὡς καὶ πᾶν ἔγγραφον ὡς πλαστὸν, ἄδικον, ἐὰν θεωρήσῃ ἑαυτὸν ἠδικημένον· δυνάμει τοῦ νόμου τούτου καὶ ἄνευ τοῦ προτεινομένου ἐκ προσθήκης παραγράφου πολλαὶ τοιαῦται μηνύσεις κατ' ἀπαριθμητῶν ἐγένοντο, πολλαὶ ἐξεδόθησαν ἀποφάσεις κηρύττουσαι ὡς πλαστὰ τοιαῦτα ἔγγραφα, καὶ κατὰ συνέπειαν πολλὰ χρήματα φόρων ὡς εἰσπραχθέντα ἀδίκως ἐπεστράφησαν· ὅθεν ὑπάρχει περιττὴ ἡ προτεινομένη τροπολογία, καθόσον διὰ τοῦ κειμένου νόμου δύνανται νὰ ἀναπληρωθῶσι πάντα.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας· ἐὰν ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶναι σύμφωνος, ὅτι πρωτόκολλα συντεταγμένα μὲν πλαστῶς κατὰ τοὺς τύπους, ἄδικα δὲ ὄντα κατὰ τὴν οὐσίαν, δύνανται

νὰ καταμηνυθῶσιν ὡς πλαστογεγραμμένα καὶ ἄδικα, διὰ ποῖον λόγον ἀρνεῖται νὰ τεθῇ αὐτὸ τοῦτο εἰς τὸν νόμον ἂν καὶ ἐκ προσθήκης γενόμενον ἄνευ τινος βλάβης; διότι βεβαίως γινώσκει, ὅτι πρωτόκολλον φέρον τὰς ὑπογραφὰς, ὡς διατάττει ὁ νόμος, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ πλαστὸν ἂν καὶ ἄδικον κατ' οὐσίαν· ἡ ἔλλειψις τοῦ παραγράφου τούτου τῆς τροπολογίας θέλει ἔχει εἰς χεῖρας τῶν ἀπαριθμητῶν πλῆρες τὸ μέσον τῆς καταπιέσεως, τοὺς δὲ κτηνοτρόφους ἀφίνει ἀπροστατεύτους ἀπέναντι τῆς ἀδικίας ἢ τῆς καταπιέσεως, ὡς μὴ ἔχοντας πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν των τὸ ὑπαγορευόμενον μέτρον τῆς προσφυγῆς, καὶ ἑπομένως τῆς νομίμου ἀνθιστάσεώς των κατὰ τῆς ἀδικίας ἢ τῆς καταπιέσεως τοῦ ἀπαριθμητοῦ· ἐν τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει οἱ κτηνοτρόφοι, ὡς μὴ γινώσκοντες τοὺς ἐκ χιλιάδων ἄρθρων κειμένους νόμους, ἂν παραδεχθῶμεν αὐτοὺς ἰσχύοντας κατὰ τοῦ συντεταγμένου ἡμερώνως μὲ τὸν νόμον πρωτοκόλλου ἢ ἐγγράφου, ὅπως ἰσχυρίσθη ὁ Κ. ὑπουργὸς, ἢ θέλουσιν ὑποστῇ τὴν καταπίεσιν, ἢ θέλουσιν ὑπαγορευθῇ νὰ πληρώσωσι φόρον, ὃν ἡ ἀπληστία τοῦ κτηνοτρόφου ἴδιος καταλογίσει ἀδίκως κατ' αὐτῶν.

Προστέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος· ἀπορῶ καὶ ἐγὼ καὶ δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω τὸν λόγον, δι ὃν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δὲν παραδέχεται οὐδ' αὐτὴν τὴν ἀδίαν ὑπὲρ τῶν κτηνοτρόφων, τὴν μὴ παραβλάπτουσαν τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου τροπολογίαν, ἥτις μάλιστα ὑποστηρίζεται ὑπ' αὐτῆς τῆς ὁμαλογίας καὶ ἀγορεύσεώς του, εἰπόντος, ὅτι ἔχει ὑπ' ὄψιν του πλείστα τοιαῦτα πρωτόκολλα ἐξελεγχθέντα ὡς πλαστὰ διὰ δικαστικῶν ἀποφάσεων, καὶ ὅτι πολλοὺς τοιούτους φόρους ἐπέστρεψε τοῖς κτηνοτρόφοις συνεπείᾳ τοιούτων ἀποφάσεων, ἀπορῶ λέγω διὰ ποῖον λόγον ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν παραδέχεται αὐτὴν τὴν πρόσθετον, κατὰ τὴν ἰδέαν του, ἀλλὰ μὴ ἐπιβλαβῆ τροπολογίαν, ἀφοῦ ὁ ἴδιος ὡμολόγησεν ὅτι πράττονται ὑπὸ τῶν ἀπαριθμητῶν τοιαῦτα ἐγκλήματα πρὸς ἐλάβωσιν τῶν μὴ παραδεχομένων τὰς καταπιεστικὰς ἀπαιτήσεις τῶν κτηνοτρόφων, καὶ ἐνῶ θεωρῇ, ὅτι τὴν τροπολογίαν ταύτην ἀπαιτοῦμεν πρὸς κατασίωσιν τῶν τοιούτων ἐγκλημάτων, ἤ, οὕτως εἰπεῖν, πρὸς ὑπόδειξιν τοῦ μέσου, ὅπερ δύναται τὸν μὲν ἀριθμητὴν νὰ περιστείλῃ, τὸν δὲ κτηνοτρόφον νὰ ἐνθαρρύνῃ πρὸς τὴν ἀπόκρουσιν πάσης ἀπαιτήσεως, ἢ πρὸς τὴν καταμήνυσιν παντὸς πλαστοῦ καὶ ἀδίκου ἐγγράφου ἢ πρωτοκόλλου· ἄλλως τε ἡ μὴ παραδοχὴ τῆς τροπολογίας ταύτης, ἥτις προστατεύει τὰ καλῶς ἐννοούμενα συμφέροντα τοῦ δημοσίου καὶ τῶν κτηνοτρόφων, ὑποδεικνύει, ὡς μὴ ὤφειλε, ὄρνησιν ὑπάρξεως πεποιθήσεων καὶ ὀρθῶν σκέψεων εἰς ἄλλους, ἐνῶ τοιαῦται ἰδέαι δὲν πρέπει νὰ ἐμφωλεύωσιν εἰς τοὺς ΚΚ. ὑπουργοὺς, ὀφείλοντας νὰ παραδέχωνται καὶ τὰς καλὰς σκέψεις, αἵτινες παρ' ἄλλων προτείνονται, πρὸς τὴν καλὴν κατάρτισιν τῶν νόμων.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας ψηφοφορίας γενομένης καὶ ἐπὶ τῆς τροπολογίας ταύτης, ἐξήχθη, ὅτι ἡ Γερουσία δὲν παρεδέχθη αὐτήν· παρεδέξατο ἑπομένως διὰ χειροτονίας τὸ ἄρθρον 9, ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, ὡς καὶ τὰ ἑπόμενα ἄρθρα 10, 11, 12 μέχρι τοῦ 22 καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου ἄνευ τινὸς ἀντιρρήσεως.

Ἀκολούθως ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος προέτεινε ἐπαναληπτικῶς τὴν ἀκόλουθον τροπολογίαν, προσαρτηθησομένην εἰς τὸ τέλος τοῦ νομοσχεδίου· «ὁ παρὼν νόμος ἰσχύει διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος 1858 »

Προχωρήσας δὲ, κατ' ἀπόφασιν τοῦ σώματος, ἐνῷ ἠτήσατο τὴν ἀναβολὴν ἐπὶ τὴν αὔριον, εἰς τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῆς εἶπε· ὁ Κ. ὑπουργὸς εἰσήξε νομοσχέδιον τροπολογηθὲν ἐν τῇ Βουλῇ ὑπὸ τοῦ ἰδίου Κ. ὑπουργοῦ ὡς πρὸς τὴν προθεσμίαν τῶν δηλώσεων παραταθεῖσαν μέχρι τῆς 10 Μαρτίου, ἐνῶ ὁ περισυνὼν νόμος κατέφερνεν αὐτὴν μέχρι τέλους Φεβρουαρίου· νομοσχέδιον τροπολογηθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς μέχρι τῆς 20 Μαρτίου καὶ παραδεχθὲν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου· νομοσχέδιον τροπολογηθὲν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Γερουσίας καὶ ἐπὶ δύω ἡμέρας συζητηθέν· νομοσχέδιον τέλος παραδεχθὲν ὑπὸ τῆς Γερουσίας διὰ μιᾶς πλειονοψηφίας τόσον μικρᾶς, τουτέστι ὃ ψήφων, διὰ νὰ μὴ εἴπω τεσσάρων· τὸ τοιοῦτον νομοσχέδιον, κύριοι, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ εἰμὴ προσωρινὸν, διότι, τὸ ἐπαναλαμβάνω, ἐξ ὅσων ἀνεπτύχθησαν καὶ ἐρρέθησαν τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ θεωρεῖται καὶ πρέπει νὰ εἶναι νομοσχέδιον πλῆρες ἀφιβολιῶν καὶ στιγμαίων πεποιθήσεων καὶ διαθέσεων· ἄλλως τε, διὰ νὰ θεωρηθῇ δικαίως καὶ ἐλλόγως ὡς νομοσχέδιον πάγιον καὶ διαρκὲς, ἔπρεπε νὰ περιβάλλεται μὲ ἄλλα πρόσωπα καὶ μὲ ἄλλον ἀριθμὸν πλειοψηφίας· διὰ τοὺς λόγους τούτους συνιστῶ τὴν τελευταίαν μου ταύτην τροπολογίαν εἰς τὴν παραδοχήν σας· ἡ τροπολογία αὕτη δὲν προσδοκᾷ εἰμὴ τὴν τελειοποίησιν κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος τῶν λελανθασμένων, τὰ ὁποῖα οὐδεμίαν ἔχω ἀμφιβολίαν ὅτι ὁ χρόνος θέλει καταδείξει ἐναργέστερον.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας· πρὸς ὑποστήριξιν τῶν

λόγων τοῦ προλαλήσαντος λέγω, ὅτι ἐὰν ὁ Κ. ὑπουργὸς θεωρῇ ἐντελῶς καλὸν τὸ παρὸν νομοσχέδιον κατὰ τὴν πεποίθησίν του, εἶναι εὔκολον εἰς αὐτὸν, ἐὰν εἰς τὸ μέλλον εἶναι οὗτος ὑπουργὸς, πρὸς ὃν εὔχομαι πάμπολλα ἔτη ὑπουργίας, νὰ ἀντιγράψῃ, οὕτως εἰπεῖν, καὶ εἰσαγάγῃ τὸν νόμον ἐνώπιον τῶν Βουλῶν κατὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος, ὅτε καὶ ἡμεῖς δὲν θέλομεν δυσκολευθῇ νὰ ἐξετάσωμεν αὐτὸν ἀκριβέστερον, καὶ ὅταν εὕρωμεν αὐτὸν καὶ κατὰ τὴν ἡμετέραν πεποίθησιν ἐντελῶς καλὸν, τότε δὲν θέλομεν δυσκολευθῇ νὰ τὸν ἐπιψηφίσωμεν ὡς πάγιον, καθόσον ἡ τοιαύτη πρᾶξις θέλει μᾶς συναρμολογήσει καὶ θέλει μᾶς ἑνώσει εἰς τὰς πεποιθήσεις μας.

Μετὰ τὰ λεχθέντα, ψηφοφορίας γενομένης καὶ ἐπὶ τῆς προπαλαγίας ταύτης, ἐξήχθη, ὅτι ἡ Γερουσία δὲν παρεδέχθη αὐτὴν διὰ ψήφων 15 πρὸς 10 κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ ἀνωτέρω.

Πρωτόκολλον Ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ ἐξῆς θέματος. Παραδέχεται ἡ Γερουσία τὴν ἰσχὺν τοῦ περὶ βεβαιώσεως κτλ. τοῦ ἐπὶ τῶν ζώων φόρου νομοσχεδίου διὰ μόνον τὸ ἔτος 1858 ναὶ ἢ ὄχι.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	·	Γ. Παπαηλιόπουλος	· · · Ν
Γεώργ. Κουντουριώτης	· · ·	Δημήτριος Βούλγαρης	· · ·
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	·	Γκίκας Καρακατζάνης	· · Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	·	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	· · · Ο
Τάτζης Μαγγίνας	· · · · Ν	Ἀδὰμ Δούκας	· · · · · Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	· · Ο	Δῆμος Κανελλόπουλος	· · Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	· · ·	Κωνσταντῖνος Κανάρης	· · ·
Ἰάκωβος Παξιμάδης	· · ·	Τσανετάκης Γρηγοράκης	· ·
Νικόλ. Πρασσακάκης	· · · Ο	Μ. Α. Καΐρης	· · · · · · ·
Σπυρ. Τρικούπης	· · · · ·	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	· · · Ο
Ῥικάρδος Τζιώρτ	· · · · ·	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	· · Ο
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	· · Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας	· · · Ο
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	· ·	Ἰωάννης Στάϊκος	· · · · Ο
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	· · ·	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	· Ο
Γεώργιος Ψύλλας	· · · · Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	· · ·
Ἰωάννης Θεοτόκης	· · · ·	Δημήτριος Χατσίσκος	· · Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	· · · Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	· · · Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	· · ·	Νικόλαος Μαυρομμάτης	· · Ο
Γεώργιος Δαρειώτης	· · ·	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	· Ο

Παναγιώτης Λιδωρίκης	· · ·	Σπῦρος Μῖλιος	· · · · Ο
Γεώργιος Δυοβουνιώτης	· · Ο	Ῥῆγας Παλαμίδης	· · · · Ο
Κωνσταντῖνος Προβιλέγιας	· Ο	Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης	·
Ἰωάν. Οἰκονόμου	· · · · Ο		

Ψηφοφορηθὲν ἀκολούθως τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου ἐγένετο παραδεκτὸν διὰ ψήφων 20 πρὸς 5, κατὰ τὸ ὡδε ἐπίσης προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τοῦ ἐπὶ τῶν ζώων καὶ μελισσίων φόρου.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	·	Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	·
Γεώργ. Κουντουριώτης	· · ·	Σπυρίδων Καλογερόπουλος	·
Τζάτζης Μαγγίνας	· · Ο	Κωνσταντῖνος Κανάρης	· · ·
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	· · Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	· ·
Χαράλ. Παπαπολίτης	· · ·	Μ. Α. Καΐρης	· · · · · ·
Ἰάκωβος Παξιμάδης	· · ·	Ἀντ. Γ. Κριεζῆς	· · · Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	· · · Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	· · Ν
Σπυρ. Τρικούπης	· · · · ·	Δημήτρ. Πλαπούτας	· · · Ν
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	· · · ·	Ἰωάννης Στάϊκος	· · · · Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	· · Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	· · Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	· ·	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	· · ·
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	· · · ·	Δημήτριος Χατσίσκος	· · Ο
Γεώργιος Ψύλλας	· · · · Ο	Δημήτρ. Χρηστίδης	· · · Ο
Ἰωάννης Θεοτόκης	· · · ·	Νικόλ. Μαυρομμάτης	· · · Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	· · · Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	· · Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	· · ·	Παναγ. Λιδωρίκης	· · · ·
Γεώργιος Δαρειώτης	· · · ·	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	· · · Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	· · · Ν	Κωνς. Προβιλέγιος	· · · Ν
Δημήτριος Βούλγαρης	· · ·	Ἰωάν. Οἰκονόμου	· · · · Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	· · Ν	Σπῦρος Μῖλιος	· · · · · Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	· · · Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης	· · · · Ν
Ἀδὰμ Δούκας	· · · · · Ο	Δημήτρος Λ. Κουντουριώτης	·
Δῆμος Κανελλόπουλος	· · Ν		

Λόγου δὲ γενομένου ἔπειτα περὶ τῶν ἀναφερομένων ἐν τῷ τέλει τῶν ἐκθέσεων τοῦ τε ὑπουργοῦ καὶ τῆς ἐπιτροπῆς περὶ

λακωνικῶν προϊόντων, ἀνεβλήθη ἡ συζήτησις αὐτῶν εἰς τὴν ἑπομένην συνεδρίασιν.

Ἑπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου
Δ. Χατζῆσκος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 20 Φεβρουαρίου 1858 ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 24 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ, Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων τῆς 17 καὶ 18 ἰσταμένου, ἀναγνωσθέντα, ἐνεκρίθησαν.

Ἀνεγνώσθησαν μετὰ ταῦτα ὑπὸ μὲν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν νομοσχέδιον περὶ προσθήκης ἐξωτερικῶν ὑπαλλήλων καὶ περὶ συμπληρώσεως τοῦ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν προξενικῶν ἀρχῶν νόμου μετὰ τῆς αἰτιολογικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως.

Ὑπὸ δὲ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν νομοσχέδιον περὶ ἡμερησίας μερίδος ἄρτου τοῦ στρατοῦ.

Καὶ ἀπεφασίσθη ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου νὰ ἐκτυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ τοῦτο μετὰ τῆς ἐκθέσεως πρὸς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστάς, καὶ τὰ τμήματα συνελθόντα εἰς προεξέτασιν αὐτοῦ νὰ ἐκλέξωσιν ἐπιτροπὴν πρὸς σύνταξιν τῆς ἀπαιτουμένης ἐκθέσεως· ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου νὰ συζητηθῇ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἄνευ ἐκθέσεως κατὰ τὴν αὔριον.

Ἔχουσι δὲ ἀμφότερα τὰ νομοσχέδια ταῦτα μετὰ τῶν αἰτιολογικῶν ἐκθέσεων ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω, καθ' ὑψηλὴν Βασιλικὴν διαταγήν, εἰς τὴν συζήτησιν τῆς Γερουσίας τὸ ἤδη ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψηφισθὲν νομοσχέδιον περὶ προσθήκης ἐξωτερικῶν θέσεων, καὶ ἐν μέρει τροποποιήσεως τοῦ περὶ Προξενικῶν Ἀρχῶν ΣΞΒ'

Νόμου, καὶ νὰ παρακαλέσω τὸ Σεβαστὸν τοῦτο σῶμα νὰ ἐπιταχύνῃ τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ.

Οἱ λόγοι, οἱ προκαλέσαντες τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, ἀναπτύσσονται ἀρκούντως ἐν τῇ πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκθέσει μου, ἧς ἀντίτυπον ὑποβάλλω ὑμῖν συγχρόνως. Ἐν αὐτῇ θέλετε εὕρει τὴν δέουσαν ἀνάλυσιν τῶν οὐσιωδεστέρων τοῦ νομοσχεδίου τούτου διατάξεων.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 18 Φεβρουαρίου 1858.

Ὁ ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Σχέσεων ὑπουργὸς
Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἐπιτρέπομεν εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τοῦ Βασιλ. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν σχέσεων ὑπουργὸν νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Γερουσίαν τὸ κατωτέρω περὶ προσθήκης ἐξωτερικῶν θέσεων καὶ τροποποιήσεως τοῦ περὶ προξενικῶν ἀρχῶν ΣΞΒ' νόμου νομοσχέδιον, καὶ ὑποστηρίξῃ αὐτό, ὡς ἔχει.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 17 Φεβρουαρίου 1858.

ΟΘΩΝ

Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Εἰς τὸ Ἡμέτερον ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεων ὑπουργεῖον προστίθεται εἷς ἀκόλουθος. Εἷς δὲ τὸ ἐμπορικὸν γραφεῖον τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείας προστίθεται ὡσαύτως εἷς γραμματεὺς πρώτης τάξεως ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν τριακοσίων (300), καὶ εἷς γιασαξῆς, ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν ἑξήκοντα (60).

Ἄρθρ. 2.

Οἱ μηνιαῖοι μισθοὶ τῶν πρώτων διερμηνέων τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ γενικοῦ προξενείου καὶ τοῦ ἐν Σμύρνῃ προξενείου, προσδιορίζονται εἰς δραχμὰς διακοσίας πεντήκοντα (250), οἱ τῶν δευτέρων εἰς δραχμὰς ἑκατὸν ἑξήκοντα (160) καὶ οἱ τῶν παρ'

αὐτοῖς λιμεναρχῶν εἰς ἑκατὸν εἴκοσι (120). Πρὸς δὲ, ἐν τῷ ἐν Σμύρνῃ προξενείῳ, ἀντὶ ἑνὸς γραφέως, προσδιορίζονται δύω, ὁ εἷς πρώτης τάξεως ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν ἑκατὸν πεντήκοντα (150), καὶ ὁ ἕτερος δευτέρας τάξεως ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν ἑκατὸν εἴκοσιν (120). Προστίθενται δὲ ἐν τῷ προξενείῳ τούτῳ καὶ ἐν τῷ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ γενικῷ προξενείῳ ἀνὰ εἷς γιασαξῆς, ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν τεσσαράκοντα (40). Ὁ δὲ μηνιαῖος μισθὸς τοῦ παρὰ τῷ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ γενικῷ προξενείῳ γραφέως, προσδιορίζεται εἰς δραχμὰς ἑκατὸν πεντήκοντα (150).

Ἄρθρ. 3.

Οἱ μισθοὶ τῶν κατωτέρω προξένων προσδιορίζονται κατὰ μῆνα.

Τοῦ ἐν Χίῳ εἰς δραχ. πεντακοσίας (500)
» » Κρήτῃ » ἑξακοσίας (600)
» » Λαρίσσῃ » ἑξακοσίας (600)
» » Βηρυτῷ » ἑξακοσίας (600)

Τῶν δὲ παρ' αὐτοῖς γραμματέων εἰς δραχμὰς διακοσίας (200).

Παρ' ἑκάστῳ δὲ τῶν ἀνωτέρω προξενείων προστίθεται εἷς γραφεὺς ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν ἑκατὸν (100). Ὡσαύτως ὁ μηνιαῖος μισθὸς τοῦ γραμματέως τοῦ ἐν Μελίτῃ προξενείου προσδιορίζεται εἰς δραχμὰς διακοσίας (200).

Ἄρθρ. 4.

Τὸ ἐν Ἀδριανουπόλει ὑποπροξενεῖον μεταβάλλεται εἰς προξενεῖον ἔμμισθον, καταταττόμενον εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν τὴν προσδιοριζομένην ἐν τῷ παραγράφῳ 2 τοῦ 34 ἄρθρου τοῦ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν προξενικῶν ἀρχῶν νόμου. Ὁ πρόξενος, προϊσταται τοῦ προξενείου τούτου, θέλει λαμβάνει κατὰ μῆνα μισθὸν ἐκ δραχμῶν ἑπτακοσίων (700).

Παρ' αὐτῷ δὲ προσδιορίζονται εἷς γραμματεὺς ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν διακοσίων (200).

Εἷς διερμηνεὺς ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν ἑκατὸν ἑξήκοντα (160).

Εἷς γραφεὺς ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν ἑκατὸν εἴκοσιν (120).

Εἷς γιασαξῆς ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν τριάκοντα (30).

Ἄρθρ. 5.

Τὰ ἐν Τύνιδι καὶ Τριπόλει τῆς Βαρβαρίας προξενεῖα, καὶ τὰ ἐν Βάρνῃ καὶ Πύργῳ ὑποπροξενεῖα, κατατάττονται εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν τὴν προσδιωρισμένην ἐν τῷ παραγράφῳ 3 τοῦ

34 ἄρθρου τοῦ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν προξενικῶν ἀρχῶν ΣΝΒ' νόμου. Συνιστᾶται δὲ καὶ ἐν ὑποπροξενεῖον ἐν Φιλιππουπόλει, καταταττόμενον ὡσαύτως εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Τὸ νομοσχέδιον περὶ προσθήκης τεσσαράκοντα δραμίων ἄρτου ἐπὶ ἑκάστης μερίδος ἄρτου τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὑποβάλλω καὶ εἰς τὴν ὑμετέραν συζήτησιν, ἐπικαλούμενος καὶ τὴν παρ' ὑμῶν ἐπιψήφισίν του.

Οἱ προκαλέσαντες αὐτὸ λόγοι ἐκτίθενται εἰς τὴν συνημμένην ἐν ἀντιγράφῳ πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσίν του.

Ἀθῆναι τῇ 14 Φεβρουαρίου 1858.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν
Α. ΣΜΟΛΕΝΤΖ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ὑποβληθήσεται παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ὑποστηριχθήσεται παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἀθῆναι τῇ 17 Φεβρουαρίου 1858.

ΟΘΩΝ

Α. ΣΜΟΛΕΝΤΖ

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν».

Ἄρθρον μοναδικόν.

Ἡ ἡμερησία μερὶς ἄρτου ἡ εἰς τὸν στρατὸν χορηγουμένη κατὰ τὰ περὶ στρατευτικῆς οἰκονομίας νενομισμένα ὁρίζεται ἀπὸ τοῦδε εἰς δράμια τριακόσια (300).

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους

Ἀνεγνώσθησαν ἀκολούθως ὑπὸ τοῦ Κ. γραμματέως αἱ ἀκόλουθοι ἐκθέσεις τῶν εἰσηγητικῶν ἐπιτροπῶν.

1) Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ χωρισμοῦ τῆς νήσου Σκύρου ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας Σκοπέλου καὶ τῆς προσαρτήσεως αὐτῆς εἰς τὴν τῆς Καρυστίας.

2) Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ζώων καὶ μελισσίων φόρου διὰ τὸ ἔτος 1858· καὶ

3) Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ χωρητικότητος τῶν ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν πλοίων.

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ συζητηθῶσι κατὰ σειρὰν τὰ περὶ ὧν πραγματεύονται αἱ ἐκθέσεις αὗται νομοσχέδια ἐπὶ τὴν αὔριον καὶ τὰς ἑπομένας ἡμέρας ἄνευ τῆς ἐκτυπώσεως αὐτῶν, αἵτινες ἔχουσιν ὡς ἀκολούθως.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Τὸ περὶ χωρισμοῦ τῆς νήσου Σκύρου ἀπὸ τῆς ἐπαρχία Σκοπέλου καὶ τῆς προσαρτήσεως αὐτῆς εἰς τὴν τῆς Καρυσίας Νομοσχέδιον διεξελθοῦσα ἡ ἐπιτροπή σας, καὶ εὑροῦσα ἰσχυροὺς τοὺς ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἀναφερομένους λόγους, τοὺς ὑπαγορεύσαντας τὴν σύνταξίν του, δὲν ἐδίστασε νὰ παραδεχθῇ τὴν ἀρχὴν ὡς καὶ τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον, καὶ νὰ συστήσῃ τὴν παραδοχὴν τούτων καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ σώματος.

Ἀθήνησι τὴν 20 Φεβρουαρίου 1858.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Χαρίλ. Παπαπολίτης. Ι. Παξιμάδης.
Ν. Πρασσακάκης.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἐπὶ τῶν ζώων καὶ μελισσίων φόρων διὰ τὸ 1858 ἔτος, δὲν ἔχει νὰ ἐπιφέρῃ ἐπ' αὐτοῦ οὐδεμίαν παρατήρησιν, καθ' ὅσον αἱ ἐπιβαλλόμενοι φόροι εἰσὶν ὅμοιοι μὲ τοὺς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ὑπὸ τῶν νομοθετικῶν σωμάτων ψηφισθέντας·

Διὰ τοῦτο ἡ ἐπιτροπὴ παραδεξαμένη ὁμοφώνως τὴν ἀρχὴν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, ὡς καὶ τὰ καθέκαστα αὐτοῦ, ὅπως ἔχουσι, δὲν διστάζει νὰ συστήσῃ τὴν παραδοχὴν τούτων καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ σώματος.

Ἀθήνησι τὴν 20 Φεβρουαρίου 1858.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Χαρίλ. Παπαπολίτης. Ι. Παξιμάδης.
Ν. Πρασσακάκης.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Τὸ παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν ὑποβληθὲν νομοσχέδιον, δι' οὗ προσδιορίζεται ἡ χωρητικότης τῶν Ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν πλοίων τῆς ά τάξεως, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν ἡ ἐπιτροπή σας καὶ εὑροῦσα ἰσχυροὺς τοὺς πρὸς ὑποστήριξιν αὐτοῦ ἀναφερομένους ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ λόγους, παρεδέξατο ὁμοφώνως τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ καὶ τὰ καθέκαστα, ὅπως ἔχουσι, καὶ συνίστησι τὴν παραδοχὴν τούτων καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ σώματος.

Ἀθήνησι τὴν 20 Φεβρουαρίου 1858.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Χαρίλ. Παπαπολίτης. Ι. Παξιμάδης.
Ν. Πρασσακάκης.

Ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 21 Φεβρουαρίου 1858 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 24 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ὑπεγράφησαν.

Κατόπιν ὁ κύριος ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἰσῆλθε τὸ

ακόλουθον νομοσχέδιον περὶ προσθήκης ὑπαλλήλων τινῶν εἰς τὰ τελωνεῖα Σύρου, Πατρῶν καὶ Πειραιῶς, ἐφ' οὗ ἀπεφασίσθη νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Τὸ περὶ προσθήκης ὑπαλλήλων τινῶν εἰς τὰ τῆς Α'. τάξεως Τελωνεῖα Νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὑποβάλλω κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Γερουσίας, συνοδευόμενον μὲ ἀντίγραφον τῶν πρακτικῶν τῆς Βουλῆς καὶ τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως, δι' ἧς εἰσήχθη εἰς αὐτὴν, καὶ ἐν ᾗ ἐκτίθενται οἱ προκαλέσαντες τὴν εἰσαγωγὴν αὐτοῦ λόγοι.

Ἡ μόνη μεταβολὴ, τὴν ὁποίαν τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον ὑπέστη κατὰ τὴν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς συζήτησιν, εἶναι ὅτι ἀπερρίφθησαν αἱ περὶ εὐθύνης τῶν ὑπελεγκτῶν λέξεις· τὴν μεταβολὴν αὐτὴν ἐπροτείναμεν ἡμεῖς, διότι, ὅπως εἶχε τὸ Νομοσχέδιον, ἠδύναντο νὰ συμβῶσι δισταγμοὶ ὡς πρὸς τὴν εὐθύνην τῶν ὑπαλλήλων τούτων, ἥτις ἄλλως εἶνε ἀποχρώντως ὡρισμένη διὰ τῶν ἐν ἰσχύϊ Νόμων.

Δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι ἡ Γερουσία ἐκτιμῶσα τὰ πλεονεκτήματα καὶ τὰς εὐκολίας, τὰς ὁποίας τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον ὑπόσχεται εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ Δημοσίου, θέλει σπεύσει νὰ τὸ ἐπιψηφίσῃ.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 21 Φεβρουαρίου 1858.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν

Α. ΚΟΥΓΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, θέλει εἰσαχθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 20 Φεβρουαρίου 1858.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν τελωνείων Σύρου, Πειραιῶς καὶ Πατρῶν προστίθενται οἱ ἀκόλουθοι ὑπάλληλοι.

Εἰς τὸ τελωνεῖον Σύρου

2 εἰσέτι ὑπελεγκταὶ μὲ μισθὸν κατὰ μῆνα ἀνὰ δραχ. 140 ἑκάτερος.

4 ζυγισταὶ ἀνὰ δραχ. 100 ἕκαστος.

Εἰς τὸ τελωνεῖον Πειραιῶς

1 ὑπελεγκτὴς μὲ μισθὸν 120 δραχμῶν,
1 γραμματεὺς δ' τάξεως μὲ μισθὸν 100 δραχμῶν,
1 ἀποθηκάριος μὲ μισθὸν 100 δραχμῶν.
1 εἰσπράκτωρ ὁμοίως μὲ μισθὸν 100 δραχμῶν καὶ
2 ζυγισταὶ ἀνὰ δραχ. 80 ἑκάτερος.

Εἰς τὸ τελωνεῖον Πατρῶν.

1 ὑπελεγκτὴς μὲ μισθὸν 120 δραχμῶν.
1 ἀποθηκάριος μὲ μισθὸν 100 δραχμῶν.
1 εἰσπράκτωρ ὁμοίως.
2 ζυγισταὶ ἀνὰ 80 ἑκάτερος.

Ἄρθρον 2.

Οἱ ὑπελεγκταὶ ἐνεργοῦσι τὰ παρὰ τοῦ ἐπιστάτου καὶ τοῦ ἐλεγκτοῦ ἀνατιθέμενα εἰς αὐτοὺς καθήκοντα· εἰς τὸν ἐλεγκτὴν ἐπιφυλάσσεται ἰδίως ἡ διεξαγωγὴ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν κατ' ἐκτίμησιν τελωνιζομένων ἐμπορευμάτων, καὶ τῶν εἰς διαμετακόμισιν εἰσαγομένων.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἐζήτησεν ἐπίσης ἕτερον νομοσχέδιον περὶ πιστώσεως δραχ. 50,900 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης καὶ ἀπεφασίσθη νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ κατὰ τοὺς κανονισμοὺς· ἔχει δὲ τοῦτο ὡς ἑξῆς·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Τὸ συναπτόμενον νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως εἰς τὴν ὑμετέραν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν. Συνοδεύων δ

αὐτὸ μ' ἀντίγραφον τῆς πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκθέσεως τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ, φρονῶ περιττὴν τὴν ἐν τῇ παρούσῃ ἐπανάληψιν τῶν λόγων καὶ αἰτιῶν τῆς αἰτουμένης πιστώσεως, διότι ταῦτα ἐκτενῶς καὶ σαφῶς ἐκτίθενται ἐν τῇ μνησθείσῃ ἐκθέσει καὶ ἐπαρκῆ κατ' ἐμὲ εἶναι εἰς τὸ νὰ πείσωσι καὶ ἡμᾶς, Κύριοι! περὶ τῆς ἀνάγκης, ἥτις προκαλεῖ τὴν χορηγίαν τῆς πιστώσεως ταύτης.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 18 Φεβρουρίου 1858.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον Νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὥσπερ ἔχει, ὑποβληθήτω εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθήτω ὑπ' αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης κατὰ συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 10 Φεβρουαρίου 1858.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ, Γ. Α ΡΑΔΑΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἐπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Χορηγεῖται εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης ἀναπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δραχ. πεντήκοντα χιλιάδων ἐννεακοσίων ἀριθ. 50,900, ἤτοι ἐπὶ μὲν τοῦ κεφ. Α'. ἄρθρ. 2 αὐλικὸν ὑπουργείου» δραχ. 900, ἐπὶ δὲ τοῦ κεφ. Ζ'. ἀρθρ. 4 «ἔξοδα διατροφῆς ὑποδίκων» δρ. 15,000, καὶ ἐπὶ τοῦ κεφ. Η'. ἄρθρ. 4 «ἀποζημίωσις μαρτύρων» δρ. 35,000, τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τούτου διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1857.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὁ νόμος τοῦ Κράτους.

Κατόπιν ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Κ. γραμματέως ἔγγραφον τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, δι' οὗ εἰδοποιεῖται ἡ Γερουσία περὶ τῶν ἀνοιχθεισῶν συνδρομῶν διὰ τοὺς παθόντας ἐκ τοῦ σεισμοῦ Κορινθίους, περιέχον ἀντίτυπά τινα τοῦ ἐπὶ τούτῳ ἐκδοθέντος Β. Διατάγματος.

Ἀπαγγείλαντος δὲ τοῦ Κ. προέδρου ὡς ἀντικείμενον συνεδριάσεως τὴν συζήτησιν διαφόρων νομοσχεδίων, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος παρετήρησεν, ὅτι κατὰ τὰ προαποφασισθέντα ἐπρόκειτο νὰ συζητηθῇ ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ κράτους· θεωρηθέντων ὅμως τῶν ὑπ' ὄψιν νομοσχεδίων ὡς μᾶλλον κατεπειγόντων, ἀπεφασίσθη νὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν ἀμέσως Δευτέραν. Ἐτέθη ἐπομένως ὑπὸ συζήτησιν τὸ περὶ αὐξήσεως τῆς ἡμερησίας μερίδος τοῦ ἄρτου τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς νομοσχέδιον, καὶ ἀναγνωσθείσης ὑπὸ τοῦ Κ. γραμματέως τῆς ἐπ' αὐτοῦ πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκθέσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς εἶπεν·

Ἐκ τῆς ἐκθέσεως παρατηρεῖτε, κύριοι, ὅτι ἀνέκαθεν ὑπῆρχον γογγυσμοὶ διὰ τὸ ἀνεπαρκὲς τοῦ ἄρτου, τῆς ἀπαραιτήτου αὐτῆς τροφῆς τοῦ στρατιώτου, ἄνευ τῆς ὁποίας ἀδυνατεῖ νὰ ἐνεργήσῃ καὶ αὐτὴν τὴν ὑπηρεσίαν του, καὶ ὅμως οὐδεμία φροντὶς, οὐδεὶς νόμος προῆλθεν ὑπ' ὄψιν ἡμῶν προβλέπων τὴν βελτίωσιν τῆς ἐλλείψεως ταύτης. Λέγω δὲ ταῦτα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἀπαλλαγῶμεν μὲν ἡμεῖς τῆς εὐθύνης τῶν παραπόνων, περὶ ὧν οὐδεμίαν μέχρι τοῦδε εἴχομεν γνῶσιν, νὰ ἐπιβαρυνθῶσι δὲ μόνον ἐκεῖνοι, οἵτινες, καίτοι γινώσκοντες τὰ παράπονα ταῦτα, οὐδέποτε ἠθέλησαν νὰ ζητήσωσι διὰ καταλλήλων προτάσεων τὴν διόρθωσιν τοῦ ἀτόπου τούτου, ἀπορῶ μάλιστα πῶς ἐπὶ τοσοῦτον παρέβλεψεν ὁ νῦν ὑπουργὸς τὴν διόρθωσιν αὐτοῦ.

Εἰς ταῦτα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι προκειμένου ἐνταῦθα περὶ εὐθύνης, δικαιολογεῖ τὴν θεωρουμένην βραδύτητα τῆς ὑποβολῆς τοῦ ὑπ' ὄψιν νομοσχεδίου, ὡς προκύψασαν ἐκ τοῦ ὅτι ἔβαινεν εἰς συστηματικὴν βελτίωσιν, ἀρξαμένην ἐκ τῆς συστάσεως τῆς συσσιτείας, ἐπροκάλεσε δὲ τὴν μαρτυρίαν Γερουσιαστοῦ τινος προϋπάρξαντος ὑπουργοῦ περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ μέχρι τοῦδε συστήματος τῆς τροφοδοσίας.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Σπυρομίλιος ὑπέλαβεν·

Πρὶν ἢ γείνω ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, κύριοι, ὑπῆρξα σωματάρχης ἐπὶ ἀρκετὰ ἔτη, καὶ ποτὲ ὑποδεέστερος ἀξιωματικὸς ἢ στρατιώτης δὲν μοὶ ἀνέφερε περὶ τῆς ἀνεπαρκείας τῆς μερίδος τοῦ ἄρτου· καὶ ὑπουργὸς ἀκόμη οὐδέποτε ἔμαθον, οὔτε μοὶ ἀνεφέρθη τὸ δίκαιον αὐτὸ παράπονον. Ὅτε ὅμως ἐσχάτως εὑρισκόμενος ὡς ὑπόδικος ἐν Μονεμβασίᾳ ἐγνώρισα, κύριοι, ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὴν ἀνάγκην αὐτὴν τοῦ στρατιώτου

τφάντι εθλίβην διὰ τὴν στέρησιν αὐτοῦ, καὶ ὁμολογῶ, ὅτι λίαν ἀξιέπαινος εἶναι ὁ νῦν ὑπουργὸς διὰ τὰ ὁποῖα λαμβάνει μέτρα, ἂν καὶ ἀμφιβάλλω ἐν συνειδήσει, ὅτι τῶν 40 δραμ. ἡ προσθήκη θὰ θεραπεύσῃ τὴν ὑπάρχουσαν ἀνάγκην.

Προσεῖπε δὲ ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Στάϊκος, ὅτι χαίρει τέλος πάντων διὰ τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας τῶν μεμψιμοιριῶν τοῦ στρατιώτου, καὶ ὅτι ἔχων τὴν βεβαιότητα, ὅτι ἡ μερὶς τῶν 300 δραμίων εἶναι ἀνεπαρκὴς ἕνεκα, τῆς διαιρετικῆς ἀγωγῆς τοῦ εἰσερχομένου εἰς τὸν στρατὸν, προτείνει νὰ ὁρισθῇ ἡ μερὶς εἰς 400 δράμια, καὶ τότε προβλέπεται ἡ θεραπεία.

Λαβὼν κατόπιν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας εἶπεν· Ἐκ τῶν ὅσων μέχρι τοῦδε ἐλέχθησαν παρατηρῶ, κύριοι, ὅτι πράκειται περὶ σπουδαίου ἀντικειμένου, περὶ τῆς ἀπολύτου δηλαδὴ τροφῆς τοῦ στρατιώτου, καὶ ὅλως ἄπορον μοὶ φαίνεται πῶς τοσαύτη βραδύτης καὶ ἀφροντισία φαίνεται ἐκ μέρους τῶν κατὰ καιροὺς ὑπουργῶν, ὥστε μετὰ εἰκοσιπενταετίαν νὰ ζητῆται ἡ θεραπεία κακοῦ τοσοῦτον ἐπείγοντος, καὶ ταχεῖαν ἀπαιτοῦντος τὴν διόρθωσιν, εἰς τὸν αὐτὸν μάλιστα μῆνα τῆς πρώτης διαγνώσεώς του· πλειοτέρας δ' ἀπορίας ἄξιον εἶναι τί μέχρι τοῦδε συνέβαινε καὶ πῶς οἰκονομεῖτο ἡ ἔλλειψις αὕτη, ὥστε κατὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ προλαλήσαντος, προϋπάρξαντος ὑπουργοῦ, οὐδὲν παράπονον ἠκούσθη καὶ οὐδεμία ἀπ' αὐτοῦ εἰσήγησις τῷ ἐγένετο. Εἶναι ἀληθὲς, κύριοι, ὅτι εἰς τὸν στρατιώτην τοῦ ἀγῶνος μας ἐδίδετο 300 δραμίων ἄρτος, διότι αὐτὸς εἶναι ὁ μέσος ὅρος τῆς κανονικῆς τροφῆς· ἀλλ εἶναι ἀληθὲς ἐπίσης, ὅτι καὶ οὐδὲν ἄλλο προσφάγιον τῷ ἐδίδετο, ἐνῷ εἰς τὸν σημερινὸν στρατιώτην, νομίζω, χορηγεῖται, ἐκτὸς τῶν 260 δραμίων ἄρτου, καὶ προσφαγιόν τι, καὶ ἂν ὁ στρατιώτης οὗτος εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον του εἶχεν ἀνάγκην 400 καὶ πεντακοσίων δραμίων ἄρτου πρὸς ἡμέρησιαν διατροφήν του, οὐχ ἧττον ὅμως, ἠξεύρομεν, ὅτι ὁ γεωργικὸς μας αὐτὸς μὲ μόνον αὐτὸν συνήθως ἀνετρέφετο. Ἐπειδὴ δὲ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἄρτου, τὸν ὁποῖον ὡς στρατιώτης λαμβάνει, τὴν ἀναπληροῖ τὸ προσφάγιον, τοῦτο εἶναι τὸ αἴτιον, νομίζω, τοῦ νὰ μὴν ἀκουσθῶσιν μέχρι τοῦδε παράπονα.

Διὰ τῶν λόγων μου τούτων, κύριοι, δὲν ἐπιθυμῶ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἄρτου ἐκ τῆς μερίδος τοῦ στρατιώτου, ἀλλὰ πολεμῶ τὴν τάσιν τῆς αὐξήσεως τῶν ἐξόδων μας, ἐνῷ τὰ ἔσοδα ἡμῶν δὲν περιττεύουσι.

Εἶναι ἀνάγκη, κύριοι, νὰ αὐξήσετε τὰ ἔξοδα τοῦ στρατοῦ;

ἐλαττώσατέ τον καὶ τὸ περισσεῦον ἂς ἀναπληρώσῃ κατ' ἀναλογίαν τὴν ἔλλειψιν· τὸ αὐτὸ, κύριοι, λέγω, καὶ διὰ τοὺς ἐνγένει ὑπαλλήλους, τῶν ὁποίων ἡ ἐλάττωσις καὶ τοὺς ἐναπομείναντας θὰ ὠφελήσῃ καὶ τὴν ὑπηρεσίαν συνάμα, καθότον ἡ ἀνωτέρω ἀντιμισθία θὰ προσκαλέσῃ τοὺς καταλληλοτέρους καὶ ἱκανοτέρους.

Καὶ καθὼς, κύριοι, ἡ καλὴ ἀντιμισθία προσφέρει καλοὺς ὑπαλλήλους, τοιουτοτρόπως ἡ καλὴ καὶ ἐπαρκὴς τροφὴ διατηρεῖ ἀκμαίους καὶ προθύμους στρατιώτας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς πατρίδος, ἑτοίμους νὰ χύσωσι καὶ τὸ ἴδιον αὐτῶν αἷμα.

Εἰς ταῦτα ὁ Κύριος ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ὑπέλαβεν, Ἐν ὀλίγοις ἔρχομαι, κύριοι, νὰ λύσω τὴν ἀπορίαν σας. Τῷ ὄντι ἐκτὸς τῶν 260 δραμίων ἄρτου, ὅπερ ἐδίδετο μέχρι τοῦδε, ἐπῄρχετο καὶ προσφάγιόν τι, τὸ ὁποῖον ἐν συσκιτίῳ προσέφερεν ἡ ἀτομικὴ καταβολὴ τοῦ στρατιώτου, καὶ ἰδοὺ πως· ἑκατὸν στρατιῶται δι' ἀναλόγου καταβολῆς συνεισέφερον δραχ. εἴκοσιν, αἵτινες διετήρουν πρὸ τῆς ὑπερτιμήσεως τῶν τροφίμων ἀρκοῦν προσφάγιον εἰς τὴν ἀναγκαίαν τροφὴν αὐτῶν. Κατόπιν ὅμως τῆς ὑπερτιμήσεως διὰ τοῦ αὐτοῦ ποσοῦ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ προμηθεύωνται τὸ ἀναλογοῦν ὡς καὶ πρότερον προσφάγιον, ἀπεναντίας μόλις κατὰ τὸ ἥμισυ ἐξήρκει, ὥστε ἦτον ἐπόμενον νὰ ἐγερθῶσι κατακραυγαί, ὅτι ὁ στρατιώτης τρώγει κατὰ τὸ ἥμισυ τῆς ἀναγκαίας τροφῆς του· καταφρονεύσης δὲ συνάμα ἀνεπαρκοῦς τῆς μερίδος τοῦ ἄρτου του, ἥτις εἶναι ἡ μόνη καταφυγὴ πρὸς θεραπείαν τῆς πείνης του, ἐπόμενον ἦτο ν' ἀκουσθῶσι παράπονα δίκαια, τὰ ὁποῖα ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ ὑπ' ὄψιν ὑμῶν νομοσχεδίου ἔρχεται νὰ θεραπεύσῃ.

Κύριοι! Ἡ εὐρωστία καὶ ἡ περὶ τὸ σῶμα εὐεξία εἶναι ἐκ τῶν πρωτίστων προσόντων τοῦ στρατιώτου, διότι ἄνευ αὐτῆς ἀδύνατον εἶναι νὰ ἀνθέξῃ εἰς τοὺς πολυειδεῖς μόχθους, καὶ νὰ ἐκπληρώσῃ κατὰ σκοπὸν τὴν ἐντολήν του.

Ἀλλὰ, κύριοι, διὰ νὰ τηρηθῇ ἡ εὐρωστία ἡ εὐεξία τῶν ἀνδρῶν ἀπαραμείωτος καὶ ἀκμαία, ἐπάναγκες καθίσταται νὰ χορηγῆται εἰς τοὺς στρατιώτας τροφὴ ὑγιεινὴ καὶ ἀρκοῦσα. Καὶ ταῦτα, κύριοι, κατ' ἐμὴν γνώμην, εἶναι καὶ χρέος τοῦ Κράτους ἀπαραίτητον, διότι ἀφ' οὗ ἐμπιστεύεται εἰς τὸν στρατὸν τὴν ἀσφάλειαν τῆς χώρας, καὶ ἐπιβάλλει εἰς αὐτὸν κόπους καὶ κακουχίας ἀτιμοπαθεῖς, ὀφείλει νὰ ἐπαρκῇ εἰς τὰς πρώτας τοῦ λάχιστον αὐτοῦ χρείας. Ἀλλὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον, κύριοι, δὲν

ἀναπληροῖ ἀναλλειπῶς ἡ μερὶς τοῦ χορηγουμένου τὰ νῦνεὶς τὸν στρατὸν ἄρτου.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ πολέμου, καὶ ἐπὶ Κυβερνήτου μάλιστα, ἡ εἰς τὸν στρατὸν χορηγουμένη ἡμερησία μερὶς ἄρτου συνέκειτο ἐκ δραμίων 300. Ὁ προδιορισμὸς οὗτος ἦτο πόρισμα τῆς πείρας καὶ τῆς γνώσεως τῶν ἕξεων τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, τοῦ ὁποίου ὁ ἄρτος εἶναι ἡ συνήθης καὶ κυρία τροφή. Γενομένου ὅμως κατὰ τὸ 1833 νέου ὀργανισμοῦ τοῦ στρατοῦ, ἡ μερὶς τοῦ ἄρτου περιωρίσθη εἰς δράμια 260. Τὴν ἐλάττωσιι ταύτην ὑπηγόρευσεν ἀναγκαιοβόλως, ἐν ἀγνοίᾳ τῆς μνησθείσης τοῦ Ἕλληνος συνηθείας, ἡ εἰς τοὺς στρατοὺς καὶ τὰ ἔθνη τῆς ἑσπερίας Εὐρώπης ἐπικρατοῦσα διάφορος ἕξις, ἔνθα διά τε τὴν φύσιν τοῦ κλίματος καὶ τὸ δυσπόριστον τῶν σιτηρῶν, ἡ χρῆσις τοῦ ἄρτου γίνεται μετριωτάτη, πληρουμένης τῆς χρείας μᾶλλον διὰ γεωμήλων καὶ κρέατος, ὧν ἡ παραγωγὴ εἶναι σχετικῶς εὐθηνοτέρα. Ἀλλ' ὁποισιδήποτε καὶ ἂν ὦσιν οἱ λόγοι τῆς ἐλαττώσεως ταύτης, τὸ ἀνεπαρκὲς τοῦ ποσοῦ τούτου ἐγνώσθη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, ἐφέρετο ὅμως ἐν σιγῇ, διότι οἱ στρατιῶται λαμβάνοντες τότε 8 λεπτὰ ἡμερήσιων ἐπιμισθιον ὡς ἐθελονται, ἀναπλήρουαν εὐκόλως τὸ ἐλλεῖπον, εὐτελοῦς οὔσης ἄλλοτε τῆς τιμῆς τῶν ἐδωδίμων. Μετὰ τὴν ἔκδοσιν ὅμως τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νόμου, τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ πληρωθεισῶν διὰ κληρούχων μὴ ἐχόντων τὸ εἰρημένον ἐπιμίσθιον, καὶ τῆς τιμῆς τῶν τροφίμων βαθμηδὸν εἰς αὔξησιν προϊούσης, ἡ ἔλλειψις αὕτη ἐγένετο λίαν ἐπαισθητή, καὶ πολλάκις, κύριοι, εἶχον ἀφορμὴν νὰ βεβαιωθῶ, ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν στρατιωτῶν μὴ δυνάμενοι νὰ θεραπεύσωσι τὴν ὄρεξιν διὰ τοῦ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως χορηγουμένου ἄρτου πεινῶσι.

Καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τοὺς φρουροῦντας καὶ σταθμεύοντας στρατιώτας. Καθόσον ὅμως ἀφορᾷ τοὺς εἰς μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν διωρισμένους, ὀφείλω νὰ εἴπω, ὅτι ἡ στέρησις αὕτη κατέστη ἐπαισθητοτέρα καὶ δυσφόρητος μάλιστα, ἀφ' ὅτου ἡ καταδίωξις τῆς λῃστείας ἀνετέθη εἰς τὸν στρατὸν, καὶ οἱ ἄνδρες εὑρίσκονται ἠναγκασμένοι νὰ ὁδοιπορῶσι νυχθημερὸν, ἢ νὰ διάγωσιν εἰς μέρη ὀρεινὰ καὶ κρυώδη, ἔνθα ἡ ὄρεξις ἀναπτύσσεται ἔτι ἰσχυρότερον.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους θεωρῶν τὴν αὔξησιν τῆς μερίδος τοῦ ἄρτου εἰς τὸν πρῶτον αὐτῆς ὅρον τῶν 300 δραμίων ἀπολύτως ἀναγκαίαν, ὑπέβαλα εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον, καὶ ἐπικαλοῦμαι τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ

καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας, καὶ διὰ νὰ ἐκλείψῃ τὸ ἄτοπον τοῦ νὰ λιμώττωσιν οἱ στρατιῶται, τοὐτέστιν οἱ πολῖται οἱ καλούμενοι εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ.

Μηδενὸς μετὰ ταῦτα λαβόντος τὸν λόγον, ἐτέθη ὑπὸ ψηφοφορίαν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου, καὶ ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 25 ἀρνηθέντος ἑνὸς, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Πρασσακάκη καὶ Ἰω. Κολοκοτρώνη, ὡς τὸ ἐπισυνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἡμερησίας μερίδος ἄρτου τοῦ στρατοῦ.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος .	Ἀδὰμ Δοῦκας . . . . . N
Γεώρ. Κουντουριώτης . .	Δῆμος Κανελλόπουλος . . N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . N	Κωνσαντῖνος Κανάρης . . .
Σπυρίδων Καλογερόπουλος . .	Τσανετάκης Γρηγοράκης . .
Τάτζης Μαγγίνας . . . . N	Μ. Α. Καΐρης . . . . .
Ἀνεγνώστης Μοναρχίδης . . N	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς . . . N
Χαράλ. Παπαπολίτης . . . N	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . N
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . N	Δημήτρ. Πλαπούτας . . .
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N	Ἰωάννης Στάϊκος . . . ἀρν.
Σπ. Τρικούπης	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . N
Ῥικάρδος Τζιώρτζ . . . . N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . N	Δημήτριος Χατσίσκος . . N
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . .	Δημήτριος Χρηστίδης . . . N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N
Γεώργιος Ψύλλας . . . . N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . .
Ἰωάννης Θεοτόκης	Παναγ. Λιδωρίκης . . . .
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . . N
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . .	Κωνστ. Προβιλέγος . . . N
Γεώργιος Δαρειώτης	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N	Σπῦρος Μίλιος . . . . . N
Δημήτριος Βούλγαρης . . .	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . N
Γκίκας Καρακατζάνης . . . N	Δημήτριος Α Κουντουριώτης .
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . .	

Ἀναγνωσθὲν καὶ τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ἐπίσης καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ τεθὲν εἰς ψηφοφορίαν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 24 ἑνὸς ἀρνηθέν-

τος, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ὡς τὸ συνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἡμερησίας μερίδος ἄρτου τοῦ στρατοῦ.

Γεώργ. Μ Ἀντωνόπουλος	. .	Ἀδάμ. Δούκας	. . . . N
Γεώρ. Κουντουριώτης	. . .	Δῆμος Κανελλόπουλος	. . N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	N	Κωνσταντῖνος Κανάρης	. . .
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	. .	Τσανετάκης Γρηγοράκης	. .
Τάκης Μαγγίνας	. . . . N	Μ. Α. Καΐρης	. . . . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	. N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	. . . N
Χαράλ. Παπαπολίτης	. . N	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	. N
Ἀλκιβιάδης Παξιμάδης	. . . N	Δημήτριος Πλακούτας	. . .
Νικόλ. Πρασσακάκης	. . . N	Ἰωάννης Στάϊκος	. . . ἀρν.
Σπυρ. Τρικούπης	. . . .	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	. . N
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	. . . . N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	. . .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	. . N	Δημήτριος Κατζίσκος	. . N
Βασίλ. Χηπστακόπουλος	. .	Δημήτριος Χρηστίδης	. . . N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	. . .	Νικόλ. Μαυρομμάτης	. . N
Γεώργιος Ψύλλας	. . . . N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	. .
Ἰωάννης Θεοτόκης	. . . .	Παναγ. Λυδωρίκης	. . . .
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	. . . . N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	. . . N
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	. . .	Κωνστ. Προβελέγγιος	. . . N
Γεώργιος Δαρειώτης	. . . .	Ἰωάννης Οἰκονόμου	. . . N
Γ. Παπαηλιόπουλος	. . . N	Σπῦρος Μῆλιος	. . . . . N
Δημήτριος Βούλγαρης	. . .	Ῥῆγας Παλαμίδης	. . . . N
Γκίκας Καρακατζάνης	. . N	Δημ. Κουντουριώτης	. . .
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	. . .		

Κατόπιν ἐτέθη ὑπὸ συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον περὶ προσαρτήσεως τῆς νήσου Σκύρου εἰς τὴν ἐπαρχίαν Καρυστίας καὶ ἀνεγνώσθη τοῦτο μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐκθέσεως.

Ἐπὶ δὲ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος εἶπε·

Διὰ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου ἀποδεικνύεται τῷ ὄντι ἡ τοῦ κυρίου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ ἀποτελεσματικὴ ἐνέργεια πρὸς διόρθωσιν τῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἐσφαλμένων. Τοιαύτην τινα διάθεσιν εὑρίσκων εἰς τὰ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν ἔργα τοῦ

Κυρ. ὑπουργοῦ, ἔρχομαι νὰ τῷ συστήσω ἕτερον ἐσφαλμένον ἔργον, ὅπερ ἀποβλέπει τὴν ἐπαρχίαν Φθιώτιδος, ἥτις μακροσκελὴς οὖσα περιλαμβάνει ὅλην τὴν ὁροθετικὴν γραμμὴν τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος, ἀπὸ τοῦ στομίου τῆς Ἀμαλιαπόλεως μέχρι τοῦ Τυμφριστοῦ, ἔνθα διαχωρίζει τὴν δυτικὴν Ἑλλάδα χρονικὴ ἀπόστασις τεσσαράκοντα ὡρῶν. Ἡ ἐπαρχία αὕτη, ὡς εἶναι συγκεκροτημένη σήμερον, διαιρεῖτο ἄλλοτε εἰς τέσσαρας ἐπαρχίας. Δὲν ἠξεύρω ὅμως τὰ αἴτια τὰ ἐπιβρεάζοντα τὴν σύστασιν τῆς ἐπαρχίας ταύτης, ὡς ἔχει, καὶ ἀναγνωρίζω, ὅτι αὐστηρὰ οἰκονομικὰ μέτρα ἐμπόδισαν τὴν μέχρι τοῦδε βελτίωσιν αὐτῆς. Καὶ ἄλλος, ὡς καὶ ὁ κύριος Μαυροκορδάτος, συνέταξε νομοσχέδιον ἀναγνωρίζον τὴν ἐπαρχίαν Νέων Πατρῶν καὶ σχηματίζον ἑτέραν εἰς Ὑπάτην, οὐχ' ἧττον ὅμως καὶ ἐντὸς τῆς ὁροθετικῆς γραμμῆς ἦτο λίαν ἀναγκαία ἡ σύστασις ἐπαρχίας, καὶ ἔδρα αὐτῆς νὰ ὁρισθῇ ἡ Ὑπάτη. Χωρὶς δὲ νὰ ἐκθέσω ἐνταῦθα τῆς Ὑπάτης τὰ πλεονεκτήματα, ὡς ὑπαρξάσης ἄλλοτε περιωνύμου, λέγω μόνον, ὅτι ἰσχυρότερος πάντων λόγος πρὸς σχηματισμὸν ἐπαρχίας εἶναι, ὅτι ὅλοι οἱ δῆμοι τῆς πρότερον ἐπαρχίας νέων Πατρῶν εἶναι ἀπώτεροι πολὺ τῆς Λαμίας, ἐνῶ ἡ Ὑπάτη διαχωρίζει αὐτοὺς ἀπ' αὐτῆς. Ἐπιφυλάττομαι δὲ ἐν καιρῷ νὰ ἐκθέσω καὶ καταδείξω τὴν ὠφέλειαν, ἥτις καὶ διοικητικῶς θέλει ἐπέλθει πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, διὰ τῆς συστάσεως τῆς ἐπαρχίας ταύτης, ὅπως καὶ οἰκονομικῶς πρὸς τοὺς φορολογουμένους, οἵτινες ἔχουν συχνὴν τὴν συκοφαντίαν μετ' αὐτῆς.

Παρακαλεῖται λοιπὸν ὁ Κύρ. ὑπουργὸς ὅπως μὴ βραδύνῃ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν σύστασίν μου ταύτην, σύμφωνα μὲ τὰς περὶ διορθώσεως τῶν ἐσφαλμένων διαθέσεις του.

Ἐπὶ τούτοις ὁ Γερουσιαστὴς Κύρ. Μαγγίνας ὑπέλαβε·

Βεβαίως ὁ ἔντιμος προλαλήσας ἐννοεῖ νὰ διαιρεθῇ ἡ Λαμία καὶ ἡ Ὑπάτη εἰς δύο· ἀλλ' ἤθελεν εἶσθαι ὅλως ἄτοπον εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐπαρχίαν νὰ ὑπάρχωσι δύο ἔπαρχοι καὶ εἷς Νομάρχης.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κύρ. Χατζίσκος ἔδωκε τὴν ἀκόλουθον ἐξήγησιν.

Βεβαίως, ὅπως ἐκλαμβάνει τὴν σύστασίν μου ὁ Γερουσιαστὴς Κύρ. Μαγγίνας, ἔχει δίκαιον, ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐννοῶ τοῦτο, καθόσον καὶ ὀνόμος μοι τὸ ἀπαγορεύει, καὶ ὁ ὀρθὸς λόγος δὲν μοὶ ἐπιτρέπει νὰ ζητῶ τὴν ὑπαρξιν δύο ἐπάρχων εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐπαρχίαν, ζητῶ δὲ

ἡ νομαρχία Φθιώτιδος νὰ διαιρεθῇ εἰς δύω ἐπαρχίας, ὡς εἰς τὸ Νησίον Καλαμῶν καὶ ἀλλαχοῦ ἐγένετο.

Ἐπὶ τούτοις ὁ Κύρ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἀπήντησεν, ὅτι εὐχαριστεῖ τὸν ἔντιμον προλαλήσαντα Γερουσιαστὴν διὰ τὰς περὶ αὐτοῦ εὐγενεῖς ἐκφράσεις του, καὶ ἂς ἦναι βέβαιος, ὅτι ἐπὶ τῆς συστάσεώς του θέλει ἐξετάσει καὶ ἐνεργήσει τὸ συμφερώτερον.

Ἐνταῦθα λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης εἶπε.

Δὲν ἔρχομαι, κύριοι, ν' ἀντικρούσω οὔτε τὸ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν νομοσχέδιον, οὔτε τὴν σύστασιν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κυρ. Χατζίσκου, διότι ὅταν ἔλθῃ τὸ ζήτημα τῆς Φθιώτιδος, τότε δύναμαι νὰ προσθέσω καὶ ἐγὼ, ἂν ἔχω, παρατηρήσεις τινας. Ἑπομένως πιστεύω, ὅτι ὁ συστήσας ἔχει λόγους ἰσχυροὺς, καθόσον μάλιστα ἀφορᾷ ἐπαρχίας κειμένας εἰς τὰ μεθόρια, καὶ τὸ κατ' ἐμὲ αἱ ἐπαρχίαι αὗται πρέπει νὰ ἔχωσιν ἐξαιρετικά τινα προνόμια. Παρατηρῶ μόνον, ὅτι τὸ ζήτημα τῆς διαιρέσεως καὶ ὑποδιαιρέσεως καὶ τοῦ μετασχηματισμοῦ τῶν δήμων καὶ τῶν ἐπαρχιῶν δὲν πρέπει νὰ ἐξηγῆται ὡς μέχρι τοῦδε, διότι εὑρισκόμεθα εἰς ἐποχὴν προόδου καὶ πρέπει νὰ σκεπτόμεθα διαφορατρόπως. Ἡ προκειμένη προσάρτησις τῆς Σκύρου εἰς τὴν ἐπαρχίαν Καρυστίας, ἀφοῦ οἰκονομικῶς ὑπῆρχε, δὲν βλέπω διατί νὰ μὴν ὑπάρχῃ καὶ διοικητικῶς. Νομίζετε ὅμως ὅτι ἡ τύχη τοῦ τόπου διὰ τοῦ μέτρου τούτου ἐβελτιώθη; ἐγὼ λέγω ὄχι, καὶ θέλετε ἰδεῖ, ὅτι μύρια προσκόμματα θέλουσι προκύψει, διότι θάλασσα διαχωρίζει τὴν Καρυστίαν ἀπὸ τῆς Σκύρου, καὶ ὁ λιμὴν τῆς Κύμης δὲν εἶναι λιμὴν, ἀλλὰ ὕφορμος, ὅπου τὰ πλοῖα νεολκούμενα ἐπὶ τῆς ξηρᾶς δύνανται μόνον νὰ μένουν. Τὸ ἐδοκίμασα, κύριοι, ὅτε ἤμην ὑπουργὸς εἰς ἐποχὴν δημοπρασίας τῶν δημητριακῶν καρπῶν, ὁπότε τοσοῦτον σπουδαία διαταγὴ δὲν ἠδυνήθη νὰ φθάσῃ διὰ τῆς Κύμης εἰμὴ μετὰ δύω μῆνας. Ἡ μεγαλητέρα προσοχή μας δὲν πρέπει νὰ ἦναι ἡ μετάθεσις τῶν δήμων καὶ τῶν ἐπαρχιῶν, ἀλλ' ἡ ταχεῖα καὶ εὐχερὴς συγκοινωνία αὐτῶν, ἥτις καθίσταται δυσχερὴς οὐχὶ ἕνεκα τῆς ἀποστάσεως, ἀλλὰ ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως τῶν μέσων. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι αἱ κατὰ ξηρὰν πρὸς συγκοινωνίαν δυσκολίαι δὲν θὰ βραδύνωσι ν' ἀρθῶσι διὰ τῶν πραγματοποιηθησομένων μέσων τῆς προόδου τοῦ πολιτισμοῦ, διότι ἐκεῖ βαδίζομεν· τῶν νήσων ὅμως τὸ ζήτημα παρίσταται δύσκολον πρὸς πραγματοποίησιν διότι καθίσταται πολυδάπανος ἡ συγκοινωγία αὐτῶν, ἐξ ἑνὸς μεταξύ των, ἐξ ἄλλου πρὸς τὴν ξηράν, καὶ

διὰ τῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἀκόμη γραμμῆς, ἥτις εἰς ἐποχὴν μεγάλου πλούτου δύναται μόνον νὰ πραγματοποιηθῇ, ἂν καὶ κατέστη λίαν ἐπαισθητὴ, ὡς καὶ ὁ ἴδιος Κύρ. ὑπουργὸς δύναται νὰ ὁμολογήσῃ, ὡς ἀνήκων εἰς μίαν τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου.

Τὴν βελτίωσιν ὅμως τῶν νήσων τούτων ἠδύνατο ἄλλως ν' ἀναπληρώσῃ τὸ ζήτημα τῆς συγκεντρώσεως, τοῦ ὁποίου τὴν ἐπιτυχῆ λύσιν ἠδυνάμεθα ν' ἀρχίσωμεν ὑπὲρ τῶν νήσων. Ἡ Κυβέρνησις μάλιστα, νομίζω, ἦτο καιρὸς ἤδη νὰ σκεφθῇ περὶ τῆς τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 118 καὶ 119 τοῦ δημοτικοῦ νόμου, παραχωρουμένης δι' αὐτοῦ ἐξαιρετικῆς τινος πρὸς τοὺς δήμους τῶν νήσων ἐνεργείας, ἂν ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ δοθῇ πρὸς τοὺς τῆς ξηρᾶς ἕνεκα φόβου διαταράξεως τῆς δημοσίου τάξεως, τὸ ὁποῖον οὐδόλως ὑπάρχει κίνδυνος νὰ συμβῇ εἰς τὰς νήσους, διὰ τὴν εὐημερίαν τῶν ὁποίων, ἡ κυβέρνησις ἔπρεπε νὰ κάμῃ καὶ θυσίας τινας ὑπὸ τὴν ἔποψιν συναμα τῆς τε τάξεως καὶ τοῦ δημοσίου συμφέροντος.

Ὁ δὲ κύριος ἐπὶ τῶν Ἐσωτερῶν ὑπουργὸς ἀπήντησεν·

Τὴν βελτίωσιν τῶν δήμων ἔχουσα ὑπ' ὄψιν αὐτῆς ἡ κυβέρνησις, καὶ πῶς νὰ θεραπεύσῃ τὰς πρὸς συγκοινωνίαν αὐτῶν ἀπαραιτήτους ἀνάγκας ἀσχολουμένη, ἐφρόντισε νὰ φέρῃ ἄλλοτε εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν νομοσχέδια τὴν κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν συγκοινωνίαν ἀφορῶντα. Καὶ αἱ ἐνέργειαί της αὗται μαρτυροῦσιν, ὅτι χάριν τῆς συγκοινωνίας ἐψηφίσθησαν δεκαεπτὰ κεντρικοὶ δρόμοι, καὶ σύστασις Ἑλληνικῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας ἐγένετο, ὅτε ἡ κυβέρνησις χάριν τῆς συγκοινωνίας καὶ πάλιν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ δρομολογίου αὐτῆς ἐφρόντισε νὰ συμπαραλάβῃ εἰς αὐτὸ τὰς κυριωτέρας τῶν νήσων.

Μηδενὸς ἔπειτα λαβόντος τὸν λόγον ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, καὶ ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 21 ἥτοι παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Παπαπολίτη καὶ Σταίκου.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ χωρισμοῦ τῆς νήσου Σκύρου ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας Σκοπέλου καὶ προσαρτήσεως αὐτῆς εἰς τὴν τῆς Καρύστου.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος .	Σπυρίδων Καλογερόπουλος .
Γεώργ. Κουντουριώτης . . .	Τάτζης Μαγγίνας . . . . Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης . . . Ν	Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . Ν

Χαράλ. Παπαπολίτης . . . N	Τσανετάκης Γρηγοράκης . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . N	Μ. Α. Καΐρης . . . .
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . . N
Σπυρ. Τρικούπης	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . N
Ῥικάρδος Τζιώρτζ . . . . N	Δημήτρ. Πλαπούτας . . .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . N	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . N
Βασίλ. Χρησακόπουλος . . .	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .
Γεώργιος Ψύλλας	Δημήτριος Χατσίσκος . . . N
Ἰωάννης Θεοτόκης	Δημήτριος Χρηστίδης . . . N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . . N	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . .	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . .
Γεώργιος Δαρειώτης . . .	Παναγ. Λιδωρίκης . . . .
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . . N
Δημήτριος Βούλγαρης . . .	Κωνσ. Προβιλέγιος . . . N
Γκίκας Καρακατζάνης . . N	Ἰω. Οἰκονόμου . . . . . N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Σπῦρος Μίλιος . . . . .
Ἀδὰμ Δούκας . . . . . N	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . N
Δῆμος Κανελόπουλλος . . N	Δημ. Α. Κουντουριώτης . .
Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .	

Τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον ἀναγνωσθὲν ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ἐπίσης ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ, ἐγένετο δὲ δεκτὸν διὰ ψήφων 24 ἤτοι παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχ. περὶ χωρισμοῦ τῆς νήσου Σκύρου ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας Σκοπέλου καὶ τῆς προσαρτήσεως αὐτῆς εἰς τὴν τῆς Καρυστίας.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος . .	Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N
Γεώρ. Κουντουριώτης . . .	Σπυρ. Τρικούπης . . . . .
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης . . . N	Ῥικάρδος Τζιώρτζ . . . . N
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος . .	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . N
Τάτζης Μαγγίνας . . . . N	Βασίλ. Χρηστακόπουλος . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . N	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . . .
Χαράλ. Παπαπολίτης . . . N	Γεώργιος Ψύλλας . . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . N	Ἰωάννης Θεοτόκης . . . . .

Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . N	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . N
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . .	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . N
Γεώργιος Δαρειώτης . . .	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N	Δημήτριος Χατσίσκος . . N
Δημήτριος Βούλγαρης . . .	Δημήτριος Χρηστίδης . . N
Γκίκας Καρακατζάνης . . N	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . .
Ἀδὰμ Δούκας . . . . . N	Παναγ. Λιδωρίκης . . . .
Δῆμος Κανελλόπουλος . . N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . . N
Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .	Κωνσ. Προβιλέγιος . . . N
Τσανετάκης Γρηγοράκης . .	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Μ. Α. Καΐρης	Σπῦρος Μίλιος . . . . .
Ἀντών. Κριεζῆς . . . . . N	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . N
Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . N	Δημήτριος Κουντουριώτης. .
Δημήτρ. Πλαπούτας	

Τεθέντος ἔπειτα εἰς συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἐπὶ τῶν ἐπὶ τῶν ζώων καὶ μελισσίων φόρων, ἀναγνώσθη ὑπὸ τοῦ Κ. γραμματέως τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ μετὰ τῶν αἰτιολογικῶν ἐκθέσεων· μηδενὸς δὲ λαβόντος τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν αὕτη δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Γ. Καρακατσάνη καὶ Ν. Πρασσακάκη, δι' ἧς ἐξήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 25.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἐπὶ τῶν ζώων καὶ μελισσίων φόρων διὰ τὸ 1858.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος . .	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . N
Γεώρ. Κουντουριώτης . . .	Βασίλ. Χρηστακόπουλος . .
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . N	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . . .
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος . .	Γεώργιος Ψύλλας . . . .
Τάτζης Μαγγίνας . . . . N	Ἰωάννης Θεοτόκης . . . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . N	Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . N
Χαράλ. Παπαπολίτης . . . N	Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . N	Γεώργιος Δαρειώτης . . .
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N	Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N
Σπυρ. Τρικούπης	Δημήτριος Βούλγαρης . . .
Ῥικάρδος Τζιώρτζ . . . . N	Γκίκας Καρακατζάνης . . N

Νικόλαος Ἰω. Μέξης		Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Ἀδάμ. Δοῦκας	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν	Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Κωνσταντῖνος Κανάρης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Τσανετάκης Γρηγοράκης		Παναγ. Λιδωρίκης	
Μ. Α. Καΐρης		Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ν
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	Ν	Κωνστ. Προβιλέγιος	Ν
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Δημήτριος Πλαπούτας		Σπῦρος Μίλιος	Ν
Ἰωάννης Στάϊκος	Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης	Ν
Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	Ν	Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης	
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος			

Ἀναγνωσθέντα ὕστερον τὰ ἄθρα αὐτοῦ **1** καὶ **2** ἐγένοντο διὰ χειροτονίας δεκτὰ, ὅπως ἔχουσι.

Ψηφοφορίας ἔπειτα γενομένης καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου, ἐξήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ ἀνωτέρῳ, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων **25**, ἐχόντων ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς **17** τ. μ. Φεβρουαρίου.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἐπὶ τῶν ζώων καὶ μελισσίων φόρων διὰ τὸ **1858**.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν
Γεώργ. Κουντουριώτης		Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Γεώργιος Δαρειώτης	
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος		Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Δημήτριος Βούλγαρης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Νικόλ. Ἰω. Μέξης	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀδάμ. Δοῦκας	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Ῥικάρδος Τζιώτζ	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	
Βασίλ. Χρηστακόπουλος		Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Δημήτριος Μλαπούτας	
Ἰωάννης Θεοτόκης		Ἰωάννης Στάϊκος	Ν

Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ν
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος		Κωνστ. Προβιλέγιος	Ν
Δημήτριος Χατσίσκος	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Δημήτριος Χρηστίδης	Ν	Σπῦρος Μίλιος	Ν
Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης	Ν
Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης		Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης	
Παναγ. Λιδωρίκης			

Προβάσης ἀκολούθως τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ χωρητικότητος τῶν ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν πλοίων, καὶ ἀναγνωσθέντος τούτου, ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, δι' ἧς ἐξήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τοῖς ἀνωτέρους, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 25.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ χωρητικότητος τῶν ἐμπορικῶν πλοίων ἀ τάξεως.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Ἀδάμ. Δοῦκας	Ν
Γεώργ. Κουντουριώτης		Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος		Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Μ. Α. Καΐρης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας	
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Ἀναγ. Μαυρομιχάλης	Ν
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατσίκος	Ν
Βασίλ. Χρηστόπουλος		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Ἀναγ. Σ. Χαραλάμπης	
Ἰωάννης Θεοτόκης		Παναγ. Λιδωρίκης	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Γεώρ. Διοβουνιώτης	Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Κωνς. Προβιλέγιος	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης		Ἰάλ. Οἰκονόμου	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Σπῦρος Μίλιος	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης		Ῥῆγας Παλαμίδης	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης	Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης			

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ παραδοχὴν τῶν ἄρθρων αὐτοῦ 1 καὶ 2 ἐπανελήφθη ἡ αὐτὴ ψηφοφορία καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου, δι' ἧς ἐξήχθη κατὰ τὸ προσαρτώμενον ἐπίσης πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 25, ἔχων ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ αὐτῇ ὡς ἀνωτέρω συνεδριάσει.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ χωρητικότητος τῶν ἐμπορικῶν πλοίων ά τάξεως.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Ἀδὰμ Δούκας	Ν
Γεώργ. Κουντουριώτης		Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρη	
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος		Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Μ. Α. Καΐρης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Δημήτριος Πλαπούτας	
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Ἰωάννης Σάϊκος	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	Ν
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ν	Ἀλέξιος Ηλιόπουλος	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατζίσκος	Ν
Βασίλ. Χριστόπουλος		Δημήτριος Χριστίδης	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Ἀναστ. Χαραλάμπης	
Ἰωάννης Θεοτόκης		Μαναγ. Αἰδωρίκης	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Γεώργ. Διοβουνιώτης	Ν
Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης		Κωνστ. Προβιλέγιος	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης		Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Σπῦρος Μίλιος	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης		Ῥήγας Παλαμίδης	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	
Νικόλαος Ἰω. Μέξης			

Ἐπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Δ. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῇ 25 Φεβρουαρίου 1858 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 24 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ἐνεκρίθησαν.

Ἀνεγνώσθησαν μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ Γραμματέως τρεῖς ἐκθέσεις τῶν εἰσηγητικῶν ἐπιτροπῶν ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων 1) περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 302,879 καὶ 24 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1857. 2) περὶ ὁμοίας πιστώσεως ἐκ δραχ. 50,900 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης τοῦ ἔτους 1857 καὶ 3) περὶ προσθήκης ἐξωτερικῶν ὑπαλλήλων καὶ περὶ συμπληρώσεως τοῦ περὶ προξενικῶν ἀρχῶν Νόμου, καὶ ἀπεφασίσθη εἰδικῶς ἐπὶ μὲν τῆς πρώτης καὶ δευτέρας νὰ συζητηθῶσι τὰ περὶ ὧν πραγματεύονται νομοσχέδια τὴν μεθαύριον, ἡμέραν Πέμπτην τῆς ἑβδομάδος, καὶ εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ ἤδη λήγοντος μηνός, ἐπὶ δὲ τῆς τρίτης νὰ ἐκτυπωθῇ αὐτη, καὶ μετὰ 24 ὥρας ἀπὸ τὴν διανομὴν νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις τοῦ περὶ οὗ πραγματεύεται Νομοσχεδίου.

Ἔχουσιν αἱ ἀνωτέρω ἐκθέσεις ὡς ἑπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 302,879 24/00 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1857, καὶ διεξελθοῦσα μετ' ἐπιστασίας τοῦτο ὡς καὶ τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, εὗρεν ἰσχυροὺς τοὺς ὑπαγορεύσαντας τὴν σύνταξιν τοῦ Νομοσχεδίου τούτου λόγους, διὸ καὶ δὲν ἐδίστασε νὰ παραδεχθῇ τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ καθέκαστα αὐτοῦ, καὶ συνίστησι τὴν παραδοχὴν τούτου καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἀθῆναι τῇ 24 Φεβρουαρίου 1858.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Γ. Καρακατζάνης
Δ. Κανελλόπουλος
Δ. Χατζίσκος
Ἰω. Οἰκονόμου

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Τὸ παρὰ τοῦ Κυρίου ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ὑποβληθὲν Νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 50,900 ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ 1857 ἔτος εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης διεξελθοῦσα ἡ ἐπιτροπή σας μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως, καὶ θεωροῦσα, ὅτι ἐξαντληθέντος τοῦ διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1857 προσδιορισθέντος ποσοῦ δι' ἔξοδα διατροφῆς τῶν ὑποδίκων καὶ ἀποζημιώσεις μαρτύρων, δικαιολογεῖται ἀκολούθως ἡ χορήγησις τῆς ζητουμένης πιστώσεως πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἐξόδων τούτων, παραδέξατο τὴν ἀρχήν, ὡς καὶ τὸ μοναδικὸν ἄρθρον τοῦ προκειμένου Νομοσχεδίου, ὡς ἔχει, καὶ συνίστησι τὴν παραδοχὴν τούτων καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἀθήνησι τὴν 25 Φεβρουαρίου 1858.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Α. Μαυρομιχάλης. Γ. Παπαγιάννοπουλος
Α. Μαυρομιχάλης.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἐξετάσασα ἡ ἐπιτροπή σας μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς τὸ παρὰ τοῦ Κυρίου Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπεβληθὲν Νομοσχέδιον περὶ προσθήκης ἐξωτερικῶν ὑπαλλήλων καὶ περὶ συμπληρώσεως τοῦ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν Νόμου, παρατηρεῖ, ὅτι τὰ βουλευτικὰ Σώματα μετὰ προθυμίας ἀνταπεκρίθησαν ἀείποτε εἰς τὴν πρόθεσιν τῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τῆς βαθμιαίας βελτιώσεως καὶ ἀναπτύξεως τῆς Προξενικῆς ὑπηρεσίας, μὴ φεισθέντα νὰ χορηγήσωσι πᾶσαν τὴν συνδρομὴν αὐτῶν, καὶ ὡς πρὸς τὴν παραδοχὴν τοῦ ἀναγκαιούντος προσωπικοῦ, καὶ ὡς πρὸς τὴν εἰς αὐτὸ χορήγησιν ἀναλόγου μισθοῦ καὶ βαθμολογίας πέραν ἴσως τοῦ στενοῦ τῆς φειδοῦς κύκλου, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ δύναται τοῦτο νὰ διατηρῇ ἀξιοπρεπῶς τὴν θέσιν του, καὶ νὰ φαίνηται ἀποτελεσματικῶς ὠφέλιμον. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ταύτην ἀναχωροῦσα καὶ ἡ ἐπιτροπή σας, καὶ ὑπὸ τῶν αὐτῶν αἰσθημάτων ἐμπνεομένη δὲν ἐδίστασε νὰ παραδεχθῇ τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον, ὅπως ἔχει, μετὰ τὴν εἰς τὸ 1 ἄρθρον διαγραφὴν τῆς λέξεως «Ἡμέτερον», ἣν παραδέξατο

τὸ Σῶμα καὶ κατὰ τὴν πρό τινων ἡμερῶν γενομένην συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συστάσεως ἐν Γαλατᾷ Ναυτιλιακοῦ τμήματος.

Ἐν τούτοις ἡ ἐπιτροπή σας ἀμφιβάλλει ἂν ἡ ἐπιθυμία τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων καὶ ἡ πρόθυμος συνδρομὴ αὐτῶν ἐκπληροῦται, ὡς πρὸς τὴν κατάλληλον ἐκλογὴν τινῶν ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Προξενικῆς ὑπηρεσίας, ἡ δὲ ἀμφιβολία της αὕτη ἐνισχύεται ἔτι μᾶλλον ἀπὸ τὰ καθ' ἡμέραν διαθρυλλούμενα, καὶ ἐν τῷ ἄλλῳ ἔτι Νομοθετικῷ περιβόλῳ λεχθέντα κατὰ τῆς διαγωγῆς καὶ τῆς ποιότητος διαφόρων προσώπων διατηρουμένων εἰς τὸν κλάδον τοῦτον.

Τὴν περίστασιν ταύτην φέρουσα ὑπ' ὄψιν τοῦ Σώματος ἡ ἐπιτροπή σας, δὲν δυσκολεύεται νὰ προσθέσῃ, ὅτι, ἂν οὕτως ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, ἡ ἐθνικὴ ἐπιθυμία καὶ ἡ πρόθυμος συνδρομὴ τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων ὄχι μόναν δὲν ἐκπληροῦται, διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν καταστρέφεται, ἀπέναντι τοιαύτης καταστάσεως πραγμάτων, ἀλλὰ καὶ ζημία προσγίνεται διττὴ εἰς τε τὸ ἔθνος, ὅπερ ἐξοδεύει, καὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας τοὺς παρεπιδημοῦντας εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, ὅπου ὑπάρχουσι Πρόξενοι ἀνίκανοι καὶ ἀκατάλληλοι.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἡ ἐπιτροπή σας συνίστησι τὴν παραδοχὴν τοῦ Νομοσχεδίου μὲ τὴν ἀνωτέρω μικρὰν τροποποίησιν καὶ τὰς παρατηρήσεις της, τὰς ὁποίας τὸ Σῶμα θέλει εὐαρεστηθῇ νὰ συστήσῃ εἰς τὴν σύντονον προσοχὴν τοῦ Κυρίου Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 25 Φεβρουαρίου 1858.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Γ. Καρακατζάνης, Ἰωάννης Χ. Πίτρου,
Ν. Μαυρομμάτης, Δ. Χατζίσκος.

Ἀναβληθείσης ἐπομένως τῆς συζητήσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1850 ἐπὶ τὴν αὐτὴν ὡς ἀνωτέρω ἡμέραν, κατ' αἴτησιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος Οἱ Γραμματεῖς
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ Ἰω. Οἰκονόμου
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 27 Φεβρουαρίου 1858 ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 23 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ἐπεκυρώθησαν.

Κατόπιν ἀνεγνώσθη ἡ ἀκόλουθος ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ σώματος ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσθήκης ὑπαλλήλων τινων εἰς τὰ τελωνεῖα, Σύρου, Πατρῶν καὶ Πειραιῶς, καὶ ἀπεφασίσθη νὰ συζητηθῇ ἐν τῇ πρώτῃ συνεδριάσει.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Τὸ παρὰ τοῦ Κυρίου Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὑποβληθὲν Νομοσχέδιον περὶ προσθήκης ὑπαλλήλων τινων εἰς τὰ τῆς ά. τάξεως Τελωνεῖα ἐξετάσασα ἡ Ἐπιτροπή σας, καὶ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὰ ἐν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει τοῦ Κυρίου Ὑπουργοῦ ἀναφερόμενα, παρατηρεῖ, ὅτι ὁ διορισμὸς τῶν ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ σημειουμένων ὑπαλλήλων εἰς τὰ Τελωνεῖα Σύρου, Πατρῶν καὶ Πειραιῶς καθίσταται ἀναγκαῖος διά τε τὴν ἀνάπτυξιν, ἣν ἔλαβε, καὶ ὁσημέραι λαμβάνει τὸ ἐμπόριον κατὰ τὰς τρεῖς ταύτας σημαντικωτέρας πόλεις τῆς Ἑλλάδος, καὶ διὰ τὰς ὁποίας ὑπόσχεται εὐκολίας πρὸς τὴν ταχυτέραν κίνησιν τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρίσεων.

Διὰ ταῦτα παρεδέξατο ὁμοφώνως τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον, ὅπως ἔχει, καὶ συνίστησι τὴν παραδοχήν του καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ σώματος.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 25 Φεβρουαρίου 1858.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Α. Μαυρομιχάλης. Ν. Πρασσακάκης.
Χ. Παπαπολίτης.

Πρὶν δὲ ὁ Κ. Πρόεδρος ἀπαγγείλει τὸ ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας ζητήσας τὸν λόγον ἔκαμε τὴν ἑξῆς ἐπερώτησιν, συνεπείᾳ ὑποβληθείσης ἐν τῷ σώματι ἀναφορᾶς τινος.

Κύριοι!

Μετὰ συναισθήσεως μανθάνω, ὅτι γογγυσμοὶ σοβαροὶ ἐγείρονται ἐκ τῆς κατωτέρας τάξεως τοῦ λαοῦ ἕνεκα τοῦ ἐπιβληθέντος αὐτῷ ἐκτάκτου φόρου, ὡς ἀντίτιμον τῆς ὑπὸ τοῦ ψηφισθέντος κατὰ τὸ 1852 νόμου ὁριζομένης προσωπικῆς ἐργασίας, πρὸς κατασκευὴν δημοσίων ὁδῶν. Ἡ φορολογία αὕτη, κύριοι, διαιρεῖται εἰς τρεῖς χρηματικὰς τάξεις, καὶ ἤδη ζητεῖται ἡ πραγματοποίησις τῆς ἀνωτέρας. Ἀδιαφορῶ, ἂν ὁ νόμος εἶναι ἐφαρμοστέος εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν, διότι καὶ ὅτε ἐψηφίζετο ἐπιτροχάδην καὶ ἐσπευσμένως ἦμην ἐναντίος αὐτοῦ· σᾶς λέγω μόνον, ὅτι ὁ νόμος αὐτὸς ἐδημοσιεύθη, καὶ τῶν Ἀθηνῶν οἱ κάτοικοι μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς συναντῶντές με εἰς διάφορα μέρη διεμαρτύροντο κατὰ τῆς προσγιγνομένης εἰς αὐτοὺς καταθλίψεως, εἰς περιστάσεις τοσοῦτον δεινάς, καθ' ἃς ἀμηχανοῦσι νὰ πληρώσωσι τὸν φόρον τοῦτον.

Καὶ δι' ἑτέρου νόμου, κύριοι, ὑπεχρεώθησαν εἰς δαπάνας ἀκαταλογίστους, νὰ κρημνίσωσι τοὺτέστιν τὰ κτήματα, τοὺς κήπους των, ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ τοῦ νὰ πλατυνθῶσιν οἱ δρόμοι· ἐπομένως ἠναγκάσθησαν ν' ἀνεγείρωσι τὰ κατεδαφισθέντα δι' ἐξόδων των· καὶ πάλιν, ὅτε διὰ τοῦ καταῤῥεύσαντος ποταμοῦ συμπαρεφέρθησαν, ἠναγκάσθησαν ὑπὸ τῆς ἐξουσίας ν' ἀνεγείρωσιν αὐτὰ χάριν τῆς εὐπρεπείας. Καὶ δὲν σᾶς λέγω, κύριοι, λόγους ἀλλὰ πράγματα, διότι οὐδ' ἐμοῦ ἐφείσθησαν καὶ τότε καὶ ἤδη ὅτε πρόκειται περὶ τῶν δημοσίων ὁδῶν.

Ἠδυνάμην δὲ νὰ σᾶς ἀναγνώσω καὶ τὴν ἀναφορὰν τῶν πολιτῶν, ἀλλ' ἐπειδὴ κατὰ τὴν προϋπάρχουσαν ἀπόφασιν τοῦ σώματος, πᾶσα ἀναφορὰ πρέπει νὰ καθυποβληθῇ πρῶτον εἰς τὴν ἐπιτροπήν σας, διὰ τοῦτο παραλείπω τὴν ἀνάγνωσιν καὶ σᾶς ἐκθέτω προφορικῶς τί συμβαίνει, καθόσον οἱ γογγυσμοὶ δὲν εἶναι εὐκαταφρόνητοι, ζητῶ δὲ διὰ τῆς ἐπερωτήσεώς μου ταύτης τὴν θεραπείαν ἑνὸς κακοῦ. Κατὰ τὸν ἐφαρμοζόμενον νόμον, διὰ προθεσμίας ὁριζομένης ἐπ' ἐκκλησίας, δηλόνει καθεὶς ἂν θέλῃ νὰ ἐργασθῇ προσωπικῶς, ἢ νὰ πληρώσῃ τὸ ἀντίτιμον τῆς ἡμερησίας ἐργασίας αὐτοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτοῦ παραπονοῦνται οἱ ἀναφερόμενοι λέγοντες, ὅτι τοιαύτην τινὰ διακήρυξιν δὲν ἤκουσαν ἐπ' ἐκκλησίας· καὶ ἐγώ, κύριοι, αὐτὸς, ὅστις τὴν Κυριακὴν τοὐλάχιστον πάντοτε εὑρίσκομαι εἰς τὴν ἐκκλησίαν, δύναμαι νὰ σᾶς διαβεβαιώσω, ὅτι τοιοῦτόν τι δὲν ἤκουσα νὰ ἐκφωνηθῇ, μολονότι πιθανὸν καὶ ν' ἀνεγνώσθη, ἀλλὰ βέβαιον εἶναι, ὅτι οἱ καταζητούμενοι δὲν ἔχουσι γνῶσιν αὐτοῦ, καὶ ἐπομένως δὲν εἶναι ἄνθρωποι δυνάμενοι νὰ πληρώσωσι τὸ δι' ἕκαστον ἀναλογιζόμενον ποσὸν, ἕνεκα τοῦ συμβάντος δριμυτάτου χειμῶνος ὅστις ἐζημίωσε

τὸν ἐργατικὸν λαόν. Οὐχ ἧττον ὅμως διὰ τοῦ ἐφαρμαζομένου νόμου καλεῖται καὶ ῥίπτεται εἰς τὰς φυλακὰς ὁ πολίτης, ἂν δὲν ἤθελε προσφέρῃ τὴν προσωπικὴν ἢ τὴν δι' ἀντιτίμου ἐργασίαν του. Τὸ λυπηρότερον ὅμως πάντων εἶναι, ὅτι πρὸς ἅπαντας σχεδὸν ἐλογίσθη ὁ ἀνώτερος ὅρος, καὶ καταζητεῖται ἀμέσως ἡ πληρωμή των.

Ζητοῦν λοιπὸν οἱ ἀναφερόμενοι, ἑκατὸν εἴκοσι τὸν ἀριθμόν, ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἐκτιμῶσα τὰς περιστάσεις αὐτῶν δεχθῇ τὴν διὰ προσωπικῆς ἐργασίας ἀπότισιν τῆς ὀφειλῆς των, καίτοι παρελθούσης τῆς ὁριζομένης προθεσμίας, διότι δὲν εἶχον λάβει γνῶσιν τῆς διακηρύξεως· πρὸς δὲ ζητοῦν τὴν κατὰ βαθμὸν ἀπότισιν τοῦ ὁρισθέντος ποσοῦ. Νομίζω λοιπόν, ὅτι ἐπειδὴ οἱ ἀναφερόμενοι πολῖται δὲν ζητοῦσιν παράλογα πράγματα, ἡ Γερουσία πρέπει νὰ συστήσῃ σπουδαίως τὴν ὑπόθεσιν ταύτην πρὸς τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργόν, ὅπως θεραπεύσῃ τὸ κακόν, καὶ διὰ τῆς παραδοχῆς τῆς προσωπικῆς ἐργασίας, καὶ διὰ τῆς κατὰ βαθμὸν ἀποτίσεως τοῦ προσδιορισμένου αὐτῷ φόρου, καὶ ποτὲ, ποτὲ ἂς μὴ ζητήσῃ ἀπὸ τοῦδε τὸ ὅλον καὶ στενοχωρήσῃ τοὺς πολίτας, ἐνῷ τὸ ἔργον αὐτό, δι' ὃ συνεισφέρουσι, δὲν πρόκειται νὰ γενῇ διὰ μιᾶς.

Εἰς ταῦτα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸς ἀπήντησεν.

Εἶναι ἀληθὲς, κύριοι, ὅτι τὸ βάρος τῆς ὁδοποιίας εἶναι λίαν ἐπαισθητὸν, ἐπαισθητότερον δὲ καθίσταται, διότι σήμερον κατὰ πρῶτον τίθεται εἰς ἐνέργειαν ὁ περὶ αὐτοῦ νόμος. Μὲ εὐχαριστησίν μου ὅμως δύναμαι νὰ σᾶς ἀναγγείλω, ὅτι ὁ ζῆλος τῶν ὁποίων οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις δεικνύουσι πρὸς ἐκτέλεσιν γενικῶν καλῶν, ἔκαμεν αὐτοὺς νὰ παραβλέψωσι καὶ τὸ βάρος τοῦτο· ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ τινες ἐκεῖ, ὅπως καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας, οἵτινες παραπονέθησαν, συναισθανθέντες ἕνεκα διαφόρων περιστάσεων βέβαια τοῦ ἐπιβαλλομένου αὐτοῖς νέου φόρου ἢ βάρους· ἐπομένως γνωρίζετε, κύριοι, πόσον δύσκολος εἶναι ἡ ἐφαρμογὴ ἑνὸς νέου νόμου. Ἅμα ὅμως τὰ παράπονα ταῦτα ἠγέρθησαν καὶ μοὶ ἐγένοντο γνωστὰ, ἀμέσως προσεκλήθη ὁ Κ. Δήμαρχος, νὰ μοὶ δώσῃ τὰς ἀπαιτουμένας ἐπ' αὐτῶν πληροφορίας· οὗτος δὲ μοὶ ἐγνωστοποίησε πάντα τὰ διατρέχοντα, ἐξ ὧν ἀποδεικνύεται, ὅτι πολλοὶ, μετὰ τὴν κατὰ νόμον περὶ δηλώσεως τῆς ἐπιθυμίας των διακήρυξιν, πολλοὶ, λέγω, δὲν ἠθέλησαν νὰ παρουσιασθῶσι παντάπασι πρὸς τὸν Κ. Δήμαρχον, καὶ κατὰ συνέπειαν οἱ μὴ δηλώσαντες τὴν προσωπικὴν ἐργασίαν των, ὑποχρεοῦνται ῥητῶς εἰς τὴν δι' ἀντιτίμου ἀποζημίωσιν. Τὸ αὐτὸ ἔπραξα καὶ διὰ τὰς Ἐπαρχίας, ὅπου εἶχον ἐπίσης ἀναφανῆ παράπονα. Παρηγ-

γέλθησαν δὲ κ' ἐκεῖνοι, ὡς καὶ ὁ ἐνταῦθα Κ. Δήμαρχος, ὅπως, ἐπιεικῶς φερόμενοι κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου τούτου, δέχωνται τοὺς προσερχομένους διὰ προσωπικὴν ἐργασίαν, οὐ μόνον τοὺς μὴ παρουσιασθέντας ἐμπροθέσμως νὰ δηλώσωσι τὴν ἐπιθυμίαν των, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς παραιτηθέντας κατὰ πρῶτον αὐτῆς. Τὰς ὁδηγίας ταύτας δίδον τὸ Ὑπουργεῖον, κύριοι, εἰς τοὺς Ἐπάρχους, ἐνώπιον τῶν ὁποίων ὑπῆρχον παράπονα, ὅπως καὶ πρὸς ἐνταῦθα Δήμαρχον, ἔλαβεν τὴν ἀπάντησιν, ὅτι μετὰ προθυμίας θέλουσι συμμορφωθῇ μὲ τὰς ὁδηγίας ταύτας, θεωροῦντες εὐπρόσδεκτον πάντα τὸν προσφερόμενον διὰ τῆς προσωπικῆς του ἐργασίας.

Ὡς πρὸς τὸν ἀνώτερον δὲ ὅρον τῶν τριῶν τάξεων τῆς φορολογίας ταύτης, αἵτινες σύγκεινται νομίζω ἐκ δραχ. 12, 9 καὶ 6, ὁ Κ. Δήμαρχος μὲ διεβεβαίωσεν ἐπίσης, ὅτι οὐ μόνον τὸν ἀνώτερον ὅρον δὲν ἔλαβεν, ἀλλὰ προσδιώρισε μάλιστα τὸ ἀπολύτως ἀναγκαῖον διὰ τὴν παροῦσαν ὁδοποιΐαν· ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἀπαίτησιν τῆς ὁλοκλήρου ἐτησίας φορολογίας τὸ ἀντίτιμον, μὲ διεβεβαίωσεν ἐπίσης, ὅτι ἐτήρησε τὴν αὐτὴν ἐπιεικῆ ἀναλογίαν, καὶ ἔχω λόγους νὰ πιστεύω, ὅτι θέλει φανεῖ ἐπιεικὴς καὶ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ.

Ὁ δὲ γερουσιαστὴς κύριος Ῥήγας Παλαμήδης εἶπεν·

Ἐκτὸς τούτων, Κύριε ὑπουργὲ, ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα παράπονα, ὁποῖα τὰ τῶν δημοτῶν τῶν μὴ ἐγγεγραμμένων εἰς τὸν δῆμον τοῦτον, οἵτινες προσκαλοῦνται ἐπίσης νὰ μεθέξωσιν εἰς τὴν ἐργασίαν, ἐνῷ ῥητῶς ὁ νόμος ἐκφράζεται περὶ αὐτῶν καὶ τοὺς ἐξαιρεῖ, ὁμοίως δὲ καὶ τὰ τῶν ἀριστευούχων, κατὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κολοκοτρώνη, οἵτινες ἐπίσης ἐξαιροῦνται· ταῦτα πάντα συνιστῶ εἰς τὴν προσοχήν σας.

Ὁ κύριος ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι περὶ μὲν τῶν πρώτων ἔλαβε τὴν ἀκόλουθον ἀπάντησιν, ὅτι ὁ Δήμαρχος ἀναγνωρίζει μὲν τοὺς δημότας του, ἀγνοεῖ ὅμως ὁποῖοι ἐκ τῶν παρεπιδημούντων ἐνταῦθα εἶναι ἐγγεγραμμένοι εἰς ξένους δήμους· διὰ τοῦτο σημειοῖ μὲν ἀνεξαιρέτως ἅπαντας εἰς τὸν φορολογικόν του κατάλογον, εἶναι δὲ ἕτοιμος νὰ ἐξαιρέσῃ ἐκεῖνον, ὅστις ἤθελεν ἀποδείξει διὰ πιστοποιητικοῦ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς, ὅτι καίτοι παρεπιδημῶν ἐνταῦθα καὶ πορίζόμενος τὰ πρὸς τὸ ζῆν, οὐχ ἧττον ὅμως εἶναι ἐγγεγραμμένος εἰς ἕτερον Δῆμον.

Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα ὅμως τῶν ἀριστευούχων ὁμολογεῖ ὁ Κ. Ὑπουργὸς, ὅτι οὐδόλως ἔλαβεν οὔτε εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ

λάβῃ αὐτὸ ὑπ' ὄψιν, καθόσον μάλιστα ὁ κατὰ τὸ 1852 ψηφισθεὶς νόμος οὐδόλως ἐξαιρεῖ τοὺς ἀριστεύσαντας, οἵτινες ἄλλως τε εἶναι ὅλοι οἱ Ἕλληνες, καὶ τούτου δοθέντος, τότε τὸ βάρος ἤθελεν εἶσθαι μέγα καὶ δεινὸν διὰ τοὺς ὀλίγους ἐναπομένοντας, μολονότι καὶ οἱ ὀλίγοι αὐτοὶ ὑπολειπόμενοι συνέτρεξαν εἰς τὸν ἡμέτερον ἀγῶνα, καὶ ἂς μὴν ἔλαβον εἰσέτι τὸ ἀριστεῖον αὐτοῦ, ὅπερ ἄδικον, τὸ ὁποῖον ἤθελεν ἐπικυξάνεσθαι καὶ διὰ τῆς μοναδικῆς αὐτῆς φορολογίας. Διὰ τόσον σπουδαῖον λοιπὸν ζήτημα δὲν δύναται νὰ ἀπορανθῇ σήμερον, καθόσον ὑπάρχει συγχρόνως ὁ συμπεριλαμβάνων αὐτοὺς γενικὸς νόμος, ὅστις νομικῶς ἔχει ἰσχὺν ἐπὶ τοῦ μερικοῦ.

Ἐπὶ τούτοις ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Μαγγίνας, παρατηρήσας ὅτι ἡ ἐπερώτησις τοῦ Κ. Ψύλλα ἔλαβε πλειοτέραν τοῦ δέοντος ἐπέκτασιν, συνεκεφαλαίωσε τὰς ἀντιρρήσεις τῶν προλαλησάντων συμφωνήσας μετὰ τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥήγας Παλαμίδης ἀντεῖπεν, ὅτι ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας δὲν ἠδύνατο νὰ διακόψῃ διὰ τῆς ἀντιλογίας του τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἐπερωτήσεως, καθόσον εἰς ὑποστήριξιν αὐτῆς ἐπήρχοντο ὑπὸ διαφόρων μελῶν τοῦ Σώματος καὶ διάφορα παράπονα.

Ἀκολούθως ὁ Πρόεδρος Κύριος Ἀναγνώστης Μοναρχίδης ἀπήγγειλεν ὡς ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως τὴν συζήτησιν διαφόρων νομοσχεδίων. Προτείναντος δὲ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χατζίσκου τὴν συζήτησιν τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ Κράτους διὰ τὴν πρώτην ἀναμφιλέκτως συνεδρίασιν, διότι, ὡς ἐκ τῆς ἐκάστοτε ἀναβολῆς, ἐξέπεσε τῆς ἀξίας του τὸ σπουδαῖον αὐτὸ ζήτημα, ἐτέθη ὑπὸ συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον περὶ πιστώσεως δραχ. 302,579:24/00 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τὸ 1857, καὶ ἀνεγνώσθη τοῦτο ὡς καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἔκθεσις τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ.

Μηδενὸς δὲ λαβόντος τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἐτέθη αὖτη εἰς ψηφοφορίαν, δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, καὶ ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 25 ἤτοι παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Πρασσακάκη καὶ Κολοτρώνη, ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρώσεως πιστώσεως ἐκ δραχ. 302,579 24/00 ἐπὶ τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν 1857.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος .	Ἀδὰμ Δούκας . . . . . N
Γεώρ. Κουντουριώτης . . .	Δῆμος Κανελλόπουλος . . N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . N	Κωνσταντῖνος Κανάρης . .
Σπυρίδων Καλογερόπουλος .	Τσανετάκης Γρηγοράκης . . N
Τάτζης Μαγγίνας . . . N	Μ. Α. Καΐρης . . . . . N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . N
Χαρ. Παπαπολίτης . . . N	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . N
Ἰακωβος Παξιμάδης . . . N	Δημήτρ. Πλαπούτας . . .
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . N
Σπυρ. Τρικούπης	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . .
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . .	Δημήτριος Χατσίσκος . . . N
Βασίλ. Χρησακόπουλος . . .	Δημήτριος Χρηστίδης . . . N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N
Γεώργιος Ψύλλας . . . . N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . N
Ἰωάννης Θεοτόκης	Παναγ. Λιδωρίκης . . . .
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . . N
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . .	Κωνς. Προβιλέγιος . . . .
Γεώργιος Δαρειώτης	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N	Σπῦρος Μῖλιος . . . . . N
Δημήτριος Βούλγαρης . . . N	Ῥήγας Παλαμίδης . . . . N
Γκίκας Καρακατζάνης . . N	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης .
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	

Ἀναγνωσθέντος τοῦ 1 ἄρθρου ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης παρετήρησεν, ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ χρῆσις τοῦ Κεφαλαίου, ἐξ οὗ λαμβάνεται τὸ ποσὸν τοῦτο, πρὸς κατασκευὴν Τελωνιακῶν καταστημάτων χάριν τῆς εὐκολίας τοῦ ἐμπορίου.

Ἀπήντησε δὲ ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὅτι καθόσον ἀφορᾷ τὸ Τελωνεῖον Πειραιῶς ἡ ἐπ' αὐτοῦ δημοπρασία κατεκυρώθη, ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ δὲ ὅτι ἀνωμαλίαι τινὲς, μὴ λανθάνουσαι καὶ τὸν προλαλήσαντα, ἀνεφάνησαν, καὶ ἕνεκα τούτων ἐβράδυνε μέχρι τοῦδε. Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας παρετήρησε περὶ τῆς γενομένης αὐξήσεως ἐπὶ τῶν συντάξεων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν, ὅτι αὕτη εἶναι σημαντικὴ ἀπὸ τοῦ 1857

μέχρι τοῦ 1858, διάστημα, καθ' ὃ ὁ Κ. Ὑπουργὸς ἠδύνατο κατὰ τὸν ὑπάρχοντα περὶ συντάξεων νόμον νὰ γνωρίζῃ πόσοι θὰ ἦναι οἱ μέλλοντες νὰ τεθῶσιν εἰς σύνταξιν καὶ κατὰ πόσον ἤθελεν αὐξηθῇ τὸ κεφάλαιον τοῦτο τοῦ προϋπολογισμοῦ του· ἐξέφρασε δὲ τὸν φόβον του μήποτε εἰς τοὺς ὑπὸ σύνταξιν τεθειμένους δὲν ζητεῖται ἡ συγκατάθεσις αὐτῶν, ἀλλὰ τῇ βουλῇ τοῦ ἀρμοδίου ὑπουργοῦ γίνεται, ὅστις ὠφελούμενος ἐκ τοῦ γράμματος τοῦ νόμου παύει τὸν μὲν καὶ διορίζει τὸν ἕτερον, ὅπερ παρετήρησεν ὡς ἄδικον, διότι πολλάκις ἡ ἡλικία δὲν μετρᾶται εἰς τὰ ἔτη ἢ τὰς λευκὰς τῆς κεφαλῆς τρίχας. Μετὰ τὰ λεχθέντα τὸ ἄρθρον 1 ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ ἄρθρου 2 ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥήγας Παλαμίδης παρετήρησεν, ὅτι εἶναι σύμφωνος μὲ τὸν προλαλήσαντα, προσθέτει ὅμως ὅτι οὐ μόνον πρέπει νὰ μὴ παραμεληθῶσι τὰ δημόσια καταστήματα, ἀλλὰ, καθὼς καὶ ἄλλοτε ἐρρέθη, ἑκάστη πίστωσις ἐξόδου πρέπει νὰ συνοδεύηται μετὰ σχεδίου καὶ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ, ὅπως τὸ σῶμα ψηφίζῃ ἐν γνώσει τὰ πράγματα. Ἐπίσης ἐξεφράσθη καὶ εἰς τὸ περὶ συντάξεως, ὅτι δύθεν πολλάκις ἐγένοντο παραβλέψεις καὶ ἀπεχωρίσθησαν ἄνευ συγκαταθέσεως ἄνθρωποι, οἵτινες ἠδύναντο ἐπιτυχῶς νὰ ὑπηρετήσωσιν ἔτι.

Μετὰ ταῦτα τὸ δεύτερον τοῦτο ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας, ὡς καὶ τὰ ἑπόμενα τρίτον καὶ τέταρτον.

Ψηφοφορηθὲν ἔπειτα καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 25 ἤτοι παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀποπληρωμῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 302,579 24|00 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν 1857

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος .	Σπυρίδων Καλογερόπουλος . .
Γεώρ. Κοντουριώτης	Τάτζης Μαγγίνας . . . . N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . N	Ἀναγνώστης Μοναχγίδης . . N

Χαράλ. Παπαπολίτης . . . N	Γιανετάκης Γρηγοράκης . . N
Ἰακωβος Παξιμαδης . . . N	Μ. Α. Καΐρης . . . . . N
Νικόλ. Π αστ κάκης . . . N	Αντών. Γ. Κριεζῆς . . . .
Σπυρ. Τρικούπ ης	Αντών. Μαυρομιχάλης . . N
Ριχάρδο Τζιωρτζ	Δημήτριος Πλαπούτας . . .
Αθανασιος Γρηγοριάδης . .	Ἰωάννης Σταϊκος . . . . N
Βασιλ. Χατζ ακώστ ος . . .	Αναστ. Μαυρομιχάλης . . .
Α δρ. Χ. Α ναγνώστου . . .	Ἀλέξιος Βλα όπουλος . . .
Γεώργιος Ψύλλας . . . . N	Δημήτριος Χατσίσκος . . N
Ἰωάννης Φωτεινός	Δημήτριος Χρηστίδης . . N
Ἰωαν ης Ν. Πέτσου . . . N	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N
Ἀθανάτιος Ν ω ικός . . . N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . .
Γεώργιος Δαιμώτ ης . . .	Παναγ. Λιδωρίκης . . . .
Γ. Ν α αγαθόπουλος . . . N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . . N
Δημήτριος Β ύγερος . . . N	Κωνσ. Προβιλέγιος . . . .
Γ ωάκ Καλαμ ζάνης . . N	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Νικόλ. Ἰω Μέξης	Σπύρος Μίλιος . . . N
Α ιμ ιώτ ης . . . . N	Ῥήγας Παλαμίδης . . . . N
Δ ξιος Καστελλόρ υ ος . . N	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης .
Κωνσταντ ος Κανά ης . . .	

Τεθὲν τὸ ὕστερον εἰς συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 50,000 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης τῆς χρήσεως 1857, καὶ μηδενὸς ἀφέντος τὸν λόγον, ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν ἡ ἀξία αὐτοῦ, ἐξ ἧς συνήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 25, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 50,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης τῆς χρήσεως 1857.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος . .	Χαράλ. Παπαπολίτης . . . N
Γεώργ. Κουντουριώτης . . .	Ἰακωβος Παξιμαδης . . . N
Ἰωαννης Θ. Κολοκοτρώνης . N	Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος . .	Σπυρ. Τρικούπης . . . . .
Τάτζης Μαγγίνας . . . N	Ριχάρδος Τζιώρτζ . . . .
Ἀναγνωστης Μοναχγίδης . N	Αθανασιος Γρηγοριάδης . .

Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Αντών. Μαυρομιχάλης Ν
Ανδρ. Χ. Αναργύρου	Δημήτρ. Πλαπούτας
Γεώργιος Ψύλλας Ν	Ιωάννης Σταΐκος Ν
Ιωάννης Θεοτόκης	Αναστ. Μαυρομιχάλης
Ιωάννης Χ. Πέτρου Ν	Αλέξιος Βλαχόπουλος
Αθανάσιος Διδωρίκης	Δημήτριος Χατσίσιος Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Δημήτριος Χρηστίδης Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος Ν	Νικόλ. Μαυρομμάτης Ν
Δημήτριος Βούλγαρης Ν	Αναστ. Σ. Χαραλάμπης Ν
Γκίκας Καρακατζάνης Ν	Παναγ. Διδωρίκης
Νικόλαος Ιω. Μέξης	Γεώργ. Δυοβουνιώτης Ν
Αδάμ Δούκας Ν	Κωνστ. Προβιλέγιος
Δήμος Κανελλόπουλος Ν	Ιωάννης Οἰκονόμου Ν
Κωνσταντίνος Κανάρης	Πύρρος Μίλιος Ν
Τσανετάκης Γρηγοράκης Ν	Ῥήγας Παλαμίδης Ν
Μ. Α. Καΐρης Ν	Δημήτριος Α. Κοντουριώτης
Αντών. Γ. Κριεζής	

Αναγνωσθέντος έπειτα τοῦ πρώτου καὶ μοναδικοῦ ἄρθρου αὐτοῦ ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας ἔλεξε τάδε. Εἰς τὴν παρελθοῦσαν Σύνοδον τοῦ Κακουργοδικείου ἐξερωνήθη καὶ τὸ ὄνομά μου ὡς ἐνόρκου· πρὸς τοῦτο ἔλαβον καὶ ἰδιαιτέραν πρόσκλησιν ἐκ μέρους τῆς ἀριωδίας ἀρχῆς· ὡς δὲ ἐπληροφορήθην, καὶ ἀπόφασις ἐπρόκειτο νὰ ἐκδοθῇ κατ' ἐμοῦ ὡς μὴ παρουσιαζομένου κατὰ τὴν ἐκφώνησιν τοῦ ὀμοτοῦ μου. Ἐρωτῶ ἤδη τὴν Γερουσίαν ἂν δύναταί τις, ἔχων ἴδια καθήκοντα, δι' ἃ καὶ ἐκλήθη εἰς τὴν ὑψηλὴν θέσιν τοῦ Γερουσιαστοῦ, ἂν λέγω δύναται, ἡνεωγμένων οὐσῶν τῶν Βουλῶν, νὰ ἐνεργήσῃ ταυτοχρόνως καὶ καθήκοντα ἑνόρκου; Ἐπειδὴ ἐθεώρησα ἀδύνατον ἐν τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει τὴν ἐμφάνισίν μου εἰς τὰς συνεδριάσεις τοῦ Κακουργοδικείου, ἀπέτεινον πρὸς τὸν Κ. Πρόεδρον τῶν ἐν Ἀθήναις Συνέδρων τὴν ἀνάκλησιν ἀναφορὰν ἐξιστοροῦσαν τοὺς λόγους τῆς μὴ ἐμφανίσεώς μου, ἀλλ οὐδεμίαν ἀπάντησιν ἔλαβον· ὁ Κ. Πρόεδρος, μὴ παραδεχθεὶς τὴν τοιαύτην ἀναφοράν μου ὡς ἀρκοῦν δικαιολογητικὸν ἔγγραφον τῆς μὴ ἐμφανίσεώς μου, διέταξε νὰ ἐκφωνῆται, ὡς καὶ ἐξεφωνεῖτο, καθ' ἑκάστην τὸ ὄνομά μου, διότι ὁ νόμος οὐδεμίαν ἐξαίρεσιν περιέχει ὑπὲρ τῶν Γερουσιαστῶν καὶ Βουλευτῶν ὡς πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν χρεῶν ἑνόρκου.

Ἐνταῦθα πολλῶν ἐκ τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν θεωρησάντων ὡς ἀναγκαίαν τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως τοῦ προκειμένου

σπουδαίου ζητήματος εἰς ἄλλην ἐπομένην συνεδρίασιν, καθ' ἣν θέλει εἶσθαι παρὼν καὶ ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὴν προταθεῖσαν ἀναβολήν.

Λαβὼν ἐπομένως τὸν λόγον ἐπὶ τῆς οὐσίας τοῦ ἄρθρου ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης εἶπε τὰ ἑξῆς· καθόσον ἔκρινα ἐκ τῆς ἀναγνώσεως, εἰς τὸ προκείμενον μοναδικὸν ἄρθρον περιέχεται καὶ ποσόν τι ἐκ δρ. 900 πρὸς ἀπόσβεσιν ὑπερβάσεως τῶν γραικῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης. Τὸ κατ' ἐμὲ οἱ λόγοι τῆς αὐξήσεως τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἐξόδων εἶσιν ὅλως ἀνίσχυροι, καθόσον ἡ ἐργασία τοῦ Ὑπουργείου τούτου οὔτε ἠλλαξεν οὔτε ἐλάβεν ἐκτασίν τινα, καὶ δέον νὰ ὑπάρχῃ ἑκάστοτε ἡ δέουσα προσοχὴ πρὸς περιστολὴν τῆς αὐξήσεως τῆς τοιαύτης δαπάνης, ἥτις, ἂν καὶ ἕκαστος ὑποτεθῇ, κατὰ τὸν Κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, εἶναι δύσκολον νὰ ἐλαττωθῇ εἰς τὸ μέλλον.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἐγένετο διὰ χειροτονίας δεκτὸν τὸ μοναδικὸν τοῦτο ἄρθρον, ὅπως ἔχει.

Ψηφοφορηθὲν ἔπειτα δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως καὶ τὸ σύνολον τοῦ Νομοσχεδίου ἐγένετο δεκτὸν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 25, ἔχον ὅπως ὑπελήφθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 17 λήγοντος μηνὸς Φεβρουαρίου.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 50,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης τοῦ ἔτους 1857.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Βασίλ. Χρηστακόπουλος
Γεώργ. Κουντουριώτης	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης Ν	Γεώργιος Ψύλλας Ν
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	Ἰωάννης Θεοτόκης
Τάτζης Μαγγίνας Ν	Ἰωάννης Χ. Πέτρου Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης Ν	Ἀθανάσιος Διδωρίκης
Χατζὴ Παπαπολίτης Ν	Γεώργιος Δαρειώτης
Ἰάκωβος Παζιμαδῆς Ν	Γ. Παπαηλιόπουλος Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης Ν	Δημήτριος Βούλγαρης Ν
Στυρ. Τρικούπης	Γκίκας Καρακατζάνης Ν
Ριζάρδος Τζωρτζ	Νικόλαος Ἰω. Μέξης
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ἀδὰμ Δούκας Ν

Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Κωνσταντίνος Καναρής		Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Τσαντάκης Γρηγοράκης	Ν	Ἀναστ. Σ. Καρλαμπης	Ν
Μ. Α. Καίρης	Ν	Παναγ. Λεβωρίκης	
Ἀντών. Κριεζῆς		Γεωργ. Δουρουνιώτης	Ν
Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν	Κωνς. Προβιλέγιος	
Δημήτριος Πλακούτας		Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Ἰωάννης Σταῖος	Ν	Σπῦρος Μῖλιος	Ν
Ἀναστ. Μαυρομιχάλης		Ῥήγας Παλαμίδης	Ν
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος		Δημήτριος Δ. Κουντουριώτης	
Δημήτριος Χατσίσκος	Ν.		

Προβάσης ἔπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσθήκης ἐξωτερικῶν ὑπαλλήλων καὶ περὶ συμπληρώσεως τοῦ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν προξενικῶν ἀρχῶν Νόμου, ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως τὸ ὁποῖον ἀφοῦ μακρὰν δὲ λαβόντος τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἐκρίθη αὐτὸ εἰς ψηφοφορίαν, δι' ἧς ἐψηφίσθη, κατὰ τὸ ὡς παρακατωτέρω πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὅτι ἡ Γερουσία παραδέχεται αὐτὸν πρὸς ψῆφον ἐπὶ τρεῖς.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσθήκης νέων καὶ συμπληρώσεως προϋπαρχόντων

Γεώργιος Μ. Ἀθανασούλης		Ἰωάννης Θεοτόκης	
Γεωργ. Κουντουριώτης		Ἰωάννης Πέτρου	Ν
Ἰωάννης Θ. Οἰκονομόπουλος	Ν	Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν
Ξενοφῶν Καλογεροπουλος		Γεώργιος Δαρτιώτης	Ν
Τζάτζος Μαγγίνας	Ν	Γ. Παπαχελιόπουλος	Ν
Ἀναγνώστης Μανωλίδης	Ν	Δημήτριος Βαλλιάνος	Ν
Χαραλ. Παπαπολίτης	Ν	Γαΐκας Καρακατσάνης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Νικόλας Ἰω. Μεζῆς	
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Ἀδάμ Δούκας	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Δ. μ. Κανελλόπουλος	Ν
Ριχαρδος Τζιωτζῆ		Κωνσταντίνος Καναρής	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Τσαντάκης Γρηγοράκης	Ν
Βασιλ. Χρηστακόπουλος		Μ. Α. Καίρης	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	
Γεωργ. Ψύλλας	Ν.	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν

Δημήτρ. Πλακούτας		Παναγ. Λεβωρίκης	
Ἰωάννης Σταῖος	Ν	Γεώργ. Δουρουνιώτης	Ν
Ἀναστ. Μαυρομιχάλης		Κωνς. Προβιλέγιος	
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος		Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Δημήτριος Χατσίσκος	Ν	Σπῦρος Μῖλιος	Ν
Δημήτρ. Χρηστίδης	Ν	Ῥήγας Παλαμίδης	Ν
Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν	Δημήτριος Δ. Κουντουριώτης	
Ἀναστ. Σ. Καρλάμπης	Ν		

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ ἄρθρου 1 ὁ Γερ. Κ. Χρηστίδης παρετήρησεν, ὅτι πολλὰ τεμάχια νόμων δὲν πρέπει νὰ φέρωνται οὕτως εἴτε νὰ ἀποκόπτωνται ἡ ὑπηρεσία· πᾶς νόμος, διὰ τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ καταργηθῇ ὑπηρεσία τις, πρέπει νὰ φέρηται πλήρης, ὅπως λαμβάνουσι γνῶσιν οἱ ΚΚ. Γερουσιασταὶ τοῦ ὅλου καὶ φωτίζωνται ἐν γνώσει περὶ τῶν καθ' ἑκάστα.

Ὑπέκρινεν ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ὁ περὶ Προξενείων Νόμος τοῦ 1883 πλὴν τῶν ἄλλων διατάξεων περιέχει καὶ τὴν διάταξιν, δι' ἧς χορηγεῖται πρὸς τὸν Κ. Βέρνεσιν ἡ ἄδεια τοῦ συντάττειν καὶ ἄλλα προξενικὰ ἄμισθα, ὅπου θεωρήσει ταῦτα ἀναγκαῖα. Ἐκ τούτου θεωρεῖτε, ὅτι καὶ ὁ νόμος προβλέπων τὰς τοιαύτας μελλούσας ἀνάγκας ἐχορήγησε τὴν ἄδειαν τῆς συστάσεως ἄλλων προξενικῶν ἀνευ νέου Νόμου. Ἐκ τοιούτων λοιπὸν ἀναγκῶν ἐπιγενομένων κατὰ τὴν Κυβέρνησιν δὲν δύναται ἐμοὶ νὰ εἶναι ἐκάστοτε καθ' ἃς αἱ ἀνάγκαι παρίστανται γνωσταὶ τοιαύτη ἡ περὶ συστάσεως νέων Προξενείων ἢ περὶ μεταρρυθμίσεως τῶν ὑπαρχόντων Νόμους ἴσως δι' οὗ πολλάκις ἀναγκασθῇ ἡ Κυβέρνησις, πρὸς ἐλάφρυνσιν τῆς ναυτιλίας ἐκ τῶν ὁρισμένων ἤδη ναυτιλιακῶν τελῶν, τὰ ὁποῖα τὴν ἐπιζημιοῦσι πολλάκις τοπικῶς, λέγω, ἀναγκασθῇ νὰ φέρῃ νέον νόμον γενικόν, προϋπάρχοντα ἢ μεταρρυθμίζοντα τὸν ὑπάρχοντα κατὰ τὰς παρουσιασθείσας μέχρι ἀνάγκας καὶ κατὰ τὴν ἔρευναν τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων ὅπερ τὸ παν εἶναι.

Μετὰ τὴν λῆξιν ἐγένετο διὰ χειροτονίας δεκτὸν τὸ συζητούμενον ἄρθρον χωρὶς μόνην τὴν ἀφαίρεσιν τῆς λέξεως «Πρέπει.»

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ ἄρθρου 2 ὁ Γερ. Κ. Χρηστίδης εἶπε τὰ ἑξῆς. Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου τούτου θεωρῶ, ὅτι ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν αὐξάνει ἀφ' ἑνὸς τὴν μέχρι τοῦδε ἀμοιβὴν τινῶν Προξενικῶν ὑπαλλήλων. καὶ ἀφ' ἑτέρου τῶν ἀρθρων αὐτῶν παρατηρῶ ὅτι Προξενεῖα στηριζόμενος διὰ τὴν ἀνάγκην τῆς παρίστασιν ἕνεκα τῆς ὑπερτιμήσεως ὅλων

τῶν πολῆς τὸ ζῆν· ἀλλὰ μέχρις ἡ ἀνάγκη ἥτις παρίσταται ὡς πρὸς τοὺς ἐξωτερικοὺς ὑπαλλήλους δὲν παρίσταται ἡ αὐτὴ καὶ ὡς πρὸς τοὺς ἐσωτερικούς, τουτέστι ὅπως οἱ ἐντὸς ὑπάλληλοι ἀπαιτεῖται νὰ τρώγωσιν ἐπαρκῶς, δὲν εἶναι ἀρά γε ἀναγκαῖον νὰ τρώγωσιν ὡσαύτως καὶ οἱ ἐντός; τοιαύτη διάκρισις, ἢ οἱ αὔξησις γίνηται πρὸς τοὺς μὲν καὶ ἄρνησις αὐξήσεως πρὸς τοὺς δέ, εἶναι αὐτόχρημα καταπατισμὸς τῆς ὑπηρεσίας, καὶ δὲν ἔπρεπε τῶν Ὑπουργῶν εἰς νὰ ἐγκαρτερῇ, οὕτως εἰπεῖν, καὶ νὰ προβαίνῃ θεραπεύων τὰς ἀνάγκας τῶν ὑπ' αὐτὸν ὑπαλλήλων, οἱ δὲ λοιποὶ νὰ ῥαθυμῶσι περὶ τῇ τύχῃ τοσούτων ὑπ' αὐτοὺς ἱκανῶν καὶ ἀρχαίων ὑπαλλήλων, οἵτινες δὲν ἔχουσι, ὡς καὶ ἐκεῖνοι, τὸν ἀρκοῦντα διὰ τὰς χεῖρας τῶν μισθῶν ὁ ἐγκαρτερῶν καὶ σπεύδων εἰς τὴν αὔξησιν τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων Ὑπουργὸς πράττει μὲν καλῶς ὡς Ὑπουργὸς ἑνὸς κλάδου, πράττει ὅμως κακῶς ὡς μέλος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, διότι, καθὼ τοιοῦτος, ὀφείλει νὰ σκέπτεται ὑπὲρ τῶν ὑπαλλήλων ὅλων τῶν κλάδων καὶ οὐχὶ ὑπὲρ ἑνὸς καὶ μόνου.

Καὶ ἄλλοτε ἐλάλησα ἐντὸς τοῦ περιβόλου τούτου κατ' ἔκτασιν περὶ καταγγέλσεως, καὶ τότε εἶπον, καὶ ἤδη ἐπαναλαμβάνω, ὅτι ἡ αὔξησις τῆς μισθοδοσίας ἐλαττόνει ἐπὶ πολὺ ἂν δὲν ἐξοπτρακίζῃ ὁλοτελῶς, τὰς καταγγέλσεις· ἡ ἀλήθεια αὕτη ἀπεδείχθη ἐναργέστατα εἰς ἓν μέγα ἔθνος, εἰς τὸ ὁποῖον, ἕνεκα τῶν πολλῶν ἐν αὐτῷ γιγνομένων ἄλλοτε καταγγέλσεων, ἔδεσε νὰ συνταχθῶσίν ἔπειτα νόμοι αὐστηροὶ κατὰ τῶν ἐνόχων· ἀλλ' ὅλοι οὗτοι εἰς οὐδὲν ἐχρησίμευσαν, ἐωσοῦ, κατὰ συμβουλὴν πολυπείρου τινὸς γέροντος, ἐπῆλθεν ὁ νόμος τῆς αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας, ὅστις ἔθεσε τωόντι φραγμὸν εἰς τὰς καταγγέλσεις, καὶ ἔσωσεν ἐκεῖνο τὸ ἔθνος εἰς θέσιν νὰ διοικῆται καλῶς καὶ νὰ φρονῆται παρὰ πάντων ἐμμένοντες λοιπὸν εἰς τὰ ποσὰ τῶν μισθοδοσιῶν, εἰς ἃ ἐξ ὑπαρχῆς καὶ εἰς ἄλλην κατάστασιν οἰκονομικὴν ὡρίσθησαν, θέλομεν ἐνισχύσει τὴν καταγγέλσιν, καὶ θέλομεν νομιμοποιήσει αὐτὴν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, διότι δι' ὅλως δικαστὴς θέλει καταδικάσει ἐν συνειδήσει ὑπάλληλον καταγγέλλοντα, ὁπόταν πρόδηλον ἦτο ὅτι ἡ μισθοδοσία του δὲν εἶναι αὐτάρκης πρὸς θεραπείαν τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων ἑαυτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του, καὶ μάλιστα ὁπόταν ὁ ὑπάλληλος οὗτος δὲν ἦναι πλέον ἱκανὸς νὰ ἐπιδοθῇ εἰς ἄλλο ἐπάγγελμα· ὁ δικαστής, κύριοι, ὁ προστάτης τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ πολίτου λαμβάνει μόνον δραχ. διακοσίας κατὰ μῆνα, δι' ὧν οὐδ' αὐτὸς ὁ ἴδιος οἰκογενείας δύναται νὰ ζήσῃ ὁπωσοῦν ἀνέτως· ὁ ἔπαρχος

ὅστις διοικεῖ ὁλόκληρον ἐπαρχίαν, λαμβάνει ἐπίσης δραχ. 200· εἶναι βέβαιον ὅτι ὁ μισθὸς οὗτος δὲν ἐξαρκεῖ εἰς τὰς ἀνάγκας του· ἀλλ' ἴσως μοὶ παρατηρήσῃ τις ὅτι αὐτὸς ἔχει καὶ ἄλλους τινὰς πόρους, οἵτινες ἀναπληροῦν τὸ ἔλλειμμα, ἔχει ἐνίοτε ἓν ἀρνίον, ὀλίγον τυρὸν καὶ βούτυρον· καὶ ἂν τοῦτο ἀληθεύῃ, δὲν εἶναι μία ἀπόδειξις τοῦ ὅτι δὲν ἐκπληροῖ, ὡς πρέπει, τὸ καθῆκόν του; πρέπει νὰ ἐπιτρέψωμεν τοιούτους πόρους ἀθεμίτους; καθίσταται λοιπὸν ἀπαραίτητος ἡ γενικὴ ἀναθεώρησις τῆς μισθοδοσίας ὅλων τῶν ὑπαλλήλων ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν, διότι ἡ αὐτὴ ἀνάγκη, ἥτις καταναγκάζει τοὺς μὲν νὰ παρεκτρέπωνται, ἡ ἰδία διαζεῖ καὶ τοὺς ἄλλους νὰ σφάλλωσιν· παντοῦ ἐπομένως πρέπει νὰ βάλωμεν φραγμὸν καὶ φραγμὸν νόμιμον καὶ ὁρθόν.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν. Εἰμὶ ἐντελῶς σύμφωνος μετὰ τοῦ προαγορεύσαντος, ὅτι ἡ αὐτὴ ἀνάγκη, ἥτις ὑφίσταται πρὸς τὴν αὔξησιν τῆς μισθοδοσίας τῶν ἐξωτερικῶν ὑπαλλήλων ὑπάρχει καὶ πρὸς τὴν αὔξησιν τῆς μισθοδοσίας τῶν ἐσωτερικῶν, τουτέστιν ὅπως οἱ ἐξωτερικοὶ πρέπει νὰ τρώγωσιν οὕτω καὶ οἱ ἐσωτερικοί· ἀλλ' οἱ ἐσωτερικοὶ ὑπάλληλοι τρῶγουσιν ἐν οἰκογενείᾳ, οὕτως εἰπεῖν, ἐνώπιον μόνον ἡμῶν, ἐνῷ οἱ ἐξωτερικοὶ τρώγουσιν οὐχὶ ἐν οἰκογενείᾳ ἀλλ ἐνώπιον ἑνὸς ἀνθρώπου, τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ περιποιηθῶσι διὰ τῆς ἀνηκούσης ἀξιοπρεπείας· ἡ ὀλίγη αὔξησις, ἣν προσθέτει τὸ παρὸν Νομοσχέδιον, δὲν εἶναι ἐκείνη ἡ αὔξησις ἡ ἐπαρκὴς, ἣν πρέπει νὰ λάβωσιν ὅλοι οἱ ὑπάλληλοι. Ἐγὼ μαι δὲ ὥστε ἐντὸς ὀλίγου νὰ εὑρεθῇ ἡ Κυβέρνησις εἰς θέσιν νὰ θεραπεύσῃ τὰς ἀνάγκας ὅλης τῆς ὑπαλληλίας· διὰ τῆς μικρᾶς ταύτης αὐξήσεως πρόκειται νὰ θεραπευθῶσιν ἀτοπά τινα παρουσιάζομενα ὡς πρὸς τὴν μισθοδοσίαν ὑπαλλήλων ὁμοιοβάθμων Προξενείων ἢ ὑποπροξενείων καὶ τῶν παρομοίων.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερ. Κ. Χρηστίδης ἐκ δευτέρου τὰ ἑξῆς.

Ἐπιθυμῶ νὰ ἐξαλειφθῇ ἡ ἰδέα τοῦ ὅτι εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἡ θέσις τοῦ ὑπαλλήλου διαφέρει τῆς θέσεως τοῦ ὑπαλλήλου εἰς τὸ ἐσωτερικόν· πρέπει νὰ παύσωμεν θεωροῦντες ὡς ὀρθὸν τοῦτο, ὁ ἐξωτερικὸς ὑπάλληλος πρέπει νὰ λαμβάνῃ πολλά, ὅπως ἐξοδεύῃ πολλὰ διὰ νὰ ἀπολαμβάνῃ οὕτως ὑπόληψιν. Τοῦτο δὲν εἶναι ἀληθὲς, καὶ σᾶς ἄδω τὴν διαβεβαίωσιν ταύτην οὐχὶ κατὰ θεωρίαν ἀλλ' ἐκ πείρας. Ἐχρημάτισα Πρέσβυς, ὡς γνωρίζετε, εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ ὡς τοιοῦτος εἶχον τὸ πρῶτον δεκαπέντε, ἔπειτα εἴκοσι, καὶ ἐπὶ τέλους εἰκοσιτέσσαρας χιλιάδας δραχ. δι' ἐτησίαν μισθοδοσίαν· εἶναι ἀληθὲς

ὅτι οἱ λοιποὶ πρέσβεις ἐν Κωνσταντινουπόλει, οἵτινες συνήθως λαμβάνουν μεγάλους μισθούς, ἐξ ὅσων ἐπιμείσεις διὰ τὴν σημαντικότητα τοῦ μισθοῦ μου, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐπηρέασε ποσῶς τὴν περὶ τοῦ πρέσβεως τῆς Ἑλλάδος κρίσιν των· δύναμαι νὰ βεβαιώσω, ὅτι ἐξηκολούθουν ἀπολαμβάνων ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τῆς ἀποστολῆς μου παρὰ πᾶσι τῆς ὑπολήψεως τὴν ὁποίαν ἔχω ἀξίαν· ἄλλως τε, κύριοι, ὁ πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος, ὄχι μόνον δὲν πρέπει νὰ συστέλλεται, διότι λαμβάνει μικρὸν μισθόν, ἀλλὰ πρέπει μᾶλιστα νὰ ἐπιδεικνύῃ ὅτι τόσον πρέπει νὰ μισθοδοτῆται ὡς ἀντιπροσωπεύων κράτος μικρὸν καὶ πτωχόν. Πιστεύσατε ὅτι ἡ πτωχολαζονεία κανένα δὲν ὠφέλησε, τὸ ὠφέλιμον καθόσον περιεχόμενον λόγου περὶ τῆς Ἀνατολῆς δὲν πρέπει νὰ ἀγνοῶμεν, ὅτι ἡ δίαιτα καὶ αὐτῶν τῶν ὠθωμανῶν πολὺ δὲ μᾶλλον τῶν δημοσίων λειτουργῶν, εἶναι τοσοῦτον πολυτελής, ὥστε ἀποβαίνει κόλασις μὲ ὅσον μισθὸν καὶ ἂν δώσωμεν εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους μας, νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐξισωθῶμεν μὲ αὐτοὺς ὡς πρὸς τὰς ἐπιδείξεις. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ ζητῶμεν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τὴν ἐπίδειξιν διὰ τῆς πολυτελείας, τὴν ὁποίαν ὅλοι εἴμεθα εἰς κατάστασιν νὰ κάμωμεν· τὴν πολυτέλειαν πρέπει νὰ τὴν ζητῶμεν εἰς τὴν εὐγένειαν τῶν τρόπων καὶ εἰς τὴν διαγωγήν, πρόσωπα, τὰ ὁποῖα, πιστεύω τε, ὅτι καὶ εἰς τὴν Ἀνατολὴν καὶ εἰς τὴν Δύσιν καὶ παντοῦ εἶναι τὰ μόνα συστατικὰ τοῦ ἀντιπροσώπου πάσης κυβερνήσεως. Ὅ,τι ἠμποροῦμεν νὰ σκεφθῶμεν καὶ νὰ ἐφαρμόσωμεν καὶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ καὶ μέσα καὶ ἔξω εἶναι, ἡ αὐτάρκης μισθοδοσία, καὶ μὲ τὸ μέτριον μισθόν, μὴν ἀμφιβάλλετε, ὅτι δύναται νὰ ζήσῃ ὁ ἐργάτης, ὅπου καὶ ἂν εὑρίσκεται, χωρὶς νὰ ὑπερβῇ ποσῶς ἐντεῦθεν ἡ ὑπηρεσία. Ἀλλ' αὐτὸς ὁ μέτριος, ὁ ἀνάλογος μισθὸς δὲν πρέπει νὰ λείψῃ, ἐπαναλαμβάνω, ὄχι μόνον εἰς τοὺς ἐντὸς ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἐκτὸς ὑπαλλήλους· καὶ ὅταν, κύριοι, δώσωμεν τὸν πρέπον μισθόν, τότε δυνάμεθα καὶ νὰ ἔλθωμεν ἴσως εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς ὑπαλληλίας. Πιστεύω ὅτι ἡ ἔλλειψις μιᾶς καταλλήλου μισθοδοσίας, καὶ οὐχὶ ἡ νέα ἀνάγκη τῆς ὑπηρεσίας, ἀναγκάζουν ἑκάστοτε τοὺς ὑπουργοὺς νὰ μᾶς ζητοῦν προσωπικόν· ἐκτὸς τούτου, ὅταν ἔχωμεν καθεστῶσαν μισθοδοσίαν ἀκριβῆ, δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν καὶ τοὺς ἱκανωτέρους ὑπαλλήλους. Πῶς θέλετε, ἐρωτῶ, νὰ ἐξηγήσητε τὰ τρέχοντα εἰς τὸ Ἐλληνικὸν Συνέδριον δεκαπέντε ἤδη ἔτη, δὲν ἐλάβομεν οὔτε μίαν ἔκθεσιν οὔτε μίαν διαβίβασιν αὐτοῦ ἐπὶ κανενὸς ἀπολογισμοῦ· ὡς ὑπουργὸς τρία κατὰ συνέχειαν ἔτη, ἤτοι ἀπὸ τὸ 1850 μέχρι 1853, δὲν

ἠθέλησα νὰ βάλω εἰς ἐνέργειαν νόμον ψηφισθέντα κατὰ τὸ 1850, ἀφορῶντα αὐξησιν ἑνὸς ὑπαλλήλου εἰς τὸ Συνέδριον, διότι πρακτικὸν φαίνεται νὰ μὴ γίνῃ, ἐὰν ἡ ἔλλειψις τοῦ πρωτοκόλλου ἢ ἄλλου λόγου καθιστῶσα τὸν ὑπάρχοντα τοσοῦτον ἐπίπονον διὰ τοὺς ἄλλους, ὥστε ἠμποροῦσαν καὶ ἐκεῖνοι, ὡς μὴ θέλοντος διὰ τοῦ διορισμοῦ τοῦ νέου προσωπικοῦ νὰ συντρέξῃ τὴν πρόοδον τῶν ἔργων τοῦ συμβουλίου τὸ ὁποῖον οἱ διαδοχοί μου ἐρωτῶντες ἐμέ, νὰ συμπληρώσουν αὐτὸ τὸ προσωπικόν· εἶναι ἔστω τώρα ἢ τέτοια ἐποχή, καὶ ὅλοι ὅσοι ἐκάθεσθαν ἐδῶ ἠμποροῦμεν οὔτε διαβάλλοντες τὸ πρᾶγμα, δὲν εἶναι ἀλήθεια νὰ κάθωμαι λαβὼν ἀφορμὴν ἐξ αὐτῆς καὶ μόνης τῆς περιστάσεως νὰ διαθεωρήσω ἐν τάχει καὶ τὰ τῆς μισθοδοσίας καὶ τὰ τῆς καταλληλότητος τῆς ὑπαλληλίας, ἀντὶ νὰ καταφεύγωμεν εἰς νέαν αὔξησιν προσώπων καὶ νὰ ζητῶμεν θεραπείας προσωρινὰς καὶ μερικάς;

Προσέθεσεν ὁ Γερουσιαστὴς κ. Πολυμέρης· Δὲν ἔχω μετὰ νὰ εἴπω τι κατὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, ἀλλ' οὐχ ἧττον ὑποστηρίζω, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔπρεπε νὰ ἐφάνῃ γενναιοτέρα ὡς πρὸς τὴν αὔξησιν τῆς μισθοδοσίας τῶν ὑπαλλήλων ἀνεξαρτήτως ὅμως ἴσως δὲν συμφωνῶ ὅτι ἡ αὔξησις τοῦ μισθοῦ θὰ ἐλαττώσῃ τὸ κακόν. Ἀπ' ἐναντίας πρέπει νὰ εἴπω ὅτι πρέπει νὰ ἐξαφανίσωμεν τὰς ἐπαγωγὰς κλίσεις τῶν ὑπαλλήλων, καὶ νὰ βεβαιώσωμεν ὅτι ὁ ὑπάλληλος νὰ ἔχῃ ἀρκετὰ ὅταν ἦναι ἐν ὑπηρεσίᾳ καὶ ὅταν ἀπὸ αὐτῆς, ἡ δὲ ἀνάγκη καὶ τὰ παράπονα τοιαῦτα πρέπει νὰ ἐξαφανίσωμεν πάντοτε ἐκ τῶν συστατέον, ἐπειδὴ μόνον νὰ φανῶμεν εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ μισθοῦ, καὶ ἐπὶ ἕνδεκα νὰ προσωρισθῶμεν βεβαίως ἐκ τὰ κρίσιμα τὴν ἡμέραν τῶν παλαιῶν πρέπει ὁ λαὸς νὰ εἴχῃ τὴν ἰδέαν ὅτι νὰ ὑπάρξωμεν ἐπὶ πλέον ἡ ἐπιστροφὴ τοῦ πολέμου τοῦ νόμου. Δὲν νὰ πληρώσῃ ὅλους ἡ κυβέρνησις τοὺς ὑπαλλήλους. Οὔτε παλαιὸς λόγος ἐστὶ καὶ τὸ κρίμα ἐστὶ ὁ ἐπόμενος ἀθῶος ἐστὶ ἀπὸ τὸ ἔργον ἡ ἐπιστροφὴ.

Λαμβάνει θέσιν ὁ Γερουσιαστὴς κ. Χρηστίδης· ἔχει τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς κ. Χρηστίδης.

Ἐπιστρέφω τὸν λόγον εἰς τὸν ἐν λόγῳ Γερουσιαστὴν κ. Πολυμέρην

καθόσον τὰ ἐμπορικὰ συμφέροντα ὅλα ὑπαγορεύουσι καὶ πρέπει νὰ ὑπαγορεύωσι τὸ νὰ ὑπάγωσι ἀδιάφοροι στάθμοι εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Τουρκίας, διὰ νὰ εὑρίσκωσι τὴν ἀπαιτουμένην συνδρομὴν οἱ ἐκεῖθεν διαβαίνοντες διὰ λόγους ἐμπορίας Ἕλληνες, καὶ ἕνας τοιοῦτος σταθμὸς εἶναι ἀναμφιβόλως ἀπαραίτητος εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν καὶ μόνην αὐτὴν τὴν ἰδέαν ἤθελεν ἀναμφιβόλως νὰ ἐκφράσῃ καὶ τὸ ὑπομνημάτιον, ἀλλὰ κατὰ τὴν κρίσιν μου ἡ ἔκφρασις δὲν ἐστάθη ἐπιτυχής. Ἐγκρίνω ὡσαύτως καὶ τὸ ἐν Φιλιππουπόλει συσταινόμενον ὑποπροξενεῖον, ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι παρελείφθησαν καὶ ἄλλα μέρη κατὰ τὴν αὐτὴν γραμμήν, ἅτινα ἔχουσι χρείαν ἰδίων προξενικῶν ἀρχῶν, καὶ τοιαῦτα εἶναι ἡ Σόφια καὶ τὸ Νῆσι· ἀλλ' ἡ Νομοθετικὴ ἐξουσία ἐγκρίνουσα τὰ μέτρα ταῦτα, δὲν πρέπει νὰ κρύψωμεν, ὅτι προσθέκη κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν καὶ τὴν ἐκλογὴν καταλλήλων προσώπων. Δὲν πρέπει νὰ λησμονήσωμεν ὅτι αἱ ξέναι Κυβερνήσεις, καὶ ἰδίως ἡ Τουρκική, μετὰ τὰς ὁποίας ἔχομεν καθημερινὰς καὶ πολυπλήθεις σχέσεις, εἶναι ζηλότυπος καὶ ὑποπτος· ἴσως καὶ ἐπομένως πᾶσα ὥστε ἐκεῖνοι οἵτινες θέλουν διορισθῆ εἰς αὐτὰς νὰ ἦναι ἄνδρες πρὸ πάντων φρόνιμοι, καὶ εἰς τοῦτο πρέπει νὰ προσηλώσῃ ὅλην τὴν προσοχήν της ἡ Κυβέρνησις. Εἰς τὸ ἐξωτερικὸν δὲν πρέπει νὰ ἀναβεικνύωμεθα σπαταλεύοντες χρήματα· ὡς εἰ τὸν τοιοῦτό τι δὲν ἀπαιτοῦν παρ' ἡμῶν οὔτε τὰ ἀληθῆ συμφέροντα τοῦ τόπου οὔτε οἱ ὁρισμοὶ τῆς Ἑλλάδος· εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πρέπει πρὸ παντὸς ἄλλου, ἐπαναλαμβάνω, νὰ διορίζωνται οἱ ἱκανώτεροι, οἱ σημαντικώτεροι· ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν δὲν δύναται νὰ παραπονεθῇ κατά τι κατὰ τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων, ὁπόταν ἐζήτησεν αὔξησιν προσωπικοῦ καὶ μισθοδοσίας· πάντοτε ἔλαβε τὴν λευκὴν ψῆφον των· ὀφείλει διὰ τοῦτο νὰ ἀκούσῃ, ἐνίοτε τοὐλάχιστον, καὶ τὰς συμβουλὰς τὰς προερχομένας ἀπὸ τὴν πολιάν, ἂν καὶ λέγεται ὅτι οἱ γέροντες δὲν ἔχουσι τοσαῦτα φῶτα ὅσα οἱ νεώτεροι, ἔχουσιν ὅμως τὴν πεῖραν, ἥτις δὲν εἶναι πρωτόν εὐκαταφρόνητον. Ἀφῆστε ὑπ' ὄψιν, Κ. ὑπουργέ, τὸ προσωπικὸν τῶν Προξένων, ἀπομακρύνετε τοὺς ἀνικάνους καὶ τοὺς καταχραστάς, καὶ ἔχετε πάντοτε ὡς ἀρχὴν τῶν ἔργων σας, ὅτι παντοῦ, καὶ πρὸ πάντων εἰς τὸ ἐξωτερικόν, τὰ πρόσωπα πρέπει νὰ ὑπογωρῶσιν εἰς τὰ πράγματα· οἱ ἐξωτερικοὶ ὑπάλληλοι πρέπει νὰ διακρίνωνται διὰ τῆς παιδείας, τῆς εὐρύλιας καὶ πρὸ πάντων διὰ τῆς ἠθικῆς, τὴν ὁποίαν συνιστῶ στενῶς εἰς τὸ ὑπουργεῖον. Ἡ Ἑλλὰς ἔχει ἄνδρας ἱκανοὺς διανοητῆς καὶ ἠθικῆς ἀρίστης, καὶ αὐτοὺς πρέπει νὰ μετα-

χειρίζωμεθα· ἐὰν δὲν εἶχεν ἡ Ἑλλὰς τοιούτους ἄνδρας, δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποτελειώσῃ τεσσάρων αἰώνων δουλείαν· ὑπάρχουσι λοιπὸν εἰς τὸν τόπον μας τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν πρόοδον καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Κράτους στοιχεῖα, καὶ καθῆκον τῆς Κυβερνήσεως εἶναι νὰ τὰ ἀναζητήσῃ καὶ νὰ τὰ μεταχειρισθῇ ὅπου καὶ ἂν εὑρίσκωνται.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν.

Τὴν ἐν τῇ ἐνθέσει ἀπαντωμένην φράσιν «πολιτικῆς συνέσεως» δὲν ἐξηγοῦμεν ἄλλως εἰμὴ ὑπὸ τὴν ἔποψιν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ φροντίσῃ περὶ τῶν ὑλικῶν συμφερόντων τοῦ Κράτους, καὶ αὐτὴ ἡ ἔννοια πρέπει ν' ἀποδοθῇ εἰς αὐτήν· ὡς πρὸς τὴν προξενικὴν λάδα καὶ τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ ὀφείλω καὶ βλέπομαι τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκθέτω ἐνώπιον τῆς Γερουσίας τὸ σύστημα ὅπερ πρέπει νὰ ἀκολουθήσωμεν· ἐκθέτω δὲ τοῦτο ἐνώπιον μάλιστα ἀνδρῶν σοφῶν, λαβόντων πολλάκις μέρος εἰς τὰ πράγματα τῆς πατρίδος. Διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ὑπάρξῃ Κυβέρνησις εἰ, ἐν Κράτος εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρχῃ μονιμότης εἰς τὴν ὑπηρεσίαν· τοιούτοτρόπως ὁ ὑπάλληλος ἐπλήρωσε τὰ χρέη του καλῶς νὰ μὴ φοβῆται τὴν δυσμένειαν τοῦ ὑπουργοῦ, ἄνευ δὲ κατηγορίας δικαίας νὰ μὴ ἀπομακρύνεται. Τοῦτο ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὸν προξενικὸν κλάδον, τοῦ ὁποίου τὸ προσωπικὸν διαιρῶ εἰς δύω τάξεις, τὴν μὲν περιέχουσαν ὅσους ἐγὼ αὐτὸς διώρισα, τὴν δὲ περιλαμβάνουσαν ὅσους εὗρον διωρισμένους· ὡς πρὸς τοὺς διορισμοὺς τῶν πρώτων, ἂν καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ ἦναι ἀναμάρτητος, καὶ ὅμως πιστεύω ὅτι δὲν ἠπατήθην φρονῶ ὅτι ἐξελέξαμεν αὐτοὺς ἐκ τῶν ἱκανωτέρων καὶ τῶν λαμπροτέρων ἀπολυτήριων τοῦ Πανεπιστημίου νέων ὥστε κατ' οὐδενὸς τούτων ἤκουσα παράπονα, καὶ τοῦτο τὸ λέγω μὲ εὐχαριστησίν μου· ὡς πρὸς τοὺς λοιποὺς, οὓς εὗρον διωρισμένους καὶ ἔχοντας κεκτημένα δικαιώματα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, φρονῶ ὅτι δὲν ἠδυνάμην νὰ τοὺς ἀπομακρύνω, ἀλλὰ καθῆκόν μου ἦτο νὰ τοὺς διατηρήσω μέχρις οὗ ἀποδειχθῶσιν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀνάξιοι καὶ κακὰ ἄλληλοι, καθ' ἣν περίπτωσιν πρέπει νὰ ἦναι ὁ ὑπουργὸς αὐστηρός, ὡς πρέπει νὰ ἦναι γενναῖος ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων ἐκείνων, οἵτινες ἀπὸ ἐχθῶσιν ἀνώτεροι τῶν ἀποδιδομένων αὐτοῖ, συλλογισμῶν ἔρθασαν, Κύριοι, ἀναφορικὰ καὶ κατὰ τῶν πλέον ἐναρέτων ὑπαλλήλων, κατ' ἐμὴν πεποίθησιν, ἴσως δὲ καὶ κατὰ τὴν ἰδικήν σας, ἂν μάθητε τὰ ὀνόματα αὐτῶν· τὰς τοιαύτας ἀναφορὰς δὲν ἠδυνάμην εἰμὴ νὰ ἀφήσω κατὰ μέρος. Ἐπὶ πολλῶν ὅμως ἀναφορῶν γίνονται ἐξετάσεις, τῶν ὁποίων τὰ ἀποτελέσματα εἶναι ἄδηλα, λέγω δὲ ὅτι κατὰ μὲν τῶν καταχραστῶν ὁ ὑπουρ-

γῆς πρέπει νὰ ἔχεται οὐσιαστὴς, κατὰ δὲ τῶν ὁπωσδήποτε ἐνεχόντων πρᾶγμα νὰ ἔρχεται δικηγόρος, καὶ ἔρχέω, λαμβανομένων συγγενῶν τινος καὶ τῶν ἀναγκαίων μέτρων περὶ τῆς διαφυλάξεως αὐτῶν ἀλλοθι.

Ἀπάντησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίστος ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅτι στρατιῶται μεταξὺ σχετικῆς ἐλεύθερον χώραν καὶ πολλαὶ πρᾶξαι ἐγένοντο εἰς τὸν ἐπὶ τῶν περὶ τὸν τὸ Βουλγαρ. ἐν τῇ ἐπὶ σίκῳ ἐπαρχίᾳ στρατοπέδοις καὶ οἱ ἰδέται αὐτῶν ἐπανάστασις, παρὰ πάσθη ὅμως ἐδῶ τὴν ἐπιτυχίαν, ἐφ' ᾗ περιστρέφεται ἡ ἐρώτησις, ἐὰν καὶ πολιτικῶς καὶ ἐνεργείαν τῆς ἐκείνης ἢ μέχρι τινὸς ἀναλήθησαν.

Ἐρώτησε πολλὰ, ὁ κ. πρόεδρος ἐπιτίμησε Γερουσιαστὴς Κ. Χριστίδης, ἐπεξηγήθη σὲ ἃ ἐν τῷ λόγῳ του καὶ τῆς ἀπαντήσεως τῶν ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς ἐπιτροπῆς πραγμάτων, καὶ εἶπε μὲ τοῦτα νὰ ἀναπληρώσῃ τὸ μέλος αὐτῆς, ἂν καὶ ὡς προεῖπε παρακαλεῖ ἐπειδὴ ἐξήγησε λόγους, ἐὰν ἐπιτρέπῃ ἐκ τῶν ἐπιτροπῶν καὶ ἐπιτρόπων τῆς ἐπιτροπῆς ἐκείνης

Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Ἰατ. Ζ. Μαγγίνας	Ν	Ἰωαννέτακης Γρηγοράκης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Χρυσ. Παπαπολίτης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	
Γεώργιος Πετράκης	Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Χριστακάκης	Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας	
Σπυρ. Ἰωάνου		Ἰωάνν. Στάικος	Ν
Ῥαλλῆς Ἰωάννης		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Λάζαρος Γρηγοριάδης		Ἄξιος Καλλιόπουλος	
Βασιλ. Νικολ. Καλόπουλος		Νικόλαος Κατσικόπουλος	Ν
Ἀλέξ. Χ. Ἀναγνώστου		Δημήτριος Νικητίδης	Ν
Γεώργιος Ἰωάνου	Ν	Νικόλαος Μακρυγιάννης	Ν
Ἰωάννης Σκουλούδης		Ἀναστάσιος Σ. Λογοθέτης	
Ἰωάννης Ν. Σταθᾶς	Ν	Παπᾶς Ἀθανάσιος	
Ἀθανάσιος Ἀθανασίου		Γεώργ. Λαδόπουλος	Ν
Γεώργιος Χριστοφῆς		Κ. Ἀντ. Παπαγεωργίου	
Ι. Παπαγεωργίου	Ν	Ἰωάν. Ἀθ. Θεοδώρου	Ν
Δημήτριος Ἀθανάσης	Ν	Ἀπόστολος Μάλος	Ν
Γεώργ. Ἀθ. Γρηγορίου	Ν	Ἀγγελῆς Ἀγγελίδης	Ν
Νικόλαος Ἀθανασίου		Δημήτρ. Λ. Λογοθετόπουλος	
Ἀθαν. Ἰωάνου			

Ἐχει δὲ τὸ νομοσχέδιον ὅτως ὑποβληθὲν εἰς τὴν συνέλευσιν τὴν, ὁ Ψηφοφορήσας μὲ μόνην τὴν εἰς τὸ 1 ἀρθρον κατὰ πρόσωπον τῆς λέξεως ψηφοφορίαν.

Κατόπιν ὁ Κ. πρόεδρος τὸ συγκαταβίβασεν τοῦ Σώματος ἔλυσε τὴν συνέλευσιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Ὁ Γραμματεὺς
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης.
Ν. Μαυρομιχάλης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 1 Μαρ. 1858 ἐνιαυσίας Σ. 6 ἔτους.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὁμοφώνου καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 20 μελῶν, ὁ πρόεδρος αὐτῆς Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἠρξημένην τὴν συνέλευσιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδρίας ἀναγνωσθέντα, ὑπεγράφησαν.

Κατόπιν τὰ αἰτηθεὶς τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Κανάρη ἐφωνήθη αὐτῷ τετραμηνιαία ἄδεια λόγῳ ἀσθενείας.

Ἀπαγγείλαντος δὲ τοῦ Κ. προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως τὴν συζήτησιν τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ κράτους διὰ τὸ 1850 ἔτος, ἀνεγνώσθη μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ σώματος τὸ περὶ τούτου νομοσχέδιον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας, εἶπεν·

Παραβαλλομένου τοῦ ποσοῦ τῶν εἰσπραχθέντων ἐπὶ τῶν δημοσίων εἰσοδημάτων τοῦ ἔτους 1850 μὲ ἐκεῖνο τῶν πραγματοποιηθεισῶν πληρωμῶν τοῦ ἰδίου ἔτους, προκύπτει ἔλλειμμα κατὰ τὸν ἀπολογισμὸν ἐκ δραχμῶν 78,475:85· ἀλλὰ παραβαλλομένου τοῦ αὐτοῦ ποσοῦ τῶν εἰσπραχθέντων μὲ τὸ ὁλικὸν ποσὸν τῶν προϋπολογισθέντων ἐξόδων, τὰ ὁποῖα εἶναι ὁριστικά, ἀναβαίνει τὸ ἔλλειμμα εἰς δραχ. 2,463,715:60, ὡς ἀνέφερεν ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Γερουσίας τὸ ἔτος 1851, καθότι τὰ προϋπολογισθέντα διὰ νὰ πληρωθῶσιν ἐκ τῶν ἐσόδων τοῦ 1850, τὰ ὁποῖα δὲν ἐπραγματοποιήθησαν ἕνεκα ἐλλείψεως, καὶ τὰ ὁποῖα ἔμειναν εἰς βάρος τοῦ δημοσίου διὰ τὸ μέλλον, εἰσὶ πραγματικὰ ἐλλείμματα τοῦ ἔτους ἐκείνου ὡς πρὸς τὰς πραγματικὰς εἰσπράξεις καὶ τὰς ὀφειλομένας πληρωμάς· τοῦτέστι·

Τὸ εἰρημένον ἔλλειμμα ὅπερ φαίνεται εἰς τὸν ἀπολογισμόν	δραχ.	78,475:85
Τὸ προϋπολογισθὲν ποσὸν πρὸς πληρωμὴν ἀπέναντι τοῦ χρεωλύτρου καὶ τόκων τοῦ ἐξωτερικοῦ δανείου τὸ ὁποῖον δὲν ἐπραγματοποιήθη καὶ ἔμεινεν εἰς βάρος τοῦ δημοσίου, ὅπερ φαίνεται εἰς τὴν σελίδα 41 τοῦ ἀπολογισμοῦ .	»	1,288,232
Ὁμοίως διὰ τὴν ὀφειλομένην ἀποζημίωσιν εἰς τὴν ὀθωμανικὴν Πύλην	»	74,790.01
Ὁμοίως διὰ ἐτωσιακὸν χρέος . . .	»	985
» δι' ἔξοδα ὑπηρεσίας εἰς τὰ διάφορα ὑπουργεῖα	»	548,114:31
» δι' ἀποζημίωσιν τῶν Βουλευτικῶν σωμάτων	»	18,053:42
Ὁμοίως διὰ συντάξεις	»	57,479:35
» διὰ ἔξοδα ἐπιστασίας καὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων.	»	359,163:28
Ὁμοίως δι' ἐπιστροφὰς χρημάτων, ἀποζημιώσεις καὶ ἔκτακτα ἔξοδα	»	38,522:38
Ἔλλειμμα ἴσον σχεδὸν μὲ ὅσον ἀνέφερεν ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Γερουσίας τὸ 1851 .	»	2,463,715:60

Μεταβαίνω ἤδη εἰς τὸ προκείμενον ζήτημα.

Εἶναι ὀρθὴ ἡ παρατήρησις τῆς ἐπιτροπῆς, τοῦ ὅτι ἡ ἐπιψήφισις τῶν ἀπολογισμῶν ἀπὸ τὰ Βουλευτικὰ σώματα πρέπει νὰ γίνηται μετὰ τὴν ἐξέλεγξιν αὐτῶν ἀπὸ τὸ Ἐλεγκτικὸν συνέδριον πρὸς ἀποφυγὴν ἐνδεχομένων παραπτωμάτων ἀνεπανορθώτων μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν, καὶ καθόσον μάλιστα ἡ χρῆσις τῶν παρελθόντων ἐτῶν συνδέεται μὲ ἐκείνην τῶν ἑπομένων· κυρίως δὲ πρέπει νὰ ἔχωσιν ὑπ' ὄψιν τὰ Βουλευτικὰ σώματα τὴν γενικὴν ἔκθεσιν τοῦ Ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου πρὸ πάσης ἐπιψηφίσεως ἀπολογισμοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον **218** τοῦ περὶ δημοσ. λογιστικοῦ νόμου· καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν μεταβίβασιν τῶν προϋπολογισθέντων ἐξόδων ἀπὸ ἓν κεφάλαιον εἰς ἄλλο, ὡς ἀναφέρει ἐπιπολαίως ἡ ἐπιτροπὴ περὶ τούτου, ἡ διαχείρισις αὕτη εἶναι πλημμελὴς, καὶ ἡ Γερουσία δὲν δύναται εἰμὴ νὰ τὴν θεωρήσῃ ὡς νομικὴν παράβασιν, ὄχι ὅμως καὶ κατάχρησιν.

Προσέτι, ἀφοῦ ὁ Κ. Ὑπουργὸς συνεμορφώθη κατὰ τὴν ἔκθεσίν του μὲ τοὺς διαγεγραμμένους τύπους τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου, ὀφείλουν συνεπείᾳ τούτου οἱ κύριοι ὑπουργοὶ νὰ συμμορφωθῶσι καὶ μὲ τὰς λοιπὰς διατάξεις τοῦ ἰδίου νόμου, καὶ ἰδίως μὲ τὰ ἄρθρα **89, 92, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 108, 109, 110, 111, 113, 118, 134** καὶ **218**, ἐξ ὧν οὐδὲν ἐφημμόσθη ἀτυχῶς μέχρι τοῦδε, καὶ ἡ Γερουσία ὀφείλει ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτῶν, καθότι τὴν ἀπαιτεῖ ὁ νόμος ὡς οὐσιωδεστάτην εἰς τὸ Συνταγματικὸν σύστημα.

Ἐπειδὴ ὅμως αἱ μνησθεῖσαι διατάξεις δὲν ὑπῆρχον τὸ **1850** ἔτος περὶ οὗ πρόκειται ἤδη, ἡ Γερουσία δύναται νὰ ἐπιψηφίσῃ τὸν ὑπὸ συζήτησιν ἀπολογισμὸν, ἐπειδὴ δὲν κωλύεται ἐκ τούτου τὸ δικαίωμα τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου διὰ τὴν ἐξέλεγξιν τῶν διοικητικῶν προσκομμάτων, ἂν τυχὸν ὑπάρχουν, καὶ διὰ τὴν μὴ ἐπιτετραμμένην ἀπὸ τὸν νόμον μεταβίβασιν τῶν ἐξόδων ἀπὸ ἓν κεφάλαιον εἰς ἄλλο· ὅθεν κηρύττομαι ὑπὲρ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος ἀντεῖπεν·

Ὁ προλαλήσας ἔντιμος Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας, ἀφοῦ ἐν τῇ ὁμιλίᾳ του, ἀνεγνώρισεν ὡς ὀρθὸν τὸ νὰ συντροφεύηται ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ Κράτους, ὅταν εἰσάγεται εἰς τὰς Βουλὰς, μὲ ἔκθεσιν τοῦ ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ἀφοῦ προηγουμένως ἐπεξεργασθῇ παρ' αὐτοῦ· ἀφοῦ μετὰ ταῦτα ἐκήρυξε τὸν ὑπὸ συζήτησιν ἀπολογισμὸν τοῦ **1850** στερημένον τῶν ἀναγκαίων διατυπώ-

σεων, περὶ ὧν προβλέπει ὁ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμος, ἐσυμπέρανεν ἐν τέλει τῆς ὁμιλίας του, ὅτι ὁ προκείμενος ἀπολογισμὸς πρέπει νὰ κυρωθῇ καὶ ὑπὸ τῆς Γερουσίας, ὡς καλῶς ἔχων, διϊσχυριζόμενος, ὅτι ἐπειδὴ ὁ ἀπολογισμὸς αὐτὸς συνετάχθη ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἰσχύοντος λογιστικοῦ συστήματος, ὀφείλομεν καὶ ἡμεῖς νὰ τὸν ἐξετάσωμεν ὑπὸ αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἰδιότητα. Ὁ ἰσχυρισμός του οὗτος, κύριοι, δὲν μοὶ φαίνεται τόσον ἰσχυρὸς, διότι ἂν καὶ ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ **1850** συνετάχθη ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ πρώτου λογιστικοῦ συστήματος, μὴ λησμονήσετε ὅμως, ὅτι ἡμεῖς σήμερον δὲν δυνάμεθα εἰμὴ νὰ ἐξετάσωμεν καὶ ἀποφασίσωμεν ἐπὶ τοῦ ὑπ' ὄψιν ἀπολογισμοῦ, ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ἐπιψηφισθέντος καὶ κυρωθέντος κατὰ τὸ **1852**, περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου· καὶ ἂν μὲν τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἔσφαλε τότε εἰσαγαγὸν τὸν ἀπολογισμὸν κατ' ἐκεῖνο τὸ σύστημα, ἡμεῖς σήμερον θέλομεν παρανομήσει, ἂν δὲν ἐργασθῶμεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, συμφώνως μὲ τὸν διέποντα τὰ λογιστικά μας νόμον· ὕστερον, κύριοι, δὲν ἔχομεν νὰ διατρέξωμεν κανένα κίνδυνον, ἂν ἀποφασίσῃ ἡ Γερουσία νὰ ἐπιστραφῇ ὁ ἀπολογισμὸς οὗτος, καὶ νὰ εἰσαχθῇ ἐκ νέου ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον περιβεβλημένος τὰς διατυπώσεις τοῦ νέου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου.

Κύριοι! Μετὰ δεκαπενταετίαν συνταγματικῆς ζωῆς, πρώτην ἤδη φορὰν ἡ Γερουσία συζητεῖ ἀπολογισμόν, ἡ ἰδέα μόνη, κύριοι, ὅτι ὕστερον ἀπὸ τόσα ἔτη, παρουσιάζεται τοιοῦτον τι ἔργον, εἶναι ἱκανὴ νὰ καταδείξῃ τὴν σπουδαιότητα καὶ τὸ δυσχερὲς τοῦ νὰ φθάσωμεν εὐκόλως εἰς μίαν ἐπ' αὐτοῦ ἀπόφασιν. Διὰ ταῦτα, ὄχι μόνον ἀπαιτοῦνται καὶ γνώσεις ἰδικαὶ περὶ λογιστικότητος, ἀλλὰ καὶ συζητήσεις πολύωροι, διὰ νὰ μὴν εἴπω πολυήμεροι, ὡς καὶ ἐξέτασις περὶ προηγουμένων, ἂν τοιαῦτα ὑπάρχωσιν, ἐπὶ ἀπολογισμοῦ· ἂν δηλονότι ἐγένοντο ἀπόπειραι, πρὸς ἓν τοιοῦτον ἀποτέλεσμα καὶ ἀλλαχοῦ. Τοιουτοτρόπως ἐργαζόμενοι ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἂν δὲν συνηθῶμεν ἐντελῶς νὰ πεισθῶμεν ἀδιαφιλονεικήτως περὶ τοῦ πῶς νὰ διεξαγάγωμεν τὸ ἔργον τοῦτο, πιστεύω τοὐλάχιστον, ὅτι θὰ πλησιάσωμεν κατὰ πολύ· Καὶ ἰδοὺ ἐγώ, κύριοι, λαμβάνω τὸν λόγον, διὰ νὰ σᾶς ἐκθέσω ὅ,τι προηγούμενα γνωρίζω περὶ ἀπολογισμοῦ, διότι συνέπεσε νὰ ἐργασθῶ ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ **1844**, ἐν τῷ ἄλλῳ περιβόλῳ, κατὰ τὸ **1849**, ὅτε εἶχον τὴν τιμὴν νὰ ἦμαι βουλευτὴς καὶ πρόεδρος τῆς Βουλῆς, μέλος δὲ τῆς ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ ἐπιτροπῆς.

Ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ **1844** εἰσήχθη ἐν τῇ Βουλῇ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου, κατὰ πρῶτον τὸ **1846** καὶ μολονότι ὑπῆρχε γενικὴ ἐπιθυμία νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ συνταγματικὴ αὕτη διάταξις παρῆλθεν ὁλόκληρος ἡ σύνοδος ἐκείνη καὶ ἡ ἐξελεχθεῖσα τότε ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς δὲν ἐδυνήθη νὰ προέλθῃ εἰς ἓν ἀποτέλεσμα, περιωρισθεῖσα μόνον εἰς προκαταρκτικὰς συνεδριάσεις καὶ ἐξοδίκους συζητήσεις. Ὁ αὐτὸς ἀπολογισμός, εἰσήχθη εἰς τὴν Βουλὴν καὶ κατὰ τὸ **1847**· ὁλόκληρος καὶ ἡ σύνοδος ἐκείνη παρῆλθεν, ἡ δὲ ἐκλεχθεῖσα ἐπιτροπὴ δὲν ἐδυνήθη νὰ προβῇ εἰς τὸ ἔργον ὡς καὶ ἡ πρώτη. Ὁ αὐτὸς ἀπολογισμὸς εἰσήχθη καὶ κατὰ τὸ **1849**, ὅτε, διὰ πρώτην φορὰν ἡ ἐξελεχθεῖσα ἐπιτροπὴ μετὰ πολύμηνον ἐργασίαν, καθυπέβαλε τέλος, ἐκτεταμένην ἔκθεσιν, περὶ ἧς πολὺν λόγον κάμνει ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Γερουσίας εἰς τὴν ἔκθεσίν της· καὶ ἐπειδὴ αὕτη συνιστᾷ εἰς τοὺς Κ. Κ. Γερουσιαστὰς, νὰ τὴν ἀναγνώσωσι καὶ σπουδάσωσιν ὡς περιέχουσαν πολλὰ οὐσιώδη ἀντικείμενα, χαρίσατέ μοι παρακαλῶ τὴν ὑπομονήν σας, κύριοι, νὰ σᾶς ἀναγνώσω σύντομα τινὰ τεμάχια οὐσιώδη τῆς ἐκθέσεως ἐκείνης, καὶ ἂν δὲν εὐτυχήσω νὰ σταθῶ καταληπτὸς, ἂν λέγω, δὲν ὠφεληθῆτε πολὺ, δὲν θὰ μετανοήσητε ὅμως, διὰ τὴν ὑπομονήν σας, ἣν θὰ μὲ χορηγήσητε· (ἐνταῦθα ἀνεγνώσθησαν περικοπαί τινες τῆς ἐκθέσεως τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς χρονολογουμένης ἀπὸ **19** Ἰουλίου **1849** ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ **1844**.

Κύριοι! κατὰ τὴν ἐπομένην σύνοδον, ἤτοι κατὰ τὸ **1850**, ὅτε ἐσυζητήθη ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ὁ ἀπολογισμὸς οὗτος τοῦ **1844**, διότι ὡς ἐκ τῆς βραδύτητος τῆς ἐκτυπώσεως τῆς ἐκθέσεως, δὲν εἶχε προφθάσει νὰ συζητηθῇ κατὰ τὸ **1849**· ἀνεπτύχθησαν διάφοροι ἰδέαι, καὶ ἡ Βουλὴ εὑρεθεῖσα εἰς δισταγμὸν νὰ παραδεχθῇ τὸ ὑποβληθὲν τότε ψήφισμα τῆς ἐπιτροπῆς, παρέπεμψε τὸ ἔργον εἰς νέαν ἐπιτροπὴν, καὶ τοιουτοτρόπως οὐδὲν ἐγένετο ἕκτοτε ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ **1844**· σιωπηλῶς μόνον ὡς παρετηρήθη ἀπὸ τὰ μεταταῦτα, ὁ ἀπολογισμὸς ἐκεῖνος κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς δὲν εἰσήχθη πλέον ἀλλ' ἔμενε, φαίνεται, νὰ ἀποτελέσῃ μέρος εἰς τοὺς προηγουμένους ἀπολογισμοὺς τῆς ἐνδεκαετίας, οἵτινες δὲν στηρίζονται εἰς προϋπολογισμοὺς ὡς οἱ ἀπὸ τοῦ **1845** καὶ ἐντεῦθεν.

Καὶ ταῦτα περὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ **1844**. Ἀκολούθως εἰσήχθη ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ **1850**· δὲν θέλω ἐνταῦθα νὰ ἐξετάσω τὸν λόγον, διατί δὲν εἰσήχθη ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ **1845** ὡς ἔπρεπεν, ἢ τοὐλάχιστον διατί νὰ μὴν εἰσαχθῇ ὁ ἀπολογισμὸς

τοῦ ἀμέσως ἑπομένου ἔτους, ἀλλ' εἰσήχθη τυχαίως πως ἀπολογισμὸς ἑνὸς τῶν παρελθόντων ἐτῶν, ἐκεῖνος τοῦ **1850**. Δεδόσθω. Ὁ ἀπολογισμὸς ὅμως αὐτὸς ἐνῷ εἶναι ἐνώπιον τῆς Γερουσίας πρὸ τριῶν ἐτῶν εἰσηγμένος καὶ ἐπιτροπὴ ἔκτοτε εἶχε διορισθῇ, μολαταῦτα διὰ τὸ σπουδαῖον, διὰ τὸ δυσχερὲς τοῦ ἔργου καὶ διὰ τὸ ἀκανόνιστον, ἂν θέλετε ἀκόμη, ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Γερουσίας καὶ μ' ὅλην τὴν θέλησίν της, μόλις ὕστερον ἀπὸ τρία ἔτη, κατόρθωσε νὰ μᾶς παρουσιάσῃ μίαν ἔκθεσιν, περιβεβλημένην μὲ τόσους δισταγμούς, ὥστε δὲν ἐδυνήθη ἐν πεποιθήσει νὰ προέλθῃ εἰς μίαν ὁριστικὴν γνώμην. Ἐν τοιαύτῃ λοιπὸν καταστάσει πραγμάτων, κύριοι, εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποφασίσωμεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀπολογισμοῦ, ὅστις γέμει λογιστικῶν ἐλλείψεων μὴ συνοδευόμενος μὲ τὴν ἀναγκαίαν ἔκθεσιν τοῦ ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ὅπερ κατὰ πρῶτον ἔπρεπε νὰ τὸν ἐπεξεργασθῇ καὶ μετὰ ταῦτα, νὰ τὸν ὑποβάλῃ εἰς τὰς Βουλάς. Οὐδέποτε, κύριοι, θέλω δώσει τοιαύτην γνώμην, οὐδὲ συμμερίζομαι παντάπασιν ἐκείνην τοῦ προλαλήσαντος, ἀπεναντίας ὑποστηρίζω καὶ συνιστῶ εἰς τὴν Γερουσίαν νὰ ἐπιστραφῇ ὁ ἀπολογισμὸς εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ νὰ εἰσαχθῇ ἐκ νέου συμφώνως μὲ τὰς βάσεις τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας ἐπέφερε καὶ δεύτερον.

Δὲν θέλω ἐπιβαρύνει, κύριοι, τὴν ὑπομονήν σας εἰς τὸ ν' ἀπαντήσω περὶ ὅσων ἀνέφερεν ὁ παύσας ὁμιλῶν, ἐπὶ σκοπῷ νὰ ἐγκρίνασα μίαν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς ἀποβλεπούσης τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ Κράτους τοῦ **1844** καὶ πολλὰ ἄλλα διάφορα πράγματα, ἐνῷ τὸ σημερινὸν ζήτημα εἶναι περὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ **1850**. Δὲν θέλω ἐνοχλήσει τὰς ἀκοάς σας μὲ ἀπαντήσεις εἰς ὅσα ἀνέφερε περὶ τῆς διαγωγῆς τῶν Ταμιῶν τοῦ Κράτους περὶ τῆς διαχειρίσεως αὐτῶν, περὶ τῶν εἰσπράξεων καὶ καθυστερημάτων, ἐν γένει, περὶ τῆς διαγωγῆς καὶ τῶν καθηκόντων τῶν εἰσπρακτόρων, περὶ τῶν εἰσπρακτέων ποσῶν, ὅπερ εἶναι ἔργον τοῦ γεν. Λογιστηρίου, περὶ τοῦ τραπεζίτου Ῥοτσχίλδ διὰ τὸ δάνειον τῆς Ἑλλάδος, καὶ περὶ τόσων ἄλλων ἀντικειμένων πάντη ἀλλοτρίων τοῦ προκειμένου ζητήματος, ἀλλὰ θέλω περιορισθῇ ἐν συντόμῳ εἰς μόνα τὰ σχέσιν ἔχοντα μὲ τὸ προκείμενον ζήτημα.

Ἐσφαλμένως κατέκρινε τὴν ὁμιλίαν μου, λέγων ὅτι, ἐνῷ παραδέχομαι ἀφ' ἑνὸς νὰ προηγῆται τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ ἡ ἐξέλεγξις τοῦ ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, κηρύττομαι ἀφ' ἑτέρου, ὑπὲρ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἀπολογισμοῦ.

Ἐὰν ἤθελε λάβῃ τὴν καλοσύνην νὰ βάλῃ περισσοτέραν προσοχὴν εἰς ὅλην τὴν ὁμιλίαν μου, ἤθελε συμφωνήσει ἴσως καθ' ὅλα μετ' ἐμοῦ, διότι ἡ παραδοχή μου στηρίζεται εἰς λόγους ἰσχυροὺς κατὰ τὴν ἰδέαν μου, καὶ διότι δὲν πρέπει νὰ ἀπαιτῶμεν ἐφαρμογὴν διατάξεων τοῦ **1853** μὲ τὴν διαχείρισιν καὶ τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ **1850**, αἱ ὁποῖαι διατάξεις δὲν ἦσαν οὔτε γνωσταὶ κἂν τὴν ἐποχὴν ἐκείνην.

Εἶναι ἐσφαλμένη ἡ ἰδέα τοῦ προλαλήσαντος, τοῦ ὅτι ὁ ὑπὸ συζήτησιν ἀπολογισμὸς τοῦ **1850** εἰσάγεται ἤδη τὸ **1858**. Διὰ τὴν βραδύτητα ταύτην δύναται ἂν θέλῃ νὰ μεμφθῇ τὴν Γερουσίαν, καθ' ὅτι, ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ἀπολογισμὸς εἰσήχθη παρὰ τοῦ ὑπουργείου τὸ **1852**.

Ἐπίσης εἶναι ἐσφαλμένη ἡ ἰδέα τοῦ προλαλήσαντος, ὅτι ὁ ἀπολογισμὸς εἰσήχθη μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου, ἐπειδὴ ὁ μὲν ἀπολογισμὸς εἰσήχθη τὴν **29** Ἀπριλίου **1852**, ὁ δὲ περὶ δημοσίου λογιστικὸς νόμος ἐδημοσιεύθη τὴν **1** Ὀκτωβρίου **1852** καὶ ἐφηρμώσθη τὸ **1853**· ἂς λάβῃ τὴν καλοσύνην νὰ περιμείνῃ μικρὸν εἰσέτι διάστημα καὶ ἐντὸς ὀλίγου θέλουσι παρουσιασθῇ μεταγενέστεροι ἀπολογισμοί, ὅτε θὰ εἴμεθα ἐντὸς τοῦ νόμου καὶ τοῦ δικαιώματός ν' ἀπαιτήσωμεν τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου. Προσθέτω δὲ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ὁμιλίας μου, ὅτι τότε θέλει γίνει καὶ λόγος διὰ ν' ἀποδειχθῇ ἡ ἀληθὴς αἰτία ἕνεκα τῆς ὁποίας δὲν θὰ ἔλθωμεν ποτὲ εἰς τὴν ἀπαιτουμένην τάξιν, ἐν ὅσῳ αὕτη μένει ἀδιόρθωτος, τὴν ὁποίαν δὲν ἀναφέρω ἤδη καθότι νομίζω ὅτι δὲν εἶναι ἡ κατάλληλος ἐποχή.

Εἰς ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης προσεῖπεν.

Ἐπὶ τῆς παρατηρήσεως τοῦ προλαλήσαντος Γερουσιαστοῦ Κ. Μαγγίνα, ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ ἀπαιτήσωμεν τὴν σύνταξιν τοῦ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν ἀπολογισμοῦ τοῦ ἔτους **1850** ἐπὶ τῶν διατυπώσεων νόμου ἐπιψηφισθέντος κατόπιν αὐτοῦ· τῷ ὄντι ἔχει δίκαιον, ὁμολογῶ, ἰσχυρόν. Ὁ ἀπολογισμὸς ὅμως νομίζω συνετάχθη κατὰ τοὺς τύπους τοῦ εἰσαχθέντος συγχρόνως εἰς τὰς Βουλὰς, περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου καὶ τότε ἐπέρχεται ἡ δικαιολογημένη ἀπαίτησις της συζητήσεώς του κατὰ τοὺς ἀνωτέρω τύπους, ἀφοῦ μάλιστα ὁ αὐτὸς τότε ὑποβαλὼν ὑπουργὸς τὸν προκείμενον ἀπολογισμὸν συνάδελφος ἡμῶν Κ. Χρηστίδης ὑποβαλὼν συγχρόνως καὶ τὸν γενικὸν λογαριασμὸν τῆς διαχειρίσεως τοῦ **1851**, λέγει ῥητῶς ἐν τῇ περὶ τούτου ἐκθέσει του, ὅτι ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν εἰς τὴν σύνταξιν αὐτοῦ τοὺς τύπους τοῦ

ἐνώπιον τότε τῆς Βουλῆς ἐκκρεμοῦς νομοσχεδίου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ, ὥστε οὐδὲν τὸ κωλύον ὑπῆρχε τοῦ νὰ ἔχῃ τοὺς αὐτοὺς τύπους καὶ ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ· ἂν ὅμως ἐπὶ ἄλλων τύπων συνετάχθη, τότε θέλομεν ἔχει διάφορον ἰδέαν ἐπ' αὐτοῦ· οὐχ ἧττον ὅμως ἀπαιτεῖται πρὸ πάσης συζητήσεως νὰ προηγῆται ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐξελέγξεως τῆς κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἐπιτροπῆς, ἡ πρᾶξις τῆς ὁποίας κυρίως ἄλλο δὲν εἶναι ἢ μία διοικητικὴ ἐξέλεγξις· καὶ τοῦτο ἐὰν δὲν ἦναι δυνατὸν χρονικῶς νὰ προηγηθῇ καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης λαβὼν τὸν λόγον, εἶπεν·

Ὅλως ἀνέτοιμος, κύριοι, διὰ τοιαύτην σπουδαίαν συζήτησιν, λυποῦμαι, διότι δὲν θὰ δυνηθῶ ν' ἀνταποκριθῶ εἰς τὰς προσδοκίας ἡμῶν· οὐχ ἧττον ὅμως ἔρχομαι νὰ ἐκθέσω κ' ἐγὼ τὰς ὀλίγας παρατηρήσεις μου.

Ὁ ἀπολογισμὸς οὗτος, κύριοι, συνετάχθη παρ' ἐμοῦ ὑπουργοῦντος τότε. Πρέπει ὅμως νὰ γνωρίζητε, ὅτι ἡ διαχείρισις αὐτοῦ δὲν ἐγένετο ὅλη παρ' ἐμοῦ· διότι κατὰ τὸ **1850** ἐδιοίκησαν τὰ οἰκονομικὰ πρὸ ἐμοῦ μέχρι τοῦ Αὐγούστου τρεῖς ἕτεροι ὑπουργοί. Μολαταῦτα σᾶς λέγω, κύριοι, ὅτι ὁ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν ἀπολογισμὸς εἶναι ὁ πρῶτος εἰσαχθεὶς ἐν τῷ Συνταγματικῷ ἡμῶν βίῳ καὶ πολὺ πρὶν τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου, τοῦ ὁποίου ἡ ἰσχὺς ὡρίσθη ἀπὸ **1** Ἰανουαρίου **1853** καὶ οὐδεμία ἄλλη διατύπωσις συνταγματικὴ περὶ λογιστικότητος ὑπῆρχεν ἐκτὸς τῶν διατάξεων τοῦ νόμου **1833**. Οὐχ ἧττον ὅμως συνετάχθη τότε ἐπὶ τῶν βάσεων τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ ὑπὸ διάσκεψιν νομοσχεδίου, τοῦ ἐπιψηφισθέντος περὶ τὰ τέλη τοῦ **1852**, ἐνῷ ὁ ἀπολογισμὸς εἰσήχθη κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους ὥστε, βλέπετε ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ φέρῃ πλειοτέρους τύπους καὶ ἐγγυήσεις πρὸς ἐξέλεγξιν. Βέβαιον ὅμως εἶναι, ὅτι αὐστηρῶς ἐξετάζοντες τὸ ἔργον τοῦτο θέλομεν εὕρει ἴσως ἐν μέρει ἐλλείπεις κατὰ τύπους τοὺς ὁποίους καθιέρωσεν ὁ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμος· κατ' οὐσίαν ὅμως σᾶς διαβεβαιῶ, ὅτι εἶναι ἀκριβὲς, ἀκριβέστατον.

Ἴσως παρατηρήσει τις, διατί μετὰ τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ **1844** δὲν ἔφερον τὸν ἀμέσως κατόπιν αὐτοῦ καὶ καθεξῆς· εἰς ταῦτα ἀπαντῶ, ὅτι ἐπειδὴ κατὰ πρῶτον ἐγὼ ἐπρόκειτο νὰ φέρω ἀπολογισμὸν, ἐννοεῖται, ὅτι ἔπρεπε νὰ φέρω ἐκεῖνον, ὅστις ἔμελλε νὰ καλύψῃ καὶ τὴν εὐθύνην μου ὡς ὑπουργοῦ, καὶ κατόπιν ἔμελλε νὰ καλύψῃ καὶ τὴν εὐθύνην μου ὡς ὑπουργοῦ, καὶ κατόπιν ἔμελλε νὰ ληφθῇ φροντὶς καὶ περὶ τῶν ἄλλων. Παρατηρῶ μολαταῦτα, ὅτι ἡ χρῆσις ἑνὸς ἑκάστου εἶναι ὅλως ἀνεξάρτητος ἀπὸ τῆς

χρήσεως τῶν ἄλλων ἐτῶν, μὲ τὰς ὁποίας δὲν συνδέεται εἰμὴ, καθόσον ἀφορᾷ τὰ ὑπόλοιπα, τὰ ὁποῖα ἡ μία χρῆσις ἀφίνει διὰ τὴν ἄλλην καὶ ἀπορῶ ποῦ εὑρίσκετε τὸ χάος καὶ τὸν λαβύρινθον, εἰς ὃν φοβεῖσθε μὴ περιπέσητε· σᾶς προσθέτω δὲ πρὸς ἡσυχίαν σας, ὅτι καὶ ὅλοι οἱ πρὸ αὐτοῦ ἀπολογισμοὶ ἦσαν ἕτοιμοι ἐκτοτε, καὶ δὲν ἔλλειπον εἰμὴ αἱ ἀπαιτούμεναι χεῖρες, διὰ νὰ συνταχθῶσιν οἱ μερικοὶ καὶ γενικοὶ πίνακες τῶν ἀπολογισμῶν ὡς καὶ αἱ ἐκθέσεις αὐτῶν διὰ νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὰ βουλευτικὰ σώματα. Τὸ ἔργον τοῦτο, πιστεύω, ὅτι ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δὲν θέλει βραδύνει νὰ ἐκτελέσῃ, ἀφοῦ μάλιστα ἀπηλλάγη ἀπὸ τὸ καθῆκον, τὸ ὁποῖον εἶχε τοῦ νὰ καθυποβάλῃ εἰς τὰς Βουλὰς τοὺς καθυστερούντας ἀπολογισμοὺς μέχρι τοῦ 1853, ἐκτὸς ἐὰν νομίζῃ ἀναγκαῖον νὰ προστεθῶσι χεῖρες τινες εἰς τὸ λογιστήριον, μέτρον, τὸ ὁποῖον θεωρῶ σχεδὸν ἀπαραίτητον, ὄχι τόσον διὰ τὴν σύνταξιν τῶν ὑποβληθησομένων ἀπολογισμῶν, ὅσον καὶ πρὸ πάντων διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ συστήματος τῶν ἐγγραφῶν εἰς τὸ λογιστήριον, διὰ τοῦ ὁποίου, ἡ Κυβέρνησις, θέλει εἰσθαι εἰς κατάστασιν νὰ ἐπιτηρῇ τὴν ἐπ' ἀκριβῶς διαχείρησιν τῶν ὑπολόγων ὑπαλλήλων της. Ἀλλὰ πρὸς τὸν σπουδαῖον τοῦτον σκοπὸν, ἀνάγκη πᾶσα, νὰ ὑπάρχῃ ἱκανὸν προσωπικὸν, τὸ ὁποῖον διαιρούμενον εἰς τμήματα ἕξ ἢ ἑπτὰ, ἕκαστον τῶν ὁποίων πρέπει νὰ σύγκηται ἀπὸ δύο τοὐλάχιστον ὑπαλλήλους, νὰ δυνηθῇ νὰ ἐπαρκῇ εἰς τὴν διοικητικὴν ἐξέλεγξιν καὶ ἰδίως τῶν εἰσπρακτέων καὶ εἰσπραττομένων ἀπὸ 42 ἐπαρχιακὰ ταμεῖα, ἔχοντα ἕκαστον δύο γενικὰ βιβλία, διότι δύο εἶναι αἱ χρήσεις αἵτινες συμβαδίζουσιν καθ' ἕκαστον ἔτος.

Ἄνευ τοῦ μέτρου τούτου δύναμαι νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι ἡ ὑπηρεσία θέλει χωλαίνει καὶ οὐδέποτε θέλομεν ἔχει τὴν ἀκριβῆ καὶ ἔγκαιρον ἐξέλεγξιν τῆς εἰσπράξεως, καὶ ἐντεῦθεν τὰ καθυστερήματα τὰ ὁποῖα, ποτὲ δὲν θέλουν παύσει, μὲ ὅσας ὑποσχέσεις καὶ ἂν σᾶς δίδωσιν οἱ ὑπουργοὶ μὲ ὅσας προσπαθείας καὶ ἂν πραγματικῶς καταβάλλουσιν οὗτοι.

Διὰ τοὺς εἰρημένους λόγους δὲν βλέπω διατί πρέπει ν' ἀνατρέχωμεν εἰς ἐργασίας προγενεστέρας, γενομένας μάλιστα εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν ἡ λογιστικὴ τάξις ἦτον εἰς τὰ βουλευτικὰ σώματα εἰς τα σπάργανά της, ὅπως ὁδηγηθῶμεν εἰς τὴν ἐξέλεγξιν τοῦ παρόντος ἀπολογισμοῦ. Ἔχομεν, κύριοι, ὁδηγὸν ἀξιόλογον εἰς τὴν προκειμένην ἐργασίαν τὸν περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμον ἐπὶ τῶν βάσεων τοῦ ὁποίου εἶναι συντεταγμένος ὁ ἀπολογισμὸς, μολονότι ὁ νόμος δὲν ἦτον ἔτι ἐψηφισμένος.

Ἐπιτρέψατέ μοι ἤδη νὰ φέρω καὶ μίαν παρατήρησιν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦ ἐλλείμματος, τὸ ὁποῖον ἔθιξε μὲν ὁ προλαλήσας φίλος μου Γερουσιαστὴς σήμερον, ἔγινεν ὅμως ἄλλοτε πολὺς λόγος εἰς τὸν περίβολον τοῦτον. Ἠθέλησε, φαίνεται, ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς νὰ καταχωρήσῃ ἁπλῶς εἰς τὰ πρακτικὰ τοῦ σώματος τὴν περὶ ἐλλείμματος παρατήρησίν του, διὰ νὰ εὑρεθῇ σύμφωνος μὲ ὅσα εἶπεν ἄλλοτε. Εἶναι διὰ τοῦτο καλὸν καὶ δίκαιον κατόπιν τῆς ἰδικῆς του παρατηρήσεως νὰ προστεθῇ καὶ ἡ ἰδική μου, διὰ νὰ ὑπάρχῃ εὐθὺς, ἀμέσως ἡ ἀναίρεσις.

Κύριοι, ὄχι μόνον ἔλλειμα δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ 1850, ἀλλ' ὡς βλέπετε, καὶ περίσσευμα· διότι ἐὰν σᾶς ζητῆται πίστωσις 86 περίπου χιλιάδων δραχμῶν, διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ μόνον παρουσιαζόμενον ἔλλειμμα, σᾶς δίδεται ὅμως συγχρόνως καὶ ἓν περίσσευμα καθυστερημάτων ἐκ δραχμῶν τριῶν περίπου ἑκατομυρίων. Ἀλλ' ἐὰν ὁ προαγορεύσας θεωρῇ ἔλλειμμα τὸ ποσὸν τῶν πιστώσεων ἐκ δραχ. 2 1|2 περίπου ἑκατομυρίων τῶν ὁποίων σᾶς ζητεῖται ἡ ἀκύρωσις, εἶναι παράδοξος ἡ αἴτησις. Δὲν εἶναι βεβαίως ἔξοδον ἐκεῖνο τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον προϋπολογήσεις χωρὶς νὰ ἐξοδευθῇ. Ὁ προϋπολογισμὸς, κύριοι, τῶν ἐσόδων παρ' ἡμῖν κατὰ μέγα μέρος εἶναι ὑποθετικὸς, ἄπειροι περιστάσεις ἐπαπειλοῦν τὴν ἐλάττωσιν τῶν προϋπολογισθέντων ἐσόδων, διὰ τοῦτο καὶ ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων, ἂν καὶ ἦναι θετικὸς καὶ ὑποχρεωτικὸς, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀπαραιτήτους καὶ τακτικὰς ἀνάγκας τοῦ Κράτους, εἶναι ὅμως ὑποθετικὸς, καὶ δὲν εἶναι διόλου ὑποχρεωτικὸς, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς προαιρετικὰς ἀνάγκας· τὰς ἀνάγκας ταύτας ὀφείλει πᾶς ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν νὰ θεραπεύῃ ἀναλόγως μὲ τὰς εἰσπράξεις τῶν ἀμφιβόλων ἐσόδων, καὶ τοῦτο, διότι πᾶσα Κυβέρνησις, καθὼς καὶ πᾶς φρόνιμος ἰδιώτης, ὀφείλει νὰ οἰκονομῇ τὰς παρούσας ἀνάγκας χωρὶς νὰ περιπλέκῃ τὸ μέλλον, καὶ χωρὶς ὁπωσοῦν νὰ ἐξοδεύῃ πέραν τῶν εἰσοδημάτων τοῦ ἔτους καὶ νὰ βαρύνῃ τοιουτοτρόπως τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἀκολούθων ἐτῶν.

Ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ ἐγένετο ἡ διαχείρησις τῆς χρήσεως 1850 καὶ ὁ παρουσιαζόμενος εἰς ὑμᾶς ἀπολογισμὸς σᾶς φέρει ἰσορροπίαν ὡς ἐγγυστα τῶν ἐξόδων μὲ τὰ ἔσοδα καὶ πρὸς τούτοις σᾶς ἀφίνει καὶ ἓν περίσσευμα ἐκ τριῶν περίπου ἑκατομμυρίων δραχμῶν· καὶ αὐτὸ τὸ περίσσευμα, κύριοι, δὲν εἶναι μῦθος. Εἰς δεκατέσσαρας μῆνας ἀφ' ὧν ἐκλείσθη ἡ χρῆσις τοῦ 1850 εἰσεπράχθησαν ἀπὸ τὰ καθυστερήματα αὐτοῦ τοῦ ἔτους δραχ. περίπου 500 χιλιάδες, καὶ ἐὰν εἶχον ὑπ' ὄψιν μου αὐτὴν τὴν

στιγμὴν καὶ τοὺς ἀπολογισμοὺς τῶν ἐτῶν 1853, 1854, καὶ 1855 ἤθελα σᾶς ἀποδείξει ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο εἰσεπράχθησαν ἐκ τοῦ αὐτοῦ καθυστερήματος ἓν ἄλλο μέγιστον ποσόν. Μαθηματικῶς λοιπὸν ἐκ τῶν ῥηθέντων ἀποδεικνύεται, ὅτι ἡ χρῆσις τοῦ 1850 μακρὰν τοῦ νὰ ἀφίσῃ ἔλλειμμα, ὡς πρὸ ὀλίγου καὶ εἰς ἄλλην ἐποχὴν διϊσχυρίσθη ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς, ἀπεναντίας ἀφίνει περίσσευμα καὶ περίσσευμα ἀρκετὰ καλόν. Ἀλλὰ καὶ πρὸς χάριν τοῦ Γερουσιαστοῦ καὶ ἂν διὰ μίαν στιγμὴν θελήσωμεν νὰ συγκρίνωμεν ἀκόμη τὰς πιστώσεις ὅσαι δὲν ἐπραγματοποιήθησαν μὲ ἔσοδα, τὰ ὁποῖα ἐβεβαιώθησαν μὲν δὲν εἰσεπράχθησαν δὲ, εὑρίσκομεν, ὅτι ὄχι μόνον δὲν ὑπάρχει κανὲν ἔλλειμμα, ἀλλ' ὑπάρχει καὶ περίσσευμα, διότι καὶ οὕτω τὸ ποσὸν τῶν καθυστερούντων ἐσόδων εἶναι ἀ ώτερον τῶν ἀκυρωθεισῶν πιστώσεων κατὰ δραχ. 500 χιλιάδας, ὥστε τὸ ἔλλειμα καθ' ὅλας τὰς ἐπόψεις δὲν ὑφίσταται, οὔτε εἰς τὴν πρᾶξιν οὔτε εἰς τὴν θεωρίαν, οὔτε εἰς τὴν οὐσίαν, οὔτε εἰς τοὺς τύπους. Ἐπανερχόμενος ἤδη εἰς τὸ κυρίως ἐπασχολοῦν ἡμᾶς ζήτημα περὶ τύπων, ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω, ὅτι καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ μέλλον καὶ ῥητῶς ἀπὸ τοῦ 1853 ὁ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμος ἐξασφαλίζει ἀποχρώντως τὴν ὑπηρεσίαν· καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν σύνταξιν τῶν ἀπολογισμῶν μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, δύναμαι νὰ σᾶς βεβαιώσω, ὅτι ὁ τύπος καθ' ὃν εἶναι συντεταγμένος ὁ ὑπὸ συζήτησιν ἀπολογισμὸς, προσφέρει ὅλας τὰς ἐγγυήσεις, διότι δὲν ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὰς βάσεις τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου, μολονότι, τὸ ἐπαναλαμβάνω δὲν εἶχε καμμίαν τοιαύτην ὑποχρέωσιν ὁ συντάξας αὐτὸν ὑπουργός. Ἐκεῖνο δὲ τὸ ὁποῖον θεωρῶ οὐσιωδέστατον καὶ ἀναβολῆς ἀνεπίδεκτον ζήτημα εἶναι ἡ κατάρτισις τοῦ λογιστηρίου καὶ τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, ἐκείνων τῶν δύο ἀπαραιτήτων ὑπηρεσιῶν διὰ τὴν ἀκρίβειαν τῆς διαχειρίσεως τοῦ δημοσίου πλούτου, εἰς τρόπον ὥστε καὶ εἰς τὸ ἓν καὶ εἰς τὸ ἄλλο νὰ γίνηται ἐγκαίρως καὶ ἀκριβῶς, ὅ,τι ἀπαιτεῖται· διότι τότε μόνον καὶ ἡ ὑπηρεσία καλῶς θὰ βαδίζῃ καὶ τὰ νομοθετικὰ σώματα θὰ εὐκολυνθῶσι μεγάλως εἰς τὴν ἐξέλεγξιν τῶν ἀπολογισμῶν· καὶ ἐὰν, τὸ ἐπαναλαμβάνω, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀπαιτεῖται προσθήκη προσωπικοῦ εἰς τὸ λογιστήριον, δὲν πρέπει νὰ ἀναβληθῇ τοιαύτη πρότασις ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργείου, οὔτε ὑμεῖς πλέον νὰ δυσκολευθῆτε νὰ τὴν ἐπιψηφίσητε. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον λυποῦμαι, διότι δὲν ἔχω καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ νὰ εἴπω. Δὲν θέλω νὰ ἐπαναλάβω ὅ,τι πολλάκις περὶ αὐτοῦ τούτου ἐλάλησα, περιορίζομαι σήμερον

νὰ παρατηρήσω ὅτι αὐτὸ τὸ συμβούλιον ἐνῷ ἔπρεπε νὰ ἦναι τὸ φθηνότερον παντὸς ὑπολόγου, ἕνεκα τῆς τακτικῆς ἦν μέχρι τοῦδε ἐβάδισε, κατέστη γελοῖον. καὶ ἡ βραδύτης τῆς ἐξελέγξεως τῆς διαχειρίσεως ἑνὸς ὑπολόγου ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἀτόπων, θέλει γεννήσει τὴν ἀταξίαν τοῦ νὰ μὴν ἔχωμεν ὑπαλλήλους τοὺς ἱκανωτέρους, διότι ἡ ὑποθήκη τῶν κτημάτων, ἥτις ἀπαιτεῖται διὰ πάντα ὑπόλογον, μένουσα δεσμευμένη διὰ πολλὰ ἔτη ἕνεκα τῆς βραδύτητος ταύτης ἂν καὶ ἡ διάρκεια τῆς ὑπηρεσίας ἑνὸς ὑπαλλήλου εἶναι ἐνίοτε ὀλιγόμηνος, ἀποδειλιᾷ ἱκανὸν καὶ τίμιον πολίτην νὰ ζητήσῃ, ἢ νὰ δεχθῇ νὰ γίνῃ ὑπάλληλος· ἐνῷ ἡ ἄμεσος ἐξέλεγξις τῆς διαχειρίσεώς του ὄχι μόνον τὸν ἀπαλλάττει ἀπὸ τὰς κακὰς συνεπείας τῆς πολυχρονίου ὑποθήκης τῶν κτημάτων του, ἀλλὰ χρησιμεύει καὶ ὡς πέλεκυς εἰς τὸν τράχηλόν του, καὶ δὲν εἶναι ἀμφιβολία, ὅτι τὸν καθιστᾷ πάντοτε πολὺ προσεκτικώτερον εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του.

Πρὶν τελειώσω, κύριοι, ἐπιτρέψατέ μοι καὶ μίαν τελευταίαν παρατήρησιν, καθόσον ἀφορᾷ τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν. Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι ὑπάρχει ἀταξία τις εἰς τὸν ἀπολογισμὸν αὐτοῦ τοῦ ὑπουργείου, καθόσον αἱ πιστώσεις ἑνὸς κεφαλαίου ἐχρησίμευσαν εἰς ἄλλων κεφαλαίων ἀνάγκας· ἀλλὰ σημειώσατε, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο ὑπέστη ἐπίσης μεταβολὰς τοῦ προσωπικοῦ κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο καὶ ἡ διοίκησις αὐτοῦ ἤλλαξε χεῖρας ϛ'. πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ νόμου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ τὸ ὑπουργεῖον ἐκεῖνο ἐβάδισεν ὁδὸν ἰδιόρρυθμον, καὶ καθόσον ἡ πεῖρα ἐβεβαίωσε παρετηρήθη, ὅτι διὰ νὰ συμμορφωθῇ καὶ αὐτὸ μὲ τὴν κοινὴν κάν τάξιν, τὴν ὁποίαν ἐπρόκειτο νὰ ἐφαρμόσωμεν εἰς ὅλον τὸ δημόσιον λογιστικὸν, ὁ νόμος τοῦ 1852 περὶ δημοσίου λογιστικοῦ ἠναγκάσθη νὰ ὁρίσῃ μίαν προκαταβολὴν ἐκ δρ. 500 χιλιάδων διὰ τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο, ὅπως παρεχώρησεν ἑτέραν ἐκ δραχ. 200 χιλιάδων διὰ τὸ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν. Ὥστε τὴν τάξιν τῆς διαχειρίσεως ἐκ τῶν δύο τούτων ὑπουργείων δὲν δυνάμεθα εὐλόγως ν' ἀπαιτήσωμεν εἰμὴ ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1853.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς κύριος Μαγγίνας ἀπήντησε.

Δὲν εἶναι δίκαιον νομίζω ὁ κύριος Χρηστίδης νὰ ἀντικρούσῃ τὴν ἰδέαν μου τὴν ὁποίαν μὲ τόσην ἀβροφροσύνην ἀνέφερα διὰ τὸ ἔλλειμμα ἐκ δραχ. 2,463,713·60 τὸ ὁποῖον εἶναι πραγματικὸν ὅπως τὸ ζήτημα ἦτο τὸ 1851 ὅτε ἐγένετο ἡ συζήτησις συμφώνως μὲ τὸ ὁποῖον ἐξέθηκα ἤδη· οὔτε τότε ἐπρόκειτο οὔτε ἤδη ἐγὼ ἀνέφερα περὶ τοῦ βεβαιωθέντος ποσοῦ τῶν εἰσο-

δημάτων καὶ τῶν πραγματοποιηθησομένων πληρωμῶν ὅπως τὸ ὑπουργεῖον εὐκολυνθῇ, τὸ ζήτημα ἦτο τὸ **1851** ὅτι τὰ προϋπολογισθέντα ἔξοδα εἶναι ὁριστικὰ καὶ θέλει προκύψει ἔλλειμμα μεταξὺ τῶν πραγματικῶς εἰσπραχθησομένων ἐσόδων καὶ τῶν προϋπολογισθέντων ἐξόδων πολὺ ἀνώτερον καὶ ὅστις ἀμφιβάλει ἂς θεωρήσῃ τὰ πρακτικὰ τῆς Γερουσίας τοῦ **1851**. Ἀνέφερεν ὁ Κ. Χρηστίδης ὅτι ἐκ τῶν βεβαιωθέντων ἐσόδων τοῦ **1850** ἄφησε καθυστερήματα εἰσπρακτέα εἰς τὰ ἑπόμενα ἔτη δρ. **2,963,391:72**· εἰς ταῦτα ἀρκεῖ ἡ ἀπάντησις τοῦ ὅτι, ὅλων τῶν ἐτῶν τὰ βεβαιωθέντα ἔσοδα ἀφίνουσι καθυστερήματα διὰ νὰ εἰσπραχθῶσιν ὅσα εἶναι δυνατὸν εἰς τὰ ἑπόμενα ἔτη καὶ πρὸς ἀναπλήρωσιν αὐτῶν εἰσπράττονται ἀπὸ τὰ παρελθόντα καθυστερήματα· ἀπὸ δὲ τοῦ μνησθέντος μένοντος ποσοῦ τοῦ **1850** εἰσεπράχθησαν τὸ **1851** δραχ. **150,000** καὶ ὀλίγον περισσότερα τὸ **1852**, ἐνῷ ἀπὸ τὰ παλαιὰ καθυστερήματα εἰσεπράχθησαν τὸ **1850** δραχ. **1,300,000**.

Δὲν συμφωνῶ εἰς τὴν ἰδέαν τὴν ὁποίαν ἀνέφερεν ὁ Κ. Χρηστίδης διὰ νὰ αὐξήσῃ τὸ προσωπικὸν τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν, ἐκτὸς ὀλιγωτάτων ἀναποφεύκτων ἐξαιρέσεων· τὸ προσωπικὸν γενικῶς θεωρούμενον δὲν εἶναι ὀλίγον, ὥστε δὲν ἀπαιτεῖται εἰμὴ νὰ ἔχῃ εἰδικὰς γνώσεις εἰς τὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὴν ὁποίαν διορίζεται ἕκαστος.

Ὅπα δὲ ἀνέφερε περὶ τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, νομίζω, ὅτι εἰσὶ πρόωρα καὶ πιστεύω ὅτι θέλει πεισθῇ καὶ νὰ εὑρεθῇ σύμφωνος μὲ ἐμὲ ὅτι δὲν εἶναι ἤδη ὁ κατάλληλος καιρός.

Κατόπιν ἐπέφερεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος.

Ὁ τελευταῖος λαλήσας, Κ. Μαγγίνας ἐν τῇ δευτέρᾳ αὐτοῦ ὁμιλίᾳ ἤρξατο μὲ τὰς φράσεις « δὲν ἔρχομαι νὰ ἐκθέσω ἀντικείμενα ξένα τοῦ προκειμένου, δὲν ἔρχομαι νὰ ἀπασχολήσω ὑμᾶς μὲ τὸ τί ἔλαβε χώραν εἰς τὸ περὶ ἐξωτερικοῦ δάνειου Ροτσχίλδ καὶ τὰ τοιαῦτα· ἀλλ' ἔρχομαι νὰ ἐπαναλάβω, ὅτι ὁ ἀπολογισμὸς ἐπειδὴ συνετάχθη ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ παλαιοῦ λογιστικοῦ συστήματος ἔχει καλῶς· καὶ νὰ προσθέσω, ὅτι βραδύτερον θέλω ἐκθέσει ποῦ ὑπάρχει ἡ ἔλλειψις, ποῦ τὰ προσκόμματα εἰς τὸ περὶ ἀπολογισμῶν, ἐπειδὴ σήμερον δὲν βλέπω τὸν ἁρμόδιον εἰς τοῦτο καιρὸν καὶ τὰ τοιαῦτα. »

Κύριοι ! πιστεύω, ὅτι ἀκούντως κατενοήσατε τὸν σκοπὸν τοῦ προλαλήσαντος διὰ τῶν φράσεών σου τούτων, καὶ μάλιστα διὰ τῆς λεπτομεροῦς ἀπαριθμήσεως τῶν διαφόρων ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν πρὸ ὀλίγου ἐπραγματεύθην, ὅτι ἠθέλησε νὰ μὲ καταδείξῃ

ὀχληρόν. Ὁμολογῶ, κύριοι, ὅτι πιθανὸν νὰ σᾶς ἐφάνην κατά τι τοιοῦτος διηγούμενος σχετικὰ προηγούμενα, ἀλλ' ἐὰν τις συγκρίνῃ τὴν ἰδικήν μου ἐνόχλησιν, (ἂν ὑποτεθῇ τοιαύτη) ἐκθέτοντος ἀντικείμενα σχέσιν ἔχοντα μὲ τὸν ἀπολογισμόν, μὲ τὴν ἰδικήν του σιωπὴν καὶ ἐπιφύλαξιν τοῦ νὰ ἐκθέσῃ εἰς ἄλλην περίστασιν ὅ,τι νομίζει, ὅτι ἐλλείπει πρὸς τακτοποίησιν τοῦ τοιούτου σπουδαίου ἔργου τοῦ ἀπολογισμοῦ, τότε ἀδιστάκτως θὰ προτιμήσῃ τὸ πρῶτον. Καὶ ταῦτα εἰς ἀπάντησιν τοῦ προλαλήσαντος, καθόσον περιττόν, νομίζω, νὰ ἐπαναλάβω ἐκεῖνο ὅπερ εἶπον εἰς τὴν πρώτην μου ὁμιλίαν, ὅτι λόγος ἰσχυρὸς δὲν εἶναι νὰ παραδεχθῶμεν ὡς καλῶς ἔχοντα τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ κράτους συνταχθέντα κατὰ τὸ παλαιὸν λογιστικὸν σύστημα.

Ἔρχομαι ἤδη νὰ ἀπαντήσω καὶ εἰς τὸν φίλον μου, Κ. Χρηστίδην, ὅστις, ἂν καὶ ἀναγνωρίζῃ τυπικὰς λογιστικὰς ἐλλείψεις τοῦ ἰσχύοντος νόμου εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν ἀπολογισμόν, διότι ὅμως συνετάχθη κατὰ τὸ **1850** ὅτε ἴσχυεν ὁ παλαιός, συνιστᾷ καὶ ὁ ἴδιος, τὴν παραδοχήν του· τὸ δὲ περιεργότερον, ὅπερ πολλὴν μοὶ ἐπροξένησεν ἐντύπωσιν, εἶναι τὸ ἑξῆς. Ἀναγνωρίζει, εἶπε τυπικὰς ἐλλείψεις εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν τοῦτον ἀπολογισμόν, βεβαιοῖ ὅμως, ὅτι εἰς τὴν οὐσίαν του, εἶναι ἀκριβής.

Ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς ἐδύνατο νὰ εἴπῃ — Ναὶ — ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ταύτην καὶ νὰ ἐκφράσῃ γνώμην καὶ νὰ συστήσῃ αὐτὴν εἰς τὴν Γερουσίαν. Ὡς ὑπουργὸν ὅμως ἐπειδὴ ὁ προκείμενος ἀπολογισμὸς ἀφορᾷ αὐτὸν ὑπουργὸν ὄντα κατὰ τὸ **1850**, δὲν δύναμαι νὰ τὸν ἀκούσω, καὶ δὲν δύναμαι, κύριοι, διότι ὑπουργὸς ὑπεύθυνος δὲν δύναται νὰ βεβαιώσῃ αὐτὸς ὁ ἴδιος τὰς πράξεις του· πιστεύω, ὅτι λέγει ἀλήθειαν ἀλλ' ἡ ἀλήθεια αὕτη τοῦ ὑπουργοῦ πρέπει νὰ περιβάλλητε μὲ ὅλας τὰς λογιστικὰς διατυπώσεις τοῦ ἰσχύοντος νόμου, καὶ μὲ τὴν ἀναγκαίαν ἔκθεσιν τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, ὅπερ προηγουμένως εἶναι ὀρθὸν νὰ τὸν ἐξελέγξῃ καὶ μετὰ ταῦτα νὰ ὑποβάλλεται εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῶν Βουλῶν. Παρακατιών, ὁ ἔντιμος Γερουσιαστής, μὲ τὴν συνήθη του ἱκανότητα περὶ τὸ ἀγορεύειν, ἤγγισε καὶ τὸ περὶ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου ζήτημα· ἀλλὰ τί μᾶς εἶπε ; ἂς δεχθῶμεν τοῦτο ὅπως ἔχει ἐπὶ τοῦ παρόντος, καὶ ἂς ἀναμένωμεν, διὰ τοῦ χρόνου τὸ καλήτερον. Ὄχι, κύριοι, δὲν συμφωνῶ εἰς τὰ συμπεράσματά του ταῦτα, διότι δὲν θέλω νὰ παραδεχθῇ ἡ Γερουσία κακὴν ἀρχήν, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀνάγκης. Περὶ τῆς ἀτελείας καὶ ἀδρανείας τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου καὶ ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς, κατὰ τὸ **1849** πολλοὺς καὶ ἰσχυροὺς λόγους

ἐξέθηκε καὶ πολλάκις, τόσον εἰς τὴν Γερουσίαν ὅσον καὶ εἰς τὸν ἄλλον περίβολον, πολὺς περὶ τούτου ἐγένετο λόγος· ἀλλ' ὅλα ταῦτα πρὸς τί ἐχρησίμευσαν κύριοι; εἰς οὐδὲν δυστυχῶς μέχρι σήμερον. Διὰ ταῦτα ἡ Γερουσία πρέπει νὰ προβῇ πλέον εἰς τὰ πράγματα καὶ δι' αὐτῶν τῶν πραγμάτων πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν, ὅ,τι καλὸν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ· πρέπει, λέγω, νὰ ἐπιστραφῇ ὁ ἀπολογισμός, νὰ τακτοποιηθῇ κατὰ τοὺς τύπους, καὶ ἐν γένει, οἱ ἀπολογισμοὶ πρέπει νὰ ἐπεξεργάζωνται προηγουμένως ἀπὸ τὸ Συνέδριον καὶ μετὰ ταῦτα νὰ ὑποβάλλωνται εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῶν Βουλῶν. Οὐδεμία βία ὑπάρχει, κύριοι· οὐδεὶς κίνδυνος ἐπίκειται ὅπως ἐπισπεύσωμεν τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἀπολογισμοῦ· τόσα ἤδη ἔτη παρῆλθον ἐπὶ ματαίῳ ἕνεκα τῶν δυσκολιῶν. Θέλει εἶσθαι ὀλιγώτερον τὸ κακὸν, ἂν ἀναβάλωμεν ἐπί τινα χρόνον παρὰ ν' ἀποφασίσωμεν ἐπὶ τοιούτου ἀπολογισμοῦ οἷος ὁ προκείμενος. Ἐκτὸς δὲ τούτου, παραδεχόμενοι τοιούτους ἀπολογισμοὺς, ὄχι μόνον θέλει ἐκλείψει ἡ ἰδέα τοῦ φόβου εἰς τοὺς ὑπουργοὺς, ὅτι μέλλουν νὰ δώσωσι λόγον διὰ τὸν ἀπολογισμὸν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀδράνειαν τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, ὅπως πολλάκις ἐρρέθη ἐνταῦθα, θέλομεν ἐνισχύει. Τὸ ἔργον τοῦ ἀπολογισμοῦ, κύριοι, εἶναι τὸ σπουδαιότερον, ἂς μὴν ἐπισπεύσωμεν εἰς τὴν ἀπόφασίν μας, ἂς τὸ σκεφθῶμεν ἐπί τινας ἡμέρας ἀκόμη, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, προτείνω, τουλάχιστον νὰ διευθύνωμεν τὸ ὑπ' ὄψιν μας ἔργον τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς, εἰς μίαν ἄλλην ἐπιτροπὴν διὰ νὰ σκεφθῇ καὶ αὕτη καὶ μᾶς φέρει ἔκθεσιν τελειοτέραν καὶ γνώμην ὁριστικὴν, καθότι ὡς παρατηρεῖτε κύριοι, ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὴν ἔκθεσίν της δὲν προέρχεται εἰς καμμίαν γνώμην, ἂς ὠφεληθῶμεν, κύριοι, ἀπὸ τὴν περίστασιν· διότι εἰς τὸν ἄλλον περίβολον, ὡς σᾶς εἶναι γνωστὸν ὑπάρχει σήμερον διάφορος γνώμη περὶ ἀπολογισμοῦ, παρ' ἐκείνην, ἥτις ὑπῆρξεν, ὅτε ἐψηφίσθη ὁ ὑπὸ τὴν συζήτησίν μας, καὶ ἡ ὁποία γνώμη ἐντὸς ὀλίγου θέλει ἀναπτυχθῇ καὶ συζητηθῇ ἐκεῖ.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας.

Ὑποστηρίζων τὴν γνώμην τοῦ τελευταίου λαλήσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ συμπληρῶ αὐτὴν οὕτως· ὁ ἀπολογισμὸς περὶ οὗ ἡ συζήτησις, νὰ ἐπιστραφῇ πρὸς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ὅπως καταρτισθῇ συμφώνως πρὸς τοὺς τύπους τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου, καὶ εἰσαχθῇ ἐκ νέου εἰς τὴν ὑφισταμένην Βουλήν· τοιαύτη ἦτο ὡς ἔγγιστα ἡ γνώμη μου ἐξ ὑπαρχῆς, ὅτε ἐπεσπεύδετο ἡ εἰσαγωγὴ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τοῦ

ἀπολογισμοῦ οὗ τούτου ἐπιτροπῆς· εἶπον τότε ὅτι ὁ καιρὸς παρῆλθεν ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο διότι ἡ παραδεχθεῖσα αὐτὸ Βουλὴ δὲν ὑφίσταται ἀλλ' ἀντεκατεστάθη κατὰ τὴν συνταγματικὴν τάξιν παρ' ἑτέρας Βουλῆς συγκειμένης κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος ὑπὸ νέων μελῶν· λέγω δὲ καὶ ἤδη, ὅτι ὁ καιρὸς θεωρεῖται παρελθὼν ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο τοῦ ἀπολογισμοῦ, διότι ἐὰν ἡ Γερουσία τροποποιήσῃ καθ' ἓν ἢ κατὰ πολλὰ ἄρθρα τὸν ἀπολογισμὸν, ἀνάγκη νὰ εἰσαχθῇ οὗτος ἐκ νέου εἰς τὴν Βουλὴν, ὅπως ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ ἐπενεχθεῖσαι τροπολογίαι· ἀλλὰ τῆς Βουλῆς ἐκείνης, ἥτις παρεδέξατο καὶ ἐπεψήφισε τὸν ἀπολογισμὸν, μὴ ὑπαρχούσης, ἡ νέα Βουλὴ δὲν δύναται ἐκ τοῦ προχείρου νὰ ἐξετάσῃ τὸ ἀφορῶν τὰς τροπολογίας ταύτας ζήτημα, ἀλλὰ καθῆκον ἔχει νὰ ἐξετάσῃ τότε ἐξ ὑπαρχῆς τὸ ὅλον τοῦ ἀπολογισμοῦ ὅπως ἔλθει εἰς νέαν ὁριστικὴν ἀπόφασιν ἐπ' αὐτοῦ· ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς κατὰ συνταγματικὸν ἔθιμον, ἰσχύον καὶ εἰς ἄλλα συνταγματικὰ ἔθνη, ὀφείλει ἐπίσης τότε νὰ εἰσαγάγῃ ἀρχικῶς τὸν ἀπολογισμὸν εἰς τὴν νέαν Βουλὴν, διὰ τὰ περαιτέρω, καθόσον τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι λελυμένον· καὶ τούτου οὕτως ἔχοντος συμφερώτερον εἶναι νὰ ἐπιστραφῇ ἀπὸ τοῦδε ὁ ἀπολογισμὸς εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν ὅπως καταρτισθῇ συμφώνως πρὸς τοὺς τύπους καὶ εἰσαχθῇ ἐξ ὑπαρχῆς εἰς τὴν νέαν Βουλὴν, τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον ἀφοῦ πᾶν νομοσχέδιον μένον ἐκκρεμὲς κατὰ τὴν λῆξιν τῆς περιόδου θεωρεῖται ὡς χάρτης ἄγραφος, κατὰ μείζονα λόγον θεωρεῖται ἄκυρον τὸ παρὸν Νομοσχέδιον, διότι ἔμεινε καὶ μένει ἐκκρεμὲς μετὰ τὴν λῆξιν δύω περιόδων, τουτέστι μετὰ τὴν ἀντικατάστασιν οὐ μόνον τῆς ἐπιψηφισάσης τὸν ἀπολογισμὸν Βουλῆς τῆς Γ'. Περιόδου, ἀλλὰ καὶ ἐκείνης τῆς Δ'. Περιόδου· διὰ τοὺς ἀνωτέρω λοιπὸν λόγους τοὺς ἀφορῶντας τοὺς τύπους καὶ τὴν συνταγματικὴν τάξιν, καθ' ἣν κανονίζεται ἡ πορεία πολλῶν συνταγματικῶν ἐθνῶν, προτείνω νὰ μὴ συζητήσωμεν τὸν παρόντα ἀπολογισμὸν, ἀλλὰ νὰ τὸν ἐπιστρέψωμεν εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν ὅπως εἰσάξῃ αὐτὸν ἐξ ὑπαρχῆς εἰς τὴν ὑπάρχουσαν Βουλήν· ἐπειδὴ δὲ ὁ λόγος περὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ ἔρχομαι νὰ εἴπω τινὰ καὶ περὶ τῆς συντάξεως τῶν λογιστικῶν πινάκων μεθ' ὧν οὗτος συνοδεύεται· ἄρθρον τι τοῦ Συντάγματος διακελεύει τὴν ὅσον ἐνεστι ταχύτερον ἁπλοποίησιν τῆς ὑπηρεσίας· ἀλλ' ἀντὶ ἁπλοποιήσεως ἡ ὑπηρεσία εἰς τὸ σύστημα αὐτὸ τῶν λογιστικῶν πινάκων μάλιστα περιεπλέχθη εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὥστε ἐγὼ αὐτὸς δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω ὁποία ἡ ἐν αὐτοῖς διαχείρισις. Εἶδον, κύριοι, λογιστι-

κὸν πινάκιον συντεταγμένον ἐπὶ μιᾶς σελίδος ἤτοι ἐφ' ἑνὸς ὀγδόου τυπογραφικοῦ χάρτου σωματείου τινὸς διαχειρίσεως 60 περίπου χιλιάδων δραχμῶν καὶ δὲν ἐνόησα τὸ παραμικρόν· ἐπέδειξα τοῦτο εἰς ἄνδρα ἐνασχοληθέντα περὶ τε τὰ ναυτιλιακὰ καὶ ἐμπορικὰ ἔργα· ἄρησα αὐτὸ ὑπὸ τὴν μελέτην του ἐπὶ τρεῖς περίπου ἡμέρας καὶ ὅμως ἤκουσα καὶ παρ' αὐτοῦ ὅτι οὐδὲν ἠδυνήθη νὰ ἐννοήσῃ ἐπὶ τοῦ πίνακος τούτου· ἐπέδειξα τὸ πινάκιον τοῦτο καὶ εἰς τινα ὑπάλληλον τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, ἀλλὰ καὶ παρὰ τούτου ἤκουσα ὅτι οὐδὲν ἠδυνήθη νὰ ἐννοήσῃ· τί λοιπὸν ἐξάγεται ἐκ τούτου; ὅτι τὸ πᾶν συγχέεται διὰ νὰ μένῃ τοῦτο ὡς μία ἀποκάλυψις μαθηματικὴ εἰς τὴν ὁποίαν δὲν δύναται νὰ εἰσχωρήσῃ εἰμὴ ὁ εἰδικὸς περὶ τὴν λογιστικότητα ταύτην ἄνθρωπος· ἀλλ' ἡ εἰδικότης κύριοι, συνίσταται εἰς τὴν περιπλοκὴν καὶ αὐτῆς τῆς ἁπλουστάτης προσθέσεως καθ' ἣν δύω καὶ δύω ἀποτελοῦσι τὸν ἀριθμὸν τέσσαρα; ποῦ δέ ἐστιν συγχρόνως καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Συντάγματος προβλεπομένη ἁπλοποίησις; αὕτη κύριοι, συνίσταται οὐχὶ εἰς τὴν αἰνιγματώδη σύνταξιν τῶν πινάκων, ἀλλ' εἰς τὸν τρόπον ἐκεῖνον τῆς συντάξεως τὸν ὁποῖον ἐννοοῦσιν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ἅμα λάβωσιν ὑπ' ὄψιν πᾶσαν λογιστικὴν πρᾶξιν· τὸ ἔργον τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου δὲν ἔχει σχέσιν τινὰ μετὰ τῶν ἔργων τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων, καθόσον τοῦτο ἄμεσον σχέσιν ἔχει μετὰ τῶν ἔργων τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν ὑπαλλήλων αὐτῆς ἀρχῶν διὸ καὶ εὐλόγως τὰ Νομοθετικὰ Σώματα ἀπαιτοῦσιν ἐκ μόνης τῆς Κυβερνήσεως τὸ νὰ ὑποβάλλωνται κατ' ἔτος ἐνώπιον αὐτῶν ὅ τε προϋπολογισμὸς καὶ ὁ ἀπολογισμὸς συντεταγμένοι σαφῶς καὶ περιβεβλημένοι μὲ τοὺς τύπους ἐκείνους οἵτινες δικαιολογοῦσιν εὐκρινῶς πᾶσαν λογιστικὴν πρᾶξιν, εἴτε ἐν περιπτώσει μειώσεως, εἴτε ἐν περιπτώσει αὐξήσεως παντὸς ἐσόδου καὶ ἐξόδου· ἐὰν φέρ' εἰπεῖν λάβω ὑπ' ὄψιν τὴν ἁπλουστάτην πρᾶξιν ὅτι ἀπέναντι τῶν προϋπολογισθέντων δι' ἀποζημιώσιν τῶν μελῶν τῆς Γερουσίας ἐλαπανήθησαν ἐπὶ ἔλαττον δραχμαὶ τόσαι διὰ τὸν λόγον τῆς ἀποδιώσεως τῶν δεῖνα ἢ δεῖνα Γερουσιαστῶν, ἐννοῶ εὐκόλως τὸν λόγον τῆς μειώσεως ὡς δύναμαι νὰ ἐννοήσω καὶ τὸν λόγον τῆς αὐξήσεως, ὅταν αὕτη τοσοῦτον ἁπλῶς καὶ καθαρῶς φέρεται ἐφ' ἑκάστου κεφαλαίου καὶ ἄρθρου διαχειρίσεως καὶ οὐχὶ συγκεχυμένως ὅπως εἰς τοὺς παρόντας λογιστικοὺς πίνακας· ἀλλὰ μήπως εἰς τὰ Κράτη ἐκεῖνα εἰς τὰ ὁποῖα δὲν ὑπάρχουσι συνέδρια καὶ τύποι λογιστικοὶ τὰ πράγματα ἐνεργοῦνται οὕτως, ἄνευ δηλονότι λογιστικῶν τύπων καὶ δηλώσεων

τοῦ Συνεδρίου, δὲν διευθετοῦνται καλῶς; ἀπαντῶ ὅτι εἰς τὰ ἔθνη ἐκεῖνα ἡ λογιστικὴ ὑπηρεσία εἶναι ἁπλουστάτη καὶ ὡς τοιαύτη διέπει ἐπιτυχῶς τὰ τῶν ἐθνῶν ἐκείνων οἰκονομικὰ πράγματα· διὰ τοὺς λόγους τούτους δὲν πρέπει ἐπὶ τοσοῦτον νὰ ἀπαιτῶμεν νὰ ἔρχωνται οἵ τε προϋπολογισμοὶ καὶ οἱ ἀπολογισμοὶ περιβεβλημένοι μὲ τύπους πολυπληθεῖς καὶ δηλώσεις ἢ ἀποφάσεις τοῦ Συνεδρίου, ὅσον πρέπει νὰ ἀπαιτῶμεν νὰ ἔρχωνται συντεταγμένοι σαφῶς καὶ καθαρῶς, ὅπως ἐννοῶνται παρὰ παντὸς ὅστις ἤθελε λάβει αὐτοὺς ὑπ' ὄψιν.

Παρετήρησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας· ἡ φράσις τοῦ προλαλήσαντος, ὅτι τὸ ζήτημα τῆς νέας εἰσαγωγῆς τῶν κατὰ τὴν λῆξιν τῆς περιόδου μενόντων ἐκκρεμῶν νομοσχεδίων εἶναι λελυμένον δὲν εἶναι ἀληθὲς, καθόσον τὸ ζήτημα τοῦτο ὑπὸ τὴν γενικὴν αὐτοῦ ἔποψιν ἔμεινε μέχρι τοῦδε ἄλυτον, ἂν καὶ κατὰ διαφόρους περιστάσεις ἐρρέθησαν πολλά· ὑπὸ τὴν εἰδικὴν ὅμως τοῦ παρόντος ἀντικειμένου ἔποψιν ἐλύθη ἀντιστρόφως τῆς ἰδέας τοῦ προλαλήσαντος διότι ἀπεφασίσθη καθ' ὅλας τὰς λήξεις τῶν Συνόδων καὶ Περιόδων νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν ἐξέλεγξιν τοῦ ἀπολογισμοῦ ἡ ἀπ' ἀρχῆς διορισθεῖσα ἐπιτροπὴ καὶ νὰ φέρῃ τὴν περὶ τούτου ἔκθεσιν· μένουσι λοιπὸν νὰ ἀποφασισθῶσιν ἤδη πρὸ παντὸς ἄλλου οὐσιαστικοῦ ζητήματος αἱ δύο προτάσεις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χατζίσκου εἰπόντος νὰ παραπεμφθῇ τὸ ἔργον τοῦ ἀπολογισμοῦ εἰς τὴν ἰδίαν ἢ εἰς ἄλλην ἐπιτροπὴν ὅπως παρουσιασθῇ εἰδικὴ γνώμη περὶ τοῦ κύρους ἢ μὴ αὐτοῦ, καὶ τοῦ Κ. Ψύλλα προτείναντος νὰ ἐπιστραφῇ ὁ ἀπολογισμὸς εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν διὰ νὰ εἰσαχθῇ ἐκ νέου εἰς τὴν ὑπάρχουσαν Βουλὴν περιβεβλημένος μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων τύπων.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης. Πᾶν ὅ,τι ἐπρότεινεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας ἐνισχύεται ὑπ' αὐτῶν τῶν πρακτικῶν τῆς Γερουσίας ἅτινα ἔχει ὑπ' ὄψιν του, ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἰσχυρίζεται ὁ προλαλήσας Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας πιθανὸν νὰ ἦναι ἀληθὲς, ἀλλ' εἰσέτι δὲν ὑπάρχει γνωστόν· τούτου ἕνεκα προτείνω τὴν ἀναβολὴν τῆς περαιτέρω συζητήσεως ἐπὶ τὴν αὔριον ὅπως λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὰ πρακτικὰ, καὶ ἐλθωμεν εἰς τὴν ἀπόφασιν ἐν γνώσει τοῦ πράγματος· ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν τοῦ ζητήματος παρατηρῶ, ὅτι ἡ θέσις τούτου ἀλάσσει ἤδη καθόσον πρόκειται νὰ λυθῇ σχετικῶς ὡς πρὸς τὸ ἕτερον Βουλευτικὸν Σῶμα, τὴν Βουλὴν καὶ δέον νὰ λυθῇ τοῦτο ὅπως δικαιολογημένως ἀνέπτυξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης.

Πρὸ ὀλίγου ἐρρέθη ὑπὸ τοῦ ἰδίου μάλιστα Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα, ὅτι ἡ Γερουσία ἀπεφήνατο πολλάκις νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ ἐκθέσεως ἡ ἐξυπαρχῆς διορισθεῖσα ὑπὸ τῶν τμημάτων ἐπιτροπὴ ἄνευ τινος μεταβολῆς· ἡ Γερουσία λοιπὸν ἀποφασίσασα δὶς καὶ τρὶς τοιουτοτρόπως ἐννόησε βεβαίως ὅτι αὐτὴ καὶ μόνη ἡ ἐπιτροπὴ πρέπει νὰ φέρῃ τὴν ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ ἔκθεσιν, καὶ ὅτι αὐτὴν νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν της εἰδικῶς εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἀπόφασιν τοῦ ἀπολογισμοῦ· ὥστε πᾶς λόγος περὶ ὑποστηρίξεως τῆς ἐναντίας ἰδέας ἀποβαίνει ὅλως διόλου ἀνίσχυρος.

Προσέθηκεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἐκτὸς τῶν ἰσχυρῶν λόγων οὓς ὁ προαγορεύσας ἔντιμος Γερουσιαστὴς ἀνέφερεν, ὑπάρχει καὶ ὁ ἰσχυρότερος πάντων λόγος, ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀπολογισμοῦ ὑφίσταται εἰδικὴ ἀπόφασις τῆς Γερουσίας τὴν ὁποίαν οὐδεὶς δύναται νὰ ἀναιρέσῃ καὶ ἐπειδὴ συντόμως θέλει ἔλθει ἐνώπιον τοῦ Σώματος τῆς Γερουσίας τὸ ζήτημα τοῦ τρόπου καθ' ὃν πρέπει νὰ ἐξελέγχωνται ὑπὸ τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων οἱ ἀπολογισμοί, ζήτημα ὅπερ παρεξηγήθη ἀπέναντι τῶν διαφόρων διατάξεων τοῦ λογιστικοῦ Νόμου, ἐπιφυλάττομαι νὰ λαλήσω περὶ αὐτοῦ ὅταν προταθῇ εἰς συζήτησιν τοῦτο· ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ λέγω, ὅτι ἔχετε ἐνώπιόν σας ἐργασίαν τινὰ λαβοῦσαν χώραν κατὰ τοὺς τύπους ἄλλων Νόμων ἢ τῶν ὑπαρχόντων, καὶ δὲν δικαιοῦσθε νὰ εἴπητε, ὅτι θέλομεν νὰ ἐξετάσωμεν αὐτὴν ὑπὸ τὸ κράτος μεταγενεστέρων Νόμων. Ἐκφράζω μάλιστα τὴν εὐχαρίστησίν μου πρὸς τὸν τότε ὑπουργὸν, Γερουσιαστὴν Κ. Χρηστίδην, διότι ἠδυνήθη νὰ συντάξῃ τὸν παρόντα ἀπολογισμὸν καθ' ἣν περίστασιν ἦτο ἀτελὲς τὸ λογιστήριον. Τὰ ποσὰ τοῦ ἀπολογισμοῦ ὅσα εἰς τοὺς ἀναλυτικοὺς πίνακας φαίνονται δὲν δύνανται νὰ ἦναι ἐσφαλμένα, ὡς δὲν δύνανται νὰ ἦναι ἐσφαλμένα καὶ τὰ βιβλία ἐξ ὧν ταῦτα λαμβάνονται· κατὰ τὴν λογιστικὴν τάξιν πρῶτον ἐπέρχεται ἡ ἐξέτασις τοῦ ἀπολογισμοῦ παρὰ τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων ὑπὸ γενικὴν ἔποψιν, καὶ ἑπομένως ἐπέρχεται ἡ ἐξέτασις τούτου ὑπὸ τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, ἁρμοδίου ὄντος νὰ ἐξετάσῃ καὶ ἂν καλῶς ἐγένετο ἡ χρῆσις καὶ διαχείρισις, καὶ νὰ καταγγείλῃ τὰ λεγόμενα διοικητικὰ προσκόμματα· τοιοῦτον παράδειγμα δύναμαι νὰ σᾶς ἀναφέρω πρόσφατον λαβὸν χώραν ἐν Παρισσίοις ὅπου τὸ Νομοθετικὸν Σῶμα μετὰ τὴν διοικητικὴν αὐτοῦ ἐξέλεγξιν καὶ ἀπόφασιν ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ, ἔσπευσε νὰ ἐπικυρώσῃ ἐπο-

μένως καὶ εἰδικήν τινα ἀπόφασιν τοῦ συνεδρίου, ἥτις προήρχετο ἐκ τῆς εἰδικῆς τῶν καθέκαστα ἐξετάσεως ὅλως ἀσχέτου πρὸς τὴν ἐργασίαν τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων. Τὸ νὰ περιβληθῇ ἤδη ὁ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ παλαιοῦ Νόμου συνταχθεὶς ἀπολογισμὸς μὲ τοὺς τύπους τοῦ νέου λογιστικοῦ Νόμου εἶναι ἀδύνατον, διότι οἱ νόμοι δὲν ἔχουσιν ὀπισθενεργὸν δύναμιν· τὸ νὰ ἀναβληθῇ δὲ ἡ συζήτησις αὐτοῦ εἶναι ἐπίσης ἄτοπον, διότι δὲν εἶναι ἤδη τακτικὸν νὰ εἴπῃ ἡ Γερουσία ἐπὶ ἔργου ὅπερ πρὸ τοσούτων ἐτῶν ἐπισπεύδει, καὶ τὸ ὁποῖον ἔχει ἐνώπιόν της πρὸ τοσούτων μηνῶν, ὅτι εἰσέτι δὲν ἐννόησεν ἢ δὲν ἐσκέφθη τι πρέπει νὰ κάμῃ καὶ οὕτως ἀναβάλλει τὴν συζήτησιν· μεταβαίνων εἰς τὸ ζήτημα τοῦ συνεδρίου δὲν ἔχω νὰ εἴπω τι· καθόσον ὅμως ἀφορᾷ τὸ λογιστήριον παρατηρῶ, ὅτι τοῦτο περιέχει εἰδικοὺς ἄνδρας· ἀλλ' ἡ φυσικὴ δύναμις τῶν ἐν αὐτῇ ἐργαζομένων δὲν δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, καὶ κατόπιν θέλομεν ἔλθει ὅπως κανονίσωμεν τὰ περὶ αὐτοῦ εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐνεργῆται ἡ ὑπηρεσία ὅσον οἷόν τε τακτικώτερον· καθόσον ὅμως ἀφορᾷ τὸν διϊσχυρισμὸν τινὸς ἐκ τῶν προλαλησάντων εἰπόντος, ὅτι ἀδύνατον ἀποβαίνει τὸ νὰ παρουσιασθῶσιν ἀπολογισμοὶ τῶν προγενεστέρων τοῦ ἔτους **1850** χρήσεων, παρατηρῶ, ὅτι τὸ τοιοῦτον δὲν εἶναι ἀληθὲς, καθόσον ἐντὸς ὀλίγου θέλει εἰσαχθῇ ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ ἔτους **1845** καὶ κατόπιν θέλουν εἰσαχθῇ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἐτῶν **1846, 1847 1848** καὶ **1849** διὰ νὰ συμπληρωθῇ οὕτω τὸ σπουδαιότατον τοῦτο ἔργον τῆς Κυβερνητικῆς μηχανῆς, αὐτὸ τὸ ὡραιότατον σύστημα ὅπερ εἶναι τὸ ἀπωτέλεσμα ἢ ἡ εἰκὼν, οὕτως εἰπεῖν, ὅλων τῶν ὑπουργικῶν πράξεων καὶ ὁ ἔλεγχος τῆς ὑπουργικῆς εὐθύνης.

Ἀπήντησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζῆσκος.

Καὶ ἐὰν, εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς, ἐπιστραφῇ ὁ ἀπολογισμὸς εἰς τὸ ὑπουργεῖον, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ περιβληθῇ οὗτος μὲ τοὺς τύπους τοῦ νέου λογιστικοῦ Νόμου καὶ νὰ εἰσαχθῇ κατηρτισμένος οὕτως εἰς τὴν Βουλήν· ἀλλὰ, κύριοι, ὁ Νόμος περὶ δημοσίου λογιστικοῦ, ἂν δὲν ἦτο ἐπιψηφισμένος ὑπὸ τῶν δύο Βουλευτικῶν Σωμάτων, ἦτο ὅμως Νομοσχέδιον ἐπιψηφισμένον ὑπὸ τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν συνετάχθησαν καὶ ὑπεβλήθησαν ὅ τε λογαριασμὸς τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ **1851** καὶ ὁ περὶ οὗ πρόκειται ἀπολογισμὸς τοῦ **1850**· ὥστε καθὼς ὁ λογαριασμὸς τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως συνετάχθη ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Νόμου ἐκείνου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ, ὡς ἀναφέρει ὁ τότε ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὴν ἔκθεσίν του, τοιουτο-

τρόπως ἔπρεπε νὰ συνταχθῇ καὶ ὁ ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ καὶ τῇ αὐτῇ στιγμῇ συνυποβληθεὶς ἀπολογισμός, ἢ τοὐλάχιστον πρέπει νὰ καταρτισθῇ ἤδη κατὰ τοὺς τύπους τοῦ Νόμου ἐκείνου ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ὁποίου πρόκειται νὰ ἐξελεγχθῇ, ἄλλως τε ἡ ἰδική μου πρότασις ἦτο καὶ εἶναι διάφορος τῆς μνημονευθείσης προτάσεως καὶ στηρίζεται εἰς ἕτερον ἐπιχείρημα· εἶπον καὶ ἐπαναλαμβάνω ὅτι ἐπειδὴ ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τῆς ἀνὰ χεῖράς μας ἐκθέσεώς της δὲν ἐπιφέρει ὁριστικήν τινα γνώμην ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἀπολογισμοῦ, νὰ ἐπιστραφῇ οὗτος πρὸς τὴν ἰδίαν ἢ πρὸς ἐπιτροπὴν ἄλλην, ὅπως λάβῃ ὑπ' ὄψιν αὐτὸν καὶ φέρῃ ὁριστικὴν γνώμην περὶ τοῦ κύρους ἢ μὴ αὐτοῦ, καθ' ὃν χρόνον δυνάμεθα νὰ μελετήσωμεν καὶ σκεφθῶμεν ἔτι περισσότερον αὐτὸ τὸ σπουδαιότατον ζήτημα, αὐτὸ τὸ οὐσιωδέστατον καθῆκον καὶ πολυτιμώτατον δικαίωμα τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων ὡς καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς τὸ ἐγκωμίασε· διὰ τοῦ τρόπου τούτου, οὔτε ἡ Γερουσία προσβάλλεται διότι ὑποδεικνύεται μᾶλλον ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ ἐνεργήσῃ μετὰ ὡριμοτέρας σκέψεως τὸ συνταγματικὸν τοῦτο καθῆκον καὶ δικαίωμα, ὅπερ πρώτην ἤδη φορὰν πρόκειται νὰ ἐφαρμώσῃ, οὔτε εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἀποδίδεται μομφή τις, διότι ἀρκούντως ἐξεπλήρωσε τὸ χρέος της καὶ ἐνέκυψεν εἰς τὸ ἔργον τοῦ ἀπολογισμοῦ ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἀξίας λόγου ἐκθέσεώς της, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθη νὰ ἔλθῃ εἰς ὁριστικήν τινα γνώμην ἕνεκα τῶν δισταγμῶν καὶ δυσκολιῶν ἅτινα ἀναφέρει καὶ τὰ ὁποῖα πᾶς τις ἀπαντᾷ εἰς τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ τοῦ συνταγματικοῦ καθήκοντος. Ἐν τῷ τέλει τοῦ λόγου του ὁ Κ. ὑπουργὸς προσέθηκεν, ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θέλουν εἰσαχθῇ καὶ οἱ ἀπολογισμοὶ τῶν πρὸ τοῦ ἔτους **1856** χρήσεων, καθόσον δὲν εἶναι ἀδύνατος ἡ καθυποβολὴ αὐτῶν ὡς ἀνέφερεν εἰς τῶν προλαλησάντων, διὰ νὰ συμπληρωθῇ οὕτως, ἐπανέλαβεν, τὸ ὡραιότατον συνταγματικὸν σύστημα τῶν ἀπολογισμῶν, οἵτινες εἰσὶν ἡ εἰκών, οὕτως εἰπεῖν, τῶν κυβερνητικῶν πράξεων καὶ τῆς συνταγματικῆς εὐθύνης τῶν ὑπουργῶν· κατὰ τοῦτο εἴμεθα σύμφωνοι μετὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, καθόσον οὐδέποτε ἀνέφερον, ὅτι εἶναι ἀδύνατος ἡ ὑποβολὴ τῶν ἀπολογισμῶν τῶν πρὸ τοῦ ἔτους **1850** χρήσεων, ἀλλ' εἶπον ὅτι οἱ ἀπολογισμοὶ τῶν χρήσεων ἐκείνων καθυστεροῦνται, μεθ' ὧν συνδέεται καὶ ἡ χρῆσις τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἀπολογισμοῦ καὶ τούτου ἕνεκα ἀποβαίνει δύσκολος ἡ ἐξέλεγξις αὐτοῦ· διαφωνοῦμεν ὅμως μετὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ὡς πρὸς τὸ εἶδος τῆς ἐξελέγξεως αὐτοῦ τοῦ ὡραιοτάτου συστήματος τοῦ ἀπολογισμοῦ αὐτῆς τῆς εἰκόνος τῆς ὑπουργικῆς εὐθύνης καὶ τῶν κυβερνητικῶν πράξεων, διαφωνοῦμεν, λέγω, ὡς πρὸς τὴν ἐξάσκησιν τοῦ οὐσιωδεστέρου καθήκοντος καὶ τοῦ πολυτιμοτέρου δικαιώματος τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων, τὴν ὁποίαν ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν δύναται νὰ ὑποδείξῃ οὔτε δι' ἐγχωρίων, οὔτε διὰ ξένων παραδειγμάτων, ἀφοῦ ῥητὸς Νόμος ὁ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ σαφῶς καὶ καθαρῶς διαγράφει τοὺς τύπους ἐφ' ὧν ἐνεργοῦσιν οἱ ὑπουργοὶ ἢ αἱ ὑπάλληλοι τῆς Κυβερνήσεως ἀρχαί, καὶ καθ' οὓς ἐξασκοῦσι τὸ πολύτιμον τοῦτο δικαίωμα τὰ Βουλευτικὰ Σώματα· ἡ δὲ διαφορά μας συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ὁ μὲν Κ. ὑπουργὸς ἀπαιτεῖ τὴν ἐξέλεγξιν τοῦ ἀπολογισμοῦ ἄνευ τῶν διαγεγραμμένων τούτων τύπων, ἐγὼ δὲ τὴν κατάρτισιν καὶ ἐξέλεγξιν αὐτοῦ συμφώνως πρὸς τοὺς τύπους τοῦ λογιστικοῦ Νόμου, τοὺς ὁποίους ὀφείλομεν νὰ τηρήσωμεν ἀπαραμειώτως εἰς πᾶσαν ἀπολογισμοῦ ἢ διαχειρίσεως ἐξέλεγξιν· ὅθεν καὶ ἐπιμένω εἰς τὴν ὁποίαν ἐπήνεγκον πρότασιν.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης.

Μὲ ἀπορίαν μου θεωρῶ τὴν ἐπιμονὴν τοῦ προλαλήσαντος ἰσχυριζομένου νὰ ἐπιστραφῇ ὁ ἀπολογισμὸς εἰς τὴν ἰδίαν ἢ εἰς ἄλλην ἐπιτροπήν, καὶ νὰ καταρτισθῇ συμφώνως πρὸς τοὺς τύπους τοῦ λογιστικοῦ Νόμου· ἐθαύμασα δὲ καὶ θαυμάζω πῶς θέλει νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν Κ. ὑπουργὸν νὰ περιάψῃ εἰς τὸ ἔργον τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς χρήσεως **1850** τοὺς τύπους Νόμου μὴ ἰσχύοντος τότε ἀλλ' ἐκδοθέντος μετὰ δύο ἔτη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἐγὼ ἤλπιζον ὅτι τελευταῖος λαβὼν τὸν λόγον ἤθελεν εἰπεῖ ὅτι ὁ ὑπουργὸς ἐκεῖνος τοῦ **1850** δὲν ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ ἀκολουθήσῃ τύπον τινὰ κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ἀπολογισμοῦ, καὶ ὅμως ἕτερον αὐτὸν συνωδευμένον μέ τινας τύπους ἀκριβεῖς, καὶ ὅτι διὰ τὴν τυπικὴν ταύτην ἔλλειψιν δὲν δύναται νὰ ἐπιστραφῇ ὁ ἀπολογισμὸς οὔτε εἰς τὸν ὑπουργὸν οὔτε εἰς τὴν ἐπιτροπήν· καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ οὐσιαστικὸν μέρος τοῦ ἀπολογισμοῦ ἐπειδὴ οὐδεὶς ἀντέλεξέ τι δὲν κάμνω λόγον. Ἂν καὶ ἠδυνάμην νὰ εἴπω ἐν ὀλίγαις λέξεσιν, ὅτι τὰ δημόσια βιβλία, ἐξ ὧν εἶναι συντεταγμένος ὁ ἀπολογισμός, ἔχουσιν ἰσχὺν ἀποδείξεως μέχρις οὗ ἀποδειχθῇ τὸ ἐναντίον.

Παρετήρησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας.

Δύω τῶν προλαλησάντων ἐντίμων Γερουσιαστῶν ἐστήριξαν τὸν ἰσχυρισμόν των τοῦ νὰ προβῇ ἡ Γερουσία εἰς τὴν ἐξέλεγξιν τοῦ παρόντος ἀπολογισμοῦ, εἰς τὸ ἐπιχείρημα, ὅτι τὸ Σῶμα ἀπεράνθη ἄλλοτε περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου εἰδικῶς· ἀλλ' ἐγὼ εἶπον εἰς τὴν πρώτην ἀγόρευσίν μου, καὶ ἐπαναλαμβάνω καὶ ἤδη, ὅτι εἰδική τις ἠμαρτημένη ἀπόφασις δὲν δύναται νὰ

ἀνατρέψῃ τὴν καθιερωμένην εἰς ὅλα τὰ συνταγματικὰ ἔθνη τάξιν καὶ νὰ καθιερώσῃ ἀρχήν, ὅτι εἰσὶν ἀπρόσβλητα τὰ ἡμαρτημένως καθιερωθέντα· ἡ τοιαύτη πρᾶξις, ἣν ζητοῦσι νὰ πράξωμεν σήμερον, ἂν δὲν ἀντιβαίνῃ εἰς ῥητὸν ἄρθρον τοῦ Συντάγματος, παραβιάζει ὅμως συνταγματικὸν ἔθιμον κατὰ τὸ ὁποῖον δὲν ἠμπορεῖ νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἀντικείμενον μεῖναν ἐκκρεμὲς μετὰ τὴν λῆξιν δύο περιόδων, καὶ δὲν δύναται ἐὰν τροπολογηθῇ ὑπὸ τῆς Γερουσίας, νὰ εἰσαχθῇ κατὰ μόνας τὰς τροπολογίας, ἀλλ' ἐξ ὑπαρχῆς εἰς τὴν νέαν Βουλήν· ἄλλοι διετάθησαν ὅτι ἀναγκαῖον νὰ περιβληθῇ καὶ μὲ τοὺς τύπους τοῦ λογιστικοῦ Νόμου· ἄλλοι ἀντέστησαν ἐν οἷς καὶ ὁ Κ. ὑπουργός· ἀλλὰ, κύριοι, ὁ καταρτισμὸς τοῦ ἀπολογισμοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν λογιστικῶν τύπων δὲν ἐπηρεάζει παντάπασι τὴν οὐσίαν, μᾶλλον δὲ εὐκολύνει τὴν ἐξέλεγξιν· καὶ ὡς τοιοῦτοι οἱ λογιστικοὶ τύποι ἔχουσιν ἀναδρομικὴν δύναμιν ἐπὶ παντὸς ἀπολογισμοῦ, διότι, ὡς προέφην, διευκολύνουσι μόνον καὶ διευκρινίζουσι τὴν ἐξέλεγξιν· ὥστε δὲν βλέπω ἰσχυροὺς τοὺς λόγους ἐκείνων οἵτινες διατείνονται νὰ προχωρήσωμεν σήμερον εἰς τὴν ἐξέλεγξιν, ἐνῷ ἡ ἀναβολὴ πρὸς τοῖς ἄλλοις θέλει λύσει καὶ τοὺς δισταγμοὺς οὓς ἡ ἐπιτροπή μας φέρει ἐν τῇ ἐκθέσει της, καὶ τὰς παρατηρήσεις ἃς ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ ἑτέρου βουλευτικοῦ Σώματος φέρει εἰς παρομοίαν τινὰ ἔκθεσιν.

Προσίθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος.

Ὑπόρησεν ὁ Κ. Χρηστίδης διὰ τὴν ἐπιμονήν μου εἰς τὸ νὰ ἐπιστραφῇ τὸ ἔργον τοῦ ἀπολογισμοῦ εἰς τὴν αὐτὴν ἢ ἄλλην ἐπιτροπήν, διὰ νὰ ἔλθῃ ὁριστική τις γνώμη ἐπ' αὐτοῦ· ἀπορῶ καὶ ἐγὼ διὰ τὴν ἐπιμονήν του εἰς τὸ νὰ μὴ ἐπιστραφῇ, ἀλλὰ νὰ συζητηθῇ τὸ ἔργον τοῦ ἀπολογισμοῦ ἄνευ τῶν ἀπαιτουμένων ὑπὸ τοῦ Νόμου διατυπώσεων· ἀλλ' ἐγὼ δικαιοῦμαι νὰ ἐμμείνω ὡς καὶ ἐμμένω εἰς τὴν γνώμην μου διότι τοιαύτην εἶχον ἀπὸ τὸ ἔτος 1849 Βουλευτὴς ὢν τότε, ὡς σᾶς προανέφερον· ὁ Κ. ὅμως Χρηστίδης ὡς ὑπουργὸς διαχειριστὴς καὶ εἰσαγωγέων τῶν ἀπολογισμῶν δὲν δικαιοῦται οὐδὲ ἔπρεπε νὰ ἐπιμένῃ εἰς τὸ ἐναντίον, ἀλλ' ἔπρεπε νομίζω νὰ ἀπαιτήσῃ ὥστε νὰ περιβληθῇ τὸ ἔργον του μὲ ὅλας τὰς λογιστικὰς διατυπώσεις, μεθ' ὧν ἠδύνατο νὰ τὸ περιβάλῃ ἐκτοτε, ὡς ἐν τῇ προγενεστέρᾳ ὁμιλίᾳ μου εἶπον, καὶ νὰ ἐξελεγχθῇ καθ' ὅλας τὰς ἐπόψεις του λίαν ἐτοιμασμένος. Εἶπον καὶ ἐπαναλαμβάνω ὅτι δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ἀποφασίσῃ ἡ Γερουσία ἐπὶ τοιούτου οὐσιωδεστάτου ζητήματος, κατὰ πρώτην μάλιστα φορὰν, οὕτω πως, καὶ διὰ τοῦτο προέτεινα τὴν

ἐπιτροπὴν, διὰ νὰ λάβωμεν καιρὸν καὶ σκεφθῶμεν ὡριμότερον ἐπὶ τῆς ἐξετάσεως τοῦ πολυτιμοτάτου τούτου δικαιώματός μας.

Περιωμένης ἔπειτα κηρυχθείσης τῆς περαιτέρω συζητήσεως ἐτέθησαν εἰς ψηφοφορίαν κατὰ σειρὰν ἀμφότεραι αἱ ἐπενεχθεῖσαι προτάσεις ὑπὸ τῶν Γερουσιαστῶν ΚΚ. Γ. Ψύλλα καὶ Δ. Χατζίσκου, καὶ ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία δὲν παρεδέχθη αὐτὰς διὰ χειροτονίας.

Ψηφοφορίας ἔπειτα γενομένης κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, ἐξήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 21 κατὰ 3.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀπολογισμοῦ τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1850.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	·	Ἀδὰμ Δούκας	N
Γεώρ. Κουντουριώτης	·	Δῆμος Κανελλόπουλος	·
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	·	Κωνσταντῖνος Κανάρης	·
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	·	Τσανετάκης Γρηγοράκης	N
Τάτζης Μαγγίνας	N	Μ. Α. Καΐρης	N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Ἀντών. Κριεζῆς	N
Χαράλ. Παπαπολίτης	N	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	N
Ἰάκωβος Παξιμάδης	·	Δημήτρ. Πλαπούτας	·
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Ἰωάννης Στάϊκος	N
Σπυρ. Τρικούπης	·	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	·
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	·	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	·
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N	Δημήτριος Χατσίσκος	O
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	·	Δημήτριος Χρηστίδης	N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	·	Νικόλ. Μαυρομμάτης	N
Γεώργιος Ψύλλας	O	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	N
Ἰωάννης Θεοτόκης	·	Παναγ. Λιδωρίκης	·
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	N
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	·	Κωνστ. Προβιλέγιος	·
Γεώργιος Δαρειώτης	·	Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Γ. Παπαηλιόπουλος	N	Σπῦρος Μῖλιος	N
Δημήτριος Βούλγαρης	N	Ῥήγας Παλαμίδης	O
Γκίκας Καρκαντζάνης	N	Δημήτριος Κουντουριώτης	·
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	·		

Ἀναγνωσθέντα ὕστερον κατὰ τάξιν καὶ κατὰ σειρὰν τὰ ἄρθρα αὐτοῦ **1, 2, 3, 4, 5** καὶ **6** ἐγένοντο ἅπαντα δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἑφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ἐγένετο ἐπίσης δεκτὸν διὰ ψήφων **21** κατὰ **3** κατὰ πρωτοκόλλων ὅμοιον τῷ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀπολογισμοῦ τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1850.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	·	Ἀδὰμ Δούκας	N
Γεώρ. Κουντουριώτης	·	Δῆμος Κανελλόπουλος	·
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	·	Κωνσταντῖνος Κανάρης	·
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	·	Τσανετάκης Γρηγοράκης	N
Τάτζης Μαγγίνας	N	Μ. Α. Καΐρης	N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	N
Χαρ. Παπαπολίτης	N	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	N
Ἰάκωβος Παξιμάδης	·	Δημήτρ. Πλαπούτας	·
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Ἰωάννης Στάϊκος	N
Σπυρ. Τρικούπης	·	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	·
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	·	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	·
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N	Δημήτριος Χατσίσκος	O
Βασίλ. Χρηςακόπουλος	·	Δημήτριος Χρηστίδης	N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	·	Νικόλ. Μαυρομμάτης	N
Γεώργιος Ψύλλας	O	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	N
Ἰωάννης Θεοτόκης	·	Παναγ. Λιδωρίκης	·
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	N
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	·	Κωνσ. Προβιλέγιος	·
Γεώργιος Δαρειώτης	·	Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Γ. Παπαηλιόπουλος	N	Σπῦρος Μῖλιος	N
Δημήτριος Βούλγαρης	N	Ῥῆγας Παλαμίδης	O
Γαΐκας Καρακατζάνης	N	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	·
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	·		

Ἔχει δὲ τὸ ἐπιψηφισθὲν τοῦτο Νομοσχέδιον τοῦ ἀπολογισμοῦ, ὑποβληθὲν κατὰ τὴν **4** Αὐγούστου **1853** ὡς ἕπεται.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀποφασίζομεν καὶ διατάττομεν ὡς ἑξῆς.

Ἀπολογισμὸς τῆς χρήσεως 1850.

I. Ἔσοδα.

Ἄρθρ. **1.** Τὰ ἐπὶ τῆς χρήσεως **1850** βεβαιωθέντα ἔσοδα τοῦ Κράτους προσδιορίζονται κατὰ τὸν ἐπισυναπτόμενον ὑπὸ στοιχ. Α. πίνακα εἰς δεκαεπτὰ ἑκατομμύρια ἑξακοσίας τριάκοντα ἐννέα χιλιάδας τριακοσίας τεσσαράκοντα τρεῖς δραχμὰς καὶ δεκαοκτὼ λεπτὰ **(17,639,343:18)**· καὶ διὰ τῆς προσθήκης τῶν ἐκ δρ. **3,848,874:81**, προκαταβολῶν τῶν τριῶν δυνάμεων εἰς εἰκοσιὲν ἑκατομμύριον τετρακοσίας ὀγδοήκοντα ὀκτὼ χιλιάδας διακοσίας δεκαεπτὰ δραχ. καὶ ἐννενήκοντα ἐννέα λεπτὰ · **21,488,217:97**

Αἱ εἰσπράξεις τῆς ἰδίας χρήσεως μέχρι τῆς λήξεως αὐτῆς, προσδιορίζονται κατὰ τὸν ἀνωτέρω πίνακα εἰς δεκατέσσαρα ἑκατομμύρια ἑξακοσίας ἑβδομήκοντα πέντε χιλιάδας ἐννεακοσίας πεντήκοντα μίαν δραχμὴν καὶ τεσσαράκοντα ἓξ λεπτὰ **(14,675,951:46)** καὶ διὰ τῆς προσθήκης τῶν ἐκ δραχμῶν **3,848,874:81** προκαταβολῶν τῶν τριῶν δυνάμεων, εἰς δεκαοκτὼ ἑκατομμύρια πεντακοσίας εἰκοσιτέσσαρας χιλιάδας ὀκτακοσίας εἰκοσιἓξ δραχ. καὶ εἰκοσιεπτὰ λεπτὰ · **18,524,826:27**

Τὰ δὲ καθυστεροῦντα ἐκ τῶν ἐσόδων προσδιορίζονται εἰς δραχ. δύο ἑκατομμύρια ἐννεακοσίας ἑξήκοντα τρεῖς χιλιάδας τριακοσίας ἐννενήκοντα μίαν καὶ λεπτὰ ἑβδομήκοντα δύο **2,963,391:72**

Ἅτινα εἰσπραττόμενα μετὰ τὴν λῆξιν τῆς χρήσεως θέλουν καταλογίζεσθαι εἰς τὴν χρῆσιν τὴν ὁμώνυμον μὲ τὸ ἔτος καθ' ὃ εἰσπράττονται ὑπὸ ἰδιαίτερον κεφάλαιον τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιγραφόμενον « Ἔσοδα ληξασῶν χρήσεων ».

II. Ἔξοδα.

Ἄρθρ. **2.** Τὰ ἐπὶ τῆς χρήσεως **1850**, μέχρι τῆς λήξεως αὐτῆς βεβαιωθέντα ἔξοδα τοῦ Κράτους, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ χρέους Ῥοσχιλδ, προσδιορίζονται κατὰ τὸν ἐπισυναπτόμενον ὑπὸ στοιχ. Β΄. πίνακα, εἰς δεκαοκτὼ ἑκατομμύρια ἑπτακοσίας τρεῖς χιλιάδας τέσσαρας δραχμὰς καὶ ἑξήκοντα τρία λεπτά **18,703,001:63**

Τὰ πραγματοποιηθέντα ἔξοδα τῆς ἰδίας

χρήσεως μέχρι τῆς λήξεως αὐτῆς, συμπεριλαμβανομένου ὡσαύτως τοῦ ἐξωτερικοῦ δανείου Ροδσχίλδ, προσδιορίζονται κατὰ τὸν αὐτὸν πίνακα εἰς δεκαοκτὼ ἑκατομμύρια ἑξακοσίας τρεῖς χιλιάδας τριακοσίας δύο δραχμὰς καὶ δώδεκα λεπτά **18,603,302:12**

Τὰ δὲ ὑπόλοιπα τῶν πληρωτέων ἐξόδων προσδιορίζονται εἰς ἐννενήκοντα ἐννέα χιλιάδας ἑπτακοσίας δύο δρ. καὶ πεντήκοντα ἓν λεπ. **99,702:51**
ἅτινα θέλουν πληρωθῆ δυνάμει νέων πιστώσεων καὶ καταλογισθῆ εἰς τὰ κεφάλαια « ἔξοδα ληξασῶν χρήσεων » τῶν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν τῶν ἁρμοδίων ὑπουργείων.

III. Πιστώσεις.

Ἄρθρ. 3. Χορηγοῦνται ἐπὶ τῆς χρήσεως 1850 ἀναπληρωτικαὶ πιστώσεις ἐκ δραχμῶν ὀγδοκοντάδος ἓξ χιλιάδων τετρακοσίων ὀγδοήκοντα μιᾶς καὶ λεπτῶν εἰκοσιτεσσάρων **86,481:24** πρὸς ἐξίσωσιν τῶν πραγματοποιηθέντων ἐξόδων καθ' ὑπέρβασιν τῶν διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς αὐτῆς χρήσεως καὶ δι' εἰδικῶν νόμων χορηγηθεισῶν πιστώσεων.

Αἱ ἀναπληρωτικαὶ αὗται πιστώσεις διανέμονται εἰς τὰ διάφορα ὑπουργεῖα καθ' ὑπηρεσίας κατὰ τὸν ὑπὸ στοιχ. **Β'**. πίνακα καὶ τὰς ἐπισυνημμένας ἀναλυτικὰς καταστάσεις.

Ἄρθρ. 4. Ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς χρήσεως 1850 χορηγηθεισῶν πιστώσεων, συμποσουμένων κατὰ τὸν ὑπὸ στοιχ. **Β'**. πίνακα εἰς δραχμὰς **20,965,424:99**· ἐκπίπτονται·

1. Ποσότης ἐκ δραχμῶν δύο ἑκατομμυρίων τριακοσίων ὀγδοήκοντα πέντε χιλιάδων διακοσίων τριάκοντα ἐννέα καὶ λεπτῶν ἑβδομήκοντα πέντε, ἥτις μείνασα ἀπραγματοποίητος ἀκυροῦται ὁριστικῶς **2,385,239:75**

2. Ποσότης ἐκ δραχμῶν ἑξήκοντα τριῶν χιλιάδων τριακοσίων ἑξήκοντα τεσσάρων καὶ λεπτῶν τριάκοντα ἓξ, ἥτις μείνασα ἀπραγματοποίητος μεταβιβάζεται εἰς τὴν χρῆσιν **1851** πρὸς πληρωμὴν ἐξόδων ἀφορόντων δημόσια ἔργα καὶ γενικὰ βοηθήματα **63,361:36**

Αἱ ὡς ἀνωτέρω ἀκυρούμεναι ἢ μεταβιβαζόμεναι εἰς τὴν χρῆσιν **1851** πιστώσεις, συμποσούμεναι εἰς δραχμὰς δύο ἑκατομμύρια τετρακοσίας τεσσαράκοντα ὀκτὼ χιλιάδας ἑξακοσίας

τέσσαρας καὶ λεπτὰ ἕνδεκα, διατηροῦνται ὡς ἔχουν διηρημέναι καθ' ὑπουργεῖα καὶ καθ' ὑπηρεσίας κατὰ τὸν ὑπὸ στοιχ. **Β'**. πίνακα . . **2,448,606:11**

Ἄρθρ. **5.** Συνεπείᾳ τῶν διατάξεων τῶν προηγουμένων δύο ἄρθρων αἱ πιστώσεις τῆς χρήσεως **1850** προσδιορίζονται ὁριστικῶς εἰς δεκαοκτὼ ἑκατομμύρια ἑξακοσίας τρεῖς χιλιάδας τριακοσίας δύο δραχμὰς καὶ δώδεκα λεπτὰ· **18,603,302:12**· διανεμόμεναι εἰς τὰ διάφορα ὑπουργεῖα κατὰ τὸν αὐτὸν ὑπὸ στοιχ. **Β'**. πίνακα.

IV. Ὁριστικὸν ἀποτέλεσμα τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ἄρθρ. **6.** Τὸ ὑπερβάλλον τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως **1850**, ἅτινα προσδιωρίσθησαν διὰ τοῦ ἄρθρου **2** εἰς τὴν ποσότητα τῶν δραχμῶν **18,603,302:12**
ὡς πρὸς τὰ ἔσοδα τῆς αὐτῆς χρήσεως, ἅτινα προσδιωρίσθησαν διὰ τοῦ ἄρθρου **1** εἰς τὴν ποσότητα τῶν δραχμῶν **10,524,826:27**
προσδιορίζεται ὁριστικῶς εἰς ἑβδομήκοντα ὀκτὼ χιλιάδας τετρακοσίας ἑβδομήκοντα πέντε δρ. καὶ ὀγδοήκοντα πέντε λεπτά **78,475:85**

Τὸ ἔλλειμμα τοῦτο θέλει ἀναπληρωθῆ ἐκ τῶν περισσευμάτων τῶν προηγουμένων χρήσεων.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

τῆς 4 Μαρτίου 1858 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρόντων **24** μελῶν, ὁ Πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ὑπεγράφησαν.

Κατόπιν ἀνεγνώσθη ἔγγραφον τοῦ ἐπὶ τῶν Αὐλικῶν τελετῶν

περὶ δεκαπενθημέρου πένθους τῆς Αὐλῆς διὰ τὸν θάνατον τοῦ μεγάλου δουκὸς Λουδοβίκου τοῦ Βάδεν.

Ὁ δὲ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνωσε εἰσαγαγὼν ἓν πρὸς ἓν τὰ ἑξῆς τρία Νομοσχέδια· περὶ πολιτογραφήσεως τῶν ΚΚ. Σ. Σίνα, Α. Ἀρσάκη καὶ Δ. Μπερναρδάκη μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἐκθέσεων, ἅτινα ἡ Γερουσία ἀπεφάσισε νὰ τυπωθῶσι καὶ διανεμηθῶσι κατὰ τὰς διατυπώσεις.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ὁ ἐν Βιέννῃ τῆς Αὐστρίας ὁμογενὴς ἡμῶν, Κύριος Σίμων Σίνας, υἱὸς τοῦ ἰδίᾳ δαπάνῃ οἰκοδομήσαντος καὶ καθιδρύσαντος τὸ ἐν Ἀθήναις Ἀστεροσκοπεῖον ἐκληρονόμησε καὶ τὴν φιλογένειαν ἐκείνου, προσδιορίσας κεφάλαιον ἑκατὸν χιλιάδων φιορινίων αὐστριακῶν πρὸς σύστασιν Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν, ἢ καὶ τῶν τεχνῶν, διὰ τῶν τόκων τοῦ ὁποίου νὰ συντηρῆται τὸ εἰρημένον κατάστημα καὶ ἐπαγγελθεὶς ν' ἀνεγείρῃ ἰδίᾳ δαπάνῃ τὴν πρὸς τοῦτο ἀναγκαίαν οἰκοδομὴν κομψὴν καὶ ἀξίαν τοῦ ἐν αὐτῇ συνεδριάσοντος σοφοῦ συλλόγου.

Ἐκτὸς τῆς πρὸς σύστασιν καὶ συντήρησιν τοιούτου κοινωφελοῦς καταστήματος γενναίας ταύτης προσφορᾶς, ὁ ἀληθῶς φιλογενὴς ἀνὴρ οὗτος ἀδρὰς προσήνεγκε χρηματικὰς συνδρομὰς καὶ ὑπὲρ ἄλλων ὑπαρχόντων ἤδη ἀγαθοεργῶν καταστημάτων, ὡς φέρ' εἰπεῖν, εἰκοσάκις χίλια Αὐστριακὰ φιορίνια ὑπὲρ τοῦ Ἀμαλείου ὀρφανοτροφείου, δεκάκις χίλια δὲ ὑπὲρ τοῦ νοσοκομείου τῶν ὀφθαλμιώντων, καὶ εἰκοσάκις χίλια πρὸς καλλωπισμὸν διαφόρων ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν, ἢ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ οἰκοδομικοῦ κεφαλαίου τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Μητροπόλεως. Πρὸς δὲ φιλανθρώπως προέβη καὶ εἰς γενναίαν συνδρομὴν τῶν ἐκ περιστάσεων εἰς δυστυχήματα περιπεσόντων συμπολιτῶν μας, προσδιορίσας μὲν δεκάκις χίλια Αὐστριακὰ φιορίνια πρὸς διανομὴν εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν θυμάτων τῆς πρὸ τριετίας ἐνσκηψάσης εἰς τὴν πατρίδα ἐπαράτου χολέρας, ἢ τοιούτων ἄλλων μεγάλων δυστυχημάτων, ὑποστηρίζων δὲ γενναίως τοὺς ἐν Βιέννῃ παρεπιδημοῦντας συμπολίτας ἡμῶν σπουδαστὰς ἢ ἄλλους τῆς ὑποστηρίξεως ταύτης χρῄζοντας.

Αἱ πράξεις αὗται τοῦ Κυρίου Σίμωνος Σίνα ἀποτελοῦσι μεγάλην ἐκδούλευσιν. Εἶναι δὲ δίκαιον ν' ἀπονεμηθῇ ἐπὶ ταύταις αὐτῷ τὸ τοσοῦτον εἰς ἃ Ἑλληνικὰ αἰσθήματα αὐτοῦ προσῆκον δικαίωμα τῆς Ἑλληνικῆς ἰθαγενείας.

Ὅθεν ἔχων ὑπ' ὄψιν τὸ διὰ τοῦ ΥΑΠ'. Νόμου τῆς 16 Ἰανουαρίου 1858 τροποποιηθὲν 22 ἄρθρον τοῦ ἀστυκοῦ νόμου τῆς 29 Ὀκτωβρίου τοῦ 1856, καθ' ὃ οἱ ἐν Ἑλλάδι καθιδρύοντες κοινωφελῆ καταστήματα καὶ οἱ μεγάλας πρὸς αὐτὴν προσενεγκόντες ἐκδουλεύσεις δύνανται νὰ πολιτογραφηθῶσι διὰ Νόμου, συνέταξα Νομοσχέδιον, δι οὗ διατάσσεται ἡ πολιτογράφησις τοῦ Κυρίου Σίμωνος Σίνα ὡς Ἕλληνος.

Λαβὼν δὲ τὴν ἄδειαν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ εἰσαγάγω εἰς ὑμᾶς τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο, καὶ νὰ προκαλέσω τὴν ἐπ' αὐτοῦ ψῆφόν σας.

Ἀθήνησι τὴν 2 Μαρτίου 1858.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸς
Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον ἐψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς θέλει εἰσαχθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐν αὐτῇ συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 3 Μαρτίου 1858.

Ο Θ Ω Ν

Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἐκυρώσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Ὁ Κύριος Σίμων Σίνας πολιτογραφεῖται Ἕλλην.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοτευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Ὁ ἐν Βουκουρεστίῳ τῆς Βλαχίας ὁμογενὴς ἡμῶν Κύριος Ἀπόστολος Ἀρσάκης ἐμπνεόμενος ὑπὸ ἀκραιφνοῦς πατριωτισμοῦ καὶ ἀγάπης πρὸς τὴν Ἑλλάδα καθίδρυσεν ἰδίᾳ δαπάνῃ, συμποσου-

μένη εἰς τριακοσίας περίπου χιλιάδας δραχμῶν, τὸ ἐν Ἀθήναις Ἀρσάκειον Παρθεναγωγεῖον.

Ἡ πρᾶξις αὕτη τοῦ Κυρίου Ἀρσάκη ἀποτελοῦσα ἐκδούλευσιν ἀξίαν λόγου δικαιολογεῖ τὴν εἰς αὐτὸν ἀπονομὴν τοῦ εἰς τὰ ἑλληνικὰ αὐτοῦ αἰσθήματα προσήκοντος δικαιώματος τῆς ἑλληνικῆς ἰθαγενείας.

Ὅθεν ἔχων ὑπ' ὄψιν τὸ διὰ τοῦ ΥΑΗ'. Νόμου τῆς 16 Ἰανουαρίου 1858 τροποποιηθὲν 22 ἄρθρον τοῦ ἀστυκοῦ Νόμου τῆς 29 Ὀκτωβρίου 1855, καθ' ὃ οἱ ἐν Ἑλλάδι καθιδρύοντες κοινωφελῆ καταστήματα, δύνανται νὰ πολιτογραφηθῶσι διὰ νόμου, συνέταξα Νομοσχέδιον, δι' οὗ διατάσσεται ἡ πολιτογράφησις τοῦ Κυρίου Ἀποστόλου Ἀρσάκη ὡς Ἕλληνος.

Λαβὼν δὲ τὴν ἄδειαν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ εἰσαγάγω πρὸς ὑμᾶς τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο καὶ προκαλέσω τὴν ἐπ' αὐτοῦ ψῆφόν σας.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 28 Φεβρουαρίου 1858.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς
Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον Νομοσχέδιον ἐπιψηφισθὲν ἤδη ὑπὸ τῆς Βουλῆς θέλει εἰσαχθῆ καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐν αὐτῇ συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 3 Μαρτίου 1858.

Ο Θ Ω Ν

Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἐκυρώσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Ὁ Κύριος Ἀπόστολος Ἀρσάκης πολιτογραφεῖται Ἕλλην.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι !

Ὁ ἐν Πετρουπόλει τῆς Ῥωσσίας διαμένων ὁμογενὴς Κύριος Δημήτριος Μπερναρδάκης, ἐξ ἀξιεπαίνου φιλογενείας κινούμενος καὶ ὑπὸ πατριωτικῶν αἰσθημάτων ἐμπνεόμενος προσδιώρισε διακοσίας χιλιάδας δραχμῶν, ἵνα χρησιμεύσωσι πρὸς σύστασιν καὶ καθίδρυσιν Μουσείου.

Ὁ εἰρημένος Κ. Μπερναρδάκης ἐκτὸς τούτου διαφόρους προσήνεγκε χρηματικὰς συνδρομὰς πρὸς ἀγαθοεργοὺς σκοπούς, οἷον δισχίλια ἀργυρᾶ ῥούβλια κατ' ἔτος ἐφ' ὅλην δεκαετίαν ὑπὲρ τοῦ Ἀμαλιείου Ὀρφανοτροφείου, δισχίλια δὲ ὅμοια ῥούβλια ἐπὶ δεκαετίαν ὡσαύτως πρὸς δημοσίευσιν Ἑλλήνων συγγραφέων καὶ πρόθυμος ἐφάνη πάντοτε ὑποστηρικτὴς συμπολιτῶν μας σπουδαστῶν, ἐν ἀπορίᾳ πρὸς τελειοποίησιν τῶν σπουδῶν των διατελούντων.

Ἐπὶ ταῖς ἐκτεθείσαις γενναίαις πράξεσι τοῦ εἰρημένου Κυρίου Μπερναρδάκη μαρτυρούσαις τὰ πατριωτικὰ αἰσθήματα αὐτοῦ καὶ ἀποτελούσαις ἐκδουλεύσεις μεγάλας εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι δίκαιον ν' ἀπονεμηθῇ αὐτῷ τὸ δικαίωμα τῆς ἑλληνικῆς ἰθαγενείας.

Ἔχων δὲ ὑπ' ὄψιν τὸ διὰ τοῦ ΥΑΗ'. Νόμου τῆς 16 Ἰανουαρίου 1858 τροποποιηθὲν 22 ἄρθρον τοῦ ἀστυκοῦ Νόμου τῆς 29 Ὀκτωβρίου 1856, καθ' ὃ οἱ ἐν Ἑλλάδι καθιδρύοντες κοινωφελῆ καταστήματα καὶ οἱ μεγάλας εἰς αὐτὴν προσενεγκόντες ἐκδουλεύσεις δύνανται νὰ πολιτογραφηθῶσιν Ἕλληνες, συνέταξα τὸ περὶ τούτου Νομοσχέδιον. Λαβὼν δὲ τὴν ἄδειαν τῆς Α. Μ. εἰσάγω αὐτὸ εἰς ὑμᾶς, Κύριοι, καὶ ἐπικαλοῦμαι τὴν ἐπ' αὐτοῦ ψῆφόν σας.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 18 Φεβρουαρίου 1858.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς
Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον Νομοσχέδιον ἐπιψηφισθὲν ἤδη ὑπὸ τῆς Βουλῆς θέλει εἰσαχθῆ καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ

τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐν αὐτῇ συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 3 Μαρτίου 1858.

Ο Θ Ω Ν.

Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

Ψηρισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἐκυρώσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Ὁ Κύριος Δημήτριος Μπερναρδάκης πολιτογραφεῖται Ἕλλην.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηρισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Πρὶν δὲ ἡ ὁ κύριος Πρόεδρος ἀπαγγείλῃ τὸ ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως, ὁ Γερουσιαστὴς, Κ. Ῥήγας Παλαμίδης λαβὼν τὸν λόγον ἔκαμε τὴν ἑξῆς ὑπενθύμησιν ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως, ἣν καὶ ἄλλοτε εἶχεν ἀπευθύνει πρὸς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν. « Ζητεῖται ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ δώσῃ πληροφορίας τινας περὶ τῆς καταστάσεως, εἰς ἣν εὑρίσκονται τὸ περὶ δανείου σύστημα καὶ συστάσεως γεωργικῶν τραπεζῶν, διότι καίτοι ἐπερωτήσας ἐπανειλημμένως καὶ πρὸ πολλοῦ τῆς Γερουσίας τὸν ἁρμόδιον ὑπουργὸν περὶ ἀμροτέρων, μέχρι τοῦδε οὐδεμία διασάφισις ἐδόθη διὰ νὰ γνωρίζῃ καὶ τὸ σῶμα πῶς ἐνεργεῖται ἡ ὑπόθεσις αὕτη σήμερον, μάλιστα, ὅτε ἀνάγκη μεγίστη ἐπείγει τὸν γεωργικὸν λαόν.

Ὁ Κύριος δὲ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἀπήντησεν.

Ἡ Κυβέρνησις, κύριοι, ἐνησχολήθη εἰς τὸ σπουδαῖον αὐτὸ ἀντικείμενον τῆς μετριάσεως τῶν τόκων καὶ δύο νομοσχέδια εὗρον ἐγὼ ὑπὸ διάσκεψιν ὅτε ἀνέλαβον τοῦ ὑπουργείου τούτου τὴν διεύθυνσιν, τὸ μὲν καταρτισθὲν ἐκεῖ, καὶ ἀφορῶν τὴν σύστασιν ἀγροτικῶν τραπεζῶν, τὸ δὲ καθυποβληθὲν ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς τραπέζης καὶ ἀποβλέπον τὰ περὶ τῆς κτηματικῆς πίστεως.

Καὶ διὰ μὲν τοῦ πρώτου συνιστᾶται ταμεῖον εἰς ἑκάστην ἐπαρχίαν ἐφοδιασμένον μὲ ποσόν τι χρημάτων, τὰ ὁποῖα ἐπιτροπή τις συνισταμένη ἀπὸ τὸν Ταμίαν, τὸν Οἰκονομ. Ἔφορον, καὶ τὸν Ἔπαρχον, συνεννοουμένων μετὰ τῆς ἐν Ἀθήναις κεντρικῆς ἐπιτροπῆς, θέλει δανίζει ἐπὶ μετρίῳ τόκῳ οὐχὶ κάτω τῶν 100 δραχ. καὶ οὐχὶ πλέον τῶν 500.

Διὰ δὲ τοῦ δευτέρου βάσιν ἔχοντος τὴν κτηματικὴν πίστιν συνιστᾶται ἡ ὑπόληψις μεταξὺ τῶν ἐχόντων ἀνάγκην νὰ δανεισθῶσι καὶ τῶν ἐπιθυμούντων νὰ δανείσωσιν, ἵνα δι' αὐτοῦ ἐξομαλύνηται πᾶσα δυσκολία, καὶ τῷ ὄντι πολλὴ προσγίνεται διὰ τοῦ μέσου τούτου ἡ ὠφέλεια εἴς τε τὸν δανειστὴν καὶ τὸν δανειζόμενον. Εἰς τὴν Γερμανίαν ὅπου κατὰ πρῶτον ἐπενοήθη τοῦτο δὲν ὑπάρχει ἰδιαίτερον βεβαίως κατάστημα ἐπὶ τούτῳ, ἀλλὰ συνελθόντες ἅπαντες οἱ ἔχοντες ἀνάγκην νὰ δανείζωνται ὑποθήκευσαν τὴν κτηματικὴν των περιουσίαν, καὶ συστήσαντες ὁλόκληρον ἑταιρίαν ἐδανείζοντο καὶ ἐδάνειζον οἱ ἴδιοι· κατόπιν ὅμως ἐπεμβάντες καὶ οἱ ἐν κτηματικῇ ὑπολήψει, ἐρρόντιζον νὰ δανείζωνται διὰ νὰ δανείζωσιν ἐπίσης. ὅπερ πολλὴν ὠφέλειαν παρέχει εἴς τε τοὺς δανειστὰς καὶ τοὺς δανειζομένους.

Τοιοῦτο λοιπὸν Νομοσχέδιον καθυπέβαλεν ἡ Τράπεζα, μὲ κεφάλαια τριῶν ἑκατομμυρίων ἐνυπόθηκα, τὰ ὁποῖα ἔμελλε διαχειριζομένη νὰ δανείζῃ, ἐπίσης εἰς ἐνυπόθηκα μέχρις οὗ τὸ κεφάλαιον τοῦτο φθάσει εἰς δεκαπέντε ἑκατομμύρια· θέλει δὲ δανίζει ἐν χρεωλύτρῳ μὲ τόκον 7 ἐπὶ τοῖς 0|0 καὶ εἰς τρέχοντα λογαριασμὸν μὲ 8 τοῖς 0|0.

Ταῦτα εἰσὶ, κύριοι, τὰ δύο Νομοσχέδια τὰ ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν Ἐσωτερικῶν εὑρισκόμενα· ὀφείλων δὲ νὰ ἐνασχοληθῶ καὶ ἐπὶ τῶν δύο τούτων ἐπροτίμησα τὸ δεύτερον· διότι τὸ μὲν πρῶτον ἀφορᾷ τὴν σύστασιν ἀγροτικῶν τραπεζῶν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως, τὸ ὁποῖον σπανίως ἐπιτυγχάνει, καὶ διὰ τοῦτο ἐπιχάτως ἐπιθυμοῦσα ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις νὰ συστήσῃ γεωργικὴν Τράπεζαν, οὐδόλως ἀνεμίχθη ἡ ἰδία, ἀλλὰ κατέβαλεν εἰς ἑταιρίαν τινὰ δέκα ἑκατομμύρια φράγκων, διότι ὁμολογούμενον εἶναι, ὅτι ὁ ἰδιώτης ἐφορεύει κάλλιον καὶ ἐπομένως τὰ μέσα τῆς ἡμετέρας Κυβερνήσεως εἶναι μικρά, ἐνῷ διὰ τῆς ἑταιρίας καὶ τὰ κεφάλαια ἀφθονώτερα προσφέρονται καὶ τὸ ἔργον δικαιωνίζεται. Τῆς Κυβερνήσεως δὲ πάλιν τὰ κεφάλαια, ἂν τοιαῦτα ἔχῃ, δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς ἔργα κοινωφελῆ, εἰς ὁδοποιΐαν καὶ λοιπά. Ἡ σύστασις τῶν Τραπεζῶν ἀπαιτεῖ κεφάλαια ἕξ ἕως δέκα ἑκατομμυρίων κατὰ τοὺς γενομένους ὑπολογισμούς, πόθεν λοιπὸν ἤθελε προχωρεύσῃ τὰ ποσὰ ταῦτα; Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι ὑπάρχουσιν εἰς χεῖρας αὐτῆς κληροδοτήματα ἀλλ' ἐξ αὐτῶν μόνων **600—700** χιλιάδες προέρχονται ἀπὸ κληροδοτήματα τῶν ὁποίων ἡ χρῆσις δὲν ὡρίσθη ὑπὸ τοῦ κληροδότου, τὰ λοιπὰ ὅμως ἀποβλέπουσιν τὴν πραγματοποίησιν σκοποῦ ὡρισμένου καὶ ἐπομένως εἶναι ἱερά. Ὅπως συμπλη-

ρώσῃ λοιπὸν τὰ μικρὰ αὐτῆς κεφάλαια ἔπρεπε νὰ δανεισθῇ ταῦτα ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς Τραπέζης, ἥτις ἐννοεῖται ἀφοῦ πράττει τὸ ἓν δὲν ἐδύνατο νὰ πράξῃ καὶ τὸ ἕτερον.

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος λοιπὸν τούτου ἀσχολοῦμαι ἀνενδότως καὶ εὔχομαι μεθ' ὑμῶν, ὅπως περαιωθῇ ὅσον ἐνεστι τάχιον καὶ φέρω αὐτὸ εἰς τὴν ἐπιψήφησίν σας.

Ἐπὶ τούτοις ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥήγας Παλαμίδης προσέθηκε.

Δὲν ἔχω τίποτε νὰ προσθέσω Κ. Ὑπουργέ, ἐπὶ τῆς πραγματικότητος τοῦ ζητήματος· μόνη καὶ σπουδαία παρατήρησίς μου εἶναι νὰ μὴ παρέρχεται καιρὸς πολὺς εἰς διασκέψεις, ὅπως εὑρεθῇ τὸ ἐντελέστερον μέτρον· διότι ἐὰν σκοπῶμεν νὰ θεραπεύσωμεν ἓν μέρει τὸ κακὸν, καὶ τὸ ἐλάχιστον αὐτοῦ μέρος ἂν κατορθώσωμεν, ὅταν ἡ ἀνάγκη τοσοῦτον ἐπείγει, ἤθελεν εἶσθαι εὐεργέτημα διὰ τὸν λαόν μας, διὰ τοῦ χρόνου δὲ καὶ τῆς φροντίδος θέλει ἐπέλθει πλειότερα ὅσον ἐνδέχεται βελτίωσις, καὶ τὸ κατ' ἐμὲ ἡ κατὰ τὴν πρότασιν τῆς Τραπέζης ἔκπτωσις τοῦ τόκου εἶναι ἀρκετὸν εὐεργέτημα εἰς τὸν τόπον, ἑπομένως κατὰ τὰς προτάσεις αὐτῆς τὸ μὲν περὶ μεταγραφῆς πρὸ πολλοῦ ἐπεραιώθη, τὰ δὲ λοιπὰ καθ' ὅσον εἶδον τὸ σχέδιον τὸ παρ' αὐτῆς ὑποβληθὲν εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ καθόσον ἐγνώρισα ἀπὸ τὰς ὁποίας ἔλαβον μὲ τοὺς προϊσταμένους αὐτῆς συνδιαλέξεις οὐσιωδῶς, ἡ διαφορὰ, δὲν εἶναι ὅμως καὶ τοσοῦτον δυσκατόρθωτον τὸ περὶ συστάσεως γεωργικῶν Τραπεζῶν σύστημα, διότι καὶ δάνειον ἂν ἦναι ἀνάγκη νὰ προκαλέσῃ ἡ Κυβέρνησις ἀρκεῖ νὰ ἦναι διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον καὶ ἔχω λόγους ἰσχυροὺς νὰ πιστεύσω ὅτι εὑρίσκει. Ἑπομένως καὶ κατὰ τοὺς ὑπ' ὄψιν ἡμῶν ἀπολογισμοὺς παρατηροῦμεν, ὅτι ἔχομεν ἑκατομμυρίων περισσεύματα, τὰ ὁποῖα ἰδοὺ ἐποχὴ νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς ἔργον τῷ ὄντι κοινοφελές.

Πάσχει, κύριοι, πάσχει ὁ γεωργικὸς λαὸς καὶ δὲν ἔχει τὰ μέσα νὰ ἐργασθῇ, χορηγήσατέ του τὰ μέσα ἄνευ τῆς ζημίας σας. Δὲν ἀντιλέγω δὲ ὅτι καὶ ἡ ὁδοποιία εἶναι μία ἀνάγκη εἰς τὸν τόπον τοῦτον, οὐχ ἧττον ὅμως ἡ πρωτίστη ἡμῶν μέριμνα πρέπει νὰ ἦναι ἡ ταχεῖα σύστασις Τραπεζῶν, ὅπως ὁ ἐν ἀνάγκῃ γεωργὸς δανείζεται ἐν μετρίῳ τόκῳ διότι ἐκ τῆς παραγωγῆς αὐτοῦ ἐλπίζεται καὶ ἡ ὁδοποιία καὶ πᾶν μέσον πρὸς εὐημερίαν τοῦ τόπου· ἂν ὅμως ἐπ' ὀλίγον ἀκόμη ἀναμείνατε, σᾶς προλέγω μετὰ συναισθήσεως, κύριοι, ὅτι ἴσως δὲν εὑρίσκεται πλέον ἰδιοκτήτης ἡ γεωργὸς νὰ δανεισθῇ, πᾶσα ὕπαρξις καταστρέφεται ὑπὸ τῆς κυριευούσης ἀνάγκης.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς, Κ. Μαγγίνας, ἀντεῖπεν.

Ἐπειδὴ ἔγεινεν ἤδη λόγος περὶ δανείου καὶ περὶ συστάσεως γεωργικῶν Τραπεζῶν νομίζω καθῆκόν μου νὰ ἐκφράσω τὴν περὶ τούτου ἰδέαν μου τὴν ὁποίαν θεωρῶ ἐπωφελῆ διὰ τοὺς δανειζομένους, ἥτις εἶναι τοῦ νὰ προηγηθῇ παντὸς ἄλλου μέτρου ἡ ἔκδοσις Νόμου περὶ κτηματολογίων, καθότι ὁ τρίτος κεφαλαιοῦχος ὅστις διὰ τῆς μεγάλης του ὑπολήψεως καὶ ἐμπιστοσύνης θέλει δίδει τὴν ἐγγύησίν του εἰς τὸν δανειστὴν περὶ τῆς ἀποτίσεως τοῦ χρέους τοῦ δανειζομένου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δώσῃ δωρεὰν τὴν ἐγγύησίν του, ἀλλὰ θέλει ζητεῖ πρὸς ἴδιόν του ὄφελος ἓν τοῖς 0|0 τοὐλάχιστον ὅπερ θέλει πίπτει εἰς τὸν τράχηλον τῶν δανειζομένων, ἐνῷ τὰ κτηματολόγια ἀποκαθιστῶσι γνωστὴν καὶ ἀδιαρίλονείκητον τὴν ἰδιοκτησίαν ἑκάστου, καὶ ἑπομένως παρέχουσιν εἰς τὸν δανειστὴν ἀσφάλειαν διὰ νὰ δανίζῃ κατ' εὐθείαν τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην ὅτε τὸ κέρδος τοῦ τρίτου μεσάζοντος μένει πρὸς ὄφελος τῶν δανειζομένων.

Πιστεύω ὅτι ἡ αἰτία διὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἔγινε μέχρι τοῦδε ὁ περὶ κτηματολογίων Νόμος εἶναι, ὁ φόβος μήπως οἱ κάτοικοι σημειώσωσιν εἰς τὰ κτηματολόγια τὰ ἐθνικὰ κτήματα ὡς ἰδιόκτητά των ὅτε τὸ δημόσιον θέλει ζημιωθῇ οὐσιωδῶς· ἀλλ' ὁ ἐσφαλμένος οὗτος φόβος ἔφερε δεκάκις περισσοτέραν ζημίαν εἰς τὸ δημόσιον, καθότι μέγιστον μέρος διαφόρων ἐθνικῶν κτημάτων κατεπατήθη μέχρι τοῦδε ἀπὸ πολλοὺς καὶ ὁσημέραι προαδεύει ἡ καταπάτησις αὕτη, καὶ τὸ δημόσιον δὲν θέλει δυνηθῇ ἴσως ποτὲ νὰ ἐξιχνιάσῃ τὴν ἀλήθειαν, ὥστε ἡ μὴ ἔκδοσις τοῦ νόμου τούτου ζημιώνει ὁσημέραι τὸ δημόσιον καὶ τὰ κτήματα τῶν ἀνθρώπων μένουσι σχεδὸν μετέωρα ὡς ἀμφισβητήσιμα.

Εἰς ταῦτα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς παρετήρησεν.

Ἐκ πρώτης ὄψεως τῷ ὄντι, ὡς ἐκφράζεται ἡ ἰδέα τοῦ προλαλήσαντος φαίνεται καταπειστικὴ καὶ ὁ ὑπολογισμὸς αὐτῆς ἀληθὴς· καὶ μολαταῦτα ἡ πεῖρα ἥ τε ἡμετέρα καὶ πολλῶν ἄλλων ἀποδεικνύει, ὅτι ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι, ἐν κτηματικῇ ὑπολήψει, οἵτινες εὑρίσκουν νὰ δανεισθῶσι πρὸς ἓξ τοῖς 0|0 καὶ εὐχαριστοῦνται νὰ δανείσωσι μὲ τὸ ἐλάχιστον κέρδος τῶν ἑπτὰ ἐπὶ τοῖς 0|0. Ἡ Τράπεζα κύριοι, ἕνεκα τῆς πίστεώς της δανείζεται εἰς ἐλάχιστον τόκον καὶ δανείζει μὲ μόνον ἑπτὰ ἐπὶ τοῖς 0|0, ἐνῷ οἱ λοιποὶ δὲν δανίζουσι ποτὲ ὀλιγώτερον τῶν δέκα. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸ κτηματολόγιον ποτὲ ὲν εἶναι δυνατὸν νὰ φθάσῃ εἰς τόσην ἀκρίβειαν ὅσην ἔχει τὸ κτηματολόγιον τῆς Γερμανίας, διότι ἐκεῖ ἡ ἐλαχίστη ἀγοραπωλησία δὲν γίνεται χωρὶς νὰ περιβάλλεται καὶ μὲ τοὺς λεπτοτέρους τύπους τῶν συμβο-

λαίων καὶ τὴν ἐπακριβῆ καταχώρησιν αὐτῆς εἰς τὰ ἐπὶ τούτῳ ἐπίσημα βιβλία. Καὶ ἐν τούτοις ἐκεῖ ἔνθα τοσαύτη ἐντέλεια ὑπάρχει εἰς τὸ κτηματολόγιον ἐκεῖ ἀνεπτύχθη τὸ σύστημα τὸ ὁποῖον προεξέθηκα. Καὶ ὁ λόγος, κύριοι, εἶναι διότι πολλοὶ ἔχουν μὲν τὴν διάθεσιν νὰ δανίσωσιν ἐν μετρίῳ τόκῳ, εἶναι ὅμως ἀνεπιτήδειοι πρὸς τοῦτο· ἓν κατάστημα ὅμως, μία ἑταιρία δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο καὶ ἀνετώτερον καὶ μᾶλλον ὠφελίμως δι' ἀμφοτέρους χωρὶς νὰ παραλείψῃ καὶ τὸ ἰδικόν της συμφέρον. Σήμερον λόγου χάριν ἡ Τράπεζα δὲν δύναται νὰ δεχθῇ χρήματα οὔτε μὲ τέσσαρα ἐπὶ τοῖς 0|0 ὡς τῇ προσφέρονται, διότι δὲν ἔχει πῶς νὰ διαθέσῃ ταῦτα, ἀλλ' ὅταν εὑρίσκῃ νὰ δανείσῃ αὐτὰ, τὰ δέχεται καὶ μὲ πέντε τοῖς 0|0 καὶ δίδει αὐτὰ πρὸς ἑπτά, ἰδοὺ ἓν περιπλέον κέρδος πρὸς τὸν ἀνεπιτήδειον εἰς τὸ δανείζειν κεφαλαιοῦχον, ὠφέλεια δὲ πρὸς τὴν ἑταιρίαν καὶ μεγίστη εὐκολία καὶ ὠφέλεια πρὸς τὸν δανειζόμενον ἄλλοτε μὲ δέκα καὶ δώδεκα ἐπὶ τοῖς 0|0.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥήγας Παλαμίδης προσέθηκε.

Συμφωνῶ καὶ ἐγὼ ὅτι τὸ περὶ κτηματολογίου ζήτημα, ὅσον εὐχερὲς φαίνεται κατ' ἐπιφάνειαν τοσοῦτον δύσκολον εἶναι εἰς τὴν πραγματοποίησιν αὐτοῦ. Ἐκεῖνοι οἵτινες ἤρχισαν κατὰ πρῶτον νὰ σκέπτωνται περὶ συστάσεως τῆς ὑπαρχούσης ἐθνικῆς Τραπέζης ἔλαβον πρόνοιαν καὶ περὶ κτηματολογίων, ἐζήτησαν δὲ ἀπὸ τὰ 1837 ἢ ὀλίγον μετὰ ταῦτα νὰ παραχωρηθῶσι τὰ ἀμόδια βιβλία εἰς τοὺς διαφόρους δήμους διὰ νὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐνέργεια τῆς καταγραφῆς τῶν κτημάτων, ἀλλ' ἀτυχῶς ἀπὸ τῶν κτημάτων αὐτῶν ἔλειπον οἱ τίτλοι· ἀπεφασίσθη λοιπὸν νὰ ἀρχίσῃ ἡ καταγραφὴ νὰ γίνῃ ἡ δημοσίευσις δι' ἐφημερίδων ἐπισήμων καὶ ἂν εἰς τὸ διάστημα τριῶν ἐξαμηνιῶν δὲν παρουσιάζετο ἀντίῤῥησίς τις, ἀνεγνωρίζοντο οἱ τίτλοι τοῦ δηλώσαντος αὐτὸ ἰδιοκτήτου. Καὶ μολονότι τὸ μέτρον τοῦτο δὲν ἐπραγματοποιήθη, ἔκτοτε ἐγένοντο καὶ γίνονται μολαταῦτα δάνεια, διότι τὰ κτήματα ἐκαθαρίσθησαν οὐσιωδῶς· καὶ σήμερον ἡ Τράπεζα ἐζήτησε μόνον τὴν μεταγραφὴν τῶν κτημάτων αὐτῶν, ὥστε τὸ ἄλλοτε καταρτισθὲν νομοσχέδιον δὲν ἔχει πολλὰς διαφορὰς μὲ τὸ ὧδε ὑπὸ διάσκεψιν παραδεχομένης τῆς Τραπέζης ὅλους τοὺς ὅρους τῶν δικαστηρίων καὶ ζητούσης μόνον τὴν ἀναγνώρισιν τῶν μεσεγγυούχων, τουτέστιν ἀδεία πάντοτε δικαστικῇ νὰ δύναται δι' ἐπιστάτου αὐτῆς νὰ λαμβάνῃ τὰ εἰσοδήματα τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος, ὁσάκις ὁ ὀφειλέτης ἤθελε δυστροπήσει ὡς πρὸς τὴν πληρωμήν.

Ἐπαναλαμβάνων λοιπὸν νὰ συστήσω εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ταχεῖαν θεραπείαν τοῦ πάσχοντος γεωργικοῦ καὶ κτηματικοῦ λαοῦ ἐπικαλοῦμαι συνάμα τὴν σύστασιν καὶ τὰς εὐχὰς ὁλοκλήρου τοῦ σώματος.

Παρετήρησε δὲ ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας ὅτι πλειοτέρα βραδύτης μέλλει νὰ ἐπέλθῃ εἰς τὴν θεραπείαν τοῦ κακοῦ διὰ τῆς καταρτίσεως τοῦ ὑπὸ διάσκεψιν νομοσχεδίου, ἢ διὰ τῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν κτημάτων καὶ τῆς συστάσεως κτηματολογίου, ὅπερ εἶναι ἡ μόνη καὶ κυρία βάσις τῆς ἀσφαλείας τοῦ δανειστοῦ· διότι δύσκολον εἶναι εἰς τινας κεφαλαιούχους νὰ γνωρίζωσιν ἄλλως τὴν κτηματικὴν κατάστασιν τοῦ δανειζομένου, εἰμὴ διὰ τοῦ μεσολαβοῦντος ὅστις πάντοτε συμβάλλει εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ τόκου. Ποσῶς δὲν εἶναι δύσκολον νὰ συμπληρωθῇ καὶ σήμερον ἔτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος κτηματολόγιον, μόνη δὲ αἰτία τῆς μέχρι τοῦδε βραδύτητος αὐτοῦ εἶναι μήπως ἐγγραφῶσιν ὡς ἰδιόκτητα τὰ ἐθνικὰ κτήματα· ἂν τοῦτο ὅμως ἐγίνετο πρὸ εἰκοσιπέντε ἐτῶν, ἴσως ἤθελε διασώσει ἡ Κυβέρνησις πλεῖστα ἐθνικὰ κτήματα, τὰ ὁποῖα κατεπατήθησαν καὶ ἴσως εἰς ὡρισμένον τι χρονικὸν διάστημα μὲ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν δὲν θέλει ὑπάρχει πλέον ἐθνικὴ γῆ, ἐνῷ ἂν ἐνηργεῖτο τὸ κτηματολόγιον ἠδύνατο καὶ τὸ δημόσιον νὰ ἔχῃ τὰς ἀντιῤῥήσεις του ἐπὶ τῆς ἀναγνωρίσεως ἑνὸς τίτλου ἰδιοκτησίας, ὅτως ἔχει καὶ ὁ ἰδιώτης.

Ἐπὶ τούτοις ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης εἶπεν.

Ὅταν τεθῇ τὸ ζήτημα σπουδαίως ἤγουν ὅταν προσκληθῶμεν νὰ συζητήσωμεν νομοσχέδιον περὶ νέων πιστωτικῶν καταστημάτων, τότε ἕκαστος ἐξ ἡμῶν θέλει συνεισφέρει τὸ μέρος του εἰς μίαν τοσοῦτον σπουδαίαν συζήτησιν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν παρόδῳ ἔῤῥιψεν εἰς τὸ μέσον μας ὁ Κ. ὑπουργὸς ἰδέας τινὰς περὶ νομοσχεδίων εὑρισκομένων εἰς διάσκεψιν, ἐπειδὴ ἔφανη ἐξ ὅσων εἶπεν, ὅτι προτιμᾷ τὸ μέτρον τῆς κτηματικῆς πίστεως ἂς μοὶ ἐπιτρέψῃ νὰ παρατηρήσω, ὅτι διὰ νὰ μὴν ἀποβῇ σφαλερὸν ἓν τοιοῦτον μέτρον πρέπει νὰ ἴδωμεν προηγουμένως ποία εἶναι τῷ ὄντι ἡ κατάστασις τῶν ἰδιοκτητῶν μας ἤγουν ἐὰν τὸ περὶ ἰδιοκτησίας κεφάλαιον εἶναι παρ' ἡμῖν ἐξησφαλισμένον ὥστε νὰ ἔχῃ ὁ δανειστὴς ὅλας τὰς ἀπαιτουμένας ἐγγυήσεις καὶ λέγων ταῦτα ἔχω ὑπ' ὄψιν μου, ὅτι εἰς ἓν ἄλλο μέγα κράτος εἰς τὴν Γαλλίαν πράττεται. Γνωρίζετε, κύριοι, ὅτι εἰς αὐτὸ τὸ ἔθνος διὰ νὰ δοθῶσιν ἐγγυήσεις ἀποχρῶσαι εἰς τὴν βεβαίωσιν τῆς ἰδιοκτησίας, ἐθεωρήθη ἀπαραίτητος ἡ σύστασις κτηματολογίου,

ὅτι αὐτὸ τὸ κτηματολόγιον ἤρχισε νὰ συντάττηται ἀπὸ τὰ 1808 μέχρι τοῦ 1850 καὶ ἐδαπανήθησαν εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον διακόσια ἑκατομύρια, ἐκτὸς ἄλλων εἴκοσιν ἑκατομυρίων, ἅτινα ἐχρησίμευσαν εἰς τὰς προκαταρκτικὰς ἐργασίας αὐτοῦ καὶ ὅμως τὸ κτηματολόγιον, τὸ ὁποῖον τοσοῦτον ἐκόστισεν, ὡς ἐκ τῆς διαιρέσεως καὶ ὑποδιαιρέσεως τῶν ἰδιοκτησιῶν καὶ τῆς ὀλίγης ἴσως φροντίδος τινῶν ἐκ τῶν ἐπιτετραμμένων τὸ ἔργον τῆς συντάξεώς του εὑρίσκεται σήμερον εἰς τοιαύτην ἐλλειπῆ κατάστασιν ὥστε γίνεται ἤδη σκέψις πῶς νὰ ἐπέλθῃ ἡ Κυβέρνησις εἰς μίαν ἀνάπλασιν αὐτοῦ τοῦ κτηματολογίου. Ἐν τούτοις ἕνεκα τῶν ἐλλείψεων αἵτινες ἀνεκαλύφθησαν εἰς τὸ κτηματολόγιον παρετηρήθη, ὅτι τὸ κατάστημα τῆς κτηματικῆς πιστώσεως τὸ ὁποῖον πρὸ ὀλίγου ἐσυστήθη ὑπὸ τὴν προστασίαν, τὴν ἠθικὴν, καὶ τὴν κολοσσαίαν χρηματικὴν συνδρομὴν τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἔφερε τὰ ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα ἤλπιζον ἐκεῖνοι, οἵτινες συνέλαβον τὴν ἰδέαν καὶ συνέβαλον τὴν πραγματοποίησίν του. Φρονῶ ἑπομένως, ὅτι καὶ παρ' ἡμῖν ἐνόψει δὲν προηγηθῇ ἡ τοὐλάχιστον δὲν συμβαδίσῃ ὁμοῦ μὲ τὴν σύστασιν ἑνὸς τοιούτου πιστωτικοῦ καταστήματος καὶ μέτρου τι, τὸ ὁποῖον θὰ καταστήσῃ ἀδιαφιλονεικήτους τὰς ἰδιοκτησίας, ὄχι μόνον δὲν πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν ἐξ αὐτοῦ σπουδαίαν συνδρομὴν εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς γεωργίας καὶ τῆς βιομηχανίας, ἀλλ' εἶναι κίνδυνος νὰ περιπέσωμεν εἰς περιπλοκὰς οἰκονομικὰς συνέπεια τῶν ὁποίων θέλει εἶσθαι πιθανῶς, ἄλλοι νὰ ὠφεληθῶσιν ἐκ τῆς κυκλοφορίας τοσούτων κεφαλαίων καὶ ἄλλοι νὰ ζημιωθῶσιν ἐπαισθητῶς φέροντες εἰς χεῖράς των ἀντὶ χρηματικῶν κεφαλαίων ἔγγραφα μὴ ἀντιπροσωπεύοντα πραγματικὰς ἀξίας.

Κύριοι, ἡ ἔλλειψις τῆς βεβαιώσεως τῆς κτηματικῆς ἰδιοκτησίας εἶναι βεβαίως μία ἀπὸ τὰς ἰσχυρὰς αἰτίας διὰ τὰς ὁποίας ὁ τόκος παρ' ἡμῖν εἶναι τοσοῦτον ἀνώτερος μὲ τοὺς τρέχοντας ἐν Εὐρώπῃ. Εἰξεύρω ὅτι πολλοὶ ἐξ ὑμῶν ἀναγκαζόμενοι νὰ πληρώνωσι βαρυτάτους τόκους μέχρι 15 καὶ 20 τοῖς 0|0 θέλουν εὐχαριστηθῇ ἐὰν κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ Κ. ὑπουργοῦ συσταθῇ κατάστημα τὸ ὁποῖον νὰ δανείζῃ ἀπὸ ἑπτὰ μέχρις ὀκτὼ τοῖς 0|0. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα πρέπει νὰ ἦναι ἐὰν ἡ κοινωνία εὑρίσκει εἰς ἕνα τοιοῦτον τόκον τὸ συμφέρον της. Εἶπον ἄλλοτε καὶ ἐπαναλαμβάνω καὶ σήμερον, ὅτι τὰ κτήματα τῆς Ἑλλάδος κατὰ μέσον ὅρον δὲν ἠμποροῦν νὰ δώσουν καθαρὸν κέρδος πλέον τῶν τεσσάρων ἢ πέντε τοῖς 0|0· ὥστε πᾶν πιστωτικὸν κατάστημα, τὸ ὁποῖον ἤθελε καθιερώσει τόκον ἀνώτερον τοῦ ὅρου τῶν συνήθων εἰσοδημάτων, δὲν δύναται ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς εὐχὰς καὶ τὰ ἀληθῆ συμφέροντα τοῦ ἔθνους, ὀφείλει ἑπομένως ὁ Κ. ὑπουργὸς εἰς τὰς περὶ πιστωτικῶν καταστημάτων διασκέψεις του νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν του τὸ συμφέρον τοῦ λαοῦ.

Ἀπήντησε δὲ ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι οἱ δισταγμοὶ οἵτινες ὑπάρχουσιν, πρὸς τὴν μὴ εὐδοκίμησιν τοῦ συστήματος τούτου τῆς κτηματικῆς πίστεως προέρχονται ἐκ τῆς ἐσχάτως γενομένης αὐξήσεως τοῦ τόκου καὶ οὐχὶ τῆς μὴ καταρτίσεως τοῦ κτηματολογίου, διότι παράδειγμα ἔστω ἡ Γερμανία εἰς ἣν ἐνῷ ὑπάρχει εἰς τὴν ἄκραν αὐτοῦ ἐντέλειαν τὸ κτηματολόγιον μολαταῦτα κατόπιν ἐπῆλθεν ἡ σύστασις τῶν καταστημάτων τῆς κτηματικῆς πίστεως ὡς τὸ μόνον μέσον δυνάμενον νὰ θεραπεύσῃ ἐν μετριοτέρῳ τόκῳ τὰς ἀνάγκας τοῦ δανειζομένου λαοῦ.

Ἡ Γερουσία κατόπιν ἐσύστησε πρὸς τὸν ὑπουργὸν τὴν ἀναπτυχθεῖσαν ἰδέαν τῆς ἐπερωτήσεως τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ῥάγα Παλαμίδη.

Τεθέντος ὕστερον εἰς συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσθήκης ὑπαλλήλων τινῶν εἰς τὰ Τελωνεῖα ά. τάξεως, ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως τὸ νομοσχέδιον αὐτό· μηδενὸς δὲ λαβόντος τὸν λόγον ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Γ. Ἀντωνοπούλου καὶ Ἰω. Σταίκου, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 24 κατὰ τὸ ὡδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσθήκης ὑπαλλήλων τινῶν εἰς τὰ Τελωνεῖα ά. τάξεως

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Σπυρ. Τρικούπης	
Γεώργ. Κουντουριώτης		Ῥικάρδος Τζιώρτζ	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	N	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος		Βασίλ. Χρηστακόπουλος	
Τάτζης Μαγγίνας	N	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Γεώργιος Ψύλλας	N
Χαράλ. Παπαπολίτης	N	Ἰωάννης Θεοτόκης	
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N
Νικόλ. Πρασσακάκης		Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	

Γεώργιος Δαρειώτης	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . .
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .
Δημήτριος Βούλγαρης . . . N	Δημήτριος Χατσίσκος . . . N
Γκίκας Καρακατζάνης . . N	Δημήτριος Χρηστίδης . . . N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . .	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N
Ἀδάμ Δούκας . . . . N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . N
Δῆμος Κανελλόπουλος . . . N	Παναγ. Ἀιδωρίκης . . . .
Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Τσανετάκης Γρηγοράκης . . N	Κωνστ. Προβιλέγιος . . . N
Μ. Α. Καΐρης	Ἰωάννης Οἰκονόμου . . . N
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . N	Σπῦρος Μίλιος . . . . . N
Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . N	Ῥήγας Παλαμίδης . . . . N
Δημήτρ. Πλαπούτας	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης .
Ἰωάννης Σταΐκος . . . . N	

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ ἄρθρου 1 παρετήρησέ τις ὅτι ἐνταῦθα κανονίζονται ποῦ μὲν δύο ὑπελεγκταὶ ποῦ δὲ τέσσαρες ζυγισταὶ ἄνευ τινὸς νέου μέτρου ἐπιτηρήσεως· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς ὑπηρεσίας ἔλεγχος ἐλαττοῦται ὡς μὴ δυναμένων τοῦ τε ἐπιστάτου καὶ τοῦ ἐλεγκτοῦ νὰ ἐπιτηρῶσιν ἐν τῇ αὐτῇ στιγμῇ καὶ ὥρᾳ τὰς ἐργασίας ὅλων τούτων τῶν ὑπαλλήλων. Ἀπήντησεν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ἀντὶ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅτι αἱ περὶ τῆς ἀκριβοῦς ἐνεργείας τῶν ἐργασιῶν ἐγγυήσεις μένουσιν αἱ αὐταὶ οἵαι ἦσαν καὶ μέχρι σήμερον· ἡ προσθήκη τῶν περὶ ὧν πρόκειται ὑπαλλήλων προεκλίθη ὑπὸ τῆς ἀνάγκης προελθούσης ὡς ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νέου δασμολογίου, ὅπερ τὰ Βουλευτικὰ Σώματα ἐπεψήφισαν· ἀλλ' ὡς δὲν ἀγνοεῖτε πᾶν ζύγισμα ἀπαιτεῖ διὰ τὴν προπαρασκευὴν τῶν ζυγιστέων πραγμάτων καὶ τὴν ἐπίθεσιν αὐτῶν ἐν τῇ πλάστιγγι τοσοῦτον καιρὸν ὥστε ἐντὸς αὐτοῦ δύναται νὰ προλάβῃ εἴτε ὁ ἐπιστάτης εἴτε ὁ ἐλεγκτὴς διὰ νὰ παρευρεθῇ καὶ ἐπιτηρήσῃ τὸ ζύγισμα, ὅπερ μετὰ τὴν προπαρασκευὴν ἐν ἀκαρεῖ γίνεται καὶ σημειοῦται.

Ἀντεπαρετήρησεν ὁ προλαλήσας ὅτι διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ὑπελεγκτοῦ καὶ ζυγιστῶν προέρχεται μὲν εὐκολία ἀλλ' ἐλαττοῦται ὁ ἔλεγχος, ὅστις εἶναι σωτήριος εἰς πᾶσαν ὑπηρεσίαν, διότι ὁ ἐπιστάτης καὶ ἐλεγκτὴς δὲν δύνανται νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τὴν ἐπιτήρησιν καὶ δέον νὰ ληφθῇ ἕτερον μέτρον.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας τὰ 1 ἄρθρον ὡς καὶ τὸ ἑπόμενον ἄρθρον 2 ἄνευ τινὸς ἀντιρρήσεως.

Ψηφοφορίας ἔπειτα γενομένης δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως καὶ

ἐπὶ τοῦ συνόλου, ἐξήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 24 ἐχόντων ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 21 λήξαντος μηνὸς Φεβρουαρίου.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσθήκης ὑπαλλήλων τινῶν εἰς τὰ Τελωνεῖα ἀ. τάξεως.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος . N	Ἀδάμ Δούκας . . . . . N
Γεώρ. Κουντουριώτης . . .	Δῆμος Κανελλόπουλος . . N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . .	Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος . .	Τσανετάκης Γρηγοράκης . . N
Τάτζης Μαγγίνας . . . . N	Μ. Α. Καΐρης . . . . .
Ἀναγνώστης Μαναρχίδης . . N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . . N
Χαράλ. Παπαπολίτης . . . N	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . N
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Δημήτρ. Πλαπούτας . . . .
Νικόλ. Πρασσακάκης . . .	Ἰωάννης Σταΐκος . . . . N
Σπυρ. Τρικούπης	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . .
Ριχάρδος Τζιώρτζ . . .	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . N	Δημήτριος Χατσίσκος . . . N
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . .	Δημήτριος Χρηστίδης . . . N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . N
Γεώργιος Ψύλλας . . . . N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . N
Ἰωάννης Θεοτόκης	Παναγ. Ἀιδωρίκης . . . .
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . N	Γεώρ. Δυοβουνιώτης . . .
Ἀθανάσιος Ἀιδωρίκης . . .	Κωνστ. Προβιλέγιος . . . N
Γεώργιος Δαρειώτης . . .	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . N
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N	Σπῦρος Μίλιος . . . . . N
Δημήτριος Βούλγαρης . . N	Ῥήγας Παλαμίδης . . . . N
Γκίκας Καρακατζάνης . . N	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης .
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . .	

Ἑπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου.
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 8 Μαρτίου 1858, ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 27 μελῶν, ὁ Πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ὑπεγράφησαν.

Κατόπιν τῇ αἰτήσει τοῦ Γερουσιαστοῦ Ι. Θεοτόκη, τῷ ἐχορηγήθη τρίμηνος ἀπουσία ἄδεια, ὡς παράτασις τῆς ἤδη ληξάσης.

Ἑπομένως ἀνεγνώσθη ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Σώματος ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ πολιτογραφήσεως τῶν ΚΚ. Σίνα Μπερναρδάκη καὶ Ἀρσάκη ὅπερ ἀπεφασίσθη νὰ συζητηθῇ τὴν ἀμέσως Δευτέραν.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Τὰ τμήματα ἐξελέξαντο τοὺς ὑποφαινομένους ὡς μέλη τῆς Εἰσηγητικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων περὶ πολιτογραφήσεως τῶν Κυρίων Σίμωνος Σίνα, Ἀποστόλου Ἀρσάκη καὶ Δημητρίου Μπεναρδάκη.

Ἐπειδὴ δὲ τὰ νομοσχέδια ταῦτα πραγματεύονται περὶ ἀντικειμένου τῆς αὐτῆς φύσεως ἡ Ἐπιτροπὴ ἐθεώρησε καλὸν νὰ παρουσιάσῃ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἔκθεσιν ἐφ' ὅλων τούτων.

Τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος νομοσχέδια ἀφορῶσι τὴν ἑλληνικὴν πολιτογράφησιν τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ὁμογενῶν ΚΚ. Σίνα, Ἀρσάκη καὶ Μπερναρδάκη, οἵτινες θεωροῦνται ὅτι ἀπέκτησαν τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 22 τοῦ Ἀστικοῦ Ἑλληνικοῦ Νόμου προσόντα ταύτης κατὰ τὰ ἐν ταῖς ἐκθέσεσι τοῦ ἁρμοδίου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ ἀναφερόμενα.

Κατὰ συνέπειαν ἡ Ἐπιτροπή σας δὲν ἐδίστασε νὰ παραδεχθῇ τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ καθέκαστα τῶν διαληφθέντων νομοσχεδίων ὅπως ἔχουσι, καὶ νὰ συστήσῃ τὴν παραδοχὴν αὐτῶν καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 8 Μαρτίου 1858.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Μ. Α. Καῖρης	Γ. Καρακατζάνης
Ἰω. Οἰκονόμου	Δ. Χατζίσκος.

Ἐπίσης ἀνεγνώσθη ἡ ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Σώματος ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀνταλλαγῆς καὶ ἀποζημιώσεως τῶν οἰκοπέδων τῶν Πατραίων, ἥτις ἀπεφασίσθη νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ εἰς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστὰς, νὰ συζητηθῇ δὲ τὴν ἀμέσως ἑπομένην πέμπτην τὸ περὶ οὗ αὕτη πραγματεύεται νομοσχέδιον.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Ἡ εἰσηγητικὴ Ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀποζημιώσεως καὶ ἀνταλλαγῆς τῶν οἰκοπέδων τῆς πόλεως Πατρῶν, καὶ μελετήσασα αὐτὸ μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ σκέψεως, συνίστησιν εἰς τὴν Γερουσίαν τὴν παραδοχήν του ὑπὸ τὰς ἀκολούθους τροπολογίας.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ὅρου γ'. νὰ προστεθῶσιν μετὰ τὰς λέξεις « ἄτινα κατελήφθησαν » αἱ λέξεις « παρ' οἱουδήποτε μετὰ τὴν ληξιν τοῦ ἔτους 1853 ».

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 7. Τὸ ἄρθρον τοῦτο νὰ περιορισθῇ ἢ μᾶλλον νὰ ἀντικατασταθῇ ἀπὸ τὸ ἑπόμενον.

Ἄρθρον 7. « Οἱ συμπεριληφθέντες εἰς τὴν κατὰ τὸ 1851 » ἐνεργηθεῖσαν κλήρωσιν καὶ μὴ ἐκλέξαντες ἢ ἐκλέξαντες γῆ, » πεδα, τὰ ὁποῖα εἶχον παραχωρηθῇ νομίμως ὑπὸ τῶν ἐπιτρο- » πῶν εἰς ἄλλους, ἢ μὴ θεωρούμενα διαθέσιμα κατὰ τας δια- » τάξεις τοῦ παρόντος νόμου, θέλουν προσκληθῇ ἅμα τῇ δημο- » σιεύσει αὐτοῦ, καὶ πρὸ παντὸς ἄλλου, νὰ ἐκλέξωσιν ἄλλα » ἐκ τῶν διαθεσίμων ».

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 8. Καὶ τὸ ἄρθρ. τοῦτο νὰ τροπολογηθῇ ὡς ἑξῆς·

Ἄρθρον 8. « Οἱ κάτοχοι ἐθνικῶν οἰκοπέδων, τὰ ὁποῖα ἤθε- » λον ἀφαιρεθῇ κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ὅρου γ'. » διὰ νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς ἀποζημίωσιν ἄλλων, δύνανται νὰ » λάβωσιν ἐπὶ ἐκτιμήσει μέχρι 300 □ πήχεων ἐκ τῶν ἐκτὸς » τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως κειμένων ἐθνικῶν γηπέδων, διὰ νὰ » ἀνεγείρωσι κατοικίαν ».

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 22. Ὁ ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ὅρος 2 νὰ περιορισθῇ ὡς ἑξῆς·

« Τὰ εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ὅρου γ'. ἐθνικὰ » οἰκόπεδα τῆς κάτω πόλεως, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀνηγέρθησαν » οἰκοδομαὶ ἀξίας ἀνωτέρας τῶν χιλίων δραχμῶν ».

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 24. Ἀπὸ τὸ ἄρθρον τοῦτο νὰ ἀφαιρεθῇ τὸ « καὶ 7 » ὡς περιττὸν, καὶ νὰ μένῃ κατὰ τὰ λοιπὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἐπειδὴ εἰς τὰς ἐπενεχθείσας ὡς ἀνωτέρω τροπολογίας ἐπὶ τῶν ἄρθρων 4, 7, 8, 22 καὶ 24 ὑπάρχουσιν οἱ αὐτοὶ λόγοι,

ἐρ' ὧν στηριχθεῖσα ἡ ἐπιτροπὴ προῆλθεν εἰς τὸ μέτρον τῆς τροποποιήσεως αὐτῶν, διὰ ταῦτα ἐθεώρησε καλὸν νὰ ἐκθέσῃ ἐνταῦθα ἅπαξ τοὺς λόγους τούτους πρὸς ἀπορρῖγὴν ὀχληρῶν ἐπαναλήψεων καὶ πρὸς περισσοτέραν σαφήνειαν τοῦ σκοποῦ ἐξ οὗ ὡρμήθη ἡ ἐπιτροπή.

Ὅσον θεωρεῖται, Κύριοι, καὶ εἶναι σπουδαῖον καὶ ἐθνωφελὲς τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, τοσοῦτον δυσχερὴς ἀποβαίνει ἡ ὅσον ἔνεστιν ἐπιτυχὴς κατάρτισίς του, καθότι δὲν πρόκειται ἤδη νὰ κανονισθῶσιν οἱ βαθμοὶ τῶν διαφόρων δικαιωμάτων μόνον, καὶ νὰ διαγραφῶσιν ἁπλῶς οἱ τύποι, καθ' οὓς δικαιότερον ἠδύνατο νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ἀποζημίωσις καὶ ἀνταλλαγὴ τῶν οἰκοπέδων τῆς πόλεως Πατρῶν, ἐπ' ὠφελείᾳ μᾶλλον τῶν τοσαῦτα πρωσενεγκάντων τῇ πατρίδι κατοίκων τῆς πρὸ τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος σημαντικῆς μὲν ταύτης πόλεως, καταστραφείσης δὲ ἕνεκα τοῦ πολέμου κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐπαναστάσεως, καὶ σημαντικωτέρας ἤδη καταστηθείσης διὰ τὴν κεντρικὴν καὶ ἐμπορικὴν αὐτῆς θέσιν, ἀλλὰ πρόκειται συνάμα, Κύριοι, νὰ ἐξομαλυνθῶσι σήμερον διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου, κατὰ πρῶτον ἴσως λόγον, πολλὰ ἀτοπήματα ἅτινα δυστυχῶς ἔλαβον χώραν ἐν διαστήματι τριακονταπενταετηρίδος περίπου, νὰ ἀποδοθῇ ἡ δέουσα δικαιοσύνη εἰς ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς κατοικοῦντας ἤδη τὴν πόλιν πολίτας, καθ' ὅσον εἰς ἕνα ἕκαστον ἀνήκει, καὶ τέλος νὰ διασκεδασθῶσι καὶ προληφθῶσιν αἱ συνέπειαι σκανδαλωδῶν παραπόνων καὶ μάλιστα μεταξὺ τῶν ἰδίων κατοίκων, μεταξὺ γειτόνων, αἵτινες εἰσὶ καὶ πρέπει νὰ ὦσι καὶ νὰ θεωρῶνται ὡς ἀδελφοί. Ἄλλως τε αἱ ἐξαιρέσεις, αἵτινες, καὶ ὅταν ἀκόμη κανονίζονται ἐξ ὑπαρχῆς, ἔχουσιν ἐν ἑαυταῖς ἀρκετήν τινα δόσιν σκανδάλου, πολλῷ μᾶλλον ὅταν μετὰ πολυχρόνιον ἀνωμαλίαν πραγμάτων καὶ ἀντιρατικῶν διατάξεων προτείνονται νὰ καθιερωθῶσι σήμερον διὰ νόμου. Καὶ ἀληθῶς, Κύριοι, κατὰ τὴν παροιθήσιν τοὐλάχιστον τῆς ἐπιτροπῆς, τὸ ὑπουργικὸν νομοσχέδιον, ὅπως ἔχει εἰς τὰ σχετικὰ προπολογηθέντα ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἄρθρα αὐτοῦ, ἀποκλείει τῶν εὐεργετικῶν αὐτοῦ διατάξεων μέγιστον ἀριθμὸν οἰκογενειῶν, αἵτινες κατῴκησαν πρὸ πολλῶν ἐτῶν εἰς τὴν κάτω τῶν Πατραίων πόλιν, καὶ μάλιστα ὡς διατείνονται οἱ ἀναφερόμενοι, ἀπὸ τοὺς πρώτους χρόνους τοῦ συνοικισμοῦ αὐτῆς. Τὴν ἀλήθειαν ταύτην εὑρίσκει ἡ ἐπιτροπή σας καὶ εἰς ἀναφορὰν τετρακοσίων περίπου οἰκογενειαρχῶν ἀπὸ 20 Δεκεμβρίου π. ε. πρὸς τὴν Γερουσίαν διευθυνθεῖσαν ἐσχάτως ὑπὸ τοῦ προέδρου αὐτῆς εἰς τὴν ἐπιτροπήν, τῆς ὁποίας τὴν ἀνάγνωσιν συνίστησι καὶ εἰς τὸ σῶμα τῆς Γερουσίας κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς συζητήσεως τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθειμένων λόγων, συντρέχουσι πρὸς ὑποστήριξιν τῶν μνημονευθεισῶν τροπολογιῶν, καὶ τὰ ἑπόμενα, εἶον τὰ ἄρθρα 19 καὶ 24 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2711 καὶ ἀπὸ 4 Δεκεμβρίου 1830 Διατάγματος τοῦ ἀειμνήστου Κυβερνήτου, καὶ τὸ ἄρθρον 3 τῆς ὑπ' ἀριθ. 6124 καὶ ἀπὸ 10 Μαΐου 1846 ὑπουργικῆς διαταγῆς τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, ἔχοντα οὕτω.

« Ἄρθρον 19. Πᾶν εἶδος οἰκοδομῆς εἶναι δεκτὸν, ἀλλὰ δὲν » συγχωρεῖται εἰς τὸν οἰκοδομοῦντα ἄχυρον χόρτον καὶ πᾶσα » ὕλη εὐκολοφλόγιστος, ὁ δὲ πολιτικὸς μηχανικὸς θέλει ἐπα» γρυπνεῖ ἐπιπλέον, ὥστε αἱ οἰκοδομαὶ νὰ γίνωνται ἀσφαλεῖς » καὶ στερεαί ».

« Ἄρθρον 24. Ἡ Κυβέρνησις προθυμωτάτη νὰ ἐκπληρώσῃ » ἐν πρώτοις τὰς ἀπαιτήσεις ἐκείνων, ὅσοι δὲν ἔχουν δικαίωμα » ἀποζημιώσεως, δὲν θέλει ἀποποιηθῇ κατὰ δεύτερον λόγον νὰ » λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τῶν πολιτῶν, οἵτινες » θέλουν νὰ οἰκοδομήσωσι χωρὶς νὰ ἔχουν δικαίωμα τοῦ νὰ λά» βουν τὴν τοποθεσίαν, λόγῳ ἀποζημιώσεως ἐντὸς τῆς νέας πό» λεως. Αἱ ἀναφοραὶ τούτων πρέπει νὰ ἀποστέλλωνται διὰ » τῆς ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Κυβέρνησιν, καὶ αὕτη θέλει ἀποφασίζει » περὶ τῶν αἰτήσεών των ».

« Ἄρθρον 3. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ αὐθαιρέτως οἰκοδομη» θέντα ὡς ἐθνικὰ οἰκόπεδα, διὰ νὰ ἀποφύγωμεν τὴν εἰς τὰ » Δικαστήρια προσφυγὴν τῶν κατοίκων, ἥτις θέλει παρεμβάλ» λει προσκόμματα εἰς τὴν ταχεῖαν καὶ ἐντελῆ ἀποζημίωσιν, » παραδεχόμεθα λόγῳ ἐπιεικείας νὰ ἀφεθῶσι ταῦτα εἰς τοὺς » ἐποικοδομήσαντας αὐτὰ, ἀφ' οὗ προηγουμένως οὗτοι δώσωσιν » εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ δημοσίου εἰς ἴσον ἀντάλλαγμα οἰκοπέ» δου ἀνήκοντος εἰς τὴν αὐτὴν κλάσιν καὶ ἴσης ἀξίας, ἢ ἐν » ἐλλείψει τοιούτου, νὰ ὑποχρεωθῶσιν εἰς τὴν δι' ἐκτιμήσεως » πληρωμὴν αὐτῶν ».

Διὰ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, Κύριοι, γίνεται δῆλον, ὅτι ἦτο δεκτὸν πᾶν εἶδος οἰκοδομῆς, ὅτι ἐπετρέπετο καὶ εἰς ἄλλους πολίτας νὰ λάβωσιν οἰκόπεδα καὶ ἂν δὲν ἦσαν ἐκ τῶν ἐχόντων δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἢ ἀνταλλαγῆς, καὶ τέλος ὅτι πρὸς ἀπορρῖγὴν δικαστικοῦ ἀγῶνος καὶ προσκομμάτων, καὶ οἱ αὐθαιρέτως οἰκοδομήσαντες ἐπὶ ἐθνικῶν οἰκοπέδων ἀφέθησαν ἐπιεικῶς

ἐλεύθεροι μὲ μόνην τὴν ὑποχρέωσιν νὰ δώσωσιν ἴσον οἰκόπεδον ὡς ἀνταλλαγμα, ἂν ἔχωσιν, ἢ νὰ πληρώσωσι τὸ τίμημα ἐπὶ ἐκτιμήσει.

Ὡς ἐκ περισσοῦ δὲ προσθέτει ἐπιβεβαιωτικῶς ἐνταῦθα ἡ Ἐπιτροπή σας καὶ τὸ ἑξῆς ἄρθρον 1 τοῦ ΣΠΖ΄. νόμου τῆς 11 Μαΐου 1855 περὶ πληρωμῆς τοῦ τιμήματος τῶν γηπέδων, ἐφ' ὧν οἱ κατέχοντες ᾠκοδόμησαν.

» Ἄρθρον 1. Οἱ οἰκοδομήσαντες μέχρι τοῦ 1853 ἔτους ἐπὶ » ἐθνικῆς γῆς οἰκίας, ἐργαστήρια, ξενοδοχεῖα, ἢ ἀνεμοκινήτους » μύλους, ἢ κατέχοντες νομίμῳ τίτλῳ τοιαύτας οἰκοδομάς, » θέλουν πληρώσει τὸ τίμημα τῶν γηπέδων δι' ἐκτιμήσεως » προσδιοριζόμενον, ἐὰν δὲν ἐπλήρωσαν αὐτό, ἢ δὲν ἐλάβον τὰ » γήπεδα εἰς προικοδότησιν κατὰ τὰ ἀπὸ 23 Μαρτίου 1838 » καὶ 8 Φεβρουαρίου 1843 Β. Διατάγματα ».

Διὰ δὲ τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου τοῦ ΣΠΖ΄. νόμου καταδιευκύεται καὶ τὸ ληφθὲν διὰ νόμου γενικὸν μέτρον διὰ τοὺς οἰκοδομήσαντας ὅπως δήποτε ἐπὶ ἐθνικῶν γηπέδων· καὶ ἐπειδή, κύριοι, εἰς τὴν σπουδαίαν ταύτην ὑπόθεσιν τῶν Πατραίων νόμος δὲν ὑπάρχει, ἐκτὸς τῶν διαταγμάτων τοῦ Κυβερνήτου καὶ τῶν πρὸ τῆς 3 Σεπτεμβρίου Γ. Β. Διαταγμάτων, ἅπερ ἔχουσιν ἰσχὺν νόμου, καὶ τὰ ὁποῖα μᾶλλον ὑποστηρίζουσι τὰς τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς, εὐλόγως δυνάμεθα ἐξ ἀναλογίας νὰ ἐφαρμώσωμεν τὴν μνησθεῖσαν νομικὴν διάταξιν καὶ ἐπὶ τῆς προκειμένης περιστάσεως. Ἐν τούτοις τὸ ἄρθρον τοῦτο ἔχουσα ὑπ' ὄψιν της ἡ ἐπιτροπὴ ἔθεσεν, ὡς παρετηρήσατε, εἰς τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 ὅρῳ § γ΄. καὶ τὸ « μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ ἔτους 1853 » διὰ νὰ συμφωνήσῃ μὲ τὴν ἐν τῷ διαληφθέντι νόμῳ ῥῆσιν ἔχουσαν οὕτως· « οἱ οἰκοδομήσαντες μέχρι τοῦ 1853 ἔτους κτλ. ».

Ἐπὶ τῶν ἄρθρων 27 καὶ 28 τοῦ νομοσχεδίου.

Τὰ ἄρθρα ταῦτα νὰ τροπολογηθῶσιν ὡς ἑξῆς. Καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου νὰ ἀντικατασταθῇ ἡ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ λέξις « εἷς ὑπάλληλος » διὰ τῶν λέξεων « εἷς εἰδικὸς ἐπίτροπος τῆς Κυβερνήσεως », καὶ παρακατιὼν ἐν τῷ § 2 τοῦ ἰδίου ἄρθρου νὰ τεθῇ τὸ « παρὰ τῷ ἐπιτρόπῳ » ἀφαιρουμένων τῶν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ λέξεων « παρὰ τῷ ὑπαλλήλῳ » ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου νὰ ἀντικατασταθῶσιν αἱ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ λέξεις « ὑπαλλήλου ἐνώπιον » διὰ τῶν λέξεων « εἰδικοῦ ἐπιτρόπου » καὶ ἐν τέλει τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ἄρθρου νὰ προστεθῶσιν αἱ λέξεις « ἐν τῷ Νομαρχικῷ καταστήματι ».

Μακράν, Κύριοι, πάσης παρεξηγήσεως κατὰ τῶν ὑπαλλήλων

τῆς Κυβερνήσεως ἡ ἐπιτροπή σας προῆλθεν εἰς τὰς ὡς ἀνωτέρω τελευταίας τροπολογίας της διὰ τοὺς ἑξῆς δύο σπουδαίους λόγους, διότι πρόκειται 1) περὶ ἐφαρμογῆς νόμου περιέχοντος διατάξεις ποικίλας, καὶ εἴς τινα μέρη λίαν δυσεφαρμόστους καὶ 2) περὶ ὁριστικῆς τακτοποιήσεως διὰ νόμου τέλος πάντων τῶν ἰδιοκτησιῶν τῶν κατοίκων τοιαύτης πόλεως, οἵαι εἶσιν αἱ Πάτραι. Ἡ πραγματοποίησις τῶν πατρικῶν εὐχῶν τοῦ Ἡγεμόνος, τοῦ ἔθνους καὶ τῆς Κυβερνήσεως περισσοτέρας θὰ ἀπαντήσουν δυσκολίας μὲ τὸν διορισμὸν ἑνὸς ὑπαλλήλου. Ἡ ἰδέα μόνη ἀρκεῖ νὰ καταδειξῇ ἐκ πρώτης ὄψεως, ὅτι ὁ ἔλαθμὸς τῆς σπουδαιότητος τοῦ ἔργου δὲν ἀντιστοιχεῖ μὲ ἐκεῖνον τοῦ ἑνὸς ὑπαλλήλου. Γνωρίζετε ἑπομένως, Κύριοι, ὅτι πολλὴν ἔχει ἐπιρροὴν ἡ πεποίθησις καὶ ὁ ὀφειλόμενος σεβασμὸς εἰς τὸν τίτλον, εἰς τὸ πρόσωπον κτλ. Ὅθεν πρέπει νὰ ὀνομασθῇ εἰδικὸς ἐπίτροπος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ὁ τοιοῦτος πρέπει νὰ ἦναι μάλιστα ἐκ τῶν διακεκριμένων. Δὲν πρέπει, Κύριοι, νὰ μᾶς ἐπιρρεάζῃ ἡ ἰδέα τῆς ταχύτητος· πρέπει καὶ νὰ ἐπισπευθῇ τὸ ἔργον, ἀλλὰ καὶ ἀναλόγως τῆς ἀξίας καὶ τῆς σπουδαιότητός του. Τί σημαίνει ἂν ἐξοδεύσῃ τὸ δημόσιον δι' ἓν καὶ διὰ δύο ἔτη ἓν ἀνάλογον ποσὸν διὰ τὴν μισθοδοσίαν καὶ λοιπὰ ἔξοδα εἰδικοῦ ἐπιτρόπου τῆς Κυβερνήσεως ἐπ' ἀγαθῷ τῆς πόλεως τῶν Πατρῶν, ὁποιονδήποτε καὶ ἂν ἤθελεν εἶσθαι τὸ ποσόν, μολονότι δὲν δύνανται νὰ ἦναι ἐκ φύσεως τοσοῦτον ἐπαισθητόν, τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τῶν Πατρῶν παρέχει μεγάλας ὠφελείας.

Ἡ ἐπιτροπὴ δραττομένη τῆς εὐκαιρίας ταύτης νομίζει χρέος της ἐν τέλει τῆς παρούσης ἐκθέσεώς της νὰ παρακαλέσῃ τὸ Σῶμα τῆς Γερουσίας ὅπως συστήσῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὴν ἀνάγκην τῆς εἰσαγωγῆς καταλλήλου νομοσχεδίου καὶ διὰ τὰ τοιαύτης φύσεως ἐκκρεμῆ ἀντικείμενα τινῶν εἰσέτι πόλεων τοῦ Κράτους, ὡς τῆς Ἑρμουπόλεως Τριπόλεως καὶ ὅπου ἀλλαχοῦ τοιαύτη ἀνωμαλία πραγμάτων ὑφίσταται.

Ἀθήνησι τὴν 6 Μαρτίου 1858.

Ἡ Ἐ π ι τ ρ ο π ὴ

Γ. Καρακατζάνης,	Δ. Χατζίσκος,
Ν. Πρασακάκης,	Ἰω. Οἰκονόμου.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. Πρόεδρος τῇ συγκαταθέσει τοῦ Σώματος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α· ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰχονόμου
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῇ 10 Μαρτίου 1858 ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 34 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν της προλαβούσης παρελθὼν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ τροποποιήσεως τῶν ἄρθρων 565 καὶ 568 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας ἤτοι περὶ ἀποκαταστάσεως καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν ἔχοντα ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Κατὰ τὰ ἄρθρα 564—568 τῆς ποινικῆς δικονομίας, ὁ δυνάμει ποινικῆς ἀποφάσεως στερηθεὶς τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων δύναται ν' ἀνακτήσῃ ταῦτα διὰ Β. διατάγματος, ἐκδιδομένου ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργείου, μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν διαφόρων διατυπώσεων.

Μεταξὺ τῶν διαφόρων τούτων διατυπώσεων, καὶ παρεκτὸς τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ Ἐφετείου ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ταύτης, τὰ ἄρθρα **565** καὶ **568**, ἀπαιτοῦν καὶ τὴν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, μεθ' ὃ ἡ αἴτησις, συνοδευομένη ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν γνωμοδοτήσεων, ὑποβάλλεται εἰς τὸν Βασιλέα πρὸς ἀπόφασιν· ἀλλὰ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καταργηθέντος, διὰ τοῦ ἄρθρου **102** τοῦ Ἑλληνικοῦ Συντάγματος, ἡ ἑτέρα τῶν διατυπώσεων δὲν δύναται σήμερον νὰ ἐκπληρωθῇ.

Πρὸς πλήρωσιν τοῦ κενοῦ τούτου τῆς ποινικῆς ἡμῶν Νομοθεσίας τὸ ὑποβαλλόμενον εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Γερουσίας **Νομοσχέδιον**, ἐπιψηφισθὲν ἤδη ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ἀναθέτει εἰς τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον νὰ γνωμοδοτῇ ἐπὶ τῆς αἰτήσεως, ἥτις ὑποβάλλεται ἔπειτα εἰς τὸν Βασιλέα, ἐπὶ ἀναφορᾷ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης πρὸς ἀπόφασιν.

Τοιαύτη γνωμοδότησις διατηρεῖ εἰς τὴν προκειμένην πρᾶξιν τὸν ἀληθῆ αὐτῆς χαρακτῆρα, ἤτοι πράξεως Κυβερνητικῆς, τῇ συνδρομῇ τῶν δικαστικῶν, καὶ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν ἐνεργουμένης.

Τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον τὸ ὁποῖον, δυνάμει τοῦ ὀργανικοῦ αὐτοῦ νόμου καλεῖται εἰς διαφόρους περιπτώσεις νὰ γνωμοδοτῇ, ἰδίως δὲ ὁσάκις νόμος ἰδιαίτερος ἢ ὁ Βασιλεὺς ἀπαιτήσωσιν ἐπὶ σπουδαίων ἀντικειμένων τὴν γνώμην αὐτοῦ, αὐτὸ τοῦτο θέλει πράττει καὶ ἐνταῦθα, διατρουμένης οὕτω ἀκεραίας τῆς σειρᾶς τῶν διαφόρων ἐγγυήσεων, τὰς ὁποίας ἡ Ἡμετέρα Νομοθεσία ἀπήτησεν ἐπὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου.

Σημειωτέον ὅτι ἡ ἐνέργεια τῆς Δικαστικῆς Ἀρχῆς περιορίζεται ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἰς ἁπλῆν γνωμοδότησιν, καὶ ἤθελεν εἶσθαι ἀτοπώτατον νὰ ἰσχυρισθῇ τις, ὅτι ἡ δικαστικὴ Ἀρχὴ ἀποφασίζει περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, περὶ ἧς εἰς τὸν Βασιλέα ἀνετέθη ἡ κυριαρχικὴ ἀπόφασις.

Ἡ πρᾶξις τοῦ δικαστηρίου εἶναι καθαρῶς συμβουλευτική, οἵα ἦν καὶ ἡ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἐπὶ τοῦ προκειμένου, οἵα θέλει εἶναι καὶ ἡ τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, τὸ ὁποῖον δὲν ἀποφασίζει, ἀλλ' ἁπλῆν γνώμην ἐκφράζει.

Πέποιθα ὅτι τοὺς λόγους τούτους, θέλει ἐκτιμήσει ἡ Γερουσία, καὶ περιβάλλει μὲ τὰς ψήφους της τὸ ὑποβαλλόμενον αὐτῇ Νομοσχέδιον.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 10 Μαρτίου 1858.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸς
Γ. Α. ΡΑΛΛΗΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον Νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ἤδη ὑπὸ τῆς Βουλῆς, παραγγέλλομεν τὸν ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸν νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Γερουσίαν, καὶ ὑποστηρίξῃ αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 8 Μαρτίου 1858.

Ο Θ Ω Ν.

Γ. Α. ΡΑΛΛΗΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμορρώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν τὰ ἑξῆς·

Ἄρθρον μοναδικόν.

» Τὰ ἄρθρα **565** καὶ **568** τῆς ποινικῆς Δικονομίας τροποποιοῦνται ὡς ἕπεται·

» **565** Ἡ ἀποκατάστασις δὲν γίνεται, εἰμὴ πέντε ἔτη μετὰ » τὴν συμπλήρωσιν, ἢ τὴν παραγραφὴν τῆς ποινῆς, καὶ μόνον

» ἂν ὑπάρχωσιν ἀποδεκτικὰ τῶν κατὰ τόπον ἀρχῶν, ἐπικυρω-
» μένα παρὰ τοῦ Ἐπάρχου, περὶ τῆς κατὰ τὸ διάστημα τοῦ-
» το, καλῆς διαγωγῆς· εἰσάγεται εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον
» τῶν Ἑρετῶν, καὶ κατὰ γνωμοδότησιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμ-
» βουλίου, καὶ ἀναφορὰν τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ, ἀ-
» πονέμεται παρὰ τοῦ Βασιλέως, συμφώνως μὲ τὰ ἐν τοῖς ἑπο-
» μένοις ἄρθροις ὡρισμένα.»

« 568 Ἡ ὑπὲρ τῆς ἀποκαταστάσεως γνωμοδότησις ὑποβάλ-
» λεται ὑπὸ τοῦ παρὰ τοῖς Ἑρέταις Εἰσαγγελέως εἰς τὸ ἐπὶ
» τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργεῖον, καὶ παρ' αὐτοῦ, πρῶτον μὲν εἰς
» τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον πρὸς γνωμοδότησιν, ἔπειτα δὲ εἰς
» τὸν Βασιλέα πρὸς ἀπόφασιν. Ἡ δοθεῖσα ἀποκατάστασις δη-
» μοσιεύεται ἐπιμελείᾳ τοῦ παρὰ τοῖς Ἐφέταις Εἰσαγγελέως,
» καὶ γράφεται εἰς τὸ περιθώριον τοῦ πρωτοτύπου τῆς κατα-
» δικαστικῆς ἀποφάσεως.»

Ἀπεφασίσθη νὰ τυπωθῶσι καὶ διανεμηθῶσιν ἀμφότερα, καὶ τὰ τμήματα συνελθόντα εἰς προεξέτασιν αὐτῶν νὰ ἐκλέξωσιν ἐπιτροπὴν πρὸς σύνταξιν τῆς ἀπαιτουμένης ἐκθέσεως.

Ἀπήγγειλε μετὰ ταῦτα ὁ Κ. Πρόεδρος ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τῶν νομοσχεδίων περὶ πολιτογραφήσεως τῶν ΚΚ. Σίμωνος Σίνα, Δημητρίου Μπερναρδάκη καὶ Ἀποστόλου Ἀρσάκη, ἐπὶ τῶν ὁποίων μία καὶ ἡ αὐτὴ ὑπάρχει ἡ ἔκθεσις τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐτέθη ἀκολούθως εἰς συζήτησιν τὸ πρῶτον νομοσχέδιον περὶ πολιτογραφήσεως τοῦ Κ. Σίμωνος Σίνα, καὶ ἀνεγνώσθη τοῦτο ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως· μηδενὸς δὲ λαβόντος τὸν λόγον ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ μυστικὴ ψηφοφορία, κατὰ τὰ ἄρθρα **44** καὶ **45** τοῦ Κανονισμοῦ, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων **34**.

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν διὰ χειροτονίας παραδοχὴν τοῦ πρώτου καὶ μοναδικοῦ ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου, ἐπανελήφθη ἡ αὐτὴ ψηφοφορία καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων **34** ἔχον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 8 τ. μ. Μαρτίου.

Τεθέντος ἔπειτα εἰς συζήτησιν τοῦ δευτέρου Νομοσχεδίου περὶ πολιτογραφήσεως τοῦ Κ. Δημητρίου Μπερναρδάκη καὶ ἀναγνωσθέντος τούτου ἐγένετο ὁμοίως ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ μυστικὴ ψηφοφορία, συμφώνως πρὸς τὸν Κανονισμόν, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων **34**.

Ἀναγνωσθὲν ἔπειτα τὸ πρῶτον καὶ μοναδικὸν ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου ἐγένετο διὰ χειροτονίας δεκτὸν ὡς ἔχει.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ἐγένετο ἐπίσης δεκτὸν παμψηφεὶ διὰ ψήφων **34** ἔχον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ αὐτῇ ὡς ἀνωτέρω συνεδριάσει.

Προέβη ἑπομένως ἡ Γερουσία εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ τρίτου νομοσχεδίου περὶ πολιτογραφήσεως τοῦ Κ. Ἀποστόλου Ἀρσάκη· τούτου ἡ ἀρχὴ ψηφοφορηθεῖσα μυστικῶς, ὅπως καὶ ἡ τῶν προηγουμένων τῆς αὐτῆς φύσεως νομοσχεδίων ἐγένετο δεκτὴ παμψηφεὶ διὰ ψήφων **34**. Ἀνεγνώσθη ἀκολούθως τὸ πρῶτον καὶ μοναδικὸν ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου καὶ ἐγένετο διὰ χειροτονίας δεκτὸν ὅπως ἔχει.

Ἐγένετο ἐπὶ τέλους μυστικὴ ψηφοφορία καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων **34** ἔχον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ αὐτῇ ὡς ἀνωτέρω συνεδριάσει.

Ἑπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 13 Μαρτίου 1858 ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παόντων **24** μελῶν ὁ Πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀναγγείλας δὲ τὴν λυπηρὰν εἴδησιν τῆς ἀποβιώσεως τοῦ ἀειμνήστου Γερουσιαστοῦ Κ. Γ. Κουντουριώτου τοῦ μεγάλου αὐτοῦ πολίτου, παρετήρησεν, ὅτι τοῦ λοιποῦ διὰ τῆς παρουσίας **23** μελῶν, τὸ σῶμα θέλει θεωρεῖσθαι πλῆρες πρὸς συνεδρίασιν καὶ παραδεχθείσης τῆς Γερουσίας, τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ὑπεγράφησαν.

Τῇ αἰτήσει δὲ τοῦ Γερουσιαστοῦ Ι. Σταΐκου ἐχορηγήθη αὐτῷ τριακονθήμερος ἀπουσίας ἄδεια μὲ τὴν παρατήρησιν νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἁγίας Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ.

Ἑπομένως ἀνεγνώσθη ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Σώματος, ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως τῶν ἄρθρων 565 καὶ 568 τῆς ποινικῆς δικονομίας, ἔχουσα ὡς ἕπεται· ἡ δὲ συζήτησις αὐτοῦ ὡρίσθη τὴν ἀμέσως πρώτην συνεδρίασιν.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ τροποποιήσεως τῶν ἄρθρων 565 καὶ 568 τῆς ποινικῆς Δικονομίας, καὶ διεξελθοῦσα μετ' ἐπιστασίας ὡς καὶ τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, εὗρεν ἰσχυροὺς τοὺς ὑπαγορεύσαντας τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου λόγους, καθόσον δι' αὐτοῦ ἀναπτίθεται εἰς τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον τὸ χρέος νὰ γνωμοδοτῇ, ἀντὶ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καταργηθέντος, ἐπὶ αἰτήσεως πρὸς ἀνάκτησιν πολιτικῶν δικαιωμάτων ἀφαιρεθέντων δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως· διὸ καὶ δὲν ἐδίστασε νὰ παραδεχθῇ τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου τούτου, καὶ συνίστησι τὴν παραδοχὴν αὐτῶν καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 13 Μαρτίου 1858.

Ἡ Ἐπιτροπή

Ἰω. Στάϊκος,	Α. Μαυρομιχάλης,
Γ. Παπαηλιόπουλος,	Μ. Λ. Καΐρης.

Ἀνεγνώσθη ἐπίσης καὶ ἡ ἔκθεσις διαφόρων ἀναφορῶν μετὰ τῆς ἐπ' αὐτῶν γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Σώματος καὶ ἀπεφασίσθη νὰ συζητηθῶσιν ἀμέσως μετὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν. Ἔχει δὲ ἡ ἔκθεσις ὡς ἑξῆς.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἡ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπὴ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς ἐφεξῆς εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς Γερουσίας παρουσιασθείσας ἀναφοράς.

1) Τὴν ἀπὸ 5 Νοεμβρίου π. ε. ὑπ' ἀριθ. 6 τῆς χήρας Αἰκατερίνης Α. Παπαδιαμαντοπούλου, δι' ἧς ἐκθέτουσα αὕτη τὰς κατὰ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα ἐκδουλεύσεις καὶ θυσίας τοῦ συζύγου της, καὶ τὴν δυστυχῆ κατάστασιν ἑαυτῆς καὶ δύω θυγατέρων της, ἐξαιτῆται νὰ χορηγηθῇ εἰς αὐτὴν ἀνάλογος μηνιαία σύνταξις καὶ νὰ προικοδοτηθῶσιν αἱ θυγατέρες της ἐπαξίως τῶν ἀγώνων καὶ θυσιῶν τοῦ πατρός των.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ ἡ παροῦσα ἐπὶ συστάσει εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν

τὴν αἴτησιν τῆς ἀναφερομένης καὶ ἐπιφέρῃ ἐπ' αὐτῆς τὴν ἀνήκουσαν θεραπείαν.

2) Τὴν ἀπὸ 12 Νοεμβρίου π. ε. ὑπ' ἀριθ. 10 τοῦ Α. Χρ. Μαναστηριώτου καταγγέλλοντος τὸν ἔπαρχον Βονίτζης ἐπὶ διαφόροις παρανόμοις καὶ αὐθαιρέτοις πράξεσιν.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ ἡ παροῦσα εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

3) Τὴν ἀπὸ 27 Νοεμβρίου π. ε. ὑπ' ἀριθ. 19 τοῦ Εὐθυμίου Φωτοπούλου χειρουργοῦ ἐκ Τριπόλεως, ἐκθέτοντος τὰς ὁποίας προσήνεγκεν εἰς τὸν ἑλληνικὸν στρατὸν χειρουργικὰς ὑπηρεσίας καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος δι' ἰδίων του φαρμάκων καὶ ἐξόδων, καὶ ἐξαιτουμένου νὰ τῷ χορηγηθῇ ἀνάλογος μηνιαία σύνταξις ἤδη, ὅτε ἕνεκα γήρατος κατέστη ἀνίκανος πρὸς πορισμὸν τῶν πρὸς τὸ ζῆν τῆς οἰκογενείας του.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ ἡ παροῦσα ἐπὶ συστάσει εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

4) Τὴν ἀπὸ 31 Ὀκτωβρίου π. ε. ὑπ' ἀριθ. 20 τῆς Αἰκατερίνης χήρας Δ. Ζωγράφου, δι' ἧς ἐκθέτουσα αὕτη τὰς ἐν τῷ ἱερῷ ἀγῶνι θυσίας καὶ ἐκδουλεύσεις τοῦ συζύγου της, ἀποβιώσαντος ἕνεκα πληγῆς τὴν ὁποίαν ἔλαβε μαχόμενος ἐν τῇ κατὰ τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν ἐφόδῳ, καὶ ἀναφέρουσα ὅτι ἡ τὴν ὁποίαν λαμβάνει δωδεκάδραχμος μηνιαία σύνταξις, εἶναι ὅλως ἀνεπαρκὴς πρὸς τὰς ἀπολύτους ἀνάγκας τῆς ἀδυνάτου οἰκογενείας της, ἐξαιτεῖται τὴν ἀνήκουσαν περίθαλψιν, ἣν ὑπόσχονται τὰ ψηφίσματα τῶν ἐθνικῶν συνελεύσεων πρὸς τὰς χήρας καὶ ὀρφανὰ τῶν ὑπὲρ πατρίδος πεσόντων.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ συστηθῇ ἡ αἴτησις τῆς ἀναφερομένης εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

5) Τὴν ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 36 τῶν ἐν Ἀθήναις κρεοπώλων ἐξαιτουμένων τὴν κατάργησιν τοῦ ἐπιβληθέντος αὐτοῖς φόρου διὰ ψηφίσματος τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου Ἀθηνῶν, καὶ τὴν διατήρησιν τῶν μέχρι τοῦδε σφαγείων των, ἢ ἂν θεωρηθῇ ἀναγκαία ἡ συγκέντρωσις των πρὸς τὸ προσδιορισθὲν δημοτικὸν κρεοσφαγεῖον, τὴν ἐλάττωσιν κατὰ τὸ τέταρτον τοῦ ἐπιβαλλομένου αὐτοῖς φόρου, ἀρχομένης τῆς πληρωμῆς αὐτοῦ ἀπὸ τὸ 1859 ἔτος.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ ἡ παροῦσα εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

6) Τὴν ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου π. ε. ὑπ' ἀριθ. 37 τοῦ ἐκ Ναυπλίας Ν. Θαλασσινοῦ, παραπονουμένου κατὰ τῆς οἰκονομικῆς

ἀρχῆς, ὡς παραχωρησάσης τὴν ἐνοικίασιν τῆς νομῆς τῶν ποιμνιοστασίων τῆς διαλελυμένης Μονῆς Λύγου ἐναντίων τῶν περὶ τῆς διὰ δημοπρασίας ἐννικιάσεως αὐτῶν κανονισμένων.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν.

7) Τὴν ἀπὸ 24 Δεκεμβρίου π. ε. ὑπ' ἀριθ. 38 τῆς Ἑλένης Κούμα Κατακουζινῆς, ἐξαιτουμένης τὴν συνδρομὴν τῆς Γερουσίας ὑπὲρ τῆς ὑπ' αὐτῆς μετατυπωθησομένης γενικῆς ἱστορίας τοῦ μακαρίτου πατρός της.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ συστηθῇ ἡ αἴτησις τῆς ἀναφερομένης εἰς τὸ Σῶμα τῆς Γερουσίας διὰ νὰ ἀποφασίσῃ περὶ τῆς αἰτουμένης συνδρομῆς.

8) Τὴν ἀπὸ 1 Φεβρουαρίου ὑπ' ἀριθ. 48 τοῦ Δ. Γουβέλη πρώην οἰκονομικοῦ ἐφόρου Τριχωνίας, παραπονουμένου ὅτι ὑποβάλλεται ἀδίκως εἰς τὴν πληρωμὴν 1500 δραχμῶν δι' ἁπλᾶς τινας παρατυπίας λαβούσας χώραν εἰς τὴν ὁποίαν ἐνήργησε δημοπρασίαν τῆς ἐκποιήσεως 5,000 κοιλῶν δημητριακῶν καρπῶν τοῦ δημοσίου, καὶ ἐξαιτουμένου ὅπως ὑποχρεωθῇ τοὐλάχιστον εἰς τὴν ἀπότισιν τῆς πραγματικῆς ζημίας, ἣν ὑπέστη ἐκ τῆς περιστάσεως ταύτης τὸ δημόσιον, μὴ ὑπερβαινούσης τὰς δραχ. 410 κατὰ τὸ περὶ ταύτης ἐπίσημον ἔγγραφον τοῦ Ταμίου Τριχωνίας.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ ἡ παροῦσα εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν.

9) Τὴν ἀπὸ 29 Ἰανουαρίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 49 τοῦ Α. Ζωγιαννίδου ἐκ τοῦ Δήμου Τυμφριστοῦ τῆς Φθιώτιδος, ἐπικαλουμένου τὴν συνδρομὴν τῆς Β. Κυβερνήσεως πρὸς ἀπότισιν τῶν διὰ δανείων ἐπὶ ὑποθήκῃ τῶν κτημάτων του πληρωθέντων παρ' αὐτοῦ διὰ λύτρα καὶ ἄλλα ἔξοδα τοῦ ὑπὸ τῶν λῃστῶν αἰχμαλωτισθέντος κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος υἱοῦ του.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ συστηθῇ ἡ αἴτησις τοῦ ἀναφερομένου εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

10) Τὴν ἀπὸ 10 Φεβρουαρίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 52 τοῦ Ν. Α. Ψαράκη, δι' ἧς ἐκθέτων τὰς ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος ἐκδουλεύσεις καὶ θυσίας αὐτοῦ τε καὶ τοῦ πατρός του ἀποβιώσαντος ἕνεκα ἑπτὰ πληγῶν, τὰς ὁποίας ἔλαβε μαχόμενος ὑπὸ τὸν ἀείμνηστον Καραϊσκάκην, ἐπικαλεῖται τὴν πρόνοιαν τῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τῆς ἀναξίως πασχούσης ἐπταμελοῦς οἰκογενείας του.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ συστηθῶσι στενῶς τὰ δίκαια τοῦ ἀναφερομένου εἰς τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον διὰ νὰ τὸν δικαιώσῃ

ταχέως λαμβάνων ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν ἀνήκουσαν πρόνοιαν·

11) Τὴν ἀπὸ 15 Ἰανουαρίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 60, τοῦ Στ. Α. Βαλλιάνου, δι' ἧς ἐκθέτει τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις καὶ θυσίας του, καὶ τὴν δεινὴν θέσιν εἰς ἣν ἤδη εὑρίσκεται ὑπὸ πολυχρονίου νοσήματος κατεχόμενος, καὶ ἐξαιτεῖται νὰ τῷ χορηγηθῇ ἀνάλογος χρηματικὴ ποσότης, ἵνα ἀπέλθῃ εἰς Παρισίους πρὸς ἴασίν του, καὶ τῷ προσδιορισθῇ ἀρκοῦσα μηνιαία σύνταξις.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὴν δεινὴν θέσιν τοῦ ἀναφερομένου πάσχοντος ἀπὸ γενικὴν νευρικὴν παραλυσίαν τοῦ σώματος αὐτοῦ, γνωμοδοτεῖ νὰ συστηθῶσι στενῶς εἰς τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον τὰ ἀναφερόμενά του, διὰ νὰ λάβῃ τὴν ἀνήκουσαν πρόνοιαν ὑπὲρ αὐτοῦ εὑρισκομένου εἰς ἐσχάτην ἀπελπισίαν.

12) Τὴν ἀπὸ 25 Φεβρουαρίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 69 διαφόρων δημοτῶν Ἀθηναίων παραπονουμένων κατὰ τοῦ Δημάρχου Ἀθηναίων ὡς ἐπιβάλλοντος αὐτοῖς τὴν πληρωμὴν 15 καὶ 30 δραχ. λόγῳ προσωπικῆς ἐργασίας, καὶ ἐξαιτουμένων νὰ συστηθῇ πρὸς αὐτὸν διὰ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ ἡ αἴτησις των τοῦ νὰ πληρώσωσιν ἐκ διαλειμμάτων τὸ ζητούμενον ποσὸν, ἢ νὰ τοὺς προσδιορισθῇ ἡ ἡμέρα διὰ νὰ ἐργασθῶσιν αὐτοπροσώπως κατὰ τὸν περὶ ὁδοποιίας νόμον.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τῶν ἀναφερομένων ἐγένετο λόγος ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 27 Φεβρουαρίου ε. ε. καθ' ἣν ἦτο παρὼν καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, διὰ τοῦτο ἡ ἐπιτροπὴ θεωρεῖ περιττὴν τὴν περὶ ταύτης γνωμοδότησίν της.

13) Τὴν ἀπὸ 27 Φεβρουαρίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 80 τῆς χήρας τοῦ Θ. Βαλλιάνου συνταγματάρχου δι' ἧς ἐκθέτουσα τὰς πρὸς τὴν πατρίδα θυσίας καὶ ἐκδουλεύσεις τοῦ συζύγου της περὶ ὧν παρουσιάζει διάφορα ἔγγραφα, ἐξαιτεῖται νὰ τῇ χορηγηθῇ μηνιαία σύνταξις ἀνταξία τῶν ἐκδουλεύσεων καὶ θυσιῶν τοῦ μακαρίτου συζύγου της.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ ἀναγνωσθῇ ἐνώπιον τοῦ Σώματος ἡ παροῦσα ἀναφορὰ καὶ τὰ συνοδευόμενα μὲ αὐτὴν ἐπίσημα ἔγγραφα, καὶ νὰ συστηθῇ στενῶς εἰς τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἡ αἴτησις τῆς ἀναφερομένης διὰ νὰ λάβῃ ὑπὲρ αὐτῆς τὴν ἀνήκουσαν πρόνοιαν πασχούσης δεινῶς ἐκ σωματικῆς ἀσθενείας καὶ ἀνεχείας, ἀναγγέλλον μετὰ ταῦτα εἰς τὸ Σῶμα τῆς Γερουσίας τὰ ὑπὲρ αὐτῆς ληφθησόμενα μέτρα.

14) Τὴν ἀπὸ 7 Μαρτίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 81 τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Στύρρακα τῆς ἐπαρχίας Φθιώτιδος, δι' ἧς διϊσχυρίζονται οὗτοι, ὅτι τὸ χωρίον Παξαὶ καλούμενον, τοῦ ὁποίου τὰς

γαίας καλλιεργοῦσι καὶ βόσκουσιν ἐν αὐταῖς τὰ ποίμνιά των, καὶ τὸ ὁποῖον περιῆλθε κατὰ τὸ παρελθὸν **1857** ἔτος εἰς τὴν κυριότητα τῶν Τζατζαροπούλων, ὡς δῆθεν ἰδιόκτητον αὐτῶν, ὑπῆρχε πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων Τουρκικὴ ἰδιοκτησία καὶ ἀνήκει ἑπομένως εἰς τὸ ἔθνος, καὶ ἐξαιτοῦνται χάριν τῶν συμφερόντων τοῦ δημοσίου νὰ γίνῃ γνωστὸν τοῦτο εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον, ὅπου ἤδη εὑρίσκεται ἡ ὑπόθεσις, ὑποσχόμενοι νὰ παρουσιάσωσιν διακοσίους μάρτυρας πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἀληθείας.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ ἡ παροῦσα ἀναφορὰ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν διὰ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα καὶ ἐνεργήσῃ τὰ εἰκότα.

15) Τὴν ἀπὸ **24** Φεβρουαρίου ὑπ' ἀριθ. **82** τῶν πολιτῶν Αἰγίου παραπονουμένων κατὰ τῆς γενομένης, δυνάμει διαταγῆς τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, παραχωρήσεως ἐθνικῶν σταφιδαμπέλων πρὸς τὸν Κ. Πολύδωρον Ἀλεξανδρόπουλον πρὸς συμψηφισμὸν Κρητικῶν γραμματίων, τὰ ὁποῖα ἠγοράσθησαν παρ' αὐτοῦ ἀπὸ δέκα μέχρι δεκαπέντε δραχμὰς τὸ στρέμμα, ἐν ᾧ αὐτοὶ δύνανται νὰ ἀγοράσωσι τὰς παραχωρηθείσας σταφιδαμπέλους πρὸς δραχ. **500** ἕκαστον στρέμμα.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ ἡ παροῦσα εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν διὰ νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν ἀναφερομένων καὶ ἐνεργήσῃ τὰ εἰκότα.

Ἀθήνησι τὴν **13** Μαρτίου **1858**.

Ἡ Ἐπιτροπή

Ἰω. Χ. Πέτρου, Ν. Ι. Μίξης,
Ν. Μαυρομμάτης.

Κατόπιν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ἀδὰμ Δούκας ἀνέγνωσεν ὁλόκληρον τὴν ἀπὸ **24** Φεβρουαρίου ε. ε. ἀναφορὰν τῶν πολιτῶν Αἰγίου παραπονουμένων κατὰ τῆς γενομένης δυνάμει διαταγῆς τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, παραχωρήσεως ἐθνικῶν σταφιδαμπέλων πρὸς τὸν Κ. Πολύδωρον Ἀλεξανδρόπουλον πρὸς συμψηφισμὸν Κρητικῶν γραμματίων, τὰ ὁποῖα ἠγοράσθησαν παρ' αὐτοῦ ἀπὸ δέκα μέχρι δεκαπέντε δραχμὰς τὸ στρέμμα, ἐνῷ οἱ ὑποσημειούμενοι ἐν τῇ ἀναφορᾷ ἐννενήκοντα ἓξ πολῖται δύνανται νὰ ἀγοράσωσι τὰς παραχωρηθείσας σταφιδαμπέλους πρὸς δραχ. **500** ἕκαστον στρέμμα.

Ἀσθενοῦντος δὲ καὶ μὴ ἐμφανισθέντος τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως ὑποστηρίξῃ κατὰ τὴν συζήτησιν τὸ περὶ

ἀποζημιώσεως καὶ ἀνταλλαγῆς τῶν οἰκοπέδων τῆς πόλεως Πατρῶν νομοσχέδιον, ἡ συζήτησις αὐτοῦ ἀνεβλήθη διὰ τὴν ἑπομένην συνεδρίασιν, καὶ ὁ Κ. Πρόεδρος τῇ συγκαταθέσει τοῦ Σώματος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

τῆς **14** Μαρτίου **1858** ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρόντων **26** μελῶν, ὁ Πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα, ἐνεκρίθησαν.

Ἀνεγνώσθησαν μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως **1)** τὸ ὑπ' ἀριθ. **4701** ἔγγραφον τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν δι' οὗ κοινοποιεῖται εἰς τὸ Σῶμα ὅτι δυνάμει Β. Διατάγματος τελεσθήσεται δημοσίᾳ δαπάνῃ κατὰ τὸ προσεχὲς Σάββατον (**15** μεσοῦντος μηνὸς) ἐν τῷ ναῷ τῆς ἁγίας Εἰρήνης μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ πρὸ μικροῦ ἀποβιώσαντος φιλοπάτριδος Γερουσιαστοῦ καὶ μεγαλοσταύρου Γεωργίου Κουντουριώτου καὶ **2)** τὸ ὑπ' ἀριθ. **4639** ἔγγραφον τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου δι' οὗ κοινοποιεῖται τὸ ἀπὸ **12** τ. μ. Β. Διάταγμα περὶ πενθηφορίας ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ αὐτοῦ ὡς ἀνωτέρω ἀειμνήστου Γερουσιαστοῦ Γ. Κουντουριώτου.

Ἀνεγνώσθη ἀκολούθως ὑπὸ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Α. Δούκα ἀναφορὰ τῶν κατὰ τὴν νῆσον Χίον κατοικούντων Ἑλλήνων παραπονουμένων πικρῶς διὰ τὸν ἀνάγωγον, ἰδιότροπον καὶ ἀγέρωχον τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἐν τῇ νήσῳ ἐκείνῃ ὑπάρχοντος Ἑλληνικοῦ πρόξενου Βουτζίνου καλουμένου, καὶ προσετέθη ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ ὅτι εἰς τὴν νῆσον Χίον ὑπάρχουσι **400** πλοῖα φέροντα ἑλληνικὴν σημαίαν, ἅτινα ἔκαμον μεγάλην ἐντύπωσιν εἰς τὸν Ὀθωμανὸν ναύαρχον ὅταν ταῦτα κατὰ τὴν ἀποβίβασίν του ἐν Χίῳ ἔφερον ἐπὶ τῶν ἱστίων των τὴν ἑλληνικὴν σημαίαν· οἱ πλοίαρχοι ἑξήκοντα περίπου τοιούτων πλοίων, καθὼς ἐπληροφορήθην, ἕνεκα τῆς διαγωγῆς τοῦ ἐκεῖ Προξένου Βουτζίνου ἤλλαξαν τὴν ἑλληνικὴν σημαίαν. Οἱ δὲ λοιποὶ πειθαναγκάζονται, οὕτως εἰπεῖν,

ὑπὸ τοῦ ἀνοικείου τρόπου τοῦ Κ. Προξένου νὰ καταφύγωσιν εἰς ἄλλην ἐθνικότητα· διὸ καὶ πρέπει ἵνα ληφθῶσι τὰ ἀνήκοντα μέτρα πρὸς ἀπομάκρυνσιν τοῦ τοιούτου Προξένου.

Ἡ Γερουσία ἀκούσασα τὰ ἐν τῇ ἀναφορᾷ ἐκτιθέμενα καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ λεχθέντα, ἀπεφήνατο νὰ συστηθῇ ἡ ἀναφορὰ πρὸς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν διὰ νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν ἀναφερομένων καὶ δώσῃ κατὰ τὴν ἐπομένην πρώτην συνεδρίασιν τὰς ἀνηκούσας πληροφορίας, ἐπιστρέφων καὶ τὴν ἀναφοράν.

Ἀπαγγείλαντος ἔπειτα τοῦ Κ. Προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως τῶν ἄρθρων 565 καὶ 568 τῆς ποινικῆς Δικονομίας ἀνεγνώσθη τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης ἔλεγε τάδε.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐν τῇ ἀρχῇ μάλιστα τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς Βασιλείας καθιερώθη ἓν σύστημα δικονομικὸν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀκριβὲς· ἀλλὰ τὸ σύστημα τοῦτο ὅσον καὶ ἂν ὑποτεθῇ τέλειον, δὲν εἶναι καὶ ἀλάνθαστον· πιστεύω δὲ ὅτι καὶ ὁ νομοθέτης ἐκεῖνος οὐδέποτε φρόνει ὅτι πᾶν ὅ,τι ἐκανόνισε κατὰ μίμησιν νομοθεσίας ἄλλου ἔθνους, ἔστω καὶ τῆς ὡραιοτέρας, ἦτο τὸ τελειότερον καὶ τὸ μᾶλλον σύμφωνον πρὸς τὰς κοινωνικὰς ἕξεις καὶ τὴν ἠθικὴν κατάστασιν τοῦ τόπου· τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων μου τούτων ἐπιβεβαιοῦσιν αἱ κατὰ καιρὸν πράξεις τῆς Κυβερνήσεως πρὸς βελτίωσιν διαφόρων διατάξεων τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης· ἐκτὸς δὲ τούτου συνίστη πρὸ πολλοῦ καὶ ἐπιτρεπτὴ ἐκ τῶν νομομαθεστέρων, ἔργον τῆς ὁποίας εἶναι ὅπως ἐρανιζομένη ἐκ τῶν ἄλλων νομοθετῶν τὰς καταλληλοτέρας διατάξεις καὶ ἐξετάζουσα τὰ παρ' ἡμῖν νενομοθετημένα καταρτίσῃ τὸν ἑλλ. ἀστυκὸν νόμον συμφώνως μὲ τὰς ἐπικρατούσας νέας ἀρχὰς καὶ τὴν πρόοδον τοῦ πολιτισμοῦ· ὥστε ἐάν τις λαλήσῃ κατὰ τῶν ὑπαρχουσῶν διατάξεων ἢ τῶν ζητουμένων πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν καταργημένων συνεπείᾳ τοῦ θεμελιώδους νόμου τοῦ Συντάγματος, ἕπεται ὅτι κινεῖται ὑπὸ μόνου τοῦ σκοποῦ τῆς διορθώσεως ἢ τῆς ἀποκρούσεως τῶν ἀκαταλλήλων τοιούτων διατάξεων ἕνεκα διαφόρων λόγων.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα καθὰ ἐκ πολλῶν δεδομένων ἀπεδείχθη, τὰ ἐγκλήματα δὲν ζωογονοῦνται ἢ αὐξάνουσιν ἀλλ' ἐγκαταλιμπάνονται ἅμα ἐνεργοῦνται κατὰ πρῶτον, καὶ διὰ τοῦτο νόμοι αὐστηροὶ οἷοι ὑπάρχουσιν εἰς ἄλλα ἔθνη, δὲν ἔπρεπε νὰ ὑπάρ-

χωσι παρ' ἡμῖν· ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν ἐναργέστατα τὸ τοιοῦτον· ἐλπίζω λοιπὸν ὅτι ὑπ' αὐτῆς ὁδηγουμένη καὶ ἡ Κυβέρνησις εἰς περίστασιν ἄλλην θέλει ἀποφασίσει ἐν τῇ συνέσει αὐτῆς νὰ καταργήσῃ καὶ ὁλόκληρον τὴν ὑπάρχουσαν διάταξιν περὶ ἀποκαταστάσεως, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἔρχομαι ἤδη νὰ προτείνω τὴν κατάργησιν αὐτῆς ἀλλὰ νὰ εἴπω ὅτι ἡ συμπλήρωσις, ὅπως διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου κανονίζεται, περιπλέκει τὸ ζήτημα τῆς ἀποκαταστάσεως, τὸ καταστέλλει πολιτικὸν καὶ ὡς τοιοῦτον δύσκολον ἢ δυσερμήνευτον διὰ νὰ μὴ εἴπω ἄλλην λέξιν, εἰ, τὰ πολιτικὰ ἐγκλήματα ἢ ὑπὲρ ἐκείνων ἐκ τῶν πολιτικῶς καταδικασθέντων καθ' ὧν ὑπάρχει δυσμένεια· ἄλλως τε ὁλόκληρος ἡ διάταξις, καὶ πολὺ περισσότερον ὅπως συμπληροῦται, ἀντιβαίνει, νομίζω, πρὸς ἑτέραν διάταξιν τοῦ ποινικοῦ νόμου κειμένην ἐν ἄρθρῳ 117 καθ' ἣν ἡ ἐκτέλεσις τῆς τελεσιδίκου ἀποράσεως ἐξαλείφει τὸ ἀξιόποινον τοῦ πράξαντος, ἐνῷ διὰ τῆς ὑπὸ συζήτησιν διατάξεως, ὅπως μάλιστα συμπληροῦται, διαιωνίζεται τὸ ἀξιόποινον· ἡ ἀντικατάστασις λοιπὸν τοῦ ὑπὸ τοῦ Συντάγματος καταργηθέντος Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ὑπὸ τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου περιπλέκει τὸ ζήτημα καθόσον τοῦτο ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ πολιτικῶν ἐγκλημάτων, ἅτινα λαμβάνουσι χώραν διὰ πολιτικὰς δοξασίας, καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων ἂν καὶ ἤθελεν ὑπάρχῃ ἐνίοτε τὸ δίκαιον ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου, ὑπερισχύει ὅμως τὸ ἰσχυρότερον μέρος. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὀφείλει ὁ αἰτῶν τὴν ἀνάκτησιν τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων νὰ θηρεύῃ τὰς συμπαθείας τῶν ἑπτὰ ὑπουργῶν καὶ τοῦ κατὰ καιρὸν ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, ὥστε πρὸς ἀποφυγὴν ὅλων τούτων, ἐὰν ἐπρόκειτο σήμερον ἡ τροποποίησις ὁλοκλήρου τῆς διατάξεως ἤθελον προτείνει τὴν ἐνέργειαν τῆς ἀποκαταστάσεως διὰ μόνης τῆς ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐφετῶν· ἀλλ' ἐπειδὴ τοιοῦτόν τι δὲν προτείνεται, λέγω, ὅτι ἡ κατὰ τὴν ζητουμένην ἀναπλήρωσιν γνωμοδότησις τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου πρὸς ἀνάκτησιν πολιτικῶν δικαιωμάτων δὲν εἶναι κατάλληλος· ἄλλως τε ἡ γνώμη τοῦ Συμβουλίου τούτου ὡς σώματος μετὰ τὸν θεμελιώδη νόμον τὸ Σύνταγμα δὲν δύναται νὰ ἦναι ἰσχυρά, καθόσον τοῦτο ῥητῶς διακρίνει ποῖα εἰσὶ τὰ ἐν ἰσχύϊ σώματα, καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ καθιερώσωμεν σῶμα ὅπερ δὲν προβλέπεται ὑπὸ τοῦ Συντάγματος, καὶ εἰς τὸ ὁποῖον δὲν χορηγοῦνται τοιαῦτα καθήκοντα. Πιστεύω ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀποδείξω λεπτομερέστερον τὸ ἐπιβλαβὲς τοῦ τοιούτου νόμου, οἷος εἶναι ὁ ὑπὸ συζήτησιν, καθόσον φρονῶ ὅτι ὅλοι αἰσθά-

νεσθε τὰς συνεπείας αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦτο περιορίζομαι μετὰ τὰ ἀνωτέρω λεχθέντα νὰ προτείνω ὡς περιττὴν ἢ ὡς ἀκατάλληλον τὴν μεταλάβησιν τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀντὶ τοῦ Συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας, εἰς τὸ περὶ ἀποκαταστάσεως ζήτημα, μεσολαβοῦντος μεταξὺ τοῦ ἐφετείου καὶ τοῦ Βασιλέως μόνου τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης τοῦ καὶ ὑπευθύνου· τὸ τοιοῦτον συνάδει μὲ τὴν διαταττομένην ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ἁπλοποίησιν τῆς ὑπηρεσίας.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης.

Ἀρκούντως ἐξήγησεν ὁ προλαλήσας Κ. Γερουσιαστὴς τὴν οἰκονομίαν τῆς ποινικῆς ἡμῶν δικονομίας εἰς τὸ προκείμενον ζήτημα· ὑπάρχει τῷ ὄντι ἐντὸς τοῦ δικονομικοῦ ἡμῶν συστήματος ἡ ἀρχή, κατὰ τὴν ὁποίαν, ἐκτὸς τῶν σωματικῶν ποινῶν τὰς ὁποίας ἐπισύρει εἰς ἑαυτὸν ὁ κακοῦργῶν ἢ ὁ πράττων ἕτερα κατώτερα ἐγκλήματα οἷον τῆς ὑπεξαιρέσεως καὶ τὰ παρόμοια. ἐπιβάλλονται καὶ ἠθικαί τινες ποιναί, στερήσεις ἢ ἀνικανότητες καλούμεναι, αἵτινες εἰσὶ συνέπειαι τῶν κυρίων ἢ τῶν σωματικῶν ποινῶν, καὶ αὗται εἰσὶν ἀνάλογοι τῶν ποινῶν τὰς ὁποίας παρακολουθοῦσιν· ὁ σκοπὸς εἶναι σωτηριώδης καὶ καθόσον ὁ λῃστὴς φέρ' εἰπεῖν δὲν δύναται νὰ ἀποκλεισθῇ διὰ παντὸς τῆς κοινωνίας ἕνεκα τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων, παρεκτὸς ὅταν ἀποφασισθῇ ἡ κεφαλικὴ αὐτοῦ ποινή· ἀλλὰ κατ' αὐτοῦ ὑπάρχει πλέον βεβαιότης ὅτι κατέστη ὀλέθριος εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ διὰ τοῦτο ἀντὶ νὰ ἔλθῃ ἐν τῷ μέσῳ τῆς κοινωνίας, συμφώνως πρὸς τοὺς κειμένους νόμους, οἵτινες εἰσὶν ἀπόῤῥοια τοῦ νέου πολιτισμοῦ, ἀνακτῶν ὅλα αὐτοῦ τὰ δικαιώματα ἐκανονίσθη ὥστε ἐξερχόμενος νὰ μὴ χαίρῃ ὅλην ἐκείνην τὴν ἀκεραιότητα τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν τιμῶν τοῦ ἀληθῶς πολίτου Ἕλληνος. Βεβαίως διὰ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ποινικῆς ἀποφάσεως ἐξαλείφεται τὸ ἀξιόποινον τῆς σωματικῆς ποινῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 117 τοῦ ποινικοῦ νόμου, ὅπερ ἐμνημόνευσεν ὁ προλαλήσας· ἀλλ' αἱ συνέπειαι τῶν καταδίκων δὲν εἶναι ποιναὶ εἶναι συνέπειαι, εἶναι στίγματα ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ κακοῦργήσαντος προσώπου ὡς αἱ οὐλαὶ ἐπὶ τῶν σωματικῶν πληγῶν, διὰ τοῦτο ἰσχύουσιν καὶ μετὰ τὴν ἐξάλειψιν τοῦ ἀξιοποίνου τῆς σωματικῆς ποινῆς αἱ ἠθικαὶ αὗται καθυστερήσεις ἢ ἀνικανότητες δι' ὧν ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ καθ' οὗ ὑπῆρξεν ἡ ποινὴ ἄνθρωπος δὲν εἶναι ἴσος τῶν ἄλλων πολιτῶν· καὶ τοιαύτη βεβαίως εἶπετο νὰ ἦναι ἡ θέσις τοῦ καταδικασθέντος· ἀλλ' ἡ Νομοθεσία, ὡς προέφην, εἶναι ἀπόῤῥοια τῆς νεωτέρας φιλοσοφίας τοῦ νεωτέρου

πολιτισμοῦ, καὶ ἀρίνει εἰς τὸν καταδικασθέντα τὰ μέσα τῆς μεταμελείας διὰ νὰ δυνηθῇ οὗτος νὰ προσέλθῃ πάλιν εἰς τὴν κοινωνίαν διὰ χαρακτῆρος ἀποσοβοῦντος πᾶσαν κακοῦργον ἰδέαν· τὸ τοιοῦτον εἶναι νέον τι βάπτισμα εἶναι νέον τι λουτρὸν παλιγγενεσίας ἥτις συνιστᾷ τὴν ἀποκατάστασιν· διὰ τοῦ τρόπου τούτου δύναται νὰ λάβῃ τὴν ἄφεσιν ὅλων τῶν στιγμάτων καὶ ὅλων τῶν συνεπειῶν ὅσαι ἔμεινον ὡς ἐκ τῆς καταδίκης του εἰς τὴν σωματικὴν ποινήν· ἀλλ' ὁποίας φύσεως ὑπάρχει ἡ πρᾶξις αὕτη δι' ἧς ἀποδίδεται ἡ ἄφεσις τῶν συνεπειῶν· ὁ προλαλήσας ἠρωτήθη ὥστε νὰ κατασταθῇ αὕτη καθαρῶς δικαστική· ἀλλ' ὁ νομοθέτης δὲν παρεδέχθη τὴν τοιαύτην ἀρχὴν συμφώνως πρὸς τὰς νομοθεσίας τῶν ἄλλων εὐνομουμένων ἐθνῶν. Ἡ δικαστικὴ ἀρχὴ καταδιώκουσα τὸν ἔνοχον ὑπὲρ τοῦ ὁποίου πρόκειται ἤδη ἡ ἀποκατάστασις, καὶ κατὰ τοῦτο ἔπραξε τὸ καθ' ἑαυτήν· ἔρχεται ἀκολούθως ἡ ὑπὲρ τῆς ἀποκαταστάσεως τούτου ἀπόφασις, καὶ ἐνταῦθα ὁ νομοθέτης ὥρισεν ὥστε αὕτη νὰ ἀποῤῥέῃ ἀπὸ τὸν ἀνώτατον ἄρχοντα, καὶ ὡς τοιαύτη εἶναι καθαρῶς πολιτικὴ παρὰ δικαστική· ἡ δίκη ἐγένετο καὶ ὁ ἔνοχος κατεδικάσθη τελεσιδίκως καὶ ὁριστικῶς, οὐδεμία δὲ ἀρχὴ δύναται νὰ μετατρέψῃ τὸ δεδικασμένον, καθόσον δυνάμει ἀξιώματός τινος νομικοῦ ἡ ἀπόφασις ἐστὶν αὐτὴ ἡ ἀλήθεια. Μέχρις ἐνταῦθα τὸ ἔργον ἦτο δικαστικὸν καὶ ἡ δικαστικὴ ἐξουσία ἔπραξε τὸ καθ' ἑαυτὴν καὶ ἐξήντλησε τὸ δικαίωμά της· ὥστε ὁ ἔνοχος πρὸς ἐξάλειψιν τῶν συνεπειῶν τῆς σωματικῆς ποινῆς, ἣν ὑπέστη, πρέπει νὰ προστρέξῃ εἰς τὸ πρόσωπον ἐκεῖνο ὅπερ ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ ἀποδίδειν τὴν τοιαύτην ἄφεσιν.

Ὅταν πρόκειται περὶ ἀπονομῆς ἁπλῆς χάριτος ὑπάρχει διάφορος τοῦ παρόντος· ὁ τρόπος τῆς ὑπὲρ αὐτῆς αἰτήσεως. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ χάρις ἢ ἡ ἐλάττωσις τῆς ποινῆς δύναται νὰ ἀπονεμηθῇ ἐπὶ τῇ ἁπλῇ αἰτήσει τῶν δικαστικῶν ἀρχῶν ἐπὶ διαφόροις νομικαῖς περιστάσεσι καὶ αἰτίαις· ὅταν ὅμως τὸ τοιοῦτο δικαίωμα δὲν ἐξησκήθη ἐπὶ τοῦ ἐνόχου ὑπὸ τοῦ ἀνωτάτου ἄρχοντος, καὶ ἀφέθη οὗτος νὰ ἐκτελέσῃ ὁλόκληρον ἢ ἐν μέρει τὴν σωματικὴν αὐτοῦ ποινὴν τότε ἐπέρχεται τὸ τεκμήριον ὅτι ὁ ἔνοχος αὐτὸς εἶναι ἄξιος τῆς ποινῆς καὶ τῶν συνεπειῶν αὐτῆς, καὶ διὰ τοῦτο ἀπαιτεῖται μία αὐστηρὰ προεξέτασις ἢ διοικητικὴ προανάκρισις ἵνα πεισθῇ δι' αὐτῆς ὁ ἀνώτατος ἄρχων ὅτι ὁ ἔνοχος διὰ μεταγενεστέρας διαγωγῆς κατέστη ἄξιος τῆς ἀνακτήσεως τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων του· διὰ τοῦτο ἡ διάταξις περὶ συλλογῆς τῶν πληροφοριῶν παρὰ διαφόρων ἀρχῶν

αἱ ὁποῖαι εἶναι εἰς θέσιν νὰ διαβεβαιώσωσι τὴν τοιαύτην διαγωγήν· διὰ τοῦτο ἡ διάταξις περὶ παρελεύσεως πέντε ἐτῶν δοκιμασίας, περισσοτέρας δηλονότι προθεσμίας τῆς χορηγουμένης ὑπὸ ἑτέρου νόμου εἰς τοὺς κατὰ πρῶτον ἐξαιτουμένους τὴν ἑλληνικὴν ἐθνικότητα ἀλλοεθνεῖς, διότι ὁ ἔνοχος φέρει στίγμα καταδίκης προηγουμένης· πρέπει λοιπὸν νὰ ἀποδειχθῇ ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο δὲν ὑπέπεσεν εἰς ἄλλην τινὰ ποινὴν καὶ δὲν ἔπραξε καμμίαν ἀξιόποινον πρᾶξιν, διὸ καὶ πρέπει νὰ ἐπισυνάψῃ καὶ ἀποδείξεις τινὰς εἰς τὴν ἀναφορὰν του πρὸς τὸν εἰσαγγελέα τῶν ἐφετῶν, ὁ ὁποῖος ἔχει χρέος καὶ ὀφείλει νὰ συλλέξῃ πλειοτέρας πληροφορίας παρὰ πασῶν τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν καὶ παρὰ παντὸς ἀκόμη πολίτου περὶ τοῦ ὅτι οὗτος δὲν ὑπέπεσεν εἰς νέαν ποινήν, καὶ καθ' ἃς ἀντιῤῥήσεις λάβει ἐν διαστήματι τριῶν μηνῶν καλεῖ ἅπαντας τοὺς ἀντιλέγοντας εἰς τὴν δημοσίαν συνεδρίασιν τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐφετῶν, τὸ ὁποῖον ἀφοῦ ἀκούσει ὅλους τοὺς λόγους γνωμοδοτεῖ περὶ τοῦ βασίμου ἢ μὴ τῆς αἰτήσεως· κατά τε τὴν συζήτησιν λοιπὸν καὶ τὴν ἐξέτασιν ταύτην τὸ ἐφετεῖον πράττει ἔργον ἀνακριτικόν, καὶ ἡ γνωμοδότησίς του ἔχει βάσιν ἰσχυράν· μέχρις ἐνταῦθα ἐνεργεῖ ἡ δικαστικὴ ἐξουσία διοικητικῶς καὶ παύει.

Ὁ νόμος ἔχων ὑπ' ὄψιν τὴν βαρύτητα τοῦ ζητήματος τούτου ἐκανόνισε καὶ ἑτέραν τινὰ ἔρευναν καὶ γνώμην τὴν τοῦ Συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας· αὕτη ἡ διατύπωσις ἐστὶν ὁμοία τῆς ὁμοειδοῦς διατυπώσεως ἥτις ἐνυπάρχει εἰς τοὺς νόμους τῶν ἄλλων εὐνομουμένων ἐθνῶν καὶ ἰδίως εἰς τὸ ψήφισμα τῆς Γερουσίας τῆς 16 Θερμιδὼρ ἔτους δεκάτου· ἀλλὰ τὸ συμβούλιον κατηργήθη διὰ τοῦ Συντάγματος καὶ δίον νὰ ἀντικατασταθῇ ὑπ' ἄλλου σώματος πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένων καθηκόντων δὲν ἠδυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι τοιαῦτα καθήκοντα εἶναι περιττὰ ἀλλ' ἔπρεπε νὰ ἀναπληρώσωμεν ταῦτα δι' ὁμοίου τρόπου καθ' ὃν ἀνεπληρώθησαν καὶ εἰς τὸν νόμον περὶ προικοδοτήσεως· ὅτι δὲ ἐπράξαμεν σύμφωνα πρὸς τὸ ἀληθὲς συμφέρον τῆς κοινωνίας ἔρχομαι νὰ εἴπω τινά.

Ὅταν πρόκειται περὶ τῆς ἐνοχῆς κατηγορουμένου τινὸς διάφοροι ἐγγυήσεις περιβάλλουσι τὸν τρόπον τῆς συλλογῆς τῶν κατ' αὐτοῦ ἀποδείξεων καὶ τῆς ἐνοχῆς του· ἀλλ' ὅταν πρόκειται περὶ ἀτόμου καταδικασθέντος ὅπερ πρόκειται νὰ εἰσαχθῇ ἐκ νέου ἠθικῶς εἰς τὴν κοινωνίαν, καὶ ὅπερ κατέστη ἔνοχον δὲν πρέπει ἐπίσης νὰ ζητῶμεν ἐγγυήσεις μιᾶς ἢ δύω εἰδικῶν γνωμοδοτήσεων καθόσον πρόκειται νὰ τὸν ἀποδώσωμεν ἐν τῇ κοι-

νωνίᾳ ἀληθῆ πολίτην καὶ νὰ τὸν περιβάλωμεν μὲ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ γίνεται κριτὴς ἡμῶν καὶ ἀπολαμβάνει πᾶσαν ἄλλην τιμήν· διὰ τοῦτο αἱ τοσαῦται διατυπώσεις καὶ αἱ τοσαῦται ἀπαιτούμεναι ἐγγυήσεις οὐχὶ καθ' ἑνὸς μόνου ἀτόμου ἀλλ' ὑπὲρ τῆς κοινωνίας καὶ τῶν σημαντικῶς ὠφελειῶν αὐτῆς· ἐντὸς λοιπὸν τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δύνανται νὰ ὑπάρχωσι πληροφορίαι αἵτινες εἰσὶ λίαν ἀκριβεῖς ἐγγυήσεις ὑπὲρ τῆς κοινωνίας· τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον εἶπεν ὁ προλαλήσας δὲν δύναται νὰ ἀποτελέσῃ σῶμα· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου ἀπαντῶ ὅτι τὸ Συμβούλιον τὸ ὑπουργικὸν, ὡς συμβούλιον συνίσταται ἀπὸ μέλη ἔχοντα σχέσιν τινὰ καὶ συνάφειαν πρὸς ἄλληλα, ὡς σῶμα ὅμως ἔχει καὶ ἑτέραν ἰδιότητα συμβουλευτικὴν δυνάμει τῆς ὁποίας δύναται νὰ δώσῃ καὶ γνώμην τινα ὅπως δίδει καὶ εἰς τὴν περίστασιν τῆς ἀμνηστείας ἥτις ῥητῶς ἀναφέρεται ἐν τῷ περὶ ταύτης διατάγματι· τὸ σῶμα λοιπὸν τοῦτο τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δύναται νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν κατάστασιν τοῦ ζητοῦντος τὴν ἀνάκτησιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων του καὶ νὰ φέρῃ τὴν δέουσαν γνώμην· ἐκ τούτου δὲ ἡ θέσις του δὲν γίνεται ἐπαχθεστέρα, ὡς εἶπεν ὁ προλαλήσας, καθόσον δύναται ἐν τῇ δικαίᾳ αἰτήσει του νὰ εὕρῃ τὰς συμπαθείας ὅλων τῶν λοιπῶν ὑπουργῶν ἐκτὸς τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης τοῦ μὴ δυναμένου τότε νὰ πράξῃ ἄλλως εἰμὴ νὰ σεβασθῇ τὴν πλειονοψηφίαν τοῦ ὑπουργικοῦ σώματος· ἄλλως τε περὶ τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου προβλέπει τὸ ἐδάφιον 6 τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ὑπουργείων νόμου κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ ἡγεμὼν δύναται νὰ διατάξῃ ὥστε νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον πᾶσα ὑπόθεσις διὰ τὴν ὁποίαν ζητήσει τὴν γνώμην του ὥστε αἱ περὶ συμπαθείας ἢ ἀντιπαθείας ἰδίαι εἰσὶ χειμερικαὶ καθόσον ἁπλῶς καὶ μόνον πρόκειται περὶ ἐγγυήσεων αἵτινες ἀπαιτοῦνται εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν δικαιωμάτων σημαντικῆς σημασίας εἰς ἄτομον ἔχον ὡς ἐκ προγενεστέρας καταδίκης στίγματα ἀνυπευθύνου χαρακτῆρος εἰς τὴν κοινωνίαν.

Ἀντεπαρετήρησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης λαλήσας ἐν ἐκτάσει δὲν ἀνήρεσεν ἀλλὰ κατ' ἐμὲ ὑπεστήριξε τοὺς λόγους καὶ τὰς ἰδέας μου διὰ τῆς σιωπῆς του ἐπὶ τῶν μέν, καὶ διὰ τῆς ἐξηγήσεώς του ἐπὶ τῶν δὲ ἥτις ἐπιβεβαιοῖ τοὺς λόγους μου ὡς πρὸς τὸ περιττὸν καὶ βλαπτικὸν τῆς προκειμένης διατάξεως. Εἶπεν ὅτι μετὰ τὴν ποινὴν ἀνθρώπου τινὸς καταδικασθέντος ἔρχονται ὡς συνέπειαι αἱ στερήσεις τῶν δικαιωμάτων καὶ τὰ παρόμοια·

ἀλλ' ἂν καὶ ὡς συνέπειαι ὀνομάσθωσιν αἱ τοιαῦται στερήσεις εἶναι οὐχ ἧττον ποιναὶ καὶ πλέον μάλιστα αὐστηραὶ τῶν σωματικῶν ποινῶν, καὶ ἀντὶ τούτων προτιμωτέρα εἶναι ἡ θανατικὴ ποινὴ εἰς τὸν φέροντα αὐτὸ τὸ αἰώνιον βάρος ὅπερ τοῦ ἀφαιρεῖ ὅλην τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἐνέργειάν του ὡς ἀνθρώπου ἠθικοῦ, ὥστε ὅλαι αὐταὶ αἱ διατυπώσεις περὶ ἐπιτυχίας τῆς ἀποκαταστάσεως εἰσὶ δρακόντειοι· ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν αὐτὰς ὡς τοιαύτας· καὶ ἐπειδὴ τὰ περὶ τῶν τοιούτων ἀποκαταστάσεων διατρέχοντα εἰσὶ γνωστὰ τῷ Κ. ὑπουργῷ δὲν ἔρχομαι ἤδη νὰ τὰ ἐπαναλάβω· ὅσον εἶναι καλὸν νὰ ὑπάγωνται εἰς τοιαύτας συνεπείας ἄνθρωποι ἐν φύσεως κακοῦργοι, τοσοῦτον εἶναι κακὸν ἄνθρωποι κατέχοντες ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἀνωτέραν τάξιν νὰ ὑποφέρωσι μετὰ τὴν ἀπονομὴν τῆς Β. χάριτος τὰς τοιαύτας συνεπείας ἐναντίον τοῦ ἄρθρου 32 τοῦ Συντάγματος καθόσον ὅταν ἐκλείψῃ τὸ αἴτιον ἐκλείπει καὶ τὸ αἰτιατόν.

Τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐπαναλαμβάνω δὲν εἶναι σῶμα καὶ δὲν δύναται νὰ ἐγκαθιδρυθῇ ὡς τοιοῦτον μετὰ τὸ Σύνταγμα. Οἱ ὑπουργοὶ εἰσὶν ὑπηρέται τοῦ Βασιλέως καὶ ἐκτελοῦσιν ἐν ὀνόματί του τοὺς νόμους ὑπ' εὐθύνην των· οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει ἡ παροῦσα διατύπωσις μὲ τὴν ἐν τῷ νόμῳ τῆς προικοδοτήσεως μολονότι καὶ εἰς αὐτὴν ἀντετάχθην ἂν καὶ ἡ διάταξις ἐκείνη δὲν εἶχε σκοπὸν εἰμὴ τὴν ἀπόρασιν τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ παραπόνων κατὰ τῶν ὑπ' αὐτὸ ὑπαλλήλων· πρὸς δὲ καὶ εἰς κανὲν ἄλλο ἔθνος δὲν ἀπαντᾶται ἡ γνωμοδότησις τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου πρὸς τὴν παραδοχὴν τῆς περὶ ἀποκαταστάσεως αἰτήσεως, καὶ ἀπορῶ διατί ὁ Κ. ὑπουργὸς μᾶς παραπέμπει εἰς τὰς διατάξεις τὰς ἐπὶ τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως, καὶ δὲν μᾶς φέρει εἰς παράδειγμα ἐκείνας τῆς Ἀγγλίας, Ἀμερικῆς καὶ τὰς τελευταίας αὐτῆς τῆς Γαλλίας, τοῦ Βελγίου καὶ ἄλλων τινῶν ἐθνῶν πρὸς δὲ καὶ αὐτῆς τῆς Αὐστρίας εἰς τὴν ὁποίαν ἀναλαμβάνουσι τὰ δικαιώματα αὐτῶν οἱ καταδικασθέντες ἅμα ἐκπληρώσωσι τὴν ποινήν των· ὅπως δὲ ὁ λαὸς καὶ ἅπασαι αἱ ἀρχαὶ δύνανται νὰ ρωτίσωσι τὸ Δικαστήριον τῶν ἐφετῶν πρὸς τὴν ἀληθῆ γνωμοδότησίν του, τοιουτοτρόπως καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, ἄνευ τῆς συμπράξεως τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δύναται νὰ ρωτίσῃ τὸν ἀνώτατον ἄρχοντα καὶ εἶναι εὔκολον νὰ μάθῃ παρὰ τῶν συναδέλφων του πᾶν ὅ,τι καὶ αὐτοὶ ἰδίως γνωρίζουσιν, ἄλλως τὸ πρᾶγμα περιπλέκεται· ἐπαναλαμβάνω λοιπὸν ὅτι αἱ ἐγγυήσεις περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως διὰ τῆς ἀφαιρέτου τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ ὑπουργικοῦ Συμ-

βουλίου δὲν ἐλαττοῦνται, ἀλλ' εἶναι ἀποχρῶσαι, καθόσον τὰ πρὸ τοῦ Συντάγματος καθήκοντα τῶν ὑπουργῶν δὲν δύνανται νὰ ἰσχύωσιν, ὅταν δὲν συμφωνῶσι μὲ τὰς βάσεις τοῦ Συντάγματος καὶ μὲ πᾶν ὅ,τι αὐτὸ ῥητῶς ἐπέτρεψεν· ὥστε τὸ λεγόμενον ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐκτὸς τῆς περὶ ἀμνηστείας του, ἥτις παρὰ τοῦ συντάγματος ὁρίζεται, ἐνεργεῖ καὶ συμβουλεύεται ἐπὶ τῆς διοικητικῆς του μόνον πορείας, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ἀνακτήσεως τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων. Τὸ κατ' ἐμὲ δὲ νομίζω ὅτι ἐπελθούσης τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρου 32 τοῦ Συντάγματος, ἡ Β. χάρις εἶναι ἱκανὴ νὰ ἀποπλύνῃ τὰ πάντα ὡς καὶ μέχρι τοῦδε ἐγένετο.

Προσέθηκεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης.

Τὰ ἄρθρα 15 καὶ 106 τοῦ Συντάγματος μνημονεύουσι τὸ ὑπουργεῖον ὡς Σῶμα ἀποκαλοῦντα αὐτὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον.

Τὸ περὶ τῆς Β. χάριτος ζήτημα κατὰ τὸ ὁποῖον ἔρχονται μετὰ τὴν χάριν καθιρημέναι καὶ αἱ συνέπειαι δὲν ἀμφισβητῶ καθόσον καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος τοιαύτην ἐξήγησιν ἔδωκεν· ἀλλ' ὅταν τοιοῦτόν τι δὲν γίνεται τουτέστι Β. χάρις εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς δὲν ἀπονέμεται, τότε ἔρχονται αἱ περὶ ὧν πρόκειται διατυπώσεις καὶ αἱ γνωμοδοτήσεις τῶν ἐν τῇ ποινικῇ δικονομίᾳ μνημονευομένων ἀρχῶν, καὶ διὰ τοῦτο λέγω ὅτι ὅλα τὰ λεχθέντα εἰσὶ ἰσχυρὰ πρὸς τὴν παραδοχὴν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

Περαιωμένης ἔπειτα κηρυχθείσης τῆς περαιτέρω συζητήσεως ἐγένετο ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων **26** κατὰ **1** κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως τῶν ἄρθρων 565 καὶ 568 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος .	Νικόλ. Πρασσακάκης . . . **Ν**
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . **Ν**	Σπυρ. Τρικούπης . . . . .
Σπυρίδων Καλογερόπουλος . **Ν**	Ριχάρδος Τζιώρτζ . . . .
Τάτζης Μαγγίνας . . . **Ν**	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . **Ν**
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . **Ν**	Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . .
Χαρ. Παπαπολίτης . . . **Ν**	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . **Ν**	Γεώργιος Ψύλλας . . . . **Ν**

Ἰωάννης Θεοτόκης	Δημήτρ. Πλαπούτας . . .
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . N	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . N
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . .	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . N
Γεώργιος Δαρειώτης . . . N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N	Δημήτριος Χατσίσκος . . . N
Δημήτριος Βούλγαρης . . .	Δημήτριος Χρηστίδης . . . N
Γκίκας Καρακατζάνης . . N	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . .
Ἀδάμ Δούκας . . . . . N	Παναγ. Λιδωρίκης . . . .
Δῆμος Κανελλόπουλος . . N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . . N
Κωνσταντίνος Κανάρης . .	Κωνσ. Προβιλέγιος . . . N
Τσανετάκης Γρηγοράκης . .	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Μ. Α. Καΐρης . . . . . N	Σπῦρος Μῖλιος . . . . .
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . O
Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . N	Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης .

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν διὰ χειροτονίας παραδοχὴν τοῦ πρώτου καὶ μοναδικοῦ ἄρθρου ἐπανελήφθη ἡ αὐτὴ ψηφοφορία καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου, δι' ἧς ἐξήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ ἀνωτέρῳ, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ διὰ ψήφων 25 κατὰ 1 ἔχον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 10 τ. μ. Μαρτίου.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως τῶν ἄρθρων 565 καὶ 568 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας.

Γεώργ. Μ Ἀντωνόπουλος . .	Γεώργιος Ψύλλας . . . . N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . N	Ἰωάννης Θεοτόκης . . . .
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος. . N	Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . . N
Τάτσης Μαγγίνας . . . . N	Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . N	Γεώργιος Δαρειώτης . . . N
Χαράλ. Παπαπολίτης . . . N	Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . N	Δημήτριος Βούλγαρης . . .
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N	Γκίκας Καρακατζάνης . . N
Σπυρ. Τρικούπης	Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N
Ρικάρδος Τζιώρτζ	Ἀδάμ Δούκας . . . . . N
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . N	Δῆμος Κανελλόπουλος . . N
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . .	Κωνσταντίνος Κανάρης . . .
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .	Τσανετάκης Γρηγοράκης . .

Μ. Α. Καΐρης . . . . . N	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . N
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . .
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης . N	Παναγ. Λιδωρίκης . . . .
Δημήτριος Πλαπούτας . . .	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . . N
Ἰωάννης Στάϊκος . . . . N	Κωνστ. Προβελέγιος . . N
Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . N	Ἰωάννης Οἰκονόμου . . . N
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .	Σπῦρος Μῖλιος . . . . .
Δημήτριος Χατζίσκος . . N	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . O
Δημήτριος Χρηστίδης . . N	Δημ. Κουντουριώτης . . .

Κατόπιν ἡ Γερουσία προέβη εἰς τὴν συζήτησιν τῶν διαφόρων ἀναφορῶν ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Σώματος. Καὶ πρῶτον ἀνεγνώσθη ἡ ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6 ἀναφορᾶς γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν ὡς εἶχεν· ἐπὶ δὲ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10 ἡ Γερουσία προσέθηκεν ἀντὶ « νὰ διευθυνθῇ »—καὶ νὰ δοθῶσιν ἐν τῇ πρώτῃ συνεδριάσει πληροφορίαι ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ.—Ἐπίσης ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19 ἀναφορᾶς. Ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20 ἐγένετο δεκτὴ τῆς ἐπιτροπῆς ἡ γνωμοδότησις. Ἐπὶ δὲ τῆς ὑπ' ἀριθ. 36 ἡ Γερουσία προσέθηκε—νὰ συσταθῇ καὶ ἐν πρώτῃ συνεδριάσει ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς νὰ δώσῃ τὰς ἐπ' αὐτῆς προσηκούσας πληροφορίας—Ἐπίσης καὶ ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 37—νὰ συσταθῇ καὶ δοθῶσι πληροφορίαι. Τῆς δὲ ὑπ' ἀριθ. 38 τὴν συζήτησιν ἀνέβαλεν εἰς ἄλλοτε ἡ Γερουσία.

Ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 48 ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς, ὅπως καὶ ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 49.

Ἐπὶ δὲ τῆς ὑπ' ἀριθ. 52 ἡ Γερουσία παρεδέξατο ἁπλῶς νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον. Ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 50.

Ἀναγνωσθείσης εἶτα τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 69 ἀναφορᾶς, ἡ Γερουσία ἀπεράσισε « νὰ σταλῇ πρὸς τὸν ἁρμόδιον ὑπουργὸν ὅπως λάβῃ ὑπ' ὄψιν τῶν ἀναφερομένων τὰ παράπονα καὶ ἐνεργήσῃ σύμφωνα μὲ ὅσα πρό τινος διεβεβαίωσεν ἐνταῦθα ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου γενομένης συζητήσεως ».

Ἀναγνωσθείσης δὲ καὶ τῆς ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 80 ἀναφορᾶς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ι. Στάϊκος παρετήρησεν ὅτι ὁ σύζυγος τῆς ἀναφερομένης ὑπῆρξεν ἐν ἀξιώματι παρὰ τῷ στρατῷ τῆς Ρωσσίας καὶ ἄλλας διακεκριμένας

ὑπηρεσίας ἔσχεν, ἀφήσας δὲ ἅπαντα τὰ ἀξιώματα καὶ τὰ ἀγαθά του ἦλθε καὶ συνηγωνίσθη μεθ' ἡμῶν, ὥστε ἔχει δικαιώματα ἰσχυρὰ πρὸς περίθαλψιν.

Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Μαγγίνα, ὅτι τίποτε πλειότερον δὲν ἔγκειται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Γερουσίας ἢ νὰ συστήσῃ πρὸς τὸν ἁρμόδιον ὑπουργὸν καὶ τὴν ἀναφορὰν ταύτην, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥήγας Παλαμίδης εἶπε. Καίτοι μὴ δυναμένης τῆς Γερουσίας νὰ πράξῃ πλειότερον τῆς συστάσεως, οὐχ ἧττον ὅμως ἔχει βάσεις ἐφ' ὧν δύναται νὰ συστήσῃ τὴν ὑπ' ὄψιν ἀναφορὰν πρὸς ἀνωτέραν τῆς τακτικῆς συντάξεως ἀπόκτησιν, καθ' ὅσον τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου ὁρίζοντος ἐν ῥητῇ διατάξει, ὅτι ὁ ἔχων ἀνωτέρας ἐκδουλεύσεις δύναται δι' ἰδιαιτέρου νόμου νὰ τύχῃ πλειοτέρας δικαιοσύνης εἰς σύνταξιν, ὁ σύζυγος τῆς ἀναφερομένης εἶχε τὰς ἀνωτέρας ἐκδουλεύσεις καὶ ἡμεῖς δυνάμεθα συσταίνοντες ταύτην νὰ ζητήσωμεν τὴν ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως ἐκείνης τοῦ νόμου, ἥτις παρημελήθη ὁλοτελῶς. Ἐντεῦθεν δὲ λαβόντες ἀφορμὴν νὰ ὑπενθυμίσωμεν καὶ πάλιν τόσους καὶ τόσους ἀγωνιστὰς εἰς τὴν κατηγορίαν εὑρισκομένους καὶ παρημεληθέντας μέχρι τοῦδε.

Κατόπιν τῶν παρατηρήσεων τούτων τῇ προτάσει τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστίδου ἡ Γερουσία θεωρήσασα, ὅτι ἡ χήρα τοῦ Συνταγματάρχου Βαλιάνου ὑπάγεται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ ἀπὸ 19 Αὐγούστου 1852 νόμου περὶ συντάξεων τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς ἀπεφάσισεν ὥστε νὰ συστηθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ ἐν πρώτῃ συνεδριάσει νὰ παρουσιασθῇ ὁ ἁρμόδιος ὑπουργός, ὅπως δώσῃ τὰς ἀνηκούσας πληροφορίας ἐπὶ τῶν ἐπ' αὐτῆς ἐνεργειῶν του.

Κατόπιν ἀνεγνώσθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 81 γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἐγένετο δεκτή. Ἡ δὲ συζήτησις τῆς ὑπ' ἀριθ. 82 ἀναφορᾶς ἀνεβλήθη διὰ τὴν ἐπομένην συνεδρίασιν.

Τότε ὁ Κ. Πρόεδρος τῇ συγκαταθέσει τοῦ σώματος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου.
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 17 Μαρτίου 1858, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρόντων 24 μελῶν, ὁ Πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ὑπεγράφησαν.

Κατόπιν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ δώσῃ ἀμέσως τὰς ἀπαιτουμένας πληροφορίας, ἢ νὰ συζητηθῇ τὴν ἐπαύριον ἡ ἀναβληθεῖσα ἀναφορὰ τῶν πολιτῶν τοῦ Λιγίου, καθόσον ἡ ὑπόθεσις περιεπλέχθη ἐξωθεν μὲ πολλὰς συκοφαντίας τὰς ὁποίας εἶναι ἕτοιμος νὰ διασκεδάσῃ.

Ἀποφανθείσης τῆς Γερουσίας τὴν εἰς ἄλλην τινὰ συνεδρίασιν συζήτησιν αὐτῆς, ὁ Κ. Πρόεδρος ἀπήγγειλεν ὡς ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀνταλλαγῆς καὶ ἀποζημιώσεως τῶν οἰκοπέδων Πατρέων· ἀνεγνώσθη δὲ τοῦτο ἄρθρον πρὸς ἄρθρον μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ ἐκθέσεως, ὅπως καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ σώματος.

Μηδενὸς δὲ λαβόντος τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, ἐτέθη αὕτη ὑπὸ ψηφοφορίαν κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν καὶ ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 28 ἤτοι παμψηφεὶ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Σταΐκου καὶ Παπαπολίτου ὡς τὸ συνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀποζημιώσεως καὶ ἀνταλλαγῆς τῶν Πατρέων τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος . N	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . .	Βασίλ. Χρηστακόπουλος . .
Σπυρίδων Καλογερόπουλος . N	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . . .
Τάκης Μαγγίνας . . . . N	Γεώργιος Ψύλλας . . . . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . N	Ἰωάννης Θεοτόκης . . . .
Χαράλ. Παπαπολίτης . . . N	Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . N	Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . .
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N	Γεώργιος Δαρειώτης . . . N
Σπ. Τρικούπης	Γ. Παπαπλιόπουλος . . . N
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Δημήτριος Βούλγαρης . . .

Γκίκας Καρακατζάνης	. . . N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	. . .
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	. . . N	Δημήτριος Κατσίσκος	. . N
Ἀδάμ. Δούκας	. . . . . N	Δημήτριος Χρηστίδης	. . . N
Δῆμος Κανελλόπουλος	. . N	Νικόλ. Μαυρομμάτης	. . . N
Κωνσταντῖνος Καναρης	. . .	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	. .
Τσανετάκης Γρηγοράκης	. .	Παναγ. Λιδωρίκης	. . . .
Μ. Α. Καΐρης	. . . . . N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	. . . N
Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	. . . N	Κωνσ. Προβιλέγιος	. . . .
Ἀντών. Μαυρομιχάλης	. . N	Ἰωάν. Οἰκονόμου	. . . . N
Δημήτρ. Πλαπούτας	. . .	Σπῦρος Μῖλιος	. . . . . N
Ἰωάννης Στάϊκος	. . . . N	Ῥῆγας Παλαμίδης	. . . N
Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	. . N	Δημήτριος Α Κουντουριώτης	N

Ἀναγνωσθέντα κατόπιν τὰ ἄρθρα 1, 2, 3, ἐγένοντο δεκτὰ ὡς ἔχουσι δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου ψηφοφορίας.

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ 4, ἀνεγνώσθη καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ τροπολογία τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ σώματος, ἐφ' ἧς ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀναστὰς, εἶπε.

Παρατηρῶ, Κύριοι, ὅτι ἡ προτεινομένη τροπολογία εἶναι ὅλως ἐναντία τοῦ σκοποῦ τῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις ἐπέφερεν αὐτὴν· διότι πρόκειται περὶ τῶν οἰκοπέδων ἐκείνων, ἅτινα κατελήφθησαν αὐθαιρέτως καὶ σήμερον οἱ κάτοχοι διαμερισθέντοῦσι δικαιώματα νομίμου κατοχῆς, ἐνῷ πολλοὶ ξένοι ἐσχάτως ἀκόμη καὶ ἐκ τῶν κατοίκων Πατρῶν ὠφελιθέντες τῆς περιστάσεως ἔσπευσαν νὰ καταλάβωσιν ὀλίγα κατὰ πρῶτον καὶ κατόπιν μετὰ τὴν μεταπολίτευσιν κατεπάτησαν πολλὰ ἄλλα. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα τοῦτο ἐλύθη διὰ τοῦ Διατάγματος τοῦ **1851** τοῦ ὑπογεγραμμένου ἀπὸ τοὺς ΚΚ. Χρηστίδην καὶ Παλαμίδην, διότι ὅλοι οὗτοι οἱ κάτοχοι προνομιοῦχοι ἐπληρώθησαν καὶ ἀνεγνωρίσθησαν κατὰ τὸ ἄρθρον τέταρτον τοῦ αὐτοῦ διατάγματος.

Συνάμα δὲ ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς ἐκύρωσε τὸ διάταγμα τὴν γενομένην κλήρωσιν, ἀφ' ἑτέρου ἐκήρυξεν ὅτι δὲν ἀναγνωρίζει τὰ δικαιώματα τῶν μὴ κληρωθέντων. Ὅταν λοιπὸν πρό τινος ἤλθομεν νὰ κανονίσωμεν τὸ ζήτημα τοῦτο εὕρομεν δικαιώματα διὰ τῆς κληρώσεως καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ νομικὸν μέρος τῆς ὑποθέσεως· Πλὴν καὶ κατὰ λόγον τοῦ δικαίου, ἐξεταζομένου τοῦ ζητήματος πρόκειται νὰ πραγματοποιήσωμεν σήμερον νόμους καὶ ψηφίσματα τοῦ Καποδίστρια δι' ὧν ἀπεφάνθη, ὅτι τὸ δημόσιον πρέπει νὰ ἀποζημιώσῃ πρῶτον τοὺς κατοίκους τῶν ἄνω Πατρῶν καὶ κατόπιν ὅ,τι ἤθελεν ἐναπομείνει νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς ἱκανοποίησιν

τῶν ξένων οἰκιστῶν. Ἡ τροπολογία λοιπὸν τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι μᾶλλον ὑπὲρ τοῦ δημοσίου ἢ ὑπὲρ τῶν πολιτῶν· ἐὰν θελήσωμεν νὰ εἰσπράξωμεν χρήματα ἐπὶ τῇ ἐκτιμήσει τῶν νῦν κατεχομένων οἰκοπέδων καὶ νὰ παραχωρήσωμεν πρὸς τοὺς δικαιουμένους ἀνταλλαγὴν οἰκοπέδων, γαίας ἄλλας ἔξω τῆς πόλεως εἰς νέας διαγραμμίσεις τοῦ σχεδίου, διότι πολλὰ ὀλίγα ὀλίγιστα μάλιστα οἰκόπεδα μένουσι πρὸς ἀποζημίωσιν αὐτῶν. Δι' αὐτὸ τοῦτο λοιπὸν δὲν δέχομαι τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις ὡς εἴδατε εἶναι ὑπὲρ τοῦ δημοσίου καὶ κατὰ τῶν πολιτῶν, οἵτινες ἔχουσι δικαιώματα κεκτημένα. Ἐν τέλει δὲ τῆς ἐκθέσεως παρετήρησα ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἐπικαλεῖται τὴν διάταξιν ἐκείνην τοῦ νόμου, τὴν λέγουσαν, ὅτι ὅστις ἤθελεν οἰκοδομήσει ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς πληρόνει κατ' ἐκτίμησιν τὸ καταπατηθὲν γήπεδον ἐντὸς ὡρισμένης τινὸς προθεσμίας. Ποσῶς δὲν παραδέχομαι τὴν ἐπίκλησιν ταύτην καθόσον οὐδεμία τῶν διατάξεων ἐφημόσθη. Ἑπομένως, κύριοι, ἡ Κυβέρνησις δὲν θέλει νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς περιστάσεως ταύτης, καὶ πωλοῦσα τὰ καλὰ οἰκόπεδα νὰ κερδοσκοπήσῃ, δίδουσα πρὸς τοὺς δικαιουμένους οἰκόπεδα ἄλλα μακρὰν τῆς πόλεως τὴν ἐλαχίστην ἀξίαν ἔχοντα. Διὰ τοῦτο οὐδεμίαν τῶν τροπολογιῶν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπιτρέψατέ μοι νὰ μὴ παραδεχθῶ, ἀντιβαίνουσαν εἰς τὰς περὶ δικαίου τῶν Πατρέων πεποιθήσεις μου· καθόσον μάλιστα τὸν αὐτὸν σκοπὸν προτίθεται καὶ αὕτη διὰ τῶν τροπολογιῶν της καὶ πιστεύω ὅτι θέλει ὑποχωρήσει ἀποσύρουσα αὐτὰς ἀφοῦ πεισθῇ, ὅτι τὸν αὐτὸν σκοπὸν τῆς ἐπιεικείας καὶ τοῦ δικαίου εὑρίσκει εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ὄψιν νομοσχεδίου.

Ἐπὶ τούτοις ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζῆσκος εἶπεν.

Ἀρχίζω ἀφ' ὅπου ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐτελείωσε τὴν ὁμιλίαν του, ὅτι δηλαδὴ, ἐπειδὴ καὶ ἡ Κυβέρνησις τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἔχει τοῦ καλοῦ καὶ ἡ ἐπιτροπὴ, ὡς ἐμπνεομένη ἀπὸ τὸ αὐτὸ φρόνημα θὰ ἐνδώσῃ νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν τροπολογίαν της. Εἴμεθα σύμφωνοι ὡς πρὸς τοῦτο μετὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ὅτι καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ἐπιτροπῆς δὲν εἶναι ἄλλος παρὰ νὰ συντελέσῃ εἰς αὐτὸ διὰ τῆς τροπολογίας της ὑπὲρ τοῦ καλοῦ, διαφέρομεν ὅμως ὡς πρὸς τὸν τρόπον. Καὶ διὰ ταῦτα, ὅπως ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐσύστησεν εἰς τὸ τέλος τῆς ὁμιλίας του τὴν ἰδέαν τοῦ ν' ἀποσύρῃ ἡ ἐπιτροπὴ τὴν τροπολογίαν της, ἀξιῶ καὶ ἐγὼ νὰ πράξῃ αὐτὸ τοῦτο καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς, καὶ τοῦ συνιστῶ μάλιστα νὰ παραδεχθῇ τὰς τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς, ὡς δικαιωτέρας τῆς διατάξεως τοῦ νομοσχεδίου. Καὶ πεισθῆτε πρὸς τοῦτο,

κύριοι, ὅτι δὲν τὸ ἀπαιτῶ ἤδη, ἀλλὰ τοιαύτην εἶχον πεποίθησιν μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης, τὴν πεποίθησιν δηλονότι, ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς ἤθελεν ἐλθεῖ σήμερον νὰ μᾶς εἴπῃ ὅτι δέχεται προθύμως τὰς τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς. Ἀλλ' ἴσως ἐνταῦθα μὲ ἐρωτήσει τις, ἂν ἡ πεποίθησίς μου αὕτη εἶναι ἁπλῆ, εἶναι ἐν ὄνειρον; ἢ στηρίζεται εἰς λόγους ἀποχρῶντας; Ὄχι, κύριοι, ἐκ τῶν ἑπομένων θέλετε κατανοήσει, ὅτι ἰσχυροὶ λόγοι μὲ κάμνουν νὰ σχηματίσω τὴν τοιαύτην πεποίθησιν· καὶ ἐπειδὴ δυστυχῶς ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐμμένει εἰς τὴν διάταξιν τοῦ νομοσχεδίου, δι' οὓς λόγους σᾶς ἐξέθεσεν, ἐπιτρέψατε καὶ εἰς ἐμὲ νὰ ἐμμένω εἰς τὰς τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς ἀλλὰ διὰ νὰ γίνω καταληπτὸς εἰς ὅλους σας, πρέπει νὰ σᾶς ἐκθέσω τὸν τρόπον, καθ' ὃν εἰργάσθη ἡ ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῆς προκειμένης σπουδαίας ὑποθέσεως, καὶ σᾶς παρακαλῶ διὰ τοῦτο νὰ λάβητε τὴν ὑπομονὴν νὰ μὲ ἀκούσητε.

Τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς συνεδριάσεώς της κατηνάλωσεν ὁλόκληρον τὴν συνεδρίασιν ἐκείνην εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ μελέτην τοῦ ἐκτεταμένου τούτου νομοσχεδίου καὶ τῆς λίαν ἐκτεταμένης ὑπουργικῆς ἐκθέσεως· κατὰ δὲ τὴν ἑπομένην αὐτῆς συνεδρίασιν τῇ διευθύνθη ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Γερουσίας ἀναφορὰ ἐξ ἑκατὸν πεντήκοντα περίπου ἀτόμων, ἐκτραγῳδοῦσα τὸ ἄδικον, ὅπερ γίγνεται εἰς τετρακοσίας περίπου οἰκογενείας, ἃς τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἀποκλείει τῶν ἐπιδαψιλευομένων εὐεργετημάτων εἰς τὰς λοιπὰς οἰκογενείας τῆς πόλεως τῶν Πατρῶν. Τὴν ἀναφορὰν ταύτην θέλω ἤδη σᾶς ἀναγνώσει, ὅπως καὶ ἐν τῇ ἐκθέσει της ἡ ἐπιτροπὴ συνιστᾷ τὴν ἀνάγνωσίν της καὶ ἐνώπιον τοῦ Σώματος. (Ἐνταῦθα ἀνεγνώσθη ἀναφορὰ ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἀγορεύοντος). Ὅτε, κύριοι, ἀνεγνώσθη ἡ ἀναφορὰ αὕτη εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἐπροξένησε, σᾶς βεβαιῶ, τὴν αὐτὴν ἐντύπωσιν, ἣν ἔκαμε, δὲν ἀμφιβάλλω καὶ εἰς ὑμᾶς ταύτην τὴν στιγμήν· κατὰ συνέπειαν ἠγέρθη ἡ ἰδέα ἐντὸς τῆς ἐπιτροπῆς νὰ μάθῃ ἂν καὶ εἰς ἄλλον περίβολον παρουσιάσθη τοιαύτη ἀναφορὰ καὶ τί ἔπραξεν ἐπ' αὐτῆς ἡ Βουλή. Καὶ τῷ ὄντι, κύριοι, ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς Βουλῆς μᾶς ἔγινε γνωστόν, ὅτι τῆς αὐτῆς φύσεως ἀναφορὰ παρουσιάσθη καὶ ἐκεῖ, ἀλλὰ δυστυχῶς ἐδόθη, ἀφοῦ ἡ Βουλὴ εἶχε προχωρήσει ψηφίζουσα τὰς διαφόρους διατάξεις τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὁμιλήσας περὶ ταύτης ἐν τῇ Βουλῇ, διεσχυρίσθη μὲν ἐν ὀλίγοις ὅτι τὰ ἀναφερόμενα δὲν ἔχονται ἀληθείας, ἐστηρίχθη δὲ εἰς τὸ ὅτι ἐπειδὴ ἡ Βουλὴ, εἶχε τὴν προτεραίαν ἐπιψηφίσει τὸ ἀρμόδιον ἄρθρον, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰ ἀποφασισθέντα, τὸ ζήτημα εἶχε λυθῇ καὶ τοιουτοτρόπως ἡ Βουλὴ ἠκέσθη εἰς τὴν ἀνάγνωσιν μόνον τῆς ἀναφορᾶς, χωρὶς νὰ πράξῃ τίποτε ἐπ' αὐτῆς. Καὶ ἰδοὺ, κύριοι, ἡ πρώτη ἰδέα, ἥτις ἐγεννήθη εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς, ἤθελε παραδεχθῇ τὴν τροπολογίαν καθόσον τὸ ζήτημα τοῦτο ἐν τῇ Γερουσίᾳ σήμερον πρόκειται νὰ λυθῇ καὶ ἀποφασισθῇ. Ἀκολούθως ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν της ἡ ἐπιτροπὴ τὰ διατάγματα τοῦ ἀειμνήστου Κυβερνήτου, καὶ μελετήσασα αὐτὰ εὗρεν ὅτι τὰ ἄρθρα . . . . . τοῦ ἀπὸ 4 Δεκεμβρίου 1830 διατάγματος, συντρέχουσιν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς αἰτήσεως τῶν ἀναφερομένων· διότι εἰς μὲν τὸ πρῶτον ἐπιτρέπεται πᾶν εἶδος οἰκοδομῆς· εἰς δὲ τὸ δεύτερον πρὸς εὐκολίαν τοῦ συνοικισμοῦ, καὶ τοῦ ὅσον ἐνεστι τάχιον σχηματισμοῦ τῆς πόλεως ἀπὸ πλειοτέρους κατοίκους, ἐπετρέπετο καὶ εἰς ἄλλους μὴ ἔχοντας οἰκόπεδα εἰς τὴν ἄνω πόλιν ν' ἀνταλλάξωσι· εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐσημειώθη τὸ πρῶτον ἄρθρον 13 ὅτι ἐπιτρέπεται πᾶν εἶδος οἰκοδομῆς ὄχι ὅτι δὲν ἐννόησεν ἡ ἐπιτροπὴ τὴν κυρίαν ἔννοιαν καὶ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου δυνάμει τῶν ὁποίων ἀφαιροῦνται αἱ οἰκοδομαὶ αἱ στοιχίζουσαι ὀλιγώτερον τῶν ἓξ χιλιάδων δραχ. καὶ εἰς ἄλλην περίστασιν ὀλιγώτερον τῶν χιλίων δραχ. δὲν βασίζονται εἰς προηγουμένην τινὰ νόμιμον διάταξιν, κανονίζουσαν τὸ εἶδος καὶ τὴν ἀξίαν τῆς οἰκοδομῆς· ἀλλ' ἐτέθησαν εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον κατ' ἀρέσκειαν, διότι, κύριοι, καὶ οἱ αὐθαιρέτως οἰκοδομήσαντες οἰκίας ἀνωτέρας τῶν ἓξ χιλιάδων δραχ. δὲν δύνανται εἰμὴ καὶ οὗτοι νὰ θεωρηθοῦν καὶ καταταχθοῦν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν οἰκοδομησάντων οἰκίας στοιχιζούσας, ὀλιγώτερον τῶν ἓξ χιλιάδων ἢ καὶ χιλίων δραχμῶν. Τὸ δίκαιον βεβαίως δὲν ἔχει βαθμούς, οὐδὲ διακρίνει τοὺς πλουσίους ἀπὸ τοὺς πτωχούς· ἑπομένως, ἀφοῦ οἱ πτωχοὶ καταμαστίζονται ἀπὸ τὴν πενίαν εἶναι σκληρὸν νὰ ἐπιβαρύνωνται κατ' ἐξαίρεσιν αὐτοὶ καὶ μὲ διατάξεις τοιαύτας πρὸς περισσοτέραν αὐτῶν δυστυχίαν. Ἰδοὺ ἡ δευτέρα ἰδέα, ἥτις ἐνεθάρρυνε τὴν ἐπιτροπὴν νὰ προέλθῃ εἰς τὰς τροπολογίας της καὶ ἡ δευτέρα πεποίθησις, ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς ἤθελε τὰς παραδεχθῇ.

Τὸ δὲ δεύτερον ἄρθρον 24 ἐσημειώθη, διὰ νὰ ἀποδειχθῇ, ὅτι ἀληθῶς κατὰ πρῶτον λόγον ἔπρεπε νὰ ἀποζημιωθῶσιν οἱ ἔχοντες οἰκόπεδα εἰς τὴν ἄνω πόλιν, ἀλλὰ καὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἠδύναντο νὰ συνοικισθῶσιν ἐν τῇ κάτω πόλει καὶ νὰ λάβω-

σιν οἰκόπεδα. Τὸ κατὰ πρῶτον λοιπὸν λόγον, ὅπως λέγει τὸ ἄρθρον, κύριοι, δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν εἰμὴ κατὰ τὴν περίστασιν, καθ' ἣν ἤθελον παρουσιασθῇ συγχρόνως πολῖται καὶ τῶν δύω κατηγοριῶν καὶ ἤθελον ζητήσει τὸ αὐτὸ οἰκόπεδον, ἢ καὶ πολλοὶ ὁμοῦ, πολλὰ οἰκόπεδα τὰ αὐτά· οὐδέποτε ὅμως ἐννόησε τὸ διαληφθὲν ἄρθρον οὐδὲ ὁ ὀρθὸς λόγος τὸ θέλει νὰ ἔρχεται εἰς ἢ καὶ πολλοὶ ὁμοῦ, ἐκ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν κατηγορίαν, τῶν ἐχόντων οἰκόπεδα ἐν τῇ ἄνω πόλει, καὶ ν' ἀπαιτῶσιν ὕστερον ἀπὸ εἴκοσι καὶ τριάκοντα ἔτη νὰ ἐξώσωσι τοὺς οἰκοδομήσαντας καὶ διαρκῶς κατοικοῦντας εἰς τὰς οἰκίας, εἰς ἃς πολλοὶ ἐγεννήθησαν καὶ ἔφθασαν ἤδη εἰς ἀνδρικὴν ἡλικίαν, καὶ ἄλλοι ἦλθον νέοι καὶ ἐγήρασαν ἐν αὐταῖς· ἄδικον καὶ τοῦτο κύριοι, καὶ ἄδικον μέγιστον ἂν γίνωσι παραδεκταὶ αἱ διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου ὅπως ἔχει. Ἰδοὺ τρίτη περίστασις βοηθητικὴ ὑπὲρ τῶν δύω πρώτων.

Μετὰ ταῦτα ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ἡ ὑπ' ἀριθ. **6724** διαταγὴ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν τοῦ ἔτους **1846** Τὸ ἄρθρον τρίτον τῆς διαταγῆς ταύτης διασκεδάζει πᾶσαν ἀμφιβολίαν, ἀποφαίνεται καθαρῶς, ὡς βλέπετε, ὑπὲρ τῆς τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς καὶ καθιεροῖ εἰς τοὺς αὐθαιρέτως οἰκοδομήσαντας δικαίωμα κατοχῆς μὲ μόνην δὲ τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ δώσουν ἢ ἀντάλλαγμα ἴσου οἰκοπέδου ἂν ἔχουν ἢ νὰ τὸ πληρώσωσιν ἐπ' ἐκτιμήσει. Ἰδοὺ καὶ τετάρτη περίστασις ἐπιβοηθητική.

Ἀκολούθως ἐγένετο λόγος ἐν τῇ ἐπιτροπῇ, ἂν κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου ἐλήφθη ἐν μέρει ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ ἐπείκεια περὶ ἧς κάμνει λόγον ἡ πρὸ μικροῦ ἀναγνωσθεῖσα διαταγὴ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ἢ προτίθεται τὸ νομοσχέδιον νὰ διατάξῃ ὅ,τι δίκαιον θεωρηθῇ· ἐνταῦθα μελετήσαντες αὐτὸ καὶ τὴν ὑπουργικὴν ἔκθεσιν εὕρομεν εἰς τὴν δευτέραν, ὅτι ἐπεικῶς πως φερόμενον τὸ ὑπουργεῖον εἰς τοὺς οἰκοδομήσαντας αὐθαιρέτως ἐν τῇ ἄνω πόλει, τοὺς ὑποχρεοῖ μόνον εἰς τὴν πληρωμὴν κατ' ἐκτίμησιν τῶν αὐθαιρέτως κατεχομένων οἰκοπέδων. Τότε, κύριοι, ἅπαντα τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς συνεφώνησαν, ὅτι ἡ ἐπείκεια πρέπει νὰ ἦναι γενικὴ εἰς ὅλους, τῆς δὲ ἐξαιρέσεως τὰ ἀποτελέσματα, οὐχὶ μόνον δίκαια παράπονα θέλουν διεγείρει, ἀλλὰ καὶ σκάνδαλα θέλουν προξενηθῇ. Ἰδοὺ καὶ πέμπτη περίστασις συντρέχουσα τὰς τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἄλλο, κύριοι, ὅπερ ἔδωσεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ὄχι πλέον τὴν πεποίθησιν, ἀλλὰ καὶ τὴν βεβαιότητα ἀκόμη, ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἤθελε παραδεχθῇ τὰς ἐπενεχθείσας τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς· τοῦτο δὲ τὸ ἄλλο εἶναι τὸ ἑξῆς· ὅτι ὁ αὐτὸς Κ. ὑπουργὸς, ἐν μιᾷ τῶν συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ἀνὰ χεῖρας μας πρακτικῶν, ὁμιλῶν εἰς ἀπάντησιν τοῦ εἰσηγητοῦ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς προτείναντος νὰ προστεθῶσιν ἑκατὸν ἔτι πήχεις τετραγωνικαὶ □ διὰ τοὺς ἐξωσθησομένους τῶν οἰκοπέδων των, εἶπεν, ὅτι ἔχει τὴν γενναιότητα νὰ παραδεχθῇ ὅλους αὐτοὺς, καθ' ὃ ἀδελφοὺς, καὶ νὰ ἀποδώσῃ αὐτοῖς ἴσα δικαιώματα μὲ τοὺς Πατρεῖς. Ἀκούσατε, παρακαλῶ, τοὺς λόγους του (ἐνταῦθα ἀνεγνώσθησαν οἱ λόγοι τοῦτε εἰσηγητοῦ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ).

Ἰδοὺ, κύριοι, καὶ ἕκτη περίστασις, καθ' ἣν ἐσχημάτισεν ἡ ἐπιτροπὴ τὴν πεποίθησίν της, ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς, οὐ μόνον ἤθελε παραδεχθῇ τὰς τροπολογίας της, ἀλλὰ καὶ ἤθελε τὴν χειροκροτήσει διὰ τοῦτο. Ἐν τέλει ἐσκέφθη ἡ ἐπιτροπὴ εἰς ποίαν ἐποχὴν νὰ στηριχθῇ καὶ νὰ θέσῃ, ὡς ὅρον πέραν τοῦ ὁποίου ἡ αὐθαίρετος κατοχὴ ἐπὶ οἰκοπέδων νὰ μὴν ἔχῃ οὐδεμίαν ἰσχύν, οὐδὲν δικαίωμα, ὡς κατάλληλον δὲ τοιαύτην ἐποχὴν εὗρε τὴν προβλεπομένην ἀπὸ τὸν νόμον τοῦ **1855** ὅστις ὑποχρεώνει τοὺς οἰκοδομήσαντας μέχρι τέλους τοῦ **1853** ἐπὶ ἐθνικῆς, νὰ πληρώσωσιν ἐπὶ ἐκτιμήσει τὸ ἀντίτιμον. Τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ νόμου τούτου ἐσημείωσεν ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὴν ἔκθεσίν της, καὶ περιττὸν κρίνω νὰ κάμω πλειότερον ἐπ' αὐτοῦ λόγον.

Ἔρχομαι ἤδη ν' ἀπαντήσω εἰς ὀλίγα τινὰ ἐπὶ τῆς ὁμιλίας τοῦ Κ. ὑπουργοῦ. Ὁ Κ. ὑπουργὸς μᾶς εἶπεν ἐν ἀρχῇ τῆς ὁμιλίας του, ὅτι ἐννοεῖ ἡ διάταξις τοῦ νόμου τοὺς ἐσχάτως καταλαβόντας αὐθαιρέτως οἰκόπεδα καὶ ὅτι τὸ νομοσχέδιον δὲν διαφέρει ἀπὸ τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς, σᾶς βεβαιῶ, κύριοι, δὲν ἠδυνήθην νὰ τὸν ἐννοήσω· ἐκεῖνο δ' ὅπερ ἐπανέλαβεν εἶναι, ὅτι δὲν συμφέρει εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν νὰ ἔλθῃ εἰς καθαροτέραν ἐξήγησιν· ἀλλὰ τὸν ἐρωτῶ μὲ τὸ ἐσχάτως τί ἐννοεῖ; καὶ βεβαίως ἂν ἐννοῇ πρὸ ἑνὸς ἔτους πρὸ τριῶν ἢ καὶ πρὸ πέντε ἀκόμη εἴμεθα σύμφωνοι, ἂν ὅμως τὸ ἐσχάτως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ἐννοεῖ, πρὸ δέκα ἢ εἴκοσιν ἐτῶν τότε τὸν παρακαλῶ νὰ δεχθῇ τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις ἐκφράζει τὸ ἐσχάτως καθαρῶς καθαρώτατα, ἄλλως τε τὸ ἀδίκημα εἰς μίαν τάξιν πολιτῶν θέλει εἶσθαι πασίγνωστον καὶ ἀδικαιολόγητον. Παρακατιὸν ἐπρόσθεσεν ὁ Κ. ὑπουργὸς, ὅτι τὸ ζήτημα ἐλύθη διὰ τῆς κληρώσεως τῆς προβλεπομένης ἀπὸ τοῦ Β. Διατάγματος τοῦ **1851**. Καὶ μολονότι, κύριοι, τὸ Βασιλικὸν τοῦτο Διάταγμα, ἄλλως τε σεβαστὸν, δὲν ἔχει ἰσχὺν νόμου· μολαταῦτα καὶ ἐγὼ τὸ ἄρθρον

πρῶτον τοῦ αὐτοῦ διατάγματος ἐπικαλοῦμαι, τὸ ὁποῖον βοηθεῖ ἀδιαφιλονεικήτως τοὺς ἰσχυρισμούς μου· διότι λέγει ῥητῶς· « τὰ μέχρι τοῦδε διατάγματα, διαταγαὶ καὶ ὁδηγίαι τῶν ὑπουργείων τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν ἐπικυροῦνται· ἄρα καὶ ἡ διαταγὴ τοῦ **1846** τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ἥτις ἀφίνει ἐπὶ ἐκτιμήσει εἰς τοὺς κατόχους τὰ οἰκόπεδα εἶναι ἐπικυρωμένη ἀπὸ τὸ αὐτὸ διάταγμα, ὅθεν καὶ αὐτὸ τὸ ἐπιχείρημα πολεμεῖ τοὺς διϊσχυρισμοὺς τοῦ Κ. ὑπουργοῦ καὶ βοηθεῖ τὴν ἐπιτροπήν.

Ἀκολούθως ἐν τῇ ὁμιλίᾳ του ὁ Κ. ὑπουργὸς μᾶς εἶπεν, ὅτι ἤθελε παραδεχθῇ τὰς τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς, ἐὰν εἶχεν οἰκόπεδα διαθέσιμα, διὰ νὰ ἐπαρκέσωσι καὶ διὰ τοὺς ἔχοντας οἰκόπεδα ἐν τῇ ἄνω πόλει πρὸς ἀνταλλαγήν, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἔχει ἀρκετὰ ἀναγκάζεται νὰ ἐμμένῃ εἰς τὴν διάταξιν τοῦ νομοσχεδίου καὶ ὅτι ἐπὶ πλέον τῆς ἐπιτροπῆς ἡ τροπολογία φέρει μὲν χρηματικὴν ὠφέλειαν εἰς τὸ δημόσιον, βλάπτει δὲ τοὺς δικαιουμένους νὰ λάβωσιν εἰς ἀνταλλαγήν. Περίεργα μοὶ φαίνονται τὰ δικαιολογήματα ταῦτα καὶ δὲν εὑρίσκω τώρα τίνα ὑπουργὸν νὰ πιστεύσω πλειότερον τὸν ἐν τῇ ὑπουργικῇ ἐκθέσει ὑπογεγραμμένον ἢ τὸν σήμερον λαλοῦντα; Ἰδοὺ, κύριοι, τί λέγει ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐν τῇ ἐκθέσει του, ἀναπτύσσων τὸ ἄρθρον 25 τοῦ νομοσχεδίου, « ὅτι ἱκανὰ οἰκόπεδα θέλουν μείνει διαθέσιμα, ἅτινα μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἀνταλλαγῆς καὶ λοιπὰ θέλει τὰ ἐκποιήσει τὸ δημόσιον συμφώνως μὲ τὸν περὶ φθαρτῶν κτημάτων νόμον ».

Ὅταν λοιπὸν ὁ Κ. ὑπουργὸς θὰ ἔχῃ ἱκανὰ οἰκόπεδα πρὸς ἐκποίησιν πρὸς τίνα λόγον νὰ ἀδικηθῶσιν οἱ συνοικισθέντες καὶ κατοικήσαντες ἐκ τῶν πρώτων ἐν τῇ κάτω πόλει τῶν Πατρῶν, καὶ νὰ ἀδικηθῶσι τόσον σκληρά; Τὸ ὑπουργεῖον δύναται νὰ δώσῃ ἀπὸ τὰ διαθέσιμα εἰς τοὺς ἔχοντας λαμβάνειν πρὸς ἀνταλλαγήν, καὶ ἂς λείψῃ ἡ ὠφέλεια τοῦ δημοσίου, διὰ τὰς ἀκολούθως ἐκποιήσεως αὐτῶν. Ἡ ἐπιτροπὴ αὐδάλως ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν της εἰς τὴν περίστασιν ταύτην τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου ὡς διατείνεται ὁ Κ. ὑπουργὸς, ὡδηγήθη ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἐπιεικείας καὶ ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ κοινοῦ δικαίου, ἠθέλησε νὰ ἀποδώσῃ εἰς ὅλους ἀνάλογον δικαιοσύνην ἀφοῦ τὰ πράγματα περιεπλέχθησαν τοιουτοτρόπως δι' ἀντιρατικῶν μέτρων καὶ διατάξεων.

Ὑποθέσατε, κύριοι, ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἐγένετο δεκτὸν, ὡς ἔχει, καὶ οἱ ἀδικούμενοι καταφύγωσιν εἰς τὰ δικαστήρια, σᾶς ἐρωτῶ, ὁποῖον δικαστήριον θέλει ἀνεχθῇ νὰ πάθωσι τόσον σκλη-

ρὰ οἱ συνοικισθέντες κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους, οἱ ἐγκαταλείψαντες πατρίδα, οἱ θυσιασθέντες, οἱ ἀγωνισθέντες καὶ τέλος οἱ συντελέσαντες τὰ μέγιστα ὑπὲρ τῆς προόδου τοῦ συνοικισμοῦ; ἐγὼ τοὐλάχιστον πιστεύω, ὅτι ἂν δὲν προστατευθοῦν παρ' ὑμῶν θὰ εὕρωσι τὰ δίκαιά των ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, διότι αὐτὰ βεβαίως θὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν τὰς περιστάσεις καὶ τὰ δικαιώματά των ὑπὸ τὴν ἀληθῆ αὐτῶν ἔποψιν. Διὰ τοὺς λόγους τούτους τελειώνω καὶ ἐγὼ τὸν λόγον μου, ὅπως καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐτελείωσε τὸν ἰδικόν του μὲ τὴν πρὸς αὐτὸν παράκλησιν νὰ δεχθῇ τὰς τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς, διότι αὗται ἱκανοποιοῦσι ὅσον εἶναι δυνατὸν τὸ δίκαιον, τὸ ὀρθὸν καὶ στηρίζονται εἰς τὴν ἐπιείκειαν ἐκτεινομένην πρὸς ὅλους ἐν γένει, καὶ ὄχι ὡς ὁ Κ. ὑπουργὸς κάμνει μονομερῆ χρῆσιν αὐτῆς.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας ἀντεῖπεν.

Ἀφ' ἧς, κύριοι, ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἀνεράνη καὶ μένει ἐκκρεμὴς διέτρεξαν ἤδη εἰκοσιοκτὼ ὁλόκληρα ἔτη, καὶ νομίζω, ὅτι καιρὸς εἶναι πλέον νὰ λάβῃ πέρας ἡ πολύπλοκος αὕτη ὑπόθεσις, τὴν ὁποίαν διάφορα πρακτικὰ, ψηφίσματα τοῦ Καποδιστρίου, πράξεις ἐπιτροπῶν, κληρώσεις τοῦ **1851** κατέστησαν ἀπρόσβλητον, καθόσον δι' αὐτῶν ἐκυρώθησαν τὰ πρακτικὰ τῶν ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπῶν καὶ τῆς γενομένης κληρώσεως τοῦ **1851** διὰ κασ. Διατάγματος. Ἐπέστησα λοιπὸν τὴν προσοχήν μου ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, καὶ εἶδον, ὅτι προβλέπει ὅλας τὰς περιστάσεις τῶν διαφόρων ἐγερθησομένων παραπόνων, ἀνέγνωσα δὲ καὶ τὴν πρὸς τὴν Γερουσίαν ἀναφορὰν ἑκατὸν πεντήκοντα πέριπου πολιτῶν καὶ ξένων ἥτις φέρει ἕνα μόνον τίτλον νομίμου δικαιώματος, ὅτι δηλ. κατὰ τὴν ὑπουργικὴν διαταγὴν τοῦ **1846** ὑπ' ἀριθ. **6114** ἀνεγνωρίσθησαν ὡς κατέχοντες τὰ οἰκόπεδα, ἐπὶ τῇ ὑποχρεώσει ὅμως ἢ νὰ δώσωσιν ἀνταλλαγμα ὡς καὶ οἱ λοιποὶ κάτοικοι ἢ νὰ πληρώσωσι τὸ ἀντίτιμον κατ' ἐκτίμησιν· ἐπειδὴ δὲ οὔτε μὲ τὸ ἕν, οὔτε μὲ τὸ ἕτερον συνεμορφώθησαν μέχρι τοῦδε, ἡ διαταγὴ αὕτη ἔπεσεν εἰς ἀχρηστίαν μὴ ἐκπληρωθεισῶν τῶν διατάξεών της καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον αἱ ἐπιτροπαὶ καὶ ἡ κλήρωσις συμπεριέλαβον τὰ γήπεδα ταῦτα εἰς τὴν διανομήν. Παρατηρῶ δὲ, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ, ἐνῷ φέρει τὰς τροπολογίας της ἐπὶ τῶν ἄρθρων 4, 7, 8, καὶ 22, οὐχ ἧττον ὅμως τὸ σύνολον αὐτῶν ἀφορᾷ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα, ὡς μία γενικὴ, οὕτως εἰπεῖν, τροπολογία. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς δι' ἧς ζητεῖται νὰ ἐξαιρεθῶσιν, ὅσοι κατέλαβον τὰ οἰκόπεδα πρὶν τοῦ **1853**, παρατηρῶ, ὅτι ἂν τοῦτο

γενῇ παραδεκτὸν τότε ματαιοπονοῦμεν, διότι εἶμαι βέβαιος ὅτι πάντες κατέλαβον πρὸ τοῦ 1853.

Ἀλλὰ ποῦ στηρίζεται, ἐρωτῶ, ἡ ἐπιτροπὴ καὶ θέλει νὰ ἐξαιρεθῶσιν οἱ μετὰ τὸ 1853; εἰς τὴν διάταξιν τοῦ Καποδιστρίου; Ἀλλὰ τὸ « συγχωρεῖται πᾶν εἶδος οἰκοδομῆς » δὲν ἔχει τὴν ὁποίαν τῷ δίδει σημασίαν, διότι ἡ ἐξαίρεσις ἥτις γίνεται ἐν αὐτῷ περὶ παραπηγμάτων, ἀχυρώνων καὶ διαφόρων ἄλλων ἀποθηκῶν καυστικὰς περιεχουσῶν ὕλας σκοπὸν εἶχε τὴν ἀπομάκρυνσιν τῆς ὕλης, ἥτις ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ βλάβην καὶ ἐπομένως ἐμπόδια εἰς τὸν ἐνεργούμενον τότε συνοικισμὸν καὶ τίποτε πλειότερον· ὑπάρχει, κύριοι, τὸ ἄρθρον 24 τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος (ἀνεγνώσθη) τὸ ὁποῖον ἡ ἐπιτροπὴ ἐπικαλεῖται καὶ μὲ τὸ ὁποῖον βλέπετε, οὐδεὶς συνεμορφώθη, διότι οἱ μὴ ἔχοντες δικαίωμα ἀποζημιώσεως, ὡς μὴ δώσαντες ἀντάλλαγμα δὲν συνεμορφώθησαν κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ διατάγματος ὅπως λάβωσι τὴν περὶ τούτου ἀπόφασιν, καὶ ἐπομένως πᾶσα ἀπαίτησις εἶναι ἀνίσχυρος δι' αὐτούς. Ἀλλ' ὁ προλαλήσας ἀνέφερεν ὅτι δικαιοῦνται προσέτι οἱ ἀναφερόμενοι, καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ΣΗΖ νόμου (ἀνεγνώσθη) ἀλλὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο, κύριοι, λέγει οἱ κατέχοντες νομίμῳ τίτλῳ καὶ οὐχὶ οἱ αὐθαιρέτως καταλαβόντες οἰκόπεδα, καὶ κατόπιν μὴ δώσαντες ἀντάλλαγμα, μὴ ἀναφερθέντες ἐγκαίρως, μὴ συμμορφωθέντες τέλος μὲ τὴν διαταγὴν τοῦ 1846 καὶ τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ ψηφίσματος τοῦ Κυβερνήτου.

Ἀφοῦ λοιπόν, κύριοι, ὕστερον ἀπὸ τριάκοντα περίπου ἐτῶν χρονικὸν διάστημα, κατόπιν πρακτικῶν, ψηφισμάτων, Διαταγμάτων καὶ διαφόρων ἄλλων πράξεων τῆς κληρώσεως καὶ λοιπῶν, οὐδὲν ἐγένετο, πιστεύω ὅτι εἶναι καιρὸς πλέον νὰ λάβῃ πέρας ἡ ὑπόθεσις αὕτη, διὰ τοῦ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον θεωρῶ κατάλληλον καὶ ἀνελλειπὲς σήμερον· λέγω δὲ σήμερον, διότι πιθανὸν αὔριον νὰ ἀναφανῶσι τινὲς ἐλλείψεις, ἄγνωστοι μέχρι τοῦδε, αἵτινες οὐδόλως δύσκολον νὰ διορθωθῶσι μετὰ ταῦτα. Εἶμαι ὅθεν τῆς ἰδέας καὶ προτείνω νὰ παραδεχθῶμεν τὸ νομοσχέδιον ὡς ἔχει.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος ἀπήντησεν.

Ὁ προλαλήσας Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας, ἢ ἠθέλησε νὰ μὲ παρεξηγήσῃ ἢ δὲν ἐννόησε καλῶς τὸ ἄρθρον τοῦ νόμου ὅπερ ἐπεκαλέσθη· καὶ βεβαίως κύριοι, θὰ ἦναι ἓν ἐκ τῶν δύω, διότι διϊσχυριζόμενος ἐν ἀρχῇ τῆς ὁμιλίας του μᾶς εἶπεν ὡς ἠκούσατε, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἀκαταλλήλως ἔφερε τὸ ἄρθρον πρὸς ὑποστήριξίν της, καθόσον τοῦτο λέγει τὸ « οἱ κατέχοντες οἰκόπεδα

νομίμῳ τίτλῳ ». Τὸ ἄρθρον τοῦτο, κύριε Γερουσιαστά, ἡ ἐπιτροπὴ τὸ ἐννόησεν ὅπως ἔπρεπε νὰ τὸ ἐννοήσῃ πᾶς τις καὶ ἐκαμε κατάλληλον χρῆσιν αὐτοῦ, διότι λέγει, « οἱ κατέχοντες γήπεδα κτλ. ἢ οἱ νομίμῳ τίτλῳ κατέχοντες τοιαῦτα » τὸ ἢ αὐτὸ τὸ ὁποῖον διέφυγε τὴν προσοχήν σας, διαστέλλει τὴν μίαν ἀπὸ τὴν ἄλλην περίστασιν καὶ ἡ ἐπιτροπὴ δὲν εἶχεν ἀνάγκην ἀπὸ τὴν δευτέραν εἰμὴ ἀπὸ τὴν πρώτην περίστασιν καὶ καλῶς ἔπραξε νὰ τὸ ἐπικαλεσθῇ ἐπιβοηθητικῶς.

Μετὰ ταῦτα, μᾶς εἶπεν, ὅτι ἡ τοῦ 1846 διαταγὴ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, ἐπειδὴ ἔκτοτε δὲν ἐξετελέσθη, ἔμεινεν ἄρα ἄχρηστος· ὡραῖον τῇ ἀληθείᾳ ἐπιχείρημα, καὶ νὰ σᾶς εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν, κύριοι, καὶ ἐγὼ δὲν εἰξεύρω ὁποίαν ἀπάντησιν νὰ κάμω καὶ ἐπὶ τοῦ ἐπιχειρήματός του τούτου. Ἐντοσούτῳ ἂν καὶ περιττὴ ἡ ἀπάντησίς μου ἂς εἶπω ἐνταῦθα ὀλίγα. Ἡ διαταγὴ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν καθιέρωσε τὸ δικαίωμα τῆς κατοχῆς, ὅπερ ἐθεωρεῖτο μέχρις ἐκείνης τῆς στιγμῆς αὐθαίρετον, τότε δὲ μόνον ἠδυνάμην νὰ παραδεχθῶ τὸν διϊσχυρισμὸν τοῦ προλαλήσαντος, ἂν ἡ διαταγὴ ἐκείνη εἶχεν ὁρίσει προθεσμίαν τινὰ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν περιεχομένων εἰς αὐτὴν καὶ ἡ προθεσμία ἐκείνη παρήρχετο, ἄλλως ἡ διαταγὴ ἦτον καὶ ἔσεται βοηθητικὴ ὑπὲρ τῶν τροπολογιῶν τῆς ἐπιτροπῆς. Κατόπιν ὁ προλαλήσας ἔκαμε λόγον καὶ περὶ τοῦ δεκάτου τρίτου ἄρθρου τοῦ ψηφίσματος τοῦ ἀειμνήστου Καποδιστρίου, ὅτι καὶ τοῦτο κακῶς τὸ ἔθεσεν ἡ ἐπιτροπὴ, διότι προβλέπει περὶ τῶν ἀχύρων καὶ ἄλλων καυστικῶν ὑλῶν. Παράδοξον, κύριοι, πῶς θέλει ὁ προλαλήσας νὰ παρανοῇ τὰ πράγματα· ὁ σκοπὸς τῆς ἐπιτροπῆς, κύριε Γερουσιαστά, δὲν ἦτο, οὔτε περὶ τῶν ἀχύρων, οὔτε περὶ τῶν ἄλλων καυστικῶν ὑλῶν· ἦτον ἄλλος ὁ σκοπὸς τὸν ὁποῖον ἐξέθηκα εἰς τὴν πρώτην μου ὁμιλίαν, καὶ περιττὸν νομίζω νὰ τὸν ἐπαναλάβω καὶ ἐνταῦθα· ὁ σκοπὸς τῆς ἐπιτροπῆς ἦτο νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι τὸ αὐθαίρετον, ἂν ὑποτεθῇ τοιοῦτον, δὲν ἦτο οὐδὲ εἶναι αὐθαίρετον δι' οἰκοδομὰς ὀλιγωτέρας ἀξίας τῶν ἓξ χιλιάδων δραχμῶν καὶ μὴ αὐθαίρετον εἰς οἰκοδομὰς ἀξίας ἀνωτέρας τῶν ἓξ χιλιάδων δραχμῶν. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἐπεκαλέσθη τὸ ἄρθρον τοῦ ψηφίσματος ὅπερ λέγει, ὅτι ἐπιτρέπεται πᾶν εἶδος οἰκοδομῆς.

Ἐπὶ πλέον προσέθηκεν, ὅτι ἀμφιβάλλει ἂν συνεμορφώθησαν μὲ τὸ ψήφισμα τοῦ Κυβερνήτου, ἂν δηλαδὴ ἀνεφέρθησαν οἱ ξένοι κάτοικοι καὶ ἔχουσι τακτικὰς ἀδείας· ἐπεθύμουν νὰ μᾶς φέρῃ καὶ ἀποδείξεις ἐπὶ τοῦ διϊσχυρισμοῦ του αὐτοῦ, ἀλλὰ

τοιαύτας δὲν ἔχει, καὶ ἐγὼ ἀπ' ἐναντίας ἔχω ἀποδείξεις, διὰ νὰ βεβαιώσω καὶ πάντα ἄλλον, ὅτι οἱ κατέχοντες καὶ οἰκοδομήσαντες ἐπὶ οἰκοπέδων ξένοι, ἔλαβον βεβαίως ἄδειαν εἴτε προφορικὴν εἴτε ἔγγραφον, ἀπὸ Δήμαρχον, Διοικητὴν, καὶ τέλος ἀπὸ Μηχανικούς· διότι, κύριοι, εἶναι ἀδιαφιλονείκητον, ὅτι οὐδεὶς ἐδύνατο νὰ κτίσῃ ἐπὶ πόλεως σχεδιογραμμένης ἄνευ ἀδείας τῆς τοπικῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ μηχανικοῦ. Μετέπειτα δὲ καὶ ἡ τοῦ 1846 διαταγὴ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τί ἄλλο δεικνύει παρὰ ἀναφορὰς καὶ αἰτήσεις τῶν κατόχων, καὶ κύρωσιν ἑπομένως τοῦ δικαιώματος τούτου.

Ἐν τέλει προσέθηκεν, ὅτι ἂς παραδεχθῶμεν τὸ νομοσχέδιον καὶ ἂν παρουσιασθῶσι κατόπιν ἐλλείψεις, θέλομεν τὰς σκεφθῆ καὶ διορθώσει· ἐὰν τοιαύτη διάθεσις ὑπάρχῃ εἰς τὸν προλαλήσαντα ἂς ἀρχίσῃ ἀπὸ σήμερον τὴν διόρθωσιν τῆς καταδειχθείσης ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς μεγάλης καὶ σπουδαίας ἐλλείψεως καὶ τοιαύτης, καθ' ἣν καὶ ἀναφοραὶ καὶ παράπονα μέχρις οὐρανοῦ ἠγέρθησαν, τότε τὸ ἐννοῶ καὶ ἐγώ· ἄλλως τε, κύριοι, δὲν βλέπω παρὰ μίαν ἀδικίαν πραττομένην κατ' ἀνθρώπων, οἵτινες ἔτρεξαν μετὰ προθυμίας. διὰ νὰ συνοικισθῶσιν εἰς ἕνα τόπον τὸν ὁποῖον ἀπεφάσισαν νὰ κατοικήσουν ὡς πολῖται καὶ ἐνῷ τότε ὅλοι τοὺς προέτρεπον καὶ τοὺς παρεκάλουν νὰ συνοικισθῶσι, σήμερον μὲ τὸν σκληρότερον καὶ ἀδικώτερον τρόπον νὰ ἀπομακρύνωμεν ἀπὸ τὰς πτωχικὰς αὐτῶν καλύβας καὶ τοὺς παραπέμπομεν εἰς τὰ προάστεια τῆς πόλεως. Λυπηρὸν, κύριοι, νὰ προέλθωμεν εἰς τοιαύτην πρᾶξιν, τῆς ὑποίας τὸ ἀκούσμα μόνον θέλει προξενήσει φρίκην εἰς πάντα· καὶ τόσῳ μᾶλλον, κύριοι, καθόσον καὶ τὸ δικαίωμα αὐτὸ τῆς παραγραφῆς βοηθεῖ τοὺς ἀδικουμένους. Δὲν εἶναι δέκα μόνον ἔτη, καθ' ἃ κατέχουσι, κύριοι, μετρῶνται εἴκοσι καὶ ἐπέκεινα ἔτη· ἑπομένως δὲν βλέπω πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξωσθῶσιν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι καὶ νὰ θεωρῶνται αὐτοὶ ὡς αὐθαίρετοι, ἐνῷ ἡμεῖς σήμερον αὐθαιρέτως πως πρόκειται νὰ ἀποφασίσωμεν κατ' αὐτῶν.

Περιττὸν νὰ ἐνδιατρίψω πλειότερον, ἐπικαλοῦμαι τὴν δικαιοσύνην σας, θέσατε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας σας καὶ δώσετε ψῆφον ὑπὲρ τοῦ ὀρθοῦ, ὑπὲρ τοῦ δικαίου.

Δαβὼν τὸν λόγον καὶ ἐκ δευτέρου ὁ Ἱερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας παρετήρησεν εἰς τὸν προλαλήσαντα, ὅτι βεβαίως τὸ ψήφισμα τοῦ Καποδιστρίου διὰ τῆς ρήσεως « εἶναι δεκτὸν πᾶν εἶδος οἰκοδομήματος » δὲν θέλει νὰ εἴπῃ ὅτι δύναται νὰ κτίσῃ τις ὅπου θέλει, ὥστε ἀμφιβάλλω τίς παρεξηγεῖ ἐνταῦθα τὸν

ἄλλον· ἐγὼ διϊσχυρίζομαι ὅτι δὲν δύνανται νὰ ἔχωσι δίκαια παράπονα οἱ ἀναφερόμενοι, καθ' ὅσον δὲν συνεμορφώθησαν μὲ τὴν τοῦ 1846 διαταγὴν τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ἐνταῦθα δὲν δύναται νὰ ἔχῃ χώραν οὐδεμία παρεξήγησις. Καθὼς καὶ εἰς τὴν ἰδέαν ὅτι σήμερον νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον ὡς ἔχει καὶ κατόπιν ἂν ἤθελον παρουσιασθῇ ἐλλείψεις θέλομεν σκεφθῆ ὅπως διορθώσωμεν αὐτάς· διότι τοῦτο εἶναι φυσικόν· σήμερον λόγου χάριν ὡς εἶναι κατηρτισμένον τὸ νομοσχέδιον, οὐδεμίαν παρουσιάζει ἔλλειψιν συμφώνως μὲ τὰς περιστάσεις τὰς ὁποίας ἔρχεται νὰ θεραπεύσῃ· κατόπιν πιθανὸν νὰ ἀναφανῶσιν ἐλλείψεις, τὰς ὁποίας πάλιν αἱ περιστάσεις θέλουν ἀνακαλύψει.

Εἰς δὲ τὴν ἐπὶ τέλους ἐκφρασθεῖσαν ἰδέαν τοῦ προλαλήσαντος, ὅτι σήμερον πρόκειται νὰ ψηφίσωμεν τὴν τύχην τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, νομίζω, ὅτι τὴν τύχην αὐτὴν τὸ νομοσχέδιον τὴν περιποιεῖται ἐντὸς τοῦ δικαίου, ὑποσχόμενον ἀναλόγων ἀποζημιώσεων εἰς ἕνα ἕκαστον, ἐνῷ ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τῆς τροπολογίας της ζητεῖ νὰ ἀδικήσωμεν τοὺς ἔχοντας δίκαιον καὶ νὰ δικαιώσωμεν τοὺς ἀδικοῦντας. Ὅθεν ἐπιμένω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου, ὡς ἔχει, διότι θεωρῶ αὐτὸ λίαν κατάλληλον καὶ συμφέρον διὰ τὸν τόπον, ἐπειδὴ ἐνῷ ἐξ ἑνὸς ἀποζημιοῖ τὰ ληφθησόμενα ἀπὸ τοὺς κατέχοντας αὐτὰ οἰκόπεδα συνάμα τοῖς παραχωρεῖ καὶ μέχρι τριακοσίων πήχεων γηπέδου εἰς τὰ πέριξ τῆς πόλεως.

Ἐξηντλημένης θεωρηθείσης τῆς ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου συζητήσεως, ἡ Γερουσία διὰ χειροτονίας δὲν παρεδέχθη τὰς τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς καὶ προέβη εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ ἄρθρου τετάρτου ὅπερ ἐγένετο δεκτὸν ὡς ἔχει διὰ χειροτονίας. Ἐπίσης ἀναγνωσθέντα καὶ τὰ ἄρθρα 5, 6, 7, 8, 9. 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἐρ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας.

Ἀναγνωσθέντων κατόπιν καὶ τῶν ἄρθρων 27 καὶ 28 ἀνεγνώσθη συγχρόνως καὶ ἡ ἐπ' αὐτῶν τροπολογία τῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις διὰ χειροτονίας δὲν παρεδέχθη καὶ οὕτω τὰ ἄρθρα 27 καὶ 28 ἐγένοντο δεκτὰ ὡς ἔχουσι. Ὁμοίως ἀναγνωσθέντων καὶ τῶν ἄρθρων 28, 29, καὶ 30 καὶ γενομένων δεκτῶν δι' εἰδικῆς ἐρ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας, ἐτέθη ὑπὸ ψηφοφορίαν τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως καὶ ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 24 κατὰ μιᾶς ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀνταλλαγῆς καὶ ἀποζημιώσεως τῶν Πατρείων τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ἀδὰμ Δοῦκας	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Μ. Λ. Καΐρης	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Δημήτριος Μλαπούτας	
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	Ν
Ριχάρδος Τζιώτζ		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Βασίλ. Χρηστακόπουλος		Δημήτριος Χατσίσκος	Ο
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου		Παναγ. Λιδωρίκης	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Κωνστ. Προβιλέγιος	
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης		Σπῦρος Μίλιος	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης	Ν
Νικόλ. Ἰω. Μέξης	Ν	Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης	Ν

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. Πρόεδρος τῇ συγκαταθέσει τοῦ Σώματος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος — Οἱ Γραμματεῖς

Καὶ τούτου ἀσθενοῦντος ὁ προεδρεύων

Ν. Ι. ΜΕΞΗΣ.

Ἰω. Οἰκονόμου.

Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 18 Μαρτίου 1858 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων εἴκοσι καὶ πέντε μελῶν, ὁ Προεδρεύων ἀντι-

πρόεδρος Κ. Ν. Μέξης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἔλυσε δὲ αὐτὴν μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προλαβούσης περὶ τὴν 1 ὥραν μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος — Οἱ Γραμματεῖς

Καὶ τούτου ἀσθενοῦντος ὁ προεδρεύων,

Ν. Ι. ΜΕΞΗΣ.

Ἰω. Οἰκονόμου.

Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 27 Μαρτίου 1858 ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων εἴκοσι καὶ ἑπτὰ μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Ν. Μέξης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Παρελθὼν ἔπειτα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἀνέγνω νομοσχέδιον καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν περὶ συντάξεως τῶν χηρῶν καὶ περὶ προικίσεως τῶν θυγατέρων τῶν ἀοιδίμων Λαζάρου καὶ Γεωργίου Κουντουριωτῶν ἔχοντα ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Γνωσταί εἰσι τοῖς πᾶσιν αἱ μεγάλαι θυσίαι, ἃς κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας τῆς πατρίδος ἱερὸν ἀγῶνα προσήνεγκον οἱ μεγάθυμοι ἀδελφοὶ Λάζαρος καὶ Γεώργιος Κουντουριῶται Γερουσιασταὶ ἀποβιώσαντες, καὶ αἱ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀγῶνος καὶ μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων μέχρι τοῦ θανάτου των προσωπικαὶ ὑπηρεσίαι αὐτῶν.

Γνωστὸν ἐπίσης ὑπάρχει, ὅτι αἱ μεγάλαι αὗται κατὰ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα καταβολαὶ τῶν εἰρημένων ἀδελφῶν ἐξήντλησαν τὰ ἄλλοτε ἄφθονα μέσα τῆς οἰκογενείας καὶ κατέστησαν αὐτὰ ἀνεπαρκῆ εἰς ἀξιοπρεπῆ συντήρησιν αὐτῆς, καὶ ἰδίως εἰς ἀποκατάστασιν τῶν ἀγάμων θυγατέρων.

Θεωροῦντες ἑπομένως δίκαιον νὰ ληφθῇ πρόνοια ὑπὲρ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν συνετάξαμεν νομοσχέδιον, δι' οὗ ἀπονέμεται εἰς ἑκατέραν μὲν τῶν χηρῶν τὴν σύνταξιν ἐκ πεντακοσίων δραχμῶν κατὰ μῆνα, εἰς ἑκάστην δὲ τῶν ἀγάμων θυγατέρων

ἐξ ἑπτακοσίων στρεμμάτων γῆς ἐθνικῆς διαθεσίμου καὶ καλλιεργησίμου καὶ τριάκοντα χιλιάδων δραχμῶν, αἵτινες θέλουν ἐκπεσθῆ ἀπὸ τὴν περιελευσομένην ἑκάστῃ τῶν προικιζομένων μερίδα τοῦ ὁλικοῦ ποσοῦ, τὸ ὁποῖον ἡ οἰκογένειεα αὐτῆς δικαιοῦται νὰ λάβῃ ἀπὸ τὸ δημόσιον λόγῳ ἀποζημιώσεως τῶν Ναυτικῶν Νήσων.

Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ψηφισθὲν ἤδη ὑπὸ τῆς Βουλῆς, λαμβάνομεν τὴν τιμὴν κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως νὰ ὑποβάλωμεν καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ νὰ συστήσωμεν αὐτῇ τὴν ταχείαν ἐπιψήφισίν του.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 27 Μαρτίου 1858.

Οἱ Ὑπουργοί

Ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν — Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ

Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν — Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ἤδη ὑπὸ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν, καὶ ὑποστηριχθῆ ὑπ' αὐτῶν κατὰ τὴν ἐν αὐτῇ συζήτησιν

Ἐν Ἀθήναις τὴν 20 Μαρτίου 1858.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἐκυρώσαμεν καὶ διατάσσομεν τάδε.

Ἄρθρον 1. Εἰς ἑκατέραν τῶν χηρῶν τῶν ἀειμνήστων Γερουσιαστῶν Λαζάρου καὶ Γεωργίου Κουντουριωτῶν χορηγεῖται ἰσοβίως ἐκ τοῦ Δημοσίου ταμείου μηνιαία σύνταξις ἐκ πεντακοσίων δραχμῶν ἀριθ. 500 ἀρχομένη ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 2. Μετὰ τὴν ἀποβίωσίν τινος ἐκ τῶν χηρῶν τούτων τὰ δύο τρίτα τῆς ἀποδιδομένης αὐτῇ συντάξεως θέλουν ἀποδίδεσθαι εἰς τὰς ἀγάμους θυγατέρας αὐτῆς, μέχρις οὗ ἀποκατασταθῶσι διὰ γάμου, μεταβαινούσης τῆς μερίδος τῆς ὑπανδρευομένης εἰς τὴν ἐναπομένουσαν ἄγαμον μέχρις ὑπανδρίας ἢ ἀποβιώσεως αὐτῆς.

Ἄρθρον 3. Χορηγεῖται ὡσαύτως ἐκ τοῦ δημοσίου εἰς ἑκατέραν τῶν δύο ἀγάμων θυγατέρων τοῦ ἀειμνήστου Λαζάρου Κουντουριώτου, ὡς καὶ εἰς ἑκατέραν τῶν ἀγάμων θυγατέρων τοῦ ἀειμνήστου Γεωργίου Κουντουριώτου προῖξ ἐκ δραχμῶν τριάκοντα χιλιάδων καὶ ἑξ ἑπτασίων στρεμμάτων γῆς ἐθνικῆς διαθεσίμου καὶ καλλιεργησίμου.

Ἡ προῖξ αὕτη θέλει ἀποδίδεσθαι εἰς ἑκάστην τῶν εἰρημένων θυγατέρων εὐθὺς μετὰ τὸν γάμον, τὸ δὲ χρηματικὸν ποσὸν αὐτῆς θέλει ἐκπεσθῆ ἀπὸ τὴν περιελευσομένην ἑκάστῃ μερίδα ἐκ τοῦ ὁλικοῦ ποσοῦ, τὸ ὁποῖον ἡ οἰκογένεια δικαιοῦται νὰ λάβῃ ἀπὸ τὸ δημόσιον λόγῳ ἀποζημιώσεως τῶν Ναυτικῶν Νήσων.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήσεται διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήσεται ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν ἡ Γερουσία ἀπεφήνατο νὰ γείνῃ διακοπὴ τῆς συνεδριάσεως ἐπὶ 15 λεπτὰ τῆς ὥρας ὅπως τὰ τμήματα προεξετάσωσι τὸ νομοσχέδιον, καὶ ἀφοῦ τρία τῶν τμημάτων εἰδοποιήσωσιν ὅτι ἐτελείωσαν τὰς προεξετάσεις των νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου ἄνευ ἐκθέσεως.

Ἀποπερατωθείσης τῆς προεξετάσεως, συνῆλθεν αὖθις ἡ Γερουσία εἰς γενικὴν συνεδρίασιν, καὶ ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως τὸ εἰρημένον νομοσχέδιον τεθὲν ἀμέσως εἰς συζήτησιν· μηδενὸς δὲ λαβόντος τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἐτέθη αὕτη εἰς μυστικὴν ψηφοφορίαν κατὰ τὰ ἄρθρα 44 καὶ 45 τοῦ κανονισμοῦ, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέχθη αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 27.

Προβάσης ἔπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τῶν καθέκαστα τοῦ νομοσχεδίου, ἀνεγνώσθη τὸ 1 ἄρθρον αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὁποίου λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος εἶπε τὰ ἑξῆς.

Εἰς τὸ τμῆμα, τοῦ ὁποίου ἀποτελῶ μέλος, καὶ εἰς τὸ ὁποῖον κατὰ τὰ πρὸ μικροῦ ἀποφασισθέντα ἐγένετο ἡ προεξέτασις τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, ἀνεπτύχθησαν διάφοροι ἰδέαι ἐπὶ τινων ἄρθρων αὐτοῦ ὅπως τὸ νομοσχέδιον τοῦτο κατασταθῇ χρησιμώτερον καὶ ἀξιοπρεπέστερον κατά τε τὴν ἀξίαν καὶ τὰς ἐκδουλεύσεις τῆς μεγάλης οἰκογενείας τῶν ἀοιδίμων Κουντουριωτῶν ὑπὲρ τῆς ὁποίας καὶ συνετάχθη. Θέλω λοιπὸν προτείνει ἤδη τὴν ἐπὶ τοῦ πρώτου ἄρθρου ὑφ' ὅλων τῶν μελῶν τοῦ τμή-

ματος παραδεχθεῖσαν τροπολογίαν, καὶ ἂν μὲν τύχῃ αὕτη τῆς ἐγκρίσεως τῆς Γερουσίας, τότε θέλω προτείνει κατὰ σειρὰν καὶ τὰς λοιπάς· εἶναι δὲ ἡ ἀκόλουθος· νὰ ὁρισθῇ ἡ ἔναρξις τῆς συντάξεως, ἀφ' οὗ τοιοῦτον μέτρον ἐλήφθη εἰς ἑκατέραν τῶν χηρῶν, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀπεβίωσαν οἱ ἀοίδιμοι ἀδελφοὶ Κουντουριῶται· περιττὸν θεωρῶ νὰ ἐκθέσω λόγους πρὸς ὑποστήριξιν τῆς τροπολογίας ταύτης. Τὸ ἔξοχον ὄνομα τῆς οἰκογενείας, ὑπὲρ ἧς ἡ σύνταξις, ἀρκεῖ πρὸς τὴν αὐθόρμητον παραδοχὴν αὐτῆς ὑφ' ὅλων τῶν μελῶν τῆς Γερουσίας. Ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς θέλει παραδεχθῇ καὶ ὑποστηρίξει τὴν τροπολογίαν ταύτην ἄλλως τε θέλω ἀναγκασθῇ νὰ ἐκθέσω οὓς ἔχω ἐπὶ πλέον λόγους πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῆς.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν.

Εἶναι βέβαιον ὅτι ὅσα καὶ ἂν πράξωμεν ὑπὲρ τῆς οἰκογενείας τῶν ἀοιδίμων ἀδελφῶν Κουντουριωτῶν δὲν θέλομεν κάμει εἰμὴ ἓν καθῆκον, ἓν τοὐλάχιστον χρέος ὀφειλόμενον εἰς τὰς ἐξόχους ἐκδουλεύσεις τῶν μεγάλων τούτων πολιτῶν τῆς Ἑλληνικῆς παλιγγενεσίας· τοῦτο γνωρίζουσα καὶ ἡ Κυβέρνησις συνέταξε τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον τοιουτοτρόπως, ὥστε νὰ παρέχωνται τὰ ἐν αὐτῷ κανονιζόμενα μέσα πλουσιοπαρόχως ὅσον εἰς οὐδεμίαν ἄλλην οἰκογένειαν ἢ εἰς οὐδεμίαν ἄλλην περίστασιν· τοῦτο δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἔπραξε καὶ διότι εἶχεν ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον **17** τοῦ Συντάγματος κατὰ τὸ ὁποῖον πᾶσα πρότασις ἀφορῶσα αὔξησιν ἐξόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ ἢ μισθοδοσίαν ἢ σύνταξιν ἢ ἐν γένει δι' ὄφελος προσώπου πηγάζει ἀποκλειστικῶς ὑπὸ μόνης τῆς Κυβερνήσεως, καὶ διότι ἠθέλησε νὰ προλάβῃ πᾶσαν εὐχὴν τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων· συνάμα δὲ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ περιεχόμενον ἢ τὸν σκοπὸν τῆς ἐπενεχθείσης προτάσεως, καὶ μετ' αὐτῆς ἄλλα τινὰ προηγούμενα παραδείγματα ὁμοίων περιπτώσεων, ἤτοι συντάξεων χορηγηθεισῶν ἐξ ἐποχῆς παλαιοτέρας τῆς ἐκδόσεως τοῦ περὶ τούτων νόμου, ἀλλὰ παρετήρησεν ὅτι τὰ παραδείγματα ἐκεῖνα δὲν εἶναι ὅμοια τῷ παρόντι ἀντικειμένῳ, καθόσον αἱ ἐποχαὶ τῆς ἐνάρξεως τῶν συντάξεων ἐκείνων, αἱ κανονισθεῖσαι προγενεστέρως, μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῶν περὶ τούτων νόμων ἦσαν μηδαμιναὶ καὶ ἀδιάφοροι ἀπέναντι τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐποχῆς, ἥτις χρονολογουμένη ἀπὸ τῆς ἀποβιώσεως τοῦ ἀοιδίμου Λαζάρου Κουντουριώτου μέχρι σήμερον, προτείνεται πρὸς τὸν κανονισμὸν τῆς ἐνάρξεως τῆς προκειμένης συντάξεως, καθόσον ἡ ἐποχὴ αὕτη ὑπολογίζεται πλουσία καὶ διὰ τοῦτο ἡ Κυβέρνησις

ἔπραξεν αὐθορμήτως ὅ,τι ἦτο δυνατὸν πλουσιοπαρόχως ὑπὲρ τῆς ἐξόχου οἰκογενείας τῶν ἀειμνήστων Κουντουριωτῶν, διότι ἄλλως τε ἤθελον εἶσθαι ἄφευκτοι αἱ ἀκόλουθοι συνεπειαι· 1) οἰκογένειαι ἄλλαι ἔχουσαι ἀναντίῤῥητα δικαιώματα εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ ἔθνους, ἐὰν λάβωσι σύνταξιν, θέλουν δικαιοῦσθαι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προηγουμένου τούτου νὰ ζητήσωσι τὴν χορήγησιν αὐτῆς ἐκ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν οἱ σύζυγοι ἢ οἱ πατέρες αὐτῶν ἀπεβίωσαν· ἀλλ' ἐὰν αἱ τοιαῦται συντάξεις ὑπολογισθῶσιν ἐκ τοιούτων ἐποχῶν, καὶ βεβαίως οὕτω πρέπει νὰ ὑπολογισθῶσιν ἐὰν λάβῃ χώραν τοιοῦτο προηγούμενον, τότε τὸ βάρος τοῦ δημοσίου ταμείου ἤθελε καταντήσει ὑπέρογκον· 2) ἡ Κυβέρνησις ἀναλογιζομένη τὸ τοιοῦτο ὑπέρογκον καὶ δυσεκπλήρωτον βάρος τοῦ δημοσίου ταμείου θέλει ἀποθαῤῥυνθῇ ἢ θέλει δυσκολευθῇ νὰ ἔλθῃ εἰς βοήθειαν ἑτέρων οἰκογενειῶν καὶ οὕτω τὸ ἄτοπον θέλει εἶσθαι μέγα, ὥστε ἕνεκα τῶν ἀνωτέρων λόγων ἐδέησε νὰ κανονισθῇ ἡ ἀπονομὴ τῆς παρούσης συντάξεως ὅπως ἐν τῷ νομοσχεδίῳ κανονίζεται πρὸς ἀπορυγὴν τοῦ τοιούτου προηγουμένου ἐπιβλαβεστάτου ὄντος εἴς τι τὸ δημόσιον ταμεῖον καὶ τὰς ἐχούσας δικαιώματα οἰκογενείας, τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον ὡς πρὸς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἀοιδίμου Λαζάρου Κουντουριώτου, ἐπειδὴ οὗτος δὲν ἐλάμβανεν ὡς Γερουσιαστὴς ἀποζημιώσιν τινα, ἐθεωρήθη ἴσως ὅτι μετὰ τὴν ἀποβίωσίν του οὐδὲν κενὸν ἐπῆλθεν εἰς τὴν οἰκογένειαν ταύτην ὡς πρὸς τοὺς χρηματικοὺς πόρους αὐτῆς, ὅπερ ἡ Κυβέρνησις ἔπρεπεν ἀμέσως νὰ ἀναπληρώσῃ, ἐνῷ εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ πρὸ μικροῦ ἀποβιώσαντος καὶ λαμβάνοντος τὴν γερουσιαστικήν του ἀποζημίωσιν Γ. Κουντουριώτου, ἤθελε βεβαίως ὑπάρχει τοιοῦτο κενόν· ἀλλὰ τὸ παρὸν νομοσχέδιον προερχόμενον ἅμα μετὰ τὴν ἀποβίωσίν του καὶ παραχωροῦν ἀμέσως τὴν σύνταξιν θεραπεύει πᾶσαν τοιαύτην ἀνάγκην· ἄλλως τε γίνεται ἡ παρατήρησις ὅτι τὸ παρὸν ὑπουργεῖον αὐθόρμητον ἔπραξεν ὅ,τι ἔπρεπε νὰ πράξωσιν ἄλλοι ἅμα μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ ἐξόχου ἐκείνου ἀνδρός, τοῦ μεγάλου ἐκείνου πολίτου τῆς Ἑλλάδος.

Ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας.

Πρὶν ἡ συζητηθῇ ἡ οὐσία τῆς προτάσεως, τὴν ὁποίαν ὁ κατὰ πρῶτον λαλήσας Κ. Γερουσιαστὴς ἔκαμεν, ἀνάγκη παρίσταται ὅπως προηγουμένως ἐξετασθῇ ἂν ἦναι ἐπιτετραμμένη ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ἡ τοιαύτη πρότασις· τὸ ἄρθρον **17** ἀπηγόρευσε π. νὰ ἐκπηγάζῃ ἐκ τε τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας πᾶσα πρότασις ἀφορῶσα αὔξησιν τῶν ἐξόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ

μισθοδοσίαν ἢ σύνταξιν, ἢ ἐν γένει δι' ὄρελος προσώπου· οἱ δὲ λόγοι δι' οὓς ἐνεγράφη ἡ διάταξις αὐτη ἐν τῷ ὀργανικῷ τῆς πολιτείας νόμῳ εἰσὶ γνωστοί· ὅταν λοιπὸν τὸ Σύνταγμα ἀπηγόρευσε πᾶσαν ἐκ τῶν Βουλῶν πρότασιν ἀφορῶσαν αὔξησιν ἐξόδων, ἕπεται ὅτι καὶ ἡ προκειμένη πρότασις ὡς ἀφορῶσα αὔξησιν ἐξόδου διὰ σύνταξιν καὶ ἐν γένει δι' ὄρελος προσώπου δὲν δύναται οὔτε νὰ εἰσαχθῇ ὑπὸ τοῦ προτείναντος αὐτὴν μέλους οὔτε νὰ ὑποστηριχθῇ ἢ παραδεχθῇ ὑπὸ τῆς Γερουσίας· καὶ ἐνταῦθα ἂς μοὶ συγχωρηθῇ νὰ προσθέσω ἐν παρόδῳ ὅτι κατ' ἐμὲ ὄρελος προσώπου δύναται νὰ ὑπολογισθῇ καὶ ἡ τιμὴ ἣν τυχὸν ὑπὲρ προσώπου ἀποφασίσει, ἔστω καὶ δι' ἁπλῶν ἐκφράσεων ἡ Βουλὴ ἢ ἡ Γερουσία, καὶ φρονῶ ὅτι τοιαῦται τιμαὶ ὡς ἀφορῶσαι ὄρελος προσώπου, ἂν καὶ ἠθικόν, δὲν δύνανται ὁμοίως νὰ ἐκπηγάσωσιν ὑπὸ τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων, συνεπείᾳ τῶν ἀνωτέρω λόγων οὐδὲ περὶ δημοσίου τινὸς καλοῦ δυνάμεθα ἐνταῦθα ἡμεῖς κατὰ πρῶτον νὰ ψηφίσωμεν, διότι πᾶσα πρότασις ἀφορῶσα χρηματικὴν διαχείρισιν πρέπει νὰ προτείνεται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως· ἄλλως τε δὲν θέλομεν ἔχει τέλος ἐπὶ τοιούτων προτάσεων αἵτινες βεβαίως θέλουσιν εἶσθαι ἀναρίθμητοι· διὰ ταῦτα ἀπέναντι τῆς προθυμίας, ἣν ἔχω, καὶ τῆς ἐπιθυμίας ἣν ἐνδομύχως κέκτημαι, ποθῶν ὅπως φανῇ τὸ ἔθνος αὐθορμήτως ἀνταποκρινόμενον εἰς τὰς ἐξαιρετικὰς ἐκδουλεύσεις καὶ θυσίας τοῦ μεγάλου οἴκου τῶν ἀοιδίμων Κουντουριωτῶν, παρατηρῶ ὅτι κωλυόμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τι περισσότερον τῶν προτεινομένων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀντιλέγων εἰς ἀμφοτέρους τοὺς προλαλήσαντας ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος εἶπε τὰ ἑξῆς.

Ἀπαντῶ πρῶτον εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν ὡς κατὰ πρῶτον λαλήσαντα καὶ ὑποστηρίξαντα ἀπέναντι τῆς τροπολογίας τὸ νομοσχέδιον· ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀφοῦ ἐν ὀλίγοις ἐθεώρησε τὴν τροπολογίαν μου ἀντικειμένην εἰς τὸ Σύνταγμα, ἔφερε καὶ δύω περιπλέον λόγους κατ' αὐτὸν ἰσχυροὺς πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου· καὶ ὁ μὲν πρῶτος ἦτο ὅτι ἂν ἡ τροπολογία παραδεχθῇ θέλει καθιερωθῇ ἓν προηγούμενον ὅπερ θέλει προξενήσει σημαντικὰς πρὸς τὸ δημόσιον ζημίας ὡς πρὸς ἄλλας χήρας ἢ ἀγωνιστὰς δικαιουμένους εἰς ἀπολαβὴν ἀναλόγου συντάξεως, πρὸ 15 ἢ 20 ἐτῶν καὶ πραγματοποιουμένης ἤδη ἢ πραγματοποιηθησομένης μετά τινα χρόνον, ὅταν δηλαδὴ ἡ Κυβέρνησις εὐαρεστηθῇ νὰ παρουσιάσῃ τὸ περὶ τοιούτων προσώπων νομοσχέδιον, ὁ δὲ δεύτερος λόγος

ἦτο ὅτι ἡ μὲν χήρα Γ. Κουντουριώτου, διότι ὁ ἀείμνηστος σύζυγός της ἐλάμβανε τὴν Γερουσιαστικὴν ἀποζημίωσιν μέχρι τῆς ἀποβιώσεώς του, βεβαίως εἶχε καὶ ἔχει ἀνάγκας καὶ πρέπει νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ λαμβάνῃ αὐτὴν ὡς σύνταξιν διότι πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἀπεβίωσεν ὁ ἀείμνηστος οὗτος ἀνήρ, ἡ δὲ χήρα τοῦ ἀειμνήστου Λαζάρου Κουντουριώτου, ἐπειδὴ ὁ σύζυγός της δὲν ἐλάμβανε γερουσιαστικὴν ἀποζημίωσιν ἐνόσῳ ἔζη, ἕπεται ὅτι καὶ ζῶντος αὐτοῦ καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του δὲν εἶχε τοιαύτας ἀνάγκας. Τὸν πρῶτον λόγον τοῦ Κ. ὑπουργοῦ εὑρίσκομαι εἰς τὴν ἀνάγκην οὐχὶ μόνον νὰ μὴ τὸν θεωρήσω ἰσχυρόν, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸν ἀποκαλέσω λίαν παράδοξον· καὶ βεβαίως, κύριοι, ἀφοῦ χήρα τις ἢ οἱασδήποτε ἀγωνιστὴς δικαιοῦται, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ἀνεγνωρίσθη διὰ νόμου ὡς ἔχον δικαίωμα πρὸς ἀπολαβὴν συντάξεως κατὰ συνέπειαν ἐκδουλεύσεων ἢ θυσιῶν, ὁ τοιοῦτος εἶναι πλέον παρὰ βέβαιον, ὅτι δικαιοῦται νὰ λάβῃ τὴν σύνταξίν του ἀφ' ἧς ἡμέρας στερεῖται αὐτῆς· καὶ τοσούτῳ μᾶλλον ὀφείλεται τὸ τοιοῦτον, καθόσον εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἀποδώσωμεν τὸ καθυστέρημα πρὸς ἱκανοποίησιν τοῦ ἀδικηθέντος καὶ πρὸς ἐξιλέωσιν τοῦ Θεοῦ δι' ἣν ἐπροξενήσαμεν ἀδικίαν πρὸς αὐτὸν παρημελημένοι καὶ πάσχοντα ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον· ὡς πρὸς δὲ τὸν δεύτερον τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τί νὰ εἴπω, κύριοι; καὶ τὸν λόγον τοῦτον οὐχὶ μόνον εὑρίσκω ἀνίσχυρον, ἀλλὰ καὶ πολέμιον τῆς ἰδέας δι' ἣν φέρεται· ὁ ἀείμνηστος Λ. Κουντουριώτης, εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργός, δὲν ἐλάμβανε γερουσιαστικὴν ἀποζημίωσιν ἐνόσῳ ἔζη· ναί· τὸ τοιοῦτον εἶναι ὁμολογούμενον, καὶ βεβαίως ὁ ἔξοχος ἐκεῖνος ἀνὴρ δὲν ἐλάμβανε ἀπὸ δημοσίων ταμείων χρήματα διὰ νὰ τηρήσῃ ἀνέπαφα καὶ ἀνταποκριθῇ ἐπαξίως εἰς τὰ μεγάλα αἰσθήματα ἐκ τῶν ὁποίων ἐνεπνέετο ἀπ' ἀρχῆς ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς πατρίδος, δι' ἣν κατηνάλωσε καὶ ἅπασαν τὴν κολοσσαίαν αὐτοῦ περιουσίαν· καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων βλέπετε ὁποίας σταθερᾶς ἀποφάσεως ὑπῆρχεν ὁ ἀείμνηστος καὶ ὁ πρῶτος ἐκεῖνος πολίτης τῆς πατρίδος· λέγων δὲ ἐκ τῶν ὑστέρων, ἐννοῶ, ὅτι ἐνῷ ἀπεδείχθη μετὰ θάνατον ὅτι δὲν εἶχε καὶ δὲν ἄφησε περιουσίαν ἀνάλογον, οὐχ ἧττον ὅμως σταθερὸς εἰς τὴν ἱεράν του ταύτην ἀπόφασιν διετήρησεν αὐτὴν μέχρι θανάτου πρὸς περισσοτέραν αὐτοῦ δόξαν· ἀλλ' ἀφοῦ ἀπεδείχθη ἤδη ὅτι ἡ χήρα τοῦ ἀξιοσεβάστου τούτου ἀνδρὸς ἔχει ἀνάγκην συντάξεως τότε, κύριοι, δὲν ἐξεύρω πῶς θέλομεν ὀνομασθῇ ἂν θελήσωμεν νὰ ζυγίσωμεν μὲ τὴν αὐτὴν στάθμην καὶ τὰ ἐξαιρετικὰ δικαιώματα τῆς οἰκογενείας ταύτης, μᾶλλον ὅτι

πολλὰ παραδείγματα ἔχομεν διὰ τῶν ὁποίων ἐμφαίνεται ὅτι ἐχορηγήσαμεν συντάξεις ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀπεβίωσαν ἄλλοι ἀγωνισταί· τὸ τοιοῦτο, κύριοι, δὲν πρέπει νὰ ἀνεχθῶμεν· οἱ Κ. Κ. ὑπουργοὶ πρέπει νὰ πεισθῶσιν, καὶ ἡμεῖς πρέπει νὰ συντρέξωμεν διὰ τῆς ψήφου μας ὅπως χορηγηθῇ ἡ σύνταξις ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀπεβίωσαν οἱ ἀοίδιμοι Κουντουριῶται.

Ἔρχομαι ἤδη νὰ ἀπαντήσω καὶ εἰς τὸν προλαλήσαντα ἔντιμον Κ. Γερουσιαστὴν διϊσχυρισθέντα διὰ μακροῦ λόγου, ὅτι ἡ τροπολογία μου ἀντιβαίνει εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ ἰδίως τὸ ἄρθρον 17, ὅπερ καὶ ἀνέγνωσεν· ἡ ἀνάγνωσις τοῦ ἄρθρου τούτου τοῦ Συντάγματος πιστεύω ὅτι πολλάκις ἐγένετο εἰς τὸν περίβολον τοῦτον καὶ λόγος πολὺς πρὸς ἀνάπτυξίν του ἔλαβε χώραν· ἴσως καὶ ἐγὼ αὐτός, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ἐπεκαλέσθην αὐτὸ εἰς ἄλλας περιστάσεις, ἀλλὰ τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα, ἂν θέλετε, τοῦ ἄρθρου τούτου δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὴν προκειμένην περίστασιν, διότι ἐγὼ οὔτε αὔξησιν συντάξεως οὐδὲ νέαν σύνταξιν ὑπὲρ ἀτόμου τινὸς ἄλλου ἐπρότεινα· ἀπ' ἐναντίας ἡ πρότασις παρουσιάζεται ἀρμοδίως ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου, ἡ σύνταξις μένει ἡ αὐτή· ἡ δὲ τροπολογία μου δὲν ἀφορᾷ εἰμὴ ἁπλῶς τὴν μεταβολὴν τῆς ἐποχῆς· καὶ ἐντεῦθεν φρονῶ ὅτι δὲν μοὶ ἐπιτρέπεται νὰ ἐξετάσω ἂν δι' αὐτῆς αὐξάνῃ ἢ ἐλαττοῦται τὸ ἔξοδον· ὀφείλω ὅμως νὰ ἐξετάσω καὶ νὰ συστήσω τὸ δίκαιον ἢ ἄδικον, τὸ ὀρθὸν ἢ μὴ τῆς ἐποχῆς, καὶ ἔχω πεποίθησιν ὅτι δὲν ἐμποδίζομαι ὡς πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ μνησθέντος ἄρθρου τοῦ Συντάγματος· ἐπὶ πλέον δὲ ἡ πρότασίς μου ἐστηρίζετο καὶ στηρίζεται ἀκόμη καὶ εἰς ἄλλην τινὰ πεποίθησιν ἐνδόμυχον, τὴν ὁποίαν ἀναγκάζομαι ἤδη νὰ εἴπω καὶ παρρησίᾳ· καὶ ἠξεύρετε ὁποία ἦτο καὶ εἶναι αὐτὴ ἡ πεποίθησίς μου; ἀκούσατε· ἐπειδὴ τὸ ὑπουργεῖον ἐπροθυμοποιήθη ταχέως νὰ εἰσάξῃ τὸ ὑπ' ὄψιν μας νομοσχέδιον, ἤλπιζον οὐχὶ μόνον νὰ παραδεχθῇ ἀλλὰ καὶ νὰ ὑποστηρίξῃ ἢ μᾶλλον νὰ οἰκειοποιηθῇ τὴν πρότασίν μου καὶ νὰ τὴν προτείνῃ αὐτὸ τὸ ἴδιον πρὸς ἀποφυγὴν πάσης συνταγματικῆς παρεξηγήσεως· διὰ τοὺς λόγους τούτους συνιστῶ κατ' ἐπανάληψιν εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ εἰς τοὺς ΚΚ. ὑπουργοὺς τὴν τροπολογίαν μου ταύτην, ἐλπίζων ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δὲν θέλει τὴν ἀποκρούσει ὅπως καὶ ἡ Γερουσία φανῇ ὅτι συνετέλεσε κατά τι εἰς τὴν ἐθνικὴν ταύτην πρᾶξιν, τῆς ὁποίας τὸ μέγα μέρος ἀνήκει βεβαίως εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης.

Ὅσον ἀκριβῶς καὶ αὐστηρῶς σέβομαι τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου

17 τοῦ Συντάγματος, τοσοῦτον δὲν δύναμαι νὰ παραδεχθῶ τὴν αὐστηρὰν ἑρμηνείαν ἢ τὴν ἐπέκτασιν, ἣν ὁ προλαλήσας Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας ἀπέδωκεν εἰς τὴν διάταξιν ταύτην καὶ μάλιστα ἐπὶ τοῦ προκειμένου· λέγω δὲ ὅτι τὸ παρὸν καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἀντικείμενα εἶναι δικαιώματα, ἅτινα δύνανται νὰ ἐκπηγάσωσι καὶ ὑπὸ τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων ἄνευ τινος κωλύματος προερχομένου ὑπὸ τοῦ ῥηθέντος ἄρθρου τοῦ Συντάγματος· ἐκφράζω ἐκ προοιμίων πρὸς τὸ παρὸν ὑπουργεῖον τὴν εὐχαριστησίν μου, διότι ἔπραξεν ὡς πρὸς τὴν παροῦσαν ὑπόθεσιν ὅ,τι ἔπρεπε νὰ πράξωσιν ἄλλοι ἅμα τῇ ἀποβιώσει τοῦ ἀειμνήστου Δ. Κουντουριώτου ἢ τοὐλάχιστον ἐν τῷ μεταξὺ διαστήματι· λέγω δὲ ἑπομένως ὅτι αἱ παρατηρήσεις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χατζίσκου κατ' οὐδὲν προσβάλλουσι τὰ βασιλικὰ δικαιώματα ἢ τὰ συνταγματικά, καθόσον αὗται δὲν ἀπαρτίζουσιν ἰδίαν πρότασιν συντάξεως, ἀλλ' εἶναι παρατηρήσεις ὑποδεικνύουσαι τίνι τρόπῳ ἔπρεπε νὰ εἰσαχθῇ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ὡς πρὸς τὸν Λάζαρον Κουντουριώτην. Αἱ συντάξεις, αἱ ἀμοιβαὶ αἱ χρεωστούμεναι εἰς τὸν ἀγῶνα ἐμπεριέχονται ἐν εἰδικαῖς παραγράφοις καὶ ψηφίσμασιν εἰς αὐτὸ τὸ σῶμα τοῦ Συντάγματος, τοῦ ὁποίου ἡ ἀκριβὴς διατήρησις καὶ ἐκτέλεσις εἶναι τὸ κύριον καθῆκον τῶν νομοθετικῶν σωμάτων, διὸ καὶ ἔχομεν δικαίωμα νὰ φέρωμεν παρατηρήσεις ἐντόνους καὶ νὰ ὑψώσωμεν φωνὴν κατὰ τύπον ἁπλῶς μόνον διαφέρουσαν τῆς προτάσεως περὶ τῆς ἀπονομῆς τοιούτων δικαιωμάτων πρὸς χήρας ἢ ἀγωνιστάς, ὅσα ἐναντίον τῶν ῥηθέντων ἄρθρων καὶ ψηφισμάτων δὲν ἐδόθησαν ἢ δὲν ἀποδοθῶσιν ἐπὶ τέλους· οἱ λόγοι ὅμως τοῦ προαγορεύσαντος Κ. ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν μὲ ἔπεισαν· ὀρθῶς εἶπεν ὅτι ἔπραξεν ὅ,τι ἔπρεπε νὰ πράξωσιν ἄλλοι, καὶ ὅτι ἐὰν καθιερώσωμεν τὴν ὑπὸ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χατζίσκου προταθεῖσαν ἀρχὴν οὐ μόνον θέλομεν προσθέσει δι' μιᾶς μέγιστον βάρος εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, ἀλλὰ καὶ τὴν Κυβέρνησιν θέλομεν ἀποθαρρύνει εἰς τὸ νὰ φέρῃ τὰς ὑπολειπομένας συντάξεις, αἵτινες ὡσαύτως πρὸ χρόνων πολλῶν ἔπρεπε νὰ δοθῶσιν· αἱ παρατηρήσεις λοιπὸν τῶν κυρίως προτάσεων διαφέρουσι καθόσον μάλιστα διὰ τῶν πρώτων εὐκολώτερον δύναται νὰ ἐπέλθῃ τὸ ἀποτέλεσμα καὶ τῆς ἐπανορθώσεως καὶ τῆς δεούσης ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης πρὸς τοὺς παραλειφθέντας.

Ἐπέφερεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης.

Καθορῶ τὴν τάσιν τοῦ Σώματος, καὶ ἐννοῶ ὁποῖον θέλει εἶσθαι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συζητήσεως· ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐπειδὴ

ἐκυκλοφόρησαν ἰδέαι τινὲς πρέπει νὰ εἴπω καὶ ἐγὼ ὀλίγας λέξεις περὶ αὐτῶν· καὶ πρὸ πάντων συγχωρήσατέ με νὰ παρατηρήσω ἐν παρόδῳ εἰς τὸν ἔντιμον Γερουσιαστὴν Κ. Παλαμίδην ὅτι πρώτην φορὰν ἀκούω ὅτ' δυνάμεθα νὰ κάμωμεν παρατηρήσεις, ἐνῷ τοιαύτας δύναται νὰ ἀπευθύνῃ καὶ ὁ ἔσχατος βοῦλος ἐν τῇ πλέον ἀπολύτῳ μοναρχίᾳ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα· ἐν τῇ συνταγματικῇ ὅμως πολιτείᾳ τὸ δικαίωμα τῶν Βουλῶν δὲν περιορίζεται εἰς παρατηρήσεις· αἱ Βουλαὶ προέρχονται εἰς ἀποφάσεις· αἱ Βουλαὶ ἔχουν ἐξουσίαν πολὺ πλέον σπουδαίαν, καὶ λυποῦμαι διότι εἰς τὰς ἐκφράσεις τοῦ προαγορεύσαντος ἐλλείπει αὐτὴ ἡ ἐκτίμησις· ἔρχομαι ἤδη εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ ζητήματος, προηγουμένως ὅμως πρέπει, ἐνταῦθα, νομίζω, νὰ ἀποφασίσωμεν ἐὰν ἔχωμεν ἢ δὲν ἔχωμεν κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ἐντίμου Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα τὸ δικαίωμα νὰ τροποποιήσωμεν τὸ νομοσχέδιον. Συνομολογῶ, κύριοι, ὅτι κατά τινα ὅρον τοῦ Συντάγματος, τὸν ὁποῖον ἐμνημόνευσεν ὁ προαγορεύσας Γερουσιαστής, ἤγουν τὸ ἄρθρον **17** δὲν ἔχομεν τὸ δικαίωμα τῆς εἰσηγήσεως ἢ τῆς πρωτοβουλίας ὁσάκις πρόκειται περὶ συντάξεως, μισθοδοσίας καὶ ἐν γένει πρὸς ὄφελος προσώπου· τροπολογίαν ὅμως ἐπὶ προτάσεως τοιαύτης εἰσαχθείσης παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἔχομεν βεβαίως πλήρες δικαίωμα νὰ φέρωμεν· ἡ εἰσήγησις ἢ πρωτοβουλία ἐπὶ τοιούτων προτάσεων ἀπεδόθη βεβαίως εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ δι' ἄλλους λόγους, καὶ διότι γνωρίζει κάλλιον παντὸς ἄλλου μέχρι τίνος αἱ πόροι τοῦ Κράτους ἐπιτρέπουσι τοιαύτας προσωπικὰς δαπάνας καθὼς καὶ ποῖοι ἀπέκτησαν τοιοῦτο δικαίωμα· ἡ τροπολογία ὅμως τῆς ἅπαξ εἰσαχθείσης τοιαύτης προτάσεως ἀνήκει βεβαίως εἰς τὰ νομοθετικὰ σώματα, διότι κανεὶς νόμος, καμμία διάταξις τοῦ Συντάγματος δὲν περιώρισεν ἐνταῦθα τὸ δικαίωμα τῶν Βουλῶν, καὶ ὁ περιορισμὸς, κύριοι, καθὼς γνωρίζετε, εἶναι τοῦ στενοῦ τοῦ στενοτάτου δικαίου· καὶ κατὰ τοῦτο λίαν ὀρθῶς ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος ἐξήλεγξε τοὺς λόγους τοῦ Κ. ὑπουργοῦ· σᾶς εἶπα, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ὅτι καὶ ὑπὸ τὴν πρακτικὴν ἔποψιν ὑπάρχουν πολλὰ προηγούμενα πολεμοῦντα τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, διότι διὰ τροπολογιῶν ἐπενεχθεισῶν ἐκ μέρους τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων ἐπὶ τοῦ κατ' ἔτος εἰσαγομένου προϋπολογισμοῦ ἐγένοντο πολλάκις αὐξήσεις καὶ ἐπὶ προσωπικῶν καὶ ἐπὶ ἄλλων ἀντικειμένων· ὅλοι γνωρίζετε ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν Γυμνασίων ἐσυστήθησαν καὶ πολλοὶ τῶν διδασκάλων ἔλαβον αὔξησιν μισθοῦ κατ' ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς. Ἔρχομαι ἤδη εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν δύο

λόγων, τοὺς ὁποίους ἐπήνεγκεν ὁ Κ. ὑπουργὸς διὰ νὰ ἀντικρούσῃ τὴν τροπολογίαν τοῦ Κ. Χατζίσκου· σᾶς εἶπεν ἐν πρώτοις ὅτι ἐπειδὴ ὁ ἀοίδιμος Α. Κουντουριώτης οὐδὲ ἐζήτησεν οὐδὲ ἔλαβεν ἀντιμισθίαν οὔτε ὡς σύμβουλος τοῦ Κράτους, οὔτε ὡς Γερουσιαστής, ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ δὲν εἶχε τρόπον τινὰ ἀνάγκην νὰ λάβῃ σύνταξιν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐτελεύτησεν ὁ σύζυγός της· δὲν πιστεύω, κύριοι, νὰ ἦναι σπουδαῖον τὸ ἐπιχείρημα· ἀπ' ἐναντίας ὁ λόγος τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἔτι μᾶλλον ἐνισχύει τὴν πρότασίν μας, τοὺς διϊσχυρισμούς μας, διότι ὁ ἀοίδιμος Α. Κουντουριώτης ὄχι μόνον ἐκένωσε τοὺς θησαυροὺς του καθ' ὅλον τὸν ἀγῶνα χάριν τοῦ ἀγῶνος καὶ ἔμεινε πτωχὸς, ἀλλὰ καὶ διότι ἐνεκαρτέρησε μέχρι τέλους μὴ θέλων νὰ λάβῃ ἀπὸ τὸ δημόσιον ταμεῖον οὐδὲ ὀβολόν, εἶναι τοῦτο μία ἀπόδειξις τοῦ ὅτι ἡ χήρα τοῦ Λαζάρου δὲν εἶχεν ἀνάγκην συντάξεως ἀφ' ἧς ἡμέρας ὁ πολίτης οὗτος ἐτελεύτησεν; ἔπρεπεν ἡ χήρα αὕτη, χήρα σεβασμία, χήρα ἀνδρὸς ἔχοντος ἐν τῇ ἱστορίᾳ θέσιν λίαν ὑψηλήν, θέσιν τὴν ὁποίαν κανεὶς ἴσως δὲν ἔχει τὴν ἀπαίτησιν νὰ καθέξῃ, ἀφοῦ ἀπώλεσε τὸν ἀγαπητὸν σύζυγόν της μετὰ τοῦ ὁποίου ἐν ὅσῳ ἔζη εἶχε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ὑποβληθῇ εἰς ὅλας τὰς στερήσεις εἰς τὰς ὁποίας ἐκεῖνος ὑπεβάλλετο, ἔπρεπε, λέγω, νὰ μὴ λάβῃ κἂν τὴν παρηγορίαν νὰ ἴδῃ, ὅτι ἐρρόντισε τὸ ἔθνος νὰ ζήσῃ ὅπως ἀνῆκεν εἰς τὴν κοινωνικὴν θέσιν της; ἂς ὁμολογήσωμεν ὅτι ὁ λόγος οὗτος τοῦ Κ. ὑπουργοῦ εἶναι πάντῃ ἀνίσχυρος· ἂς ἔλθωμεν ἤδη εἰς τὸν δεύτερον· ὁ Κ. ὑπουργὸς φοβεῖται νὰ μὴ καθιερώσῃ ἐντεῦθεν προηγούμενον· ἡ χορήγησις τῆς συντάξεως τῆς χήρας τοῦ Λαζάρου ἀφ' ἧς ἀπεβίωσεν ὁ πρῶτος οὗτος πολίτης τοῦ ἔθνους καὶ ὁ πρόμαχος τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτοῦ, κανεὶς δὲν πιστεύει βεβαίως, ὅτι δύναται νὰ καθιερώσῃ προηγούμενον ἐπίφοβον. Πᾶν ὅ,τι πράξωμεν ὑπὲρ τῶν χηρῶν τῶν ἀοιδίμων Κουντουριωτῶν δὲν δύναται ἀναμφιβόλως νὰ ἀφήσῃ προηγούμενον ἄδικον, ἀπ' ἐναντίας θέλει ἀφήσει προηγούμενον δικαιοσύνης ὀφειλομένης πρὸς τὴν μεγάλως μοχθήσασαν καὶ μεγάλα πλούτη θυσιάσασαν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ ἔθνους Κουντουριωτικὴν οἰκογένειαν. Κανεὶς δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἓν τοιοῦτον προηγούμενον ἐὰν δὲν ἔχῃ τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα· ὀλίγοι ἴσως, πολλὰ ὀλίγοι, δύνανται νὰ ἀπαιτήσωσι παράλληλον θέσιν μὲ τοὺς Κουντουριώτας· καὶ ἐάν τις ἐξ αὐτῶν ἠδικήθη ἂς δικαιωθῇ· τοῦτο ἀπαιτεῖ ἡ δικαιοσύνη, καὶ τὸ καλῶς ἐννοούμενον συμφέρον τοῦ Κράτους· δὲν εἶναι λοιπὸν παντάπασιν ἰσχυρὸς καὶ ὁ δεύτερος λόγος· ἄλλον λόγον δὲν ἐπήνεγκεν εἰμὴ ὅτι

κατὰ τὸ ἄρθρον 17 τοῦ Συντάγματος ἀπαγορεύεται εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ τὴν Βουλὴν νὰ αὐξήσῃ τὴν σύνταξιν· ἀλλ' ἀφοῦ ἀπεδείχθησαν ἀνίσχυροι οἱ δύο πρῶτοι λόγοι του ἂς συλλογισθῇ ὁ Κ. ὑπουργὸς ἂν συμφέρῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον νὰ ἐπιμένῃ εἰς τὴν γνώμην του καὶ κατὰ συνέπειαν νὰ ἰσχύσῃ αὕτη· ὄχι διότι στηρίζεται εἰς τὸ ὀρθὸν καὶ τὸ δίκαιον, ἀλλὰ διότι τὸ Σύνταγμα ἀπαγορεύει κατὰ τὴν γνώμην του εἰς τὴν Γερουσίαν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ αὐξήσῃ τὴν σύνταξιν κατὰ τὸ δίκαιον· διὰ τοὺς λόγους τούτους συμφωνῶ μὲ τὸν προαγορεύσαντα ἔντιμον Γερουσιαστὴν Κ. Χατζίσκον καὶ ὑποστηρίζω τὴν τροπολογίαν του.

Ἀπήντησεν ἐκ δευτέρου ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν.

Θέλω ἔλθει εἰς τὴν νομικὴν ἀνάλυσιν τοῦ ζητήματος· ἀλλὰ πρὸ τούτου ἂς μοὶ συγχωρηθῇ νὰ εἴπω ὅτι δὲν πρέπει νὰ διαστρέφωνται οἱ λόγοι τῶν ἄλλων, ὅπως ἐπὶ τοῦ προκειμένου διεστράφη ἡ ὁμιλία μου ἐκ μέρους τῶν ἀντιλεξάντων εἰς αὐτήν· οὐδέποτε ἐγὼ εἶπον ἀπολύτως ὅτι ἡ οἰκογένεια τοῦ ἀοιδίμου Λαζάρου Κουντουριώτου δὲν ἔχει δικαίωμα συντάξεως ἀφ' ἧς ἀπεβίωσεν ὁ ἀνὴρ οὗτος, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας εἶπον ὅτι πᾶν ὅ,τι πράξει τις ὑπὲρ αὐτῆς δὲν δύναται νὰ ἀνταποκριθῇ οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον εἰς τὰς ἐξόχους ἐκδουλεύσεις καὶ τὰς ἀπαραμειώτους θυσίας αὐτῆς, καὶ προσέθηκα ὅτι ἐπειδὴ ὁ ἀείμνηστος Λάζαρος Κουντουριώτης δὲν ἐλάμβανεν ὡς Γερουσιαστὴς ἀποζημίωσιν, διὰ τοῦτο ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ δὲν εὑρίσκετο εἰς τὴν αὐτὴν ἀνάγκην εἰς ἣν εὑρίσκεται ἡ τοῦ Γ. Κουντουριώτου· ὥστε τὸ παρὸν νομοσχέδιον ἀπονέμον σύνταξιν ἀπὸ τοῦδε εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Λαζάρου Κουντουριώτου ἐκπληροῖ βεβαίως ἓν καθῆκον χωρὶς διὰ τῆς ὀπισθενεργείας τοῦ νόμου νὰ καθιερώσῃ προηγούμενον ἐπιβλαβὲς εἰς τὴν ἀπονομὴν ἄλλων συντάξεων· τὴν ἱερότητα ὅμως τῆς πρὸς τὴν οἰκογένειαν ταύτην ὀφειλομένης συντάξεως ἀναγνωρίζει ὁ νῦν ὑπουργὸς πλειότερον παντὸς ἄλλου, διότι ἐνῷ ἄλλοι δὲν ἔπραξαν οὗτος ἔφερεν αὐθορμήτως τὸ παρὸν νομοσχέδιον τὸ ἀπονέμον πρὸς αὐτὴν τὴν σύνταξιν· ἄλλως τε εἶπον ὅτι ἓν τοιοῦτο προηγούμενον, οἷον καθιεροῖ ἡ ἐπενεχθεῖσα παρὰ τοῦ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χατζίσκου πρότασις, ἴσως ἔχει συνεπείας ἐπιβλαβεῖς εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον δι' οὓς λόγους λίαν ἐκτεταμένως ἐν τῇ πρώτῃ ἀγορεύσει μου ἀνέπτυξα· πᾶν ὑπουργεῖον εἶχε βεβαίως θέλησιν μετὰ ταῦτα νὰ εἰσάξῃ τὸ παρὸν νομοσχέδιον ὡς καὶ πᾶν ἄλλο παρόμοιον συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τῆς προτάσεως, τουτέστι τοῦ νὰ χορηγηθῇ ἡ σύνταξις ἀφ' ἧς οἱ ἀρχηγέται τῶν οἰκογενειῶν ἀπεβίωσαν, ἀλλ' ἐμποδίζετο βεβαίως καὶ ἀναμφιβόλως ἀπὸ τὰ ἔδρη ἄτινα ἤθελον καταλογίσει τοιαῦτα νομοσχέδια ἐπὶ τοῦ δημοσίου ταμείου, τοῦ ὁποίου τὰ χρηματικὰ μέσα εἶναι εἰς ὅλους γνωστά, καὶ διὰ τοῦτο τὸ παρὸν ὑπουργεῖον αὐθορμήτων ἔφερεν ἐνώπιόν σας τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ὅπως εἶναι συντεταγμένον.

Ἔρχομαι ἤδη εἰς τὸ ζήτημα ὑπὸ τὴν κυρίως συνταγματικὴν ἔποψιν αὐτοῦ.

Ὁ προαγορεύσας εἶπεν ὅτι ὡς παραδείγματα τοιούτων αὐξήσεων δαπανῶν τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐκ μέρους τῶν Σωμάτων ἔχομεν ἅπαντα τὰ Γυμνάσια καὶ τὰ παρόμοια· ἀλλὰ μεταξὺ ἁπλῶς προϋπολισμοῦ καὶ προϋπολογισμοῦ ἀφορῶντος αὔξησιν διὰ μισθοδοσίαν, σύνταξιν ἢ δι' ὄφελος προσώπου ὑπάρχει μεγίστη διαφορά, καὶ πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τοιοῦτόν τι πρέπει νὰ προτείνεται κατὰ τὸ ῥητὸν ἄρθρον τοῦ Συντάγματος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἥτις γνωρίζει τὰ μέσα καὶ τοὺς πόρους τοῦ δημοσίου ταμείου· ὥστε ὅλα τὰ παραδείγματα ὅσα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας ἀνέφερεν εἶναι λίαν ὀρθά· ἀλλ' ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς διϊσχυρίσθη ὅτι δὲν γίνεται εἰδικὴ πρότασις, ἥτις εἶναι δικαίωμα κυβερνητικόν, ἀλλὰ τροπολογία εἰσαχθείσης προτάσεως, ἥτις εἶναι δικαίωμα τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων· ἐπὶ τοῦ διϊσχυρισμοῦ τούτου λέγω ὅτι τὸ γράμμα καὶ πνεῦμα τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 37 εἶναι γενικόν, καὶ πᾶσα πρότασις ἀφορῶσα αὔξησιν ἐξόδων διὰ σύνταξιν ἢ δι' ὄφελος προσώπου εἴτε κατὰ πρῶτον εἴτε διὰ τροπολογίας φερθῇ εἶναι πάντοτε πρότασις τοιαύτη ἥτις ἐν γένει ἀπαγορεύεται ἀπὸ τὸ ῥηθὲν ἄρθρον τοῦ Συντάγματος, κατὰ τὸ ὁποῖον οὔτε μέλος τι τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων δύναται νὰ προτείνῃ τοιαύτην αὔξησιν ὁπωσδήποτε, οὔτε τὰ Νομοθετικὰ Σώματα ἠμποροῦν συνταγματικῶς νὰ τὴν παραδεχθῶσιν· ἄλλως τε οἱ λόγοι οἵτινες ἐφαρμόζονται εἰς τὴν ἀρχικὴν πρότασιν ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὴν διὰ τροπολογίας γενομένην, καὶ ἤθελεν εἶσθαι ἀνακολουθία τὸ νὰ παραδεχθῶμεν ἄλλην ἑρμηνείαν εἰς τὴν πρώτην καὶ ἄλλην εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν.

Ἐπέφερε καὶ ἐκ δευτέρου ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας τὰ ἑξῆς.

Μ' ὅλον ὅτι ὁ προλαλήσας Γερουσιαστὴς ὁ καὶ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἀρκούντως ἀνέπτυξε τοὺς λόγους τοῦ προκειμένου συνταγματικοῦ ζητήματος, μ' ὅλα ταῦτα χωρὶς νὰ ἀναμίξω πανηγυρικοὺς διὰ τὸν Ἡρακλέα, ὃν οὐδεὶς ψέγει, ἔρχομαι νὰ προσθέσω κἀγὼ ὀλίγα τινὰ καθόσον πιστεύω ὅτι οἱ ἀντιλέγοντες δὲν ἐννόησαν καλῶς τοὺς λόγους μου. Ἐγὼ εἶπον ὅτι πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ αὔξησιν

δαπάνης διὰ σύνταξιν ἢ ἐν γίνει δι' ὄφελος προσώπου, οἵαν ἀρχῇ ἡ προταθεῖσα τροπολογία, ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ Συντάγματος· τὰ δὲ λοιπὰ ὅτα περὶ ἠθικῶν τιμῶν καὶ συστάσεως καταστημάτων εἶπον δὲν εἶναι ἰδία ἐμοῦ γνώμη, ἀλλ' ἀνδρὸς τῶν τὰ πρῶτα φερόντων εἰς τὸ ἀρχαιότατον συνταγματικὸν ἔθνος τοῦ Κόσμου. Ὅταν κατὰ τὸ 1844 συνετάττετο ὑπὸ τῆς ἐθνοσυνελεύσεως τῆς 3 Σεπτεμβρίου τὸ διέπον ἡμᾶς Σύνταγμα ἔγραφεν ἐκ τοῦ ὑπαίθρου ὁ ἀνὴρ οὗτος ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ φροντὶς περὶ συστάσεως Γερουσίας διαδοχικῆς, εἰ δυνατόν, ἢ πάντως ἰσοβίου, καὶ ὅτι πρέπει νὰ τεθῇ ἄρθρον τι ἀπαγορεῦον τὴν πρότασιν ἐκ τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων διὰ πᾶσαν δαπάνην. Εἶπον λοιπὸν κἀγὼ κατὰ συνέπειαν τῆς ἀρχῆς ταύτης ὅτι οὐδὲ τὰς δαπάνας, αἵτινες ἀφορῶσιν ἁπλῆν αὔξησιν ἐξόδων, δὲν πρέπει νὰ προτείνωσι τὰ σώματα καὶ αὐτὴ ἦτο, εἶναι καὶ θέλει εἶσθαι ἡ ἀτομική μου γνώμη. Ὁ Ἄγγλος, λέγουσι, κρίνει καὶ προτείνει κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος ἢ ἐκ τῶν οἰκείων τὰ ἀλλότρια· ἀλλ' ἐὰν ἐν Ἀγγλίᾳ, ὅπου ἡ πρὸ αἰώνων πεῖρα ἐδίδαξε τοὺς ἀνθρώπους νὰ χρῶνται καλῶς τὰς ἐλευθερίας των ὑπάρχει τοιαύτη φειδωλία περὶ προτάσεων, οἵας ἀνέφερον, πολὺ περισσότερον ἐν Ἑλλάδι χρειάζεται προσοχὴ καὶ περίνοια καὶ φραγμός, ὡς εἰπεῖν, ὡς πρὸς τοῦτο, καθὸ ἡ συνταγματικὴ ἐλευθερία παρ' ἡμῖν μόλις πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἔλαβεν ὕπαρξιν· ἤθελον ἀποδεχθῇ ἀνοικταῖς ἀγκάλαις πᾶσαν πρότασιν ὑπὲρ τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἵτινες ὑπῆρξαν οἱ Ἄτλαντες τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος, ἂν αὕτη προήρχετο ἐκ τῆς Κυβερνήσεως· ἀλλ' ἐπειδὴ τοιαύτη πρότασις δὲν προέρχεται, δὲν δύναμαι νὰ παραδεχθῶ εἴτε λόγῳ προτάσεως εἴτε λόγῳ τροπολογίας ἢ παρατηρήσεων πᾶσαν τοιαύτην αὔξησιν δαπάνης προερχομένην ὑπὸ τῶν Σωμάτων, διότι ἐμποδίζομαι ὑπὸ τοῦ Συντάγματος· ἄλλως τε ἐὰν παραδεχθῶσιν οἱ ὑπουργοὶ τὴν τοιαύτην ἀρχὴν ἤδη, πολλάκις θέλουν ἀναγκάζεσθαι νὰ παραδέχωνται εἰς τὸ μέλλον τοιαύτας αὐξήσεις, διὰ τὰς ὁποίας οὐδεὶς κατὰ πρόσωπον δύναται νὰ ἀντιλέξῃ τὸ παραμικρόν.

Εἶπε τις τῶν προλαλησάντων ὅτι τροπολογεῖται ἡ ἐποχὴ καὶ οὐχὶ ἡ δαπάνη· ἀλλ' ὅταν ἐπεκτείνεται ἡ ἐποχὴ τῆς ἐνάρξεως ἐπὶ πενταετίαν ὅλην δὲν προέρχεται ἐκ τούτου αὔξησις δαπάνης; βεβαίως προέρχεται καὶ μεγίστη ἐναντίον τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ Συντάγματος, διὸ καὶ ἐπαναλαμβάνω ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ ψηφίσωμεν ἢ παραδεχθῶμεν τοιαύτην πρότασιν ὡς ἀντικειμένην εἰς τὸ Σύνταγμα.

Ἐπήνεγκε καὶ ἐκ δευτέρου ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης.

Δὲν πιστεύω, κύριοι, νὰ φρονῇ ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης ὅτι ἐγὼ πρεσβεύω ἀπολύτως ὅτι πρότασις δὲν δύναται νὰ γίνῃ διότι ἡ πρὸ μικροῦ ὁμιλία μου εἶναι ἐναύλος εἰσέτι εἰς τὰς ἀκοὰς πάντων ὑμῶν, οὔτε πιστεύω νὰ ἀποδίδῃ εἰς ἑαυτὸν ἀποκλειστικῶς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἐκδουλεύσεων τῆς Κουντουριωτικῆς οἰκογενείας, διότι κἀγὼ καὶ καιρὸν καὶ ἀφορμὰς ἔλαβον νὰ γνωρίσω ταύτας ἀρχῆθεν καὶ ἐκ τοῦ πλησίον· εἶπον δὲ παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ προκειμένου πρὸς εὐκολίαν τοῦ ζητήματος καὶ διὰ νὰ φθάσωμεν ταχύτερον εἰς ἓν ἀποτέλεσμα· καθόσον ἐν τῷ σώματι τοῦ Συντάγματος ὑπάρχουσι τόσα ζητήματα πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὁποίων καὶ διὰ παρατηρήσεων καὶ διὰ προτάσεων καὶ διὰ προσλαλιῶν ἔχομεν δικαίωμα νὰ ὑπενθυμίζωμεν τὴν Κυβέρνησιν. Ἐὰν ἐπρόκειτο ἤδη νὰ προσδιορίσωμεν τὴν ἐποχὴν τῆς ἐνάρξεως τῆς συντάξεως ἤθελον προτείνει ὡς τοιαύτην τὴν ἐποχὴν τοῦ ἀγῶνος διὰ νὰ ἀνταποκριθῶμεν πλουσιοπαροχώτερον εἰς τὰς ἐκδουλεύσεις καὶ τὰς θυσίας τῆς οἰκογενείας τῶν Κουντουριωτῶν, αἵτινες οὐδέποτε παρὰ τοῦ ἔθνους ἔλαβον ἀντιμισθίαν τινὰ δι' ὁποιανδήποτε ὑπηρεσίαν καὶ ἐδούλευσίν των· δὲν πρέπει δὲ ἕνεκα τριάκοντα χιλιάδων δραχμῶν, ἃς θέλει στερηθῇ ἡ οἰκογένεια τοῦ ἀειμνήστου Λαζάρου ἐὰν δὲν ὑπολογισθῇ ἡ σύνταξις ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀπέναντι ἑκατομμυρίων ἄτινα δικαιοῦται νὰ λάβῃ, νὰ καθιερώσωμεν τοιοῦτόν τι προηγούμενον ὅπερ θέλει ἀποβαρύνει τὸ ὑπουργεῖον νὰ φέρῃ ὅσον οὔπω τὰς ὑπολειπομένας προτάσεις συντάξεων κατὰ τὰς ῥητὰς ἐξηγήσεις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, καὶ τότε θὰ γίνωμεν αἴτιοι νὰ ἐμποδισθῶσιν αἱ ὑπολειπόμεναι συντάξεις, ὅπερ θέλει λυπήσει μᾶλλον τὴν οἰκογένειαν ταύτην, ὑπὲρ τῆς ὁποίας δὲν ἐκλείπουσι τοσαῦτα ἄλλα μέσα εἰς χεῖρας τῆς Κυβερνήσεως, μολονότι φρονῶ ὅτι ἡ ἀληθὴς ἀνταμοιβὴ καὶ ἱκανοποίησις τῆς οἰκογενείας ταύτης καὶ ὅλων τῶν λοιπῶν πρωταγωνιστῶν θέλει εἶσθαι ἡ ἀναγνώρισις τῶν κεφαλαίων ἄτινα κατέβαλον ὑπὲρ τῆς πατρίδος ὡς δανείου ἐθνικοῦ, ἀφοῦ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πληρωθῇ ἀμέσως, ὑφ' ἕνα τάκον μικρὸν μὲν ἀλλὰ σταθερόν· διὰ τοῦ τρόπου τούτου, κύριοι, οὐ μόνον θέλει ἐπιστρέψει βεβαίως καὶ ἡ οἰκογένεια αὕτη πᾶν ὅ,τι περιποιητικὸν ἤδη τῇ δίδεται, ἀλλὰ θέλει ἐπανέλθει καὶ αὐτὴ ὡς καὶ πᾶσαι αἱ ὅμοιαι αὐτῆς εἰς εὐάρεστον κατάστασιν, πρὸς ὄφελος τῆς τε κοινωνίας καὶ τοῦ ἔθνους· τὰ δὲ προηγούμενα, ἄτινα ἀνέφερον, ἀφορῶσιν ἐποχὴν μετὰ τινων τοῦ ἔτους

καθ' ὃ ἐδόθη ἡ σύνταξις, ἐνῷ τὸ προκείμενον ἀφορᾷ πενταετίαν ὅλην, ἄλλαι δὲ ὁμοιαι καὶ ὑπολειπόμεναι συνταξεις θέλουν χρονολογεῖσθαι ἐπὶ δεκαετίαν καὶ εἰκοσαετίαν καὶ πλέον ἴσως.

Ἐπέφερε καὶ ἐκ τρίτου ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος.

Ἤθελον ἀδικήσει οὐχὶ μόνον ὅλους ὑμᾶς, Κύριοι, ἀλλὰ καὶ ὅλους τοὺς Ἕλληνας ἂν, ὅτε ἔφερον κατὰ πρῶτον τὸν λόγον, εἶχον τὴν ἰδίαν νὰ κάμω τὸν πανηγυρικὸν καὶ νὰ συστήσω μόνος ἐγὼ τὰ δικαιώματα τοιαύτης ἐξόχου οἰκογενείας· ἤθελον λέγω ἀδικηθῆ αὐτὰ ταῦτα τὰ μεγάλα καὶ πασίγνωστα δικαιώματά της ἂν εἶχον τὴν ἀτυχίαν νὰ ὑπερασπισθῶσιν ὑπ' ἐμοῦ καὶ μόνου· προέταξα τὰ ὀλίγα ταῦτα διὰ νὰ ἀπαντήσω εἴς τινα τῶν προλαλησάντων ἐντίμων Γερουσιαστῶν εἰπόντα ὅτι οὐδεὶς πρέπει νὰ ἐπαγγέλλεται ὅτι εἶναι καλήτερος προστάτης τῶν δικαιωμάτων τῆς Κουντουριωτικῆς οἰκογενείας· συνομολογῶ ὅτι οὐδεὶς ἐστι κατώτερος τοῦ ἄλλου ὡς πρὸς τὴν ὑπεράσπισιν τοιούτων ἱερῶν δικαιωμάτων, ἀλλ' οὐχ ἧττον καὶ ἐγὼ ὡς ἐλάστος ἀγωνιστὴς ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ φέρω καὶ τὸν λόγον καὶ τὴν ψῆφόν μου πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῶν.

Αἱ συζητήσεις, κύριοι, δὲν ἀναπτύσσουσι μόνον τὰ ζητήματα, δὲν ἐξετάζουσι μόνον ὑπὸ διαφόρους ἐπόψεις οὐδὲ ἐκκαθαρίζουσιν αὐτὰ, ἀλλὰ περιπλέον ἔχουσι καὶ τὸ πλεονέκτημα νὰ καταδεικνύωσιν ἐκ προοιμίων τὴν διάθεσιν καὶ τὴν τάσιν τοῦ Σώματος πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συζητήσεως· τούτου ἕνεκα φοβούμενος μὴ ὡς ἐκ τῶν ἰδεῶν, ἃς ἐσχημάτισεν ἤδη ἐκ τῆς συζητήσεως, ἐπέλθῃ ἀποτέλεσμα ἐναντίον τῶν εὐχῶν μου καὶ τῆς τροπολογίας μου, καὶ μὴ θέλων νὰ ἀποδοθῇ ὅτι ἡ Γερουσία εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀποφασίσῃ κατ' αὐτῆς ἕνεκα δισταγμῶν, οὓς ἡ συζήτησις ἐβύθισεν ἐν τῷ μέσῳ, ἀναγκάζομαι οὐχὶ διότι μετέβαλλον πεποίθησιν, ἀλλὰ ἁπλῶς διὰ τὸν ἀνωτέρω φόβον ἀναγκάζομαι, λέγω, νὰ ἀποσύρω τὴν ὁποίαν ἔκαμον τροπολογίαν καὶ νὰ παραδεχθῶ τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου ὅπως ἔχει. Προσθέτω ὅμως ὅτι τὸ ἄρθρον 17 τοῦ Συντάγματος, ὅπερ ἐπεκαλέσθησαν οἵ τε ΚΚ. ὑπουργοὶ καὶ οἱ ΚΚ. Γερουσιασταὶ κατὰ τῆς τροπολογίας μου, ἐτέθη ἐν τῷ θεμελιώδει τούτῳ νόμῳ πρὸς ἄλλον σκοπὸν, ἐτέθη, λέγω, κυρίως διὰ νὰ ἦναι ὁ φραγμὸς ἐναντίον τῶν καταχρήσεων καὶ τῶν ἀδικημάτων· δυστυχῶς ὅμως σήμερόν τινες ἐπεκαλέσθησαν τὸ ἄρθρον αὐτὸ καὶ ἐζήτησαν τὴν ἐφαρμογήν του οὐχὶ πρὸς παρεμπόδισιν καταχρήσεως ἢ ἀδικήματός τινος, ἀλλὰ πρὸς παρεμπόδισιν τῆς ἀπονομῆς μικρᾶς τινος δικαιοσύνης ὀφειλομένης εἰς οἰκογένειαν

ἔνδοξον καὶ εἰς ἱερὰ δικαιώματα· πατὴρ τοῦ ἄρθρου τούτου, πατὴρ ὁλοκλήρου τοῦ Συντάγματος, εἶναι τὸ ἔθνος καὶ ὁ Βασιλεὺς, πρῶτος δὲ πολίτης αὐτοῦ τοῦ ἔθνους ἦτο αὐτὸς ὁ ἀοίδιμος Λάζαρος Κουντουριώτης· ἀλλὰ δυστυχῶς ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω αὐτὸ ἐφαρμόζεται ἀντιθέτως ἤδη ἐπὶ τῆς οἰκογενείας του· παύω ἐντεῦθεν τὸν λόγον, Κύριοι, διότι δὲν εἶμαι εὐδιάθετος ὅπως τὸν παρατείνω περισσότερον ἀφοῦ ἐλίγων λέξεων ἀπέσυρον τὴν τόσῳ δικαίαν τροπολογίαν μου.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας.

Δὲν ἔρχομαι νὰ ἐκφωνήσω τὸν πανηγυρικὸν ἢ νὰ ἐκφράσω ἐπαίνους ὑπὲρ ἐκείνων τῶν προσώπων, ἅτινα ἀνάγκην τοιούτων ἐπαίνων δὲν ἔχουσιν, ἀλλ' ἔρχομαι νὰ λύσω ὁριστικῶς τὸ ἐπισχολοῦν ἡμᾶς ζήτημα. Τὸ ἄρθρον 17 τοῦ Συντάγματος λέγον « ὅτι οὐδεμία πρότασις ἀφορῶσα αὔξησιν ἐξόδων διὰ μισθοδοσίαν ἢ σύνταξιν ἢ ἐν γένει δι' ὄφελος προσώπου πηγάζει ἐκ τῆς Βουλῆς ἢ τῆς Γερουσίας » ἐξηγεῖ σαφῶς καὶ καθαρῶς ὅτι αὔξησις ἐξόδων ἐν γένει εἴτε ὑψηλῇ εἴτε χαμηλῇ τῇ φωνῇ εἴτε δεξιόθεν εἴτε ἀριστερόθεν εἴτε διὰ προτάσεως εἴτε διὰ τροπολογίας δὲν δύναται νὰ γίνῃ ὑπὸ τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων, ὅταν αὕτη ἀφορᾷ μισθοδοσίαν σύνταξιν ἢ ἐν γένει ὄφελος προσώπου ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου· ἄλλως τε πᾶσα τοιαύτη αὔξησις, ἂν λάβῃ χώραν, εἶναι παράβασις τοῦ Συντάγματος.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας τὸ συζητούμενον ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, ὅπως ἔχει, ὡς καὶ τὰ ἑπόμενα 2 καὶ 3 ἄνευ τινος ἀντιρρήσεως.

Ἐγένετο ἀκολούθως μυστικὴ ψηφοφορία καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 27 ἔχον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ σημερινῇ συνεδριάσει.

Ἑπομένως ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 8 Ἀπριλίου 1858 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρόντων 23 μελῶν ὁ Πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ὑπεγράφησαν.

Κατόπιν τῆ αἰτήσει τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Δ. Α. Κουντουριώτου ἐχορηγήθη αὐτῷ εἰκοσαήμερος ἄπουσίας ἄδεια.

Ἀνεγνώσθη δὲ ἔγγραφον τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν δι' οὗ συνώδευε τοὺς λογαριασμοὺς τῆς διαχειρίσεως τοῦ ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του ὑπουργείου διὰ τὸ ἔτος **1857**.

Ἐπομένως ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπέβαλε τὸ ἑξῆς νομοσχέδιον περὶ παρατάσεως τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ ἐξαγομένου οἴνου Θήρας μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ ἐκθέσεως.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Διὰ τοῦ ἀπὸ **22** Σεπτεμβρίου π. ε. ΤΞΕ'. νόμου ἐπετράπη εἰς τὸν δῆμον Θήρας, ὡς εἶναι γνωστὸν εἰς τὴν Γερουσίαν, νὰ ἐπιβάλῃ φόρον λεπτῶν εἴκοσιν, ἐφ' ἑκάστης βαρέλλας οἴνου, ἐξαγομένου ἐκ τῆς ὁμωνύμου νήσου, ὅπως δυνηθῇ διὰ τοῦ μέσου τούτου νὰ ἐξοφλήσῃ τὸ πρὸς τὸν ἐν Μασσαλίᾳ ἔμπορον κύριον **Ν.** Ῥέγγιον χρέος του, προερχόμενον ἐξ ἀντιτίμου σίτου, ληφθέντος ἐν τῷ καιρῷ τῆς σιτοδίας, κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ **1851** καὶ ἀνήκοντος εἰς τὸν ἔμπορον τοῦτον.

Τὸ ὑπόλοιπον χρέος τοῦ δήμου κατὰ τοὺς ἐκκαθαρισθέντας ἐσχάτως λογαριασμοὺς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ εἰρημένου ἐμπόρου, συμποσοῦται εἰς δραχμὰς **13728:13|00** καὶ οὐχὶ εἰς δραχ. **8119** καὶ **24|00**, ποσὸν σημειωθὲν εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τὴν συνοδεύσασαν πέρυσι τὸ εἰσαχθὲν εἰς τὰς Βουλὰς νομοσχέδιον.

Ἐπειδὴ δὲ τὸ εἰσπραχθὲν ποσὸν καθ' ὅλον τὸ ἔτος, καθ' ὃ ἐπετράπη ἡ ἐπιβολὴ τοῦ φόρου, συμποσοῦται, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ ποσοστοῦ ἑνὸς τοῖς ἑκατὸν ὑπὲρ τοῦ ἐπιστάτου τοῦ τελωνείου Θήρας εἰς δραχμὰς **7302** καὶ **67|00**, τῶν ὁποίων ἀφαιρουμένων ἐκ τοῦ εἰρημένου χρέους τοῦ δήμου ὑπολείπονται πρὸς ἀποπληρωμὴν αὐτοῦ δραχ. **6425** καὶ **46|00**, τὴν ὁποίαν ὁ δῆμος δὲν εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ πραγματοποιήσῃ δι' ἄλλου μέσου ἢ διὰ τῆς παρατάσεως τοῦ προκειμένου φόρου· καὶ ἐπειδὴ οἱ προκαλέσαντες ἐν γένει τὴν ἔκδοσιν τοῦ νόμου λόγοι ὑφίστανται ἔτι καὶ νῦν, διὰ ταῦτα εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον νὰ παραταθῇ ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου αὐτοῦ μέχρι τῆς ἀποπληρωμῆς τοῦ εἰρημένου χρέους, καθ' ὅσον ἐνδέχεται ἡ νὰ μὴ εἰσπραχθῇ ὁλόκληρον τὸ ἀπαιτούμενον ὡς ἀνωτέρω ποσὸν ἐντὸς ὡρισμένου χρονικοῦ διαστήματος καὶ νὰ παρουσιασθῇ αὖθις ἡ ἀνάγκη τῆς προκλήσεως νέου νόμου, ἢ νὰ εἰσπραχθῇ ἀνώτερον ποσὸν καὶ νὰ ἐπιβαρυνθῶσιν οὕτως ἀσκόπως οἱ κάτοικοι τῆς νήσου Θήρας διὰ τῆς πέραν τοῦ δέοντος ἐπιβαλλομένης τοιαύτης φορολογίας.

Ὑποβάλλων δὲ καθ' ὑψηλὴν διαταγὴν τῆς **Α. Μ.** τοῦ Βασιλέως τὸ προσῆκον νομοσχέδιον εἰς τὴν συζήτησιν τῆς Γερουσίας παρακαλῶ αὐτὴν νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν ἐπιψήφισίν του.

Ἐν Ἀθήναις τὴν **7** Ἀπριλίου **1858**.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς
Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς θέλει εἰσαχθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ καὶ θέλει ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἀθήνησι τὴν **5** Ἀπριλίου **1858**.

Ο Θ Ω Ν.

Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Ἡ ἰσχὺς τῶν διατάξεων τοῦ ἀπὸ **22** Σεπτεμβρίου **1856** ΤΞΕ'. νόμου, παρατείνεται ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους καὶ ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος νόμου μέχρι τῆς ἀποπληρωμῆς τοῦ πρὸς τὸν ἐν Μασσαλίᾳ ἔμπορον κύριον Ῥέγγιον χρέους τοῦ δήμου Θήρας.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους».

Ἀπερασίσθη δὲ νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ κατὰ τὴν ἐπὶ τούτῳ τάξιν.

Ἐπίσης ὁ αὐτὸς ὑπέβαλεν ἕτερον νομοσχέδιον περὶ ἐπιβολῆς τοπικοῦ φόρου ἐπὶ τῶν τεσσάρων δήμων τῆς νήσου Θήρας μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως ἔχοντα ὡς ἑπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἡ προσόρμισις τῶν πλοίων εἰς τοὺς λιμένας τῆς νήσου Θήρας, ἐξ ὧν οἱ κυριώτεροι εἶναι οἱ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἀναφερόμενοι, καθίσταται λίαν ἐπισφαλής, διότι ὡς ἐκ τοῦ ὑπερβολικοῦ βάθους τῆς θαλάσσης ἐν τοῖς εἰρημένοις λιμέσι, μὴ οὔσης κατορθωτῆς τῆς συνήθους ἀγκυροβολήσεώς των, οἱ πλοίαρχοι ἀναγκάζονται νὰ δένωσι ταῦτα ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν ἀκτὴν τεθεισῶν ἐπὶ τούτῳ στηλῶν ἢ ἐπὶ ὀγκωδῶν τεμαχίων βράχου ἀποσπασθέντων καὶ τοποθετηθέντων ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀκτῆς κειμένων, ὅπερ βεβαίως δὲν ἐξασφαλίζει πληρέστατα τὰ πλοῖα ταῦτα, ἰδίως ἐν ὥρᾳ τρικυμίας, ὡς ἀπεδείχθη ἐξ ἀλλεπαλλήλων ἀπευκταίων συμβάντων.

Τὰ συμβάντα ταῦτα καὶ τὰς ἐκ τούτων σημαντικὰς ζημίας ὑπ' ὄψιν λαμβάνοντα τὰ δημοτικὰ συμβούλια τῶν τεσσάρων δήμων τῆς νήσου Θήρας, ἐξέδωκαν ἐπανειλημμένας πράξεις, δι' ὧν παρακαλοῦν τὴν Κυβέρνησιν ὅπως αὕτη φροντίσῃ νὰ ψηφισθῶσιν εἰδικοὶ τοπικοὶ φόροι, διὰ τῆς προσόδου τῶν ὁποίων νὰ κατασκευασθῶσι περὶ τοὺς λιμένας τῆς νήσου κρηπῖδες, ἀποβάθραι, δεστραι καὶ λοιπὰ ἀναγκαιοῦντα πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν προσορμιζομένων εἰς τοὺς λιμένας τῆς νήσου πλοίων. Τὴν αὐτὴν εὐχὴν συνελθόντες ἐπὶ τούτῳ ἐξέφρασαν καὶ οἱ ἐμποροπλοίαρχοι τῆς νήσου.

Ἡ Κυβέρνησις ἐφρόντισεν ἐν καιρῷ περὶ ἀποστολῆς εἰς Θήραν ἀξιωματικοῦ τοῦ μηχανικοῦ, ὅστις συνέταξε τὰ ἀναγκαιοῦντα διαγράμματα τῶν ἔργων καὶ τὸν ὑποθετικὸν ὑπολογισμὸν τῆς πρὸς πραγματοποίησιν αὐτῶν ἀναγκαιούσης δαπάνης, συμποσουμένης εἰς ἑκατὸν χιλιάδας δραχμῶν περίπου, ἐξ ὧν αἱ μὲν 85 83) διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν κρηπίδων, τῶν ἀποβαθρῶν, τῶν δεστρῶν καὶ διὰ τὸν φωτισμὸν τῶν λιμένων, αἱ δὲ ὑπολειπόμεναι διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν εἰς τοὺς λιμένας Ἁγίου Γεωργίου καὶ Μεγάλου λιμένος ὑπαρχόντων πακτωτηρίων.

Παρατηρεῖτε δὲ καθόσον ἀφορᾷ τὰ πακτωτήρια ταῦτα, ὅτι ἐν ταῖς πράξεσι τῶν δημοτικῶν συμβουλίων δὲν γίνεται περὶ αὐτῶν λόγος. Πληροφορηθὲν δ' ἐν τούτοις τὸ ὑπουργεῖον περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ ἐπενεχθῶσι βελτιώσεις τινὲς εἰς τὰ δύο πακτωτήρια τῆς νήσου, ἔκρινεν εὔλογον νὰ συμπεριλάβῃ καὶ τὴν ἐργασίαν ταύτην εἰς τὰς λοιπὰς τὰς διὰ τῆς προσόδου τῶν ἐπιβαλλομένων φόρων ἐκτελεσθησομένας. Ἤδη δὲ πρὸς ἐκπλή-

ρωσιν τῆς εὐχῆς τῶν κατοίκων τῆς νήσου Θήρας συνετάχθη καὶ ὑποβάλλεται κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μεγαλειότητος εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Γερουσίας τὸ ἀπαιτούμενον νομοσχέδιον πρὸς ἐπιβολὴν τοῦ φόρου, τὸν ὁποῖον ἐψήφισαν τὰ δημοτικὰ συμβούλια τῆς νήσου.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 7 Ἀπριλίου 1858.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸς
Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

ΟΘΩΝ

ΚΑΤΑ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς θέλει εἰσαχθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν, ὡς ἔχει, ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐν αὐτῇ συζήτησιν.

Ἀθήνησι τῇ 5 Ἀπριλίου 1858.

ΟΘΩΝ

Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

α Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1. Διὰ τὴν εἰς τοὺς λιμένας τῆς νήσου Θήρας, Φηρῶν Ἀρμουδίου, Ἁγίου Γεωργίου, Δύω Νήσων, Μεγάλου Λιμένος, Ἀθηνοῦ καὶ Μπάγκου κατασκευὴν κρηπίδων, ἀποβαθρῶν, δεστρῶν, διὰ τὴν προμήθειαν καὶ τοποθέτησιν τῶν ἀναγκαίων φανῶν ὡς καὶ διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν ὑπαρχόντων ἤδη πακτωτηρίων, ἐπιβάλλεται φόρος, ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ πληρωνόμενος ἐπὶ τῶν εἰς τοὺς λιμένας τούτους προσορμιζομένων πλοίων ἀνὰ εἰκοσιπέντε λεπτὰ καθ ἕκαστον τόνον. Ἡ φορολογία αὕτη θέλει διαρκέσει μέχ ι τῆς ἐκ τῆς προσόδου αὐτῆς συμπληρώσεως τοῦ ἀναγκαίου ποσοῦ διὰ τὴν ἐντελῆ ἀποπεράτωσιν τῶν ἀνωτέρω ἔργων ὡς καὶ διὰ τὴν προμήθειαν καὶ τοποθέτησιν τῶν φανῶν.

Ἄρθρον 2. Ἡ εἴσπραξις τοῦ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ φόρου γίνεται συνάμα μὲ τὴν τῶν λιμενικῶν δικαιωμάτων παρὰ τοῦ ἁρμοδίου τελωνιακοῦ ὑπαλλήλου ἐπ' ἀμοιβῇ 1|2 0|0 ἐπὶ τοῦ εἰσπραττομένου ποσοῦ.

Ἐφαρμόζονται δὲ ὡς πρὸς τὴν εἴσπραξιν τῶν φόρων τούτων αἱ διατάξεις τῶν νόμων κατὰ τῶν καθυστερούντων εἰς τὸ δημό-

σιον, καὶ αἱ διατάξεις τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς δημοσίους ὑπολόγους.

Τὰ εἰσπραττόμενα χρήματα θέλουν παρακατατίθεσθαι εἰς τὸ ἐπαρχιακὸν ταμεῖον Θήρας.

Ἄρθρον 3. Χορηγεῖται ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου συνδρομὴ πρὸς κατασκευὴν τῶν ἔργων καὶ προμήθειαν τῶν φανῶν ἐκ τεσσάρων χιλιάδων δραχμῶν ἐτησίως καὶ ἐπὶ πέντε ἔτη, αἵτινες θέλουν καταχωρισθῆναι εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου.

Ἄρθρον 4. Ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων θέλει ἐνεργηθῆ κατὰ τὰ περὶ δημοσίων ἔργων διατεταγμένα. Ἐπ' αὐτῆς θέλει ἐφορεύει ἐπιτροπὴ συγκειμένη ἀπὸ τὸν ἔπαρχον Θήρας ὡς πρόεδρον, καὶ ἀπὸ ἓξ μέλη, ἐξ ὧν τὰ μὲν τέσσαρα ἀνὰ ἓν θέλουν ἐκλέγει τὰ δημότικὰ συμβούλια τῶν δήμων Θήρας, Ἐμπορίου, Καλλίστης καὶ Οἴας, τὰ δὲ δύο θέλει διορίζει ἡ Κυβέρνησις ἐκ τῶν ἐμποροπλοιάρχων τῆς νήσου Θήρας.

Ἄρθρον 5. Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐπιτροπὴν, τῇ ἐγκρίσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, νὰ δανεισθῆ παρὰ τῆς ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἢ παρ' ἄλλου τινὸς δανειστικοῦ καταστήματος ἢ ἀτόμου, τὰ ἀπαιτούμενα κεφάλαια διὰ τὴν ταχυτέραν ἀποπεράτωσιν τῶν ἀνωτέρω ἔργων ἐπὶ τῇ ἐγγυήσει τοῦ ἐπιβαλλομένου φόρου καὶ τῆς ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου συνδρομῆς, περὶ ἧς διαλαμβάνει τὸ ἄρθρον 3 τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 6. Τὰ καθήκοντα τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 4 ἐπιτροπῆς θέλουσι κανονισθῆ διὰ Β. Διατάγματος.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους ».

Ἀπερασίσθη δὲ καὶ ἐπ' αὐτοῦ νὰ τυπωθῆ καὶ διανεμηθῆ κατὰ τὴν συνήθη τάξιν.

Ὁ Κ. Πρόεδρος τῇ συγκαταθέσει τοῦ Σώματος ἔλυσε κατόπιν τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

τῆς 11 Ἀπριλίου 1858 ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρόντων 28 μελῶν, ὁ Πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Παρελθὼν ἔπειτα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀνέγνω 1) δύο νομοσχέδια περὶ κυρώσεως τῶν ἐσόδων καὶ τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1859 καὶ 2) ἕτερον νομοσχέδιον περὶ καταργήσεως τοῦ ἐξαγωγικοῦ τέλους ἐπὶ τῶν σιτηρῶν καὶ ἐλαττώσεως τοῦ εἰσαγωγικοῦ τέλους ἐπὶ ἄλλων εἰδῶν τοῦ δασμολογίου μετὰ τῆς αἰτιολογικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως, καὶ ἀπεφασίσθη ἐπὶ μὲν τῶν πρώτων κατὰ τὰ εἰθισμένα νὰ ἐκλεχθῆ ἡ ἀνήκουσα ἐπιτροπὴ πρὸς εἰσαγωγὴν τῆς ἀπαιτουμένης ἐκθέσεως, ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου νὰ ἐκτυπωθῆ καὶ διανεμηθῆ τὸ νομοσχέδιον πρὸς τὰ μέλη τοῦ σώματος καὶ νὰ διορισθῆ ἐπιτροπὴ διὰ νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Γερουσίαν ἔκθεσιν· ἔχουσι δὲ ἅπαντα τὰ ἀνωτέρω νομοσχέδια καὶ αἱ αἰτιολογικαὶ ἐκθέσεις ὡς ἕπεται

Πρὸς τὴν Γερουσίαν!

Κύριοι!

Ψηφισθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τὸν διὰ τὸ 1859 ἔτος Γενικὸν προϋπολογισμὸν τῶν τ' ἐσόδων καὶ τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ μετενέγκω εἰς τὴν ἡμετέραν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν, λαβὼν πρὸς τοῦτο τὰς διαταγὰς τῆς Α. Μ.

Ὁ προϋπολογισμὸς οὗτος, κατὰ τὴν ἐν τῇ Βουλῇ συζήτησίν του, ὑπέστη τὰς ἑπομένας οὐσιαστικὰς ἀλλοιώσεις.

Α. Προσετέθησαν

1) Εἰς τὸν εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργείου, εἰς τὸ Κεφάλ. Α. ἄρθρ. 5, ἡ ἐκ δραχμῶν 30 κατὰ μῆνα διαφορὰ μισθοῦ τοῦ Εἰρηνοδίκου Σκοπέλου· διότι, ὑπάρχοντος εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο εἰδικοῦ Συμβολαιογράφου, ὁ μισθὸς τοῦ Εἰρηνοδίκου κατὰ τὸν οἰκεῖον Νόμον πρέπει νὰ ᾖ δραχ. 100 κατὰ μῆνα, ἐσημειώθη δὲ πρὸς δραχ. 70· ἄρα διαφορὰ προστεθεῖσα . . . . . δραχ. 360

2) Εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργείου ὑπὸ τὸ Κερ. Α'. ἄρθρ. 2 διὰ μισθοὺς ἀξιωματικῶν, οὓς τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον δύνατα νὰ θέσῃ εἰς ἀργίαν . » 15000

3) Εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπουργείου ὑπὸ τὸ Κεφάλ. Δ'. ἄρθρ. 3 διὰ βοήθειαν τῇ Φιλεκπαιδευτικῇ Ἑταιρίᾳ, χάριν τῆς ὑπερτιμήσεως τῶν ἐδωδίμων, καὶ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑποτρόφων . . . . . » 10000

4) Εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργείου ὑπὸ τὸ Κεφάλ. 6. ἄρθρ. 2. ἡ κατὰ λάθος ἐπ' ἐλαττον σημειωθεῖσα μισθοδοσία 1 Γραφέως Β'. τάξεως πρὸς δραχ. 80 κατὰ μῆνα, ἥτις φέρει ἐτησίως δραχ. 960, ἐσημειώθη δὲ διὰ δραχμὰς 920, διαφορὰ . . . . . » 40

Τὸ ὅλον τῶν προσθηκῶν . . . . . » 25400

Β'. Ἀφῃρέθησαν,

1) Ἀπὸ τὸ Κεφάλ. Θ'. ἄρθρον 1 τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργείου, ζητηθείσης διὰ τὸ ἀφαιρεθὲν ποσὸν ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐπὶ τοῦ ἁρμοδίου εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ ε. ε. πρὸς θάττονα χορηγίαν τοῦ βοηθήματος τῷ Δήμῳ Ἀνακτορίων διὰ κατασκευὴν ὑδραγωγείου δραχ. 25000

2) Ἀπὸ τὸ Κεφ. 16 τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργείου δι' ἔξοδα ἀναγόμενα εἰς τὰς χρήσεις 1857 καὶ 1858, καὶ διὰ ταύτοια ζητοῦνται ἐπὶ τῶν οἰκείων χρήσεων ἀναπληρωτικαὶ πιστώσεις . . . 12690: · 37690: ·

Διαφορὰ μεταξὺ προσθηκῶν καὶ ἐκπτώσεων δρ. 12270: ·

Ἐπ μένως ὁ Γενικὸς προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων, ὡς εἶ εν ὑποβληθὴ εἰς τὴν Βουλὴν, ἔφερεν ἐν συνόλῳ . . . . . δρ 19463829:87

Ὁ ψηφισθεὶς δ' ὑπ' αὐτῆς, καὶ ὑποβαλλόμενος ἤδη, φέρει 19451539:87

Διαφορὰ σύμφωνος πρὸς τὴν ἀνωτέρω 12290: ·

Ἡ Κυβέρνησις κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προκειμένου προϋπολογισμοῦ, ὁρμωμένη ὑπὸ τῆς ἰδέας νὰ κατασκήσῃ κατὰ τὸ ἐφικτὸν εὐχερεστέραν τὴν συζήτησιν καὶ ψῆφισιν αὐτοῦ, εἶχε λάβει τὸ μέτρον νὰ περιστείλῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν κεφαλαίων ἑκάστου εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ, καθὼς εἰς τὸν δεύτερον παράγραφον τῆς πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκθέσεώς μου πλατύτερον ἐξηγοῦμαι. Ἀλλὰ φυλαττομένου τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἡ Βουλὴ ἐπήνεγκέ τινας μεταβολὰς, πρός τε τὰ κεφάλαια καὶ πρὸς τὰ ἄρθρα τῶν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν τῶν ἐξόδων· ὡς ἑρεξῆς.

Α'. Τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπουργείου.

1) Ἐξηλείφθη τὸ 10. ἄρθρον τοῦ Β'. κεφαλαίου.

2) Τὰ τέσσαρα ἄρθρα τοῦ κεφ. Ε'. συνεχωνεύθησαν εἰς δύο μόνα, ὧν τὸ μὲν 1. περιλαμβάνει τοὺς μισθοὺς ὑποτρόφων, τὸ δὲ 2 τὰ ἔξοδα.

Β'. Τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργείου.

1) Τὸ Κεφάλ. 3. διῃρέθη εἰς δύο, καὶ τὸ μὲν 3 ἀφέθη διὰ τὸν ἱματισμὸν καὶ ἀποσκευὴν, τὸ δὲ 4 περιελαβε τὸν ὁπλισμόν.

2) Τὸ κεφ. 5, γενόμενον συνεπείᾳ τῆς ἀνωτέρω διαιρέσεως 6, διῃρέθη εἰς δύο, καὶ τὸ μὲν 6 ὡρίσθη διὰ τὸν στρατωνισμὸν, τὸ δὲ 7 περιλαμβάνει τὰ στρατιωτικὰ κρίτια.

3) Τὸ Κεφάλ. 7, γενόμενον, ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω, 9, διῃρέθη εἰς δύο, ὧν τὸ μὲν 9 διὰ τὴν Στρατιωτικὴν ἐκπαίδευσιν, τὸ δὲ 10 διὰ τὰ γραφικὰ ἔξοδα.

4) Τὸ κεφάλαιον 10, μετατραπὲν εἰς 13, συνεπείᾳ τῶν ἀνωτέρω, διῃρέθη εἰς δύο, ἐξ ὧν τὸ μὲν περιέχει τοὺς μισθοὺς ἀργίας καὶ ἀπομάχων, τὸ δὲ 14 τὸν λόχον πυροσβεστῶν. Οὕτω δὲ τὰ κεφάλαια τοῦ εἰδικοῦ τούτου προϋπολογισμοῦ ἀπὸ 12 ηὐξήθησαν εἰς 16.

Γ'. τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργείου.

1) Τὸ κεφ. 1, περιέχον πρότερον δύο ἄρθρα, διῃρέθη εἰς τέσσαρα, διακριθέντων ἐν αὐτοῖς τῶν μισθῶν ἀργίας ἀπὸ τοὺς τῆς ἐνεργείας.

2) Τὸ Ε'. ἄρθρον τοῦ 3 κεφαλαίου διῃρέθη εἰς δύο, ὁρισθέντων, τοῦ μὲν Ε'. διὰ ἀγορὰν καὶ συντήρησιν ὅπλων, τοῦ δὲ γ'. διὰ πολεμεφόδια.

3) Ἀπὸ τὸ αὐτὸ κεφ. 3 ἀφῃρέθη τὸ τελευταῖον ἄρθρον, « Ναυπηγία, » ἀπαρτίσαν ἴδιον κεφάλαιον ὑπ' ἀριθ. 4.

4) Τὸ κεφ. 5, μετατραπὲν εἰς 6, ὡς ἐκ τῆς ἀνωτέρω διαι-

3) Εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπουργείου ὑπὸ τὸ Κεφάλ. Δ'. ἄρθρ. 3 διὰ βοήθειαν τῇ Φιλεκπαιδευτικῇ Ἑταιρίᾳ, χάριν τῆς ὑπερτιμήσεως τῶν ἐδωδίμων, καὶ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑποτρόφων . . . . . » 10000

4) Εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργείου ὑπὸ τὸ Κεφάλ. 6. ἄρθρ. 2. ἡ κατὰ λάθος ἐπ' ἐλαττον σημειωθεῖσα μισθοδοσία 1 Γραφέως Β'. τάξεως πρὸς δραχ. 80 κατὰ μῆνα, ἥτις φέρει ἐτησίως δραχ. 960, ἐσημειώθη δὲ διὰ δραχμὰς 920, διαφορὰ . . . . . » 40

Τὸ ὅλον τῶν προσθηκῶν . . . . . » 25100

Β'. Ἀφῃρέθησαν,

1) Ἀπὸ τὸ Κεφάλ. Θ'. ἄρθρον 1 τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργείου, ζητηθείσης διὰ τὸ ἀφαιρεθὲν ποσὸν ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐπὶ τοῦ ἁρμοδίου εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ ε. ε. πρὸς θάττονα χορηγίαν τοῦ βοηθήματος τῷ Δήμῳ Ἀνακτορίων διὰ κατασκευὴν ὑδραγωγείου δραχ. 25000

2) Ἀπὸ τὸ Κεφ. 16 τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργείου δι' ἔξοδα ἀναγόμενα εἰς τὰς χρήσεις 1857 καὶ 1858, καὶ διὰ ταύτοια ζητοῦνται ἐπὶ τῶν οἰκείων χρήσεων ἀναπληρωτικαὶ πιστώσεις . . . 12690: . 37690: .

Διαφορὰ μεταξὺ προσθηκῶν καὶ ἐκπτώσεων δρ. 12270: .

Ἐπὶ μένως ὁ Γενικὸς προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων, ὡς εἶ εν ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλήν, ἔφερεν ἐν συνόλῳ . . . . . δρ 19463829:87

Ὁ ψηφισθεὶς δ' ὑπ' αὐτῆς, καὶ ὑποβαλλόμενος ἤδη, φέρει 19451539:87

Διαφορὰ σύμφωνος πρὸς τὴν ἀνωτέρω 12290: .

Ἡ Κυβέρνησις κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προκειμένου προϋπολογισμοῦ, ὁρμωμένη ὑπὸ τῆς ἰδέας νὰ καταστήσῃ κατὰ τὸ ἐφικτὸν εὐχερεστέραν τὴν συζήτησιν καὶ ψῆφισιν αὐτοῦ, εἶχε λάβει τὸ μέτρον νὰ περιστείλῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν κεφαλαίων ἑκάστου εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ, καθὰ εἰς τὸν δεύτερον παράγραφον τῆς πρὸς τὴν Βουλὴν ἐνθέσεώς μου πλατύτερον ἐξηγοῦμαι. Ἀλλὰ φυλαττομένου τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἡ Βουλὴ ἐπήνεγκέ τινας μεταβολὰς, πρός τε τὰ κεφάλαια καὶ πρὸς τὰ ἄρθρα τῶν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν τῶν ἐξόδων ὡς ἑξῆς.

Α'. Τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπουργείου.

1) Ἐξηλείφθη τὸ 10. ἄρθρον τοῦ Β'. κεφαλαίου.

2) Τὸ τέσσαρα ἄρθρα τοῦ κεφ. Ε'. συγχωνεύθησαν εἰς δύο μόνα, ὧν τὸ μὲν 1. περιλαμβάνει τοὺς μισθοὺς ὑποτρόφων, τὸ δὲ 2 τὰ ἔξοδα.

Β'. Τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργείου.

1) Τὸ Κεφάλ 3. διηρέθη εἰς δύο. καὶ τὸ μὲν 3 ἀρίθμ διὰ τὸν ἱματισμὸν καὶ ἀποσκευὴν, τὸ δὲ 4 περιέλαβε τὸν ὁπλισμόν.

2) Τὸ κεφ. 5, γενόμενον συνεπείᾳ τῆς ἀνωτέρω διαιρέσεως 6, διηρέθη εἰς δύο, καὶ τὸ μὲν 6 ὡρίσθη διὰ τὸν στρατωνισμόν, τὸ δὲ 7 περιλαμβάνει τὰ στρατιωτικὰ κτίρια.

3) Τὸ Κεφάλ. 7, γενόμενον, ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω, 9, διηρέθη εἰς δύο, ὧν τὸ μὲν 9 διὰ τὴν Στρατιωτικὴν ἐκπαίδευσιν, τὸ δὲ 10 διὰ τὰ γραφικὰ ἔξοδα.

4) Τὸ κεφάλαιον 10, μετατραπὲν εἰς 13, συνεπείᾳ τῶν ἀνωτέρω, διηρέθη εἰς δύο, ἐξ ὧν τὸ μὲν περιέχει τοὺς μισθοὺς ἀργίας καὶ ἀπομάχων, τὸ δὲ 14 τὸν λόχον πυροσβεστῶν. Οὕτω δὲ τὰ κεφάλαια τοῦ εἰδικοῦ τούτου προϋπολογισμοῦ ἀπὸ 12 ηὐξήθησαν εἰς 16.

Γ'. τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργείου.

1) Τὸ κεφ. 1, περιέχον πρότερον δύο ἄρθρα, διηρέθη εἰς τέσσαρα, διακριθέντων ἐν αὐτοῖς τῶν μισθῶν ἀργίας ἀπὸ τοὺς τῆς ἐνεργείας.

2) Τὸ 6'. ἄρθρον τοῦ 3 κεφαλαίου διηρέθη εἰς δύο, ὁρισθέντων, τοῦ μὲν 6. διὰ γυμνὰν καὶ συντήρησιν ὅπλων, τοῦ δὲ γ'. διὰ πολεμεφόδια.

3) Ἀπὸ τὸ αὐτὸ κεφ. 3 ἀφῃρέθη τὸ τελευταῖον ἄρθρον, « Ναυπηγία, » ἀπαρτίσαν ἴδιον κεφάλαιον ὑπ' ἀριθ. 4.

4) Τὸ κεφ. 5, μετατραπὲν εἰς 6, ὡς ἐκ τῆς ἀνωτέρω δια-

ρέσεως, διηρέθη εἰς τόσα κεφάλαια, ὅσα ἄρθρα περιεῖχεν. Ἕκαστον δηλονότι ἄρθρον αὐτοῦ ἀπήρτισεν ἴδιον κεφάλαιον.

Τοιουτοτρόπως τὰ κεφάλαια τοῦ προϋπολογισμοῦ τούτου ἀπὸ 5 ηὐξήθησαν εἰς 12.

Δ'. Τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργείου.

1) Τὸ κεφ. 7 διηρέθη εἰς δύο, καὶ τὸ μὲν 7 περιέλαβε τὰ ταμεῖα, τὸ δὲ 8 τὰς οἰκονομικὰς ἐφορείας.

2) Τὸ κεφ. 12, μετατραπὲν συνεπείᾳ τῆς ἀνωτέρω διαιρέσεως εἰς 13, διηρέθη εἰς δύο, καὶ τὸ μὲν 13 περιέλαβε τὰ δημόσια νομίσματα ἀπὸ τῶν ἄρθρ. 1 ἕως 15, τὸ δὲ 14 κεφ. τὰ δημόσια κτήματα.

Ἑπομένως τὰ κεφάλαια τοῦ προϋπολογισμοῦ τούτου ἀπὸ 14 ηὐξήθησαν εἰς 16.

Ἐν ταῖς πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκθέσεσιν ἐμοῦ του καὶ τῶν λοιπῶν συναδέλφων μου, αἵτινες συνώδευσαν τὸν προκείμενον προϋπολογισμόν, καὶ τοὺς εἰδικοὺς καθ' ὑπουργεῖον προϋπολογισμούς, καὶ τῶν ὁποίων ἀντίτυπα ὑπάρχουσιν ὑπ' ὄψιν ὑμῶν, εὑρίσκετε ὅλους τοὺς λόγους τῶν ἐνεργειῶν καὶ πεποιθήσεών μας. Αὐτοὺς διεξερχόμενοι, Κύριοι, θέλετε μετ' εὐχαριστήσεως παρατηρήσει, ὅτι ἡ Κυβέρνησις, ἀπαύστως βαδίζουσα εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν ζωηροτέρων ἐπιθυμιῶν ὑμῶν τε καὶ τοῦ ἔθνους, δὲν ἀπομακρύνεται τῶν ἀρχῶν τῆς καλῶς ἐννοουμένης οἰκονομίας, ἐμπνεομένη ὑπὸ τῶν αὐτῶν, ὡς ὑμεῖς, αἰσθημάτων. Ἀναγνωρίζει καὶ συναισθάνεται τὸ μέγεθος καὶ τὴν σοβαρότητα τοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον τῇ εἶναι ἀνατεθειμένον, δηλαδὴ, τῆς προόδου καὶ τοῦ μεγαλείου τοῦ ἔθνους· ἀλλὰ δὲν ἀποθαρρύνεται, ἐπερειδομένη εἰς τὸν ἀκραιφνῆ πατριωτισμὸν καὶ τὴν σύνεσιν ὑμῶν, καὶ πεποιθυῖα, ὅτι δὲν θὰ παύσητε νὰ τῇ παρέχητε τὴν ἔμφρονα καὶ πατρικὴν συνδρομήν Σας, καὶ νὰ τὴν ἀξιοῦτε τῆς ἐμπιστοσύνης Σας, ἧς σπεύδει νὰ δείκνηται ἐπαξία διὰ τῶν πραγμάτων.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 11 Ἀπριλίου 1858.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον, περὶ κυρώσεως τῶν ἐσόδων τῆς χρήσεως 1859, ὅπως ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθη, ὑποβληθήτω εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθήτω ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 20 Φεβρουαρίου 1858.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1. Ἡ εἴσπραξις τῶν ἀμέσων καὶ ἐμμέσων φόρων, τῶν ἀπὸ δημόσια κτήματα καὶ νομίσματα προσόδων, καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν δημοσίων εἰσοδημάτων, ἅτινα εἰδικώτερον ἀπαριθμοῦνται εἰς τὸν συνημμένον γενικὸν πίνακα τῶν ἐσόδων, καὶ τὰ εἰς αὐτὸν προστεθειμένα ἀναλυτικὰ φύλλα, θέλει ἐνεργεῖσθαι διὰ τὸ ἔτος 1859 δυνάμει τῶν ὑπαρχόντων νόμων καὶ Διαταγμάτων, καὶ τῶν ἐκδοθησομένων περί τινων ἐσόδων νόμων.

Ἄρθρον 2. Τὰ ἔσοδα τῆς χρήσεως 1859 προϋπολογίζονται εἰς δραχμὰς δεκαεννέα ἑκατομμύρια, ἑπτακοσίας ἑξήκοντα τρεῖς χιλιάδας, ἐννεακοσίας ἑβδομήκοντα ἕξ, (ἀριθ. 19,763,976) κατὰ τὰ εἰδικώτερον ἐν τῷ τῶν ἐσόδων πίνακι ἐνδιαλαμβανόμενα.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον, περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1859, ὅπως παρὰ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθη, ὑποβληθήτω εἰς τὴν τοῦ Γερουσίαν ὑπὸ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθήτω ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 20 Φεβρουαρίου 1858.

Ο Θ Ω Ν.

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1. Τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1859 προσδιορίζονται εἰς δραχμὰς δέκα ἐννέα ἑκατομμύρια, τετρακοσίας πεντήκοντα μίαν χιλιάδας, πεντακοσίας τριάκοντα ἐννέα, καὶ λεπτὰ ὀγδοήκοντα ἑπτά, (ἀριθ. 19,451,539:87 λεπτά). Διὰ τὴν ποσότητα δὲ ταύτην χορηγοῦνται τῆς ὑπουργοῖς πιστώσεις, αἵτινες καταλογίζονται κατὰ τὸν συνημμένον γενικὸν πίνακα τῶν ἐξόδων. καὶ κατὰ κεφάλαια καὶ ἄρθρα τῶν εἰς αὐτὸν προσηρτημένων εἰδικῶν προϋπολογισμῶν τῶν ὑπουργείων, ὡς ἑρεξῆς·

Α.	Χρέος δημόσιον, ἤτοι εἰς προμήθειαν καὶ ἄλλα ἔξοδα τοῦ δανείου Ροδσχίλδ	Δρ.	50,376:22
	Εἰς χορηγήματα ναυτικῶν νήσων	»	200,000:
	Εἰς » » παλαιῶν ἀπαιτήσεων	»	8,370:
	Εἰς τόκους ἐγγυοδοσιῶν τῶν ὑπαλλήλ.	»	6,500:
	Εἰς συντάξεις	»	1,299,047:76
			1,564,293:98
Β'.	Εἰς Βασιλικὴν χορήγησιν	»	1,000,000:
Γ'.	Εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων	»	550,000:
			3,114,293:98
Δ'.	Εἰς τὴν γενικὴν ὑπηρεσίαν τῶν ὑπουργείων ἤτοι		
	Τοῦ Βασιλ. Οἴκου καὶ τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεων	Δρ.	671,350:
	Τῆς Δικαιοσύνης	»	1,402,266:02
	Τῶν Ἐσωτερικῶν	»	2,480,981:96
	Τῶν Ἐκκλησιαστ. κλπ	»	1,205,085:75
	Τῶν Στρατιωτικῶν	»	5,028,491:16
	Τῶν Ναυτικῶν	»	2,218,765:59
	Τῶν Οἰκονομικῶν	»	910,750:11
			13,917,702:89
			17,031,996:87
Ε'.	Εἰς ἔξοδα διοικήσεως, ἐπιστασίας καὶ εἰσπράξεως φόρων	Δρ.	1,879,543:
Ϛ'.	Εἰς διαφόρους πληρωμὰς	»	540,000:
	Τὸ ὅλον Δραχ.		19,451,539:87

Ἄρθρον 2. Τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ διαλαμβανόμενα ἔξοδα θέλουσι πληρωθῆ ἐκ τῶν κυρωθέντων ἐσόδων τῆς χρήσεως 1859, ἀναπληρούμενα ὡς πρὸς τὴν ἐτησίαν διαχείρισιν διὰ τῶν ὑπολοίπων τῶν προηνεστέρων χρήσεων, τὰ ὁποῖα δὲν διετέθησαν εἰς πληρωμὴν ἐξόδων τῶν ἐτῶν ἐκείνων.

Ἄρθρον 3. Ἐὰν ἄνευ ἐπεκτάσεως τῆς ὑπηρεσίας δὲν ἐξαρκέσωσι διὰ τὰ ἔξοδα τῆς χρήσεως 1859 αἱ διὰ τοῦ παρόντος νόμου χορηγούμεναι πιστώσεις, ἐπιτρέπεται νὰ δοθῶσι διὰ Β. Διαταγμάτων ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν ἀναπληρωτικαὶ πιστώσεις, ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, καὶ ἐπὶ τῶν ἑρεξῆς ἄρθρων··

Τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης.

Διὰ τροφὴν ὑποδίκων.
Δι' ἀποζημιώσεις μαρτύρων.
Δι' ἔξοδα μεταφορᾶς ὑποδίκων.
Δι' ἔξοδα ἐκτελέσεως θανατικῶν ἀποφάσεων.

Τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν.

Διὰ γενικὰ μέτρα ἀσφαλείας.
Διὰ τροφὴν καὶ διατήρησιν καταδίκων.

Τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν.

Διὰ ποσοστὰ ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων,
Διὰ δικαιώματα καὶ προμήθειας χαρτοσήμου.
Διὰ παραχωρήσεις εἰς τοὺς Δήμους ἐκ τῶν εἰσπράξεων τῶν φόρων ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ τῶν Οἰκοδομῶν.
Δι' ἔξοδα καλλιεργείας ἀλικῶν καὶ μετακομίσεως ἁλάτων.
Δι' ἐπιστροφὰς χρημάτων.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως ὑποβάλω εἰς τὴν Ὑμετέραν ἐπιψήφισιν τὸ παρὰ τῆς Βουλῆς ἐπιψηφισθὲν νομοσχέδιον περὶ καταργήσεως τοῦ ἐξαγωγικοῦ τέλους τῶν σιτηρῶν κτλ. ὁμοῦ μὲ ἀντίγραφον τῆς πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκθέσεώς μου, ἐκ τῆς ὁποίας πληροφορούμενοι τοὺς λόγους, οἵτινες προεκάλεσαν τὸ νομοσχέ-

δίων τοῦτο, δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι θέλετε ἐπισπεύσει καὶ ὑμεῖς νὰ τὸ ἐπιψηφίσητε.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 11 Ἀπριλίου 1858.

Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 5 Ἀπριλίου 1858.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1. Τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος τῶν σιτηρῶν καὶ τῶν ἀλεύρων καταργεῖται.

Ἄρθρον 2. Τὸ εἰσαγωγικὸν τέλος τῶν ἑπομένων εἰδῶν τροποποιεῖται, ὡς ἀκολούθως·

α') Βαρελλοσάνιδα (δοῦγαι) πρὸς κατασκευὴν βυκίων, τῶν ἄλλων μερῶν (ἤτοι πλὴν τοῦ Εὐξείνου καὶ τῆς Προποντίδος) παντὸς μεγέθους αἱ 100 λεπτὰ 60.

β') Χαρτίον τυπογραφικὸν καὶ γραφίματος ἐν γένει λευκὸν κυανοῦν κτλ. ἡ ὀκὰ λεπτὰ 12.

Ἄρθρον 3. Τὸ θειούχωμα ἐξαγόμενον τοῦ Κράτους ὑποβάλλεται εἰς ἐξαγωγικὸν τέλος λεπτῶν 15 τὸ καντάρι.

Ἄρθρον 4. Ἀκυροῦνται ὅλαι αἱ διατάξεις αἱ ἀντιβαίνουσαι εἰς τὸν παρόντα νόμον, ὅστις ἀποτελεῖ μέρος τοῦ Τελωνιακοῦ Κασμολογίου.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀκολούθως ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ χαρακτηρισμοῦ ὡς ἐθνικῆς τῆς ἀπὸ Κύμης εἰς τὸν ὁμώνυμον ὅρμον ἀγούσης ὁδοῦ, καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν ἔχοντα ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Οἱ γαιάνθρακες τῆς Κύμης, καθόσον ἐξορύττονται βαθύτερον παρουσιάζονται καλλιτέρας ποιότητος, καὶ ὅμως ἡ χρῆσις αὐτῶν εἰς κίνησιν τῶν ἀτμομηχανῶν καὶ εἰς οἰκιακὰς ἀνάγκας δὲν ἐξετάθη ἀναλόγως. Ἡ κυριωτέρα τούτου αἰτία εἶναι ἡ πάντοτε μεγάλη αὐτῶν τιμή, ὡς πρὸς τοὺς λιθάνθρακας τοῦ Neucastel τῆς Ἀγγλίας, τῶν ὁποίων ἡ ἐν Ἑλλάδι χρῆσις ἀποβαίνει συμφερωτέρα, ἂν καὶ ἐπιβαρύνεται μὲ ἔξοδα μεταφορᾶς τετραπλασιάζοντα τὴν εἰς τὸν τόπον τῆς ἐξορύξεώς των ἀξίαν. Ἡ Κυβέρνησις ἀσχολουμένη ἀνενδότως εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν εὐθηνοτέραν τὴν προμήθειαν τῶν ἐγχωρίων ἀνθράκων, καὶ ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὰς πολυειδεῖς ὠφελείας, αἵτινες θέλουν πηγάσει, εἴς τε τὸ δημόσιον καὶ τοὺς κατοίκους ἐκ τῆς γενικωτέρας αὐτῶν χρήσεως, νομίζει, ὅτι εἰς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου θέλει συντείνει τὰ μέγιστα ἡ κατασκευὴ ἁμαξωτῆς ὁδοῦ, ἀπὸ τοῦ ἀνθρακωρυχείου μέχρι τοῦ ὅρμου Κύμης, ὥστε ἡ μεταφορὰ τῶν γαιανθράκων ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς ἐξορύξεως μέχρι τοῦ τόπου τῆς ἐπιβιβάσεώς των νὰ γίνεται δι' ἁμαξῶν, καὶ νὰ παύσῃ ἡ διὰ φορτηγῶν ζώων μετακόμισις, ἥτις αὐξάνει πολὺ τῆς ὕλης τὴν πρώτην ἀξίαν, ἐφ' ᾧ καὶ συνέταξε τὸ προκείμενον νομοσχέδιον.

Ἡ ὁδὸς αὕτη συγκειται ἐκ δύο τμημάτων, ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἀπὸ Κύμης, πρωτευούσης τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας, εἰς τὸν ὁμώνυμον ὅρμον, ἥτις κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ περὶ ὁδοποιίας νόμου εἶναι ἐθνικὴ, ὡς συνδέουσα πρωτεύουσαν ἐπαρχίας μὲ λιμένα τοῦ Κράτους, καὶ ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἀπὸ Κύμης εἰς τὸ ἀνθρακωρυχεῖον, ἥτις δὲν δύναται νὰ ὑπαχθῇ εἰς οὐδεμίαν ἐκ τῶν τριῶν κατηγοριῶν τῶν ὁδῶν περὶ ὧν προβλέπει ὁ περὶ ὁδοποιίας νόμος· ἀλλ' ἐπειδὴ εἶναι προωρισμένη εἰς εἰδικὸν δημόσιον σκοπὸν, δὲν δύναται νὰ κατασκευασθῇ εἰμὴ διὰ δαπάνης τοῦ δημοσίου.

Ἐκ τοῦ διαγράμματος τῆς ὁδοῦ καὶ τοῦ ὑποθετικοῦ ὑπολογισμοῦ τῆς πρὸς κατασκευὴν αὐτῆς δαπάνης, συνάγεται, ὅτι τὸ ὅλικὸν μῆκος αὐτῆς θέλει εἶσθαι ἐκ σταδίων ἑπτά, καὶ ὅτι πρὸς

ἐκτέλεσιν τῶν μὲν τεχνικῶν ἐργασιῶν, περὶ ὧν διαλαμβάνει τὸ ἄρθρον 7 τοῦ περὶ ὁδοποιίας νόμου, ἐφ' ὅλου τοῦ μήκους τῆς ὁδοῦ, ἀπὸ τοῦ ἀνθρακωρυχείου μέχρι τοῦ ὅρμου Κύμης, ἀπαιτοῦνται ὡς ἔγγιστα δραχμαὶ εἴκοσι πέντε χιλιάδες ἀριθ. 25,000, εἰς τὰς ὁποίας συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ ἀξία τῶν ἁπλῶν ἔργων τοῦ τεμαχίου τῆς ἀπὸ Κύμης εἰς τὸ ἀνθρακωρυχεῖον ὁδοῦ ἐκτελεσθησομένων, ὡς εἴπομεν, διὰ δημοσίας δαπάνης. Τὰ ἁπλᾶ ἔργα τοῦ τεμαχίου τῆς ἀπὸ Κύμης εἰς τὸν λιμένα ὁδοῦ, ἀπαιτοῦσι, κατὰ τὸν γενόμενον ὑπολογισμόν, 15,000 ἡμερομίσθια προσωπικῆς ἐργασίας. Ταῦτα ὅμως ἐπιβαρύνουσι τοὺς δημότας τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας, διότι ἡ μεταξὺ τῶν δύο εἰρημένων σημείων ὁδὸς εἶναι κατὰ τὸν νόμον ἐθνική.

Εἰσάγων κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. τὸ προκείμενον νομοσχέδιον εἰς τὴν Γερουσίαν, παρακαλῶ αὐτὴν νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν ἐπιψήφισιν, διὰ νὰ δυνηθῇ ἡ Κυβέρνησις νὰ διατάξῃ τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν, καὶ φέρῃ τὸ ἔργον εἰς πέρας ὅσον τὸ δυνατὸν τὸ ταχύτερον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ἀπριλίου 1858.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς
Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς θέλει εἰσαχθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθῇ ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἀθήνησι τῇ 8 Ἀπριλίου 1858.

Ο Θ Ω Ν

Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1. Χαρακτηρίζεται ἐθνικὴ ὁδὸς κατὰ τὸν νόμον ΣΖ'. περὶ ὁδοποιίας, ἡ ἀπὸ τῆς πόλεως Κύμης, πρωτευούσης τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας, πρὸς τὸν λιμένα τῆς πόλεως ἄγουσα.

Ἄρθρον 2. Πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν τεχνικῶν ἐργασιῶν τῆς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναφερομένης ὁδοῦ, χορηγεῖται εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν πίστωσις ἐκ δραχ. εἴκοσι πέντε

χιλιάδων, ἀριθ. 25,000 καταλογισθησομένη ἐπὶ τοῦ Κεφ. Ζ'. ἀριθ. 2 τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς ἐνεστώσης χρήσεως τοῦ ὑπουργείου τούτου.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ ἐκτυπωθῇ καὶ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, τὰ δὲ τμήματα νὰ ἐκλέξωσιν ἐπιτροπὴν πρὸς ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Ἀνεγνώσθησαν μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως.

1) Ἔκθεσις τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐπιβολῆς τοπικῶν φόρων εἰς τὴν περιφέρειαν τῶν Δήμων τῆς νήσου Θήρας καὶ 2) ὁμοία τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ παρατάσεως τοῦ ἀπὸ 22 Σεπτεμβρίου 1856 νόμου ἀφορῶντος τὴν ἐπιβολὴν φόρου ἐπὶ τοῦ ἐξαγομένου οἴνου ἐκ τῆς νήσου Θήρας.

Καὶ ἀπεφασίσθη ἐπὶ μὲν τῆς πρώτης νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις τοῦ ὁποίου πραγματεύεται νομοσχεδίου ἐπὶ τὴν αὔριον, ἐπὶ δὲ τῆς δευτέρας νὰ ἐκτυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ αὕτη πρὸς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστάς, καὶ μετὰ 24 ὥρας ἀπὸ τῆς διανομῆς νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις τοῦ ἐν αὐτῇ μνημονευομένου Νομοσχεδίου.

Ἔχουσι δὲ ἀμφότεραι αἱ ἐκθέσεις αὗται ὡς ἕπεται·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Τὸ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Γερουσίας ὑποβληθὲν παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν νομοσχέδιον περὶ ἐπιβολῆς τοπικῶν φόρων εἰς τὴν περιφέρειαν τῶν τεσσάρων Δήμων τῆς νήσου Θήρας διεξελθοῦσα μετ' ἐπιστασίας ἡ ἐπιτροπή σας, καὶ θεωρήσασα ἰσχυροὺς τοὺς ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἀναφερομένους λόγους, ἐφ' ὧν στηρίζεται τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, παρεδέξατο τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ καὶ τὰ καθέκαστα, ὅπως ἔχουσι, καὶ συνίστησι τὴν παραδοχὴν των καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Νομίζει δὲ ἀναγκαῖον ἡ ἐπιτροπὴ νὰ συστήσῃ εἰς τὸν Κύριον ὑπουργὸν τὴν ἐπίτασιν παρομοίων ἔργων καὶ εἰς ἄλλα τοῦ Κράτους μέρη.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 11 Ἀπριλίου 1858.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Δ. Χατζίσκος, Ν. Ι. Μίξης,
Γ. Καρακατζάνης, Ν. Μαυρομιχάτης.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Τὸ παρὰ τοῦ Κυρίου Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑποβληθὲν Νομοσχέδιον περὶ παρατάσεως τοῦ ἀπὸ 22 Σεπτεμβρίου 1856 Νόμου περὶ ἐπιβολῆς φόρου ἐπὶ τοῦ ἐξαγομένου ἐκ τῆς Θήρας οἴνου ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἡ ἐπιτροπή σας.

Διὰ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου πρόκειται νὰ παραταθῇ ὁ διὰ τοῦ Νόμου τῆς 22 Σεπτεμβρίου 1856 ἐπιβληθεὶς φόρος εἴκοσι λεπτῶν ἐφ' ἑκάστης βαρέλλας οἴνου ἐξαγομένου ἐκ τῆς Νήσου Θήρας, μέχρις οὗ ἀναπληρωθῇ τὸ πρὸς τὸν ἐν Μασσαλίᾳ ἔμπορον Κύριον Ν. Ρέγγιον χρέος τῆς Νήσου ταύτης προερχόμενον ἐκ τῆς ἀγορᾶς σίτου ληφθέντος ἐν καιρῷ τῆς σιτοδίας κατὰ τὸ 1854 ἔτος, καὶ συνιστάμενον εἰς δραχ. 6425, 46/00, τὸ ὁποῖον ὁ Δῆμος Θήρας δὲν εἶναι εἰς κατάστασιν δι' ἄλλου μέσου νὰ πραγματοποιήσῃ.

Ἡ ἐπιτροπή σας ἀναγνωρίζουσα τὴν ἀνάγκην τῆς παρατάσεως τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος φορολογίας, καθότον πρόκειται νὰ ἀποδοθῇ δι' αὐτῆς ἓν χρέος τοῦ Δήμου Θήρας ἀναγνωρισμένον καὶ ὀφειλόμενον μάλιστα εἰς ἔμπορον ἀνήκοντα εἰς ξένον Κράτος, παραδέχεται κατὰ πλειοψηφίαν τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ καὶ τὰ καθέκαστα ὅπως ἔχουσι.

Ἓν δὲ μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ὁ Κύριος Κανελλόπουλος μειονοψηφῶν δὲν παραδέχεται τὸ Νομοσχέδιον διὰ τὸν λόγον ὅτι οἱ δύω Δῆμοι τῆς Νήσου συνεννοούμενοι μὲ τὸν Δῆμον Θήρας ἐπλήρωσαν τὸ ἀνάλογόν των ἐκ τοῦ ἀγορασθέντος σίτου κατὰ τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἐμπόρου πρὸς δραχ. ἕνδεκα τὸ κοιλὸν, ὁ δὲ τέταρτος ὅστις δὲν ἔλαβε μέρος εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ σίτου οὔτε ἔλαβεν ἐξ αὐτοῦ, θεωρεῖ ὅτι τὸ χρέος τοῦτο ἀνήκει ἀπ κλειστικῶς εἰς τὸν Δῆμον Θήρας, ὅστις καὶ πλειότερον σίτον ἔλαβε καὶ οὐδὲν ἐπλήρωσε· παρικτὸς δὲ τούτων τοιαύτη πρᾶξις τῶν Δημοτικῶν Συμβουλίων περὶ τούτου δὲν ὑπάρχει.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 11 Ἀπριλίου 1858.

Ἡ Ἐπιτροπή

Γ. Καρακατζάνης	Δ. Χατζῆσκος
Νικόλ. Ἰω. Μέξης	Δ. Κανελλόπουλος.

Ἑπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος:	Οἱ Γραμματεῖς
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ	Ἰω. Οἰκονόμου,
	Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 12 Ἀπριλίου 1858 ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 26 μελῶν, ὁ Πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας ἀναγνωσθέντα ὑπεγράφησαν.

Κατόπιν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς εἰσῆξε νομοσχέδιον μετὰ τῆς αἰτιολογικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως περὶ ἐπιβολῆς δημοτικοῦ τέλους ἐπὶ τῶν πλοίων Γαλαξειδίου πρὸς ἀνέγερσιν νεκροταφείου· ἀπεφασίσθη δὲ νὰ μὴ τυπωθῶσι καὶ διανεμηθῶσιν, ἔχοντα ὡς ἕπεται·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Εἰς τὴν πόλιν Γαλαξειδίου κατοικουμένην ἀπὸ 870 οἰκογενείας δὲν ὑπάρχει νεκροταφεῖον, καὶ ἐπικρατεῖ διὰ τοῦτο αὐτόθι ἡ παλαιὰ συνήθεια τοῦ νὰ γίνωνται αἱ ἐνταφιάσεις ἐν τοῖς περιβόλοις τῶν Ναῶν ἐναντίων τῶν ὁρισμῶν τοῦ ἀπὸ 28 Μαρτίου 1834 Β Διατάγματος. Καὶ ἐλήφθη μὲν πρὸ πολλοῦ φροντὶς περὶ ἀνεγέρσεως τοιούτου καταστήματος, ἀλλὰ τὰ μέσα τοῦ Δήμου Γαλαξειδίου δὲν ἐπήρκεσαν μέχρι τοῦδε, οὔτε εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τοῦτο, διότι καὶ οἱ τακτικοὶ πόροι τοῦ Δήμου τούτου καὶ οἱ δυνάμει τοῦ ἀπὸ 22 Δεκεμβρίου 1847 ΣΠ'. νόμου ἐπιβαλλόμενοι εἰς τὸν Δῆμον κατ' ἐπέκτασιν δασμοὶ μόλις ἐπαρκοῦσιν εἰς τὰς ἀναποφεύκτους δαπάνας του. Εἰς δὲ τῶν δημοτῶν Γαλαξειδίου ὁ Δημήτριος Ν. Μακρῆς ἐδωρήσατο εἰς τὸν Δῆμον γῆπεδον ἐκτάσεως μέτρων 6315 ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ γίνῃ ἐπ' αὐτοῦ ἐν διαστήματι δύο ἐτῶν τὸ νεκροταφεῖον, καὶ ἐν περιπτώσει ἐναντίᾳ νὰ τῷ ἀποδοθῇ κατ' ἐκτίμησιν τοῦ γηπέδου ἡ ἀξία. Ἀλλ' ὁ Δῆμος οὐχ ἧττον δὲν δύναται, ὡς προέρημεν, νὰ καταβάλλῃ τ' ἀπαιτούμενα πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ περὶ οὗ πρόκειται καταστήματος ἔξοδα. Ἐντεῦθεν ὁρμώμενον τὸ δημοτικὸν Συμβούλιον ἐζήτησατο νὰ ἐπιβληθῇ ἐφ' ἅπαξ τέλος ἐπὶ τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸν λιμένα Γαλαξειδίου πλοίων ἀνὰ εἴκοσι λεπτὰ κατὰ τόνον ὅπως πορισθῶσιν ἐκ τούτου τὰ πρὸς κατασκευὴν τοῦ νεκροταφείου μέσα.

Τὸ ἐκ τοῦ τέλους τούτου εἰσπραχθησόμενον ὑπολογίζεται εἰς δραχμὰς 5671:60|00· τὸ δὲ διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ νεκροταφείου καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ ναϊδίου εἰς δραχμὰς 7,200· τὸ ἐλλεῖπον δὲ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ τελευταίου ποσοῦ θέλει ἀνα-

πληρωθῇ ἐκ τῶν ναυπηγηθέντων ἤδη τριάκοντα νέων πλοίων καὶ ἄλλων ναυπηγηθησομένων καὶ ἐκ τῆς περιουσίας ναυπηγείων καὶ χρεοπωλείων, τὰ ὁποῖα προτίθεται ὁ Δῆμος νὰ ἀνεγείρῃ.

Τὸ προκείμενον τέλος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ οὔτε βαρὺ οὔτε ἄδικον πρὸς τοὺς πλοιάρχους Γαλαξειδίου, διότι ἐν ᾧ ὅλαι αἱ ἄλλαι τάξεις, οἷον οἱ βιομήχανοι, οἱ γεωργοί, οἱ ποιμένες, φορολογοῦνται δυνάμει τοῦ νόμου, καὶ συνεισφέρουσι πρὸς συντήρησιν τοῦ Δήμου, οἱ πλοίαρχοι, οἵτινες εἶναι κάτοικοι τῆς πόλεως ἐχούσης ἰδίως τοῦ νεκροταφείου τὴν ἀνάγκην δὲν συνεισφέρουσιν εἰς τὰ κοινὰ βάρη, ὡς αἱ λοιπαὶ τάξεις, ὡς ἐκ τοῦ ναυτιλιακοῦ ἐπαγγέλματος. Ἐπειδὴ ὅθεν ἡ ἐπιβολὴ τοῦ προκειμένου τέλους πρὸς τὸν εἰρημένον σκοπὸν θεωρεῖται ἀρκούντως αἰτιολογημένη διὰ τοὺς προεκτεθέντας λόγους, λαμβάνω διὰ ταῦτα τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. τὸ προσῆκον ἐπὶ τούτῳ νομοσχέδιον εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Γερουσίας.

Ἀθήνησι τῇ 12 Ἀπριλίου 1858.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς
Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.»

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ Θ ΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς θέλει εἰσαχθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 23 Δεκεμβρίου 1858.

Ο Θ Ω Ν

Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1. Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Δῆμον Γαλαξειδίου νὰ ἐπιβάλῃ καὶ εἰσπράξῃ ἐφ' ἅπαξ ἐφ' ὅλων τῶν εἰς τὸν λιμένα Γαλαξειδίου ἀνηκόντων πλοίων τέλος εἴκοσι λεπτὰ κατὰ τόνον.

Ἄρθρον 2. Τὰ εἰσπραχθησόμενα χρήματα θέλουν δαπανηθῆ ἀποκλειστικῶς πρὸς ἀνέγερσιν νεκροταφείου ἐν τῇ πόλει Γαλαξειδίου.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ὁ δὲ Κύριος Πρόεδρος ἀπήγγειλεν ὡς ἀντικείμενον σημερινῆς συνεδριάσεως τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐπιβολῆς τοπικοῦ φόρου ἐπὶ τῶν τεσσάρων δήμων τῆς νήσου Θήρας. Ἀναγνωσθέντος δὲ τούτου μετὰ τῆς αἰτιολογικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς εἶπε.

Τῷ ὄντι, κύριοι, τὸ προκείμενον νομοσχέδιον εἶναι ἐκ τῶν ὠφελιμωτέρων καὶ καλλιτέρων, διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἐπιτροπή σας, τῆς ὁποίας ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὦμαι μέλος, συνίστησιν αὐτὸ εἰς τὴν ἐπιψήφισίν σας. Παρόμοια νομοσχέδια εἰσήχθησαν καὶ ἐπεψηφίσθησαν κατὰ καιροὺς πολλὰ, καὶ ὁσάκις παρουσιάζετο νομοσχέδιον πρὸς βελτίωσιν οἱουδήποτε μέρους τῆς Ἑλλάδος, ἐνδομύχως ἐπάθαινον ὑπὸ δύο τινῶν αἰσθημάτων· πρῶτον ὑπὸ τοῦ αἰσθήματος τῆς εὐχαριστήσεως τοῦ νὰ δώσω τὴν ψῆφόν μου ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ ταχύτερον, καὶ δεύτερον ὑπὸ τῆς ζηλοτυπίας, διότι δὲν ἔβλεπον νὰ παρουσιάζηται νομοσχέδιον καὶ διὰ τὴν ἐπαρχίαν, εἰς ἣν ἀνήκω, καὶ τὰ γειτνιάζοντα αὐτῆς μέρη, ἅπερ γνωρίζω ἐκ τοῦ πλησίον, ὅτι εὑρίσκονται εἰς τὰς αὐτὰς ἀνάγκας. Δὲν ἔλαβα δὲ τὸν λόγον ἄλλοτε ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, διότι ἤλπιζον, ὅτι πᾶς ὑπουργὸς ὑπὸ παρομοίων αἰσθημάτων βελτιώσεως ἐμπνεόμενος, ἀφοῦ κατορθώσῃ νὰ πραγματοποιήσῃ τὰς εὐχὰς καὶ τὰς πρώτας αὐτοῦ ἀδυναμίας, θὰ προῆρχετο βεβαίως ἐπὶ τῆς βελτιώσεως καὶ τῶν λοιπῶν μερῶν· τὰ αἴτια δὲ, ἅτινα μὲ ἔκαμον νὰ μὴ φέρω τὸν λόγον ἐπ' αὐτοῦ, ἦσαν τὸ νὰ μὴν παρεξηγηθῶ, ὅτι ἐμπνέομαι ἀπὸ τετριμμένας ἰδέας, ἐπαρχιακὰς ἢ τμηματικὰς, ἀλλὰ βλέπω, ὅτι ὑπατεύθην, διότι πρὶν ἢ ὁ εἷς ὑπουργὸς ἐκπληρώσῃ τὰς εὐχὰς καὶ τὰς ἀδυναμίας του, ἐπῆρχετο ἕτερος ὑπὸ τῶν αὐτῶν διαθέσεων ἐμπνεόμενος.

Διὰ τῶν ὀλίγων τούτων λέξεων, δὲν ἔχομαι, κύριοι, νὰ κατηγορήσω τινὰ, ἀλλ' ἐκφράζω παράπονα, καὶ ἐννοῶ ἤδη ὅτι ματαιοπονία ἦσαν αἵ τε ἐλπίδες μου περὶ τῆς διαθέσεως τῶν ὑπουργῶν καὶ οἱ φόβοι μου μὴν ἤθελέ ποτε καὶ παρεξηγηθῶ, διότι, ἂν ἐγὼ ἀνεχαιτιζόμην νὰ ἐκφράσω λέξεις, ἄλλοι ἔρχονται μὲ πράγματα ἐπενεγκόντες ὠφελείας καὶ βελτιώσεις εἰς ὅσα μέρη γνωρίζουσιν ἐκ τοῦ πλησίον καὶ εἰς ἐκεῖνα τῶν πρώτων

συμπαθειῶν των. Ἂς μοὶ ἐπιτραπῇ λοιπόν, καίτοι μὴ παρόντος τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, νὰ παρατηρήσω, ὅτι ὅσῳ σήμερον εἶμαι πρόθυμος ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου, τοσοῦτον λέγω, ὅτι πρέπει νὰ ἐπεκταθῶσι τὰ εὐεργετήματα καὶ εἰς τὰ λοιπὰ μέρη.

Ἕκαστος Γερουσιαστὴς ἐμπνέεται ἀπὸ γενικὰ αἰσθήματα καὶ ὀφείλει νὰ ἦναι τοιοῦτος, οὐχ ἧττον ἀνήκει εἰς μίαν ἐπαρχίαν, εἰς ἓν τμῆμα, καὶ δύναται νὰ ἐξεύρῃ κάλλιον παντὸς ἄλλου τὰς ἀνάγκας τῶν μερῶν ἐκείνων ἐκ τοῦ πλησίον· ὁ λόγος εἶναι περὶ λιμένων, καὶ γνωρίζω, ὅτι ἡ Κυβέρνησις συνέβαλεν ἀλλαχοῦ καὶ συντρέχει ὁλονέν μὲ ἀρκετὰ χρήματα ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου· ἂς ἐξετάσωμεν δὲ τι ἐγένετο καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων μερῶν, ἰδίως εἰς τὴν στερεὰν Ἑλλάδα. Τὸ Μεσολόγγιον, τὸ ὁποῖον ὑπῆρξεν ἐπίσημον καὶ θὰ καθίξῃ τὰς ἐπισημοτέρας στήλας τῆς νέας ἡμῶν ἱστορίας, δὲν ἐνθυμοῦμαι νὰ καθῆξε μέχρι τοῦδε οὔτε παράγραφον εἰς τὰ πρακτικὰ τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων, ὑπὲρ τῶν λιμένων του φέρων καὶ προκυμαιῶν. Τὸ Ἀμφιλαχικὸν Ἄργος, ἡ Βόνιτσα, Ναύπακτος Γαλαξείδιον, Ἀμφισσα καὶ ἡ Στυλὶς περὶ ὅλων τούτων μέχρι σήμερον οὐδεμία ἐλήφθη φροντίς. Περὶ δὲ τοῦ λιμένος τῆς Στυλίδος, ὅτις εἶναι ὁ μόνος τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος λιμὴν ἐν τῷ Λαμιακῷ κόλπῳ, καὶ παρ' οὗ ἐξέρχονται τὰ προϊόντα τῆς Φθιώτιδος, ἅτις δίδει ἓν σχεδὸν ἑκατομμύριον φόρων εἰς τὸ δημόσιον, περὶ αὐτοῦ, λέγω, τοῦ λιμένος οὐδεὶς λόγος βελτιώσεως ἐγένετο. Ἂν λοιπὸν τὸ ὑπουργεῖον ἐμπνέεται ἀπὸ γενικὰς ἰδέας τοῦ νὰ συνδράμῃ τὰ δημόσια ἔργα πρὸς βελτίωσιν τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ Κράτους, συνιστῶ καὶ ἐγὼ τοὺς ἄνω ῥηθέντας λιμένας ὑπὸ σπουδαίαν καὶ σοβαρὰν ἐποψιν, καθόσον ἡ συνδρομὴ τῆς Κυβερνήσεως πρέπει νὰ ἦναι γενικὴ καὶ εἶναι καλὸν ν' ἀποφεύγῃ αὕτη ὅσῳ τὸ δυνατὸν τὴν παράτασιν τῶν παραπόνων τούτων.

Εἰς ταῦτα ἐν ἐλλείψει τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ ἀπήντησεν ὁ τῆς Δικαιοσύνης, ὅτι ἐπειδὴ καὶ ὁ προλαλήσας ἔντιμος Γερουσιαστὴς δὲν ἀντέλεξε κατὰ τοῦ νομοσχεδίου, καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ τὸ ὑποστηρίζῃ, θέλει φροντίσει νὰ διαβιβάσῃ μόνον πιστῶς τὰς παρατηρήσεις καὶ τὰς γενομένας συστάσεις.

Ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου τεθεῖσα εἰς ψηφοφορίαν, δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων **26** ἤτοι παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ν. Πρασσακάκη καὶ Γρηγοριάδη κατὰ τὸ ὧδε συνταγμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐπιβολῆς τοπικοῦ φόρου εἰς τοὺς τέσσαρας δήμους τῆς Νήσου Θήρας.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ἀδάμ. Δούκας	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώντης	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Ἀναγνώστης Μαναρχίδης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης		Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας	
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Σταΐκος	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ν	Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Παναγ. Αἰδωρίκης	Ν
Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης		Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης		Κωνστ. Προβιλέγιος	
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης	Ν	Σπῦρος Μῖλιος	
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Ῥήγας Παλαμίδης	
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν	Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης	

Ἀναγνωσθέντα καὶ τὰ ἄρθρα **1, 2, 3, 4, 5** καὶ **6** ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας.

Καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ ψηφοφορηθὲν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὸν ὡς εἶχε διὰ ψήφων **26** ἤτοι παμψηφεί ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐπιβολῆς τοπικῶν φόρων εἰς τοὺς τέσσαρας Δήμους τῆς Νήσου Θήρας.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώντης	Ν	Τάτζης Μαγγίνας	Ν

Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Χαράλ. Παπαπολίτης		Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Μ. Α. Καΐρης	N
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	
Σπυρ. Τρικούπης		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	N
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Δημήτρ. Πλαπούτας	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N	Ἰωάννης Στάϊκος	
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	N	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Γεώργιος Ψύλλας	N	Δημήτριος Χατσίσκος	N
Ἰωάννης Θεοτόκης		Δημήτριος Χρηστίδης	N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N	Νικόλ. Μαυρομμάτης	N
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	N
Γεώργιος Δαρειώτης		Παναγ. Λιδωρίκης	N
Γ. Παπαηλιόπουλος	N	Γεώρ. Δυοβουνιώτης	N
Δημήτριος Βούλγαρης	N	Κωνστ. Προβιλέγιος	
Γκίκας Καρακατζάνης	N	Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	N	Σπῦρος Μίλιος	
Ἀδάμ Δούκας	N	Ῥήγας Παλαμίδης	
Δῆμος Κανελλόπουλος	N	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	

Κατόπιν ὁ Κ. Πρόεδρος τῇ συγκαταθέσει τοῦ Σώματος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος,
Α. ΜΟΝΑΡΧ ΔΙΙΣ.

Οἱ Γραμματεῖς.
Ἰω. Οἰκονόμου
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ
Τῆς 14 Ἀπριλίου 1858 ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν, παρόντων 28 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀνεγνώσθησαν μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως δύω ἐκθέσεις τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων 1) περὶ καταργήσεως τοῦ ἐξαγωγικοῦ τέλους τῶν σιτηρῶν, καὶ 2) περὶ χαρακτηρισμοῦ ὡς ἐθνικῆς τῆς ἀπὸ Κύμης εἰς τὸν ὁμώνυμον ὅρμον ἀγούσης ὁδοῦ, ἔχουσαι ὡς ἑπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριε!

Τὸ παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ καταργήσεως τοῦ ἐξαγωγικοῦ τέλους τῶν σιτηρῶν κλπ. λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν ἡ ἐπιτροπή σας καὶ εὑροῦσα ἰσχυροὺς τοὺς ὑπαγορεύσαντας τὴν σύνταξιν αὐτοῦ λόγους, οἵτινες ἀναφέρονται εἰς τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, παρεδέξατο τὸ νομοσχέδιον αὐτό, ὅπως ἔχει, καὶ συνίστησι τὴν παραδοχήν του καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 14 Ἀπριλίου 1858.

Ἡ Ἐπιτροπή.

Ἀθ. Γρηγοριάδης, Σ. Καλογερόπουλος,
Α. Μαυρομιχάλης, Ἀδὰμ Δούκας.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Γερουσίας ὑποβληθὲν παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν νομοσχέδιον περὶ χαρακτηρισμοῦ ὡς ἐθνικῆς τῆς ἀπὸ τῆς πόλεως Κύμης εἰς τὸν ὁμώνυμον ὅρμον ἀγούσης ὁδοῦ, καὶ εὑροῦσα ἰσχυροὺς τοὺς ὑποστηρίζοντας αὐτὸ λόγους, οἵτινες ἐκτίθενται εἰς τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, παρεδέξατο αὐτό, ὅπως ἔχει, καὶ συνίστησι τὴν παραδοχήν του καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἀθῆναι τὴν 14 Ἀπριλίου 1858.

Ἡ Ἐπιτροπή.

Ἀθ. Γρηγοριάδης, Σ. Καλογερόπουλος,
Α. Μαυρομιχάλης, Ἀδὰμ Δούκας.

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ συζητηθῶσι τὰ περὶ ὧν αἵδε πραγματεύονται νομοσχέδια ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἄνευ τῆς ἐκτυπώσεως αὐτῶν.

Ἀναγγείλαντος ὕστερον τοῦ Κ. Προέδρου ὡς ἀντικειμένου τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὴν συζήτησιν τῶν νομοσχεδίων 1) περὶ παρατάσεως τοῦ ἀπὸ 22 Σεπτεμβρίου 1856 ΤΕΒ'. νόμου περὶ ἐπιβολῆς φόρου ἐπὶ τοῦ ἐξαγομένου ἐκ τῆς Θήρας οἴνου, καὶ 2) περὶ ἐπιβολῆς φόρου ἐπὶ τῶν πλοίων Γαλαξιδίου πρὸς ἀνέγερσιν νεκροταφείου, ἀνεγνώσθη τὸ πρῶτον νομοσχέδιον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Κανελλόπουλος παρέδωκε

τὴν ἀκόλουθον τροπολογίαν. « Εἰς ἀπότισιν τοῦ χρέους τῶν Δήμων Θήρας, Καλλίστης καὶ Ἐμπορείου πρὸς τὸν ἐν Μασσαλίᾳ ἔμπορον Κ. Ῥέγγιον διὰ τὸν κρατηθέντα σῖτον τὴν Μάρτιον 1854 εἰς δραχ. 6425 ἐπιβάλλεται φόρος κατ' ἀναλογίαν εἰς τὰς ἀμπέλους τοῦ δήμου Θήρας πρὸς 4 τοῖς 0|0 ἐπὶ τοῦ κατὰ στρέμμα πληρωνομένου ἐτησίου φόρου εἰς τὸ δημότιον τοῦ ὁποίου ἡ εἰσπραξις ἀνατίθεται εἰς τὸ ἐπαρχιακὸν ταμεῖον Θήρας. » Μετὰ δὲ τοῦτο προσέθηκεν ὅτι δὲν παραδέχεται τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ καθέκαστα τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους 1) διότι τὸν σῖτον, περὶ οὗ ὁ λόγος, ἔλαβον μόνον οἱ τρεῖς δῆμοι Θήρας, Καλλίστης καὶ Ἐμπορείου, καὶ οὐχὶ ὁ τέταρτος δῆμος Οἴας· 2) διότι ἀφοῦ ἐπὶ τῶν τριῶν τούτων δήμων ἡ διανομὴ ἐγένετο ἀναλογως, ὁ δῆμος Θήρας ἔλαβε περιπλέον καὶ τὸ ἀναλογοῦν μέρος εἰς τὸν τέταρτον δῆμον Οἴας· 3) διότι ἡ ὀφειλὴ συνίστατο κατ' ἀρχὰς εἰς δραχ. 8,119 καὶ 24|00, ἐνῷ ἤδη συμποσοῦται εἰς δρ. 13,728 καὶ 13|00· 4) διότι ἀφοῦ οἱ δύο δῆμοι ἐπλήρωσαν τὸ ἀνάλογον μέρος τοῦ ληφθέντος σίτου, ἐφορολογήθησαν προσέτι καὶ διὰ τὴν ἐπενεχθεῖσαν ζημίαν, καθὼς καὶ ὁ τέταρτος τῆς Οἴας, ὁ ὁποῖος δὲν ἔλαβε τίποτε· ἐπειδὴ τὸ τοιοῦτον δὲν εἶναι δίκαιον, ἐπειδὴ οὐδεμία ἐπαρχιακὴ γνωμοδότησις ὑπάρχει, μόνη δὲ ἡ ἀπόφασις ἑνὸς τῶν δημοτικῶν συμβουλίων δὲν δύναται νὰ ἰσχύσῃ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν δήμων, διὰ ταῦτα εἶμαι ἐναντίος τῆς ἀρχῆς καὶ τῶν καθέκαστα τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ὅλοι οἱ λόγοι, οἵτινες ὑπὸ τοῦ προλαλήσαντος νῦν ἐρρέθησαν, ἀφοροῦσι κυρίως τὸν πέρυσιν εἰσαχθέντα καὶ ἐπιψηφισθέντα νόμον, τοῦ ὁποίου προτείνεται ἤδη ἡ παράτασις· εἰσὶ δὲ γνωστοὶ οἱ λόγοι, οἵτινες ἀφ' ἑνὸς μὲν μᾶς παρεκίνησαν νὰ εἴμεθα τότε ἐναντίοι, διότι κἀγὼ ἐπρόσβευον πέρυσι τὴν ἀντίθετον ἰδέαν, καὶ οἵτινες ἀφ' ἑτέρου ὑπηγόρευσαν εἰς ἀμφότερα τὰ Νομοθετικὰ Σώματα νὰ παραδεχθῶσι τὸν προκείμενον νόμον, ὅπως εἶχε, καὶ διὰ τοῦτο εἰς ἀπάντησιν λέγω, ὅτι τὸ προκείμενον νομοσχέδιον δὲν εἶναι νέον, ἀφορᾷ τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἰσχύος τοῦ πρώτου ἐκείνου νόμου ὅπως ἔχει, καὶ δὲν φέρει καμμίαν καινοτομίαν· τότε μόνον ἠδυνάμην νὰ εὑρεθῶ ἐναντίος εἰς τὸν ἑαυτόν μου, κατὰ τὴν γνώμην τινῶν, ὅταν προέκειτο περὶ τινος ἄλλου νέου μὲν νομοσχεδίου στηριζομένου δὲ ἐπὶ τῶν αὐτῶν βάσεων· ἤδη δὲν πρόκειται εἰμὴ περὶ ἔργου συναφοῦς οἰκοδομηθέντος, οὕτως εἰπεῖν, μέχρι τῆς στέγης, καὶ ἀπαιτοῦντος ἤδη τὴν ὀροφὴν πρὸς ἐντελῆ ἀποπεράτωσιν· ἐὰν ἐν αὐτῷ ἤθελον

θέσει ἄλλας βάσεις, ἤθελον δείξει ἐλάχιστον σεβασμὸν εἰς τὰς ἀποφάσεις τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων· ἀπ' ἐναντίας δέ, ὡς νῦν ὑπουργός, σεβόμενος τὴν πλειονοψηφίαν τῆς Γερουσίας συνεμορφώθην μὲ τὴν ἀπόφασίν της καὶ δὲν ἠθέλησα νὰ ἔλθω εἰς ἀντίκρουσιν πρὸς τὰ Βουλευτικὰ Σώματα. Εἶπεν ὁ προλαλήσας ὅτι ὁ τέταρτος Δῆμος Οἴας δὲν ἔλαβε σῖτον, καὶ ἐν τοσούτῳ ὑπεχρεώθη καὶ ὑποχρεοῦται πρὸς πληρωμὴν τοῦ ἀναλόγου μέρους του ἔκ τε τοῦ ἀντιτίμου καὶ τῆς ζημίας· ἀλλὰ τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ἄλλως· τὰ Δημοτικὰ συμβούλια τῶν τριῶν Δήμων Θήρας, Καλλίστης καὶ Ἐμπορείου ἐγνωμοδότησαν ὑπὲρ τῆς παραλαβῆς τοῦ σίτου, ὁ δὲ τέταρτος Δῆμος Οἴας δὲν συνεφώνησε πρὸς τοῦτο· ἐν τούτοις ἐγένετο ἡ παρεμπόδισις τοῦ πλοίου, ἐξεφορτώθη ὁ ἐν αὐτῷ σῖτος· ἕκαστος τῶν Δήμων ἔλαβε τὸ ἀναλογοῦν μέρος, τὸ δὲ περιπλέον συνιστάμενον εἰς κοιλὰ 1500 προσδιωρίσθη εἰς λογαριασμὸν τοῦ Δήμου Οἴας, καὶ τούτου μὴ παραδεχθέντος τὴν τοιαύτην προσφοράν, ἔμεινεν εἰς τὸν Δῆμον Θήρας· ἀκολούθως οἱ λαβόντες τὸ μέρος των τρεῖς Δῆμοι ἐσκέφθησαν καὶ περὶ τῆς καταλλήλου τιμῆς τοῦ σίτου, καὶ ἀπεφάσισαν ὡς τοιαύτην τὴν τρέχουσαν ἐν τῷ τόπῳ καὶ ἐν τῇ νήσῳ Θήρας· ἀλλ' ἐπομένως ὑπεχρεώθησαν νὰ πληρώσωσι τὴν τοῦ σίτου τιμὴν ὅπως ὑφίστατο τότε ἐν Μασσαλίᾳ, τόπον πρὸς ὃν ἦτο ὡρισμένη ἡ ἐκφόρτωσις· ἐν τούτοις τὰ 1600 κοιλὰ ἔμειναν διαθέσιμα· ἡ τιμὴ αὐτῶν μετ' ὀλίγον κατεβιβάσθη, ὥστε ἐπωλήθησαν εἰς μεγίστην ὑποτίμησιν· τοιουτοτρόπως οἱ διανεμηθέντες μεταξὺ των τὸν σῖτον τρεῖς Δῆμοι ἐπλήρωσαν τὸ ὁποῖον ἔλαβον μέρος εἰς τὴν τιμὴν ἣν ὑπελόγισαν, ἀλλ' οὗτοι ὡς μὴ ἔμποροι δὲν ἐγνώριζον νὰ ὑπολογίσωσι τοὺς τόκους, τὸν ναῦλον τοῦ πλοίου καὶ τὸ προερχόμενον περιπλέον ἐκ τῆς τιμῆς Μασσαλίας παραβαλλόμενον πρὸς τὴν τιμὴν τῆς νήσου Θήρας· ὅλα ταῦτα ἀπαρτίζουσι τὴν φαινομένην ἤδη αὔξησιν τοῦ ἀρχικοῦ ποσοῦ ἐκ δραχ. 5,608· ἐὰν ἤδη μὲ ἐρωτήσητε οἱ δύο Δῆμοι Καλλίστης καὶ Ἐμπορείου ὀφείλουσι νὰ πληρώσωσι διὰ τὸ περιπλέον τοῦτο ποσὸν τῆς τε ζημίας, τῶν τόκων καὶ τοῦ ναύλου; ἀποκρίνομαι ὅτι πᾶσα ἑταιρία, οἷα λογίζεται καὶ ἡ μεταξὺ τῶν τριῶν τούτων Δήμων διὰ συμφωνίας συσταθεῖσα διὰ τὴν παρεμπόδισιν καὶ διανομὴν τοῦ σίτου, εἶναι ὑπόχρεως εἰς τὰς ζημίας ὅπως ἔχει δικαίωμα καὶ εἰς τὰ κέρδη, καὶ κατὰ συνέπειαν οἱ Δῆμοι Καλλίστης καὶ Ἐμπορείου ὀφείλουσιν οὕτω νὰ καταθέσωσι τὸ ἀνάλογόν των· μένει προσέτι νὰ ἐξετάσωμεν ἂν ὁ τέταρτος Δῆμος τῆς Οἴας, εἰσαλόμενος εἰς ἄλλην θέσιν, ὀφείλει νὰ λάβῃ

μέρος εἰς τὴν πληρωμήν· ὅλοι ἐνθυμεῖσθε τοὺς λόγους οἵτινες ὑπηγόρευσαν πέρυσι τὴν παραδοχὴν τοῦ παρατεινομένου ἤδη νόμου· ὅλοι ἠκούσατε τότε τινὰ εἰπόντα πρὸς τοὺς ἄλλους ὅτι ἡ σιτοδεία ἐπαπειλοῦσε τὸν τόπον, ὅτι ἡ ἄρνησις τοῦ ἑνὸς Δήμου δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ δεκτὴ ἀπέναντι τῆς γνώμης καὶ τῆς ἀποφάσεως τῶν τριῶν, καὶ ὅτι ἡ παρεμπόδισις τοῦ πλοίου καὶ ἡ διανομὴ τοῦ σίτου, ἐπηρέασε καὶ τὴν κατάστασιν τοῦ δήμου ἐκείνου, καὶ ἀπειλάκρυνεν ἐξ αὐτοῦ πάντα κίνδυνον· ἐπὶ τῇ βάσει τῶν λόγων τούτων ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὸν νόμον ἐκεῖνον, εὐχηθεῖσα μόνον τοῦ νὰ ἔλθῃ ἡ Κυβέρνησις ἄλλως πως εἰς βοήθειαν τοῦ Δήμου Οἴας πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ ποσοῦ, ὅπερ ὑπεχρεώθη νὰ πληρώσῃ ὡς ἐκ τῶν περιστάσεων.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας.

Πρὶν ἢ φέρω τὸν λόγον ἐπὶ τῆς τροπολογίας, ἥτις παρουσιάσθη ἤδη ὑπὸ τοῦ πρώτου λαλήσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ, ἔρχομαι νὰ ἐξετάσω πρῶτον τὰ ἀφορῶντα τὸν λογαριασμὸν τοῦ ἐμπόρου Κ. Ν. Ῥέγγιου, καὶ λέγω ὅτι ὁ ἔμπορος οὗτος τῆς Μασσαλίας δὲν παρεδέχθη τὴν ὑπὸ τῶν Δήμων ὑπολογισθεῖσαν τρέχουσαν τιμὴν τοῦ σίτου ἐν τῇ νήσῳ Θήρᾳ ἀναβαίνουσαν εἰς δραχμὰς 8 1|2 ἕκαστον κοιλόν, ἀλλ' ὑπελόγισε τὴν τρέχουσαν τιμὴν ἐν Μασσαλίᾳ ἀναβαίνουσαν εἰς δραχμὰς ἑνδεκα· τὸν ὑπολογισμὸν τοῦτον ἔπραξε δικαίῳ τῷ λόγῳ, διότι ἡ Μασσαλία ἦτο τὸ προσδιωρισμένον μέρος διά τε τὴν ἐκφόρτωσιν καὶ τὴν πώλησιν τοῦ ληφθέντος σίτου· ὡσαύτως ὑπελόγισεν εἰς βάρος τῶν ῥηθέντων Δήμων καὶ ναῦλον πλοίου μέχρι Μασσαλίας, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ἀλλὰ τὸν τοιοῦτον καταλογισμὸν ἔπραξεν ἀδίκως, διότι ἀροῦ ὑπειλό ισε καὶ κατελόγισεν εἰς βάρος τῶν ῥηθέντων Δήμων τὴν τιμὴν τοῦ σίτου πρὸς 11 δραχμὰς ἕκαστον κοιλόν, ὅπως δηλονότι ἐτιμᾶτο τότε ἐν Μασσαλίᾳ, ἔπεται ὅτι εἰς τὸν καταλογισμὸν τοῦτον ἐμπεριέχεται καὶ ὁ ναῦλος διότι ἐμπεριλαμβάνεται εἰς τὴν τιμὴν τῶν δραχμῶν ἑνδεκα, ἐπέκεινα τῆς ὁποίας δὲν ἠδύνατο νὰ πωληθῇ ὁ σῖτος ἐν Μασσαλίᾳ τὸν τόπον τῆς ἐκφορτώσεως· μεταβαίνων ἤδη εἰς τὸ κύριον ζήτημα τοῦ νομοσχεδίου καὶ τὴν τροπολογίαν λέγω, ὅτι ὁ τέταρτος Δῆμος Οἴας, εἴτε πρῶτον εἴτε δεύτερον ἠρνήθη νὰ λάβῃ σῖτον, ἐπειδὴ δὲν ἔλαβε δὲν ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ τὸ παραμικρόν, διότι καμμία διάταξις δὲν ἐπιβάλλει τὴν τοιαύτην ὑποχρέωσιν· καὶ ὅμως ὑπεχρεώθη νὰ συνεισφέρῃ τὸ ἀνάλογόν του εἰς τὴν πέρυσι ζητηθεῖσαν ποσότητα τῶν δραχμῶν 8,119 καὶ 21|00 καὶ εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς ἀναλογίας του ἐπὶ τοῦ

περιπλέον ζητουμένου σήμερον ποσοῦ τῶν δραχμῶν 5609· καὶ ἐντεῦθεν ἐξάγεται ὅτι ἡ ζημία αὕτη ἐπήγασεν οὐχὶ ἐξ ἄλλης ἀφορμῆς εἰμὴ ἐξ ἐκείνης τοῦ ὅτι ὁ Δῆμος Θήρας ὁ λαβὼν τὸ περιπλέον ποσὸν δὲν ἐπλήρωσεν ἴσως αὐτὸ πρὸς τὸν ἔμπορον· προσέθηκεν ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι ἐκ τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὴν πλειονοψηφίαν τῶν Σωμάτων ὡθούμενος ἔφερε τὸ παρὸν νομοσχέδιον ἐπὶ τῆς ἰδίας βάσεως τοῦ πρώτου νόμου· ἀλλὰ τὸ παρὸν νομοσχέδιον εἶναι νέον, καὶ δύναται δι' αὐτοῦ νὰ κανονισθῇ πᾶν ὅ,τι εἶναι δίκαιον, συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τῆς νομιμότητος καὶ τῆς δικαιοσύνης, καὶ δὲν παρέχεται εἰς τοῦτο τὸ παραμικρὸν κώλυμα ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ παλαιοῦ νόμου.

Ἐπέφερεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος.

Νομίζω ὅτι δὲν εἶναι ἔργον ἰδικόν μας νὰ ἐγκύψωμεν καὶ ἐξετάσωμεν τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ ἐμπόρου, ὡς εἶπεν ὁ προλαλήσας, διότι τοῦτο εἶναι δικαίωμα τῶν ἐχόντων ἄμεσον συμφέρον· ἐπομένως φρονῶ ὅτι ἡ ἁρμοδιότης ἡμῶν εἶναι νὰ ἐξετάσωμεν ὑπὸ τὰς κυβερνητικὰς καὶ νομοθετικὰς ἐπόψεις τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον· ὑπὸ τοιούτων ἀρχῶν ἐμπνεόμενος λαμβάνω τὸν λόγον, καὶ λέγω ὅτι ἐταράχθην σφόδρα ἔκ τε τῆς ὁμιλίας τῶν προαγορευσάντων ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἀντικρουσάντων τὴν βάσιν τοῦ παλαιοῦ νόμου ὡς ἄδικον, καὶ ἰδίως ἐκ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν εἰπόντος ὅτι σεβόμενος τὴν πλειονοψηφίαν τῶν Σωμάτων, ἥτις παρεδέχθη πέρυσι τὸν παλαιὸν νόμον, ἀναγκάζεται νὰ ὑποστηρίξῃ τὸ παρὸν νομοσχέδιον ὅπερ εἶναι συνέχεια ἐκείνου· ἐταράχθην λέγω διότι ἐκ τῆς ἀγορεύσεώς του ταύτης ἀρίεται ὑπονοούμενον ὅτι ὁ παλαιὸς νόμος δὲν ἐστηρίζετο εἰς τὸ ὀρθὸν καὶ δίκαιον· ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὸ παρελθὸν, ὅτε ἐψηφίσθη ὁ παλαιὸς νόμος, ὁ Κ. ὑπουργὸς ὡς Γερουσιαστὴς εἶχεν ἐναντίαν γνώμην, ἐγὼ δὲ ἤμην ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου, διὰ ταῦτα ὑπερασπιζόμενος καὶ ἤδη τὴν ὀρθότητα καὶ τὸ δίκαιον ἐφ' ὧν ἐστηρίχθη τὸ νομοσχέδιον ἐπαναλαμβάνω καὶ σήμερον νὰ ὑπομνήτω εἰς τὸ Σῶμα τοὺς ἰσχυροὺς τῆς πλειονοψηφίας λόγους· καὶ τί λέγω νὰ ὑπομνήσω ἐκείνους; ἐνῷ αὐτὸς ὁ ἴδιος ὑπουργὸς ἐκθέτων τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως διομολογεῖ τὴν νέαν του πεποίθησιν ὑπὲρ τοῦ δικαίου ὑπὲρ τοῦ ὀρθοῦ, ὥστε ἐὰν ἡ Γερουσία ἔπραξε δίκαιον παραδεχθεῖσα τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον νόμον, δικαιώτατα θέλει πράξει καὶ σήμερον παρατείνουσα τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ μέχρι τῆς ἀποπληρωμῆς ὁλοκλήρου τοῦ ἀπαιτουμένου ποσοῦ, καθόσον ὁ τέταρτος Δῆμος Οἴας δὲν ἐδύνατο νὰ ἀντείπῃ εἰς τὴν γνώμην τῶν πολλῶν, ἢ νὰ ἀντιλέξῃ εἰς τὸν

ἐπικείμενον τότε κίνδυνον τῆς αἰτοδείας ἔχοντα συνεπείας δυσαρέστους καὶ ἐντὸς αὐτοῦ, ἢ νὰ ἀρνηθῇ τέλος πάντων τὴν πληρωμὴν τῆς ἀναλογίας του, διότι ἡ παρεμπόδισις τοῦ πλοίου καὶ ἡ ἐκφόρτωσις ἐν καιρῷ τῆς σιτοδείας τοῦ περὶ οὗ πρόκειται σίτου εἰς τὴν νῆσον Θήρας ἐβελτίωσε κατ' ἐπήρειαν τὴν κατάστασιν αὐτοῦ, καὶ ἀπεμάκρυνε τὰς δυσχερείας καὶ τοὺς κινδύνους, οἵτινες καὶ ἐντὸς αὐτοῦ ὑφίσταντο ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῆς πρώτης τροφῆς τοῦ ἀνθρώπου· οἱ λόγοι οὗτοι ἀνεπτύχθησαν πέρυσιν ἀρκούντως, καὶ ὡς λίαν ἰσχυροὶ ἔπεισαν τὴν Γερουσίαν νὰ παραδεχθῇ τότε τὸν νόμον ἐκεῖνον, καὶ τὸν Κ. ὑπουργὸν νὰ ὁμολογήσῃ τούτους ὡς ἰσχυροὺς πρὸς τὴν παραδοχὴν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, δι' οὗ παρατείνεται ἡ ἰσχὺς τῶν διατάξεων ἐκείνου ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους μέχρι τῆς ἀποπληρωμῆς τοῦ πρὸς τὸν ἐν Μασσαλίᾳ ἔμπορον Κ. Γέγγιον χρέους τοῦ Δήμου Θήρας.

Ἀντελέξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης.

Εἶμαι εἷς ἐξ ἐκείνων οἵτινες καὶ ἐπὶ τῆς συζητήσεως τοῦ ἀρχικοῦ νόμου καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου πρεσβεύουσι τὴν ἐναντίαν γνώμην, τοὐτέστιν ὅτι εἰσὶν ἄδικοι αἱ βάσεις αὐτοῦ ὡς πρὸς τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ τετάρτου Δήμου Οἴας, διότι πρεσβεύω τὴν ἀρχὴν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιβαρύνεται τὸ μὴ λαβὸν ἐνοχὴν μέρος. Μοὶ ἐφάνη ἤδη παράδοξος ὁ τρόπος τοῦ προαγορεύσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ, ὁ ὁποῖος διὰ νὰ ἔλθῃ εὐστοχώτερον πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ νομοσχεδίου ἠθέλησε νὰ δώσῃ μίαν ἄλλην ἐξήγησιν εἰς τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ὁ ὁποῖος ἐξέθηκεν ἁπλῶς τὸ γεγονὸς ὡς πρὸς τὴν παρουσιαζομένην ἤδη αὔξησιν τοῦ ἀποζημιωτέου ποσοῦ, τὰ περιστατικὰ τῆς ὁποίας ἐσχάτως ἐπληροφορήθη, ἐνῷ ἐπὶ τέλους προσέθηκεν ὅτι ἡ Γερουσία προῆλθεν εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῶν ὅρων τοῦ νόμου ἐκείνου ὑπὸ τὴν προταθεῖσαν τότε ἐπιφύλαξιν τοῦ νὰ ἔλθῃ ἄλλως πως ἡ Κυβέρνησις εἰς συνδρομὴν τοῦ τετάρτου Δήμου Οἴας, ὁ ὁποῖος ὑπεχρεοῦτο συνάμα εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους μετὰ τῶν λοιπῶν τριῶν Δήμων, ὥστε ἀπέδειξε διὰ τῆς ἐκφράσεως ταύτης ὅτι ἡ κατὰ τοῦ τετάρτου Δήμου Οἴας ἀπόφασις δὲν εἶναι δικαία· εἶπε δὲ ὅτι ὡς ὑπουργὸς ἤδη δὲν ἠδύνατο εἰμὴ νὰ σεβασθῇ τὴν ἀπόφασιν τῆς πλειονοψηφίας καὶ τὰ ἀποφασισθέντα· καὶ βεβαίως ὡς πολῖται ὅλοι ἔχομεν τὸ χρέος νὰ σεβώμεθα τοὺς νόμους τοῦ Κράτους, ἀλλ' ὡς νομοθέται δυνάμεθα πάντοτε νὰ λαλήσωμεν καὶ νὰ ψηφοφορήσωμεν συμφώνως μὲ τὴν πεποίθησίν μας, ἣν εἴχομεν καὶ ἄλλοτε ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ

νόμου καὶ ἔχομεν καὶ ἤδη ἐπὶ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, ὅτε δὲν πρόκειται νὰ καταργηθῇ ἀλλὰ νὰ παραταθῇ ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου ἐκείνου, τουτέστι νὰ γίνῃ νέος νόμος ὑπὸ τὰς βάσεις καὶ τοὺς ὅρους τοῦ παλαιοῦ νόμου, τὸν ὁποῖον ἐξηλίγξαμεν ὡς ἄδικον.

Ἐπέφερεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης.

Ἡμὴν καὶ πέρυσιν ἐναντίος εἰς τὴν παραδοχὴν τοῦ ἀρχικοῦ νόμου ὡς ἀδίκου, ἔχω καὶ ἤδη ἐναντίαν ψῆφον εἰς τὴν παραδοχὴν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, τοῦ παρατείνοντος τὴν ἰσχὺν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου ἐκείνου ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους· ἔχω λέγω ἐναντίαν ψῆφον χωρὶς νὰ φοβηθῶ ὅτι προσκρούω εἰς τινα τῶν ἰδεῶν ἢ ἀρχῶν ἃς ἐξέφρασεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, διότι ἡ βάσις τοῦ παρατεινομένου νόμου εἶναι ἄδικος, καὶ πᾶν ὅ,τι ἦτο τότε ἄδικον εἶναι καὶ σήμερον· εἶναι ἀληθὲς ὅτι πᾶν ὅ,τι καθιερώθη διὰ νόμου ὡς δίκαιον ὀφείλομεν ὡς πολῖται νὰ τὸ σεβώμεθα· ἀλλ' ὡς νομοθέται ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ὑποχρεούμεθα, ὡς ἐκ τοῦ σεβασμοῦ ὅθεν πρὸς τὰ νομοθετημένα, νὰ ὑποστηρίζωμεν νόμον ὃν ἄλλοτε ἀπεδείξαμεν ἄδικον, καὶ νόμον ὁ ὁποῖος μάλιστα ἐξέπνευσεν, ἐνῷ ἔχομεν μεγαλήτερον δικαίωμα τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ κάμωμεν πρότασιν περὶ καταργήσεως παντὸς νόμου· τόσον εἰς τὴν περίστασιν ἐκείνην ὅσον καὶ εἰς τὴν παροῦσαν κατ' οὐδὲν προσβάλλεται τὸ σῶμα ὅπερ ἐπιψήφισεν, εἴτε τὸν νόμον περὶ οὗ ἡ κατάργησις, εἴτε τὸν νόμον περὶ οὗ ἡ ἀπόρριψις τῆς ἰσχύος αὐτοῦ εἰς τὸ μέλλον ὡς ἀδίκου, ἐὰν οἱ ἔχοντες ἐναντίαν γνώμην ψηφοφορήσωσι κατά, διότι τὰ τοιαῦτα συμβαίνουσι καὶ εἰς ἕτερα ἀπηρχαιωμένα συνταγματικὰ ἔθνη, ὡς ἐν Ἀγγλίᾳ, ὅπου τὸ ζήτημα τῶν Ἰουδαίων πολλάκις παρουσιάσθη εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Λόρδων, καὶ ἀπεδοκιμάσθη πάντοτε διὰ τῆς ἐναντίας ψηφοφορίας τῶν πρεσβευόντων τὴν βάσιν τοῦ ζητήματος αὐτοῦ ὡς ἀδίκου. Εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, ὅτι τοῦτο εἶναι συνέχεια θέτον εἰς ἰσχὺν τὸν παλαιὸν νόμον· ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον δὲν ἔχει οὕτω· πᾶς νόμος ὑπάρχει μέχρι τῆς ἰσχύος αὐτοῦ καὶ λήγει ἅμα μετὰ τὴν λῆξιν αὐτῆς· ὥστε πᾶς νόμος φερόμενος εἴτε ἐπὶ βάσεων νέων εἴτε ἐπὶ βάσεων προηγουμένου νόμου εἶναι νόμος νέος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου καταψηφιζόντις δὲν προσβάλλεται. Τὰ μέτρα ἅτινα ἔλαβον οἱ τρεῖς Δῆμοι τῆς Θήρας δὲν δύνανται νὰ ἔχωσιν ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ ἑτέρου Δήμου τῆς Οἴας, διότι οἱ Δῆμοι, οἱ ἀπαρτίζοντες τὴν μικρὰν μονάδα τὴν δημοτικήν, δὲν δύνανται εἰς τὰς ἀποφάσεις των νὰ ἐκτείνωνται πέραν τῆς δικαιοδοσίας των· δύνανται μόνον νὰ λάβωσι

καὶ νὰ ἀποφασίσωσιν ὑπὲρ ἑαυτῶν πᾶν μέτρον διὰ τὰς ἐσωτερικὰς των ἀνάγκας, ἀλλὰ τὰς γνώμας καὶ τὰς ἀποφάσεις των δὲν δύνανται νὰ ἐπιβάλλωσιν εἰς ἕτερον Δῆμον· ἐπὶ τοῦ προκειμένου μονὰς ἐπαρχιακὴ δὲν ὑπάρχει, τῆς ὁποίας ἡ ἀπόφασις ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἐπιρροὴν ἐφ' ὅλων τῶν Δήμων, ὥστε μόνη ἡ ἀπόφασις τῆς μικρᾶς μονάδος, ἤτοι τῆς Δημοτικῆς, δὲν ἰσχύει πρὸς τὴν ἐπιβολὴν φόρου ἐπὶ ἑτέρου Δήμου μὴ συναινέσαντος εἰς τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ τοῦ φόρου· ἄλλως τε καθὼς ὁ δημότης ὅταν ἦναι πένης ἔχει δικαίωμα, δυνάμει τοῦ περὶ Δήμων νόμου, νὰ ζητῇ τὴν προστασίαν τοῦ Δήμου, τοιουτοτρόπως καὶ ὁ Δῆμος, ὡς ἄλλη ἠθικὴ μονάς, ἔχει δικαίωμα νὰ ἐπικαλῆται τὴν προστασίαν τοῦ Κράτους, δι' ὃν λόγον συντρέχει οὗτος εἰς τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ ἐπὶ περιστάσεων ἄλλων· ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ ὑπάρξῃ περιπλοκή τις, εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργός, ἐπιβληθῇ ὁ φόρος καὶ εἰς τὸν τέταρτον Δῆμον Οἴας, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τοῦ νὰ ἐλθῃ ἡ Κυβέρνησις διοικητικῶς καὶ κατ' ἄλλον τρόπον εἰς παραγορίαν αὐτοῦ δι' ἣν ὑπέστη ἀδικίαν· τὴν τοιαύτην νομικὴν ἐξήγησιν δὲν ἐννοῶ. Εἰς τὰς περιστάσεις ἐκείνας καθ' ἃς δύναται νὰ ἐκκαθαρισθῇ ἡ ἀνάγκη καὶ νὰ κανονισθῇ αὕτη, τότε τὸ πᾶν πρέπει νὰ κανονίζεται διὰ νόμου· ἐὰν οἱ τρεῖς Δῆμοι τῆς Θήρας ἐν τῇ συνέσει των εὗρον ὀρθὸν νὰ ἐπιβάλλωσιν ἐν ἑαυτοῖς φόρον, ἔχουσι δικαίωμα νὰ πράξωσι τοῦτο, ἀλλὰ δὲν ἔχουσι δικαίωμα νὰ ἀποφασίσωσιν, οὐδὲ ἡμεῖς νὰ παραδεχθῶμεν, ὥστε νὰ ἐπεκταθῇ ὁ φόρος καὶ εἰς τὸν τέταρτον Δῆμον τῆς Οἴας, τὸν μὴ συναινέσαντα εἰς τοῦτο· διὰ τοὺς λόγους τούτους εἶμαι ἐναντίος τῆς ἀρχῆς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, ὡς καθιεροῦντος ἐπιβολὴν φόρου ἐπὶ τῶν τεσσάρων Δήμων τῆς Θήρας διὰ πληρωμὴν ἀντιτίμου σίτου, ἐκ τοῦ ὁποίου δὲν ἔλαβε μέρος ὁ τέταρτος Δῆμος Οἴας.

Εἰπόντος ἐνταῦθα τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστακοπούλου ὅτι ἡ θεραπεία τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ τετάρτου Δήμου τῆς Οἴας, ὡς πρὸς τὴν ἀδικίαν ἣν ὑπέστη ἕνεκα τῆς ἐπιβολῆς τοῦ προκειμένου φόρου, οὔτε ἐπινεύθη μετὰ παρέλευσιν τοσούτου καιροῦ, οὔτε εἶναι ἐλπὶς νὰ ἐπενεχθῇ, ὅτι μεθ' ἡμέρας τινὰς λαβόντων ἀναφορὰν τοῦ μὴ συμμετασχόντος εἰς τὴν διανομὴν τοῦ σίτου Δήμου καὶ παρουσιάσας αὐτὴν εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν, ἤκουσε παρ' αὐτοῦ ὅτι ὁ Δῆμος οὗτος ἠδικήθη, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν δύναται νὰ μεταβληθῇ ὁ νόμος, θέλει φροντίσει νὰ ἀποζημιωθῇ, ὅπερ οὔτε ἐγένετο οὔτε εἶναι ἐλπὶς νὰ γενῇ, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο εἶναι κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου

ἕτερος ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας ἐπέφερε καὶ ἐκ δευτέρου τὰ ἑξῆς.

Ἤθελον ἀκολουθήσει ἀκριβῶς τὸ ῥῆμα τινὸς τῶν προλαλησάντων, εἰπόντος ὅτι ἡμέτερον καθῆκον δὲν εἶναι ἡ ἐξέτασις τῶν λογαριασμῶν, ἐὰν δὲν ἤκουον τὸν Κ. ὑπουργὸν ἀναπτύσσοντα ὅλα τὰ κονδύλια τοῦ λογαριασμοῦ τούτου καὶ ἰδίως, τὸ ἀροῦν τῶν ναΰλων, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἠναγκάσθην καὶ ὤφειλον μάλιστα νὰ φέρω τὸν λόγον, διὰ νὰ ἀποδείξω τὸ ἄδικον τοῦ καταλογισμοῦ αὐτοῦ εἰς βάρος τῶν Δήμων· ἐπανερχόμενος δὲ εἰς τὸ κύριον ζήτημα λέγω, ὅτι ὁ πέρυσιν ἐπιψηφισθεὶς φόρος πρέπει νὰ πραγματοποιηθῇ ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 8,119 καὶ 24|00 ὅπερ ὁ ἀρχικὸς νόμος ἀπήτησε πρὸς ἐξόφλησιν· καθόσον ὅμως ἀφορᾷ τὸ περιπλέον ἤδη ζητούμενον ποσὸν τῶν δραχ. 5,609 διὰ τῆς παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ παλαιοῦ ἐκείνου νόμου, δύναται νὰ ψηφορηθῇ ἡ τροπολογία τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ, καθόσον δι' αὐτῆς οὐδεμία ἀντίκρουσις γίνεται εἰς τὰ ἐψηφισμένα. Εἶπε τις τῶν προλαλησάντων ὅτι ὑπεχρεώθη εἰς τὴν πληρωμὴν φόρου καὶ ὁ τέταρτος Δῆμος Οἴας ὡς ἐκ τοῦ κινδύνου ὅστις παρίστατο τότε ἕνεκα τῆς σιτοδείας· ἀλλὰ τοιοῦτα ῥήτρα δὲν πρέπει οὔτε νὰ ῥέωνται οὔτε νὰ λέγωνται, καθόσον τότε πᾶν ἄλλο παρίστατο ἡ κίνδυνος καταστροφῆς, δι' ὃν ἔπρεπε νὰ ὑποβληθῇ εἰς φορολογίαν παρὰ τὰ νενομισμένα καὶ ὁ Δῆμος Οἴας, ὁ ὁποῖος δὲν ἔλαβε τὸ παραμικρὸν μέρος ἐκ τοῦ ληφθέντος σίτου· ὅθεν ἐκεῖνοι οἱ Δῆμοι οἵτινες λαβόν σῖτον ὀφείλουσι νὰ πληρώσωσι, ὁ δὲ Δῆμος Οἴας, ὁ ὁποῖος δὲν συνεμέθεξε εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, δὲν δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ εἰς πληρωμὴν πράγματος ὅπερ δὲν ἔλαβε· προσθέτω δὲ ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπιβάλλωμεν φόρον εἰς τοὺς Δήμους τὸν ὁποῖον οὗτοι δὲν ἐζήτησαν ἐκτὸς τοῦ Δήμου Θήρας· ὅθεν καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ Νομοσχεδίου δὲν εἶναι δικαία.

Ἐπέφερεν καὶ ἐκ δευτέρου ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζῆσκος.

Εἶπε τις τῶν προλαλησάντων ἐντίμων Γερουσιαστῶν ὅτι πᾶν ὅ,τι ἄδικον ἦτο τότε, ἤτοι πέρυσιν ὅτε ἐπεψηφίσθη ὁ ἀρχικὸς νόμος, εἶναι καὶ σήμερον· εἰς ἀντιπαράθεσιν τῶν λέξεων τούτων λέγω κἀγώ, ὅτι πᾶν ὅ,τι δίκαιον ἦτο τότε εἶναι καὶ σήμερον, προκειμένου μάλιστα περὶ πκρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου ἐκείνου τοῦ καθιερώσαντος τὸ δίκαιον· ἀκολούθως προχωρῶν εἰς θεωρίας διήρεσεν εἰς δύω μονάδας τὴν διοίκησιν εἰς τὴν τοῦ Δήμου καὶ τὴν τοῦ Κράτους· σύμφωνος καὶ ἐγὼ εἰς τὰς ἀρχικὰς ταύτας βάσεις τῆς διαιρέσεως προσθέτω, ὅτι κατὰ δεύ-

τερον λόγον, συνεπείᾳ τοῦ περὶ Δήμων νόμου, διαρχεῖ μόνη μονὰς ἡ ἐπαρχιακὴ ὡς καὶ ἡ Νομαρχιακή· ἀλλ' ἡ πραγματεία τοιούτων θεωριῶν ἠμπορεῖ ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ παραλειφθῇ· ἂς περιορισθῶμεν ἤδη εἰς τὰ πράγματα τὰ ἀγορευόντα τὸ παρὸν ἀντικείμενον. Τὸ προκείμενον ζήτημα, Κύριοι, προεξετάσθη ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις του κατὰ τὴν περυσινὴν συζήτησιν τοῦ ἀρχικοῦ νόμου· διάφοροι λόγοι ἰσχυροὶ ἀνεπτύχθησαν πρὸς τὴν παραδοχήν, ὁ δὲ πάντων ἰσχυρότατος, ὅστις ἦλθε καὶ ἐπεσφράγισε τὴν παραδοχὴν τῶν βάσεων τοῦ ζητήματος ὡς δικαίων, ἦτο ὁ τῆς σιτοδείας ἐπικείμενος κίνδυνος ὁλοκλήρου τῆς νήσου Θήρας, τὸν ὁποῖον ἀπεμάκρυνεν ἡ παραλαβὴ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται σίτου, ἐκ τοῦ ὁποίου προῆλθον ζημίαι εἰς ἃς ὤφειλε νὰ συμμετάσχῃ καὶ ὁ Δῆμος Οἴας, ὡς εὐτυχήσας νὰ ἀπαλλαγῇ καὶ οὗτος διὰ τῆς προμηθείας ταύτης ἐκ τῶν δεινῶν τῆς σιτοδείας· ἐνταῦθα δὲν εἶναι περιττὸν, Κύριοι, νὰ σᾶς φέρω καὶ ἓν σχετικὸν γενικώτερον παράδειγμα· κατὰ τὸ ἴδιον ἔτος ἕνεκα τῶν αὐτῶν φόβων τῆς σιτοδείας τὸ δημόσιον ἐχορήγησε πίστωσιν σημαντικοῦ ποσοῦ εἰς τὸ ὑπουργεῖον διὰ νὰ προμηθεύσῃ ἀνάλογον σῖτον ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὡς καὶ ἐγένετο· σᾶς ἐρωτῶ ἤδη ἡ ζημία ἥτις ἀναβαίνει ὡς μανθάνω εἰς 600,000 δραχ. θὰ πληρωθῇ ἀπὸ μόνους τοὺς Δήμους, ἀπὸ μόνας τὰς Ἐπαρχίας εἰς ἃς ἐχρησίμευσεν ὁ ἀγορασθεὶς σῖτος σῖτος ἢ ἀπὸ ὅλον τὸ Κράτος; βεβαίως τὸ Κράτος ὅλον θέλει συμμετάσχει τῆς ζημίας ταύτης· δὲν εἶναι λοιπὸν ἡ αὐτὴ περίστασις καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἢ τὸ δίκαιον παρακολουθεῖ τὸ σημαντικὸν ἢ τὸ ἐλάχιστον ποσὸν τῆς ζημίας; τὸ δίκαιον φρονῶ εἶναι τὸ αὐτὸ εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις· ἐπανερχόμενος δὲ εἰς τὸ προκείμενον λέγω, ὅτι εἰς τὴν περίστασιν ἐκείνην τὴν τόσῳ δεινὴν ὅσῳ καὶ ἔκτακτον τὴν ἔλλειψιν τῆς ἐπαρχιακῆς μονάδος ἀνεπλήρωσεν ἄλλη ἀρχὴ ἐπαρχιακὴ, ὁ ἔπαρχος, ὁ ὁποῖος θεωρήσας τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον τῆς σιτοδείας συνεννοήθη μετὰ τῶν λοιπῶν Δήμων, καὶ ἰδίως μὲ τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν τῆς πρωτευούσης, παρεμπόδισε τὸ πλοῖον, ἔλαβεν ἐξ αὐτοῦ τὸν σῖτον διανεμηθέντα ἀναλόγως μεταξὺ τῶν Δήμων καὶ τῶν δημοτῶν, καὶ οὕτως ἐθεράπευσε τὴν κατεπείγουσαν ταύτην ἀνάγκην τῆς πρώτης τροφῆς τοῦ ἀνθρώπου· κατὰ τὴν συζήτησιν ἐκείνην ἀνεπτύχθη συνάμα καὶ τὸ ἑξῆς λογικώτατον ἐπιχείρημα, ὅτι ἡ ἐξαίρεσις τοῦ Δήμου Οἴας θέλει ἐπιφέρει προσκόμματα εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου, καθόσον οἱ ἐξαγόμενοι οἶνοι θέλουν φέρεσθαι πάντοτε ὡς προϊόντα τοῦ Δήμου αὐτοῦ, καὶ ἐπομένως ὡς ὑπαγόμενοι εἰς ἀτέλειαν τοιούτου φόρου·

τούτου ἕνεκα ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω ὅτι ὅ,τι ἦτο δίκαιον τότε εἶναι καὶ τώρα, καὶ τὸ τοιοῦτο ἐξάγω ἔτι μᾶλλον ἐκ τῆς ἐκθέσεως καὶ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ὁμολογοῦντος ὅτι ὡς ὑπουργὸς ἤδη εὗρεν ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ τοῦ πράγματος ὅτι ἡ πλειοψηφία τῆς Γερουσίας ἐστηρίζετο πέρυσιν εἰς βασίμους ἰσχυροὺς καὶ δικαίους λόγους, καὶ διὰ τοῦτο τὸ δίκαιον αὐτὸ ὡς τοιοῦτο τὸ παραδέχεται καὶ τὸ παρὸν ὑπ' αὐτοῦ εἰσαχθὲν νομοσχέδιον, ὅπερ ἔρχεται νὰ θέσῃ εἰς ἰσχὺν τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ἐκείνου ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους· ἄλλως τε ὁ Κ. ὑπουργὸς ἠδύνατο ὡς ἐκ τῆς θέσεώς του ἤδη νὰ φέρῃ νόμον ὠφελοῦντα τὸν Δῆμον Οἴας κατ' ὀλίγον, ἀφοῦ δὲν ἠδυνήθη ὡς Γερουσιαστὴς νὰ τὸν ὠφελήσῃ πέρυσιν ἐπὶ πολύ.

Περαιωμένης ἔπειτα κηρυχθείσης τῆς περαιτέρω συζητήσεως ἐτέθη ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου εἰς ψηφοφορίαν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων **19** κατὰ **9** ἀνηθέντων ψήφον δύο, κατὰ τὸ ᾧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῇ ἀρχῇ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐπιβολῆς τοπικοῦ φόρου ἐπὶ τῶν τεσσάρων Δήμων τῆς νήσου Θήρας.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος .	Γεώργιος Δαρειώτης . . . O
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . O	Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N
Σπυρίδων Καλογερόπουλος .	Δημήτριος Βούλγαρης . . . N
Τάτζης Μαγγίνας . . . O	Γαΐκας Καρακατζάνης . . N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . N	Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N
Χαρ. Παπαπολίτης . . . N	Ἀδάμ. Δούκας . . . . . O
Ἰακώβος Παξιμάδης . . . N	Δῆμος Κανελλόπουλος . . O
Νικόλ. Πρασταμάκης . . . N	Κωνσταντῖνος Κανάρης . .
Σπυρ. Τρικούπης	Τσανετάκης Γρηγοράκης . .
Ριχάρδος Τζιώρτζ	Μ. Λ. Καΐρης . . . . . N
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . O	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . .
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . O	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναγνώστου . . Ἀφ.	Ἀγγελῆτ. Πλακοῦτας . . .
Γεώργιος Ψύλλας	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . .
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .
Ἀθανάσιος Ἀθηνᾶκης . . .	Ἀγγελῆτος Χατζῆσης . . . N

Δημήτριος Χρηστίδης . . . O	Κων. Προβιλέγιος . . . N
Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . N	Σπῦρος Μῖλιος . . . . . O
Παναγ. Λιδωρίκης . . . . N	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . Ἀρ.
Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . . N	Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης .

Ἀνεγνώσθη ἀκολούθως τὸ πρῶτον καὶ μοναδικὸν ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου ὡς καὶ ἡ προταθεῖσα τροπολογία τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Κανελλοπούλου· τεθεῖσα δὲ αὕτη εἰς ψηφοφορίαν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, κατ' αἴτησιν ἑπτὰ Γερουσιαστῶν, δὲν παρεδέχθη διὰ ψήφων **18** πρὸς **12** κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς τροπολογίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Κανελλοπούλου προταθείσης ἐπὶ τοῦ περὶ παρατάσεως τοῦ ἀπὸ 22 Σεπτεμβρίου 1856 Νόμου περὶ ἐπιβολῆς φόρου ἐπὶ τοῦ ἐξαγομένου ἐκ τῆς Θήρας οἴνου

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος . .	Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . O
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . N	Ἀδὰμ Δούκας . . . . . N
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος. . .	Δῆμος Κανελλόπουλος . . N
Τάτσης Μαγγίνας . . . . N	Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . O	Τσανετάκης Γρηγοράκης . .
Χαράλ. Παπαπολίτης . . . O	Μ. Λ. Καΐρης . . . . . O
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . O	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . .
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . O	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης . O
Σπυρ. Τρικούπης	Δημήτριος Πλαπούτας . . .
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ἰωάννης Στάϊκος . . . .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . N	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . O
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .	Δημήτριος Χατζίσκος . . O
Γεώργιος Ψύλλας . . . . N	Δημήτριος Χρηστίδης . . N
Ἰωάννης Θεοτόκης	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . O
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . . O	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . O
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . .	Παναγ. Λιδωρίκης . . . . O
Γεώργιος Δαρειώτης . . . N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . . O
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . O	Κωνστ. Προβελέγιος . . O
Δημήτριος Βούλγαρης . . . O	Ἰωάννης Οἰκονόμου . . . O
Γκίκας Καρακατζάνης . . N	Σπῦρος Μῖλιος . . . . . N
Ῥῆγας Παλαμίδης . . . N	Δημ. Κουντουριώτης . . .

Ψηφοφορίας ἔπειτα γενομένης καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ διὰ ψήφων **19** πρὸς **11** κατὰ τὸ ὧδε ἐπίσης προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐπιβολῆς τοπικοῦ φόρου ἐπὶ τῶν τεσσάρων Δήμων τῆς νήσου Θήρας.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος .	Ἀδὰμ Δούκας . . . . . O
Ἰωάννη. Θ. Κολοκοτρώνης . O	Δῆμιος Κανελλόπουλος . . O
Σπυρίδων Καλογερόπουλος .	Κωνσταντῖνος Κανάρης . .
Τάτ.ος Μαγγίνας . . . . O	Τσανετάκης Γρηγοράκης . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . N	Μ. Λ. Καΐρης . . . . . N
Χαράλ. Παπαπολίτης . . N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . N	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . N
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N	Δημήτρ. Πλαπούτας . . .
Σπυρ. Τρικούπ., ...	Ἰωάννης Στάϊκος . . . .
Ῥικάρδος Τζιώρτζ . . .	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης . N
Ἀθνάσιος Γρηγοριάδης . . O	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .
Βασιλ. Χρηστακόπουλος . O	Δημήτριος Χατσίσκος . . . N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .	Δημήτριος Χρηστίδης . . . O
Γεώργιος Ψύλλας . . . . O	Νικόλαος Μαυρομμάτης . . N
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλαμπης . N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . . N	Παναγ. Λιδωρίκης . . . . N
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . .	Γεώργ Δυοβουνιώτης . . . N
Γεώργιος Δαρειώτης . . . O	Κωνστ. Προβιλέγιος . . . N
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Δημήτριος Βούλγαρης . . . N	Σπῦρος Μῖλος . . . . . O
Γκίκας Καρακατζάνης . . N	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . O
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N	Δημήτρ. Λ. Κουντουριώτης . N

Ἔχει δὲ τοῦτο ὅπως ὑποβληθῇ ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς **8** τρέχοντος μηνὸς Ἀπριλίου.

Κατόπιν ἐτέθη ὑπὸ συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον περὶ ἐπιβολῆς δημοτικοῦ τέλους ἐπὶ τῶν πλοίων Γαλαξειδίου ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης εἶπε.

Μ' ἐβεβαίωσε, κύριε ὑπουργὲ, ὁ βουλευτὴς Γαλαξειδίου, ὅτι τὸ γήπεδον, ἐφ' οὗ πράττεται ν' ἀνοιχθῇ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νεκροταφεῖον, συγκείμενον ἐκ πήχεων ἓξ περίπου χιλιάδων, ἐδωρήθη ὑπό τινος πρὸς τὸν Δῆμον, ὁ ὁποῖος τοὺς μὲν δύο χιλιάδας πήχεις προσδιώρισεν εἰς ὅπλον τῶν ἐνδεῶν, τοὺς δὲ τέσσαρας διὰ-

νειμεν εἰς τοὺς ἐκεῖ ἐμπόρους, καὶ ἂν δὲν λανθάνωμαι, εἰσεπράχθησαν καὶ δύω ἥμισυ χιλιάδες δραχμῶν· ἂν τοῦτο λοιπὸν ἦναι εἰς γνῶσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, παρακαλῶ νὰ ἀναστείλῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ψηφισθησομένου σήμερον νόμου, ἕως ἂν ἐξακριβώσῃ τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ Κυβέρνησις πράξει συμφερόντως.

Ὁ δὲ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἀπήντησεν.

Ἰδοὺ, κύριοι, τί γνωρίζω ἐπ' αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως· τὸ ὑπουργεῖον προκειμένου νὰ πραγματοποιήσῃ μίαν εὐχὴν τῆς κοινότητος ἐκείνης, καὶ νὰ προλάβῃ πολλὰ δυσάρεστα ἴσως ἕνεκα τῆς ἀνάγκης ἑνὸς νεκροταφείου, συνέταξε τὸ παρὸν νομοσχέδιον, προσκαλέσαν καὶ τὴν γνώμην τοῦ τε νομαρχιακοῦ καὶ ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου, μετὰ τῶν ὁποίων καὶ τὸ δημοτικὸν συμβούλιον ἀπεφάνθη ὑπὲρ τοῦ μέτρου τούτου. Ὅτε λοιπὸν τὸ νομοσχέδιον εἰσήχθη εἰς τὴν Βουλὴν, ἐπληροφορήθην ἐξωδίκως ὅτι διωργανίζετο τοιοῦτόν τι, διότι οὐδεμίαν περὶ τούτου εἶχον ἐπίσημον εἴδοποίησιν, ὑπέθεσα λοιπὸν, ὅτι ἴσως τοῦτο ἐνηργεῖτο ἀπὸ τὴν τάξιν τῶν πολιτῶν ἐκείνων, οἵτινες προέβλεπον ὅτι διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου ἔμελε νὰ ἐπιβαρυνθῶσι πλέον τῶν ἄλλων, ἐννοῶ τοὺς πλοιοκτήμονας ἐκείνους, οἵτινες βεβαίως θὰ προσφέρωσι πλειοτέρους τῶν ἄλλων φόρους ἕνεκα τῆς χωρητικότητος τῶν πλοίων αὐτῶν. Βεβαιωθεῖτε ὅμως ὅτι δὲν θέλω σπεύσει νὰ καθυποβάλω τὸ νομοσχέδιον τοῦτο εἰς τὴν κύρωσιν τοῦ ἀνωτάτου ἄρχοντος, πρὶν ἢ πληροφορηθῶ ἀκριβῶς τὰ διατρέχοντα· οὐχ ἧττον ὅμως τὸ νομοσχέδιον πρέπει νὰ ἐπιψηφισθῇ, διότι ἡ δωρεὰ, καθὼς μανθάνω, ἐδόθη ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ ἀνεγερθῇ νεκροταφεῖον ἐντὸς δύο ἐτῶν, ἄλλως ἀνακαλεῖται αὕτη.

Μηδενὸς λαβόντος τὸν λόγον, ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου τεθεῖσα εἰς ψηφοφορίαν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 28 ἤτοι παμψηφεὶ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Α. Πρασσακάκη καὶ Π. Λουδερίκη ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐπιδολῆς φόρου ἐπὶ τῶν πλοίων Γαλαξιδείου πρὸς ἀνέγερσιν νεκροταφείου

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Τάτζης Μαγγίνας	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος		Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	
Σπ. Τρικούπης		Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	
Ρικάρδος Τζιώρτζ		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας	
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Ἰωάννης Σταϊκος	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Ἰωάννης Θεοτόκης		Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης	Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ν
Γαΐκας Καρακατζάνης	Ν	Κωνσ. Προβιλέγιος	Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Ἀδάμ Δούκας	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης	Ν
Κωνσαντῖνος Κανάρης		Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης	

Ἀναγνωσθέντα κατόπιν τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας.

Ἐπίσης καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ ψηφοφορηθὲν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὸν ὡς εἶχε διὰ ψήφων 28 ἤτοι παμψηφεὶ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐπιδολῆς φόρου ἐπὶ τῶν πλοίων Γαλαξιδείου πρὸς ἀνέγερσιν νεκροταφείου.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Σπυρ. Τρικούπης	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ρικάρδος Τζιώρτζ	
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος		Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Γεώργιος Ψύλλας	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἰωάννης Θεοτόκης	
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν

Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	• • •	Ἰωάννης Σταϊκος	• • • •
Γεώργιος Δαρειώτης	• • • •	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	• • N
Γ. Παπαηλιόπουλος	• • N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	• • •
Δημήτριος Βούλγαρης	• • • N	Δημήτριος Χατσίσκος	• • N
Γκίκας Καρακατζάνης	• • N	Δημήτριος Χριστίδης	• • • N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	• • • N	Νικολ. Μαυρομμάτης	• • • N
Ἀδὰμ Δούκας	• • • • • N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	• • N
Δῆμος Κανελλόπουλος	• • N	Παναγ. Λιδωρίκης	• • • N
Κωνσταντῖνος Κανάρης	• • •	Γεώρ. Δυοβουνιώτης	• • • N
Τσανετάκης Γρηγοράκης	• •	Κωνστ. Προβιλέγιος	• • • N
Μ. Α. Καΐρης	• • • • •	Ἰωάν. Οἰκονόμου	• • • • N
Ἀντών. Κριεζῆς	• • • •	Σπῦρος Μίλιος	• • • • • N
Ἀντών. Μαυρομιχάλης	• • N	Φῶτος Παλαμίδης	• • • • N
Δημήτριος Πλαπούτας	• • •	Δημήτ. Α Κουνταυριώτης	•

Ἔχει δὲ τὸ νομοσχέδιον ὡς ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς **12** Ἀπριλίου.

Κατόπιν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας ἠρώτησε τὸν Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργόν, ἂν ἡ διαδοθεῖσα εἴδησις περὶ τῆς καταστροφῆς τοῦ ληστάρχου Καλαμπαλίκη καὶ τῆς συμμορίας αὐτοῦ εἶναι ἀληθής. Ὁ δὲ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι σήμερον ἐλάβομεν εἰδοποίησίν τινα διὰ μολυβδοκονδύλου γεγραμμένην, δι' ἧς ὁ ἐπὶ τῆς καταδιώξεως Τσίπρας μᾶς ἀναγγέλλει ταῦτα· « ὁ ληστὴς Καλαμπαλίκης ἐπληγώθη καιρίως καὶ τὸν ἐπήραμεν καθὼς καὶ δύο ἐκ τῶν ἑτέρων τον ἐφονεύθησαν. »

Ἐπίσης ὁ γραμματεὺς τοῦ ἐπαρχείου Θηβῶν καὶ ἄλλοι ἐξ ἄλλων μερῶν μᾶς ἀναγγέλλουσι ὅτι ὁ ληστὴς Καλαμπαλίκης ἐφονεύθη καὶ τινες τῶν συνεταίρων του, οἱ λοιποὶ δὲν εἶναι μὲν πολιορκημένοι ἀλλὰ καταδιώκονται. »

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. Πρόεδρος τῇ συγκαταθέσει τοῦ Σώματος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 15 Ἀπριλίου 1858 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ Πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐπήρξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ὑπεγράφησαν.

Κατόπιν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἰσήγαγε νομοσχέδιον περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως δρ. ἑνὸς ἑκατομμυρίου διακοσίων χιλιάδων ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν διὰ τὸ **1858** πρὸς κατασκευὴν τεσσάρων ἑλικοκινήτων πλοίων, καὶ ἀπεφασίσθη νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ κατὰ τὴν τάξιν τοῦ κανονισμοῦ. Ἔχει δὲ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὡς ἑξῆς.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι !

Ὑποβάλλω κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν ὑμῶν τὸ συναπτόμενον νομοσχέδιον, ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐψηφισμένον, διὰ τοῦ ὁποίου χορηγεῖται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργεῖον ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος προϋπολογισμοῦ ἔκτακτος πίστωσις δρ. **1,200,000** πρὸς κατασκευὴν τεσσάρων ἑλικοκινήτων πολεμικῶν πλοίων.

Διὰ τοῦ ὑποβληθέντος εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχεδίου ἡ προκειμένη πίστωσις ὁρίζετο εἰς δρ. **600,000** πρὸς κατασκευὴν τριῶν μόνον τοιούτων πλοίων. Ἀλλ' ἡ Βουλή, εἰς τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν δόξαν τῆς φυσει ναυτικῆς Ἑλλάδος ἐμβλέπουσα, προσέθηκεν οἰκοθεν ἑτέρας **600,000**, πρὸς κατασκευὴν τετάρτου μεγάλου ἑλικοκινήτου πολεμικοῦ πλοίου.

Ἐν Ἀθήναις τὴν **15** Ἀπριλίου **1858**.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὥσπερ ἔχει, ὑποβληθήτω εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθήτω ὑπ' αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἀθήνησι τῇ **15** Ἀπριλίου **1858**.

Ο Θ Ω Ν
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ, ΑΘ. Α. ΜΙΛΟΥΑΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Άρθρον μοναδικόν.

Χορηγείται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργεῖον πρὸς κατασκευὴν τεσσάρων ἑλικοκινήτων πλοίων ἔκτακτος πίστωσις ἑνὸς ἑκατομμυρίου καὶ διακοσίων χιλιάδων δραχμῶν, αἵτινες θέλουσι καταλογισθῆ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ **1858** ἔτους εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν ἐκτάκτων πιστώσεων.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἐπίσης ὁ Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς εἰσήγαγε νομοσχέδιον μετὰ τῆς αἰτιολογικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως, περὶ αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων, ἀπεφασίσθη δὲ νὰ τυπωθῆ καὶ τοῦτο καὶ διανεμηθῆ κατὰ τὴν τάξιν. Ἔχουσι δὲ ταῦτα ὡς ἑπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριε!

Ὁ μισθὸς τοῦ προσωπικοῦ τῶν δικαστηρίων, ὃν ἔταξεν ὁ περὶ τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῶν νόμος, ἠλαττώθη μὲν ὡς πρὸς τοὺς ἀνωτέρους δικαστικοὺς ὑπαλλήλους ὑπὸ τοῦ ἀπὸ 25 Φεβρουαρίου **1848** νόμου, ἔμεινε δὲ μέχρι τοῦ νῦν ἀμετάβλητος ὡς πρὸς τοὺς λοιποὺς, ἐν ᾧ ἐκ τῆς μονίμου καταστάσεως ὑπερτιμήσεως τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων ὁμολογεῖται παρὰ πάντων ὅτι δὲν ἐκπροσωπεῖ νῦν οὔτε τὸ ἥμισυ τῆς ἀξίας, ἣν ἐξεπροσώπει πρὸ εἰκοσιτεσσάρων ἐτῶν, ὅτε κατὰ πρῶτον ὡρίσθη.

Μὴ λεκτικονήσωμεν δὲ, ὅτι τὸ ἔργον τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων εἶναι τὸ μᾶλλον ἀκανθώδες καὶ πολύμοχθον, διότι τῆς νέας νομοθεσίας ἡ ὀρθὴ ἐμηνεία, καὶ τοῦ ἀστικοῦ ἡμῶν νόμου ἡ ὀπωσοῦν ἀκριβὴς γνῶσις ἀπαιτοῦσι, οὐ μόνον μακρὰν, δαπανηρὰν καὶ ἐργώδη προπαίδευσιν, ἀλλὰ καὶ ἀδιάλειπτον μελέτην τῆς ἐπιστήμης τοῦ δικαίου. Ἐν τούτοις διὰ τὸν ἀνωτέρω λόγον τῆς μεγάλης τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων ὑπερτιμήσεως ὁ δικαστικὸς σύλλογος, ὅστις παλαιῶν πρὸς τὰς δυσκολίας ταύτας, ἠγωνίσθη μετὰ μεγάλης αὐταπαρνήσεως τὸν κάλλιστον ὑπὲρ τοῦ δικαίου ἀγῶνα, καὶ ἠκάτασε καὶ αὐτοὺς τοὺς μᾶλλον ἀμελεῖς ἐπικριτὰς τῶν παρ' ἡμῖν πραγμάτων νὰ ὁμολογήσωσιν, ὅτι ὁ τρόπος τῆς ἐν Ἑλλάδι διανομῆς τῆς δικαιοσύνης εἶναι τὸ ἀψευδέστερον τεκμήριον τῆς ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ προόδου τοῦ πολιτισμοῦ, ὁ δικαστικὸς λέγομεν παρ' ἡμῖν σύλλογος παλαίει τὸν σήμερον πρὸς ἐμβρύου ἔτι ὄντα, τὸν στέργοντα

τῶν πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ ἀπολύτως ἀναγκαίων. Ἐκ τῶν πολλῶν καὶ μεγάλων κακῶν, ἅτινα δύναται νὰ γεννήσῃ ἡ τοιαύτη τῶν λειτουργῶν τοῦ δικαίου ἀμηχανία, ἀρκοῦμαι ν' ἀναφέρω δύο τινὰ βεβαιούμενα ὑπὸ τῶν πραγμάτων καὶ ἀπειλοῦντα τό τε ἐνεστὼς καὶ τὸ μέλλον τοῦ συλλόγου τούτου.

Πρῶτον ἡ ἐξάσκησις τοῦ δικαστικοῦ ἐπαγγέλματος ἀπαιτεῖ, μάλιστα διὰ τὸ παρ' ἡμῖν ἀτελὲς τῶν βοηθημάτων, ἀφοσίωσιν ἀποκλειστικὴν εἰς τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο, ἀλλ' ἐν τούτοις πολλοὶ τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων ἀναγκάζονται, ἵνα μὴ ὑποκύψωσιν ὑπὸ τὸ βάρος τῆς ἀνάγκης, νὰ ἐνασχολῶνται καὶ εἰς ἄλλα φιλολογικὰ, διδασκαλικὰ καὶ παρόμοια ἔργα πορίζόμενοι ἐξ αὐτῶν μικρὰν ἀλλ' ἄφευκτον αὐτοῖς προσθήκην εἰς τὴν εὐτελῆ δικαστικὴν ἀντιμισθίαν.

Ἐντεῦθεν πολλὰ προκύπτουσι προσκόμματα εἰς τὴν ταχεῖαν καὶ ἀκριβῆ διανομὴν τῆς δικαιοσύνης.

Παραλείπω δὲ τὰ κατὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν δικαστικῶν καθηκόντων ἐνδεχόμενα ἀτοπήματα ἐκ τῆς ἐναγωνίου μεριμνης τῶν δικαστῶν περὶ τὴν θεραπείαν τῶν ἀρτίκτων αὐτῶν ἀναγκῶν, τῆς ἀφαιρούσης αὐτοῖς πᾶσαν ἡσυχίαν νοὸς καὶ πᾶσαν ψυχικὴν γαλήνην.

Λεύτερον τὸ στάδιον τῆς δικαστικῆς ὑπηρεσίας, ὅπερ εἶναι ἀλλαχοῦ ἐπίζηλον καὶ ἐπιζήτητον, τὸ μὲν διὰ τὴν τιμὴν, ἣν περιποιεῖ εἰς τοὺς λειτουργοὺς τῆς δικαιοσύνης, τὸ δὲ διὰ τὸ αὐτάρκως τῆς ἀμοιβῆς αὐτῶν, καὶ διὰ τοῦτο προσελκύει τὰς εὐγενεστέρας δυνάμεις τῶν ἐθνῶν, κατάντησε παρ' ἡμῖν διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους στενὴ, τεθλιμμένη καὶ ἀκανθώδης ὁδὸς, ἣν ἀποφεύγουσι πάντες οἱ ἐξερχόμενοι τῶν πανδιδακτηρίων καὶ εἰσερχόμενοι εἰς τὸν πρακτικὸν βίον, διότι τὰ λοιπὰ ἐπαγγέλματα, καὶ μάλιστα τὸ δικηγορικὸν, ἐγγυῶνται αὐτοῖς ἐν βραχεῖ χρόνῳ, ἂν ὄχι εὐπορίαν, τοὐλάχιστον ἄνεσιν. Περιττὸν εἶναι νὰ σᾶς ἀναφέρω ὁποῖον ἔσεται ὑπὸ τοιαύτας περιστάσεις τὸ μέλλον τοῦ δικαστικοῦ συλλόγου.

Ἀρκοῦμαι εἰς τὰς ὀλίγας ταύτας παρατηρήσεις, ἀπευθυνόμενος πρὸς εἰδότας, καὶ πείθομαι, ὅτι ἐκπληρῶ μίαν τῶν θερμοτέρων ὑμῶν εὐχῶν ὑποβάλλων κατὰ διαταγὴν τῆς **Α. Μ.** εἰς τὴν ἐπιφύρισιν ὑμῶν τὸ συνημμένον νομοσχέδιον, ὅπερ κατὰ τὸ μέτρον τῶν δυνάμεών μας σκοπεῖ νὰ θεραπεύσῃ ἐν βραχεῖ καὶ ἀλληλοδιαδόχως τὰ ὑποδειχθέντα ἀτοπήματα.

Συνεπείᾳ τῶν παρατηρήσεων τούτων τὸ νομοσχέδιον ἀποδίδει εἰς τὸν Πρόεδρον καὶ Εἰσαγγελέα τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ

τους των Ἐφετών, ὧν ἀπελάμβανον δυνάμει τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων μισθόν. Προσθέτει δὲ ἀνὰ δραχμὰς ἑκατὸν κατὰ μῆνα εἰς τὸν μισθὸν τῶν Ἀρειοπαγιτῶν καὶ τοῦ ἀντεισαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου, εἰς τὸν τῶν Ἐφετῶν, τῶν παρ' αὐτοῖς Ἀντεισαγγελέων, τῶν Προέδρων καὶ τῶν Εἰσαγγελέων τῶν Πρωτοδικείων καὶ τῶν Πρωτοδικῶν· τέλος τὸν μισθὸν τῶν Γραμματέων τῶν Πρωτοδικείων ἀναβιβάζει εἰς δρ. 160 κατὰ μῆνα. Ἐπειδὴ δὲ διὰ τῆς αὐξήσεως ταύτης τῆς μισθοδοσίας ἡ Κυβέρνησις δύναται βεβαίως νὰ προσδοκᾷ πλείονα αὐταπάρνησιν ἐκ μέρους τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων, καὶ μᾶλλον ἀποκλειστικὴν ἐπασχόλησιν εἰς τὰ δικαστικὰ χρέη αὐτῶν, πρόσθες δὲ καὶ νὰ ἐλκύσῃ εἰς τὰς κατὰ καιρὸν κενουμένας θέσεις, ἀνωτέρας σχετικῶς δυνάμεις τῶν ἀποχωρούντων, θαῤῥαλέως ἠδυνάμεθα νὰ ἐλαττώσωμεν κατά τι τὸ ὑφιστάμενον προσωπικόν, ὅθεν καὶ προτείνεται ν' ἀφαιρεθῶσιν εἰς Ἀρειοπαγίτης, δύο Ἐφέται καὶ ἑπτὰ Πρωτοδίκαι. Ἡ μισθοδοσία τούτων ἀναβαίνουσα κατὰ τὴν νέαν κλίμακα, μετὰ τὴν παραίτησιν ἑνὸς Πρωτοδίκου μὴ ἀντικατασταθέντος, εἰς δραχ. 36,600, θέλει λοιπὸν ἐκπέσῃ ἀπὸ τῆς ὁλικῆς αὐξήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης, καὶ οὕτως ἡ πραγματικὴ αὔξησις θέλει περιορισθῇ εἰς μόνας δραχμὰς 117,000 ἀντὶ τῆς φαινομένης δρ. 153,600. Ἐννοεῖται ὅτι εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο θέλομεν φθάσει ἑκατὸν καὶ καθ' ὅσον κενοῦνται αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος θέσεις, μὴ ἀντικαθισταμένων ἄλλων εἰς τοὺς ἐκλείποντας.

Πέποιθα ὅτι τὰς βάσεις ταύτας παραδεχομένη ἡ Γερουσία, ἥτις σταθερῶς ἀπέδειξεν ὅτι περὶ πολλοῦ ποιεῖται τὸ ἀνεξάρτητον τοῦ δικαστικοῦ ἀξιώματος, θέλει εὐαρεστηθῇ νὰ ἐπιψηφίσῃ τὸ παρὸν νομοσχέδιον.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 15 Ἀπριλίου 1858.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς
Γ. Α. ΡΑΛΛΗΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν παρὰ τῆς Βουλῆς παραγγέλλομεν τῶν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸν νὰ εἰσαγάγῃ καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ὑποστηρίξῃ αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἀθήνῃσι τὴν 15 Ἀπριλίου 1858.

Ο Θ Ω Ν

Γ. Α. ΡΑΛΛΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρ. 1. Τὸ προσωπικὸν τῶν δικαστηρίων ἐλαττοῦται ὡς ἑρεξῆς·

α.) Ἀπὸ τοῦ δικαστηρίου τοῦ Ἀρείου Πάγου θέλει ἀφαιρεθῇ ὁ διὰ τοῦ νόμου τῆς 7 Δεκεμβρίου 1837 προστεθεὶς ἕκτος δικαστής.

β.) Ἕκαστον δικαστήριον Ἐφετῶν θέλει ἔχει, ἐκτὸς τοῦ Προέδρου, τὸ πολὺ ἐννέα δικαστάς.

γ.) Ὁ ἀριθμὸς τῶν Πρωτοδικῶν δὲν θέλει ὑπερβαίνει τοὺς ἑξήκοντα (60), μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν Προέδρων.

δ.) Αἱ διαληφθεῖσαι ἐλαττώσεις θέλουσιν ἐνεργηθῇ βαθμηδὸν καὶ καθ' ὅσον κενοῦνται αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος θέσεις.

Ἄρθρ. 2. Ὁ ἐτήσιος μισθὸς τοῦ προσωπικοῦ τῶν δικαστηρίων προσδιορίζεται ὡς ἑρεξῆς.

Α. Ἄρειος Πάγος.

Τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Εἰσαγγελέως ἀνὰ δραχ.		7,200
Τοῦ Ἀντιπροέδρου	»	6,000
Τῶν Ἀρειοπαγειτῶν καὶ τοῦ Ἀντεισαγγελέως	»	5,400
Τοῦ Γραμματέως	»	2,400

Β'. Ἐφετεῖα.

Τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Εἰσαγγελέως ἀνὰ δραχ.		6,000
Τῶν Ἐφετῶν καὶ τῶν Ἀντεισαγγελέων	»	4,800
Τοῦ Γραμματέως	»	2,040

Γ'. Πρωτοδικεῖα.

Τῶν Προέδρων καὶ τῶν Εἰσαγγελέων ἀνὰ δραχ.		4,800
Τῶν Πρωτοδικῶν καὶ τῶν Ἀντεισαγγελέων τῶν Πρωτοδικείων	»	3,600
Τῶν Γραμματέων	»	1,920

Δαπάνη προσωπικοῦ τῶν Δικαστηρίων ἀπὸ τοῦ Προέδρου μέχρι τοῦ Γραμματέως κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

Ἄρειος Πάγος.				Ἄρειος Πάγος.				
Κατὰ τὸν ἰσχύοντα Νόμον καὶ τὸν προϋπολογισμὸν Δραχ. 48,660	Μισθὸς	Προέδρου	κατὰ μῆνα	δρ.	600	ἐτησίως	εἰς Δραχ.	7,200
	»	Εἰσαγγελέως	»	»	600	»	» »	7,200
	»	Ἀντιπροέδρου	»	»	500	»	» »	6,000
	»	5 Ἀρειοπαγιτῶν	»	»	450	ἑκάστου	» »	27,000
	»	Ἀντεισαγγελέως	»	»	450	»	» »	5,400
	»	Γραμματέως	»	»	200	»	» »	2,400
								55,200
Ἐφετεῖα. Δραχ. 116,880				Ἐφετεῖα.				
	Μισθὸς	Προέδρων	κατὰ μῆνα	δρ.	500	ἑκάστου,	ἐτησίως Δραχ.	12,000
	»	Εἰσαγγελέων	»	»	500	»	» »	12,000
	»	18 Ἐφετῶν	»	»	400	»	» »	86,400
	»	4 Ἀντεισαγγελέων	»		400	»	» »	19,200
	»	2 Γραμματέων	»	»	170	»	» »	4,080
								133,680

Πρωτοδικεῖα. 277,200				Πρωτοδικεῖα.				
	Μισθὸς	10 Προέδρων	κατὰ μῆνα	δρ.	400	ἑκάστου	εἰς Δραχ.	48,000
	»	10 Εἰσαγγελέων	»	»	400	»	» »	48 000
	»	60 Πρωτοδικῶν	»	»	300	»	» »	216,000
	»	11 Ἀντεισαγγελέων		»	300	»	» »	39,600
	»	10 Γραμματέων	»	»	160	»	» »	19,200
								370,800
Τὸ ὅλον Δραχ. 442,680								
	Τὸ ὅλον τῆς δαπάνης						Δραχ.	559,680
	Ἐκπίπτουσαι αἱ ἀπέναντι						»	442 680
	Ἐπιβαρύνεται ὁ προϋπολογισμὸς μὲ . . .						Δραχ.	117,000
	Μισθὸς τῶν ἀφαιρεθεισῶν θέσεων.							
	1 Ἀρειοπαγίτου ἐτησίως Δραχ. 5,400							
	2 Ἐφετῶν » » 9,600							
	6 Πρωτοδικῶν » » 21,600							36,600
							Τὸ ὅλον Δραχ.	153,600

Ἐπομένως ἀναγνώσθη ἔγγραφον τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης δι' οὗ καθυποβάλλονται 60 ἀντίτυπα τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς διαχειρίσεώς του κατὰ τὸ 1856 καὶ 57.

Ἐπίσης ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ὑπέβαλε δι' ἐγγράφου 30 ἀντίτυπα ἀπολογισμοῦ τῆς διαχειρίσεώς του τοῦ ἔτους 1856.

Λαβὼν δὲ τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας εἶπεν.

Πρὶν ἢ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν σημερινὴν συζήτησιν ἐπιτρέψατέ μοι νὰ παρατηρήσω, κύριοι, ὅτι ἐνῷ σωροὶ νομοσχεδίων καθυποβλήθησαν καὶ μᾶλλον νὰ ὑποβληθῶσι κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας ὑπὸ τῶν κυρίων ὑπουργῶν, εἰς ἡμᾶς δὲν μένουσιν ἢ μόνον ἡμέραι ἐννέα, ἂν καλῶς ἀριθμῶ, ἀφαιρουμένων τῶν παρεμπιπτουσῶν ἑορτῶν ἀπὸ τῆς σήμερον μέχρι τῆς 29 μεσούντος ἤδη μηνός, ἡμέρας τῆς λήξεως τῶν βουλευτικῶν ἐργασιῶν. Ἀπορῶ λοιπὸν πῶς ἡ Γερουσία ἐντὸς τοῦ ὡρισμένου διαστήματος τῶν ἐννέα ἡμερῶν θέτει δυνηθῇ νὰ ἐπεξεργασθῇ 30 τόσα νομοσχέδια συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ πρὸ ὀλίγου, ὡς μόλις αὐτῶν καθυποβάλλεται εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν τμημάτων καὶ τὰς ἐπιτροπάς, ἅτις ἀμφιβάλλω ἂν δυνηθῇ νὰ τὸν ἀναγνώσῃ μόνον οὐχὶ δὲ καὶ νὰ συζητήσῃ ὅπως ἐπιφέρῃ τὴν ἐπεξεργασίαν ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἑπομένως συζητήσῃ ὅπως ἐπιψηφίσῃ αὐτό. Τὸ κατ' ἐμὲ λοιπὸν προλαμβάνω νὰ εἴπω, ὅτι ἂν ἡ Γερουσία δὲν δυνηθῇ νὰ ἐπιψηφίσῃ ὅλα ταῦτα, δὲν εἶναι ἀφάλμα ἡμῶν, εἶναι βεβαίως ἔλλειψις τῶν κυρίων ὑπουργῶν, μὴ συγχωρουμένη ἀπὸ τὸ συνταγματικὸν σύστημα ὅπως δήποτε ἐπιβαρύνει αὐτοὺς καὶ μόνους, διότι μόνοι οἱ σήμερον ὑποβληθέντες πίνακες τῶν ἀπολογισμῶν, οἵτινες θέλουσι καθοδηγήσει ἡμᾶς εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τὴν ἐπεξεργασίαν ἔχουσιν ἀνάγκην δεκαπέντε τοὐλάχιστον ἡμερῶν πρὸς ἁπλῆν αὐτῶν ἐξέτασιν.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. Πρόεδρος ἀπήγγειλεν ὡς ἀντικείμενον σημερινῆς συνεδριάσεως τὴν συζήτησιν τῶν νομοσχεδίων, 1) περὶ χαρακτηρισμοῦ ὁδοῦ ἐθνικῆς τῆς ἀπὸ Κύμης μέχρι τοῦ ὁμωνύμου δήμου χωρούσης ὁδοῦ, καὶ 2) περὶ καταργήσεως τοῦ ἐξαγωγικοῦ τέλους τῶν σιτηρῶν.

Καὶ πρῶτον μὲν ἀναγνώσθη καὶ ἐτέθη ὑπὸ συζήτησιν τὸ περὶ τῆς ὁδοῦ Κύμης, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου γενικοῦ λαβόντος τὸν λόγον ἐγένετο ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, καὶ ἡ Γερουσία παρεδέχθη αὐτὴν διὰ ψήφων 31 ἤτοι παμψηφεὶ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν κ.κ. Δ. Χατζισκου καὶ Κολοκοτρώνη, ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ ὡς ἐθνικῆς τῆς ἀπὸ τῆς πόλεως Κύμης εἰς τὸν ὁμώνυμον ὁρμον ἀγούσης ὁδοῦ.

Γεωργιος Ν Ἀντωνόπουλος		Ἀβράμ Ἰσάκας	Ν
Ἰωαννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Κωνσταντίνος Κανάκης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Ἰσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Ἀνάργυρος Μοναρχίδης	Ν	Μ. Λ. Καΐρης	
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	
Ἰω. Ἁγιος Παξιμαδᾶς	Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Π. Ἀσπρομάκης	Ν	Δημήτριος Πλακούτας	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Σταΐκος	
Ῥικάρδος Τζιρτζῆς	Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	Ν
Ἀθανασιος Γρηγοριάδης	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναγνώστου		Δημήτριος Χρηστίδης	
Γεώργιος Ψύλλας	Ν	Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Παναγ. Λιδωρίκης	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκας		Γεώργ. Δουβουνιώτης	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Κωνστ. Προβιλέγιος	Ν
Γ. Παπακώστόπουλος	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Δημήτριος Βούγαρης	Ν	Σπῦρος Μίλιος	Ν
Γιάκας Καρακατζάνης	Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης	Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν	Δημήτριος Λ. Καντουριώτης	

Ἀναγνωσθέντα καὶ τὰ ἄρθρα αὐτοῦ 1 καὶ 2 ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας.

Ἐπίσης ψηφοφορηθὲν καὶ τὸ σύνολον δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὸν ὡς εἶχε, διὰ ψήφων 31 ἤτοι παμψηφεὶ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν κατὰ τὸ ὧδε συνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ χαρακτηρισμοῦ ὡς ἐθνικῆς τῆς ἀπὸ τῆς πόλεως Κύμης εἰς τὸν ὁμώνυμον ὅρμον ἀγούσης ὁδοῦ

Γεώργ. Ν. Ἀντωνόπουλος		Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Τάτζης Μαγγίνας	Ν

Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	
Σπυρ. Τρικούπης		Ἀντων. Μιχαηλιχάλης	Ν
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναγύρου		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Γεώργιος Ψύλλας	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Δημήτριος Χρηστίδης	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Ἀθανάτιος Λιδωρίκης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Παναγ. Λιδωρίκης	
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης	Ν	Κωνστ. Προβιλέγιος	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν	Σπῦρος Μίλιος	Ν
Ἀδάμ. Δούκας	Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	

Κατόπιν ἐτέθη ὑπὸ συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον περὶ καταργήσεως τοῦ ἐξαγωγικοῦ τέλους τῶν σιτηρῶν καὶ μηδενὸς λαβόντος τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἐψηφοφορήθη αὕτη δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως καὶ ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 31, ἤτοι παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ψηφοφορησάντων, κατὰ τὸ ὧδε συνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου περὶ καταργήσεως τοῦ ἐξαγωγικοῦ τέλους τῶν σιτηρῶν κτλ.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Σπυρ. Τρικούπης	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ν
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	Ν	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἀνδρ. Χ. Ἀναγύρου	
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Γεώργιος Ψύλλας	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἰωάννης Θεοτόκης	
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν

Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Δημήτριος Βούλγαρης	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν	Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Ἀδάμ. Δούκας	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν	Παναγ. Λιδωρίκης	
Κωνσταντῖνος Κανάρης		Γεώρ. Δυοβουνιώτης	Ν
Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν	Κωνστ. Προβιλέγιος	Ν
Μ. Α. Καΐρης		Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Ἀντων. Γ. Κριεζῆς		Σπῦρος Μίλιος	Ν
Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης	Ν
Δημήτρ. Πλαπούτας	Ν	Δημήτ. Α. Κουντουριώτης	

Ἀναγνωσθέντος τοῦ πρώτου αὐτοῦ ἄρθρου, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος παρετήρησεν, ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς λέγει μὲν ἐν τῇ ἐκθέσει του, ὅτι σύμφωνα μὲ τὸν περὶ τελωνιακοῦ Δασμολογίου νόμον, δύναται ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Σωμάτων νὰ καταργήσῃ διὰ Β. Διατάγματος τέλος τι ἐξαγωγικόν, μέχρις οὗ τὸ Β. αὐτὸ Διάταγμα λάβῃ τὴν νομοθετικὴν ἐπικύρωσιν, ἀλλὰ τοῦτο μὲν νὰ δύνατο νὰ γίνῃ ἐπὶ τῶν λοιπῶν προϊόντων καὶ πάλιν βαθμηδὸν ἐντὸς δεκαετίας, οὐχὶ ὅμως καὶ ἐπὶ τῶν σιτηρῶν, περὶ ὧν ῥητὸς νόμος ὁρίζει. Ἂν δὲ ἐπικαλεῖται τὸ 6 ἄρθρον τοῦ αὐτοῦ Δασμολογ. νόμου, λέγω ὅτι τὸ ἄρθρον αὐτὸ οὐδόλως εἶναι ἁρμόδιον νὰ τροποποιήσῃ νόμον ῥητόν, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ προϊόντων τῶν ὁποίων τὰ ποσὰ εἶναι ὡρισμένα, κατὰ τὸ 5 ἄρθρον τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἤδη δὲ τὸ Β. Διάταγμα κατήργησεν ὁλόκληρον τὸν περὶ σιτηρῶν ἰδίαν νόμον.

Εἰς ταῦτα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, ἀπήντησεν.

Διὰ τοῦ ψηφισθέντος, κύριοι, γενικοῦ περὶ τελωνιακοῦ Δασμολογίου νόμου ὠνομάσθησαν τὰ προϊόντα, καὶ δι' αὐτὰ προσδιωρίσθη ἰδία στήλη, εἰς ἣν ὡρίσθησαν καὶ τὰ ποσὰ τοῦ τέλους καὶ ἡ ἐντὸς δεκαετίας ἐλάττωσις αὐτοῦ· οὐχ ἧττον ὅμως ἐν τέλει ὁ νόμος οὗτος κλείει διὰ γενικῶν τινων διατρέσεων, αἵτινες κανονίζουσι τὰ περὶ τούτων, δίδουσι δὲ τὸ δικαίωμα πρὸς τὸν ἁρμόδιον ὑπουργὸν νὰ προλαμβάνῃ διὰ τῆς καταργήσεως τῶν τελῶν ἕνα κίνδυνον μίαν ζημίαν τοῦ δημοσίου, ἥτις ἐπίκειται καὶ σήμερον ἐπὶ τῶν σιτηρῶν· καὶ τὸ πρᾶγμα λοιπὸν καὶ τὰ

γράμμα τοῦ ὑπ' ὄψιν σας νόμου φέρει, ὡς ἐλέπετε, τὴν ἀληθῆ ἑρμηνείαν τῶν διατάξεων ἐκείνων ὑπὲρ τοῦ δημοσίου συμφέροντος.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος ἀντεῖπεν.

Ἤθελα συμφωνήσει ἴσως μὲ τὴν ἰδέαν τοῦ προλαλήσαντος κυρίου ὑπουργοῦ, ἂν δὲν ὑπῆρχε νόμος ῥητὸς διὰ τὰ σιτηρά· ἤθελα συμφωνήσει ἐπὶ πλέον, ἂν ὡς ἦναι σημειωμένον εἰς τὸν παρόντα νόμον τὸ εἶδος « σιτηρὰ » ἐξήγει ἐπακριβῶς τὴν ἰδέαν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ. Τὸ ἐπικαλούμενον ἄρθρον, ὡς πρωΐτερον, ἀποβλέπει μόνον τὰ προϊόντα ἐκεῖνα, δι' ἃ εἶναι πρὸ προδιορισμένα καὶ πάλιν ἡ ἐλάττωσις πρέπει νὰ γείνῃ ἐξαθροῦ ἐντὸς δέκα ἐτῶν καὶ ἐν ἐλλείψει τῶν τοιούτων διὰ Β. Διατάγματος, ἡ περίστασις τῶν σιτηρῶν ὑπάγεται εἰς εἰδικὸν νόμον, τὸν ὁποῖον ὁ Κ. ὑπουργὸς ἔπρεπε νὰ καταργήσῃ δι' ἴδια τέρου πάλιν νόμου. Ἀλλ' ὁ ὑπουργὸς ὡμολόγησε τῷ ὄντι ἀπὸ τὸ ἄρθρον ἔκτον, ἡ ἰδέα του ὅμως αὕτη ἐλησμονήθη λίαν στενῶς ἐκεῖθεν, καθότι ἡ κατάταξίς του ἁπλῶς μνημονεύεται, διὰ νὰ φανῇ ὅτι καὶ περὶ τῶν σιτηρῶν εἶχε λησθῆ πρόνοια δι' εἰδικοῦ νόμου, οὐδέποτε δὲ ἐνόησεν ὁ νομοθέτης ὅτι ὑπάγεται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν λοιπῶν ἐν τῷ δασμολογίῳ ἀναφερομένων προϊόντων.

Ἐπὶ τούτοις ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας εἶπεν.

Ἀρκούντως ἀνέπτυξεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τὰ δικαιολογήματά του εἰς τὰς παρατηρήσεις τοῦ προλαλήσαντος, καὶ περιττὴ ἤθελε νομισθῇ ἴσως ἡ ἐπανάληψις ἐπὶ τῶν αὐτῶν, ἂν ὁ προλαλήσας δὲν ἐλάμβανε τὸν λόγον καὶ δεύτερον. Τὸ κατ' ἐμὲ συμφωνῶ μετὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ καὶ εἶμαι ὑπὲρ τῆς ἰδέας, ὅτι εἰς τὰς γενικὰς διατάξεις τοῦ περὶ τελωνιακοῦ Δασμολογίου νόμου συμπεριλαμβάνονται καὶ τὰ σιτηρά· ὅτι δὲ ἡ κατάργησις τοῦ τέλους αὐτῶν ἐπέρχεται διὰ μιᾶς καὶ οὐχὶ ἐξαθροῦ ἐντὸς δεκαετίας, τὸ δικαιολόγημα εἶναι ἁπλούστατον καὶ εἰλικρινές, διότι ἀπὸ τοῦδε ἐφάνη ἡ ἀνάγκη τῆς ὁλοκλήρου καταργήσεως αὐτοῦ.

Μηδενὸς ἔπειτα λαβόντος τὸν λόγον, τὸ ἄρθρον 1 ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας. Ἐπίσης ἀναγνωσθέντα καὶ τὰ ἄρθρα 2, 3 καὶ 4 ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας.

Καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ τεθὲν εἰς ψηφοφορίαν δ' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὸν ὡς εἶχε, διὰ ψήφων 31 ἤτοι παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ καταργήσεως τῶν ἐξαγωγικῶν τέλους τῶν σιτηρῶν κτλ.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος .	Ἀδάμ. τσύκας . . . . . N
Ἰωάννης Θ. Κυλοποτρώνης . N	Δήμος Κανελλόπουλος . . N
Σπυρίδ Καλογερόπουλος . N	Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .
Τάκ. Μαγγίνας . . . N	Τσανετάκης Γρηγοράκης . . N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . N	Μ. Α. Καΐρης . . . . .
Χαράλ. Παπαπολίτης . . . N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . N	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης . . N
Νικολ. Πραστακάκης . . . N	Δημήτριος Πλαπούτας . . N
Σπυρ. Τρικούπης	Ἰωάννης Σταΐκος . . . . .
Ῥικάρδος Τζιώτζ . . . . N	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης . N
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . N	Ἀλέξ. Βλαχόπουλος . . .
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . N	Δημήτριος Κατσίκας . . .
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .	Δημήτριος Χρηστίδης . . .
Γεώργιος Ψύλλας . . . . N	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . N
Ἰωάννης Ν. Πέτρου . . . N	Παναγ. Λιδωρίκης . . . .
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . .	Γεώργ. Νοβοσιώτης . . N
Γεώργιος Δαρειώτης . . . N	Κωνστ. Προβελέγγιος . . N
Γ. Παπαχλιόπουλος . . . N	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Δημήτριος Βιλλιώτης . . . N	Σπῦρος Μηλιώνης . . . . . N
Γκίκας Καραπάνος . . N	Ῥήγας Παλαμήδης . . . . N
Νικολάου Ἰω. Μέλος . . . N	Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης .

Κατόπιν ὁ Κ. Πρόεδρος τῇ συγκατανεύσει τοῦ σώματος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ
τῇ 21 Ἀπριλίου 1858 ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ Πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀναγνώσθη μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως ἡ ἔκθεσις τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος **1859** ἔχουσα ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἡ συνοδεύουσα τὸν προϋπολογισμὸν ἔκθεσις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τοῦ Οἰκονομικῶν διενεμήθη εἰς τὰ μέλη τοῦ Σώματος τὴν 15 τοῦ ἰσταμένου, καὶ αὐθημερὸν συνῆλθον τὰ τμήματα ὅπως διασκεφθῶσι, διορίσωσι τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς καὶ δώσωσιν εἰς αὐτὴν τὰς ἀναγκούσας ὁδηγίας· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ βραχὺ τοῦ χρόνου δὲν ἐπέτρεπε τὴν ἐλαχίστην βραδύτητα, καθότι δέκα μόνον ἐργάσιμοι ἡμέραι ὑπελείποντο μέχρι τῆς λήξεως τῆς Συνόδου, παρήτησαν πᾶσαν προεξεργασίαν καὶ διώρισαν κατεσπευσμένως καὶ αὐθωρεὶ τὴν ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῇ ἐντολῇ, καθ' ἣν περίπτωσιν δὲν δυνηθῇ νὰ ῥέρῃ τὰς ἀπαιτουμένας παρατηρήσεις, νὰ εἰσάξῃ κατὰ τύπον τὴν ἔκθεσίν της, διὰ νὰ ἐπιψηφισθῇ ὁ προϋπολογισμὸς τρεῖς τοὐλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς λήξεως τῆς Συνόδου, καὶ ἐφαρμοσθῇ οὕτω τὸ ἄρθρον 5 τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου.

Ἐὰν τὸ ὑπουργεῖον ἤθελε παραδώσῃ εἰς τὴν Γερουσίαν σώματά τινα τοῦ προϋπολογισμοῦ καθ' ἣν ἐποχὴν εἰσῆξεν αὐτὸν εἰς τὴν Βουλήν, ὡς ἐγένετο καὶ κατὰ τὰς παρελθούσας Συνόδους, ἤθελαν μελετήσει τοῦτον ἔκτοτε οἱ ΚΚ. Γερουσιασταί, καὶ ἔχοντες γνῶσιν τῶν περιεχομένων, ἤθελαν ἐπισπεύσει ἤδη τὰς διασκέψεις των· ἀλλ' ἀτυχῶς οὔτε τοῦτο ἐγένετο.

Ἀναλαβοῦσα τὰς ἐργασίας της ἡ ἐπιτροπὴ τὴν 16 τοῦ ἰσταμένου, καὶ εὑρισκομένη εἰς ἐντελῆ ἄγνοιαν τῶν περιεχομένων, μόλις ἠδυνήθη τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ τὰς δύο ἑπομένας νὰ ἀναγνώσῃ ἁπλῶς τὰ καθέκαστα τοῦ προϋπολογισμοῦ, τὰς διαφόρους ἐκθέσεις τῶν ΚΚ. ὑπουργῶν καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς, χωρὶς νὰ δυνηθῇ νὰ προχωρήσῃ εἰς ἄλλην διάσκεψιν.

Μετὰ τὴν ἁπλῆν ταύτην ἀνάγνωσιν θεωρήσασα ὅτι τὸ κατεπεῖγον καὶ τὸ βραχὺ τοῦ χρόνου δὲν δίδει ποσῶς καιρὸν εἰς αὐτὴν πρὸς μελέτην καὶ συζήτησιν, εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ κάμῃ ἀμέσως τὴν ἔκθεσίν της διὰ νὰ τὴν καθυποβάλῃ ἐγκαίρως εἰς τὸ Σῶμα.

Ἔχετε βεβαίως εἰς τὴν μνήμην σας Κύριοι, ὅτι κατὰ τὸ προπαρελθὸν ἔτος ἐψηφίσθησαν δύο ἐτῶν προϋπολογισμοὶ εἷς

μίαν καὶ τὴν αὐτὴν Σύνοδον ἄνευ τῆς δεούσης ἐπεξεργασίας, ἐπὶ μόνῳ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ γείνῃ ἅπαξ ἡ τοιαύτη παρατυπία, τείνουσα εἰς τὸ νὰ εἰσάγωνται τοῦ λοιποῦ οἱ προϋπολογισμοὶ ἐγκαίρως εἰς τὰς Βουλάς, ὥστε νὰ μένῃ ὁ ἀπαιτούμενος καιρὸς οὐχὶ μόνον πρὸς διάσκεψιν καὶ συζήτησιν. ἀλλὰ καὶ διὰ πᾶσαν τυχὸν ἀπαιτουμένην τροπολογίαν, ὅπως ἀκλείψει τοῦ λοιποῦ τὸ στερεότυπον ἐκεῖνο ἀτόπημα τῶν παρελθόντων ἐτῶν, ὅτι δηλαδὴ δὲν πρέπει νὰ ῥέρῃ ἡ Γερουσία τὴν ἐλαχίστην μεταβολήν, διότι ἐγγίζει ἡ λῆξις τῆς Συνόδου, καὶ δὲν μένει ὁ ὑλικὸς καιρὸς ὅπως ἐπανέλθῃ ὁ προϋπολογισμὸς εἰς τὴν Βουλήν· ἀλλὰ καίτοι γενομένης τῆς τοιαύτης παρατυπίας ἐπανέλθομεν αὖθις εἰς τὴν πλημμελῆ ἐκείνην κατάστασιν, ὅτις εὐχόμεθα νὰ μὴ ἐπανέλθῃ.

Παρατηρήσασα ἐν τούτοις ἡ ἐπιτροπὴ ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅτι ἡ ἐργασία αὐτῆς ἀπαιτεῖ διάστημα εἴκοσι τοὐλάχιστον ἡμερῶν, ὅπως δυνηθῇ νὰ ἀποπερατώσῃ τὰς διασκέψεις της, τὰς κατὰ κεφάλαιον καὶ ἄρθρον συζητήσεις της καὶ τὴν σύνταξιν τῆς ἐκθέσεώς της. ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι μόνου μιᾶς ἡμέρας καιρὸς μένει εἰς αὐτὴν δι' ὅλα ταῦτα, ἀναγκάσθη νὰ ἀρίσῃ εἰς τὴν γενικὴν συνεδρίασιν τοῦ Σώματος τὴν κατὰ κεφάλαιον καὶ ἄρθρον συζήτησιν, καὶ νὰ περιορισθῇ ἐκ τῆς ἀνυπερβλήτου ταύτης ἀνάγκης εἰς γενικὰς παρατηρήσεις, ἀρκεσθεῖσα νὰ σημειώσῃ μόνον παρακατιόντως κεφάλαιά τινα καὶ ἄρθρα τῶν ἐξόδων, ὅπου ὑπὸ τοῦ καιροῦ τῇ ἐπετρέπετο, διὰ νὰ δώσωσιν ἐπ' αὐτῶν οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ πληροφορίας ἁπλᾶς πρὸς τὴν εὐκολίαν τῶν γενικῶν συνεδριάσεων τοῦ Σώματος.

Ἀναγνωρίζει ἡ ἐπιτροπή σας ὅτι ἡ ἀτελεστάτη αὕτη ἐπεξεργασία τοῦ προϋπολογισμοῦ δὲν συνάδει μὲ τὸ καλῶς ἐννοούμενον συνταγματικὸν σύστημα, καὶ ὁμολογεῖ ὅτι ἡ Γερουσία εἶναι πάντῃ ἀμέτοχος τοῦ τοιούτου· ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ὀφείλει νὰ ἐκφράσῃ τὴν περὶ τοῦ πρακτέου γνώμην της ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὸ πράγμα, ὅπως ἔχει σήμερον εἰς τὴν παραμονὴν τῆς λήξεως τῆς Συνόδου, καὶ οὐχὶ ὅπως ἔπρεπε νὰ ἦναι, ὡς καὶ τὸ γράμμα τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου ὁρίζει.

Ὑπὸ τοιούτου αἰσθήματος ὁδηγουμένη ἡ Ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ ἐπιψηφισθῇ ὁ προϋπολογισμὸς ὡς ἔχει, καθότι ἡ ἐλαχίστη τροπολογία ἀρκεῖ ὥστε νὰ ἐπιφέρῃ τὸ κώλυμα τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ κατὰ τὴν ἐνεστῶσαν Σύνοδον· ἐπομένως ὑποβάλλει τὰς ἐπ' αὐτοῦ παρατηρήσεις της εἰς ἔξης.

Περὶ τῶν ἐσόδων.

Ἐπειδὴ οὐδεὶς δύναται νὰ ὑπολογίσῃ ἀκριβῶς τὸ εἰσπρακτέον ποσὸν τῶν ἐτησίων δημοσίων ἐσόδων ἐνόψει διαφεύγει τὸ ἐνυπάρχον φοιβολογικὸν σύστημα τῆς εἰς εἴδη ἀποδεκατώσεως, εἴδη τῶν ὁποίων ἡ τιμὴ ἐξαρτᾶται ἀπό τε τὴν καταφορὰν τῆς γῆς καὶ τὴν μικρὰν ἢ μεγάλην τιμὴν τῶν διαφόρων προϊόντων, καὶ ἐπειδὴ τὸ καταλληλότερον μέτρον εἶναι ἡ κατὰ μέσον ὅρον ἀναλογία τῆς εἰσπράξεως τῶν παρελθόντων ἐτῶν δι' ἕκαστον εἶδος, παραδέχεται ὁλοψυχεὶ ἡ ἐπιτροπεία τὸ μέρος τῶν ἐσόδων κατὰ τὴν ἐν τῷ πρώτῳ λογισμῷ καὶ τῷ νόμῳ τῶν ἐσόδων προσκομισθέντα πίνακα, καὶ συνιστᾷ εἰς τὸ Σῶμα τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νόμου τούτου τῶν ἐσόδων συνισταμένων εἰς δρ. 19,763,976.

Παρατομένη δὲ ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὰ παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἐκτεθέμενα περὶ τοῦ ὀνόματος τῆς ἀκριβείας, ἐλπίζεται ὅτι δὲν θέλει ἐγκαταλείψῃ τὴν σημαντικὴν ταύτην πρόσοδον εἰς τὴν δυστυχῆ κατάστασιν, εἰς ἣν εὑρίσκεται τῶν παρελθόντων ἐτῶν, εὔχεται συγχρόνως ὥστε νὰ ἐπαληθεύσωσιν αἱ ἐλπίδες του περὶ τῆς αἰσίου παραγωγῆς τῆς σταφίδος.

Περὶ τῶν ἐξόδων.

Ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τοῦ 1859 ἀναβαίνει εἰς δρ. 19,151,539 καὶ 87|00 παιδοβολλυένης δὲ πρὸς τὸν τοῦ 1858 συνιστάμενον εἰς δρ. 17,892,889 καὶ 11|00 φέρει διαφορὰν ἐπὶ πλέον κατὰ δραχ. 1,558,750 καὶ 76|00.

Ἀπεχθάνεται πάσης ὑποψίας ὅτι ἐν τῇ αὐξήσει ταύτῃ δύνανται νὰ ἐπεισέλθῃ ἔλλειμμα, διότι μὴ πραγματοποιουμένων ἀφ' ἑνὸς ὅλων τῶν προϋπολογιζομένων ἐσόδων ἐν ὁ, τῆς ἐτησίας χρήσεως, αὐξανομένων δὲ ἀφ' ἑτέρου βαθμηδὸν τῶν ἐσόδων ἐκ τῆς προόδου τῆς καλλιεργείας καὶ ἰδίως τῶν φορτίων, καὶ σὺν τούτοις ἐπερχομένων τῶν πιστώσεων τῶν ἐπομένων ἐτῶν κατὰ τὸ σύνηθες, καλύπτονται ἀναμφιβόλως αἱ αὐξήσεις τῶν ἐξόδων. Δικαιούμεθα ὅμως νὰ μὴ παρασιωπήσωμεν ὅτι οἱ προϋπολογισμοὶ τῶν ἐξόδων ἀποκαθίστανται ἰδανικοὶ ὡς πρὸς τὴν πραγματικὴν αὐτῶν ἀλήθειαν, διότι ἐνῷ ἐπεψηφίζομεν φέρ' εἰπεῖν τὰ ἔξοδα τοῦ ἔτους 1857 εἰς δραχ. 14 ἑκατομμύρια ἐπὶ τέλους ἐβλέπομεν αὐτὰ ἀναβαίνοντα εἰς 19 ἑκατομμύρια, αὐξανόμενα διὰ τῶν μετὰ ταῦτα ἐπερχομένων καθαρῶν πιστώσεων μετὰ παρέλευσιν τῆς χρήσεως εἰς τὰ ἑπόμενα δύο ἔτη.

Ἐνταῦθα σημειοῦνται τὰ μέρη ἐφ' ὧν οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ θέλουν χορηγήσει τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας.

Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

ΚΕΦΑΛ. 3. ἄρθρ. 5.

Περιθάλψεις ὑπαλλήλων ἐκ δραχ. 15,000.

Ἐὰν τὸ ἔξοδον τοῦτο ἀρμόζῃ τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ ὑπαλλήλους εἶναι εἰς τὴν φύσιν του ἄδικον καὶ εἰς τὴν πραγματοποίησίν του σκανδαλώδες, διότι δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ κατὰ βουλὴν καὶ συμπάθειαν.

ΚΕΦΑΛ. 6. ἄρθρον 1.

Προσωπικὴν ὑπηρεσίαν δραχ. 89,449.

Ἐξ ὧν δραχ. 1600 δι' ἐνδεχομένους προϋπάρχοντας, ἀλλ' ἀρκοῦ ὅλοι σχεδὸν οἱ ἐν τῷ ὑπουργείῳ ὑπάλληλοι εἶναι προϋπάρχοντες καὶ κατατεταγμένοι εἰς τὴν α. τάξιν, δὲν ὑπολείπονται θέσεις πρὸς προϋπάρχοντας.

ΚΕΦΑΛ. 6. ἄρθρ. 3. *Γενικὰ Συνέδρια.*

Ἡ μὴ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ καταστατικοῦ αὐτοῦ ἐνῷ φέρει μέγιστον ἀδίκημα εἰς τοὺς ὑπαλλήλους ὑποκειμένους ὡς ἐκ τῆς πολυχρονίου ἐξελίξεως τῶν λογαριασμῶν των εἰς ἀμύχανον θέσιν, ταυτοχρόνως, ἀποκαθιστᾷ ἀκυρωτέας ὅλας τὰς κατὰ δηλώσεις τοῦ συνεδρίου.

ΚΕΦΑΛ. 12 ἄρθρ. 1. *Πρωτοκὸλ δικῶν.*

Ἡ προσθήκη τῶν 10 ἑκατοντάδων πρέπει νὰ γίνῃ διὰ νόμου, ἂν ἦναι ἀναγκαία, καὶ οὐχὶ διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ.

ΚΕΦΑΛ. 11. ἄρθρ. 2. Ἡ ἀντιμισθία τῶν δικηγόρων ἐκ δραχ. 55,000 δὲν εἶναι ὑπερβολική;

Ὑπουργείου ἐξωτερικῶν.

ΚΕΦΑΛ. 4. Ἄρθρ. 1.

Ἀποζημιώσεις καὶ βοήθειαι δραχ. 4,000.

Ἡ ἐξαίρεσις αὕτη πρὸς τοὺς ἐξωτερικοὺς ὑπαλλήλους δὲν εἶναι δικαία, καθ' ὅσον μάλιστα αἱ ἀπολαβαὶ τούτων εἶναι κατὰ πολὺ ἀνώτεραι τῶν ἄλλων ὑπαλλήλων.

ΚΕΦΑΛ. 6. *Πολεμικά.*

Ἡ ἀπολαβὴ τῶν ἐμπίστων παραβαλλομένη πρὸς ἐκείνην τοῦ

λαμβανόντων τὰ εἰσοδήματα ὡς καὶ πρὸς ἐκείνην τῶν λαμβανόντων τά τε εἰσοδήματα καὶ προσεπιχορηγήσεις προξένων εἶναι ἄνισος, καὶ τοι ὁμοιοβάθμων ὄντων τῶν τοιούτων προξένων. Ὅπου δὲ τὸ ἔσοδον εἶναι εὐτελὲς, συμφερώτερον ἴσως εἶναι νὰ διορίζωνται ὁμοεθνεῖς κάτοικοι τοῦ τόπου ἐν ᾧ ὑπάρχει τὸ προξενεῖον.

Ὑπουργεῖον ἐσωτερικῶν.

ΚΕΦΑΛ. Γ'. Ἄρθρ. 1.

Ἡ ποσότης τῶν δραχ. 120,000 διὰ τὴν δημόσιον ἀσφάλειαν δὲν εἶναι ἆρα γε μεγάλη, ἀφοῦ οὔτε ὑποψία ἐπαναστατικῶν κινημάτων οὔτε φόβος εἰσβολῆς ξένου ἐχθρικοῦ στρατοῦ ὑπάρχει ;

ΚΕΦΑΛ. Γ'. Ἄρθρ. 2.

Ποῖα εἶναι ἐν γένει ἡ κατάστασις τοῦ γεωργικοῦ σχολείου ἐν Τίρυνθι ;

ΚΕΦΑΛ. Γ'. Ἄρθρ. 8.

Ὁποῖαι δυσκολίαι παρουσιάζονται εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ γραμματοσήμου νόμου ;

ΚΕΦΑΛ. 6. Ἄρθρ. 2.

Ὁποία ἐστὶν ἡ δυσκολία τῆς ἀνεγέρσεως τῶν καταστημάτων τοῦ τε Βουλευτηρίου καὶ τῶν ὑπουργείων ;

ΚΕΦΑΛ. Θ'. Ἄρθρ. 2.

Ἀραγὲ 98,000 ἐξ ὧν δραχ. 90,000 διὰ βοηθείαν δυστυχῶν, κηδείας καὶ συνδρομὰς ἐφημερίδων. Ὁποία ποσότης ἐκ τούτων ἀνήκει ὡς ἔγγιστα εἰς ἑκάτερον τῶν τριῶν τούτων εἰδῶν τῆς δαπάνης.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἡ ἐπιτροπὴ συνίστησι εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος καὶ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νόμου περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων συμποσουμένων εἰς δρ. 19,451539:87.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 10 Ἀπριλίου 1858.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Γ. Καρακατζάνης,
Τ. Μαγγίνας. Μ. Α. Καΐρης
Ι. Ῥεβυθάκης.

Γεωργάκης Χατζηπέτρου.

Ἀπεφασίσθη, δὲ νὰ ἐκτυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ πρὸς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστὰς, καὶ μετὰ τὴν διανομὴν νὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐπὶ τοῦ πρὸ ὑπολογισμοῦ συζήτησις.

Παρελθὼν ἔπειτα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ διαδικασίας τῶν περὶ τύπου καὶ τῶν πολιτικῶν πλημμελημάτων, καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν ἔχοντα ὡς ἑπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι !

Κατὰ τὸ 93 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος « τὰ πολιτικὰ ἐγκλήματα δικάζονται ὑπὸ τῶν ἐνόρκων· ὡσαύτως καὶ τὰ τοῦ τύπου, ὁσάκις δὲν ἀφορῶσι τὸν ἰδιωτικὸν βίον. »

Ἡ διάταξις αὕτη τοῦ Συντάγματος, ὡς πρὸς μὲν τὰς πράξεις αἵτινες κατὰ τὸν Ποινικὸν ἡμῶν νόμον χαρακτηρίζονται ὡς κακουργήματα, δὲν ἐπέφερε μετοβολὴν εἰς τὴν ὑπάρχουσαν νομοθεσίαν, ὡς πρὸς δὲ τὰ πλημμελήματα ὑπαγόρευσε τὴν ἀνάγκην νέου νόμου περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκδικάσεως αὐτῶν, ὅστις μέχρι τοῦδε δὲν ἐγένετο.

Πρὸς πλήρωσιν τοῦ κενοῦ τούτου τῆς ποινικῆς ἡμῶν διαδικασίας καὶ ἄρσιν τῶν διακωλυόντων τὴν ἐλευθέραν τῆς δικαιοσύνης πορείαν αἰτίων, λαβὼν τὰς διαταγὰς τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως ἔρχομαι νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Γερουσίας τὸ παρουσιαζόμενον νομοσχέδιον, πρὸς διασάφησιν τῶν διατάξεων τοῦ ὁποίου κρίνω καθῆκόν μου νὰ προτάξω τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις.

Ἐπειδὴ αἱ μὲν πράξεις, περὶ τῆς ἐκδικάσεως τῶν ὁποίων πρόκειται, φέρουσι χαρακτῆρα πλημμελήματος, δικάζονται ὅμως ὑπὸ τῶν ἐνόρκων ἐνώπιον τῶν Κακουργοδικῶν, ἐπόμενον ἦτο κατὰ τὴν ἐκδίκασιν αὐτῶν νὰ συνδυασθῇ ἡ ἐπὶ πλημμελημάτων διαδικασία μετὰ τῆς ἐπὶ κακουργημάτων. Καὶ ἡ μὲν προδικασία γίνεται, κατὰ τὰς ἐπὶ πλημμελημάτων διατάξεις τῆς Ποινικῆς δικονομίας, διότι οὐδεὶς λόγος ὑπάρχει ἵνα παρεκκλίνωμεν τῆς διαδικασίας, ἣν ὁ νομικὸς χαρακτὴρ τῆς πράξεως ἀπαιτεῖ.

Μία μόνη ἐξαίρεσις γίνεται κατὰ τοῦτο ὡς πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 160—163 τῆς Ποινικῆς δικονομίας, ὅτι διὰ τοῦ 6'. ἐδαφίου τοῦ πρώτου ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου ἀπαιτεῖται νὰ συντάσσηται ἐγκλητήριον, ὅπερ θέλει ἐγχειρίζεσθαι εἰς τὸν κατηγορούμενον, ὁμοῦ μὲ τὴν πρὸς ἐμφάνισιν κλῆσιν. Διὰ τοῦ μέσου τούτου οὐ μόνον ὁ κατηγορούμενος θέλει ἔχει ἐγ-

καίρως λεπτομερῆ ἔκθεσιν τῶν αἰτιολογούντων τὴν εἰς δίκην αὐτοῦ εἰσαγωγὴν περιστατικῶν, καὶ προπαρασκευάζει οὕτω πιστοῦντος τὴν ὑποκατάστασιν του, ἀλλ' ἡ ἀνάγνωσις αὐτοῦ θέλει ἀκριβέστερον ὁρίζει τὰ γεγονότα, ἐφ' ὧν ἡ κατηγορία στηρίζεται, καὶ βοηθεῖ τοὺς ἐδίκους εἰς τὴν κατάληψιν τῆς ὑποθέσεως καὶ τὴν διάγνωσιν τῆς ἀληθείας, ἐνῷ τὸ ἀπλοῦν κλητήριον θεσπίσμα, μὴ ὑποκείμενον εἰς τὴν τήρησιν τῶν διατυπώσεων τοῦ ἐγκλητηρίου (ρβρ. 161, 265 τῆς Ποινικῆς δικονομίας), σύνδεσμον τῶν σκοπῶν τούτων ἦθελεν ἐκλείψει, ἰδίως ὅταν ἡ δίκη εἰσάγηται ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ ἀκροατήριον ἄνευ β υλεύματος παραπομπῆς.

Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 2 ἡ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ κατ' ἀντιμωλίαν διαδικασία γίνεται ὅπως πάντοτε ἐνώπιον τῶν Κακουργιοδικῶν, κατὰ τὰς διατάξεις τῆς Ποιν. δικονομίας.

Ἐπειδὴ ὅμως ἐνδέχεται, ὑπόθεσις εἰσαχθεῖσα ὡς ἁπλοῦν πλημμέλημα, ν' ἀναφανῇ ἐπὶ ἀκροατηρίου κακούργημα, ἔπρεπε ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ προβλεφθῇ ὁ νόμος ἂν ὀφείλει τὸ δικαστήριον νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐκδίκασιν, ἢ πρέπει ν' ἀναβάλῃ τὴν δίκην ἕως οὗ παρέλθωσιν αἱ ἐπὶ τῆς διαδικασίας τῶν κακουργημάτων ν ομισμέναι προθεσμίαι, καὶ ἐπ ρωθῶσιν αἱ λοιπαὶ δ ατ πώσεις. Πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τῆς προσηκούσης συμπληρώσεως τῶν μέσων τῆς ὑπερασπίσεως ἐναντίον κατηγορίας καθισταμένης δεινοτέρας διὰ τῶν ἐπὶ ἀκροατηρίου ἀναφανεισῶν γεγονότων, διατάσσεται ἡ αναβολὴ τῆς συζητήσεως, καὶ ἡ ἐκπλήρωσις τῶν ἐπὶ κακουργημάτων ὁριζομένων διατυπώσεων καὶ προθεσμιῶν. Ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ προέλθῃ ἐντεῦθεν μέσον παρατάσεως τῆς ἀβεβαιότητος τῆς τύχης τοῦ κατηγορουμένου, προφυλαττομένου μάλιστα, ἐν τοιαύτῃ ὑποθέσει ἐπετράπη εἰς αὐτὸν νὰ ζητήσῃ νὰ δικασθῇ ἀμέσως ἡ κατ' αὐτοῦ κατηγορία, καὶ τὸ δικαστήριον ὑποχρεοῦται τότε νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐκδίκασιν.

Τὸ 3 ἄρθρον ὁρίζει τὴν διαδικασίαν τῆς ἐρήμην δίκης. Ἡ διαδικασία αὕτη δὲν ἀπαντᾶται ἐν τῇ Ποιν. δικονομίᾳ ἐπὶ κακουργημάτων, διότι ὁ κατηγορούμενος ἢ παρίσταται, καθὼ προφυλακισμένος, καὶ κατ' ἀντιμωλίαν δικάζεται, ἢ εἶναι φυγόδικος. Ἀλλὰ τὴν μὲν πρώτην περίπτωσιν προβλέπει τὸ ἄρθρον 2, τὴν δὲ δευτέραν τὸ 9 τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

Ἐκανονίσθη ἐθεν ἡ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ διαδικασία ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐπὶ ρυγοτικῶν, ἐπὶ κακουργήματι κατηγορουμένων, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 464 τῆς Ποινικ. δικονομίας.

Ἀλλ' ἡ χρῆσις τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἀνακοπῆς ὑπεβλήθη

εἰς τὰς περὶ πλημμελημάτων διατάξεις τοῦ νόμου, τὰς ὁποίας δὲν ὑπῆρχε λόγος ἵνα μεταβάλωμεν. Προστεθῇ δὲ μόνον εἰδικὴ διάταξις περὶ τοῦ ἀρμοδίου πρὸς σύνταξιν τῆς περὶ τῆς ἀνακοπῆς ἐκθέσεως ὑπαλλήλου κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν. Ἵνα δὲ θῇ πλειόν πρὸς τοῦτο εὐκολία, εἰς τὸν ἀνακόπτοντα, κι λ θῇ τὸ ἀμυδρὸν μέρει τοῦδε ζήτημα, ὅπερ ἡ πρόσκαιρος διάρκεια τῆς συνόδου τῶν κακουργιοδικείων πολλάκις ἐπροκάλεσε.

Κατὰ τὸ 4 ἄρθρον ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀποράσεως ακολουθεῖ τὰς ἐπὶ πλημμελημάτων ἀρχὰς τῆς Ποιν. δικονομίας, διότι καὶ περὶ κακουργημάτων ἦθελον δυσκολεύει ἢ καὶ πάντη κάνατον ἐνίοτε καθιστᾶ τῆς ποινῆς τὴν ἐκτέλεσιν, ὅπερ ἐπὶ κακουργημάτων, προφυλακισμένου ὄντος τοῦ κατηγορουμένου, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συμβῇ.

Ἡ διάταξις τοῦ 5 ἄρθρου ὑπαγορεύθη ἐκ τῆς σκέψεως, ὅτι ὁ ἐπὶ πλημμελήματι κατηγορούμενος, μὴ ὢν προφυλακισμένος, δύναται ν' ἀναχωρήσῃ τοῦ καταστήματος πρὸ τῆς καταδίκης του, καὶ οὕτω νὰ γεννηθῇ τὸ ζήτημα ἂν ἡ ἐκδικασθεῖσα ἀπόφασις ὑπόκειται ἢ δὲν ὑπόκειται εἰς ανακοπήν. Δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπιτρέπεται εἰς τὸν κατηγορούμενον ἡ ἐξουσία νὰ συνθέτῃ καὶ ἀποσυνθέτῃ κατὰ βούλησιν τὸ δικαστήριον, ἀφοῦ ἐξελέγετο θετέρου τῶν εἰρημένων ενδίκων τῆς διαδικασίας, ὅπερ καθίσταται πρόδηλον μετὰ τὴν ἀρξαμένην κλήρωσιν. Ἡ καθιέρωσις τῆς ἐναντίας ἀρχῆς ἤθελε παρέχει τῷ κατηγορουμένῳ ἔκτακτον καὶ ἀπαγόρευτον μέσον ἐξαιρέσεως τῶν κληρωθέντων ἐνόρκων, ἀφοῦ ἐποιήσατο χρῆσιν τοῦ τακτικοῦ καὶ νομίμου, καὶ ἤθελεν ἐπάγει αὐθαίρετον καὶ ανατιολόγητον παράτασιν τῶν ποινικῶν τούτων δικῶν.

Τὰ ἄρθρα 6 καὶ 9 δὲν χρήζουσιν ἐξηγήσεως.

Τὸ 7 τὸ δ'. ἐδάφ. πε ίχει τὴν κύρωσιν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντο. νόμου, ὁρίζον τοὺς λόγους τῆς ἀναιρέσεως.

Ἀκολουθεῖ δὲ ὁ παρὼ νόμος ἀπαρεγκλίτως τὰς διατάξεις τῆς Ποιν. δικονομίας περὶ ἀναιρέσεως, τῶν ἀποράσεων τῶν Κακουργιοδικείων, πλὴν τῆς ἐν τῷ δ'. ἐδαφίῳ τοῦ 458 ἄρθρου ἀναφερομένης, ἀντὶ τῆς ὁποίας ὡς λόγος ἀναιρέσεως ἐτέθη ἡ παράβασις τῆς πρὸς ἐπίδοσιν τοῦ ἐγκλητηρίου καὶ τῆς κλήσεως προθεσμίας κατὰ τὸ 1 ἄρθρον τοῦ παρόντος νόμου.

Τὸ 8 ἄρθρον ὑπηγορεύθην ἡ ἀνάγκη νὰ δικάζωνται ταχέως αἱ τοιαῦται πράξεις, ἵνα μὴ ἀποτυγχάνῃ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς ἡ καταδίωξις, ἢ ματαιοῦται διὰ τῆς παραγραφῆς.

Αἱ διὰ ἄξης τοῦ νομοσχεδίου τούτου ῥυθμίζουσι τέλος πάντων διαδικασίαν, ἐφ' ἧς δὲ ἐλλείψει εἰδικοῦ νόμου, ἐπεκράτει

μέχρι τοῦδε μεγίστη ἀβεβαιότης καὶ ἀνωμαλία, καὶ διὰ τοῦτο πρὸ πολλοῦ ἐπεζητεῖτο ὡς ἀναγκαῖον συμπλήρωμα τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 93 τοῦ Συντάγματος καθιερωθείσης ἀρχῆς, τῆς ὑπὸ τῶν ἐνόρκων ἐκδικάστεως τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων πλημμελημάτων, καὶ πέποιθε ὅτι ἡ Γερουσία περὶ πλείστου ποιουμένη τὴν ταχυτοκίησιν, τῆς διανομῆς τῆς δικαιοσύνης ἐπὶ τοσοῦτον σπουδαίου ἀντικειμένου, θέλει εὐαρεστηθῆ νὰ τὸ περιβάλῃ μὲ τὴν ψῆφόν της.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 21 Ἀπριλίου 1858.

Ὁ ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης
Γ. Α. ΡΑΔΑΗΣ.»

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς παραγγέλλομεν τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸν νὰ ὑποβάλῃ καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ὑποστηρίξῃ αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 20 Ἀπριλίου 1858.

Ο Θ Ω Ν.

Γ. Α. ΡΑΔΑΗΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμορρώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1. Τῶν πλημμελημάτων, ὅσα, κατὰ τὸ ἄρθρα 93 τοῦ Συντάγματος δικάζονται ὑπὸ τῶν ἐνόρκων, ἡ προδικασία μέχρι τῆς εἰς τὸ ἀκροατήριον τῶν κακουργιοδικῶν εἰσαγωγῆς αὐτῶν γίνεται κατὰ τὰς περὶ πλημμελημάτων διατάξεις τῆς Ποιν. δικονομίας, καὶ περατοῦται ἢ δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως εἰς τὸ ἀκροατήριον, ἢ διὰ βουλεύματος παραπομπῆς· κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις συντάσσεται ἐγκλητήριον, κατὰ τὸ ἄρθρον 205 τῆς Ποιν. δικονομίας, ὅπερ, ὡς καὶ ἡ πρὸς ἐμφάνισιν κλῆσις ἐπιδίδεται εἰς τὸν κατηγορούμενον κατὰ τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 163 τῆς Ποιν. δικονομίας ὁριζομένην προθεσμίαν.

Ἄρθρον 2. Ἡ ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ κατ' ἀντιμωλίαν διαδικασία γίνεται ὅπως καὶ ἐπὶ κακουργημάτων, κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῆς Ποιν. δικονομίας.

Ἐὰν δὲ κατὰ τὴν συζήτησιν ἀναφανῇ ὅτι ἡ πρᾶξις φέρει χαρακτῆρα κακουργήματος, τὸ δικαστήριον τῶν Συνέδρων διατάσσει τὴν προφυλάκισιν τοῦ κατηγορουμένου, καὶ ἀναβάλλει τὴν δίκην εἰς ἄλλην συνεδρίασιν, ἵνα ὁ εἰσαγγελεὺς συντάξῃ νέον ἐγκλητήριον, κοινοποιήσῃ αὐτὸ, τὸν κατάλογον τῶν μαρτύρων καὶ νέαν κλῆσιν πρὸς τὸν κατηγορούμενον, καὶ παρέλθωσιν αἱ ἐπὶ κακουργημάτων προθεσμίαι κατὰ τὰς διατάξεις τῆς Ποιν. δικονομίας.

Ἐὰν δὲ ὁ κατηγορούμενος ζητήσῃ τὴν πρόθεσμον τῆς δίκης, τὸ δικαστήριον ὀφείλει νὰ παραδεχθῇ τὴν αἴτησιν του ταύτην, καὶ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως.

Ἄρθρον 3. Ἂν ὁ κατηγορούμενος προσκόντως κλητευθεὶς δὲν ἐμφανισθῇ δικάζεται ἐρήμην ὑπὸ μόνων τῶν Συνέδρων, ἀναγινωσκομένου τοῦ περὶ παραπομπῆς βουλεύματος, ἂν ὑπάρχῃ, μετὰ τοῦ ἐγκλητηρίου ἐγγράφου, καὶ γενομένης τῆς περαιτέρω συζητήσεως κατὰ τὰ ἄρθρα 377 — 396 καὶ 396 — 404 τῆς ποιν. δικονομίας.

Ἡ ἐπίδοσις τῆς ἐρήμην ἀποφάσεως καὶ ἡ κατὰ τὴν ἀνακοπὴν διαδικασία γίνονται κατὰ τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 337 — 341 ὡρισμένα· ἀλλ' ἡ ἀνακοπὴ γίνεται ἐνώπιον τοῦ γραμματέως τῶν κακουργιοδικῶν, μετὰ δὲ τὴν λῆξιν τῆς Συνόδου, καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ ἐρήμην ἀπόφασις, ἡ ἀνακοπὴ γίνεται ἐνώπιον τοῦ γραμματέως τῶν πλημμελειοδικῶν τῆς κατοικίας τοῦ ἀνακόπτοντος, ἢ τῆς ἕδρας τοῦ λήξαντος κακουργιοδικείου, ὁ δὲ γραμματεὺς πέμπει τὴν ἔκθεσιν τῆς ἀνακοπῆς πρὸς τὸν ἀρμόδιον εἰσαγγελέα τῶν ἐφετῶν.

Ἄρθρον 4. Ἡ κατ' ἀντιμωλίαν ἀπόφασις ἐκτελεῖται ἅμα δημοσιευθῇ, ἡ δὲ κατ' ἐρήμην ἅμα καταστῇ τελεσίδικος· κατὰ τὰ λοιπὰ ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρον 459 τῆς ποιν. δικονομίας.

Ἄρθρον 5. Ἐὰν ὁ κατηγορούμενος ἐμφανισθεὶς ἐνώπιον τοῦ κακουργιοδικείου ἀποχωρήσῃ, μετὰ τὴν κατὰ τὸ 71 ἄρθρον τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ ἔναρξιν τῆς κληρώσεως τῶν ἐνόρκων, ἡ διαδικασία ἐξακολουθεῖ ὡσανεὶ ὁ κατηγορούμενος ἦτο παρών, καὶ ἡ ἐκδοθησομένη ἀπόφασις δὲν ὑπόκειται εἰς ἀνακοπήν.

Ἄρθρον 6. Ἐὰν ἡ ἀνακοπὴ δὲν δύναται νὰ δικασθῇ κατὰ τὴν αὐτὴν Σύνοδον τῶν κακουργιοδικῶν, δικάζεται κατὰ τὴν ἀμέσως ἑπομένην ὑπὸ κακουργιοδικείου τῆς αὐτῆς περιφερείας, μετὰ προηγουμένην κλήτευσιν τοῦ ἀνακόπτοντος εἰς συνεδρίασιν προσδιοριζομένην ὑπὸ τοῦ Εἰσαγγελέως τῶν ἐφετῶν.

Ἄρθρον 7. Ἡ τῆς ἀναιρέσεως αἴτησις γίνεται ὑπὸ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 406 τῆς ποιν. δικονομίας ἀναφερομένων, εἴτε παρὰ τῷ γραμματεῖ τῶν κακουργιοδικῶν, εἴτε κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ

εἰρημένου ἄρθρου καὶ κατὰ τὰς αὐτόθι ὡρισμένας διατυπώσεις καὶ προθεσμίας, ἐπιτρέπεται δὲ καὶ κατὰ τῶν τελεσιδίκων ἐρήμην ἀποφάσεων.

Οἱ λόγοι ἀναιρέσεως ἰσχύουσιν οἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ **458** πλὴν τοῦ 6'. ἐδαφίου ἀναφερόμενοι καὶ ἡ παράλειψις τῶν ἐν τῷ **1**. ἄρθρῳ τοῦ παρόντος Νόμου προθεσμιῶν.

Ἄρθρον **8**. Τὰ ἐν τῷ παρόντι νόμῳ πλημμελήματα εἴτε κατ' ἄμεσον κλῆσιν εἴτε ἐκ παραπομπῆς εἰσαγόμενα ἐνώπιον τοῦ κακουργιοδικείου δικάζονται παρ' αὐτοῦ, καὶ ἂν κατέστη ὥριμος ἡ δίκη μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς Συνόδου.

Ἄρθρον **9**. Οἱ περὶ φυγοδίκων καὶ ἀπόντων ὁρισμοὶ τῶν ἄρθρων **460— 462** τῆς ποιν. δικονομίας ἰσχύουσι καὶ ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῶν κακουργιοδικῶν κατὰ τὸν παρόντα νόμον δικαζομένων πλημμελημάτων, ἡ δὲ ἀνακοπὴ καὶ ἡ ἐρήμην δίκη γίνονται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Νόμου, τηρουμένης καὶ τῆς διατάξεως τοῦ πρώτου ἄρθρου τοῦ παρόντος νόμου περὶ συντάξεως ἐγκλητηρίου.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀπεφασίσθη νὰ ἐκτυπωθῶσι καὶ διανεμηθῶσι πρὸς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστὰς ἀμφότερα, καὶ τὰ τμήματα νὰ ἐκλέξωσιν ἐπιτροπὴν πρὸς σύνταξιν ἐκθέσεως.

Ἀνεγνώσθησαν ἑπομένως ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως αἱ ἀκόλουθοι ἐκθέσεις τῶν εἰσηγητικῶν ἐπιτροπῶν ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων 1) περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως δραχ. **1,200,000** ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν πρὸς κατασκευὴν τεσσάρων ἑλικοκινήτων πολεμικῶν πλοίων, καὶ 2) περὶ αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων, καὶ ἀπεφασίσθη ἐπὶ μὲν τῆς πρώτης νὰ συζητηθῆ τὸ περὶ οὗ πραγματεύεται νομοσχεδίον κατὰ τὴν αὔριον, ἐπὶ δὲ τῆς δευτέρας νὰ ἐκτυπωθῆ καὶ διανεμηθῆ αὕτη πρὸς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστὰς καὶ γίνῃ ἡ συζήτησις τοῦ περὶ οὗ πραγματεύεται νομεσχεδίου μετὰ τὸν προϋπολογισμόν.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν ἡ Ἐπιτροπή σας τὸ παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ ἐκτάκτου

πιστώσεως δραχ. **1,200,000** ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ **1858** εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργείου, καὶ θεωρήσασα ὅτι ἡ πίστωσις αὕτη θέλει χρησιμεύσει πρὸς κατασκευὴν τεσσάρων ἑλικοκινήτων πολεμικῶν πλοίων, ἀναγκαίων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κράτους, δὲν ἐδίστασε νὰ παραδεχθῆ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, ὅπως ἔχει, καὶ συνίστησι τὴν παραδοχήν του καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἐν Ἀθήναις τὴν **19** Ἀπριλίου **1858**.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Α. Μαυρομιχάλης, Ἀδὰμ Δούκας,
Δ. Καναλλόπουλος, Α. Μαυρομιχάλης.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Τὸ παρὰ τοῦ Κυρίου ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων διεξελθοῦσα μετ' ἐπιστασίας ἡ ἐπιτροπή σας, καὶ θεωροῦσα ὅτι ἡ σύνταξις αὐτοῦ ὑπηγορεύθη ἀπὸ μίαν ἀνάγκην, ἥτις παρὰ πάντων ἀναγνωρίσθη καὶ ἐσυστήθη εἰς τὴν πρόνοιαν τῆς Κυβερνήσεως, δὲν ἐδίστασε νὰ παραδεχθῆ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ καὶ τὰ καθέκαστα, ὅπως ἔχουσι.

Παρατηρεῖ ὅμως ὅτι οἱ αὐτοὶ λόγοι, οἵτινες ἐπροκάλεσαν τὴν αὔξησιν τῆς μισθοδοσίας τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων, καθιστῶσι ἀπαραίτητον τὴν ἀνάγκην καὶ τῆς αὐξήσεως τοῦ μισθοῦ τῶν λοιπῶν ὑπαλλήλων τοῦ Κράτους στρατιωτικῶν τε καὶ πολιτικῶν, καὶ τούτου ἕνεκα ἡ ἐπιτροπή σας θεωρεῖ καὶ δίκαιον καὶ συμφέρον εἰς τὴν δημόσιον ὑπηρεσίαν, ὅπως συστήσῃ εἰς τὴν πρόνοιαν τῆς Κυβερνήσεως τὴν ταχεῖαν θεραπείαν τῆς ἀνάγκης ταύτης πρὸς ἀπορυγὴν δικαίων παραπόνων.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Σ. Καλογερόπουλος, Ἀναστ. Μαυρομιχάλης.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων εἰσηγητικὴ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα αὐτὸ ὑπ' ὄψιν, καὶ μετ' ἐπιστασίας ὅσης πλείστης τὰ καθέκαστα αὐτοῦ μελετήσασα ἐπιφέρει ἐπ' αὐτοῦ τὰς ἑξῆς σκέψεις καὶ παρατηρήσεις.

Οὐδείς βέβαια, Κύριοι, δύναται νὰ ἀρνηθῇ τὸ δυσανάλογον τῆς ὁριστηριένης μισθοδοσίας τῶν διαφόρων κλάδων τῆς Κυβερνητικῆς μηχανῆς ὡς πρὸς τὴν μεγάλην ὑπερτίμησιν, εἰς ἣν ἐν γένει ἔφθασαν τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀπολύτως ἀναγκαῖα, οὐδὲ νὰ ἀμφισβητήσῃ τὸ λυσιτελὲς τοῦ δικαστικοῦ κλάδου, καὶ τὴν ὁποίαν οἱ λειτουργοὶ αὐτοῦ νὰ κατέχωσι πρέπει ἀνετον καὶ ἀξιοπρεπῆ θέσιν ἐν τε τῇ Κυβερνητικῇ χωρείᾳ καὶ εἰς τὴν κοινωνικὴν πλάστιγγα, καθ' ἃ καὶ ἡ συνωδεύουσα τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον ἔκθεσις τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κυρίου ὑπουργοῦ διαλαμβάνει.

Οὐχ ἧττον δὲ ἀναμφισβήτητον ἐπίσης ὑπάρχει τὸ χρήσιμον καὶ τῶν λοιπῶν τῆς Κυβερνητικῆς πορείας κλάδων σχετικῶς τε καὶ ἀλληλενδέτως ὡς ἐκ τῶν καθηκόντων ἑκάστου, καθ' ὃν τρόπον, λέγομεν, συντρέχουσι καὶ αἱ τοῦ ἀνθρώπου αἰσθήσεις εἰς τὴν ὕπαρξιν καὶ τὸν μηχανισμὸν αὐτοῦ, ὥστε καθισταμένης οὕτως ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ τῆς δεούσης μερίμνης τῆς Κυβερνήσεως περὶ τοῦ ἀνέτου τῶν πρὸς τὸ ζῆν μετὰ τῆς ἀναλόγου ἀξιοπρεπείας πάντων τῶν συλλόγων καὶ λειτουργῶν τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας, εἴπετο ἀναμφιβόλως, καὶ κατὰ δίκαιον αὐστηρόν, καὶ πρὸς τὸ ἀκραιφνὲς συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας, νὰ ἐπέλθῃ τὸ περὶ αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας μέτρον γενικὸν καὶ κανονικώτερον σχετικῶς μὲ τὰ ὑπάρχοντα τακτικὰ μέσα τοῦ Κράτους καὶ διὰ τῆς δεούσης ἀναλογίας ἐφ' ὅλων τῶν βαθμίδων τῆς ὑπηρεσίας.

Κύριοι, ἔργον ἤθελεν εἶσθαι ἐὰν δὲν παρουσιάζετο τὸ προκείμενον νομοσχέδιον περὶ αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας ἑνὸς μόνου κλάδου, χωρὶς νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν συγχρόνως καὶ οἱ λοιποί· πρωτοφανῶς δὲ οὐδὲ ἡ ἀπαιτουμένη ἀναλογία διετηρήθη καὶ ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ ἰδίου κλάδου· τὸ τοιοῦτον ἀναμφιβόλως θέλει ἔχει συνεπείας δυσαρέστους καὶ εἰς τὴν ἁρμονίαν τῆς ὑπηρεσίας καὶ εἰς τὴν καλῶς ἐννοουμένην οἰκονομίαν, ἅτινα ἐπ' οὐδεμιᾷ περιστάσει νὰ παραβλέπωνται πρέπει ἀπὸ Κυβέρνησιν τακτικήν, ἥτις ὀφείλει νὰ μεριμνᾷ ἐπίσης ὑπὲρ ὅλων τῶν λειτουργῶν της, καὶ νὰ στηρίζηται πάντοτε εἰς ῥυθμὸν καὶ κανόνας, καὶ ἐξηγούμεθα.

Πρὸ τῆς συνταγματικῆς μεταβολῆς δὲν λανθάνει τὸ σεβαστὸν τοῦτο Σῶμα, ὅτι καὶ ἡ τότε Κυβέρνησις ῥυθμίσασα καὶ κανονίσασα τὰς μισθοδοσίας τοῦ Κράτους, οὐδόλως τυχαίως τὸ τοιοῦτον ἔπραξεν, ἀλλὰ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν κατάστασιν τοῦ τόπου, καὶ τὸ συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας, ἐστηρίχθη εἰς μοναδά τινα, ἣν ἐθεώρησεν ἀνάλογον καὶ ὡς ἀνυπέρβλητον, καὶ ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐρρύθμισε πάσας τὰς μισθοδοσίας· ἡ τοιαύτη μονὰς ὑπῆρξε κυρίως ἡ τῶν δραχμῶν 600 ἐκτὸς τῆς τῶν ὑπουργῶν μισθοδοσίας· τὸ ποσὸν τοῦτο τῶν 600 δραχμῶν εἶχον τὰ μέλη τοῦ ἀνωτάτου Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, καὶ τὸ αὐτὸ ποσὸν παρηκολούθει μόνην τὴν μισθοδοσίαν τοῦ Προέδρου καὶ Εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου μετ' ἐκείνης τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου καὶ τοῦ παρ' αὐτῷ ἐπιτρόπου τῆς Ἐπικρατείας.

Ἐπίσης δὲν λανθάνει τὸ Σῶμα τοῦτο καὶ τὰ ἐπελθόντα πρὸ τῆς αὐτῆς μεταβολῆς περὶ τὰ 1843 οἰκονομικὰ μέτρα, ὡς καὶ αἱ κατὰ συνέπειαν τούτων ἐλαττώσεις καὶ ἀνάλογοι ἐκπτώσεις εἰς ὅλας τὰς μισθοδοσίας.

Μετὰ δὲ τὴν μεταβολὴν ἐδέησε νὰ ῥυθμισθῶσι καὶ ὁρισθῶσιν ἐν τῇ πρώτῃ Βουλευτικῇ Συνόδῳ καὶ αἱ μισθοδοσίαι κανονικώτεραι· ὅτις ἐγκύψῃ εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Βουλῆς ἐπιτροπῆς, εἰς τὰς ἐπὶ τούτῳ συζητήσεις τοῦ αὐτοῦ Σώματος ὡς καὶ εἰς τὰς τῆς Γερουσίας θέλει ἴδει κατ' ἔκτασιν τὸ τοιοῦτον μέτρον, ἰδίως δὲ θέλει ἴδει, ὅτι ἐπὶ τῶν τοῦ δικαστικοῦ κλάδου ῥητῶς ἀπεφασίσθη, ὅτι ὡς ὅρος τῆς μισθοδοσίας καὶ τῶν ἀνωτέρω δικαστικῶν ἀπαλλήλων ἔπρεπε νὰ ὁρισθῇ ἡ ἀντιμισθία τῶν Γερουσιαστῶν ἤτοι αἱ δραχμαὶ 500, ὡς οὕτω κατὰ συνέπειαν ὡρίσθη καὶ ἡ τοῦ Προέδρου καὶ Εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου μισθοδοσία, βελτιωθεῖσης ἀφ' ἑτέρου κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν ἐκεῖνον τῆς μισθοδοσίας τῶν λοιπῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων, καὶ μάλιστα τῶν Ἀρειοπαγιτῶν, ἥτις ἐθεωρήθη δυσανάλογος καὶ εὐτελής. Τὴν δὲ μεταβολὴν ταύτην παραδεχθεὶς πληρέστατα καὶ ὁ τότε ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς καὶ ὁλόκληρον τὸ ὑπουργεῖον ἐπεσφράγισεν αὐτὴν διὰ τοῦ ἀπὸ 15 Φεβρουαρίου 1848 νόμου· τὸ δὲ ἀνυπέρβλητον τοῦ τοιούτου ὅρου τῶν δραχμῶν 500 διετηρήθη, ὡς εἶναι παγίγνωστον, καὶ καθ' ὅλας τὰς λοιπὰς μισθοδοσίας.

Ὅθεν, Κύριοι, ἡ ἐπαναφορὰ ἦλθε διὰ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου τῆς πρὸ τῆς μεταβολῆς μισθοδοσίας τοῦ Προέδρου καὶ Εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου, τῆς καὶ πρὸ τῆς αὐτῆς μεταβολῆς μειωθείσης, μετὰ δὲ ταύτην καὶ καταργηθείσης, εἶναι ἀσυμβίβαστος ἀνατροπὴ μετὰ τὴν καθιερωθεῖσαν πρὸ 15 ἐτῶν τάξιν· ἡ δὲ αὔξησις τῆς μισθοδοσίας δι' ὅσους μόνον ἄλλους ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ αὐτοῦ κλάδου, κατὰ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, νὰ περιβάλῃ εἰθεώρησε ἀναγκαῖον ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης

ὑπουργὸς, καθίσταται μία ἀκανθώδης δυσαναλογία καὶ ὡς πρὸς τὸν ἴδιον αὐτὸν κλάδον καὶ ὡς πρὸς τοὺς λοιποὺς, τὴν ὁποίαν ἡ διόλου δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ θεραπεύσῃ ἡ Κυβέρνησις, ἢ μὲ μεγάλην τοῦ δημοσίου ζημίαν, ὅταν ἐπὶ παραδείγματι, ἀπέναντι τῶν ὁριζομένων κατὰ τὸ αὐτὸ νομοσχέδιον μισθοδοσιῶν, θελήσῃ νὰ σταθμίσῃ ἀναλόγως καὶ ἐκείνας τῶν Νομαρχῶν, Ἐπάρχων, ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ καὶ ἐν γένει τῶν ὁμοιοβάθμων ἑτέρων ὑπαλλήλων, παραλείποντες νὰ εἴπωμεν, ὅτι δυσαναλογία ὑπῆρξε καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν ὁρισθεισῶν πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ κλάδου.

Ὅ,τι δὲ, Κύριοι, ἡ μεταβολὴ πολυετοῦς μισθοδοσίας τῆς ὑπαλληλίας ἑνὸς κράτους εἶναι ἀντικείμενον δυσχερὲς καὶ τὴν μεγαλειτέραν ἀπαιτεῖ προσοχὴν, καθόσον ἀναλόγως τῆς ἐπιτυχοῦς ἢ ἀτυχοῦς χρήσεως τοῦ τοιούτου μέτρου συνεπάγονται καὶ μεγάλα εὐτυχήματα καὶ τὰ ἐπαισθητότερα δυστυχήματα, ἡ πεῖρα διαφόρων ἐθνῶν διδάσκει πολυειδῶς τὰ περὶ τούτου· οὐχ ἧττον δὲ ἡ πρώτη βάσις πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν μιᾶς τοιαύτης ἀποφάσεως πρέπει νὰ ἦναι ἡ κατὰ γενικὸν μέτρον ἐνέργεια αὐτῆς καὶ ἡ κατὰ δικαιοσύνην διανομή της. Ὅθεν καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν βάσεων ἔπρεπε νὰ ἀρχίσῃ καὶ παρ' ἡμῖν ἡ ἐκτέλεσις τοῦ σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου.

α') Λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν ἤδη τακτικῶν καὶ παγίων κατασταθέντων μέσων ἢ πόρων· β') ὁριζομένης ἀναλόγως τούτων τῆς ἀνυπερβλήτου μονάδος ἐπὶ τῶν μισθοδοσιῶν ἐν γένει, καὶ γ') ῥυθμιζομένων οὕτω διὰ τῆς δεούσης βαθμολογικῆς ἀναλογίας ἁπασῶν ἐπίσης τῶν μισθοδοσιῶν καὶ χορηγήσεων ἑκάστου κλάδου.

Τὸ τοιοῦτον μέτρον, Κύριοι, ἀσφαλῶς ἤθελεν ὁδηγήσει καὶ ἀποτελέσει τὴν περὶ αὐξήσεως ἀπόφασιν ὄντως εὐεργετικὴν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν· ἄλλως ἐνεργουμένου τούτου ἐκ μονομερείας καὶ ἀνωμάλως, αἱ συνέπειαι δὲν θὰ ἦναι εὐέλπιζόμεναι, καὶ ἡ Κυβέρνησις ἴσως εὑρεθῇ εἰς πολλὰς δυσκόλους θέσεις πρὸς θεραπείαν. Διὰ ταῦτα κατὰ δίκαιον καὶ σύμφωνα μὲ τὸ γενικὸν συμφέρον ἀπῃτεῖτο ἡ εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου γενικοῦ καὶ κανονικοῦ περὶ ὅλων τῶν κλάδων.

Μ' ὅλα ταῦτα ἐπειδὴ ὁμολογουμένως ἡ σημερινὴ μισθοδοσία τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων εἶναι ἀνεπαρκὴς, προτείνομεν τὴν

παραδοχὴν τοῦ νομοσχεδίου, καὶ συνιστῶμεν τὰς ἀνωτέρω παρατηρήσεις μας διὰ τοῦ σεβαστοῦ τούτου Σώματος εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 20 Ἀπριλίου 1858.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Ἀδὰμ Δούκας, Δ. Καμελλόπουλος.

Παρελθὼν ὕστερον ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀνέγνω νομοσχέδιον καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν περὶ ἀπαλλαγῆς τῶν κατόχων τῶν ἐπὶ τῆς παραλίας Σύρου κειμένων ἐθνικῶν γηπέδων, ὡς καὶ τῶν ἐπὶ μωλωμάτων οἰκοδομησάντων, ἐκ τοῦ τόκου τῆς ὑπερημερίας τῶν παρ' αὐτῶν ὀφειλομένων· ὁ αὐτὸς Κ. ὑπουργὸς ἀνέγνω ἀκολούθως ἑπτὰ νομοσχέδια τῶν ἐξῆς ἀναπληρωματικῶν πιστώσεων 1) δραχ. 3,825 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν τῆς χρήσεως 1857· 2) δραχ. 8,063 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν τοῦ ἔτους 1857· 3) δραχ. 509,000 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τοῦ ἔτους 1858· 4) δραχ. 252,081 καὶ 67|00 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τοῦ ἔτους 1858· 5) δραχ. 206,675 καὶ 88|00 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1857· 6) δραχ. 46,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλ. καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως τῆς χρήσεως 1858, καὶ 7) δραχ. 11,500 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου καὶ τῆς αὐτῆς χρήσεως· ἀπεφασίσθη δὲ εἰδικῶς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου τῶν ἀνωτέρω νομοσχεδίων νὰ συζητηθῶσιν ἄνευ διορισμοῦ ἐπιτροπῆς ἅπαντα ταῦτα ἐπὶ τὴν αὔριον καθ' ἣν ἀνεγνώσθησαν τάξιν καὶ σειράν, καὶ περιπλέον ἐπὶ τοῦ τρίτου νομοσχεδίου τῆς ἐκ δραχμῶν 509,000 ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως, μετά τινα μικρὰν συζήτησιν, ὡρίσθη ἵνα προσαχθῶσιν οἱ προϋπολογισμοὶ τῆς δαπάνης καὶ τὰ λοιπὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα ἔγγραφα, ὡς πρὸς τὰ σημειούμενα ἔργα τῆς τε κατασκευῆς καὶ τῆς ἐπισκευῆς δημοσίων καταστημάτων καὶ δημοσίων ὁδῶν. Ἔχουσι δὲ τὰ ἀνωτέρω νομοσχέδια μετὰ τῶν αἰτιολογικῶν ἐκθέσεων ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἡ Β. Κυβέρνησις ἐπιθυμοῦσα νὰ συντελέσῃ κατὰ τὸ δυνατὸν εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς ἐμπορικῆς πόλεως Ἑρμουπόλεως, εἰς τὴν

ὁποίαν ἡ ἔλλειψις προκυμαίας ἐκανὰς ἐπροξένει ζημίας, καὶ ὡς πρὸς τὴν ὡραιότητα αὐτῆς, καὶ ὡς πρὸς τὴν ὑγείαν τῶν πολιτῶν, καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐμπορίου, ἐσκέφθη νὰ διαθέσῃ τὸ ὀφειλόμενον αὐτῇ ἀπὸ διαφόρους πολίτας, οἵτινες ἀνήγειραν οἰκοδομὰς ἐπὶ μωλωμάτων κατὰ τὴν παραλίαν, πρὸς κατασκευὴν τῆς εἰρημένης προκυμαίας· κατὰ συνέπειαν προσκάλεσε τὸ ἀπὸ 8|20 Ὀκτωβρίου 1834 Β. Διάταγμα, δι' οὗ κατετάχθησαν εἰς τρεῖς τάξεις τὰ οἰκόπεδα, περὶ ὧν ὁ λόγος, καὶ προσδιωρίσθη τὸ τίμημα τῆς μὲν α. τάξεως πρὸς δραχ. 6 κατὰ πῆχυν, τῆς δὲ β'. πρὸς δραχ. 4, καὶ τῆς γ'. πρὸς δραχ. 3· καὶ δι' ἑτέρου Β. Διατάγματος, ἀπὸ 13/25 Ὀκτωβρίου 1835 προσδιώρισε ῥητῶς τὸ τίμημα αὐτὸ πρὸς τὸν εἰρημένον σκοπόν· μέχρι τῆς σήμερον ὅμως δὲν εἰσεπράχθη ἐπὶ τῇ προφάσει, ὅτι δὲν ἐγένετο μέχρι τινὸς ἐπίσημος καταμέτρησις τῶν διαληφθέντων οἰκοπέδων.

Ἕτερον Β. Διάταγμα ἀπὸ 20 Νοεμβρίου 1842 διέταξε τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀνηκόντων παραχωρητηρίων ἐπ' ὀνόματι τῶν κατόχων ἐπὶ τῇ βάσει τῆς γενομένης καταμετρήσεως, καὶ συγχρόνως τὴν εἰσπραξιν τόκου ὑπερημερίας πρὸς 8 τοῖς 0|0, λογισθησομένου ἀπὸ τῆς τεθείσης προθεσμίας ἀπὸ τοῦ ἀνωτέρω Διατάγματος τοῦ 1835.

Ἐν τούτοις, καὶ ἡ τελευταία αὕτη Β. ἀπόφασις ἀπέβη ἀτελεσφόρητος· κατὰ δὲ τὸ 1849 διὰ τοῦ ἀπὸ 7 Αὐγούστου ΠΑΠ. νόμου περὶ ἐπιβολῆς φόρου ἐπὶ τῶν εἰς τὸν λιμένα Σύρου καταπλεόντων πλοίων πρὸς κατασκευὴν προκυμαίας κτλ. ὡρίσθησαν καὶ πάλιν τὰ αὐτὰ διὰ τὸ ἀνωτέρω τίμημα, ἀλλὰ οἱ κάτοχοι δὲν συγκατατίθενται ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ πληρώσωσι τόκους, διϊσχυριζόμενοι, ὅτι τὸ περὶ τόκου Β. Διάταγμα δὲν ἐκοινοποιήθη ποτὲ εἰς αὐτούς, καὶ ὅτι ἐν τῷ νόμῳ μνημονεύεται μόνον τὸ διάταγμα τὸ κανονίσαν τὸ ἀποδοτέον τίμημα τῶν οἰκοπέδων, μὴ γενομένου ἐν αὐτῷ ταυτοχρόνως λόγου περὶ πληρωμῆς τόκου.

Πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἀπαιτήσεώς των οἱ διαληφθέντες κύριοι ἐξακολουθοῦν ν' ἀναφέρωσιν, ὅτι δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἀπαιτουμένου τόκου, διότι μεγάλας ἐδαπάνησαν ποσότητας μωλώσαντες τὴν θάλασσαν, ἐφ' ἧς ᾠκοδόμησαν, ὅπερ εἶναι ἀληθὲς, καὶ διότι μὴ ὄντες ὑπερήμεροι, καθόσον δὲν ἐξικαθαρίσθη ποτὲ τὸ χρέος των, δὲν ὀφείλουν ὡς κάτοχοι ξένου κτήματος, διότι δὲν κατέλαβον ἐξ ἀρχῆς κτῆμα προσοδοφόρον τοῦ Δημοσίου ἀλλὰ θάλασσαν, τὴν

ὁποίαν αὐτοὶ δι' ἀδρῶν ὡς εἴρηται δαπανῶν κατέστησαν τοιαύτην.

Τὸ δίκαιον τῶν κατόχων ἀμφισβητήθη ἐπὶ πολὺ, καὶ διάφοροι ἀπεφάνθησαν γνῶμαι· ἡ Κυβέρνησις ὅμως ἐσκέφθη ἐπὶ τέλους, ὅτι αἱ τυχὸν ἀμφιβολίαι δὲν πρέπει νὰ λυθῶσι κατὰ πολιτῶν μεγάλως συντελεσάντων εἰς τὴν βελτίωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς ἐμπορικωτέρας τῶν πόλεών μας, ἀφ' οὗ εἰς ὅλους τοὺς ὀφειλέτας παλαιῶν χρεῶν ἐλήφθησαν μέτρα ἐπιεικείας καὶ συγκαταβάσεως.

Διὰ ταῦτα συνετάχθη τὸ ἀνῆκον νομοσχέδιον, δι' οὗ ζητεῖται τὸ κεφάλαιον μόνον, καὶ πέποιθα ὅτι θέλετε σπεύσει νὰ τὸ παραδεχθῆτε.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 21 Ἀπριλίου 1858.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθῇ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 20 Ἀπριλίου 1858.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Ἀπαλλάττονται τῆς πληρωμῆς τόκου ὑπερημερίας, οἱ κάτοχοι τῶν ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς Ἑρμουπόλεως κειμένων ἐθνικῶν γηπέδων, οἱ ἐπὶ μωλωμάτων οἰκοδομήσαντες, ὀφείλουσι δὲ νὰ πληρώσωσι τὸ κεφάλαιον μόνον τοῦ χρέους των κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἀπὸ 8 Ὀκτωβρίου 1834 Β. Διατάγματος.

Τὸ εἰρημένον χρέος θέλει πληρωθῇ εἰς δύω ἴσας δόσεις, ἡ μὲν πρώτη μετὰ τρεῖς, ἡ δευτέρα μετὰ ἓξ μῆνας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Εἰς τὸν διὰ τὸ **1857** εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου δὲν εἶχε περιληφθῇ ἡ δέουσα πίστωσις διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ ἐτησίου ἐνοικίου τοῦ ὕδατος, ὅπερ δίδεται εἰς τὰ ἐν τῇ πρωτευούσῃ στρατιωτικὰ καταστήματα.

Ἐπειδὴ ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων, ᾧ ἀνήκει τὸ ἐνοίκιον τοῦτο, περιστοιχεῖται ὑπὸ ἀναγκῶν ἀπολύτων καὶ τὸ δημόσιον ὑποχρεοῦται εἰς τὴν πληρωμὴν αὐτοῦ, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ὑμετέραν συζήτησιν καὶ ψῆφισιν τὸ συναπτόμενον νομοσχέδιον, χορηγοῦν τὴν προσήκουσαν πίστωσιν διὰ τὴν ἀναπόδραστον ταύτην δαπάνην. Προσθέτω δ' ὅτι ἡ πίστωσις αὕτη περιειλημμένη εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ **4859** ἀφηρέθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς, λόγῳ μόνον τοῦ νὰ καταταχθῇ καταλληλότερον.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν **21** Ἀπριλίου **1858**.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὡς ἔχει, ὑποβληθήτω εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθήτω κατὰ τὴν συζήτησιν ὑπ' αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΣΜΟΛΕΝΤΣ, Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις δραχμῶν τριῶν χιλιάδων ὀκτακοσίων εἰκοσιπέντε ἀριθ. **3825** ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ **1857** εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου ὑπὸ τὸ Κεφ. Β. « Τροφαί. »

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆ, Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Πρὸς τὴν Γερουσίαν!

Κύριοι!

Ὁ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργὸς διὰ τῆς ἐν ἀντιγράφῳ συναπτομένης ἐκθέσεώς του ἐξητήσατο ἀναπληρωτικὴν πίστωσιν δραχ. **8063:97** ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ **1857** εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπὸ τῶν διευθυνσίν του ὑπουργείου.

Τὸ νομοσχέδιον δι' οὗ χορηγεῖται ἡ πίστωσις αὕτη, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ μεταφέρω, κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως, εἰς τὴν ὑμετέραν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν, παρακαλῶν ὑμᾶς νὰ φέρητε προθύμως ἐπ' αὐτοῦ τὴν ψῆφόν σας.

Ἐν Ἀθήναις τὴν **21** Ἀπριλίου **1858**.

Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Α ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς θέλει εἰσαχθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν **20** Ἀπριλίου **1858**.

Ο Θ Ω Ν.

ΑΘ. Α. ΜΙΑΟΥΛΗΣ, Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δραχμῶν **8063:97** ἐπὶ τῶν ἑξῆς κεφαλαίων καὶ ἄρθρων τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν τοῦ **1857** ἔτους ἤτοι.

Ἐπὶ τοῦ Κεφ.	4	ἄρθρ	ϛ΄.	δρ.	**568:15**
»	»	»	4	»	γ΄.	»	**301**
»	»	»	7	»	α΄.	»	**414:32**
»	»	»	7	»	ϛ΄.	»	**246**
»	»	»	12	»	. . . . .	»	**268:10**
»	»	»	14	»	. . . . .	»	**524:93**
»	»	»	15	»	α΄.	»	**5741:47**
					Τὸ ὅλον δρ.		**8,063:97**

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Μεταφέρω εἰς τὴν ὑμετέραν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν, κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως, τὸ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψηφισθὲν, καὶ ἐπισυναπτόμενον νομοσχέδιον, κατὰ τὸ ὁποῖον χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις δραχμῶν 509,000 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος.

Πρὸς δικαιολόγησιν τῆς πιστώσεως ταύτης δὲν ἔχω νὰ προσθέσω τι, ἀφ' ὅσα ὁ ἀρμόδιος ὑπουργὸς ἐξέθηκε πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον διὰ τῆς ἐκθέσεώς του, ἣς ἐπὶ τούτῳ παρασυνάπτω ἀντίγραφον. Παρακαλῶ δ' ὑμᾶς, Κύριοι, νὰ φέρητε ἀνενδοιάστως τὴν ψῆφον ὑμῶν ὑπὲρ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 20 Ἀπριλίου 1858.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὡς ἔχει, ὑποβληθήτω εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθήτω ὑπ' αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἀπριλίου 1858.

Ο Θ Ω Ν

Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ — Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις δραχμῶν πεντακοσίων ἐννέα χιλιάδων ἀριθ. 509,000 ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ 1858 εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, ὑπὸ τὰ ἑξῆς κεφάλαια καὶ ἄρθρα αὐτοῦ ὑπαγομένη.

Κεφ. Γ'.	ἄρθρ. 3.	κατασκευὴ δημοσ. οἰκοδομῶν	δρ.	85,000
» Ζ'.	» 1.	ἐπισκευὴ δημοσίων ὁδῶν	»	9,000
» Ζ'.	» 2.	κατασκευὴ δημοσίων ὁδῶν	»	370,000
» Η'.	» 1.	ἀνέγερσις φάρων	»	20,000
» Θ'.	» 1.	βοήθειαι γενικαὶ	»	25,000
		Τὸ ὅλον	»	509,000

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως λαμβάνω τὴν τιμὴν ἵνα ὑποβάλω εἰς τὴν ὑμετέραν ἐπιψήφισιν τὸ ἐπισυνημμένον νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως δραχμῶν 252,081:67/00 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1858 μὲ τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις μου.

Κατὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1857, ὅτε συνετάχθη ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ οἰκονομικοῦ κλάδου διὰ τὴν χρῆσιν 1858, ὡς βάσις τῶν ἐξόδων αὐτοῦ ἐτέθησαν αἱ διὰ τὸ 1857 ψηφισθεῖσαι πιστώσεις μέ τινας αὐξομειώσεις, τὰς ὁποίας ἡ ὑπηρεσία ἔκρινεν εὔλογον νὰ ἐπιφέρῃ.

Ἐν τούτοις κατόπιν ἐπαρουσιάσθησαν διάφοροι ἀνάγκαι τῆς ὑπηρεσίας, ὥστε τὸ ὑπουργεῖον ὑπεχρεώθη νὰ ζητήσῃ ἀναπληρωματικὰς πιστώσεις, αἵτινες καὶ ἐψηφίσθησαν παρὰ τῶν Βουλῶν.

Ἐπειδὴ ὅμως αἱ αὐταὶ ἀνάγκαι ὑρίστανται καὶ κατὰ τὸ 1858, ἕπεται ὅτι αἱ ἐλλειπεῖς πιστώσεις πρέπει νὰ ἀναπληρωθῶσι καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο.

Ἀλλὰ διὰ νὰ πεισθῆτε, Κύριοι, ὅτι εἰς τὴν σύνταξιν τῆς πιστώσεως ταύτης δὲν εἶχον πρὸ ὀφθαλμῶν εἰμὴ τὰς ἀπολύτους τῆς ὑπηρεσίας ἀνάγκας, ἐνόμισα καθῆκόν μου νὰ ἐκθέσω τοὺς προκαλέσαντας αὐτὴν λόγους.

Καὶ ἐν πρώτοις ἡ προσδιορισθεῖσα κατὰ τὸ 1857 πίστωσις διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τῆς Βουλῆς δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπαρκέσῃ μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ ἀπὸ 6 Ἰουνίου 1857 νόμου, δι' οὗ

βάνῃ ἐξ αὐτῶν τοὺς μέλλοντας δασονομικοὺς ὑπαλλήλους της.

Οἱ λόγοι οὗτοι μ' ἔπεισαν νὰ προσθέσω εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ κεφ. 19 δραχ. 5400 ποσὸν τὸ ὁποῖον ὑπελόγισα ὡς ἱκανὸν πρὸς ἀποστολὴν καὶ διατροφὴν 4 ὑποτρόφων σπουδαστῶν τοῦ δασονομικοῦ κλάδου δι' ὅλον τὸ 1858.

Εὐχῆς ἔργον ἤθελεν εἶσθαι ἂν ἡ Κυβέρνησις εὑρεθῇ εἰς θέσιν νὰ ἐξακολουθήσῃ καὶ διὰ διάφορα εἰσέτι ἔτη τὴν ἀποστολὴν καὶ ἄλλων τοιούτων ὑποτρόφων, διότι ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν θέλει σχηματισθῇ προσωπικὸν, τοῦ ὁποίου ἡ ὑπηρεσία δὲν δύναται εἰμὴ νὰ παρέξῃ πολυειδεῖς εἰς τὸ δημόσιον ὠφελείας.

Τὸ αὐτὸ ἄρθρον ηὔξησα κατὰ δραχ. 600 δι' ἐνοίκια τῶν καταστημάτων τοῦ Δασαρχείου Ἀττικῆς καὶ τοῦ Γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν δασῶν, ἀφοῦ εἰς τὸ κατάστημα τοῦ Ὑπουργείου δὲν ὑπάρχουν διαθέσιμα δωμάτια διὰ νὰ χρησιμεύσουν ὡς Γραφεῖα αὐτῶν.

Ἀναπληρώσεως ἐξόδου παρουσιάζει καὶ ἡ διοίκησις τῶν κτημάτων. Ἡ ἔλλειψις αὕτη προῆλθεν ὄχι διότι τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἐγνώριζεν ἐπακριβῶς τὰς ἀναγκαιούσας διὰ τὴν καλλιέργειαν καὶ συντήρησιν αὐτῶν δαπάνας, ἀλλὰ διότι ὅτε συνετάχθη ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ 1858 εἶχεν ἀποφασισθῇ ἡ γενικὴ ἐκποίησις αὐτῶν, ἥτις διὰ διαφόρους λόγους ἀνεβλήθη πρὸς καιρόν. Ἐν τούτοις ὁ ἐλαιὼν Παρνασσίδος, Κορινθίας καὶ διάφοροι σταφιδαμπελῶνες ἀπαιτοῦσι τακτικὴν καλλιέργειαν, διότι ἄλλως κινδυνεύουν νὰ καταστραφῶσιν. Ἐπίσης ἀναγκαία εἶναι καὶ ἡ διαφύλαξις αὐτῶν ἀπὸ ἑκτάκτους φύλακας. Ἐκτὸς δὲ τῆς καλλιεργείας ἀναπόφευκτον εἶναι καὶ ἡ ἐπισκευὴ διαφόρων δημοσίων κτιρίων, τὰ ὁποῖα κινδυνεύουν νὰ ἐρειπωθῶσιν ἂν δὲν ἐπενεχθῶσι τάχιον εἰς αὐτὰ αἱ ἀπαιτούμεναι ἐπισκευαί. Τοιαῦτη εἶναι ἡ τοῦ ἐν Αἰγίνῃ καταστήματος τοῦ Κυβερνήτου, χρησιμεύοντος ἤδη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν δεκάτων, ἡ τοῦ ἐν Βελίμπαμπα δασοφυλακείου καὶ τινων ἐθνικῶν Μύλων.

Διὰ νὰ ἐνεργηθοῦν ταῦτα πάντα ἀπαιτεῖται προσθήκη ἐξόδων.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου	2.	Ἔξοδα καλλιεργείας . . .	δρ. 16,000
» »	3.	Ὁδοιπορικὰ κτλ.	» 10,000
» »	5.	Ἐπισκευαὶ κτλ.	» 10,000
		Τὸ ὅλον	δρ 36,000

Διὰ τὰς ἐπισκευὰς ταύτας δὲν συνετάχθησαν σχέδια καὶ προϋπολογισμοί, καθ' ὅσον δὲν πρόκειται περὶ ἀνεγέρσεως κτιρίων, ἀλλ' ἁπλῶς περὶ προσωρινῶν ἐπισκευῶν ἀναγκαίων μεχρισοῦ ἐκποιηθῶσι τὰ φθαρτὰ κτήματα.

Τελευταία προσθήκη παρουσιάζεται ἡ εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ κεφαλ. 24 σημειουμένη διὰ δικηγορικὰ ἐκ δρ. 10,000. Αὕτη δὲ θέλει χρησιμεύσει πρὸς ἀποπληρωμὴν τῶν δικαιωμάτων τῶν πρώην δικηγόρων τοῦ δημοσίου, πληρουμένων αὐτῶν καθόσον ἀποπερατώνουσι τὰς δίκας τοῦ δημοσίου, μὲ τὰς ὁποίας ἦσαν ἐπιφορτισμένοι.

Ἐπὶ τέλους ἐνόμισα λυσιτελὲς ὅπως μεταχειρισθῶ τὸ περίσσευμα τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ κεφαλ. 7, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ ἐνοικίου τοῦ καταστήματος, εἰς γραφικὰ ἔξοδα καὶ ὑλικὸν τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, καθόσον ἡ ὑπηρεσία αὐτοῦ ἀπαιτεῖ τὴν προσθήκην ταύτην.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω πείθεσθε, Κύριοι, περὶ τῆς κατεπειγούσης ἀνάγκης τῆς περὶ ἧς πρόκειται ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως, ὑπὲρ τῆς ὁποίας παρακαλῶ νὰ παρέξητε τὴν ἐπιψήφισίν σας.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 21 Ἀπριλίου 1858.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχ. 252,081:67|00 ἐπὶ τῶν ἐξόδων τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1858, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ὡς ἔχει, θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἀπριλίου 1858.

ΟΘΩΝ.

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Χορηγεῖται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἀναπληρωματικὴ πίστωσις δραχμῶν διακοσίων πεντήκοντα δύω χιλιάδων ὀγδοήκοντα μιᾶς καὶ λεπτῶν ἑξήκοντα ἑπτὰ ἐπὶ τοῦ

ειδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1858 καταλογιζομένων.

Εἰς ἀποζημιώσεις Βουλῶν	δραχ.	130,000
Εἰς γενικὴν ὑπηρεσίαν	»	39,242.67
Εἰς ἔξοδα διοικήσεως	»	72,839
Εἰς διαφόρους πληρωμάς	»	10,000
Τὸ ὅλον	»	252,081:67

Ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ **1** ἀναπληρωματικὴ πίστωσις θέλει καταλογισθῆ εἰς τὰ διάφορα κεράλαια καὶ ἄρθρα τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως **1858** κατὰ τὸν ὧδε προσηρτημένον πίνακα.

Ἄρθρ. **3.** Τὰ ἔξοδα δι' ὧν χορηγεῖται ἡ ἀναπληρωματικὴ πίστωσις θέλουν πληρωθῆ ἐκ τῶν εἰσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως **1858**.

Ἄρθρ. **4.** Ἡ διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως **1858** ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. **2** τοῦ κερ. **7** χορηγηθεῖσα πίστωσις θέλει χρησιμεύσει ὁλοσχερῶς διὰ τὰ ἔξοδα ὑπηρεσίας καὶ ὑλικὸν τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ προσδιορισθέντος ποσοῦ δι' ἐνοίκιον τοῦ καταστήματος αὐτοῦ.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Πίναξ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐπὶ τῶν ἐξόδων τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1858 τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Περίστ.	Κεφάλ.	Ἄρθρον	Προσδιορισμὸς ἐξόδων καὶ ὑπηρεσιῶν.	Ποσὸν κατ' ἄρθρον	Ποσὸν κατὰ κεφάλαιον
5	1	2	Ἀποζημίωσις Βουλῶν	100000	130000
		»	Βουλὴ	30000	
		»	Γερουσία	6000	
6	3	1	Κεντρικὴ ὑπηρεσία		6000
8	1	1	Ταμεῖα		500
		»	Ὑλικὸν καὶ ἔξοδα γραφείου ταμείου . .	500	
10	»	»	Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων		32742 67
15	1	1	Τελωνεῖα		
		»	Προσωπικὸν Κεντρικοῦ Ταμείου . .		
		»	Μισθοί	16560	
		»	Ἔξοδα ὑπηρεσίας	2059	
17	1	1	Νομισματοκοπεῖον		18619
		»	Μισθοί	120	
18	1	1	Τυπογραφεῖον		120
		»	Ὁμοίως	1000	
19	1	1	Δάση		1000
		»	Ὁμοίως	11100	
		2	Ἔξοδα ὑπηρεσίας	6000	
22	2	2	Κτήματα		17100
		»	Ὁμ. καλλιεργείας κλπ.	16000	
		3	Ὁμ. ἐθνοτομικὰ κτλ	10000	
		»	Ἐπισκευαὶ κτλ	10000	
24	2	1	Ἀποζημιώσεις		36000
		»	Δικηγορικά	10000	
			Τὸ ὅλον δρ. .	252081	10000 67

Ἀνακεφαλαίωσις.

Μέρος	Ὑπηρεσία.	Ποσὸν πιστώσεως	
III	Ἀποζημιώσεις	130000	
IV	Γενικὴ ὑπηρεσία	39242	67
V	Ἔξοδα διοικήσεως	7283	
VI	Διάφοροι πληρωμαί	10000	
	Τὸ ὅλον δραχ.	252081	67

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἀπριλίου 1858.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως λαμβάνω τὴν τιμὴν ἵνα ὑποβάλω εἰς τὴν ὑμετέραν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως δραχ. 206,675: 88/00 τῆς χρήσεως 1857 ἐπὶ τῶν ἐξόδων τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν μὲ τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις.

Δι' ἐποζημίωσιν Βουλῆς . . . . δραχ. 11562:94
Ὁμοίως Γερουσίας . . . . . » 3594:02

Τὸ ὅλον . . 15156:96

Ἐκ τῶν ὑστέρων ἀπεδείχθη ἀνεπαρκὴς ἡ διὰ τὰς Βουλὰς προσδιορισθεῖσα πίστωσις καὶ προέκυψεν ἡ ἐκ δραχ. 15,156: 96 ὑπέρβασις, ἧς ἡ ἀναπλήρωσις καθίσταται ἀναπόφευκτος.

Διὰ τὰ βιβλία καὶ ἔπιπλα Ταμείων ἀπαιτεῖται συμπλήρωσις δραχμῶν 878:92 καθόσον ἐδαπανήθησαν εἰς τὴν προμήθειαν πλαστίγγων, τὰς ὁποίας τὸ Ὑπουργεῖον εἶχε παραγγείλει πρὸ πολλοῦ εἰς τὸν ἐν Ταργέστῃ Ἑλληνικὸν Πρόξενον διὰ τὴν χρῆσιν τῶν Ταμείων τοῦ Κράτους, καὶ τὰς ὁποίας ἐπλήρωσεν ἀμέσως μετὰ τὴν παραλαβήν των.

Ἡ κατ' ἔτος χορηγουμένη διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν δεκάτων πίστωσις χορηγεῖται ἐκ δραχ. 170000. Ἐν τοσούτῳ μ' ὅλην τὴν ἐνεργουμένην ἐπὶ τῶν ἐξόδων αὐτῶν ἐπιτήρησιν ἀπεδείχθη, ὅτι ἡ πίστωσις αὕτη εἶναι ἀνεπαρκὴς, καὶ κατ' ἔτος

τὸ Ὑπουργεῖον ὑποχρεοῦται νὰ καταφεύγῃ εἰς ἀναπληρωματικὰς πιστώσεις πρὸς πληρωμὴν ἐξόδων ἀναγκαίων καὶ ἀναποφεύκτων.

Ἡ παραγωγὴ τῶν δημητριακῶν καρπῶν τοῦ 1857 ἀνέβη εἰς περίπου κοιλὰ 2 000,000
ἡ δὲ τοῦ 1856 εἰς κοιλὰ 1,300,000

Ἤτοι ἐπὶ πλέον κοιλὰ 700,000

Ἡ αὔξησις αὕτη τῶν εἰσπραχθέντων καρπῶν ἐγέννησε τὴν ἀνάγκην ὅπως ἐνοικιασθῶσι πλειότεραι ἀποθῆκαι διὰ τὴν ἀναποταμίευσιν αὐτῶν.

Εἰς τὴν ἀνάγκην ταύτην προσετέθη καὶ ἄλλη ὅλως ἀπροσδόκητος. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς συγκομιδῆς τῶν ἀνωτέρω καρπῶν συνέβησαν ἀλλεπαλλήλοι βροχαί. Ἐκ τούτου δὲ ἐκρίθη εὔλογον ἵνα μὴ ἀναμιχθῶσιν εἰς τὰς ἀποθήκας τὰ στεγνὰ γεννήματα ὁμοῦ μὲ τὰ βεβρεγμένα, καθόσον ἠδύναντο νὰ σήπωσιν ὅλα καὶ νὰ διακινδυνεύσῃ τὸ δημόσιον ὄχι ὀλίγα.

Ἐνεκρίθη ὅθεν νὰ ἐνοικιασθῶσιν ἰδιαίτεραι ἀποθῆκαι εἰς τὰς ὁποίας ἐναπετέθησαν χωριστὰ οἱ βεβρεγμένοι καρποί.

Ἀλλ' ἐνταῦθα νέος κίνδυνος ἐπαρουσιάζετο, Ὑπῆρχεν ὁ φόβος μὴ τυχὸν πάθωσιν οἱ βεβρεγμένοι καρποὶ μείοντες ἐπὶ πολὺ εἰς τὰς ἀποθήκας τῶν ἐπαρχιῶν. Ἡ περίπτωσις αὕτη καὶ φθ' ἑτέρου ἡ ὑποτίμησις τῶν καρπῶν ἐν γένει κατὰ τὸ 1857, μ' ἔκαμεν νὰ σκεφθῶ σπουδαίως περὶ τῆς ταχείας καὶ ἐπωφελεστέρας ἐκποιήσεως αὐτῶν. Ἰδὼ πρὸς τοῦτο ἓν καὶ μόνον μέσον μοὶ ἐπαρουσιάζετο, ἡ συγκέντρωσις αὐτῶν εἰς Πειραιᾶ.

Δὲν ἐδίστασα ὅθεν ποσῶς νὰ παραδεχθῶ τοῦτο, καὶ κατὰ συνέπειαν διέταξα νὰ μεταφερθῶσιν εἰς Πειραιᾶ ὅσοι πλειότεροι καρποὶ ἦτο δυνατόν. Μέρος δὲ ἐξ αὐτῶν ἐστάλησαν εἰς Σύρον, Ὕδραν καὶ Σπέτσας.

Κατὰ συνέπειαν τοῦ μέτρου τούτου μετεκομίσθησαν ἀπὸ διαφόρους ἐπαρχίας ὑπὲρ τὰς 120,000 κοιλὰ καὶ ἐδαπανήθησαν διὰ μὲν τὸν ναῦλον αὐτῶν . . . . . δραχ. 36,275

Διὰ δὲ τὰ ἀγώγια τῆς μεταφορᾶς αὐτῶν
ἀπὸ τὰς ἀποθήκας εἰς τὸ παράλιον . . . . . » 33,602

Τὸ ὅλον . . . δραχ. 69,977

ἤτοι ἐπεβαρύνθησαν οἱ καρποὶ μὲ λεπτὰ 57 ἑκάστην κοιλόν. εὑρίσκονται δὲ καθ' ὁδὸν καὶ ἄλλα 13,000 κοιλὰ· Ἐν τούτοις τὸ μέτρον τοῦτο ἀπέβη σωτήριον, διότι καὶ τοὺς βεβαρυμένους

διστάσει ἵνα ἐπενέγκητε τὴν ἐπὶ τῆς ἀναπληρωτικῆς πιστώ-
σεως τῶν δρ. 206,675:88|00 ἐπιψήφισιν Σας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἀπριλίου 1858.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑπο-
βάλω τὸ ἐπισυνημμένον Διάταγμα, ὅπερ ἐπιτρέπει ὅπως κατὰ
τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ ἀρτίως ὑποβληθέντος ὑμῖν νομοσχεδίου περὶ
τῆς ἐκ δραχ. 70,000 ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως τῆς χρή-
σεως τοῦ 1857 τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου
τῶν Οἰκονομικῶν προστεθῶσι καὶ αἱ κατὰ τὸν ἐγκλειόμενον
πίνακα δραχ. 136,675:88|00 εἰς τὴν αὐτὴν χρῆσιν ἀναγόμε-
ναι, ὡς παρακατιὼν ἐκτίθημι.

Δι' ἀποζημίωσιν Βουλῆς	Δραχ.	11,562.94
Ὁμοίως Γερουσίας	»	3,594:02
Τὸ ὅλον Δραχ.		15,156:96

Ἐκ τῶν ὑστέρων ἀπεδείχθη ἀνεπαρκὴς ἡ διὰ τὰς Βουλὰς
προσδιορισθεῖσα πίστωσις καὶ προέκυψεν ἡ ἐκ δραχμῶν 15,156:96
ὑπέρβασις, ἧς ἡ ἀναπλήρωσις καθίσταται ἀναπόφευκτος.

Διὰ τὰ βιβλία καὶ ἔντυπα Ταμείων ἀπαιτεῖται συμπλήρω-
σις δρ. 878:92 καθόσον ἐδαπανήθησαν εἰς τὴν προμήθειαν πλα-
στίγγων, τὰς ὁποίας τὸ ὑπουργεῖον εἶχε παραγγείλει πρὸ πολ-
λοῦ εἰς τὸν ἐν Τεργέστῃ Ἑλληνικὸν Πρόξενον διὰ τὴν χρῆσιν
τῶν Ταμείων τοῦ Κράτους, καὶ τὰς ὁποίας ἐπλήρωσεν ἀμέσως
μετὰ τὴν παραλαβήν των.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ κεφ. 16 διὰ δικαιώματα καὶ προμη-
θείας χαρτοσήμου ἐξαιτοῦμαι τὴν πίστωσιν τῶν δρ. 100,000
διότι ἐγένετο καταναλωσις τοῦ χαρτοσήμου ἀνωτέρα τῶν πα-
ρελθόντων ἐτῶν.

Ἐξαιτοῦμαι ποσέτι ἀναπλήρωσιν πιστώσεως ἐπὶ τοῦ ἄρθρου
2 τοῦ κεφαλ. 21 δι' ἔξοδα ὑπηρεσίας ἁλικῶν δραχ. 1,000
ὅσαι, καθ' ὑπολογισμόν τινα ὡς ἔγγιστα θετικόν, ἀπαιτοῦνται
εἰς πληρωμὴν ἐνοικίων τῶν ἐκτάκτως ἐνοικιασθεισῶν ἀποθηκῶν
δι' ἀποταμίευσιν ἁλάτων.

Ἀναπλήρωσιν ὡσαύτως πιστώσεως ἐξαιτοῦμαι ἐπὶ τοῦ ἄρθρ-

μὲ τὰ ἔξοδα τῆς μεταφορᾶς ἡ ἐκποίησίς των ἐγένετο ταχύτε-
ρα, καὶ εἰς ἀνωτέρας τιμὰς ἐκείνων τὰς ὁποίας ἠδύνατο τὸ
ὑπουργεῖον νὰ εὕρῃ, ἐκποιουμένων αὐτῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας.

Εἴπετο ὅθεν ὅτι ἐκ τῆς αὐξήσεως τοῦ ποσοῦ τῶν καρπῶν
κατὰ τὸ 1857 ἀφ' ἑνὸς, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐκ τῆς συγκεντρώσεως
αὐτῶν εἰς Πειραιᾶ καὶ εἰς ἄλλα μέρη, τὰ ἔξοδα τῶν δεκάτων
κατὰ τὸ ἔτος αὐτὸ ἔπρεπε νὰ αὐξήσωσιν, ὡς καὶ ἀπέβησαν
ἀνώτερα τῶν τοῦ 1856.

Ἡ καταφαινομένη διαφορὰ μεταξὺ τῶν ἐξόδων τοῦ 1856 ὡς
πρὸς ἐκεῖνα τοῦ 1857 δὲν εἶναι κυρίως εἰμὴ δραχ. 30,000,
διότι κατὰ τὸ 1856 ἐπεψηφίσθησαν διὰ τοῦ προϋπο-
λογισμοῦ . . . . . δραχ. 170,000
ὁμοίως διὰ τῆς ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως
τῆς 10 Ἰουνίου 1857 . . . . . „ 40,000
Τὸ ὅλον . . . δραχ. 210,000

Κατὰ δὲ τὸ 1857 ἐπίσης ἐψηφίσθησαν δραχμαὶ . 170000
Ἤδη δὲ ζητεῖται ἀναπληρωματικὴ πίστωσις δρ. . 70000
Τὸ ὅλον δ. . 240000

Ἐν ᾧ κατὰ τὸ 1857, ὡς προεῤῥέθη, καὶ ποσὸν πλειότερον
καρπῶν εἰσεπράχθη καὶ μετακομίσεις μεγαλήτεραι ἐγένοντο
αὐτῶν.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ κεφαλαίου 16 διὰ δικαιώματα καὶ
προμηθείας χαρτοσήμου ἐξαιτοῦμαι τὴν ποσότητα τῶν δρ.
100000, διότι ἐγένετο κατανάλωσις τοῦ χαρτοσήμου ἀνωτέρα
τῶν παρελθ ντων ἐτῶν.

Ἐξαιτοῦμαι προσέτι ἀναπλήρωσιν πιστώσεως ἐπὶ τοῦ ἄρθ. 2
τοῦ κεφαλ. 21 «Δι' ἔξοδα ὑπηρεσίας ἁλικῶν» δρ. 1000, ὅσαι,
καθ' ὑπολογισμόν τινα θετικὸν ὡς ἔγγιστα, ἀπαιτοῦνται εἰς
πληρωμὴν ἐνοικίων τῶν ἐκτάκτως ἐνοικιασθεισῶν ἀποθηκῶν
δι' ἀναποταμίευσιν ἁλάτων..

Ἀναπλήρωτιν ὡσαύτως πιστώσεως ἐξαιτοῦμαι ἐπὶ τοῦ ἄρθρ.
4 τοῦ αὐτοῦ κεφαλ. 21 δι' ἔξοδα μεταφορᾶς ἁλάτων, δραχ.
19640, διότι ἐκ τῆς εὐφορίας τῶν ἐλαιώνων κατηναλώθη
σημαντικὸν ποσὸν, καὶ ἠναγκάσθη τὸ ὑπουργεῖον νὰ ἐφοδιάσῃ
τὰς τε γενικὰς καὶ μερικὰς ἀποθήκας μὲ ὅλως ἀσυνήθεις ἀπο-
στολὰς ἁλάτων. Ἑπομένως ἐπλήρωσεν εἰς ναύλους πλειότερα
ἢ κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη.

Ἐξ ὅτων ἀνωτέρω ἐξέθηκα, πείθομαι, Κύριοι, ὅτι δὲν θέλετε

4 τοῦ αὐτοῦ κεφαλ. 21 δι' ἔξοδα μεταφορᾶς ἁλάτων δραχ. 19,640, διότι ἐκ τῆς εὐφορίας τῶν ἐλαιώνων κατηναλώθη ἀρκετὸν ποσόν, καὶ ἠναγκάσθη τὸ ὑπουργεῖον νὰ ἐφοδιάσῃ τάς τε γενικὰς καὶ μερικὰς ἀποθήκας μὲ ὅλως ἀσυνήθεις ἀποστολὰς ἁλάτων, ἐπομένως ἐπλήρωσεν εἰς ναύλους πλειότερα ἢ κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη.

Ἡ προσθήκη τῶν δραχμῶν 136,675:88|00 μετὰ τῶν δραχ. 70,000 τῶν ἀπαρτιζουσῶν τὴν ἀναπληρωματικὴν πίστωσιν τῆς χρήσεως 1857 καθίσταται ἀναντίρρητος, ὡς ἀνωτέρω πραγματεύομαι. Σᾶς παρακαλῶ, Κύριοι, ἵνα παρέξητε τὴν ὑμετέραν ἐπιψήφισιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 21 Ἀπριλίου 1858.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ ἐγκρίνομεν, ὅπως κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 70,000 νομοσχεδίου ἐπὶ τῶν ἐξόδων τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1857, προστεθῶσι δρ. 136,675:88|00 (ἑκατὸν τριάκοντα ἓξ χιλιάδες ἑξακόσιαι ἑβδομήκοντα πέντε καὶ λεπτὰ ὀγδοήκοντα ὀκτώ) καταλογιζόμεναι.

Εἰς ἀποζημίωσιν βουλευτικῶν Σωμάτων	Δραχ.	15,156:96
Εἰς κεντρικὴν ὑπηρεσίαν	»	878:92
Εἰς ἔξοδα Διοικήσεως—	»	120,640: —
Τὸ ὅλον	Δραχ.	136,675:88

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸν ἀνατιθέμεθα τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 10 Ἀπριλίου 1858.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

ΠΙΝΑΞ

Ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργείου διὰ τὴν χρῆσιν 1857.

Προϋπολ. Κεφάλ.	Προϋπολ. Ἄρθρ.	Προσδιορισμὸς ὑπηρεσίας.	Ποσὰ κατ' ἄρθρα. Δραχ.	Λ.	Ποσὰ κατὰ κεφάλ. Δραχ.	Λ.
5	1	Ἀποζημ. Βουλῆς . .	11,562	94		
	2	» Γερουσίας .	3,594	2	15,156	96
8	6	Βιβλ. καὶ ἐπιπλ. Ταμείου	878	92	878	92
11	1	Ἔμμεσοι εἰσπράξεις .	70,000		70,000	
16	4	Ἀποδοχαὶ Χαρτοσήμου	100,000		100,000	
21	2	Ἔξοδα ὑπηρεσ. Ἁλικῶν.	1,000		20,610	
	4	Ὁμ. μεταφορᾶς ἁλάτων	19,640			
		Τὸ ὅλον Δραχ. . . .			206,675	88

Ἀνακεφαλαίωσις.

Μέρη.	Ὑπηρεσία.		Ποσόν.
III.	Ἀποζημίωσις Βουλῶν . .	Δραχ.	15,156:96
IV.	Κεντρικὴ ὑπηρεσία . . .	»	878:92
V.	Ἔξοδα διοικήσεως	»	190,640
		Δραχ.	206,675:88

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ἀπριλίου 1858.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ὑμετέραν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τὸ ἐγκριθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς νομοσχέδιον, καθ' ὃ χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις δραχ. 46,000 ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Ὑπουργείου, προωρισμένη εἰς αὔξησιν μι-

σθῶν τῶν καθηγητῶν καὶ διδασκάλων, ὅσοι ἐκτήσαντο τὸ τοιοῦτο δικαίωμα κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῶν ἄρθρ. 41 καὶ 107 τοῦ ἀπὸ 31 Δεκεμβρίου 1836 ὀργανικοῦ Νόμου τῶν Γυμνασίων καὶ τῶν Ἑλληνικῶν Σχολείων.

Πιστεύω, Κύριοι, ὅτι οὐδεμιᾶς περαιτέρω αἰτιολογίας δεῖται ἡ προκειμένη πίστωσις, καὶ πέποιθα, ὅτι ἐν ὅλῃ τῇ προθυμίᾳ θέλετε φέρει τὴν ψῆφον ὑμῶν ὑπὲρ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 21 Ἀπριλίου 1858.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ.

Περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 46,000 διὰ τὴν κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος αὔξησιν τῆς μισθοδοσίας τῶν καθηγητῶν τῶν Γυμνασίων καὶ τῶν Ἑλληνοδιδασκάλων, κατὰ τὰ ἄρθρα 41 καὶ 107 τοῦ ἀπὸ 31 Δεκεμβρίου 1836 ὀργανικοῦ τῶν γυμνασίων καὶ τῶν Ἑλληνικῶν Σχολείων Νόμου.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

« Κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούνιον ὑπεβλήθη εἰς ὑμᾶς νομοσχέδιον περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν δεκαεξ χιλιάδων ἐπὶ τῶν ἄρθρων 12 καὶ 14 τοῦ Γ'. κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, πρὸς αὔξησιν τῆς μισθοδοσίας τῶν καθηγητῶν καὶ διδασκάλων, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διατάξεως τῶν ἄρθρων 41 καὶ 107 τοῦ περὶ συστάσεως γυμνασίων καὶ ἑλληνικῶν σχολείων ὀργανικοῦ νόμου τοῦ ἔτους 1835 κατὰ τοὺς μῆνας Σεπτέμβριον, Ὀκτώβριον, Νοέμβριον καὶ Δεκέμβριον 1857

Ἡ Βουλὴ οὐ μόνον ἀσμένως ἐπεψήφισε τότε τὴν ζητηθεῖσαν πίστωσιν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν παροῦσαν σύνοδον κατέδειξε τὴν ἐπιθυμίαν της νὰ ἴδῃ ὅσον οὔπω πραγματοποιουμένην τὴν περὶ αὐξήσεως τῶν διδασκαλικῶν μισθῶν ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως.

Ἤδη προκειμένου νὰ κανονισθῶσιν οἱ κατ' αὔξησιν τοῦ ἑνὸς πέμπτου μισθοὶ τῶν καθηγητῶν τῶν γυμνασίων καὶ τῶν ἑλληνοδιδασκάλων, θαρρούντως ἔρχομαι νὰ ζητήσω παρὰ τῆς Βουλῆς τὴν ἀναγκαίαν διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος 1858 συμπληρωτικὴν πίστωσιν ἐκ δραχ. 46,000, ἤτοι δραχμῶν μὲν 21,000 ἐπὶ τοῦ

ἄρθρου 12 καὶ δραχ. 25,000 ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Γ'. κεφαλαίου τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ καθ' ἡμᾶς ὑπουργείου.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 21 Ἀπριλίου 1858.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸς
Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ. »

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὥσπερ ἔχει, ὑποβληθήτω εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρουἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθήτω κατὰ τὴν συζήτησιν ὑπ' αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 20 Ἀπριλίου 1858.

Ο Θ Ω Ν.

Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἐπερασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις δραχμῶν τεσσαράκοντα ἓξ χιλιάδων ἀρ. 46,000, ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου διὰ τὸ 1858, καταλογιζομένη ὑπὸ μὲν τὸ κεφάλαιον Γ'. ἄρθρον 12 « Προσωπικὸν Γυμνασίων » κατὰ δραχ. 21,000 ὑπὸ δὲ τὸ δέκατον τέταρτον ἄρθρον τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου « Προσωπικὸν Ἑλληνικῶν Σχολείων » κατὰ δραχ. 25,000.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Τὸ συναπτόμενον νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὑποβάλλω κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως εἰς τὴν ὑμετέραν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν.

Δι' αὐτοῦ χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις δραχ. 11,500 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν

ὑπουργείου διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος, τὴν ἀνάγκην τῆς ὑποίας ἀρκετὰ ὑποστηρίζει ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς διὰ τῆς συνυποβαλλομένης ἐν ἐντιγράφῳ ἐκθέσεώς του. Παρακαλῶ ἐπομένως, Κύριοι, ἵνα φέρητε προθύμως τὴν λευκὴν ὑμῶν ψῆφον.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 21 Ἀπριλίου 1858.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὡς ἔχει, ὑποβληθήτω εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθήτω ὑπ' αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 20 Ἀπριλίου 1589.

Ο Θ Ω Ν

Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις δραχ. ἑνδεκα χιλιάδων πεντακοσίων, ἀριθ. 11,500 ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ ἔτος 1858 εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. ὑπουργείου, ὑπὸ μὲν τὸ Κεφ. Α. ἄρθρον 2. « ἔξοδα γραφείου τοῦ ὑπουργείου » δραχ. 1500, ὑπὸ δὲ τὸ Κεφ. Ε'. ἄρθρον 2. « Μισθοὶ κορασίων » δραχ. 10,000.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἀνέγνω μετὰ ταῦτα νομοσχέδιον περὶ ἀναστολῆς τοῦ περὶ Γραμματοσήμου νόμου καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν ἔχοντα ὡς ἑξῆς.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι !

Σπουδαῖοι διατάγματι ἀνεφύησαν ὡς πρὸς τὸ κατορθωτὸν τῆς

ἐφαρμογῆς τοῦ ἀπὸ 17 Μαΐου 1855 ΣΠΘ'. νόμου περὶ γραμματοσήμου.

Πρὸς ἄρσιν τούτων ἐλήφθη πρόνοια νὰ ἀναθεωρηθῇ ὁ νόμος ὅπως ἐπενεχθῶσιν εἰς αὐτὸν αἱ ἀναγκαῖαι τροποποιήσεις, ὥστε νὰ καταστῇ ὁριστὴ καὶ εὐχερὴς ἡ ἐφαρμογή του.

Ἐπειδὴ δὲ ἕως ὅτου περαιωθῇ ἡ προκειμένη ἐργασία καὶ ἕως ὅτου προπαρασκευασθῶσι τὰ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα θέλει παρέλθει κατ' ἀνάγκην ἱκανὸς χρόνος· δὲν εἶναι δὲ ἔννομον νὰ ἐξακολουθῇ νὰ μένῃ ὁ νόμος ἀνεκτέλεστος, χωρὶς νὰ ἀνασταλῇ ἡ ἐκτέλεσίς του δι' ἰδιαιτέρου νόμου, συνετάξαμεν νομοσχέδιον παρατεῖνον τὴν διὰ τοῦ ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1856 ΤΑΓ'. νόμου ἐπιτραπεῖσαν ἀναβολὴν ἐπὶ ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ.

Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, ὅπερ ἐψηφίσθη ἤδη ὑπὸ τῆς Βουλῆς, μὲ μόνην τὴν διαφοράν, ὅτι ἐξέτεινεν αὕτη τὴν ἀναβολὴν μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1859, λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλλωμεν κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ νὰ ἐπικαλεσθῶμεν τὴν ταχεῖαν ἐπιψήφισίν του.

Ἀθήνησι τῇ 21 Ἀπριλίου 1858.

Οἱ Ὑπουργοὶ

Ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ, Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, θέλει εἰσαχθῇ, ὡς ἔχει, εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν ὑπουργῶν, καὶ θέλει ὑποστηριχθῇ ὑπ' αὐτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 17 Ἀπριλίου 1858.

Ο Θ Ω Ν

Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ. Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Ἡ διὰ τοῦ ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1856 ΤΑΓ'. νόμου ἐπιτραπεῖσα ἀναβολὴ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἀπὸ 17 Μαΐου 1855 ΣΠΘ' νόμου

περὶ γραμματοσήμου παρατείνεται μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου τοῦ 1859 ἔτους.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀπεφασίσθη νὰ συζητηθῆ καὶ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο κατὰ τὴν αὔριον μετὰ τὴν συζήτησιν τῶν ἀνωτέρω.

Ἐπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος,
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς.
Ἰω. Οἰκονόμου
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ
Τῆς 22 Ἀπριλίου 1858 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν, παόντων 29 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας ἀναγνωσθέντα ὑπεγράφησαν.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος παρετήρησεν, ὅτι ἐπειδὴ καὶ ὀλίγαι μόνον συνεδριάσεις ἐναπολείπονται μέχρι τῆς λήξεως τῶν ἐργασιῶν τῶν Σωμάτων νὰ ἐπισπεύσῃ ἡ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπὴ τὴν παρουσίασιν τῆς ἐπ' αὐτῶν ἐκθέσεώς της.

Ἀπαγγείλαντος δὲ τοῦ Κ. Προέδρου ὡς ἀντικείμενον σημερινῆς συνεδριάσεως τὴν συζήτησιν διαφόρων νομοσχεδίων, πρῶτον ἀνεγνώσθη τὸ περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δρ. 1,200,000 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν διὰ τὸ 1858.

Μηδενὸς λαβόντος τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἐτέθη αὕτη ὑπὸ ψηφοφορίαν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως καὶ ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 19, ἤτοι παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Παπαπολίτη καὶ Γρηγοριάδη ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως δρ. 1,200,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογ. τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν 1858.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Γάτζης Μαγγίνας	Ν

Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Δημήτρ. Πλαπούτας	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Γεώρ. Δυοβουνιώτης	
Δημήτριος Βούλγαρης		Κων. Προβιλέγιος	Ν
Γκίκας Καρακατζάννης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν	Σπῦρος Μῖλιος	Ν
Ἀδὰμ Δούκας	Ν	Ῥήγας Παλαμίδης	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος		Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης	

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ μοναδικοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥήγας Παλαμίδης λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν.

Ὅλως παράδοξος μοὶ φάνη, κύριοι, ἡ ἐπὶ τῆς πιστώσεως ταύτης προσθήκη τῆς Βουλῆς, καθότι ἠξεύρομεν ὅτι μόνη ἡ Κυβέρνησις εἶναι ὁ ἀρμόδιος κριτὴς τοῦ δημοσίου πλούτου, αὐτὴ συλλαμβάνει ἓν σχέδιον, ἀναμετρᾷ τὰ μέσα αὐτῆς καὶ κατόπιν ἔρχεται καὶ ζητεῖ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ, καθόσον εἶδεν ὅτι δύναται νὰ τὸ πραγματοποιήσῃ. Τὸ νὰ ἔρχεται λοιπὸν τίς νὰ προσθέτῃ εἰς ἔργα προϋπολογισμένα, νομίζω, δὲν εἶναι ὀρθόν, καὶ λέγω τοῦτο, διότι ἄλλοτε κατέκρινον ἡμᾶς, ὅτι πολλάκις προσήλθομεν εἰς τὸ νὰ συστήσωμεν τὴν αὔξησιν ἐξόδων τινων καὶ πρὸ πάντων τοῦ κεφαλαίου τῶν συντάξεων. Καὶ ἔστω μὲν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὅτι ἡ αὔξησις τῆς Βουλῆς ἀποδεικνύει τὴν εὐχαρίστησιν καὶ τὴν προθυμίαν τῶν ΚΚ. Βουλευτῶν, ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅμως, ἐὰν ἦναι ἀληθὲς ὅτι καθυπέβαλεν ὡρισμὸν σχέδιον, ἔπρεπε μὲν νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν προθυμίαν τῆς Βουλῆς, δὲν ἔπρεπε δὲ κατ' οὐδένα λόγον νὰ παραδεχθῇ τὴν αὔξησιν, καὶ τοιαύτην μάλιστα ὑπερβαίνουσαν τὸ ἥμισυ τοῦ ζητηθέντος ποσοῦ, διότι ἂν μιμηθῶμεν καὶ ἡμεῖς τὴν αὐτὴν ἀῤῥοφροσύνην ἀπορῶ ποῦ θέλομεν καταντήσει.

Εἰς ταῦτα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀπήντησεν.

Ἡ ὑπηρεσία τοῦ Κράτους ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην τῆς πολεμικῆς ναυτικῆς δυνάμεως, καὶ τὴν μὲν ἀνάγκην ἦλθε διὰ τοῦ νομοσχεδίου της νὰ θεραπεύσῃ ἐπ' ὀλίγον ἡ Κυβέρνησις, τὴν προσθήκην δὲ τῶν ΚΚ. Βουλευτῶν ἐξέλαβε καὶ παρεδέχθη ὡς πρόθυμον εὐχὴν, τὴν ὁποίαν εὔχεται ἐπίσης νὰ εὐοδωθῇ εἰς θέσιν νὰ πραγματοποιήσῃ.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥήγας Παλαμήδης προσέθηκεν. Οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν, Κ. ὑπουργὲ, ὑπάρχει, νομίζω, ὅστις νὰ μὴν εὔχηται ὑπὲρ τῆς αὐξήσεως τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, ἀλλ' οὐχ ἧττον τὰς εὐχὰς ἡμῶν πρέπει νὰ τὰς ῥυθμίζωμεν ἀναλόγως τῶν ἐσόδων ἡμῶν, διότι παρατηρεῖται, ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τοῦ ἔτους **1858** ἀνέβη εἰς δραχ. **18,275,307** τὰ δὲ ἔσοδα ἐβεβαιώθησαν εἰς δρ. **17,946,349:11|00** περίσσευμα ἐξόδων **328,957:99**· παραδέχομαι ὅμως ὅτι τινὰ τῶν προϋπολογισθέντων ἐξόδων δὲν πραγματοποιοῦνται, καὶ τὰ τοιαῦτα δυστυχῶς, ὡς παρετηρήθη, εἶναι τὰ ἀφορῶντα τὰ δημόσια ἔργα, τὸ ποσὸν τῶν ὁποίων δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ ἥμισυ ἑκατομμύριον ἕτω καὶ τὸ ἓν· οὐχ ἧττον δὲ γραφικῶς καὶ κατὰ τὰς ὑπ' ὄψιν μου μέχρι τοῦδε καθυποβληθείσας πιστώσεις παρουσιάζεται καθαρὸν ἔλλειμμα δρ. **2,256,920:68**, μετὰ τὴν ἔκπτωσιν τοῦ περισσεύματος κατὰ τὸν ὑποβληθέντα προϋπολογισμὸν τοῦ ἔτους **1858** ἐκ δρ. **328,957:99**· εἰς παρομοίαν λοιπὸν ἀναλογίαν ἐσόδων καὶ ἐξόδων οὐδόλως, νομίζω, ἁρμόζον καὶ φρόνιμον εἶναι νὰ ἐπιβαρύνεται ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων μὲ εὐχὰς αἵτινες μετρῶσι ποσὰ, τὰ ὁποῖα αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις, καίτοι εὑρισκομένη εἰς τὴν ἀπόλυτον ἀνάγκην νὰ ἐξοδεύσῃ αὐτὰ, δὲν ἐτόλμησεν ἀποβλέπουσα εἰς τῶν ἐσόδων της τὰ κεφάλαια.

Εἰς ταῦτα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀπήντησεν· ἐὰν ὁ προλαλήσας ἔντιμος Γερουσιαστὴς εἶχε τὴν καλοσύνην νὰ ἀναλύσῃ τὰς ὑπ' ὄψιν του πιστώσεις, ἀναμφιβόλως ἤθελεν ἰδεῖ, ὅτι πολλαὶ τῶν πιστώσεων τούτων ψηφισθεισῶν ἄλλοτε δὲν ἐπραγματοποιήθησαν, καὶ ἤδη ζητεῖται νέα πίστωσις διὰ τὴν πίστωσιν ἐκείνην, ἥτις δὲν εἶναι προσθήκη ἀλλὰ κύρωσις τῆς χρήσεως κεφαλαίων ἥτις διεκόπη, καὶ ἐνομίσαμεν ὅτι διὰ τῆς αἰτήσεως νέας πιστώσεως ἐπανέρχεται.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν.

Ἐν μέρει συμφωνῶ μετὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν εἰπόντος, ὅτι πολλαὶ τῶν πιστώσεων, ἐψηφισμένων προλαβόντως, δὲν ἐξηντλήθησαν δὲν συμφωνῶ ὅμως καθόσον ἀφορᾷ τὸ

ἐνομίσαμεν ὁ διότι ῥητῶς ὁ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμος ὁρίζει, ὅτι ἂν ἐντὸς τοῦ πρώτου ἔτους μιᾶς χρήσεως δὲν ἐγίνεν ἔναρξις τῶν ψηφισθέντων δημοσίων ἔργων, ἡ πίστωσις τούτων δὲν ἠμπορεῖ πλέον νὰ χρησιμεύσῃ κατὰ τοὺς δέκα μῆνας τοῦ ἑπομένου ἔτους τῆς χρήσεως· ὥστε, ἐὰν θέλῃ ἡ κυβέρνησις πρὸς τὸν ἴδιον σκοπὸν νὰ λάβῃ τὴν αὐτὴν πίστωσιν, ὀφείλει νὰ τὴν ζητήσῃ διὰ νέου νόμου· δὲν ἔφερε λοιπὸν εἰς τὴν Γερουσίαν ὁ Κ. ὑπουργὸς τὸν περὶ τῆς πιστώσεως ταύτης νόμον διότι ἤθελεν, ἀλλὰ διότι ὤφειλεν. Αἱ παρατηρήσεις ὅμως τοῦ ἐντίμου συναδέλφου ἡμῶν Κ. Ῥήγα δὲν εἶναι ἄνευ σπουδαιότητος, ὡς τὰς ἐθεώρησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς, διότι ἐὰν ἀληθεύωσι τὰ ποσὰ, τὰ ὁποῖα συνήθροισεν ὁ προλαλήσας καὶ μᾶς ἐξέθηκεν, ἐγὼ δὲν ἔλαβα καιρὸν νὰ ἐπεξεργασθῶ, ἕνεκα τοῦ κατεσπευσμένου τρόπου δι' οὗ εἰσήχθησαν ἐνώπιον ἡμῶν. ἐὰν ἀληθεύωσι, λέγω, τότε εἶναι βέβαιον, κύριοι, ὅτι τὸ ποσὸν, τὸ ὁποῖον ἀνέφερεν, εἶναι πραγματικὸν ἔλλειμμα τοῦ ἔτους τούτου· λέγω δὲ πραγματικὸν, ἐὰν πραγματοποιηθῶσι αἱ ζητηθεῖσαι πιστώσεις, διότι τὰ μὲν ἔξοδά μας κατήντησαν θετικὰ, ἀφ' ὅτου μάλιστα πρὸ ὀλίγων μόνον ἐτῶν τὸ ὑπουργεῖον ἔλαβε τὸ μέτρον νὰ μὴ θέτῃ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἐξόδα περιττὰ, ἀλλ' ὡρισμένα ἐπακριβῶς, ἐνῷ τὰ ἔσοδα εἶναι πάντοτε ὑποθετικὰ καὶ ὑπόκεινται εἰς αὐξομειώσεις. Ἐνταῦθα δὲν πρέπει νὰ παραλείψω μίαν σπουδαίαν παρατήρησιν, τὴν ὁποίαν μοὶ ὑπαγορεύει ταύτην τὴν στιγμὴν ἡ ἔκφρασις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ εἰπόντος, ὅτι τὸ μεγαλείτερον ποσὸν τῆς ζητουμένης διὰ τὰ ναυτικὰ πιστώσεως εἶναι πιστώσεις δοθεῖσαι κατὰ διαφόρους καιροὺς καὶ προϋπολογισμοὺς εἰς τὸ ὑπουργεῖον, καὶ τῶν ὁποίων δὲν ἔγινε χρῆσις· καὶ μὲ τοῦτο ἤθελησε ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ παραστήσῃ, ὅτι μικρὸν μόνον μέρος τῆς ζητουμένης πιστώσεως θὰ χορηγήσωμεν σήμερον, καθ' ὅσον τὸ μεγαλήτερον πρὸ πολλοῦ ἐχορηγήθη. Κύριοι! ἡ ἀρχὴ αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη· κάθε ἔτος ἔχει τὴν διαχείρισίν του, καὶ ὁ ἀπολογισμὸς αὐτοῦ παρουσιάζει τὴν ὁριστικήν του κατάστασιν, ἤγουν ἐὰν ἦναι ἐνεργητικὴ ἢ παθητική· αἱ δὲ πιστώσεις ὅσαι τυχὸν ἐβάρυναν τὸν προϋπολογισμὸν ἑκάστου ἔτους καὶ δὲν ἐπραγματοποιήθησαν, αὐταὶ ἀκυροῦνται ὁμοῦ μὲ τὸ κλείσιμον τῆς χρήσεως, καὶ εἶναι ὡς νὰ μὴν ὑπῆρχον· καθότι ἐὰν ἐπραγματοποιοῦντο, τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀπολογισμοῦ δὲν ἤθελεν εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἰς τὸ κλείσιμον τῆς χρήσεως ἐπαρουσιάσθη· ὡς ἐπὶ παραδείγματι, ὁ ἀπολογισμὸς τῆς χρήσεως τοῦ **1854** παρουσιάζει περίσσευμα ἐσόδων **600** περίπου χιλ. δρ. ὁ τοῦ **1855** ἐπίσης φέρει ἄλλων

600 χιλ. δρ. περίσσευμα· ἀλλ' ἐὰν αἱ πιστώσεις ὅλων αὐτῶν τῶν ἐτῶν ἐπραγματοποιοῦτο, ἀναμφιβόλως αὐτὰ τὰ ἔτη ὄχι μόνον περίσσευμα δὲν ἤθελον φέρει, ἀλλ' ἤθελον παρουσιάζει καὶ ἔλλειμμα· ὥστε ὁ λόγος τοῦ ὅτι ἡ ζητουμένη σήμερον πίστωσις δρ. 1,200,000 σύγκειται κατὰ μέγα μέρος καὶ ἀπὸ πιστώσεις μὴ πραγματοποιηθείσας κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη, δὲν ἔχει καμμίαν ἀξίαν· αὐτὴ ἡ πίστωσις θέλει βαρύνει ὁλοκλήρως τὸ ἔτος ἐκεῖνο εἰς βάρος τοῦ ὁποίου ψηφίζεται.

Ἐνταῦθα πρέπει νὰ γίνῃ καὶ μία ἄλλη ὄχι ὀλιγώτερον σπουδαία παρατήρησις. Πολλάκις ἐγένετο λόγος, καὶ γίνεται καθ' ἡμέραν, ὅτι ὑπάρχουν εἰς τὸ ταμεῖον διαθέσιμα χρήματα ἓξ καὶ ἑπτὰ ἑκατομμύρια· δὲν ἐξεύρω μέχρι τίνος τὸ ποσὸν τοῦτο εἶναι τόσον ἢ μικρότερον ἢ μεγαλήτερον· τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ὑπάρχει, καθὼς ἐπίσης εἶναι βέβαιον ὅτι τὸ ὑπάρχον δὲν πρέπει νὰ ἀποδοθῇ εἰς τοῦτον ἢ εἰς ἐκεῖνον τὸν ὑπουργόν. Τὸ περίσσευμα τοῦτο κύριοι, ἀνήκει εἰς μίαν σειρὰν πολλῶν ἐτῶν καὶ πολλῶν ὑπουργῶν· ἕκαστος ὑπουργὸς συνεισέφερε τὸ μέρος του εἰς αὔξησιν ἢ εἰς ἐλάττωσιν τοῦ ἐναπομειύματος τούτου· ὁ ἀπολογισμὸς ἑκάστου ἔτους δεικνύει ποῖος ὑπουργὸς ηὔξησε καὶ ποῖος ἠλάττωσεν αὐτὸ τὸ ἐναποταμίευμα· π. χ. τὸ ὑπουργεῖον τοῦ **1854** ηὔξησε τὸ ἐναποταμίευμα κατὰ δρ. 600,000· τὸ τοῦ **1855** ἐπίσης κατὰ ἄλλας 600,000· τὸ τοῦ **1856**, τὸ ὁποῖον ἀκόμη δὲν ἴδομεν, ἀφίνει, ὡς λέγεται, 1,500,000 καὶ δύο ἑκατομμύρια· τὰ πρῶτα δύο ἔτη ἀνήκουν εἰς τὸν Κ. Ἀργυρόπουλον, τὸ τοῦ **1856** κατὰ μέγα μέρος ὀφείλεται εἰς τὸν Κ. Κοντόγουλον, ὅπως καὶ τὰ πρὸ τοῦ **1854** ἔτους περισσεύματα ἀνήκουν εἰς ἄλλους ὑπουργούς, ἐν οἷς καὶ ὁ μακαρίτης Πανηρόπουλος, ὅστις κατὰ τὸ **1846** ἄφησε περίσσευμα περὶ τὰς 200,000· βλέπετε λοιπὸν ὅτι τὰ ἐναποταμιεύματα εἶναι κόποι καὶ ἀγῶνες πολλῶν ἐτῶν καὶ πολλῶν προσώπων, καὶ αὐτὰ δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἐξοδεύωνται ἀπὸ τοὺς κατὰ καιρὸν ὑπουργοὺς διὰ τὴν τρέχουσαν ὑπηρεσίαν· τὰ χρήματα ταῦτα πρέπει νὰ μένουν διὰ νὰ χρησιμεύουσιν εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις· ἐπίσης δὲν πρέπει νὰ ἐπιβαρύνηται μὲ δάνεια καὶ τὸ μέλλον, διότι ἕκαστος ὑπουργὸς ὀφείλει νὰ ἐξοικονομῇ τὴν ὑπηρεσίαν του μὲ τὰ τακτικὰ ἔσοδα τοῦ ἔτους εἰς τὸ ὁποῖον διοικεῖ, καὶ νὰ ἀφίνῃ μάλιστα καὶ περίσσευμα δι' ἐκτάκτους ἀνάγκας, ὡς ἔπραξαν καὶ οἱ προκάτοχοί του, καὶ οὔτε νὰ ἐγγίζῃ τὰ περισσεύματα, οὔτε νὰ περιπλέκῃ τὸ μέλλον μὲ δάνεια. Ἐκ τῶν ἀρχῶν τούτων ὁρμώμενος παρατηρῶ, ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ **1858** ἐπιβαρύνεται μεγάλως

μὲ τὰς ἤδη ψηφισθείσας πιστώσεις, διότι θὰ προκύψῃ βεβαίως ἔλλειμμα, τὸ ὁποῖον θὰ ἐλαττώσῃ τὰ ἐναποταμιεύματα τοῦ παρελθόντος, καὶ θὰ βαρύνῃ τὸ μέλλον, ἤγουν θὰ βάλῃ εἰς περιπλοκὰς τοὺς μέλλοντας ὑπουργούς, καὶ λέγω μέλλοντας ὑπουργούς, διότι μάλις πρὸ ὀλίγου ἤρχισε τὸ **1858**, καὶ κανεὶς δὲν γνωρίζει ἐὰν οἱ παρόντες ὑπουργοὶ ἢ ἄλλοι θὰ διαχειρισθῶσιν αὐτὸ τὸ ἔτος.

Μετὰ ταῦτα τὸ ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ψηφοφορήθη καὶ τὸ σύνολον δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ἐγένετο δεκτὸν ὡς εἶχε διὰ ψήφων 29 ἤτοι παμψηφεί, ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως δρ. 1,200,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν τοῦ **1858**.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Ἀδὰμ Δοῦκας	N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Δῆμος Κανελλόπουλος	
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	N	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	N	Τσανετάκης Γρηγοράκης	N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Μ. Α. Καΐρης	
Χαράλ. Παπαπολίτης	N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	N
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	N
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Δημήτριος Μλαπούτας	N
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ῥικάρδος Τζιώτζ		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	N
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	N	Δημήτριος Χατσίσκος	N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	N
Γεώργιος Ψύλλας		Νικόλ. Μαυρομμάτης	N
Ἰωάννης Θεοτόκης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N	Παναγ. Λιδωρίκης	N
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Γεώργ. Δυοβουνιώτης	
Γεώργιος Δαρειώτης	N	Κωνστ. Προβιλέγιος	N
Γ. Παπαηλιόπουλος	N	Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Δημήτριος Βούλγαρης		Σπῦρος Μῖλιος	N
Γκίκας Καρακατζάνης	N	Ῥῆγας Παλαμίδης	N
Νικόλ. Ἰω. Μέξης	N	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	

Ἀναγνωσθέντος κατόπιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀπαλλαγῆς τῶν κατόχων τῶν εἰς τὴν παραλίαν Σύρου γηπέδων κλπ. ἐκ τοῦ τόκου τῆς ὑπερημερίας, ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 29 ἤτοι παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ἀντωνοπούλου καὶ Πρασσακάκη, ὡς τὸ συνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀπαλλαγῆς τῶν κατόχων τῶν εἰς τὴν παραλίαν Σύρου γηπέδων ἐκ τοῦ τόκου τῆς ὑπερημερίας.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Ἀδάμ. Δούκας	N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Δῆμος Κανελλόπουλος	
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	N	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	N	Τσανετάκης Γρηγοράκης	N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Μ. Α. Καΐρης	
Χαράλ. Παπαπολίτης	N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	N
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	N
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Δημήτρ. Πλαπούτας	N
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	N
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	N	Δημήτριος Χατσίσκος	N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	N
Γεώργιος Ψύλλας		Νικόλ. Μαυρομμάτης	N
Ἰωάννης Θεοτόκης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N	Παναγ. Λιδωρίκης	N
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Γεώργ. Δυοβουνιώτης	
Γεώργιος Δαρειώτης	N	Κωνστ. Προβιλέγιος	N
Γ. Παπαηλιόπουλος	N	Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Δημήτριος Βούλγαρης		Σπῦρος Μίλιος	N
Γκίκας Καρακατζάνης	N	Ῥῆγας Παλαμίδης	N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	N	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	

Ἀναγνωσθὲν καὶ τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ψηφοφορηθὲν καὶ τὸ σύνολον δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτόν, ὡς εἶχε, διὰ ψήφων 29 ἤτοι παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ὡς τὸ συνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ σενδλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀπαλλαγῆς τῶν κατόχων τῶν εἰς τὴν παραλίαν Σύρου γηπέδων κλπ. ἐκ τοῦ τόκου τῆς ὑπερημερίας

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Ἀδάμ. Δούκας	N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Δῆμος Κανελλόπουλος	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	N	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τζάτζης Μαγγίνας	N	Τσανετάκης Γρηγοράκης	N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Μ. Α. Καΐρης	
Χαράλ. Παπαπολίτης	N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	N
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	N
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Δημήτρ. Πλαπούτας	N
Σπυρίδων Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	N
Βασάλ. Χρηστακόπουλος	N	Δημήτριος Χατσίσκος	N
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	N
Γεώργιος Ψύλλας		Νικόλ. Μαυρομμάτης	N
Ἰωάννης Θεοτόκης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N	Παναγ. Λιδωρίκης	N
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Γεώργ. Δυοβουνιώτης	
Γεώργιος Δαρειώτης	N	Κωνστ. Προβιλέγιος	N
Γ. Παπαηλιόπουλος	N	Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Δημήτριος Βούλγαρης		Σπῦρος Μίλιος	N
Γκίκας Καρακατζάνης	N	Ῥῆγας Παλαμίδης	N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	N	Δημήτ. Α. Κουντουριώτης	

Ἑπομένως ἀναγνωσθέντος τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 3,825 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν διὰ τὸ ἔτος 1857, ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, καὶ ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 29 ἤτοι παμψηφεί ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἄνω ψηφολεκτῶν, ὡς τὸ συνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως δραχ. 3,825 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν τοῦ 1857.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Σπυρίδων Καλογερόπουλος	N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Τάτζης Μαγγίνας	N

Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Χαράλ. Παπαπολίτης	N	Τσανετάκης Γρηγοράκης	N
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Μ. Α. Καΐρης	
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	N
Σπυρ. Τρικούπης		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	N
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Δημήτριος Πλαπούτας	N
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N	Ἰωάννης Στάϊκος	
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	N	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	N
Γεώργιος Ψύλλας		Δημήτριος Χατσίσκος	N
Ἰωάννης Θεοτόκης		Δημήτριος Χρηστίδης	N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N	Νικόλ. Μαυρομμάτης	N
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	N
Γεώργιος Δαρειώτης	N	Παναγ. Λιδωρίκης	N
Γ. Παπαηλιόπουλος	N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	
Δημήτριος Βούλγαρης		Κωνς. Προβιλέγιος	N
Γκίκας Καρακατζάνης	N	Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	N	Σπῦρος Μῖλιος	N
Ἀδὰμ Δοῦκας	N	Ῥῆγας Παλαμίδης	N
Δῆμος Κανελλόπουλος		Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης	

Ἀναγνωσθὲν καὶ τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ὁμοίως καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ ψηροφορηθὲν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ἐγένετο δεκτὸν ὡς εἶχε διὰ ψήφων 29, ἤτοι παμψηφεί, ὡς τὸ συνημμένον πρωτόκολλον ψηροφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως δρ. 3,825 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν τοῦ 1857.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Σπυρ. Τρικούπης	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Ῥικάρδος Τζιώρτ	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	N	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N
Τάτζης Μαγγίνας	N	Βασίλ. Χρηστακόπουλος	N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	
Χαράλ. Παπαπολίτης	N	Γεώργιος Ψύλλας	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Ἰωάννης Θεοτόκης	
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N

Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Γεώργιος Δαρειώτης	N	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Γ. Παπαηλιόπουλος	N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	N
Δημήτριος Βούλγαρης		Δημήτριος Χατσίσκος	N
Γκίκας Καρακατζάνης	N	Δημήτριος Χρηστίδης	N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	N	Νικόλαος Μαυρομμάτης	N
Ἀδὰμ Δοῦκας	N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	N
Δῆμος Κανελλόπουλος		Παναγιώτης Λιδωρίκης	N
Κωνσταντῖνος Κανάρης		Γεώργιος Δυοβουνιώτης	
Τσανετάκης Γρηγοράκης	N	Κωνσταντῖνος Προβιλέγιος	N
Μ. Α. Καΐρης		Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	N	Σπῦρος Μῖλιος	N
Ἀντων. Μαυρομιχάλης	N	Ῥῆγας Παλαμίδης	N
Δημήτρ. Πλαπούτας	N	Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης	

Ἀνεγνώσθη ἐπίσης τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 8,063 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν διὰ τὸ ἔτος 1857· καὶ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ τεθεῖσα εἰς ψηροφορίαν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 29 ἤτοι παμψηφεὶ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἄνω ψηφολεκτῶν ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως δραχ. 8,063 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν τοῦ 1857.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Ἰωάννης Θεοτόκης	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	N	Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	
Τάτζης Μαγγίνας	N	Γεώργιος Δαρειώτης	N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Γ. Παπαηλιόπουλος	N
Χαράλ. Παπαπολίτης	N	Δημήτριος Βούλγαρης	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Γκίκας Καρακατζάνης	N
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	N
Σπυρ. Τρικούπης		Ἀδὰμ Δοῦκας	N
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Δῆμος Κανελλόπουλος	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	N	Τσανετάκης Γρηγοράκης	N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Μ. Α. Καΐρης	
Γεώργιος Ψύλλας		Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	N

Αντώνιος Μαυρομιχάλης . . N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . N
Δημήτρ. Πλαπούτας . . . N	Παναγ. Λιδωρίκης . . . N
Ἰωάννης Στάϊκος	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . .	Κωνστ. Προβιλέγιος . . . N
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . . N	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Δημήτριος Χατσίσκος . . . N	Σπῦρος Μίλιος . . . . . N
Δημήτριος Χρηστίδης . . . N	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . N
Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N	Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης .

Ἀναγνωσθὲν καὶ τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ὁμοίως καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ ψηφοφορηθὲν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτόν, ὡς εἶχε, διὰ ψήφων 28 ἤτοι παμψηφεὶ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρώματι πιστώσεως δραχ. 8,063 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν τοῦ 1857.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος N	Ἀδάμ Δούκας . . . . . N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης .	Δῆμος Κανελλόπουλος . . .
Σπυρίδων Καλογερόπουλος . N	Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .
Τάτζης Μαγγίνας . . . N	Τσανετάκης Γρηγοράκης . . N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . N	Μ. Α. Καΐρης . . . . .
Χαράλ. Παπαπολίτης . . N	Ἀντ. Γ. Κριεζῆς . . . . N
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . N	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . N
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N	Δημήτρ. Πλαπούτας . . . N
Σπυρ. Τρικούπης	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . .
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . N
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . N	Δημήτριος Χατσίσκος . . N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Δημήτρ. Χρηστίδης . . . N
Γεώργιος Ψύλλας	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . N	Παναγ. Λιδωρίκης . . . . N
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . .	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Γεώργιος Δαρειώτης	Κωνσ. Προβιλέγιος . . . N
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Δημήτριος Βούλγαρης . . .	Σπῦρος Μίλιος . . . . . N
Γκίκας Καρακατζάνης . . N	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N	Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης .

Κατόπιν ἐτέθη ὑπὸ συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 509,000 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὸ ἔτος 1858· καὶ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ ψηφοφορηθεῖσα δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 28 ἤτοι παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἄνω ψηφολεκτῶν, ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχ. 509,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τοῦ 1858.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος N	Ἀδάμ Δούκας . . . . . N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης .	Δῆμος Κανελλόπουλος . . .
Σπυρίδων Καλογερόπουλος . N	Κωνσταντῖνος Κανάρης . .
Τάτζης Μαγγίνας . . . N	Τσανετάκης Γρηγοράκης . . N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . N	Μ. Α. Καΐρης . . . . .
Χαρ. Παπαπολίτης . . . N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . N
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . N	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . N
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N	Δημήτρ. Πλαπούτας . . . N
Σπυρ. Τρικούπης	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . .
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . N
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . N	Δημήτριος Χατσίσκος . . . N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .	Δημήτριος Χρηστίδης . . . N
Γεώργιος Ψύλλας	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . N	Παναγ. Λιδωρίκης . . . . N
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . .	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Γεώργιος Δαρειώτης . . .	Κωνσ. Προβιλέγιος . . . N
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Δημήτριος Βούλγαρης . . .	Σπῦρος Μίλιος . . . . . N
Γκίκας Καρακατζάνης . . N	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N	Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης .

Ἀναγνωσθέντος καὶ τοῦ μοναδικοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥῆγας Παλαμίδης παρετήρησεν, ὅτι ἐπειδὴ ἡ πίστωσις αὕτη ἀποβλέπει δημόσια ἔργα, παρακαλεῖ τὸν Κ. ὑπουργὸν ὅπως φέρῃ εἰς τὴν παροῦσαν σύνοδον καὶ τὸ νομοσχέδιον περὶ

Κορίνθου, ἂν ἐπιθυμῇ ἡ Κυβέρνησις νὰ ἴδῃ πόλιν κτισμένην, ἄλλως οἱ κάτοικοι τῆς καταστραφείσης πόλεως θέλουσι διασπαρεῖ ἐξ ἀνάγκης, καὶ ἑπομένως πᾶσα προσπάθεια περὶ συγκεντρώσεως αὐτῶν θέλει εἶσθαι ματαία καὶ ἀνωφελής. Ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, ὅτι καταγίνεται ἀνενδότως εἰς τὴν κατάρτισιν τοῦ νομοσχεδίου τούτου, καὶ ἐλπίζει νὰ τὸ παρουσιάσῃ εἰς τὴν παροῦσαν σύνοδον, τὸ μοναδικὸν ἄρθρον τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ἐπίσης καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ ψηφοφορηθὲν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτόν, ὡς εἶχε, διὰ ψήφων 28 ἤτοι παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ὡς τὸ συνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωμ. πιστώσεως δρ. 509,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τοῦ 1858.

Γεώργ. Μ Ἀντωνόπουλος . N	Ἀδὰμ Δούκας . . . . . N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης .	Δῆμος Κανελλόπουλος . . .
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος. . N	Κωνσταντῖνος Κανάρης . .
Τάτσης Μαγγίνας . . . . N	Γσανετάκης Γρηγοράκης . . N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . N	Μ. Α. Καΐρης . . . . .
Χαράλ. Παπαπολίτης . . . N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . N
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . N	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης . N
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N	Δημήτριος Πλαπούτας . . N
Σπυρ. Τρικούπης	Ἰωάννης Στάϊκος . . . .
Ρικάρδος Τζιώρτζ	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . . N
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . N	Δημήτριος Χατζίσκος . . N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .	Δημήτριος Χρηστίδης . . N
Γεώργιος Ψύλλας	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . N
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . . N	Παναγ. Ἀιδωρίκης . . . . N
Ἀθανάσιος Ἀιδωρίκης . . .	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Γεώργιος Δαρειώτης . . .	Κωνστ. Προβελέγιος . . N
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N	Ἰωάννης Οἰκονόμου . . . N
Δημήτριος Βούλγαρης . . .	Σπῦρος Μῖλιος . . . . . N
Γκίκας Καρακατζάνης . . N	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N	Δημ. Α. Κουντουριώτης . .

Ἀνεγνώσθη κατόπιν τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 252,081:97 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1858· καὶ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ ψηφοφορηθεῖσα ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 29 ἤτοι παμψηφεί ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἄνω ψηφολεκτῶν, ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωμ. πιστώσεως δρ. 252,081 καὶ 67/00 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τοῦ 1858.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος · N	Ἀδὰμ Δούκας . . . . . N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης · ·	Δῆμος Κανελλόπουλος · ·
Σπυρίδων Καλογερόπουλος . N	Κωνσταντῖνος Κανάρης . ·
Τάτζης Μαγγίνας . . . . N	Τσανετάκης Γρηγοράκης · · N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης · · N	Μ. Α. Καΐρης . . . . .
Χαράλ. Παπαπολίτης . · N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . · · N
Ἰάκωβος Παξιμάδης · . · N	Ἀντών. Μαυρομιχάλης · · N
Νικόλ. Πρασσακάκης · · · N	Δημήτρ. Πλαπούτας · · · N
Σπυρ. Τρικούπης	Ἰωάννης Στάϊκος · · · ·
Ῥικάρδος Τζιώρτζ . · · ·	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . · N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . · · N
Βασιλ. Χρηστακόπουλος · ·	Δημήτριος Χατσίσκος · . · N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου · · ·	Δημήτριος Χρηστίδης · · · N
Γεώργιος Ψύλλας · · · .	Νικόλαος Μαυρομμάτης · · N
Ἰωάννης Θεοτόκης · · · ·	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης · N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . · · · N	Παναγ. Ἀιδωρίκης . · · · N
Ἀθανάσιος Ἀιδωρίκης . · ·	Γεώργ. Δυοβουνιώτης · · ·
Γεώργιος Δαρειώτης · · · N	Κωνστ. Προβελέγιος · · · N
Γ. Παπαηλιόπουλος · · · N	Ἰωάν. Οἰκονόμου · · · · N
Δημήτριος Βούλγαρης · · ·	Σπῦρος Μῖλιος · · · · · N
Γκίκας Καρακατζάνης · · N	Ῥῆγας Παλαμίδης · · · · N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης · · · N	Δημήτρ. Α. Κουντουριώτης ·

Ἀναγνωσθέντα καὶ τὰ ἄρθρα αὐτοῦ 1, 2, 3, καὶ 4 ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας.

Καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ ψηφοφορηθὲν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτόν, ὡς εἶχε, διὰ ψήφων 29 ἤτοι παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωμ. πιστώσεως δραχ. 252,084 καὶ 67/00 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τοῦ 1858.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Ἀδὰμ Δούκας	N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Δῆμος Κανελλόπουλος	
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	N	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	N	Τσανετάκης Γρηγοράκης	N
Ἀναγνώστης Μαυρογιάννης	N	Μ. Α. Καΐρης	
Χαράλ. Παπαπολίτης	N	Ἀντών. Κριεζῆς	N
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	N
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Δημήτριος Πλαπούτας	N
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	N
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	N	Δημήτριος Χατσίσκος	N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	N
Γεώργιος Ψύλλας		Νικόλ. Μαυρομμάτης	N
Ἰωάννης Θεοτόκης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N	Παναγ. Λιδωρίκης	N
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Γεώρ. Δυοβουνιώτης	
Γεώργιος Δαρειώτης	N	Κωνστ. Προβιλέγιος	N
Γ. Παπαηλιόπουλος	N	Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Δημήτριος Βούλγαρης		Σπῦρος Μίλιος	N
Γκίκας Καρακατζάνης	N	Ῥῆγας Παλαμίδης	N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	N	Δημήτ. Λ. Κουντουριώτης	

Κατόπιν ἐτέθη ὑπὸ συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως δραχ. 206,675:85 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τὸ **1857** καὶ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ ψηφοφορηθεῖσα δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 29 ἤτοι παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἄνω ψηφολεκτῶν, ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωμ. πιστώσεως δραχ. 206,675 καὶ 88/00 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τοῦ 1857.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Ἀδὰμ Δούκας	N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Δῆμος Κανελλόπουλος	
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	N	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	N	Τσανετάκης Γρηγοράκης	N
Ἀναγνώστης Μαυρογιάννης	N	Μ. Α. Καΐρης	
Χαράλ. Παπαπολίτης	N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	N
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	N
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Δημήτρ. Πλαπούτας	N
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	N
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	N	Δημήτριος Χατσίσκος	N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	N
Γεώργιος Ψύλλας		Νικόλ. Μαυρομμάτης	N
Ἰωάννης Θεοτόκης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N	Παναγ. Λιδωρίκης	N
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Γεώρ. Δυοβουνιώτης	
Γεώργιος Δαρειώτης	N	Κωνστ. Προβιλέγιος	N
Γ. Παπαηλιόπουλος	N	Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Δημήτριος Βούλγαρης		Σπῦρος Μίλιος	N
Γκίκας Καρακατζάνης	N	Ῥῆγας Παλαμίδης	N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	N	Δημήτ. Λ. Κουντουριώτης	

Ἀναγνωσθέντα καὶ τὰ ἄρθρα αὐτοῦ **1**, **2**, καὶ **3**, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἑρ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας.

Ἐπίσης καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ ψηφοφορηθὲν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων **27** ἤτοι παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ὡς τὸ συνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωμ. πιστώσεως δρ. 206,675 καὶ 88/00 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τοῦ 1857.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Τάτζης Μαγγίνας	N

Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Δημήτρ. Πλαπούτας	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Παναγ. Λιδωρίκης	
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	
Δημήτριος Βούλγαρης		Κωνστ. Προβιλέγιος	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν	Σπῦρος Μίλιος	Ν
Ἀδάμ Δούκας	Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος		Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	

Ἀναγνώσθη κατόπιν τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 46,000 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐκκλησιαστικῶν διὰ τὸ ἔτος 1858· καὶ τούτου ἡ ἀρχὴ ψηφοφορηθεῖσα δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 28 ἤτοι παμψηφεί. ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἄνω ψηφολεκτῶν, ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωμ. πιστώσεως δραχ. 46,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστεκῶν τοῦ 1858.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Σπ. Τρικούπης	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Ῥικάρδος Τζιώρτζ	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Γεώργιος Ψύλλας	

Ἰωάννης Θεοτόκης		Δημήτρ. Πλαπούτας	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἀδάμ Δούκας	Ν	Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος		Γεώργ. Δυοβουνιώτης	
Κωνσταντῖνος Κανάρης		Κωνς. Προβιλέγιος	Ν
Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Μ. Α. Καΐρης		Σπῦρος Μίλιος	Ν
Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης	Ν
Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν	Δημήτριος Α Κουντουριώτης	

Τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον ἀναγνωσθὲν ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ἐψηφοφορήθη καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως καὶ ἐγένετο δεκτόν, ὡς εἶχε, διὰ ψήφων 28 ἤτοι παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωμ. πιστώσεως δραχ. 46,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν τοῦ 1858.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Γεώργιος Ψύλλας	
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	Ν	Ἰωάννης Θεοτόκης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Γεώργιος Δαρειώτης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Γ. Παπαηλιόπουλος	
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Δημήτριος Βούλγαρης	
Σπυρ. Τρικούπης		Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Ἀδάμ Δούκας	Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	

Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .	Δημήτριος Χρηστίδης . . . N
Τσανετάκης Γρηγοράκης . . N	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N
Μ. Α. Καΐρης	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . N
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . N	Παναγ. Λιδωρίκης . . . . N
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης . . N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Δημήτριος Πλαπούτας . . N	Κωνστ. Προβιλέγιος . . . N
Ἰωάννης Σταΐκος	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης .	Σπῦρος Μίλιος . . . . . N
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . N	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . N
Δημήτριος Χατσίσκος . . N	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης .

Ἐπίσης ἐτέθη ὑπὸ συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 11,500 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν διὰ τὸ ἔτος 1858.

Ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ ψηφοφορηθεῖσα δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 27 κατὰ μιᾶς, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἄνω ψηφολεκτῶν, ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωμ. πιστώσεως δραχ. 11,500 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν τοῦ 1858.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος . N	Γεώργιος Δαρειώτης . . . N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης .	Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N
Σπυρίδων Καλογερόπουλος . N	Δημήτριος Βούλγαρης . . .
Τάτζης Μαγγίνας . . . . N	Γκίκας Καρακατζάνης . . N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . N	Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N
Χαράλ. Παπαπολίτης . . . N	Ἀδάμ. Δούκας . . . . . N
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . N	Δῆμος Κανελλόπουλος . . .
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N	Κωνσαντῖνος Κανάρης . . .
Σπυρ. Τρικούπης	Τσανετάκης Γρηγοράκης . . N
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Μ. Α. Καΐρης . . . . .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . O	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . N
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . N	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .	Δημήτριος Πλαπούτας . .
Γεώργιος Ψύλλας	Ἰωάννης Σταΐκος . . . . .
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . .
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . . N
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . .	Δημήτριος Χατσίσκος . . N

Δημήτριος Χρηστίδης . . . N	Κωνς. Προβιλέγιος . . . N
Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . N	Σπῦρος Μίλιος . . . . . N
Παναγ. Λιδωρίκης . . . N	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . N
Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης .

Ψηφοφορηθὲν καὶ τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ ψηφοφορηθὲν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτόν, ὡς εἶχε, διὰ ψήφων 28 κατὰ μιᾶς ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωμ. πιστώσεως δραχ. 11,500 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν τοῦ 1858.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος . N	Ἀδάμ. Δούκας . . . . . N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης .	Δῆμος Κανελλόπουλος . . .
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος . N	Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .
Τάτζης Μαγγίνας . . . . N	Τσανετάκης Γρηγοράκης . . N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης N	Μ. Α. Καΐρης . . . . .
Χαράλ. Παπαπολίτης . . . N	Ἀντών. Κριεζῆς . . . . . N
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . N	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . N
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N	Δημήτρ. Πλαπούτας . . . N
Σπυρ. Τρικούπης	Ἰωάννης Σταΐκος . . . .
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . O	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . N
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . N	Δημήτριος Χατσίσκος . . N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .	Δημήτριος Χρηστίδης . . . N
Γεώργιος Ψύλλας	Νικόλαος Μαυρομμάτης . . N
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . N	Παναγ. Λιδωρίκης . . . N
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . .	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Γεώργιος Δαρειώτης . . . N	Κωνς. Προβιλέγιος . . . N
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Δημήτριος Βούλγαρης . . .	Σπῦρος Μίλιος . . . . . N
Γκίκας Καρακατζάνης . . N	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης .

Ανεγνώσθη επίσης τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀναστολῆς τοῦ περὶ γραμματοσήμου νόμου· καὶ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥῆγα Παλαμίδης εἶπεν. Ὅσον καὶ ἂν δικαιολογῶ τοὺς διαταγμοὺς τοῦ ὑπουργείου ἐπὶ τῆς μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ περὶ γραμματοσήμου νόμου, δὲν δύναμαι εἰμὴ νὰ εἴπω ὅτι τὴν ἀλήθειαν τῶν διαταγμῶν μόνη ἡ ἐφαρμογὴ καὶ ἡ χρῆσις ἤθελον καταδείξει ὡς καὶ τὸ ἐπισφαλὲς ἢ τὸ ὀρθόν, Παρατηρῶ δὲ ὅτι, ἂν μέχρι τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος νόμου τὸ ὑπουργεῖον ἐλάμβανεν ὑπ' ὄψιν τὸ ὁμοιόμορφον τοῦ ἐπιστολικοῦ τέλους καθ' ὅλον τὸ Κράτος, ἤθελεν εἶσθαι τὸ καταλληλότερον ἐπὶ τοῦ παρόντος μέτρον, καὶ ταῦτα χωρὶς νὰ ἦμαι ποσῶς ἐναντίος τοῦ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν νομοσχεδίου.

Ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ ψηφοφορηθεῖσα δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 29 ἤτοι παμψηφεὶ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἄνω ψηφολεκτῶν, ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναστολῆς τοῦ περὶ Γραμματοσήμου νόμου.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Δημήτριος Βούλγαρης	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Γκίκας Καρακατζάνης	N
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	N	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	N
Τάτζης Μαγγίνας	N	Ἀδὰμ Δούκας	N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Δῆμος Κανελλόπουλος	
Χαράλ. Παπαπολίτης	N	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Ἰάκωβος Παξιμαδῆς	N	Τσανετάκης Γρηγοράκης	N
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Μ. Α. Καΐρης	
Σπυρ. Τρικούπης		Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	N
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	N
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N	Δημήτριος Πλαπούτας	N
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	N	Ἰωάννης Σάϊκος	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Γεώργιος Ψύλλας		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	N
Ἰωάννης Θεοτόκης		Δημήτριος Χατζίσκος	N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N	Δημήτριος Χρηστίδης	N
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Νικόλ. Μαυρομμάτης	N
Γεώργιος Δαρειώτης	N	Ἀναστ. Χαραλάμπης	N
Γ. Παπαηλιόπουλος	N	Παναγ. Λιδωρίκης	N
Γεώργ. Διοβουνιώτης		Σπῦρος Μῖλιος	N
Κωνστ. Προβιλέγιος	N	Ῥῆγας Παλαμίδης	N
Ἰωάν. Οἰκονόμου	N	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	

Ἀναγνωσθὲν τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ ψηφοφορηθὲν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 29 ἤτοι παμψηφεὶ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἄνω ψηφολεκτῶν ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναστολῆς τοῦ περὶ γραμματοσήμου νόμου.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Ἀδὰμ Δούκας	N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Δῆμος Κανελλόπουλος	
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	N	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	N	Τσανετάκης Γρηγοράκης	N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Μ. Α. Καΐρης	
Χαράλ. Παπαπολίτης	N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	N
Ἰάκωβος Παξιμαδῆς	N	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	N
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Δημήτρ. Πλαπούτας	N
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	N
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	N	Δημήτριος Χατσίκος	N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	N
Γεώργιος Ψύλλας		Νικόλ. Μαυρομμάτης	N
Ἰωάννης Θεοτόκης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N	Παναγ. Λιδωρίκης	N
Ἀθανάσιος Διδωρίκης		Γεώρ. Διοβουνιώτης	
Γεώργιος Δαρειώτης	N	Κωνστ. Προβιλέγιος	N
Γ. Παπαηλιόπουλος	N	Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Δημήτριος Βούλγαρης		Σπῦρος Μῖλιος	N
Γκίκας Καρακατζάνης	N	Ῥῆγας Παλαμίδης	N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	N	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. Πρόεδρος τῇ συγκαταθέσει τοῦ Σώματος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 21 Ἀπριλίου 1858 ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ Πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ἐνεκρίθησαν.

Ἀπηγγείλαντος ἔπειτα τοῦ Κ. Προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1859, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης προκαταρκτικῶς παρετήρησεν, ὅτι οἱ ἀναγόμενοι εἰς τὸν ἐτήσιον λογαριασμὸν ἑκάστου ὑπουργείου πίνακες, ἀναγκαῖοι εἰς τὴν παροῦσαν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, δὲν ὑπεβλήθησαν εἰσέτι πλήρεις κατὰ τὸν περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμον· ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἀπήντησεν, ὅτι οἱ ἀναγόμενοι εἰς τὸ ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του ὑπουργεῖον θέλουσιν ὑποβληθῆ μετὰ τοῦ λογαριασμοῦ μέχρι τῆς μεθαύριον.

Τεθέντος ὕστερον εἰς συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων, ἀνεγνώσθη τὸ 1 ἄρθρον «ἔγγειοι φόροι καὶ δικαιώματα ἐπικαρπίας» τοῦ Α. Κεφαλαίου «ἄμεσοι φόροι» ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης εἶπε τὰ ἑξῆς.

Δὲν ἔλαβον ὑπ' ὄψιν τοὺς προϋπολογισμοὺς τῶν παρελθόντων ἐτῶν διότι ἐπισπεύδεται ἡ συζήτησις τοῦ παρόντος προϋπολογισμοῦ, καὶ διὰ τοῦτο δὲν θέλω λαλήσει ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀκριβείας ἐκείνης ἥτις ἀπαιτεῖται· ὁ φόρος ἐπὶ τῶν ἀμπέλων βεβαιοῦται κατὰ στρέμμα, καὶ, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, κατὰ τὰ προλαβόντα ἔτη ὑπελογίζετο εἰς δραχ. 800,000 περίπου· ἀλλὰ τὸ μέτρον, ὅπερ ἔλαβεν ὁ Κ. ὑπουργός, τοῦ νὰ σημειώσῃ ἐν τῷ παρόντι προϋπολογισμῷ τὸ ἐπὶ τῶν ἀμπέλων ἔσοδον εἰς δραχ. 500,000, ἤτοι ὀλιγώτερον τοῦ ἀρχικοῦ ποσοῦ κατὰ δραχμὰς 300,000, πηγάζει βεβαίως 1) ἐκ τῆς ὀλιγωτέρας καρποφορίας τῶν ἀμπέλων καὶ τοῦ καταβιβασμοῦ αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἀνωτέρας εἰς τὴν μικροτέραν τάξιν καὶ 2) ἐκ τῆς ἐπιπολαζούσης ἀσθενείας τοῦ μύκητος, ἕνεκα τῆς ὁποίας αἱ ὑπ' αὐτῆς προσβαλλόμεναι ἄμπελοι ἀπαλλάττονται τῆς πληρωμῆς τοῦ νομίμου φόρου· παρατηρῶ ὅμως ὅτι οὐδεμία ἀπαλλαγὴ φόρου δύναται νὰ γίνῃ κατὰ βούλησιν· ἀνάγκη νὰ καθιερωθῇ νόμος, καθ' ὃν θέλει γίνεσθαι πᾶσα τοιαύτη ἀπαλλαγή, καὶ πρὸ τούτου οὐδεμία ἐλάττωσις ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἐπὶ τοῦ ὁλικοῦ ποσοῦ τοῦ φόρου, ὅπερ ἔπρεπε, συμφώνως πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τῶν βεβαιωθέν-

των κατὰ τὰ προγενέστερα ἔτη, νὰ σημειωθῇ ὁλόκληρον ἐν τῷ παρόντι προϋπολογισμῷ.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν· ὡς πρὸς τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἐπὶ τῶν ἀμπέλων φόρου συνεπείᾳ τῆς ἐκ τῆς νόσου προερχομένης ἐλάττωσεως, οὐδεμία ἀνάγκη παρίσταται νέου νόμου, ἀφοῦ ὁ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων νόμος ῥητῶς περὶ τοιαύτης ἐκπτώσεως καὶ ἀπαλλαγῆς φόρων διαλαμβάνει· τὴν τοιαύτην ἀρχήν, παραδεχθεῖσαν ὑπὸ τῶν Βουλῶν ἐπὶ πολλὰ κατὰ συνέχειαν ἔτη, ἐχρεώστουν νὰ λάβω ὑπ' ὄψιν, διὰ νὰ μὴ σημειώσω ποσὸν ὅπερ ἠδύνατο μετὰ ταῦτα νὰ ἀποδειχθῇ ἀνύπαρκτον· διὰ τοῦτο ἐσημείωσα τὸ ποσὸν τοῦ φόρου τῶν ἀμπέλων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὅρου τῶν μέχρι τοῦδε εἰσπράξεων καὶ τοῦ φόβου τῆς ἐπαπειλουμένης ἐλάττωσεως ἐκ τῆς νόσου τοῦ μύκητος, ὅσον ἔνεστι ἐγγύτερον τῆς πραγματικῆς ποσότητος.

Εἰπόντος ἑτέρου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ὅτι ὁ ἐπὶ τῶν ἀμπέλων φόρος ὡρίσθη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν μέχρι τοῦδε εἰσπράξεων καὶ τῶν ἐνδεχομένων ἐκπτώσεων, δυναμένων νὰ πραγματοποιηθῶσι σύμφωνα μὲ τὸν περὶ φορολογίας νόμον ἐπὶ τῶν προσβληθησομένων ὑπὸ τῆς νόσου ἀμπέλων, ἐπανέλαβεν ὁ προλαλήσας Γερουσιαστής, ὅτι μὴ ὑπάρχοντος ἤδη ἐν ἐνεργείᾳ τοιούτου φορολογικοῦ νόμου, εἶχον δίκαιον νὰ εἴπω ὅτι ἄνευ νόμου δὲν δύναται νὰ γίνῃ τοιαύτη ἔκπτωσις ἢ ἀπαλλαγὴ φόρου κατὰ βούλησιν.

Προχωρῶν δὲ ἐπὶ τοῦ φόρου τῶν ἐλαιῶν εἶπεν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ ὑπουργός, ἔχων ὑπ' ὄψιν του ὅλας τὰς περιστάσεις καὶ ὅλα τὰ ἀποτελέσματα τῶν παρελθόντων ἐτῶν ἐπὶ τῆς παραγωγῆς τοῦ προϊόντος τούτου, εὑρίσκεται εἰς καλλιτέραν παντὸς ἄλλου θέσιν νὰ ἐκτιμήσῃ καὶ ὑπολογίσῃ τὸ ἀναγκαῖον ποσόν· ἀλλ' οὐχ ἧττον παρατηρῶ, ὅτι ἀρετὴ παντὸς προϋπολογισμοῦ πρὸ πάντων εἶναι τὸ προσεγγίζειν ἢ τὸ εὑρίσκεσθαι ἐντὸς καὶ οὐχὶ πέραν τῆς ἐλπιζομένης προσόδου ἐπὶ παντὸς προϊόντος· ὁ ἀνὰ χεῖράς μας προϋπολογισμὸς φέρει ἐπὶ μὲν τῶν ἐλαιῶν ποσὸν ἀνώτερον ἐκείνου τοῦ ἔτους 1858 κατὰ δραχ. 200,000 ἐπὶ δὲ τῆς μετάξης ποσὸν ἐπίσης ἀνώτερον κατὰ δραχ. 100,000. Ἔκαμα δὲ τὴν παρατήρησιν ταύτην διότι συνήθως αἱ δαπάναι τοῦ Κράτους στηρίζονται εἰς τὰς προϋπολογιζομένας προσόδους, καὶ ὅταν αὗται ἐξογκοῦνται ὑπὲρ τὸ δέον ἡ Κυβέρνησις συνήθως ἀποπλανᾶται εἰς τὸν κανονισμὸν τῶν ἐξόδων, τὸ ὁποῖον δυστυχῶς συμβαίνει πρό τινος καιροῦ, διότι ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος τὰ ἔξοδα, ὡς παρατηρεῖτε, αὐξάνουν εἰς τρόπον ὥστε δὲν θέλομεν δυνηθῆ νὰ καλύψωμεν αὐτά, καὶ οὕτω θὰ εὑρεθῶμεν εἰς περιπλοκάς· ὁ

προϋπολογισμός, Κύριοι, τῶν ἐξόδων αὐξάνει κατ' ἔτος οὐ μόνον εἰς αὐτὸ τὸ στέλεχος, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα διὰ τῶν ἐπερχομένων ἐπ' αὐτοῦ ἀναπληρωματικῶν καὶ λοιπῶν πιστώσεων· καὶ σημειώσατε ὅτι τὰ μὲν ἔξοδα ὑπολογίζονται ἐπὶ τῇ βάσει ἀναγκῶν, αἵτινες κατέστησαν σχεδὸν ἀπαραίτητοι, ἐνῷ τὰ ἔσοδα εἶναι μόλις πιθανὰ καὶ δύνανται νὰ ὑποστῶσι σημαντικὰς αὐξομειώσεις· ὥστε ἐνόσῳ βλέπω ὅτι ἐφθάσαμεν ἤδη εἰς δέκα ἐννέα καὶ ἐπέκεινα ἑκατομμύρια ἐξόδων, δὲν δύναμαι εἰμὴ νὰ λέγω, ὅτι ἡ τοιαύτη αὔξησις εἶναι ὑπέρμετρος καὶ δυσανάλογος πρὸς τὰ πραγματικὰ σταθερὰ ἔσοδά μας· οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ ὤφειλον μᾶλλον νὰ ὑπολογίζωσι τὰς μελλούσας προσόδους μὲ τὸ πλέον φειδωλὸν μέτρον, διὰ νὰ ἀναγκάζωνται οὕτω νὰ περιορίζωσιν ἀναλόγως καὶ τὰς μελλούσας δαπάνας, καὶ τοῦτο διότι, καθὼς πολλάκις ἐκήρυξα ἀπὸ τοῦ βήματος, αἱ δαπάναι, ἀφοῦ ἅπαξ ἐπολιτογραφήθησαν εἰς τὸν προϋπολογισμόν, δὲν δύνανται πλέον εὐκόλως οὔτε νὰ καταργηθῶσιν οὔτε νὰ ἐλαττωθῶσιν ἄνευ βλάβης τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἄλλων δυσαρέστων συνεπειῶν· τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἔκρινα καλὸν νὰ θέσω ὑπ' ὄψιν τῶν ΚΚ. ὑπουργῶν διὰ νὰ τὰς λάβωσιν ὑπ' ὄψιν εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοὐλάχιστον τῶν ἐξόδων· μεταβαίνων ἤδη εἰς τὸν ὑπὸ τὸ ἄρθρον 5 σημειούμενον φόρον τῶν ἐπιτηδευμάτων παρατηρῶ, ὅτι ὁ φόρος οὗτος βεβαιοῦται ἐπὶ τῇ βάσει Νόμου ὑπάρχοντος· καὶ ἀληθῶς κατὰ τὴν βεβαίωσιν αὐτοῦ πολλάκις πολλὰ λάθη λαμβάνουσι χώραν, καὶ ὅμως πολλάκις ὁ φορολογούμενος καταδιώκεται καὶ καταναγκάζεται νὰ πληρώσῃ φόρον ἄδικον, ἀρκεῖ ὅτι ὁ φόρος περιέχεται εἴς τινα κατασταθέντα ὁριστικὸν κατάλογον, καὶ δυστυχῶς τὰ λάθη ταῦτα δὲν δύναται νὰ διορθῶσι διοικητικῶς· ἀλλ' ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ παρατηρῶ, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ὅτι τὰ ἄδικα ταῦτα δεικνύει διάθεσιν νὰ ἐπανορθώσῃ διοικητικῶς, ἀλλὰ δὲν ἐννοῶ ποία διόρθωσις ἠμπορεῖ νὰ γένῃ μετὰ τὴν ὁριστικότητα τοῦ καταλόγου· τὸ πλημμελὲς τοῦ νόμου δίδει χώραν εἰς τὰς ἀδίκους φορολογίας, καὶ διὰ νόμου πρέπει νὰ ζητηθῇ ἡ διόρθωσις· διὰ νὰ ἐξέλθωμεν λοιπὸν τῆς πλημμελοῦς ταύτης καταστάσεως εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἀνασχοληθῇ ὁ Κ. ὑπουργὸς ἵνα διορθωθῇ ὁ ἐν ἰσχύϊ νόμος.

Ἐπέφερεν ἐπὶ τοῦ 3 ἄρθρου « ἔγγειος φόρος 3 τοῖς 0/0 » ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης, ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο εὐχῆς ἔργον ἦτο νὰ γενικευθῇ ἀντὶ νὰ καταργηθῇ, ὅπως ἡ φορολογία προχωρήσῃ βαθμηδὸν ἐδραιουμένη ἐπὶ σταθερῶν βάσεων χρηματικῶν,

ἀναπληρουσῶν τὸ εἰς ἄλλα ἔθνη ὑπάρχον κτηματολόγιον, πρὸς κοινὴν εὐκολίαν τῶν φορολογουμένων καὶ τοῦ δημοσίου.

Μετὰ τὰς ἀνωτέρω παρατηρήσεις ἐγένοντο δεκτὰ τὰ ἄρθρα 1—6 τοῦ Κεφ. Α. « ἄμεσοι φόροι » συμποσουμένου εἰς δραχ. 8,665,000.

Ἀναγνωσθέντων ἔπειτα τῶν ἄρθρων 1, 2 καὶ 3 τοῦ Κεφ. Β'. « ἔμμεσοι φόροι » ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης παρετήρησεν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2 « χαρτόσημον » ὅτι καὶ ἡ αὔξησις τοῦ ἐσόδου τούτου εἰς δραχμὰς 1,5000,000 ἀντὶ τῶν δραχμῶν 1,377,527 καὶ 72/00, ὅσας φέρει ὁ μέσος ὅρος τῶν κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη εἰσπράξεων, εἶναι ὑπέρμετρος, καὶ τείνει, ἐπαναλαμβάνω, πρὸς τὴν αὔξησιν τῶν ἐξόδων, ἥτις θέλει μᾶς φέρει εἰς περιπλοκὰς δι' ὧς ἐπὶ τοῦ Α. Κεφαλαίου ἐξέφρασα λόγους· μετὰ τὰ λεχθέντα ἐγένοντο δεκτὰ τὰ ἄρθρα τοῦ Κεφαλαίου Β'. συνισταμένου εἰς δραχ. 5,889,974.

Ἀναγνωσθέντων ὕστερον τῶν ἄρθρων τοῦ Κεφ. Γ'. « Δημόσια καταστήματα » ὁ Γερ. Κ. Χρηστίδης παρετήρησεν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1 « Νομισματοκοπεῖον » ὅτι τὸ ἀντικείμενον τῆς νομισματικῆς εἶναι σπουδαιότατον· ἐὰν τὰ ἔξοδα τῆς ἐκτυπώσεως τῶν νομισμάτων, ὅσα εἶναι ἀναγκαῖα διὰ τὴν καθημερινὴν συναλλαγήν, τὰ καταβάλλει ἡ Κυβέρνησις, τὰ νομίσματα θέλουν φυγαδευθῇ ἐκ νέου ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος ὡς συνιστάμενα ἐκ καθαροῦ ἀργύρου, ὅπως συνέβη καὶ διὰ τὰ ἐκτυπωθέντα ἐπὶ τῆς ἀντιβασιλείας· ἐὰν τὰ ἔξοδα θέλουν ἐμπεριέχεσθαι εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ νομίσματος θὰ ἐπιβαρυνθῇ τὸ νόμισμα, καὶ θὰ ἔχωμεν τότε νόμισμα, τὸ ὁποῖον δυσκόλως θέλει κερδίσει τὴν πίστιν μας. σημειώσατε ὅτι ὁ ἄργυρος θέλει προμηθευθῇ ἔξωθεν, καὶ τοῦτο θέλει ἐπιβαρύνει τὸ νόμισμα μὲ τὰ ἔξοδα τῆς ἀποστολῆς καὶ τῆς μετακομίσεως· τὸ ζήτημα λοιπὸν τῆς νομισματικῆς παρ' ἡμῖν εἶναι σπουδαιότατον, καὶ πρέπει ἡ Κυβέρνησις νὰ τὸ λάβῃ ὑπὸ σπουδαίαν σκέψιν πρὶν ἡ ἐπιχειρήσῃ τὴν ἐκτύπωσιν.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι τῳόντι τὸ προκείμενον ζήτημα εἶναι σπουδαῖον, καὶ ἀπησχόλησε πολλάκις τὴν Κυβέρνησιν προτιθεμένην νὰ θεραπεύσῃ τὴν ἀνάγκην τοῦ ἐμπορίου ἔχοντος ἔλλειψιν ἑλληνικῶν νομισμάτων· ἐζήτησε πληροφορίας παρ' εἰδημόνων, ἀλλ' εἰσέτι δὲν ἐμόρφωσε τὴν ἰδέαν ἐκείνην, ἥτις ὑπ' ὅλας τὰς ἐπόψεις συμφέρει νὰ τεθῇ εἰς ἐνέργειαν· ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν διάφορα ζητήματα, ἅτινα ἀνέπτυξεν πρὸς γνῶσιν τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἴσως δι' ἐπιτροπῆς ληφθῇ πᾶσα γνωμοδότησις, ὡς τεινόντων πρὸς τὸν κύριον σκοπόν, ὥστε μὲ πολλὴν

σκέψιν θέλει εφαρμοσθῆ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο· ἡ δὲ προϋπολογιζομένη ποσότης εἶναι τρόπον τινα μία πίστωσις πρὸς τὸν ἀνωτέρω σκοπόν.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας. Βεβαίως τὸ προκείμενον ποσὸν εἶναι πίστωσίς τις, ἥτις εἶναι ἄδηλον ἂν θὰ πραγματοποιηθῇ· ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ καιρὸς τῆς πραγματοποιήσεως τότε θέλομεν σκεφθῆ περὶ τοῦ ζητήματος τῆς νομισματικῆς, ὅπερ εἶναι λίαν σπουδαῖον καὶ σοβαρόν, ὥστε δὲν εἶναι ἐνταῦθα ὁ κατάλληλος καιρὸς διὰ νὰ γίνῃ τοιαύτη συζήτησις.

Ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης· δὲν θέλω ἐπέμβει εἰς τὴν σοβαρότητα τοῦ ζητήματος ἣν ἐκτιμῶ· δὲν θέλω λαλήσει περὶ ἀργυρῶν ἀλλὰ περὶ χαλκίνων νομισμάτων· γνωρίζω ὅτι κανόνια ὁρειχάλκινα ἐκ τῶν ἀξίων λόγου ἐλήφθησαν ἀπὸ τὸ φρούριον Ναυπλίας πρὸς ἐκτύπωσιν χαλκίνων νομισμάτων, ἀλλὰ τὸ ἐκ τῶν τοιούτων ἔσοδον δὲν βλέπω ἐνταῦθα, ὅπου πρέπει νὰ σημειοῦνται ὅλα τὰ ἔσοδα τοῦ Κράτους ὅθεν δήποτε καὶ ἂν προέρχωνται. Ἐν οἰκείῳ λοιπὸν τόπῳ ἐπιφυλάσσομαι νὰ φέρω ἐκτενέστερον τὸν λόγον περὶ αὐτοῦ τοῦ ἀντικειμένου.

Λαβὼν καὶ δεύτερον τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης ἐπὶ τοῦ δευτέρου ἄρθρου « ταχυδρομεῖον » εἶπεν. Ἐγένετο ἐνταῦθα πολλάκις λόγος περὶ διοργανώσεως αὐτοῦ τοῦ κλάδου· πρὸ χρόνων πολλῶν ἀνεγνωρίσθη ὅτι ὁ κανονισμὸς τῶν ταχυδρομείων, ὅπως ἐνεργῆται, εἶναι πλημμελέστατος, καὶ δὲν ἔχει πρόοδον ἀνάλογον μὲ τοὺς λοιποὺς κλάδους ὡς πρὸς τὰς εἰσπράξεις, διὸ καὶ πρέπει νὰ ἀναδιοργανισθῇ καταλληλότερον· τὴν ἀνάγκην ταύτην ἀνεγνώρισε πρὸ πολλοῦ ἐπαισθητῶς καὶ ἡ Κυβέρνησις, καὶ μάλιστα πρὸ ὀλίγου προέβη εἰς τὴν πραγματοποίησιν μέτρου τὸ ὁποῖον διὰ νόμου καθιερώθη, καὶ τὸ μέτρον τοῦτο εἶναι, ὡς γνωρίζετε, τὸ τοῦ γραμματοσήμου. Καλὸν λοιπὸν εἶναι, ὡς εἶπε τις τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν εἰς ἄλλην συνεδρίασιν, νὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ μέτρου, ἑξαμηνιαῖον δὲ θέλουσιν ἀναγνωρισθῆ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τὰ λάθη, καὶ εἶναι ἀδιάφορον ἐὰν ἐντεῦθεν προέλθῃ μικρά τις ἢ μεγάλη ζημία· ἡ ἐφαρμογὴ θέλει διδάξει τὴν διόρθωσιν τῶν τυχὸν ἀνακαλυφθησομένων ἐλλείψεων· σημειώσατε ὅτι αἱ μισθοδοσίαι αἱ χορηγούμεναι εἰς τοὺς ταχυδρομικοὺς ὑπαλλήλους εἶναι ἀνεπαρκεῖς, καὶ δὲν τὰς αὐξάνομεν διότι ἡ παρ' αὐτῶν διαχειριζομένη ὑπηρεσία ἀποφέρει μικρὸν ἔσοδον· παρατρέχω ἐνταῦθα τὴν παρατήρησιν ὅτι οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι, ἂν καὶ αὐτελῆ μισθὸν λαμβάνουσι, καὶ ὅμως δὲν λαλοῦσι οὐδὲ ζητοῦσι μεγαλορρόνως τὴν αὔξησιν αὐτοῦ· ποῖος ὁ λόγος τῆς τοι-

αὐτης καταστάσεως ; διατί μένει αὐτὸ τὸ κενόν ; Ὀφείλει διὰ ταῦτα ἡ Κυβέρνησις, ἥτις ἀνεγνώρισε τὸ πλημμελὲς τοῦ κανονισμοῦ τοῦ κλάδου τούτου, πλημμελὲς, ὅπερ πανταχόθεν ἀποδεικνύεται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην, νὰ σπεύσῃ ἵνα φέρῃ τὴν δέουσαν διόρθωσιν ἐπὶ τοῦ διοργανισμοῦ αὐτοῦ, ὡς κλάδου ἔχοντος μεγάλην ἐπιρροὴν εἰς τε τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς καὶ τὰς ἰδιωτικὰς χρείας τῆς κοινωνίας.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν. Δὲν ἔχω ἤδη ὑπ' ὄψιν μου ὅλας ἐκείνας τὰς πληροφορίας αἵτινες ἀπαιτοῦνται πρὸς τὴν ἀκριβῆ ἀπάντησιν· ἐξ ὅσων ὅμως ἤκουσα λεχθέντων ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ἐν τῷ ἄλλῳ περιβόλῳ, δύναμαι νὰ παρατηρήσω ὅτι καὶ τὸ ἐκ τοῦ κλάδου τούτου ἔσοδον δὲν ἔμεινε στάσιμον, ἀλλὰ βαθμηδὸν προέβη εἰς αὔξησιν τινὰ, ἂν καὶ ὄχι ἀνάλογον καὶ ὁμοίαν τῶν λοιπῶν αὐξήσεων. Τὸ μέτρον τοῦ Γραμματοσήμου οἰκονομεῖ μόνον τὸν χρόνον, δὲν ἐμποδίζει ὅμως τὴν ὑποτιθεμένην ἢ ἐνδεχομένην κατάχρησιν τῆς ὑπηρεσίας· μάλιστα δὲ τοῦτο ἀφίνον τὴν ἐνέργειαν τοῦ οὐσιωδεστάτου μέρους τῆς ὑπηρεσίας εἰς τοὺς κλητῆρας, αὐτὰ τὰ κατώτατα ὄργανα τοῦ κλάδου τούτου, δύναται εὐλόγως νὰ βλάψῃ μᾶλλον ἀντὶ νὰ ὠφελήσῃ, καὶ νὰ ἐπιφέρῃ βλάβας ἐπαισθητὰς εἰς τὴν ἰδιωτικὴν ἀλληλογραφίαν ἀναγκαίαν καθ' ὅλας τὰς χρείας τῆς κοινωνίας· καλήτερον λοιπὸν εἶναι ἀντὶ νὰ ἐπισπεύσωμεν νὰ ἔλθωμεν, ἂν καὶ βραδύτερον, εἰς ἓν ἐντελέστερον σύστημα, ἐξασφαλίζον καθ' ὅλας τὰς ἐπόψεις αὐτὸ τὸ τιμαλφέστατον στοιχεῖον τὴν ἰδιωτικὴν ἀλληλογραφίαν.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἐγένοντο δεκτὰ τὰ ἄρθρα τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Κεφαλαίου Γ', ὅπως ἔχουσιν, ὡς καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ συνιστάμενον εἰς δραχ. **299,700.**

Ἀναγνωσθέντων ἔπειτα τῶν ἄρθρων **1—10** τοῦ Κεφαλ. Δ'. « Δημόσια νομίσματα καὶ κτήματα » ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. **1** « μεταλλεῖα καὶ ὀρυκτά » εἶπε. Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου τῶν ὀρυκτῶν, ὅπερ δὲν μᾶς ἔδιδε πρὸ τεσσάρων ἐτῶν εἰμὴ εὐτελεστάτην πρόσοδον, θεωρῶ μίαν κολοσιαίαν αὔξησιν ἐκ δραχ. **180,000.** Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὀρυκτά τινα ἔλαβον ἀνάπτυξιν, οὐδέποτε ὅμως τοιαύτην ὥστε νὰ ἐλπίζεται ἡ σημειουμένη αὔξησις. Τὸ μέγιστον μέρος αὐτῆς προσδοκᾶται βεβαίως ἐκ τοῦ σημαντικοῦ ὀρυκτοῦ τῆς Σμύριδος, ὅπως ἀναφέρει καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς εἰς τὴν ἔκθεσίν του. Γνωρίζετε, κύριοι, τὴν τύχην τὴν ὁποίαν αὐτὸ τὸ πολυπαθὲς προϊὸν τῆς Σμύριδος ἔλαβεν ἀπὸ τὸ **1851**, τύχην, ἥτις ἐξακο-

λουθεῖ μέχρι σήμερον καὶ πιθανῶς θέλει ἐξακολουθήσει μέχρι τοῦ ἔτους 1859· δὲν θέλω νὰ ἐξετάσω σήμερον τοὺς λόγους δι' οὓς περιπλέκεται αὐτὴ ἡ σημαντικὴ πρόσοδος· ὅταν τὸ ζήτημα τοῦτο, τὸ ὁποῖον δυστυχῶς εἰσέτι μένει ἐκρεμὲς, λυθῇ, τότε θέλομεν ἔλθει εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν διαφόρων περιπετειῶν ἃς ὑπέστη, διὰ νὰ κρίνωμεν περὶ τῶν ἀφορμῶν αἵτινες ἐγέννησαν αὐτὸ τὸ δυστύχημα. Εἴθε νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ εὐχὴ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ περὶ διαθέσεως ποσοῦ τινὸς Σμύριδος, κατὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος 1859· ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ ὁ νόμος περὶ ἰδιωτικῆς Σμύριδος, καθ' ὃν μέρος τι τῆς ἐκ τοιαύτης πωλήσεως προελευσομένης προσόδου θέλει ἀποδοθῇ εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας αὐτῆς· ὥστε ἡ προκειμένη αὔξησις δὲν στηρίζεται ἐπὶ στερεῶν βάσεων ἀλλ' ἐπὶ ὑποθετικῶν ὅλως λόγων· καλὸν ὅθεν ἦτο ἐὰν κατεχωρεῖτο εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο καὶ διὰ τὸ ἔτος 1859 τὸ αὐτὸ ποσὸν, οἷον ὑπάρχει καταχωρημένον καὶ κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος 1858, διὰ νὰ μὴ ἐξογκοῦται οὕτω τὸ μέρος τῶν ἐσόδων, καὶ προέρχεται εὔκολος ἡ ἄμεσος συνέπεια τῆς ἐξογκώσεως ταύτης, ἤτοι ἡ αὔξησις τῶν ἐξόδων στηριζομένη ἐπὶ ἰδανικῶν ὅλως ἐσόδων· ἀλλ' ἐπειδὴ ἕνεκα τῶν ὀλίγων ἡμερῶν, αἵτινες μᾶς μένουσι μέχρι τῆς λήξεως τῆς Συνόδου, δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπιφέρωμεν τροπολογίαν τινὰ, διὰ τοῦτο δὲν κάμω καμμίαν πρότασιν τροπολογίας, ἀρκοῦμαι νὰ καταχωρηθῶσιν αἱ παρατηρήσεις μου αὗται εἰς τὰ πρακτικὰ, ὅπως χρησιμεύσωσιν εἰς τοὺς ΚΚ. ὑπουργοὺς κατὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἐξόδων, ἅτινα πρέπει νὰ περιορισθῶσιν ὅσον ἐνεστὶ διὰ νὰ μὴ περιπέσωμεν εἰς περιπλοκάς.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὅτι τὸ ζήτημα τῆς Σμύριδος, ὅλως αὐτοτελὲς ζήτημα, δὲν εἶναι ἀντικείμενον τοῦ προϋπολογισμοῦ· τὸ ζήτημα τοῦτο θέλει ἐξετασθῇ ἰδίως ὅταν ἔλθῃ ἡ συζήτησις νομοσχεδίου τινὸς, ὅπερ ἴσως σήμερον δυνηθῶ νὰ εἰσάξω ἐν τῇ Γερουσίᾳ περὶ τοῦ ὀρυκτοῦ τούτου, ἢ εἰς ἄλλην τινὰ ἡμέραν, ἣν προσδιορίσει ἡ Γερουσία.

Ἐπέφερεν ἀκολούθως ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2 ὕδατα θερμὰ « ὅτι εἰς τὸ ἀντικείμενον τῶν θερμῶν ὑδάτων ὀλίγη φροντὶς καταβάλλεται, ἐνῷ ἐπὶ τῶν τοιούτων ὑδάτων, ὡς βρίθει ἡ Ἑλλὰς, ἡ φροντὶς καὶ ἡ μέριμνα ἔπρεπε νὰ ἦτο εἰδικὴ καὶ ἄμεσος· ἡ Κυβέρνησις, ἀφοῦ καταλλήλως ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς προσδοκίας τοῦ κοινοῦ, καθόσον ἀφορᾷ τὴν βελτίωσιν τῶν καταστημάτων καὶ τῶν λοιπῶν μέσων τῆς χρήσεως τῶν ἐν Κύθνῳ λουτρῶν, ἀνάγκη πᾶσα νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν της καὶ εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν μέσων τῆς χρήσεως

τῶν ἐν Ὑπάτῃ καὶ ἐν Αἰδιψῷ ἑτέρων ἰαματικῶν ὑδάτων, ὡς ἔργων ὅλως παραγωγικῶν· καὶ ἐὰν μόνη ἡ Κυβέρνησις ἀδυνατεῖ νὰ ἐπιχειρίσῃ τὰ τοιαῦτα ἔργα, δύναται νὰ παραχωρήσῃ ταῦτα εἰς ἑταιρίας, αἵτινες πολλάκις ἐζήτησαν νὰ ἀναλάβωσιν εἰς ἐργολαβίαν τὰ τοιαῦτα χρήσιμα ἔργα.

Λαβὼν καὶ ἐκ δευτέρου τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηςίδης ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 3 «ἁλικαὶ» εἶπε τὰ ἑξῆς· πολὺς λόγος ἐγένετο ἄλλοτε εἰς τὸν περίβολον τοῦτον, καὶ ἐκ πολλῶν περιστάσεων ἀπεδείχθη, ὅτι εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον νὰ ἐγερθῶσι καταστήματα διὰ τὰ ἅλατα, διότι ἂν τοιαῦτα ὑπῆρχον δὲν ἠθέλαμεν ἔχει σήμερον τοσαύτην ἔλλειψιν ἁλάτων, διὰ τὴν θεραπείαν τῆς ὁποίας ἡ Κυβέρνησις θέλει προστρέξει πιθανῶς εἰς ἀγορὰν ξένων ἁλάτων, καθόσον τὰ ἐναποταμιεύματα τῶν προηγουμένων ἐτῶν, ἐναποταμιεύματα, ἅτινα μόνον ἐντὸς καταστημάτων ἠδύναντο νὰ διατηρηθῶσιν ἀβλαβῆ καὶ ἀπρόσβλητα ἐκ τῶν ἀτμοσφαιρικῶν ἐπηρειῶν, ἤθελον χρησιμεύσει κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ὅτε ἀφ' ἑνὸς ἡ παραγωγὴ τῶν ἁλάτων ὑπέστη ἐλάττωσιν ἐπαισθητὴν ἐξ ἀτμοσφαιρικῶν περιστάσεων, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ μεγάλη παραγωγὴ τοῦ προϊόντος τῶν ἐλαιῶν ἐπροκάλεσε περισσοτέραν κατανάλωσιν ἁλάτων. Πρὸς ἀνέγερσιν καταστήματος ἐν Ἀναβύσσῳ, ὅπου ἐπέκεινα τῶν τεσσάρων ἑκατομμυρίων ὀκάδων ποσότης παράγεται, εἶχε γίνει πρὸ χρόνων σχέδιον καὶ προϋπολογισμὸς τῆς δαπάνης ἐκ δραχ. 29,000· εἶχε δὲ μάλιστα γίνει καὶ ἔναρξις τῆς οἰκοδομῆς καὶ ἐδαπανήθησαν δραχ. 6,000· ἀλλὰ δυστυχῶς τὸ κατάστημα ἤρχισε καὶ ὑψώθη ἕνα πῆχυν μόνον ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς, καὶ ἐκεῖ ἐστάθη. Εἶναι λοιπὸν ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον ὅπως καὶ ἐν Ἀναβύσσῳ καὶ εἰς ἄλλα πολλὰ μέρη ἐγερθῶσι τὰ κατάλληλα καταστήματα, διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖται νὰ καταχωρῶνται ἑκάστοτε ἐντῷ προϋπολογισμῷ ἀνάλογος πίστωσις.

Μεταβαίνω ἤδη εἰς τὸ ἄρθρον 4 « ἰχθυοτροφεῖα » καὶ παρατηρῶ ὅτι ἡ ἐκ τῶν τοιούτων νομιμάτων πρόσοδος περιστρέφεται συνήθως μεταξὺ 180,000 καὶ 200,000 δραχ. δὲν ἔχω καμμίαν παρατήρησιν νὰ ἐπιφέρω ὡς πρὸς τὴν διοίκησιν τοῦ κλάδου τούτου· ἀναγκάζομαι ὅμως νὰ φέρω τὸν λόγον ὡς πρὸς ἓν ἀδίκημα τὸ ὁποῖον γίνεται· ὁ ὑπουργὸς βεβαίως πρέπει νὰ ἦναι αὐστηρὸς ὡς πρὸς τὴν διαχείρισιν τῶν δημοσίων προσόδων, καθόσον δὲν πρόκειται νὰ διαθέσῃ ἰδίαν αὐτοῦ περιουσίαν ἀλλὰ δημοσίαν· ἀλλ' ὡς πρὸς τὰς ἐνοικιάσεις, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἐσυνείθησαν εἰσέτι οἱ ἰδιῶται νὰ κάμωσιν ὑπολογισμοὺς μὲ ψυχρὸν

αἷμα, ἐπειδὴ παρετηρήθη ὅτι εἰς τὰς δημοπρασίας λαμβάνουν χώραν ὑπερθεματίσεις μὴ βασιζόμεναι πολλάκις οὔτε εἰς πιθανὰς προσόδους, ἡ Κυβέρνησις πρέπει εἰς τοιαύτας περιστάσεις, τὰς ὁποίας δύναται κάλλιστα νὰ ἐκτιμήσῃ, νὰ φέρηται ἐπιεικῶς, ὅταν μάλιστα θεωρῇ ὅτι ἐκ τοιούτων ἀσυλλογίστων ὑπερθεματίσεων πρόκειται νὰ καταστραφῶσιν ἰδιωτικαὶ καταστάσεις, προβαίνουσα διὰ τῶν νομίμων μέσων εἰς τὴν δυνατὴν θεραπείαν. Τὸ μέτρον τοῦτο καθίσταται, κατὰ τὴν γνώμην μου, μία ὑποχρέωσις τῆς Κυβερνήσεως, ὅταν αἱ καταστροφαὶ πηγάζουσι πρὸ πάντων ἀπὸ ἀτμοσφαιρικὰς ἐπηρείας, ἢ ἐκ περιστάσεων ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως τῶν ἀνθρώπων· τοιαύτη τις θεραπεία ὀφείλεται ἀναντιῤῥήτως εἰς τὸν ἐκ Μεσολογγίου Ῥοῦτζον ἐνοικιαστὴν τῶν ἐκεῖ ἰχθυοτροφείων, ὁ ὁποῖος ἕνεκα τῶν περιστάσεων τῆς χολέρας καὶ τῶν κατὰ τὸ **1854** ἀνωμάλων περιστάσεων ὑπέπεσεν ὁμολογουμένως εἰς ἀκαταλογίστους ζημίας, καὶ πρέπει ἡ Κυβέρνησις ὁρμωμένη ἀπὸ πνεῦμα δικαιοσύνης καὶ φιλανθρωπίας νὰ φέρῃ τὴν δέουσαν θεραπείαν· καὶ ταῦτα λέγων δὲν ἐλησμόνησα ὅτι κατέχω θέσιν ἐντὸς νομοθετικοῦ συλλόγου, ὅπου ἡ ἰσχὺς τῶν νόμων πρέπει πανταχοῦ νὰ ὑποστηρίζεται· ἀπ' ἐναντίας ὡρμήθην εἰς τὴν ὁποίαν ἐξέφρασα γνώμην, ἔχων ὑπ' ὄψιν ὅτι εἰς ὅλα τὰ εὐνομούμενα ἔθνη ὑπάρχει καθιερωμένον δίκαιον, κατὰ τὸ ὁποῖον καὶ ὁ φορολογούμενος καὶ πᾶς ὅστις ἔχει σχέσεις μὲ τὸ δημόσιον ἀπαλλάττεται ἐν μέρει ἢ ἐν γένει τῆς ὀφειλῆς του, ὁσάκις ἀποδειχθῇ ὅτι ἐζημιώθη ὁ φορολογούμενος ἐξ ἀνωτέρων περιστάσεων εἴτε ἐξ ἀτμοσφαιρικῶν ἐπιῤῥοῶν. Διὰ τοῦτο πάντοτε ἐπεκαλέσθην τὴν εἰσαγωγὴν τοιούτου νόμου, ἄνευ τοῦ ὁποίου ἡ Κυβέρνησις θέλει εὑρίσκεται πάντοτε εἰς δύσκολον θέσιν, καὶ πολλάκις θεωρεῖται ἄδικος· συνιστῶ ἐπομένως τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ἀγαθοῦ πολίτου Ῥούτζου εἰς τὴν πρόνοιαν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, τὸν ὁποῖον παρακαλῶ νὰ σπεύσῃ ἄνευ τινὸς δισταγμοῦ νὰ εἰσαγάγῃ νομοσχέδιον περὶ ἀπαλλαγῆς, εἰ δυνατόν, ἐντὸς τῆς παρούσης Συνόδου. Ἔρχομαι ἤδη εἰς τὸ ἄρθρον **5** « Δάση » ἐπὶ τοῦ κλάδου τούτου· δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ καθ' ἣν φέρω τὸν λόγον· πολλάκις ὕψωσα φωνὴν περὶ αὐτοῦ, διότι πάντοτε ἐθεώρησα ὅτι ὁ κλάδος οὗτος δὲν εἶναι καλῶς διωργανισμένος καὶ ἐκ τούτου τὰ δάση κατεστράφησαν· καὶ μὴ νομίσητε ὅτι μεταχειρίζομαι ὑπερβολάς· γνωρίζω ὅτι δύω κυρίως δάση ἔμειναν χρήσιμα διὰ ξυλείαν ναυπηγήσιμον καὶ ἄλλην οὐσιώδη χρῆσιν, καὶ ἡ κατάστασις αὕτη, πιστεύσατε, ὅτι προέρχεται ἕνεκα τοῦ ἀκαταλλήλου διοργανισμοῦ.

ὑπῆρχετο πρὸ δύω ἐτῶν καὶ ἦτο ἐλπὶς ἐκ μέρους τοῦ παρόντος ὑπουργείου νὰ ὑποβληθῇ εἰς νόμος ὀργανικὸς τοῦ κλάδου τούτου, καὶ, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, τὸ ὑπουργεῖον προέβη καὶ μέχρι πραγματοποιήσεως αὐτῆς τῆς ἐλπίδος· εἰσήγαγεν εἰς ἕνα ἄλλον περίβολον νομοσχέδιον, ἀλλὰ δυστυχῶς τὸ νομοσχέδιον ἐτάφη, καὶ ἔκτοτε καμμία ἄλλη πρόνοια δὲν ἐλήφθη· ἂν περιμείνωμεν κατὰ τὴν νέαν πρόταση τοῦ Κ. ὑπουργοῦ νὰ σταλῶσιν εἰς τὴν Εὐρώπην μαθητευόμενοι, καὶ νὰ ἐπιστρέψωσι διὰ νὰ μᾶς συντρέξωσι τότε εἰς τὸν διοργανισμὸν τῶν δασῶν, τὰ δάση ἀναμφιβόλως καταστρέφονται. Εἶναι ὕθεν ἀναγκαῖον νὰ ἔλθῃ ὅσον τάχιστα νόμος ὀργανικὸς τοῦ κλάδου τούτου, προβλέπων πρὸ πάντων περὶ τῆς νέας φυτουργίας ἢ ἀναβλαστήσεως τῶν δασῶν, καὶ τὴν ἀνάγκην ταύτην συνιστῶ θερμῶς εἰς τὸν Κ. ὑπουργόν, ὅπως ἐν τῇ ἐπομένῃ τοὐλάχιστον συνόδῳ φροντίσῃ νὰ παρουσιασθῇ τὸ ἀνῆκον νομοσχέδιον, χρήσιμον ἄλλως τε καὶ διὰ τὴν δημόσιον ἀσφάλειαν.

Ἐπέφερεν ἔπειτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ἁλαμπίδης ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. **6** « ἐλαιῶνες » τὰ ἑξῆς. Εἰς τὸ ἐξηγηματικὸν φύλλον τοῦ ἐσόδου τούτου θεωρῶ σημειούμενον τὸ ποσὸν δραχ. **44,300** ἐκ τοῦ ἐλαιῶνος Κορινθίας, ἐνῷ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ε. ε. τὸ ποσὸν τοῦτο ἀναβαίνει μόνον εἰς δραχ. **10,000**· λέγω λοιπὸν ὅτι ἡ σημείωσις τοσούτου ποσοῦ εἶναι ἐν λάθος, ἐνῷ δὲν θέλουσιν εἰσπραχθῇ οὐδὲ αἱ σημειούμεναι ἐν τῷ προηγουμένῳ προϋπολογισμῷ δραχμαὶ **10,000** ὡς ἐκ τῆς ἀθλίας καταστάσεως τῶν ἐλαιοδένδρων. Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ σκεφθῇ ἡ Κυβέρνησις δεόντως ὅπως προβῇ εἰς τὴν διάθεσιν τῶν τοιούτων φθαρτῶν κτημάτων, ἅτινα, ἂν μείνωσιν εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ δημοσίου ἐπί τινα εἰσέτι χρόνον, θέλουσι καταστραφῇ.

Κἰπόντος ἄλλου ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἴσως δὲν γνωρίζει ὁποία ἐστὶ ἡ ἰδιοκτησία τοῦ δημοσίου ἐκ τῶν ἐλαιώνων, καὶ ὅτι ἕνεκα τούτου τὸ ἀντικείμενον τῆς διαθέσεως θέλει εἶσθαι προβληματικόν, ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀπήντησεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις γινώσκει καλῶς τὴν ἐκ τῶν ἐλαιώνων περιουσίαν τοῦ δημοσίου, καὶ ὁ ἀμφιβάλλων δύναται νὰ προσέλθῃ εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ ὑπουργείου διὰ νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν περὶ τῶν τοιούτων κτημάτων βίβλων καὶ καταλόγων.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἐγένοντο δεκτὰ τὰ ἄρθρα τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Κεφαλαίου Δ'. ὡς καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ συνισταμένον εἰς δραχ. **2,461,997.**

Ἀναγνωσθέντα ὕστερον κατὰ τάξιν καὶ κατὰ σειρὰν τὰ ἄρθρα τῶν ἑπομένων Κεφαλαίων Ε'. « ἐκποιήσεις ἐθνικῶν κτημάτων «

Ϛ'. « διάφορα εἰσοδήματα » καὶ Ζ'. « ἐκκλησιαστικὰ εἰσοδήματα » ἐγένοντο δεκτά, ὡς καὶ τὸ σύνολον τῶν Κεφαλαίων αὐτῶν στνιστάμενον τοῦ μὲν πρώτου εἰς δραχ. **337,280** τοῦ δὲ δευτέρου εἰς δραχ. **486925** καὶ τοῦ τρίτου εἰς δραχ. **205,100**

Ἀναγνωσθέντων ἀκολούθως τῶν ἄρθρων τοῦ τελευταίου Κεφ. Η'. « ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων » ὁ Γερουσ. Κ. Χριςίδης παρετήρησεν ὅτι τὸ ἐκ κλεισμένων χρήσεων ποσὸν μοὶ φαίνεται ὑπέρμετρον. Ὁ λόγος τὸν ὁποῖον φέρει πρὸς ὑποστήριξιν τῆς πιθανότητος τοῦ ἐσόδου ἡ ἔκθεσις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ὑποστηρίζει ἀπ' ἐναντίας τὴν ἐλάττωσιν καὶ οὐχὶ τὴν αὔξησιν τῆς προσόδου· διότι λέγει, ἐσυνάχθησαν κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη ἱκανὰ καθυστερήματα, ἐλπίζει νὰ εἰσπραχθῶσιν ἱκανὰ καὶ εἰς τὸ μέλλον. Ἀλλ' ἐὰν τῳόντι εἰσεπράχθησαν πολλὰ καθυστερήματα κατὰ τὸ παρελθόν, τοῦτο ἴσα ἴσα μᾶς δίδει νὰ πιστεύσωμεν ὅτι εἰς τὸ μέλλον θὰ εἰσπραχθῶσιν ὀλιγώτερα, διότι πιθανῶς ἡ εἴσπραξις τῶν προηγουμένων ἐτῶν ἔφερεν εἰς τὸ ταμεῖον τὰ πλέον εὐσύνακτα, καὶ ἀναμφιβόλως τὰ πλέον ἐπισφαλῆ καὶ ἀβέβαια μένουσι πρὸς εἴσπραξιν. Ἔφερον, Κύριοι, καὶ ταύτην τὴν παρατήρησιν ὁρμώμενος ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὅτι δὲν πρέπει διὰ τοιούτων αὐξήσεων νὰ ἐξογκοῦται τὸ μέρος τῶν ἐσόδων, καὶ νὰ ἐνθαρρυνώμεθα οὕτως εἰς τὴν αὔξησιν τῶν ἐξόδων.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἐγένετο δεκτὸν καὶ τὸ Κεφάλαιον τοῦτο συνιστάμενον εἰς δραχ. **1,418,000** ὡς καὶ τὸ ὅλον τῶν ἐσόδων διὰ τὸ ἔτος **1859** ἀναβαῖνον εἰς δραχ. **19,763,976.**

Προβάσης ἔπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος **1859**, ἀνεγνώσθη τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ· μηδενὸς δὲ λαβόντος τὸν λόγον ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸν παμψηφεὶ διὰ ψήφων **31** κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τῶν ἐσόδων τοῦ ἔτους 1859.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Χαράλ. Παπαπολίτης	N
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	N	Ἰάκωβος Παξιμάδης	N
Τάτζης Μαγγίνας	N	Νικόλ. Πρασσακάκης	N

Σπυρ. Τρικούπης		Μ. Λ. Καΐρης	N
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	N
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	N
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	N	Δημήτρ. Πλαπούτας	N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Ἰωάννης Στάϊκος	
Γεώργιος Ψύλλας		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἰωάννης Θεοτόκης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N	Δημήτριος Χατσίσκος	N
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Δημήτριος Χρηστίδης	N
Γεώργιος Δαρειώτης	N	Νικόλ. Μαυρομμάτης	N
Γ. Παπαηλιόπουλος	N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	N
Δημήτριος Βούλγαρης		Παναγ. Λιδωρίκης	N
Γκίκας Καρακατζάνης	N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	N	Κων. Προβιλέγιος	
Ἀδὰμ Δούκας	N	Ἰωάννης Οἰκονόμου	N
Δῆμος Κανελλόπουλος	N	Σπῦρος Μῖλιος	N
Κωνσταντῖνος Κανάρης		Ῥῆγας Παλαμίδης	N
Τσανετάκης Γρηγοράκης	N	Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης	

Μετὰ δὲ τὴν διὰ χειροτονίας παράδοχὴν τῶν ἄρθρων αὐτοῦ **1** καὶ **2** ἐγένετο ἡ αὐτὴ ψηφοφορία καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων **31** κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ ἀνωτέρω.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τῶν ἐσόδων τοῦ ἔτους 1859.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Γεώργιος Ψύλλας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	N	Ἰωάννης Θεοτόκης	
Τάτζης Μαγγίνας	N	Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	
Χαράλ. Παπαπολίτης	N	Γεώργιος Δαρειώτης	N
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Γ. Παπαηλιόπουλος	N
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Δημήτριος Βούλγαρης	
Σπυρ. Τρικούπης		Γκίκας Καρακατζάνης	N
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	N
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N	Ἀδὰμ Δούκας	N
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	N	Δῆμος Κανελλόπουλος	N

Κωνσταντῖνος Κανάρης	. .	Δημήτριος Χρηστίδης	. . . Ν
Τσανετάκης Γρηγοράκης	. Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	. . Ν
Μ. Α. Καΐρης	. . . . . Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	. Ν
Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	. . . Ν	Παναγ. Διδωρίκης	. . . . Ν
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	. Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	. . Ν
Δημήτριος Πλαπούτας	. . Ν	Κωνσταντῖνος Προβιλέγιος	.
Ἰωάννης Στάϊκος	. . . . .	Ἰωάννης Οἰκονόμου	. . . Ν
Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	.	Σπῦρος Μίλιος	. . . . Ν
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	. . Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης	. . . . Ν
Δημήτριος Χατζίσκος	. . . Ν	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	.

Ἔχει δὲ ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς **11** λήγοντος μηνός.

Κατόπιν ἐτέθη ὑπὸ συζήτησιν ὁ εἰδικὸς προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως **1859**.

Ἀναγνωσθὲν τὸ Κεφ. Α. « Χρέος ἐξωτερικὸν » ἐκ δραχμῶν **50,376,22** ἐγένετο δεκτόν, ὡς εἶχε, διὰ χειροτονίας.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ Β'. Κεφ. « Χρέος ἐσωτερικὸν » ἐπὶ τοῦ ἄρθρου **1** « χορηγήματα Ναυτικῶν Νήσων » ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης παρετήρησε διατὶ αἱ **200,000** τῶν Ναυτικῶν χορηγημάτων δὲν ηὔξησαν τοὐλάχιστον εἰς **300,000**. Ὅταν τὸ πρῶτον ἐψηφίσθη τὸ χορήγημα τοῦτο, τὰ εἰσοδήματα τοῦ Κράτους ἦσαν πολὺ ἐλαττωμένα, συγκριτικῶς μὲ τὴν αὔξησιν τὴν ὁποίαν ἔλαβον μετὰ ταῦτα· ἦτο λοιπὸν δίκαιον συμφώνως μὲ τὸν ἀρχικὸν σκοπὸν τοῦ νομοθέτου νὰ αὐξήσῃ τὸ χορήγημα, ὁπόταν σχετικῶς ὅλαι αἱ ἄλλαι δαπάναι ἔλαβον ὑπέρμετρον αὔξησιν. Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥήγας Παλαμίδης ὑπέλαβεν ὅτι, ἀντὶ κατ' ἔτος ν' αὐξάνῃ τὸ κεφάλαιον τοῦ χορηγήματος τούτου, κάλλιον ἤθελεν εἶσθαι νὰ προέλθῃ ἡ Κυβέρνησις εἰς ἓν ἀποτέλεσμα, ἀναγνωρίζουσα ἅπαξ τὸ χρέος αὐτὸ ὡς χρέος ἐθνικόν, καὶ ὁρίζουσα νόμιμόν τινα τόκον τρία τοῖς 0/0 ἐπὶ κεφαλαίου τὸ ὁποῖον ἀδύνατον νὰ ὑπερβῇ τὰ **18,000,000**, καὶ οὕτω ἐξασφαλίζεται ἕκαστος καὶ δὲν μένει προσδοκῶν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα· τὸ αὐτὸ δὲ νὰ ἐφαρμόσῃ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν χρεῶν, καὶ μάλιστα τῶν διὰ μετρητῶν, ὡς εἶναι οἱ ἔρανοι, ἡ Τράπεζα τοῦ Κυβερνήτου καὶ ἄλλα. Κατόπιν τὸ Κεφάλαιον τοῦτο ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας, ὡς εἶχεν, ἐκ δραχ. **214,870** μετὰ τῶν διαφόρων αὐτοῦ ἄρθρων.

Ἀναγνωσθέντος ὕστερον τοῦ Κεφ. Γ'. « Συντάξεις » ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Ῥήγας Παλαμίδης λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου **5** « περιθάλψις ὑπαλλήλων. » Τίποτε δὲν ἔχω νὰ

παρατηρήσω, κύριοι, ἐπὶ τῶν συντάξεων τῶν στρατιωτικῶν καὶ τῶν ναυτικῶν, ἀλλὰ λαμβάνων αἰτίαν ἀπὸ τὸ εὐτελὲς τῶν πολιτικῶν ἐρωτῶ, διατὶ καὶ διὰ τοὺς πολιτικοὺς νὰ μὴ ληφθῇ ἓν μέτρον ὁριστικὸν ἐξασφαλίζον καὶ δι' αὐτοὺς μίαν τινα σύνταξιν; ἢ μήπως δὲν ὑπῆρξαν καὶ δὲν ὑπάρχωσι πολιτικοὶ ἄνδρες καὶ ὑπάλληλοι ὑπηρετήσαντες καὶ εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ μετὰ ταῦτα, οὓς καὶ ἐθνοσυνελεύσεις καὶ τὸ Σύνταγμα ἔλαβε πρόνοιαν νὰ συστήσῃ εἰς τὰς ἀμοιβὰς τοῦ ἔθνους; ἔπρεπε λοιπὸν εἰς τοὺς πολιτικοὺς τοῦ ἀγῶνος καὶ τοὺς νῦν νὰ ληφθῇ ἓν μέτρον ὁριστικὸν, νὰ ἐπέλθῃ εἷς νόμος ἐκτιμῶν τὰς ἐκδουλεύσεις αὐτῶν μὲ ἀνάλογόν τινα σύνταξιν σήμερον, ὅτε μακρὰν τῆς ὑπηρεσίας ὄντες ἕνεκα τοῦ γήρατος ἀναξιοπαθοῦσιν, ἀφοῦ μάλιστα οὐ μόνον διὰ τοὺς στρατιωτικοὺς καὶ ναυτικοὺς πολὺ ἢ ὀλίγον ἐνομιμοποιήθη τι, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς (χωρὶς νὰ ἀναφέρω ὀνόματα) ἐξησφαλίσθη διὰ νόμου σύνταξίς τις. Ἄδικον, κύριοι, καὶ ἄδικον μέγα προσγίνεται εἰς μόνον τοὺς πολιτικούς.

Ἐπὶ τούτοις ἀναγνωσθείσης καὶ τῆς παρατηρήσεως, ἣν ἐπιφέρει εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἔκθεσίν της ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ Σώματος ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου « Περιθάλψεις » ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι τὸ ποσὸν τοῦτο ὑπὸ τὸ ἄρθρον « περιθάλψεις ὑπαλλήλων » χρησιμεύει εἰς τὴν συντήρησιν ὑπαλλήλων τινῶν, τοὺς ὁποίους ἡ Κυβέρνησις πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ παύσῃ, πρὶν ἢ ληφθῇ τὸ περὶ συντάξεως μέτρον· οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι, μὴ ὄντες χρήσιμοι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἕνεκα γήρατος ἢ ἀνικανότητος, ἐπαύθησαν, οὐχ ἧττον ὅμως ἔχοντες δικαιώματα κεκτημένα καὶ ἀνάγκας δὲν ἔπρεπε νὰ ῥιφθῶσιν ἔξω καὶ νὰ δυστυχήσωσι· διὰ τοῦτο διὰ τοῦ ποσοῦ τούτου ἡ κυβέρνησις περιθάλπει τοὺς ἀτυχεῖς τούτους, χωρὶς νὰ βλάπτῃ συνάμα τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου διὰ τῆς διατηρήσεως αὐτῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης ὑπέλαβε.

Τὸ ἀντικείμενον τοῦτο καὶ ἄλλοτε, κύριοι, καὶ ῥητῶς πέρυσιν ἐσυζητήθη ἐν ἐκτάσει· ἐὰν συνομολογῆτε, ὅτι τὸ σύνταγμα ἔδωκεν εἰς μόνην τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν τὸ δικαίωμα νὰ ἱκανοποιῇ τοὺς ἀποκτήσαντας δικαιώματα εἰς τὴν προστασίαν καὶ πρόνοιαν τοῦ ἔθνους ἕνεκα ἐκδουλεύσεων, ἐπ' οὐδεμιᾷ περιστάσει, τὸ νομοθετικὸν σῶμα δὲν δύναται ν' ἀνεχθῇ, ὥστε ἡ νομοτελεστικὴ ἐξουσία νὰ διαναίμῃ μὴ νενομοθετημένα ποσὰ χρημάτων, εἰς ἀνθρώπους μάλιστα, οἵτινες, ὡς ὁ ἴδιος ὑπουργὸς εἶπεν, ἔχουσι κεκτημένα δικαιώματα εἰς σύνταξιν. Ἐννοῶ, κύριε ὑπουργέ, καὶ δὲν

εὑρίσκω ἀντισυνταγματικὴν τὴν ἐν ἅπαξ βοήθειαν πρὸς ἕν ὁποιονδήποτε ἄτομον, δὲν δύναμαι ὅμως νὰ ἐννοήσω πῶς δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ βοήθεια ἡ περίθαλψις, ὅταν εἷς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον δίδεται διαρκῶς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ποσὸν χρηγήματος; κατὰ τί διαφέρει ἡ βοήθεια αὕτη ἀπὸ τὴν σύνταξιν; Εἰς ὁποιονδήποτε ὑπάλληλον ὑπηρετήσαντα πιστῶς καὶ τιμίως, καὶ ἀποκτήσαντα δικαιώματα εἰς τὴν περίθαλψιν τῆς Κυβερνήσεως, πᾶσα διδομένη αὐτῷ χορηγία ἢ περίθαλψις, ἀδιάφορον πῶς θέλετε νὰ τὴν ὀνομάσητε, εἶναι καθαρὰ σύνταξις, καὶ αὕτη πρέπει νὰ ὁρισθῇ διὰ νόμου· ὅταν ὅμως δίδεται διαρκῶς ποσὸν ὡρισμένον καὶ ἀμετάβλητον εἰς πρόσωπον, τὸ ὁποῖον δὲν ὑπηρέτησεν οὐδ' ἀπέκτησε δικαίωμα, τοῦτο λέγεται καὶ εἶναι καθαρὰ σπατάλη τοῦ δημοσίου πλούτου. Καὶ ἄλλοτε, μοὶ φαίνεται, εἶπον, καὶ ἤδη ἐπαναλαμβάνω νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω τὸ ἀξίωμα τοῦ περιφήμου ἐκείνου νομοδιδασκάλου, τοῦ ἐμβατεύσαντος τῷόντι εἰς τὸ πνεῦμα τῶν νόμων, λέγω τὸν σορὸν Μοντέσκιον· ὅταν τις, εἶπε, δὲν προνοήσῃ νὰ διορθώσῃ ἐν καιρῷ ἓν μικρὸν ἐλάττωμα, τὸ μικρὸν προϊόντος τοῦ χρόνου γίνεται μέγα, καθίσταται βλάβη θανατηφόρος· καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦτο, ἂν καὶ ἄλλοτε καὶ ἀλλαχοῦ ἔλαβε κατάλληλον ἐφαρμογήν, πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι καὶ παρ' ἡμῖν ἐπὶ τῆς προκειμένης περιστάσεως ἀληθευσε πληρέστατα· ἐπειδὴ δὲν ἐπροσέξαμεν, ἢ δὲν ἠθελήσαμεν νὰ ἀποκρούσωμεν τὴν πρότασιν, ὅταν τὸ πρῶτον πρὸ τριῶν ἐτῶν μᾶς ἐζητήθη ἡ περὶ βοηθημάτων πίστωσις ἐκ **15,000** δραχμῶν, ἔρχεται σήμερον ὁ Κ. ὑπουργὸς καὶ ἔχει τὸ θάρρος νὰ σᾶς λέγῃ, ἀφ' οὗ τρία κατὰ συνέχειαν ἔτη παρεδέχθητε καὶ καθιερώσατε αὐτὴν τὴν ἀνάγκην, δὲν δύνασθε, δὲν πρέπει ἤδη νὰ τὴν ἀρνηθῆτε.

Καὶ ὅμως ἐὰν καὶ σήμερον φανῶμεν, ὡς καὶ πρότερον, ἐπίσης συγκαταβατικοί, καὶ παραχωρήσωμεν τὴν ζητουμένην πίστωσιν, μάθετε, ὅτι ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἐλαττοῦται, χάνεται ἡ ἰσορροπία, ἥτις πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἐξ ἀνάγκης συνταγματικῆς μεταξὺ τῶν τριῶν ἀνωτάτων ἐξουσιῶν τοῦ Κράτους, ὄχι πρὸς βλάβην βέβαια τούτου ἢ ἐκείνου τῶν σωμάτων, ἀλλὰ πρὸς ὄφελος πάντων· καθότι ὅταν ἅπαξ καταστραφῇ ἡ ἰσορροπία, κανεὶς δὲν δύναται νὰ προϊδῃ ποῖος εἶναι ὁ μᾶλλον εὐνοούμενος τῶν περιστάσεων. Ἐὰν εἰλικρινῶς ἀγαπῶμεν τὴν συνταγματικὴν πολιτείαν, πρέπει νὰ μείνωμεν πιστοὶ εἰς τὰ καθήκοντά μας καὶ νὰ μὴ δίδωμεν πρὸς τοὺς ΚΚ. ὑπουργοὺς διὰ νόμου ὅτι αὐτοὶ παρανόμως θὰ διαθέσωσι· διότι, ἐπαναλαμβάνω, ἡ ζητουμένη

πίστωσις διατίθεται εἰς καθαρὰς συντάξεις, καὶ ἡ ὀνομασία τὴν ὁποίαν κατ' εὐφημισμὸν δίδουν οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ εἰς τὴν χορηγίαν ταύτην, δὲν δύναται βεβαίως νὰ μεταβάλῃ τὴν φύσιν τοῦ πράγματος. Διὰ ταῦτα θεωρῶ δίκαιον νὰ ψηφορορηθῇ, ἐὰν ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐπιμένῃ νὰ λάβῃ καὶ νὰ διαθέσῃ τὴν πίστωσιν, ὅπως τὴν διέθεσεν μέχρι τοῦδε, ἤγουν εἰς ἀπονομὴν καθαρῶν συντάξεων ἐναντίον τοῦ νόμου.

Εἰς ταῦτα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι εἰσέτι ἡ ὑπηρεσία δὲν εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ θέσῃ τοὺς κανόνας τῶν δικαιωμάτων πρὸς σύνταξιν, καὶ ἐνῷ ἡ μεγίστη αὐτὴ δυσκολία ὑπάρχει, ταυτοχρόνως σᾶς λέγομεν, ὅτι καὶ ἐντὸς τῆς ὑπηρεσίας ὑπάρχουσιν ἄτομά τινα μὴ δυνάμενα νὰ ὑπηρετήσωσι, καὶ ἐντούτοις ἔχοντα δικαιώματα περιθάλψεως ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως, τὰ ὁποῖα, ἂν ῥιφθῶσιν ἐκτὸς τῆς ὑπηρεσίας ἄνευ οὐδεμιᾶς βοηθείας, ἀδικοῦνται καταστρέφονται· νὰ προέλθῃ δὲ ἡ Κυβέρνησις εἰς νόμον εἰδικὸν δι' αὐτά, θὰ ἀπαιτήσῃ προπάντων τὴν ἱκανότητα, ἥτις ἀπὸ πολλοὺς ἐλλείπει καὶ αὕτη. Διὰ νὰ δυνηθῶμεν λοιπόν, κύριοι, νὰ οἰκονομήσωμεν τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς, ἕως οὗ φέρωμεν τὸν περὶ συντάξεως νόμον, μορφωμένον ἐπὶ κανόνων ἀδιαφιλονεικήτων, ὥστε μας τὴν ἄδειαν νὰ περιθάλψωμεν τοὺς ὑπαλλήλους αὐτούς, οἵτινες ἄλλως τε δικαιοῦνται νὰ ἔχωσι μέρος εἰς τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν περίθαλψιν τῆς Κυβερνήσεως· καὶ ὁμολογῶ, ὅτι ἡ περίστασις αὕτη εἶναι λίαν ἀνώμαλος, διότι, ἡ μὲν σύνταξις εἶναι δικαίωμα κεκτημένον, ἡ δὲ περίθαλψις ἐπιείκεια, συνδρομή. Τὰ πρὸς περίθαλψιν ὅμως μέσα ἡ Κυβέρνησις ζητεῖ κατ' ἔτος παρ' ὑμῶν, καὶ ἐν πλήρει γνώσει τῶν βουλευτικῶν σωμάτων διαχειρίζεται αὐτά. Δὲν πιστεύω λοιπὸν ποτὲ νὰ μᾶς ἀναγκάσητε νὰ παύσωμεν τὰς περιθάλψεις αὐτάς, διότι θὰ ἐπέλθῃ τὸ κακόν, θὰ μᾶς βιάσητε, ἢ νὰ διατηρῶμεν ὑπαλλήλους πρὸς βλάβην τῆς ὑπηρεσίας, ἢ νὰ καταστρέψωμεν ὀλίγους δυστυχεῖς, ἀπορρίπτοντες αὐτοὺς μακρὰν ἄνευ τῆς ἐλαχίστης περιθάλψεως.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κύριος Μαγγίνας προσέθηκε. Κύριοι· ὅτι οἱ λόγοι τοῦ προλαλήσαντος γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστίδου εἶναι ἀκαταπολέμητοι, πρὸς τοῦτο οὐδεὶς ἔχει νὰ εἴπῃ τι, διότι ἐὰν μὲν οἱ ἔχοντες ἀνάγκην περιθάλψεως ἦναι ὑπάλληλοι γηράντες ἐν ὑπηρεσίᾳ, ἢ ἄλλως πως καταστάντες ἀνίκανοι, καὶ δι' αὐτοὺς ζητηθῇ μία νόμιμος σύνταξις, οὐδεὶς νομίζω δύναται νὰ ἀρνηθῇ τὸ δίκαιον αὐτὸ, καὶ πάλιν ἡ Κυβέρνησις ἐφ' ἅπαξ δύναται νὰ ἐπέλθῃ ἀρωγὸς εἰς τὰς ἀνάγκας οἱασδήποτε

μελους τῆς κοινωνίας ἀναξιοπαθοῦντος, οὐχὶ ὅμως εἰς διαρκῆ καὶ ὁμοιόμορφον περίθαλψιν, ὡς εἶπεν ὁ προλαλήσας συνάδελφος ἡμῶν· ἀλλ' ἐὰν, Κύριοι, ἀπορρίψωμεν τὸ ἄρθρον αὐτὸ καὶ διαγράψωμεν τὴν ποσότητα ταύτην ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ, τότε ἐνθυμηθεῖτε τί ἡ ἐπιτροπή σας ἐν τῇ ἐκθέσει της λέγει, ὅτι ἡ ἐλαχίστη ἀναβολὴ συζητήσεως ἀφαιρεῖ τὸν ἐπείγοντα ὑλικὸν καιρὸν, καὶ ἐπομένως καθίσταται ἀδύνατος ἡ ἐπιψήφισις τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Μετὰ ταῦτα τὸ Κεφ. Γ'. ἐγένετο δεκτὸν, ὡς εἶχεν, ἐκ δραχ. **1,299,047**, διὰ χειροτονίας μετὰ τῶν διαφόρων αὐτοῦ ἄρθρων.

Ἀκολούθως ἀναγνωσθέντα τὰ Κεφ. Δ'. «Βασιλικὴ χορήγησις», ἐκ δραχ. **1,000,000**. Ε'. «Ἀποζημιώσεις Βουλῶν», ἐκ δραχ. **550,000**. ΣΤ'. ἀ. «Προεδρεία τοῦ Ὑπουργικοῦ συμβουλίου», ἐκ δραχ. **9,000**, ἐγένοντο ἅπαντα δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας μετὰ τῶν διαφόρων αὐτῶν ἄρθρων.

Ἀναγνωσθέντος ὕστερον τοῦ Κεφαλαίου **6**, ϐ'. «Κεντρικὴ ὑπηρεσία», ἐπὶ τοῦ ἄρθρου **1**, ἀνεγνώσθη ἡ παρατήρησις τῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπῆς, εἰς ἣν ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι ἡ αὔξησις τοῦ ποσοῦ τούτου εἶναι μία πρόβλεψις, τὴν ὁποίαν κατόπιν διὰ νόμου θέλει κανονίσει, διότι προκειμένου νὰ ἐξέλθωσιν ὅλοι οἱ ἐντὸς τοῦ ὑπουργείου ἐπιθεωρηταὶ εἰς νέαν ὑπηρεσίαν, ἡ ἀντικατάστασις αὐτῶν θέλει ἐπιφέρει αὔξησίν τινα ἐξόδων, τὴν ὁποίαν, ὡς προεῖπε, προβλέπων ἤδη θέλει κανονίσει τότε διὰ νόμου.

Ἐπίσης καὶ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου **5** ἐγένετο ἡ παρατήρησις περὶ τῆς καθεκάστην προσθήκης ὑπαλλήλων ἐν τῷ ἐλεγκτικῷ συνεδρίῳ, χωρὶς τοῦτο νὰ δυνηθῇ νὰ φθάσῃ ποτὲ εἰς τὸν προορισμόν του.

Εἰς ταῦτα ὁ Κύριος ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἀπήντησεν, ὅτι ἡ προσθήκη αὕτη εἶναι μὲν ἀναφαινομένη κατεπείγουσα ἀνάγκη τῆς ὑπηρεσίας, τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ ἐξομαλύνῃ, οὐχ ἧττον ὅμως σκέπτεται περὶ τῆς ἀναμορφώσεως τοῦ σώματος τούτου, καὶ ἐλπίζει ὅσον οὔπω νὰ φθάσῃ εἰς ἓν εὐάρεστον διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ἀποτέλεσμα. Κατόπιν καὶ τὸ Κεφ. **6** ϐ'. ἐκ δραχ. **260,250** ἐγένετο δεκτὸν, ὡς εἶχε, διὰ χειροτονίας μετὰ τῶν διαφόρων αὐτοῦ ἄρθρων.

Ἀναγνωσθέντα ἔπειτα τὰ Κεφ. **7**. «Ταμεῖα καὶ Ἐφορεῖαι» ἐκ δραχ. **632,180**. **8**. «Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων», ἐκ δραχ. **9,289:11**. **9**. «Ἄμεσοι Φόροι», ἐκ δρχ. **300,500**. **10**. «Ἔμμεσοι Φόροι» ἐκ δραχ. **902,378**. **11**. «Δημόσια κατασταλ-

ματα», ἐκ δραχμῶν **119,955**, μετὰ τῶν διαφόρων αὐτῶν ἄρθρων, ἐγένοντο ἅπαντα δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ Κεφαλ. **12**, «Δημόσια νομίσματα καὶ κτήματα» ἐπὶ τοῦ ἄρθρου **1** ἀνεγνώσθη ἡ ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπῆς παρατήρησις, εἰς ἣν ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι ἡ αὔξησις αὕτη τῶν δασοφυλάκων ἐγένετο βαθμηδὸν κατὰ τὴν ἀναφαινομένην ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας, καθὼς καὶ ὁ χρόνος τῆς ὑπηρεσίας ὡρίσθη καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους, διότι σχεδὸν ἄχρηστος καθίστατο ἡ διὰ πέντε μῆνας καὶ ἐν καιρῷ χειμῶνος μάλιστα διατήρησις αὐτῶν, ὡς ἐγένετο ἄλλοτε, εἰς ἐποχὴν δηλαδὴ καθ' ἣν ὀλιγώτεραι πυρκαϊαὶ καὶ ἄλλοι κίνδυνοι ἐπαπειλοῦσι τὰ δάση μας.

Συμφωνῶ λοιπὸν ἐντελῶς μετὰ τοῦ Κυρ. Χρηστίδου, εἰπόντος ἄλλοτε, ὅτι ἡ ὑπηρεσία τῶν δασῶν ἔχει ἀνάγκην μεταμορφώσεως, ἐφ' ἧς καταγίνομαι ἀνενδότως ὅπως φέρω ὑπ' ὄψιν ὑμῶν νομοσχέδιον, τὴν βελτίωσιν καὶ τοῦ κλάδου αὐτοῦ τῆς ὑπηρεσίας ἀρορῶν, δὲν δύναμαι ὅμως καὶ διὰ πέντε φύλακας, καὶ τούτους ἀχρήστους, ἂν θέλετε, νὰ φέρω τοιοῦτον· ἀλλ' ἐπειδὴ σπεύδω, ὡς εἶπον, νὰ φέρω πλήρες ἐπ' αὐτοῦ νομοσχέδιον, παρακαλῶ νὰ ἐπιτραπῇ καὶ σήμερον τὸ μέτρον, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τοῦ **1847** ἤρχισε, καὶ ἐξακολουθεῖ οὕτω.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κύρ. Ῥήγας Παλαιμήδης παρετήρησε.

Πρώτην ἤδη φορὰν, κύριοι, ἀκούω τὸν νῦν Κύριον ὑπουργὸν νὰ ἀνέχεται προσθήκην ποσοῦ καὶ αὔξησιν ἐξόδων ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἄνευ νόμου, ἀφοῦ καὶ πέρυσι γενομένου λόγου ἐζήτησε νὰ τῷ ἐπιτραπῇ, ἕνεκα τοῦ κατεπείγοντος καὶ τότε τῆς περὶ τὰ τέλη τῆς συνόδου εἰσαγωγῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἡ ἄνευ νόμου χρῆσις τοῦ ἐξόδου τούτου, πλὴν μόνον διὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο, ὑποσχεθεὶς νὰ φέρῃ τὸν ἀνήκοντα νόμον. Δὲν ἀμφιϐάλλω δὲ ὅτι καταγίνεται ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ φέρῃ νόμον ὀργανικὸν περὶ δασῶν, ἀλλ' οὐχ ἧττον καὶ τὴν νομιμοποίησιν τοῦ ἐξόδου τούτου ἔπρεπε νὰ ζητήσῃ διὰ νόμου.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Χρηστίδης. Εἶναι ἀληθὲς κύριοι, ὅτι πολλάκις ἐγένετο χρῆσις τοῦ μέτρου τούτου, καθόσον ὑπάρχει ἡ ὁμολογουμένη ἐκείνη ἀρχὴ ἡ θέτουσα ἐν ἀνάγκῃ εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ὑπουργῶν διακριτικήν τινα ἐξουσίαν μὲ μόνην τὴν σπουδαίαν διαφορὰν, ὅτι ἡ παροῦσα περίστασις

δὲν ἀποβλέπει μόνον χρήματα, ἀλλ' ἀφορᾷ καὶ τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν τοῦ πολίτου· διότι ὁ δασοφύλαξ, καίτοι ἔκτακτος, εἶναι περιβεβλημένος μὲ ἐξουσίαν ἔχουσαν ἐπιρροὴν καὶ εἰς τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν, καὶ εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ πολίτου. Καὶ μολαταῦτα ὁ Κύριος ὑπουργὸς ἠδύνατο νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἔκτακτον ταύτην προσθήκην τῶν δασοφυλάκων, ἐὰν ἔλεγεν, ὅτι ἔκτακτος ὅλως περίστασις παρουσιάζεται, δότε μοι τὴν ἄδειαν, χορηγήσατέ μοι τὸ χρηματικὸν αὐτὸ ποσὸν, ὅπως δυνηθῶ καὶ σώσω τὰ δάση ἐκ τῶν πυρκαϊῶν ἢ ἄλλων κινδύνων, καθόσον δὲν δύναμαι εἰσέτι νὰ προσδιορίσω οὔτε τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἡ ὑπηρεσία αὐτῶν εἶναι ἀναγκαία, οὔτε τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν τῶν προσώπων. Ἀφ' ἧς στιγμῆς ὅμως, κύριοι, δύναται νὰ ὁρίσῃ τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας καὶ τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν τῶν προσώπων, τότε παύει ἀναγκαίως ἡ διακριτικὴ ἐξουσία, καὶ ἔρχεται ἡ νομοθετικὴ ὅπως κανονίσῃ τὴν ἀνάγκην. Ὅταν ἔρχεται σήμερον ὁ Κ. ὑπουργὸς καὶ σᾶς ζητῇ τεσσαράκοντα πέντε δασοφύλακας δι' ὡρισμένην διάρκειαν χρόνου, ἤγουν δι' ἓν ἔτος, δὲν εἶναι πλέον ἀμφίβολία, ὅτι ἐπ' οὐδεμιᾷ περιστάσει δὲν δυνάμεθα νὰ χαρακτηρίσωμεν τὸ ἀντικείμενον ὡς ὑπαγόμενον εἰς τὴν διακριτικὴν ἐξουσίαν, ἀφ' οὗ καὶ ὁ χρόνος καὶ τὸ ποσὸν ἐγνωρίσθησαν καὶ ὡρίσθησαν· ὀφείλομεν ἀπ' ἐναντίας νὰ ὑπαγάγωμεν ἀμέσως τὸ ἀντικείμενον εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας. Μόνον διὰ νόμου, Κύριε ὑπουργέ, δυνάμεθα νὰ σᾶς ἐπιτρέψωμεν νὰ μεταχειρισθῆτε τεσσαράκοντα πέντε ἔτι δασοφύλακας δι' ἓν ἔτος· ἐπειδὴ ὅμως ὁ καιρὸς ἐπείγει, καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ ἀπαιτήσωμεν παρὰ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ νὰ φέρῃ ἤδη τὸ περὶ τούτου νομοσχέδιον, διὰ τοῦτο προτείνω νὰ ψηφίσωμεν τὸ ποσὸν τοῦτο ὡς πίστωσιν, τῆς ὁποίας τὴν χρῆσιν θέλει κάμει μόνον ὅταν διὰ νόμου ψηφισθῇ τὸ ζητούμενον προσωπικόν· ἔχει δὲ πρὸς τοῦτο ὁ Κ. ὑπουργὸς τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον, διότι ἡ δαπάνη αὕτη ἀφορᾷ τὸ ἔτος **1859**.

Ὑποστηρίζω καὶ ἐγὼ, κύριοι, τὴν γνώμην τοῦ Γερουσιαστοῦ Κυρίου Χρηστίδου, ὑπέλαβεν ὁ γερουσιαστὴς κύριος Ῥήγας Παλαμίδης, τὴν διὰ νόμου δηλαδὴ διοργάνωσιν τοῦ σώματος τούτου τῶν δασοφυλάκων, οἵτινες, ὡς οἱ τελωνοφύλακες, οἱ ἀστυνομικοὶ κλητῆρες, εἶναι περιβεβλημένοι μὲ καθήκοντα σοβαρά, καὶ πρέπει πᾶσα ἐνέργειά των νὰ φέρῃ τὴν νομιμότητα καὶ τὰς ἀπαιτουμένας ἐγγυήσεις, ἄλλως τε αὐθαιρεσία θέλει εἶσθαι πᾶσα ἐνέργεια αὐτῶν.

Παραδεχθέντος τοῦ Κυρ. ὑπουργοῦ τὸ ποσὸν τοῦ ἄρθρου τούτου ὡς πίστωσιν, καὶ ὑποσχεθέντος νὰ φέρῃ τὸν δι' αὐτὴν Νόμον πρὶν ἢ κάμῃ χρῆσιν αὐτῆς, τὸ ὑπὸ συζήτησιν Κεφάλ. **12**, ἐκ δραχμῶν **586,710**, ἐγένετο δεκτὸν, ὡς εἶχε, διὰ χειροτονίας μετὰ τῶν διαφόρων αὐτοῦ ἄρθρων.

Ἀναγνωσθὲν μετὰ ταῦτα τὸ Κεφ. **13**. « Ἐπιστροφαὶ χρημάτων » ἐκ δραχ. **40,000**, ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας, ὡς ἔχει.

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ ἄρθρου **14**, « Ἀποζημειώσεις » ἐκ δρ. **200,000**, ἐγένετο ἡ παρατήρησις ὅτι ἐνῷ τὸ ἔξοδον τῆς ἐκτελέσεως τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων αὐξάνει ὁλονὲν, οὐδέποτε ὅμως οἱ ὑπουργοὶ ἐπαρουσίασαν πίνακα τῶν δικῶν καὶ καταδικῶν τοῦ δημοσίου, διὰ νὰ ἴδῃ τὸ σῶμα ποῦ τέλος πάντων εὑρίσκεται ἡ Κυβέρνησις.

Εἰς ταῦτα ὁ Κύρ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι οἱ πίνακες οὗτοι εἶναι ἕτοιμοι καὶ ὅσον οὔπω ὑποβάλλονται· ἐξ αὐτῶν δὲ τρόντι θέλει ἴδει ἡ Γερουσία ὅτι αἱ δίκαι τοῦ δημοσίου ἠλαττώθησαν ἐπαισθητῶς.

Ἀνεγνώσθη ἐπίσης καὶ ἡ ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπῆς παρατήρησις ὡς πρὸς τὰ ὑπέρογκα δικηγορικὰ ἔξοδα, ἐφ' ἧς ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι μέχρι τοῦδε ὑπῆρχον ἔτι δίκαι τοῦ δημοσίου, καὶ ἐπειδὴ οἱ ἔχοντες αὐτὰς δικηγόροι τὰς ἐπιστρέφουσιν, ἀπαιτοῦσι συναίμα καὶ τὴν ἀντιμισθίαν των, ἐξ οὗ συμβαίνει ἡ αὔξησις τοῦ ἐξόδου τούτου.

Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ῥήγα Παλαμίδη, ὅτι τέλος πάντων, καὶ ὡς ἄλλοτε ἐρρέθη, πρέπει νὰ κανονισθῇ διὰ νόμου ἡ ἀντιμισθία τῶν δικηγόρων τοῦ δημοσίου, ὅπως καὶ ἐπὶ παντὸς ἄλλου μέχρι τοῦδε ἀνομιμοποιήτου ἐξόδου πρέπει νὰ ἐπέλθῃ νόμος, τὸ Κεφ. **15**. ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας μετὰ τῶν διαφόρων αὐτοῦ ἄρθρων, ὡς εἶχε.

Ἐπὶ τέλους ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἰσήγαγε νομοσχέδιον περὶ παρατάσεως τοῦ νόμου, δι' οὗ ἀπαγορεύεται ἡ ἐξόρυξις τῆς Σμύριδος καὶ ἄλλων ὀρυκτῶν ἐκ τῶν ἰδιωτικῶν μεταλλείων, καὶ ἀπεφασίσθη νὰ συζητηθῇ μετὰ τὸν προϋπολογισμόν. Ἔχει δὲ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ὡς ἑπεται.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Παραγγέλλομεν τὸν Ἡμέτερον Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομι-

κών νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τῆς Γερουσίας τὸ ἑπόμενον Νομοσχέδιον, οἷον παρεδέχθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 24 Ἀπριλίου 1858.

ΟΘΩΝ

Α ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Ἡ ἰσχὺς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 §§ ά. καὶ δ'. τοῦ Νόμου ΥΚΘ'. περὶ σμύριδος καὶ ἄλλων ὀρυκτῶν παρατείνεται καὶ καθ' ὅλην τὴν προσεχῆ τακτικὴν Σύνοδον.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Κατόπιν ὁ Κ. Πρόεδρος τῇ συγκαταθέσει τοῦ σώματος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

τῆς 25 Ἀπριλίου 1858 ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ Πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ἐνεκρίθησαν.

Ἀνεγνώσθη ὕστερον ὑπὸ τοῦ Κ. γραμματέως ἡ ἔκθεσις τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ διαδικασίας τῶν πολιτικῶν καὶ τῶν τοῦ τύπου πλημμελημάτων ἔχουσα ὡς ἑπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν!

Κύριοι!

Ἡ ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ διαδικασίας τῶν τοῦ τύπου καὶ τῶν πολιτικῶν πλημμελημάτων Εἰσηγητικὴ Ἐπιτροπὴ διεξελθοῦσα μετ' ἐπιστασίας τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο, καὶ πεισθεῖσα ἐκ τῶν λόγων, τοὺς ὁποίους ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ἐπιφέρει εἰς τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ αἰτιολογικὴν ἔκθεσίν του, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου ἀναπληροῦσιν ἓν κενὸν τῆς ποινικῆς ἡμῶν διαδικασίας, καὶ παρέχουσι τὰς ἀπαιτουμένας ἐγγυήσεις πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς τύχης τῶν κατηγορουμένων, δὲν ἐδίστασε νὰ παραδεχθῇ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ καὶ τὰ καθέκαστα, ὅπως ἔχουσι, καὶ συνίστησι τὴν παραδοχήν των καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 25 Ἀπριλίου 1858.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος — Χαραλ. Παπαπολίτης.
Ν. Πρασσακάκης. — Μ. Α. Κατρῆς.

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ συζητηθῇ τὸ περὶ οὗ αὕτη πραγματεύεται νομοσχέδιον μετὰ τὸν προϋπολογισμόν.

Ἐκ τῆς ἐκθέσεως ταύτης λαβὼν ἀφορμὴν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης ἐζήτησατο νὰ παρακατατεθῶσιν εἰς τὸ Γραφεῖον τὰ ἀφορῶντα τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς, καὶ νὰ παρακατατίθενται τοῦ λοιποῦ τὰ τοιαῦτα πρακτικὰ συνάμα μὲ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν νομοσχεδίων· πρὸς δὲ ἐζητήσατο νὰ παρακατατεθῶσιν καὶ αἱ ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου αἱ ἀφορῶσαι τοὺς Συντάκτας τῶν ἐφημερίδων τῆς Ἀθηνᾶς καὶ Ἐθνικῆς.

Ἀπαγγείλαντος ἔπειτα τοῦ Κ. Προέδου ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους, ἐτέθη εἰς συζήτησιν ὁ εἰδικὸς προϋπολογισμὸς τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου λαβὼν τὸν λόγον ἐν γένει ὁ Γερ. Κ. Χρηστίδης εἶπε τὰ ἑξῆς.

Κύριοι!

Πρό τινος ἤδη χρόνου τὰ πάντα μεταβάλλονται, καὶ φαίνεται ὅτι εἰς τὴν κοινὴν ταύτην ἀλλοίωσιν οὐδ' αὐτὸς ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ ὑπουργείου δὲν ἔμεινεν ἀνεπηρέαστος. Ἄλλοτε οἱ εἰδικοὶ τῶν ὑπουργείων προϋπολογισμοὶ συνετάττοντο, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, καὶ συνωδεύοντο μὲ ἔκθεσιν τοιαύτην, ἐκ τῆς ὁποίας ἠδύνατό τις νὰ κατοπτεύσῃ, ἵν' οὕτως εἰπω, τὴν πορείαν τῆς Κυβερνήσεως, ἠδύνατό τις νὰ ἴδῃ ὡς ἐν κατόπτρῳ τὴν πολιτικήν, τὴν ὁποίαν ἐβάδιζεν καὶ ἐσκόπευε νὰ βαδίσῃ ἡ Κυβέρνησις ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, καὶ ἐντεῦθεν ἐλάμβανέ τις πολ-

λάκις ἀφορμὰς, ἐνῷ ἐσυζητεῖτο ὁ προϋπολογισμὸς, νὰ ἔμβῃ εἰς ἐξέτασιν τοῦ κυβερνητικοῦ σχεδίου, νὰ ζητήσῃ διασαφήσεις καὶ νὰ ἐπιφέρῃ τὴν γνώμην του ἢ καὶ τὰς ἐπικρίσεις του. Ἀλλὰ πρό τινος χρόνου καὶ αὐτὸ τὸ πλεονέκτημα, ἐκ τύχης ἢ ἐκ συστήματος δὲν ἐξεταζω, καὶ αὐτὸ, λέγω, τὸ πλεονέκτημα, πηγαίνει μὲ πολλὰ ἄλλα νὰ ἐκλείψῃ. Δὲν ἔχετε εἰμὴ νὰ ῥίψετε, κύριοι, ἓν βλέμμα ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως, μὲ τὴν ὁποίαν συνοδεύει ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερ. ὑπουργὸς τὸν προϋπολογισμόν του διὰ τὸ **1859**, καὶ θέλετε ἀναγνωρίσει τὴν ἀκρίβειαν τῶν λόγων μου· θέλετε παρατηρήσει ὅτι ὅλη ἡ σύντομος αὕτη ἔκθεσις δὲν ἔχει ἄλλο ἀντικείμενον, εἰμὴ πῶς νὰ ῥίψῃ εἰς τὸ μέτον ἀσημάντους τινὰς δικαιολογίας ὡς πρὸς τὰς αὐξομειώσεις, τὰς ὁποίας φέρει ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ **1859**, συγκριτικῶς πρὸς τὸν τοῦ **1858**· καὶ ἠξεύρετε διὰ ποῖον λόγον προῆλθε καὶ εἰς αὐτὴν τὴν συγκατάβασιν; οὐχὶ βεβαίως διότι εἶχε πολλοὺς φόβους ὅτι θὰ ἀρνηθῆτε τὴν ψῆφον σας, ἀλλὰ μᾶλλον διὰ νὰ ἐπικυρώσῃ ἐπισήμως ὅσα κατὰ κόρον εἶπα καὶ ἐπανέλαβον πολλάκις εἰς αὐτὸν τὸν περίβολον ὅτι δηλ. ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἅπαξ ἐπολιτογραφήθη εἰς τὸν προϋπολογισμὸν ὡς δαπάνη, ἀπέκτησε δικαιώματα ἰθαγενείας· καὶ βλέπετε μὲ ποίαν πεποίθησιν ὁ Κ. ὑπουργὸς σᾶς λέγει εἰς τὴν ἔκθεσίν του, ὅτι ἡ δαπάνη τοῦ **1859** δὲν διαφέρει εἰμὴ κατὰ μικρὸν τῆς τοῦ **1858**· μὲ ἄλλας λέξεις ὅτι τὸ προηγούμενον ἔτος κατέστη ἡ κύρωσις τοῦ ἑπομένου.

Ἀλλ' ἂς προχωρήσωμεν ὀλίγον ὑψηλότερα· πρόκειται περὶ τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας τῆς Κυβερνήσεως, καὶ δὲν εἶναι πάρεργον οὔτε ἐκτὸς τοῦ προκειμένου νὰ ἐπιθεωρήσωμεν ἐν τοιαύτῃ περιστάσει διὰ μίαν στιγμὴν τὰς ἐξωτερικὰς σχέσεις μας. Κύριοι, γνωρίζετε ὅτι ἡ ἐνέργεια ἑκάστης Κυβερνήσεως διαιρεῖται πανταχοῦ εἰς δύω, τὴν ἐσωτερικὴν καὶ τὴν ἐξωτερικὴν, καὶ ὅτι ἡ δυσχερεστέρα ἐργασία εἶναι ἡ ἀφορῶσα τὴν καλλιέργειαν τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεων. Ἐντὸς τοῦ κράτους μία γλῶσσα, μία συνήθως θρησκεία, τὰ αὐτὰ ἤθη, ἡ αὐτὴ ἀνάγκη, ὁ αὐτὸς χαρακτὴρ καὶ ἡ αὐτὴ ἀνατροφὴ ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων καθιστᾷ πολλάκις εὐχερέστερον τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως, διότι καὶ αὐτὰ τὰ λάθη εὐκολώτερα διορθόνονται. Ἀλλ' εἰς τὰς ἐξωτερικὰς σχέσεις, ὅπου μύριαι διαφοραὶ θέσεως, ἠθῶν καὶ ἀναγκῶν μᾶς χωρίζουν, ἡ ἀποστολὴ τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ὁμολογουμένως λίαν ἀκροσφαλής. Εὐτυχῶς δὲν ἔχομεν ἐξωτερικοὺς περισπασμοὺς, πανταχοῦ εἰρήνη καὶ γαλήνη, πανταχοῦ ἀφροσύνη καὶ εἰς τὰ ἔγγραφα καὶ εἰς τοὺς λόγους.

Ἀλλ' ὁ καλὸς, ὁ ἔμπειρος κυβερνήτης τοῦ πλοίου δὲν ἀπαιτεῖται εἰμὴ διὰ μίαν τυχοῦσαν τρικυμίαν, ἡ ὁποία δὲν εἶναι ἀπὸ τὰ συνήθως συμβαίνοντα, καὶ μόλον τοῦτο ὁ προνοητικὸς ἰδιοκτήτης δι' αὐτὴν τὴν ἐνδεχομένην ταραχὴν τῶν κυμάτων, διὰ τὴν ὀρθὴν καὶ ἀνδρικὴν διεύθυνσιν τοῦ σκάφους εἰς μίαν καὶ μόνην στιγμὴν, ἐζήτησε πάντοτε νὰ διατηρῇ μὲ ἀδρὰς θυσίας ἕνα ἔμπειρον καὶ εἰδήμονα πλοίαρχον.

Καὶ τί ἔχετε, θὰ μᾶς εἴπῃ ἴσως ὁ Κ. ὑπουργὸς κατὰ τοῦ ὑπάρχοντος προσωπικοῦ, διότι τοιοῦτό τι ὑπαινίττεται ὁ πρόλογός σας; Δὲν ἔχω, Κύριε ὑπουργὲ, τὸ παραμικρὸν κατ' οὐδενός, διότι κανὲν συμφέρον, οὔτε καμμία ἀντιζηλία σὺν θεῷ μὲ χωρίζει ἀπὸ τοὺς διπλωματικοὺς ὑπαλλήλους Σας. Ὅ,τι ἐζήτησα πάντοτε, ὅ,τι ζητῶ σήμερον, ὅ,τι θὰ ζητῶ ἐν ὅσῳ ζῶ εἶναι, ὅτι αἱ ἐξωτερικαὶ θέσεις πρέπει πάντοτε νὰ κατέχωνται ἀπὸ διακεκριμένα πρόσωπα. Εἰς μάτην σᾶς ἐξηγήθην δημοσίᾳ πέρυσι, καὶ προπέρυσιν ἴσως· εἰς μάτην ἴσως λαλῶ καὶ τώρα, καὶ ὅμως ὀφείλω νὰ ἐκφράζω πάντοτε εἰλικρινῶς τὸ φρόνημά μου· ἀπὸ τὰς αὐτὰς ἀρχὰς ὁρμώμενος ἔρχομαι σήμερον νὰ προσθέσω καὶ κάτι τι, τὸ ὁποῖον ἄλλοτε δὲν ἀνέφερα. Δὲν εἶναι βέβαια ἐπιτετραμμένον εἰς καθένα, καὶ μάλιστα εἰς ἀντιπολιτευόμενον, νὰ γνωρίζῃ τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεώς του, καὶ ἑπομένως δὲν ἀπαιτῶ νὰ μοὶ ἀποκαλύψετε τὰ μυστήρια τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς σας· ἐπειδὴ ὅμως ἕκαστος ἐνδιαφέρεται εἰς τὴν καλὴν ἢ κακὴν πολιτικὴν τῆς πατρίδος του, διότι πολὺ μέρος τῆς τύχης τοῦ τόπου ἐκ ταύτης κρέμαται, κἀνένας δὲν θέλει μὲ μεμφθῇ ἐὰν εἴπω, ὅτι καταγινόμενος νὰ μαντεύσω ποία εἶναι ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῆς Ἑλλάδος, νομίζω ὅτι ἐπλησίασα εἰς τὴν ἀνακάλυψιν ταύτην, ὁπόταν ἄφησα κατὰ μέρος ὅλα τὰ ἄλλα, καὶ ἔστρεψα κατὰ μέρος ὅλην μου τὴν προσοχὴν εἰς τὰ ἐκεῖ διωρισμένα πρόσωπα. Πιστεύω, κύριοι, ὅτι ἐκ τῶν προσώπων κάλιστα ἠμπορεῖ τις νὰ μαντεύσῃ τὸν σκοπὸν τῆς ἀποστολῆς ἑκάστου, καὶ τὰς ὁδηγίας μὲ τὰς ὁποίας εἶναι ἐφωδιασμένος· καὶ ἐὰν τοῦτο ἀληθεύῃ, λυποῦμαι διότι δὲν δύναμαι τοὐλάχιστον οὔτε νὰ παραπονεθῶ, ὅτιπροτιμᾶται ἡ μία καὶ οὐχὶ ἡ ἄλλη πολιτική. Ἂν καλῶς ἐγνώρισα τὰ περισσότερα πρόσωπα, δὲν σφάλλω διϊσχυριζόμενος ὅτι οὔτε ἀντιπροσωπεύουν οὔτε δύνανται νὰ καλλιεργήσωσι κανενὸς εἴδους πολιτικήν· ἐπεθύμουν νὰ ἐκαλλιεργεῖτο μία ὁποιαδήποτε πολιτική, καὶ ἂς μὴν ἦτο ἡ ἰδική μου ἢ τῶν φίλων μου. Καὶ εἶναι δυνατὸν, ἐρωτῶ, νὰ ζήσῃ, νὰ μεγαλύνῃ καὶ νὰ δοξασθῇ ἓν μικρὸν ἔθνος ἄνευ

ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, ἄνευ συμμαχίας; Πρόχθὲς ὑπουργὸς, πρωθυπουργὸς ἔθνους, τὸ ὁποῖον εἶναι μικρὸν ὡς πρὸς τὰ μεγάλα, μέγα δὲ ὡς πρὸς ἡμᾶς τὸ μικρὸν, ἔλεγεν ἀπὸ τοῦ βήματος μὲ περιπάθειαν· ἔχομεν χρείαν συμμάχων, ἂν θέλωμεν νὰ ζῶμεν ἀνεξάρτητοι καὶ νὰ προσδοκῶμεν ἐν μέλλον. Ἀλλ' ἐὰν δὲν θέλετε ξένα παραδείγματα, ζητήσατε καὶ θέλετε εὕρει ἐγχώρια. ἐνθυμεῖσθε βέβαια τί ἐκήρυττεν ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Πνυκὸς ὁ μέγας πατριώτης καὶ ῥήτωρ τῆς ἀρχαιότητος. Μὴ ἐπαναπαύεσθε ἔλεγεν ὡς ἔγγιστα, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐὰν βλέπετε τὴν ἀγοράν σας πλήθουσαν παντοδαπῶν ὠνίων· ἐξετάσατε ἂν εὑρῆτε συμμάχων· καὶ σημειώσατε ὅτι ἐθεώρει ὁ μέγας ἐκεῖνος πολίτης ἀπαραιτήτους τοὺς συμμάχους διὰ μίαν πόλιν, ἥτις κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἦτον ἡ πλέον ἰσχυρά. Δὲν θέλω αὐτὴν τὴν στιγμὴν μεταξαίνων εἰς τὴν ἐφαρμογὴν νὰ σᾶς ὑπομνήσω μίαν ἐποχὴν, ἥτις δὲν εἶναι μεμακρυσμένη· δὲν θέλω νὰ ἀναφέρω τὰ δεινὰ, ἅτινα μᾶς κατετάραξαν, ἢ διότι δὲν εἴχομεν συμμάχους, ἢ διότι δὲν εἴχομεν ἐξωτερικὴν πολιτικήν. Σᾶς λέγω μόνον ὅτι ἡ σημερινὴ νηνεμία δὲν πρέπει νὰ σᾶς ἐμπνέῃ πολὺ θάρρος, κανεὶς δὲν δύναται νὰ ἐγγυηθῇ περὶ τῆς διαρκείας της· καὶ δὲν εἶναι διόλου ὀρθὸν νὰ ἀρκῆσθε εἰς μίαν μηχανικὴν καλλιέργειαν σχέσεων. τὰ ἔθνη σήμερον δωρεὰν δὲν βοηθοῦνται.

Ἀλλὰ θὰ μὲ εἴπῃ ἴσως ὁ Κ. ὑπουργὸς, δὲν θέλομεν συμμαχίας, δὲν θέλομεν σχέσεις· θέλομεν οὐδετερότητα· θέλομεν μὲ ὅλους νὰ τηρήσωμεν τὴν αὐτὴν διαγωγὴν, ἡ θέσις μας ἐπιβάλλει τὴν αὐστηρὰν οὐδετερότητα. Δὲν θέλω νὰ σᾶς διαριλονεικήσω, κύριε ὑπουργέ, οὔτε τὸ δικαίωμα οὔτε τὴν ὀρθότητα τοῦ σχεδίου σας, ἐγκαίρως θὰ ὁμιλήσωμεν. Θέλετε οὐδετερότητα; ἔστω· ἀλλὰ νομίζετε ὅτι καὶ ἡ καλλιέργεια τῆς οὐδετερότητος εἶναι ἐργασία ὀλιγώτερον ἀκροσφαλής; Ἀπ' ἐναντίας διὰ νὰ δυνηθῆτε νὰ τηρήσητε μίαν τοιαύτην κατάστασιν πραγμάτων, καὶ νὰ τὴν ἐκφράσετε δεόντως, ἀπαιτοῦνται ὄργανα ἰδιαιτέρας ἱκανότητος, ἡ οὐδετερότης ὁμοιάζει τὴν συνταγματικὴν πολιτείαν, ἡ κίνησις τῆς ὁποίας ἀπαιτεῖ μεγάλην ἐπιδεξιότητα διὰ νὰ μὴ συγκρούωνται οἱ πολυάριθμοι αὐτῆς τροχοί· ἀπαιτοῦνται ἄνδρες παλύπειροι, λίαν συνετοὶ καὶ σοβαροί. Τί χρειάζεται, θὰ μᾶς εἴπῃ ὁ Κ. ὑπουργὸς, νὰ ἔχῃ ὁ ὑπάλληλος τοιαῦτα προσόντα, ἀρκεῖ νὰ ἐκτελῇ τὰς διαταγὰς τοῦ πρίσταμένου. Καλλίτερον, κύριοι, νὰ μὴ ὑπάρξωσι τοιοῦτοι ὑπάλληλοι οὔτε ἐντὸς οὔτε ἐκτός· οἱ τοιοῦτοι ὁμοιάζουν τοὺς δούλους, οἵ-

τινες οὔτε ἰδίαν γνώμην ἔχουσι νὰ ἀντιπροσωπεύωσι, οὔτε τὸ φρόνημα τῶν ἀνωτέρων των ἠμποροῦν νὰ ἐρμηνεύσουν. Οἱ ταπεινὰ φρονοῦντες καὶ διάγοντες δὲν ἠμποροῦν νὰ ἦναι ἄλλο εἰμὴ ὄργανα παθητικά. Ἐὰν ἐπιμένετε, κύριε ὑπουργέ, εἰς τὴν γνώμην σας, προτιμότερον νὰ παύσετε τὰς σχέσεις παρὰ νὰ τὰς καλλιεργῆτε κακῶς, καὶ νὰ ἐρμηνεύετε εἰς τοὺς ξένους ἄλλο παρ' ὅ,τι εἴμεθα παρ' ὅ,τι αἰσθανόμεθα.

Κύριε ὑπουργέ! Ἐὰν πιστεύετε ὅτι ὁμιλῶ μὲ εἰλικρίνειαν, καὶ ἂν θεωρῆτε ὅτι ὁμιλῶν αἰσθάνομαι, καὶ αἰσθανόμενος ἐκφράζω φρόνημα οὐχὶ ἀτομικὸν ἀλλὰ τοὐλάχιστον μιᾶς ὁμάδος, ἂν δὲν θέλετε νὰ ἐκφράζω ἓν πολὺ πλατύτερον, πολὺ μεγαλείτερον φρόνημα, σᾶς λέγω ὅτι εὑρίσκω τὴν κατάστασιν ταπεινὴν, δὲν θεωρῶ ὀρθὴν τὴν τάσιν τὴν ὁποίαν βλέπω ἀχώριστον καὶ ἀπὸ τοὺς λόγους σας καὶ ἀπὸ τὰς πράξεις σας· ἢ δὲν ἠξεύρετε, ἢ δὲν θέλετε δὲν ἐξετάζω, βλέπω μόνον μὲ λύπην μου, ὅτι καὶ μέσα καὶ ἔξω ἡ προτίμησις, ἡ ἐκλογὴ σας πίπτει συνήθως ἐπὶ τῶν μικροτέρων, ἐπὶ τῶν ταπεινοτέρων ἀναστημάτων· βλέπω ὅτι ἡ προτίλωσις σας εἶναι διὰ μίαν πολιτικὴν δειλίαν, διὰ μίαν ἐλευθερίαν ἐνεργείας περιορισμένην. Ἡ τάσις αὕτη, ἡ πορεία αὕτη δὲν συμβιβάζεται μὲ τὸν αἰῶνα εἰς τὸν ὁποῖον ζῶμεν· ἡ τάσις αὕτη μαραίνει τὴν εὐγενῆ αὐτὴν πλάσιν. Ὁ οὐρανὸς τῆς κλασικῆς ταύτης χώρας ἐζωογόνησε πάντοτε τὰ μεγάλα· καὶ αὐτὸς ὁ ἥλιός της δὲν ἐθέρμανε ποτὲ τὰς φαράγγας οὐδὲ τὸν τυθμένα τοῦ Κιάδα, ἀλλὰ ἐχρύσωνε τὰς ἐπιφανεῖς κορυφὰς τῶν ὀρέων τοῦ Ὑμηττοῦ, τοῦ Παρνασσοῦ καὶ τοῦ Πάρνηθος.

Ἡ πολιτικὴ λοιπὸν αὐτοῦ τοῦ τόπου πρέπει νὰ εἶναι γενναία, πρέπει νὰ εἶναι μεγάλη. Δὲν κατονομάζω πρόσωπα, λέγω ἐν γένει, ὅτι αὐτὴ ἡ πολιτικὴ εἶναι ἐκείνη, τὴν ὁποίαν καὶ ἄλλοτε κατεκρίναμεν, διότι δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὸν μέγαν προορισμὸν τοῦ ἔθνους ὅπερ διοικεῖτε. Ὁ σημερινὸς αἰὼν δὲν εἶναι διὰ τὴν μικρὰν, εἶναι διὰ τὴν μεγάλην δραστηριότητα, διὰ τὴν μεγάλην κίνησιν· καὶ ὅστις δὲν ὁρμᾶται ἀπὸ τοιαύτας ἀρχὰς, δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν ἀπαίτησιν νὰ διευθύνῃ.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ὡς ἑξῆς.

Ὁ προλαλήσας ἔντιμος γερουσιαστὴς κατὰ πρῶτον ἠτιάθη τὸν τρόπον καθ' ὃν εἶναι συντεταγμένη ἡ ἔκθεσις τοῦ προϋπολογισμοῦ, εἰπὼν ὅτι αὕτη εἶναι παναμοιότυπος τῶν λοιπῶν ἐκθέσεων, καὶ δὲν φέρει εἰμὴ ἀντιπαράθεσιν τῆς ζητουμένης δαπάνης πρὸς τὴν ψηφισθεῖσαν κατὰ τὸ ἀμέσως παρελθὸν ἔτος, ἣν καὶ ἀπαιτεῖ διὰ τὸ ἔτος εἰς ὃ ὁ προϋπολογισμὸς ἀνάγεται. Ἐντεῦθε

δύναμαι νὰ παρατηρήσω, ὅτι ἡ ἔκθεσις οὐδαμῶς ἀναφέρει περὶ χορηγήσεως ἤδη τῆς δεῖνα ἢ τῆς δεῖνα πιστώσεως ὡς χορηγηθείσης κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ἀλλὰ προνοεῖ περὶ τῶν δαπανῶν ἐκείνων, ὧν ἔχει ἀνάγκην ἡ ὑπηρεσία, καὶ πᾶσαν προσθαφαίρεσιν δικαιολογεῖ ἀποχρώντως· ἀλλ' ὁ Κ. Γερουσιαστὴς εἶπεν ὅτι ἡ ἔκθεσις ἐκτὸς τῆς δικαιολογίας αὐτῆς ἔπρεπε νὰ φέρῃ καὶ τὴν δικαιολογίαν τῆς βάσεως ὅλων τῶν κονδυλίων, ἔστω καὶ πρὸ πολλῶν χρόνων προϋπολογισμένων ἢ παραδεδεγμένων. Τὴν τοιαύτην ἀξίωσιν δὲν ἐννοῶ· ἄλλως τε παρατηρῶ ὅτι τοιαύτη ἀνάγκη δὲν ὑπάρχει, καθόσον ἀφ' ἑνὸς μὲν κονδύλιά τινα τοῦ προϋπολογισμοῦ, καὶ ταῦτά εἰσι τὰ πλεῖστα, ἀφορῶσι δαπάνας στηριζομένας ἐπὶ βάσεων ἀδιαφιλονεικήτων, ἤτοι ἐπὶ Νόμων ὀργανικῶν καὶ τῶν παρομοίων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἄλλα τοιαῦτά εἰσι παραδεδεγμένα πρὸ πολλοῦ, ὥστε κατέστησαν κανονικὰ καὶ ἀνεπίδεκτα πάσης ἀμφισβητήσεως. Ἀλλ' ὁ Κ. Γερουσιαστὴς προχωρήσας περαιτέρω προσέθηκεν, ὅτι αἱ ἐκθέσεις τῶν ὑπουργῶν ἔπρεπε νὰ παρουσιάζωνται τοιουτοτρόπως, ὥστε νὰ ἀποτελῶσι τὸ κάτοπτρον τοῦ συστήματος ἢ τῆς πολιτικῆς πορείας, ἣν ἡ Κυβέρνησις ἀκολουθεῖ· τὸ τοιοῦτον φρονῶ ὅτι δὲν εἶναι ἴδιον τοῦ προϋπολογισμοῦ, οὐδὲ κατάλληλος ὑπάρχει ἡ παροῦσα περίστασις ἀπολύτως· σχετικῶς ὅμως, καθόσον διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τὰ Νομοθετικὰ Σώματα χορηγοῦσι τὴν ἄμεσον ἐμπιστοσύνην των εἰς τὴν κυβέρνησιν, δύνανται νὰ προκαλέσωσι τὴν τοιαύτην συζήτησιν· διαφωνῶ μετὰ τοῦ προαγορεύσαντος ὡς πρὸς τὴν βάσιν μεθ' ἧς προεχώρησε εἰς τὰς σκέψεις του, καθόσον ἐνῶ ἔπρεπε νὰ ἀρχίσῃ ἐκ τῶν πραγμάτων ἤρχισεν ἐκ τῶν προσώπων, καὶ δι' αὐτῶν προέβη ἵνα μαντεύσῃ τὰ πράγματα ἢ τὰ ἀποτελέσματα. Παρακαλῶ πάντα νὰ μὴ προχωρῇ εἰς τὰς ἐξελέγξεις του διὰ μαντειῶν, διότι πιθανὸν νὰ ἀποπλανηθῇ εἰς τὰς σκέψεις του. Παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ δύναται νὰ ζητηθῇ λόγος κατὰ πόσον ἡ σχέσις ἐκείνη ἢ ἐκείνη εἶναι ἢ μὴ ὀρθή, οὐδέποτε δὲ περὶ τοῦ δεῖνος ἢ δεῖνος προσώπου, τὸ ὁποῖον μετεχειρίσθη ἢ μεταχειρίζεται πρὸς καλλιέργειαν αὐτῶν τῶν σχέσεων, καθόσον εἰς αὐτὸν ἀποκλειστικῶς ἀνήκει νὰ ἐκλέξῃ τὸ πρόσωπον, δι' οὗ φρονεῖ ὅτι καταλληλότερον δύναται νὰ καλλιεργήσῃ τὰς τοιαύτας σχέσεις· τοῦτέστι παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ δύναται νὰ ζητηθῇ λόγος περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων καὶ οὐχὶ περὶ τῶν προσώπων, ἅτινα κατ' αὐτὸν εἰσὶ τὰ εὐφυέστερα ὄργανα, ἐνῶ κατ' ἄλλον δύνανται νὰ εἶναι τὰ πλέον ἀκατάλληλα· μόνος ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος κρατεῖ ἀνὰ χεῖρας τὰς κλεῖς τῆς ὑ-

πηρεσίας δύναται νὰ ἐκτιμήσῃ πᾶν πρόσωπον, καὶ τὸ τοιοῦτον δὲν δύναται νὰ χαρακτηρίσῃ ἄλλη περίστασις εἰμὴ ἡ περὶ τὴν ὑπηρεσίαν διαγωγὴ καὶ ἐνέργεια. Ὁ Κ. Γερουσιαστὴς προβαίνων εἶπεν, ὅτι διὰ νὰ ἔχωμεν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν πρέπει νὰ ἔχωμεν καὶ συμμάχους, καὶ ὡς παράδειγμα τῆς ἰδέας ταύτης ἀνέφερε τὴν ἱστορίαν τῶν προγόνων μας. Ἀλλ' ἐγὼ προβαίνων οὐχὶ τόσον ὑψηλὰ καὶ ἐπὶ τῆς γραμματικῆς σημασίας τῆς λέξεως συμμαχίας στηριζόμενος λέγω, ὅτι τότε μόνον ἔχομεν ἀνάγκην συμμάχων ὅταν εὑρισκώμεθα εἰς περίστασιν πολέμου. Εἰς τὴν παροῦσαν ὅμως περίστασιν δὲν δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν τὰς διαφόρους δυνάμεις συμμάχους, ἀλλὰ φίλους, καὶ δύναμαι νὰ κοινοποιήσω μετ' εὐχαριστήσεως εἰς τὸ Σῶμα ὅτι ἔχομεν ἤδη ὅλας τὰς κυβερνήσεις εὐνοϊκάς, ὥστε δὲν ἀπαιτεῖται νὰ εἴπω συγχρόνως καὶ τὸν λόγον, δι' ὃν μετεχειριζόμεθα τὸ δεῖνα ἢ δεῖνα πρόσωπον πρὸς τὴν καλλιέργειαν τῶν τοιούτων σχέσεων.

Ἐπενέβη ὁ γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης.

Εἶχον πολὺ δίκαιον νὰ ὁμιλήσω ὅπως ὡμίλησα, εἶχον ὅμως ἄδικον διότι δὲν ἐλάλησα σαφέστερον. Ὅταν ἀνέφερον περὶ συμμάχων ἐγνώριζον καλλίτερον παντὸς ἄλλου τὴν σημασίαν τῆς λέξεως αὐτῆς, καθὼς καὶ ὅταν ὁ Κ. ὑπουργὸς ὡμίλησε περὶ φίλων, ὅλοι ἐπίστης ἠσθάνθημεν καὶ κατενοήσαμεν τὴν ἀληθῆ σημασίαν τῆς λέξεως. Αἱ Κ. ὑπουργέ, ὅλοι ἐνταῦθα φίλοι εἴμεθα, ὅμως τοῦτο δὲν ἐμποδίζει, ὥστε εἰς μίαν δοθεῖσαν ψηφοφορίαν νὰ λαμβάνῃ ἄλλος ἄλλην διεύθυνσιν. Φίλους τοιούτους, Κ. ὑπουργέ, δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν μάλιστα, συμμάχους ὅμως ὄχι, καὶ λάβετε τὸν κόπον νὰ μελετήσετε καλλίτερα τὴν σημασίαν τῶν λέξεων. Εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς, ὅτι παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ δύναται νὰ ζητηθῇ λόγος μόνον περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων οὐχὶ δὲ περὶ τῶν προσώπων. Ἀλλὰ ποῦ θέλομεν εὑρεθῆ, Κ. ὑπουργέ, ὅταν ἔλθωσι τὰ ἀποτελέσματα, ὅπως ἐγὼ δυστυχῶς τὰ μαντεύω, διὰ νὰ ζητήσωμεν καὶ λάβωμεν λόγον; Πῶς δύναμαι νὰ εἴπω θεωρῶν τὰ πρόσωπα, ἅτινα μεταχειρίζεται ἡ Κυβέρνησις, ὅτι βαδίζομεν καλῶς, καὶ ὅτι τὰ ἀποτελέσματα θὰ ἦναι εὐάρεστα; Πῶς θέλετε νὰ πεισθῶ ἐκ τῶν προτέρων ὅτι εἰς ναύκληρος δύναται νὰ διοικήσῃ ἐπιτυχῶς ἕνα στόλον; Καὶ ἐὰν ἔπρεπεν ὅλοι οἱ λαοὶ νὰ μένωσιν ἄφωνοι ἐνώπιον τῶν ἀρχόντων των μέχρις οὗ ἔλθωσι τὰ ἀποτελέσματα, ποῦ εἶναι τότε αὐτὴ ἡ ἀρετὴ, ἡ μεγάλη ἀρετὴ, διὰ τὴν ὁποίαν καὶ ἔθνη καὶ ἄνδρες καυχῶνται, καὶ ἡ ὁποία ὀνομάζεται πρόνοια; Αὐτὸς οὗτος ὁ ἔξοχος ἀνὴρ τοῦ Κράτους, τὸν ὁποῖον ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀγορεύσει ἀνέφερον,

αὐτὸς ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Σαρδηνίας λαλῶν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐνώπιον τοῦ κοινοβουλίου τῆς πατρίδος του, ἤγουν ἐνώπιον ὅλου τοῦ κόσμου, δὲν ὡμίλησε περὶ φίλων, ὡς ὑμεῖς, ἀλλὰ περὶ συμμάχων, καὶ τοιούτους αἱ Κυβερνήσεις διὰ τῆς καταλλήλου καὶ προσφόρου καλλιεργείας τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεων ἀποκτῶσιν ἐν καιρῷ ἠρεμίας, διὰ νὰ τοὺς ἔχωσιν εἰς καιροὺς ἀνωμαλίας. Εὔχομαι, Κ. ὑπουργέ, νὰ ἀποβῇ εὐτυχὲς τὸ σχέδιον κατὰ τὸ ὁποῖον βαδίζετε. Τὸ κατ' ἐμὲ ὅμως δὲν θέλω παύσει τοῦ νὰ ἀνησυχῶ καὶ νὰ ἐπικρίνω, ἐνόσω βλέπω ὅτι δι' ἀκαταλλήλων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον προσώπων καλλιεργοῦνται αἱ ἐξωτερικαὶ σχέσεις μας, ἐνόσω βλέπω ὅτι καὶ μέσα καὶ ἔξω ἐπροτιμήθησαν οἱ ταπεινοὶ καὶ μέτριοι, ἐν ὅσῳ τέλος πάντων πείθομαι ὅτι μένομεν ἄνευ ἐξωτερικῆς πολιτικῆς ἄνευ γενναίων συμμάχων.

Ἐπέφερεν ὁ γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης.

Ἓν μέρος τῆς ἀπαντήσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν μοὶ ἐφάνη λίαν περίεργον, καὶ ἔρχομαι νὰ τὸ ἀναπτύξω ἔτι περισσότερον, διὰ νὰ καταδείξω ἐκτενέστερον τὸ δίκαιον τῆς ὁμιλίας τοῦ προλαλήσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ. Εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς δὲν εἶναι τὸ ἀντικείμενον ἐφ' οὗ δύνανται νὰ ζητήσωσι τὰ Νομοθετικὰ Σώματα λόγον περὶ τῆς πολιτικῆς πορείας τῆς Κυβερνήσεως, ἐπειδὴ ὅμως δι' αὐτοῦ χορηγοῦσι πρὸς αὐτὴν τὴν ἐμπιστοσύνην των, δύνανται ἐξαιρετικῶς νὰ κάμωσι χρῆσιν αὐτοῦ τοῦ δικαιώματος. Ἀλλά, κύριοι, καθόσον ἐκ πολλῶν ἤκουσα, καὶ μάλιστα ἀνθρώπων ἐχόντων μεγίστην πεῖραν τῶν ἐξωτερικῶν πραγμάτων, εἰς τὴν πρὸς τὸν Β. λόγον ἀπάντησιν ἐγίνετο μεγίστη ἀνάπτυξις καὶ μέγιστος λόγος περὶ τῆς πολιτικῆς πορείας τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἰδίως ἐν Γαλλίᾳ· τοῦτο ἠκολουθήσαμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τοὺς πρώτους χρόνους τοῦ συνταγματικοῦ μας βίου· ἑπομένως δέ, ἐπειδὴ ἐν Ἀγγλίᾳ ἡ ἀπάντησις δὲν ἐγίνετο τότε εἰμὴ κατὰ παράφρασιν τοῦ Β. λόγου, λόγος δὲ περὶ τῆς πολιτικῆς πορείας τῆς Κυβερνήσεως ἠδύνατο νὰ γίνῃ εἰς πᾶσαν ἄλλην συνεδρίασιν, διὰ ταῦτα παρετηρήθη ὅτι καταλληλότερον ἦτο νὰ ἐναγκαλισθῶμεν αὐτὴν τὴν τακτικὴν, ἀλλὰ δυστυχῶς καὶ εἰς τὴν ἐξάσκησιν αὐτῆς παρενεβλήθησαν μύριαι δυσκολίαι ἐπὶ τῷ λόγῳ τῆς φειδωλίας τοῦ καιροῦ. Ἤδη δὲ κατὰ τὸν Κ. ὑπουργὸν οὐδὲ ὁ προϋπολογισμὸς ἔστι τὸ ἀντικείμενον, ἐφ' οὗ δύναται νὰ γενῇ τοιοῦτος λόγος· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τί παιντέον, πρέπει νὰ στερηθῶμεν τοῦ πλεονεκτήματος τούτου; Οὐχὶ βεβαίως, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐπὶ παντὸς ἀντικειμένου, καὶ ἰδίως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ, δι' οὗ

χορηγοῦμεν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὰ χρηματικὰ μέσα τῆς τε ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς διοικήσεως, δυνάμεθα ἅπαξ καὶ δὶς τοῦ ἐνιαυτοῦ νὰ κάμωμεν λόγον περὶ τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεών μας, καὶ ἐν γένει περὶ τῆς πολιτικῆς πορείας τῆς Κυβερνήσεως. Διὰ τοῦτο ἐκφράζω τὰς εὐχαριστίας μου, πρὸς μὲν τὸν προλαλήσαντα Κ. Γερουσιαστὴν διότι ἐπραγματοποίησε τὸ καθῆκον τοῦτο, πρὸς δὲ τὸν Κ. ὑπουργὸν διότι ὁπωσδήποτε μᾶς ἐξήγησε τὰς ἐξωτερικὰς σχέσεις μας ὡς φιλικάς, καὶ μᾶς ἐκοινοποίησε ὅτι ἔχομεν φίλους, ἂν καὶ δὲν ἔχομεν συμμάχους, ὅπερ εἰς ἡμᾶς ἦτο ἄγνωστον. Ἡ σημασία τῆς λέξεως συμμαχίας γραμματικῶς εἶναι γνωστή· ἡ πεῖρα ὅμως, ἡ ἱστορία τῶν ἐθνῶν καὶ αὐτὰ τὰ πράγματα ἐν τῷ πολιτικῷ κόσμῳ ἀκριβέστερον ὑπέδειξαν καὶ ὑποδεικνύουσι τὴν πολιτικὴν σημασίαν τῆς συμμαχίας, καὶ ὑπὸ ταύτην τὴν ἔποψιν, ὅπως τὰ λοιπὰ ἔθνη, οὕτω καὶ ἡ Ἑλλὰς ὡς ἔθνος μικρόν, διὰ νὰ ζήσῃ καὶ αὐξηθῇ ὀφείλει νὰ καλλιεργῇ διὰ τῶν καταλλήλων προσώπων τὰς ἀνηκούσας ἐξωτερικὰς σχέσεις καὶ πρὸ πάντων τὰς σχέσεις τῆς συμμαχίας, διότι κατὰ τὴν ἀψευδῆ ῥῆσιν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ἐκκλησίας μας τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οὐκ οἴδαμεν οὐδὲ τὴν ὥραν οὐδὲ τὴν στιγμήν . . . . .

Ἔρχομαι ἤδη εἰς τὸ ἕτερον ἐπιχείρημα τοῦ Κ. ὑπουργοῦ εἰπόντος, ὅτι οὐδέποτε ὀφείλει λόγον ἐπὶ τῶν προσώπων ἀλλὰ μόνον ἐπὶ τῶν ἀποτελεσμάτων· ἂς ἐξετάσωμεν καὶ ταῦτα εἰδικώτερον μέχρι ποῦ φθάνωσι. Ἐὰν ἐξωθεν παρουσιασθῶσι παράπονα, ὡς συνήθως παρουσιάζονται καθ' ὑπαλλήλων ἐξωτερικῶν, ὅτι οὗτοι παραβαίνουσι τὰ καθήκοντά των ἢ καταχρῶνται αὐτὰ πρὸς βλάβην τῶν συμφερόντων τῶν ὁμογενῶν, οὐδὲν κατ' αὐτῶν ἐνεργεῖται, ἀλλὰ τὰ πάντα διορθοῦνται διὰ μιᾶς ἀπαντήσεως, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀποδίδεται ὁ χαρακτὴρ καὶ ἡ σημασία ὅλης τῆς ἀληθείας· ἐπληροφορήθην ἀπὸ ἔμπορον φιλαλήθη, ἐλθόντα ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ὅτι μεγάλη ὑπάρχει ἡ παρὰ τῇ Ὑψ. Πύλῃ ὑπόκλισις καὶ ἡ ἀδιαφορία ὑπαλλήλων τινῶν ὡς πρὸς τὴν ὑπεράσπισιν τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν· ὥστε μὴ ζητεῖτε, Κ. ὑπουργέ, ἢ μὴ βασίζεσθε πλέον εἰς ἔγγραφα, ἅτινα δὲν φέρουσι ποσῶς τὰ πιστά, ὅτι πραγματεύονται περὶ τῆς ἀληθείας τῶν πραγμάτων, ἀλλ' ἐλθέτε εἰς ἐξετάσεις ἐπιτοπίους, καὶ φέρετε ὅσον οἷόν τε ταχύτερον τὴν διόρθωσιν, διότι αἱ ἐξωτερικαὶ παρεκτροπαὶ καὶ τὰ ἐξωτερικὰ λάθη ἔχουσι συνεπείας, καὶ ἀρίνουσιν ὄπισθεν δυσχερείας μεγάλας, καὶ εἶναι ἄδικον μετὰ τοσαύτας θυσίας θέσεων, μεταβολῶν καὶ τῶν παρομοίων νὰ μὴ χαίρωσι τὴν ἡσυχαν

ὑπαρχόντων οὐ μόνον οἱ πολῖται Ἕλληνες, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ὁμογενεῖς, οἱ ὁποῖοι κατέχουσι τὴν ἀνήκουσαν θέσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἑλλ. παλιγγενεσίας.

Ἐπανέλαβεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν.

Εὐγνωμονῶ μεγάλως πρὸς τὸν προλαλήσαντα ἔντιμον Γερουσιαστήν, καὶ χαίρω ἀπὸ καρδίας διὰ τὴν εὐγενῆ φωνήν, ἥτις ὑψώθη καὶ ἐντὸς τοῦ περιβόλου τούτου ὅπως καὶ ἐντὸς τοῦ ἑτέρου περιβόλου ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῶν ὁμογενῶν· ἀλλ' οὐχ ἧττον φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ γίνεται καὶ ὑποστήριξίς τις ἐπ' ἐκείνων τῶν ὑπαλλήλων, οἵτινες ἐκπληροῦσιν ἀκριβῶς τὰ καθήκοντά των. Εἶπεν ὁ Κ. Γερουσιαστὴς μὴ ἀρκεσθῆτε, Κ. ὑπουργέ, εἰς ἐγγράφους ἀπολογίας· καὶ βεβαίως δὲν πρέπει νὰ ἀρκεσθῇ τις εἰς τοιαῦτα ἔγγραφα ἐν παντὶ καιρῷ, εἰμὴ μόνον καθ' ἣν περίπτωσιν ὑπάρχουσιν ἐπισυνημμένα ἐν αὐτοῖς πρωτότυπα τοιαῦτα, οἷα ἀποδεικνύουσιν ἀκριβῶς καὶ ἀναμφισβητήτως τὸ ἐναντίον τῆς ἀποδιδομένης εἰς τὸν ἀπολογούμενον κατηγορίας· ὅταν δὲ τοιαῦτα ἔγγραφα δὲν ὑπάρχωσι, τότε ἀναμφιβόλως ὁ ὑπουργὸς πρέπει νὰ προστρέξῃ καὶ εἰς ἄλλας ἐπιτοπίους ἐξετάσεις, καὶ τοιουτοτρόπως ἐνήργησα ἐπὶ τῆς κατὰ τοῦ ἐν Χίῳ Προξένου κατηγορίας, περὶ ἧς πραγματεύεται ἀναφορά τις διευθυνθεῖσα παρὰ τῆς Γερουσίας πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον, καὶ ἐπὶ παρομοίων ἄλλων κατηγοριῶν κατὰ ἐξωτερικῶν ὑπαλλήλων.

Ἐνταῦθα κλεισθείσης τῆς γενικῆς ταύτης συζητήσεως, ἀνεγνώσθησαν ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως κατὰ τάξιν καὶ κατὰ σειρὰν τὰ διάφορα ἄρθρα τοῦ Κεφ 1, 2, 4 καὶ 6, τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, παραλειφθέντων τῶν Κεφ. 3 καὶ 5 ὡς κενῶν, μετά τινας δὲ ἐρωτήσεις καὶ διασαφήσεις περὶ τινων κονδυλίων καὶ ποσοτήτων ὡς ὑπερμέτρων, ἐγένοντο παραδεκτὰ ἅπαντα, ὅπως ἔχουσι καὶ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθησαν, ὡς καὶ τὸ σύνολον τῶν κεφαλαίων αὐτῶν συνιστάμενον τοῦ μὲν πρώτου εἰς δραχ. **81,770**, τοῦ δευτέρου εἰς δραχ. **357,960**, τοῦ τετάρτου εἰς δραχ. **19,000**, καὶ τοῦ 6 εἰς δραχ. **212,620**, ἤτοι τὸ ὅλον εἰς δραχ. **681,350**.

Κατόπιν ἐτέθη ὑπὸ συζήτησιν ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης· ἀναγνωσθέντα δὲ τὰ Κεφ Α'. «προσωπικόν», ἐκ δραχ. **771,240**. Β'. «Ὑλικὸν», ἐκ δραχ. **103,900**. Γ'. «Ὑποδίκων φυλακαί», ἐκ δραχμῶν **118,135**. Δ'. «Ἔξοδα ποινικῆς δικαιοσύνης», ἐκ δραχ. **403,880**, καὶ Ε'. «Διάφορα ἔξοδα», ἐκ δρχ. **19,983**, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας μετὰ τῶν διαφόρων αὐτῶν ἄρθρων.

Ἑπομένως ἐτέθη ὑπὸ συζήτησιν ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ Κεφ. Α'. «Κεντρικὴ Διοίκησις», ὁ γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ ἄρθρου **4**, «εἰς ἀποστολὴν ὑπαλλήλων τοῦ ὑπουργείου», εἶπε.

Πολλάκις ἐγένετο λόγος, κύριοι, εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ὑπουργείου τούτου περὶ ποσοῦ προσδιωρισμένου δι' ἀντιμισθίαν ὑπαλλήλων, ἀποστελλομένων εἰς τὰς ἐπαρχίας πρὸς ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας τινος· ἀλλὰ σήμερον εὑρίσκω εἰς τὴν ἔκθεσιν ἐξήγησιν ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, ἥτις ἐφείλκυσεν ἰδίως τὴν προσοχήν μου.

Ἡ ἔκθεσις λέγει, ἡ ἀποστολὴ ὑπαλλήλων εἰς τὰς ἐπαρχίας γίνεται ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐξελέγξωσι καὶ βεβαιωθῶσιν ἂν οἱ νόμοι, τὰ Βασιλ. Διατάγματα, ἢ αἱ ὑπουργικαὶ διαταγαὶ ἐκτελῶνται καλῶς καὶ ἐγκαίρως, καθὼς καὶ ἐὰν ἡ διαγωγὴ τῶν διοικητικῶν ὑπαλλήλων εἶναι κατάλληλος. Δὲν παρετήρησα, κύριοι, ἂν καὶ ἄλλοτε τοιαύτη ἦτον ἡ ἀποστολὴ τῶν ὑπαλλήλων εἰς τὰς ἐπαρχίας· ὅπως ὅμως ἑρμηνεύεται σήμερον ἐνταῦθα, ἡ ἀποστολὴ αὕτη εἶναι καὶ ἀναξιοπρεπὴς καὶ ὅλως ἀλυσιτελής.

Ὁ ἀποστελλόμενος διὰ τοιοῦτον ὑψηλὸν σκοπὸν ὑπάλληλος δὲν δύναται νὰ ἦναι οὔτε τμηματάρχης οὔτε ὑπουργικὸς γραμματεύς· καὶ νομίζετε, κύριοι, ἀξιοπρεπὲς ν' ἀποστέλλεται τοιαύτης τάξεως ὑπάλληλος διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὴν διαγωγὴν ἑνὸς Ἐπάρχου καὶ πρὸ πάντων ἑνὸς Νομάρχου; Ἐκπίπτει, κύριοι, ἡ ἀξία τῆς διοικητικῆς ἐκείνης ἀρχῆς εἰς τὰ δύματα τοῦ κοινοῦ, ὅταν ὑπάλληλος νέος τὴν ἡλικίαν καὶ μικρότερος κατὰ τὸν βαθμὸν μεταβαίνῃ διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὴν διαγωγὴν ὑπαλλήλων τῆς ἀνωτάτης διοικητικῆς ἱεραρχείας, τοὺς ὁποίους ὁ διοικούμενος λαὸς ἐσυνείθισε νὰ σέβεται ἐξιδιασμένως, καὶ νὰ θεωρῇ ὡς ἄλλον ἀντιπρόσωπον τοῦ βασιλέως· ἢ μήπως νομίζετε ὅτι τοὐλάχιστον ὁ μέ τινα γράμματα καὶ μέ τινα θεωρίαν ὑπάλληλος ἠξεύρει ἐξερχόμενος τοῦ γραφείου του νὰ ἐξελέγξῃ καὶ νὰ ἐννοήσῃ τίνι τρόπῳ οἱ νόμοι ἐφαρμόζονται; Πρότινος, κύριοι, ὑπῆρξα μάρτυς αὐτόπτης περιστάσεως ὁμοίας, καὶ δύναμαι νὰ σᾶς βεβαιώσω, ὅτι ὁ ὑπάλληλος ἄφησεν ὀπισθέν του τὰς χειροτέρας εἰς τὸν λαόν του ἐντυπώσεις.

Μόνη ἡ θεωρία δὲν ἀρκεῖ, κύριοι, ὅταν πρόκηται περὶ ἐκτελέσεως τοιούτων ὑψηλῶν καθηκόντων, ἀπαιτεῖται ἐκτὸς τῆς θεωρίας καὶ πρὸ πάντων ἡ πεῖρα συνωδευμένη μετὰ τῆς κοινῆς ὑπολήψεως. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον οἱ πρῶτοι νομοθέται τοῦ διοικητικοῦ μας διορ-

νισμοῦ, οἵτινες ὁμολογουμένως ἦσαν διακεκριμένοι ἄνδρες, εἰσέστειλαν εἰς τοιαύτας ὑπηρεσίας νὰ στέλλωνται Β. Ἐπίτροποι, ἐκλεγόμενοι συνήθως μεταξὺ τῶν ἀνωτέρων πολιτικῶν μας τῶν ἐχόντων καὶ πεῖραν καὶ βαρύτητα. Καὶ ἐννοῶ μὲν ὅτι διὰ μικροῦ λόγου ἀντικείμενα δύνανται καὶ ὑπουργικοὶ ὑπάλληλοι νὰ ἀποστέλλωνται, διὰ τὰ μεγάλα ὅμως οὐδόλως παραδέχομαι τὴν ὁποίαν ἡ ὑπουργικὴ ἔκθεσις ὑπαινίττεται ἐφαρμογήν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀπαραιτήτως τὰ ἀποστελλόμενα πρόσωπα πρέπει νὰ εἶναι ἀνωτέρας περιωπῆς καὶ διαπρέψαντα εἰς δημοσίας λειτουργίας, ἄλλως προτιμώτερον εἶναι νὰ μὴ λαμβάνεται κανὲν τοιοῦτο μέτρον, καθ' ὅσον τοὐλάχιστον ἀφορᾷ τοὺς Νομάρχας, διότι ἀντ' ὠφελείας θέλει φέρει οὐσιώδη βλάβην. Ὅταν δὲ πρόκηται νὰ ἐξελεγχθῇ Ἔπαρχος, τὸ ἔργον τοῦτο δύναται ἐπιτυχῶς νὰ ἀνατεθῇ εἰς τὸν Νομάρχην. Καθ' ὅλας τὰς περιπτώσεις δὲν πρέπει νὰ λησμονήσητε, ὅτι οἱ ἐκ τῆς καθέδρας ἀποστελλόμενοι ὑποδεέστεροι ὑπάλληλοι συνήθως εἶναι πλήρεις οἰήσεως καὶ δοκησισοφίας, ἥτις περιπλέκει πολλάκις τὰ πράγματα καὶ σκανδαλίζει ἀντὶ νὰ ἐξομαλύνῃ καὶ βελτιώσῃ.

Ἐπὶ τούτοις ὁ κύριος ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι πολλὰ μικρὰ χρῆσις τοῦ ἐξόδου τούτου ἐγένετο, καθόσον τὸ προσωπικὸν τοῦ ὑπουργείου εἶναι τοσοῦτον περιωρισμένον καὶ ἀνεπαρκές, ὥστε οὐδὲ εἰς ἄδειαν ὀλιγοήμερον ἐπιτρέπεται ν' ἀπέλθῃ ὑπουργικὸς ὑπάλληλος, ἂν δὲ παρατηρεῖτε ὅτι τὸ ποσὸν τοῦτο αὐξάνει, εἰς τὸν παρόντα προϋπολογισ. κατὰ δρ. 3,000 τοῦτο σημαίνει ὅτι πρόκειται ἤδη νὰ γίνῃ χρῆσις τοῦ μέτρου τούτου, πλὴν σᾶς προλέγω, ὅτι ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ὑπουργείου, ὡς εἶναι σήμερον, ἡ ὑπηρεσία δὲν ἐπιτρέπει οὐδὲ τὸν ἐλάχιστον ὑπάλληλον νὰ ἐκλείψῃ τῆς θέσεώς του, τοσοῦτον, ὡς προεῖπον, εἶναι περιωρισμένον· πρόκειται λοιπὸν νὰ σταλῶσιν πρόσωπα ἐκλογῆς, εἴτε ἐκ τῶν γερουσιαστῶν, ἢ τῶν ἄλλως πως διαπρεψάντων διοικητικῶν ὑπαλλήλων, ἂν ἦναι δυνατόν, ὅπως ἐκπληρωθῇ ἡ ἀπόλυτος αὕτη ἀνάγκη τῆς ὑπηρεσίας, καθὼς ἄλλοτε ἐστάλη ὁ γενικὸς τοῦ ὑπουργείου Γραμματεύς· εἰσέτι ὅμως οὐδὲν ἀπεφασίσθη καὶ ὑπάρχει ἰδέα ὅτι τὸ ποσὸν τοῦτο θὰ μείνῃ διὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀνέπαφον ὡς εἶναι εἰς τὸν προϋπολογισμόν.

Μετὰ τὰ λεχθέντα, τὸ Κεφ. Α'. ἐκ δραχ. 83,740, ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας, ὡς ἔχει, μετὰ τῶν διαφόρων αὐτοῦ ἄρθρων.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ Κεφ. Β'. «Διοίκησις Ἐπαρχιῶν», ὁ γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 4. «Προ-

σθήκη διὰ τοὺς διοικοῦντας πλείονας ἐπαρχίας Ἐπάρχους», εἶπε.

Παράδοξα εἶναι τῳόντι, κύριοι, τὰ συμβαίνοντα ἐν Ἑλλάδι, καὶ δὲν βλέπω τίνι τρόπῳ δύναται νὰ κανονισθῇ καὶ ἐκλείψῃ ἡ διέπουσα τὰ πράγματά μας ἀνωμαλία· λαμβάνω δὲ ἀφορμὴν ἐκ τῆς εὐκολίας δι' ἧς πότε τὸ ἓν καὶ πότε τὸ ἄλλο ὑπουργεῖον καταργεῖ ἢ δημιουργεῖ ἐπαρχίας· ἡ διαγωγὴ αὕτη, ἂς τὸ ὁμολογήσωμεν, χαρακτηρίζει Κυβέρνησιν, ἥτις δὲν ἠξεύρει νὰ κάμνῃ χρῆσιν τῶν προνομίων της. Τὸ κατ' ἐμὲ νομίζω, ὅτι ἤθελεν εἶσθαι καλὸν ἡ κατάργησις ἢ ἡ ἀποκατάστασις τῶν ἐπαρχείων νὰ γίνεται διὰ νόμου, ἀφοῦ ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία δὲν ἔκαμε μέχρι τοῦδε εἰμὴ νὰ θορυβήσῃ τὸν λαὸν καὶ νὰ ἐκφοβίσῃ τὰ συμφέροντά του, μὴ θέλουσα ἢ μὴ δυνηθεῖσα νὰ κάμῃ εἰς τὴν περὶ τούτου ἐνέργειάν της ἀπόφασιν, τὴν ὁποίαν νὰ σεβασθῇ καὶ αὐτὴ ἡ ἰδία διά πολὺν χρόνον.

Ἐγώ, κύριοι, εἶμαι, ὡς καὶ ἄλλοτε ἐξεφράσθην, ὑπὲρ τῆς συγκεντρώσεως τῆς διοικητικῆς ἐξουσίας, θέλω ὥστε νὰ χειραφετηθῶσι τέλος πάντων οἱ δῆμοι, ἂν ὄχι ἐν γένει, τοὐλάχιστον ὅπου αἱ περιστάσεις καὶ ἡ γεωγραφικὴ θέσις τὸ ὑπαγορεύει· οὐχ ἧττον ὅμως φρονῶ, ὅτι εἰσέτι εἰς τινας ἐπαρχίας ἡ παρουσία ἑνὸς ἐπάρχου ἐπιβλέποντος καὶ χειραγωγοῦντος τρεῖς ἢ τέσσαρας δήμους εἶναι ἀναγαία, ἐπάρχου ὅμως μὲ ἱκανότητα καὶ μὲ ἠθικὴν, ἐπάρχου καλῶς ἀντιμισθουμένου. Ἀλλ' ὅταν ὁ ἔπαρχος πρέπει νὰ ἔχῃ τοιαῦτα πλεονεκτήματα, δὲν ἔχετε χρείαν νὰ μαντεύσετε ποίας ἱκανότητος καὶ ἠθικῆς ἐννοῶ τὸν νομάρχην· ἀλλὰ μήπως ἀφ' οὗ ἐφθάσαμεν ἕως ἐδῶ δὲν ἔχω δίκαιον, κύριοι, νὰ ἐπαναλάβω μετὰ συντριβῆς ὅ,τι πρὸ ὀλίγου ἐξέθηκα, ὅτι δηλονότι οὔτε ἐξωτερικὴ οὔτε ἐσωτερικὴ καλὴ ἐκλογὴ προσώπων γίνεται;

Κατόπιν ὁ γερουσιαστὴς κύριος Χατζίσκος προσέθηκεν.

Ἓν μόνον παράπονον ἔχω νὰ κάμω πρὸς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν, διότι δὲν βλέπω νὰ πραγματοποιῇ τὰς ὁποίας ἔδωκεν ὑποσχέσεις. Ὅτε, Κ. ὑπουργέ, παρουσιάσθη εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ἡμῶν τὸ νομοσχέδιον περὶ μεταθέσεως τῆς Σκύρου, ἐπήνεσα τότε τὴν πρᾶξιν, πλὴν καὶ ἐσύστησα συναμα τὴν σύστασιν ἐπαρχείου εἰς Ὑπάτην, τῆς πόλεως ἐκείνης, ἥτις, ὡς εἶπα ἄλλοτε, ἔχει τόσα πλεονεκτήματα ἐπωφελῆ πρὸς τοῦτο, καὶ μετ' ἐμοῦ τότε ἐσύστησε καὶ συνηγωνίθη ἅπασα ἡ γερουσία· ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς ὑπεσχέθη ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θέλει φροντίσει. Ἀλλ' ἐνῷ ἐξ ἑνὸς βλέπω τὸν προϋπολογισμὸν μαρτυροῦντα τὰς ἐκφρασθείσας ἰδέας τοῦ Κ. ὑπουργοῦ περὶ βελτιώσεως τῆς ὑπηρεσίας τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ κράτους, ἐξ' ἄλλου παραπονοῦ-

μαι διότι δὲν ἔσπευσε νὰ διορθώσῃ καὶ τὸ ἐπισφαλὲς τοῦ μερισμοῦ τῆς ἐπαρχίας Λαμίας. Τὰ ἐπαρχεῖα εἶναι νενομοποιημένα, κύριοι, χάριν οἰκονομίας ὅμως ὁ Κ. ὑπουργὸς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ παύῃ ἐνίοτε τινὰ, καὶ πάλιν πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας νὰ μορφώνῃ ἀλλαχοῦ ἄλλα. Περιοριζόμαι λοιπὸν μετὰ τὸ παράπονόν μου νὰ ὑπενθυμίσω εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν τὴν ἐνώπιον τοῦ σώματος ὑπόσχεσίν του, εὐχόμενος τὴν εἰς τὴν ἑπομένην σύνοδον πραγματοποίησιν αὐτῆς.

Μετὰ τὰ λεχθέντα τὸ Κεφαλ. Β΄. ἐκ δραχ. **387,780**, ἐγένετο δεκτὸν, ὡς εἶχε, μετὰ τῶν διαφόρων αὐτοῦ ἄρθρων, διὰ χειροτονίας.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ Κεφ. Γ΄. «Δημόσιος ἀσφάλεια», ὁ γερουσιαστὴς Κ. Ῥήγας παλαμίδης λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ ἄρθρου **6** εἶπεν.

Πρὸ τριῶν περίπου χρόνων ἠκούομεν ὅτι κατασκευάζονται ἐργοστάσια φυλακῶν προσοδοφόρα, καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐψηφίσαμεν μάλιστα καὶ πιστώσεις, ἀλλ' ἐρωτῶμεν τὸν Κ. ὑπουργὸν τί γίνεται τὸ ἔργον τοῦτο; Διότι χωρὶς ν' ἀνταναχλᾷ ἡ παρατήρησίς μου αὕτη εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ νῦν Κ. ὑπουργοῦ, λέγω, ὅτι κατὰ τὸν νόμον ἔπρεπε οὐ μόνον νὰ γνωρίζωμεν τί μέχρι τοῦδε ἐγένετο, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ ἐνώπιον ἡμῶν καὶ εἰδικὸς προϋπολογισμὸς τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἔργου καὶ τὸ σχέδιον αὐτοῦ, καθὼς ἄλλοτε ἐγένετο εἰς τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ἐν Πόρῳ Β. Ναυστάθμου· ἄλλως, κύριε ὑπουργὲ, ἐνῷ πολλὰ ἀκούομεν, εἰς τοιαύτην εὑρισκόμεθα ἄγνοιαν, ὥστε ἤθελον, τὸ κατ' ἐμὲ, συγχυσθῆ εἰς τὴν πρώτην ἐρώτησιν, τὴν ὁποίαν ἤθελε μοὶ ἀπευθύνει τις ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

Εἰς ταῦτα ὁ κύριος ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἀπήντησεν.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμος λέγει, ὅτι τὰ δαπανηθησόμενα ποσὰ τὰ ὑπερβαίνοντα τὰς **3,000** δρ. πρέπει νὰ συνοδεύῃ προϋπολογισμὸς καὶ σχέδιον, ἀλλ' ἐπειδὴ, κύριοι, διὰ τοιούτου εἴδους ἔργα εἴμεθα εἰσέτι ἀρχάριοι, καὶ ἀγνοοῦμεν κατὰ πόσον καὶ πῶς ἤθελε καταρτισθῆ τὸ προκείμενον, διὰ τοῦτο ἐπέτρεψα τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ ἔργου, ἐπιφυλαττόμενος εἰς τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ **1856** νὰ παρουσιάσω ἔκθεσιν λεπτομερῆ, δι' ἧς θέλετε φωτισθῆ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὅπως θέλω φροντίσει νὰ σᾶς παρουσιάσω προϋπολογισμὸν διὰ τὸ ὅλον τῆς δαπάνης. Τὸ δὲ ἔργον εὑρίσκεται ἤδη εἰς τοιαύτην κατάστασιν· ἅπαν ἐκαθορίσθη τὸ φρούριον κατόπιν κατεσκευάσθη

οἰκία διὰ τὸν ἐπιστάτην, ἀκολούθως μικρά τις ἀποθήκη καὶ μεταταῦτα θέλει προχωρήσει τὸ ἔργον εἰς τὴν ἀνίδρυσίν του.

Μετὰ τὰ λεχθέντα τὸ Κεφ. Γ΄. ἐκ δραχ. **477,307**, ἐγένετο δεκτὸν, ὡς εἶχε, μετὰ τῶν διαφόρων αὐτοῦ ἄρθρων διὰ χειροτονίας.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ Κεφαλ. Δ΄. «Δημόσιος Ὑγεία», ὁ γερουσιαστὴς Κύρ. Ῥήγας Παλαμίδης λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ ἄρθρου **1**, εἶπε.

Παρατηρεῖτε, κύριε ὑπουργὲ, ὅτι εἰς πολλὰς ἐπαρχίας ἐναντίον τοῦ νόμου ἀφῃρέθησαν πολλοὶ ἰατροὶ, τῶν ὁποίων ἡ παρουσία ἦτον ἀναγκαιοτάτη, τοῦτο τὸ ἐσύστησεν ἐσχάτως καὶ ἡ Βουλὴ, διότι ὁ λαὸς εὑρισκόμενος εἰς τὸν ἠθικήν του ἀνατροφὴν, ἥτις φέρει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀναγκαίων τοῦ βίου του πραγμάτων, καὶ τὰ δημοτικά του μὴ ὄντα φωτισμένα ὡς πρέπει, ἡ παρουσία τοῦ ἰατροῦ, καὶ αἱ καλαὶ προτροπαὶ θέλουσι διευκολύνει τὸν λαὸν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο· ἑπομένως καὶ ἡ Κυβέρνησις ἕνεκα τῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας της ἔχει πολὺ συμφέρον νὰ ὑπάρχῃ εἰς ἰατρὸς, τὸν ὁποῖον ἀντὶ νὰ πληρώνῃ ὁλοκλήρως ὡς πρότερον, θέλει συντρέχει διὰ τῶν **100** δραχμῶν· δὲν ἀμφιβάλω λοιπὸν ὅτι ἡ Κυβέρνησις θέλει ἐξακολουθήσει τὸν διορισμὸν ἰατρῶν καθ' ὅλας τὰς ἐπαρχίας κατὰ τὴν πρὸ πολλοῦ ἀπόφασίν της, εἰς ὃν προστίθεται καὶ ἡ τῶν κατοίκων συνδρομή.

Ὁ δὲ κύριος ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἀπήντησεν, ὅτι καὶ μόνος ὁ ὑπ' ὄψιν τοῦ σώματος προϋπολογισμὸς εἶναι ἀκούσας ἀπαντήσεις εἰς τὰς παρατηρήσεις τοῦ προλαλήσαντος κυρίου γερουσιαστοῦ· οὐχ ἧττον ὅμως ἀπαντᾷ, διότι ναὶ μὲν διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ προστίθενται ἀκόμη **11** θέσεις ἰατρῶν, ἀλλ' ἡ ἐκτέλεσις αὐτοῦ ἀνήκει εἰς τὴν ὑπουργικὴν διάθεσιν, ἥτις, δύναμαι νὰ σᾶς διαβεβαιώσω, δὲν εἶναι διόλου κακή, ἀλλ' ὅσῳ καὶ ἂν ἐπροσπάθησα ζητῶν ἰατροὺς μὲ ἱκανότητα καὶ δίπλωμα, δὲν κατώρθωσα μέχρι τοῦδε νὰ εὕρω οὔτε ἕνα· καὶ ὑπάρχουσι μὲν πολλοὶ ἀλλὰ προτιμῶσι τὰς ἐπαρχίας ἐκείνας, αἵτινες προσφέρουν πλειότερα κέρδη, καὶ μολαταῦτα δὲν θέλω παύσει ἀπὸ τοῦ νὰ φροντίζω.

Ἐπὶ τούτοις λαβὼν τὸν λόγον καὶ ὁ γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης εἶπεν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 5, «Ὑγειονομεία».

Ἐὰν, κύριοι, ἦναι ἔξοδον, τὸ ὁποῖον θεωρῶ σπατάλην τοῦ δημοσίου πλούτου γινομένην μὲ τὸν σκανδαλωδέστερον μάλιστα τρόπον, τοῦτο εἶναι τὸ διὰ τὰ ὑγειονομεία. Ἐνῷ πολλάκις

ελαλήσαμεν καὶ ἀπεδείχθη, ὅτι τὰ ὑγειονομεῖα κατέστησαν σήμερον λίαν περιττὰ, ἕνεκα τῆς ἐπικρατούσης ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς ὑγείας. Παρῆλθεν ἡ τρομερὰ τῷ ὄντι ἐκείνη ἐποχὴ, καθ' ἣν ἔτυχα νὰ διοικῶ τὴν Σύρον καὶ εἶδα ὅτι τὸ λοιμοκαθαρτήριον αὐτῆς ἐπλημμύρησεν ἀπὸ τὸ μόλυσμα τῆς πανώλης· ἀλλ' ἤδη εἰξεύρομεν ὅλοι ἐπίσης, ὅτι καὶ τὸ γειτνιάζον αὐτὸ κράτος, τὸ ὁποῖον ἄλλοτε εἴτε ἐκ δεισιδαιμονίας εἴτε ἐξ ἀμαθείας δὲν ἤθελεν ἢ δὲν ἤξευρε νὰ λάβῃ κανὲν προφυλακτικὸν μέτρον, σήμερον, λέγω, ἐρρόντισε καὶ ἀνήγειρεν ὕπως δήποτε φραγμὸν κατὰ τοῦ μιάσματος. Καμμία λοιπὸν ἀνάγκη, κύριοι, δὲν μᾶς βιάζει νὰ διατηρῶμεν εἰσέτι τὰς ὑγειονομικὰς θέσεις, ἐκτὸς τριῶν ἢ τεσσάρων τῶν κεντρικωτέρων μερῶν, αἵτινες εἶναι δίκαιον ἴσως νὰ ὑπάρχωσι πρὸς ἔλεγχον τῶν οἰκονομικῶν ἀρχῶν, ἀλλὰ καὶ αὗται ἄνευ τῆς συνοδίας πολλῶν ὑποδεεστέρων ὑπαλλήλων.

Πολλάκις, κύριοι, περὶ τῆς καταργήσεως τῶν θέσεων αὐτῶν ἐγένετο λόγος μεταξὺ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, καὶ οἱ τρεῖς ὑπουργοὶ ὁ τῶν Οἰκονομικῶν, τῶν Ναυτικῶν καὶ τῶν Ἐσωτερικῶν εὑρέθησαν σύμφωνοι ἀφ' ἑσπέρας, ἀλλὰ τὴν ἐπαύριον ὁ τελευταῖος ἀπεσκίρτα· καὶ σᾶς ὁμολογῶ, κύριοι, ὅτι μὲ διαφεύγει μέχρι τοῦδε τὸ μυστήριον τῆς γοητείας, ἥτις δὲν ἀφίνει τὸν ἁρμόδιον ὑπουργὸν ν' ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὸ βάρος τῆς ὑπηρεσίας ταύτης. Ὁ Κ. Προβελέγγιος ὅμως, ὡς ἄνθρωπος μὴ ἔχων πολλοὺς δεσμοὺς μὲ τὸν κόσμον τοῦτον, δύναται, πιστεύω, νὰ συντρίψῃ τὰ δεσμὰ ταῦτα, καταργῶν θέσεις αἵτινες μόνον ἐπιβαρύνουσι τὸ δημόσιον ταμεῖον. Δὲν ἐπιθυμῶ ὅμως ὥστε νὰ ῥιφθῶσιν εἰς τὰς ὁδοὺς τοσοῦτοι ὑπάλληλοι, οἵτινες πρὸ χρόνων προσκεκολλημμένοι εἰς αὐτὴν τὴν ὑπηρεσίαν, καὶ ἐκδουλεύσεις προσήνεγκαν, καὶ εἰς αὐτὴν καὶ μόνην ἐσυνείθισαν νὰ ἔχωσι τὸν πόρον τῆς ὑπάξεώς των, διότι τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι ἄδικον μέγα· ἀπεναντίας συνιστῶ τὴν τύχην αὐτῶν εἰς τὴν μέριμναν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, καὶ νομίζω ὅτι δὲν πρέπει νὰ παύωνται πρὶν ἡ εὑρεθῇ ὁ τρόπος τῆς ἀποκαταστάσεως ἑκάστου εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν, ἐὰν ἔχωσι τὴν ἱκανότητα, ἢ πρὶν ἡ χορηγηθῇ χρηματικὴ χορηγία ἀνάλογος.

Πόσα καλὰ, κύριοι, δὲν δυνάμεθα νὰ προσφέρωμεν διὰ τῆς οἰκονομίας τῆς δαπάνης αὐτῆς, ἥτις ἐπὶ ματαίῳ σπαταλᾶται, καὶ εὔχομαι χάριν τοῦ ὀρθοῦ λόγου τουλάχιστον νὰ παύσῃ.

Κατόπιν ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Ῥήγας Παλαμίδης ὑπέλαβε.

Ποσῶς δὲν μέμφομαι τὸν προαγορεύσαντα συναδέλφων ἡμῶν

Κ. Χρηστίδην διὰ τὴν παῤῥησίαν μεθ' ἧς ἐζήτησε τὴν κατάργησιν τοῦ κλάδου τούτου τοῦ ὑγειονομικοῦ καὶ τῆς γοητείας, ἣν ἀποδίδει εἰς αὐτὸν, δι' ἧς δεσμεύεται ἡ περὶ καταργήσεως θέλησις παντὸς ὑπουργοῦ, διότι ἡ γοητεία αὕτη ἐπικρατεῖ οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν. Ἅπαντες οἱ μέχρι τοῦδε ὑπουργοὶ συνεφώνησαν ἂν ὄχι εἰς τὴν κατάργησιν ἀλλὰ τοὐλάχιστον εἰς τὴν συγχώνευσιν τοῦ κλάδου τούτου, ἀλλὰ δὲν ἔφθασαν εἰς τὸ ἀποτέλεσμα, διότι ὅλοι οἱ κατὰ καιροὺς ὑπουργοὶ ἠθέλησαν ν' ἀποξενώσωσιν ἐντελῶς τῆς ἐξουσίας ταύτης τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν.

Πλὴν ἂς μάθῃ τέλος πάντων ὁ προλαλήσας, ὅτι τὸ ποθούμενον αὐτὸ ἀποτέλεσμα φθάνει ὅσον οὔπω· οἱ κύριοι ὑπουργοὶ τῶν Ναυτικῶν καὶ Οἰκονομικῶν συνενοήθησαν μετὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, καθὼς μανθάνω, καὶ ἐντὸς ὀλίγου γίνεται ἡ ἀπαιτουμένη συγχώνευσις, οὐχὶ δὲ κατάργησις διότι δὲν δύναται νὰ προβλέψῃ τὰς μετὰ ταῦτα ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας.

Εἰς ταῦτα ὁ κύριος ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς προσέθηκεν, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ἐσύστησεν ἐπιτροπὴν, καὶ διὰ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἐζήτησε νὰ ἀναθέσῃ τὰ ὑγειονομικὰ καθήκοντα εἰς ἕνα τῶν λοιπῶν ὑπουργείων, καὶ ἐκ τούτου πηγάζει, κύριοι, οἰκονομία 103,000 δρ. ἐπὶ τοῦ παρόντος· λέγω δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος, διότι διὰ μιᾶς θέλει εἶσθαι δυσκατόρθωτος ἡ ἐν γένει κατάργησις, εἶναι ἀναγκαία εἰσέτι ἡ διατήρησις τῶν κεντρικωτέρων θέσεων. Ἀλλά, κύριοι, ἐνῷ καθ' ὅλα παρουσιάζεται αἴσιον τὸ ἀποτέλεσμα, καθ' ἓν μόνον, καὶ ἴσως εἶναι τὸ οὐσιωδέστερον, δὲν δύναμαι νὰ τὸ πραγματοποιήσω, ἡ ἰδέα ὅτι διὰ μιᾶς ἤθελον ῥιφθῇ ἔξω διακόσιοι περίπου ἀκμαῖοι ὑπάλληλοι, τοὺς ὁποίους ἤθελομεν ἀδικήσει τὰ μέγιστα, ἢ μᾶλλον ἤθελομεν τοὺς καταστρέψει. Ἀπεφασίσαμεν λοιπὸν οὐχὶ τὴν ἀναστολὴν τῆς ἀποφάσεώς μας αὐτῆς, ἀλλὰ τὴν βαθμηδὸν ἐφαρμογὴν τοῦ σχεδίου τῆς καταργήσεως· ἅμα κενωθῇ θέσις τις ὑγειονομικὴ νὰ μὴ πληροῦται πλέον, ὡς συνέβη ἐπὶ τῆς Ἄνδρου μέχρι καὶ τῶν φυλάκων, ἐπειδὴ δὲ καὶ πολλοὶ ὑγειονομικοὶ ὑπάλληλοι εἶναι ἀκμαῖοι καὶ ἱκανοὶ, παρεκάλεσα τοὺς λοιποὺς συναδέλφους μου, καὶ ἔδωσα πρὸς αὐτοὺς κατάλογον ὀνομαστικὸν, ὥστε ἅμα ἤθελον χρειασθῇ ὑπάλληλόν τινα νὰ ζητῶσι τοῦτον ἐκ τοῦ ὑγειονομικοῦ κλάδου, ὥστε διὰ τοῦ μέτρου τούτου ἤτε θέσις καταργεῖται καὶ ὁ ὑπάλληλος δὲν ῥίπτεται ἔξω ἀδιακρίτως.

Μετὰ τὰ λεχθέντα, τὸ Δ'. Κεφάλαιον ἐκ δραχ. 391,310,

ἐγένετο δεκτὸν μετὰ τῶν διαφόρων αὐτοῦ ἄρθρων, ὡς εἶχε, διὰ χειροτονίας.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ Κεφ. Ε'. «Δημόσιος Οἰκονομία», ὁ γερουσιαστὴς κύριος Μαγγίνας ἠρώτησεν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2, «Γεωργικὸν σχολεῖον ἐν Τύρινθι», εἰς ὁποίαν κατάστασιν εὑρίσκεται ἡ σχολὴ αὕτη. Ὁ δὲ κύριος ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι κατ' ἀρχὰς μὲν τὸ σχολεῖον τοῦτο ἦτο κατηρτισμένον ὅλως θεωρητικόν, καὶ ὀλίγη τις πρᾶξις ἐγένετο· ἤδη ὅμως διὰ τοῦ διορισμοῦ ἑνὸς Γάλλου μετεβλήθη εἰς ὅλως πρακτικόν, καὶ οἱ ἐν αὐτῷ μαθηταὶ ἀπὸ τὰ βιβλία ἐδόθησαν εἰς τὸ ἄροτρον καὶ λοιπὴν πρακτικὴν καλλιέργειαν, ὀλίγαι δὲ ὡρισμέναι ὧραι χρησιμεύουσι διὰ τὴν διδασκαλίαν αὐτῶν, συνέβη δὲ ἐκ τούτου ν' ἀπέλθωσι πολλοὶ τῶν μαθητῶν ἐκείνων, οἵτινες εἰσερχόμενοι ἐπίστευον ὅτι ἔμελλον νὰ γίνωσι θεωρητικοὶ ἄκρατοι, καὶ ἤδη ἐνόμισαν ὅτι ἐκπίπτουσι τῆς ἀξίας των, διὰ τοῦτο ἐζητήσαμεν ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας νέους ἐκ τῆς τάξεως ἐκείνης τῶν πολιτῶν, ἥτις εὐχαριστεῖται εἰς τὴν πρακτικὴν κανονικὴν ἐργασίαν μᾶλλον καὶ ἐλπίζεται ὅτι ὁ χρόνος θέλει παράξει ἀξίους μαθητάς, οἵτινες ἐπανερχόμενοι εἰς τὰς ἐπαρχίας των νὰ φανῶσι χρήσιμοι διὰ τῆς πρακτικῆς περὶ τὰ γεωργικὰ μαθήσεώς των.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥήγας Παλαμίδης παρετήρησεν, ὅτι ἐπισκεφθεὶς πρό τινος τὸ κατάστημα τοῦτο εἶδε τῷ ὄντι τὴν προθυμίαν, τὴν ὁποίαν ἔχει καὶ ὁ νῦν διευθύνων αὐτὸ εἰς τὸ νὰ ἀναδείξῃ μαθητὰς ὠφελίμους ἀλλ' ἐξ ὅσων μοὶ παρέστησαν, καὶ ὁ ἴδιος εἶδα, σᾶς λέγω, κύριε ὑπουργέ, ὅτι ὑπάρχουσι πολλαὶ ἐλλείψεις, πρὸ πάντων ὅμως ἑνὸς ἀξίου σιδηρουργοῦ καὶ ἑνὸς λεπτουργοῦ, οἵτινες νὰ δύνανται νὰ ἐπισκευάζωσι τὰ ἐξ Εὐρώπης ἐρχόμενα μεθοδικὰ ἐργαλεῖα, ὅσα τυχὸν φθαρῶσιν ἢ βλαφθῶσιν κατὰ τὴν ἐργασίαν, καὶ πρὸς κατασκευὴν νέων εἰσέτι· καὶ ἦτον μὲν ἄλλοτε τὸ ὁπλοστάσιον, ἤδη ὅμως τῷ ἀφῃρέθη τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἐργασίας ὡς μὴ ὠφελοῦν, ὅπως κατηργήθη καὶ τὸ ἐν Πόρῳ λεπτουργεῖον, καὶ οὕτω ἐματαιώθησαν κόποι ἀξιοι καὶ ἔξοδα μεγάλα ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ Κυβερνήτου καὶ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἀντιβασιλείας· ἄλλως τε ὁμολογῶ, ὅτι ἡ σχολὴ αὕτη εἶναι λίαν χρήσιμος.

Εἰς ταῦτα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἀπήντησεν, ὅτι ἐσυστήθη ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπὴ ὅπως ἐξετάσῃ ὅλας ἐν γένει τὰς ἐλλείψεις, διὰ νὰ φροντίσῃ τὴν διόρθωσιν αὐτῶν, ὅσον ἤθελε δυνηθῇ ἐπιτυχέστερον.

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 4, «Χορηγία εἰς ὑποτρόφους», ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης λαβὼν τὸν λόγον, εἶπεν.

Παρατηρεῖται, κύριοι, αὔξησις 24,000 δραχμῶν, καὶ ὁ σκοπὸς τῆς χρήσεως αὐτῶν εἶναι τῷ ὄντι ἱερός, πλὴν δυστυχῶς παρετηρήθη, ὅτι ὁ γενικὸς οὗτος σκοπὸς ἐστράφη κατὰ καιροὺς εἰς εὐχαρίστησιν φίλων, καὶ οὐχὶ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ μεγάλου σκοποῦ, τὸν ὁποῖον ἐπιδιώκει ἡ κοινωνία ἡ δαπανῶσα κατ' ἔτος τόσας χιλιάδας δραχμῶν, καὶ δύναμαι νὰ εἴπω, κύριοι, ὅτι μὲ ὅλην τὴν διάθεσιν, τὴν ὁποίαν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ εἷς ὑπουργὸς διὰ τὴν καλὴν τοῦ ποσοῦ τούτου χρῆσιν, δὲν ἠδυνήθη εἰμὴ νὰ περιπέσῃ εἰς σφάλματα. Διὰ τοῦτο λέγω, κύριε ὑπουργέ, ὁ μέλλων ν' ἀποσταλῇ εἰς τὰ ἐκτὸς ἐκπαιδευτήρια δημοσίᾳ δαπάνῃ, μόλον ὅτι θεωρεῖται κατηρτισμένος μὲ τὰ ἀναγκαιοῦντα προκαταρκτικὰ μαθήματα, οὐχ' ἧττον ὅμως ἡ διὰ συναγωνισμοῦ προτίμησις εἶναι ὁ μόνος τρόπος διὰ τοῦ ὁποίου ὁ ὑπουργὸς θέλει ν' ἀπορρύγῃ τὴν ἐπίκρισιν τοῦ κοινοῦ, καὶ ἡ πατρὶς δικαιοῦται νὰ ἐλπίζῃ πλειοτέρους καὶ προχειροτέρους καρποὺς ἀπὸ τὴν πρόοδον ἑνὸς νέου, ὅστις ἐκ προσιμίων ἀπέδειξεν ὅτι διακρίνεται καὶ κατὰ τὴν εὐφυΐαν καὶ κατὰ τὴν ἐπιμέλειαν. Δέχομαι λοιπὸν τὴν αὔξησιν, ἀλλὰ θέλω τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ἐξόδου τούτου διὰ συναγωνισμοῦ, ὅστις μόνος ἀναδεικνύει τὴν μεγαλοφυΐαν καὶ τὰ ἀληθῆ προτερήματα.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥήγας Παλαμίδης προσέθηκε. Δύω τινὰ συνιστῶ εἰς τὴν μέριμναν τοῦ Κυρ. ὑπουργοῦ, πρῶτον νὰ μὴ παραλειφθῇ ἡ ἐκπαίδευσις πολιτικῶν γεωμετρῶν χρησιμωτάτων εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου, καὶ πρὸς τοῦτο εἶναι ἀνάγκη νὰ συστηθῇ ἕδρα εἰς τὰ σχολεῖα τοῦ Κράτους, καὶ ἰδίως εἰς τὸ τῶν τεχνῶν καὶ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, καὶ δεύτερον νὰ διδαχθῶσι νέοι τινὲς εἰς τὴν ἀγροτικὴν καλλιέργειαν, καθόσον οὐδεὶς μέχρι τοῦδε ἐστάλη νὰ διδαχθῇ τὴν ὡραίαν αὐτὴν τέχνην, τῆς ὁποίας ἡ ἐκμάθησις εἶναι λίαν σύντομος ἕνεκα τῆς προόδου εἰς ἣν ἔφθασεν αὕτη.

Εἰς ταῦτα ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἀπήντησε, διὰ μὲν τοὺς ὑποτρόφους τῆς Κυβερνήσεως ἐνεργεῖται ὁ συναγωνισμός, διὰ τοὺς ἀποστελλομένους ὅμως ἐκτὸς δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ μέτρον τοῦτο, διότι δὲν ὑπάρχει σχολεῖον εἰς ὃ νὰ καταρτίζωνται οὗτοι εἰς διαφόρους τέχνας, καὶ ἐπομένως νὰ ὑποβάλλωνται εἰς συναγωνισμόν, οὐχ ἧττον ὅμως, ἐπειδὴ ἔχομεν ἀπόλυτον ἀνάγκην αὐτῶν, ὁ ὑπουργὸς δὲν δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἀποστολήν των.

Κατόπιν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 7, «Γεωμετρικὰ», ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης παρετήρησε· πρέπει νὰ ἐννοήσωσιν οἱ κύριοι ὑπουργοί, ὅτι ὁσάκις γίνει ἔξοδόν τι, τὸ ἔξοδον τοῦτο πρέπει νὰ γίνεται διὰ νόμου· ζητεῖτε ἐνταῦθα νὰ μισθοδοτῆτε ἕνα λοχαγόν· ἐρωτῶ ἂν ὁ λοχαγὸς οὗτος, τὸν ὁποῖον λαμβάνετε παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, ἀντικαθίζαται δ' ἄλλου;

Ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ὅτι ἡ θέσις τοῦ λοχαγοῦ τούτου μένει κενή, τὸ Κεφαλ. Ε'. ἐκ δραχ. 601,547,96, ἐγένετο δεκτὸν μετὰ τῶν διαφόρων αὐτοῦ ἄρθρων, ὡς εἶχε, διὰ χειροτονίας.

Ἀναγνωσθέντα καὶ τὰ Κεφάλ. ΣΤ'. «Δημόσιοι οἰκοδομαί», ἐκ δραχμῶν 51,300. Ζ'. «Ὁδοποιΐα», ἐκ δραχμῶν 365,000. Η'. «Λιμένες», ἐκ δραχμῶν 25,000, ἐγένοντο δεκτὰ μετὰ τῶν διαφόρων αὐτῶν ἄρθρων, ὡς εἶχον διὰ χειροτονίας.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ Κεφ. Θ'. «Βοήθειαι», ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2, εἶπεν.

Αἰωνία διάστασις θὰ μὲ χωρίζῃ ἀπὸ τοὺς Κυρίους ὑπουργούς, ἑνόσῳ δὲν τοὺς ἴδω καθαρῶς συνταγματικούς· τὸ ἄρθρον 2, κύριοι τοῦ Κεφαλαίου τούτου φέρει ἐν ἑαυτῷ ἀντισυνταγματικήν τινα διάθεσιν, γεννᾷ δυσταγμούς, οἵτινες οὐδόλως χαρακτηρίζουσι τὰς συνταγματικὰς ἐνεργείας· ἢ ἔχεις τὴν ἄδειαν, κύριε ὑπουργέ, νὰ πράξῃς τι καὶ τότε πράξετο, ἢ δὲν ἔχεις καὶ τότε ὀφείλεις ἢ νὰ παραιτήσῃς τὴν πρᾶξιν νὰ προκαλέσῃς τὴν νομοθετικὴν ἄδειαν, τοῦτο ἀπαιτεῖ τὸ σύνταγμα, τοῦτο ἀπαιτεῖ ἡ κυβερνητικὴ εἰλικρίνεια. Εἶπον καὶ ἄλλοτε ὅτι τὸ νὰ δίδῃ ὁ κύριος ὑπουργὸς διαρκεῖς καὶ ὡρισμένας βοηθείας εἰς πρόσωπα, τῶν ὁποίων ἄλλως τε οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ τὰ δικαιώματα πρός τε τὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν προστασίαν τῆς Κυβερνήσεως, τοῦτο εἶναι ἀντισυνταγματικόν, διότι βοήθημα, ὡς ἐξηγήθην καὶ ἄλλοτε, θὰ εἴπῃ χορηγία χρηματικὴ διδομένη κατὰ θέλησιν καὶ ἐκτάκτως μόνον χάριν φιλανθρωπίας· ἐν ᾧ τὸ χρηματικὸν ποσόν, τὸ ὁποῖον χορηγεῖται κανονικῶς καὶ διαρκῶς εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον, φέρει τὸν καθαρὸν χαρακτῆρα τῆς συντάξεως, καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ δοθῇ εἰμὴ ἀπέναντι κεκτημένων δικαιωμάτων. Τὰ πρῶτα, ἤγουν τὰ βοηθήματα, δύναται νὰ διαθέσῃ ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία, ἐὰν ἔλαβεν δυνάμει νόμου τοιούτου χρηματικὸν ποσόν, δυνάμει τῆς προσκολλημένης εἰς αὐτὴν διακριτικῆς ἐξουσίας. Ἀλλὰ τὰς συντάξεις δὲν ἠμπορεῖ νὰ δώσῃ εἰμὴ εἰδικὸς ἢ γενικὸς νόμος.

Ἐπιμένω λοιπὸν, ὅτι καθόσον ἀφορᾷ τὰ πράγματι καὶ λόγῳ βαθήματα, τὰ βουλευτικὰ σώματα οὐδέποτε ἠρνήθησαν νὰ παραχωρήσωσιν εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν ἓν ὡρισμένον ποσὸν διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον· αὐτὸ καὶ σήμερον ἐννοοῦσι τὰ νομοθετικὰ σώματα νὰ πράξωσι παραχωροῦντα εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὸ σημειούμενον ποσὸν τῶν βοηθημάτων εἰς τὸ συζητούμενον κεφάλαιον τοῦ προϋπολογισμοῦ. Δὲν ἐννοοῦσιν ὅμως ποσῶς νὰ γίνῃ χρῆσις αὐτοῦ τοῦ ποσοῦ εἰς χορηγήματα φέροντα ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς συντάξεως. Τὸ ζήτημα, κύριε ὑπουργὲ, δὲν εἶναι σήμερον περὶ ἐμπιστοσύνης, ὄχι! βλέπετε ὅτι κανεὶς δὲν διαριλονικεῖ τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον ζητεῖτε, ἀπαιτοῦμεν ὅμως νὰ τὸ μεταχειρισθῆτε εἰς βοηθήματα καὶ οὐχὶ εἰς συντάξεις, καὶ συντάξεις θέλομεν θεωρεῖ πάντοτε τὰ ποσά, τὰ ὁποῖα ὡρισμένα καὶ ἀμετάβλητα κατὰ τὸ ποσὸν, δίδετε ἀκριβῶς καθ' ἕκαστον μῆνα εἰς ὡρισμένα πρόσωπα. Βλέπετε ὅτι πρόκειται περὶ προνομίου τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, τὸ ὁποῖον ἐπὶ οὐδεμιᾷ περιστάσει δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ θυσιάσωμεν· οὐδ' ὑμεῖς ἔπειτα ὡς συνταγματικὸς ὑπουργὸς πρέπει νὰ τὸ ἀπαιτήσητε. Ἴσως θὰ μᾶς εἴπῃ ὁ Κ. ὑπουργὸς καὶ πάλιν ὡς καὶ ἄλλοτε, ὅτι ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι κεκτημένα ἔχοντες δικαιώματα εἰς τὴν περίθαλψιν τῆς Κυβερνήσεως, καὶ μολαταῦτα μᾶς εἶναι δύσκολον νὰ φέρωμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐν νομοσχέδιον πρὸς σύνταξιν αὐτῶν· ἀναγνωρίζω, κύριε ὑπουργὲ, τὸ δύσκολον τῆς καταρτίσεως ἑνὸς τοιούτου νομοσχεδίου, οὐδ' ἀξιοῦμεν ἀφ' ἑτέρου νὰ στερηθῶσι τῆς δημοσίας περιθάλψεως ἄνθρωποι μὲ ἀνεγνωρισμένα δικαιώματα ἀναξιοπαθοῦντες μάλιστα· ἀλλ' ἐὰν δὲν δύνασθε νὰ φέρετε γενικὸν νόμον, φέρετε τοὐλάχιστον εἰς ἡμᾶς κατάλογον προσώπων τινῶν· συστήσατε καὶ ζητήσατε ὑπὲρ αὐτῶν διὰ νόμου προσωρινὴν σύνταξιν, καὶ ἐὰν ἀληθῶς ὑπηρέτησαν καὶ ἀπέκτησαν δικαιώματα, θέλουν εὑρεῖ καὶ παρ' ἡμῶν τὴν νόμιμον ἱκανοποίησιν. Ἐν τούτοις σπεύσατε νὰ εἰσαγάγετε γενικὸν περὶ συντάξεως τῶν ὑπαλλήλων νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον πρὸ πολλοῦ σᾶς ἐπυστήσαμεν ἄνευ τούτου, καὶ οἱ πολλὰ μοχθήσαντες καὶ παθόντες ὑπάλληλοι ἀδικοῦνται καὶ ἡ Κυβέρνησις ζημιοῦται τὰ μέγιστα, διότι εἶναι ἀδύνατον ὑπήλληλοι μὴ ἔχοντες συνδεδεμένα διαρκῆ συμφέροντα μὲ τὴν τάξιν, νὰ ὑπηρετῶσι μὲ προθυμίαν καὶ ἐπιμέλειαν.

Ὁ δὲ Κύριος ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, συμφωνήσας μετὰ τοῦ προλαλήσαντος ὡς πρὸς τὸν ὁρισμὸν τῆς συντάξεως καὶ τοῦ βοηθήματος, ἐξέφρασε τὴν ἀνάγκην εἰς ἣν εὑρίσκεται νὰ διατηρῇ τὰ βοηθήματα ταῦτα, φοβούμενος τὴν δυστυχίαν εἰς

ἣν ἤθελον περιπέσει αἱ οἰκογένειαι τῶν περιθαλπομένων. Οὐχ ἧττον ὅμως πρὸς γενικὴν εὐχαρίστησιν ὡμολόγησεν, ὅτι τὸ περὶ συντάξεως νομοσχέδιον συνετάχθη, ἕνεκεν ὅμως ἀπροβλέπτων ὅλως καὶ ἐκτάκτων περιστάσεων δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸ εἰσάξῃ εἰς τὴν παροῦσαν σύνοδον.

Μετὰ τὰ λεχθέντα τὸ Θ'. Κεφ. ἐγένετο δεκτὸν, ὡς εἶχε, μετὰ τῶν διαφόρων αὐτοῦ ἄρθρων ἐκ δραχ. 98,000 διὰ χειροτονίας.

Ἐπίσης ἀναγνωσθὲν καὶ τὸ Κεφ. Γ'. «Ἐκτέλεσις τοῦ σχεδίου τῆς πρωτευούσης τοῦ Κράτους», ἄνευ ποσοῦ, ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Κατόπιν ὁ Κ. Πρόεδρος τῇ συγκαταθέσει τοῦ Σώματος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου.
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 26 Ἀπριλίου 1858 ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν, παρόντων 28 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, ἀναγνωσθέντα, ὑπεγράφησαν.

Λαβὼν ἔπειτα τὸν λόγον ὁ γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος εἶπεν.

Ἐπληροφορήθην ὅτι ἐκ μέρους τοῦ πληρεξουσίου τῆς Βουλῆς ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς διαθήκης τοῦ ἀοιδίμου Ν. Στουρνάρη ἐπαρουσιάσθη καὶ ἀνεγνώσθη ἔκθεσις ἀφορῶσα τὰς πράξεις τῆς ἐπιτροπῆς κλπ. προτείνω ὅπως καὶ τὸ ἀντιπροσωπεῦον τὴν Γερουσίαν μέλος ὑποβληθῇ εἰς τὸ Σῶμα τὴν τοιαύτην ἔκθεσιν πρὸς πληροφορίαν καὶ γνῶσιν τῶν πεπραγμένων.

Ἀπήντησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας ὡς πληρεξούσιος τῆς Γερουσίας, ὅτι ἔκθεσις ὁμοία τῆς ὑποβληθείσης ἐν τῇ Βουλῇ ὑπάρχει ἤδη ἑτοίμη, καὶ θέλει ὑποβληθῇ κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν.

Ἀπαγγείλαντος ἔπειτα τοῦ Κ. Προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1859, ἐτέθη εἰς συζήτησιν ὁ εἰδικὸς προϋπολογισμὸς τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας ἐξέθηκε τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι εἰς τὰ Συνταγματικὰ Κράτη αἱ Κυβερνήσεις ζῶσιν ἐνόσῳ ἔχουσι τὴν πλειονοψηφίαν, οὐ μόνον τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων ἀλλὰ καὶ τοῦ ἔθνους, διότι ἐὰν μὲν ὑπάρχῃ πλήρης ἡ πρὸς αὐτὴν ἐμπιστοσύνη τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων, δὲν ὑπάρχει ὅμως ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ ἔθνους, ματαίως ψηφίζονται οἱ Νόμοι καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ Κράτους, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάρχει αὐτὴ ἡ περίστασις· ἡ παροῦσα Κυβέρνησις δὲν ἠμπορεῖ νὰ παραπονεθῇ ὅτι δὲν ἔχει τὴν πλειονοψηφίαν τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων, διότι ταῦτα παρέχουσιν αὐτῇ πᾶσαν ἐμπιστοσύνην· ἀλλὰ τούτου δοθέντος ἠμπορεῖ νὰ εἴπῃ τις ὅτι καὶ αὕτη ἀνταποκρίνεται ἀρκούντως εἰς τὴν ἐμπιστοσύνην, ἣν ἀφθόνως παρέχουσιν αὐτῇ τὰ Βουλευτικὰ Σώματα; Αὐτὴ ἡ τελευταία δεκαπενθημερία ἀποδεικνύει ὅτι δὲν ἀνταποκρίνεται ἐντελῶς εἰς τὴν ἐμπιστοσύνην των· εἶναι δὲ κατάχρησις τῆς ὑπομονῆς των αὐτὴ ἡ σωρεία τῶν Νομοσχεδίων, μὲ τὰ ὁποῖα τὰ ἐπεφόρτισε εἰς αὐτὰς τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ἐνεργείας των, διότι ταῦτα ἀμηχανοῦν ποῖον ἐκ τῶν νομοσχεδίων τούτων νὰ ἐξετάσωσι πρῶτον καὶ ποῖον ὕστερον· ἡ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπὴ, συνισταμένη ἐκ μελῶν ψηφοφορούντων πάντοτε σχεδὸν ὑπὲρ τῆς Κυβερνήσεως, ἀναφέρει εἰς τὴν ἔκθεσίν της, ὅτι εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ συντάξῃ ἀμέσως αὐτὴν ἄνευ μελέτης καὶ συζητήσεως κλπ. τί δυνάμεθα λοιπὸν νὰ εἴπωμεν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ; δυνάμεθα νὰ κάμωμεν πρότασιν τροπολογίας τινὸς ὡς εὑρισκόμεθα; ἂν καὶ εἴπωμεν καὶ ἀποδείξωμεν ὅτι τροπολογία τις φέρει τὸν χρυσοῦν αἰῶνα, ἀμφιβάλω ἂν ἡ πλειονοψηφία θέλει παραδεχθῇ αὐτὴν, ἀναλογιζομένη ὅτι δὲν ὑπάρχει ὁ ὑλικὸς καιρὸς πρὸς κατάρτισιν τοῦ Νόμου. Ἐκτὸς δὲ τούτου δύναται νὰ ὑπάρξῃ ὑπόνοιά τις καὶ μεταξὺ Ἡμῶν, καὶ μεταξὺ τοῦ Ἔθνους, ὅτι τὰ ἀναγκαιότερα Νομοσχέδια τὰ ἐφύλαξεν ἐπίτηδες ἡ Κυβέρνησις διὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς λήξεως τῆς Συνόδου, διὰ νὰ διέλθωσι τὰ ζητήματα ἄνευ τῆς ἀναγκαίας προσοχῆς καὶ ἐμβριθοῦς συζητήσεως· καὶ ἤδη ἐγὼ αὐτὸς ἀμφιβάλω νὰ δώσω ψῆφον ἀρνητικὴν, φοβούμενος μήπως στερήσω τὴν πατρίδα ὠφελημάτων, ἅτινα δύνανται νὰ προέλθωσιν ἐκ τῶν προτάσεων τῆς Κυβερνήσεως· καὶ πάλιν φοβοῦμαι νὰ ψηφίσω ὑπὲρ αὐτῶν, διὰ νὰ μὴ γένω παράτιτος βλάβης εἰς τὸ Ἔθνος μου. Ἡ Κυβέννησις διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἀποδεικνύει ὅτι δὲν ἔχει χρείαν τῆς διανοητικῆς συν δρομῆς μας, συνδρομῆς, ἥτις στηρίζεται εἰς τὴν πεῖραν καὶ τὰς γνώσεις ὅλων ἡμῶν τῶν παρακαθημένων εἰς τὸν περίβολον τοῦτον, ἀλλ' ὅτι ἔχει ἀνάγκην μόνον

τῆς ἁπλῆς ψήφου μας, ἤτοι τῆς λέξεως ναὶ ἢ ὄχι.

Διαβρυλλεῖται μάλιστα προσέτι ὅτι πρέπει νὰ συνεδριάσωμεν καὶ αὔριον ἡμέραν Κυριακήν, ἥτις ἀπὸ κτίσεως κόσμου διετηρήθη ὡς ἡμέρα τῆς καταπαύσεως τῶν ἔργων τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὡς ἡμέρα τῆς προσευχῆς αὐτοῦ πρὸς τὸν Ὕψιστον· καὶ ὅλοι πιστεύομεν ὅτι μόνοι οἱ Νόμοι καὶ τὰ λοιπὰ ψηφίσματα δὲν προάγουσι τὴν κοινωνίαν, πιστεύομεν μᾶλλον ὅτι κατὰ πρῶτον λόγον ἡ θρησκεία καὶ ἡ ἠθικὴ συντείνουσιν εἰς τὴν τοιαύτην προαγωγήν· διὰ νὰ ἠμπορέσωμεν λοιπὸν νὰ ἔλθωμεν εἰς ἀποτέλεσμά τι, ἂς σκεφθῶμεν τί δυνάμεθα καὶ τί δὲν δυνάμεθα νὰ πράξωμεν, ἀφοῦ λάβομεν ὑπ' ὄψιν εἰς αὐτὰς τὰς ὀλίγας στιγμὰς τῆς ἐνεργείας μας, ἃς μᾶς ἄφησεν ὁ σκληρὸς ἐκεῖνος Νόμος περὶ τῆς διαρκείας τῶν συνόδων τῶν Βουλευτ. Σωμάτων, ἅπαντα τὰ νομοσχέδια, ἂς ἀποφασίσωμεν ῥητῶς ποίων ἐκ τούτων ἔχει ἀνάγκην ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ ζήσῃ καὶ εἶναι κατεπείγοντα· ταῦτα μόνον πρέπει νὰ ἐπιψηφίσωμεν κατ' ἀνάγκην, τὰ δὲ λοιπὰ πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν κατὰ τὴν ἐπομένην σύνοδον· καὶ ὡς τοιαῦτα ἤτοι κατεπείγοντα εἶναι, κατ' ἐμέ, καὶ ὡς ἐν παραδείγματι, τὸ Νομοσχέδιον τοῦ ἀνά χεῖρας μας προϋπολογισμοῦ, τὸ τῆς φορολογίας, τὸ τῆς Σιμύρδος ἢ καὶ κανὲν ἄλλο· τὰ δὲ λοιπά, ἄνευ τῶν ὁποίων ἡ Ἑλλὰς ἔζησεν τοσαῦτα ἤδη ἔτη, δυνάμεθα, ἐπαναλαμβάνω, νὰ ἀναβάλλωμεν πρὸς διατήρησιν τῆς ἀξιοπρεπείας μας καὶ πρὸς τιμὴν αὐτῆς τῆς ἐξουσίας, διότι ἄλλως δύναται νὰ ὑποτεθῇ, ὡς εἶπον, ὅτι τὰ Σώματα ἐξεβιάσθησαν κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ἐνεργείας των.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἀνεγνώσθησαν τὰ ἄρθρα τοῦ Α'. Κεφαλαίου τοῦ ὑπὸ συζήτησιν προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, καὶ ἐγένοντο δεκτὰ μὲ μόνην τὴν παρατήρησιν, ὅτι ἡ ἐπὶ τῶν ἐξόδων αὔξησις ἐκ δραχ. 1,500 εἶναι ὑπέρμετρος· ἐγένετο ἐπομένως δεκτὸν καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ συνιστάμενον εἰς δραχ. 50,020.

Ἀναγνωσθέντων ἔπειτα τῶν ἄρθρων 1—9 τοῦ Κεφαλ. Β'. «Κλῆρος», ἐγένετο ἡ παρατήρησις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2, «Ἔξοδα», ὑπό τε τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστίδου πρῶτον, καὶ παρὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Μαγγίνα ὡς μέλους τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς δεύτερον, ὅτι τὸ σημειούμενον κονδύλιον ἐκ δραχ. 500, δι' ἔξοδα προσαγωγῆς ὑποδίκων κληρικῶν εἶναι ἀδικαιολόγητον, καὶ συνάμα ἐπιδεκτικὸν μεγάλης αὐξήσεως εἰς τὸ μέλλον· ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς ἐστήριζε τὴν δαπάνην ταύτην εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας· τρίτος δὲ ὁ Γερουσ. Κ. Παλαμίδης ἐπέφερεν ὅτι τὸ

κονδύλιον τοῦτο δύναται νὰ καταντήσῃ σκανδαλώδες ὡς ἐκ τῆς καταχρήσεως ἥτις δύναται νὰ γίνῃ κατὰ τὴν ἐφαρμογήν, καὶ πρέπει νὰ γίνῃ ῥηντὸς ὥστε εἰς τὸ μέλλον νὰ ἐξαλειφθῇ καὶ νὰ ἀναπληρωθῇ ἄλλως, ἤτοι διὰ συνδρομῆς αὐτοῦ τοῦ ἰδίου κλήρου.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἐγένοντο δεκτὰ ἅπαντα τὰ ἄρθρα τοῦ συζητουμένου Κεφ. Β', ὡς καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ συνιστάμενον εἰς δραχ. 172,137:88.

Ἀνεγνώσθησαν ὕστερον τὰ ἄρθρα 1—21 τοῦ Γ'. Κεφαλαίου «Ἀνωτέρα Ἐκπαίδευσις», ἀφ' ὧν ἐγένοντο αἱ ἀκόλουθοι παρατηρήσεις. Ὁ Γερ. Κ. Παλαμήδης ἐπρότεινεν, ὡς καὶ ἄλλοτε ἐξέθηκε, νὰ καθιερωθῇ τὸ μέτρον τοῦ νὰ ἦναι οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημείου κυρίως ὑπάλληλοι αὐτοῦ καὶ οὐχὶ ὑπάλληλοι ἄλλου κλάδου· τότε θὰ ὑπάρχωσι πλείονα τὰ Πανεπιστημιακὰ μαθήματα τῶν διαφόρων σχολῶν, διότι οἱ δι' ἀντιμισθιῶν παραδίδοντες θεωροῦσι πάρεργον τὸ ἔργον τῆς διδασκαλίας, καὶ ἐντεῦθεν ἐλαττόνουσι τὰ μαθήματα διὰ πολλῶν ἀπουσιῶν.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, δικαιολογήσας τὴν πρότασιν τοῦ προλαλήσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ ὡς εὔλογον, προσέθηκεν, ὅτι τὸ τοιοῦτον θέλει κανονισθῇ διὰ τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τῶν καθηγητικῶν ἑδρῶν Νόμου, ὅτε τὸ σύστημα τῶν ἐπιτίμων λεγομένων καθηγητῶν πρέπει νὰ ἐκλείψῃ.

Ὁ Γερ. Κ. Χρηστίδης παρετήρησεν πρὸς δὲ 1) ὅτι ἡ θέσις παντὸς καθηγητοῦ διοριζομένου εἰς πολιτικὴν ὑπηρεσίαν μένει πάντοτε κενή, καὶ τοῦτο βλάπτει τοὺς μαθητὰς μὴ δυναμένους νὰ ἀκούσωσι πλήρη τὰ μαθήματα, καὶ ἀναγκαζομένους νὰ χάνωσι τὸν πολύτιμον καιρὸν τῆς σπουδῆς των· ἡ θέσις τοῦ τοιούτου καθηγητοῦ πρέπει νὰ πληροῦται ἀμέσως, ὡς πρέπει νὰ πληροῦνται καὶ αἱ θέσεις τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων ἐκείνων, οἵτινες καλοῦνται εἰς ἄλλας δημοσίας ὑπηρεσίας· 2) ὅτι, ἐπειδὴ ἐνταῦθα γίνεται λόγος καὶ περὶ συγκριτικῆς φιλολογίας, μαθήματος λίαν σπουδαίου καὶ ὑψηλοῦ, ἀμφιβάλλει ἂν θέλῃ δυνηθῇ νὰ εὑρεθῇ πρὸς τὴν διδασκαλίαν τοιούτου μαθήματος κατάλληλος καθηγητής. Ἀλλ' ὅσον ἡ προσπάθεια εἶναι ἀξιέπαινος τοσοῦτον πρέπει νὰ καταβληθῇ ἡ ἀνήκουσα φροντὶς ὅπως καλεσθῇ εἰς τὴν ἕδραν ταύτην κατάλληλος καθηγητής.

Ὁ Γερ. Κ. Παλαμίδης ἐζήτησε πληροφορίας ἂν ἡ χορηγουμένη πίστωσις πρὸς ἐκτύπωσιν τῶν παραδιδομένων μαθημάτων ἐκ μέρους τῶν διαφόρων καθηγητῶν πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν ἔφερε καὶ φέρει τὸ ἀνῆκον ἀποτέλεσμα. Ἀντιλέγων ὁ Γερ. Κ.

Ψύλλας εἶπεν, ὅτι δὲν συμφωνεῖ μετὰ τοῦ προαγορεύσαντος, καθόσον φρονεῖ, ὅτι τὸ δημόσιον δὲν εἶναι ὑπόχρεων νὰ συνδράμῃ τοὺς καθηγητὰς εἰς τὴν ἐκτύπωσιν τῶν μαθημάτων, ὡς εὑρισκομένων τῶν μαθητῶν τῶν ἐχόντων ἀνάγκην τοιούτων ἀντιτύπων εἰς θέσιν νὰ ἀγοράσωσιν αὐτὰ πρὸς χρῆσίν των.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι ἡ πληροφορία ποῖοι καθηγηταὶ ἐξετύπωσαν τὰ παρ' αὐτῶν παραδιδόμενα μαθήματα καὶ ἔλαβον χρηματικὴν συνδρομὴν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως, ἐξάγεται ἐκ τῶν ἀπολογισμῶν, ἀλλ' οὐχ ἧττον λέγει ὅτι τινὲς τῶν καθηγητῶν ἐξετύπωσαν τὰ ἔργα τῆς διδασκαλίας των καὶ ἄλλοι ὄχι, καθόσον δὲν εἶναι ὑπόχρεοι νὰ θέσωσιν εἰς πώλησιν τὴν διανοητικὴν ταύτην ἰδιοκτησίαν των.

Ἐπανέλαβεν ὁ Γερ. Κ. Παλαμίδης, ὅτι, ἐὰν ἡ ἐκτύπωσις τῶν μαθημάτων δὲν εἶναι ὑποχρεωτική, ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ προνοήσῃ περὶ τῆς θεραπείας διὰ καταλλήλου ἄλλου τρόπου, διὰ νὰ ἐκλείψῃ τὸ βάρος τῆς ἀντιγραφῆς.

Ζητήσαντος ἐνταῦθα τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστίδου λόγον περὶ τῆς φαινομένης συγχωνεύσεως τῶν ἄρθρων, καὶ τῆς ἐν τῷ προκειμένῳ Κεφαλαίῳ κατατάξεως ὑπηρεσιῶν μὴ ὁμοειδῶν, Ὁ Κ. ὑπουργὸς παρετήρησεν ὅτι ἡ διαίρεσις τοῦ συζητουμένου Κεφαλαίου εἶναι πάρχαιος ἄλλως τε καὶ τακτικὴ ὡς περιέχουσα ὑπηρεσίας ἀναγομένας διὰ τῆς συναφείας των εἰς τὴν ἀνωτέραν λεγομένην ἐκπαίδευσιν πρὸς διάκρισιν τῆς δημοτικῆς, περὶ ἧς προβλέπει τὸ ἑπόμενον Κεφάλαιον.

Ὁ Γερ. Κ. Ψύλλας ἐξήθικεν, ὅτι τὸ Σύνταγμα καθιεροῖ δύω βαθμοὺς ἐκπαιδεύσεως, τὸν βαθμὸν τῆς ἀνωτέρας καὶ τὸν τῆς δημοτικῆς. Δημοτικὴ ἐκπαίδευσις ἐνταῦθα δὲν δύναται νὰ ὀνομασθῇ ἐκείνη δι' ἧς δύναταί τις νὰ μάθῃ νὰ γράφῃ καὶ νὰ ἀναγινώσκῃ ἁπλῶς, καθόσον εἰς ἄλλα εὐνομούμενα ἔθνη, ὡς ἐν Γερμανίᾳ, ὅλοι γνωρίζουσι νὰ γράφωσι καὶ νὰ ἀναγινώσκωσι. Δημοτικὴ ἐκπαίδευσις πρέπει νὰ ὀνομασθῇ ἐκείνη ἥτις εἶναι ἀρτυμένη, οὕτως εἰπεῖν, καὶ μὲ τὴν διδασκαλίαν τῆς ἀρχαίας ἡμῶν γλώσσης ὅσον εἶναι δυνατόν· διὰ τοῦτο οἱ βαθμοὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως πρέπει νὰ καθιερωθῶσιν οὕτω, ὥστε ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευσις νὰ παραλαμβάνῃ τὰ ὑπὸ τῶν ἑλλην. σχολείων καὶ κατωτέρω διδασκόμενα μαθήματα, διὰ νὰ ἐκλείψωσιν αἱ ἀνωμαλίαι ἔν τι τῇ διδασκαλίᾳ καὶ τῷ προϋπολογισμῷ, καὶ συμβιβασθῇ οὕτω καὶ αὐτὸ τὸ γράμμα τοῦ Συντάγματος.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ἀπήντησεν, ὅτι ἐκτιμᾷ τὰς παρατηρήσεις τοῦ προαγορεύσαντος, κανὲν δὲ

συνταγματικὸν κώλυμα δὲν ἐμποδίζει τὴν διαίρεσιν τῶν βαθμῶν τῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τοιοῦτον τρόπον, ὥστε εἰς τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν νὰ προστεθῇ καὶ ἡ σπουδὴ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, διότι βεβαίως δὲν ἀρκεῖ εἰς πάντα Ἕλληνα μόνη ἡ γνῶσις τοῦ γράφειν καὶ ἀναγινώσκειν, ἀλλ εἶναι ἀναγκαία καὶ ἡ γνῶσις τοῦ ἐκθέτειν τὰς διανοίας του· περὶ τούτου οὐ μόνον πρόνοια ἐλήφθη ἀλλὰ καὶ πραγματοποίησις τοῦ μέτρου αὐτοῦ ἐγένετο, διότι εἰς πᾶν δημοτικὸν σχολεῖον ἐσυστήθη τμῆμα λεγόμενον συνδιδακτικόν, τὸ ὁποῖον διδάσκει εἰς τοὺς παῖδας τῆς ἀνωτάτης τάξεως τοῦ δημοτικοῦ σχολείου τὴν γραμματικὴν ἤτοι τὸ τεχνολογικὸν καὶ τὰ λοιπὰ, πρὸς καταρτισμὸν πλήρη τῶν ἐκ τῶν δημοτικῶν σχολείων ἐξερχομένων παίδων, καὶ ἐναγκαλιζομένων πᾶν βιομηχανικὸν ἐπάγγελμα.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἐγένοντο δεκτὰ ἅπαντα τὰ ἄρθρα τοῦ συζητουμένου Κεφαλ. Γ'. ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέχρι τοῦ 21, ὡς καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ συνιστάμενον εἰς δραχ. 768,465.

Ἀναγνωσθέντα κατόπιν τὰ ἄρθρα τοῦ Κεφ. Δ'. «Δημοτικὴ ἐκπαίδευσις», ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέχρι τοῦ τρίτου, προστεθέντος ἐν τῇ Βουλῇ πρὸς συνδρομὴν τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρίας ἐκ δραχ. 10,000, ἐγένοντο ἅπαντα παραδεκτὰ ἄνευ τινὸς παρατηρήσεως, ὡς καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ συνιστάμενον μετὰ τῆς ἀνωτέρω προσθήκης εἰς δραχ. 157,320.

Ἀναγνωσθέντων ὕστερον τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2, τοῦ Κεφ. Ε'. «Ὑπότροφοι», ἄρθρων προερχομένων διὰ τῆς συγχωνεύσεως τῶν πρότερον ὑπαρχόντων τεσσάρων. ὁ Γερ. Κ. Χρηστίδης παρετήρησεν, ὅτι ἡ συγχώνευσις αὕτη φέρει σύγχυσιν, καθόσον ἀφίεται εἰς τὸν ὑπουργὸν ἡ δύναται ὁ ὑπουργὸς νὰ κάμῃ χρῆσιν ὁλοκλήρου τοῦ ποσοῦ εἰς μισθοδοσίαν, εἴτε τῶν ἀρρένων ὑποτρόφων, εἴτε τῶν κορασίων, εἴτε τῶν ἀποστελλομένων εἰς Εὐρώπην, εἴτε τῶν εἰς τὸ διδασκαλεῖον εὑρισκομένων πρὸς βλάβην τῶν ἄλλων.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ἀπήντησεν, ὅτι τὴν συγχώνευσιν τῶν τεσσάρων ἄρθρων εἰς ἓν ἔπραξε διὰ τὴν εὐκολίαν τῆς ψηφίσεως· ἡ διαχείρισις ὅμως τοῦ ποσοῦ τοῦ Κεφαλαίου τούτου θέλει γίνει κατὰ τὴν ἀρχικὴν διαίρεσιν, καὶ δὲν θέλει παραβῆ τὸν κανόνα τῶν διαγεγραμμένων ἐν τῷ πίνακι τῆς διασαρήσεως, παραδεχόμενος νὰ θεωρῶνται τὰ ἐν αὐτῷ σημειούμενα ἐδάφια ὡς ἄρθρα.

Μετὰ τὴν ὁμολογίαν ταύτην ἐγένοντο δεκτὰ καὶ τὰ ἄρθρα

τοῦ συζητουμένου Κεφαλαίου Ε'. ὡς καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ συνιστάμενον εἰς δραχ. **51,260.**

Ἀνεγνώσθη ὕστερον καὶ τὸ τελευταῖον Κεφάλαιον τοῦ προϋπολογισμοῦ ὑπὸ στοιχ. ΣΤ'. α Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων», ἐκ δραχ. **1,982** καὶ **87**, καὶ ἐγένετο παραδεκτὸν ὡς ἔχει, ὡς καὶ τὸ ὁλικὸν ποσὸν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. ἀναβαῖνον εἰς δραχ. **1,205,085** καὶ **75**.

Κατόπιν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω Νομοσχέδιον περὶ συντάξεως καὶ προικίσεως χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ὑπὲρ Πατρίδος ἀγωνισθέντων, ἔχον ὡς ἕπεται·

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Συζητηθὲν καὶ ἐπιψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον, θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Γερουσίας παρὰ τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, Οἰκονομικῶν, Στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν Ὑπουργῶν καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν **26** Ἀπριλίου **1858**.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΜΙΑΟΥΛΗΣ, Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ, Α. ΣΜΟΛΕΝΣΚΗΣ,
Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπερασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον **1**.

Χορηγεῖται ἐκ τοῦ δημοσίου Ταμείου ἰσοβίως μηνιαία σύνταξις εἰς τὰς ἀκολούθους χήρας καὶ ὀρφανά·

α) Ἐκ δραχμῶν διακοσίων, εἰς τὴν χήραν καὶ τὰ ὀρφανὰ τοῦ ἀντιστρατήγου Κίτσου Τζαβέλα, καὶ εἰς τὴν χήραν καὶ τὴν ὀρφανὴν τοῦ ὑποστρατήγου Νικήτα Σταματελοπούλου.

Καὶ ἐκ δραχμῶν ἑκατὸν πεντήκοντα, εἰς τὴν χήραν τοῦ ἀντιναυάρχου Ἀνδρέου Μιαούλη.

β') Ἡ συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων **19** καὶ **20** τοῦ ἀπὸ **19** Αὐγούστου **1832** Νόμου ἀνήκουσα εἰς χήραν ὑποστρατήγου μηνιαία σύνταξις·

Εἰς τὴν χήραν καὶ τὰ ὀρφανὰ τοῦ Νικήτα Φλέσσα.
Εἰς τὴν χήραν καὶ τὰ ὀρφανὰ τοῦ Δ. Μακρῆ.
Εἰς τὴν χήραν καὶ τὰ ὀρφανὰ τοῦ Γ. Λεβέντη.

Εἰς τὴν χήραν καὶ τὰ ὀρφανὰ τοῦ Ν. Μπότσαρη.
Εἰς τὴν χήραν καὶ τὰ ὀρφανὰ τοῦ Α. Τσαμαδοῦ.
Εἰς τὴν χήραν Ἀναστασίου Λόντου.
Εἰς τὴν χήραν Λάμπρου Νάκου.
Εἰς τὴν χήραν Ἰωάννου Βούλγαρη.
Εἰς τὴν χήραν Γεωργίου Δράκου.
Εἰς τὴν χήραν Ἀστραμάκη Φωτίλα.
Εἰς τὴν χήραν Π. Κρεββατᾶ.
Εἰς τὴν χήραν Π. Σέκερη.
Εἰς τὴν χήραν Ἀνδρέου Ἴσκου.
Εἰς τὴν θυγατέρα Σ. Θεοχαροπούλου.

γ') Ἡ σύμφωνος μὲ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων **19** καὶ **28** τοῦ ἀνωτέρω Νόμου ἀνήκουσα εἰς χήραν συνταγματάρχου σύνταξις.

Εἰς τὴν χήραν καὶ τὰ ὀρφανὰ Ἰωάννου Βλάχου.
Εἰς τὴν χήραν καὶ τὰ ὀρφανὰ Γ. Κίτσου.
Εἰς τὴν χήραν καὶ τὰ ὀρφανὰ Ἀν. Π. Πολίδου.
Εἰς τὴν χήραν Βοϊδῆ Μαυρομιχάλη.
Εἰς τὴν χήραν Π. Κεφάλα.
Εἰς τὴν χήραν Ἰωάννου Περῥαϊκα.
Εἰς τὴν χήραν Θεοδώρου Δεληγιάννη.
Εἰς τὴν χήραν Ἀναστασίου Ἀνδρούτσου.
Εἰς τὴν χήραν Μαρίαν Ν. Κοτσιᾶ.
Εἰς τὴν χήραν Μαρίαν Γ. Σκανδάλη.
Εἰς τὴν χήραν Μαρίαν Ν. Χ. Δημητρίου Κοτσιᾶ.
Εἰς τὴν χήραν Δεσποινοῦ Ν. Ἀργύρη.

Ἄρθρον **2**. Χορηγεῖται προίκισις εἰς γαίας διαθεσίμους καὶ καλλιεργησίμους εἰς τὰς ἀκολούθους ὀρφανάς·

Εἰς τὴν ἄγαμον θυγατέρα τοῦ ἀντιστρατήγου Κίτσου Τζαβέλα	στρέμ.	**500**
Εἰς ἑκάστην τῶν ἀγάμων θυματέρων τοῦ ὑποστρατήγου Χ. Χρήστου	»	**300**
Εἰς ἑκάστην τῶν ἀγάμων θυγατέρων τοῦ Ἀνδρέα Ἴσκου.	»	**300**
Εἰς τὴν ἄγαμον θυγατέρα τοῦ Δ. Μακρῆ	»	**300**
Εἰς τὴν ἄγαμον θυγατέρα τοῦ Γ. Ὁλυμπίου, ἐκτὸς τῆς προικίσεως, ἥτις διὰ τοῦ ἀπὸ **25** Μαρτίου **1843** Β. διατάγματος ἀπενεμήθη αὐτῇ εἰς λογαριασμὸν τῶν ὅσα δικαιοῦται νὰ λάβῃ ἀπὸ τὸ Δημόσιον ἕνεκα παλαιῶν ἀπαιτήσεων. εἰσέτι . . .	»	**300**
Εἰς ἑκάστην τῶν ἀγάμων θυγατέρων τοῦ Νικήτα Φλέσσα	»	**250**

Εἰς τὴν ἄγαμον θυγατέρα τοῦ Λαζάρου Τσαμαδοῦ στρέμ.		250
Εἰς ἑκάστην τῶν ἀγάμων θυγατέρων τοῦ Γ. Λεβέντη .	»	250
Εἰς ἑκάστην τῶν ἀγάμων θυγατέρων τοῦ Α. Λεμπέση .	»	250
Εἰς τὴν ἄγαμον θυγατέρα Σ. Θεοχαροπούλου . . .	»	250
Εἰς τὴν θυγατέρα Ἐμμανουὴλ Ξάνθου	»	250
Εἰς ἑκάστην τῶν ἀγάμων θυγατέρων τοῦ Γ. Κίτσου .	»	250
Εἰς τὴν ἄγαμον θυγατέρα τοῦ Χρ. Φωτομάρα . . .	»	200
Εἰς ἑκάστην τῶν ἀγάμων θυγατέρων τοῦ Ἰω. Βλάχου.	»	200

Τὰ ὡς ἀνωτέρω εἰς προίκισιν προσδιοριζόμενα στρέμματα γαιῶν, θέλουν περιορισθῆ εἰς τὸ τρίτον μόνον, ἐὰν αὐτοὶ ὦσι γαῖαι ποτιστικαί.

Ἄρθρον 3. Αἱ ἐν τῷ ἄρθ. 1. συντάξεις ὑπόκεινται εἰς τοὺς ὅρους τῶν ἄρθρων 19 καὶ 20 τοῦ ἀπὸ 19 Αὐγούστου 1852 Νόμου Περὶ τῶν συντάξεων τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς.

Ἄρθρον 4. Αἱ μέχρι τοῦδε πληρονόμεναι εἰς τινας τῶν ἀνωτέρω συντάξεις παύουσιν. Ἀκυροῦται ἐπίσης, ἐξαιρουμένης τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 ἀναφερομένης θυγατρὸς Γ. Ὀλυμπίου, καὶ ἡ τυχὸν εἰς τινα τῶν ἀνωτέρω χορηγηθεῖσα ἤδη προίκισις, ἐκτὸς ἂν ἡ προικισθεῖσα προτιμᾷ νὰ λάβῃ αὐτὴν ἀντὶ τῆς διὰ τοῦ παρόντος Νόμου χορηγουμένης.

Ἄρθρον 5. Αἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 ἀναφερόμεναι προικίσεις θέλουν πραγματοποιηθῆ ἀμέσως μετὰ τὸν γάμον.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους »

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ συζητηθῇ μετὰ τὸν προϋπολογισμόν.

Ἐπομένως ἡ Γερουσία προεῖδε εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ κεφαλ. 1 «Μισθὸς ἐνεργείας,» ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν·

Ἠξεύρετε, Κύριοι, ὅτι τὸ μόνον λείψανον τῶν θεσμῶν τοῦ μεσαιῶνος, τὸ ὁποῖον ἐκληρονόμησαν τὰ νεώτερα ἔθνη, εἶναι ὁ τακτικὸς στρατός· διὰ νὰ δημιουργηθῇ ὅμως τοιοῦτον σύστημα καὶ νὰ διατηρηθῇ εἰς αἰῶνα, θὰ εἴπῃ, ὅτι τὸ σύστημα τοῦ τακτικῶς διωργανισμένου στρατοῦ ἦτο ὀρθὸν καὶ ὠφέλιμον, ἀλλὰ διὰ νὰ διαμένῃ τοιοῦτο καὶ παρ' ἡμῖν, πρέπει νὰ τὸ διατηρήσωμεν ὅπως ἐξ ἀρχῆς τὸ παρεδέχθημεν μὲ τὰς παραδόσεις του καὶ μὲ τὴν ἀποστολήν του.

Ἡ χρῆσις τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ ἔχει ὡρισμένην ὑπηρεσίαν, ὡρισμένην ἐργασίαν, καὶ ἐνόσῳ ἀφιεροῦται εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ πρὸς ὃν ἐσυστήθη, εἰς τὸ ἔργον εἰς ὃ ἐκλήθη, ἡ διατήρησίς του εἶναι ἀναγκαία καὶ ἡ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον δαπάνη ἀπαραίτητος.

Παρ' ἡμῖν ὅμως ὁ στρατὸς τῆς γραμμῆς δὲν ἐκπληροῖ τὴν εἰδικήν ἀποστολήν του. Δὲν πρέπει νὰ ἀγνοῆτε, Κύριοι, ὅτι ὅπως αἱ ἄλλαι ἀνάγκαι τῶν κοινωνιῶν ἀναπτύσσονται καὶ ὁμοῦ μὲ αὐτὰς συναναπτύσσονται καὶ τὰ μέσα τῆς θεραπείας, τοιουτοτρόπως, καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς τάξεως παρακολουθοῦν τὴν κοινὴν τοῦ αἰῶνος πρόοδον, καὶ καθ' ἑκάστην τελειοποιοῦνται καθιστάμενα χρήσιμα ἕκαστον εἰς ἕνα εἰδικὸν σκοπόν. Ἀλλ' ὅπου ἔμεινέ τι κενὸν, τὸ ὁποῖον ἠθέλησαν νὰ τὸ πληρώσωσιν εἴτε διαρκῶς εἴτε προσωρινῶς δι' ἑτερογενῶν στοιχείων, ἀντὶ ὠφελείας ἐπηνέχθη βλάβη, καὶ ἀντὶ νὰ θεραπευθῶσιν αἱ διπλαῖ ἀνάγκαι δι' ἑνὸς μέσου, ἔμειναν ἀμφότεραι ἀθεράπευτοι καὶ ὁ θεσμὸς ἐξηχρειώθη, καὶ καθὼς ὁ σχίζων τὰ ξύλα διὰ τῆς κλειδὸς ἀνοίγων δὲ τὴν θύραν μὲ τὸν πέλεκυν, δὲν βλάπτει ἐκεῖνα κατὰ τὸν Πλούταρχον, ἀλλ' ἀποστερεῖ ἑαυτὸν τῆς ἑκατέρου χρείας καὶ δυνάμεως, τοιουτοτρόπως ἀποτυγχάνει τοῦ σκοποῦ, καὶ ὅστις εἰς τὴν διεύθυνσιν μιᾶς πολιτείας δὲν μεταχειρίζεται ἕκαστον στοιχεῖον καὶ ὄργανον εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν του.

Ἐὰν θεωρήσωμεν τὰ συστήματα τῆς Εὐρώπης, ἀφ' ἧς ἐρανιζόμεθα τὰ στοιχεῖα τῆς τάξεως καὶ τῆς προόδου, βλέπομεν, ὅτι τρία εἴδη στρατοῦ εἶναι πανταχοῦ ἐν χρήσει· ἕκαστον δὲ ἐξ αὐτῶν ἔχει ἴδιον ἔργον, εἰς τὴν ἐκμάθησιν τοῦ ὁποίου καθ' ἑκάστην ἐξασκεῖται, καὶ οὕτω τελειοποιεῖται καὶ καθίσταται χρήσιμον. Κἂν δὲν μὲ ἀπατᾷ ἡ μνήμη, πανταχοῦ ὁ στρατὸς τῆς γραμμῆς προσδιορίσθη διὰ νὰ ἦναι ἕτοιμος νὰ ἀποκρούσῃ τὸν ἐχθρὸν ἐκτὸς τῶν ὁρίων, καὶ διὰ τοῦτο ὑποβάλλεται εἰς πειθαρχίαν αὐστηράν, καὶ ὑπογρεοῦται εἰς καθημερινὴν σχεδὸν ὁπλασίαν, διὰ νὰ ἦναι ἀείποτε ἱκανὸς καὶ ἕτοιμος καὶ καλῶς συγκεκροτημένος εἰς ἀπόκρουσιν τοῦ ἐχθροῦ· πρὸς διατήρησιν δὲ τῆς προσωπικῆς ἀσφαλείας προσδιωρίσθη ἡ χωροφυλακή· ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ καινωνίαι σύγκεινται ἀπὸ ἄτομα ἔχοντα πάθη καὶ ἀνάγκας, ἕνεκα τῶν ὁποίων ἐνίοτε ἀποπλανῶνται εἰς συγκρούσεις καὶ ἄλλας ἀταξίας, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει παρεδέχθησαν πανταχοῦ ὡς φάρμακον κατάλληλον τὴν ἐθνοφυλακήν, ἥτις ἐπεμβαίνει καὶ ἐπαναφέρει τὴν τάξιν· καὶ τότε μόνον ὁ τακτικὸς στρατὸς ἔρχεται ὑποβοηθητικὸς καὶ συντρέχει κατὰ τὰς ἐσωτερικὰς

ταραχὰς διὰ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐπάνοδον τῆς τάξεως, ὁσάκις μόνη ἡ παρουσία τῆς ἐθνοφυλακῆς καὶ τῆς χωροφυλακῆς δὲν ἐπαρκεῖ. Ἀλλ' εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν ἔχομεν οὔτε τὴν εὐκαιρίαν οὔτε ἴσως τὰ μέσα νὰ σχηματίσωμεν ἐθνοφυλακήν, ἐθεωρήθη ὅμως ὡς ἀντικαταστήσασα τὸν στρατὸν τῆς γραμμῆς ἡ ὁροφυλακή, διότι σταθμεύουσα σταθερῶς εἰς τὴν ὁροθετικὴν γραμμὴν καὶ μεταπεμπομένη ἐνίοτε εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἐχρησίμευεν εἰς διαφόρους ἀνάγκας τῆς τάξεως, καὶ δυνάμεθα νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι ἐνόσῳ ὑπῆρχεν αὕτη ὁ τακτικὸς στρατὸς ἔμενεν εἰς τοὺς σταθμούς του γυμναζόμενος καὶ ἀναμένων τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἠδύνατο νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν εἰδικὴν ἀποστολήν του. Ἀφοῦ ὅμως ἡ ὁροφυλακὴ ἐξέλειψε, καὶ ἐνταῦθα δὲν θέλω νὰ ἐξετάσω ἂν ἔπρεπεν ἢ ὄχι, βλέπω μὲ λύπην μου, ὅτι ὁ τακτικὸς στρατὸς ἐπεφορτίσθη ἔργα, τὰ ὁποῖα τὸν ἀναγκάζουν νὰ διαιρῆται καὶ ὑποδιαιρῆται εἰς ἀποσπάσματα, νὰ διατρέχῃ τὰ ὄρη φέρων πολλάκις τὰ ἐνδύματα τοῦ παληκαρίου, καὶ μὴ ἔχων πλέον τὸν καιρὸν νὰ ἀνασχολῆται διαρκῶς εἰς τὴν ὁπλασκίαν καὶ νὰ γυμνάζηται πρὸ πάντων εἰς τὴν πειθαρχίαν· ἐντεῦθεν ἓν μέρος τοῦ στρατοῦ, διὰ νὰ μὴν εἴπω ὅλος, δὲν ἐκπληροῖ τὴν ἀποστολήν του, διότι ὑπάρχει τὸ κενὸν τῆς ἐθνοφυλακῆς.

Ὅπου, Κύριοι, ὑπάρχει συνταγματικὴ πολιτεία πρέπει ἀναγκαίως νὰ ὑπάρχωσι καὶ τὰ τρία εἴδη τοῦ στρατοῦ, ὁ τῆς γραμμῆς, ἡ χωροφυλακὴ καὶ πρὸ πάντων ἡ ἐθνοφυλακή. Ἐὰν ὁ κύριος ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν ἠδύνατο νὰ μὲ βεβαιώσῃ σήμερον, ὅτι ἐκ τῆς σημερινῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων δὲν βλάπτονται οὔτε ἡ πειθαρχία οὔτε ἡ ὁπλασκία τοῦ στρατοῦ τῆς γραμμῆς, ἤθελα ἀναβάλει τὴν περὶ συστάσεως ἐθνοφυλακῆς συζήτησιν, τόσῳ μᾶλλον καθ' ὅσον ἐθεώρησα πάντοτε καὶ θεωρῶ, ὅτι μόνη ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία εἶναι εἰς θέσιν νὰ κρίνῃ ποία εἶναι ἡ κατάλληλος ἐποχή, καθ' ἣν συμφέρει νὰ σχηματίσῃ τὴν ἐθνοφυλακήν, καὶ εἰς αὐτὴν ἀνήκει νὰ λάβῃ τὴν εἰσήγησιν.

Ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ λόγου τούτου, δὲν πρέπει νὰ σᾶς κρύψω, Κύριοι, ὅτι καὶ δι' ἕνα ἄλλον λόγον ἐπίσης ἰσχυρὸν εὑρίσκω τὴν σύστασιν τῆς ἐθνοφυλακῆς ἀναγκαίαν. Ὅλοι θέλομεν συνομολογήσει, ὅτι μὲ ὅσην καὶ ἂν ἔχωμεν προθυμίαν δὲν δυνάμεθα νὰ χορηγήσωμεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν τόσα χρηματικὰ μέσα, ὅσα εἶναι ἀναγκαῖα διὰ νὰ σχηματίσῃ στρατὸν ἀξιόμαχον ἐκ 30,000 τοὐλάχιστον, καὶ ἐπειδὴ ἀκούω συνεχῶς νὰ γίνεται λόγος καὶ ἀπὸ νέους καὶ ἀπὸ γέροντας, ὅτι ἔχομεν

ἓν μέλλον, τὸ ὁποῖον ὅσον μεμακρυσμένον καὶ ἂν ἦναι οὐχ ἧττον ὀφείλομεν νὰ τὸ θεωρῶμεν ὡς προσεχὲς καὶ νὰ εἴμεθα προπαρασκευασμένοι, ἀναγκαίως πρέπει νὰ στρέψωμεν τὴν προσοχήν μας εἰς τὸν σχηματισμὸν ἐθνοφυλακῆς.

Ἔπειτα καὶ χάριν αὐτῆς τῆς ἐλευθερίας, τὴν ὁποίαν μὲ τοσαύτας θυσίας κατεκτήσαμεν, πρέπει μικροὶ καὶ μεγάλοι νὰ ἐξοικειωθῶμεν μὲ τὸ ὅπλον· καὶ ὄχι μόνον νὰ μὴ τὸ τρομάζωμεν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἠξεύρωμεν νὰ κάμωμεν χρῆσιν αὐτοῦ. Ἂς μὴ λησμονήσωμεν τὴν πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἀνατροφὴν τῶν νέων, ὁπότε τὸ ὅπλον παρίστατο ὡς φόβητρον, καὶ ἐνέσπειρεν εἰς τὰς ἁπαλὰς τῶν νέων ψυχὰς τοιαύτην χαύνωσιν καὶ δειλίαν, ὥστε δυσκόλως ἤθελον τολμήσει οἱ ῥαγιάδες τῆς γενεᾶς μας νὰ ἀποστατήσουν, ἐὰν θεία εὐδοκίᾳ οἱ ὀρεσίτροφοι ἐκεῖνοι ἁρματωλοὶ δὲν ἦσαν ἐξοικειωμένοι καὶ μὲ τὸ ὅπλον καὶ μὲ τὰς κακουχίας, καὶ δὲν ὕψωναν τὴν σημαίαν τῆς παλιγγενεσίας διὰ νὰ μᾶς δείξωσι μὲ τὸ ἡρωϊκὸν των παράδειγμα τὴν ὁδὸν τῆς δόξης καὶ τῆς ἀθανασίας. Κύριοι, μόνος ὅστις ἠξεύρει νὰ πολεμᾷ, λέγει ὁ μέγας ποιητὴς Σχενίερος, ἐκεῖνος δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἦναι δοῦλος. Ἐὰν ἀγαπῶμεν τὴν πολυπαθῆ ἐλευθερίαν μας, πρέπει νὰ εἴμεθα πάντοτε ὡπλισμένοι· διόλου δὲν πρέπει νὰ πιστεύσωμεν τὸν Κ. ὑπουργὸν, ὅστις χθὲς μᾶς ἔλεγεν ὅτι ἐπροσπάθησε καὶ μᾶς κατώρθωσε φίλους· φίλοι δὲν γίνονται, Κύριοι, οἱ μεγάλοι τῶν μικρῶν, οἱ ἡγεμόνες δὲν ἔχουν οὔτε θέλουν φίλους, ζητοῦν ὑπηκόους· πᾶσα ἄλλη γνώμη εἶναι ἐσφαλμένη, πᾶσα ἄλλη πεποίθησις εἶναι πλάνη, εἶναι ἀπάτη. Τὰ ἔθνη βαδίζουσι σήμερον εἰς μεγάλας μεταβολὰς, καὶ ὁ κρατῶν ξίφος καὶ ὅπλον δὲν φοβεῖται νὰ γίνῃ ἀνάρπαστος εἰς τὸν κατακλυσμὸν τῶν ἐνδεχομένων μεταβολῶν· θέλω τὸν Ἕλληνα μὲ τὴν μίαν χεῖρα νὰ ὁδηγῇ τὸ ἄροτρον καὶ μὲ τὴν ἄλλην νὰ κρατῇ καὶ νὰ μεταχειρίζηται τὸ ὅπλον, καὶ τὸ θέλω ὄχι τόσον διὰ μεγαλεῖον, τὸ ὁποῖον δικαιούμεθα νὰ ἐλπίζωμεν, ὅσον καὶ πρὸ πάντων διὰ αὐτὴν μας τὴν ὕπαρξιν.

Λάβετε, Κύριε ὑπουργὲ, τὴν γνώμην μου ταύτην εἰς σκέψιν, μελετήσατέ την, καὶ ἔλθετε προστρέχων καὶ ὑποβάλετέ μας μέτρα κατάλληλα περὶ συστάσεως ἐθνοφυλακῆς· ἐπιθυμῶ νὰ ἴδω στρατὸν τῆς γραμμῆς συγκεκροτημένον μὲ ὅλα τὰ μέσα, καὶ ἀνασχολούμενον ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ ἔργον του. Ἐπιθυμῶ νὰ βλέπω τοὺς πολίτας νὰ μὴ φοβοῦνται τὴν σπάθην τοῦ ἀξιωματικοῦ, ἀλλὰ νὰ ἀγαπῶσι τὸν ἀξιωματικὸν καὶ νὰ τὸν σέβωνται

ὡς διαφέροντα ἀπὸ αὐτοὺς οὐχὶ κατὰ τὸ ἀνδρικὸν φρόνημα, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν ἄσκησιν.

Ἐπὶ τούτοις ὁ Κύριος ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν παρετήρησεν, ὅτι ἡ ὁμιλία τοῦ προλαλήσαντος γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστίδου, ἀφορᾷ ἀντικείμενον ὑπαγόμενον εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν· ἀφοῦ ἔκρινεν εὔλογον νὰ κάμῃ λόγον ἐν τῇ συζητήσει τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἔπρεπε ν' ἀπευθύνῃ τὰς παρατηρήσεις ταύτας εἰς τὸν Κύριον ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν κατὰ τὴν γθεσινὴν συζήτησιν, διότι τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι ὅλως ἰδιάζον.

Ἐσυμφώνησε δὲ μετὰ τοῦ προαγορεύσαντος, ὡς πρὸς τὸν προορισμὸν τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ σῶμα τῆς χωροφυλακῆς εἶναι ἀνεπαρκὲς εἰς τὴν δημόσιον ἀσφάλειαν, διὰ τοῦτο ἐκρίθη καλὸν ὥστε ὁ τακτικὸς στρατὸς νὰ δώσῃ τὴν ἀναγκαίαν συνδρομὴν, καὶ πρὸς τοῦτο ἐξεπλήρωσε παραδειγματικῶς τὴν ἀποστολήν του.

Ἐπέρεπε προσέτι, ὅτι καθ' ἣν ἐποχὴν ἤκμαζε τὸ σῶμα τῆς ὁροφυλακῆς, οἱ λῃσταὶ διέτρεχον ἔθεν κακεῖθεν συσσωματωμένοι τὸν τόπον μας, ὁ δὲ ἐπῆλθεν ἡ χωροφυλακὴ ἐλαττώθη ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν, καὶ ὅτε ἡ καταδίωξις αὐτῶν ἀνετέθη εἰς τὸν τακτικὸν στρατὸν κατεστράφη ἐντελῶς. Καύχημά μας δὲ εἶναι, ὅταν κατορθώσωμεν νὰ ἔχωμεν στρατὸν χρήσιμον δι' ὅλας τὰς περιστάσεις, δυνάμενον νὰ μάχεται ἐν πυκνῇ τάξει καὶ συσσωματωμένον ἐκ τοῦ συστάδην, καὶ πρόσφορον εἰς ὀρεινὰς καταδιώξεις κατ' ἀποσπάσματα, διότι τοῦτο εἶναι πολὺ προτιμώτερον τοῦ μονοειδοῦς στρατοῦ, χωρὶς οὗτος νὰ παρεκτρέπεται τῆς πειθαρχίας καὶ νὰ χάνῃ ἐκ τῆς τακτικῆς του ἀσκήσεως, διότι ἐναλλὰξ τὰ τῆς καταδιώξεως ἀποσπάσματα διαδέχονται τὸ ἓν τὸ ἄλλο, καὶ ἐπανακάμπτοντα εἰς τὰς τάξεις ἐπαναλαμβάνουσι τὰς ἀσκήσεις των, χωρὶς νὰ θέλω ἐντεῦθεν νὰ σᾶς ἀπαριθμήσω τὰ καλὰ τοῦ τακτικοῦ μας στρατοῦ.

Ἐπὶ τούτοις ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥήγας Παλαμήδης προσέθηκε.

Συμφωνῶ καθ' ὁλοκληρίαν μὲ τὸν διαιρέσαντα τὴν δύναμιν τοῦ στρατοῦ μας εἰς τακτικὴν χωροφυλακὴν καὶ ἐθνοφυλακὴν Κύριαν Χρηστίδην· ὁ σκοπός του βεβαίως δὲν ἦτο νὰ κατακρίνῃ, ἀλλὰ νὰ ἐπαινέσῃ τὸν τακτικόν μας στρατὸν, ἀποδεικνύων τὸ σπουδαῖον βάρος, τὸ ὁποῖον ἀνεδέχθη νὰ φέρῃ, μὴ συνάδον ποσῶς μὲ τὴν ἀποστολήν του, καὶ συμφωνῶ ἐπίσης νὰ γίνηται κατάλληλος αὐτοῦ χρῆσις καὶ ἄσκησις, ὅπως ἡμέραν τινὰ φανῇ χρήσιμος εἰς τὴν πατρίδα. Λέγω μάλιστα, ὅτι δὲν

εἶναι ἀκριβὲς, ὅτι ὁ τακτικὸς στρατὸς ἐνεργῶν ἐκτὸς τῆς ἀποστολῆς του δὲν χάνει τὴν ποθητὴν πειθαρχίαν καὶ τὴν τακτικήν του ἐξάσκησιν μὴ φέρων ὅπλα γυμναστικά. Ἀλλ' ἐὰν, κύριε ὑπουργὲ, ἐλάβομεν ἀνάγκην τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ, διατί νὰ μὴ προσέξωμεν εἰς τὴν συμπλήρωσιν καὶ κατάρτισιν τῆς χωροφυλακῆς, τοῦ σώματος τούτου, τὸ ὁποῖον ἀρῆκεν ἐν καιρῷ τοσοῦτον ὡραίας ἐνθυμήσεις, καὶ ἤθελεν ἔχει ἴσως ὡραιοτέρας, ἂν ἐβλέπομεν, ὡς εἶπον, πλειοτέραν προσοχὴν καὶ πρόοδον καὶ εἰς αὐτὸ, διότι σήμερον ἀνώτερον τοῦ βαθμοῦ τοῦ λοχαγοῦ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ φθάσῃ ὁ ὑπηρετῶν, ὁ δὲ χωροφύλαξ, ἐνῷ εἶναι, οὕτως εἰπεῖν, ὁ γενικὸς ὑπηρέτης πάσης ἀρχῆς, δὲν λαμβάνει μισθὸν ἀνώτερον τῶν δραχμῶν τριάκοντα.

Σπεύδω δὲ νὰ παρατηρήσω, ὅτι ἡ ὁροφυλακὴ ποτὲ δὲν ἀνεπλήρου τὴν ἐθνοφυλακὴν, καὶ καταχρηστικῶς ὠνομάζοντο οἱ ὁροφύλακες ἐθνοφύλακες· ὁμιλογοῦμεν δὲ, ὅτι οἱ ὁροφύλακες, λείψανα ἔτι τῶν ἁρματωλικῶν μας χρόνων, ἦσαν ἁρμοδιώτεροι πρὸς τὸν σκοπὸν δι' ὃν ἐκαλοῦντο, τὴν φύλαξιν δηλαδὴ τῶν ὁρίων εἴς τε τὴν χρῆσιν τοῦ ὅπλου καὶ τῆς κακουχίας.

Σπεύσατε λοιπὸν, κύριε ὑπουργὲ, καὶ φροντίσατε ὑπὲρ τῆς ἐθνοφυλακῆς, διότι τοῦτο συντείνει, οὐ μόναν διὰ τὴν τάξιν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐθνικὴν δόξαν. Ὁ Ἕλλην, κύριε ὑπουργὲ, ὁ συνειθισμένος ἄλλοτε νὰ λατρεύῃ τὸ ὅπλον του, δὲν ἔχει σήμερον τὸ ζωηρὸν ἐκεῖνο ἦθος του, καὶ εἰς περίστασιν γενικοῦ ὁπλισμοῦ, ὅτε κίνδυνός τις ἐξωτερικὸς τῆς πατρίδος ἐπέλθει, ἀμφιβάλλω πόσοι θέλουσιν εἰσθαι εἰς κατάστασιν νὰ φέρωσι καὶ νὰ ἔχωσιν ὅπλα, διότι ἀπὸ πολλοὺς κατὰ καιροὺς καὶ διαφόρους περιστάσεις ἀφῃρέθησαν καὶ δὲν ἐπεστράφησαν.

Δὲν εἶναι ἀληθὲς, κύριε πρόεδρε, ὅτι οἱ κατὰ καιροὺς ὑπουργοὶ τῶν Ἐσωτερικῶν δὲν ἐφρόντισαν περὶ τῆς συστάσεως τῆς ἐθνοφυλακῆς, διότι πρῶτος ἐγὼ, κύριε πρόεδρε, ὡς ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν, εὐθὺς μετὰ τὴν μεταπολίτευσιν, συνέταξα ὀργανικὸν διάταγμα τῆς ἐθνοφυλακῆς ὁμοφώνως μετὰ τῶν συναδέλφων μου, καὶ ἐπειδὴ εἰσέτι δὲν ὑπῆρχον νομοθετικὰ σώματα, καθυπέβαλα τοῦτο εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ ἀνωτάτου ἄρχοντος. Σᾶς ὁμολογῶ δὲ, κύριοι, ἂν εὗρον ποτὲ πρόθυμον εἰς τὴν ἔγκρισιν διατάξεώς τινος τὸν ἄρχοντα ἡμῶν, ἡ προθυμία αὐτὴ ὑπῆρξε ὑπὲρ τῆς συστάσεως τῆς ἐθνοφυλακῆς· καὶ πρὸς παράδειγμα σᾶς λέγω, ὅτι ὅσον δύσκολοι εἶναι οἱ ἄρχοντες εἰς τὴν παραχώρησιν προνομίων, εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν μοὶ ἐγένετο παρατήρησις,

διατί εἰς τοὺς δικαιούχους τῆς ἐθνοφυλακῆς νὰ μὴν συμπεριλαμβάνωνται καὶ οἱ ἀριστειοῦχοι, οἵτινες προνομιακῶς λαμβάνουν μέρος εἰς τὰς δημοτικὰς ψηφοφορίας κατὰ ἕτερον Β. Διάταγμα, τὸ ὁποῖον, κύριοι, προθύμως παρεδέχθην, καὶ εὐχαρίστησα τὴν τοιαύτην ὑπὲρ τῆς πατρίδος εὐρεῖαν μέριμνάν του· ἀλλὰ δυστυχῶς τὸ ὀργανικὸν διάταγμα ἐκεῖνο ἔμεινεν ἐκκρεμὲς, διότι τότε ὅτε ἠδυνάμην ὡς ἐκ τῆς ἰσχύος τῆς ἀποστολῆς μου νὰ τὸ κατωρθώσω, διότι ἅπαντες οἱ συνάδελφοί μου τὸ ὑπεστήριζον, ἡ ὑπουργική μου ἐνέργειά μου ὑπῆρξε δυστυχῶς τρίμηνος σχεδόν· κατόπιν ἦλθον καὶ πάλιν, εἶναι ἀληθὲς, εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ἀλλὰ τότε πλέον ἡ ἀποστολή μου διέφερε πολὺ τῆς πρώτης, διότι εἰς τὰς τοιαύτας περιστάσεις δὲν ἀρκεῖ μόνη ἡ θέλησις τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ, ἀλλὰ καὶ ἡ ὁμοφροσύνη καὶ συνδρομὴ τῶν συναδέλφων, πρὸς δὲ, ἂς τὸ εἴπωμεν, καὶ τὸ πρόσφορον τῶν περιστάσεων. Ἐλπίζω δὲ ὅ,τι μέχρι τοῦδε δὲν ἔγινε, νὰ γίνῃ ὅσον οὔπω σύμφωνον μὲ τὰς εὐχὰς τοῦ ἔθνους.

Μετὰ τὰ λεχθέντα τὸ Κεφ. Α'. ἐκ δραχ. **2,064,551:68**, ἐγένετο δεκτὸν, ὡς εἶχε, μετὰ τῶν διαφόρων αὐτοῦ ἄρθρων διὰ χειροτονίας.

Ἀναγνωσθέντα τὰ Κεφάλαια Β'. « Τροφαὶ », ἐκ δραχμῶν **630,028:38**. Γ'. «Ἱματισμοὶ καὶ ἀποσκευαὶ», δρ. **293,000**. Δ'. «Ὁπλισμὸς καὶ ἀποσκευαὶ δραχ. **122,208**, ἐγένοντο δεκτὰ, ὡς εἶχον, μετὰ τῶν διαφόρων αὐτῶν ἄρθρων δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ Κεφαλ. Ε'. « Ἱππονεία, Ἱπποφόρβιον, καὶ Ἱπποσκευαὶ», ἐπὶ τῇ γενομένῃ ἐπερωτήσει, ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι ἡ ἀγορὰ τῶν ἵππων θέλει γίνει ἔξωθεν, ἂν δὲν ὑπάρχωσιν ἵπποι εἰς τὸ ἡμέτερον Ἱπποφόρβιον, τοῦ ὁποίου τὰ ἔσοδα τοῦ παρελθόντος ἔτους ἀναβαίνουσιν εἰς δραχμὰς **30,000**, ἐκ τῆς πωλήσεως ἵππων, καὶ τὸ ποσὸν τοῦτο παρεκατετέθη εἰς τὸ ταμεῖον, ὅπως καὶ τὸ ἀντίτιμον τῶν τεσσάρων ὁρειχαλκίνων πυροβόλων, ὅπερ κατὰ τὸν ὑπάρχοντα νόμον θέλει χρησιμεύσει εἰς ἀγορὰν νέου ὁπλισμοῦ.

Ἑπομένως τὸ Κεφ. Ε. ἐκ δραχ. **72,857:60**, ἐγένετο δεκτὸν, ὡς εἶχε, μετὰ τῶν διαφόρων αὐτοῦ ἄρθρων διὰ χειροτονίας.

Ἀναγνωσθέντα τὰ Κεφάλαια, 6, « Στρατωνισμὸς », ἐκ δραχ. **165,000**. 7, « Κτίρια στρατιωτῶν », ἐκ δραχμῶν **72,836**. 8, «Νοσηλεία τοῦ στρατοῦ ἐν γένει», ἐκ δραχ. **120,000**, ἐγένοντο δεκτὰ, ὡς εἶχον, μετὰ τῶν διαφόρων αὐτῶν ἄρθρων, δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ Κεφαλαίου 9, «Στρατιωτικὴ ἐκπαίδευσις», ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἀπήντησεν ἐπὶ τῇ γενομένῃ παρατηρήσει, ὅτι οἱ μέχρι τοῦδε σταλέντες εἰς Εὐρώπην ἀξιωματικοὶ ἀπεστάλησαν ἂν ὄχι διὰ συναγωνισμοῦ, ἀλλ' ἐκ τῶν μᾶλλον εὐδοκιμησάντων εἰς τὰς ἐξετάσεις, ὅπερ σχεδὸν εἶναι τὸ αὐτό· ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς εἰς Βέλγιον ἀποσταλέντας ὑπαξιωματικοὺς, ἡ ἐκλογὴ αὐτῶν ἐγένετο κατὰ πρόταιν τῶν ἀρχηγῶν τῶν σωμάτων καὶ οὐχὶ κατ' ἐκλογὴν τοῦ ὑπουργοῦ. Οὐχ' ἧττον ὅμως παραδέχομαι τὴν γνώμην τῆς Γερουσίας καὶ θέλω φροντίσει διὰ τὸ μέλλον.

Ἑπομένως τὸ Κεφάλαιον 9, ἐκ δραχμῶν **119,015:60**, ἐγένετο δεκτὸν, ὡς εἶχε, μετὰ τῶν διαφόρων αὐτοῦ ἄρθρων.

Ἀναγνωσθέντα ὕστερον τὰ Κεφάλαια, **10**, «Γραφικὰ ἔξοδα», ἐκ δραχ. **38,360**. **11**, «Ὁδοιπορίαι, στρατολογία καὶ μετακομίσεις», ἐκ δρχ. **115,500**. **12**, «Στρατιωτικὴ δικαιοσύνη», ἐκ δρ. **25,753:50**. ἐγένοντο δεκτὰ, ὡς εἶχον, μετὰ τῶν διαφόρων αὐτῶν ἄρθρων, δι' εἰδικῆς ἀφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ Κεφαλαίου **13**, «Μισθοὶ ἀργίας ἀπομάχων», ὁ κύριος ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἀπήντησεν ἐπὶ τῇ γενομένῃ ἐπερωτήσει, ὅτι εἰς ἀργίαν τίθενται οἱ ἕνεκα σφαλμάτων, ἀνικανότητος, ἢ ἕνεκα διαλύσεως σώματός τινος, ἢ ὅπως ἄλλως ὁ ἐν ἰσχύει ὀργανικὸς νόμος ὁρίζει. Καὶ τὸ Κεφαλ. τοῦτο ἐκ δραχ. **199,416:30**, ἐγένετο δεκτὸν, ὡς εἶχε, μετὰ τῶν διαφόρων αὐτοῦ ἄρθρων διὰ χειροτονίας.

Ἀναγνωσθέντα τὰ Κεφάλαια **14**, Λόχος «Πυροσβεστῶν», ἐκ δραχ. **39,062:50**. **15**, « Χωροφυλακὴ », ἐκ δρχ. **949,335:40**. **16**, «Κεκλεισμέναι χρήσεις», ἐκ δραχ. **1,466:56**, ἐγένοντο δεκτὰ, ὡς εἶχον, δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας.

Τεθέντος ὕστερον εἰς συζήτησιν τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν, ἀνεγνώσθησαν κατὰ τάξιν καὶ κατὰ σειρὰν τὰ πρῶτα Κεφάλαια καὶ ἄρθρα αὐτοῦ, ὅπως ὑπὸ τῆς Βουλῆς διηρέθησαν καὶ ἐψηφίσθησαν, ὡς ἕπεται.

Κεφάλαιον Α'. Προσωπικόν.

Ἄρ. 1.	Μισθοὶ ἐνεργείας ἀξιωματικῶν . .	δραχ.		396,688.
» 2.	» ἀργίας ἀξιωματικῶν	»		44,040.
» 3.	» ἐνεργείας ὑπαξιωμ. καὶ ναυτῶν .	»		535,158.
» 4.	» ἀργίας » » » . .	»		6,426.
		Τὸ ὅλον δραχ.		982,312.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων Νομοσχεδίου.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Ἀθνάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Βασιλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	
Γεώργιος Ψύλλας	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Ἀναστάσιος Σ. Χαρκλάμπης	
Ἰωάννης Χ. Πέτσου	Ν	Παναγ. Ἀϊδωρίκης	Ν
Ἀθανάσιος Ἀϊδωρίκης		Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης		Κωνστ. Προβιλέγιος	
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης		Σπῦρος Μῖλιος	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Ῥήγας Παλαμίδης	Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν	Δημήτρ. Δ. Κουντουριώτης	Ν

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν διὰ χειροτονίας παραδοχὴν τῶν ἄρθρ. 1, 2 καὶ 3. τοῦ Νομοσχεδίου, ἐπανελήφθη ἡ αὐτὴ ψηφοφορία καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου, δι' ἧς ἐξήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ ἀνωτέρῳ, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 28, ἔχον ὅπως ὑποβληθῇ ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 11 λήγοντος μηνὸς Ἀπριλίου.

Παρελθὼν ἀκολούθως ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἀνέγνω Νομοσχέδιον περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν προϊόντων φόρου καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν, ἔχοντα ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Τὸ περὶ ἐγγείων φόρων ε. ε. νομοσχέδιον ἐπεψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἄνευ οὐδεμιᾶς τροπολογίας ἐπὶ τῶν διατάξεων αὐτοῦ.

Ὑποβάλλω ἑπομένως αὐτὸ τοῦτο εἰς τὴν Γερουσίαν κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μεγαλειότητος μετὰ τῆς πρὸς τὴν Βουλὴν αἰτιολογικῆς ἐκθέσεώς μου, καὶ παρακαλῶ τὸ σῶμα τοῦτο νὰ ταχύνῃ τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισίν του.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 26 Ἀπριλίου 858.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 26 Ἀπριλίου 1858.

Ο Θ Ω Ν. Α ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἐπεράσισαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1. Διὰ τὸ ἔτος 1858 ὅ,τε ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ὁρίζονται ὡς ἀκολούθως·

Περὶ τῶν δι' ἐνοικιάσεως διατιθεμένων.

Ἄρθρον 2. Οἱ δι' ἐνοικιάσεως διατιθέμενοι, ὅ,τε ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας, προσδιορίζονται·

α) Ἐπὶ τῶν δημητριακῶν καρπῶν ἔγγειος φόρος 10 τοῖς 100, δικαίωμα ἐπικαρπίας 15 τοῖς 100.

β') Ἐπὶ τοῦ ἐλαίου καὶ τῶν ἐλαιῶν·

Ἔγγειος φόρος ἐπὶ μὲν τοῦ ἐλαίου 10 τοῖς 100· — ἐπὶ δὲ τῶν ἐλαιῶν ὅσαι χρησιμεύουσι πρὸς βρῶσιν, ἢ παράγονται εἰς δήμους, ἔνθα δὲν ὑπάρχουσιν ἐλαιοτριβεῖα, λεπτὰ 2 τὴν ἀκάν.

Δικαίωμα ἐπικαρπίας λεπτὰ 2 ἐφ' ἑκάστης ἀκᾶς ἐλαιῶν.

Ὅταν ὁ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου ἔγγειος φόρος εἰσπράττηται διὰ λογαριασμῶν τοῦ δημοσίου, ὁρίζεται οὗτος εἰς λεπτὰ 8 τὴν ἀκάν.

γ'. Ἐπὶ τῶν κουκουλίων ἔγγειος φόρος 10 τοῖς 100.

δ'. Ἐπὶ τῆς σταφίδος Ἠλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος ἔγγειος φόρος ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος ἐνετικῶν λιτρῶν σταφιδοκάρπου δραχ. 15.

ε. Δικαίωμα ἐπικαρπίας ἐπὶ τοῦ προϊόντος τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων σταφιδαμπέλων 10 τοῖς 0/0.

ς'. Ἐπὶ τῆς ῥητίνης, κατράμης καὶ λοιπῶν δασικῶν προϊόντων, πλὴν τοῦ πρινοκοκκίου, ἔγγειος φόρος **10** τοῖς 0/0.

Δικαίωμα ἐπικαρπίας ἐπὶ τῆς ἐξ ἐθνικῶν δασῶν παραγομένης ῥητίνης **15** τοῖς 0/0.

Περὶ τῆς κατὰ δένδρον εἰσπραττομένης ἐπικαρπίας.

Ἄρθρον **3.** Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ μὲν τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων συκοδένδρων, τῶν συμπληρωσάντων τὸ 9 ἔτος τῆς ἡλικίας, ὁρίζεται εἰς λεπ. 60, ἐπὶ δὲ τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων μωρεοδένδρων, τῶν συμπληρωσάντων τὸ 5 ἔτος, λεπ. 5 ἐφ' ἑκάστου δένδρου.

Περὶ τῶν κατὰ στρέμμα φορολογουμένων κτημάτων.

Ἄρθρον **4.** Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν κατὰ στρέμμα φορολογουμένων κτημάτων κανονίζονται ἀναλόγως τῆς κατὰ μέσον ὅρον ἐτησίας προσόδου ὡς ἑξῆς·

Εἶδος κτήματος ἢ προϊόντος.	Κατὰ μέσον ὅρον ἐτησία πρόσοδος τοῦ στρέμματος.	Ἔγγειος φόρος. Δ.	Ἔγγειος φόρος. Λ.	Δικαίωμα ἐπικαρπ. Δ.	Δικαίωμα ἐπικαρπ. Λ.
Ἄμπελοι	Μέχρι τῶν δραχ. 10		70		70
	Ἀπὸ 11 ἕως 20	1	50	1	50
	» 21 » 30	2	50	2	50
	» 31 » 40	3	50	3	50
	» 41 καὶ ἐπέκεινα	4	50	4	50
Περιβόλια	Ἔλαττον τῶν δρ. 45	3		3	
	Ἀπὸ δρ. 45—74	6		6	
	» » 75—104	9		9	
	» » 105— καὶ ἐπέκεινα.	12		12	
ἀμυγδαλίαι	Ἄνευ διακρίσεως ποιότητος	2		2	
Λαχανόκηποι, σικυώνιες (μποστάνια), γεώμηλα, κράμμαι καὶ σκόροδα	Ἔλαττον τῶν δρ. 45	3		4	50
	Ἀπὸ δρ. 45—64	5	50	8	25
	» » 65 καὶ ἐπέκεινα	8		12	
Γραμίδια καὶ Τριφύλλια	Ἔλαττον τῶν δρ. 30	2		3	
	Ἀπὸ δρ. 30 καὶ ἐπέκεινα	3	50	5	25
Καπνὰ καλοκαίρια	Ἔλαττον τῶν δρ. 30	2	50	3	75
	Ἀπὸ δρ. 30 ἕως 49	4		6	
	» » 50 » 69	6		9	
	» » 70 καὶ ἐπέκεινα	8		12	
Βαμβάκια	Ἔλαττον τῶν δρ. 20	1		1	50
	Ἀπὸ δρ. 20 ἕως 29	2		3	
	» » 30 » 39	3		4	50
	» » 40 καὶ ἐπέκεινα	4		6	

Τὰ συστάδην πεφυτευμένα ὀπωροφόρα δένδρα ἐξομοιοῦνται μὲ περιβόλια.

Ἐὰν ἡ καταμέτρησις τῆς ἐκτάσεως τῶν ἀμπέλων καὶ περιβολίων δὲν περατωθῇ ἐντὸς τοῦ ἐν ἄρθρῳ 39 τοῦ ΣΟΖ'. νόμου χρονικοῦ διαστήματος, δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ ἀδείᾳ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ἀλλ' ἡ ἐκπρόθεσμος καταμέτρησις θέλει χρησιμεύσει διὰ τὴν φορολογίαν τοῦ ἑπομένου ἔτους.

Αἱ ὑπὸ τῆς νόσου μήκιστος προσβληθεῖσαι ἄμπελοι, ὅσων τὸ προϊὸν ἠλαττώθη τοσοῦτον, ὥστε ἡ πρόσοδός των τοῦ τρέχοντος ἔτους ἐξομοιοῦται μὲ πρόσοδον ὑπαγομένην εἰς κατωτέραν τάξιν, θέλουσι φορολογεῖσθαι διὰ τὸ παρὸν ἔτος κατὰ τὴν τάξιν ταύτην. Αἱ δὲ τῆς κατωτάτης τάξεως ἄμπελοι, αἱ προσβληθεῖσαι ὑπὸ τῆς νόσου, ἐὰν ἡ ἐφετεινὴ πρόσοδος δὲν φθάνῃ τὰς δραχ. **5**, ἀπαλλάττονται ἐντελῶς τοῦ τε ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας.

Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις τὸ περιστατικὸν τοῦτο βεβαιοῦται δι' ἐκθέσεως τοῦ ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ Ἐφόρου καὶ τοῦ δημάρχου εἰς ἓν συνερχομένων, προηγουμένης αἰτήσεως τοῦ ἀμπελοκτήμονος ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου, διδομένης τὸ βραδύτερον τὴν **31** Ἰουλίου εἰς τὸν ἁρμόδιον οἰκονομικὸν Ἔφορον.

Ἄρθρον **5.** Τὰ ἐντὸς τῶν κατὰ στρέμμα φορολογουμένων κτημάτων προϊόντα, τὰ ὑπαγόμενα ὡς πρὸς τὸν ἔγγειον φόρον εἰς ἀλλοίαν φορολογίαν, δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὴν κατὰ στρέμμα φορολογίαν.

Περὶ τῶν εἰς τὰ τελωνεῖα εἰσπραττομένων δικαιωμάτων.

Ἄρθρον **6.** Ὁ ἐπὶ τῆς σταφίδος ἔγγειος φόρος δι' ὅλον τὸ Κράτος, ἐξαιρουμένων τῶν ἐπαρχιῶν Ἠλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος, προσδιορίζεται ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος ἐνετικῶν λιτρῶν εἰς δρ. **15.**

Ὁ δὲ ἐπὶ τῶν κατωτέρω προϊόντων ἔγγειος φόρος, τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος τούτων κανονίζονται κατὰ τὸν ἑπόμενον πίνακα.

Είδος προϊόντος.		Έγγειος φόρος		Έγγειος φόρος καὶ δικ. ἐπικαρπ.		Ἐξαγωγικὸν τέλος	
		Δ.	Λ.	Δ.	Λ.	Δ	Λ.
Βαλανίδια.							
1) Διὰ τὸν νομὸν Μεσσηνίας	Ἐφ' ἑκάστου κανταρίου	·	·	3	·	·	60
2) Διὰ τὰς ἐπαρχίας Πατρῶν καὶ Ἠλείας				2	50	·	50
3) Διὰ τὴν Ἀκαρνανίαν, Αἰτωλίαν καὶ Τριχωνίαν		·	·	2	·	·	40
4) Διὰ τὴν Κέαν, Λακωνίαν καὶ Λακεδαίμονα		1	40	·	·	·	55
5) Διὰ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ Κράτους		1	5	·	·	·	53
Κικίδια							
1) Διὰ τὴν Μεσσηνίαν, Πάτρας, Ἠλείαν, Ἀκαρνανίαν, Αἰτωλίαν καὶ Τριχωνίαν	Ὡς πρὸς ὀκάς.	·	·	·	25	·	5
2) Διὰ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ Κράτους		·	10	·	·	·	5
Πρινοκόκκιον ἐφ' ἑκάστης ὀκᾶς		1	50	·	·	·	75
Ῥιζάριον ἐφ' ἑκάστου κανταρίου		2	·	·	·	1	·
Ξηρὰ σῦκα		1	50	·	·	·	70
Λεμόνια ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος		1	·	·	·	·	50
Πορτοκάλλια		2	·	·	·	1	·
Κίτρα ἐφ' ἑκάστης ὀκᾶς		·	2	·	·	·	4

Ἂν ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῆς σταρίδος Ἠλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος δὲν ἐνοικιασθῇ, εἰσπράττεται κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν εἰς τὰ τελωνεῖα.

Κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν καὶ τὴν διὰ θαλάσσης μεταφορὰν εἰσπράττεται ὡσαύτως καὶ ὁ ἔγγειος φόρος τῶν βαλανιδίων, τῶν κικιδίων, τοῦ ριζαρίου, τοῦ πρινοκοκκίου καὶ τῶν ξηρῶν σύκων τοῦ Κράτους.

Ἐὰν δέ τινα ἐκ τῶν προϊόντων τούτων ἀποδίδωσι τὸν ἔγγειον φόρον εἰς χρήματα 3 τοῖς 0/0, εἰς αὐτὰ ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐγγείων φόρων κτλ. νόμου ΣΟΖ'.

Περὶ τῶν Λακωνικῶν προϊόντων.

Ἄρθρον 7. Ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῶν προϊόντων τῶν δύο ἐπαρχιῶν Οἰτύλου καὶ Γυθείου προσδιορίζεται ὡς ἑξῆς·

1) Ἐπὶ τοῦ ἐλαίου λεπτὰ 8 τὴν ὀκάν.

2) Ἐπὶ τῆς κατειργασμένης καὶ ἀκατεργάστου μετάξης πρὸς δραχμὰς 2,50 τὴν ὀκάν.

3) Ἐπὶ τῶν κουκουλίων δραχμὴν 1 τὴν ὀκάν.

4) Ἐπὶ τῶν λοιπῶν προϊόντων, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ γλεύκους (μούστου) ἢ οἴνου, 10 τοῖς 0/0 εἰς χρήματα κατὰ τὴν ἀγοραίαν τιμήν.

Γενικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 8. Εἰς τὴν πληρωμὴν δικαιώματος ἐπικαρπίας, κατὰ τὰ ἄρθρα 2 καὶ 4, ὑπόκεινται οἱ ἐξ ἐθνικῶν ἀγρῶν παραγόμενοι καρποί, καὶ τὸ προϊὸν τῶν φυτειῶν, ὅσαι ἐγένοντο ἐπ' ἐθνικῆς γῆς τῇ ἀδείᾳ τῶν πρώην ἰδιοκτητῶν αὐτῆς Ὀθωμανῶν καθὼς καὶ τῇ ἐγκρίσει ἢ μὴ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 9. Οἱ ὅροι τῶν συμβολαίων, παραχωρητηρίων ἢ ἐγκρίσεων, ὑφ' οὓς παρεχωρήθησαν κτήματα εἰς μεταναστὰς ἢ ἄλλους πολίτας, διατηροῦσι τὴν ἰσχύν των.

Ἄρθρον 10. Τὰ ὑφ' ὁποιονδήποτε τίτλον παραχωρούμενα κτήματα ἀποδίδουν ἔγγειον φόρον καὶ δικαίωμα ἐπικαρπίας, ὅταν τὸ παραχωρητήριον ἐγγραφον τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου παραδοθῇ τοῖς δικαιούχοις μετὰ τὴν 1 Ἀπριλίου 1858.

Ἄρθρον 11. Ἐξαιροῦνται τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας·

1) Αἱ ἄμπελοι μέχρι πέντε ἐτῶν συμπεπληρωμένων.

2) Αἱ μονοετῶς ἐνοικιαζόμεναι ἐθνικαὶ καὶ αἱ τῶν διαλελυμένων μοναστηρίων καὶ Ἐπισκοπῶν ἄμπελοι, αἵτινες περιῆλθον εἰς τὸ Δημόσιον.

Ἄρθρον 12. Ἀπαλλάττονται παντὸς ἐγγείου φόρου καὶ δικαιώματος ἐπικαρπίας·

1) Τὰ ἄχυρα·

2) Ἐν στρέμμα γῆς, ὅπου καὶ ἂν κεῖται, πρὸς καλλιέργειαν βρωσίμων εἰδῶν δι' ἰδίαν χρῆσιν τοῦ ἰδιοκτήτου ἢ καλλιεργητοῦ.

3) Τὰ σποράδην ὁπωροφόρα δένδρα, τὰ ἐντὸς τοῦ ἀνωτέρω στρέμματος, εἰς τὰς αὐλάς, τοὺς ἰδιοκτήτους ἀγροὺς, καὶ τοὺς ἰδιοκτήτους ἢ ἐθνικοϊδιοκτήτους ἀμπελῶνας ἢ σταφιδαμπελῶνας εὑρισκόμενα.

4) Τὰ ἀσταχολόγια ἀνὰ δύω μόνον κοιλὰ δι' ἕκαστον ἀσταχολόγον.

5) Οἱ σπόροι τοῦ λιναρίου, καναβίου, ριζαρίου, τριφυλλίου καὶ κρομμύου.

6) Τὰ φύλλα τῶν συκαμινομορεῶν ὡς πρὸς τὸν ἔγγειον φόρον.

7) Ἡ ξώβη, ὁ βίκος καὶ τ' ἀγριολάθουρα, ὅταν δὲν ἀλωνίζωνται.

8) Πεντήκοντα ὀκάδες ἐκ τῶν πρὸς βρῶσιν χρησίμων ἐλαιῶν

πρὸς ἰδίαν χρῆσιν ἑκάστου ἰδιοκτήτου ὡς πρὸς τὸν ἔγγειον φόρον.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Παρατηρήσεως ἔπειτα γενομένης ὑπό τινος, ὅτι τὸ ἀναγνωσθὲν τοῦτο νομοσχέδιον, ὡς φέρον πολλὰς καὶ διαφόρους διατάξεις ἐχούσας μεγάλην ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ λαοῦ, καὶ ἀφορώσας φορολογίαν ἐπέκεινα τῶν 6 ἑκατομμυρίων δραχμῶν, ἔπρεπε νὰ ἐξετασθῆ καὶ συζητηθῆ μετὰ μεγίστης προσοχῆς καὶ ἀκριβείας· ἀλλ' ἤδη δὲν ὑπάρχει ὁ ἀπαιτούμενος καιρὸς πρὸς τοῦτο καὶ δέον νὰ συζητηθῆ ἄνευ τινὸς ἐξετάσεως.

Ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν προσέθηκεν, ὅτι τοιαῦτα ἀναμνήματα πηγάζουσιν ὅταν κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς λήξεως τῆς Συνόδου εἰσάγωνται τὰ οὐσιωδέστερα ταῦτα Νομοσχέδια· ἤδη δὲ, ἐπειδὴ ἡ Γερουσία δὲν δύναται νὰ συζητήσῃ ἄλλα ἢ τὰ πλέον κατεπείγοντα, φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ συζητηθῆ ἐν τῇ ἐπομένῃ συνεδριάσει, πρῶτον τὸ φορολογικὸν, δεύτερον τὸ περὶ συντάξεως καὶ τρίτον τὸ περὶ σμύριδος Νομοσχέδιον.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ὡρίσθη ὅπως τὸ ἀναγνωσθὲν Νομοσχέδιον συζητηθῆ πρῶτον ὡς μᾶλλον κατεπεῖγον τῶν ἄλλων, καὶ κατόπιν τὰ λοιπὰ δύω.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν εἶπεν ἀκολούθως, ὅτι παρακαλεῖ ἐν ὀνόματι τοῦ Ὑπουργείου τὴν Γερουσίαν νὰ οἰκονομήσῃ τὰς ὑπολειπομένας στιγμὰς τῆς ἐνεργείας της, καὶ νὰ συζητήσῃ τὰ ὑποβληθέντα καὶ ὑποβληθησόμενα μέχρι τῆς μεθαύριον Νομοσχέδια.

Ἀπήντησεν ὁ Γερ. Κ. Μαγγίνας, ὅτι ἡ Γερ. θέλει πράξει ὅ,τι εἰς τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων δυνηθῆ, διότι δὲν δύναται νὰ πράξῃ τὰ ἀδύνατα, καὶ ὅτι ἡ ἀναβολὴ τῶν Νομοσχεδίων ἐν τῇ ἐπομένῃ Συνόδῳ, ἂν συμβῇ τυχὸν τοιαύτη, ἐπιβαρύνει ἀδιαφιλονεικήτως τοὺς ΚΚ. ὑπουργοὺς, οἵτινες δὲν εἰσῆξαν αὐτὰ ἐγκαίρως.

Προσέθηκεν ὁ Γερ. Κ. Παλαμίδης, ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ συζητήσωμεν περισσότερόν τι, ὅπερ ἡ ἀνθρώπινος ἡμῶν δύναμις δὲν ἐπιτρέπει, διὰ νὰ μὴ ἀποθάνωμεν.

Ἐνταῦθα ὁ Γερ. Κ. Ψύλλας ἀναστὰς εἶπε· διὰ νὰ ἐξέλθωμεν τῆς ἀνωμάλου ταύτης καταστάσεως ἐγώ τε καὶ ὁ συνάδελφος ἡμῶν Κ. Α. Δούκας κάμνομεν καὶ παρακαταθέτομεν πρότασιν Νόμου, ἀφορῶσαν τὴν κατάργησιν τοῦ Α'. ἄρθρου τοῦ περὶ διαρκείας τῶν Βουλευτικῶν Συνόδων Νόμου· καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ἑπομένην πρότασιν.

Πρότασις Γ. Ψύλλα καὶ Α. Δούκα.

Περὶ καταργήσεως τοῦ Ἄρθ. 1, τοῦ περὶ διαρκείας τῶν Βουλευτικῶν συνόδων Νόμου.

1) Τὸ ἄρθρον 1, τοῦ περὶ διαρκείας τῶν Συνόδων τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων Νόμου, τὸ περιορίζον τὰς Συνόδους εἰς ἓξ μῆνας καταργεῖται.
2) Κατὰ τὰ λοιπὰ ἄρθρα ὁ εἰρημένος Νόμος μένει ἐν ἰσχύϊ.
3) Ὁ παρὼν Νόμος ἐμβαίνει εἰς ἐνέργειαν εὐθὺς μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ ὑπὸ τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων, καὶ τὴν κύρωσιν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Βασιλέως.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 26 Ἀπριλίου 1858.

Οἱ Γερουσιασταί.
Γ. ΨΥΛΛΑΣ.
Α. ΔΟΥΚΑΣ.

Ἑπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 28 Ἀπριλίου 1858 ἡμέρᾳ Δευτέρα.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 28 μελῶν, ὁ Πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ἐνεκρίθησαν.

Παρελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀνέγνω τὰ ἑξῆς τέσσαρα νομοσχέδια 1) περὶ ἀναπλ. πιστώσεως δρ. 65,269 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν τῆς χρήσεως 1858 διὰ τὴν αὔξησιν τῆς μερίδος τοῦ ἄρτου 2) περὶ παραχωρήσεως εἴς τε τὴν Γαλλίαν καὶ Ἀγγλίαν ἐθνικῆς τινος γῆς ἐν Πειραιεῖ· 3) περὶ ἐξαγωγικοῦ τέλους τῆς Κορινθιακῆς Σταφίδος· καὶ 4) περὶ ἀγορᾶς ἅλατος μέχρι τετρακοσίων χιλιάδων ὀκάδων· καὶ ἀπεφασίσθη νὰ συζητηθῶσι ταῦτα κατὰ σειρὰν, ἀναλόγως τοῦ λόγου τοῦ κατεπείγοντος ἑκάστου· ἔχουσι δὲ ταῦτα ὡς ἑπεται

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως ὑποβάλλω εἰς τὴν ὑμετέραν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τὸ συναπτόμενον τῇ παρούσῃ νομοσχέδιον, δι' οὗ χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις δραχ. 65,269 ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργείου, προωρισμένη διὰ τὴν αὔξησιν τῆς μερίδος ἄρτου τοῦ Στρατοῦ, ἀποφασισθεῖσαν διὰ τοῦ ἀπὸ ά. Μαρτίου ε. ε. Νόμου ΥΜΙ΄. Παρακαλῶ δ' ὑμᾶς Κύριοι, νὰ φέρητε ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν ψῆφον σας.

Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο διῆλθε τῆς δοκιμασίας τῆς Βουλῆ.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 26 Ἀπριλίου 1858.

Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.»

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὡς ἔχει, θέλει εἰσαχθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τῶν Ἡμετέρων Ὑπουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῶν στρατιωτικῶν, καὶ θέλει ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἀθῆναι τῇ 26 Ἀπριλίου 1858.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΣΜΟΛΕΝΤΖ, Α. ΚΟΥΜΟΝΔΟΥΡΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπερασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Χορηγεῖται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν ἀναπληρωτικὴ πίστωσις δραχ. 65,269 ἑξήκοντα πέντε χιλιάδων διακοσίων ἑξήκοντα ἐννέα ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτοῦ διὰ τὸ ἔτος 1858, πρὸς πληρωμὴν τῆς προσθήκης 40 δραμίων ἄρτου ἐφ' ἑκάστης μερίδος τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς ἀπὸ ά. Μαρτίου ἐνεστῶτος ἔτους, ψηφισθείσης διὰ τοῦ ὑπὸ στοιχ. ΥΜΙ΄. τῆς 1 τοῦ ἰσταμένου Νόμου.

Ἡ πίστωσις αὕτη διανεμηθήσεται ὑπὸ τὰ ἑξῆς κεφάλαια καὶ ἄρθρα τοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτοῦ.

Κεφάλ.	2	τροφαί	δρ. 60,600
»	17	Ἄρθρ. 2. λόχ. ἀπομάχων	» 1,980
»	19	» μόνον » χωροφυλ.	» 1,836
»	20	» » » πυροσβετῶν	» 853

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κάτους.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριε!

Κατὰ τὸ τέλος τοῦ **1856** ἔμεινεν ὑπόλοιπον ἄλατος ἐν ἁπάσαις ταῖς ἀλαταποθήκαις τοῦ Κράτους ἐξ ὀκ. **8,486,201**, ὅπερ μετὰ τῆς ὑποτιθεμένης παραγωγῆς τῶν ἁλικῶν κατὰ τὸ **1857** ἠδύνατο νὰ ἐπαρκέσῃ οὐ μόνον δι' ὅλον τὸ **1857**, καὶ μέχρι τέλους Ἰουνίου τοῦ τρέχοντος ἔτους, ὅτε γίγνεται σπουδαία ὀπωσοῦν πῆξις νέου ἅλατος, ἀλλὰ καὶ νὰ περισσεύσῃ. Ἐνῷ δὲ αἱ καλλιεργηθεῖσαι τὸ **1856** ἁλικαὶ παρήγαγον **10,700,679** ὀκ., ἅλατος, τὸ **1857** μόλις παρήγαγον τὸ ἥμισυ ἤτοι **5,242,280** ὀκάδας, διότι αἱ ἐπικρατήσασαι καθ' ὅλον τὸ θέρος ἄλλεπάλληλοι καὶ σχεδὸν μοναδικαὶ βροχαὶ διέλυον τὰ ἑτοιμοπαγῆ ἐν τοῖς ἁλοπηγείοις ἅλατα, καὶ ἐματαίωσαν οὕτω καὶ τοὺς κόπους τῶν καλλιεργητῶν, καὶ τὰς δαπάνας τοῦ δημοσίου· ὥστε τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ἔτους **1856** μετὰ τοῦ παραχθέντος τὸ **1857** ἀνέρχεται εἰς ὀκ. **13,728,481** ἐξ οὗ ἐκπιπτομένου τοῦ καταναλωθέντος τὸ **1857** ἐξ ὀκ **9,597,594** ἔμεινεν ὑπόλοιπον διὰ τὸ **1858** ὀκ. **3,130,887**, ἐμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς συνήθους ἀπομειώσεως, ὅπερ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς χρείας τοῦ τόπου μέχρι τῆς νέας παραγωγῆς.

Προστίθημι ἐνταῦθα, ὅτι εἰς τὴν ὀλιγότητα τοῦ ὑπολοίπου τοῦ ἔτους **1857** συνετέλεσε καὶ ἡ ἐντὸς αὐτοῦ πολὺ μεγαλητέρα σχετικῶς πρὸς τὰ παρελθόντα ἔτη κατανάλωσις ἅλατος, διότι, ἐνῷ κατηναλώθη τὸ **1854** ἅλας ἐξ . . . . ὀκ **6,644,000**
τὸ **1855** . . . . . » **7,169,788**
τὸ **1856** . . . . . » **8,350,450**
τὸ **1857** ἡ κατανάλωσις
ἀνέβη εἰς . . . . . » **9,597,595**
ἕνεκεν τῆς εὐφορίας τοῦ ἐλαιοκαρποῦ.

Τούτου ἕνεκα ἔλαβον τὰς διαταγὰς τῆς Λ. Μ. νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν τὸ ἐσώκλειστον νομοσχέδιον, δι' οὗ ἐπιτρέπεται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον νὰ ἀγοράσῃ

μέχρι 400 χιλ. ὀκ. ξενικοῦ ἅλατος, καὶ νὰ τὸ διανείμῃ εἰς διαφόρους ἁλαταποθήκας πρὸς ἐσωτερικὴν πώλησιν, καὶ παρακαλῶ νὰ ἐπιταχύνητε τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ, θεωρουμένου ὡς κατεπείγοντος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 26 Ἀπριλίου 1858.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον Νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, θέλει ὑποβληθῆ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργοῦ εἰς τὴνΓερουσίαν καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Ἀπριλίου 1858.

ΟΘΩΝ.

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον Μοναδικόν.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸν νὰ ἀγοράσῃ διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου μέχρι τετρακοσίων χιλιάδων ὀκάδων ἅλατος ξενικοῦ, καὶ νὰ διανείμῃ αὐτὸ εἰς τὰς διαφόρους ἁλαταποθήκας πρὸς ἐσωτερικὴν πώλησιν, κατὰ τοὺς κειμένους νόμους καὶ τὰ διατάγματα.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς δημοσιευθήσεται διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθήσεται ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον Νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναι τῇ 27 Ἀπριλίου 1858.

Ο Θ Ω Ν.

Α. ΚΟΥΑΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον Μοναδικόν.

Παραχωρεῖται δωρεὰν εἰς τὰς Κυβερνήσεις Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας ἡ κατὰ τὸν δῆμον Πειραιῶς εἰς τὴν θέσιν Βαδολιβάδον ὑπάρχουσα ἐθνικὴ γῆ, συνισταμένη ἐκ στρεμμάτων εἴκοσι καὶ πεντακοσίων εἴκοσι μέτρων, ἔνθα ἐτάφησαν οἱ ἀποθανόντες στρατιῶται τοῦ συμμαχικοῦ στρατοῦ, ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς νεκροταφεῖον.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Τὸ περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐξαγωγικοῦ τέλους τῆς Κορινθιακῆς σταφίδος Νομοσχέδιον, ἐπιψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, μεταφέρων κατὰ διαταγὴν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος εἰς τὴν Ἡμετέραν συζήτησιν, δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι θέλετε σπεύσει νὰ τὸ ἐπιψηφίσητε καὶ ὑμεῖς, ἀφοῦ λάβητε ὑπ' ὄψιν τοὺς λόγους, οἵτινες ἐξετέθησαν εἰς τὴν ἐπισυνημμένην ἔκθεσιν, δι' ἧς ὑπεβλήθη εἰς τὴν Βουλήν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 26 Ἀπριλίου 1858.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 26 Ἀπριλίου 1858.

Ο Θ Ω Ν.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.»

Ψηφισάμενοι δμορρώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος τῆς Κορινθιακῆς σταφίδος προσδιορίζεται εἰς δραχμὰς πέντε ἀριθ. 5 ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος Ἑνετικῶν λιτρῶν.

Ὁ παρὼν Νόμος ἀποτελεῖ μέρος τοῦ Τελωνιακοῦ Δασμολογίου.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Ὁ Κύριος ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἀνέγνω ὡσαύτως ἕτερον Νομοσχέδιον περὶ μετοικισμοῦ τῶν κατοίκων Κορινθίας καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν ἔχοντα ὡς ἑπεται.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῆ, ὡς ἔχει, εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν, καὶ θέλει ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 26 Ἀπριλίου 1858.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

« Ψηφισάμενοι δμορρώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Εἰς ἕκαστον οἰκογενειάρχην κάτοικον Κορίνθου ἢ Ἐξαμηλίων, μετοικιζόμενον εἰς τὴν παραλίαν θέσιν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου Σχοινιά, θέλουσι παραχωρηθῆ οἰκόπεδα ἐμβαδοῦ ἴσου μὲν ὡς ἔγγιστα μὲ τὸ ἐμβαδὸν τῶν ἐν Κορίνθῳ ἢ ἐν Ἐξαμηλίοις ἰδιοκτήτων οἰκοπέδων των, καὶ τῶν τούτοις συνεχομένων κήπων, μὴ ὑπερβαίνοντος δὲ τοὺς 2000 τετραγωνικοὺς Βασ. πήχεις οὐδ' ἐλάσσονος τῶν 500.

Ἄρθρ. 2. Ἡ σειρά, καθ' ἣν θέλουσιν ἐκλέξει οὗτοι τὰ παραχωρούμενα αὐτοῖς οἰκόπεδα, θέλει προσδιορισθῆ κατὰ τὴν πρὸ

τοῦ σεισμοῦ σχετικὴν πρὸς ἀλλήλας ἀξίαν τῶν θέσεων, ἐν αἷς κεῖνται τὰ ἐν Κορίνθῳ ἢ ἐν Ἐξαμηλίοις οἰκόπεδα αὐτῶν.

Ἂν τυχὸν συμπέσῃ νὰ κεῖνται τὰ παλαιὰ οἰκόπεδα δύω ἢ πλειόνων εἰς θέσεις ἴσης ἀξίας, ἡ προτεραιότης μεταξὺ τῶν ἰδιοκτητῶν αὐτῶν, ὡς πρὸς τὴν ἐκλογήν, προσδιορίζεται διὰ τοῦ κλήρου.

Ἄρθρ. 3. Τὰ περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκτιμήσεως τῆς πρὸς ἀλλήλας σχετικῆς ἀξίας τῶν θέσεων τῶν ἐν Κορίνθῳ ἢ ἐν Ἐξαμηλίοις οἰκοπέδων καὶ τῶν τούτοις συνεχομένων κήπων, θέλουσι κανονισθῆ διὰ Βασ. Διατάγματος.

Ἄρθρ. 4. Ἐκ τῶν μενόντων διαθεσίμων οἰκοπέδων μετὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀναγκαίων εἰς τοὺς κατὰ τὸ ἄρθρον 1 μετοικισθησομένους κατοίκους Κορίνθου καὶ Ἐξαμηλίων, θέλει παραχωρηθῆ, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς προτεραιότητος τῶν αἰτήσεών των, ἓν οἰκόπεδον ἐμβαδοῦ 500, μέχρις 600 τετραγωνικῶν Βασιλικῶν πήχεων, καὶ εἰς ἕκαστον οἰκογενειάρχην κάτοικον ἄλλων μερῶν, ὅστις ἤθελε ζητήσει νὰ συνοικισθῆ ἐκεῖ· ἐν περιπτώσει δὲ συγχρόνου αἰτήσεως θέλει προσδιορίζει ὁ κλῆρος τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς.

Ὅσαι δὲ αἰτήσεις παρουσιασθῶσι πρὸ τῆς διὰ Βασιλ. διατάγματος ὁρισθησομένης προθεσμίας, θέλουσι λογίζεσθαι ὡς δοθεῖσαι ὅλαι ὁμοῦ τὴν πρώτην τῆς ὁρισθείσης προθεσμίας ἡμέραν.

Ἄρθρ. 5. Ὅστις τῶν Κορινθίων ἢ Ἐξαμηλιωτῶν, προσκληθεὶς νὰ ἐκλέξῃ κατὰ τὴν προσδιορισθησομένην σειρὰν τὸ οἰκόπεδόν του, δὲν ἐμφανισθῇ ἐν τῇ ταχθείσῃ ἡμέρᾳ, ἢ ἐμφανισθεὶς δὲν ἐκλέξῃ, ἀποβάλλει τὸ τῆς προτεραιότητος δικαίωμα μεταβαῖνον αὐτοδικαίως εἰς τὸν ἀμέσως ἑπόμενον.

Ἐν περιπτώσει δὲ καθ' ἣν ἤθελεν ἐμφανισθῇ ἀκολούθως ἕνα ἐκλέξῃ, θέλει προηγεῖσθαι οὗτος τοῦ ὑπὸ τῆς σειρᾶς καλουμένου καὶ μήπω ἐκλέξαντος.

Ἄρθρ. 6. Ἐὰν ἐπὶ τῶν παραχωρηθέντων οἰκοπέδων δὲν ἀνεγερθῶσιν οἰκοδομαὶ συμφώνως πρὸς τὸ περὶ τούτου ἐκδοθησόμενον Βασ. Διάταγμα, καὶ παραιωθῶσιν ἐντὸς δύο ἐτῶν ἀπὸ τῆς παραχωρήσεως, τὰ παραχωρηθέντα οἰκόπεδα μεταβαίνουσιν αὐτοδικαίως εἰς τὴν κυριότητα τοῦ δημοσίου.

Ἄρθρ. 7. Ἡ δωρεὰν παραχώρησις τῶν οἰκοπέδων πρὸς τοὺς συνοικιζομένους θέλει ἐξακολουθήσει ἐπὶ πέντε ἔτη ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 8. Παραχωροῦνται δωρεὰν εἰς τὸν Δῆμον τὰ διὰ πλατεῖας, ἀγορὰς, ὁδοὺς, ὑδραγωγεῖα καὶ τὰ δημοτικὰ καταστή-

ματα ἀναγκαῖα γήπεδα, κατὰ τὸ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἐγκριθησόμενον σχέδιον τῆς πόλεως.

Ἄρθρ. 9. Ὁ ἡμίσυς ἀριθμὸς τῶν οἰκοπέδων τῆς ἐπὶ τοῦ λιμένος παραλίας γραμμῆς, ὡς καὶ τὰ τῆς μιᾶς πλευρᾶς τῆς πλατείας, ἐφ' ἧς θέλει σχηματισθῆ ἡ ἀγορὰ, θέλουσιν ἐκποιηθῆ, τὸ δὲ ἀντίτιμον αὐτῶν, πληρωθησόμενον εἰς πέντε ἐτησίας ἴσας δόσεις μετὰ τοῦ τόκου ἓξ τοῖς ἑκατὸν, θέλει χρησιμεύσει εἰς τὴν κατασκευὴν δημοτικῶν καταστημάτων καὶ δημωφελῶν ἔργων.

Ἄρθρ. 10. Ἐξαιροῦνται τῶν ἐν τοῖς προηγουμένοις ἄρθροις παραχωρήσεων τὰ οἰκόπεδα, ὅσα ἤθελον προσδιορισθῆ διὰ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως διὰ δημόσια καταστήματα, ὡς καὶ ἐκεῖνα ἐφ' ὧν ὑπάρχουσιν ἢ ἤθελον ἀνακαλυφθῆ ἀρχαῖα οἰκοδομήματα ἢ ἄλλα ἱστορικὰ μνημεῖα.

Ἄρθρ. 11. Αἱ ἐντὸς τοῦ διαγραφησομένου σχεδίου τῆς πόλεως περιληφθησόμεναι τυχὸν ἰδιόκτηται γαῖαι λαμβάνονται παρὰ τοῦ δημοσίου καὶ διατίθενται ὑπὲρ τοῦ συνοικισμοῦ, ἐξαιρέσει ἑνὸς οἰκοπέδου ἐμβαδοῦ 2000 τετραγωνικῶν Βασιλ. πήχεων, ὅπερ ἀφίεται εἰς ἑκατὸν τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν γαιῶν τούτων· διὰ δὲ τὴν λοιπὴν ἔκτασιν αὐτῶν θέλουσιν ἀποζημιωθῆ οὗτοι κατὰ τὴν τιμὴν ἐφ' ᾗ τὰς ἠγόρασαν δι' ἄλλων ἐθνικῶν γαιῶν, ὡς πρὸς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ὁποίων θέλουσιν ἐφαρμοσθῆ ἀναλόγως αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ ἀπὸ 10 Ἀπριλίου ΥΝΖ' νόμου περὶ ἀποζημιώσεως καὶ ἀνταλλαγῆς τῶν οἰκοπέδων τῆς πόλεως Πατρῶν.

Ἄρθρον 12. Ἡ διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ λιμένος δαπάνη θέλει μὲν προκαταβληθῆ παρὰ τοῦ δημοσίου, ἀλλὰ μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου θέλει ἐπιβληθῆ διὰ νόμου φόρος ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων καὶ ἐξαγομένων διὰ τοῦ λιμένος τούτου ἐμπορευμάτων ἐν γένει, ἡ εἴσπραξις τοῦ ὁποίου θέλει διαρκέσει μεχρισοῦ ἀπολαύσει τὸ δημόσιον τὰ προκαταβληθέντα.

Ἄρθρ. 13. Χορηγεῖται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον πίστωσις ἐπὶ μὲν τοῦ διὰ τὸ τρέχον ἔτος προϋπολογισμοῦ Κεφ. ΣΤ'. ἄρθρον 3 δραχ. 30,000 καὶ ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου Η'. « κατασκευὴ λιμένων » δραχ. 70,000· ἐπὶ δὲ τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου Η'. ἄρθρου 3 τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1859 δραχμαὶ 100,000.

Ἡ πίστωσις αὕτη θέλει χρησιμεύσει εἰς ἀνέγερσιν δημοσίων καταστημάτων καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ λιμένος.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας,

καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Ἀποφασίσθη δὲ νὰ ζητηθῆ καὶ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο κατὰ τὴν αὐτὴν ὡς ἀνωτέρω τάξιν.

Λαβὼν ἔπειτα τὸν λόγον ὁ Γερουσ. Κ. Ψύλλας εἶπε.

Κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Γερουσίας, τὴν γενομένην κατὰ τὴν προχθεσινὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου, ἔρχομαι νὰ ἐκθέσω τὰς πράξεις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Στουρναρίου κληροδοτήματος ἐχούσας κατὰ τὴν ἐπομένην ἔκθεσιν· (ἐνταῦθα ἀνέγνω ἔκθεσιν ἔχουσαν οὕτω.)

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ὑποβάλλοντες εἰς τὴν Γερουσίαν ἔκθεσιν ἀφορῶσαν τὴν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς διαθήκης τοῦ ἀειμνήστου Ν. Στουρνάρη μέχρι τοῦδε ἐνέργειάν μας, ἐκπληροῦμεν καθῆκον ἀπαραίτητον, τόσῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον ἐκ τῆς ἐπιδοκιμασίας της δυνάμεθα ν' ἀρυσθῶμεν νέας δυνάμεις, διὰ τὴν περαιτέρω διεξαγωγὴν τῆς ὑποθέσεως.

Εὐθὺς μετὰ τὴν νέαν σύνθεσιν τῆς ἐκτελεστικῆς τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Ν. Στρουνάρη ἐπιτροπῆς τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων, ἢ μᾶλλον κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰανουάριον, ὅτε συνῆλθομεν εἰς ἓν τὰ τρία τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης μέλη, ἡ πρώτη μας φροντὶς ἐδόθη εἰς τὴν πλήρωσιν τοῦ κληροδοτήματος ὑπὲρ τῶν ἐνδεῶν συγγενῶν τοῦ διαθέτου, συνιστάμενον ἐκ 5,000 ταλλήρων, διότι ἐθεωρήθη ἡ περαιτέρω ἀναβολὴ τῆς πληρωμῆς τοῦ κληροδοτήματος τούτου ὡς παραγνώρισις ἀδικαιολόγητος τῆς συγγενικῆς ἀγαθοεργίας τοῦ διαθέτου, καὶ διότι ἡ ὑπόθεσις αὕτη εἶχεν ἀρκετὰ προχωρήσει πρὸς λύσιν, χάριν τῶν ὑπαρχουσῶν προπαρασκευαστικῶν ἐργασιῶν. Ἐντοσούτῳ ἐδέησε νὰ καταφύγωμεν καὶ εἰς ἄλλα μέσα πρὸς ἐξακρίβωσιν τοῦ πραγματικοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐνδεῶν συγγενῶν, καὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς συγγενείας αὐτῶν πρὸς τὸν ἀείμνηστον Ν. Στουρνάρην.

Μετὰ τὴν κατὰ τὸ ἐφικτὸν ἐξακρίβωσιν τῶν ἀνωτέρω, προῆλθομεν εἰς τὴν πλήρωμὴν τοῦ κληροδοτήματος, ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ τῆς συγγενείας, ἀφ' οὗ ἐλάβομεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν γνώμην δικηγορικοῦ Συμβουλίου συγκειμένου ἀπὸ τοὺς ἐντίμους καὶ διακεκριμμένους δικηγόρους Κ.Κ. Διομ. Κυριακοῦ, Μ. Ρενιέρην καὶ Ἐμ. Κόκκινον. Ἅπαντες οἱ ἔχοντες δικαίωμα συγγενείας εἰς τὸ κληροδότημα ἐθεωρήθησαν οἱ ἀπὸ τοῦ τετάρτου βαθμοῦ μέχρι τοῦ ἑβδόου, καὶ τοῦ βαθμοῦ τούτου συμπεριλαμβανομέ-

νου, καὶ εἰς ἕκαστον μὲν τοῦ τετάρτου βαθμοῦ ἐνδεῆ συγγενῆ ἐδόθησαν δραχμαὶ 795, εἰς ἕκαστον τοῦ πέμπτου δραχ. 400, εἰς ἕκαστον τοῦ ἕκτου δραχ. 150, καὶ εἰς ἕκαστον τοῦ ἑβδόμου δραχ. 50· ὀγδόου βαθμοῦ συγγενεῖς δὲν ἐπαρουσιάσθησαν.

Τὴν εἰς τοὺς δικαιούχους πληρωμὴν ἀνεδέχθη ἡ φιλογενεστάτη Κυρία Ἑλένη Μ. Τοσίτσα, τῇ παρακλήσει τῆς Ἐπιτροπῆς.

Οἱ κατὰ καιροὺς δοθέντες λογαριασμοὶ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐθεωρήθησαν ἀπὸ τὴν Γερουσίαν, καὶ εἶναι περιττὸν νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τούτους, θέλομεν περιορισθῇ εἰς ὅσα ἐνηργήθησαν μετὰ ταῦτα. Ἂν εἰς τοὺς παρελθόντας λογαριασμοὺς δὲν ἐγένετο λόγος περὶ τοῦ μεταξὺ τοῦ διαθέτου καὶ τοῦ ἐν Λιβόρνῳ καταστήματος τῶν ἀδελφῶν τοσίτσα καὶ Στουρνάρη, τοῦτο προῆλθε βεβαίως, διότι αὗτη προέθετο ὡς κύριον σκοπὸν νὰ γνωστοποιήσῃ εἰς τὴν Γερουσίαν τὸ ἀναμφισβήτητον ἐνεργητικὸν κεφάλαιον τοῦ μέλλοντος πολυτεχνείου. Τοῦτο ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τῶν ἐξηγήσεων τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἐκ τῆς ἐσκεμμένης ἀποφυγῆς τοῦ νὰ δοθῇ ἡ ζητηθεῖσα ἐξόφλησις.

Ἐκ προοιμίων λέγομεν ὅτι οἱ μέχρι τοῦδε σταλέντες εἰς ἡμᾶς λογαριασμοὶ ἐξ ὀνόματος τοῦ ἐν Λιβόρνῳ καταστήματος «Ἀδελφοὶ Τοσίτσα καὶ Στουρνάρη,» εἶναι ἄτακτοι καὶ συγχεχυμένοι, παραβαλλόμενοι δὲ καὶ μὲ τὴν διαθήκην δίδουσιν ἀφορμὴν νὰ συμπεράνῃ τις ὅτι μεγάλα λάθη πρέπει νὰ συνέβησαν κατὰ τὴν σύνταξίν των· ταῦτα προτιθέμεθα νὰ καταδείξωμεν εἰς τὸν παρόντα παράγραφον καὶ νὰ καταστήσωμεν κατὰ τὸ ἐφικτὸν καταληπτὰ πρὸς πάντας. Οἱ μέχρι τοῦδε παρουσιασθέντες λογαριασμοὶ ἐξ ὀνόματος τοῦ Κωνσταντίνου Τοσίτσα εἶναι τρεῖς, δύω τρεχούμενοι ἀπὸ 31 Δεκεμβρίου 1853 καὶ εἷς δῆθεν ἰσολογισμὸς ἀχρονόλογητος καὶ ἀνυπόγραφος· καὶ εἰς μὲν τὸν ἕνα τρεχούμενον φαίνεται πιστωτὴς ὁ μακαρίτης Ν. Στουρνάρης ἐκ Τοσκανικῶν λιρῶν 579,384:26, ὀφειλέτης δὲ ἐκ τῶν ἑπομένων κονδυλίων.

1852 Ἰουνίου 15 πληρωθὲν εἰς τὸν Θεόδωρον Τοσίτσαν	L.	94,025
Ἰουλίου 5	»	76,017:10
Αὐγούστου 31	»	100,000
Ἀναλογία εἰς τὰς ζημίας	»	178,312 6,4
	»	448,354:16,4
Πιστωτὴς (ἤτοι πληρωθεῖσαι τοῖς μετρητοῖς εἰς τὴν ἐπιτροπήν	»	131,029 6:2
	»	579,384:22:6

Εἰς δὲ τὸν ἕτερον τρεχούμενον παρίσταται ὡς πιστωτὴς ὁ διαθέτης ἐκ Τοσκανικῶν λιρῶν 401,071, 16, 3· δὲν σημειοῦται δὲ ὡς ὀφειλέτης τοῦ ἐξ 178,312, 6, 4 κονδυλίου τῶν ζημιῶν, μολονότι οἱ δύω οὗτοι τρεχούμενοι φέρουσι τὴν αὐτὴν χρονολογίαν τῆς ἐκδόσεώς των· ὁ δὲ ὡς ἰσολογισμὸς παρουσιαζόμενος εἶναι ἀχρονολόγητος καὶ ἀνυπόγραφος ὡς εἴρηται, παριστᾷ μόνον τὰ κέρδη καὶ ζημίας· καὶ κέρδη μὲν σημειοῦνται L. 73,579, 12, 10, ζημίαι δὲ L. 534,936, 19, 1. Ἡ διαφορὰ τοῦ περιεχομένου τῶν τρεχουμένων, καίτοι φερόντων τὴν αὐτὴν χρονολογίαν, καὶ ἡ παράλειψις εἰς τὸν λεγόμενον ἰσολογισμὸν τῆς χρονολογίας καὶ τῆς ὑπογραφῆς, καθὼς καὶ ἡ μὴ σημείωσις τοῦ ὅλου ἐνεργητικοῦ καὶ παθητικοῦ τοῦ ἐν Λιβόρνῳ καταστήματος, εἶναι ἀρκεταὶ ἀποδείξεις τῆς ἀταξίας τῶν εἰρημένων λογαριασμῶν. Ἐκ τῶν ἑπομένων ὅμως παρατηρήσεων θέλει προκύψει ὅτι τὸ κατάστημα τῆς Λιβόρνου ἢ ὁ Κωνσταντῖνος Τοσίτσας καθυστερεῖ λίρας Τοσκανικὰς 218,970, 13, 10, προστιθεμένων δὲ καὶ ἐξ ἐτῶν τόκων, ἀναβιβάζεται ἡ καθυστέρησις εἰς περίπου λίρας 298,170, 13, 10, ἤτοι 49,695 περίπου τάλληρα. Αἱ παρατηρήσεις δὲ εἶναι αἱ ἀκόλουθοι.

α.) Ἡ διαθήκη τοῦ ἀοιδίμου Ν. Στουρνάρη τὴν ὁποίαν ὡς ἀλάνθαστον ἀλήθειαν θεωροῦμεν διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ πεφωτισμένην νοημοσύνην τοῦ διαθέτου, καὶ διὰ τὴν ἀκρίβειαν ἥτις ἐκ τῶν ὑστέρων παρετηρήθη εἰς τὰ ἐν τῇ διαθήκῃ σημειωθέντα κονδύλια, ἡ διαθήκη λοιπὸν φέρει χρονολογίαν «Ἐν Λιβόρνῳ τὴν 30 Αὐγούστου 1852» καὶ ἀναφέρει ὅτι εἰς χεῖρας τοῦ ἐξαδέλφου Θεοδώρου Τοσίτσα εὑρίσκονται 8,000 φράγκα περίπου, εἰσόδημα ἐτήσιον εἰς τὰ δημόσια δάνεια τοῦ Πιεμόντε κλπ· καὶ ἐκτὸς τούτου εἰς χεῖρας τοῦ ἰδίου Θεοδώρου λίρας Φλωρεντίας 9,000, εἰσόδημα ἐτήσιον εἰς τὸ δάνειον τῶν σηδηρῶν μεταλλείων τῆς Τοσκάνης μὲ τόκον 5 0/0 ἐγγυημένον ἀπὸ τὴν Τοσκανικὴν Κυβέρνησιν.

β.) Ἐκ τοῦ ἀπὸ 31 Δεκεμβρίου 1852 τρεχουμένου λογαριασμοῦ τοῦ Θεοδώρου Τοσίτσα, δοθέντος ἀπὸ τὴν Οἰκογένειαν τοῦ μακαρίτου Ν. Στρουνάρη εἰς τὸν Κύριον Νικόλαον Χ. Ἀναργύρου, προκύπτει, ὅτι ἔλαβεν ὁ Θεοδ. Τοσίτσας κατὰ τὰς 15 Ἰουνίου 1852, L. 94,025 καὶ 5 Ἰουλίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους L. 76,017, 10, ἀπὸ τοὺς εἰς διάλυσιν ἀδελφοὺς τοσίτσα καὶ Στρουνάρη. Κατὰ δὲ τὰς 2 Ἰουνίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἠγόρασε διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ν. Στρουνάρη 100 μετοχὰς ἀντὶ 94,025· κατὰ δὲ

τὰς 23 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους 80 μετοχὰς τῶν αὐτῶν σιδηρῶν Τοσκάνης ἀντὶ 76,017, 10.

γ΄) Συγκρίνοντες τὰ ἀνωτέρω εὑρίσκομεν ὅτι πάντα ἐνηργήθησαν πρὸ τῆς συντάξεως τῆς διαθήκης, ὅτι αἱ 180 μετοχαὶ σιδηρῶν Τοσκάνης ἠγοράσθησαν ἀπὸ τὰ κονδύλια 94,025 καὶ 76,017, 10, ὅτι ὁ Ν. Στουρνάρης θεωρεῖ ὀφειλέτην τοῦ ποσοῦ τούτου τὸν Θεόδωρον Τοσίτσαν κατὰ τὴν διαθήκην, καὶ ὁ Θ. Τοσίτσας ἐπλήρωσεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τὸ ποσὸν τοῦτο, καὶ ἑπομένως δὲν δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς τὰς 75,000 ταλλήρα, ὁ δὲ Κωνσταντῖνος Τοσίτσας ἀδικαιολογήτως ἐπεβάρυνε τὸν Λογαριασμὸν τοῦ μακαρ. Ν. Στουρνάρη, τὸν ἐξ 75,000 ταλλήρων.

δ΄.) Αἱ ζημίαι μὲ τὰς ὁποίας χρεώνει ὁ Κ. Τοσίτσας τὸν λογαριασμὸν τοῦ διαθέτου, δὲν εἶναι ὑποχρεωτικαὶ δι' ἡμᾶς καὶ ἂν ὑποτεθῶσιν ἀληθεῖς, διότι τὸ κατάστημα ἦτον εἰς διάλυσιν ἀπὸ τὸ ἔτος 1851, ὥστε καὶ ἐσχηματίσθη ἐκεῖνο τοῦ Θ. Τοσίτσα, καὶ ὁ μακαρίτης Ν. Στρουνάρης, τεκμαίρεται, ὅτι θεωρεῖ ὡς καθαρὰν τὴν ἐξ 75,000 ταλλήρων ἀπαίτησίν του. Ἐκτὸς δὲ ὅλων τούτων, καὶ κατὰ τὰς ἰδιαιτέρας πληροφορίας τὰς ὁποίας ἠδυνήθημεν νὰ συλλέξωμεν, τὸ ἐν Λιβόρνῳ κατάστημα κατὰ τὸ ἔτος 1851 ἦτο διαλελυμένον, ὅτι ἡ ἐκκαθάρισις μεταξὺ τῶν συνεταίρων ἐγένετο καὶ ὅτι οὐδεμία ἐκκρεμὴς ἐπιχείρησις ὑπῆρχε.

ε.) Ἐπὶ τῇ ὑποθέσει καθ' ἣν ἠθέλομεν θεωρηθῇ ὑπόχρεοι διὰ τὰς ἀνωτέρω ζημίας, πάλιν μένει χρεώστης ὁ Κ. Τοσίτσας ἐκ Λιρῶν Τοσκάνης 40,658, 7, 6· ὥστε, ἐὰν τὰ ἀνωτέρω δὲν ἀποδεικνύουσιν ἐντελῶς ὅτι ὁ Κ. Κωνστ. Τοσίτσας μένει ὀφειλέτης μεγάλου ποσοῦ, ἀποδεικνύεται ὅμως ἀναμφισβητήτως ὅτι οἱ δοθέντες λογαριασμοὶ στεροῦνται πάσης ἀκριβείας καὶ πίστεως. Εἰς τοιαύτην δὲ περίστασιν νομίζομεν, ὅτι εἶναι καλὸν νὰ ζητηθῇ ἐγγράφως διὰ τελευταίαν φορὰν ἀπὸ τὸν Κύριον Κωνστ. Τοσίτσαν ἀκριβὴς Λογαριασμὸς συνωδευμένος μὲ ὅλα τὰ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα. Εἶναι δὲ πολὺ ἐνδεχόμενον οἱ μέχρι τοῦδε σταλέντες λογαριασμοὶ νὰ εὑρεθῶσι λανθασμένοι καὶ ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἴδιον Κ. Κωνστ. Τοσίτσαν, καὶ νὰ στείλῃ ἄλλους τακτικωτέρους καὶ δυναμένους νὰ μᾶς ἀπαλλάξωσι ἀπὸ πᾶσαν περαιτέρω ἐνέργειαν. Ἐὰν δὲ ἡ ἀπάντησις, τὴν ὁποίαν ἠθέλομεν τύχει ἀπὸ τὸν Κ. Κωνστ. Τοσίτσαν, δὲν δικαιολογεῖ ἀποχρώντως τὰς περιστάσεις, παρακαλοῦμεν τὴν Γερουσίαν νὰ ἐκφράσῃ ὁποία τις ἐπιθυμεῖ νὰ ἦναι ἡ περαιτέρω ἐνέργειά μας.

Πολλάκις ἐγένετο λόγος καὶ ἐν τῇ Γερουσίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ περὶ τῆς βραδύτητος τῆς ἐνάρξεως τῆς οἰκοδομῆς τοῦ πολυτεχνείου. Οἱ λόγοι δι' οὓς μέχρι τοῦδε ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον νὰ μὴν ἐπιχειρήσωμέν τι δυνάμενον νὰ μᾶς ἐκθέσῃ εἰς μεγάλας δαπάνας, καὶ τοι ἀφορώσας τὴν ἀνέγερσιν τοῦ καταστήματος, εἶναι οἱ ἀκόλουθοι.

Ἐὰν τὶς μετὰ προσοχῆς ἀναγνώσῃ τὴν διαθήκην, ἧς τὴν ἐκτέλεσιν ἐπεφορτίσθημεν, θέλει βεβαιωθῇ ὅτι τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τῆς διαθήκης εἶναι τὸ πολυτεχνεῖον νὰ οἰκοδομηθῇ λαμπρὸν, νὰ ἔχῃ δὲ σκοπὸν τὴν διδασκαλίαν τῶν ὡραίων καὶ βαναύσων τεχνῶν, συγχρόνως καὶ νὰ ἐφοδιασθῇ μὲ τὰ ἀναγκαῖα ἐργαλεῖα τῆς γεωργικῆς, καὶ ἐὰν τὰ κεφάλαια δὲν φθάνωσι διὰ νὰ γίνῃ λαμπρὸν τὸ κατάστημα, τότε νὰ τεθῶσιν εἰς τὴν τράπεζαν ἐπί τινα ἔτη διὰ νὰ αὐξήσωσι μὲ τοὺς τόκους. Τοιούτου ὄντος τοῦ πνεύματος τοῦ διαθέτου τὰ ὑπάρχοντα ἀναμφισβήτητα κεφάλαια ἐκ δραχμῶν ὡς ἔγγιστα 450,000, δὲν δύνανται ἀναμφιβόλως νὰ ἐπαρκέσωσι διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ του· καὶ ἐὰν μόνον ἡ ἀγορὰ τοῦ ἀναγκαίου οἰκοπέδου ἤθελε γίνει, ἠθέλομεν δαπανήσει ἓν σημαντικὸν μέρος τοῦ κεφαλαίου· ὡς πληρεξούσιοι δὲ ὑμῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς διαθήκης ὀφείλομεν θρησκευτικῶς ν' ἀκολουθήσωμεν τὴν τελευταίαν θέλησιν τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη. Τὸ ἐξ 100,000 ταλλήρων κληροδότημα τοῦ φιλογενεστάτου μακαρίτου Μ. Τοσίτσα, προστιθέμενον εἰς τὸ ὑπάρχον ποσὸν, φέρει ἓν κεφάλαιον σημαντικὸν ἀναντιρρήτως, δυνάμενον καὶ εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ πολυτεχνείου νὰ ἐπαρκέσῃ καὶ εἰς τὴν συντήρησιν αὐτοῦ. Ἀλλὰ μέχρι τοῦδε ἡ Κυρία Ἑλένη Τοσίτσα κληρονόμος τοῦ μακαρ. Μιχ. Τοσίτσα τῆς τε περιουσίας καὶ τῶν φιλογενεστάτων αἰσθημάτων του, δὲν εὑρέθη εἰς θέσιν νὰ βεβαιώσῃ πότε θέλει κατορθωθῇ ἡ πλήρωσις τοῦ κληροδοτήματος τούτου, ἕνεκα τῶν δυσχερειῶν τὰς ὁποίας ἀπαντᾷ κατὰ τὴν εἰσπραξιν· ἄλλως τε τὸ κληροδότημα τοῦτο δὲν εἴμεθα ἁρμόδιοι νὰ ζητήσωμεν οὔτε ἴσως καὶ νὰ διαθέσωμεν. Ἠθέλομεν τολμήσει νὰ ἐπιχειρήσωμεν τὴν ἀγορὰν πρὸ πολλοῦ τοῦ ἀναλόγου διὰ τοιαύτην οἰκοδομὴν οἰκοπέδου, διότι ἡ πόλις ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἐκτείνεται, καὶ γήπεδα τὰ ὁποῖα σήμερον θεωροῦνται ἀπόκεντρα καὶ εὐτελοῦς τιμήματος, μετ' ὀλίγον εὑρίσκονται ἐντὸς τῆς πόλεως καλυπτόμενα ἀπὸ οἰκίας καὶ τιμώμενα ὑπερόγκως. Ἐμποδίσθη ὅμως τοῦτο ἀπὸ τὸν ἀντιπροσωπεύοντα τὴν Κυρίαν Ἑλένην Μ. Τοσίτσα τὸν Κύριον Ἀναστάσιον Μανάκην, ὅστις ἀνε-

δέχθη νὰ παραστήσῃ εἰς αὐτὴν πόσον εὐνωφελὲς ἔργον θέλει εἶσθαι νὰ ἀγοράσῃ καὶ προσφέρῃ αὕτη τὸ ἀνάλογον οἰκόπεδον, καὶ πραγματικῶς κατώρθωσε τοῦτο.

Ἡ δὲ φιλογενεστάτη Κυρία, ἥτις ἀκολουθεῖ μετὰ ζέσεως καὶ ἀπαρεγκλίτως τὴν φιλογένειαν τοῦ ἀοιδίμου συζύγου της, ἐδήλωσε πρὸ τριῶν ἡμερῶν διὰ τοῦ πληρεξουσίου της Κυρίου Ἀναστασίου Μανάκη, ὅτι προσφέρει δωρεὰν τὸ ἀνάλογον καὶ κατάλληλον οἰκόπεδον διὰ τὸ πολυτεχνεῖον, ὅτι ἡ ἀγορὰ αὕτη θέλει γίνει ἐντὸς ὀλίγου, καὶ ὅτι τὸ ἀγορασθησόμενον οἰκόπεδον θέλει εἶσθαι δεόντως εὐρύχωρον διὰ τὴν λαμπρὰν οἰκοδομὴν τοῦ πολυτεχνείου μετὰ τῶν παραρτημάτων αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 21 Ἀπριλίου 1858.

Οἱ πληρεξούσιοι τῆς Γερουσίας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη. Γ. ΨΥΛΛΑΣ.

Α. ΜΑΝΑΚΗΣ

Εἰδικὸς πληρεξούσιος τῆς Κυρίας Ἑλένης Μ. Τοσίτζα.

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν ὁ Γερ. Κ. Κατζίσκος ἐπέφερε.

Προτείνω νὰ ἐκτυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ πρὸς τὰ μέλη τῆς Γερουσίας ἡ ἀναγνωσθεῖσα ἔκθεσις· ἐπειδὴ δὲ δὲν μένει καιρὸς πρὸς τὴν περαιτέρω συζήτησιν αὐτῆς, ὡς λήγούσης τῆς συνόδου, φρονῶ ὅτι ἀπὸ τοῦδε δύναται τὸ Σῶμα νὰ ἐκφράσῃ πρὸς τὴν Κ. Ἑλένην Μ. Τοσίτζα τὰς εὐχαριστίας του διὰ τὰ φιλογενῆ αἰσθήματά της, τῶν ὁποίων πιστὸς διερμηνεὺς παρίσταται ἡ δωρεὰ τοῦ καταλλήλου οἰκοπέδου, ὅπερ προσέφερε διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ πολυτεχνείου καὶ τῶν παραρτημάτων αὐτοῦ.

Προσέθηκεν ὁ Γερ. Κ. Ψύλλας, ὅτι συμφωνεῖ μετὰ τοῦ προαγορεύσαντος ὡς πρὸς τὴν γενομένην πρότασιν περὶ ἐκφράσεως τῆς εὐχαριστίας τοῦ σώματος πρὸς τὴν Κ. Ἑλένην Μ. Τοσίτζα διὰ τὴν δωρεὰν τοῦ γηπέδου, ὅπερ προσήνεγκεν πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ πολυτεχνείου, ἀλλ' οὐχ ἧττον θεωρεῖ καλὸν νὰ ἐκφράσῃ τὸ Σῶμα καὶ τὴν γνωμοδοτησίν του περὶ τῆς περαιτέρω ἐνεργείας τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐπῆνεγκεν ὁ Γερ. Κ. Χρηστίδης· ἐξ ὅσων ἤκουσα κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως, νομίζω, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ εὑρίσκεται εἰς τινας δισταγμοὺς ὡς πρὸς τὴν ἐξακολούθησιν τῶν ἔργων της, ἐνῶ ἡ Γερουσία ἀνέθεσεν εἰς τὸν πατριωτισμὸν τῶν μελῶν αὐτῆς τὸ πέρας ὁλοκλήρου τοῦ ἔργου· ἤδη δὲ ἂν τὸ Σῶμα σιωπήσῃ θέλει παρέλθει ἀρκετὸν διάστημα χρόνου ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τοιούτων δισταγμῶν, καὶ φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ ἐπαναλάβωμεν καὶ σήμερον ὅ,τι ἐξ ὑπαρχῆς εἴπομεν, ὅτι δηλαδὴ ἡ ἐπιτροπὴ ὀφείλει νὰ φροντίσῃ καὶ πράξῃ ὅ,τι νομίζει συμφέρον πρὸς τὴν ἐντελῆ ἀποπεράτωσιν τῆς ὑποθέσεως.

Ἐπανέλαβεν ὁ Γερ. Κ. Ψύλλας, ὅτι ἐπειδὴ ὑπάρχουσι διασταγμοί τινες ὡς πρὸς τὴν ἐξακολούθησιν τῶν ἔργων τῆς ἐπιτροπῆς, διὰ τοῦτο ἐζητήθη ἡ ἀπόφασις τῆς Γερουσίας, καθόσον πρόκειται περὶ δικαστικοῦ ἀγῶνος, τὸν ὁποῖον οὐδεὶς δύναται νὰ ἀναλάβῃ ὑπ' εὐθύνην του· ἐγὼ τοὐλάχιστον δὲν δύναμαι νὰ ἀναδεχθῶ τοιαύτην εὐθύνην, διότι πρὸς τοῦτο χρειάζεται εἰδικὸς ἄνθρωπος· ἡ ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ παρόντος θέλει ἐξακολουθήσει τὰ ἔργα της ὅπως μέχρι τοῦδε ἔπραξε, ἀποφεύγουσα πάντοτε τὴν ἐπιχείρησιν δικαστικοῦ ἀγῶνος ὡς λίαν ἀκροσφελοῦς καὶ ἐπιπόνου.

Προσέθηκεν ὁ Γερ. Κ. Παλαμήδης· αἱ προσπάθειαι καὶ αἱ πράξεις τῆς ἐπιτροπῆς εἰσὶν ἀξιέπαινοι· ἀλλ' οὐχ ἧττον καὶ ἡ δωρεὰ τῆς Κ. Ἑλένης Μ. Τοσίτζα εἶναι ἔργον μεγίστης φιλογενείας, τὴν ὁποίαν ἐκτιμᾷ ἡ Γερουσία δεόντως ἐκφράζουσα τὰς εὐχαριστίας της· ἐλπίζει δὲ νὰ ἀκούσῃ κατὰ τὴν ἐπομένην σύνοδον, ὅτι καὶ τὸ οἰκόπεδον ἠγοράσθη καὶ τὸ σχέδιον πρὸς ἔναρξιν τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Πολυτεχνείου ἐγένετο.

Ἐνταῦθα ὁ Κ. Πρόεδρος ἐκ τῆς ἕδρας του παρετήρησεν, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἔχουσα πλήρη τὴν πληρεξουσιότητα τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων ὀφείλει νὰ ἐνεργήσῃ ὅ,τι φρονεῖ συμφέρον καὶ κατάλληλον πρὸς τὴν ἐντελῆ ἀποπεράτωσιν τῆς ὑποθέσεως τοῦ Στουρναρίου κληροδοτήματος, καὶ ὅτι ἡ Γερουσία καλῶς θέλει πράξει ἐκφράζουσα τὰς εὐχαριστίας της πρὸς τὴν Κ. Ἑλένην Μ. Τοσίτζα διὰ τὴν ὁποίαν προσήνεγκεν δωρεάν. Ἡ Γερουσία ἐπεδοκίμασε τὴν πρότασιν ταύτην.

Τεθέντος ὕστερον εἰς συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἐγγείων φόρων κλπ. ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως τὸ Νομοσχέδιον αὐτό, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερ. Κ. Μαγγίνας ἔλεξε τάδε.

Ἐὰν θελήσῃ τις νὰ κάμῃ ἐκτεταμένον λόγον ἐπὶ τοῦ προκειμένου Νομοσχεδίου ἀπαιτεῖται ἀρκετὸν διάστημα χρόνου· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἔχομεν τοιοῦτον ὑλικὸν καιρόν, θέλω περιορίσει τὸν λόγον εἰς μόνας τὰς διατάξεις τὰς ἀφορώσας τὴν φορολογίαν τῆς σταφίδος, τῶν λεμονίων καὶ Σύκων· καὶ πρῶτον παρατηρῶ ὅτι ὁ ἐπὶ τῆς σταφίδος ἐπιβαλλόμενος ἔγγειος φόρος 15 δραχ. ἐρ' ἑκάστης χιλιάδος ἐνετικῶν λιτρῶν εἶναι ὑπέρμετρος, διότι ἐπιβάλλεται ἐπὶ δραχ. 150 ἀξίας τοῦ προϊόντος τούτου, ἐνῶ

εἶναι γνωστὴ ἡ ἀθλία κατάστασίς του· ἐὰν ὑποτίθεται ὅτι τὸ προϊὸν αὐτὸ θέλει πωληθῇ εἰς τοιαύτην τιμὴν, προσφέρω ἀπὸ τοῦδε πρὸς τοὺς Κ.Κ. ὑπουργοὺς ποσότητα ἐπέκεινα τῶν δέκα ἑκατομμυρίων ἐνετικῶν λιτρῶν πρὸς 140 δραχ. ἑκάστην χιλιάδα, ὥστε νὰ ὠφεληθῶσιν οὗτοι ἑκατὸν χιλιάδας δραχμῶν· λέγω δὲ ταῦτα, διότι πρὸς τὰ λοιπὰ ἔξοδα τῆς καλλιεργείας προστέθη καὶ νέον ἔξοδον, τὸ ἔξοδον τοῦ θείου, ἀγοραζομένου ἤδη πρὸς 50 λεπτὰ τὴν ὀκάν, ὅπερ ἐδιπλασίασε τὰ ἔξοδα τῆς καλλιεργείας· ἐκ τούτων ἐξάγεται ὅτι ὁ ἐπὶ τοῦ προϊόντος τῆς σταφίδος προσδιοριζόμενος φόρος εἶναι ὑπέρογκος.

Ὁ ἐπὶ τῶν λεμονίων φόρος προσδιορίζεται ἀνὰ 1 δραχ. ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος, ἐνῶ ἡ ἀξία αὐτῶν εἶναι πρὸς δραχ. 30 ὥστε ἡ φορολογία ὑπολογίζεται πρὸς 3 τοῖς 0/0 καὶ εἶναι διὰ τοῦτο ἄνισος.

Ὁ ἐπὶ τῶν Σύκων φόρος ὁρίζεται ἤδη ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ βάρους ἑνὸς κανταρίου καὶ οὐχὶ ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος ὁρμαθῶν, ὡς μέχρι τοῦδε ἐγένετο· ἀλλ' ἀφοῦ ἐπανήλθομεν εἰς τὴν κατὰ βάρος φορολογίαν διατὶ νὰ μὴ ἐπανέλθωμεν καὶ εἰς τὴν κατὰ 10 τοῖς 0/0 φορολογίαν αὐτῶν, ὥστε οὔτε τὸ Δημόσιον οὔτε οἱ φορολογούμενοι νὰ ἀδικοῦνται, ἐνῶ κατὰ τὸ νομοσχέδιον εἴτε τὸ δημόσιον θέλει ζημιωθῇ εἴτε οἱ φορολογούμενοι θέλουν ἀδικηθῇ.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, δὲν κάμνω λόγον περὶ τῆς φορολογίας τῶν δύω πρώτων προϊόντων διότι αὐτη ὑπάρχει καταφανὴς καὶ σαφεστάτη· ὡς πρὸς τὴν φορολογίαν τῶν Σύκων παρατηρῶ ὅτι ὁ προλαλήσας ἔχει ἐσφαλμένας πληροφορίας· μετεβάλαμεν τὴν μονάδα τῆς φορολογίας αὐτῶν ἀντὶ τοῦ μέτρου τῆς χιλιάδος εἰς τὸ βάρος τοῦ κανταρίου, διότι οἱ ἔμποροι πωλοῦσι εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τὸ προϊὸν τοῦτο κατὰ βάρος, χωρὶς νὰ ὑπολογήσωσι τὸ μέτρον τῶν ὁρμαθῶν ἑκάστης χιλιάδος, ἥτις ὑπέκειτο εἰς τὴν αὐτὴν φορολογίαν κατὰ τὸν παλαιὸν Νόμον, καὶ τοι ζυγζουσα ὁτὲ μὲν ὀλιγώτερον ὁτὲ δὲ περισσότερον κατὰ τὰ διάφορα εἴδη τῶν Σύκων ἐξ ὧν συνέκειτο, καίτοι πωλουμένη κατὰ διαφόρους τιμάς.

Ἐπέφερεν ὁ Γερ. Κ. Παλαμήδης.

Νομίζω ὅτι μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων ἀντὶ ἀνέσεως καὶ ἐφαρμογῆς καταλληλοτέρου τρόπου φορολογίας συνέβη τὸ ἐναντίον· ὁ φορολογούμενος ἐνῶ παρεχώρησε πολλὰ ὑπὲρ τῆς Κυβερνήσεως δὲν εἶδε μέχρι τοῦδε βελτιουμένην τὴν τύχην του· ὁ σταφιδοκτήμων δὲν ὤφειλε εἰμὴ νὰ πληρώσῃ 10 τοῖς 0/0 ἐπὶ τοῦ σταφιδοκάρπου, ὃν ἤθελε παράξει, καὶ ὅμως ἡ Κυβέρνησις ὥρισε νὰ πληρώνῃ τὸν φόρον εἰς χρήματα κατά τινα κλίμακα τιμῆς, ἥτις ὡρίζετο διὰ πρωτοκόλλων γνωστῶν εἰς τὴν Γερουσίαν· κατόπιν εἶπε νὰ δίδεται ὁ φόρος ἐπίσης εἰς χρήματα ἐπὶ τῇ βάσει τιμήματος, τοῦ καὶ παγίου ὀνομασθέντος, ἓκ δραχ. 150, καὶ ἐφεξῆς ἐπὶ τιμήματος δραχ. 250 ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος ἐνετικῶν λιτρῶν· καὶ μετὰ ταῦτα ὥρισε νὰ δίδεται ὁ φόρος ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὅρου τῶν δραχ. 140 ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος, ἀφοῦ εἶδε τὰς περιπετείας τοῦ παρελθόντος, ὅτε οἱ ἰδιοκτήμονες ἐπλήρωσαν καὶ τὰ ἔξοδα τῆς ἀποστολῆς τοῦ σταφιδοκάρπου των εἰς τὴν Εὐρώπην, ἐνῷ ἐγὼ αὐτὸς ἐπώλησα πρὸ ὀλίγου εἰς Πάτρας τὸν ἴδιον ἐμοῦ ἄβροχον σταφιδοκάρπον μόλις πρὸς δραχ. 90 ἑκάστην χιλιάδα. Τὸ προϊὸν τοῦτο θέλει μηδενισθῇ ἐὰν ἡ Κυβέρνησις δὲν κάμῃ παραχωρήσεις τινὰς, τουτέστι ἐὰν δὲν ἔλθῃ εἰς ἕνα Νόμον δικαιότερον τοῦ νὰ ἐκτιμᾶται τοὐλάχιστον τὸ προϊὸν τοῦτο ὅπως καὶ τὸ βελανίδιον κατὰ τόπους, διότι ἡ σαφὶς τῶν Πατρῶν καὶ Αἰγίου διαφέρει τῆς σταφίδος τῆς Κορίνθου καὶ ἄλλων μερῶν, ἄλλως τε τὸ προϊὸν τοῦτο θέλει ἐκλείψει παντελῶς.

Ἐπήνεγκεν ὁ Γερ. Κ. Χατζίσκος. Ἐὰν ὑπάρχωσι Νομοσχέδια ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶναι ἀναγκαία ἡ συνδρομὴ τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων, κατὰ εἰδικώτερον λόγον εἶναι τὰ φορολογικὰ, διὰ τὴν κατάρτισιν τῶν ὁποίων συντελοῦσιν αἱ γνώσεις τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν καὶ Βουλευτῶν, καὶ διὰ τοῦτο τὸ Σύνταγμα ὥρισε τὴν εἰσαγωγὴν αὐτῶν ἐνωπιον τῶν Βουλῶν κατ' ἔτος· ἀλλ' εἴμεθα ἤδη εἰς θέσιν νὰ συζητήσωμεν τὸ παρὸν Νομοσχέδιον, ὅπερ εἶναι τὸ κυριώτερον τῶν τοιαύτης φύσεως Νομοσχεδίων, καὶ νὰ φέρωμεν τὰς καταλληλους τροπολογίας; πολλοῦ γε καὶ δεῖ· ἐγὼ τοὐλάχιστον οὔτε τὸ Νομοσχέδιον εἶδον, οὔτε τοῦτο ἀναγινωσκόμενον ἐπὶ τροχάδην ἤκουσα· ἀλλ' ἐπειδὴ διὰ τὸ βραχὺ τοῦ χρόνου, ὅπερ μένει μέχρι τῆς αὔριον ἡμέρας τῆς λήξεως τῆς Συνόδου, ἀπεφάσισα νὰ παραδεχθῶ ὅ,τι περιλαμβάνει τὸ Νομοσχέδιον ὡς κατεπείγον, κρίνω περιττὸν νὰ φέρω παρατήρησιν τινα. Φέρω ὅμως τὴν ἑξῆς τροπολογίαν, ἣν, ἂν θέλετε, ὀνομάσετε καὶ πρότασιν· τὴν ὀνομάζω δὲ τροπολογίαν, διότι τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ἔπρεπε νὰ ὑποστῇ τροπολογίας τινας ἀναγκαίας, καὶ διὰ νὰ φανῇ τοὐλάχιστον ὅτι προκαταρτικῶς ὑπέστη τοιαύτην τροπολογίαν, προτείνω τὴν ἑπομένην, ἣν, ἂν θέλετε, ἐπαναλαμβάνω, ὀνομάσετε καὶ πρότασιν. « Ἐπειδὴ δυστυχῶς ὁ φορολογικὸς Νόμος εἰσήχθη ἐν τῇ Γερουσίᾳ κατὰ τὴν παραμονὴν τῆς λήξεως τῆς Συνόδου, νὰ ἐπιψηφισθῇ μὲν οὗ-

τος, ὡς ἔχει, διὰ τελευταίαν φοράν, νὰ παύσῃ δὲ τοῦ λοιποῦ ἡ τοιαύτη τακτική, ὑποβαλλομένων ἐγκαίρως τῶν τοιούτων Νομοσχεδίων, ὡς ἐχόντων μεγίστην ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ λαοῦ καὶ ἀπαιτούντων ἐμβριθῆ σκέψιν καὶ συζήτησιν.

Ἐπέφερεν ὁ Γερ. Κ. χρηστίδης.

Ὅλα ὅσα γίνονται εἰς τὸν κόσμον εἶναι ἀναγκαῖα, εἶναι ἀπαραίτητα. Ἐνθυμεῖσθε βεβαίως ὁποία τις φωνὴ ἠγέρθη ἀπὸ αὐτὰς τὰς ὑπουργικὰς ἕδρας πρὸ 4 ἢ 5 ἐτῶν· τὸ σύστημα, ἐκραύγαζον, ὅπερ μέχρι ἐκείνης τῆς ἐποχῆς διεῖπε τὸ ἔθνος, ἦτο ὀλέθριον· ἔπρεπε νὰ ἔλθῃ ἄλλη τάξις πραγμάτων, ἔλεγον, ἔπρεπε νὰ ἔλθουν ἄλλοι Νόμοι εὐεργετικοί· ἄλλη τις φωνὴ διεκήρυττε ὅτι τὸ φορολογικὸν σύστημα ἦτο ὀλέθριον καὶ ἔπρεπε νὰ ἔλθῃ ὁ περὶ τούτου πάγιος Νόμος· ὑψώθη τότε κατ' αὐτοῦ τοῦ παγίου Νόμου φωνὴ ἐναντία, ἐρρέθησαν πολλά, ἀλλὰ δυστυχῶς ὑπερίσχυσε ἡ ἑτέρα γνώμη, ἡ γνώμη ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς τοῦ νόμου ἐκείνου· ἐπῆλθε τὸ ἕτερον ζήτημα περὶ διαρκείας τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων· ἡμεῖς οἱ ὑπουργοί, ἔλεγον τότε, θέλομεν νὰ βάλωμεν διὰ τοῦ Νόμου τούτου χαλινὸν εἰς τὸν ἑαυτόν μας· ἀλλ' ἄλλοι γηραιοί, συμβουλευόμενοι τὴν πεῖραν καὶ λοιπά, ἔλεγον μὴ καινοτομεῖτε, διότι εἰς κανὲν μέρος, εἰς κανὲν εὐνομούμενον ἔθνος διὰ Νόμου δὲν περιορίζεται ὁ ἀνώτατος ὅρος τῆς ἐνεργείας τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων, ἀλλ' ὁρίζεται μόνον ὁ ἐλάχιστος· ἠκούσατε πρὸ ὀλίγου ὁποία κραυγὴ ἐξῆλθεν, ὁποία πρότασις ἐγένετο· ἀλλ' ὅ,τι εἶπεν ὁ πρῶτος λαλήσας ἔντιμος Γερουσιαστὴς λέγω καγὼ, τουτέστι ὅτι ἡ φορολογία παντὸς προϊόντος πρέπει νὰ προσδιορίζεται ἐσκεμμένως· ἰδίως ὁ πάγιος φόρος ἐπὶ τῆς σταφίδος εἶναι ὀλέθριος, καθὼς καὶ ἄλλοτε εἶπον καὶ ἀπέδειξα, ἔπρεπε νὰ παραταθῇ ὁ προσδιορισμὸς αὐτοῦ μέχρι τῆς ὡριμάνσεως καὶ παραγωγῆς, καὶ ἦτο καλὸν νὰ ἐπιβληθῇ μᾶλλον κατὰ στρέμμα· δὲν συμφωνῶ δὲ μὲ τὴν ἰδέαν τοῦ δεύτερον ἀγορεύσαντος Γερ. Κ. Χατζίσκου, καὶ λέγω ὅτι δυνάμεθα ἐκ τῆς ἀναγνώσεως νὰ ἐννοήσωμεν καὶ νὰ ψηφίσωμεν, ἂν καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ φέρωμεν τροπολογίας, ὅλα τὰ Νομοσχέδια ὅσα μᾶς παρουσιάζονται, καὶ ἂν δὲν ὑπῆρχε μεταξὺ αὐτῶν ἕν, τὸ ὁποῖον μὲ κατετάραξεν, ἤθελον εἰσθαι πλέον ἐλεύθερος ὡς πρὸς τὴν συζήτησίν των.

Ἀπήντησεν ὁ Γερ. Κ. Χατζίσκος.

Ὁ προλαλήσας Γερουσιαστὴς Κύριος Χρηστίδης, παρεξηγήσας τὴν πρότασιν, ἣν ἐπέφερον, εἶπεν, ὅτι δὲν συμφωνεῖ μὲ τὴν γνώμην μου τοῦ νὰ ἐπεκταθῇ αὕτη ἐφ' ὅλων τῶν Νομο-

σχεδίων, καὶ μάλιστα ἐπὶ τοῦ περὶ τύπου, ὅπερ ὑπέδειξεν· ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἔφερον τὴν πρότασιν ταύτην ἐφ' ὅλων τῶν Νομοσχεδίων, εἰμὴ μόνον ἐπὶ τοῦ φορολογικοῦ, περὶ οὗ πρόκειται, καὶ εἶπον, ὅτι εἰς τὰ φορολογικὰ Νομοσχέδια εἶναι κατ' ἐξαίρεσιν ἀναγκαῖαι αἱ γνώσεις ἡμῶν, διότι ὅπως περὶ τοῦ φόρου τῆς σταφίδος ὑπάρχουσι παρατηρήσεις ὠφέλιμοι, τοιουτοτρόπως ὑπάρχουσι ταιαῦται καὶ περὶ τοῦ φόρου ἄλλων εἰδῶν, ἰδίως δὲ τοῦ καπνοῦ, καλλιεργουμένου καθ' ὅλον τὸ κράτος καὶ ἀποφέροντος μέγιστον εἰσόδημα, δι' ὃν λόγον καὶ προσέθηκα, ὅτι τὰ τοιαῦτα Νομοσχέδια πρέπει νὰ φέρωνται ἐγκαίρως. Εἰς μάτην λοιπὸν διϊσχυρίσθη ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης, ὅτι ἀφορμὴ τῆς τοιαύτης καταστάσεως εἶναι ὁ περὶ διαρκείας τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων Νόμος· ἀπ' ἐναντίας ὁ Νόμος ἐκεῖνος εἶναι ὀρθὸς καὶ ὠφέλιμος, καὶ ἔπρεπε νὰ καταρτισθῇ ἐξ ἀνάγκης, ὅπως ὡς ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων διακριθῇ ὁ αἴτιος τῶν κατ' ἐκεῖνα τὰ ἔτη γενομένων παραπόνων, τοῦ μὲν Ὑπουργείου πρὸς τὰς Βουλὰς, τῶν δὲ Βουλῶν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον, ὡς πρὸς τὴν ἀδράνειαν καὶ ῥαθυμίαν, ἥτις συνέβαινε περὶ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν Βουλευτικῶν ἔργων· καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων ἀπεδείχθη ὅτι τὰ Βουλευτικὰ Σώματα εἶχον τὸ δίκαιον.

Περαιωμένης ἔπειτα κηρυχθείσης τῆς παραιτέρω συζητήσεως, ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἡ ἀρχὴ τοῦ Νομοσχεδίου, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 34, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐγγείων φόρων διὰ τὸ ἔτος 1858.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος · N	Σπυρ. Τρικούπης · · · · ·
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης · N	Ρικάρδος Τζιώρτ · · · · ·
Σπυρίδων Καλογερόπουλος · N	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης · · N
Τάτζης Μαγγίνας · · · · N	Βασίλ. Χρηστακόπουλος · · N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης · · N	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου · · ·
Χαράλ. Παπαπολίτης · · N	Γεώργιος Ψύλλας · · · · N
Ἰάκωβος Παξιμάδης · · · N	Ἰωάννης Θεοτόκης · · · ·
Νικόλ. Πρασσακάκης · · · N	Ἰωάννης Χ. Πέτρου · · · N

Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . .	Ἰωάννης Στάϊκος . . . .
Γεώργιος Δαρειώτης . . . N	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης .
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . N
Δημήτριος Βούλγαρης . . .	Δημήτριος Χατσίσκος . . N
Γκίκας Καρακατζάνης . . N	Δημήτριος Χρηστίδης . . . N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N	Νικόλαος Μαυρομμάτης . . N
Ἀδὰμ Δούκας . . . . . N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . N
Δῆμος Κανελλόπουλος . . N	Παναγιώτης Λιδωρίκης . . N
Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .	Γεώργιος Δυοβουνιώτης . . N
Τσανετάκης Γρηγοράκης . . N	Κωνσταντῖνος Προβιλέγιος . N
Μ. Α. Καΐρης . . . . . N	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . .	Σπῦρος Μῖλιος . . . . . N
Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . N	Φῆγας Παλαμίδης . . . . N
Δημήτρ. Πλαπούτας . . . N	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης N

Ἀνεγνώσθη ὕστερον τὸ ἄρθρ. **1**, καὶ ἐγένετο δεκτὸν ὡς ἔχει.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου **2**, ὁ Γερ. Κ. Κανελλόπουλος εἶπεν. Ὁ Ἔγγειος φόρος τῆς σταφίδος Ἠλείας Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος ἐξαιρεῖται καὶ ἤδη, ὡς καὶ πέρυσιν ἐξηρέθη, τῆς κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν εἰσπράξεως· δὲν ἐννοῶ αὐτὴν τὴν ἐξαίρεσιν ἐνῶ καὶ εἰς τὰς τρεῖς ἐπαρχίας ὀλίγαι εἰσὶν αἱ προικοκτησίαι αἱ δίδουσαι τὸν φόρον εἰς **3** ἐπὶ τοῖς **0/0**, ὥστε μετ' αὐτῶν δὲν ἔπρεπε νὰ ὑπαχθῶσιν ὅλαι αἱ λοιπαὶ ἰδιοκτησίαι εἰς τὴν ἐξαίρεσιν, ἤτοι τὴν δι' ἐνοικιάσεως ἀποδεκάτωσιν, διότι τοῦτο εἶναι ἄδικον.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἐπειδὴ κατὰ τὰς Ἐπαρχίας Ὀλυμπίας Ἠλείας καὶ Γόρτυνος αἱ σταφιδοφυτεῖαι ἐθνικαὶ καὶ ἰδιόκτητοι εἰσὶν ἀναμίξ, διὰ τοῦτο ἡ φορολογία αὐτῶν ὡρίσθη δι' ἐνοικιάσεως, καθόσον αἱ μὲν πληρώνωσιν ἔγγειον φόρον καὶ δικαίωμα ἐπικαρπίας, αἱ δὲ **3** τοῖς **0/0**· τούτων ἡ διάκρισις καταλληλότερον ἀφέθη εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν, τοσούτῳ μᾶλλον, καθότον μάλιστα ἡ σταφὶς Ὀλυμπίας καὶ Ἠλείας διὰ τοῦ αὐτοῦ λιμένος ἐπιβιβάζεται.

Προσέθηκεν ὁ Γερ. Κ. Χρηστίδης, ὅτι ὁ προλαλήσας Γερουσιαστὴς Κ. Κανελλόπουλος ἄλλο τι ἠδύνατο νὰ ζητήσῃ ἐπὶ τοῦ παρόντος μεχοισοῦ διακριθῶσι τὰ περὶ ὧν πρόκειται κτήματα, τοῦ νὰ μὴ εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ φορολογία εἰς χρήματα ἀλλὰ καὶ εἰς εἴδη.

Ὁ Γερ. Κ. Μαγγίνας ἀντεπαρατήρησεν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὑπήγαγε τὰς τρεῖς ταύτας ἐπαρχίας εἰς τὸ σύστημα τῆς δι' ἐνοικιάσεως φορολογίας ἐπὶ τῆς σταφίδος, διότι ἐν αὐταῖς ὑπάρχουσι σταφιδοφυτεῖαι πληρόνουσαι φόρον **3** τοῖς **0/0** καὶ δύναται νὰ συμβῇ κατάχρησις· ὁ ὅρος, ὃν ὁ προλαλήσας ἐπρότεινε, τοῦ νὰ πληρώνεται ὁ φόρος εἴτε εἰς χρήματα εἴτε εἰς εἴδος θέλει φέρει μᾶλλον σύγχυσιν.

Ἐπέφερεν ὁ Γερ. Κ. Παλαμήδης· ἡ πρότασις τοῦ Γερ. Κ. Χρηστίδου εἶναι δικαιολογημένη· ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῆς σταφίδος καθ' ὅλας τὰς ἐπαρχίας εἶναι ὁ αὐτὸς, ἀλλ' ἡ πληρωμὴ εἰς μὲν τὰς ἐπαρχίας Ἠλείας Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος γίνεται ἀμέσως μετὰ τὴν συγκομιδὴν, εἰς δὲ τὰς λοιπὰς ὅταν ἐξάγεται ὁ καρπὸς, ὥστε ἡ φορολογία εἶναι ἄνισος.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἐγένετο διὰ χειροτονίας δεκτὸν τὸ **2** ἄρθρον, ὅπως ἔχει, ὡς καὶ τὰ ἑπόμενα **3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11** καὶ **12** ἄνευ τινὸς ἀντιρρήσεως.

Ψηφοφορίας ἔπειτα γενομένης καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου, ἐξήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ ἀνωτέρῳ, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων **31**, ἔχον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς **26** λήγοντος μηνὸς Ἀπριλίου.

Ἐτέθη ἀκολούθως εἰς συζήτησιν τὸ Νομοσχέδιον περὶ ἐξαγωγικοῦ τέλους τῆς Κορινθιακῆς σταφίδος, ὅπερ καὶ ἀνεγνώσθη. Μηδενὸς δὲ λαβόντος τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἐτέθη αὖτη εἰς ψηφοφορίαν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, δι' ἧς ἐξήχθη κατὰ τὸ ὧδε συνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων **32**.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νόμου περὶ ἐξαγωγικοῦ τέλους ἐπὶ τῆς σταφίδος.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος . N	Γεώργιος Ψύλλας . . . . N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . N	Ἰωάννης Θεοτόκης . . . .
Σπυρίδων Καλογερόπουλος . N	Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . N
Τάτζης Μαγγίνας . . . N	Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . N	Γεώργιος Δαρειώτης . . .
Χαράλ. Παπαπολίτης . . N	Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . N	Δημήτριος Βούλγαρης . . .
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N	Γκίκας Καρακατζάνης . . N
Σπυρ. Τρικούπης	Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N
Ρικάρδος Τζιώρτζ	Ἀδὰμ Δοῦκας . . . . . N
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . N	Δῆμος Κανελλόπουλος . . N
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . N	Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .	Τσανετάκης Γρηγοράκης . . N

Μ. Α. Καΐρης	N	Νικόλ. Μαυρομμάτης	N
Άντώνιος Γ. Κριεζῆς		Άναστ. Σ. Χαραλάμπης	N
Άντώνιος Μαυρομιχάλης	N	Παναγ. Αιδωρίκης	N
Δημήτρ. Πλαπούτας	N	Γεώργ. Δυβουνιώτης	
Ἰωάννης Στάϊκος		Κωνστ. Προβιλέγιος	N
Άναστ. Μαυρομιχάλης		Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Άλέξιος Βλαχόπουλος	N	Σπῦρος Μίλιος	N
Δημήτριος Χατσίσκος	N	Ῥῆγας Παλαμίδης	N
Δημήτριος Χρηστίδης	N	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	

Ἀναγνωσθέντα ὕστερον τὰ ἄρθρα αὐτοῦ 1 καὶ 2, ἐγένοντο διὰ χειροτονίας δεκτὰ ὅπως ἔχουσι.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον ἐγένετο δεκτὸν παμψηχεὶ διὰ ψήφων 32, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ ἀνωτέρω· ἔχει δὲ ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ σημερινῇ συνεδριάσει.

Προβάσης ἔπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρ. πιστώσεως δραχ. 65,269, ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν τῆς χρήσεως 1858, διὰ τὴν αὔξησιν τῆς μερίδος ἄρτου τοῦ στρατοῦ, καὶ ἀναγνωσθέντος τούτου ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, δι' ἧς ἐξήχθη κατὰ τὸ ᾠδε προσαρτόμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 31.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχ. 65,269 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν τοῦ 1858.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Βασίλ. Χρηστακόπουλος	N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	N	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	N	Γεώργιος Ψύλλας	
Τάτζης Μαγγίνας	N	Ἰωάννης Θεοτόκης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N
Χαρ. Παπαπολίτης	N	Ἀθανάσιος Αιδωρίκης	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Γεώργιος Δαρειώτης	
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Γ. Παπαηλιόπουλος	N
Σπυρ. Τρικούπης		Δημήτριος Βούλγαρης	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Γκίκας Καρακατζάνης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	N

Ἀδὰμ Δούκας	N	Δημήτριος Χατσίσκος	N
Δῆμος Κανελλόπουλος	N	Δημήτριος Χρηστίδης	N
Κωνσταντῖνος Κανάρης		Νικόλ. Μαυρομμάτης	N
Τσανετάκης Γρηγοράκης	N	Άναστ. Σ. Χαραλάμπης	N
Μ. Α. Καΐρης	N	Παναγ. Αιδωρίκης	
Άντών. Γ. Κριεζῆς		Γεώργ. Δυβουνιώτης	N
Άντών. Μαυρομιχάλης	N	Κωνς. Προβιλέγιος	N
Δημήτρ. Πλαπούτας	N	Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Ἰωάννης Στάϊκος		Σπῦρος Μίλιος	N
Άναστ. Μαυρομιχάλης		Ῥῆγας Παλαμίδης	N
Άλέξιος Βλαχόπουλος	N	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	N

Μετὰ δὲ τὴν διὰ χειροτονίας παραδοχὴν τοῦ πρώτου καὶ μοναδικοῦ ἄρθρου αὐτοῦ ἐπανελήφθη ἡ αὐτὴ ψηφοφορία καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου, δι' ἧς ἐξήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ ἀνωτέρῳ, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 30 ἔχον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ σημερινῇ συνεδριάσει.

Μετὰ ταῦτα ἐτέθη ὑπὸ συζήτησιν τὸ Νομοσχέδιον περὶ παρατάσεως τοῦ Νόμου ΥΚΘ' περὶ σμύριδος καὶ ἄλλων ὀρυκτῶν, καὶ ὁ κύριος ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἐπὶ τῇ γενομένῃ αὐτῷ ἐπερωτήσει, ἀφοῦ ἐξέθηκε τὸ ἀπ' ἀρχῆς ἱστορικὸν τῆς μετὰ τοῦ Κ. Ἄμποτ καὶ τοῦ δημοσίου ὑποθέσεως, εἶπεν, ὅτι τὸ μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ ἐνοικιαστοῦ Ἄμποτ συμβόλαιον ἀκυρώθη κατὰ πρῶτον διοικητικῶς, ἐπομένως ἡ Κυβέρνησις ἐζήτησε τὴν ἀκύρωσιν αὐτοῦ καὶ δικαστικῶς, καὶ τὰ δικαστήρια ἀπεφάνθησαν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔπραξε καλῶς· ἀλλ' εἰσαχθείσης τῆς ἀποφάσεως ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐπεστράφη αὕτη νὰ δικασθῇ καὶ πάλιν ὑπὸ τοῦ Κρετείου, ὡς μὴ δικαιολογούντός τινας περιστάσεις ἀρκούντως· ἐπεραίωσε δὲ τὸν λόγον του εἰπών, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον προῆλθε τέλος εἰς τὸ μέτρον τῆς παρεμποδίσεως τῆς ἐκ τῶν ἰδιωτικῶν γαιῶν ἐξορύξεως σμύριδος, διότι προεῖδεν, ὅτι ἡ εἰς ἓν μονοπωλεῖον συγκέντρωσις τοῦ ποσοῦ τούτου ἤθελε θέσει πλειοτέραν ἔκτασιν εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ ἑλληνικοῦ τούτου ὀρυκτοῦ ἐν Εὐρώπῃ, ὅπου μέχρι τῆς σήμερον ὑπάρχει ἄγνωστον, κατὰ τὰς ὁποίας ἔχει πληροφορίας, καὶ πρὸ πάντων, διότι τὸ ὑπουργεῖον ἐπληροφορήθη, ὅτι ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος εἰς ἰδιοκτήτους γαίας εὑρέθη σμύρις, ἥτις καλλιεργουμένη δύναται νὰ παραβληθῇ μετὰ τῆς ἐν Νάξῳ. Διὰ ταῦτα λοιπὸν τὸ ὑπουργεῖον χωρὶς νὰ ζητήσῃ τὴν δέσμευσιν τῆς περιουσίας τῶν πολιτῶν αὐθαιρέτως, ἐφρόν-

τισεν ἀπορασίσαν νὰ συγχωνεύσῃ τοὐλάχιστον τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου συμβιβαστικῶς εἰς ἕν.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥήγας Παλαμήδης κηρυχθεὶς ἐναντίον τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου εἶπεν· ἠκούσατε, Κύριοι, ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, καὶ ἐμάθατε, ὅτι διὰ σφάλματα τῶν κατὰ καιροὺς ὑπουργῶν, προῆλθε σήμερον ἡ Κυβέρνησις εἰς τὸ μέτρον τοῦτο, νὰ τιμωρήσῃ τοὺς πολίτας καὶ ἐκ δευτέρου διὰ τοῦ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον συνταγματικῶς εἶναι ἄδικον, διότι πρὶν ἡ ὑπάρξῃ γενικός τις νόμος, ποτὲ δὲν δύναται κυβέρνησίς τις νὰ δεσμεύσῃ τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ ἰδιώτου δι' εἰδικοῦ τινος νόμου, δι' οὗ καὶ πέρυσι καὶ ἐφέτος θέλει νὰ καλύψῃ τὰ σφάλματα τῶν κατὰ καιροὺς κυβερνήσεων. Καὶ τίς, κύριε ὑπουργέ, σᾶς ἔδωκε τὸ δικαίωμα τοῦ περιστέλλειν καὶ δεσμεύειν τὴν χρῆσιν τῆς ἰδιωτικῆς ἰδιοκτησίας; ἂν τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου σᾶς ὠδήγησεν εἰς τοῦτο, μάθετε ὅτι παραβιάζετε ἀρχὰς θεμελιωδῶν Νόμων· ἄλλως πως δὲ ἔπρεπε νὰ φροντίσητε ὅπως διευκολύνετε τὰ περιπλεχθέντα συμφέροντα αὐτοῦ.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς κύριος Μαγγίνας προσέθηκε·

Κύριοι, καθὸ μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, τίποτε δὲν ἐπαναλαμβάνω ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ τῆς ὑποθέσεως, τὸ ὁποῖον ὁ κύριος ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς σᾶς ἐξέθηκε πρὸ ὀλίγου· ἐκ τῶν προτάσεων δὲ τοῦ κυρίου Ἄμποτ, τὰς ὁποίας ἠκούσατε, βλέπετε ὅτι ὁ κύριος οὗτος τὸ πᾶν ζητεῖ ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τίποτε ὑπὲρ τοῦ δημοσίου.

Κατόπιν, Κύριοι, ἐπέρχεται ἡ διάλυσις τοῦ συμβολαίου ἕνεκα τῶν πληροφοριῶν, τὰς ὁποίας ἔδωκεν ὁ ἀρμόδιος ὑπουργὸς πρὸ ὀλίγου, καὶ τὴν διάλυσιν ταύτην πρέπει νὰ ἐπιταχύνῃ ἡ Κυβέρνησις δι' οἱουδήποτε νομίζει καταλλήλου μέσου.

Ποσῶς δὲ, λέγω, ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ δεσμεύσῃ τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ πολίτου, διότι αὕτη εἶναι ἱερά· καὶ ἐπειδὴ προβλέπω ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ περιέλθῃ ἐπὶ τέλους εἰς τὸν προσδιορισμὸν ἑνὸς φόρου ἐξαγωγῆς, κάλλιον ἤθελεν εἶσθαι νὰ ὁρίσῃ αὐτὸν ἀπὸ τοῦδε, ἀφίνουσα ἐλευθέρας τὰς ἰδιωτικὰς περιουσίας.

Εἰς ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Ῥήγας Παλαμήδης ὑπέλαβε·

Χαίρω διότι συμφωνεῖ μετ' ἐμοῦ ὁ προλαλήσας ὡς πρὸς τὴν ἱερότητα τῆς ἰδιοκτησίας, ἀλλὰ ποσῶς δὲν συμφωνῶ ὡς πρὸς τὴν ἰδέαν τῆς ἀβεβαιότητος, διότι ἅμα ὑπάρχῃ οἱασδήποτε εἴδους ἰδιοκτησίας, αὕτη πρέπει κατὰ δίκαιον νὰ ἦναι σεβαστή·

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς κύριος Χρηστίδης εἶπε·

Κύριοι! τὸ κύριον ζήτημα ἦτο πρὸ πολλοῦ νὰ μάθωμεν ἀκριβῶς τί ἀπέγινε μία μεγάλη περιουσία τοῦ δημοσίου, καὶ ἕνεκα ποίων ἀκαταμαχήτων λόγων κινδυνεύει τὸ δημόσιον νὰ στερηθῇ, ὡς πρὸ τεσσάρων ἐτῶν στερεῖται, μιᾶς ἐτησίας πρόσοδου ἐκ δραχμῶν 450 χιλιάδων, περὶ αὐτοῦ λοιπὸν θὰ λαλήσω πρῶτον· καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὸ παρεμπίπτον ζήτημα τῆς ἰδιοκτήτου μερίδος, περὶ αὐτοῦ θέλω διαπραγματευθῆ ἀκολούθως.

Ὁ κύριος ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς διηγούμενος ἐν περιλήψει, ὡς ἠκούσατε, τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ταύτης, δὲν ἠδυνήθη μὲ ὅλην τὴν ὑπουργικὴν ὑπεκφυγὴν καὶ ἐπιφύλαξιν νὰ διαφύγῃ τοὺς σκοπέλους, καὶ νὰ μὴν ἐκφράσῃ, χωρὶς νὰ θέλῃ ἴσως, τὰ μεγάλα, τὰ ἀσυγχώρητα λάθη, ἕνεκα τῶν ὁποίων περιεπλέχθη ἐπὶ τοσοῦτον ἡ ἐκ τῆς σμύριδος πρόσοδος μὲ ζημίαν ἐπαισθητὴν τοῦ δημοσίου.

Γνωρίζετε, Κύριοι, πότα προηγήθησαν πρὶν ἡ καταρτισθῇ τὸ συμβόλαιον, τὸ μεταξὺ τοῦ κυρίου Ἄμποτ καὶ τοῦ τότε ὑπουργείου, δὲν ἐγνωρίζετε ὅμως ἴσως, ὅτι τὸ συμβόλαιον ἔφερεν ἐν ἑαυτῷ ὅλας τὰς δυνατὰς ἐγγυήσεις ὑπὲρ τῆς ἐξασφαλίσεως τοῦ δημοσίου εἰς ἐνδεχομένας περιστάσεις, καὶ τοῦτο ἔρχομαι ἐν ὀλίγοις νὰ σᾶς ἐκθέσω.

Κύριοι! μεταξὺ τῶν πολλῶν ἄλλων ὅρων περιείχετο εἰς τὸ συμβόλαιον καὶ ὁ ἑξῆς· ἐν περιπτώσει καθυστερήσεως καὶ μιᾶς μόνης δόσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργολάβου, ἡ Κυβέρνησις εἶχε τὸ δικαίωμα, ἐκτὸς τῶν ἄλλων καταδιωκτικῶν μέτρων, νὰ ἐκποιῇ εὐθὺς μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους τῆς καθυστερήσεως τὸ ποσὸν τῆς σμύριδος, τὸ ὁποῖον προπληρώνων ἐχρεώσει νὰ λάβῃ ὁ ἐργολάβος καὶ δὲν ἔλαβε, μὲ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ πληρώσῃ τὸ τυχὸν ἐπὶ ἔλαττον διαφέρον τῆς τιμῆς· ἐὰν δὲ καθυστέρησις ἤθελε λάβει χώραν καὶ δεύτερον ἔτος, ἡ Κυβέρνησις ἐδικαιοῦτο νὰ ἐπαναλάβῃ τὰ καταδιωκτικὰ μέτρα, καὶ νὰ ἐκποιήσῃ τὴν καθυστεροῦσαν μερίδα εἰς βάρος, ὡς ἀνωτέρω, τοῦ ἐργολάβου, τὸ δὲ συνάλλαγμα ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐθεωρεῖτο αὐτοδικαίως διαλελυμένον, καὶ ὁ ἐργολάβος ἐγίνετο ἔκπτωτος τοῦ πρωνομίου του, ἡ δὲ χρηματικὴ ἐγγύησις ἐκ δραχμῶν 75 χιλιάδων κατέπιπτεν ὡς ποινικὴ ῥῆτρα εἰς ὄφελος τοῦ δημοσίου. Μεγαλητέρας ἐγγυήσεις, Κύριοι, ἦτο ἀδύνατον νὰ ζητήσωμεν· καὶ σᾶς προσθέτω ὅτι οὐδ' ἀναγκαῖαι ἦσαν· διότι αἱ τεθεῖσαι εἰς τὸ συμβόλαιον συμπωνίαι ἦσαν στενῶς συνδεδεμέναι τοιου-

τοτρόπως πρὸς ἀλλήλας, ὥστε ἐὰν ἐγκαίρως καὶ μὲ τὴν δέουσαν ἀλληλουχίαν ἐτίθεντο εἰς ἐνέργειαν, δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι δὲν ἠθέλαμεν ἔχει σήμερον τοιαύτας περιπλοκάς, οὐδ' ἤθελε θυσιασθῆ μία τοσοῦτον πλουσία πρόσοδος τοῦ δημοσίου. Ἀρκεῖ, Κύριοι, νὰ μάθητε, ὅτι μία ἀπὸ τὰς σπουδαιοτέρας καὶ πρωτίστους συμφωνίας τοῦ τότε ὑπουργείου μὲ τὸν ἐργολάβον ἐστάθη ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργολάβου νὰ λάβῃ ὁλόκληρον τὸ συμφωνηθὲν ἐτήσιον ποσὸν τῆς σμύριδος, συνιστάμενον, ὡς γνωρίζετε, ἐκ κανταρίων **40** χιλιάδων καὶ διὰ τὸ **1852**, ἐν ᾧ τὸ συμβόλαιον ὑπεγράφη τὸν Νοέμβριαν τοῦ **1852**, ἦγουν ἐν ᾧ τὸ ἔτος **1852** εἶχε σχεδὸν λήξει· καὶ διὰ τοῦτο ὁ ὅρος οὗτος, Κύριοι, ἐτέθη ὄχι τόσον διὰ λόγους χρηματικοὺς ὅσον διὰ λόγους ἐγγυήσεως· ἔμελλεν ὁ ἐργολάβος διὰ τοῦ μέτρου τούτου, ὡς καὶ πραγματικῶς συνέβη, νὰ ἐπιφορτισθῇ ἐντὸς δεκατριῶν μηνῶν, ἤγουν ἀπὸ τὸν Νοέμβριον τοῦ **1852** μέχρι τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ **1853** τὸ βάρος τῆς σμύριδος δύω ἐτῶν, ἤτοι **80** χιλ. καντάρια, καὶ τόσον ποσὸν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ καταναλώσῃ ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ διαστήματος τῶν δεκατριῶν μηνῶν· ὥστε διὰ πᾶσαν μετὰ ταῦτα τυχοῦσαν καθυστέρησίν του ὁ ἐργολάβος ἔτρεχε τὸν μέγιστον κίνδυνον νὰ ἴδῃ ἐκτεθειμένον εἰς δημοπρασίαν ἐκ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τὸ ποσὸν τῆς σμύριδος, τὸ ὁποῖον ἠμέλησεν ἢ ἐπροσπάθησε νὰ μὴ λάβῃ, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιστάσει δὲν εἶχε τόσον νὰ φοβηθῇ ἐκ τῆς ζημίας, ἥτις ἤθελε προκύψει ἐκ τῆς διαφορᾶς τῆς τιμῆς τῆς δημοπρασίας, καὶ ἡ ὁποία ἤθελε βαρύνει αὐτόν, ὅσον διότι ἐκινδύνευεν οὕτω νὰ καταστραφῇ, διότι ὁ νέος ἀγοραστὴς τῆς σμύριδος ἤθελε βάλει ἀμέσως εἰς κυκλοφορίαν τὸ ἀγορασθὲν ἐκ τῆς δημοπρασίας ποσόν, καὶ ἠδύνατο νὰ τὸ ἐκποιήσῃ εἰς μικροτέραν ἀναμφιβόλως ὡς πρὸς τὴν τοῦ Κ. Ἄμποτ τιμήν, καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς στιγμῆς τὸ μονοπωλεῖον τοῦ Κ. Ἄμποτ ἐματαιοῦτο, καὶ ἡ ὑψωμένη τιμή, εἰς ἣν καὶ μόνην εἶχε συμφέρον καὶ ἠδύνατο νὰ ἐκποιήσῃ τὴν σμύριδά του, ἐξέπιπτεν· ἦτο λοιπὸν ἀδύνατον νὰ φθάσωσι τὰ πράγματα μέχρις αὐτοῦ τοῦ σημείου, ἐὰν τὸ ὑπουργεῖον ἐφρόντιζεν, ὡς ὤφειλε, νὰ ἐκτελέσῃ κατὰ γράμμα τὸ συμβόλαιον. ἦτο ἀδύνατον ὁ Ἄμποτ νὰ ἴδῃ μὲ ἀδιαφορίαν νὰ πωληθῇ ἐπὶ δημοπρασίας ἡ σμύρις, τὴν ὁποίαν καθυστερησε νὰ λάβῃ, ἐν ᾧ αἱ ἀποθῆκαί του ἦσαν πλήρεις, καὶ ἤθελεν ἀναγκασθῇ νὰ ἐκπληρώσῃ ἀκριβῶς τὰς συμφωνίας του, ἢ νὰ ἐξηγηθῇ εἰρηνικῶς μὲ τὴν Κυβέρνησιν καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ κατὰ τὸ συμφερώτερον καὶ τὸν ἐτήσιον τοῦτον τη-

μαντικὸν πόρον τοῦ δημοσίου. Εἶναι πασιφανές, ὅτι, ἐὰν τὸ ὑπουργεῖον ἔθετε εἰς τὴν δημοπρασίαν εἰς τὸ τέλος τοῦ **1854** τὰς δύω δόσεις τῆς σμύριδος, τὰς ὁποίας δὲν ἔλαβεν ὁ Ἄμποτ, ἐὰν περὶ τὸ τέλος τοῦ **1855**, ἤτοι τὸ δεύτερον ἔτος, ἐνεργοῦσεν ὡσαύτως τὸ αὐτὸ καθῆκόν του, ἔκτοτε ἤθελε λυθῇ τὸ ζήτημα, ἔκτοτε ἡ Κυβέρνησις ἤθελεν ἔχει ἐξησφαλισμένα τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου. Ἀλλ' ἐπὶ τούτου τὸ ὑπουργεῖον οὔτε κατὰ τὸ **1854** οὔτε κατὰ τὸ **1855** ἐνήργησεν οὐδὲ κατὰ μικρὸν τὸ ἱερὸν καθῆκόν του. Τὸ ὑπουργεῖον ἄφισεν ἥσυχον τὸν Ἄμποτ νὰ μὴ λαμβάνῃ ἑλληνικὴν σμύριδα, νὰ μὴ πληρώνῃ οὐδ' ὀβολὸν εἰς τὸ δημόσιον Ταμεῖον, νὰ πωλῇ ἐν ἄκρᾳ ἐλευθερίᾳ τὴν Ἀσιατικὴν σμύριδά του ἐν Εὐρώπῃ, νὰ κερδίζῃ αὐτὸς καὶ νὰ ἀδικῆται ἡ πτωχὴ Ἑλλὰς ἀδίκως καὶ παραλόγως· καὶ δὲν ἀρκεῖ τοῦτο, ἀφ' οὗ δὲν ἠθέλησεν ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς νὰ ἐκπληρώσῃ καθῆκον τοσοῦτον ἱερόν, εἶχεν ἔπειτα καὶ θάρρος νὰ διαδίδῃ καὶ κρυφὰ καὶ φανερὰ φήμας ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ὡς εἰς ἕνα ἄλλον περίβολον, ὅτι τὸ συμβόλαιον δὲν περιεῖχε τὰς ἀναγκαίας ἐγγυήσεις· δὲν εἶχεν ὅμως τὴν γενναιότητα, καίτοι ἐπανειλλημμένως ζητηθείς, νὰ φέρῃ πληροφορίας καὶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, δὲν εἶχε τὸ θάρρος νὰ φέρῃ τὸ ζήτημα οὔτε εἰς τὸν ἄλλον οὔτε εἰς αὐτὸν τὸν περίβολον καὶ νὰ συζητήσῃ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον τὰς σαθρὰς, τὰς σοφιστικὰς ἐνστάσεις του. Ἀπ' ἐκείνης τῆς ἐποχῆς ἄρχεται, Κύριοι, ἡ θυσία τῆς πλουσίας ταύτης προσόδου· καὶ δικαίως, διότι, ἂς τὸ εἴπωμεν καθαρά, διότι δὲν ἔχομεν τὸ θάρρος νὰ ζητήσωμεν αὐστηρὸν λόγον ἀπὸ τοὺς διαχειριστὰς τοῦ δημοσίου πλούτου· διότι δὲν θέλομεν, δὲν δυνάμεθα νὰ ἐκπληρώσωμεν τὸ ἱερὸν καθῆκόν μας· ἐν τούτοις ὕστερον ἀπὸ τὴν πρώτην ἔρχεται ἡ δευτέρα φάσις τοῦ δράματος. Τὸ ὑπουργεῖον ἐκεῖνο πίπτει καὶ τὸ νέον ὑπουργεῖον ὑπόσχεται κατ' ἀρχὰς νὰ ἐπανορθώσῃ τὰ ἡμαρτημένα· γίνονται ἐπανειλλημμέναι ἐπερωτήσεις ἐντεῦθα, καὶ μὲ πολλὴν ἀβροφροσύνην ἀναβάλλονται μὲ τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ ὅτι μετ' ὀλίγον τὸ ζήτημα λύεται, καὶ λύεται κατὰ τὰς καινὰς εὐχάς· οἱ μῆνες διαδέχονται τοὺς μῆνας, μυστηριώδης πέπλος καλύπτει τὸς διαπραγματεύσεις κατ' αἴτησιν τοῦ ἁρμοδίου ὑπουγοῦ, καὶ ὅμως μὲ τὰς ἐλπίδας ἐτράφημεν οὐχὶ ἡμέρας, οὐχὶ μῆνας, ἀλλὰ τρία ἤδη ἔτη· καὶ σήμερον ἴσως εὑρισκόμεθα εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον τῆς ἀπραξίας, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι σήμερον εὑρίσκεται, καθὼς ἠκούσατε, τὸ ζήτημα πολὺ περισσότερον περιπλεγμένον παρὰ πρότερον. Ἔπρεπε, Κύριοι Γερουσιασταί, μὲ πλειοτέραν παῤῥησίαν

καὶ ἀπόφασιν νὰ μεριμνήσωμεν δι' αὐτὴν τὴν πρόσοδον, ἔπρεπε νὰ μάθωμεν διὰ τίνος ὑπουργοῦ ἔλλειψιν ὑπάγει νὰ ζημιωθῇ τὸ δημόσιον τίποτε ὀλιγώτερον ἀπὸ δύω ἑκατομμύρια, καὶ νὰ ἀπαιτήσωμεν νὰ ἀποζημιωθῇ τὸ πτωχὸν Ταμεῖον ἀφ' οὗς τινας ἀνήκει.

Ἐν τούτοις δὲν εἶναι πάρεργον νὰ θίξωμεν καὶ μίαν ἄλλην χορδήν· ὅλα δυνάμεθα, νομίζω, καὶ ὀφείλομεν νὰ τὰ ἐξετάζωμεν καὶ νὰ τὰ ἐξελέγχωμεν, εἰς ὁποίαν σφαῖραν καὶ ἂν εὑρίσκωνται τὰ πρόσωπα· γνωρίζομεν ποῦ εὑρίσκεται ἡ νομικὴ εὐθύνη, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἐξαιρεῖται τῆς ἠθικῆς εὐθύνης· τὸ πολίτευμά μας δὲν ἔχει, Κύριοι, εἰμὴ ἕν καὶ μόνον πρόσωπον ἱερὸν καὶ ἀνεύθυνον. Καὶ ἔξωθεν ἠκούσαμεν, καὶ ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἐμάθετε πρὸ ὀλίγου, ὅτι ἡ ὑπόθεσις ἀνετέθη εἰς τὰ δικαστήρια, καὶ ὅτι ἀφ' οὗ διῆλθε τὰς διαφόρους δικαστικὰς βαθμολογίας ἀνῃρέθη ἐσχάτως καὶ παρεπέμφθη εἰς νέαν δικαστικὴν δοκιμασίαν.

Σέβομαι, Κύριοι, τὰ δεδικασμένα· ὅ,τι εἰς τὸν ναὸν τῆς Θέμιδος ἀποφασίζεται εἶναι ἱερὸν καὶ ὑποχρεωτικὸν δι' ὅλον τὸν κόσμον, κἀμμία ὅμως ἀνθρώπινος πρᾶξις δὲν ἐξαιρεῖται τοῦ κοινοῦ ἐλέγχου, καὶ συγχωρήσατέ μοι νὰ ἐπιφέρω μίαν μικρὰν παρατήρησιν· Ἐὰν ἀληθεύῃ ὅτι ὡς λόγος ἀναιρέσεως ἐθεωρήθη καὶ ἐνεκρίθη τὸ ὅτι εἰς τὴν κατ' ἔφεσιν δικαστικὴν ἀπόφασιν δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν μία πρᾶξις τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, χωρὶς παντάπασι νὰ ἐννοῶ νὰ ἐπέμβω εἰς τὴν ἐκτίμησιν, καλὴν ἢ κακὴν, τῶν λόγων τοῦ ἀνωτάτου τούτου δικαστηρίου, θὰ μὲ ἐπιτρέψετε νὰ ἐκφράσω τὴν ἔκστασίν μου διὰ τὴν βαρύτητα, τὴν ὁποίαν πρώτην φορὰν βλέπω ὅτι δίδεται εἰς μίαν πρᾶξιν τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου. Συνταγματικῶς μᾶς ἐνδιαφέρει τὰ μέγιστα, Κύριοι, νὰ γνωρίσωμεν ποῦ εὑρίσκεται κατὰ τὸ Σύνταγμα ἡ ἐξουσία, διὰ νὰ ἐξεύρωμεν καὶ ποῦ πρέπει νὰ ζητῶμεν τὴν εὐθύνην. Δὲν δύναμαι νὰ κατανοήσω εἰς τίνος ἔθνους δημόσιον δίκαιον ἀνεδίφισαν οἱ Κύριοι Ἀρειοπαγῖται καὶ εὗρον τὴν ἀξίαν, τὴν ὁποίαν ἀπέδωκαν εἰς τὸ προκείμενον ἔγγραφον. Τὸ ἰδικόν μας ὅμως δημόσιον δίκαιον δὲν ἀναγνωρίζει τὴν ἐξουσίαν καὶ ἑπομένως τὴν εὐθύνην τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου εἰμὴ ὅταν πρόκηται περὶ ἀμνηστείας κακούργων· ἀναγνωρίζει ὡσαύτως τὴν ἐξουσίαν καὶ τὴν εὐθύνην εἰς τὸν πρωθυπουργὸν διὰ τὰ προσόντα τοῦ Γερουσιαστοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ δίπλωμα προσυπογράφει· εἰς κἀμμίαν ὅμως ἄλλην περίστασιν, καὶ μάλιστα εἰς τὰ οἰκονομικὰ, δὲν ἐπέβαλε τὴν εὐθύνην εἰμὴ εἰς τὸν

ἁρμόδιον ὑπουργὸν, καὶ οὕτως ὤφειλε νὰ πράξῃ. Ἡ ἀρετὴ τῆς συνταγματικῆς εὐθύνης συνίσταται εἰς τὸ νὰ συγκεντροῦται καὶ νὰ μὴ κατακερματίζεται· μόνος, καταμόναχος ὑπεύθυνος εἶναι ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὰ οἰκονομικὰ, καὶ πᾶσα πρᾶξις τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου περὶ οἰκονομικῶν ἠμπορεῖ νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν ὑπουργὸν ἀπέναντι τῶν συναδέλφων του, ἐὰν ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦτον τὸν κρατῶσιν ὡς ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν· ἠμπορεῖ λόγοι ἠθικῆς νὰ τῷ ὑπαγορεύουν αὐτὸ ἢ ἄλλο μέτρον, ἀλλ' ἐνώπιον τοῦ Νόμου, ἐνώπιον τῶν Βουλῶν, ἓν τοιοῦτο χαρτὶ δὲν ἔχει κἀμμίαν ἀξίαν, εἶναι χάρτης ἄγραφος, δὲν ἔχει τὴν ἀξίαν οὐδὲ τοῦ χαρτοσήμου τῶν 25 λεπτῶν. Ὅλη, ὁλόκληρος ἡ εὐθύνη βαρύνει τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ κανένα ἄλλον, οὐδὲ θέλομεν ἄλλον ὑπεύθυνον, διότι δὲν θέλομεν νὰ ἴδωμεν κατακερματισμένην τὴν εὐθύνην, καὶ ἀντὶ πολλῶν ὑπευθύνων νὰ μὴ ἔχωμεν κανένα. Πόθεν τώρα ἐφάνθη αὐτὸ τὸ ἀνώτατον δικαστήριον νὰ θεωρήσῃ σπουδαίαν τὴν ὕπαρξιν ἑνὸς τοιούτου ἐγγράφου, τοῦτο μοὶ φαίνεται παράδοξον καὶ ἀπίστευτον, καὶ διαφυλάττω τὴν περαιτέρω γνώμην μου ἕως ὅτου ἀναγνώσω αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν, καὶ γνωρίσω ἰδίαις αἰσθήσεσι τοὺς ἀληθεῖς λόγους, ἐφ' ὧν ἡ ἀπόφασις στηρίζεται, διότι ἐνδέχεται κακῶς νὰ ἤκουσα καὶ ἄλλως νὰ ἔχῃ τὸ πρᾶγμα.

Ἐν τούτοις βλέπω, κύριε ὑπουργὲ, ὅτι τὸ πρᾶγμα περιεπλέχθη, καὶ ἀπὸ δικαστήριον θὰ σᾶς παραπέμπουν εἰς δικαστήριον, ἐν ᾧ ὁ δημόσιος πλοῦτος κατατρώγεται ἀπὸ τὸν ἕνα καὶ τὸν ἄλλον, καὶ πότε; ὅταν τὸ συμβόλαιον, τὸ ὁποῖον μᾶς δένει, πρὸ πολλοῦ ἐλύθη, καὶ κανεὶς φόβος δὲν ὑπάρχει νὰ ὑποχρεωθῶμεν εἰς ζημίαν πρὸς ἐκείνους οἵτινες μᾶς κατεζημίωσαν κατὰ παράβασιν ῥητῶν καὶ ὁμολογουμένων συμφωνιῶν. Ἡ ταπεινή μου γνώμη, κύριε ὑπουργὲ, εἶναι νὰ μὴ περιμένετε πλέον, ἀλλὰ νὰ προσδεύσετε καὶ νὰ διαθέσητε ἐλευθέρως τὴν ἡμίσειαν σμύρδα, καὶ ἂν ἐπὶ τέλους καταδικασθῇ τὸ δημόσιον, τὴν ζημίαν βεβαίως θὰ τὴν πληρώσουν ἐκείνοι οἵτινες πταίουν καὶ πώποτε τὸ δημόσιον.

Ἐν τούτοις δὲν δύναμαι νὰ παρατρέξω μὲ σιωπὴν τὸ ἄδικον, τὸ ὁποῖον βλέπω νὰ γίνεται εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας τῆς σμύρδος, ἐὰν τῷ ὄντι ὑπάρχῃ τοιαύτη ἰδιωτικὴ σμύρις. Ὅλοι γνωρίζετε ὅτι ἐστάθην πάντοτε φειδωλὸς, ὁσάκις ἐπρόκειτο περὶ τῶν δημοσίων πόρων· πάντοτε ἠγάπησα νὰ βλέπω πλήρη τὰ δημόσια κιβώτια, καὶ ἐπόνεσα ὅπου καὶ ἂν εὗρον τὸν ὀβολὸν τοῦ δημοσίου, καὶ διὰ τοῦτο εἶχέν τινες τὴν ἀναίδειαν νὰ μὲ ὀνομάσουν

ταμιευτικόν· ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην δέχομαι αὐτὴν τὴν ἐπωνυμίαν, τὴν θεωρῶ τιμήν μου, καὶ ὑπερηφανεύομαι μάλιστα, καὶ θέλω θεωρήσει καθήκόν μου νὰ προστατεύω τὰ δημόσια συμφέροντα μέχρις ἐνθουσιασμοῦ· ποτὲ ὅμως πώποτε οὔτε διενοήθην οὔτε θέλω διανοηθῆ νὰ πλουτήσω τὸ δημόσιον μὲ τὴν θυσίαν τῶν ἰδιωτικῶν συμφερόντων, ἀπ' ἐναντίας ἐσεβάσθην παντοῦ καὶ αὐτὸν τὸν ὀβολὸν τοῦ ἰδιώτου, καὶ τὸν ὑπερασπίσθην μέχρι κεραίας, ὡς ἐξάγεται ἀπὸ διάφορα δημόσια ἔγγραφα, ἅτινα φέρουν τὴν ὑπογραφήν μου· ἐὰν τινες διατάζωσιν εἶμαι ἕτοιμος νὰ ἀποδείξω τὸ ἐναντίον μὲ τὰ πράγματα. Ἐκ τοιούτων ἀρχῶν ὁρμώμενος εὑρίσκω καὶ ἤδη ὅτι εἶναι ἀδικώτατον νὰ περιορίσωμεν τὴν ἰδιωτικὴν συμβολὴν ὅπου καὶ ἂν ὑπάρχῃ. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἐθεώρησε συμφέρον κοινὸν καὶ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν ἰδιωτῶν νὰ λυθῇ ἀπὸ κοινοῦ μέτρον περὶ τοῦ ποσοῦ τῆς συμβολῆς, τὸ ὁποῖον δύναται κατ' ἔτος νὰ ἐμβαίνῃ εἰς κυκλοφορίαν, ὤφειλε πρὸ πολλοῦ νὰ ἐξεύρῃ καὶ νὰ κανονίσῃ τὸν τρόπον, δὲν ἔπρεπε, διότι δὲν εἶχε δικαίωμα, οὔτε πέρυσι νὰ δεσμεύσῃ τοὺς ἰδιοκτήτας, οὔτε ἐφέτος νὰ ἐπιβάλῃ τὸν ἴδιον περιορισμόν· κηρύττομαι λοιπὸν δημοσίᾳ κατὰ τῆς ἀδικίας ταύτης. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν μοὶ μένει καιρὸς διὰ τροπολογίαν, ἐπειδὴ πρὸ πάντων ὑπόσχεται ἡ Κυβέρνησις ὅτι προσεχῶς λύεται ὁ Γόρδιος δεσμός, ἐξ ἀνάγκης συγκατατίθεμαι καὶ ψηφοφορῶ ὑπὲρ τῶν ἀρχῶν τοῦ Νομοσχεδίου.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ψηφοφορηθεῖσα ἡ ἀρχὴ τοῦ Νομοσχεδίου δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 30 κατὰ μιᾶς, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Πρασσακάκη καὶ Κολοκοτρώνη, ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ παρατάσεως τοῦ ἄρθρου 1 § Α' καὶ Β' τοῦ ΓΚΘ' νόμου περὶ συμβολῆς

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Σπυρ. Τρικούπης	
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	Ν	Ρικάρδος Τζιώρτζ	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Βασίλ. Χρηστακόπουλος	
Χαράλ. Παπαπολίτης		Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Γεώργιος Ψύλλας	

Ἰωάννης Θεοτόκης		Δημήτρ. Πλαπούτας	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Γεώργιος Δαρειώτης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἀδὰμ Δούκας	Ν	Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ν
Κωνσταντῖνος Κανάρης		Κωνς. Προβιλέγιος	Ν
Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Μ. Α. Καΐρης	Ν	Σπῦρος Μῖλιος	Ν
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς		Ῥῆγας Παλαμίδης	Ο
Ἀντών. Μαυρομιχάλης		Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	Ν

Ἀναγνωσθὲν καὶ τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ ψηφοφορηθὲν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὸν, ὡς εἶχε, διὰ ψήφων 30 κατὰ μιᾶς ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, κατὰ πρωτόκολλον ψηφοφορίας ὅμοιον τῷ προηγηθέντι.

Κατόπιν τεθέντος εἰς συζήτησιν τοῦ περὶ συντάξεως καὶ προικίσεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ὑπὲρ πατρίδος ἀγωνισθέντων Νομοσχεδίου, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστακόπουλος παρουσίασεν καὶ ἀνέγνω ἀναφορὰν τῆς χήρας Θεοδώρου Δηλιγιάννη, δι' ἧς αὕτη παραιτεῖται τῆς εὐτελοῦς συντάξεως, ἥτις τῇ χορηγεῖται διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου, ὡς ἐξευτελεστικῆς εἰς τὴν σκιὰν τοῦ ἐνδόξου ἐκείνου ἀνδρὸς τοῦ μακαρίτου συζύγου της, ὁ ὁποῖος Μυραγιάννης ὢν καὶ ἄρχων τῆς Πελοποννήσου προσήνεγκεν ἑαυτὸν αὐθορμήτως ὡς ὅμηρον εἰς τοὺς τούρκους τῆς Τριπόλεως πρὸς διάσωσιν τῶν χριστιανῶν ἐκ σφαγῶν καὶ αἰχμαλωσιῶν, καὶ προέλαβεν οὕτω τὴν κατάπνιξιν τῆς Ἑλλ. ἐπαναστάσεως, προπαρασκευαζομένης διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ζωῆς.

Ἐπὶ δὲ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ λαβὼν τὸ λόγον ὁ γερουσιαστὴς Κύριος Ψύλλας εἶπε.

Κύριοι! Ὁ Δημοσθένης ὁ μέγας ἐκεῖνος ῥήτωρ τῶν Ἀθηνῶν τῆς Ἑλλάδος, τοῦ κόσμου ὁλοκλήρου, πολλάκις ἐρωτώμενος διατὶ δὲν λαμβάνει τὸν λόγον συχνὰ ἐπὶ τῶν δημοσίων συζητήσεων, ἀπεκρίνατο διὰ τοῦ λακωνικοῦ, «οὐ συντέταγμαι» ὁ

ἐστὶν ὅτι ποτὲ δὲν ἤρχετο ἀμελέτητος, νὰ λέγῃ ἐπὶ πάσης εὐκαιρίας τὰ μὴ δέοντα. Καὶ ἂν ταῦτα μὲν ἔλεγεν ὁ δαιμόνιος ἐκεῖνος ἀνήρ, ἐγὼ τί δύναμαι νὰ σᾶς εἴπω, ἀοὺ συντέταγμαι», ἀφοῦ οὔτε ἀνέγνωσα τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ἕνεκα τῆς πληθύος, ἥτις ἐπ' ἐσχάτων κατέπλησεν ἡμᾶς; Μὴν ἀναμένετε λοιπὸν παρ' ἐμοῦ πολλά, ἀλλ' ὅσα ἠδυνήθην νὰ σκεφθῶ ταύτην τὴν στιγμὴν, ἀκούσας τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου.

Γνωρίζετε, κύριοι, ὅτι ὅταν ἓν ἔθνος ἀπ' αἰώνων δεδουλωμένον ὑπὸ δουλείαν ἀρόητον διαρρήξῃ τὰ δεσμά του, καὶ κατορθώσῃ ἐπὶ τέλους διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος ν' ἀνακτήσῃ τὴν ἀνεξαρτησίαν του, τὸ ἔθνος ἐκεῖνο ἔχει δικαιώματα ἀναμφίλεκτα εἰς τὴν σύνταξιν τῆς πολιτείας, καὶ μέρος ἀπαιτήτεον εἰς τὴν ἀπονομὴν τῆς κοινῆς δικαιοσύνης, ἥτις εἶναι ἡ βάσις πάσης κοινωνίας, πολλῷ μᾶλλον εἰς τὴν κοινωνίαν ἐκείνην, ἥτις αὐτὴ ἀφ' ἑαυτῆς ἐδημιούργησε τὴν ἀνεξαρτησίαν της. Ἴσως εἰς ἓν ἀπέραντον ὡς τὸ Οὐράνιον Κράτος ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ διαρρόγῃ τὴν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης, ὅπως ἐκείνη γνωρίζει· ἡ κοινωνία ἡμῶν ὅμως δὲν δύναται προσβλέπουσα εἰς τὰ ἀχνίζοντα ἔτι αἵματα τῶν πατέρων, τῶν ἀδελφῶν, τῶν συγγενῶν ἡμῶν, νὰ βλέπῃ τὴν δικαιοσύνην ἀποδιδομένην κατὰ διάκρισιν· καὶ δὲν λέγω ἐνταῦθα περὶ τῆς δικαιοσύνης τῆς ἐκ τῶν δικαστηρίων ἀπονεμομένης, ἀλλὰ τῆς ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως χρεωστουμένης πρὸς τοὺς δικαιουμένους εἰς αὐτήν.

Ἐνθυμηθεῖτε, κύριοι, ὅτι καὶ εἰς αὐτὰ τὰ δημόσια λειτουργήματα, δι' ἃ ἡ Πατρὶς ἀπαιτεῖ τὰς ἐξοχωτέρας διανοητικὰς ἱκανότητας, καὶ δι' αὐτὰς ἐδῶ φιλονεικεῖται ἡ κατοχὴ, καὶ δικαίως, διότι τὴν ἐξουσίαν, τὰς θέσεις αὐτὰς, κύριοι, τὰς ἀπαιτοῦσι τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα διὰ πάσης θυσίας, θυσίας ἱερᾶς, ἐδημιούργησαν τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο, τὸ λεγόμενον Ἑλληνικὸν Κράτος.

Διὰ τοῦτο, κύριοι, εἴδατε, ὅτι τὸ ἔθνος, ὁ λαὸς αὐτὸς, δὲν ἀνείχετο τὴν πρὸ τῆς τρίτης Σεπτεμβρίου κατάστασιν, καὶ σήμερον ἔτι ἀκούετε νὰ καταῤῥᾷ καὶ καταφέρεται, χωρὶς καμμίαν ὑποκίνησιν, κατὰ πολλῶν προσώπων τῶν διεπόντων τὴν ἐξουσίαν. Καὶ ἴσως ὀλίγοι μὲν ἔχουν ἱκανότητα διοικητικὴν οἱ παραπονούμενοι, ἀπαιτοῦσιν ὅμως, θέλουν νὰ κατέχωσι τὰς ἀρχὰς, τὴν ἐξουσίαν, διότι ἐγκαυχῶνται ὅτι διὰ τῆς συμπράξεως αὐτῶν καὶ τῶν θυσιῶν των ἐδημιουργήθησαν, καὶ τοῦτο, κύριοι, εἶναι μία ἐπίσημος ἀλήθεια, τὴν ὁποίαν δὲν ἐξηγῶ, διαβιβάζω πρὸς ἡμᾶς.

Ἐνθυμεῖσθε, ὅτι μίαν πρὸ τῆς μεταπολιτεύσεως ἑβδομάδα ἐγένοντο συμβούλια τῶν ἐπισημοτέρων πολιτῶν, καὶ ὁ σκοπὸς αὐτῶν ἦτο νὰ πέμψουν πρὸς τὸν ἄρχοντα ἐπιτροπὴν, καὶ νὰ ζητήσωσι μετὰ θάῤῥους ἢ θεσμοὺς ἢ πρόσωπα ἐμπιστοσύνης πρὸς διοίκησιν αὐτῶν. Καὶ τοιαῦται μὲν αἱ ἀπαιτήσεις περὶ τῶν δημοσίων θέσεων, εἰς ἃς πρέπει νὰ ἔρχωνται πρόσωπα διακεκριμένης ἱκανότητος, εἰς τὴν πεῖραν τῶν ὁποίων νὰ ἐμπιστεύηται ἡ Κυβέρνησις τὴν διεύθυνσιν τῆς πολιτείας· ἀλλὰ τίς δύναται νὰ καταπνίξῃ τὸ αἴσθημα ἐκείνων, οἵτινες συνέπραξαν εἰς τὸ δημιούργημα τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῶν; Καὶ ἂν τοιαῦτα αἰσθήματα διαγείρονται περὶ τοὺς διορισμοὺς προσώπων εἰς δημοσίας θέσεις, ὅπου ὅλοι οἱ τοῦ ἀγῶνος μετασχόντες δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ περιέλθωσιν, οὐδὲ πάντες αἰσθάνονται εἰς ἑαυτοὺς τὴν ἀνήκουσαν ἱκανότητα εἰς τοῦτο, τί θὰ εἴπωσιν οἱ πολλοὶ τῆς Ἑλλάδος, ἡ κοινωνία, ἥτις διέπραξε τὸ μέγα αὐτὸ ἐπιχείρημα, ὅταν ἴδῃ τὸ φύλλον αὐτὸ τοῦ χάρτου τὸ περιέχον πεντήκοντα περίπου ὀνόματα μόνον περιβαλλόμενα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως· ἆρά γε μόνοι οὗτοι συνετέλεσαν εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς γῆς αὐτῆς διὰ χρημάτων καὶ τῆς προσφορᾶς τοῦ αἵματός των; ἐγὼ φοβοῦμαι μὴν εἴπωσιν τὴν γνωστὴν παροιμίαν «ὤδυνεν ὄρος καὶ ἔτεκε μῦν.» Καὶ ἐνῷ ἐν τῇ μακρᾷ ἀναξιοπαθείᾳ αὐτῶν ἀπεκδέχοντο τὴν γενικὴν τῆς δικαιοσύνης ἀπονομὴν, βλέπουσι μετὰ θλίψεως ὀλίγους μόνον περιβαλλομένους, καὶ τοὺς πολλοὺς παραβλεπομένους εἰς τὰ σκότη τῆς λήθης τὰ αἰώνια.

Αὐτὸ, κύριοι, εἶναι τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον τινὲς τῶν ἐφημερίδων ἐπῄνεσαν, καὶ τὸ φύλλον τοῦ χάρτου, ὡς εἶπον, δι' ὃ ἐνεκαυχήθησαν τινὲς τῶν Κυρίων ὑπουργῶν· ἀλλ' ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω καὶ πάλιν, ὅτι οὐκ ἔστι καλὸν, ἂν μὴ καλῶς γένοιται» καὶ ἡ ἀρχὴ αὕτη ἐνταῦθα ἐφαρμόζεται καθολοκληρίαν. Ὅλος ὁ κόσμος ἀνέμενε τέλος τὴν ἀπονομὴν αὐτὴν τῆς δικαιοσύνης, ἀλλὰ δὲν ἠτύχησεν νὰ τὴν ἴδῃ. Τὸ ζήτημα μάλιστα τοῦτο διερημίσθη καὶ κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς πανηγυρισθείσης εἰκοσιπενταετηρίδος, ὅτε ἠγέρθη καὶ πάλιν φωνὴ ὑπὲρ τῶν ὑπὲρ πατρίδος μοχθησάντων, καὶ ἰδέα ἀπατηλὴ διέτρεχε περὶ διανομῆς τῆς ἐθνικῆς γῆς, διότι ἐκεῖ εὑρίσκει τὸ Βραβεῖον τῶν μόχθων καὶ τῶν θυσιῶν του ὁ μάρτυς τοῦ ἀγῶνος. Ἀλλὰ τὴν πλάνην ἰδοὺ καταδεικνύει τὸ φύλλον αὐτὸ τοῦ χάρτου τὸ ὑπ' ὄψιν ὑμῶν, ἐξ οὗ βλέπετε, ὅτι οὐ μόνον μικρόν τι μέρος τοῦ ὅλου ἐμπεριλαμβάνεται εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ ἔθνους, ἀλλὰ καὶ οἱ ὀλίγοι αὐτοὶ ἀνωμά-

λως πως κατεγράφησαν καὶ οὐχὶ ἕκαστος εἰς τὴν οἰκείαν αὐτοῦ τάξιν, ὁ πρῶτος τρίτος καταλογίζεται καὶ ὁ δεύτερος κατέχει τοῦ πρώτου τὴν θέσιν. Ἐὰν λοιπὸν, τὸ κατ' ἐμὲ, ψηφίσωμεν τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου, ὡς ἔχει, μεγάλη μᾶς ἀναμένει καταικραυγὴ καὶ δικαία, διότι κατὰ τὴν παροιμίαν *ὅταν ὁ εἷς τρώγει καὶ ὁ ἄλλος πεινᾷ* τότε σημαίνεται τὸ τέλος τοῦ κόσμου. Ὅταν, κύριοι, συμπάσχουν πολλοὶ τὸ πάθος ἔχει καὶ τινα παρηγορίαν, ἀλλ' ὅταν ὅμως ἐντρυφῶσιν ὀλίγοι καὶ οἱ πολλοὶ πάσχουσι τὸ πάθος εἶναι ὀδυνηρότερον.

Ἐνθυμεῖσθε, κύριοι, ὅτι ἀνέκαθεν ὑπῆρξα ὁ κήρυξ, οὕτως εἰπεῖν, ἑνὸς γενικοῦ περὶ συντάξεως νόμου, ὁρίζοντος τὰ προσόντα ἐκείνων, τοὺς ὁποίους ἔπρεπεν, ἡ κυβέρνησις νὰ περιθάλψῃ ἀπονέμουσα δικαιοσύνην· καὶ εἰς νόμον τοιοῦτον ἠδυνάμεθα νὰ φέρωμεν καὶ τὴν γνώμην ἡμῶν περὶ τοῦ ποσοῦ καὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἠδύνατο νὰ δοθῇ. Σήμερον ὅμως ἐπὶ νομοσχεδίου, ὡς τὸ ὑπόψιν ἡμῶν, προκειμένου περὶ ἐκτιμήσεως προσώπων καὶ ἡ ἐλαχίστη ἡμῶν παρατήρησις θεωρεῖται ἔκφρασις σκανδαλώδης, καὶ ἡ μυστικὴ ἀκόμη δοθησομένη ψῆφος ἡμῶν δὲν θέλει εἶσθαι ἴσως ἀντάξιος, διότι δίδεται περὶ προσώπων τὰ ὁποῖα ἕνεκα τῆς μὴ ἐπιτρεπομένης συζητήσεως μένουσιν ἄγνωστα εἰς ἡμᾶς, μόνον ἐπὶ τῶν δημοσίων προσώπων ἐπιτρέπεται ἡ συζήτησις. Διστάζω δὲ καὶ μέλαιναν ψῆφον νὰ δώσω ὡς μὴ γνωρίζων τὰς ἀξιώσεις τῶν προσώπων, καὶ ἂν τις ἄλλος δύναται νὰ λάβῃ τὴν τόλμην νὰ ἐξελέξῃ προσωπικὰ ζητήματα, ἐγὼ δὲν αἰσθάνομαι εἰς ἑαυτὸν τόλμην τοιαύτην.

Βλέπετε τὴν σημειωμένην ἐκείνην πέτραν, διὰ τὴν πέτραν αὐτὴν, Κύριοι, δύω χιλιάδες μάρτυρες ἔπεσαν καὶ κατέστησαν αὐτὴν ἐπίσημον καὶ ἱερὰν διὰ τοῦ αἵματός των, καὶ ἐν τούτοις μίαν καὶ μόνην οἰκογένειαν βλέπετε σήμερον ἀξιουμένην τῆς περιθάλψεως τῆς Κυβερνήσεως. Τί λοιπὸν θὰ αἰσθανθῶσιν αἱ δύω χιλιάδες χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν πεσόντων ὑπὲρ τῆς πέτρας αὐτῆς! Ἐπέρχεται κατόπιν καὶ ἡ σειρὰ ἡμῶν· βλέπετε ὅτι μετὰ τριάκοντα ἔτη μόλις σήμερον εἰς ὀλίγους τινὰς δίδεται ὀλίγον ἐκ τῆς χρεωστουμένης περιθάλψεως, ἀλλὰ πότε καὶ πόθεν θὰ ἔλθῃ καὶ διὰ τοὺς πολλοὺς καὶ τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ τὸ γενικὸν ὀνειροπολούμενον μέτρον, ἐὰν ἡμεῖς δὲν περιθάλψωμεν κατὰ χρέος τὰς ἀναξιοπαθούσας οἰκογενείας τῶν ὑπὲρ πατρίδος πεσόντων; ἢ μήπως δὲν τοὺς καταθλίβομεν καθ' ἑκάστην μὲ ἄλλα μας ἔργα καὶ τοὺς ποτίζομεν ἀντὶ τοῦ μάνα χολήν· τόσαι καὶ τόσαι χῆραι καὶ ὀρφανὰ ἀγωνιστῶν διὰ τῆς ἐνεργουμένης

τῶν ἑτοιμορρόπων κατεδαφίσεως ἐπὶ τῆς ἑρμαϊκῆς ὁδοῦ ἐρρίφθησαν ἔξω ἄνευ συμπαθείας, ἄνευ τῆς ἀναλόγου ἀποζημιώσεως. Γνωρίζω, κύριοι, ἄνθρωπόν τινα ἀκολουθήσαντά με ἀπὸ Κεφαλληνίας τὸ 1821, ὅστις δὲν ἐγκατέλειψε τὸ ὅπλον ὑπὸ τὸν Νικηταρᾶν παρ' ὅταν ἐπῆλθεν ἡ ἀποκατάστασις, αὐτὸς εἶχε οἰκίαν, καὶ ἡ οἰκία του αὕτη κατεστράφη, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ἡ θέσις, ἐφ' ἧς ἐγείρετο, ὡς πλατεῖα, ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ἀποζημιώσεως.

Ἀπατᾶται λοιπὸν, κύριοι, ἐκεῖνος, ὅστις πιστεύει, ὅτι ὁ ἀπαιτῶν δικαιοσύνην, διότι ἔχει δικαίωμα ἐπ' αὐτῆς, θέλει εὐχαριστηθῇ μὲ τὸ ἐξώφλοιον τοῦ αὐγοῦ ἢ τὸν πυρῆνα τοῦ φοίνικος, οἱ δικαιοῦχοι οὗτοι ἔχουσι ἀνάγκην γενικῆς καὶ ἐλευθέρας περιθάλψεως ἐκ τῶν ἐνόντων μέσων, καὶ ἂν ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐπέρχεται ἀρρωγὸς πράττουσα τὸ δίκαιον ἂς τὸ πράξῃ τὸ ἔθνος.

Τόσας ἐκέρδισεν ἀπείρους ἀκαλιεργήτους γαίας, καὶ ὅλαι ἀνεξαιρέτως αἱ ἐθνοσυνελεύσεις ἀπεράνθησαν τὴν διανομὴν αὐτῶν εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανά· αἱ χῆραι λοιπὸν καὶ τὰ ὀρφανὰ αὐτὰ πρέπει νὰ περιθαλφθῶσιν, ἐκτὸς μόνον ἂν ἀποδώσητε δικαιωσύνην εἰς τάξιν τινὰ ἀνθρώπων ἀδιαφιλονείκητα δικαιώματα ἐχόντων εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ ἔθνους, ὡς τῶν Κουντουριωτῶν, Μαυρομιχάλων καὶ λοιπῶν· τότε ἴσως δὲν θὰ ἔχω τί νὰ ἀντείπω, ἐνόσῳ ὅμως ἔρχεσθε εἰς μικρὰς τάξεις, εὐγνωμοσύνην μὴν ἀναμένετε, κύριοι ὑπουργοί, πάντοτε παράπονα δίκαια, καὶ ἀπόδειξις τῶν λεγομένων μου ἡ πρὸ ὀλίγου ἀναγνωσθεῖσα ἐνώπιον ἡμῶν ἀναφορὰ, ἥτις ἀποδεικνύει, ὅτι τὸ προσφερόμενον ψυχίον ἀπέναντι τοῦ δικαιώματος οὐ μόνον δὲν εὐχαριστεῖ, ἀλλὰ ἀπορρίπτεται ἐκλαμβανόμενον ὡς περιφρόνησις.

Κατόπιν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας προσέθηκεν· ἀναγνωρίζω καὶ ἐκτιμῶ τοὺς δικαίους λόγους τοῦ προλαλήσαντος Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα, ἀλλὰ δὲν παραδέχομαι ὡς ὀρθὸν τὸ τελευταῖον μέτρον, ὅτι ἕνεκα ἐλλείψεων νὰ μὴ παραδεχθῶμεν τὸ Νομοσχέδιον, διότι τότε θὰ βλάψωμεν ἀδίκως καὶ οὐσιωδῶς τὰς χήρας καὶ ὀρφανὰ τῶν ὑπὲρ πατρίδος ἀγωνισθέντων. Ὁμολογῶ ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἔκαμε πολλὰς καὶ ἀσυγγνώστους ἐλλείψεις, δὲν ἐννοῶ μὲ τοῦτο νὰ λάβῃ ἀπολύτως γενικὸν μέτρον, τὸ ὁποῖον ἤθελεν εἶσθαι μέγιστον καὶ ἀνοι ονόμητον, ἀλλὰ νὰ βασισθῇ εἴτε εἰς βαθμολογίαν εἴτε εἰς κοινωνικὴν τάξιν, ἄνευ χάριτος καὶ ἐξαιρέσεως, καὶ τότε ἤθελεν ἔχει δίκαιον, ἀλλ ἀπεμακρύνθη πολὺ τούτου. Παρατηρῶ ὅτι ἐλησμόνησε παραπολὺ τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα ἐν γένει, ἐνῷ εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο ἐγέ-

νοντο αἱ μεγαλήτεραι καταστροφαί, οἱ δύω στρατοὶ τῆς τε Ρούμελης καὶ Αἰγύπτου τὸν τόπον ἐκεῖνον ἐπολέμησαν συνάμα, ἐπίσης καὶ οἱ δύω στόλοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ Αἰγύπτου, ὥστε πλῆθος ἀνθρώπων ἐφονεύθησαν καὶ λίθος ἐπὶ λίθου δὲν ἔμεινε, βεβαίως δὲν ἐπολέμησαν οἱ ἀστέρες, οὔτε αἱ γενόμεναι θυσίαι καὶ καταστροφαὶ ἦσαν ξέναι· ἀποφεύγω δὲ νὰ ἀναφέρω ὀνόματα διὰ τὸ σύντομον τοῦ χρόνου, καὶ μόνον πρὸς παράδειγμα ἀναφέρω τὸν Παναγιώτην Σωτηρόπουλον ἐκ Κραβάρων, τὸν ἀληθῆ ἥρωα τῆς Κλεισούρας καὶ πολλῶν σημαντικῶν πολεμικῶν ἔργων τῆς δεινῆς ἐκείνης πολιορκίας τοῦ Μεσολογγίου, τοῦ ὁποίου ἡ χήρα λιμοκτονεῖ χωρὶς νὰ συμπεριληφθῇ κἂν οὐδ' εἰς αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον· διὸ λέγω περαίνων τὴν ὁμιλίαν μου, νὰ γένῃ μὲν δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον ὡς ἔχει, νὰ συστήσωμεν δὲ στενῶς πρὸς τὴν Κυβέρνησιν νὰ μὴ βραδύνῃ τὴν διόρθωσιν τῶν μεγάλων ἐλλείψεων, τὰς ὁποίας ἤδη ἔκαμεν.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν·

Ἡ χορήγησις συντάξεων εἰς πρόσωπα εἶναι ἔργον δυσχερές, καθόσον ὅσας γνώσεις καὶ ἂν ἔχῃ τις πάντοτε θέλει ἀπαντήσει προσκόμματα εἰς τὴν χορήγησιν τῶν τοιούτων συντάξεων, χωρὶς νὰ φέρῃ παράπονα, καὶ μάλιστα ὅταν πρόκηται νὰ συνταξιοδοτήσῃ τινὰς τῶν δικαιουμένων, διότι τὸ ταμεῖον δὲν ἐπιτρέπει τὴν χορήγησιν περισσοτέρων συντάξεων· ἄλλως τε ἤθελε πράξει ἔγκλημα ἡ Κυβέρνησις ἂν δὲν εἰσήγαγε Νόμον περὶ προσόντων· ἀπεκρίθημεν ὅτι ὁ φόβος τοῦ νὰ μὴ ἀδικήσωμέν τινας ἤθελε μᾶς θέσει εἰς θέσιν νὰ ἀδικήσωμεν ὅλους, ὅτι ἡ ἀρχὴ θέλει ἀρίσει τὴν ἐλπίδα καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς δικαιουμένους εἰς σύνταξιν, ὅτι ἀρχίζοντες ἤδη τὴν ἀπονομὴν τοιούτων συντάξεων ἔπρεπε νὰ θέσωμεν πρόσωπα ἀναμφισβήτητα δικαιώματα ἔχοντα. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἠναγκάσθημεν νὰ συντάξωμεν τὸ παρὸν Νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον βεβαίως εἶναι ἐλλειπὲς, καθόσον δὲν περιέχει καὶ ἕτερα πρόσωπα ἐπίσης ἱστορικὰ καὶ ἔχοντα μεγάλας ἐκδουλεύσεις καὶ θυσίας· συνεπληρώσαμεν δὲ αὐτὸ ἐκ προσώπων, ἅτινα εἴτε ἔχουν ἀνάγκην περισσοτέραν, εἴτε ἔχουσι δικαιώματα ἀναμφισβήτητα· ἐκάμαμεν τὴν ἀρχὴν διὰ νὰ φθάσωμεν ἀκολούθως εἰς τὴν συμπλήρωσιν καὶ τὴν ἀπονομὴν τοιούτων συντάξεων καὶ εἰς ἄλλων ἀγωνιστῶν οἰκογενείας.

Ἐπέρρεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Γρηγοριάδης·

Εἰς τὸ παρὸν Νομοσχέδιον περιέχονται πρόσωπα ἔχοντα ἀναντίῤῥητα δικαιώματα, καὶ ἐκφράζω τὰς εὐγνωμοσύνας μου εἰς τὸν ἀνώτατον Ἄρχοντα τὸν προστάτην τῶν τοιούτων δικαιωμάτων·

δὲν ἐξετάζω τὰς τάξεις εἰς ἃς κατετάχθησαν ὁ εἷς καὶ ὁ ἕτερος, δὲν δύναμαι ὅμως νὰ σιωπήσω τὴν παράλειψιν τοῦ Ν. Ταμπακοπούλου, φονευθέντος εἰς Τρίκορρα καὶ θυσιάσαντος κολοσσαίαν κατάστασιν διὰ τὴν πατρίδα· ἂν θελήσωμεν νὰ ἔλθωμεν καὶ εἰς ἄλλα πρόσωπα προμάχων τῆς πατρίδος, δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν ἀναρίθμητα.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ι. Κολοτρώνης·

Ὅτι ὁ Ν. Ταμπακόπουλος ἦτο κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ Ροσχιλδ τῆς Ἑλλάδος, δὲν ἦτο μὲν ἀνὴρ στρατιωτικὸς ἀλλὰ πολιτικὸς, πλὴν εἶχεν ἀνάστημα μέγιστον, ἐφλέγετο ἀπὸ μέγιστον ζῆλον ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς πατρίδος, διὸ καὶ ἐφονεύθη εἰς Τρίκορφα ἐνώπιόν μου, ἀφοῦ ἐθυσίασεν ἅπασαν αὐτοῦ τὴν κολοσσιαίαν περιουσίαν.

Ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥήγας Παλαμίδης·

Κύριοι!

Ἅπασα ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος ἐπελθοῦσα φιλονεικία πηγάζει ἀπὸ τὴν ἰδέαν, ἣν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας ἔφερεν ἐν τῷ μέσῳ, ὅτι δηλαδὴ νὰ ἐλθῇ ἔπρεπε Νόμος γενικὸς περὶ προσόντων τῶν εἰς σύνταξιν δικαιουμένων προσώπων ὡς ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος. Τοῦτο ἠδύνατο νὰ λάβῃ χώραν ἀποτελεσματικῶς, ἐὰν ἐγκαίρως ἐγίνετο· ἀφοῦ ὅμως μετὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῆς Βασιλείας πολλαὶ καὶ διάφοροι ἀπενεμήθησαν συντάξεις, ἂν καὶ εὐτελεῖς, χωρὶς νὰ στηριχθῶσιν εἰς βαθμίδας τῆς δεούσης ἐκτιμήσεως καὶ ἀναλογίας, ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις τῆς Γ' Σεπτεμβρίου δὲν ἠδύνατο νὰ θεωρήσῃ κατάλληλον τοιοῦτον Νόμον, καθ' ὅσον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τεθῇ ἴδιος κανὼν εἰς τὰς πολυπλοκωτέρας καὶ πολυειδεῖς ἐκδουλεύσεις καὶ θυσίας τῶν ἀγωνιστῶν, καὶ οὕτω προσδιώρισεν αὐτὴ τελεσφόρον ἄλλον τρόπον ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης πρὸς τοὺς ἀδικηθέντας ἀγωνιστάς, συντάξασα τὸ Ε' Ψήφισμα, δι' οὗ ἐπέβαλεν ὡς πρώτιστον καθῆκον εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἀπονομὴν τῶν ὀφειλομένων συντάξεων καὶ ἀποζημιώσεων, πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τῷ αὐτῷ ψηφίσματι μνημονευομένων διατάξεων τῶν προλαβουσῶν ἐθνοσυνελεύσεων, καθ' ὃν ἡ αὐτὴ διέγραψε τρόπον περὶ τῆς ἐξακριβώσεως τῶν τοιούτων δικαιωμάτων, ὑπὸ ἐπιτροπῆς συγκειμένης ἐξ ἀνδρῶν στρατιωτικῶν, ναυτικῶν καὶ πολιτικῶν διαπρεψάντων κατὰ τὸν ἀγῶνα, καὶ περὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῶν τῆς ἐφαρμογῆς καὶ ἐκτελέσεως μέσων διὰ Νόμου ἰδιαιτέρου.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς, Κύριοι, ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν παρέλειψε κατὰ τὴν Α' Βουλευτικὴν περίοδον τὸ χρέος της ὡς πρὸς

τὸν διορισμὸν τῆς προβλεπομένης ἐν τῷ ψηφίσματι ἐπιτροπῆς, ἐπὶ τῆν πρωθυπουργίας τοῦ ἀειμνήστου Κωλέττου· ἀλλ' ὁ μέχρις ἑξήκοντα σχεδὸν προσώπων ἀριθμὸς αὐτῆς ἐθεωρήθη ὡς ἓν πρόσκομμα εἰς τὴν πρόοδόν της, παρέλυσεν ὅμως αὕτη κυρίως ὡς ἐκ τῶν πολιτικῶν τότε ἀντιδράσεων, οὐδὲ συνεστήθη δυστυχῶς τοιαύτη δι' ἄλλων ἢ καὶ ὀλιγωτέρων προσώπων, καὶ μετὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν τοιούτων ἀντιδράσεων.

Ἐπίσης ἀληθὲς εἶναι, Κύριοι, ὅτι οὐδὲ τὸ παρὸν ὑπουργεῖον μόνον ἐσκέφθη περὶ ἐπανορθώσεως τῶν τοιούτων ἀδικημάτων καὶ ἐλλείψεων· ὑπῆρξε καὶ ἕτερον προηγούμενον ὑπουργεῖον, τὸ ὁποῖον μετὰ τῆς δεούσης ἐπ'στασίας, καὶ καθ' ὅσον αἱ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς του περιστάσεις καὶ τὰ μέσα τῷ ἐπέτρεπον, ἐμερίμνησε περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου· ὑπῆρξε δὲ τοῦτο τὸ κατὰ τὸ **1852** ἔτος συγκεκροτημένον ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἀντιναυάρχου Κ. Δ. Κριεζῆ, οὗτινος εἶχον τὴν τιμὴν νὰ ἀποτελῶ καὶ ἐγὼ μέλος, καὶ ἐκ τῶν συναδέλφων ἡμῶν οἱ ΚΚ. Μίλιος καὶ Χρηστίδης. Τὸ ὑπουργεῖον ἐκεῖνο ἐφρόντισε νὰ ἀποφασίσῃ ἐν ὑπουργικῷ συμβουλίῳ περὶ τοιούτων συντάξεων κατὰ διαφόρους τάξεις, ἂν δὲν λανθάνωμαι, κατὰ πέντε, καὶ ἐν ἀνωτέρῳ βαθμῷ τῷ πρέποντι εἰς τοιαύτας πρωτοτύπους ἐκδουλεύσεις τοῦ ἀγῶνος· καὶ οὐ μόνον τὰ ἐν τῷ παρόντι Νομοσχεδίῳ ἀναφερόμενα πρόσωπα ὑπῆρξαν τὰ ἀντικείμενα τῆς τοιαύτης ἀποφάσεώς του, ἐξαιρέσει ὀλιγίστων, ἀλλὰ καὶ ἄλλα τινὰ προσέτι εἰς σύνταξιν δικαιούμενα, καὶ ἅτινα ἀγνοῶ πῶς παρελείφθησαν ἤδη. Ἀλλ' ἀτυχῶς δὲν ἠδυνήθη τὸ αὐτὸ ὑπουργεῖον καὶ νὰ ὑποβάλῃ τὰ περὶ τούτων ἐνώπιον τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων, ὡς ἀποσυρθὲν τῶν πραγμάτων τοῦ Κράτους.

Ἐν τούτοις ἐνήργησε μὲν, Κύριοι, καὶ τὸ παρὸν ὑπουργεῖον τὰ καθ' ἑαυτὸ, ἀλλ' ὁ τύπος τῶν στρατιωτικῶν βαθμῶν, τὸν ὁποῖον ἔλαβεν ὡς κοινὴν βάσιν, εἶναι ἀκατάλληλος. καθόσον αἱ προσδιοριζόμεναι εἰς τοὺς βαθμοὺς τούτους συντάξεις διὰ τοῦ περὶ συντάξεων τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς Νόμου τοῦ **1852**, ἀφορῶσι τὴν ἐν εἰρήνῃ ὑπηρεσίαν, καὶ μόνην αὐτήν· τοῦτο δὲ εἶναι τοσοῦτον ἀληθὲς καὶ εὐαπόδεικτον, ὥστε κατὰ τὸ ἄρθρον **21** τοῦ αὐτοῦ Νόμου, αἱ πρὸς ἀμοιβὴν ἐξόχων καὶ ἐκτάκτων στρατιωτικῶν ὑπηρεσιῶν ἀπονεμόμεναι συντάξεις (καὶ τοιαῦται εἶναι βεβαίως αἱ ἐν τῷ ἱερῷ ἀγῶνι περὶ ὧν ὁ μνησθεὶς Νόμος δὲν προβλέπει) προσδιορίζονται ἑκάστοτε δι' εἰδικοῦ Νόμου. Τὴν αὐτὴν διάταξιν ἔχει καὶ τὸ ἄρθρον **26** τοῦ περὶ τῶν Ναυτικῶν

συντάξεων Νόμου τοῦ **1853** ἔτους, διὰ τοὺς τοιαύτας ὑπηρεσίας ἔχοντας ἀξιωματικοὺς τῆς θαλάσσης.

Βλέπετε λοιπὸν, Κύριοι ὑπουργοὶ, ὅτι καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς θαλάσσης, δι' ὅσας ἐξόχους καὶ ἐκτάκτους ἐκδουλεύσεις ἤθελον ἔχει, οὐδόλως χρήσιμοι πρὸς ἀμοιβὴν αὐτῶν εἰσὶν οἱ διὰ τοῦ μνησθέντος Νόμου προσδιορισθέντες ὅροι τῶν συντάξεων, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐπέλθῃ εἰδικὸς Νόμος διὰ τὴν δέουσαν καὶ ἀνάλογον ἀμοιβὴν των· ὥστε ἀδύνατον καὶ ἀδικώτατον συνάμα εἶναι νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ αὐτὸς τύπος καὶ οἱ αὐτοὶ περὶ συντάξεως ὅροι τῆς εἰρηνικῆς ὑπηρεσίας ἐπὶ ἀγώνων παλαιῶν καὶ πολυχρονίων. Καὶ ταῦτα λέγων, Κύριοι, δὲν ἐννοῶ νὰ προσβάλω εἰς τὸ παραμικρὸν οὔτε κατὰ θεωρίαν οὔτε κατ' οὐσίαν τὴν σημερινὴν θέσιν τῶν βαθμῶν καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν ἀξιοτίμων ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς θαλάσσης, ἀλλὰ προκειμένου περὶ ἐκείνων τῶν κατὰ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα, εἶπον καὶ λέγω ἐξ ἀναλογίας, ὅτι ὁ ἀγὼν οὗτος καὶ οἱ ἐπὶ τῆς διαρκείας αὐτοῦ μοχθήσαντες ἔπρεπε νὰ καταταχθῶσιν εἰς οἰκεῖον ἄλλον τόπον ἀναλόγως τῆς ποικιλίας καὶ τῆς διαφόρου βαρύτητος αὐτῶν· διότι τὸ νὰ δοθῇ εἰς τὴν χήραν καὶ τὰ ὀρφανὰ ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξεν ὁ πρόμαχος ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος, καὶ ὑπερασπίσθη τὴν πατρίδα καὶ στρατιωτικῶς καὶ πολιτικῶς καὶ ἐν ἑνὶ λόγῳ παντοιοτρόπως, ἡ αὐτὴ σύνταξις, οἵα δίδεται σήμερον εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν στρατιωτικῶν διὰ τὰς ἐν εἰρήνῃ ὑπηρεσίας των, ὑποτίθεται καὶ ἐνεργῶς ἐξελέγχεται τοῦτο ὡς ἔλλειψις τῆς δεούσης ἐκτιμήσεως, καὶ ὡς περιφρόνησις εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ τοὺς ἀγωνιστάς. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ὅλως παράδοξος καὶ ἀπορίας πρόξενος, Κύριοι, ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος ἀναφαινομένη τακτικὴ τῆς Κυβερνήσεως ἡμῶν, δι' τῆς ὁποίας ἐξοβελίζεται οὕτως εἰπεῖν μὲ δυσμένειαν ἡ πολιτικὴ τάξις ἢ ἰδιότης, καὶ αἱ ἀνήκουσαι εἰς αὐτὴν βαθμίδες, ἐνῷ αὕτη, καθὼς εἰς ὅλα τὰ εὐναμούμενα Κράτη εἶναι ὁ κυβερνητικὸς ἄξων, οὕτω καὶ ἐντὸς τοῦ συνταγματικοῦ ἡμῶν πολιτεύματος καὶ τῆς νομοθεσίας μας ἐν γένει κατέχει καθ' ὅλα τὴν ἀνήκουσαν ἰδιαιτέραν θέσιν της, καὶ τοιαύτην ἔπεται νὰ ἔχῃ καὶ εἰς τὰς συντάξεις καὶ τὰς ἀμοιβάς;

Διακεκριμένως ἀναφέρει, Κύριοι, τὸ Ε' Ψήφισμα περὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν διαπρεψάντων κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα στρατιωτικῶν, ναυτικῶν καὶ πολιτικῶν ἀνδρῶν, καθὼς καὶ ὁ § **1** τοῦ ἄρθρου **105** τοῦ Συντάγματος περὶ συντάξεων

τῶν πολιτικῶν, στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν ὑπαλλήλων. Ἐκτὸς δὲ τούτων πρόσφατα παραδείγματα ἀποδεικνύουσιν ἔτι τρανώτερον τὴν παρουσιαζομένην σήμερον ἔλλειψιν· ταῦτα δὲ εἶναι αἱ ἀπονεμηθεῖσαι ἰδιαίτεραι συντάξεις εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν ἀοιδίμων Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη, Κ. Κολοκοτρώνη καὶ Γ. Γλαράκη, ὑπὲρ τῶν ὁποίων ηὐδόκησε μέχρι τοῦδε ἡ Κυβέρνησις νὰ προνοήσῃ διὰ Νόμων εἰδικῶν, καὶ ἐπὶ βάσεων ἄλλων ἡ τοῦ τύπου τῶν στρατιωτικῶν συντάξεων, ὡς ἔπραξεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Μετὰ τὰς γενικὰς ταύτας παρατηρήσεις μου μεταβαίνω, Κύριοι,, καὶ εἰς τὴν εἰδικὴν ἐξέτασιν τῶν ἀναφερομένων ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ πρὸς σύνταξιν προσώπων, διὰ νὰ καταδείξω ἐμπεριστατωμένως τὸ ἐσφαλμένον τῆς τοιαύτης κατατάξεως. Μακρὰν δὲ πάσης προθέσεως τοῦ νὰ φέρω αἰτίασιν κατά τινος ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐκτιμῶν δεόντως πάντα τὰ πρόσωπα ταῦτα, θέλω φέρει τὰς παρατηρήσεις μου διὰ μόνα ἐκεῖνα, τῶν ὁποίων ἡ κατάταξις θεωρεῖται ἀνοίκειος καὶ ὡς προσβολὴ τῆς προσωπικῆς ἀξίας, τῆς κοινωνικῆς βαρύτητος καὶ τῆς ἐκτιμήσεως τοῦ μεγαλείου τῶν ἐκδουλεύσεων αὐτῶν, τὴν ὁποίαν φιλοτίμως περιμένει ἕκαστος διὰ τῶν τοιούτων πράξεων τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἀδιάφορον πρέπει νὰ ἦναι ἂν οἱ τοιοῦτοι εἶσι πτωχοὶ ἢ πλούσιοι.

Εἰς τρεῖς τάξεις, Κύριοι, κατατάττει τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον τὰ ἀναφερόμενα πρόσωπα· καὶ εἰς μὲν τὴν ἀ. τρεῖς μόνον ἐμπεριλαμβάνει οἰκογενείας, τὰς χήρας, καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν Ἀντιστρατήγου Κίτσου Τζαβέλα καὶ ὑποστρατήγου Νικηταρᾶ, καὶ τὴν χήραν (β' σύζυγον) τοῦ ἀντιναυάρχου Ἀνδρέου Μιαούλη, προδιορίζον εἰς ἑκάστην μὲν τῶν δύο πρώτων ἀνὰ δραχμὰς **200** κατὰ μῆνα, εἰς δὲ τὴν τελευταίαν ἀνὰ δραχμὰς **150**, περὶ τούτων οὐδεμίαν ἄλλην φέρω παρατήρησιν, παρ' ὅτι κατὰ τὸν μνημονευθέντα Νόμον τοῦ **1852** περὶ συντάξεων τοῦ Στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, καὶ ἐκείνου τοῦ **1853** περὶ τῶν Ναυτικῶν, αἱ διὰ τοὺς ἀντιστρατήγους καὶ τοὺς ἀντιναυάρχους συντάξεις προσδιορίζονται εἰς δραχμὰς **141** μετ' ἀνηλίκων, καὶ δραχ. **106** μετ' ἐνηλίκων ἢ ἄνευ τοιούτων ὀρφανῶν· ὥστε ἡ διὰ τῆς παρούσης κατατάξεως αὔξησις μεταξὺ τῶν ὑπὸ τοῦ Νόμου ὁριζομένων διὰ τοὺς ῥηθέντας βαθμοὺς ποσοτήτων, καὶ τῶν προσδιορισθεισῶν διὰ τοὺς ἐν τῇ ἀ. τάξει τοῦ Νομοσχεδίου, συνίσταται διὰ μὲν τὰς χήρας μετὰ τῶν ὀρφανῶν τοῦ Κίτσου καὶ Νικηταρᾶ εἰς δραχμὰς **60** καὶ στηρίζεται εἰς

τὸ ἄρθρον **21** τοῦ αὐτοῦ στρατιωτικοῦ Νόμου, διὰ δὲ τὴν χήραν τοῦ ἀντιναυάρχου Μιαούλη τὴν ἄνευ τέκνων, εἰς δραχμὰς **44** συνεπείᾳ τοῦ ἄρθρου **26** τοῦ περὶ Ναυτικῶν Νόμου.

Ἔπονται δὲ κατὰ τὸ Νομοσχέδιον δύο ἔτι τάξεις ἡ **Β'** καὶ **Γ'**, ἐφ' ὧν, πρὶν ἢ ἐπιφέρω τὰς εἰδικάς παρατηρήσεις μου, δὲν νομίζω ἄσκοπον νὰ προτάξω καὶ μίαν γενικήν.

Γενικὴ καὶ σταθερὰ ὑπῆρχεν ἕως τώρα, Κύριοι, ἡ ἄρνησις τῆς ἐξουσίας εἰς τὴν ἀπονομὴν συντάξεων διὰ τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ προικοδοτηθέντων στρατιωτικῶν, καὶ μάλιστα εἰς τὴν ἐπέκτασιν τοιούτων συντάξεων πρὸς ἄλλα τῆς αὐτῆς οἰκογενείας πρόσωπα παρεκτὸς τῶν χηρῶν καὶ τῶν τέκνων των, καθὼς καὶ εἰς τὸν προβιβασμὸν τῶν τοιούτων μάλιστα δὲ μετὰ τὴν ἀποβίωσιν αὐτῶν· «μὲ χαρὰν ὅμως κοινὴν καὶ μεγάλην θεωρεῖται σήμερον εἰς τὴν κατάταξίν τινων ἀλλοίωσις καὶ ἀφαίρεσις τῶν τοιούτων δυσκολιῶν· διότι καὶ ἐπροβιβάσθησαν τοιαῦται, καὶ μέχρι τῶν ἐγγονῶν αὐτῶν ἐπεξετάθη ἡ ἀπονομὴ συντάξεων καὶ προικίσεων· ἀπέχω δὲ νὰ ὀνομάσω τὰ τοιαῦτα πρόσωπα, καθ' ὅσον μακρὰν τοῦ νὰ ἀντιτείνω κατὰ τοιαύτης ἀρχῆς, θέλω ἐπικαλεσθῆ αὐτὴν καὶ δι' ὅσους ἐκ τῶν τοιούτων δὲν ἐφρμόσθη, ὡς μὴ ὤφειλε, καὶ ἥτις ἀναγκαίως δύναται νὰ ἀναπληρώσῃ κατά τι τὰς περὶ τῶν τοιούτων ἀγωνιστῶν γενομένας ἐλλείψεις καὶ μάλιστα τὰς περὶ τῆς πολυθρυλλήτου προικοδοτήσεως αὐτῶν, ἥτις τοὺς κατέστησε δυστυχεστέρους καὶ τοὺς ἔφερεν εἰς τὴν δυσάρεστον θέσιν νὰ ἐγκαταλείπωσι τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανά των εἰς πενίαν πλήρη.

Μεταβαίνων δὲ εἰδικῶς εἰς τὰς τῆς **Β'** καὶ **Γ'** τάξεως συντάξεις τοῦ Νομοσχεδίου, ἐφαρμοζομένας καὶ ταύτας κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ συντάξεων τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς Νόμου τοῦ **1852** ἔτους, ἤτοι τῶν μὲν τῆς **Β'** τάξεως ἐπὶ τῆς βαθμολογίας καὶ τῶν συντάξεων τῶν ἀποδιδομένων εἰς τὰς χήρας καὶ ὀρφανὰ τῶν ὑποστρατήγων ἐκ δραχμῶν **111** μετ' ἀνηλίκων καὶ δραχμῶν **83** μετ' ἐνηλίκων ἢ ἄνευ τοσούτων, τῶν δὲ τῆς **Γ'** ἐπὶ ἐκείνων τῶν συνταγματαρχῶν ἐκ δραχμῶν **83** καὶ δραχ. **63** δὲν δύναμαι, Κύριοι, νὰ ἀποσιωπήσω, ὅτι βαθεῖαν ἐντύπωσιν ἐπροξένησεν εἰς τὸ φιλοδίκαιον κοινὸν καὶ εἰς πάντα φιλοπάτριδα ἡ ἄδικος καὶ περιρρονητικὴ εἰς τὰς ἀνωτέρω δύο τάξεις κατάταξις τινῶν ἐκ τῶν ἀξιοτίμων χηρῶν τῶν πρωταθλητῶν τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος, αἵτινες, ἀναλόγως τῶν πρὸς τὴν πατρίδα ἐκτάκτων καὶ ἐξόχων ἐκδουλεύσεων τῶν ἀοιδήμων συζύγων των καὶ τῆς κοινωνικῆς συναφείας βαρύτητος αὐτῶν, δὲν

ἔπρεπε νὰ καταταχθῶσιν ἄλλων κατωτέραι. Οὐχ' ἧττον δὲ δὲν δύναμαι καὶ νὰ μὴ προσθέσω τὴν ζωηρὰν ταυτοχρόνως τῶν πάντων συναίσθησιν, καὶ διὰ τὴν παράλειψιν παρομοίων ἄλλων χηρῶν καὶ ὀρφανῶν.

Κύριοι! Ὁ κατὰ τῶν τοιούτων ἀδικημάτων καὶ ὑπὲρ τῆς ἐπανορθώσεως αὐτῶν λόγος καθῆκον ἡμῶν ἐστὶν ὀφειλόμενον ὑπὲρ ἀνδρῶν συναγωνιστῶν καὶ τὰ πάντα ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς πατρίδος θυσιασάντων ἀλλὰ λυποῦμαι καιρίως διότι τὸ στενὸν τοῦ καιροῦ δὲν μοὶ ἐπιτρέπει νὰ ἐκτείνω τὰς παρατηρήσεις μου ἐφ' ὅσων δεῖ· διὸ καὶ θέλω περιορισθῆ εἰς τὰ πλέον ἀδικηθέντα μεταξὺ τούτων πρόσωπα.

Καὶ ποῖα ἀρα εἰσὶ τὰ κατωτέρω τῆς ἀξίας των καταταχθέντα πρόσωπα;

Εἶναι ταῦτα, Κύριοι, αἱ χῆραι τοῦ Κρεβατᾶ, τοῦ Ν. Μπότασῃ, τοῦ Ἀναστ. Λόντου καὶ τοῦ Α. Νάκου, τὰς ὁποίας εἰς τὴν Β'. Τάξιν τῆς Βαθμολογίας τῶν ὑποστρατήγων καὶ τῶν δραχμῶν 83 νὰ θέσωσιν εὐαρεστήθησαν οἱ Κ.Κ. Ὑπουργοί, καὶ αἱ χῆραι τοῦ Δ. Δεληγιάννη καὶ Ἰωάννου Περοῦκα τὰς ὁποίας εἰς τὴν τρίτην τάξιν τοῦ βαθμοῦ τῶν Συνταμματαρχῶν καὶ τῶν δραχμῶν 63 κατεδίκασαν. Εἰσὶ δ' ἀκόμη καὶ ἐκεῖναι τοῦ Δ. Μακρῆ τοῦ Γ. Κότζου καὶ τοῦ Π. Κεράλα, ἐξ ὧν τὴν μὲν ἀ. ἐν τῇ 5'. τὰς δὲ ἄλλας δύο ἐν τῇ γ'. τάξει νὰ καταλογίσωσιν ἠθέλησαν.

Ἀλλὰ, κύριοι, αὕτη τέλος πάντων εἶπετο νὰ ἦναι ἡ τύχη τῶν χηρῶν τούτων; δὲν ἀντίκειται τὸ τοιοῦτον ἡμίμετρον εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ εἰς τὴν ἐθνικὴν τιμήν, καὶ τοι μόλις ἐπερχόμενον διά τινας ὕστερον ἀπὸ πολλότατα ἔτη, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς λέγω τῆς στερήσεως τῶν συζύγων των, ἐφ' ἧς καὶ ἐδικαιοῦντο τῆς δεούσης πρὸς τὴν σύνταξιν προνοίας, ὡς ἐπὶ παραδείγματι, διὰ μὲν τὴν χήραν τοῦ Θ. Δεληγιάννη καὶ Ἰωάννου Περούκα μετὰ 37, διὰ δὲ τὴν τοῦ Κρεβατᾶ μετὰ 34. διὰ τὴν τοῦ Κεφάλα μετὰ 32 καὶ διὰ τὴν τοῦ Μπότασῃ μετὰ 15 ἔτη, ὥστε καὶ αὐταὶ αἱ ἴδιαι εἶχον λησμονήσει ἐὰν ὑπάχῃ καὶ διανέμηται δικαιοσύνη; ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς λοιπὰς χήρας ὁ χρόνος δὲν ὑπάρχει τόσον πρόσφατος, μολονότι πολλάκις ὑψώθη φωνὴ καὶ ἐν τῷ περιβόλῳ τούτῳ καὶ ἐν ἐκείνῳ τῆς Βουλῆς κατὰ τῆς τοιαύτης παραλείψεως.

Πρὸς τί τὸ ὄφελος, ὅμως, ἐὰν διά τινας ἐλύθη ἤδη ὁ Γόρδιος δεσμὸς διὰ τῆς ὑποβολῆς τῆς πρὸς σύνταξιν αὐτῶν προτάσεως, ἐνῷ ἡ συνοδεύουσα αὐτὴν ἑτέρα ἔλλειψις τῆς εὐτελοῦς ἐκτιμήσεως

τῶν ἐκδουλεύσεων καὶ τῆς πλημμελοῦς ὡς ἐκ τούτου κατατάξεως αὐτῶν, καταστρέφει τὴν οὐσίαν καὶ τὸν σκοπὸν τῆς ἐθνικῆς δικαιοσύνης; φεῦ εἰπεῖν, ἐνῷ ἡ κατάταξις τινῶν ἐκ τῶν χηρῶν τούτων πολλῶν ἄλλων νὰ προηγηθῇ ἔπρεπε, ἀναλόγως καὶ τῆς οἰκογενειακῆς καὶ τῆς ἀτομικῆς τῶν συζύγων των ὑπεροχῆς καὶ χρησιμότητος κατὰ τὸν ὑπὲρ πατρίδος ἀγῶνα, κατελογίσθη κατωτέρα τῶν εἰς τὴν ἀ. τάξιν τεθεισῶν.

Καὶ μολονότι λαλῶν πρὸς ὑμᾶς, κύριοι, πρὸς εἰδότας τὰ πρόσωπα καὶ τὰ πράγματα ἀποτείνομαι, οὐχ' ἧττον ὅμως τὸ καθῆκον ἡμῶν, ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡ ἐθνικὴ τιμὴ ἀπαιτοῦσι νὰ ἀποδείξωμεν τὸ πλημμελὲς τῆς τοιαύτης κατατάξεως, ἀντιτάττοντες ἐν συντομίᾳ τὸ μεγαλεῖον τῶν ἐκδουλεύσεων καὶ τῆς ἐν τῇ πατρίδι θέσεως τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἀνδρῶν, διὸ καὶ ἐξηγοῦμαι.

Ὁ Κ. Κρεβατᾶς, Κύριοι, γόνος οἰκογενείας εὐκλεοῦς καὶ ἱστορικῆς διὰ τὰς πρὸ ἑνὸς αἰῶνος ὑπὲρ τῆς ἀνεγέρσεως τῆς πατρίδος ἐξαιρετικὰς προσπαθείας καὶ θυσίας της, ὑπῆρξεν εἷς τῶν προκριτωτέρων τῆς Πελοποννήσου, καὶ εἰδικῶς ὁ προϊστάμενος μιᾶς τῶν μεγαλειτέρων ἐπαρχιῶν αὐτῆς, τοῦ ἱστορικοῦ Μιστρᾶ ἢ τῆς Σπάρτης, ἐξ ἧς ἰσάριθμα ἐκινοῦντο ὅπλα μετὰ τῶν ἐπαρχιῶν ἐκείνων τῆς Καρυταίνης καὶ τῶν Καλαβρύτων· διατελέσας εἷς τῶν στρατηγῶν τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος, ἐξεπλήρωσε πάντοτε τὰ καθήκοντά του μετὰ διακεκριμένου ζήλου, καὶ ὁ ὁποῖος δὲν ἐξομοιοῦτο εἰμὴ μὲ τὸν Μαυρομιχάλην, τὸν Κολοκοτρώνην, τὸν Κανακάρην, τὸν Ζαΐμην καὶ τοὺς παραπλησίους πρωταθλητὰς ὡς ἀναμφιλωτὸς τῆς πρὸ αἰώνων δουλείας τῆς πατρίδος.

Ὁ Ν. Μπότασης ἦτο μέλος τῆς μεγαθύμου ἐκ τῆς νήσου Σπετσῶν οἰκογενείας τῶν Μποτασίων, οἵτινες, χωρὶς νὰ παραλείψωσιν ἐκείνην τῶν Μέξιδων, ἀνεδείχθησαν μεταξὺ τῶν πρώτων ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας προμάχων καὶ τῶν πρώτων εἰς τὰς χρηματικὰς καταβολὰς καὶ θυσίας ὑπὲρ τῶν θαλασσίων ἐκστρατειῶν καὶ λοιπῶν τοῦ πολέμου ἀναγκῶν, κατέχοντες εἰς ταῦτα πάντα θέσιν οἵαν καὶ οἱ ἔνδοξοι Κουντουριῶται εἰς Ὕδραν, καὶ ἐνὶ λόγῳ οὐδὲν δυνατὸν παρέλειψαν ὑπὲρ τῆς Πατρίδος καὶ κατὰ θάλασσαν καὶ κατὰ ξηράν, καὶ προσωπικῶς καὶ ἐμμέσως μὲ ἀκάματον ζῆλον, μὲ πᾶσαν αὐταπάρνησιν καὶ μὲ πᾶσαν θυσίαν.

Ὁ ἀοίδιμος Γκίκας Μπότασης χαρακτῆρος γενναίου καὶ ἀφιλοκερδοῦς ὑπῆρξεν ὁ ἀ. πολιορκητὴς διὰ ξηρᾶς τοῦ φρουρίου Ναυ-

πλίας, καὶ συγχρόνως ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος υἱὸς αὐτοῦ Νικόλαος κατὰ θάλασσαν, καὶ διὰ νὰ ἰδῆτε, Κύριοι, τὸ μέγεθος τοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ τῆς φιλοτιμίας τῶν μακαρίων ἐκείνων ἀνδρῶν, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς ἀναγνώσω μετὰ τὸ τέλος τῶν λοιπῶν παρατηρήσεών μου, τὴν εἰς χεῖράς μου σωζομένην ἰδιόχειρον καὶ λακωνικὴν ἐπιστολὴν τοῦ ἀ. πρὸς τὸν Ε'.

Ὁ αὐτὸς Γκίκας καὶ ὁ ἀείμνηστος ἀδελφὸς αὐτοῦ Παναγιώτης Μπότσαρης, τοῦ ὁποίου τὸ μεγαλεπίβουλον καὶ ἱππότικὸν ὕφος διεκρίθη καθ' ὅλα μεταξὺ τῶν συγχρόνων του, ὑπῆρξαν σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ ἀντιπρόεδροι τοῦ ἐκτελεστικοῦ, ἀφήσαντες αἰώνιον μνήμην εὐεργεσιῶν καὶ ἀγνοῦ πατριωτισμοῦ.

Ἰδίως δὲ ὁ Νικόλαος Μπότσαρης ὑπῆρξε κατὰ τὸ ἀ. τῆς ἐπαναστάσεως ἔτος καὶ ὁ πολιορκητὴς τοῦ ἐν Νεοκάστρῳ φρουρίου μετὰ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει Ἀναστασίου Ἀνδρούτζου μέχρι τῆς πτώσεως αὐτοῦ· πρὸς δὲ καὶ ἀρχηγὸς τῆς ἐκ μέρους τῆς πατρίδος του σταλείσης μοίρας κατὰ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, καὶ πολιορκητὴς συγχρόνως τοῦ φρουρίου Ναυπάκτου, καὶ ἐν γένει διέτρεξεν εἰς διαφόρους θαλασσίους ἀγῶνας, χρηματίσας ἐπὶ τέλους καὶ εἰς διαφόρους πολιτικὰς ὑπηρεσίας οἷον Πανελλήνιος, ὑπουργός, Σύμβουλος τῆς Ἐπικρατείας. κτλ.

Ἰδοὺ δὲ καὶ ἡ ἐπιστολή·

«Ἀγαπημένε μου, παιδί μου Καπετὰν Νικολό, ἀκριβῶς χαιρετῶ φιλῶ τὰ μάτια σου.

»Λαμβάνοντας τὸ γράμμα μου εὐθὺς νὰ γράψῃς εἰς τοὺς ἀδελφούς εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Μωρέας ἀπὸ μέρους σου, ὅτι ἔκαμες πλόκο τὸ Ἀνάπλι μὲ τὰ καράβια, καὶ ὁ πατέρας σου ἀπὸ ξηρᾶς, διότι ἐχθὲς ἔστειλα τὸ ἀσκέρι, καὶ τούτην τὴν ὥραν κινῶ καὶ ἐγὼ μὲ ἄλλους, καὶ θέλω σφίξει τοὺς Ἀγαρινοὺς μὲ μόνον τοὺς ἐδῶ Ἕλληνας· γράψε εἰς τὸ Ἄργος καὶ εἰς Ἀργάννην καὶ εἰς τοὺς καπεταναίους Μανιάτας, νὰ σπουδίρῃς ὁλοῦθεν γράμματα ὡς καθὼς σοῦ γράφω, νὰ ἔχῃς τὴν εὐχήν μου νὰ τοὺς εἰδοποιήσῃς, ὅτι τοῦ λόγου σου τοὺς ἐπλακάρισες διὰ θαλάσσης καὶ ἐγὼ διὰ ξηρᾶς, καὶ ἐλπίζομεν εἰς τὸν Θεὸν νὰ τοὺς καταπροπόσωμεν, καὶ καλὲς ἀντάμωσες. 1822 Ἀπριλ. 9. Κρανίδι.

Γκίκας Μπότσαρης.

Τοῦ ἀγαπητοῦ μου παιδιοῦ μου Καπεπετὰν Νικολοῦ εὐχετικῶς εἰς Ἀνάπλι.»

3) Ὁ Θ. Δεληγιάννης, τοῦ ὁποίου ἡ ἔντιμος χήρα ἤκουσα σήμερον διὰ τῆς προαναγνωσθείσης ἀναφορᾶς της νὰ παραιτῆται τῆς πρὸς αὐτὴν ἀποδοθείσης πενιχρᾶς συντάξεως, πρὸς τιμὴν

τοῦ συζύγου της, τοῦ ὁποίου, ὡς προσθέτει, τὸ χρήσιμον τῆς κοινωνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς θέσεως, μόνοι οἱ σύγχρονοι νὰ ἐκτιμήσωσι γνωρίζουν. Καὶ τωόντι, ὁ Θ. Δεληγιάννης οὗτος, Κύριοι, τοῦ ὁποίου ἡ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους θυσία εἶναι ἐκ τῶν σπανίων εἰς τὰ χρονικά, καὶ ἡ ὁποία δὲν ἔπρεπε νὰ παραγνωρισθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως θερμελιωθείσης καὶ εἰς τὰ ὁσταῦ αὐτοῦ, ὑπῆρχεν εἷς τῶν πρακριτωτέρων τῆς Πελοποννήσου ἰσχυρῶν καὶ συνάμα εὐκαταστάτων, καὶ εἰδικῶς προϊστάμενος τῆς ἱστορικῆς ἐπίσης ἐπαρχίας Καρυταίνης· οὐχὶ δὲ καὶ κατώτερος τῶν ἄλλων εἰς τὰς ὑπὲρ τῆς παλιγγενεσίας τῆς πατρίδος του μελέτας καὶ προετοιμασίας φανείς, προσέφερε τέλος μετὰ προθυμίας ἀνηκούστου καὶ ἑαυτὸν ὁλοκαύτωμα ὑπὲρ τῆς πατρίδος κατὰ τὸν Φεβρουάριον τοῦ **1821**, μετὰ τῶν ἀγωτάτων ἐκείνων ἀρχιερέων καὶ διαφόρων ἄλλων Προεστώτων, ἐν οἷς καὶ ὁ ἐξ Ἄργους εὐγενὴς καὶ φιλογενὴς γόνος Ἰωάννης Περούκας, οἵτινες παραδοθέντες γενναίως εἰς τὰς χεῖρας καὶ τὰς φυλακὰς τῶν ἐν Τριπόλει τυράννων, ἀπεπλάνησαν τούτους ἀπὸ τοὺς ὁλεθρίους αὐτῶν σκοποὺς, τῆς γενικῆς σφαγῆς ἁπάσης ζώσης χριστιανικῆς ψυχῆς, δώσαντες οὕτω καιρὸν εἰς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν καὶ τοὺς ὁμογενεῖς ἐν γένει εἰς τὴν ἑτοιμασίαν καὶ ἔναρξιν τῆς ἐπαναστάσεως.

Αἰ Κύριοι! ἀναμιμνήσκων τὰ περὶ τῶν θείων ἐκείνων ἀνδρῶν νομίζω ὅτι βλέπω καὶ ἤδη πραγματικῶς τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας μας μνησθέντας μάρτυρας, τὸν Θ., λέγω, Δεληγιάννην καὶ τὸν Περοῦκαν, καὶ τὴν ἐλεεινὴν κατάστασιν ἐκείνην, εἰς ἣν τοὺς ἀπήντησα καθ' ὁδὸν μεταφερομένους τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς πατρίδος μου Τριπολιτσᾶς, τῆς **23** Σεπτεμβρίου τοῦ **1821**, ἐκ τῶν φυλακῶν εἰς τὰς ἐν τοῖς Τρικόρφοις τότε καλύβας μας, τὸν μὲν πρῶτον ἐπὶ κραββάτου ψυχορραγοῦντα, τὸν δὲ δεύτερον ἐκτάδην ἐρριμμένον ἐφ' ἑνὸς ἵππου καὶ ἡλίθιον ὅλως ὡς ἐκ τῆς ἀσθενείας καὶ τῶν κακουχιῶν, μετ' ὀλίγον δὲ ἀμφοτέρους παραδόσαντας ἐν Κυρίῳ τὸ πνεῦμά των· τοιαύτην βαθεῖαν ἐντύπωσιν μοὶ ἐπροξένησε, Κύριοι, ἡ αἰφνιδία ἐκείνη κατάστασις των, ὥστε οὐδέποτε ἠδυνάμην νὰ τὴν λησμονήσω!

Καὶ ἐν τούτοις, Κύριοι, ὅλαι αἱ μνημονευθεῖσαι χῆραι ὑποδεεστέρως κατετάχθησαν καὶ αὐτῶν τῶν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τῶν συζύγων των ὑπαρξάντων καὶ ἀναφανέντων, διὰ νὰ μὴν εἴπω καὶ αὐτῶν τῶν ὑπηρετούντων.

Τί δὲ ὀλιγώτερον νὰ παρατηρήσῃ τις, Κύριοι, καὶ περὶ τοῦ

Ἀναστασίου Λόντου καὶ Δ. Νάκου, τῶν συναδέλφων μας. Καὶ περὶ μὲν τῆς πασιγνώστου κοινωνικῆς βαρύτητος τῶν οἰκογενειῶν τούτων, τῶν ἐκ τῶν τὰ πρῶτα φερουσῶν, λέγω, τῆς μὲν κατὰ Πελοπόννησον τῆς δὲ κατὰ τὴν στερεάν, ἀρκεῖνά εἶπεν ὅτι ἦσαν ἐξ ἐκείνων, αἵτινες καὶ τὴν δόξαν των καὶ τὰ πλούτη των καὶ τὰ πάντα ἀφειδῶς ἐθυσίασαν ὑπὲρ τῆς πατρίδος· καὶ ἐὰν αἱ τοιαῦται οἰκογένειαι δὲν ἤθελον, ἐὰν δὲν ἐμπνέοντο ἀπὸ πατριωτισμὸν, τὸ μέγα τῆς ἐπαναστάσεως τόλμημα δύσκολον ἦτο νὰ ἐπιτευχθῇ, διὰ νὰ μὴν εἴπω ἀδύνατον, καὶ ἡμεῖς ἴσως δὲν ἠθέλαμεν συζητεῖ ἐνταῦθα περὶ τῆς ἀξίας αὐτῶν. Τοῦτο ὁμολογεῖ ἡ Ἁγία Λαύρα, τὸ αὐτὸ ἐπιβεβαιοῦσι τὰ ἐν τῇ λοιπῇ Πελοποννήσῳ, τὰ ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει καὶ τὰ ἐν τῇ Στερεᾷ μεγάλα περιστατικὰ κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ ἀγῶνος, καὶ ἔναυλος εἰσέτι εἶναι, Κύριοι, εἰς τὰς ἀκοάς μου ὁ ἐν ταῖς πρώταις ἐθνοσυνελεύσεσι σπουδαῖος λόγος «Οἱ ἄρχοντες τῆς Λεβαδείας θέλουν ἕνα ὑπουργεῖον» καὶ ἡ θέλησις αὕτη ἀμέσως ἐπληρώθη. Οὐχ ἧττον ὅμως, Κύριοι, ἀμφότεροι οἱ ῥηθέντες μεγάλως συνετέλεσαν καὶ προσωπικῶς καὶ εἰδικώτερον ὑπὲρ τῆς εὐοδώσεως τοῦ ἀγῶνος, δι' ἐξόχων καὶ ποικίλων θυσιῶν καὶ ἐκδουλεύσεων.

Ὁ Ἀναστάσιος Λόντος, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἀνδρέα Λόντου, ἑνὸς τῶν ἀνατειλάντων ἀστέρων τοῦ 1821 κατὰ τοῦ ζοφεροῦ τῆς δουλείας σκότους, καὶ τοῦ ὁποίου οἱ ὑπὲρ πατρίδος ἀγῶνες δὲν σᾶς λανθάνουν, Κύριοι, γνωρίζετε ἐπίσης, ὅτι ἀνελλειπῶς σχεδὸν ἐχρημάτισεν ὡς μέλος τῶν κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ἀγῶνος Βουλῶν καὶ τῶν πλείστων Συνελεύσεων· πρὸς δὲ ὅτι καὶ εἰς διαφόρους ἐκλήθη ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ διαστήματος ὑπηρεσίας μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς τοῦ ὑπουργοῦ τὸ 1827, καθὼς καὶ μετὰ ταῦτα πολλάκις ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ὑπουργικὴν θέσιν, κληθεὶς καὶ εἰς ἐκείνην τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ ἐπὶ τέλους τοῦ Γερουσιαστοῦ.

Τὰ αὐτὰ σχεδὸν παρατηροῦνται καὶ διὰ τὸν ἀοίδιμον Δ. Νάκον, ὅτι καὶ οὗτος προσέφερε πολυειδεῖς εἰς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις, διατελέσας εἰς τὴν θέσιν τοῦ ὑπουργοῦ τὸ 1822 καὶ εἰς διαφόρους ἄλλας πολιτικάς, πρὸς δὲ καὶ ὡς μέλος τῶν ἐθνικῶν συλλόγων, καὶ μάλιστα τῆς ά. ἐν Ἐπιδαύρῳ ἐθνικῆς Συνελεύσεως, ἐπὶ τέλους καὶ ὡς Γερουσιαστής.

Προκειμένης λοιπὸν τῆς συντάξεως τῶν χηρῶν τῶν τοιούτων ἀνδρῶν, ἔπρεπεν οὐχ ἧττον ἡ Κυβέρνησις, ὁδηγουμένη ἔκ τε τῶν ἐκδουλεύσεων καὶ τῆς ἀτομικῆς χρήσεως αὐτῶν,

μὴ παραβλεπομένης καὶ αὐτῆς τῆς οἰκογενειακῆς των, νὰ θέσῃ καὶ ταύτας εἰς τὴν πρώτην τοῦ Νομοσχεδίου τάξιν, ἢ τοὐλάχιστον οὐχὶ κατώτερον τῆς πρὸ ὀλίγου διὰ Νόμου ὁρισθείσης ὑπὲρ τῶν χηρῶν τῶν ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει Κωνστ. Κολοκοτρώνη ὑπουργοῦ τότε ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης, καὶ τοῦ συναδέλφου ἡμῶν Γ. Γλαράκη, εἰς τὰς ὁποίας ἐδόθη σύνταξις προσωπικὴ ἀνὰ δραχμὰς 100, ἐκ τῶν δοθεισῶν διὰ μὲν τὴν τοῦ πρώτου μετὰ τῶν ἀνηλίκων αὐτῆς ἀνὰ δραχμὰς 400, διὰ δὲ τὴν τοῦ δευτέρου μετὰ τῶν ἀνηλίκων αὐτῆς ἐπίσης ἀνὰ δραχ. 250 κατὰ μῆνα.

Ὅθεν εἶναι λυπηρά, Κύριοι, ἡ κατὰ τὸ Νομοσχέδιον ἐκτίμησις καὶ τῶν ἐκδουλεύσεων τῶν ἀνωτέρω ἐναντίον τῆς ἀξίας αὐτῶν, ἐνῷ αἱ οἰκογένειαι αὗται ἐπερίμενον ἀπὸ τὴν δικαιοσύνην τῆς Κυβερνήσεως πλατυτέραν ὑπὲρ αὐτῶν πρόνοιαν, μάλιστα δὲ ἡ τῶν Λόντων, ἥτις, ἐκτὸς τῶν καταστρεπτικῶν συνεπειῶν τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πολέμου, καταδικασθεῖσα καὶ εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ὅσων ὑπὲρ τῶν κοινοτήτων τῆς ἰδίας ἐπαρχίας εἶχε καὶ αὐτὴ ἀναδεχθῇ χρεῶν ἐπὶ Τουρκοκρατίας, κατὰ τὸ προστατευτικὸν καθῆκον τῶν τότε προεστώτων, καὶ δυσκολευθεῖσα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ μετ' αὐτὴν τὴν τῆς ἡσυχίας ἀποκατάστασιν νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν ἐξόφλησιν αὐτῶν παρὰ τῶν ἀμοιβαίων κοινοτήτων, ὑπέπεσε καὶ ἡ οἰκογένεια αὕτη εἰς χρέη μεγάλα, ὥστε πρόκειται νὰ στερηθῇ καὶ τῆς μεινάσης ὀλίγης κτηματικῆς περιουσίας της, τιθεμένη λυπηρῶς εἰς τοῦ ἐπαίτου τὴν θέσιν

Αἱ τοιαύτη παραγνώρισις, Κύριοι, δικαιωμάτων ἱερῶν, καὶ ἡ παρακολουθοῦσα αὐτὴν ἀναλγησία ὑπὲρ τῶν ὑπὲρ πατρίδος τοιούτων παθημάτων, εἶναι ὄντως ἀσύγγνωστος, καὶ τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ τὸ κακὸν ἀπαντᾶται ποικίλον καὶ εἰς ὅλας τὰς τάξεις τῶν ἀγωνιστῶν, ὥστε εὑρίσκεταί τις ἠναγκασμένος νὰ δώσῃ τὸν χαρακτῆρα μιᾶς προθέσεως ἀκαταλήπτου.

Καθ' ἁνέρεσιν, Κύριοι, μεταξὺ τῶν κατὰ τὸ Νομοσχέδιον συνταξιοδοτουμένων προσώπων εἰσὶ καὶ αἱ χῆραι τοῦ Δ. Μακρῆ, Γ. Κίτζου καὶ Π. Κεφάλα, ἀλλὰ διὰ νὰ καταδειχθῇ τὸ πλημμελὲς τῆς καταστάξεως καὶ τούτων ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν ὀλίγα καὶ περὶ τῆς τῶν συζύγων αὐτῶν κατὰ τὴν ἐπανάστασιν θέσεως καὶ ἐκδουλεύσεων.

Ὁ Δ. Μακρῆς, ἢ ὁ Καπετὰν Μακρῆς ἐπὶ τὸ Ἑλληνικώτερον, κύριοι, ὅστις κατάγεται, ὡς δὲν σᾶς λανθάνει, ἐκ τῆς Ἐπαρχίας Ζυγοῦ τῆς Αἰτωλίας ἢ τοῦ κλεινοῦ Μεσολογγίου, ὑπῆρξεν ἀρ-

χηγὸς τῶν ὅπλων τῆς αὐτῆς Ἐπαρχίας ἀπ' ἀρχῆς, καὶ διετέλεσεν ὡς τοιοῦτος καθ' ὅλον τὸν ἱερὸν ἀγῶνα, χαίρων γενικὴν καὶ ἀποκλειστικὴν ἐπιρροὴν ἐν τῇ αὐτῇ Αἰτωλίᾳ, καὶ οὐ σμικρὰν καθ' ὅλην τὴν Ἀκαρνανίαν ὡς εἷς τῶν γενικωτέρων καπετανέων τῶν μερῶν ἐκείνων, καὶ ὅστις νηπιόθεν καὶ μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του Τουρκικὴν κεφαλὴν δὲν ἐπροσκύνησε, προσλαβὼν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ *Τουρκοφάγου*, ὡς ἐκ τοῦ ἀδιαλλάκτου αὐτοῦ κατὰ τῶν Τούρκων μίσους καὶ τῶν κατ' αὐτῶν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν καὶ τῶν στρατηγημάτων του φονικωτάτων μαχῶν. Ἐπὶ δὲ λόγῳ μετέσχε καὶ οὗτος ἀναλόγως καὶ ἐντίμως τῶν ἀγώνων καὶ τῆς δόξης τοῦ Μεσολογγίου, διὰ τοῦτο καὶ ἠγαπᾶτο παρὰ τῶν συνεπαρχιωτῶν του θρησκευτικῶς, καὶ κατέστη τοσοῦτον ἰσχυρὸς, ὥστε κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἐπαναστάσεως, καὶ ὅταν ἀκόμη αὐτὸς ὁ Κ. Μαυροκορδάτος τὰ ἐκεῖσε διεύθυνεν, ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως αὐτοῦ καὶ τῆς προηγήσεως τῆς ἀδείας του, ἐπισήμως ἐκφραζομένης διὰ τοῦ κήρυκος «κατὰ διαταγὴν τοῦ Καπετὰν Μακρῆ» οὐδεμία προκήρυξις καὶ γενικὴ διαταγὴ ἐδημοσιεύετο καὶ ἐτοιχοκολλᾶτο.

Ὁ Γ. Κίτσος, ἐκ τῶν εὐπατριδῶν τῆς Ἠπείρου καταγόμενος, καταφρονήσας τὴν ἐν τῇ Ἠπείρῳ μεγάλην περιουσίαν του, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν δυτικὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος μὲ ἀρκετὴν χρηματικὴν ποσότητα, διέμεινεν ἐν αὐτῇ μέχρι τέλους, συναγωνισθεὶς ἀναλόγως τῆς θέσεως αὐτοῦ· συνεξεστράτευσε δὲ ὡς εἷς τῶν ἀρχηγῶν μετὰ τοῦ ἀειμνήστου Κυριακούλη εἰς Φανάρι τῆς Ἠπείρου· κατὰ δὲ τὴν ὑπὸ τοῦ Κιουταχῆ πολιορκίαν τοῦ Μεσολογγίου διετήρει τὸν ἐπικινδυνωδέστερον προμαχῶνα, καὶ ὁπόταν ἰδέα τις ἀπαδράσεως ἐκυκλοφόρει εἴς τινας, εἰς τὸν ἀτρόμητον τοῦτον χρεωστεῖται ἡ ἐγκατάλειψις αὐτῆς, διότι τεθεὶς γενναιοφρόνως ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἐναντίας γνώμης, ἀπέλπισε τοὺς τολμήσοντας τὸ τοιοῦτον μὲ τὴν ἐξόντωσίν των, καὶ οὕτω διεκώλυσε τὴν ἐκτέλεσιν τοιαύτης καταβρόντου μελέτης.

Ὁ δὲ Π. Κεφάλας, ἐκ τῶν Ὀπισινῶν λεγομένων χωρίων τοῦ Λεονταρίου ἢ Μεγαλοπόλεως, κατήγετο ἐξ οἰκογενείας ἀρχαίας τῶν λεγομένων ἐπὶ Τουρκοκρατίας Κλεφτῶν, καὶ τῶν ὁποίων τὸν βίον καὶ οὗτος ἠκολούθησε μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως· τὸ φρόβητρον τοῦτο, λέγω, τῶν ἐν τῷ αὐτῷ Λεονταρίῳ, ἐν τῇ Ἀνδρούσσῃ τῆς Μεσσηνίας καὶ εἰς ἄλλα τῆς αὐτῆς μέρη Τούρκων, ὁ Π. Κεφάλας ὑπῆρξεν εἷς τῶν πρωτοβλητῶν τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος, καὶ ἀκόλουθος ἔνθερμος εἰς ὅλους σχεδὸν τοὺς περὶ τὴν Τριπολιτσᾶν

πολέμους, εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς ὁποίας διαμείνας μέχρι τέλους ἠρίστευσε μεταξὺ τῶν πρώτων εἰσελθόντων κατὰ τὴν ἔφοδον ἐντὸς αὐτῆς. Ἐξακολουθήσας δὲ καὶ μετὰ ταῦτα τὸ στρατιωτικόν του στάδιον μὲ τὸν αὐτὸν ζῆλον καὶ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν συμπατριωτῶν του, ἔπεσεν ἐνδόξως εἰς τὴν κατὰ τῶν Ἀράβων ἐν τῷ Μανιάκι μάχην μετὰ τοῦ ἀοιδίμου Γρηγορίου Φλέσσα.

Ὄθεν τοιαύτην θέσιν καὶ τούτων ἐχόντων ἐν τῇ ἐπαναστάσει, εἶναι ἀνάλογος, Κύριοι, ἡ κατὰ τὸ Νομοσχέδιον κατάταξίς των, ἀπέναντι μάλιστα τῆς ἴσης μετ' αὐτῶν συγκατατάξεως ἄλλων κατωτέρων εἰς τὰς ἐκδουλεύσεις, μετὰ προβιβασμοῦ μάλιστα καταταχθέντων, τοὐτέστι μετὰ τὸν θάνατόν των, τινῶν δὲ καὶ προικοδοτηθέντων καὶ ἑτέρων οὐδόλως προσωπικῶς ἀγωνισθέντων, ἀλλὰ τῇ χάριτι τοῦ πατρὸς ἢ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ὡς τοιούτων καταλογισθέντων;

Ταῦτα δὲ λέγων, Κύριοι, δὲν ἐννοῶ, ὡς προεῖπον, νὰ προσβάλω τινά, οὐδὲ τὴν ἀρχὴν τῆς τοιαύτης προνοίας καὶ ὡς πρὸς τὰς συντάξεις καὶ ὡς πρὸς τὰς προικίσεις, χάριν τῆς ἀπαιτουμένης ἐπανορθώσεως τῶν ἐσφαλμένων τῆς χρεωστουμένης δηλονότι δικαιοσύνης εἰς τοὺς ἀγωνιστάς, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀποδειχθῇ εἰδικώτερον καὶ τὸ πρὸς τοὺς μνημονευθέντας γινόμενον ἄδικον· διότι ἠθέλαμεν διαφθείρει καὶ τὴν ἱστορίαν αὐτήν, παραδεχόμενοι ὡς καλῶς ἔχουσαν τὴν σύνταξιν καὶ τῶν προκειμένων χηρῶν τοῦ Γ. Κίτσου καὶ τοῦ Π. Κεφάλα, ἐφαρμοζομένην εἰς ἐκείνην τῶν ἐν εἰρήνῃ συνταγματαρχῶν, ὡς καὶ τὴν τοῦ Μακρῆ εἰς τὴν ἰσαξίωτος τῶν ὑποστρατήγων, ἐνῷ καὶ ἐν περιπτώσει καθ' ἣν οὗτοι καὶ κατὰ βαθμολογίαν καὶ κατὰ σύνταξιν νὰ καταταχθῶσιν ἔπρεπεν εἰς τὰς ἀνωτέρω θέσεις, οὐχ ἧττον ὅμως ἦτο δίκαιον νὰ ἐπέλθῃ εἰς αὐτοὺς εἰδικώτερον καὶ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 21 τοῦ περὶ Συντάξεων τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς Νόμου ἐξαιρετικὴ πρόνοια καὶ διάκρισις διὰ τὰς ἐκτάκτους καὶ ἐξόχους εἰς τὴν Πατρίδα ὑπηρεσίας των.

Ἀλλὰ, Κύριοι, τῆς λαβούσης χώραν παραγνωρίσεως καὶ τῆς μὴ προσηκούσης τῶν ἐκδουλεύσεων προτιμήσεως ἐπαισθητότεραί εἰσιν αἱ ἐλλείψεις ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τῶν ὀφειλομένων συντάξεων καὶ προικίσεων πρὸς διάφορα ἄλλα πρόσωπα, δικαιούμενα εἰς ταῦτας καὶ λόγῳ τῆς ὑπεροχῆς τῶν ἐκδουλεύσεων αὐτῶν καὶ τῆς ἀθλιεστέρας καταστάσεώς των· διότι διὰ τῆς μεθόδου τῆς παραγνωρίσεως ἀπεδόθη κάτι τι ὁπωσδήποτε εἰς τοὺς οὕτω καταταχθέντας, καὶ οὐδὲ ἀπίθανον εἶναι νὰ ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτῶν ὅσον οὔπω καὶ ἐπανόρθωσίς τις, ἐνῷ διὰ τοὺς ὅλως παρα-

λειφθέντας ἀπέναντι μάλιστα τῶν ὁμολογουμένως ἐχόντων μεγάλας ἀνάγκας, ἐκτὸς ὅτι τοῦτο εἶναι ἀδικώτατον, εἶναι καὶ ἀξιοκατακρίτως σκληρότατον, ἰδίως δὲ ἡ παράλειψις τινῶν προσώπων εἶναι ἀχαριστία ἐθνικὴ καὶ σκανδαλώδης.

Πρὸς Θεοῦ! Κύριοι ὑπουργοί, διὰ τί παρελείφθη ἡ χήρα τοῦ Δ. Μανσόλα, τοῦ ὁποίου ἡ μνήμη εἶναι εἰσέτι ἀνεξάλειπτος ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ χρονικὰ διὰ τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἐλευθερίας καὶ αὐτονομίας κόπους καὶ μόχθους του; τοῦ ἀναμορφωτοῦ, λέγω, καὶ τοῦ μέλους τοῦ Ἀρείου Πάγου τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος, τοῦ οὐσιώδους προσώπου εἰς τὴν ἀ. ἐν Ἐπιδαύρῳ Ἐθνικὴν συνέλευσιν διὰ τὴν σύστασιν τῆς ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, τοῦ ἀεικινήτου καὶ ἀκουράστου ἀνδρὸς εἰς τοὺς κινδύνους καὶ ἀνάγκας τῆς Πατρίδος, τοῦ προσφέραντος ἐκδουλεύσεις καὶ ὑπηρεσίας πολλὰς καὶ διαφόρους καθ' ὅλας τὰς Κυβερνήσεις, τοῦ πολλάκις ὑπουργοῦ καὶ πρὸ τῆς Σιπτεμβριανῆς μεταβολῆς, καὶ ἐπὶ ταύτης καὶ μετ' αὐτὴν, τοῦ διατελέσαντος ὡς μέλους καὶ εἰς ἄλλας τῶν ἐθνοσυνελεύσεων καὶ τῶν κατὰ τὸν ἀγῶνα Βουλῶν, ἐπὶ δὲ τῆς Βασιλείας τοῦ πανελληνίου, τοῦ συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας καὶ τέλος τοῦ Γερουσιαστοῦ; ἢ τάχα δὲν ἤρκει ἡ ἔξωσις τοῦ υἱοῦ του ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν! ἢ ἐνομίσθη πλούσιος καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ ἀναγκαῖον ἐθεωρήθη καὶ ἡ ὑπὲρ τῆς χήρας αὐτοῦ χρεωστουμένη πρόνοια· ἀλλ' ἐὰν καὶ ἡ τοιαύτη ἰδέα χώραν τυχὸν ἔλαβε μεταξὺ τῶν λοιπῶν παραδόξων, εἶναι σφαλερά, εἶναι κατακριτέα καὶ ἐπίβουλος, τὰ δὲ τοιαῦτα χρέη καὶ δικαιώματα εἶναι ἀπαιτητὰ καὶ ἀναπόρευκτα, εἰς ὁποιανδήποτε κατάστασιν εὐπορίας ἢ μὴ εὑρίσκεται ὁ δικαιοῦχος, διότι εἶναι προσωπικὰ καὶ ἀφορῶσι τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν φιλοτιμίαν τῶν οἰκογενειῶν· παρεκτὸς, λέγω, Κύριοι, ἐὰν συνεπείᾳ ἁμαρτίας τινὸς ἀνωτέρας πάσης ἄλλης καὶ ἀγνώστου εἰς ἡμᾶς, ἀπήτει ἡ μετὰ θάνατον τοιαύτη ποινὴ κατ' αὐτοῦ· ἀλλὰ τότε, Κύριοι, ἀναφαίνεται ἀπρόβλεπτός τις περίστασις εἰς τὸ Σύνταγμα, εἰς τὰ Ψηφίσματα καὶ ἐν γένει εἰς τὴν Νομοθεσίαν μας. Περιοριζόμενοι ὅμως εἰς ὅ,τι ταῦτα πάντα τὰ νομοθετήματα ὁρίζουσι καὶ προβλέπουσι, δὲν δυνάμεθα εἰμὴ νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ τοιαύτη παράλειψις τῆς χήρας τοῦ ἀοιδίμου Μανσόλα δὲν εἶναι δικαία καὶ εὔλογος, καὶ ἐλπίζομεν ὅτι δὲν θέλει βραδύνει νὰ ἐπέλθῃ καὶ δι' αὐτὴν ἡ δέουσα πρόνοια, διότι ἡ ἔλλειψις καὶ τῆς περὶ ταύτης προνοίας, πρὸ τοσούτων μάλιστα ἐτῶν, ἀντίκειται εἰς τὴν ἐθνικὴν τιμὴν, καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ῥητὰ καθήκοντα τῆς Κυβερνήσεως.

Καὶ ἐπειδὴ ὁ λόγος ἐνταῦθα, Κύριοι, καὶ περὶ Γερουσιαστῶν, παρατηρῶ, ὅτι τὸ νὰ λησμονῶνται οὕτω πως οἱ τοιοῦτοι ἅμα ἀποθάνωσιν, εἶναι ἴσως, ἡ τῆς θέσεως ταύτης φυσικὸν οἰωνεὶ ἁμάρτημα, ἡ ἔλλειψις τῆς δεούσης προαιρέσεως· διότι τὸ ἀδίκημα τοῦτο δὲν τὸ βλέπει τις μόνον εἰς τὸν Μανσόλαν, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τοῦδε ἀποβιώσαντας Γερουσιαστὰς, παρεκτὸς μόνου τοῦ μακαρίτου Γλαράκη· καὶ τοῦτο ἀγνοοῦμεν ποῦ νὰ τὸ ἀποδώσωμεν, εἰς τὴν τύχην, ἢ εἰς τὴν ὁποίαν ὑψώσαμεν φωνὴν ἐν τῷ περιβόλῳ τούτῳ. Χήρας καὶ ὀρφανὰ εἴχον, Κύριοι, καὶ ὁ Λινιάν, καὶ ὁ Κουντουριᾶς, καὶ ὁ Παπαλεξόπουλος καὶ ἄλλοι ἀκόμη, τὰς ὁποίας ἐγκατέλειπον εἰς ἀνάγκας, ἀλλ' ὅμως δὲν ἔγεινέ τι, καὶ Κύριος οἶδε ἂν γένῃ, καὶ πότε.

Τὰ ἐν τῷ σώματι τούτῳ ὑπάρχοντα ἤδη μέλη, καθὼς καὶ τὰ ἐλευσόμενα, δὲν ἀμοιροῦν, Κύριοι, τὰ μὲν ἀγώνων ὑπὲρ πατρίδος, τὰ δὲ ἐκδουλεύσεων καὶ ὑπηρεσιῶν, ὥστε δικαιοῦνται εἰς σύνταξιν αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ αἰτῶν καὶ ἄνευ τῆς ἐν τῇ Γερουσίᾳ ὑπηρεσίας των· ἀλλὰ καὶ μόνην τὴν ἐν τῇ Γερουσίᾳ ὑπηρεσίαν, ἐὰν εἶχον, ἀρκοῦ Γερουσιαστὴς ὀνομάζεταί τις καὶ μὲ μόνην τὴν ἀνάδειξίν του δὶς εἰς τὴν τοῦ Βουλευτοῦ θέσιν, εἶναι τάχα οὗτοι καταδικασμένοι ἵνα μὴ προσδολῶσιν ὑπὲρ τῶν συζύγων καὶ τέκνων αὐτῶν κἀμμίαν πρόνοιαν μετὰ τὸν θάνατόν τους; Ἀληθῶς μέν, Κύριοι, ἡ ἐν τῇ Γερουσίᾳ ὑπηρεσία δὲν εἶναι ὁμοία τῆς τοῦ ὑπαλλήλου, εἶναι ὅμως ὑψηλοτέρας φύσεως, εἶναι ὑπηρεσία πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὴν βασιλείαν, ὑπηρεσία νομοθετικὴ καὶ δικαστικὴ προσέτι ἐπὶ τῶν ὡρισμένων ὑπὸ τοῦ Συντάγματος περιπτώσεων, καὶ ἀπαιτεῖ τὰ προσδιοριζόμενα ἐν τῇ θέσει ταύτῃ πρόσωπα εἰς μόνην ταύτην νὰ μένωσιν ἰσοβίως καὶ ἀποκλειστικῶς, ὥστε καὶ ἄδικος ὅλως καθίσταται, καὶ πολυειδῶς εἰς τὰ συμφέροντα τῆς πολιτείας ἀντίκειται, ἡ ἔλλειψις τῆς δεούσης προνοίας καὶ ὑπὲρ τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν Γερουσιαστῶν, ἅτις ἀποθαρρύνει καὶ αὐτὸν τὸν ζῆλον αὐτῶν. Ὅθεν καὶ δὲν ἐλπίζετο νὰ μὴ λυφθῇ πρὸ πολλοῦ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ καὶ συνέσει τῆς Κυβερνήσεως ἀνάλογον καὶ περὶ τούτων μέτρον, κανονιζόμενον ὁμοιομόρφως καὶ ἐπὶ βάσεων δικαίων.

Ἐπανερχόμενος δὲ εἰς τὸ περὶ παραλείψεως θέμα τοῦ λόγου μου, καὶ ὑποστηρίζων ὅ,τι κατ' ἀρχὰς εἶπον, ὅτι δηλ. τὸ κατὰ τὸ ἔτος **1852** ὑπουργεῖον, καίτοι μὴ εὑρισκόμενον εἰς εὐαρέστους περιστάσεις, δὲν ἐδίστασε νὰ ἀποφασίσῃ περισσότερα πρὸς σύνταξιν πρόσωπα ἀπὸ ὅσα τὸ νῦν ὑπουργεῖον ὑπέβαλε διὰ τοῦ

λυχρονιότης ἤθελε θεωρηθῇ, πῶς ἐλησμονήθη καὶ ὁ πρὸ ὀλίγων μηνῶν ἀποθανὼν ναυτοδίκης Ἰωάννης Ὁρλόφ, ὁ κατὰ τὸν ἀγῶνα ἐξαιρετικὰς προσενεγκὼν ἐκδουλεύσεις, καὶ ὡς μέλος τῆς ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν τότε ἐπιτροπῆς, τῆς τύπον τοῦ ὑπουργείου ἐπεχούσης, χρηματίσας, καὶ ὅπτις χαίρων ἀφιλονεικήτως ἐπίσης τοῦ δικαιώματος τῆς ἐξαιρετικῆς προνοίας κατὰ τὸ ἄρθρ. 26 τοῦ περὶ τῶν ναυτικῶν συνταξέων Νόμου, ἐγκατέλιπε ἐν ἀπορίᾳ τὴν οἰκογένειάν του; Πῶς δὲ ἐλησμονήθη, ὡς μὴ ὤφειλε, καὶ ἡ ὀρφανὴ τοῦ ἐπίσης ἐσχάτως ἀποθανόντος, γενναίου πυροπολιστοῦ Παππανικολῆ;

Διὰ τί, Κύριοι, παρελείφθη καὶ ἡ χήρα καὶ τὰ ἀνήλικα τοῦ Ὑποστρατήγου Βάσου Μαυροβουνιώτου, ἀνδρὸς γνωστοῦ διὰ τὰς διακεκριμένας ὑπηρεσίας αὐτοῦ καὶ κατὰ τὸν ἀγῶνα καὶ ἐπὶ τῆς Βασιλείας, ἐνῷ τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ 1852 διέλαβε καὶ περὶ τούτου εἰς τὴν μνημονευθεῖσαν πρᾶξιν του, ὡς τοῦτ' αὐτὸ συγχρόνως ἐγένετο καὶ περὶ τῆς οἰκογενείας τοῦ Τζουρᾶ, περὶ τῆς χήρας τοῦ Παλάσκα, περὶ ἧς ἡ τῆς πρώτης περιόδου Βουλὴ νὰ λαμβάνῃ ὥρισε σύνταξιν 400 γροσίων κατὰ μῆνα, καὶ περὶ ἄλλων τινῶν εἰσέτι;

Καλῶς μὲν ἐπράξατε, κύριοι ὑπουργοί, προσδιορίσαντες συντάξεις καὶ πρὸς ἐγγόνους, καὶ πρὸς ἐγγάμους θυγατέρας κατὰ τὸ Νομοσχέδιον, περὶ τοῦ μέτρου τούτου, ὡς ἐπανόρθωσις δικαία θεωρουμένου τῶν γενομένων ἐλλείψεων πρὸς τὰ ἀρχικὰ πρόσωπα τῶν γονέων καὶ τῶν υἱῶν αὐτῶν, οὐδὲν νὰ ἀντείπω προτίθεμαι· διὰ τί δὲ παρελείψατε ἀφ' ἑτέρου τὴν μόνην θυγατέρα τοῦ Ἰωάννου Μπούμπουλη, υἱοῦ τῆς ἀθανάτου Μπουμπουλίνας, τοῦ ἐνδόξως πεσόντος εἰς Ἄργος ἐπὶ τοῦ Καχαγιάμπεη κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1821, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ θυγάτηρ, ἕνεκα τοῦ ἀπροστατεύτου αὐτῆς καὶ τῆς ἐνδείας, μετὰ πτωχοτέρου συζευχθεῖσα ζῇ ἤδη εἰς Σπέτζας ἐπαγγελομένη τὴν νεροκουβαλίστραν; Ἀλλὰ μήπως ἐπῆλθε πρόνοια καὶ διὰ τὴν οἰκογένειαν τοῦ μετὰ τχῦτα ἐπίσης ἐνδόξως πεσόντος υἱοῦ τῆς αὐτῆς, Μπουμπουλίνας Παντελῆ ἐπὶ τοῦ Ναυάρχου Κόχραν εἰς τὴν περὶ τὴν Ζάκυνθον κατά τινος Τουρκικῆς μοίρας ναυμαχίαν; Πολλοῦ γε καὶ δεῖ! οὐδὲ φροντὶς καὶ θέλησις ὑπῆρξε τοῦ νὰ ἀποσταλῇ ὁ μόνος υἱὸς καὶ αὐτοῦ πρὸς ἐκπαίδευσιν εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ ἂν σήμερον οὗτος διαπρέπει μεταξὺ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ ναυτικοῦ μας, τοῦτο χρεωστεῖται εἰς τὰ ἴδια αὐτοῦ προτερήματα.

Πρὸς δὲ διὰ τί παρεβλέφθη καὶ ἤδη ἡ χήρα καὶ τὸ ὀρφανὸν

τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀειμνήστου Μούρτζινου, τοῦ μόνου, λέγω, γόνου τῆς ἱστορικῆς ταύτης οἰκογενείας, μιᾶς τῶν πρώτων γενταρχῶν τῆς Μάνης; Ἐπὶ τοσοῦτον παρημελήθησαν ἀνελπίστως καὶ οἱ ἀγωνισταὶ καὶ τὰ τέκνα των!

Καλῶς ἐπράξατε, Κύριοι, καὶ διὰ τὴν κατάταξιν τινῶν, καίτοι προικοδοτηθέντων, κατὰ προβιβασμὸν τοῦ ὁποίου εἶχον οὗτοι ζῶντες βαθμοῦ, μέτρον καὶ τοῦτο βέβαια ἐπανορθωτικόν! Διὰ τί λησμονήσατε τὸν γνωστὸν Παναγιώτην Ζαφειρόπουλον ἐκ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Κυνουρίας, ἕνα καὶ τοῦτον ἐκ τῶν πρωταγωνιστῶν καὶ τῶν κατὰ τὸν ἀγῶνα στρατηγῶν, μόλις δὲ τὸν τοῦ Συνταγματάρχου βαθμὸν λαβόντα ἐπὶ τῆς Βασιλείας, τοῦ ὁποίου ὁ ζῆλος καὶ αἱ θυσίαι ὑπῆρξαν παραδειγματικαί, οὐδόλως παραλείψαντος τὸ καθῆκόν του ἐπὶ κεφαλῆς πολλῶν συνεπαρχιωτῶν αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Τριπολιτζᾶς, καὶ εἰς διαφόρους ἄλλας ἐκστρατείας ἔν τε τῇ Πελοποννήσῳ καὶ τῇ Στερεᾷ, γευθέντος τέλος εἰς τὸν ἐν Ἀβαρίνοις κατὰ τοῦ Ἰμβραΐμ πόλεμον καὶ τὰς πικρίας τῆς αἰχμαλωσίας μὲ μεγάλας ἔτι πρὸς τοῦτο θυσίας; Καὶ ὅμως ἡ χήρα καὶ τὰ ὀρφανὰ αὐτοῦ ἀναξιοπαθοῦσι, καὶ ὅλως ἀδύνατον κατέστη νὰ διορισθῇ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὑπότροφος τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ Σχολεῖον τῶν Εὐελπίδων μὲ ὅλα τὰ ἄπειρα τεκμήρια, ἅπερ ἡ χήρα αὐτοῦ ἔκαμεν ἐρχομένη εἰς Ἀθήνας. Ἀλλὰ μήπως, Κύριοι, δὲν ἐχρεώστει ἡ Κυβέρνησις νὰ φροντίσῃ καὶ περὶ τῆς οἰκογενείας τοῦ Κωνσταντίνου ἀδελφοῦ τοῦ ῥηθέντος Ζαφειροπούλου, τοῦ διακριθέντος καὶ τούτου πρὸς τὸ πολιτικὸν ἰδίως στάδιον ὡς μέλους τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας καὶ τῶν πρώτων Βουλῶν, συναιχμαλωτισθέντος καὶ τούτου τότε καὶ θύματος γενομένου τῶν κακουχιῶν τῆς αἰχμαλωσίας καὶ τῆς φυλακῆς; μάλιστα δὲ ἡ σύζυγος αὐτοῦ ἀνήκει εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἀειμνήστου Πάνου Σεριγιάννη ἐκ τοῦ αὐτοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, ὁ πατριωτισμὸς τοῦ ὁποίου ὑπῆρξεν ἐκ τῶν ἀπαραμείλων, ἡ δὲ οἰκία του, κατὰ τὰ πρῶτα μάλιστα τῆς ἐπαναστάσεως ἔτη, τὸ ἀβραμιαῖον ἄσυλον, εἰς ὃ καὶ ὁ στρατιωτικὸς, καὶ ὁ πολιτικὸς, καὶ ὁ ἐντόπιος, καὶ ὁ ξένος εὕρισκον ἄρτον καὶ οἶνον, καὶ ἐνὶ λόγῳ φιλοξενίαν καὶ φιλανθρωπίαν πλήρη.

Ὁποίας πρῶτον, ὁποίας δεύτερον νὰ ἀπαριθμήσῃ τις, Κύριοι, ἐκ τῶν τοιούτων ἐλλείψεων καὶ παραλείψεων καθ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ Κράτους καὶ καθ' ὅλας τὰς τάξεις; ἐνῷ οὐδεμία τοιαύτη ἔπρεπε σήμερον νὰ παραλειφθῇ, εἴτε κατ' ἐπανόρθωσιν, εἴτε κατὰ προσθήκην, ὕστερον, λέγω, ἀπὸ τοσαῦτα ἔτη, καὶ ὅτε δὲν δύνα-

ται νὰ ὑπάρξῃ πλέον ὁ λόγος τῆς ἀγνοίας περὶ τῶν δικαιουμένων τῆς συμπαθείας καὶ τῆς δικαιοσύνης τῆς Κυβερνήσεως, ἤρκει μόνον ἡ θέλησις καὶ ἡ ἀπόφασις, Κύριοι ὑπουργοί, ἡ ὁποία δὲν δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὡς μὴ ἐνυπάρχουσα εἰς καρδίας κυβερνώντων Ἑλλήνων καὶ συμπολιτῶν· ἀλλὰ πρὸς τί ἄρα τὸ ἀνάπαλιν συμβαίνει, ὅπερ ἄπορον καὶ ἀκατάληπτον καθίσταται! πρὸς Θεοῦ! ἂς παύσῃ πλέον ἡ τοιαύτη ἐπὶ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος θέματος κατάστασις, καὶ τὸ ἔτος τοῦτο τῆς εἰκοσιπεντατετηρίδος ἂς χρησιμεύσῃ ὡς τὸ ὅριον τῆς πρὸς τὰ τοιαῦτα δικαιοσύνης, συμφώνως μὲ τὰς ἐθνικὰς ἀποφάσεις καὶ τὰς πατρικὰς διαθέσεις τοῦ Σεβαστοῦ ἡμῶν Ἄνακτος.

Καὶ τοῦ πλέον σκληροῦ ἡ καρδία, Κύριοι, κάμπτεται, ὅταν μανθάνῃ, ὅτι αἱ ὀρφαναὶ τοῦ ἐξ Ἄργους Καπετὰν Πάνου Παπανικολάου ἑνὸς ἐκ τῶν δυστυχῶν φαλαγγιτῶν, γενναίου κατὰ τὸν ἀγῶνα ἀθλητοῦ, ὑπὲρ οὗ πλησιέστερος μάρτυς ὑπῆρξεν αὐτὸς ὁ Ὑποστράτηγος Τσάκρης, ἐπαιτοῦν ἐν τῇ ἀγορᾷ τῆς πόλεως, καὶ εἰς τὰ καφενεῖα ὅπου οἱ διαβαίνοντες ἀπὸ τὴν αὐτὴν πόλιν συρρέουσι· κάμπτεται ἐπίσης ἡ καρδία ἑκάστου μανθάνοντος ὅτι διὰ τὴν χήραν τοῦ Κώνστα Λαγουμιτζῆ, τοῦ περιφήμου ἐκείνου καὶ μόνου ἐν τῇ ἐνταῦθα Ἀκροπόλει πυροβολιστοῦ, οὐδόλως ἐλήφθη φροντίς, μυρία δὲ τοιαῦτα ἄλλα δύναταί τις νὰ φέρῃ παραδείγματα ἐπὶ τοιούτων παρημελημένων θυμάτων, μ' ὅλον ὅτι καὶ πολλαὶ ἐκ τῶν συνταξιοδοτηθεισῶν κατὰ τοὺς πρώτους τῆς Βασιλείας χρόνους χηρῶν μικρὸν διαφέρουσι τῶν ὅλως παραβλεφθεισῶν, διότι αἱ 5, 6, 7, 8, 9 καὶ 10 δραχ., αἱ δοθεῖσαι εἰς τὸ μέγιστον μέρος αὐτῶν, οὐδὲ δι' ἄρτον ξηρὸν νὰ ἐπαρκέσωσι δύνανται· τοιαύτη εὐτελεστάτη ἐγένετο ἀπ' ἀρχῆς ἡ τῶν τοιούτων ἐκδουλεύσεων ἐκτίμησις, καὶ ἐπὶ ἀνθρώπων μάλιστα διακριθέντων καὶ ἐνδόξως πεσόντων! Ὡς ἐν παραδείγματι τοῦ Γ. Φράγκα ἐξ Ἄργους, εἰς τὴν μνήμην μου ἤδη ἀναπολουμένου ἀνδρὸς γενναίου καὶ ἐκ τῶν δευτερευόντων Σωματαρχῶν, ὃν εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Ἀκροκορίνθου εὑρισκόμενον εἶδον ἰδίοις ὄμμασι πεσόντα θῦμα ἔνδοξον κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ **1821**, ὅτε εὑρέθην καγὼ ἐκεῖ μὲ ἀνωτέραν ἀποστολὴν παρὰ τῆς πρώτης Πελοποννησιακῆς Γερουσίας καὶ τοῦ ἀειμνήστου Δ. Ὑψηλάντου· εἰς τὴν οἰκογένειαν τούτου παρεχώρησα τότε αὐτὸς ἐγὼ ἐντὸς τῆς ἁρμοδιότητός μου ἕνα τῶν ἐν τῷ χωρίῳ Γυμνῷ τοῦ Ἄργους Ἐθνικῶν Ὑδρομύλων, διὰ νὰ τὸν νέμεται μέχρι τῆς ὁριστικῆς τοῦ Ἔθνους προνοίας· ἀπὸ τὴν χήραν λοιπὸν τούτου καὶ τὰ ὀρφανὰ ἀφαιρεθέντος τοῦ μύλου κατὰ τὸ **1836**,

πόσαι δραχμαί, νομίζετε Κύριοι, ὅτι ἐδόθησαν; Ἓξ κατὰ μῆνα καὶ μόνον ἓξ, καὶ ἀφίνω εἰς τὴν κρίσιν τοῦ πλέον αὐστηροτέρου οἰκονομολόγου, ἐὰν τοιαύτη σύνταξις δύναται νὰ χρησιμεύσῃ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ξηρὸν ἄρτον.

Δὲν δύναμαι δὲ, Κύριοι, νὰ μὴ ἐκφράσω τὸν πρόσηκοντα ἔπαινον διὰ τὴν δικαίαν ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ κατάταξιν τοῦ ὀνόματος τοῦ Κρητὸς καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ τοῦ Ἀναστ. Πουλίδου, ἑνὸς τῶν ἀρχηγῶν τῆς πολυπαθοῦς Κρήτης ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος. Ἡ τοιαύτη μνεία τῶν διακριθέντων ἀνδρῶν τῶν συμπολέμων μερῶν, καὶ τῶν ὁποίων τὰ δεινὰ εἰσέτι δὲν ἐσώθησαν, εἶναι καθῆκον ἡμῶν ἀπαραίτητον, καὶ συνάδει μὲ τὴν δικαιοσύνην καὶ μὲ τὸ ἀκραιφνὲς τοῦ Ἔθνους συμφέρον· ἀλλ' ἐπιτρέψατέ μοι νὰ παρατηρήσω ἐνταῦθα ὅτι καὶ ἡ μόνη μνεία τῆς ἀνωτέρω οἰκογενείας ἐκ τῶν τοσούτων μερῶν, δὲν εἶναι ἀνάλογος μὲ τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἔτους τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος εἰς ὃ εὑρισκόμεθα· ἔπρεπε, νομίζω, ἡ Κυβέρνησις οὐ μόνον καὶ ἄλλους ἐκ τῶν αὐτῶν Κρητῶν πολυπαθῶν ἀγωνιστῶν νὰ μὴ παραλείψῃ, ὡς τὴν οἰκογένειαν τοῦ φιλοπάτριδος τοῦ ἐπὶ πολλὰ ἔτη καὶ ὡς δικαστοῦ διατελέσαντος Βερνάρδου, τοῦ ὁποίου ἡ σύζυγος εἶναι γόνος τῶν ἱστορικῶν Κουρμουλίδων, καὶ ὅστις ἐγκατέλιπε σὺν τῇ πενίᾳ του καὶ θυγατέρας ἀγάμους, ὡς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Χάλη, τοῦ Ζερβουδάκη καὶ ἄλλας τοιαύτης περιωπῆς καὶ ἀξίας, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ ἐκτείνῃ κατὰ τὸ ἐξαιρετικὸν τοῦτο ἔτος τὴν αὐτὴν μέριμναν καὶ περὶ τῶν ἐφαμίλιων κατά τε τὸν πατριωτισμὸν τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς θυσίας ἀνδρῶν καὶ τῶν ἄλλων μερῶν, οἷον τῆς Ἠπείρου, τῆς Θεσσαλίας, τῆς Μακεδονίας καὶ λοιπῶν, ὅσα συνεκίνησε τὸ ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος αἴσθημα καὶ εἰς κινδύνους πολυειδεῖς ἔσυρε.

Ἀναμιμνήσκουσα δὲ ἡ Κυβέρνησις τοὺς γνωστοὺς ἐκ τῶν μερῶν τούτων, τοὺς ἀτρομήτους καὶ μεγαλεπιβούλους θιασώτας τῆς ἐθνικῆς δόξης ἐκ τῶν ὁποίων, οἱ μὲν ὡς θύματα ἱερὰ ὑπὲρ τῶν λοιπῶν συναδελφῶν των ἐν ταῖς φυλακαῖς ἐσφάγισαν, οἱ δὲ ἐνδόξως ἐν πολέμοις ἔπεσον, καὶ ἄλλοι καταδιωκόμενοι ὡς ἐκ τῆς κακουχίας ἀπωλέσθησαν, ἁπάντων δὲ καὶ ἡ κατάστασις παρανάλωμα ἐγένετο, ὑπὲρ τῶν οἰκογενειῶν τῶν τοιούτων νὰ προνοήσῃ εὐγνωμόνως καὶ κατὰ τὸ δυνατὸν ἔπρεπε, καθόσον τινὲς καὶ χήρας καὶ ὀρφανὰ ἄρρενα καὶ θήλεα ἐγκατέλιπον, ὡς ἐπὶ παραδείγματι ὁ ἐκ Σερρῶν Ἐμ. Παππᾶς, ὁ Ζαφειράκης ἐκ Νιαρούσης καὶ ὁ Γιαννιὸς ἐκ Κασάνδρας πραιστῶτες ἀμφότεροι, καὶ οἱ ὅμοιοι ἐκ Θεσσαλονίκης Μπαλάνος καὶ Μενεξὲς, καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι

ἀείμνηστοι ἄνδρες, ὑπὲρ τῶν ὁποίων δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπικρατήσῃ τοσαύτη σιωπή, καθόσον ἐναντίον τῆς ἐθνικῆς τιμῆς ὑπάρχει εἰσέτι αἰχμάλωτος ἐν Ἱερουσαλὴμ ἡ θυγάτηρ τοῦ μνησθέντος Ζαφειράκη, πεσόντος ἐνδόξως μετὰ τοῦ πρωτοτόκου υἱοῦ τοῦ Καρατάσσου Ἰωάννου εἰς τὸν κατὰ τοῦ Λουιποὺτ πασσᾶ πόλεμον κατὰ τὴν ἄλωσιν τῆς αὐτῆς Νιαούσης.

Ἂς προσθέσω δὲ, Κύριοι, καὶ τὴν παραβλεφθεῖσαν μέχρι σήμερον, ὡς μὴ ὤφειλε, χήραν καὶ ὀρφανὴν τοῦ Ἀλεξίου Νούτζου· πρὸς δὲ καὶ τὸν μόνον Βαρβάκειον γόνον, τὴν ἐγγονὴν τοῦ εὐεργέτου τῆς Ἑλλάδος Ι. Βαρβάκη, χήραν δὲ τοῦ Ἀνδρέου Μαυρογιάννη, ἐνδόξως πεσόντος κατὰ τὴν ἅλωσιν τῶν κλεινῶν Ψαρρῶν Κωνστ. Μαρούνη, τοῦ πλοιαρχοῦντος ἐν τῇ ἀποβάσει τῶν Ψαρριανῶν εἰς τὸ Τζανταρλῆ καὶ πεσόντος ἐπίσης ἐνδόξως. Ὑπὲρ τῶν οἰκογενειῶν τῶν τοιούτων ἀγωνιστῶν καὶ εὐεργετῶν οὐδεμία φειδὼ, Κύριοι, νὰ γείνῃ ἔπρεπε, ἀλλὰ καὶ 400 καὶ 500 καὶ πλείονες ἔτι Προικίσεις καὶ συντάξεις ἂν ἀπητοῦντο ἀντὶ τῶν προκειμένων 40, ἀδιστάκτως νὰ ἐπέλθωσιν ἠδύναντο, διότι καθῆκον ἱερὸν καὶ ἀπαραίτητον ἐξεπληροῦτο.

Περαίνων δὲ τὸν λόγον μου, Κύριοι, καὶ εἰς τὸ προκείμενον ἐπανερχόμενος, λέγω, ὅτι ὡς πρὸς τὰς ὑπὲρ τοῦ ἀγῶνος ἐκδουλεύσεις καὶ θυσίας, δὲν ἔπρεπε νὰ ληρθῇ ὡς βάσις ἡ στρατιωτικὴ κλίμαξ, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ ἔλθωσιν εἰδικὰ Νομοσχέδια· ὡς πρὸς δὲ τὰς προκειμένας μὴ δυναμένοι εἰμὴ νὰ τὰς ἐγκρίνωμεν, ἂς ἐπικαλεσθῶμεν τὴν πρόνοιαν καὶ τὴν δικαιοσύνην τῆς Βασιλείας, εὐχόμενοι νὰ ἴδωμεν καὶ τὴν δίουσαν ἐπανόρθωσιν, ἐφ' ὅσων ἐξ αὐτῶν δεῖ, καὶ τὴν ἀπονομὴν δικαιοσύνης πρὸς τὰς οἰκογενείας τῶν παραλειφθέντων λοιπῶν ἀγωνιστῶν, ἔστω διά τινας καὶ μετὰ 38 ἔτη ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεως λογιζόμενα, διότι κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον ἐπὶ Τουρκοκρατίας « ποτέ τις καὶ εἰς τὰ 40 ἔτη εὑρὼν τὸ δίκαιόν του εὐχαριστήθη, ἀρκεσθεὶς ὅτι δὲν τὸ ἀπώλεσε καθ' ὁλοκληρίαν.

Ἐνταῦθα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μέξης ὑπενθύμισε τὴν χήραν τοῦ ἀτρομήτου Μιλωνᾶ, τοῦ ἐγχειρίσαντος τὰς κλεῖς τῆς Μονεμβασίας, καὶ προσέθηκεν ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ καταταχθῶσι μόνα τὰ δύω ὀνόματα ἐκ τῆς νήσου Σπετσῶν, καὶ ταῦτα εἰς λίαν ἐξευτελισμένην τάξιν, ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ παραλειφθέντα ὀνόματα τῶν ἡρώων ἐκείνων τῆς Πατρίδος· ἐγένετο δὲ ἡ τοιαύτη παράλειψις, διότι ἡ νῆσος Σπετσῶν δὲν ἀντιπροσωπεύεται ἀπὸ ὑπουργὸν, οὐδὲ προστατεύεται ὑπὸ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου· ἐνῷ

δὲ καθ' ὅλον τὸν ἀγῶνα, εἰς ὅλα τὰ μέρη τῶν ναυμαχιῶν αὐτοῦ, ἀπαντῶνται ἄνδρες Σπετσῶται, καὶ ὅμως οἱ πάντες παραλείπονται.

Ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης.

Τὸ προκείμενον ζήτημα, Κύριοι, εἶναι σπουδαῖον· τοιοῦτο τὸ ἐθεώρησεν ἡ Κυβέρνησις, τοιοῦτο τὸ θεωρεῖ καὶ ἡ κοινὴ γνώμη. Ἐνταῦθα κἀνὲν προσωπικὸν κἀνὲν ἰδιαίτερον συμφέρον δὲν παρορμᾷ· ὅταν πρόκηται περὶ συντάξεων καὶ περὶ ἀμοιβῶν δημοσίων, ὁ νομοθέτης δὲν δύναται, δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ ἄλλο ἐλατήριον εἰμὴ τὴν φιλανθρωπίαν ἢ τὴν δικαιοσύνην· ἀλλ' ἐὰν τὸ αἴσθημα τῆς φιλανθρωπίας δύναται νὰ σιγήσῃ ἐνίοτε, προκειμένου ὅμως περὶ ἀπονομῆς δικαιοσύνης ἡ πολιτεία δὲν δύναται νὰ μένῃ ἀπαθὴς θεατὴς, δὲν δύναται νὰ συγχωρῇ εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους της νὰ ἀδιαφορῶσι, νὰ ἀμεριμνῶσιν, ὅταν μάλιστα αὐτὴ ἡ δικαιοσύνη ὀφείλεται εἰς θυσίας εἰς κατορθώματα τοῦ παρελθόντος. Τὸ μέλλον, Κύριοι, τῆς πολιτείας εἶναι στενῶς συνδεδεμένον μὲ τὸ παρελθὸν, ὅπως εἶναι συνδεδεμένος ὁ υἱὸς πρὸς τὸν πατέρα· ἀγνωμοσύνη πρὸς τὸ παρελθὸν εἶναι καταστροφὴ τοῦ μέλλοντος, διότι τὰ ἀδικήματα δὲν μένουν ἀτιμώρητα, καὶ ἐὰν εἷς ἰδιώτην ἀδικήσαντα συμβαίνῃ ἐνίοτε νὰ διέλθῃ τὸν βραχὺ βίον του ἀτιμωρητὶ, ἀγνοῶ διὰ ποίας ἀνεξερευνήτους βουλὰς τοῦ Ὑψίστου, ἡ πόλις ὅμως ἡ ἀδικήσασα, ἐπειδὴ ζῇ πολλὰ ἔτη καὶ ἐνίοτε πολλοὺς αἰῶνας, σπανίως συνέβη νὰ μένῃ ἀτιμώρητος· αἱ ἁμαρτίαι, ὡς τυχὸν πράξει, πίπτουσιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς της, καὶ μάλιστα ὅταν πράξῃ αὐτὰς ἐν πλήρει γνώσει ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ. Χρέος λοιπὸν ἑκάστου πολίτου εἶναι νὰ ὑπενθυμίζῃ εἰς τὴν ἁμαρτάνουσαν πολιτείαν τὴν τιμωρίαν ἣν ἀφεύκτως θὰ ὑποστῇ. Τίς δύναται νὰ ἀρνηθῇ τὴν δικαίαν ἀποζημίωσιν, τὴν ἀνάλογον περιθαλψιν, ἥτις ὀφείλεται εἰς τὸν ὁρμαθὸν αὐτὸν τῶν προμάχων τῆς Πατρίδος; ὅλοι οὗτοι ἀναλαβόντες τὸν μέγιστον καὶ τὸν δικαιώτερον τῶν ἀγώνων οὐδὲν ἄλλο βεβαίως εἶχον πρὸ ὀφθαλμῶν εἰμὴ τὴν πατρίδα καὶ τὴν θρησκείαν· οὐδένα ἄλλον σκοπὸν προεῖθεντο εἰμὴ νὰ ἐξορίσωσι τὴν τυραννίαν καὶ τὴν ἀδικίαν ἐκ τῆς κοινῆς πατρίδος, καὶ νὰ ἐγκαταστήσωσι εἰς αὐτὴν μίαν ἄλλην τάξιν πραγμάτων, τάξιν βεβαίως ἐγγυωμένην πρὸ πάντων τὴν δικαιοσύνην, ἄνευ τῆς ὁποίας ἐλευθέρα πολιτεία δὲν δύναται νὰ σταθῇ· οἱ ἄνδρες οὗτοι ὁμολογουμένως ἀπώλεσαν πᾶσαν τὴν ἑαυτῶν περιουσίαν καὶ ἐδυστύχησαν αὐτοὶ, καὶ ἐδυστύχησαν τὰς συζύγους καὶ τὰ τέκνα των, καὶ ζῶσιν αὐτοὶ, ἢ ἂν ἀπέθανον,

ζῶσιν αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ αὐτῶν ἐν μεγίστῃ πενίᾳ, στερούμεναι πολλάκις καὶ αὐτῶν τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων· ἔργον βέβαια αὐστηρᾶς ἀπαραιτήτου δικαιοσύνης ἦτο, μόλις ἔπαυσεν ὁ ἀγὼν καὶ ἀπεκατέστη ἡ τάξις, νὰ προνοήσῃ ἡ πολιτεία ὑπὲρ αὐτῶν ὑπὲρ τῶν χηρῶν καὶ τῶν ὀρφανῶν αὐτῶν· ἀλλ' ἐὰν εἰς τὴν πραγματοποίησιν ἑνὸς τοιούτου ἔργου ἐπαρουσιάσθησαν πάντοτε ἀνυπέρβλητα προσκόμματα, καὶ ὅ,τι ἐγένετο ἐνίοτε ὑπὲρ αὐτῶν, ἔγινεν ἐκ διαλειμμάτων, ἔγινεν ἀτελῶς, ἔπρεπεν ἆρά γε ἐρχόμενοι σήμερον μετὰ τριάκοντα ἔτη νὰ ἐκπληρώσωμεν καθῆκον, τὸ ὁποῖον μᾶς ἐπιβάλλει καὶ ἡ συνείδησις καὶ ὁ θεμελιώδης νόμος, ἔπρεπε, λέγω, νὰ ἔλθωμεν φέροντες ἓν τοσοῦτον ἀτελὲς καὶ ἄδικον Νομοσχέδιον; καὶ σκεπτόμεθα καὶ ὀνειροπολοῦμεν περὶ προόδου, περὶ μέλλοντος μεγαλείου τῆς πατρίδος ὁπόταν τόσον κακῶς ἀμείβωμεν τὸ παρελθόν; τίς εἰς τὸ μέλλον θὰ θελήσῃ νὰ θυσιάσῃ τὸ παραμικρὸν ὑπὲρ αὐτῆς τῆς πατρίδος, ὑπὲρ αὐτῆς τῆς πολιτείας, ἥτις ἐφάνη τόσος ἄδικος εἰς τὸ παρελθόν; Ἂν ὄχι τὴν φιλανθρωπίαν τοὐλάχιστον τὴν πολιτικὴν σύνεσιν πρέπει νὰ συνιστῶμεν εἰς τοὺς κρατοῦντας τὸ σκάφος τῆς πολιτείας, ἂν θέλωμεν νὰ ἔχωμεν μίαν πατρίδα, μίαν ἐλευθέραν πολιτείαν. Εἶναι βεβαίως δύσκολος ἡ σύνταξις Νομοσχεδίου ὑπὲρ τῶν προμάχων τοῦ ἀγῶνος· καὶ αὐτὴ ἡ δυσκολία παρουσιάζεται ἔτι μεγαλητέρα, ἐφ' ὅσον παρέρχεται ὁ καιρὸς, διότι παρέρχονται καὶ τὰ πρόσωπα ὅσα δύνανται νὰ μαρτυρήσωσι περὶ τῆς ἀξίας ἑκάστου. Δὲν ἔπρεπε νὰ περιμείνωμεν νὰ ἀποδώσωμεν δικαιοσύνην, ὅταν τὰ πρόσωπα ἐξέλιπον, καὶ ὅμως ὀφείλομεν νὰ πράξωμεν τοῦτο, διότι εἴμεθα ὑποχρεωμένοι ἀπὸ Νόμων, τὸν ὁποῖον δὲν δυνάμεθα νὰ ὑπερπηδήσωμεν. Πιστεύω ὅτι τὸ παρὸν ὑπουργεῖον ὡρμήθη μᾶλλον ἀπὸ τὴν δυσκολίαν εἰς ἣν εὑρέθη ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν γενικοῦ Νόμου, καὶ διὰ τοῦτο περιωρίσθη εἰς τὸ νὰ φέρῃ μόνον τὸ ὑπὸ συζήτησιν περὶ τινων προσώπων Νομοσχέδιον. Ἐὰν ἦναι ἐλλειπὲς, δὲν πταίει τὸ ὑπουργεῖον, διότι ὅσον ἤξευρε τόσον ἔπραξεν. Ἡ ἰδέα τοῦ ὅτι ἔπρεπε νὰ καλέσῃ τὸν δεῖνα ἢ δεῖνα κατὰ τὴν γνώμην τινὸς τῶν προαγορευσάντων διὰ νὰ λάβῃ πληροφορίας, δὲν εἶναι ὀρθή. Πᾶσα Κυβέρνησις εἶναι ὑποχρεωμένη καθ' ἡμέραν νὰ ἐνεργῇ χιλίας πράξεις, οὔτε συμφέρει οὔτε εἶναι δυνατὸν νὰ ἐνεργῇ, ἀφ' οὗ λάβῃ τὰ συμβουλὰς ξένων προσώπων, τὰ ὁποῖα πρὸς τοῦτο ἄλλως δὲν ἔχουν καμμίαν εὐθύνην· διὰ ταῦτα ἡ διοίκησις ἑκάστου ἔθνους εἶναι καλὴ ἢ κακὴ, πολύπειρος ἢ ἄπειρος, ἀναλόγως τῆς ἱκανότητος τῶν προσώπων τὰ ὁποῖα τὴν

συγκροτοῦν· ἂν ἦτο δυνατὸν ἡ Κυβέρνησις νὰ διοικήσῃ μὲ συμβουλὰς ξένων, καμμία Κυβέρνησις δὲν ἤθελεν εἶσθαι ἄπειρος, καμμία ἀτελὴς, καμμία ἀκατάλληλος, διὰ τοῦτο σᾶς εἶπον, ὅτι ἔπραξεν ὅσον ἤξευρε· δὲν καταπίνω λοιπὸν τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο διὰ τὰς ἄλλας ἐλλείψεις τοῦ Νομοσχεδίου, ὅ,τι εὑρίσκω εἰς ὑπουργοὺς καυχωμένους οὐχὶ ἐπὶ πείρᾳ, ἀλλ' ἐπὶ θεωρίᾳ, εἶναι ἡ βάσις, τὴν ὁποίαν παρεδέχθησαν.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ θέσις τοῦ ὑποστρατήγου καὶ ἡ θέσις τοῦ συνταγματάρχου ὄχι μόνον δὲν εἶναι μικρὰ, ἀλλ' εἶναι καὶ ἐκ τῶν ὑψηλοτέρων εἰς τοὺς στρατιωτικοὺς βαθμούς· ἀλλὰ διὰ τί ὅλοι καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ περιβόλου τούτου συμφωνοῦν ὅτι αὐτοὶ οἱ βαθμοὶ εἶναι δυσανάλογοι διὰ τοὺς ἄνδρας ἐκείνους, μολονότι χορηγοῦνται εἰς αὐτοὺς μετὰ θάνατον; καταρρονοῦμεν ἆρά γε αὐτοὺς τοὺς ὑψηλοὺς τωόντι τοῦ στρατιωτικοῦ βαθμούς; ὄχι βέβαια, καὶ διὰ νὰ μὴ παρερμηνευθῇ τὸ αἴσθημα τοῦτο, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ δώσω ἐνταῦθα τινὰς διασαφήσεις. Οἱ χορηγούμενοι ἤδη βαθμοὶ εἰς τὰς χήρας τῶν πεσόντων εἶναι τωόντι δυσανάλογοι, εἶναι μικροὶ, ὄχι διότι οἱ βαθμοὶ εἶναι μικροὶ, ἀλλὰ διότι οἱ βαθμοὶ οὗτοι δὲν ἠμποροῦν νὰ ἐκφράσωσι τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν ἐκεῖνοι οἱ ἄνδρες κατεῖχον, θέσιν τὴν ὁποίαν οἱ ἴδιοι ἐδημιούργησαν. Ναὶ, Κύριοι, οἱ στρατιωτικοὶ ἀξιωματικοὶ, τοὺς ὁποίους βλέπομεν εἰς ὅλας τὰς ἀποκαταστημένας πολιτείας, κατέχουν θέσεις τὰς ὁποίας ἐμόρφωσε μία τάξις πραγμάτων· οἱ ἀξιωματικοὶ οὗτοι ἔχουν ἔμπροσθέν τους ἓν στάδιον προκεχαραγμένον, ὀφείλουν νὰ διέλθωσιν ὡμολογημένας δοκιμασίας, καὶ ἕκαστος προάγεται ἀναλόγως τῶν προτερημάτων του καὶ τῶν ἀγώνων του, ἐπὶ στρατοῦ πάντοτε, τὸν ὁποῖον συγκροτεῖ καὶ μισθοδοτεῖ καὶ ἐνδύει ἡ πολιτεία. Ἀλλὰ τί κοινὸν, Κύριοι, μεταξὺ αὐτῶν καὶ μεταξὺ ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες ἐκ τοῦ μὴ ὄντος, οὕτως εἰπεῖν, καὶ διὰ μόνης τῆς προσωπικῆς των ἱκανότητος ἐδημιούργησαν στρατοὺς, τοὺς ἔνδυσαν, τοὺς ἔθρεψαν, τοὺς ὡδήγησαν εἰς τὰς μάχας, βάλλοντες πρῶτοι αὐτοὶ τὰ στήθη των κατέμπροσθεν τοῦ ἐχθρικοῦ σώματος, ἱάτρευσαν τοὺς πληγωμένους, ἐπεριποιήθησαν τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ ταῦτα πάντα ἐκ τοῦ ἰδιωτικοῦ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ταμείου των; Ὑπάρχει, ἐρωτῶ, ἐνταῦθα δυνατὴ καμμία σύγκρισις μεταξὺ τῶν πρώτων καὶ τῶν δευτέρων; ἄλλη ἡ ἀποστολὴ τῶν μὲν καὶ ἄλλη τῶν δὲ· ἄλλη ἑπομένως ἡ θέσις αὐτῶν καὶ ἄλλη ἡ θέσις ἐκείνων. Διὰ ταῦτα ἐπ' οὐδενὸς προκατόχου ὑπουργείου, ὁσάκις ἡ σύνταξις ἐχορηγεῖτο, ἡ λόγος τοιοῦτος ἐγένετο, ποτὲ οὔτε ἐθεω-

ήθη οὔτε ἐμνημονεύθη ὡς ὀρθὴ μία τοιαύτη βάσις· ἐζητήθη μάλιστα εἰς μίαν προγενεστέραν ἐποχὴν νὰ ὁρισθῇ ἓν τοιοῦτο ὡς ἔγγιστα μέτρον, ἀλλ' εἷς ὑπουργὸς ἀνήκων εἰς τὴν γενεὰν τῶν προμάχων, ἀπήντησεν ἀρνητικῶς.

Τὸ μέτρον τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἐπομένως τῆς ἀμοιβῆς ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν δὲν εὑρίσκεται εἰς κανένα ἀπὸ τοὺς ἰσχύοντας κανονισμούς, οὔτε ἐν τῇ Ἑλλάδι οὔτε ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ. Τὸ μέτρον τοῦτο εἶναι ἔκτακτον ὅπως ἔκτακτοι ἦσαν καὶ αἱ ὑπηρεσίαι ἐκείνων· εὑρίσκεται μόνον εἰς τὴν καρδίαν καὶ εἰς τὸν νοῦν τῶν ἀγωνιστῶν. Οἱ ἀοίδιμοι ἐκεῖνοι ἄνδρες ἐδημιούργησαν μόνοι των τὰς θέσεις, τὰς ὁποίας κατέλαβον. Μόνον οἱ ἀγωνισταὶ βλέπουν εἰς τὸ μέγα ἐκεῖνο ἐθνικὸν πανόραμα τοῦ ἀγῶνος, ποίαν θέσιν κατεῖχεν ἕκαστος τῶν τότε διακριθέντων· κανεὶς ἐκ τῶν μὴ ἀγωνιστῶν δὲν τὰς ἠξεύρει, διότι δὲν τὰς εἶδε, καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὰς μάθῃ σήμερον, διότι κανένας καὶ ἐκ τῶν ἰδόντων δὲν δύναται νὰ τὰς παραστήσῃ, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δώσῃ σήμερον τὸν λόγον τῶν τότε γεγονότων· ὥστε τὸ ὑπουργεῖον παραβιάζει τοὺς νόμους τῆς φύσεως, ὑποβάλλον εἰς μίαν κλίμακα ὁμοιβὴν προσδιωρισμένην δι' ἱκανοποίησιν ὑπηρεσίας κανονικῆς, μιᾶς ἄλλης τάξεως καὶ ἐποχῆς ἐκδουλεύσεις· εἶπον καὶ ἄλλοτε, ἐπαναλαμβάνω καὶ ἤδη, ὅτι οἱ νόμοι δὲν δημιουργοῦν, ἀλλὰ κανονίζουν. καὶ ἐνταῦθα ζητεῖτε νὰ δημιουργήσωμεν, ἤγουν νὰ παραβιάσωμεν τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν δικαιοσύνην διὰ νόμου· ὅ,τι εἶναι ἄδικον εἰς τὴν φύσιν του, ἄδικον μένει, καὶ ἐὰν ἑκατὸν νόμοι τὸν περιβάλωσι μὲ τὴν κύρωσίν των, καὶ οἱ ἄδικοι Νόμοι ὄχι μόνον δὲν ὠφελοῦν, ἀλλὰ καὶ βλάπτουν· διὰ τοῦτο ὅλοι οἱ μεγάλοι νομοθέται ἐφρόντισαν πῶς νὰ ἐκριζώσι τὰ πολιτεύματά των τὴν ἀλήθειαν, πῶς νὰ κανονίζωσι τὴν ὑπάρχουσαν τάξιν τῶν πραγμάτων καὶ οὐχὶ νὰ δημιουργῶσι ἰδιόρρυθμον καὶ ἀντιβαίνουσαν εἰς τὰ πράγματα τάξιν, καθότι μία τοιαύτη τάξις δὲν ἔχει ζωήν, καὶ ἐστάθη πάντοτε αἰτία μεγάλων συμφορῶν. Ὁ μέγας ἐκεῖνος καὶ πολιτικὸς καὶ στρατιωτικὸς Ναπολέων ὁ α. ἀναγνώσκων τὸ σχέδιον τοῦ πολιτεύματος, τὸ ὁποῖον μὲ ὅλην τὴν ἁρμονίαν καὶ τὴν ἐπιστημονικὴν περίνοιαν συνέταξεν ὁ σοφὸς ἐκεῖνος σύμβουλός του Καμπεσερές, δὲν ἀπεπλανήθη ἀπὸ τὴν σοφὴν τροπὴν δικονομίαν τοῦ ἔργου· ἠσθάνθη ὅτι ὅπως ἦτο, δὲν ἐθεράπευε τὰς ὑπαρχούσας ἀνάγκας τῆς κοινωνίας· ἔβλεπεν ὅτι κάτι τι ἔλειπε, τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν ἔβλεπεν ὁ μέγας ἐκεῖνος νομομαθὴς Καμπεσερές· τοῦ εἶπε δὲ ὡς ἔγγιστα, ἀλλὰ τί θὰ

γίνουν τόσοι στρατηγοί, οἵτινες ὑπηρέτησαν καὶ ὑπηρετοῦν τὴν Γαλλίαν μὲ τόσην ἐπιτυχίαν; δὲν βλέπω ἐνταῦθα τὴν θέσιν τους· ἐτέθη λοιπὸν εἰδικὴ διάταξις ἐν τῷ πολιτεύματι ὁρίζουσα ὅτι θέλουν ὑπάρχει ἐν Γαλλίᾳ δεκαὲξ στρατάρχαι ἐν ἐνεργείᾳ, διότι τόσοι ἦτο καὶ οἱ ἀξιζοντες τὴν τιμὴν ταύτην ἀξιωματικοί· ἀλλὰ τεθέντος καὶ τούτου, ὁ μέγας ἐκεῖνος ἠγειμὼν ἠσθάνθη πάλιν ὅτι κάτι τι ἔλειπε· τί θὰ γένουν, εἶπεν, οἱ δεῖνα καὶ οἱ δεῖνα γέροντες στρατιῶται; ποῦ εἶναι ἡ θέσις των; ἐτέθη λοιπὸν καὶ ἄλλη εἰδικὴ διάταξις ὁρίζουσα, θέλουν ὑπάρχει ἐν Γαλλίᾳ καὶ τέσσαρες στρατιῶται ἐν ἀργίᾳ. Ἰδού, Κύριοι, τί ἐννοῶ μὲ τὴν λέξιν κανονίζειν· ἐκεῖνο τὸ πολίτευμα εὐδοκιμεῖ, ἐκεῖνος ὁ νόμος εὑρίσκει ἕτοιμον ἐφαρμογήν, ὅστις περιλαμβάνει καὶ θεραπεύει ὅσα πλειότερα δυνηθῇ συμφέροντα καὶ τὰ θεραπεύει κατὰ δίκαιον μέτρον. Πῶς ἐννοεῖτε νὰ ἱκανοποιήσητε κατὰ δίκαιον μέτρον σήμερον ὑπηρεσίας τοσοῦτον ἐκτάκτους καὶ διακεκριμένας, ὅταν ἔρχηθε νὰ ἰσοπεδώσητε ὅ,τι ἡ φύσις ἔκαμεν ἀνώμαλον, ὑψηλόν; Καὶ ἄλλοτε ἐγένετο σύσκεψις εἰς ἓν προλαβὸν ὑπουργεῖον, τοῦ ὁποίου ἀπετέλουν μέρος καὶ ἐγὼ ὡς καὶ ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους ἐμνημόνευσεν ὁ προαγορεύσας Κ. Παλαμίδης· συνετάχθη τοῦτο τότε καὶ νομοσχέδιον ὅπου συμπεριελήφθησαν καὶ ἄλλοι καὶ πολλοὶ τῶν περιεχομένων εἰς τὸ παρὸν Νομοσχέδιον· ἀλλ' ὅταν ἤλθομεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ μέτρου, ἄνευ πολλῆς συζητήσεως ὅτι τὸ μέτρον ἔπρεπε νὰ ἦναι ἔκτακτον ὅπως ἔκτακτοι εἶναι οἱ ἀνδραγαθήσαντες, ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ ἐκανονίσθη ἡ σύνταξις. Ἀλλὰ ὕστερον ἀφ' ὅλας αὐτὰς τὰς παρατηρήσεις ἡ γνώμη μου εἶναι νὰ παραδεχθῶμεν, ὅπως ἔχει, τὸ Νομοσχέδιον, διότι ἐὰν δὲν ἀμείβωνται οὔτε ἐγκαίρως οὔτε ἀνηκόντως αἱ χῆραι καὶ ὀρφανὰ τῶν τοσαῦτα θυσιασάντων διὰ τὴν πατρίδα, τοὐλάχιστον δὲν πρέπει ἡμεῖς νὰ γένωμεν αἴτιοι νὰ στερηθῶσι καὶ αὐτὸ τὸ προσφερόμενον βοήθημα. Ἐπισφραγίζων τὸν λόγον μου, ἐκφράζω τὴν λύπην μου, διότι ἐκτὸς πολλῶν ἄλλων ἐχόντων ἴσα καὶ πλειότερα δικαιώματα καὶ τὰ ὁποῖα ἐμνημονεύθησαν παρὰ τῶν προαγορευσάντων, δὲν περιέχεται εἰς τὸ Νομοσχέδιον οὔτε ἡ χήρα τοῦ μακαρίτου συναδέλφου μας Μανσόλα, τοῦ ὁποίου αἱ πρὸς τὴν πατρίδα ὑπηρεσίαι δὲν εἶναι ἀπὸ τὰς τυχούσας.

Περαιωμένης ἐνταῦθα κηρυχθείσης τῆς συζητήσεως, ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν μυστικὴν ἡ ἀρχὴ τοῦ Νομοσχεδίου, κατὰ τὰ ἄρθρα 44 καὶ 45 τοῦ Κανονισμοῦ, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 30 κατὰ 3.

Ἀνεγνώσθη ἀκολούθως τὸ 1 ἄρθρον τοῦ Νομοσχεδίου καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐγένοντο μυστικῶς εἰδικαὶ ψηφοφορίαι δι' ἑκάστην χήραν μετὰ ὀρφανῶν καὶ μή, πρὸς ἣν χορηγεῖται σύνταξις, ὡς καὶ δι' ἑκάστην ἄγαμον θυγατέρα τῶν ἀποβιωσάντων ἀγωνιστῶν, πρὸς ἣν χορηγεῖται προῖκισις, δι' ὧν ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέχθη ἁπάσας τὰς χορηγουμένας συντάξεις καὶ προικίσεις, ὅπως ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ ἔχουσι, κατὰ τὸ ἐξῆς ἀποτέλεσμα τῶν ψηφοφοριῶν·

Συντάξεις.

1	Εἰς τὴν χήραν καὶ ὀρφανὰ τοῦ ἀντιστρατήγου Κίτσου Τζαβέλα διὰ ψήφων	32	κατὰ	1
2	Εἰς τὴν χήραν τοῦ ὑποστρατήγου Ν. Σταματελοπούλου διὰ ψήφων	29	κατὰ	1
3	Εἰς τὴν χήραν τοῦ ἀντιναυάρχου Μιαούλη διὰ ψήφ.	24	»	4
4	Εἰς τὴν χήραν καὶ τὰ ὀρφανὰ τοῦ Ν. Φλέσσα.	» 28	»	3
5	» » Δ. Μακρῆ . .	» 29	»	1
6	» » Γ. Λεβέντη . .	» 30	»	1
7	» » Ν. Μπότσαρη .	» 27	»	3
8	» » Δ. Τσαμαδοῦ .	» 22	»	3
9	Εἰς τὴν χήραν Ἀναστασίου Λόντου	» 29	κατὰ	1
10	» Ἀθ. Νάκου	» 28	»	1
11	» Ἰωάννου Βούλγαρη . . .	» 29	»	1
12	» Γεωργίου Δράκου	» 29	»	1
13	» Ἀσημάκη Φωτίλα . . .	» 29	»	1
14	» Π. Κρεββατᾶ	» 29	»	1
15	» Π. Σέκερη	» 28	»	1
16	Εἰς τὴν χήραν καὶ τὰ ὀρφανὰ Ἀνδρέα Ἴσκου.	» 28	»	2
17	Εἰς τὴν θυγατέρα Σ. Θεοχαροπούλου . . .	» 28	»	1
18	Εἰς τὴν χήραν καὶ τὰ ὀρφανὰ Ἰωάννου Βλάχου.	» 27	»	3
19	» » Γ. Κίτσου . .	» 28	»	1
20	» » Ἀντ. Π. Πολίδου.	» 27	»	1
21	Εἰς τὴν χήραν Βοϊδῆ Μαυρομιχάλη	» 27	»	1
22	» Π. Κεφάλα	» 27	»	1
23	» Ἰω. Περούκα	» 28	»	1
24	» Θ. Δελιγιάννη	» 28	»	1
25	» Ἀναστ. Ἀνδρούτσου . . .	» 26	»	3
26	» Μαρίαν Ν. Κοτζιά . . .	» 26	»	3
27	» Μαρίαν Π. Σκανδάλη . .	» 24	»	2
28	» Μαρίαν Ν. Χ. Δ. Κοτζιά .	» 25	»	2
29	» Δεσποινοῦ Ν. Ἀργύρη . .	» 24	»	2

Προικίσεις.

30	Εἰς τὴν ἄγαμον θυγατέρα τοῦ ἀντιστρατήγου Κίτσου Τζαβέλα . . . . . διὰ ψήφων	25	κατὰ	2
31	Εἰς ἑκάστην τῶν ἀγάμων θυγατέρων τοῦ ὑποστρατήγου Χ. Χρήστου	» 26	»	2
32	Εἰς ἑκάστην τῶν ἀγάμων θυγατέρων Ἀνδ. Ἴσκου.	» 28	»	1
33	Εἰς τὴν ἄγαμον θυγατέρα Δ. Μακρῆ . . .	» 28	»	1
34	» » Γ. Ὀλυμπίου . .	» 28	»	1
35	Εἰς ἑκάστην τῶν ἀγάμων θυγατέρων Ν. Φλέσσα.	» 27	»	2
36	Εἰς τὴν ἄγαμον θυγατέρα Ἀαζάρου Τσαμαδοῦ.	» 24	»	2
37	Εἰς ἑκάστην τῶν ἀγάμων θυγατέρων Γ. Λεβέντη.	» 28	»	2
38	Εἰς ἑκάστην τῶν ἀγάμων θυγατέρων Α. Λεμπέση.	» 27	»	1
39	Εἰς τὴν ἄγαμον θυγατέρα Σ. Θεοχαροπούλου .	» 28	»	2
40	Εἰς τὴν ἄγαμον θυγατέρα Ἐμμ. Ξάνθου . .	» 28	»	1
41	Εἰς ἑκάστην τῶν ἀγάμων θυγατέρων Γ. Κίτσου.	» 27	»	1
42	Εἰς τὴν ἄγαμον θυγατέρα τοῦ Χρ. Φωτομάρα.	» 29	»	1
43	Εἰς ἑκάστην τῶν ἀγάμων θυγατέρων τοῦ Ἰωάννου Βλάχου	» 24	»	2

Ἀναγνωσθέντα ἀκολούθως τὰ ἄρθρα 3, 4 καὶ 5 ἐγένοντο διὰ χειροτονίας δεκτὰ ὅπως ἔχουσι,

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον διὰ ψηφοφορίας μυστικῆς, ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ διὰ ψήφων 29 κατὰ 2, ἔχον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τοῦ λήξαντος μηνὸς Ἀπριλίου.

Παρελθὼν κατόπιν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. ἀντὶ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἀνέγνω τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια·

1) Περὶ χορηγήσεως δραχμῶν 1000 κατὰ μῆνα εἰς τὸν Κ. Α. Γ. Καποδίστριαν ἀπέναντι τῶν ὅσων ἡ οἰκογένειά του ἔχει νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ τὸ ἔθνος· καὶ

2) Περὶ πληρωμῆς δραχμῶν 52,500 εἰς τὸν στρατηγὸν Ρικάρδον Τζόρτζην εἰς λογαριασμὸν τῶν ὅσων ἔχει νὰ λαμβάνῃ καὶ δραχμὰς 6500 εἰς ἐξόφλησιν τῶν ὀφειλομένων εἰς αὐτὸν ἐπιμισθίων κλπ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον, ἐπιψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς,

θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, καὶ ὑποστηριχθῆ ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 26 Ἀπριλίου 1858.

ΟΘΩΝ

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1. Ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος Νόμου θέλει χορηγεῖσθαι κατὰ μῆνα ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου εἰς τὸν Ἀντώνιον Γ. Καποδίστριαν δραχμαὶ χίλιαι 1000, ἀπέναντι τῶν ὅσων ἡ οἰκογένειά του ἔχει νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ τὸ ἔθνος.

Ἄρθρον 2. Χορηγεῖται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἀναπληρωματικὴ πίστωσις δραχμῶν ὀκτὼ χιλιάδων, ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ κεφαλαίου 2 τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτοῦ τῆς χρήσεως 1858 διὰ τὸ εἰς τὸ ἔτος τοῦτο ἀναλογοῦν χορήγημα πληρωθησόμενον ἀπὸ τὰ ἔσοδα τῆς ἰδίας χρήσεως.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον Νομοσχέδιον ἐπιψηφισθὲν ἤδη ὑπὸ τῆς Βουλῆς, θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἀπριλίου 1858.

ΟΘΩΝ.

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Χορηγεῖται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἀναπληρωματικὴ πίστωσις ἐπὶ μὲν τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ κεφαλαίου 2 τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτοῦ διὰ τὴν ἐνεστῶσαν χρῆσιν τοῦ 1858 δραχ. 52,500, διὰ νὰ πληρωθῶσιν εἰς τὸν στρατηγὸν Ρικάρδον Τζώρτζην εἰς λογαριασμὸν τῶν ὅσων ἔχει νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ τὸ δημόσιον, καὶ ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου 10 τοῦ ἰδίου προϋπολογισμοῦ τῆς αὐτῆς χρήσεως δραχ. 6500 εἰς ἐξόρλησιν τῶν ὀφειλομένων εἰς αὐτὸν ἐπιμισθίων ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1853 μέχρι τέλους Ἰανουαρίου 1854 δυνάμει τοῦ ἀπὸ 16|28 Φεβρουαρίου 1834 ὑπ' ἀριθ. 577, 11,686 Βασ. Διατάγματος.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ συζητηθῶσι καὶ ταῦτα κατὰ τὴν ἀνάλογον τάξιν καὶ σειράν.

Ἀκολούθως ἡ Γερουσία ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. Προέδρου ἀπεφήνατο νὰ γίνῃ ἐπὶ τὴν αὔριον κατὰ πρῶτον ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τῶν πολιτικῶν καὶ τῶν τοῦ τύπου πλημμελημάτων.

Μετὰ δὲ τοῦτο ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 29 Ἀπριλίου 1858 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 28 μελῶν, ὁ Πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ἐνεκρίθησαν.

Κατόπιν ὁ κύριος Πρόεδρος ἀπήγγειλεν ὡς ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς Συνεδριάσεως τὴν συζήτησιν διαφόρων Νομοσχεδίων, καὶ πρῶτον ἀνεγνώσθη τὸ περὶ πολιτικῶν καὶ τῶν τοῦ τύπου πλημμελημάτων Νομοσχέδιον, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥήγας Παλαμίδης ἔλεξε τάδε.

Τωόντι, Κ. Πρόεδρε, καθ' ἃ ἀπεράνθητε, μεγίστη τάξις πρέπει νὰ παρακολουθήσῃ τὴν προκειμένην συζήτησιν, διότι ὁ τύπος εἶναι τὸ οὐσιωδέστερον καὶ τιμαλφέστερον ὄργανον τῶν ἐλευθεριῶν μας, καὶ τῶν λόγων μου τὴν ἀλήθειαν ἐπιβεβαιοῖ ἡ

πολλὴ συγκίνησις, ἥτις ἐπισυμβαίνει σήμερον, καὶ ὁ μέγας λόγος ὅστις ἐπ' αὐτοῦ γίνεται, ἅμα τὸ ἀντικείμενον τῆς συζητήσεως ἡμῶν διερημίσθη.

Καὶ τὰ μέγιστα ταῦτα φαινόμενα, Κ. Πρόεδρε, πρὸς τί; διότι πρόκειται οἱ μὲν ἐπιζητοῦντες τὴν κύρωσιν τοῦ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν τυποκτόνου Νομοσχεδίου, πολλὰ καὶ μεγάλα νὰ κερδήσωσιν ὑπὲρ τῶν ἀρχῶν των, οἱ δὲ ἐνιστάμενοι κατ' αὐτοῦ νὰ στερηθῶσι τὰς τιμαλφεστέρας ἐλευθερίας των. Διὰ τοῦτο παρακαλῶ καὶ ἐγὼ ν' ἀξιωθῶ τῆς ποθητῆς αὐτῆς τάξεως, καθόσον δὲν θὰ ἐξέλθω τοῦ τύπου τῶν συζητήσεων, ἀλλὰ μετὰ τῆς ἀνηκούσης εὐπρεπείας θέλω ἐλευθέρως ἐξηγήσει τὰς ἀρχάς καὶ τὰς πεποιθήσεις μου ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος. Ἐπιτρέψατέ μοι ὅμως, κύριοι, νὰ προετοιμασθῶ ἐνταῦθα μὲ τὴν ἐξῆς ἐξήγησιν, καθόσον εἰς ἁπάσας τὰς περὶ μεγάλων ἀντικειμένων πράξεις παρακολουθεῖ ἡ αἰσχρὰ διαβολὴ, ἡ παρεξηγοῦσα καὶ τὴν τάσιν, καὶ τὸν σκοπὸν τῶν λαλούντων ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς πατρίδος· ἐπὶ τούτου δὲ ὀλίγας θέλω ἐπιφέρει λέξεις· ἂν καὶ ἡ ἡλικία μεταβάλλει ἐνίστε δοξασίας τινὰς, δύναμαι ὅμως ἵνα καυχηθῶ ὅτι ἡ ὑπὲρ τῶν ἐλευθεριῶν τῆς πατρίδος, καὶ ἰδίως ἡ ὑπὲρ τοῦ τύπου ἰδέα καὶ πεποίθησίς μου, ὑπῆρξε πάντοτε καὶ ὑπάρχει ἡ αὐτὴ ἀκμαία καὶ ἀκέραιος, διότι ἐν πραγματικαῖς δοκιμασίαις καὶ οὐχὶ ἐν θεωρήμασιν εὗρον καὶ ἐξετίμησα τὰ πλεονεκτήματα τοῦ θείου τούτου ὀργάνου. Ἐκ τῆς τοιαύτης δὲ πεποιθήσεως ὁρμώμενος καὶ ἐπὶ τοῦ ἀοιδίμου Κυβερνήτου Γερουσιαστὴς ὢν ἀντέστην κατὰ τοῦ τότε δρακοντείου περὶ τύπου Νόμου, καὶ ἐπὶ τῆς Βασιλείας Σύμβουλος ὢν τῆς Ἐπικρατείας, ἐπίσης ὑπὲρ τῆς ἐλευθεροτυπίας ἀμυνόμενος, ἀντετάχθην καὶ κατὰ τοῦ ἐπελθόντος δευτέρου καὶ ἐπαχθεστέρου Νόμου τῆς **23** Νοεμβρίου **1837**, καὶ κομπάζω ὅτι ἐξεπλήρωσα κατὰ πᾶσαν περίστασιν τὸ τοιοῦτον ὑπὲρ τοῦ τύπου ἱερὸν καθῆκόν μου. Ὅθεν τοιαύτας ἐπὶ πατριωτισμῷ καὶ ἐλευθερίᾳ διαθέσεις καὶ πεποιθήσεις εἰς μάτην νὰ παρεξηγήσωσι καὶ διαβάλωσιν θέλουν κοπιάσει οἱ τὴν τοιαύτην ἔντιμον ἐπιστήμην ἐπαγγελλόμενοι.

Ἔρχομαι δὲ νὰ ἐκθέσω καὶ σήμερον τὰς ὑπηρεσίας τῆς ἱερᾶς αὐτῆς ἐλευθερίας τοῦ τύπου, τῆς ὁποίας ἐκλιπούσης, ἐλευθερία ἐθνικὴ δὲν ὑφίσταται.

Ἐνθυμοῦμαι, κύριοι, ὅτι καὶ πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως τὸ δραστικώτερον ἐλατήριον εἰς ἐξέγερσιν τοῦ πρὸς ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας αἰσθήματος ὑπῆρξεν ὁ τύπος, καθὼς καὶ πρὸς τὴν

ἀπόκτησιν αὐτῆς ὁ ἰσχυρώτερος μοχλὸς ὑπῆρξε πάλιν αὐτὸς ὁ τύπος.

Τὰ διὰ τοῦ τύπου διασπαρέντα πολυειδῆ συγγράμματα ἐκ διαφόρων μερῶν τῆς πολιτισμένης Εὐρώπης τῶν θεσπεσίων ἐκείνων ἀνδρῶν, τοῦ Φεραίου, τοῦ Κοραῆ καὶ τῶν τοιούτων, τὸ ἐν Βιέννῃ περιοδικὸν σύγγραμμα, ὁ Λόγιος Ἑρμῆς καὶ τὰ τούτων ὅμοια, ἐξέκαυσαν τὸ πῦρ τῆς ἐλευθερίας καὶ μᾶς ἔπειταν ὅλους ν' ἀποφασίσωμεν τὸ μέγα τόλμημα τῆς ἐπαναστάσεως κατὰ τῆς πρὸ 4 αἰώνων δουλείας. Ὑπὸ τοιούτων δὲ πλεονεκτημάτων τοῦ τύπου καὶ τῆς ἐλευθέρας τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων συζητήσεως κατηυθύνθη θεία συνάρσει τὸ ἐθνικὸν ἡμῶν σκάφος εἰς λιμένα εὔδιον καὶ ἀσφαλῆ, τὸν λιμένα τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς αὐτονόμου Βασιλείας. Ἐκτὸς δὲ τῶν ἀνωτέρω πλεονεκτημάτων του ὁ τύπος αὐτὸς ἐχρησίμευσε πολλάκις καὶ ὡς ὄργανον ὑπερασπίσεως τῆς Κυβερνήσεως εἰς ἐποχὰς πικράς, καθ' ἃς φυλακὴν τῷ στόματί της ἔθετο κατὰ τὸν προφητάνακτα Δαυΐδ. Τὸν τύπον λοιπὸν αὐτὸν, τὸ παλλάδιον τῶν ἑλληνικῶν ἐλευθεριῶν ἔρχομαι νὰ ὑπερασπισθῶ ἀπέναντι τοῦ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν καταστρεπτικοῦ τῷόντι Νομοσχεδίου.

Ἐνθυμεῖσθε, κύριοι, τὴν ἐγερθεῖσαν ἐθνικὴν φωνὴν κατὰ τῶν ληφθέντων μέτρων ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ ἀειμνήστου Κυβερνήτου ἐναντίον τοῦ τύπου, καὶ τὰ θλιβερὰ ἀποτελέσματα τῆς καταδίκης τοῦ ὀργάνου αὐτοῦ. Ναὶ, κατέστη τοῦτο παράφορον, διότι ἐσκληρύνθη καταθλιβὲν, ὡς μὴ ὤφειλε! Τὰ αὐτὰ δὲ καὶ ἔτι σκληρότερα μέτρα ἐπανελήφθησαν δυστυχῶς καὶ κατὰ τὸν δεύτερον Νόμον τοῦ **1837** ἔτους.

Ὁ ῥηθεὶς οὗτος τελευταῖος περὶ τύπου Νόμος ἔσχεν εὐτυχῶς διάρκειαν πενταετῆ, καθόσον ἀφορᾷ τοὺς περὶ ἰδιότητος τοῦ ὑπευθύνου συντάκτου πολιτικῆς ἐφημερίδος ὁρισμοὺς αὐτοῦ, ἄρθρον **54** ἀριθμὸς **6**. παρετάθη διὰ τοῦ ἀπὸ **24** Μαρτίου **1843** Νόμου, ὑπουργοῦντος τοῦ ἰδίου Κ. Ῥάλλη ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ τοῦ Κ. Χρηστίδου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, τρία ἔτη περιπλέον ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας· ὥστε κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐθνοσυνελεύσεως ἡ ἰσχὺς τῆς τοιαύτης τυποκτόνου διατάξεως δὲν ὑπῆρχε· (ἀνέγνω τὸν περὶ παρατάσεως ῥηθέντα Νόμον ἐν ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως τοῦ **1843** ἀριθ. **9** σελ. **42**). Ἡ δὲ ἐθνοσυνέλευσις ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὰ ἕως τότε νομοθετημένα, καὶ τὴν κατὰ τῶν τοιούτων μέτρων τοῦ τύπου φωνὴν, καὶ τὰ θλιβερὰ αὐτῶν ἀποτελέσματα, ἀπεφάσισε καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὰς λοιπὰς διατάξεις τοῦ τοι-

οὐτου Νόμου τὴν ἀναθεώρησιν, κατὰ τὴν ἐν σελ. 110 τῶν πρακτικῶν τῆς ἐθνοσυνελεύσεως ἔκθεσιν τοῦ εἰσηγητοῦ τοῦ Συντάγματος, καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὰς ὁριζομένας διατάξεις τοῦ ἄρθρου 54 καὶ ἀριθ. 6 τοῦ 1837 Νόμου, τὴν ἀντικατάστασιν τῶν διὰ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Συντάγματος περὶ προσόντων τῶν ὑπευθύνων συντακτῶν καὶ λοιπά. Κατὰ τὸ ἄρθρον 93 τοῦ αὐτοῦ Συντάγματος ὥρισεν ὡς δικαστήριον τῶν πολιτικῶν ἐγκλημάτων καὶ τῶν τοῦ τύπου τὰ Κακουργοδικεῖα. Διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου 105 ἀπήτησε τὴν ὑποβολὴν καταστατικοῦ Νόμου ἀπηλλαγμένου ἀπὸ τὰς προηγουμένας βανδαλικὰς καὶ αὐθαιρέτους διατάξεις, καὶ ἐν γένει συμφώνου μὲ τὰς βάσεις τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν εὐχῶν τον ἔθνους.

Αἱ ἀνωτέρω διαθέσεις τῆς ἐθνοσυνελεύσεως καταραίνονται ἀρκούντως εἰς τὰ ὑποδειχθέντα μέτρα. Τὰ δὲ ὀλίγα ταῦτα, κύριοι, εἶναι ἱκανὰ νὰ ἐξηγήσωσι τὸ πνεῦμα καὶ τὴν θέλησιν αὐτῆς, διότι δυστυχῶς τὸ σύνολον τῶν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου συζητήσεων δὲν εὗρον εἰς τὰ δημοσιευθέντα αὐτῆς πρακτικά· τὴν αὐτὴν ἔλλειψιν καὶ περὶ ἄλλων τινῶν ἀντικειμένων ἀνέφερον ἄλλοτε, ἀποτέλεσμα ἴσως τῶν καταστρεπτικῶν ὀδόντων *Μυός τινος*! Ἀλλ' οὐχ ἧττον τὴν τοιαύτην ἔννοιαν καὶ ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως καὶ ἐγὼ ὡς μέλος αὐτῆς προστιθεβαιῶ πανδήμως, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἐπιζῶντες πληρεξούσιοι ὁμολογοῦσιν· ἀπέδειξε δὲ ταύτην καὶ τὸ πρὸς σύνταξιν καταστατικοῦ Νόμου σχέδιον τοῦ ἀμέσως μετ' αὐτὴν κληθέντος ὑπουργείου ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Κ. Μαυροκορδάτου, καὶ τὸ ὁποῖον μὴ διατηρηθὲν μέχρι τῆς συγκροτήσεως τῶν Βουλῶν δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸ ὑποβάλῃ, ἀλλὰ τὸ ἐγκατέλιπεν εἰς τὰ πρακτικὰ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργείου. Τὴν κατάρτισιν τοῦ τοιούτου Νομοσχεδίου ἐπελήφθησαν καὶ ἄλλα μετὰ ταῦτα ὑπουργεῖα, ἀλλ' ὰς εἴπω καὶ ἐγὼ κατὰ τὰ εἰθισμένα ὅτι αἱ περιστάσεις δὲν ἐπέτρεψαν τὴν εἰσαγωγήν του.

Ὕστερον λοιπὸν ἀπὸ δεκαπέντε ἔτη, κύριοι, ἀπὸ τοσαύτην καὶ τοιαύτην πεῖραν, ἀντὶ νὰ ἔλθῃ δυνάμει τοῦ Συντάγματος τὸ προσδοκώμενον οὐσιαστικὸν καὶ καταστατικὸν Νομοσχέδιον, μᾶς παρουσιάζεται ἀνελπίστως τὸ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν, τὸ ὁποῖον θὰ συντελέσῃ μᾶλλον εἰς τὴν τελείαν καταστροφὴν τοῦ τύπου καὶ ὅλων τῶν πολιτικῶν ἰδεῶν καὶ ἀρχῶν, ὅσαι δὲν συμφωνοῦσι μὲ ἐκείνας τῶν κατὰ καιροὺς κρατούντων, καὶ τοῦτο ὑποβάλλεται ἀπὸ τὸν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸν Κ. Ῥάλλην, περὶ τῶν

ῥώτων τοῦ ὁποίου δὲν ἔχω τι ν' ἀντείπω, διότι εἶναι καὶ νομίζεται εἷς τῶν νομομαθεστέρων, ἀλλὰ κλίνω νὰ πιστεύσω ὅτι αἱ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο διέπουσαι ἀρχαὶ καὶ διατάξεις εἶναι μᾶλλον ἀποτέλεσμα τῆς τακτικῆς, εἰς ἣν καὶ οὗτος ὑπέκυψεν, ἢ τῶν διαθέσεών του.

Ἡ περίστασις αὕτη κύριοι, μοὶ ὑπενθυμίζει μίαν ἄλλην περίστασιν λαβοῦσαν χώραν ποτὲ εἰς τὴν ἰδιαιτέραν πατρίδα μου τὴν Τρίπολιν, καὶ τῆς ὁποίας ἡ ἔκβασις, ἂν καὶ ὑπῆρξε γελοία, οὐχ ἧττον ὅμως εἶναι ὁμοία ὡς πρὸς τὸ ἀντίθετον ἀποτέλεσμα τῆς ὑπαρξάσης ἐλπίδος, καθὼς συμβαίνει καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου· ἐπιτρέψατέ μοι παρακαλῶ τὴν ἀπαιτουμένην διήγησιν τοῦ τοιούτου περιστατικοῦ διὰ τὸ περίεργον τῆς συμπτώσεως μὲ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν, καὶ ἐξηγοῦμαι. Συνεπείᾳ λόγων πολιτικῶν, καταφορὰ μεγάλη ὑπῆρξε πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως κατὰ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει τελευταίου ἀρχιερέως Τριπόλεως Δανιήλ, ὅστις εἶχεν ἀντικαταστήσῃ τὸν ἐξωσθέντα ἐπίσης ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει ἀρχιερέα Διονύσιον· οἱ δὲ ἐνιστάμενοι κατὰ τοῦ πρώτου ἐνόμισαν ἀναγκαῖον νὰ πέμψωσιν εἰδικὸν ἄνδρα εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς ἐνέργειαν τῆς ἐπιθυμίας των· τοιοῦτον δὲ εὗρον Ἰωάννην τινὰ Πετροκόπην θεωρούμενον ὡς τὸν νομικώτερον μεταξὺ ἄλλων πολλῶν, ὡς ἤδη ὁ Κ. Ῥάλλης μεταξὺ τῶν νομομαθῶν μας, τὸν ὁποῖον καὶ ἀπέστειλον ἀφοδιάσαντες μὲ ἀναφορὰς καὶ μὲ πᾶν ὅ,τι ἄλλο ἡ τότε τάξις τῶν πραγμάτων ἀπῄτει· ἀλλ' οὗτος ἀφ' οὗ ἐδαπάνησεν ἐκεῖσε ὁλόκληρον ἔτος ἐπέστρεψε φέρων διὰ τῶν προσπαθειῶν του νέον Καθῆ ἀντὶ τοῦ τότε ὑπάρχοντος, τὸν ὁποῖον οἱ δυστυχεῖς κάτοικοι, οἱ ἀποστείλαντες αὐτὸν, εἶδον μὲ ἔκπληξίν τους, ἔκπληξιν μὲ τὴν ὁποίαν κατελήφθησαν σήμερον καὶ ὅσοι ἐπερίμεναν ἀπὸ τὸν Κ. Ῥάλλην ἄλλο τι, ὡς προεῖπον, παρὰ τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον.

Ἔρχομαι ἤδη ὅπι τῶν καθέκαστα τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου. Ἐνῷ, ἐπαναλαμβάνω κύριοι, ἐπερισμένετο ἀπὸ τὰ ῥῶτα καὶ τὴν πεῖραν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ Νομοσχέδιον τοιοῦτον, ὥστε καὶ ὁ τύπος νὰ μὴ κυμαίνεται εἰς αὐθαιρέτους ἐνεργείας τῶν διεπόντων τὴν τύχην ἡμῶν, καὶ ἡ ἀκολασία τῶν συντακτῶν νὰ τιμωρῆται δεόντως ἐνώπιον τοῦ προσδιορισθέντος ὑπὸ τῆς ἐθνοσυνελεύσεως δικαστηρίου τῶν Ὁρκωτῶν, ἐπέρχεται διὰ τοῦ ὑποβληθέντος Νομοσχεδίου ἡ ἀκολασία τῶν εἰσαγγελέων, πρὸς οὓς δίδεται διπλοῦν τὸ δικαίωμα νὰ εἰσάγωσι καὶ ἐνώπιον τῶν Κακουργιοδικῶν τὰ κατὰ τὸ ἄρθρ. 93 τοῦ Συντάγματος πλημμελήματα πολιτικὰ τε καὶ τὰ τοῦ τύπου, ἢ διὰ βουλεύματος παρακωμπῆς, ἢ δι' ἀπευθείας

δοκοῦν τῶν δημιουργιῶν του μὲ δεύτερον ἐγκλητήριον ἀπὸ τὸ κατ' ἀρχὰς γινόμενον, κατὰ τοὺς περὶ πλημμελημάτων τύπους· πρὸς δὲ καὶ μὲ ἓν πολύκροτον δικαίωμα, τὸ ὁποῖον προσθέτει εἰς τὸν κατηγορούμενον, τοῦ νὰ ἀπαιτήσῃ, ἐὰν θέλῃ, νὰ προσδεύσῃ ἀπαραιτήτως ἡ δίκη του καὶ νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ συζήτησις εἰς τὸ αὐτὸ κακουργιοδικεῖον, μὴ διατηρουμένων τῶν ἐπὶ κακουργημάτων προθεσμιῶν κατὰ τὰς διατάξεις τῆς Ποιν. Δικονομίας ὡς πρὸς τὴν νέαν κλῆσιν αὐτοῦ τε καὶ τῶν μαρτύρων. Ἀλλά, Κύριοι, καὶ οἱ ὑπὲρ τούτου λόγοιτων, ἀσθενέστεροι τῶν ἄλλων εἰσὶ κατ' οὐσίαν, δι' ὅσα ἀναγκάζομαι ὡς ἐξῆς νὰ ἐξηγήσω.

Ἔχει μὲν, Κύριοι, καὶ ἡ μέθοδος τῶν κακουργιοδικῶν τὰς ἀκολασίας της, ἀλλ' ὁποίας; καὶ ὑπὸ τίνων; ὑπὸ τῶν αὐτῶν εἰσαγγελέων καὶ τῆς ἐξουσίας, ὅταν λέγω εἰς τὰς θέσεις ταύτας πονηρὰ ἐπέρχωνται ὄργανα, χωρὶς νὰ ἐννοήσω ποτὲ ὅτι καὶ εἰς τὰς ἕδρας τῶν εἰσαγγελέων δὲν ἔρχονται πολλάκις ἀξιότιμοι ἄνδρες· ἀλλὰ τί δύνανται νὰ κάμωσι καὶ οἱ ἐξ αὐτῶν ταπεινοὶ τῷ πνεύματι ἀπέναντι τῆς θελήσεως τῶν ἀνωτέρων των; Καὶ ἄλλοτε πολλάκις ὑψώθη φωνὴ εἰς ἀμφοτέρους τοὺς νομοθετικοὺς περιβόλους, φωνὴ κατὰ τῆς αἰωνιότητος τῶν ἀνακρίσεων καὶ τῆς σήψεως τῶν πολιτῶν εἰς τὰς φυλακάς, ἐκ τῶν ὁποίων ἀπέθανον διάφοροι ἐν αὐταῖς πρὶν ἢ ἴδωσι τὰ πρόσωπα τῶν δικαστῶν των· μ' ὅλα ταῦτα, κύριε ὑπουργὲ, οὐδὲς μέχρι τοῦδε ἐτέθη φραγμὸς κατὰ τῆς τοιαύτης αὐθαιρεσίας καὶ ἀκολασίας τῶν διεπόντων τὴν δικαστικὴν δικαιοσύνην, ὥστε ματαία σχεδὸν ἀποβαίνει καὶ ἡ εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια καὶ ἡ εἰς τὰ τῶν κακουργιοδικῶν προσφυγή· καὶ διὰ τί τάχα ὁ δημόσιος κατήγορος δύναται νὰ φέρῃ τὸν ἠθικὸν καὶ ὑλικὸν πέλεκυν καθυστινοσδήποτε καὶ ὁπουδήποτε ἀτιμωρητί; ἢ διὰ τί δὲν ἠδύνατο νὰ τεθῇ ἀνυπέρβλητός τις ὅρος ἐπὶ τῶν ἀνακρίσεων καὶ ἐξετάσεων περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν ἐγκλημάτων, ὡς τοῦτο ὑπάρχει καὶ εἰς ἄλλα εὐνομούμενα ἔθνη, καὶ ἰδίως τὴν Ἀγγλίαν, τὴν ὁποίαν νὰ μιμηθῶμεν ἔπρεπεν εἰς τοῦτο, ὡς ἀφορῶν τὴν ἀσφάλειαν καὶ τοῦ τόπου καὶ ὅλων τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν, μὴ ἐξαιρουμένων καὶ αὐτῶν τῶν ὑπουργῶν, ὅταν οὗτοι δὲν ἦναι κυβερνῶντες. Ἀδιστάκτως ἤλπιζον, Κύριοι, ἀπὸ τὸν νῦν Κ. ὑπουργὸν, ἐκ τῆς πολυπειρίας τοῦ ὁποίου οὐδὲν τῶν τοιούτων ἀνεμένετο, οὐ μόνον τὸν κατὰ τὸ Σύνταγμα καταστατικὸν περὶ τύπου νόμον, ἀλλὰ καὶ τὴν συμπλήρωσιν ἄλλων τοιούτων σπουδαίων κενῶν τῆς νομοθεσίας μας· ἀλλὰ δυστυχῶς ἀντὶ τοιαύτης προνοίας καὶ θεραπείας ἀνιάτων πληγῶν, ἐφ' ὅλων

τούτων πρόζενος καθίσταται διὰ τοῦ ἰδίου Νομοσχεδίου του.

Ὅσον, Κύριοι, δὲν εἶναι ἀδιάφορον τὸ νὰ καθήσῃ τις εἰς τὴν ἕδραν τοῦ κακούργου, ἀπὸ τοῦ νὰ διαφιλονεικῆται ἐὰν αὕτη δὲν ἁρμόζῃ ἢ οὔ εἰς αὐτὸν, οὕτω δὲν καθίσταται ἀδιάφορος καὶ ἡ μὴ ἀκριβὴς ἐνέργεια ὅλων τῶν τεταγμένων διὰ τὰ κακουργήματα τυπων πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας· διότι ὅσον καὶ ἂν ἤθελε κηρυχθῇ ὁ κατηγορούμενος ἀθῶος, κατὰ πρόληψιν ὅμως ἠθικὴν μένει πάντοτε ἀνεξάλειπτός τις κηλὶς ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτοῦ, καὶ τὴν ὁποίαν ὁ Ἕλλην σπανίως ὑποφέρει. Πρὸς τί λοιπὸν ἡ ἀφαίρεσις τῆς ἐλευθέρας τῶν ἁρμοδίων τύπων ἐξασκήσεως, ὅταν ἡ πρᾶξις ἀποδειχθῇ ὡς κακούργημα; Καθὼς ἐλευθέρως γίνεται χρῆσις τῶν ἐπὶ πλημμελημάτων τύπων, ἐνόσῳ ἡ πρᾶξις ὡς τοιαύτη θεωρεῖται, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τῆς κατὰ τὴν θέλησιν μόνου τοῦ εἰσαγγελέως ἀπ' εὐθείας κλήσεως, ὅτε συμφώνως μὲ τὴν θέλησιν καὶ τοῦ νομοθέτου τῆς δικονομίας μας ἀφαιρεῖται τὸ μέτρον τοῦ βουλεύματος, μ' ὅλον ὅτι καὶ κατ' αὐτῆς τῆς ἐξαιρέσεως ἀντιτάτταμαι ὡς μὴ ἀνταποκρινομένης εἰς τὴν ὑπὲρ τοῦ προκειμένου πρόνοιαν τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, καθόσον καὶ αἱ κατὰ τῶν πλημμελημάτων ποιναὶ καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν δὲν εἶναι εὐκαταφρόνητα, οὐχ ἧττον ὅμως καὶ ἐν τῇ ῥηθείσει περιπτώσει γίνεται πάντοτε μία προεισαγωγικὴ ἀνάκρισις ἀναλόγως τοῦ προσαπτομένου πλημμελήματος, ἐνῷ κατὰ τὸ Νομοσχέδιον ὅλως ἀφαιρεῖται ἡ ἐπὶ τῶν κακουργημάτων ὁριζομένη κατὰ τὴν προδικασίαν αὐτῶν, ὅταν ἡ πρᾶξις ὡς τοιαύτη ἀναφανῇ.

Καὶ τέλος, διὰ τί, κύριε ὑπουργὲ, τὴν ἀρχὴν, ἣν ἡ συνοδεύουσα τὸ Νομοσχέδιον ἔκθεσίς σας παραδέχεται, ὅτι δηλαδὴ δὲν πρέπει νὰ παρεκκλίνωμεν τῆς περὶ πλημμελημάτων προδικασίας κατὰ τὰς διατάξεις τῆς Ποιν. Δικονομίας, διότι ταύτην ὁ νομικὸς χαρακτὴρ τῆς πράξεως ἀπαιτεῖ, δὲν παρακολουθεῖτε ἐπὶ τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν αὕτη ὡς ἔγκλημα χαρακτηρίζεται, πρὸς τί, λέγω, ἡ τοιαύτη ἀντίφασις;

Πρὸς τί, διὰ τὸν Θεόν! Ἐπὶ μὲν τῶν τοῦ τύπου καὶ λοιπῶν πολιτικῶν κακουργημάτων νὰ γίνεται ἀκέραιος χρῆσις τῶν οἰκείων εἰς τὴν τοιαύτην περίπτωσιν τύπων, ὡς καὶ εἰς τὰ κοινὰ κακουργήματα, εἰς δὲ τὴν περίστασιν τοῦ πλημμελήματος ὡς κακουργήματος χαρακτηριζομένου νὰ ἐπέρχηται ἡ τοιαύτη δέσμευσις τῆς χρήσεως αὐτῶν, καὶ ἡ ἀντικατάστασις ἄλλου τύπου ξένου τῆς Νομοθεσίας μας.

Διὰ τί, κύριε ὑπουργὲ, δὲν ἐνομίατε δίκαιον καὶ ἀναγκαῖον

νὰ ἐπανέρχηται ὁ κατηγορούμενος εἰς τὴν ἀνάκρισιν καὶ νὰ διατρέχῃ ὅλους τοὺς τύπους μέχρι τῶν τοῦ βουλεύματος, διὰ νὰ ἔλθῃ ἐπομένως πεπεισμένος τρόπον τινὰ εἰς τὴν ἕδραν τοῦ κακούργου, καὶ οὐχὶ μὲ τὸ παράπονον εἰς τὴν καρδίαν ὅτι ἐπρομελετήθη ἡ καταδίκη του; Διὰ τί δὲν ἐπείσθητε ὅτι τὸ ἀσφαλέστερον ἐνυπάρχει πιθανῶς εἰς τὴν βάσανον 5 πλειμμελειοδικῶν, 6 ἐφετῶν καὶ 7 Ἀρεοπαγιτῶν, παρὰ εἰς τὴν τυχαίαν κρίσιν τριῶν Συνέδρων; εἰς τί θέλει ὠφελήσει τὸν κατηγορούμενον ἡ ἄμεσος δίκη εἰς τὸ αὐτὸ κακουργοδικεῖον, ὅταν ἡ σύνθεσις αὐτοῦ εἰδοποιήθη ὑπὸ τοῦ εἰσαγγελέως πρόσφορος εἰς τὸν σκοπὸν τῆς ἀρσύστου καταδίκης του; Σᾶς βεβαιῶ, Κ. ὑπουργέ, ὅτι ἂν δὲν ἐσεβόμην τὸ ἄνωτον τῆς ἐξουσίας ἤθελα ἐκθέσει μυρία καὶ ῥητὰ ἀνομήματα τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς, καὶ τὰς ἐντὸς καὶ αὐτοῦ τοῦ περιβόλου τῶν Ὁρκωτῶν τολμηθείσας προσπαθείας πρὸς ἱεροσυλίαν τῶν ψήφων καὶ συνειδήσεων.

Ταῦτα δὲ λέγων δὲν προτίθεμαι νὰ προσβάλλω ὑμᾶς, Κ. ὑπουργέ, ἀλλ' ἐννοῶ ὅσα τοιαῦτα ἔλαβον δυστυχῶς κατὰ καιρὸν χώραν, καὶ ὅσα δύναται νὰ πράξῃ κακεντρεχής τις ὑπουργός. Καὶ ἐπειδή, Κ. ὑπουργέ, πρὸ πολλοῦ δὲν ἤλθετε εἰς τὴν ὑπουργικὴν ἕδραν, συγχωρήσατέ μοι νὰ σᾶς φωτίσω, ὅτι ἐπὶ ποσοῦτον προήχθη ἡ διαφθορὰ εἰς τὴν κυβερνητικὴν μηχανήν, ὥστε ὅ,τι δυστυχῶς γίνεται ἐπὶ τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν καὶ τῶν δημοτικῶν, διὰ νὰ ἔρχωνται εἰς τὰς θέσεις ταύτας οἱ ἄρεστοι πρὸς τοὺς δυνατοὺς τῆς ἡμέρας καὶ οὐχὶ οἱ ὑπολειπόμενοι ὑπὸ τοῦ λαοῦ, σχεδὸν ταὐτὸ ἐπανέρχεται καὶ ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν ἐνόρκων ὑπὸ ὀργάνων τινῶν χαιρεπῶν, τὰ ὁποῖα κατὰ συνέπειαν ἀξιοῦσιν ἐνίοτε νὰ πέμπουν καὶ συνιστῶσι τοιαῦτα ὄντα εὐτελῆ καὶ εὐχρήστου ἀδυναμίας, ἀναλόγως τῶν σκοπῶν τῆς τοιαύτης ἐμπνεύσεως. Ταῦτα δὲ λέγων δὲν προτίθεμαι νὰ προσβάλλω παντάπασι τὸ ὁρκωτικὸν σύστημα, τοῦ ὁποίου τὰ πλεονεκτήματα εἶναι ἀναντίῤῥητα, ἀλλὰ τὴν κατάχρησιν τῆς ἐξουσίας ἐρ' ὅλων τῶν τιμαλφεστέρων δικαιωμάτων τοῦ πολίτου. Ἐκτὸς δὲ τῶν ἀνωτέρω, Κ. ὑπουργέ, ὑπάρχει καὶ ἄλλη τις Καλιφρονία εἰς τὰς χεῖρας τῆς αὐτῆς ἐξουσίας· εἶναι δὲ αὕτη ἡ τῶν ὑπαλλήλων πληθύς, καὶ ἡ ὁποία λαμβάνει μέρος κατὰ τὸν Νόμον εἰς τὴν σύνθεσιν τῶν Κακουργοδικείων, πληρουμένων ἐκ προθέσεως ὑπὸ τῶν τοιούτων, ὅτε πρόκειται ἡ καταδίκη δυστυχοῦς τινος ὑποβλεπομένου· καὶ ταῦτα μὴ νομίζητε ξηρούς καὶ κατ' ἐπίδειξιν λόγους, διότι εἶναι πολυειδῶς ὁμολογούμεναι αἱ τοιαῦται σκηναί· καὶ σᾶς βεβαιῶ ὅτι τοι-

αὐτὰ ἐπινοήματα, τοιαύτας ἐκστρατείας ἀντελήφθην καὶ ἰδίαις αἰσθήσεσι, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς δίκης τοῦ Λαπουσιάδου, καὶ τοσοῦτον βεβαίως ἐγνώρισα τὰ περὶ τούτου, καθόσον ἦτο φίλος μου καὶ δὲν μὲ ἐλάνθανεν ἡ ἐν γνώσει καταφορὰ τῶν τότε κρατούντων, καὶ ἀρκεῖ νὰ σᾶς προσθέσω τὸ ἑξῆς.

Ὅτι κατὰ τὴν πρωΐαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῆς δίκης αὐτοῦ, πορευθείς πρός ἕνα τῶν ΚΚ. Συμβολαιογράφων διὰ τὴν σύνταξιν ἑνὸς τὰ μάλιστα ἀναγκαιοῦντος μοι συμβολαίου, ἐστάθη ἀδύνατον νὰ τὸν ἀναχαιτήσω οὐδὲ διὰ ἡμίσειαν ὥραν ἀπὸ τοῦ νὰ μὴ τρέξῃ ἵνα παρευρεθῇ εἰς τὸ Κακουργοδικεῖον, λέγοντά μοι ἔντρομος, εἶμαι ἐντόνως διατεταγμένος, φίλε, νὰ παρευρεθῶ ἐγκαίρως σήμερον εἰς τὸ Κακουργοδικεῖον διὰ νὰ λάβω μέρος εἰς αὐτό, ἐὰν κληρωθῶ, ἐπὶ τῆς δίκης τοῦ Λαπουσιάδου, καὶ οὕτως ἔργον ἀπ' ἐμπρός μου δι' ἐκεῖ ἡ ἀστραπή. Ἕτερος δὲ πάλιν Συμβολαιογράφος ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου καὶ σκοποῦ ἀπελήφθη μὲ παῦσιν ἐκ τῆς θέσεώς του, ἐὰν δὲν ἤθελε καὶ οὗτος συμφρωνῆσ· τούτους δὲ ἀπέχω, Κ. ὑπουργέ, νὰ ὀνομάσω ἐνταῦθα χάριν τῆς ἠθικῆς, καὶ μόνον ἴσως ἤθελέ τις θεωρηθῆ ὑπόχρεως νὰ κάμῃ τοιαύτην θυσίαν, ἐν ἐχρειωθείᾳ πάλιν καὶ τότε, ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ φωτισθῇ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἔθνους περὶ τοιούτων καὶ ἄλλων ἐπεμβάσεων κατὰ τῶν ἱερωτέρων δικαιωμάτων τοῦ πολίτου, ἐν οἷς καὶ ἐκ τῶν πρωτίστων εἶναι ἡ ἴσως καὶ ἀναπαρέκπτως ἐν ὀνόματι αὐτοῦ διανομὴ τῆς Δικαιοσύνης. Διότι, Κύριοι, περὶ τοῦ φιλοδικαίου τοῦ ἀρχηγοῦ οὐδεὶς ὁ διισταμένος, ἀλλ' ἐπίσης οὐδεμία καὶ ἡ ἀμφιβολία, ὅτι γίνεται συγχρόνως πᾶσα προσπάθεια ἐκ μέρους τῶν ἐνοχοποιουμένων εἰς τὰ τοιαῦτα ἀνομήματα καὶ ἐπιτετραμμένων τὴν διεύθυνσιν τῶν πραγμάτων, ἢ νὰ παρουσιάζωνται ἄλλως ἐνώπιόν του, ἢ ὅλως νὰ κρύπτωνται τὰ περὶ τούτων· διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἐξέλαγξις αὐτῶν δημοσίᾳ ἐς τοὺς Βουλευτικοὺς βήματα εἶναι ἡ κιλλιρινεστέρα ὑπηρεσίας προσφορά.

Οὐδὲ ἔπρεπε, κύριοι, νὰ συμβουλευθῇ ὁ Κ. ὑπουργὸς τὰ ἤθη ξένων ἐθνῶν, καὶ νὰ στηριχθῇ εἰς πάν ὅ,τι ἔγινεν καὶ γίνεται εἰς αὐτά, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν δημοκρατικῶν ἐποχῶν τῆς Γαλλίας, διότι καὶ αἱ περιστάσεις ἐκεῖ ἄλλαι, καὶ τὰ συμφέροντα τῶν διεπόντων τὰς τότε Κυβερνήσεις ὅλως ἄλλοῖα· ἀλλ' ἔπρεπε νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν πρὸ παντὸς ἄλλου τὴν ἱστορίαν τοῦ τόπου, τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα καὶ αὐτὰ τὰ πράγματα· ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν τῶν ὑγιεστέρων ἀρχῶν καὶ τύπων, εἰς συμπλήρωσιν τῆς νομοθεσίας μας, νὰ συμβουλευθῇ οὐ μόνον τὴν Γαλλίαν, ἀλλὰ

καὶ τὴν Ἀγγλίαν, καὶ τὴν Ἀμερικὴν καὶ ἄλλα διάφορα ἔθνη, τῶν ὁποίων τὰ νομοθετήματα παγιοῦνται ἐπὶ τῆς πολυχρονίου πείρας καὶ δὲν ὑπόκεινται εἰς ἀεννάους μεταβολὰς, ὡς ἐκ τῶν καιρικῶν περισπασμῶν μᾶλλον ἢ ὡς ἐκ τῆς διαθέσεως τοῦ ἰδίου ἔθνους καὶ τῶν ἄγνων αὐτοῦ συμφερόντων.

Ἐνταῦθα ἂς μὴ παραβλέψω, Κύριοι, ν' ἀποκρούσω καὶ τοὺς ὁποίους οἱ δημιουργοὶ τοῦ Νομοσχεδίου, τυπτόμενοι ὑπὸ τῆς συνειδήσεως, προσεπιφέρουσι λόγους ἐναντίον τῆς ἰδέας τῶν ἐνισταμένων, ἥτις, ὡς θεωρεῖτε, εἶναι ἡ πλέον προσφορωτέρα, ἀσφαλεστέρα καὶ συντομωτέρα συνάμα ὡς πρὸς τὴν διεξαγωγὴν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος δικῶν ἐνώπιον τῶν κακουργειοδικείων, ἡ εἰς τὸν χαρακτῆρα τῶν τοιούτων δικαστηρίων ἀνήκουσα καὶ ὑπάρχουσα διαδικασία, ἀπὸ τῆς προδικασίας μέχρι τῆς περαιώσεως αὐτῆς· δότι διὰ νὰ ὑπάρχουν ἐγγυήσεις εἰς τὴν ἐκδίκασιν πρέπει νὰ ὑπάρχωσι καὶ τύποι ἀνάλογοι, καὶ μάλιστα εἰς τὰ ποινικὰ, πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας, ἄλλως ἤθελεν εἶσθαι ὅλως περιττὴ ἡ μεταβίβασις τῶν τοῦ τύπου καὶ λοιπῶν πλημμελημάτων εἰς τὰ ἀνώτατα δικαστήρια τῶν Ὁρκωτῶν. Οἱ δὲ κατὰ τῆς ῥηθείσης ἰδέας λόγοι, τὸ ὄφελος ὅθεν τοῦ κατηγορουμένου ἀφορῶντες, περιστρέφονται εἰς τὸ ὅτι δηλαδὴ ἐν περιπτώσει τῆς κατισχύσεως τῆς ἰδέας ταύτης ἕπεται καὶ ἡ προφυλάκισις τοῦ κατηγορουμένου, ὡς ἀπαιτουμένη αὕτη ὑπὸ τῆς αὐτῆς διαδικασίας τῶν κακουργιοδικῶν, ἐν ᾧ εἰς τὰς περὶ πλημμελημάτων δίκας, κατὰ τὸ Νομοσχέδιον, δὲν λαμβάνει χώραν παρ' ὅταν ἀποδειχθῇ εἰς τὴν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ συζήτησιν ἡ πρᾶξις ὡς κακούργημα.

Ἀλλὰ πρὸς Θεοῦ! Κύριοι, δύνανται νὰ ἔχουν ἐπιφολὴν καὶ ὑπόστασιν λογικὴν οἱ τοιοῦτοι λόγοι, ἐν ᾧ ἡ προφυλάκισις ἀπαιτεῖται συνεπείᾳ τῆς πράξεως τοῦ κακουργήματος, καὶ τότε ἤθελεν ἔχει χώραν καὶ ἐνταῦθα, ἐὰν εἰσήγετο αὕτη ὡς κακούργημα· ἀλλ' ὅταν εἰσάγεται ὡς πλημμέλημα, δύναται πλέον νὰ ὑπάρχῃ ὡς ἀπαιτουμένη συνέπεια τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ; οὐχὶ βέβαια· ἡ δὲ ἐξακολούθησις ἐν τῇ αὐτῇ περιπτώσει τῶν λοιπῶν τῆς αὐτῆς διαδικασίας τύπων, θέλει γίνεσθαι κατὰ τὴν ἀνωτέραν τῶν ἐνισταμένων ἰδέαν, ὡς ἰδιάζουσαν εἰς τὸν χαρακτῆρα τοῦ δικαστηρίου, καθὸ εὐρυτέραν καὶ αὐστηροτέραν εἰς τὴν τῆς ἀληθείας εὕρεσιν.

Ἆρα ἡ μὴ πραγματοποίησις τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου τύπου τῆς προφυλακίσεως διὰ τοὺς ἐκτεθέντας λόγους, δὲν ἐμποδίζει τὴν ἐνέργειαν τῶν ἄλλων τύπων· τὸ δὲ παραδοξότερον ὅτι προσεπιφέρεται ὁ τοιοῦτος λόγος ὑπὸ τῶν δημιουργῶν τοῦ Νομοσχεδίου, ἐν ᾧ οὗτοι εἰς τὸ ἴδιον Νομοσχέδιον κατὰ τὴν διάκρισιν τῆς πράξεως ὡς κακούργημα, ἀσπαζόμενοι μονομερῶς τὴν προφυλάκισιν, ἀπορρίπτουν ἅπαντας τοὺς λοιποὺς τύπους τῆς ἀρμοδίου εἰς τὸν τοιοῦτον χαρακτῆρα προδικασίας, ἤτοι τῆς ἀναλόγου ἀνακρίσεως τῆς ἐκδόσεως τοῦ βουλεύματος, καὶ πάσης ἄλλης προαπαιτουμένης βασάνου, διότι ὁ κύριος σκοπὸς εἶναι, ὡς φαίνεται, νὰ ῥιφθῇ ὁ κατηγορούμενος ὅσον ἔνεστι ταχύτερον εἰς τὰς φυλακὰς, ὅτε ἡ ποικιλία τῶν εἰσαγγελικῶν μέσων καὶ ὑπεκφυγῶν, ποτὲ μὲν διὰ τῆς προφάσεως ὅτι παρελείφθη δεῖνα μάρτυς, ποτὲ δὲ δι' ἄλλης ὁποιασδήποτε, οὐ μόνον θέλει ἀναχαιτίσει τὴν εἰς τὰ αὐτὰ κακουργοδικεῖα ἐκδίκασιν, ματαιώνουσα καὶ τὴν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον πολύκροτον ὡς εὐεργετικὴν ἀπαίτησιν τοῦ κατηγορουμένου κατὰ τὸ Νομοσχέδιον, ἀλλὰ καὶ θέλει παρατείνει ταύτην καὶ εἰς τὸ ἑπόμενον καὶ εἰς τὸ παρεπόμενον ἴσως, ὥστε, καὶ ἂν ἀθωωθῇ ἀκολούθως, ἡ διὰ τῆς προφυλακίσεως ποινὴ καὶ τὰ ἐκ ταύτης δεινὰ νὰ ἦναι ἀνώτερα τῆς κυρίας ποινῆς.

Καὶ ἀρκετὸν εἶναι, νομίζω, Κύριοι, τὸ πρόσφατον συμβὰν εἰς τὸν ἐνταῦθα πρωτοδίκην Κ. Π. Ἰωαννίδην κατὰ τὸ **1856**, ὅτε, ἀνακριτὴς ὢν οὗτος καὶ γνώμην ἐναντίαν ἔχων εἰς τὴν ἐπιζητουμένην ὑπὸ τῆς ἐξουσίας ἔκδοσιν τοῦ περὶ φυλακίσεως βουλεύματος τοῦ προμνησθέντος Λαπουσιάδου, αἴφνης μετετέθη οὗτος ἄνευ λόγου καὶ ἄνευ ἄλλης αἰτίας κατὰ τὴν ὥραν τῆς τοιαύτης διασκέψεως εἰς Λαμίαν, καὶ οὕτως ἐδέησε νὰ ἐπιληφθῇ παρ' ἄλλου ἡ ἀνάκρισις, καὶ ὁ Λαπουσιάδης νὰ μείνῃ ἀρκετοὺς ἔτι μῆνας προφυλακισμένος. Ἀλλὰ μήπως ἡ ὀλίγον πρότερον τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐπίσης αὐθαίρετος μετάθεσις καὶ τῶν πρωτοδικῶν Δημητριάδου καὶ Σακκοπούλου δὲν ἐγένετο διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, τῆς μὴ συνεναισέως των δηλονότι εἰς τὸ νὰ προφυλακισθῇ ὁ τῆς Ἐλπίδος συντάκτης, καὶ οἵτινες ἐδιάσθησαν ἐπὶ τέλους νὰ παραιτηθῶσιν;

Ἀλλ' ὁποῖαι ἄλλαι ἀντιφάσεις καὶ ὁποῖαι ἄλλαι ἀνακολουθίαι δὲν ὑπάρχουσι, Κύριοι, καὶ εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων **3**, **5** καὶ **8** τοῦ αὐτοῦ Νομοσχεδίου, καὶ ὡς πρὸς τὰς βάσεις καὶ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ Συντάγματος, καὶ ὡς πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς Ποινικῆς Δικονομίας, καὶ ὡς πρὸς ἄλληλα αὐτὰ τὰ ἄρθρα; ἐνὶ δὲ λόγῳ δι' ἀναλογιῶν ἀσυμβιβάστων καὶ ἀσυναρτήτων, οὐδενὸς ἐρείσθη μὲν ὁ Κ. ὑπουργὸς διὰ τὸν καταρτισμὸν τοιούτου Νομοσχεδίου!

Τὸ Σύνταγμα, Κύριοι, ὥρισε νὰ δικάζωνται τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος ἐγκλήματα ὑπὸ ἐνόρκων, χωρὶς νὰ ἐξαιρέσῃ κἀμμίαν περίστασιν ἐκ τῆς τοιούτων προδικασίας. Ἀλλὰ τὸ Νομοσχέδιον διὰ τοῦ ἄρθρου 3 προσδιορίζει, ὅτι ἐν περιπτώσει μὴ ἐμφανίσεως τοῦ κατηγορουμένου νὰ δικάζηται οὗτος ἐρήμην ὑπὸ μόνων τῶν Συνέδρων, παραδιαζόν, τροπολογῶν καὶ ἀνατρέπον αὐθαιρέτως οὕτω καὶ τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Συντάγματος, ἐναντίον τῶν ἄρθρων αὐτοῦ 93 καὶ 89. ἐνῷ δὲν ἠθέλατε ὑποπέσει, Κ. Ὑπουργέ, καὶ εἰς τὸν σολοικισμὸν τοῦτον, ἐὰν ὑπαγάγητε τὰς τοιαύτας δίκας εἰς τὴν ἀρμοδίαν διαδικασίαν τῶν Ὁρκωτῶν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἤθελον δικάσει καὶ κατ' ἐρήμην καὶ κατ' ἀντιμωλίαν οἱ ἴδιοι, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν κακουργημάτων, μὲ τὰ ὁποῖα τὸ Σύνταγμα ἠθέλησε νὰ ἐξιτιμήσῃ καὶ τὰ ἐγκλήματα ταῦτα, ἀποσπάσαν αὐτὰ ἀπὸ τὰ κοινά, ἕνεκα τῆς σοβαρότητός αὐτῶν, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ προφυλάξῃ ἀπὸ τὴν ἀμύνην, τὸ πάθος καὶ τὸν ἐμπαθισμὸν τῆς ἐξουσίας καὶ τῶν ὀργάνων της, καὶ τὸν τύπον καὶ τὰς δοξασίας τῶν πολιτῶν.

Ἐπομένως πρὸς τί, ἀφοῦ ἐδείχθητε τόσον καλὸς ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου, ὥστε διὰ νὰ μὴ προφυλαχισθῇ ἐπιμείνατε εἰς τὴν προδικασίαν τῶν πλημμελημάτων, καὶ διὰ νὰ δικασθῇ ταχέως καὶ νὰ μὴ ὑπερέρχῃ ἐκ τῶν ἀναβολῶν ἐνομίσατε ὀρθόν, πρὸς τὸ καλόν του πάλιν, νὰ τὸν στερήσητε τῆς λοιπῆς προδικασίας τῶν ἐνόρκων, παρευθὺς τῆς προφυλακίσεως ὅταν ἡ πρᾶξις ἀναφανῇ ὡς κακούργημα, δώσαντες εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα ἂν θέλῃ νὰ δικασθῇ ἀμέσως; Διὰ τί τὸν στερεῖτε τῶν πλεονεκτημάτων τῆς ἐρήμην δίκης κατὰ τὸ 5 ἄρθρον, καὶ τῆς ἀνακοπῆς κατὰ τὰς προθεσμίας, ἃς παρέχει ἡ διαδικασία τῶν αὐτῶν ἐνόρκων πρὸς τοὺς πραγματικοὺς κακούργους, τῶν ὁποίων τὴν ἀπόδοσιν εἰς τοὺς τοιούτους, σεῖς οἱ ἴδιοι ἐνομίσατε δικαίαν καὶ ἀνάλογον τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου;

Διὰ τί δὲν ἀναλογίζεσθε καὶ τῆς πιθανότητος τῶν φθόνων τοῦ κατηγορουμένου ὡς πρὸς τὴν σύνθεσιν τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου, ἀφοῦ ὁ δυστυχὴς οὗτος ἰδίοις ὄμμασιν εἶδε τὴν ποιότητα πολλῶν ἐκ τῶν συναχθέντων πρὸς κλήρωσιν, καὶ ἀντήχησαν κακῶς εἰς τὰ ὦτά του τὰ πρῶτα ὀνόματα κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐξαγωγῆς τῶν ψηφοδελτίων ἐκ τῆς κληροτίδος, καὶ ταῦτα οὐχὶ ἁπλῶς, ἀλλὰ ἐπίτηδες ἐκ πεποιθήσεως καὶ διδομένων;

Αἴ! Κύριε Ὑπουργέ, δὲν εἶναι πλέον ἀναμφισβήτητον ὡς ἐκ

τῆς στενότητος τοῦ κύκλου τῶν τοιούτων διατάξεων τοῦ Νομοσχεδίου, ὅτι ἡ φαινομένη ἐν αὐτῷ πρόνοια ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου δὲν συνίσταται οὐσιωδῶς, πῶς οὗτος νὰ δικασθῇ καὶ καταδικασθῇ τάχιστα, καὶ ἀδιάφορον ἂν ἦναι ἔνοχος ἢ ἄθῳος, ἀρκεῖ νὰ εὐοδωθῇ ὁ προτιθέμενος σκοπός.

Ἀλλὰ πρὸς Θεοῦ! ἂν δὲν ἐξετιμήσατε τὰς βάσεις τῆς Ποιν. Δικονομίας, διὰ τί δὲν ἐρείσθητε τῆς ἐκλεκτῆς ταύτης τάξεως τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν δημοσιογράφων, τῆς ὁποίας καὶ ὑμεῖς ὑπήρξατε ἄλλοτε μέλος καὶ βέ ὑπάρξετε ἴσως καὶ εἰς τὸ μέλλον, ἀλλὰ κατατάξατε αὐτὴν μεταξὺ τῶν λῃστῶν καὶ κακούργων, καίτοι δικαζομένων ἐπὶ πλημμελήματι; Κατὰ τὰς βάσεις τῆς Ποιν. Δικονομίας, Κύριοι, δὲν ὑπάγονται εἰς τὰ συσταινόμενα κακουργιοδικεῖα εἰμὴ ὅσαι δίκαι καταστοβῶσι ὥριμοι πρὸ τῆς συγκροτήσεώς των· μόνον ὡς πρὸς τοὺς λῃστὰς διετάχθη ἡ παραβίασις τῆς διατάξεως ταύτης κατὰ τὸν Νόμον ΤΞΙ' τῆς 28 Σεπτεμβρίου 1856. Τὴν δὲ παραβίασιν ταύτην καθιερεῖ ἤδη καὶ τὸ Νομοσχέδιον διὰ τοῦ ἄρθρου 8 διὰ τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος τοῦ τύπου καὶ λοιπὰ πολιτικὰ πλημμελήματα, εἴτε κατ' ἄμεσον κλῆσιν εἴτε ἐκ παραπομπῆς εἰσαγόμενα ἐνώπιον τῶν κακουργιοδικῶν. Ὕστερον δὲ ἀπὸ τὴν διάταξιν ταύτην, τὴν πάσης ἄλλης χειροτέραν, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἀμηχανῶ ὁποίαν πρόφρονον ἐπίθετον νὰ δώσω, πᾶσα εἰδικὴ ἐξέτασις ὅλως περιττὴ καθίσταται, Κύριοι, καὶ εἰς οὐδένα μένει ἀμφιβολία περὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ τοιούτου Νομοσχεδίου, ὕστερον μάλιστα ἀπὸ τὰς γενομένας ἀναπτύξεις ἐν τῇ περιφήμῳ τῆς Βουλῆς καὶ κατὰ νομικὴν καὶ κατὰ πολιτικὴν ἔποψιν.

Ὅλον, Κύριοι, τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον εἶναι σπορὰ κακοῦ πνεύματος, καὶ ἀρχὴ τῆς παρεμβάσεως τοῦ τύπου καὶ τῶν ἐνταρακτικῶν τῶν πολιτικῶν δοξασιῶν καὶ γνωμῶν· ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ ἐκ τούτων βλάβη δὲν θέλει εἶσθαι μόνον ἐπὶ τῶν προσώπων, τὰ ὁποῖα ἐπὶ τῇ προφάσει τῶν τοῦ τύπου καὶ λοιπῶν πολιτικῶν πλημμελημάτων θέλουν σύρεσθαι εἰς τοιαύτην δίκην καὶ καταδίκην, ἀλλὰ θέλουν αἰσθανθῇ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς καὶ τὸ Ἔθνος καὶ ἡ Βασιλεία καὶ ἡ Κυβέρνησις· διότι τὸ τοιοῦτο Νομοσχέδιον ἀναδεικνύει πάθος, διότι θέλει νὰ δικάζῃ ὑπὸ τῶν ἐρεθισμῶν τῶν ὑπουργῶν μὲ τοιαύτην ἀποκλειστικότητα, μὲ τοιαύτας ἐξαιρέσεις καὶ προφυλάξεις, ὥστε διὰ τῶν δυστυχῶν κατηγορουμένων οὐδεμίαν ἀφίνει καταφυγὴν τρόπαν κατὰ τὸ δίκαιον λεγόμενον.

Εἰς μάτην, ἀπατηθέντες τινὲς τῶν δημοσιογράφων ὡς ἐκ τῶν φώτων τοῦ Κ. Ῥάλλη, ὕψωσαν φωνὴν ἅμα εἰδον αὐτὸν ἐπανελθόντα εἰς τὴν ὑπουργικὴν ἕδραν, ἐπικαλούμενοι τὴν ὑποβολὴν εἰς τὰς Βουλὰς τοῦ κατὰ τὸ Σύνταγμα ὑπὲρ τοῦ τύπου ἀπαιτουμένου Νομοσχεδίου, διότι ἀντὶ τοιούτου πέλεκυν πρὸς ἐκρίζωσιν τοῦ δένδρου τούτου τῆς ἐλευθερίας προσήγαγε. Καὶ ἐνταῦθα ἐπαλήθευσε τὸ εὐαγγελικὸν ῥητὸν τὸ «Οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖτε,» αἱ δὲ ὑφιστάμεναι καὶ ἀντικαθισταινόμεναι διὰ τοῦ Νομοσχεδίου διατάξεις θέλουν μακαρίζεσθαι παρ' ὅλων. Καὶ ἐὰν μοὶ ἐπιτρέπετο νὰ ἀποκριθῶ εἰς μίαν τῶν ἐγχωρίων ἐφημερίδων, ἥτις ἐξύμνησε τὰς τῆς ἀπ' εὐθείας παραπομπῆς διατάξεις τοῦ Νομοσχεδίου, ἤθελε τὴν ἐπινθυμίσει, ὅτι ἐὰν αὕτη κατίσχυε καθ' ἣν περίστασιν κατεμηνύθη δι' ὅσα ἔγραψε περὶ δώρου τινὸς δοθέντος δῆθεν πρὸς τὸν τότε πρωθυπουργόν, ἤθελε μένει εἰσέτι εἰς τὰς φυλακὰς ὁ συντάκτης της, ἀλλ' εὐτυχῶς συνεπείᾳ τῶν ἐνδίκων κατὰ τὴν ποινικὴν Δικονομίας μας μέσων, τῶν καταργουμένων ἤδη, παραταθείσης τῆς διεξόδου αὐτῶν ἐπί τινας μῆνας, ἐσώθη ἀπὸ τὸν κίνδυνον δυνάμει τοῦ ἐκδοθέντος βουλεύματος, διότι εἶχεν ἐκλείψει ἕως τότε ἡ ἐπιρροὴ τοῦ νομισθέντος προσβεβλημένου πρωθυπουργοῦ μὴ ὑπάρχοντος πλέον εἰς τὴν θέσιν ταύτην.

Ἂς φέρῃ λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις νόμον, ὡς ὥρισε τὸ Σύνταγμα, κατ' ἀναθεώρησιν τοῦ προλαβόντος καὶ συμπληρωμένον, συμφώνως μὲ τὰς βάσεις τοῦ αὐτοῦ Συντάγματος, ἔστω δὲ καὶ μὲ διατάξεις ἀρμούσας τὴν ὅσον ἔνεστι ταχύτητα τῆς ἐκδικάσεως, ἄνευ ὅμως βλάβης τῶν ἀμυδαίων κοινωνικῶν καὶ ἰδιωτικῶν συμφερόντων, καθιερώνοντα τὴν ἀμυδίαν ἐνώπιον τῶν κακουργιοδικῶν διαδικασίαν εἰς τὰς περὶ πλημμελημάτων περιπτώσεις, καὶ ἀποσκορακίζοντα τὸ αὐθαίρετον δικαίωμα τοῦ εἰσαγγελέως εἰς τὴν ἀπ' εὐθείας παραπομπήν. Ἐὰν ὅμως κατὰ δυστυχίαν ἐπιμένῃ, λόγῳ ἐγωϊσμοῦ, νὰ μὴ λείψωσι δῆθεν καὶ αἱ περὶ πλημμελημάτων προνομοθετημέναι διατάξεις, καθ' ἃς ἀρίνεται διπλοῦν τὸ δικαίωμα εἰς τὸν εἰσαγγελέα τῆς διὰ βουλεύματος ἢ τῆς ἀπ' εὐθείας παραπομπῆς εἰς τὸ ἀκροατήριον, ἃς δοθῇ καὶ εἰς τὸν κατηγορούμενον τὸ αὐτὸ δικαίωμα νὰ δέχηται ἢ μὴ τὴν ἀπ' εὐθείας παραπομπήν, καὶ ἃς δοθῇ πρὸς τὸν αὐτὸν καὶ τὸ δικαίωμα, καθ' ἣν περίστασιν ἡ πρᾶξίς του ἀναφανῇ ὡς κακούργημα, νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν πρόοδον τῆς δίκης του ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ κακουργοδικείου, ἢ νὰ ἀνατρέχῃ τοὺς εἰς τὸν χαρακτῆρα τῆς πράξεως ταύτης ἀπαιτουμένους τύπους τῆς προδικασίας πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς ἀληθείας, τουτέστι νὰ ἄρχηται ἡ τακτικὴ ἀνάκρισις, νὰ ἐκδίδεται βούλευμα καὶ τὰ λοιπὰ· τοῦτο λέγεται εὐθύτης Κυβερνήσεως, καὶ ἀποδεικνύει ὅτι δὲν προέθετο αὕτη νὰ ἐπιπέσῃ καθοποιουδήτινος, ἀλλ' ἐκζητεῖ τὴν δικαιοσύνην καὶ μόνην τὴν δικαιοσύνην εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν νόμων, διὰ τρόπου ἀξίου τῆς θέσεώς της καὶ τῆς ἐθνικῆς ὑπολήψεως· καὶ μάλιστα ὅταν πρόκηται περὶ πολιτικῶν δοξασιῶν, πρέπει νὰ ἦναι ἀνεκτικὴ καὶ φιλότιμος εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας, καὶ διὰ νὰ γίνῃ καταφανὲς πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἡ ἐλευθερία τῆς χρήσεως ὅλων τῶν ἐνδίκων μέσων, κατὰ τοὺς περὶ τῶν πλημμελημάτων καὶ κακουργημάτων τύπους, καὶ πρὸς τοὺς κατηγορουμένους.

Δέχθητε, Κ. ὑπουργὲ τῆς Δικαιοσύνης, εὐνοϊκῶς τὰς παρατηρήσεις μου, καὶ μὴ ἀνεχθῆτε ἐπὶ τῶν ἡμερῶν σας τὴν δουλείαν τοῦ λόγου καὶ τῶν συνειδήσεων,

Ἀποτείνομαι δὲ καὶ πρὸς ὑμᾶς, Κ. Πρωθυπουργὲ, καὶ ὑπενθυμίζων ὑμῖν, ὅτι ὁ ἔνδοξος πατήρ σας χάριν τῆς ὑπερασπίσεως τῶν ἐθνικῶν ἐλευθεριῶν, καὶ διὰ νὰ μὴ ἐλλείψῃ τὸ ἐπαπειλούμενον καὶ τότε ἐπὶ τῆς λυχνίας φῶς τοῦ τύπου, τὸ φωτίζον τὰ ἔθνη καὶ τὰς Κυβερνήσεις, τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς ἀρχομένους, κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν, ἔλαβε πρὸ ὀφθαλμῶν πάντα κίνδυνον καὶ ἀνεδέχθη πᾶσαν εὐθύνην, σᾶς παρακαλῶ νὰ μὴ φανῆτε κατώτερος ἐκείνου, ἀλλ' ἐφάμιλος καὶ ζηλωτὴς τῶν φρονημάτων αὐτοῦ ἀναδεικνύμενος, ἀπορρίψατε ὡς ἐκεῖνος τοὺς προτεινομένους δεσμοὺς καὶ τὰς ἁλύσεις τῆς ἐλευθεροτυπίας καὶ τῶν πολιτικῶν δοξασιῶν.

Ὡσαύτως ἐφιζῶ τὴν προσοχὴν καὶ τῶν λοιπῶν Κυρίων ὑπουργῶν, μάλιστα δὲ ἐκείνων, ὅσοι καὶ ἀπὸ τοὺς πατέρας καὶ ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, τοὺς εὑρεθέντας εἰς θέσιν νὰ μοχθήσωσιν ὑπὲρ τῆς πατρίδος κατὰ τοὺς ὑπὲρ παλιγγενεσίας αὐτῆς ἀγῶνας, ἐπληροφορήθησαν τὰ ἀπ' ἀρχῆς τοῦ τύπου καλὰ, τοῦ ἀγρύπνου τούτου ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν ἐλευθεριῶν φύλακος, ἢ καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι τὰ ἐγεύθησαν ἐν τῷ μικρῷ σταδίῳ των, ὥστε νὰ μὴ θυσιάσωσιν ὅ,τι ἐδραιομένον μὲ ἀνεκτιμήτους θυσίας εὗρον.

Δὲν ἀρνοῦμαι, Κύριοι, ὅτι καὶ ὁ τύπος ἔχει πολλάκις τὰς παρεκτροπάς του καὶ τὰς πικρίας του, καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τῶν κυβερνώντων· ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου, καθ' ἃ ἡ πολύτιμος πεῖρα ἀπέδειξεν, εἰς ὅλα τὰ εὐνοούμενα ἔθνη, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν, κοινωνικῶς μὲν οὐδὲν ἄλλο ὅπλον κατ' αὐτοῦ

προστρόπτερον ὑπάρχει ἀπὸ αὐτὸν πάλιν τὸν τύπον, κυβερνητικῶς δὲ ἡ ἀκριβὴς ἐκτέλεσις τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένων. Οὐδεὶς πλέον ἐμοῦ, Κύριοι, προσεβλήθη ἄλλοτε ἀναγώγως ἀπό τινας τῶν ἐφημερίδων, ἀλλ' ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς παρατηρήσω ὅτι ἐξήλθον πάντοτε νικητής, ποτὲ μὲν διὰ τῆς ἁρμοδίου ἀπαντήσεως, ποτὲ δὲ διὰ τῆς ἀντιτάξεως τῆς ἀληθείας τῶν πραγμάτων.

Μολαταῦτα, Κύριοι, αἱ κατὰ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου παρεκτροπαὶ ἀρκούντως κατὰ τὴν νομοθεσίαν μας τιμωροῦνται, καὶ δὲν νομίζω νὰ μὴ ἱκανοποιήθησαν ἀναλόγως οἱ προσφυγόντες εἰς τὰ δικαστήρια, ἀρκεῖ ταῦτα νὰ ἐξεπλήρωσαν τὰ καθήκοντά των, διότι δὲν εἶναι παράδοξον νὰ συμβῇ ἐνίοτε καὶ τὸ ἐναντίον, ὡς συνέβη καὶ εἰς ἐμὲ αὐτὸν κατὰ τὸ **1856**, ἐπὶ τῆς ἐγκλήσεώς μου διὰ τὴν ἐμπαθῆ ἀθόωσιν καὶ παρεξήγησιν ἐκείνην τοῦ πρὸς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει Καϐουλῆ ἐφέντη γράμματός μου, καὶ ἡ ὁποία ἔγκλησις ἐδικάσθη πρὸ ὀλίγων μηνῶν μὲ θρίαμϐον τῆς ἀληθείας, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τῆς τιμωρίας τῶν συκοφαντῶν μου, διότι ὡς ἐκ τῆς τότε θέσεως αὐτῶν ἐγκαταλειφθείσης τῆς ἐγκλήσεως ἀνενεργήτου καὶ ἀτελῶς ἐπὶ τέλους διεξαχθείσης, μόλις ἐξεδόθη ἡ ἐπ' αὐτῆς δικαστικὴ ἀπόφασις μετὰ δύω σχεδὸν ἔτη· ἐπαναλέγω λοιπόν, ὅτι καὶ ἡ μὴ κατὰ τῶν προσϐολῶν τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου ἀπαιτουμένη ἱκανοποίησις τὴν Κυϐέρνησιν αὐτὴν ἐπιϐαρύνει, τὴν μὴ ἐπιϐλέπουσαν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν πρὸς τοῦτο καθηκόντων τῶν ἐπιτετραμμένων τὰ τῆς δικαιοσύνης, καὶ ἰδίως τῶν εἰσαγγελέων.

Ἐπομένως, Κύριοι, πολλάκις ὁ αἴτιος τῆς κατὰ τῶν κυϐερνώντων τοῦ τύπου ἀκολασίας ὑπῆρξεν αὐτὸς ὁ ὑπουργικὸς τύπος, ὁ ὁποῖος πληρωνόμενος ἀδρῶς, ἀντὶ νὰ περιορίζηται εἰς τὴν τῶν πράξεων τῆς Κυϐερνήσεως ὑπεράσπισιν, ἥτις νὰ συνίσταται πρέπει εἰς τὴν ἀγνὴν τῶν πραγμάτων ἔκθεσιν, ἐπεκτείνεται ἀτόπως καὶ εἰς διαπληκτισμοὺς προσωπικοὺς κατὰ τε τὰς διαθέσεις τῶν πατρώνων του καὶ αὐτῶν τῶν συμφερόντων ἐνίοτε τῶν διευθυνόντων τὰς τοιαύτας ἐφημερίδας, ὅθεν καὶ ἐννοεῖται, ὅτι ἡ τοιαύτη ἀκολασία προκαλεῖ φυσικῶς καὶ τὴν ἀκολασίαν τῶν ἐφημερίδων τῆς ἀντιπολιτεύσεως.

Παραίνων δὲ τὸν λόγον μου ἐπαναλαμϐάνω νὰ εἴπω, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ ἐθνοσυνέλευσις ἐζήτησε νόμον περὶ τύπου οὐσιαστικὸν καὶ καταστατικὸν ἀντὶ τοῦ προϋπάρχοντος, καὶ τοιοῦτον διατάττει καὶ ἐννοεῖ τὸ Σύνταγμα, φέρετε, Κύριοι ὑπουργοί, τοιοῦτον, στηριζόμενον εἰς τὰς ϐάσεις αὐτοῦ τοῦ Συντάγματος,

ἀπολλαγμένον ἀπὸ διατάξεις παραλόγους καὶ τραχείας, καὶ συμπληρωμένον μὲ πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν κατάπαυσιν οὐχὶ μόνης τῆς ἀκολασίας τοῦ τύπου, ἀλλὰ καὶ ἐκείνης τοῦ τύπου τῆς ἐξουσίας. Περιϐάλετε αὐτὸν μὲ τὴν ἁρμοδίαν διαδικασίαν τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων, εἰς τῶν ὁποίων τὴν δικαιοδοσίαν ὑπεϐλήθησαν κατὰ τὸ Σύνταγμα οἱ κατηγορούμενοι, καὶ κατὰ τῶν ὁποίων τὸ ἰδιόρρυθμον τοῦ εἰσαγγελέως διὰ τῆς ἀμέσου παραπομπῆς ἐκλείπει, ἀναλογιζόμενοι ὅτι καὶ οἱ εἰσαγγελεῖς ἄνθρωποι ὄντες δύνανται νὰ ὑπερασπισθῶσιν· ἢ κἂν δώσητε, ἐπαναλαμϐάνω, ἀμοιϐαῖον δικαίωμα καὶ εἰς τοὺς κατηγορουμένους νὰ δέχωνται ἢ μὴ τὴν ἀπ' εὐθείας παραπομπὴν εἰς δίκην, ὡς καὶ ἐκείνην περὶ τῆς προδόδου αὐτῆς, ἢ τῆς ἀνατρέψεως των εἰς ὅλους τοὺς λοιποὺς τῆς προδικασίας τῶν κακουργοδικείων τύπους. Ἐὰν, λέγω, αἱ ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ τοιαῦται διατάξεις διὰ τὸ καλὸν τῶν κατηγορουμένων ἐπενοήθησαν, ὡς οἱ δημιουργοὶ αὐτοῦ καυχῶνται, μὴ καταπάξετε πλέον αὐτούς, Κύριοι ὑπουργοί, μετὰ τῶν λῃστῶν, καὶ θέσατε ὅριον εἰς τὸ ἀνεξάντλητον στάδιον τῶν ἀναρίστων καὶ τῶν ἀπείρων τοῦ εἰσαγγελέως προφάσεων.

Ὑμεῖς δὲ, ὦ συνάδελφοι Κύριοι Γερουσιασταί, ὡς ἐπιτετραμμένοι ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Συντάγματος τὴν ὑπεράσπισίν του, οἱ καθ' ἕκαστον κύριον ἔχοντες τὴν ἐπαγρύπνησιν τῆς πιστῆς ἐκτελέσεως αὐτοῦ καὶ τῶν λοιπῶν νόμων τῆς πατρίδος, οἱ ἐκ βαθείας πείρας γνωρίζοντες τὸ ἀνεκτίμητον τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου καὶ τῆς συνειδήσεως δῶρον, καὶ τὰ καταστρεπτικὰ ἀποτελέσματα τῆς πρὸς καταπάτησιν αὐτῶν ἀποπείρας, συνοδεύσατε τὰς παρατηρήσεις μου ταύτας καὶ μὲ τὰς εὐχάς σας πρὸς τὴν Κυϐέρνησιν ὑπὲρ τῆς τροποποιήσεως τῶν διὰ τῆς ὑποϐολῆς καταλλήλου Νομοσχεδίου, καὶ μὴ συντρέξετε διὰ τῆς ψήφου σας τὴν νομιμοποίησιν τοῦ προτεινομένου ὡς καταστρεπτικοῦ.

Πρὸς τὸν ἀνωτέρω λοιπὸν σκοπὸν προτείνω τὴν ἀναϐολὴν τοῦ Νομοσχεδίου, καὶ δὲν ἀμφιϐάλλω ὅτι ϑέλει γένει δεκτὴ, ἵνα ἐπέλθῃ κατὰ τὴν μέλλουσαν σύνοδον ὁ κατὰ τὸ Σύνταγμα καταστατικὸς καὶ γενικὸς περὶ τύπου Νόμος.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐν γένει κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ προκειμένου Νομοσχεδίου, ἐπιφυλάττομαι νὰ λάϐω καὶ αὖθις τὸν λόγον ἐὰν γένῃ ἀνάγκη.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας·

Καταλαμϐάνω ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ἐπιφυ-

λάττεται νὰ ἀκούσῃ τοὺς λόγους ὅλων τῶν ἐχόντων ἀντιρρήσεις κατὰ τοῦ Νομοσχεδίου, καὶ τελευταῖον νὰ ὁμιλήσῃ εἰς ἀπάντησιν ὅλων τῶν ἀγορευτέων· ἀλλ' ἐκ προοιμίων λέγω ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς θέλει νικήσει, διότι ἡμεῖς μόλις ἐλάβομεν καιρὸν νὰ σκεφθῶμεν περὶ τοῦ οὐσιωδεστάτου τούτου ζητήματος τοῦ τύπου, τὴν σπουδαιότητα τοῦ ὁποίου γνωρίζουσιν ὅλοι, ὅσοι ἀνέγνωσαν τὴν ἱστορίαν τῶν ἐθνῶν. Εἰς τὸ παρὸν Νομοσχέδιον περιέχονται τοσαῦται παραπομπαί, ὅσαι δὲν μᾶς ἔδωσαν καιρὸν νὰ σκεφθῶμεν, καὶ τοῦτο ὁμοιάζει πίνακά τινα Λήγευραϊκόν· ὁ χείμαρρος τῶν Νομοσχεδίων ἦτο μέχρι τῆς χθὲς φοβερός, σήμερον δὲ φαίνεται καταπληκτικός, τοῦτέστι μᾶς κάμνει νὰ χάνωμεν ὅ,τι ἐγνωρίζαμεν, διότι δὲν ἔχομεν τὴν ἡσυχίαν τῆς καρδίας καὶ τοῦ νοὸς νὰ ἐκφράσωμεν γνώμην, οἵαν ἀπαιτεῖ τὸ ἀντικείμενον· μ' ὅλα ταῦτα θέλω λαλήσει κἀγὼ ὀλίγας τινὰς λέξεις, αἵτινες πιθανὸν νὰ κάμψωσι τὰς ἀκάμπτους καρδίας τῶν ΚΚ. ὑπουργῶν.

Ὡμίλησα μέ τινας τῶν ΚΚ. συναδέλφων μας περὶ τοῦ Νομοσχεσίου τούτου, οἵτινες ὑπόρησαν πῶς ἡμεῖς δὲν ἠδυνήθημεν νὰ μελετήσωμεν ἐντὸς τοσούτου χρόνου, καθ' ὃν τὸ πᾶν συγκινεῖται διὰ τὸ ἀντικείμενον αὐτό· πῶς, μὲ εἶπον, δυνάμεθα νὰ ὑποφέρωμεν τὰς ὕβρεις ἃς ἡ κακοβουλία ἐτοξεύει καθ' ἡμῶν· ἀπεκρίθην εἰς αὐτούς, ὅτι τὸ Νομοσχέδιον δὲν ἔρχεται νὰ ὑπερασπισθῇ τὰ ἄτομα, ἀλλὰ τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὰ κατ' αὐτῆς παραπτώματα βεβαίως τοῦ τύπου· ὥστε δὲν πρόκειται ἤδη περὶ τῶν ἀτόμων, τῶν ὁποίων ἄσυλον εἶναι οἱ κείμενοι Νόμοι, πρόκειται περὶ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ τύπου, καὶ ἡ Κυβέρνησις φρονεῖ ὅτι διὰ τοῦ προκειμένου Νομοσχεδίου θέλει κατορθώσει τὸν σκοπὸν τοῦτον. Ὁ τύπος, Κύριοι, εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις ὡδήγησε τὸ ἔθνος ἡμῶν εἰς τὴν ἐλευθερίαν, εἰς τὴν ἀνεξαρτησίαν του, καὶ ὅστις τὸ κατέστησεν ἔθνος μεταξὺ τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ τιμωρήσωμεν τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἔθνους τούτου, ὅπερ θεωρεῖται ὡς προπύλαιον, δι' οὗ θέλουσι διέλθη τὰ φῶτα εἰς τὴν Ἀνατολήν, εἰς τὰς ἀπεράντους ἐκείνας χώρας· δὲν πρέπει, λέγω, νὰ μαράνωμεν τὸ δένδρον τῆς ἐλευθερίας τοῦ τύπου τοῦ ἔθνους αὐτοῦ δι' ἀκαταλλήλων διατάξεων. Ἰδοὺ τί δογματίζουσι συγγραφεῖς τινες περὶ τῆς ἐλευθερίας τοῦ τύπου (ἐνταῦθα ἀνέγνω ἀποσπάσματά τινα ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ λεξικοῦ τῆς συναστροφῆς ἔχοντα οὕτως

«Ἡ βλάβη, τὴν ὁποίαν κακοήθης τις, ἀλλὰ ἰσχυρὸς, εὔγλωττος καὶ πνευματώδης ἀνὴρ δύναται νὰ διαπράξῃ, δὲν εἶναι εὔκολον νὰ διορθωθῇ, καὶ τοῦτο ὄχι τόσον ὡς πρὸς τὴν ἀσφάλειαν τοῦ Κράτους, διότι ἡ πεῖρα δυσκόλως δύναται νὰ μᾶς δείξῃ παράδειγμα, καθ' ὃ ἀληθές τις καὶ σημαντικὸς κίνδυνος διὰ τῆς ἐλευθεροτυπίας, ὡς πρώτης αἰτίας, ἔλαβέ ποτε χώραν.

«Ἡ ἀλήθεια εἶναι ἡ βάσις τοῦ δημοσίου βίου καὶ τῆς κοινῆς ἠθικῆς.

«Ὁ λαὸς δὲν δύναται νὰ χάσῃ τὴν ἀξίαν του ἐξ ἄλλης τινὸς αἰτίας μᾶλλον, παρ' ὅταν συνηθίζεται εἰς τὸ ψεῦδος καὶ εἰς τὴν ἀπάτην.

«Καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ λαοῦ πρὸς τὴν Κυβέρνησίν του θέλει στερεωθῇ μονιμώτερον, ὅσον περισσότερα δημοσιότης δίδεται εἰς τὴν διοίκησιν, καὶ ὅσον δυσκολώτερον ἐπομένως καθίστανται εἰς τοὺς ἀνωτέρους ὑπαλλήλους νὰ ἀπατῶσι τοὺς ἀρχηγοὺς αὐτῶν καὶ τὸ Δημόσιον.

Καὶ εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ ἐλευθερία τοῦ τύπου, συσταθεῖσα ἅπαξ, εἶναι ἓν τῶν ἰσχυροτέρων μέσων πρὸς τὴν ἠθικὴν ἀνατροφὴν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.»

Ἐξακολουθῶν ἔπειτα εἶπεν, ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι περισπούδαστον οὐ μόνον εἰς τὰ ἄλλα ἀρχαῖα εὐνομούμενα ἔθνη, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Γερμανίαν, ἥτις δὲν ἀπηλλάγει ἐντελῶς τῶν παλαιῶν ἕξεων τοῦ μεσαιῶνος.

Ταῦτα ἐν γένει περὶ τῆς ἐλευθερίας τοῦ τύπου· ἐρχόμενος δὲ ἰδίως εἰς τὸ Νομοσχέδιον λέγω, ὅτι καὶ ἐγὼ ἀμφιβάλλω περὶ τῆς αἰτίας, ἥτις ἀνάγκασε τὴν Κυβέρνησιν νὰ φέρῃ αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον· Σορός τις εἶπεν εἴς τινα νομοθετικὸν περίβολον, ὅτι δὲν πρέπει νὰ κάμωμεν Νόμους θεωρητικούς, ἀλλὰ Νόμους ὑπαγορευομένους ὑπὸ τῆς ἀνάγκης. Ἐξετάσας τοὺς λόγους δι' οὓς εἰσήχθη τὸ παρὸν Νομοσχέδιον δὲν εὗρον τοὺς λόγους αὐτοὺς στηριζομένους εἰς τὴν ἀνάγκην, διότι ὡς ἐκ τοῦ τρόπου καθ' ὃν μέχρι τοῦδε ἐδικάζοντο τὰ ἐγκλήματα τοῦ τύπου, οὐδεμία ἁπλῶς παρουσιάσθη ἀνάγκη εἰσαγωγῆς νέου Νόμου διαδικασίας, πολὺ δὲ περισσότερον τοιαύτη, ὥστε νὰ ἀναγκασθῶμεν νὰ ἐπιψηφίσωμεν τὸν Νόμον αὐτὸν κατὰ τὴν παραμονὴν τῆς λήξεως τῆς Συνόδου, ἐν τῷ μέσῳ τοιούτου πλήθους Νομοσχεδίων. Τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο περιέχει ἀκανθώδεις τινὰς διατάξεις, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ μᾶς κάμωσι προσεκτικούς· διάταξίς τις δίδει εἰς τοὺς εἰσαγγελεῖς τὸ δικαίωμα τῆς ἀμέσου καὶ δι' ἀπειθείας κλήσεως εἰσαγωγῆς εἰς τὸ ἀκροατήριον τῶν πλημμελημάτων τοῦ τύπου. Ἐὰν ὑπῆρχε συνέλευσις συνταχτικὴ ἠθέλομεν προτείνει νὰ δικάζωνται τὰ πλημμελήματα τοῦ τύπου ἀπὸ τακτικοὺς

δικαστάς. Ὁ τύπος, Κύριοι, εἶναι πρᾶγμα δυσδιάκριτον καὶ δυσεξήγητον, εἶναι διάνοια, εἶναι ἀήρ· πρᾶγμα, ὅπερ εἰς τινα φαίνεται ἔγκλημα, εἰς ἕτερον φαίνεται ἀρετὴ καὶ τἀνάπαλιν. Ἐμπιστεύεσθε λοιπὸν τὴν τύχην παντὸς οἱουδήποτε συγγραφέως εἰς τὰ Ὁρκωτὰ δικαστήρια, καὶ φρονεῖτε ὅτι ταῦτα δύνανται νὰ ἐξιχνιάσωσι τὸ ἔγκλημα τοῦ τύπου καὶ νὰ ἀποφανθῶσιν ἐν συνειδήσει περὶ τῆς ἐνοχῆς ἢ μή; ὑπάρχουσι χωρὶς τοῦ τύπου, ἃ τινα δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ καὶ ὁ ἔχων ἀνωτέραν ἐκπαίδευσιν· τὰ τοιαῦτα χωρὶς μόνοι οἱ τακτικοὶ δικασταί, οἱ ἐγκύπτοντες ἑκάστοτε εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἄλλων συγγραμμάτων, δύνανται νὰ ἐξετάσωσιν εὐκολώτερον, καὶ νὰ διακρίνωσιν ἂν ὑπάρχῃ ἔγκλημα· ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ προτείνω ἤδη καὶ νὰ ζητήσω τὴν κατάργησιν τῆς συνταγματικῆς ταύτης διατάξεως· καὶ πρέπει μὲν νὰ ἔχωμεν ὅλην τὴν ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς ἐνόρκους δι' ὅλα τὰ λοιπὰ ἀντικείμενα τῆς δικαιοδοσίας των, δὲν πρέπει δὲ νὰ ἔχωμεν καὶ ὅλην τὴν ἐμπιστοσύνην εἰς αὐτοὺς ὡς πρὸς τὰ ῥῶτα, διότι τὰ δικαστήρια ταῦτα σύγκεινται ἀπὸ γεωργοὺς καὶ λοιποὺς βιομηχάνους, καὶ διότι γνωρίζω ὅτι τακτικὰ δικαστήρια ἔσωσαν ἀπὸ τὰ ὁρκωτὰ ἀνθρώπους κατηγορουμένους διὰ συγγράμματα δῆθεν κακοήθη. Γνωρίζετε δὲ ποῦ στηρίζει τὰς διαταξεις ταύτας τὸ Νομοσχέδιον; Εἰς τὴν ταχύτητα, τὴν ὁποίαν παρεμποδίζουσι τὰ βουλεύματα· ἀλλ' ἡ δι' ἀπευθείας κλήσεως εἰσαγωγὴ τῶν πλημμελημάτων τοῦ τύπου εἰς τὰ Ὁρκωτὰ δικαστήρια ἔχει πάντοτε τὴν περισπούδαστον ταύτην ταχύτητα; τὰ δικαστήρια ταῦτα δὲν εἶναι πάντοτε εἰς ἐνέργειαν, ἀλλ' ὑπάγονται καὶ εἰς διακοπάς, καὶ τότε ποῦ ὑρίσταται αὐτὴ ἡ περισπούδαστος ταχύτης; ἐὰν τὰ πλημμελήματα τοῦ τύπου εἰσάγωνται δι' ἀπευθείας κλήσεως εἰς τὰ ἐδρεύοντα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ κακουργοδικεῖα τότε δύνανται ν' ἀνθέξῃ ἡ δημοσιογραφία; οὐχί βεβαίως. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3, ἥτις κανονίζει νὰ δικάζωνται ἐρήμην τὰ πλημμελήματα τοῦ τύπου ὑπὸ τῶν Συνέδρων, εἶναι ἀντισυνταγματική· τὸ Σύνταγμα ἐν ἄρθρῳ ὁρίζει νὰ δικάζωνται τὰ πλημμελήματα τοῦ τύπου ὑπὸ τῶν ἐνόρκων· πῶς λοιπὸν δυνάμεθα νὰ ψηφίσωμεν ἤδη τὴν διάταξιν τοῦ νὰ δικάζωνται ταῦτα, ἂν καὶ ἐρήμην, ὑπὸ τῶν Συνέδρων; δὲν πρέπει νὰ παραβλέψωμεν παντάπασι τὴν διάταξιν ταύτην ὡς ἀντισυνταγματικήν, καὶ διότι ἐὰν τις καταδικασθῇ ἐρήμην ὑπὸ τῶν Συνέδρων καὶ ἐν τῷ διαστήματι τῆς ἀνακοπῆς ἀπολύνῃ, δὲν ἐξαλείφεται τὸ στίγμα ὅπερ ἡ ἀπόφασις τῶν Συνέδρων ἄρτι ἐπὶ τοῦ μετώπου του· καὶ νομίζετε

ὅτι διὰ τῶν διατάξεων αὐτῶν δυνάμεθα νὰ ἀποφύγωμεν τὴν ἀκολασίαν τοῦ τύπου; οὐχί· διότι ὅλαι αἱ πέριξ ἡμῶν πόλεις βρίθουσι τυπογραφείων, καὶ πᾶν ὅ,τι δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἐδῶ δύναται νὰ γίνῃ εἰς Σμύρνην ἐπὶ παραδείγματι καὶ ἀλλαχόθι· ὅστις δὲ φρονεῖ ὅτι διὰ τῶν τοιούτων διατάξεων δύναται νὰ ῥαΐξῃ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ τύπου ἐν Ἑλλάδι ἀπατᾶται μεγάλως· ἐνόσῳ ὑπάρχουσι τὰ συγγράμματα τῶν ἀθανάτων ἡμῶν προγόνων, καὶ ἡ Ἑλλὰς ὑπάρχει ἡ ἑστία, δι' ἧς θέλουσι διαβῇ τὰ φῶτα τῆς Ἑσπερίας Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀσίαν, ἡ ἐλευθερία τοῦ τύπου εἰς τὸν τόπον αὐτὸν δὲν δύναται νὰ πνιγῇ. Ὅτε ἰσχάτως ὁ εἰσαγγελεὺς τῆς Ἀγγλίας ἔφερεν ἐνώπιον τοῦ Μεγάλου λεγομένου δικαστηρίου τῶν Ὁρκωτῶν (καὶ σημειώσατε ὅτι τὸ δικαστήριον τοῦτο συνιστάμενον ἀπὸ ἑξήκοντα ἐνόρκους πολίτας εἶναι τὸ ἀναφαιρετὸν συμβούλιον τῶν τοῦ τύπου πλημμελημάτων) ὅτε, λέγω, ὁ εἰσαγγελεὺς ἐκεῖνος ἔφερε τὴν κατὰ τοῦ διαβοήτου Βερνάρδου κατηγορίαν ἐπὶ συνοχῇ εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς δολοφονίας κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ Αὐτοκράτορος τῶν Γάλλων, καὶ ἐπὶ δημοσιεύσει ὑβριστικῶν συγγραμμάτων κατὰ τοῦ ἰδίου, εἰς τὸ τέλος τῆς εἰσαγγελικῆς του ἐκθέσεως εἶπεν εἰς τοὺς ἐνόρκους, παραδίδων εἰς αὐτοὺς τὰ κατηγορούμενα ταῦτα συγγράμματα «Νὰ πρυτέξωσι καλῶς, ἐμβριθῶς καὶ ἐκτενῶς πρὶν ἐκφέρωσι τὴν γνώμην των ἐπ' αὐτῶν· διότι μικρὸν λάθος ἐκ μέρους των, εἶπε, δύναται νὰ ἦναι προσβλητικὸν τῆς ἐλευθερίας, ἣν ὁ τύπος ἀπολαμβάνει πρὸ αἰώνων ἐν τῇ πατρίδι αὐτῶν.»

Καὶ ἐγὼ σᾶς λέγω, τελευτῶν τὸν λόγον, ἄνδρες γέροντες, προσέξατε μήπως ζητοῦντες νὰ καθαρίσωμεν τὸν ὀφθαλμὸν ἀπὸ τὴν λύμην τυφλώσωμεν τὸν ὀφθαλμὸν, ὁ ὁποῖος ἔχει ἀποστολὴν νὰ φωτίσῃ τὴν Ἀνατολήν.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κύριος Χατζίσκος εἶπε.

Καὶ αὐτὴ ἡ συζήτησις δυστυχῶς παρακολουθεῖ τὸ ἔκτακτον τῆς περιστάσεως, δηλονότι ὅπως παραδόξως κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς λήξεως τῆς συνόδου βιαζόμεθα νὰ συζητήσωμεν καὶ ψηφορορήσωμεν πολλὰ νομοσχέδια ἐσπευσμένως, οὕτω καὶ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἥτις ἄλλως ἔπρεπε νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν συνήθη τακτικήν της, τὴν τακτικὴν τοῦ νὰ ἐκτίθενται ἐναλλὰξ τὰ ὑπὲρ καὶ κατὰ, διὰ νὰ σχηματίσῃ ἕκαστος ἐξ ἡμῶν καθαρωτέραν τινὰ πεποίθησιν, παραδόξως, τὸ ἐπαναλαμβάνω, ἐνῶ ὡμίλησαν δύω ῥήτορες ὁ εἷς κατόπιν τοῦ ἄλλου, καὶ ἐξέθεσαν τὰς αὐτὰς πεποιθήσεις διὰ διαφόρων λόγων καὶ ἐπιχειρημάτων ὑποστηρίζαντες τὴν ἀναβολήν, ἢ τοὐλάχιστον τὴν τροποποίησιν ἄρ-

θρων τινων τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, οὐδεὶς ὅμως ἐκ τῶν ΚΚ. ὑπουργῶν, τεσσάρων ἤδη παρόντων, δὲν ἔλαβε τὸν λόγον νὰ τὸ ὑπερασπισθῇ, ὅτε ἠδυνάμην καὶ ἐγὼ καὶ ἄλλοι ἴσως νὰ ἀποτραπῶμεν, ἂν ἠθέλαμεν ἀκούσῃ ἰσχυροτέρους ὑπὲρ τῆς ὑπάρξεως τοῦ νομοσχεδίου λόγους, ἐνῷ κατόπιν ἀμφιβάλλω ἂν ἐκ τῶν ὅσων ἴσως θὰ ἀκούσω δυνηθῶ νὰ μεταβάλω γνώμην, ἀφοῦ ἤδη ἀναγκάζομαι νὰ ἐκθέσω καὶ τὴν ἰδικήν μου διὰ νὰ δικαιολογήσω τὴν ψῆφον μου. Πξεύρετε ἐπομένως, κύριοι, πόσον δύσκολος εἶναι ἡ θέσις οἱουδήποτε εὑρισκομένου εἰς τοιαύτην ἀνάγκην νὰ ἐκτεθῇ πρὶν ἢ ἀκούσῃ τοὺς κατὰ τῆς γνώμης του ἰσχυρισμοὺς τοῦ ἄλλου· τοιαύτη λοιπὸν συζήτησις, κύριοι, βεβαίως δὲν εἶναι ἐκ τῶν συνήθων· διὰ ταῦτα ἂς προχωρήσωμεν ὅπως ἠρχήσαμεν.

Κύριοι! ἤθελον τὸ ἐννοήσει, ἤθελον ἐπιτρέψει τὴν εἰσαγωγὴν τοιούτου νομοσχεδίου, ἂν ὑπεβάλλετο ἀπὸ Κυβέρνησιν εὑρισκομένην εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ῥρυθμισθῇ μὲ διατάξεις τόσον αὐστηρὰς καὶ ἀντισυνταγματικάς, ἀλλ' οὐδόλως καταλαμβάνω τὸ νὰ προέρχεται ἀπὸ Κυβέρνησιν συνταγματικήν, ἀπὸ Κυβέρνησιν στηριζομένην εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ λαοῦ, καὶ μάλιστα τοῦ Ἑλληνικοῦ, τοῦ μοχθήσαντος καὶ θυσιάσαντος τὰ πάντα διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῆς ἀνεξαρτησίας του καὶ κυβερνήσεως ἰδικῆς του. Σᾶς ὁμολογῶ μὲ καρδίαν καθαρὰν, ὅτι τοιοῦτον νομοσχέδιον, ἢ μᾶλλον τοιαύτας διατάξεις δὲν περιέμενον, διότι ἀδιαφιλονεικήτως δι' αὐτοῦ τὸ ὑπουργεῖον παραγνωρίζει τὴν ἀληθῆ θέσιν του, ἡ δὲ τοιαύτη παραγνώρισις παντοῦ καὶ πάντοτε δὲν δύναται εἰμὴ νὰ ἔχῃ σκανδαλώδεις συνεπείας.

Ἐξετάζομεν ἤδη περὶ τίνος πρόκειται, καὶ βλέπομεν, ὅτι διὰ τοῦ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν Νομοσχεδίου παραδίδεται εἰς χεῖρας τῆς ἐξουσίας σύστημά τι προδικασίας τοῦ δικάζειν καὶ καταδικάζειν ἓν πρόσωπον πλημμελῆσαν. Περὶ τοῦ ἐνόχου βεβαίως οὐδεὶς ἔχει τὴν διάθεσιν ἢ τὴν πρόθεσιν νὰ συνηγορήσῃ, οὐδ' εἰς τὸ ἔθνος μας ὑπάρχει ψυχὴ ζῶσα οὐδ' εἰς ἄλλο ἔθνος νὰ ὑπερασπισθῇ τὸν ἔνοχον. Δὲν πρόκειται λοιπὸν, κύριοι, εἰμὴ πῶς νὰ σώσωμεν τὸν ἀθῷον· τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὀφείλομεν νὰ περιβάλωμεν μεθ' ὅλων τῶν ἐγγυήσεων, ὅπως καὶ τὸ 93 ἄρθρον τοῦ συντάγματος ῥητῶς ὁρίζει, ὅτι τὰ πολιτικὰ ἐγκλήματα ὡς καὶ τὰ τοῦ τύπου δικάζονται ὑπὸ τῶν ἐνόρκων, καὶ βεβαίως διὰ τοῦ ἰδίου συστήματος ἠθέλησεν ὁ νομοθέτης καὶ ἐκεῖνο τῆς προδικασίας, ὡς καὶ οἱ προλαλήσαντες ἀποχρόντως ἐξέθεσαν τοὺς ὑπὲρ τῆς ἰδέας ταύτης ἰσχυροὺς τῶν λόγους. Ἠκούσατε,

κύριοι, αὐτοὺς λέγοντας, ὅτι ἂν τοὺς κακούργους ὁ νόμος ἠθέλησε νὰ περιβάλῃ μὲ τόσας ἐγγυήσεις ὡς πρὸς τὴν προδικασίαν, πολλῷ μᾶλλον ἕνα δημοσιογράφον, ἕνα πολίτην κατέχοντα εἰς τὴν κοινωνίαν θέσιν ἀρκετὰ ἐντιμον πρὶν ἡ σφαλῇ ὁπωσδήποτε. Δὲν εἶμαι καὶ ἐγὼ, τὸ ὁμολογῶ, προικισμένος μὲ νομικὰς γνώσεις, ἀλλὰ καὶ ἡ νομικὴ ἐπιστήμη καὶ πᾶσα ἄλλη δὲν στηρίζεται εἰμὴ εἰς ὅ,τι ὀρθὸν, εἰς ὅ,τι εὔλογον, εἰς ὅ,τι λογικόν.

Ἐνταῦθα ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς προσθέσω ἀρχήν τινα παραδεδεγμένην ὑφ' ὅλων τῶν νομοδιδασκάλων, ἀρχὴν, τὴν ὁποίαν γνωρίζει ἐκ παραδόσεως καὶ ὁ ἐλάχιστος πολίτης, καὶ ἥτις εἶναι ἡ ἀκόλουθος· ὅτι προκριτότερον νὰ ἀθωωθῶσιν 99 ἔνοχοι, παρὰ νὰ καταδικασθῇ εἷς ἀθῷος· ἡ δὲ διάταξις τοῦ ἄρθρου πρώτου τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, παραδέχεται καθαρὰ τὴν ἀντίθετον ἀρχὴν καὶ λέγει προκριτότερον νὰ συρθῶσιν ἐνώπιον τῶν κακουργοδικείων 99 ἀθῷοι, παρὰ νὰ ἀργοπορήσῃ ἡ εἰσαγωγὴ ἐνώπιον τῶν τοιούτων δικαστηρίων ἑνὸς ἐνόχου.

Τοιαύτην λοιπὸν ἀρχὴν οὐδὲ τὸ ὑπουργεῖον πρέπει νὰ ὑποστηρίξῃ ἐνώπιόν σας, οὐδὲ ἡμεῖς πρέπει νὰ τὴν παραδεχθῆτε· ἡ πολιτεία, κύριοι, δὲν ἐπιθυμεῖ εἰμὴ νὰ τιμωρήσῃ τὸ ἔγκλημα καὶ οὐδὲν ἄλλο, ἀδιάφορον ἂν προέλθῃ καὶ τις βραδύτης· τὸ συμφέρον, τὸ ἐπαναλέγω, τῆς κοινωνίας εἶναι νὰ εὐδαιμονῶσι καὶ ἐρησυχάζωσιν οἱ ἐνάρετοι, οἱ τίμιοι πολῖται καὶ νὰ τιμωρῶνται οἱ ἔνοχοι. Ἠκουσα νὰ λέγεται, ὅτι συμφερώτερον εἶναι εἰς τὸν ἀθῷον νὰ μὴ παρατείνεται ἡ ὑπόδικος κατάστασις του ἀναμενομένου καὶ ἀναμένοντος δικαστικὰ βουλεύματα, ἀλλὰ νὰ δικάζηται εὐθὺς καὶ νὰ κηρύσσεται ἀθῷος, ἐὰν ἡ τοιοῦτος· ὡραία τῇ ἀληθείᾳ δικαιολόγησις· καὶ εἶναι, κύριοι, χειροτέρα κατάστασις δι' ἕνα φιλότιμον τῆς καταστάσεως τοῦ νὰ καθίσῃ εἰς τὴν ἕδραν τοῦ κακούργου, νὰ θεωρῆται δι' ἀρκετὰς ὥρας ἀπὸ ἓν ἀκροατήριον τόσον πολυπληθὲς ἐνοχῆς, ἔστω καὶ ἐὰν ἀθωωθῇ μετὰ ταῦτα; ἡ ἀθώωσίς του δι' αὐτὸν δὲν εἶναι νέον πρᾶγμα· ἀλλὰ σᾶς ἐρωτῶ ὁποία θέλει εἶσθαι ἡ ἀνάλογος ἱκανοποίησις του δι' ὅσα ὑπέφερε μέχρι τῆς ἀθωώσεώς του; Κύριοι! ὁ τρόπος αὐτὸς εἶναι καταθλιπτικὸς καὶ μακρὰν τοῦ νὰ τὸν συμπεριλάβωμεν εἶναι ὀρθὸν, εἶναι συμφέρον διὰ τὴν πολιτείαν νὰ τὸν ἀποκρύσωμεν· δὲν ἀρκεῖ, κύριοι, νὰ ἔχῃ τις ὑπόψιν του τὴν καταφορὰν τῆς ἐξουσίας, δι' οἱουσδήποτε πολιτικοὺς λόγους καθ' ἑνὸς δημοσιογράφου, καθ' ἑνὸς πολίτου ἢ καὶ κατὰ πολλῶν, ἂν ἦτο τοῦτο μόνον ἦτο ὑποφερτὸν, ἀλλὰ τὸ μεγαλήτερον κατ' ἐμὲ δυστύχημα εἶναι, διότι οἱ περισσότεροι θὰ πάθωσιν ἀπὸ τὰς διαθέσεις, ἀπὸ τὰς προσωπικὰς

ἀντιπαθείας διαφόρων εἰσαγγελέων, καὶ τότε δὲ τὸ κακὸν θέλει εἶσθαι μεγαλήτερον, καὶ δύναμαι ἀπὸ τοῦδε νὰ εἴπω, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον θὰ εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ παύῃ καὶ νὰ μεταθέτῃ μεροληπτοῦντας εἰσαγγελεῖς.

Τὴν ἀνάγκην τῆς προδικασίας τὴν ἀναγνωρίζω καὶ ἐγὼ, καὶ δέχομαι τὴν ἀρχὴν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, ἀλλὰ τὴν δέχομαι ὅταν ὁ κύριος ὑπουργὸς παραδεχθῇ νὰ τροπολογήσῃ τὰς διαρρύθμους αὐτοῦ διατάξεις, τὰς ἀντικειμένας εἰς τὸ σύνταγμα καὶ εἰς τὸ καλῶς ἐννοούμενον συμφέρον τῆς πολιτείας· ἂν ὅμως τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἠδυνήθη μέχρι τοῦδε νὰ μεταπεισθῇ, ἐνῷ ἤκουσε πολλοὺς καὶ ἰσχυροὺς λόγους τόσον ἐνταῦθα ὡς καὶ εἰς τὸν ἄλλον περίβολον, ἂς παραδεχθῇ τοὐλάχιστον τὴν ἀναβολὴν τοῦ νὰ συζητηθῇ εἰς τὴν ἐπομένην σύνοδον, ὅτε καὶ ἡμεῖς, καὶ οἱ κύριοι ὑπουργοὶ, θέλομεν δυνηθῇ νὰ μελετήσωμεν τὸ περιεχόμενον μὲ ἡσυχότερον νοῦν, καὶ νὰ φέρωμεν ὕστερον ἀπὸ μίαν ὡριμον σκέψιν τὴν ψῆφόν μας.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κύριος Παξιμάδης ἀντέλεξε.

Παρατηρῶ, κύριοι, ὅτι ἐκ τῶν ὅσων ἐνταῦθα ἐρρέθησαν, τῷ ὄντι ὅτοι δὲν ἔλαβον καιρὸν νὰ μελετήσωσι τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον θὰ σχηματίσωσι πεποίθησιν, ὅτι ὁ τύπος πραγιάζεται. Ἀλλὰ τὸ κατ' ἐμὲ, σᾶς διαβεβαιῶ, κύριοι, ὅτι ἐξ ὅσων ἤκουσα κατενόησα ὅτι τὸ μόνον κακὸν τοῦ νομοσχεδίου εἶναι, ὅτι ὁ εἰσαγγελεὺς διὰ τῆς ἀμέσου κλήσεως φέρει ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τὸν κατηγορούμενον ἄνευ προανακρίσεως, τὸ ὁποῖον προλαμβάνει, κύριοι, πᾶσαν ὑπεκφυγὴν ἐκ μέρους τοῦ κατηγορουμένου, ἢ ἐνίοτε καὶ διαστροφὴν τῆς ὑποθέσεως ἕνεκα τῆς παρατεινομένης ἀνακρίσεως κατὰ τοῦ κατηγορουμένου· ὅθεν εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις βλέπω τὸ συμφέρον ὑπὲρ τοῦ τύπου, καὶ οὐδένα κώλυμμα ἢ δέσμευσιν εἰς τὴν ἐλευθέραν ἐνέργειαν αὐτοῦ· εἰς οὐδεμίαν τῶν διατάξεων τοῦ νομοσχεδίου τούτου ἀνευρίσκω τὸ θανάσιμον ἔγκλημα τῆς καταστροφῆς, ὡς ἤθελησαν νὰ τὸ χαρακτηρίσωσιν οἱ προλαλήσαντες· καὶ τὰς ὀλίγας ταύτας παρατηρήσεις ἔκαμα, κύριοι, ἀπὸ μόνον τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ δικαιολογήσω τὴν ψῆφον τὴν ὁποίαν μετ' ὀλίγον πρόκειται νὰ δώσω ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ἀκολούθως λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Δ. Χρηστίδης εἶπε τὰ ἑξῆς·

Κύριοι!

Τίς ψέγει, τίς κατηγορεῖ τὸν Ἡράκλεα, καὶ ἔρχεσθε νὰ πλέξετε τοὺς στεφάνους του; τοιουτοτρόπως προαιμιάζετο πέρυσιν

ἐντὸς τοῦ περιβόλου τούτου εἰς τῶν ΚΚ. ὑπουργῶν, ὅταν ὁ ἀγὼν καὶ οἱ ἀγωνισταὶ ἐδικάζοντο. Δὲν εἶναι δίδλου παράδειξον, ἐὰν καὶ σήμερον ἄλλος ὑπουργὸς μὲ πλειότερον στόμφον σᾶς εἶπε· Τίς κατηγορεῖ, τίς καταδιώκει, τίς δεσμεύει τὸν τύπον καὶ ἔρχεσθε νὰ ψάλλετε ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν τὰς ἱερεμιάδας σας, ἢ νὰ τονίσητε τοὺς ὕμνους του;

Αἴ, Κύριοι! τὰ στρατηγήματα ταῦτα εἶναι κοινοὶ καὶ ἄχρηστοι τύποι τῆς ἀπηρχαιωμένης τέχνης τοῦ λέγειν, καὶ εἰς σπουδαίους καὶ σοβαροὺς συλλόγους, οἷοία εἶναι ἡ Γερουσία, δὲν πρέπει νὰ λέγωνται, καὶ ὅταν λέγωνται, δὲν πρέπει νὰ κάμνουν καμμίαν ἐντύπωσιν.

Κύριοι! Ὁ τύπος εἶναι ἡ πολυτιμωτέρα κατάκτησις τοῦ ἀγῶνος καὶ ἡ σπουδαιοτέρα ἐγγύησις τοῦ Συντάγματός· εἶναι τὸ ἄσβεστον καὶ ἱερὸν πῦρ, τὸ ὁποῖον ζωογονεῖ καὶ διατηρεῖ ἀκμάζουσαν τὴν ἐλευθερίαν· εἶναι ὁ δεσμὸς, ὅστις συνδέει τὰς Βουλὰς μὲ τὸν λαόν· εἶναι τὸ ὄργανον τῆς κοινῆς γνώμης· ὁ τύπος εἶναι ἑνὶ λόγῳ εἰς τὸν ἐλεύθερον κόσμον ὅτι ἡ ψυχὴ εἰς τὸν ἄνθρωπον· καὶ ὅταν πρόκηται περὶ ἑνὸς τοιούτου κτήματος, δυνάμεθα ἡμεῖς οἱ Γερουσιασταὶ νὰ φανῶμεν ὀλιγώτερον ἄγρυπνοι, ὀλιγώτερον ὕποπτοι, ὀλιγώτερον ῥιζότιμοι ἀπὸ τοὺς κοινοὺς φύλακας, εἰς τῶν ὁποίων τὴν φροντίδα ἀναθέτει ὁ σατράπης τοὺς θησαυροὺς, τοὺς ὁποίους ἥρπασε; Δυνάμεθα νὰ δώσωμεν τὴν συγκατάθεσίν μας διὰ νὰ ἀφαιρεθῇ, διὰ νὰ ἐλαττωθῇ ἔστω καὶ ἡ ἐλαχίστη τοῦ τύπου ἐγγύησις; Δυνάμεθα νὰ ἀπελπίσωμεν τὸ κοινὸν, τὸ ὁποῖον γνωρίζει ὅτι ὁ νομοθέτης εἰς αὐτὸ τὸ Σῶμα πρὸ πάντων ἀπέδωκε τὸ καθῆκον τοῦ νὰ σκέπτηται ὡρίμως καὶ νὰ ψηφίζῃ μετὰ παῤῥησίας; δυνάμεθα τέλος πάντων νὰ μὴ φωτίσωμεν εἰλικρινῶς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν, ὅταν ἀποπλανᾶται; Τοιαῦτα προβλήματα, προβλήματα λίαν σπουδαῖα καὶ ἀκροσφαλῆ περιέχει τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον! τοσοῦτο ὑψηλὴ, τοσοῦτον δυσχερὴς εἶναι ἡ θέσις μας! καὶ ὅμως ἐὰν ἠξεύρωμεν νὰ ἐκλέξωμεν τὸ ἔδαφος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θέλομεν στῆναι· ἐὰν ἠξεύρωμεν νὰ ἐξετάσωμεν τὸ ζήτημα ὑπὸ τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ ἔποψιν, ὄχι μόνον θὰ δώσωμεν τὴν ὀρθοτέραν λύσιν τοῦ ζητήματος, ἀλλὰ θέλομεν προσφέρει συνάμα σημαντικὴν ἐκδούλευσιν εἰς τὸν θρόνον καὶ εἰς τὴν πατρίδα.

Πρὸς τὸν διπλοῦν τοῦτον σκοπὸν ἔλαβον τὸν λόγον· θέλω προσπαθήσει καὶ με ἀκρίβειαν καὶ μὲ συντομίαν νὰ ἐκφράσω τὸ φρόνημά μου· θὰ εἶναι εὐτυχὲς, ἂν δυνηθῶ νὰ μεταβιβάσω εἰς ὅλους ἢ τοὐλάχιστον εἰς τοὺς περισσοτέρους τὴν πεποίθησίν

μου, καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ ἀκούσητε καὶ σήμερον, ὅπως ἐπράξετε καὶ ἄλλοτε, μὲ προσοχὴν καὶ μὲ συγκατάβασιν.

Κύριοι, τίποτε ἁπλούστερον, τίποτε φυσικώτερον ἀπὸ τὸ Νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ἔφερε τὸ ὑπουργεῖον ἐνώπιόν σας. Τὸ Σύνταγμα ὥρισεν ὥστε καὶ αὐτὰ τὰ πλημμελήματα τοῦ τύπου ὡς καὶ τὰ πολιτικὰ νὰ δικάζωνται ὑπὸ τῶν ἐνόρκων, δὲν ἐνομοθέτησεν ὅμως, λέγει ὁ ὑπουργός, καὶ τὸν τρόπον τῆς διαδικασίας αὐτῶν, καὶ τὸ κενὸν τοῦτο ἔρχεται τὸ ὑπουργεῖον νὰ πληρώσῃ. Κάνεις βεβαίως δὲν δύναται νὰ μεμφθῇ, ἂν δὲν θέλῃ νὰ ἐπαινέσῃ, τὸν ὑπουργόν, διότι ἔσπευσε νὰ ἐκπληρώσῃ ἓν καθῆκον. Ἀλλ' ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ἐκφράζεται εἰς τὴν ἔκθεσίν του, ἡ ἀναβολὴ, καὶ ἡ αἰωνόχρονος ἀναβολὴ ἥτις παρατηρεῖται ὡς πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ περὶ τύπου Νόμου, περὶ τοῦ ὁποίου ῥητὴν ἐντολὴν τοῦ Συντάγματος ἔχομεν, ἐκίνησαν τὴν κοινὴν περιέργειαν, καὶ ἐγέννησαν εἰς τινας ἐξ ἡμῶν ὡς καὶ εἰς τὸν τύπον τῆς Πρωτευούσης καὶ τῶν ἐπαρχιῶν ἀνησυχίας καὶ διεταραχὰς ὡς πρὸς τὴν εἰλικρίνειαν τῆς ἐξουσίας.

Ποία τῳόντι ἀνάγκη τοῦ νὰ κανονίσωμεν τὴν διαδικασίαν, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ δικάζωνται οἱ δημοσιογράφοι, ὅταν ἀκόμη δὲν γνωρίζωμεν κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς Κυβερνήσεως, ποῖοι ἔχουν δικαίωμα νὰ δημοσιογραφοῦν; ὅταν ἀκόμη ὁ νομάρχης ἀρνῆται ἢ δίδει τὴν ἄδειαν τοῦ δημοσιογραφεῖν κατὰ θέλησιν; ὅταν ἄλλος ὑποδεέστερος διοικητικὸς ὑπάλληλος εἰς μίαν ἀπὸ τὰς σημαντικωτέρας πόλεις τοῦ βασιλείου εἶχε τὴν τόλμην πρὸ ὀλίγου νὰ ἀνακαλέσῃ ἄδειαν δοθεῖσαν πρὸ καιροῦ; ἀληθῶς τὸ Σύνταγμα εἶπε· Πᾶς πολίτης Ἕλλην ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐκφράζῃ τοὺς στοχασμούς του διὰ τοῦ τύπου· ἀλλὰ μία ἐγκύκλιος ἑνὸς ὑπουργοῦ φέρει εἰς τὴν ζωὴν ἕνα Νόμον πρὸ πολλοῦ τεθνεῶτα καὶ μηδέποτε ζήσαντα, κατὰ τὸν ὁποῖον πᾶς πολίτης Ἕλλην δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ δημοσιογραφῇ· διὰ τὴν ἀπόρριψιν ταύτην σήμερον ἔχομεν ὑπευθύνους συντάκτας, οἵτινες δὲν ἠξεύρουν παντάπασι γράμματα, καὶ ἀρνούμεθα τὴν ἄδειαν τοῦ ὑπευθύνου εἰς ἀνθρώπους, οἵτινες γνωρίζουν γράμματα. Ὁ ὀρθὸς λόγος, ἐὰν ἡ ἐξουσία ἦτο εἰλικρινὴς, ἀπῄτει νὰ ἀρθῇ προηγουμένως αὐτὴ ἡ ἀνώμαλος κατάστασις, καὶ ἔπειτα νὰ λεχθῇ πρόνοια περὶ τοῦ τρόπου τῆς διαδικασίας. Ἔπρεπε πρῶτον ἢ συγχρόνως νὰ εἰσαχθῇ ὁ περὶ τύπου Νόμος, ὁπόταν μάλιστα ὅλοι γνωρίζωμεν ὅτι εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ ὑπουργείου εὑρίσκεται συνταταγμένον ἀπὸ τοῦ 1844 ἓν τοιοῦτο νομοσχέδιον. Ἡ κατάστασις αὕτη, ἐρωτῶ, δὲν ἦτο ἱκανὴ νὰ διεγείρῃ ὑπονοίας, νὰ μᾶς ἀνησυχίσῃ;

Ἂς ἔλθωμεν ἤδη εἰς τὸ Νομοσχέδιον· Κύριοι, κατέβαλον πᾶσαν προσπάθειαν νὰ πείσω ἐμαυτὸν διὰ νὰ συμφωνήσω μὲ τὸν συντάκτην τοῦ Νομοσχεδίου· ἠθέλησα νὰ μὴ εἶδω κάνένα σκοπὸν ἀπαίσιον, κάμμίαν ἐπιβουλὴν κατὰ τοῦ τύπου, ἀλλὰ δυστυχῶς ἀπήντησά τινας διατάξεις, αἵτινες ἂν δὲν προδίδουν μεμελετημένον σκοπὸν, φέρουσιν ὅμως τὸν χαρακτῆρα καὶ προμηνύουν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν περιστολὴν τοῦ τύπου· ἄλλως τε ἂς λάβῃ ὅστις θέλει τὸν κόπον νὰ διέλθῃ μὲ ὀλίγην προσοχὴν τὸ νομοσχέδιον καὶ τὴν ἔκθεσιν, καὶ θέλει πεισθῆ, ὅτι τὸ νομοσχέδιον εἶναι συνταταγμένον ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ὀργῆς καὶ τῆς ἀγανακτήσεως, τὴν ὁποίαν ἐμπνέουν τὰ κακουργήματα καὶ τὰ πλημμελήματα εἰς πάντα κοινωνικὸν ἄνθρωπον καὶ πολὺ περισσότερον εἰς τὸν ὑπουργόν, ὅστις ἐκλήθη νὰ προστατεύσῃ τὴν τάξιν, καὶ μόνον ὑπὸ τὴν γενικὴν ταύτην ἔποψιν, δὲν δύναμαι, δὲν δύνασθε, νὰ συμφωνήσωμεν μὲ τὸν ὑπουργόν· καὶ ἂς μὴ νομίσῃ κάνεις ὅτι διανοοῦμαι νὰ τὸν μεμφθῶ ἢ νὰ τὸν παρεξηγήσω· διϊσχυρίζομαι μόνον, ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ συναπαντηθῶμεν μὲ αὐτόν. Ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀναχωρεῖ ἀπὸ ἄλλο σημεῖον καὶ διευθύνεται πρὸς ἄλλον σκοπὸν, περὶ ἐκεῖνο τὸ σημεῖον, ὅπου πρέπει νὰ σταθῇ ἡ Γερουσία, περὶ ἐκεῖνον τὸν σκοπὸν, τὸν ὁποῖον πρέπει καὶ ὀφείλομεν νὰ ἐπιδιώξωμεν εἰς αὐτὸν τὸν περίβολον. Ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶπεν· ἀπαιτεῖται μία διαδικασία, τὴν ὁποίαν δὲν προεῖδεν ἡ Ἐθνοσυνέλευσις, καὶ πρέπει νὰ τὴν δημιουργήσω, ἀλλὰ δὲν δύναμαι εἰμὴ νὰ τὴν δημιουργήσω συμφώνως μὲ τὸ πνεῦμα τὸ ὁποῖον διέπει τὴν διαδικασίαν τῶν ἄλλων πλημμελημάτων, διότι τοῦτο ἀπαιτεῖ ἡ τάξις. Ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶπεν· οἱ πλημμελοῦντες πολιτικῶς καὶ διὰ τοῦ τύπου παραβαίνουν τοὺς νόμους, καὶ οἱ παραβαίνοντες τοὺς νόμους πρέπει νὰ τιμωρῶνται, διότι τοῦτο ἀπαιτεῖ ἡ τάξις. Ἰδοὺ τὸ ἔδαφος, τὸ ὁποῖον ἐξελέξατο ὁ ὑπουργός· ἰδοὺ ὁ σκοπὸς, τὸ ὁποῖον ἐπεδίωξεν. Ἀλλ ἡμεῖς ἔχομεν ἄλλα καθήκοντα· ἡμεῖς πρέπει νὰ ζητήσωμεν ἔδαφος ἐδραιότερον· πρέπει νὰ ἐπιδιώξωμεν σκοπὸν ὑψηλότερον. Τὸ ἔδαφός μας, Κύριοι, δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἦναι ἄλλο παρὰ τὸ Σύνταγμα, καὶ οὐχὶ τὸ ξηρὸν μόνον γράμμα τοῦ Συντάγματος, οὐχὶ μία καὶ δύω μεμονωμέναι διατάξεις αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τὸ σύνολον ὅλων ὁμοῦ τῶν διατάξεων αὐτοῦ.

Ἂς ἐξηγηθῶμεν εὐρύτερα· ὅταν τὸ σύνταγμα ἀπεσπασεν ἀπὸ

τὴν κοινὴν δικαιοδοσίαν τὰ πολιτικὰ πλημμελήματα ὡς καὶ τὰ πλημμελήματα τοῦ τύπου, καὶ τὰ παρέμπεψεν εἰς τοὺς ἐνόρκους, κανεὶς δὲν θέλει ἀμφισβητήσει ὅτι ἤθελε νὰ χορηγήσῃ πλειοτέρας ἐγγυήσεις ἀφ' ὅσας μέχρι ἐκείνης τῆς ἐποχῆς εἶχεν ἡ ἐκδίκασις αὐτῶν τῶν πλημμελημάτων· καὶ ὅμως ὁ Κ. ὑπουργὸς σᾶς λέγει εἰς τὴν ἔκθεσίν του « καὶ ἡ μὲν προδικασία γίνεται κατὰ τὰς ἐπὶ πλημμελημάτων διατάξεις τῆς ποινικῆς δικονομίας. δύτι οὐδεὶς λόγος ὑπάρχει ἵνα *παρεκλίνωμεν* τῆς *διαδικασίας* ἣν ὁ νομικὸς χαρακτὴρ τῆς πράξεως ἀπαιτεῖ. » Βλέπετε ὅτι τὸ ἔδαφος, εἰς τὸ ὁποῖον ἵσταται ὁ Κ. ὑπουργός, δὲν εἶναι ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον ὠφείλομεν νὰ σταθῶμεν ἡμεῖς· ὁ ὑπουργὸς πιστὸς θιασώτης τῶν κοινῶν περὶ τιμωρίας τῶν παραβάσεων ποινικῶν ἀρχῶν, δὲν θέλει, δὲν δύναται νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὴν τροχιὰν τῶν ἕξεων τοῦ νομικοῦ, ἐν ᾧ ἡ ἐδικὴ μας ἀποστολὴ εἶναι ἄλλη· ἡμεῖς πρέπει νὰ σταθῶμεν, καὶ νὰ σταθῶμεν ἀκλόνητοι ἐπὶ τοῦ σημείου ὅπου ὑπάρχουν αἱ ἐγγυήσεις, μὲ τὰς ὁποίας ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ περιβάλῃ τὸν τύπον· ἡμεῖς πρέπει νὰ ἐρευνήσωμεν πρὸ πάντων τί θέλει ὁ δημιουργὸς τοῦ συντάγματος, καὶ τοῦτο νὰ ἐπιδιώξωμεν. Ἀλλ' ὅταν, κατὰ τὴν πρότασιν τοῦ ὑπουργοῦ, ἐν ἴσῃ μοίρᾳ τίθενται, ὅταν ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἐγγυήσεις διαδικάζωνται τὰ πολιτικὰ πλημμελήματα καὶ τὰ τοῦ Τύπου ὡς καὶ τὰ κοινά, ποῦ εἶναι ἡ διάκρισις τὴν ὁποίαν ὥρισεν ἐκ συμφώνου τὸ ἔθνος καὶ ὁ Βασιλεύς;

Ἰδαμεν τί ἤθελεν ὁ νομοθέτης, ἂς ἐξετάσωμεν ἤδη ποῖος κυρίως ἦτον ὁ σκοπὸς τοῦ νομοθέτου. Περιβάλλων μὲ ἐξαιρετικὰς ἐγγυήσεις τοὺς ὑποπίπτοντας εἰς πολιτικὰ πλημμελήματα καὶ εἰς τὰ πλημμελήματα τοῦ τύπου, εἶχεν ἀρά γε ὁ νομοθέτης τὸν ταπεινὸν σκοπὸν, διὰ νὰ μὴ μεταχειρισθῶ ἄλλην ἔκφρασιν, νὰ χαρίσῃ προνόμια καὶ νὰ ἐνισχύσῃ αὐτὸ τὸ εἶδος τῶν πλημμελημάτων; ὄχι βέβαια. Ἁμαρτάνομεν θανασίμως καὶ ἂν διὰ μίαν στιγμὴν πιστεύσωμεν ὅτι καὶ μόνη μία διάταξις τοῦ Συντάγματος δὲν στηρίζεται εἰς τὴν ἠθικὴν, δὲν ἔχει σκοπὸν τὴν τάξιν. Ἀλλὰ κύριοι, τὸ καθῆκον ἑνὸς συνταγτικοῦ νομοθέτου δὲν ὁμοιάζει μὲ τὰ συνήθη καθήκοντα τῆς καθεστώσης νομοθετικῆς ἐξουσίας. Ὅ,τι πρὸ πάντων ἀπασχολεῖ εἰς τὴν σύνταξιν μιᾶς συνταγματικῆς πολιτείας τὸν νομοθέτην εἶναι, μετὰ τὴν ἰσορροπίαν τῶν μεγάλων ἐξουσιῶν τοῦ κράτους, ἡ δημοσιότης καὶ ἰδίως ἡ ἐλευθερία τοῦ Τύπου. Ἐὰν ἐζήτησεν ὁ νομοθέτης πλειοτέρας ἐγγυήσεις, πλειοτέρας ἀσφαλείας διὰ τοὺς ὑποπίπτοντας εἰς τὰ πλημμελήματα τοῦ τύπου, δὲν τὸ ἐκαμε βεβαίως, διότι

ἤθελησε νὰ ἐλαφρύνῃ αὐτοὺς τοὺς παραβάτας εἰς καλητέραν θέσιν, παρὰ τοὺς ὑποπίπτοντας εἰς τὰ κοινὰ πλημμελήματα· ὄχι! Σκοπὸς τοῦ νομοθέτου ἦτον, καὶ θέλει ὑπάρχει εἰς τὸν νοῦν παντὸς νομοθέτου πάσης συνταγματικῆς πολιτείας, ἡ ἐξασφάλισις, ἡ πλήρης ἐξασφάλισις τῆς ἐλευθερίας τοῦ τύπου· ὁ νομοθέτης δὲν εὐνοεῖ τὸν παραβάτην· ὄχι! εὐνοεῖ τὸν τύπον· δὲν θέλει νὰ στενοχωρήσῃ πολὺ τὸν ἐλευθερογραφήσαντα διὰ νὰ μὴ πνίξῃ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ γράφειν. Ἰδοὺ ἡ ἀληθὴς, ἡ μοναδικὴ ἔποψις, ὑπὸ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἐξετασθῇ ὁ σκοπὸς τοῦ νομοθέτου, καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην εἴμεθα πολὺ μακρὰν καὶ ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν καὶ ἀπὸ τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου του.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐπιδιώκει τὸν συνήθη σκοπὸν τῆς δικαστικῆς καταδιώξεως, ἤτοι τὴν τιμωρίαν τοῦ ἐνόχου, ἀλλ' ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα οὔτε πρέπει νὰ τὸν παρακολουθήσωμεν. Τὰ πολιτικὰ σώματα, κύριοι, εἰς μίαν ἐλευθέραν πολιτείαν διαφέρουσιν οὐσιωδῶς ἀπὸ τὸν δικαστικὸν Σύλλογον κατὰ τοῦτο, ὅτι ἡ πολιτικὴ ἐξουσία ἐνασχολῆται πρὸ πάντων, πῶς νὰ ἠθοποιήσῃ, νομοθετοῦσα καὶ διοικοῦσα καλῶς τὴν κοινωνίαν, καὶ νὰ ἀπομακρύνῃ οὕτω τὰς ἀφορμὰς τῶν ἐγκλημάτων καὶ ἀδικημάτων, ἐν ᾧ ἡ δικαστικὴ ἐξουσία ἔχει τὴν ἀποστολὴν νὰ τιμωρῇ τὰ ἤδη πραχθέντα ἐγκλήματα, ἢ νὰ ἱκανοποιῇ τὰ ἄλλα ἰδιαίτερα ἢ δημόσια ἀδικήματα. Ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐπιζητεῖ κυρίως τὴν τιμωρίαν τοῦ ἐνόχου· θέλει νὰ τιμωρήσῃ καὶ νὰ τιμωρήσῃ ταχέως τὸν παραβάτην, « τὸ 8 ἄρθρον, σᾶς λέγει εἰς τὴν ἔκθεσίν του, ὑπαγορεύσεν ἡ ἀνάγκη νὰ διακάζωνται ταχέως αἱ τοιαῦται πράξεις, ἐν ᾧ ἡμεῖς χωρὶς νὰ θέλωμεν τὴν ἀτιμωρησίαν τοῦ ἐνόχου, ζητοῦμεν πρὸ πάντων νὰ σώσωμεν τὴν ἐλευθερίαν τοῦ τύπου.

Ἀλλ' εἶναι ἀρά γε ἀληθὲς ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον δὲν ἐκπληροῖ τὸν σκοπὸν τοῦ συντάγματος; εἶναι βέβαιον ὅτι καί τινες διατάξεις αὐτοῦ ἀντιβαίνουν εἰς τὸ Σύνταγμα; Ναί! τὸ κατ' ἐμὲ αὐτὸ φρονῶ, καὶ αὐτὸ ἔρχομαι νὰ ὑποστηρίξω καταβαίνων ἀπὸ τὴν γενικὴν ἐξέτασιν εἰς τὴν μερικὴν ἔρευναν.

Κύριοι! Τὸ ἄρθρον 1, τοῦ νομοσχεδίου καθιεροῖ μίαν διάταξιν καταστρέφουσαν πολὺ μέρος τῶν ἐγγυήσεων, τὰς ὁποίας ἐπιζητεῖ τὸ Σύνταγμα· ἡ προδικασία περατοῦται, λέγει τὸ ἄρθρον, ἢ δι' ἀπευθείας κλήσεως εἰς τὸ ἀκροατήριον, ἢ διὰ παραπομπῆς βουλεύματος· ὅλοι οἱ πρὸ ἐμοῦ ἀγορεύσαντες κατέδειξαν τὸ δυσμενὲς καὶ τὸ ἀντισυνταγματικὸν αὐτῆς τῆς διατάξεως· εἰς ταῦτα θέλω προσθέσει καὶ ἐγὼ ὀλίγα· δὲν θέλω, οὔτε εἶμαι ἁρμόδιος νὰ ἀπαριθμήσω ἐνταῦθα καὶ τὰ ἄτοπα τὰ ὁποῖα

θίσουν προκύψει εἰς τὴν ἐφαρμογὴν ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, ὅπως καὶ ὁ τύπος διετράνωσε καὶ μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν ἀνέπτυξεν εἰς ἕνα ἄλλον περίβολον εἰς τῶν δοκίμων ῥητόρων μας. Τὸ κατ' ἐμὲ περιορίζομαι εἰς τὸ πολιτικὸν μέρος, διότι πολιτικὸν εἶναι καὶ ὅλον ὁλόκληρον τὸ ζήτημα, καὶ παρατηρῶ ὅτι ἡ δι' ἀπευθείας κλήσεως προδικασία ἄρχεται καὶ περατοῦται ἀπὸ τὸν εἰσαγγελέα, αὐτὸν τὸν καθαρῶς διοικητικὸν ὑπάλληλον, τὸν ὁποῖον τὸ σύνταγμα διὰ τοῦτο δὲν ἐθεώρησεν ἄξιον τοῦ προνομίου τῆς ἰσοδιότητος, τὸ ὁποῖον ἀπέδωκεν εἰς τὸν δικαστικὸν σύλλογον· καὶ σημειώσατε, ὅτι ἐνταῦθα πρόκειται διὰ τὰ πλημμελήματα τοῦ τύπου τὰ ὁποῖα ἀφορῶσι τὴν Κυβέρνησιν, τοὺς ὑπουργούς, τοὺς νομικοὺς καὶ τοὺς ἄλλους ὑπαλλήλους, οἵτινες ἄλλως τε ἔχουσιν ἐξαιρετικὴν δικαιοδοσίαν· οἱ ὑπουργοὶ δὲν δικάζονται, ἂν δὲν τοὺς κατηγορήσῃ ἡ βουλή, οἱ ἄλλοι ὑπάλληλοι δὲν καταδιώκωνται ἐὰν δὲν δοθῇ ἄδεια τοῦ ὑπουργείου· εἰς αὐτοὺς λοιπὸν τοὺς ἔχοντας τοσαῦτα προνόμια δίδονται σήμερον καὶ ἄλλα, καὶ τὸ χειρότερον ὅτι ἡ Κυβέρνησις εἶναι ὁ ὑπεύθυνος, καὶ ἡ Κυβέρνησις ἐγκαλεῖ· καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ ἤμεθα ἥσυχοι ὅτι αὐτὸ τὸ ὄργανον τῆς ἐξουσίας ἁπαθῶς θὰ ἀνακρίνῃ, καὶ ἀμερολήπτως θὰ παραπέμψῃ εἰς τὸ ἀκροατήριον τῶν ἐνόρκων ἄνδρας ἀνήκοντας συνήθως εἰς τὴν διαμιτικὴν τάξιν τῆς κοινωνίας; καὶ ὁπόταν τοιαύτην πεποίθησιν δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν, δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι αἱ ἐγγυήσεις ἐλαττοῦνται ἐναντίον τοῦ σκοποῦ τοῦ νομοθέτου, ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ ὀρθοῦ λόγου;

Ἡ νομοθεσία μας εἰς τὰ κοινὰ πλημμελήματα παραδέχεται τριῶντι καὶ τὰ δύω αὐτὰ εἴδη τῆς προδικασίας, καὶ ἐννόησεν ἀναμφιβόλως ὅτι τὸ ἓν μέτρον θέλει ἐφαρμοσθῇ εἰς τὰ ἁπλᾶ καὶ μικρὰ παραπτώματα, καὶ τὸ ἄλλο εἰς τὰ σπουδαιότερα καὶ πλέον περιπεπλεγμένα· καὶ κἀνεὶς δὲν διενοήθη νὰ βάλῃ εἰς δισταγμὸν τὴν εἰλικρίνειαν τῆς ἐξουσίας, διότι καθ' ὅλας αὐτὰς τὰς περιστάσεις ἡ ἐξουσία δὲν ἔχει ἄλλο συμφέρον εἰμὴ τὴν διατήρησιν καὶ παγίωσιν τῆς τάξεως, καὶ τοῦτο εἶναι συμφέρον κοινόν. Ἀλλ' εἰς τὰ πλημμελήματα τοῦ τύπου ὡς καὶ εἰς τὰ πολιτικά, ἐκτὸς τοῦ συμφέροντος τῆς τάξεως, περιπλέκεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ἓν ἄλλο συμφέρον, τὸ συμφέρον τῶν προσβαλλομένων προσώπων τῶν ἐν τῇ ἐξουσίᾳ· καὶ ἕνας βέβαια ἀπὸ τοὺς ἰσχυροὺς λόγους, οἵτινες ὑπηγόρευσαν εἰς τὸν νομοθέτην τὸ μέτρον τοῦ νὰ παραπέμψῃ εἰς τοὺς ἐνόρκους καὶ τὰ πλημμελήματα ταῦτα, ἦτον καὶ τὸ νὰ ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ εἰσαγγελέως ἡ προανάκρισις, καὶ νὰ ἀπομακρυνθῇ οὕτως ἡ δυσπιστία, ἥτις καταστρέφει τὴν ἐλευθερίαν τοῦ τύπου.

Μένει ὁ δεύτερος τρόπος τῆς προδικασίας ἤτοι ἡ διὰ βουλεύματος παραπομπή· εἶναι ἀληθὲς ὅτι καὶ αὕτη ἐνεργεῖται ἀπὸ δικαστὰς μισθωμένους ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν· ἐπειδὴ ὅμως οὗτοι ὡς ἐκ τῶν καθηκόντων των δὲν ἐσυνείθισαν οὔτε νὰ συγκοβλέπουν, οὔτε νὰ λαμβάνουν διαταγὰς τῆς ἐξουσίας, ἀλλ' ἐξοικειώθησαν μᾶλλον μὲ τὸν Νόμον· ἐπειδὴ ἄλλως τε ἡ προανάκρισις αὕτη ἀρχομένη ἀπὸ τὸν ἀνακριτὴν φθάνει εἰς τὸ Ἐφετεῖον καὶ περατοῦται εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον, καὶ λαμβάνουσι μέρος εἰς τὸν καταρτισμὸν αὐτῆς πολλὰ πρόσωπα, καὶ πρόσωπα ἀνωτέρας ἀνατροφῆς καὶ ἐκπαιδεύσεως, πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ὁ τρόπος οὗτος προσφέρει πλειοτέρας ἐγγυήσεις. Πδυνάμην, Κύριοι, ἑρμηνεύων αὐστηρῶς τὸν νοῦν τοῦ νομοθέτου, νὰ ζητήσω καὶ δι' αὐτὴν τὴν προανάκρισιν νὰ συσταθῇ ἰδιαίτερον συμβούλιον ἐνόρκων, ἀλλὰ διὰ νὰ ἔλθω εἰς μίαν φυσικωτέραν καὶ πρακτικωτέραν λύσιν, εὐχαριστοῦμαι νὰ ὁρισθῇ εἰς τὸ νομοσχέδιον μόνη ἡ διὰ βουλεύματος παραπομπὴς προδικασία, ἀπαλειφομένης τῆς δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως. Ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν δύναται νὰ μὴ συμφωνήσῃ μετ' ἐμοῦ, ἐὰν ἦναι, ὡς ἐλπίζω, εἰλικρινής. Ζητῶ νὰ προαναφωνῶνται τὰ πλημμελήματα τοῦ τύπου κατὰ τὸν ἕνα ἀπὸ τοὺς δύω τρόπους, τοὺς ὁποίους περικλείει τὸ ἰδιόν του Νομοσχέδιον καὶ ὅστις μόνον εἶναι ἐν χρήσει ἐνώπιον τῶν ἐνόρκων. Ζητῶ νὰ ἀπαλειφθῇ ἐκεῖνος τῶν δύω τρόπων, ὅστις κάμνει τόσην κακὴν ἐντύπωσιν.

Ἔχω, κύριοι, νὰ ἐπιφέρω σπουδαίαν ἀντίρρησιν καὶ ὡς πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3. Εὑρίσκω ὅτι δι' αὐτοῦ τοῦ ἄρθρου προσβάλλεται ῥητῶς ἡ διάταξις τοῦ Συντάγματος, ἥτις ὥρισε νὰ δικάζωνται τὰ πλημμελήματα τοῦ τύπου ἀπὸ ἐνόρκους. Εἰς τὴν κατ' ἐρήμην δίκην κατὰ τὸ νομοσχέδιον ἀποφασίζουν μόνον οἱ σύνεδροι, ἤγουν δικασταὶ τακτικοί, καὶ ὅταν ἡ δίκη μείνῃ ἐκ περιστάσεως ὁριστική, ὁ κατηγορούμενος διὰ πλημμελήματα τοῦ τύπου δὲν ἐδικάσθη πλέον ἀπὸ ἐνόρκους ἀλλ ἀπὸ τακτικοὺς δικαστάς, ἐναντίον τῶν ἄρθρων 89, 93 τοῦ συντάγματος, καὶ μίαν τοιαύτην ἀντισυνταγματικὴν διάταξιν δὲν δυνάμεθα ἐπ' οὐδεμιᾷ περιστάσει νὰ παραδεχθῶμεν, νὰ ψηφίσωμεν. Ἐὰν δὲν δύναται νὰ ἀναβληθῇ τὸ νομοσχέδιον, ἂς τροποποιηθῇ τοὐλάχιστον τὸ ἄρθρον εἰς τρόπον ὥστε καὶ εἰς τὴν κατ' ἐρήμην δίκην οἱ ἔνορκοι νὰ ἀποφασίζωσιν ὁριστικῶς. Ὅπως τοῦτο προβλέπεται καὶ εἰς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ να-

μοσχεδίου· καὶ εἶναι παράδοξον ὅτι εἰς τὴν περίστασιν καθ' ἣν καὶ μίαν μόνην στιγμὴν παρουσιάζεται ὁ κατηγορούμενος καὶ εὐθὺς ἀποχωρεῖ χωρὶς νὰ λάβῃ κανὲν μέρος εἰς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἐνόρκων, τὸ νομοσχέδιον θεωρεῖ παρόντα τὸν κατηγορούμενον καὶ ὡς τοιοῦτον τὸν δικάζουν οἱ ὁρκωτοὶ ἐν ᾧ εἰς τὴν περίστασιν τοῦ ἄρθρου 3 καθ' ἣν δὲν παρουσιάζεται μὲν ὁ κατηγορούμενος, εἶναι ὅμως ἴσως παρὼν καθ' ὅλην τὴν δίκην, τὸ νομοσχέδιον δὲν παραδέχεται τὸν κατηγορούμενον ὡς παρόντα καὶ τὸν καταδικάζει νὰ δικασθῇ ἐκ μόνων τῶν συνέδρων· ἀλλ' ἐὰν θεωρῆται εὔνοια τοῦ νομοθέτου ὅτι χορηγεῖται εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα τῆς ἀνακοπῆς, δὲν εἶναι ἄδικον καὶ ἄτοπον νὰ εὐνοῇ μὲν ὁ νομοθέτης τὸν μηδόλως ὑποτασσόμενον εἰς τὸν νόμον καὶ μὴ παρουσιαζόμενον, νὰ ἦναι δὲ δυσμενὴς πρὸς ἐκεῖνον ὅστις εὐπειθέστερος τοῦ ἄλλου ἐπαρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ νόμου, καὶ δὲν ἐπροχώρησεν, εἰμὴ διότι εἶδε πιθανῶς ὅτι κατεδικάσθη φρονεῖς νὰ σχηματισθῇ τὸ δικαστήριον ἀπὸ προσωπικοὺς ἐχθρούς του ἀπὸ δημίους του;

Ἔρχομαι εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 8. Δὲν δύναμαι νὰ κατανοήσω, κύριοι, πόθεν ὁρμώμενος ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐζήτησε νὰ καταταχθῇ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν λῃστειῶν καὶ τὰ πλημμελήματα τοῦ τύπου. Διὰ ἄλλου νόμου ἐζητήθη πέρυσι κατ' ἐξαίρεσιν τοῦ γενικοῦ κανόνος νὰ δικάζωνται τὰ κακουργήματα τῆς λῃστείας ἀπὸ τὰ ἁρμόδια κακουργιοδικεῖα, καὶ ἐὰν αἱ δίκαι καταστὰθῶσιν ὥριμοι ἐντὸς τῆς διαρκείας αὐτῶν. Ἕκαστος ἐννοεῖ τὸν ἰσχυρὸν λόγον, διὰ τὸν ὁποῖον καθιερώθη ἡ ἐξαίρεσις διὰ τὰς λῃστείας. ἀλλ' εἶναι ἀρά γε πρέπον εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν νὰ ταχθῶσι καὶ τὰ πλημμελήματα τοῦ τύπου, ὁπόταν μάλιστα οὐδὲ τὰ κακουργήματα τοῦ τύπου ὑπάγωνται εἰς τὴν ἐξαίρεσιν ταύτην; Ποία ἡ ἀνάγκη τῆς μεγάλης ταχύτητος, τὴν ὁποίαν συνιστᾷ ὁ Κ. ὑπουργὸς διὰ τοὺς μὴ προφυλακιζομένους, ἐν ᾧ δὲν ἔχομεν τὴν βεβαιότητα ὅτι ἐρρόντισε νὰ δικάζωνται τάχιστα οἱ προφυλακιζόμενοι; ἔπειτα διὰ τὰ σπουδαῖα πλημμελήματα εἶναι ὡρισμένη ἡ προφυλάκισις, ἥτις κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἐξασφαλίζει τὴν τάξιν· ἀλλὰ διὰ τὰ λοιπὰ οὐδεὶς κίνδυνος ἐπαπειλεῖται ἐκ τῆς ἀναβολῆς τῆς δίκης. Ἡ ἀρχὴ τοῦ ὅτι ἡ τιμωρία πρέπει νὰ ἀκολουθῇ ὅσον ἔνεστι παραπόδας τὴν παράβασιν, δὲν ἔχει ὀρθὴν ἐφαρμογὴν ἐνταῦθα. Αἱ παραβάσεις τοῦ τύπου αἱ ἀφορῶσαι μάλιστα τὴν ἐξουσίαν σχηματίζουν κατὰ τὴν κρίσιν μου μίαν τάξιν πλημμελημάτων, τὰ ὁποῖα ἂν δὲν θέλετε νὰ εἴπωμεν ὅτι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον

δὲν ἔχουν καταγωγὴν καποίθεν, βεβαίως ὅμως ἠμποροῦμεν νὰ τὰ χαρακτηρίσωμεν ὡς ἀνεπικίνδυνα. Ἂς μὴ καταστρέψωμεν λοιπὸν ἄνευ ἀνάγκης καὶ πρὸς στιγματισμὸν μάλιστα τοῦ τύπου, τὴν καθιερωμένην ἀρχὴν τοῦ ὅτι αἱ δίκαι πρέπει νὰ δικάζωνται εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον τὸ ὁποῖον συγκροτεῖται μετὰ τὴν ὡρίμανσιν τῆς δίκης· ἄλλως τε θὰ ἐλαττώσωμεν τὰς ἐγγυήσεις τῆς ἐλευθερίας τοῦ τύπου. Τὸ ἄρθρον ἑπομένως 8, πρέπει νὰ ἀπαλειφθῇ.

Δὲν θέλω, Κύριοι, νὰ ἐνδιατρίψω καὶ εἰς ἄλλας διατάξεις τοῦ Νομοσχεδίου, διὰ νὰ καταστήσω καταφανὲς τὸ δυσμενὲς πνεῦμα, ὑπὸ τὸ ὁποῖον κατὰ μέγα μέρος συνετάχθη. Παρατηρῶ ὅτι αἱ προθεσμίαι τῆς κλήσεως περιορίζονται εἰς τρεῖς ἡμέρας καὶ αἱ προθεσμίαι τῆς ἀνακοπῆς εἰς πέντε μόνον, ἐνῷ πρὸ ὀλίγου τὸ ἀνώτατον δικαστήριον τοῦ Ἀρείου Πάγου, τοῦ ὁποίου πρόεδρος ἦτο ὁ Κ. Ῥάλλης νῦν ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, ἐθεώρησε δικαίαν καὶ ἀναγκαίαν τὴν προθεσμίαν τῶν ἓξ μηνῶν. Ἀρκοῦμαι ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὰς καταδειχθείσας ἐλλείψεις, ἐπιφυλαττόμενος νὰ φέρω εἰς φῶς καὶ τὰς ἄλλας, ὅταν ἔλθωμεν εἰς τὴν συζήτησιν τῶν καθέκαστα.

Πολὺ προβοῦμαι, Κύριοι, ὅτι μετὰ τὰς δοθείσας ἀναπτύξεις παρά τε τῶν προαγορευσάντων ΚΚ. Γερουσιαστῶν καὶ παρ' ἐμοῦ ὁ Κ. ὑπουργὸς θέλει ζητήσει τὴν ὑποστήριξιν τοῦ νομοσχεδίου του εἰς νομοθεσίας ἄλλων ἐθνῶν καὶ ἰδίως τῆς Γαλλίας, ἐκ τῆς ὁποίας φαίνεται ὅτι ἐδανείσθη καὶ τὸ στέλεχος καὶ ὅλον τὸ πλήρωμα τοῦ Νομοσχεδίου του. Ἡ ἀρετὴ παντὸς νομοθετήματος συνίσταται βεβαίως, ὅταν ἡ καταγωγή του ἦναι ἐγχωρία, ὅταν συμφωνῇ, ἢ μᾶλλον ὅταν ἦναι ἡ ἔκφρασις τῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν ἠθῶν τῆς κοινωνίας, δι' ἣν δημιουργεῖται· δὲν διαφιλονεικῶ ὅμως καὶ τὴν ὀρθότητα τῶν προσπαθειῶν τῶν καταβαλλομένων εἰς τὸ νὰ προικισθῇ ἡ νομοθεσία μας ἐκ τῶν νομοθετικῶν διατάξεων, ὅσαι ἐφημώσθησαν μὲ ἐπιτυχίαν εἰς ἄλλα περιωτισμένα ἔθνη καὶ ἔχομεν τὴν πεποίθησιν ὅτι συμφωνοῦν μὲ τὰ ἤθη μας καὶ θεραπεύουν ἀποχρώντως καὶ ἄνευ κλονισμῶν τὰς ἀνάγκας μας. Ἐμελέτησα καλῶς, Κύριοι, τὴν περὶ πολιτικῶν πλημμελημάτων καὶ περὶ τύπου νομοθεσίαν τῆς Γαλλίας, καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς συνταγματικῆς κυβερνήσεώς της μέχρι τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς δημοκρατίας, συμβουλευθεὶς εἰδήμονας περὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ δύναμαι αὐτὴν τὴν στιγμὴν νὰ σᾶς ἐκθέσω τὴν περίληψιν αὐτῆς τῆς νομοθεσίας,

διά νὰ σᾶς βάλω εἰς θέσιν νὰ κρίνετε ἐν πλήρει γνώσει τοῦ πράγματος.

Ἐπὶ τῆς παλινορθώτου βασιλείας τοῦ **1814** ὁ τύπος, Κύριοι, εἰς Γαλλίαν ἐτέθη ὑπὸ λογοκρισίαν· ἀλλὰ κατὰ τὸ **1819**, ὑπουργὸς φιλελεύθερος καὶ ἄριστος πολιτικὸς ὁ Δεσέρβ, ἔπεισε τὸν ἀγαθὸν ἐκεῖνον Μονάρχην τὸν Λουδοβίκον ΙΗ' νὰ θραύσῃ τὰ δεσμὰ τοῦ τύπου, νὰ καταργήσῃ τὴν λογοκρισίαν ὑπογράψας τὸν ἀπὸ 26 Μαΐου **1819** φιλελεύθερον νόμον, κατὰ τὸν ὁποῖον (Βιβλ. Α', κεφ. 9.) ἡ προανάκρισις ἐπεραιοῦτο διὰ δικαστικοῦ βουλεύματος καὶ ἡ δίκη ἐδικάζετο παρὰ τῶν ἐνόρκων, καὶ σημειώσατε, Κύριοι, ὅτι αὐτὸς ὁ ἡγεμὼν ἦτο εὐκλεὴς γόνος μιᾶς αἰωνοχρόνου δυναστείας, τῆς ὁποίας οἱ πλέον διακεκριμένοι Βασιλεῖς ἐδόξαζον καὶ εἶχον ὡς ἀρχὴν l'Etat c'est moi· τὸ Κράτος εἶμαι ἐγώ. Ἀλλὰ δυστυχῶς ἄλλος ὑπουργὸς ὀλίγον φροντίζων διὰ τὴν ἱστορίαν, καὶ μὴ ἔχων τὴν ἱκανότητα νὰ ὑψωθῇ ὑπεράνω τῶν παθῶν τὰ ὁποῖα ἐξάπτει ἡ ὑπουργικὴ ταπεινὴ πάλη, ὥστε νὰ δύναται νὰ προορᾷ τὸ μέλλον τῆς μεγάλης Βασιλείας καὶ τῆς πατρίδος του, ἐσυμβούλευσε τὸν ἄπειρον διάδοχον, ἀλλ' ἀγαθὸν καὶ φιλέλληνα βασιλέα τὸν Κάρολον νὰ ἀνακαλέσῃ τὰς ἐλευθερίας τοῦ τύπου· ἐδέσμευσε λοιπὸν ἐκ νέου τὸν τύπον, τὸν ἀπέσπασεν ἀπὸ τοὺς ὁρκωτοὺς καὶ τὸν παρέδωκεν εἰς τοὺς πλημμελειοδίκας, δυνάμει τοῦ νόμου τῆς 25 Μαΐου **1822**. Ἀλλὰ τί συνέβη, Κύριοι; αὐτὴ ἡ βασιλεία, ἥτις ἦτο ἴσως προωρισμένη νὰ καταστήσῃ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν εὐδαίμονα τὴν Γαλλίαν, εἰσῆλθεν ἀπ' ἐκείνης τῆς στιγμῆς διὰ τὴν ἀπρονοησίαν τοῦ ὑπουργοῦ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς περιστολῆς τῶν ἐλευθεριῶν, καὶ ἐτελείωσε διὰ τῆς ἀντιδράσεως μὲ καταστροφάς. Γνωρίζετε ὅτι ὁ νόμος τοῦ **1822** ἀνετράπη μὲ τὸ σύνταγμα τοῦ Ἰουλίου **1830**, δυνάμει τοῦ ὁποίου ὁ νόμος τῆς **8** Ὀκτωβρίου **1830** ἀπέσπασε πάλιν ἀπὸ τοὺς πλημμελειοδίκας τὰ πλημμελήματα τοῦ τύπου καὶ τὰ ἀνεπιστεύθη εἰς χεῖρας τῶν ὁρκωτῶν. Ἐπειδὴ ὅμως ἀπῃτεῖτο καὶ νόμος διὰ νὰ κανονίσῃ τὴν διαδικασίαν, ἐπῆλθεν ὁ νόμος τῆς **8** Ἀπριλίου **1831**· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ νόμος οὗτος ἐψηφίσθη ὀλίγους μῆνας μετὰ τὸ σύνταγμα, εἰσεχώρησε καὶ ἕτερος, τὸ πνεῦμα τῆς ἁρπαγῆς τῆς ἐξουσίας, τὸ ὁποῖον καταβιβρώσκει συνήθως τὰ σπλάγχνα τῶν Κυβερνήσεων καὶ ἐδόθη εἰς τὸν εἰσαγγελέα τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ εἰσάγῃ τὸν κατηγορούμενον δι' ἀπευθείας κλήσεως εἰς τὸ ἀκροατήριον τῶν ἐνόρκων. Ὁψέποτε ὅμως ἤθελε προηγηθῇ κατάσχεσις τοῦ δημοσιευθέντος ἐγγράφου, εἴτε ἐρημερίς ἤθελεν εἰ-

σθαι εἴτε πᾶν ἄλλο φύλλον, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ δικαίωμα τῆς ἀπευθείας κλήσεως τοῦ εἰσαγγελέως δὲν ἐπετρέπετο νὰ ἐνεργηθῇ, καὶ μόνον διὰ δικαστικοῦ τινος βουλεύματος κατὰ τὸν νόμον τοῦ **1819** ὁ κατηγορούμενος παρεπέμπετο καὶ ἐδικάζετο ὑπὸ τῶν ἐνόρκων. Δυστυχῶς ἐπῆλθε τὸ ἀπευκταῖον γεγονὸς τῆς ἀποπείρας κατὰ τῆς ζωῆς τοῦ Φιλίππου καὶ ὑπὸ τὸ κράτος αὐτῆς τῆς ἀγανακτήσεως ἐξεδόθη ὁ νόμος τοῦ **1835** **9** Σεπτεμβρίου, ὅστις ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν Νόμος Φιέσκη, κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ εἰσαγγελεὺς ἔλαβε τὸ ἀπεριόριστον δικαίωμα νὰ παραπέμπῃ δι' ἀπευθείας κλήσεως τὸν κατηγορούμενον ἐνώπιον τῶν ἐνόρκων εἴτε προηγεῖτο εἴτε μὴ κατάσχεσις τῶν δημοσιευθέντων φύλλων. Ἡ κατάστασις αὕτη διήρκεσε μέχρι τοῦ **1848**, ὅτε ὑπερίσχυσεν ἡ ἀντίδρασις, ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ὁποίας ἐγκαθιδρύθη ἡ δημοκρατία, ἥτις ἄνευ ἀναβολῆς ἐξέδωκε νόμον τὴν **6** Μαρτίου **1848**, διὰ τοῦ ὁποίου κατήργησε τὸν καταπιεστικὸν νόμον τοῦ **1835** καὶ ἀνεκάλεσεν εἰς τὴν ζωὴν τοὺς νόμους τοῦ **1819** καὶ **1831**. Ὀλίγον ὅμως ἐπίζησεν ὁ νόμος οὗτος καὶ ἐπῆλθεν ἕτερος τὴν **27** Ἰουλίου **1849** προεδρεύοντος τοῦ πρίγκιπος Ναπολέοντος μετὰ ταῦτα Αὐτοκράτορος· κατὰ τὸν τελευταῖον τοῦτον νόμον ἀνέζησεν ὁλοσχερῶς ὁ νόμος τοῦ **1835** καὶ ὁ εἰσαγγελεὺς ἀνέλαβεν ἐκ νέου τὸν δεσποτισμόν του καὶ τὸ αὐθαίρετον ἐπὶ τοῦ τύπου.

Ὅ,τι ὅμως ἐνταῦθα παρουσιάζεται ἄξιον προσοχῆς εἶναι ὅτι καθ' ὅλους αὐτοὺς τοὺς κυματισμοὺς τῆς περὶ τύπου νομοθεσίας ἐν Γαλλίᾳ, τὰ πολιτικὰ πλημμελήματα ἔμειναν ἄθικτα ὡς ἦσαν κατὰ τὸν Νόμον τοῦ **1819** ἀφιερωμένα εἰς τὴν προανάκρισιν τῶν δικαστῶν, καὶ πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ λόγου μου σᾶς παραπέμπω εἰς τὸν περὶ τύπου περιώνυμον συγγραφέα **Perant**, μέλος τοῦ ἀκυρωτικοῦ δικαστηρίου (σελ. **195-446**, καὶ εἰς τὸν **Ledru Rolin** εἰς τὸ νομικὸν αὐτοῦ Κυρετήριον ὑπὸ τὴν λέξιν **délits de Presse** ἀρ. **577**).

Ζητεῖτε τώρα, Κύριοι, τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἱστορικοῦ τούτου; ἀκούσατε· Ὁ ἔντιμος Κ. ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ἀναμοχλεύσας ὅλην τὴν περὶ τοῦ τύπου νομοθεσίαν τῆς Γαλλίας καθ' ὅλας αὐτῆς τὰς φάσεις, δὲν ἠθέλησε νὰ δανεισθῇ εἰμὴ τὰς πλέον δυσμενεῖς κατὰ τοῦ τύπου ξένας διατάξεις. Ἐν ᾧ εἶχεν ὑπ' ὄψιν του τὸν νόμον τοῦ **1819**, τὸν τοῦ **1831** καὶ τὸν τοῦ **1848**, ἐπροτίμησε δυστυχῶς τὸν τοῦ **1849**, ὅστις εἶναι ἀντίγραφον τοῦ νόμου **1835**, ἤτοι τοῦ ἐπιλεγομένου Νόμου Φιέσκη· δὲν ἠδύνατο ἀρά γε, δὲν ὤφειλεν ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀφ' οὗ ἐνόμισε

καλὸν νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὸν τόπον ξένην νομοθεσίαν νὰ ἐκλέξῃ τοὺς νόμους, οἵτινες ἐξεδόθησαν ἐκεῖ εἰς ὁμαλὰς περιστάσεις, ὅπως ὁμαλαὶ εἶναι καὶ αἱ ἰδικαί μας; ἦτο ἴσως συγγνωστὴ ἡ κυβέρνησις τοῦ Φιλίππου μετὰ τὴν ἐπιβουλὴν τοῦ Φιέσκη νὰ ζητήσῃ τὴν περιρρούρησιν τῆς βασιλείας εἰς νόμους σκληρούς· ἀλλ' ἡ ἰδική μας Κυβέρνησις εὑρίσκεται ἀρά γε εἰς τὰς αὐτὰς περιστάσεις; ὄχι· ἀπ' ἐναντίας ἔχει καὶ πρῶτα καὶ ὕστερα ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τοῦδε δείγματα τρανώτατα τῆς ἀγάπης, τῆς ἀφοσιώσεως τοῦ λαοῦ καὶ ὅλων τῶν κλάσεων τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας πρὸς τὸν Βασιλέα καὶ τὴν Βασιλείαν· ἦτο ἴσως συγγνωστὴ ἡ κυβέρνησις τοῦ 1849 ἐν Γαλλίᾳ νὰ προετοιμάσῃ δι' αὐστηρῶν νόμων κατὰ τοῦ τύπου τὴν καταπληκτικὴν ἔκρηξιν τῆς 2 Δεκεμβρίου. Ἀλλ' ὁ ὑπουργὸς τῆς Ἑλλάδος, εἶναι εἰς ὅλους μας μυστήριον, τί ζητεῖ εἰς αὐτὴν τὴν ἀπομίμησιν. Ἔπειτα ἂς ἀναγνωρίσωμεν διὰ μίαν στιγμὴν ὅτι ὁ τύπος εἰς τὴν Γαλλίαν εἶναι φοβερὸς, εἶναι ἐπικίνδυνος· ἀλλ' ὁ τύπος τῆς Ἑλλάδος ἐράνη ποτὲ τοιούτου ἀναστήματος; ἡ ἱστορία δὲν τὸ ὁμολογεῖ.

Κύριοι, δὲν αἰσθάνομαι ἐν ἐμαυτῷ τὴν ἱκανότητα νὰ ὑψώσω διὰ παραδόξων ἰδεῶν καὶ ἀνθηρῶν φράσεων τὴν ἐλευθερίαν τοῦ τύπου εἰς τὴν περιωπὴν ἐκείνην, εἰς τὴν ὁποίαν ἄνδρες μεγαλοφυεῖς καὶ μεγαλοπράγμονες, ὁδηγούμενοι ἀπὸ τὰ πράγματα, πρὸ αἰώνων τὴν ἀνεβίβασαν. Ἠξεύρω μόνον, καὶ τὸ ἠξεύρετε ὅλοι, καὶ συγχωρεῖτέ με νὰ ἐπαναλάβω ὅ,τι πρὸ ὀλίγου σᾶς εἶπον, ὅτι εἰς μίαν συνταγματικὴν πολιτείαν ἡ ἐλευθεροτυπία εἶναι ἀπαραίτητος διὰ νὰ βάλλῃ εἰς κυκλοφορίαν τὰς ἰδέας, διὰ νὰ συνδέῃ τὸν λαὸν μὲ τοὺς ἀντιπροσώπους του, διὰ νὰ σχηματίζῃ τὴν κοινὴν γνώμην καὶ νὰ χρησιμεύῃ ὡς ὄργανον αὐτῆς. Ἄνευ τῆς ἐλευθεροτυπίας καὶ δημοσιότητος τῶν συζητήσεων καὶ ἡ ἐλευθερία τοῦ βήματος, ἀφ' ὅτου μάλιστα αἱ βουλευτικαὶ ἐκλογαί μας κατήντησαν εἰκονικαί, θέλει κατασταθῇ τύπος γελοῖος, προσπάθεια ἀτόμων τινῶν ἄγονος καὶ ἄκαρπος. Τοιουτοτρόπως τὸ συνταγματικὸν πολίτευμα ἄνευ ὑποστηρίγματος, ἄνευ ζωῆς θέλει βαθμηδὸν ἐξαχρειωθῇ· καὶ ἂς μὴ νομίσῃ κάνεις, ὅτι ἐξαχρειούμενον θέλει ὑποκύψει μᾶλλον εἰς ταύτην ἢ εἰς ἐκείνην τὴν ἐπιρροήν· ἡ ἐξαχρειωθεῖσα πολιτεία κληρονομεῖ τὴν τύχην καὶ τὸν χαρακτῆρα τῆς γυναικὸς, ἥτις ἐξεπλάνησεν. Αἴ! Καὶ διὰ ποῖον λόγον αὐτοὶ οἱ κίνδυνοι; Ποῖα εἶναι τὰ κακὰ, τὰ ὁποῖα πρόκειται νὰ προλάβωμεν; Τριάκοντα ἑπτὰ ἤδη ἔτη ζῶμεν ἐν πλήρει, ἐν διαρκεῖ σχεδὸν ἐλευθεροτυπίᾳ,

καὶ κἀνεὶς κάνὲν δυστύχημα δὲν ἔχει νὰ προσάψῃ εἰς τὸν τύπον Ἠξεύρω μόνον ὅτι εὐαίσθητοί τινες γινόμενοι ἢ θέλοντες νὰ γίνωσιν ὑπουργοὶ ἢ ἄλλοι ἴσως ὑπάλληλοι ἔχουν παράπονα. Ἀλλ' οἱ καλοὶ οὗτοι ἄνθρωποι δὲν παρετήρησαν ὅτι αἱ προσβολαὶ τοῦ τύπου δὲν ἀπευθύνονται εἰς αὐτοὺς, ἀλλ' εἰς τὰς θέσεις. Ἂν δὲν ἔχουν τὴν καρτερίαν ν' ἀνθέξουν εἰς τὰς προσβολὰς τοῦ τύπου, ἂς κάμωσι διαζύγιον μὲ τὰς θέσεις, καὶ δυνάμεθα νὰ τοὺς βεβαιώσωμεν ὅτι οὔτε ἡ Φήμη δὲν θέλει τοὺς ἐνθυμηθῇ.

Ἀλλ' ἔχει ἆρά γε αὐτὸ τὸ σύνολον τῶν δημοσίων ἐγγυήσεων, τὸ ὁποῖον λέγεται Τάξις, ἔχει κἀμμίαν νόμιμον ἀφορμὴν, ὥστε νὰ ζητῇ χάριν αὐτοῦ ἡ περιστολὴ τοῦ τύπου; ὄχι! Ὁσάκις φιλόδοξοι δυσηρεστημένοι ἢ καὶ ἠδικημένοι ἠθέλησαν νὰ τὴν κλονίσωσιν, ὁ τύπος ἔδραμεν εἰς βοήθειάν της, τὴν ἐπεστήριξεν. Ἡ Τάξις διὰ πολλοὺς χρόνους, διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν αἰῶνας, δὲν ἔχει νὰ φοβηθῇ σπουδαῖον κλονισμὸν ἐν Ἑλλάδι, ἀρκεῖ νὰ μὴ φέρῃ ἐν ἑαυτῇ τὰ στοιχεῖα τῆς διαλύσεως. Ἡ Ἑλλὰς ἔχει γαίας διὰ νὰ καταστήσῃ ἰδιοκτήτας πληθυσμὸν πέντε φοραῖς ἀνώτερον τοῦ ὑπάρχοντος, δὲν ἔχει λοιπὸν νὰ φοβηθῇ τὰς παραφορὰς ἐκείνας τῆς ἀκτήμονος τάξεως, ἥτις ἐν τῇ Εὐρώπῃ εὑρίσκει τὸ συμφέρον της εἰς τὴν ἀνατροπήν. Ἡ Ἑλλὰς ἔχει κατοίκους φιλοπόνους, ἀσχολουμένους ἀκαταπαύστως καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, καὶ δημιουργοῦντας κολοσσιαίας περιουσίας· δὲν ἔχει λοιπὸν νὰ φοβηθῇ τὰς συνομοσίας ἐκείνας τῆς ἀμαθοῦς, τῆς ὀκνηρᾶς, τῆς προνομιούχου κλάσεως τοῦ τιμαριωτισμοῦ, ἥτις ρέρει τὸ ὄνομα τοῦ Γενιτσαρισμοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἡ Ἑλλὰς περιπλέον δὲν ἔχει νὰ φοβηθῇ, διότι δὲν ἔχει κἀμμίαν κλάσιν ὀνηροπαλοῦσαν ἐλευθερίαν καὶ πολιτεύματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουσι πρακτικὴν ἀξίαν· καὶ ἀπόδειξιν τούτου ἔχομεν ὅτι καὶ δημοκρατουμένη, ἐπροτίμησε καὶ ἐπροσπάθησε νὰ ἐγκαθιδρύσῃ τὴν μοναρχίαν. Ἔχει λοιπὸν ἡ Ἑλλὰς ὅλα τὰ στοιχεῖα τὰ ἀπαιτούμενα διὰ μίαν σταθερὰν τάξιν πραγμάτων, τὴν ὁποίαν δὲν δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ ὁπωσδήποτε οὐχὶ ἡ ἐλευθερία, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ ἀκολασία τοῦ τύπου.

Τὰ ἰδιαίτερα τῶν ἰδιωτῶν συμφέροντα, αἱ προσωπικαὶ των φιλοτιμίαι καὶ εὐαισθησίαι ἔχουν κατὰ τῶν παραφορῶν τοῦ τύπου ὅλας τὰς ἐγγυήσεις, καὶ τὰς ἔχουν ἔτι πλατυτέρας ἐφ' ὅσον πλατυτέρα εἶναι καὶ ἡ ἐλευθερία τοῦ γράφειν.

Ἡ ἠθικὴ, καὶ αὐτὴ εἰς τὴν μεγίστην ἐλευθερίαν τοῦ γράφειν εὑρίσκει τὴν ὑποστήριξίν της, τὴν ἀσφάλειάν της.

Ὁ τύπος εἶναι ἴσως ἐπίφοβος καὶ πολιτικῶς καὶ ἠθικῶς μόνον

ὅταν περιορίζηται, διότι τότε γίνεται ὄργανον τῆς αἱθαιρεσίας τῆς ἐξουσίας, τῶν ἀγρίων παθῶν μιᾶς φατρίας, ἡ τὸ ἐμπόριον τῆς κακοηθείας.

Χάριν λοιπὸν τίνος ὑγιοῦς σκοποῦ, δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ αὐτὴ ἡ σημερινὴ προσπάθεια πρὸς περιστολὴν τοῦ τύπου; Ποῖα ἰσχυρὰ ἐπιχειρήματα ἐξημμένα ἀπὸ τὰ πράγματα, ἔχετε, Κ. ὑπουργέ, διὰ νὰ ζητήσητε τὴν ψῆφόν μας εἰς διατάξεις, αἵτινες φέρουν τὴν σφραγῖδα τῆς περιστολῆς τοῦ τύπου;

Μὴ λησμονήσετε ἔπειτα, Κύριοι, ὅτι ὁ τύπος κατέστη μία ἀνάγκη ἠθικὴ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἡ ἐλευθερία τοῦ τύπου εἰσῆλθεν εἰς τὰ ἤθη μας· ἡ ἐλευθερία τοῦ τύπου εἶναι ὡς τόσαι ἄλλαι συνταγματικαὶ καὶ διοικητικαὶ διατάξεις, τὰς ὁποίας μηχανικῶς ἐδανείσθημεν ἀπὸ τὰ ἄλλα ἔθνη. Ὁ τύπος εἶναι ἀγωνιστής· ὅταν ἡμεῖς ὡπλίσθημεν κατὰ τοῦ τυράννου, διεπάλπισε συγχρόνως καὶ ὁ τύπος τὸ κήρυγμά του, ἐνέπνευσε τὴν σάλπιγγά του. Ὁ τύπος ἐθέρμαινε τὰ στήθη τῶν πολεμάρχων μας. Τὰ Ἑλληνικὰ Χρονικά, ὁ Φίλος τοῦ Νόμου ἐξύψωσαν τὸν πατριωτισμὸν μέχρις ἐνθουσιασμοῦ, μέχρις αὐταπαρνήσεως καὶ εἰς τὸ Μεσολόγγι, καὶ εἰς τὸ Δερβενάκι, καὶ εἰς τὸ Κερατσίνι καὶ εἰς τὸν Καφηρέα καὶ τὴν Χίον καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. Παντοῦ παρηκολούθει τὸν ἀγωνιζόμενον Ἕλληνα. Τὸν ἐνεθάρρυνεν εἰς τοὺς κινδύνους, τὸν ἐπαρηγόρει εἰς τὰς στερήσεις του, καὶ ἐξῆπτε τὴν φιλοτιμίαν του ὑπὲρ τῆς τάξεως, ὑπὲρ τῆς νομιμότητος. Ἡ ἀγαθοποιὰ καὶ σωτήριος ἐπιρροὴ τοῦ τύπου, τοῦ ἐλευθέρου τύπου, εἶναι αἱ μόναι ἰδιότητες τοῦ τύπου, τὰς ὁποίας ἐνθυμοῦμαι, καὶ σημειώσατε ὅτι εἶμαι ἴσως καὶ ἐγὼ ἐξ ἐκείνων, οἵτινες ἐδοκίμασαν τὰς πικρὰς προσβολὰς αὐτοῦ.

Μὴ λησμονήσετε ἄλλως τε ὅτι ἡ ἐλευθερία, ἡ πλήρης ἐλευθερία τοῦ τύπου κατήντησεν εἰς τὸν σημερινὸν αἰῶνα μία ἀπαραίτητος ἀνάγκη δι' ὅλας τὰς τάξεις τῶν κατοίκων, διὰ τοὺς γεωργούς, τοὺς βιομηχάνους, τοὺς ἐμπόρους καὶ τοὺς ναυτιλλομένους. Ἔχομεν ἀνάγκην ἡμεῖς νὰ γνωρίζωμεν τί λέγεται εἰς τὰ ἄλλα ἔθνη, τί πράττεται καὶ τί διανοοῦνται ὡς πρὸς τὴν βιομηχανίαν, τὴν πολιτικὴν καὶ τὰς ἐπιστήμας, καλὰ καὶ κακά· ὑπὸ αὐτὸν καὶ μόνον τὸν ὅρον δυνάμεθα νὰ συμβαδίσωμεν καὶ νὰ συζήσωμεν, δυνάμεθα νὰ ἐξευγενισθῶμεν καὶ νὰ εὐημερίσωμεν.

Ἐνθυμηθεῖτε τέλος πάντων, ὅτι πᾶσα περιστολή, πᾶς περιορισμὸς τοῦ τύπου κατέστη σήμερον φαντασιώδης καὶ μειρακιώδης προσπάθεια. Ἐν ᾧ εἰς μίαν χώραν καταβάλλονται τοσαῦται θυσίαι διὰ νὰ τεθῇ ὑπό τινα κηδεμονίαν καὶ νὰ ταπεινωθῇ

ὀπισθοῦν ὁ τύπος, εἰς ἄλλας χώρας συντρίβει τὰ δεσμά, καὶ γίνεται τολμηρότερος· ὥστε ἐὰν κατορθώσῃς προσωρινῶς ἐντὸς τοῦ τόπου σου τὴν περιστολὴν τοῦ ἐγχωρίου τύπου, πλημμυροῦ τὰ δημόσια καὶ ἰδιωτικὰ καταστήματα, τοὺς μικροὺς καὶ μεγάλους κύκλους τοῦ κράτους σου ὁ ξένος τύπος· καὶ σημειώσατε ὅτι ὁ ξένος τύπος εἶναι ἐνίοτε πλέον ἄδικος, δὲν ἔχει σπλάγχνα καὶ σὲ διασύρει, καὶ σὲ κακολογεῖ, χωρὶς νὰ ἔχῃς τοὐλάχιστον τὴν παρηγορίαν νὰ ἐκδικήσῃς τὴν ὕβριν καὶ νὰ ἀποκρούσῃς τὴν συκοφαντίαν, οὐχὶ μὲ μισθωτήν, ἀλλὰ μὲ ἐλευθέραν ἐθνικὴν γλῶσσαν.

Λάβετε ἔπειτα ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ γλῶσσα καὶ ὁ τύπος εἶναι ἀπαύγασμα, ἀπεικόνισμα τῆς ἰδιωτικῆς καὶ τῆς δημοσίας ἀνατροφῆς· ἐὰν ἐκφράζωνται ἐνίοτε μὲ πικρίαν καὶ μὲ δριμύτητα, πταίει ἡ ἀνατροφὴ τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς πολιτείας· θὰ ὁμιλῶμεν καὶ θὰ γράφωμεν ὀρθῶς καὶ εὐγενῶς, ὅταν καταρτισθῇ ἡ ἀνατροφή μας· ἂν ἀπὸ σήμερον ζητήσετε αὐτὴν τὴν μετριοπάθειαν, αὐτὴν τὴν λεπτότητα εἰς τὸ γράφειν, θέλετε καταστρέψει ὁμοῦ μὲ τὸν τύπον καὶ τὴν ἀλήθειαν, διότι τίποτε δὲν θέλετε μάθει ὑγιές, κἀμμίαν πλήρη ἀλήθειαν κανεὶς δὲν θέλει σᾶς ἀνακοινώσει, καὶ διὰ νὰ ἀπαλλάξητέ τινας ἀσθενεῖς καρδίας ἀπὸ τοὺς σαρκασμοὺς τοῦ τύπου προξενεῖτε τὸ μεγαλήτερον δυστύχημα εἰς τὴν πολιτείαν. Ἀφήσατε λοιπὸν αὐτὴν τὴν ἁγίαν ἐλευθερίαν τοῦ τύπου νὰ διατρέχῃ ὡς ἀστραπὴ τὰς ἀποστάσεις, νὰ κατηχῇ καὶ νὰ συνδέῃ τὸν διεσπαρμένον εἰς τὰ χωρία καὶ εἰς τὰς κώμας λαὸν εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ φρόνημα, εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν θρησκείαν. Αὐτὴ θὰ δημιουργήσῃ ἔθνος· αὐτὴ θὰ ἐμπνεύσῃ τὰς πολιτικὰς καὶ ἀστυκὰς ἀρετάς· αὐτὴ θὰ σᾶς μεγαλύνει. Ἂν δυσηρέστησεν ἐνίοτε ἄτομα· ἐδόξασεν ὅμως ἀείποτε τὰ ἔθνη.

Ἀλλὰ ποῖος περιστέλλει τὸν τύπον, θὰ σᾶς εἴπῃ ὁ Κ. ὑπουργός; «Τιμωροῦντες τὴν παραφορὰν τοῦ τύπου, ἐνισχύομεν τὸν τύπον· τὸν γυμνώνομεν ἀπὸ τὰς κακάς του ἕξεις, καὶ διατηροῦμεν τὴν ἀγαθοεργὸν ἐπιρροήν του. Ἡμεῖς θέλομεν κάτι τι καλλίτερον, κάτι τι διαρκέστερον ἀπὸ σᾶς.» καὶ μήπως εἶπα ἐγὼ ὅτι οἱ θέλοντες τὸν σωφρονισμὸν τοῦ τύπου, δὲν ἔχουν καλὸν σκοπόν, ἢ δὲν ἔχουν ἐπιχειρήματα; Ἐγὼ λέγω ὅτι ἀπατῶνται εἰς τὰς σκέψεις των καὶ εἰς τὰ ἀποτελέσματα· ἐγὼ διϊσχυρίζομαι ὅτι τὰ ἐπιχειρήματά των ὅσον καὶ ἂν ἐφάνησαν κατὰ θεωρίαν σοφὰ καὶ ἰσχυρά, ἀπεδείχθησαν ἐκ τῶν ὑστέρων

καθαρὰ σοφίσματα, καὶ ἀντὶ καλοῦ ἔπραξαν πάντοτε μεγάλα κακὰ εἰς τὰς κοινωνίας.

Κύριοι, δὲν μένει κἀμμία ἀμφιβολία ὅτι κατὰ τὸ Νομοσχέδιον αἱ ἐγγυήσεις τοῦ τύπου ἐλαττοῦνται, διότι αἱ πεποιθήσεις ἐκλονίσθησαν, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀκούσατε τί ἀνέκραξε διακεκριμένος πολιτικὸς τοῦ αἰῶνός μας ἀπὸ τὸ ὕψος ἑνὸς ἄλλου βήματος· Ἡ ἔλλειψις ἢ ἐλάττωσις τῶν ἐγγυήσεων γεννᾷ τὴν δουλείαν εἰς τὸν δοῦλον, καὶ ὁπόταν ὁ δεσποτισμὸς δὲν ἦναι εἰς τὸν δεσπότην.

Κύριε Πρόεδρε! καὶ Κύριοι Γερουσιασταί, αἰσθάνομαι ὅτι κατεχράσθην τῆς ὑπομονῆς σας, καὶ σᾶς ζητῶ συγγνώμην. Πιστεύσατε ὅτι ἂν καὶ ἐλάλησα ἱκανά, δὲν εἶπα οὔτε τὸ πολλοστημόριον τῶν ὅσα ἠδυνάμην καὶ ὤφειλον νὰ εἴπω. Ἐὰν μοὶ ἦτο ἐπιτετραμμένον διὰ πολλὰς ἡμέρας νὰ ἐξακολουθήσω τὴν ἀγόρευσιν, ἤθελα τὸ πράξει διὰ νὰ ἀναβάλω ὅσων ἔνεστι τὴν ἀπόφασίν σας, ἕως ὅτου νὰ ὡριμάσῃ ἀρκούντως ἡ συζήτησις· ἕως ὅτου νὰ πεισθῆτε ὅλοι, ὡς ἄλλοι ἔνορκοι τῆς Ἀγγλίας. Πρόκειται, Κύριοι, νὰ ἀποφασίσητε ἐπὶ ζητήματος, τὸ ὁποῖον διῄρεσε καὶ διαιρεῖ πρὸ αἰώνων τοὺς λαοὺς καὶ τὰς Κυβερνήσεις. Ἡ ἱστορία τῆς ἐλευθερίας τοῦ τύπου εἶναι πλήρης περιπετειῶν· Πολλάκις κατεδιώχθη ὁ τύπος καὶ ἐδεσμεύθη καὶ πάντοτε συνέτριψε τὰ δεσμά μὲ θρίαμβον, ἀφ' ὅτου ὁ ΙΙΙ' αἰὼν τὸν ἐχειραφέτησεν. Ὅ,τι ὅμως θέλει σᾶς κάμει ἐντύπωσιν καὶ διὰ τοῦτο ὀφείλω νὰ τὸ διακηρύξω εἶναι ὅτι, πώποτε γνήσιοι ἀντιπρόσωποι τῶν λαῶν δὲν ἐμελανόρρεσαν τὸν τύπον μὲ τὰς ψήφους των, ὑμεῖς ἀ. ὄχι ὡς Νομοθέται, τοὐλάχιστον ὡς ἀγωνισταὶ φέρετε λευκὴν ψῆφον ὑπὲρ τοῦ τύπου, ὡς συναγωνιστοῦ σας. Ἀναβάλλοντες ἢ διορθώνοντες τὸ Νομοσχέδιον, πιστεύσατε, ὅτι θέλετε εὐεργετήσει καὶ αὐτοὺς τοὺς ὑπουργούς, καὶ μίαν ἡμέραν θέλουν σᾶς εὐχαριστήσει· καὶ ἂν αὐτοὶ φανῶσιν ἀχάριστοι, σᾶς ἐξασφαλίζω ἀπ' αὐτῆς τῆς στιγμῆς τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν τέκνων των.

Κύριοι Γερουσιασταί! ὡς ἄνθρωποι τῆς μεγάλης πείρας ἔχετε τὸ ἱερὸν καθῆκον νὰ προφυλάξητε τὴν Κυβέρνησιν ἀπὸ μίαν πλάνην, καὶ τὴν κοινωνίαν ἀπὸ μίαν καιρίαν πληγήν. Τὸ κατ' ἐμὲ ἐξαιτοῦμαι πρὸ πάντων τὴν ἀναβολὴν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου διὰ νὰ συγχωνευθῇ ἢ νὰ συγκαθυποβληθῇ εἰς τὰς Βουλὰς ὁμοῦ μὲ τὸν οὐσιαστικὸν περὶ τύπου Νόμον· ἀφοῦ ἡ γνώμη μου αὕτη δὲν γίνῃ παραδεκτή, θέλω ἐπιμείνει τοὐλάχιστον εἰς τὰς τροπολογίας, τὰς ὁποίας ἐγκαίρως θέλω προτείνει. Ἀλλ' ἐὰν

καὶ αὗται ἀπορριφθῶσι, θέλω δώσει μέλαιναν, κατάμαυρην ψῆφον κατὰ τοῦ συνόλου τοῦ Νομοσχεδίου ὡς καταστρεπτικοῦ τοῦ ἱεροῦ τύπου.

Ἁπαντῶν ὁ Κύριος ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς ἔλεξε τάδε·

Κύριε Πρόεδρε! Κύριοι Γερουσιασταί!

Ἀναδεχόμενος νὰ ἀπαντήσω συγχρόνως εἰς τοὺς προλαλήσαντας τέσσαρας ἐντίμους Γερουσιαστάς, αἰσθάνομαι πρὸ πάντων τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπικαλεσθῶ τὴν εὐνοϊκὴν προσοχὴν τοῦ Σ. τούτου Σώματος. Εἰς περίβολον περικλείοντα ἄπασαν σχεδὸν τὴν ἐπιζῶσαν δόξαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος, ἡ φωνὴ τῆς νομιμότητος θέλει εὕρει βεβαίως ἠχώ, καὶ θέλω λογισθῆ εὐτυχὴς, ἂν κατορθώσω νὰ ἀποδείξω ὅτι μόνου τοῦ Νόμου τὸ συμφέρον, μόνης τῆς ἀκριβοῦς διανομῆς τῆς Δικαιοσύνης ἡ ἀνάγκη, οὐδεμία δὲ ἄλλη δυσμενὴς, ὡς ἰσχυρίσθησαν, κατὰ τοῦ τύπου ἰδέα ὑπηγόρευσαν τὸ ἔργον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔρχομαι σήμερον νὰ ἐπικαλεσθῶ τὴν ψῆφόν Σας.

Ἅπαντες οἱ προαγορεύσαντες ἐντιμοι Γερουσιασταὶ ἠσχολήθησαν εἰς τὸ νὰ ἐγκωμιάσωσι τὴν ἐλευθερίαν τῆς διανοίας καὶ τοῦ λόγου, καὶ νὰ ἀνυψώσωσι τὰ καλὰ τῆς ἐλευθεροτυπίας. Ἐπὶ τοιούτου θέματος πάλλει πᾶσα Ἑλληνικὴ καρδία· ἡ ἐλευθερία τῆς διανοίας καὶ τοῦ λόγου εἶναι αἴσθημα ἔμφυτον εἰς τὸν Ἕλληνα· αὐτὴ παρεσκεύασε τὸν Ἑλληνικὸν ἀγῶνα, καὶ περισπουδάστους κατὰ τὴν διάρκειάν του παρέσχεν εἰς τὴν πατρίδα ὑπηρεσίας· αὐτὴ διέλυσε τὴν ἀχλὺν, ἥτις ἐπὶ τέσσαρας σχεδὸν ἑκατονταετηρίδας ἐβάρυνε τὴν Ἑλληνικὴν γῆν, τὸν Ἑλληνικὸν ὁρίζοντα· αὐτὴ ἀρώπλισε τοὺς αὐστηροὺς τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας ἐπικριτὰς, ὑποχρεωθέντας ἐπὶ τέλους νὰ συνομολογήσωσι τὴν ἀποκατάστασιν τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς εἰς τὰ ἀρχαῖα αὐτῆς δικαιώματα, δυνάμει τῶν ὁποίων ὁ Ἑλληνισμὸς ἐπανέκτησε τὴν ἐν μέσῳ τῆς μεγάλης Εὐρωπαϊκῆς οἰκογενείας πάτριον καὶ ἀπαράγραπτον θέσιν του.

Συμμερίζομαι, Κύριοι, πληρέστατα τὸ εὐγενὲς τοῦτο ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς διανοίας καὶ τοῦ λόγου αἴσθημα.

Οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν περιμένει ν' ἀκούσῃ ἀπὸ τοῦ στόματός μου νὰ ἀντικρούσω κατὰ τοῦτο τοὺς προαγορεύσαντας· ἡ ἐλευθεροτυπία, εἶπον, εἶναι μία τῶν ἀναγκῶν τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας· ἡμεῖς δὲ λέγομεν, ὅτι ἡ ἐλευθεροτυπία εἶναι αὐτὴ ἡ Ἑλληνικὴ κοινωνία· τοσοῦτον συμφυῆ τὴν θεωροῦμεν μὲ τὸ πνεῦμα, μὲ τὴν φύσιν τοῦ Ἕλληνος· οὐδεμία δύναμις δύναται νὰ τὴν καταβλίψῃ, οὐδεμία προσπάθεια νὰ τὴν περιορίσῃ· ἡ ἐλευθερία τοῦ

λέγειν καὶ τοῦ γράφειν καθιεροῦται συνταγματικῶς ἐν Ἑλλάδι, ἵσταται ἐπὶ τῶν αὐτῶν βάθρων, ἐφ' ὧν καὶ ἡ πολιτεία, καὶ πεποίθαμεν ὅτι τίποτε δὲν θέλει τὴν κλονίσει. Ἀλλὰ τὸ νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον σᾶς φέρομεν σήμερον δεσμεύει τάχα τὴν ἐλευθεροτυπίαν; τοιαύτην σημασίαν οὐδεὶς δύναται νὰ ἀποδώσῃ εἰς νόμον πρατιθέμενον νὰ διαγράψῃ τὴν διαδικασίαν, καθ' ἣν θέλουσι δικάζονται ἐνώπιον τῶν ἐνόρκων τὰ κατὰ τὸ ἄρθρος 93 τοῦ Συντάγματος παραπεμφθέντα ἐνώπιον αὐτῶν πλημμελήματα.

Τί ὠφελεῖ τὸ οὐσιαστικὸν δίκαιον, ὅταν ἡ πρὸς τὴν ἐξάσκησιν αὐτοῦ ἄγουσα ὁδὸς ἦναι σκοτεινὴ καὶ ἄδηλος; οὐδεμία δίκη ἀφορίσας παρεκτροπὰς τοῦ τύπου ἔλαβε χώραν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ πολιτικοῦ Συντάγματος, χωρὶς νὰ ἐγερθῶσιν ἑκάστοτε ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων ἀμφισβητήσεις περὶ παντὸς τύπου καὶ παντὸς διαβήματος· εἶναι ἁρμόδιον τὸ Κακουργοδικεῖον νὰ δικάσῃ τὰ πλημμελήματα τοῦ τύπου, ἢ δυνάμει τοῦ 93 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος ἀπαιτεῖται νὰ δικάζωνται ταῦτα ὑπὸ δικαστηρίου ἐκ μόνων ἐνόρκων συγκροτουμένου; ἐὰν ὁ κατηγορούμενος δὲν ἐμφανισθῇ, οἱ σύνεδροι μόνοι δύνανται νὰ ἐκδώσωσιν, ὡς συνήθως πράττεται καὶ ἐπὶ αὐτῶν τῶν κακουργημάτων ἐρήμην ἀπόφασιν;

Τίνα διαδικασίαν ὀφείλει ἡ κατηγορία, ἢ ἡ ὑπεράσπισις νὰ ἀκολουθήσῃ πρὸ τῆς δίκης; τὴν ἐπὶ πλημμελημάτων, ἀφ' οὗ περὶ τοιούτων πρόκειται, ἢ τὴν ἐπὶ κακουργημάτων, διότι ἐνώπιον τοῦ Κακουργιοδικείου ἡ δίκη γίνεται; τίνες αἱ ἐπὶ ἀκροατηρίου διατυπώσεις; τίς ἡ πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμία; ταῦτα καὶ πλεῖστα ἄλλα ζητήματα ἐπανήρχοντο τακτικῶς δι' ἔλλειψιν ῥητοῦ Νόμου εἰς πᾶσαν τοιαύτην δίκην ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων. Κατάστασις ἀνώμαλος, ἀσυμβίβαστος μὲ τὸν ἐπὶ ποινικῶν ὑποθέσεων ἀναπόφευκτον προσδιορισμὸν τῶν εἰς τὸν κατηγορούμενον χορηγουμένων ἐγγυήσεων. Οἱ τύποι, Κύριοι Γερουσιασταί, ἐγγυῶνται τὴν ἀσφαλῆ χρῆσιν τοῦ δικαιώματος· αἱ προθεσμίαι, αἱ παραγραφαί, ἰδίως ἐπὶ ποινικῶν ποθέσεων, δὲν δύνανται νὰ ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς θελήσεως τοῦ Δικαστοῦ, οὐδὲ νὰ ἦναι ἀντικείμενον μαντείας ἐκ μέρους τοῦ κατηγορουμένου· τοιουτοτρόπως τὰ δίκαια τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ πολίτου διακυβεύονται, καὶ ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς ἀναφέρω πρόσφατον τούτου παράδειγμα.

Ὁ Συντάκτης τῆς Ἐθνικῆς κατηγορήθη πρό τινων μηνῶν ἕνεκα προσβολῶν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως· μὴ ἐμφανισθεὶς ἐνώπιον τοῦ ἐν Ἀθήναις Κακουργιοδικείου, ὅπου ἐκλητεύθη, ἐδικάσθη ἐρήμην

καὶ κατεδικάσθη εἰς φυλάκισιν· μετά τινας ἡμέρας ἀνέκοψε τὴν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν, ἀλλὰ τὸ δικαστήριον ἐκήρυξε τὴν ἀνακοπὴν αὐτοῦ ἀπαράδεκτον ἐπὶ λόγῳ, ὅτι δὲν εἶχεν ἐνεργηθῇ ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρὸς αὐτὸν καινοποιήσεως τῆς ἐρήμην ἀποφάσεως, ὅπως τοῦτο πράττεται ἐπὶ πάσης ἀποφάσεως πλημμελειοδικείου. Τὸ δικαστήριον λαμβάνον ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ πλημμελήματος, ἐφήρμοσεν, ὡς βλέπετε, τὰς προθεσμίας τῆς διαδικασίας τοῦ πλημμελειοδικείου· ἀναίρεσις κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐγένετο· ὁ ἀναιρεσείων ἰσχυρίσθη ὅτι οὐδεμία ῥητὴ τοῦ Νόμου διάταξις ἀφωμοίωσε τὴν διαδικασίαν ἐνώπιον τῶν κακουργοδικῶν διὰ πλημμελήματα τοῦ τύπου μετὰ τῆς ἐνώπιον τῶν Πλημμελειοδικῶν· ὅτι ἐν τῇ ἀβεβαιότητι ταύτῃ δὲν ἠδύνατο ἄνευ προσβολῆς τοῦ τῆς ὑπερασπίσεως δικαιώματος νὰ κηρυχθῇ ἔκπτωτος τῆς ἀνακοπῆς, διότι τὴν συνέταξε μετὰ τὰς πέντε ἡμέρας. Ὁ Ἄρειος Πάγος, οὗ εἶχον τότε τὴν τιμὴν νὰ προεδρεύω, ἐσκέφθη ὅτι ἡ διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Κακουργιοδικείου καθιερουμένη παραγραφὴ ἀντέκειτο εἰς τὰς στοιχειωδεστέρας τοῦ δικανομικοῦ δικαίου ἀρχάς, καθ' ἃς οὐδεμία ἔκπτωσις ἢ παραγραφὴ δικαιώματος δύναται νὰ κηρυχθῇ ἐξ ἀναλογίας, ὀφείλουσα τοὐναντίον νὰ πηγάζῃ ἐκ ῥητῆς νομοθετικῆς διατάξεως· ὅτι ἀφ' οὗ ἐπρόκειτο περὶ ἀποφάσεως Κακουργιοδικείου δικάζοντος πλημμελήματα, ὁ ἀναιρεσείων ἐν τῇ σιωπῇ τοῦ Νόμου ἠδύνατο εὐλόγως ν' ἀμφιβάλλῃ τίς προθεσμία ἐφαρμόζεται εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ κατ' αὐτῆς ἐνδίκου μέσου τῆς ἀνακοπῆς, ὅτι ἐν τῇ ἀμφιβολίᾳ ταύτῃ ἔπρεπε νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ διὰ τὸν κατηγορούμενον εὐνοϊκώτερος ὁρισμός, καὶ τοιοῦτος εἶναι ὁ χορηγῶν ἑξάμηνον προθεσμίαν εἰς τὸν θέλοντα νὰ προσβάλῃ τὴν ἐρήμην φυγοδίκου τινος ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασιν κακουργιοδικείου! διὰ δὲ τοὺς λόγους τούτους ἀνῆρεσε τὴν ἀπόφασιν, καὶ ἄρησεν εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα τὸ στάδιον τῆς ὑπερασπίσεως ἐλεύθερον. Δι' ἑτέρων ἀποφάσεων τὸ αὐτὸ ἀνώτατον δικαστήριον ἐθεώρησεν ὅτι μέχρι τῆς εἰς τὸ ἀκροατήριον τοῦ κακουργιοδικείου εἰσαγωγῆς δίκης τινὸς ἐπὶ πλημμελημάτων τοῦ τύπου, περὶ ὧν τὸ 93 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος προνοεῖ, ἐφαρμόζεται ἡ ἐπὶ τῶν πλημμελειοδικῶν προδικασία, ἐπὶ δὲ τοῦ ἀκροατηρίου ἡ ἐπὶ τῶν κακουργοδικῶν. Τῆς τοιαύτης ἀνωμαλίας τὴν ἐπανόρθωσιν ἐζήτησαν ἐπανειλημμένως καὶ τὰ δικαστήρια, καὶ πολλὰ τῶν ὀργάνων τῆς δημοσιογραφίας, ἰδίως τὸ Δικαστήριον τοῦ Ἀρείου Πάγου μ' ἐπεφόρτισε τότε ν' ἀναφέρω περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ῥυθμίσεως τοῦ μέρους τούτου τῆς νομοθεσίας πρὸς τὴν Κυβέρνη-

σιν, πρὸς ἣν ὑπέβαλον ἐγκαίρως ὡς πρόεδρος τοῦ ἰδίως ἐπιτετραμμένου τὴν ἐπίβλεψιν τῆς ὀρθῆς τῶν νόμων ἐφαρμογῆς δικαστηρίου τὰ τῆς ἐπικρατούσης συγχύσεως. Ἰδοὺ Κύριοι γυμνὸν τὸ ἱστορικὸν τοῦ προκειμένου Νομοσχεδίου. Ἅμα δὲ ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ κληθῶ ἐσχάτως παρὰ τῆς Α. Μ. εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργείου, καθήκόν μου ἐθεώρησα νὰ φροντίσω περὶ τῆς καταπαύσεως τῆς διαληφθείσης ἀταξίας. Συγκαλέσας ὅθεν τὴν ἐπὶ τοῦ Ἀστυκοῦ Νόμου ἐπιτροπὴν, τῇ ἀνέθεσα τὴν σύνταξιν Νομοσχεδίου, διέποντος τὰ τῆς ἐνώπιον τῶν ἐνόρκων ἐκδικάσεως τῶν πλημμελημάτων τοῦ τύπου, ὅσα κατὰ τὸ ἄρθρον 93 τοῦ Συντάγματος ἀρχρέθησαν ἀπὸ τῆς δικαιοδοσίας τῶν πλημμελειοδικείων, καὶ ἀποτέλεσμα ἐπανειλημμένων καὶ ὡρίμων αὐτῆς διασκέψεων καὶ συζητήσεων εἶναι τὸ σημερινὸν Νομοσχέδιον· ἀφοῦ ἀπιδείχθη οὕτως ἡ δικαστικὴ ἀνάγκη ἐξ ἧς παρήχθη τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον, ἂς ἐξετάσωμεν ἂν ἀπαντᾷ καὶ εἰς τὸν προτιθέμενον σκοπὸν, ἢ ἂν δι' αὐτοῦ καθιεροῦνται, ὡς οἱ προαγορεύσαντες ἰσχυρίσθησαν, ἀρχαὶ καταστρέφουσαι τὴν ἐλευθεροτυπίαν.

Πάσης καλῆς ποινικῆς διαδικασίας ἔργον εἶναι νὰ συμβιβάζῃ δύο ἐπίσης ἱερὰ συμφέροντα, τὸ τῆς κοινωνίας καὶ τὸ τοῦ κατηγορουμένου· ὁ συμβιβασμὸς οὗτος κατορθοῦται ἂν ἡ περιστολὴ τῶν ἐγκλημάτων εἶναι ταχεῖα ἂν καὶ περιεσκεμμένη κατὰ τὴν ἐνέργειάν της, ἁπλῆ ἂν καὶ προστατευτικὴ κατὰ τοὺς τύπους της, ἀπαλλαγμένη παντὸς περιττοῦ παρεμπίπτοντος, δυναμένου μᾶλλον νὰ σκοτίσῃ ἢ νὰ φωταγωγήσῃ τὴν πορείαν της· τὸ Νομοσχέδιον θεραπεύει τὰς ἀνάγκας ταύτας.

Γνωρίζετε, Κύριοι Γερουσιασταὶ, ὅτι δημοσιότης μόνη ἀπαρτίζει τὰ ἐγκλήματα τοῦ τύπου καὶ ἑπομένως ὅτι τὸ κακὸν ἐγένετο ἤδη, κυκλοφορεῖ καὶ ἀναπτύσσεται, ὅταν ἡ δικαιοσύνη προσκαλουμένη ὑπ' αὐτῆς ἄρχεται τέως τοῦ ἔργου της. Ἡ κοινωνία δὲν πρέπει νὰ μένῃ ἄοπλος. Ἐπειδὴ ἐπὶ τοιούτου εἴδους πλημμελημάτων δὲν δύναται νὰ προλαμβάνῃ τὸ κακὸν, διότι πᾶν προκαταληπτικὸν μέτρον ἤθελεν ἰσοδυναμεῖ μὲ ῥιζικὴν καταστροφὴν τῆς ἐλευθεροτυπίας, ὀφείλει ὅμως νὰ δύναται νὰ τὸ ἀναχαιτίζῃ ἅμα ἀρξάμενον. Συμφέρει δὲ καὶ εἰς τὸν κατηγορούμενον καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν νὰ δύναται νὰ ἐπικαλῆται τὴν ἐνέργειαν τῆς δικαιοσύνης προχείρως, καὶ νὰ μὴν ἀναβάλλεται ἀνωφελῶς ἐπὶ πολὺ ἡ ἀπόφασίς της· ἂν ἔπαθεν ὁ πολίτης ἐν τῇ ἐξασκήσει νομίμου τινὸς ἐλευθερίας, πρέπει νὰ ἱκανοποιηθῇ ἄνευ ἀναβολῆς, ἂν τοὐναντίον ἐγίνετο κατάχρησις τῆς ἐλευθερίας, καὶ ἐντεῦθεν ῥιψοκινδυνεύουσι σπουδαῖα κοινωνικὰ συμφέροντα, ἡ ἀταξία πρέπει νὰ περισταλῇ ἄνευ βραδύτητος καὶ δισταγμοῦ· εἰς τὸν διττὸν τοῦτον σκοπὸν φθάνομεν διὰ τῆς κυρίας διατάξεως τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου, τῆς ἀπ' εὐθείας κλήσεως.

Νομοθετοῦντες δὲ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὴν διάταξιν ταύτην οὐδὲν καινὸν, ἢ πρωτοφανὲς εἰσάγομεν εἰς τὴν ἑλληνικὴν νομοθεσίαν. Ὑφ' ὅλων τῶν πλημμελημάτων, ἄρα καὶ τῶν τοῦ τύπου, καὶ τῶν πολιτικῶν, ἴσχυε καὶ ἰσχύει μέχρι τοῦδε ὁ κανὼν, ὅτι ὁ Εἰσαγγελεὺς δύναται νὰ φέρῃ τὴν ὑποθεσιν εἰς τὸ ἀκροατήριον εἴτε δι' ἀπευθείας κλήσεως, εἴτε μετὰ προηγουμένην ἀνάκρισιν· οἱ θέλοντες ν' ἀποκλείσωσι τὸ ἓν τῶν δύω τούτων συνήθων τῆς καταδιώξεως μέσων ἐπὶ τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 93 τοῦ συντάγματος προνοουμένων πλημμελημάτων, ζητοῦν νὰ παρεμβάλωσι προσκόμματα εἰς τὴν ἐλευθέραν πορείαν τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης, ἐκεῖ ὅπου ἰδίως ἐνδιαφέρει τὴν κοινωνίαν νὰ διατηρῆται αὕτη ταχεῖα καὶ ἀπρόσκοπος. Εἴρηται ἤδη ὅτι τὰ πλημμελήματα τοῦ τύπου καὶ πολιτικὰ πλημμελήματα καθίστανται ἰδίως ἐπικίνδυνα διὰ τοῦ παραδειγματισμοῦ καὶ ἀναλόγως τῆς ταχύτητος μεθ' ἧς αὐτὸς κατορθοῦται. Ὁ Κ. Odillon Barrot εἰσάγων ὁμοίας διατάξεις ἐνώπιον τῆς γαλλικῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως τὸ 1849, Ἔλεγεν· En matière des délits de la presse, la répression doit nécessairement être prompte, et pour ainsi dire instantanée; car l'un des éléments du délit est le péril de la provocation, et ce péril ne peut être apprécié qu'au moment même de la publication.

Τὰ κοινότερα πλημμελήματα, ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα δὲν ἐνδιαφέρουν εἰμὴ ἕν ἄτομον συνήθως, δύνανται νὰ καταδιωχθῶν δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως· τὰ δὲ πολιτικὰ καὶ τὰ τοῦ τύπου, ἐκ τῆς ἀκολασίας, ἢ τῆς βραδείας περιστολῆς τῶν ὁποίων ἐνδέχεται νὰ διαταραχθῇ καὶ πάθῃ ὁλόκληρος Κοινότης, ὁλόκληρος πόλις, ἡ Κοινωνία, θέλουσι ν' ἀφαιρεθῶσι τοῦ κοινοῦ τούτου δικαίου; σημειώσατε δὲ ὅτι τὰ ἀφορῶντα τὸν ἰδιωτικὸν βίον πλημμελήματα τοῦ τύπου, αὐτὰ δι' ὧν προσβάλλεται ἡ τιμὴ ἑνὸς μόνου ἀτόμου, θέλουν καὶ εἰς τὸ ἑξῆς νὰ δύνανται νὰ καταδιώκωνται διὰ τῆς βραχείας καὶ ἐπιτετριμμένης ὁδοῦ τῆς ἀπ' εὐθείας κλήσεως, διότι τοιαύτη εἶναι ἡ διάταξις τῆς διεπούσης αὐτὰ ποινικῆς δικονομίας. Εἰς δὲ τὰ πολιτικὰ πλημμελήματα τοῦ τύπου, αὐτὰ, δι' ὧν σκοπεύεται οὐχὶ ἡ προσβολὴ ἑνὸς ἀτόμου, ἀλλ' ἡ ἐλάττωσις τοῦ πρὸς τὴν ἀρχὴν ὀφειλομένου σεβα-

σμοῦ, ὁ κλονισμὸς καὶ ἡ διατάραξις τῆς κοινωνίας, ἐπ' αὐτῶν θέλουσι νὰ δεσμεύωσι τὰς χεῖρας τῆς Δικαιοσύνης; δὲν εἶναι ταῦτα ἀντιφάσεις ἀνάξιαι τῆς ἐμβριθείας τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἀντικειμένου; ἀλλ' ὁ τρόπος οὗτος, δύναται λέγουν, νὰ ῥιψοκινδυνεύσῃ τὰ δικαιώματα τῆς ὑπερασπίσεως· τὸ ἀρνοῦμαι, Κύριοι. Τὰ πλημμελήματα τοῦ τύπου δὲν εἶναι πολύπλοκα· δὲν ἀπαιτεῖται συνήθως μακρὰ ἐργασία, καὶ πολὺς χρόνος πρὸς συλλογὴν τῶν ἀποδείξεων· τὸ κατηγορούμενον ἔγγραφον περιέχει τὸ πλημμέλημα; Ἰδοὺ τὸ μόνον συνήθως ἀναφυόμενον ζήτημα· ἡ λύσις αὐτοῦ θέλει πηγάσει ἐκ τῆς ἑρμηνείας, ἣν οἱ ἔνορκοι θέλουν δώσει εἰς τὸ σύνολον τοῦ δημοσιευομένου ἐγγράφου. Οὐδεμία ἔρευνα ἀπαιτεῖται· ἡ συνείδησις τῶν ἐνόρκων καλεῖται μόνη νὰ δώσῃ λογικὴν καὶ ἠθικὴν ἐξήγησιν τοῦ ὑπὸ κατηγορίαν κειμένου, νὰ ἐκτιμήσῃ τὰς γνώμας, καὶ τὰς ἐννοίας τοῦ συγγραφέως του· οὗτος δὲ ἔχει συνήθως τὴν ὑπεράσπισίν του γεγραμμένην εἴτε ἐν τῷ αὐτῷ ἐγγράφῳ, εἴτε τέως ἐκ τῶν προτέρων παρεσκευασμένη ἐν τῇ διανοίᾳ του.

Ἄλλως τε τὸ μέσον τῆς ἀπευθείας κλήσεως εἶναι περισπούδαστον καὶ διὰ τὸν προσβληθέντα, καὶ διὰ τὸν κατηγορούμενον· ὁ προσβληθεὶς θέλει ἐπιτύχει τάχιον ἱκανοποιήσεως· ὁ κατηγορούμενος εἰμπορεῖ τάχιστα ν' ἀθωωθῇ· ἀλλὰ, λέγουσιν, ἂν ἦναι ἔνοχος οὐδεὶς ζητεῖ τὴν ἀθώωσίν του, φοβούμεθα ὅμως μὴ ὁ ἀθῶος πάθῃ· καὶ ποῦ πιθανώτερον νὰ τύχῃ τῆς ἀθωώσεώς του ὁ κατηγορούμενος, εἰς τὸ Συμβούλιον τῶν Πλημμελειοδικῶν, ἢ κατέναντι τῶν ἐνόρκων; ἐκεῖ ὅπου κατὰ γενικὸν κανόνα ἀρκοῦν ἁπλαῖ ἐνδείξεις διὰ νὰ παραπεμφθῇ ὁ κατηγορούμενος, ἢ ἐκεῖ ὅπου ἰσχύει τὸ ἀξίωμα, ὅτι ἡ συνείδησις τοῦ ἐνόρκου εἶναι ὁ μόνος κανὼν τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἀποδείξεων· καὶ τίς ἔρευνα παρέχει ἀνωτέρας εἰς τὸν κατηγορούμενον ἐγγυήσεις, ἡ τῶν Συμβουλίων, ἢ ἡ τῶν ἐνόρκων; ἡ τῆς μυστικῆς ἐξετάσεως, ἢ ἡ τῆς δημοσίας συζητήσεως; ἐκεῖ ὅπου αἱ ἀποδείξεις τῆς ἐνοχῆς σταθμίζονται ψυχρῶς, ἢ εἰς τοὺς ἐνόρκους, ὅπου ἡ πεποίθησις μορφοῦται, οὐχὶ διὰ μαθηματικοῦ τρόπον τινὰ ὑπολογισμοῦ, ἀλλ' ἐξ ὅλων συνάμα τῶν ἐντυπώσεων, ὅσαι γεννῶνται ἀπὸ τὸ ζῶν ἐκεῖνο δικαστικὸν δρᾶμα, ἐν ᾧ οὐδὲν δύναται νὰ διαφύγῃ τὸ ὀξυδερκὲς τοῦ ἐνόρκου βλέμμα;

Ἀπομονοῦσι δὲ οἱ ἐναντίοι τοῦ νομοσχεδίου ἀγορεύοντες τὰ ἔκτακτα ἄλλα πλεονεκτήματα, ὅσα ἡ Νομοθεσία συνδέει μετὰ τοῦ ὁρκωτικοῦ συστήματος· ἐπὶ τῶν τακτικῶν δικαστῶν ἀπαιτεῖται πλειοψηφία διὰ νὰ ἐκδοθῇ εἴτε καταδικαστικὴ, εἴτε ἀθωωτικὴ ἀπόφασις, καὶ ἂν ὑπάρξῃ διχοψηφία ἢ διαίρεσις, ὀφείλουν νὰ ληφθῶσι μέτρα διὰ νὰ ἀρθῇ τὸ πρόσκομμα· ἐπὶ τῶν ἐνόρκων τοὐναντίον, ὑπαρχούσης ἰσοψηφίας ἐπέρχεται ἡ ψῆφος τοῦ Θεοῦ, ὁ δὲ κατηγορούμενος ἀθωοῦται· τέλος καὶ πλειοψηφία καὶ ὁλοψηφία ἂν ἐσχηματίσθη κατὰ τοῦ κατηγορουμένου, ὁ Νόμος ἐπιφυλάττει εἰσέτι ἓν περισπούδαστον δικαίωμα εἰς τὴν ἀθωότητα· ἂν οἱ Σύνεδροι πεισθῶσιν ἐκ συμφώνου (φέρει τὸ ἄρθρον 444 τῆς ποιν. Δικονομίας) ὅτι ἡ ἐτυμηγορία προῆλθεν ἐξ ἀπάτης ἔχει τὸ δικαστήριον τῶν Συνέδρων τὸ δικαίωμα ν' ἀναβάλῃ τὴν ἀπαγγελίαν τῆς ἀποφάσεως, καὶ νὰ παραπέμψῃ τὴν κατηγορίαν πρὸς ἐπανειλημμένην συζήτησιν εἰς τὴν προσεχῆ σύνοδον τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων, εἰς τὸ ὁποῖον τότε δὲν εἰσέρχεται οὐδεὶς τῶν συνεδριασάντων τὸ πρῶτον.

Ἀλλὰ λέγουσι θέλομεν ὅλα ταῦτα καὶ πρὸς τούτοις τὸ βούλευμα· μίαν ἐγγύησιν περιπλέον· Ἡ δικαστικὴ πεῖρα ἀποδεικνύει ὅτι ἂν εἰς σπανίας τινὰς περιπτώσεις ἡ διατύπωσις αὕτη θέλει ὠφελήσει τὸν κατηγορούμενον, εἰς τὰς πλείστας θέλει καταστήσει δεινοτέραν τὴν θέσιν του· ἡ παρὰ τῶν μελῶν τοῦ δικαστικοῦ συμβουλίου στάθμισις τῆς ὑπαιτιότητος τοῦ κατηγορουμένου ἐνεργεῖται κατὰ τὰς αὐτὰς ἀρχὰς, ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς κανόνας, ὡς καὶ ἡ παρὰ τοῦ εἰσαγγελέως· ταὐτότης ἰδεῶν, ἀρχῶν, σχεδὸν κοινωνικῆς θέσεως, ἐπιφέρει συνήθως ταυτότητα συμπερασμάτων καὶ ἀποτελέσμα. Διὰ τοῦτο τὰ πλεῖστα τῶν δικαστικῶν βουλευμάτων βλέπομεν συνήθως αἰτιολογούμενα «διὰ τοὺς ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ Εἰσαγγελέως περιεχομένους λόγους «παραπέμπεται κτλ.» Ὅταν δὲ τὴν κατηγορίαν τοῦ Εἰσαγγελέως παραδέχεται καὶ στηρίζῃ ἡ ἀπόφασις τριῶν πλημμελειοδικῶν, καὶ μετ' ἀνακοπὴν, πέντε ἔτι ἑρετῶν, τίς δὲν βλέπει ὅτι ἡ ψῆφος τῶν ἐνόρκων εὑρίσκει ἓν ὁρμητήριον, ἓν προηγούμενον, ἀφ' οὗ ὁρμωμένη θέλει καθ' ὅλας τὰς πιθανότητας ἀποβῆ μᾶλλον καταδικαστικὴ, ἐνῷ ὅταν ὁ Εἰσαγγελεὺς φέρῃ ἐνώπιον αὐτῶν τὴν κατηγορίαν ἐστηριγμένην εἰς μόνην τὴν ἰδικήν του φωνὴν, ἡ θέσις τοῦ κατηγορουμένου καθίσταται κρείττων, καὶ ἡ ἀθώωσις αὐτοῦ ἐν ἀμφιβολίᾳ πιθανωτέρα;

Ὑπὸ τοιούτων λόγων ὁρμώμενον καὶ τὸ Γαλλικὸν ἔθνος ἐνομοθέτησε καθ' ὅλας αὐτοῦ τὰς φάσεις ἀνάλογον διαδικασίαν διὰ τοῦ Νόμου τῆς 8 Ἀπριλίου 1831, 9 7βρίου 1835 καὶ 25 Φεβρουαρίου 1849· ὅμοιον δὲ Νομοσχέδιον εἰσήχθη εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς ἐθνικῆς τῶν Γάλλων Συνελεύσεως καὶ ἐπὶ τῆς πρώτης φάσεως τῆς τελευταίας Γαλλικῆς Δημοκρατίας, ἡ τὴν

20 Σεπτεμβρίου 1848, προεδρεύοντος τοῦ στρατηγοῦ Καβαινιὰκ ὑπὸ τοῦ λαϊκοῦ Ὑπουργοῦ Μαρῆ.

Τὸ αὐτὸ σύστημα διέπει τέλος καὶ τὴν ἀγγλικὴν νομοθεσίαν μὲ ὅλας τὰς ἐν Ἀγγλίᾳ γινομένας κατὰ καιροὺς ἐναντίας παρατηρήσεις, καὶ οὐδεὶς ἰσχυρίσθη ποτὲ ὅτι ἡ κοινὴ αὕτη τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος καὶ τῆς ἐλευθεροτυπίας ἐννόησε διὰ τοῦ μέτρου τούτου νὰ περιστείλῃ τὰ δίκαια τοῦ πολίτου, ἢ νὰ δεσμεύσῃ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λέγειν καὶ τοῦ δημοσιεύειν τὴν ἰδίαν ἕκαστος γνώμην του.

Σημειώσατε δὲ, Κύριοι, ὅτι ἡ ἀπευθείας κλῆσις δὲν νομοθετεῖται ὡς μόνον μέσον καταδιώξεως τῶν τοιούτων πλημμελημάτων· ἡ δι' ἀνακρίσεως καὶ προηγουμένου βουλεύματος βαδίζει πάντοτε, ὡς καὶ μέχρι τοῦδε, ἐκ παραλλήλου. Προκαλῶ δὲ τοὺς ἐναντίους νὰ μοὶ ὑποδείξωσι καταχρησίν τινα προκύψασαν ὑπὸ τῆς πρὸ 24 ἐτῶν ἰσχύος τῆς ποινικῆς ἡμῶν Δικονομίας, κατὰ τὴν ἐκλεκτικὴν χρῆσιν τοῦ ἑτέρου τῶν δύω τούτων μέσων ἀπὸ τοῦ εἰσαγγελέως. Ἂν τοὐναντίον ἐρευνήσωμεν τὴν δικαστικὴν πρᾶξιν, θέλομεν εὕρει τὴν ἀντίθετον, οὕτως εἰπεῖν, κατάχρησιν· οἱ εἰσαγγελεῖς σπανιώτατα ἐποιήσαντο χρῆσιν τῆς ἀπευθείας κλήσεως, ὁ δὲ λόγος ἁπλούστατος· ἡ θέσις τῆς κατηγορίας καθίσταται ἀσφαλεστέρα, ὅταν δύνηται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ψῆφον τῶν δικαστικῶν συμβουλίων· ἡ εὐθύνη τοῦ εἰσαγγελέως διαιρεῖται τότε μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τριῶν ἢ ἀκτὼ δικαστῶν, καὶ θαρραλεώτερον προβαίνει ἡ εἰσαγγελία εἰς τὴν καταδίωξιν.

Τέλος ἐπικαλοῦμαι πρὸ πάντων τὴν προσοχήν σας εἰς τὸ ἀναμφισβήτητον τοῦτο γεγονός· τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον δὲν καινοτομεῖ κατ' οὐδένα λόγον ἀπονέμον εἰς τὸν εἰσαγγελέα τὴν ἐκλογὴν μεταξὺ τῆς ἀπευθείας κλήσεως καὶ τῆς διὰ προηγουμένης ἀνακρίσεως· ἡ ἐξουσία αὕτη ἀπενεμήθη εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῆς ποινικῆς ἡμῶν Δικονομίας διὰ τὰ πλημμελήματα, καὶ περὶ τοιούτων πρόκειται ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ· οὐδεμία δὲ ἠγέρθη φωνὴ, οὐδὲν παράπονον ἠκούσθη, ὡς προεῖπον, περὶ καταχρήσεως τοῦ μέσου τῆς ἀπευθείας κλήσεως εἴτε ἐπὶ τῶν πλημμελημάτων τοῦ τύπου ἢ τῶν πολιτικῶν, εἴτε ἐπὶ τῶν λοιπῶν πλημμελημάτων ἐν γένει. Ἂν ποτε ἠκούσθη παρατήρησίς τις περὶ τῆς εἰσαγγελικῆς ὑπηρεσίας, αὕτη ἀπέβλεπε μᾶλλον τὴν παράτασιν τῶν ἀνακρίσεων καὶ τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐκδικάσεως, οὐχὶ δὲ τὴν ταχεῖαν ἢ κατεσπευσμένην ἐκδίκασιν. Καὶ ἰδίως ἐπὶ τοῦ τύπου, περὶ οὗ ἤδη τόσος λόγος, τίς ἐβλάπτετο μᾶλλον

ἐκ τοῦ μέχρι τοῦδε ἀκανονίστου τῆς προκειμένης διαδικασίας; ἡ ἐξουσία, ἥτις διὰ τῶν ὀργάνων αὐτῆς ἠδύνατο πάντοτε νὰ ἐνεργῇ, καὶ ἐνήργει ἐντὸς τοῦ Νόμου τὴν κατάσχεσιν τῶν ἐπιληψίμων φύλλων, παρατεινομένην πολλάκις ἐπὶ μῆνας ὁλοκλήρους, ἢ ὁ συντάκτης τοῦ φύλλου, ὅστις ἔβλεπε τὴν ἐπιχείρησίν του παρενοχλουμένην πρὸς ὑλικὴν καὶ ἠθικὴν πολλάκις ζημίαν του καὶ καταστροφὴν τῆς βιομηχανίας του;

Ἐκ τῶν προλεχθέντων λοιπὸν ἀναμφισβήτητον καθίσταται ὅτι αἱ κατὰ τοῦ Νομοσχεδίου παρατηρήσεις ἕνεκα τῆς ἐξουσίας, ἥτις μένει ὡς μέχρι τοῦδε εἰς τὸν εἰσαγγελέα νὰ εἰσάγῃ τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος πλημμελήματα καὶ δι' ἀπευθείας κλήσεως, δὲν εἶναι οὔτε εὔλογοι εἰς τὴν φύσιν των, οὔτε ἐστηριγμέναι εἰς τὰ πράγματα καὶ τὴν πολιτικὴ παρ' ἡμῖν ἰσχὺν τῆς ἐν τῇ νομοθεσίᾳ ἡμῶν ὡρισταμένης περὶ τούτου διατάξεως. Μακρὰν λοιπὸν πᾶσα ἰδέα ὅτι πνεῦμα δυσμενείας ὑπηγόρευσε τὸ Νομοσχέδιον· οἱ ὁρισμοὶ αὐτοῦ ὡς ἐκ τῶν εἰς τὰς ἤδη ὑπαρχούσας διατάξεις τῆς Ποιν. Δικονομίας ἁπλῶν παραπομπῶν τοῦ Νομοσχεδίου, αἵτινες διὰ τοῦτο καὶ Λλγεβραϊκαὶ ἀπεκαλέσθησαν παρὰ τοῦ δευτέρου ἀγορεύσαντος ἐντίμου Γερουσιαστοῦ, οὐδὲ νέοι εἶναι, ἐκτὸς τοῦ ἄρθρου 5, οὐδὲ δυσχερεῖς θέλει ἀποδῇ νὰ σᾶς ἀποδείξω ὅτι καθιέρωσαν ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου δικαιώματα, ἅτινα εἰς τὰς νομοθεσίας, ἀφ' ὧν τὸ Νομοσχέδιον ἐρανίσθημεν, δὲν ἀπαντῶνται.

Οὕτω, Κύριοι Γερουσιασταὶ, εἰς τὸ πρῶτον ἄρθρον ἀπαιτεῖται ἀμέσως ἡ σύνταξις ἐγγράφου ἐγκλητηρίου, δηλαδὴ λεπτομερὴς ἀνάλυσις καὶ ὡρισμένη περιγραφὴ τῆς καταδιωκομένης πράξεως, ἐγγύησις, ἥτις ἐπὶ πλημμελημάτων δὲν ἀπαιτεῖται κατὰ τὴν νομοθεσίαν μας. Κατὰ τὸ δεύτερον ἄρθρον, ἂν ἡ πρᾶξις λάβῃ ἐπὶ ἀκροατηρίου χαρακτῆρα κακουργήματος ἕνεκα ἀνακαλύψεως ἀγνώστων μέχρι τοῦδε περιστατικῶν, τὸ δικαστήριον ὑποχρεοῦται νὰ ἀναβάλῃ τὴν δίκην διὰ νὰ ἐκπληρωθῶσιν ἅπασαι αἱ ἐπὶ τῆς ἀνακρίσεως τῶν κακουργημάτων νενομισμέναι διατυπώσεις καὶ προθεσμίαι· προχωροῦν δὲ περαιτέρω τὸ Νομοσχέδιον καθίστησι τὸν κατηγορούμενον μόνον κριτὴν τοῦ ἰδίου αὐτοῦ συμφέροντος, ἐπιτρέπον αὐτῷ νὰ ζητήσῃ τὴν πρόσδον τῆς δίκης διὰ νὰ μὴ γεννηθῇ ἡ ὑπόνοια, ὅτι διὰ τῆς ἀναβολῆς σκοπεύεται παράλογος παράτασις τῆς ἀβεβαιότητος τῆς τύχης τοῦ κατηγορουμένου, καθισταμένης ἤδη χείρονος ὡς ἐκ τῆς περιστάσεως ὅτι λαμβανούσης τῆς ἀποδιδομένης αὐτῷ πράξεως χαρακτῆρα κακουργήματος, δύναται ἐν τοσούτῳ νὰ διαταχθῇ

ἡ προφυλάκισις αὐτοῦ, τὸ δὲ σπουδαιότερον βλων ὅτι ἐνῷ ὁ εἰσαγγελεὺς χαίρει κατὰ γενικὸν κανόνα ἴσα μὲ τὸν διάδικον δικαιώματα ὡς πρὸς τὴν ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως, ἐνταῦθα ἀρνούμεθα αὐτῷ τὸ δικαίωμα εἴτε νὰ ἀντείπῃ κατὰ τῆς ζητουμένης προόδου τῆς δίκης, εἴτε νὰ τὴν ζητήσῃ αὐτός, ὅταν ὁ κατηγορούμενος θέλῃ τὴν ἀναβολήν. Τίς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ὁ κατηγορούμενος τίθεται εἰς χρείττονα τοῦ εἰσαγγελέως θέσιν, διότι ἐκ τῆς ἐλλειποῦς τοῦ τελευταίου ἐνεργείας, ἡ πρᾶξις δὲν εἶχε χαρακτηρισθῇ σύμφωνα μὲ τὴν φύσιν της, καὶ ὡς τῶν ἐλλείψεων τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων δὲν πρέπει νὰ πάσχῃ ὁ κατηγορούμενος;

Διὰ τοῦ τρίτου ἄρθρου καθιεροῦται ὁ τρόπος τῆς ἐρήμην ἐκδικάσεως τοῦ μὴ ἐμφανισθέντος κατηγορουμένου, σύμφωνα μὲ τὰς διατάξεις τῆς Ποινικῆς Νομοθεσίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Γαλλικῆς, ἧς παρεδέχθημεν τὸ ὁρκωτικὸν σύστημα. Καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν τὸ ἄρθρον 69 τοῦ Συντάγματος ἐξεφράζετο ἀπαραλλάκτως ὡς καὶ τὸ Ἑλληνικόν, ὅτι δηλονότι τὰ πλημμελήματα τοῦ τύπου θέλουσι δικάζεσθαι ὑπὸ τῶν ἐνόρκων, καὶ ἐν τούτοις οἱ σύνεδροι ἐθεωρήθησαν πάντοτε ἀρμόδιοι νὰ ἐκδώσωσιν, ἄνευ τῆς συμπράξεως τῶν ἐνόρκων, τὴν ἐρήμην ἀπόφασίν των, καὶ οὐδεὶς ἐφαντάσθη ὅτι διὰ τῆς ἀρχῆς ταύτης παραδιάζεται τὸ Σύνταγμα· τῷ ὄντι οἱ ἔνορκοι θέλουσι πάντοτε δικάσει τὸν κατηγορούμενον ἅμα θελήσῃ οὗτος νὰ δικασθῇ ὑπ' αὐτῶν, ἅμα ἐμφανισθῇ δηλονότι. Ὅταν τοὐναντίον δυστροπῇ δὲν πείθεται εἰς τὴν φωνὴν τῆς δικαιοσύνης παραιτεῖται τοῦ δικαιώματος, ὅπερ ἀπ' αὐτοῦ ἐξήρτητο νὰ ἐξασκήσῃ, καὶ οἱ Σύνεδροι κατὰ τὴν [γενικὴν οἰκονομίαν τῶν κακουργιοδικείων ἀποφαίνονται μόνον περὶ τῆς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας· Τοῦτο δὲ τὸ σύστημα, μακρὰν δὲ τοῦ νὰ ἦναι ἐπιζήμιον εἰς τὸν κατηγορούμενον, τῷ χορηγεῖ ἀπ' ἐναντίας τὸ μέσον ἑνὸς ἀληθοῦς βουλεύματος. Ἂν δι' αὐτοῦ τρόπον τινὰ παραπεμφθῇ, δηλονότι καταδικασθῇ ἐρήμην, δύναται ν' ἀνακόψῃ καὶ νὰ ζητήσῃ νὰ δικασθῇ ὑπὸ τῶν φυσικῶν αὐτοῦ διαστῶν, ὑπὸ τῶν ἐνόρκων. Ἂν ἀθωωθῇ ἐρήμην, δύναται ν' ἀνακόψῃ καὶ νὰ ζητήσῃ νὰ δικασθῇ ὑπὸ τῶν φυσικῶν αὐτοῦ δικαστῶν, ὑπὸ τῶν ἐνόρκων. Ἂν ἀθωωθῇ ἐρήμην δὲν θέλει ὑπηστῆ τὴν ἀνάγκην τῆς κατ' ἀντιμωλίαν δίκης, ἄλλως δὲν ἤθελεν εἶσθαι ἄντικρις ἀντίθετον εἰς τὸ ὁρκωτικὸν σύστημα νὰ δικάζωσιν οἱ ἔνορκοι ἄνθρωπον, ὅστις δὲν ἐνεφανίσθη τὸ παράπαν ἐνώπιόν των, οὐδὲ συνέτρεξεν εἰς τὴν συγκρότησιν τοῦ ἐνόρκου δικαστηρίου; καὶ νομίζετε ὅτι βοηθεῖτε τὸν κατηγορούμενον ζητοῦντες νὰ δικάζηται ὁριστικῶς ἐρήμην ὑπὸ τοῦ ὁρκωτοῦ δικαστηρίου εἰς οὗ τὴν σύστασιν μόνος ὁ εἰσαγγελεὺς ἔλαβε μέρος, καὶ στεροῦντες αὐτὸν οὕτω τοῦ πολιτίμου δικαιώματος τῶν ἐξαιρέσεων καὶ τοῦ τῆς ἀνακοπῆς;

Διὰ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου δίδονται εὐκολίαι εἰς τὸν δικασθέντα ἐρήμην κατηγορούμενον νὰ συντάξῃ τὴν περὶ τῆς ἀνακοπῆς ἔκθεσίν του εἰς τὸ προχειρότερον δι' αὐτὸν μέρος, δηλαδὴ ἢ παρὰ τῷ Γραμματεῖ τῶν κακουργιοδικῶν, εἴτε μετὰ τὴν λῆξιν τῆς Συνόδου παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ πλημμελειοδικείου, ἢ τῆς ἕδρας τοῦ λήξαντος κακουργιοδικείου πρὸς ἀποφυγὴν παραλόγου παρενοχλήσεως.

Τὸ πέμπτον ἄρθρον περιέχει τὴν μόνην, ἀλλ' ἀναγκαίαν καινοτομίαν, ὅτι ἂν ὁ κατηγορούμενος ἀποχωρήσῃ τοῦ ἀκροατηρίου μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς κληρώσεως τῶν ἐνόρκων, ἡ διαδικασία ἐξακολουθεῖ ὡς ἂν εἶ ὁ κατηγορούμενος ἦτο παρὼν, καὶ ἡ ἐκδοθησομένη ἀπόφασις δὲν ὑπόκειται εἰς ἀνακοπήν. Σημειώσατε, Κύριοι, ὅτι πρόκειται δίκη ἐνώπιον κακουργιοδικείου, ἐφ' ἧς ὁ κατηγορούμενος δὲν εἶναι προφυλακισμένος, καὶ ἐπομένως δύναται εἰς πᾶσαν ἐποχὴν τῆς συζητήσεως ν' ἀπομακρυνθῇ τοῦ ἀκροατηρίου καὶ οὕτω νὰ δώσῃ χώραν εἰς πλείστας δυσχερείας, ἰδίως δὲ εἰς τὸ ζήτημα, ἂν θέλῃ θεωρεῖσθαι κατ' ἀντιμωλίαν δικασθεὶς, ἢ κατ' ἐρήμην. Τὸ ἄτοπον τοῦτο πολλάκις ἐπραγματοποιήθη ἀλλαχοῦ, ἐνίοτε δὲ καὶ παρ' ἡμῖν. Ἀλλ' ἡ δικαιοσύνη δὲν πρέπει νὰ ἐμπαίζηται· ἅμα ὁ κατηγορούμενος ἐνεφανίσθη καὶ ἤρξατο νὰ λαμβάνῃ μέρος εἰς τὴν συγκρότησιν τοῦ ἐνόρκου δικαστηρίου, ἐδήλωσε διὰ τούτου, ὅτι οὕτω δὲν θέλει νὰ δικασθῇ ἐρήμην ὑπὸ μόνων τῶν Συνέδρων, ἀλλὰ κατ' ἀντιμωλίαν ὑπὸ τῶν ἐνόρκων. Συνέστη, οὕτως εἰπεῖν, δικαστικὸν συνάλλαγμα μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ δικαστηρίου, δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ τῷ ἐπιτρέπηται ἡ μονομερὴς διάρρηξις αὐτοῦ, καὶ ἡ ἄτοπος αὕτη παλινῳδία.

Αὐταί, Κ. Πρόεδρε, εἶναι αἱ κυριώτεραι διατάξεις τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου· οἱ κατ' αὐτοῦ ἀγορεύσαντες ἔντιμοι Γερουσιασταὶ ἀνέμιξαν τὴν πολιτικὴν ἐκεῖ ὅπου δὲν εἶχον οὐδὲ παραμικρὰν ἀφορμὴν νὰ τὴν ἐπικαλεσθῶσι· τὰ ἐγειρόμενα ζητήματα εἶναι καθαρῶς δικονομικὰ, καὶ θέλει μὲ συγχωρήσει ὁ τελευταῖος ὁμιλήσας κύριος Γερουσιαστὴς, ἂν ἀναγκάσθην νὰ ἐπαναφέρω τὴν συζήτησιν εἰς τὴν στενὴν τροχιὰν τῆς δικαστικῆς νομοθεσίας, ἀφ' ἧς, ὡς εἶπεν, ἠθέλησε νὰ τὴν ἀποσπάσῃ. Σήμερον συζητοῦμεν διαδικαστικὸν νόμον, μοὶ ἐπιτρέπεται λοι-

πὸν νὰ παράνω τὸν λόγον μου λέγων ὅτι ἡ ἀπονομὴ τῆς δικαιοσύνης πρέπει νὰ ἦναι ἀσφαλὴς καὶ ταχεῖα, ὅτι ἡ βραδεῖα δικαιοσύνη δὲν εἶναι δικαιοσύνη· καὶ ὅτι ἡ ἀληθὴς πολιτικὴ, τὸ ἀληθὲς τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους μεγαλεῖον συνίσταται εἰς τὸ νὰ προνοήσωμεν οὐχὶ πῶς δὲν θέλει δικάζεται ὁ κατηγορούμενος, ἀλλὰ περὶ τῶν μέσων, καθ' ἃ, εἰς ὁποιανδήποτε τάξιν καὶ ἂν ἐνήκῃ ὁ προσβαλλόμενος, θέλει πάντοτε εἶσθαι βέβαιος ὅτι δύναται, ἐπικαλούμενος τὸν νόμον, νὰ τύχῃ ταχείας ἱκανοποιήσεως καὶ ἀσφαλοῦς δικαιοσύνης.

Λαβὼν καὶ πάλιν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Χατζίσκος εἶπεν·

Ἰδοὺ ὅ,τι εἶπον ἐν ἀρχῇ τῆς πρώτης μου ὁμιλίας περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ ὁμιλήσῃ ὁ Κ. ὑπουργὸς, νὰ τὸν ἀκούσω καὶ ἂν πεισθῶ εἰς τοὺς λόγους του νὰ συμφωνήσω μὲ τὸ Νομοσχέδιόν του, ἄλλως νὰ κηρυχθῶ καὶ αὐθις ὑπὲρ τῶν πρώτων μου πεποιθήσεων, καὶ ἰδοὺ εὐτυχῶς αἱ ἰδέαι μου μένουσιν ἀναλλοίωτοι, διότι οἱ λόγοι τοῦ Κ. ὑπουργοῦ οὐδὲ κἂν μὲ ἐκλόνισαν.

Ὁμολογῶ, Κύριοι, ὅτι ἀδυνατῶ νὰ παρακολουθήσω τὸν Κύριον ὑπουργὸν, διὰ νὰ ἀπαντήσω εἰς ὅλα τὰ ἐπιχειρήματά του, καὶ ἀδυνατῶ, διότι δὲν ἔχω τὴν πολυμάθειάν του καὶ τὰς εἰδικὰς περὶ τὰ δικαστικὰ γνώσεις του, οὐχ ἧττον δὲ καὶ διότι δὲν ἔχομεν τὸν ἀπαιτούμενον ὑλικὸν καιρόν.

Ὁ Κύριος Ὑπουργὸς, ὡς ἠκούσατε, διὰ μακροῦ λόγου μᾶς ἐξέθηκε τὸ σύστημα τῶν ἐνόρκων καὶ ὑπεστήριξε διὰ πολλῶν ἐπιχειρημάτων τὴν χρησιμότητά του. Φρονῶ, ὅτι δὲν ἦτον ἀνάγκη νὰ πραγματευθῇ, ὡς ἐπραγματεύθη τὸ μέρος τοῦτο, διότι οὐδεὶς τὸ ἐπολέμησεν, ἀπεναντίας ὅλοι τὸ ὑποστηρίζομεν καὶ τὸ ἀσπαζόμεθα· τὸ σύστημα τοῦτο δὲν εἶναι νέον ἐπομένως καὶ ἡ Ἐθνοσυνέλευσις, ἥτις παρέπεμψε τὰ πολιτικὰ ἐγκλήματα καὶ τὰ πλημμελήματα τοῦ τύπου εἰς τὸ ὁρκωτικὸν δικαστήριον εἶχε γνῶσιν καὶ τῆς σχετικῆς προδικασίας καὶ δὲν ἐνόμισεν εἰμὴ καὶ ταῦτα νὰ ἀκολουθήσωσι τὴν αὐτὴν τακτικήν· διὰ ταῦτα εἶπον καὶ ἐγὼ καὶ οἱ λοιποὶ, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ προκειμένου Νομοσχεδίου ἀντίκεινται εἰς τὸ Σύνταγμα. Ἀλλ' ἐκεῖνο ὅπερ ἔκαμε καὶ εἰς ἐμὲ μεγάλην ἐντύπωσιν καὶ ὡς πιστεύω ἐπροξένησε καὶ εἰς ὅλους ὑμᾶς, Κύριοι, ἐξ ὅλης τῆς ὁμιλίας τοῦ Κυρίου ὑπουργοῦ εἶναι τὸ ἑπόμενον.

Ἠκούσατε τὴν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ὑπουργοῦ μνημονευθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀφορῶσαν τὸν ὑπεύθυνον συντάκτην τῆς Ἐθνικῆς, ὅστις διότι παρημέλησε προδικαστικούς τινας τύ-

πους κατέστη ἡ ἐρήμην κατ' αὐτοῦ ἀπόφασις τελεσίδικος καὶ δὲν εἶχε δικαστήριον νὰ δικασθῇ· ἀλλ' ὁ Ἄρειος Πάγος, προεδρευόμενος ὑπὸ τοῦ ἰδίου Κυρίου Ῥάλλη τότε προέδρου καὶ νῦν Ὑπουργοῦ, ὁ Ἄρειος Πάγος ἐπιεικῶς φερόμενος καὶ ἀποβλέψας εἰς τὰ οὐσιαστικὰ δίκαια τοῦ κατηγορουμένου δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν του, ὡς ἠκούσατε τὴν διήγησιν, τοὺς διϊσχυρισμοὺς καὶ τοὺς ἰσχυροὺς νομικοὺς λόγους τοῦ Κυρίου Εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑπὲρ τοῦ Νόμου, ἀλλ' ἤκουσε τόσον ὁ Κύριος Πρόεδρος, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ μέλη τοῦ ἀνωτάτου ἐκείνου δικαστηρίου τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεώς του, καὶ βλέπετε, Κύριοι, ὅτι ἐξ ἀναλογίας παρεδέχθη ἡ ἀναίρεσις καὶ ἐδόθη δικαστήριον εἰς τὸν ὑπόδικον, διὰ νὰ εὕρῃ τὰ δίκαιά του· κατώτεροι λοιπὸν δὲν πρέπει νὰ φανῶμεν καὶ ἡμεῖς, εἰς τὴν προκειμένην περίστασιν, τοῦ Προέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου· ἀλλὰ μιμούμενοι αὐτὸν, ὅστις καθὼς παρατηρεῖτε, γνωρίζει πολὺ καλὰ νὰ ἐκπληρῇ ἀκριβῶς τὰ καθήκοντά του ὅπου καὶ ἂν εὑρίσκηται, νὰ ἀκούσωμεν τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεώς μας τροπολογοῦντες τὰς διατάξεις τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου καὶ χορηγοῦντες τὰς ἀναγκαίας ἐγγυήσεις διὰ τοὺς ἀθῴους. Κύριοι· δὲν πρόκειται σήμερον περὶ ἑνὸς δικαζομένου ἢ καὶ περὶ πολλῶν, πρόκειται περὶ τοῦ ὅλου, πρόκειται νὰ προλάβωμεν συνεπείας ὀλεθρίας· διότι ἂν δυστυχῶς παραδεχθῇ τὸ νομοσχέδιον, ὡς ἔχει, ἄλλη ἐλπὶς δὲν θὰ μείνῃ εἰμὴ ἡ εὐχὴ τοῦ νὰ σώζωσι τοὺς συρομένους ἀθῴους ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης, τὰ δικαστήρια καὶ ἰδίως ὁ Ἄρειος Πάγος.

Λαβὼν ἔπειτα τὸν λόγον ὁ Γερουσ. Κ. Μαυρομμάτης, εἶπε·

Τὸ ὑπὸ τὴν σημερινὴν συζήτησιν Νομοσχέδιον ἐβασανίσθη ἀπὸ τοὺς προλαλήσαντας ἐντίμους Γερουσιαστὰς μὲ πολλὴν λεπτότητα καὶ ὑπόνοιαν, ὡς νὰ ἔφερεν ἐν ἑαυτῷ πονηροὺς σκοποὺς κατὰ τῆς ἐλευθεροτυπίας τῆς τόσον δικαίως παρ' αὐτῶν ἐξυμνηθείσης, διὸ καὶ ἕκαστος γερουσιαστὴς ἀπαιτεῖται νὰ δώσῃ λόγον περὶ τῆς λευκῆς ἢ μελαίνης ψήφου του.

Γνωρίζετε, Κύριε Πρόεδρε, ὅτι ὑπὲρ πάντα ἄλλον σέβομαι καὶ ἐκτιμῶ τὴν ἱκανότητα καὶ τὰς γνώσεις τοῦ ἐντίμου συναδέλφου μας Κ. Χρηστίδου, ὡς πολιτικοῦ ἀνδρὸς, καὶ τοῦτο πρὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν ἐξερράσθην ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου, καὶ παρεξηγήθην μάλιστα ἢ μᾶλλον ἠδικήθην, ἐκληφθέντων τῶν λόγων μου ὡς ἀπευθυνομένων, ἕνεκα τῆς θέσεώς του, ὡς ὑπουργοῦ, καὶ οὐχὶ ὡς ἔκφρασιν τῆς ἐνδομύχου πεποιθήσεώς μου. Χαίρομαι ὅπου παρουσιάζεται ἡ σημερινὴ εὐκαιρία διὰ νὰ ἐπα-

ναλάβω τὰ ἴδια, ὁποῦ ὄχι μόνον δὲν εἶναι ὑπουργὸς, ἀλλὰ, Γερουσιαστὴς καὶ Γερουσιαστὴς ἀντιπολιτευόμενος, Γερουσιαστὴς ὅμως διακεκριμένος, χρησιμώτατος, κατὰ τὴν ἐνδόμυχον πεποίθησίν μου, εἰς τὸν Βασιλικὸν θρόνον, χρησιμώτατος εἰς τὸ ὑπουργεῖον τοῦ Βασιλέως, ἀναγκαιότατος εἰς τὸ σῶμα, εἰς ὃ ἀνήκει, καὶ ὠφελιμώτατος εἰς τὴν ἑλληνικὴν κοινωνίαν, ὅλα ταῦτα πρέπει νὰ συμβαδίζωσι διὰ νὰ εὑρεθῇ μία συνταγματικὴ ἐπικράτεια. Ἀλλ' ὁ ἔντιμος συνάδελφός μας Κύριος Χρηστίδης, ἂς μὲ συγχωρήσῃ νὰ τὸν εἴπω, ὅτι μεθ' ὅλην ὅσην τρέφω ὑπόληψιν πρὸς αὐτὸν διὰ τὴν πασίγνωστον ἱκανότητά του, δὲν εἶμαι σύμφωνος μὲ τὴν γνώμην του, διότι τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον δὲν συνετάχθη ἀπὸ μόνον τὸν γηράσαντα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς δικαιοσύνης, τὸν λευκότριχον Κ. Ράλλην, ἀλλὰ καὶ παρὰ τῶν ἐγκριτοτέρων Νομομαθῶν μας, οἵτινες ἀείποτε ὑπερασπίσθησαν αὐθορμήτως τὸν τύπον, εἰς διαφόρους κρισίμους-πολιτικὰς περιστάσεις, διότι οὐδέποτε δύναμαι νὰ φαντασθῶ ὑπουργοὺς καὶ εἰσαγγελεῖς τοιούτους ὁποίους ὑποπτεύονται οἱ ἔντιμοι προλαλήσαντες συνάδελφοί μας· καὶ διότι εἰς τὴν κρίσιν καὶ τὴν συνείδησιν τῶν ἑλλήνων ἐνόρκων, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνέθεσεν αὐτὸ τὸ Σύνταγμα τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐγκλημάτων τοῦ τύπου, συντρίβεται πᾶσα προσπάθεια καὶ ὑπόνοια· διὰ τοὺς λόγους τούτους, Κύριε Πρόεδρε, εἶμαι ὑπὲρ τῆς καθολοκληρίαν παραδοχῆς τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἐπήνεγκε καὶ δεύτερον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ρ. Παλαμίδης·

Κύριοι!

Ὁ Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἀγορεύσεώς του ἀπηρίθμισεν ἐν ἐκτάσει τὰ ἐκ τῆς χρησιμότητος τῆς ἐλευθεροτυπίας ἐπελθόντα ἐν Ἑλλάδι καλά. Πρὸς ταῦτα δὲν δύναμαι, εἰμὴ νὰ ἐκφράσω τὴν χαράν μου· διότι εἶπε καὶ ἐβεβαίωσεν ὅτι καὶ ὁ ἴδιος φρονεῖ ὑπὲρ τοῦ τύπου ὡς καὶ ἡμεῖς. Ἀλλ' αἱ μετὰ ταῦτα ποικίλαι ἀντιλογίαι καὶ δικαιολογίαι του, ἃς περιπαθέστατα καὶ οἱανεὶ ἐξ αἱσθήματος βαθέος ἐξέθεσε καὶ ὡς ἀπορρεούσας ἀπὸ αὐτὰς τὰς ἀρχὰς τῆς φωτεινῆς Διακυβερνήσεως μας παρέστησε πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ συνόλου τοῦ προκειμένου Νομοσχεδίου του οὐδὲ μὲ ἔπεισαν, Κύριοι, οὐδὲ ἀνταποκρίνονται, νομίζω, μὲ τὰ ὁποῖα καὶ ὁ ἴδιος προσυνωμολόγησεν αἴσια ἀποτελέσματα τῆς ἀδεσμεύτου ἐλευθεροτυπίας. Ἐξηγοῦμαι·

Ἀντιλέγω καὶ ἐπιμένω, Κύριοι, ὅτι ἡ νέα τάξις τῶν πραγ-

μάτων τῆς Γ' Σεπτεμβρίου δὲν ἄφησεν ὡς πρὸς τὴν διαδικασίαν τῶν πλημμελημάτων τοῦ τύπου, τὸ κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ κενόν.

Μ' ὅλον ὅτι ἀρκούντως ἀπέδειξα ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀγορεύσει τὴν ἀπόφασιν καὶ τὸν σκοπὸν τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως, δι' ὅσων ἐξέθεσα προφορικῶς καὶ διὰ τοῦ ῥητοῦ γράμματος τῶν ἐν τῷ Συντάγματι ὁριζομένων καὶ τῶν ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς αὐτῆς Συνελεύσεως ἐνδιαλαμβανομένων περὶ τῶν τοῦ τύπου ἐν γένει, ὥστε περιττὴ φαίνεται ἡ ἐπανάληψις τῶν αὐτῶν ἀπέναντι μάλιστα τοῦ ἀμεταβλήτου τῆς προθέσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ὡς καὶ ἐκ τοῦ συνόλου τῆς ἀγορεύσεως αὐτοῦ κατάδηλον ἐγένετο· οὐχ ἧττον, ἐπειδὴ δὲν πρέπει νὰ διέλθωμεν ἐν πλήρει σιωπῇ τὸ πλῆθος τῶν ὑπ' αὐτοῦ λεχθέντων ὑπὲρ τοῦ διϊσχυρισμοῦ του, ἵνα μὴ ἀποδοθῇ ἡ σιωπὴ αὕτη εἰς τὸν ἰσχυρισμὸν δ'θεν αὐτῶν, ἂς μοὶ ἐπιτραπῇ, Κύριοι, νὰ ἀπακρούσω τὰ πομπωδέστερα τούτων μὲ τὴν δυνατὴν βραχυλογίαν. Πρὸς τοῦτο δὲ δὲν θέλω προστρίψει εἰς τὴν νομικὴν λεπτότητα, διότι αὕτη ἀνήκει ἐξιδιασμένος εἰς τὸν Κ. Ράλλην. Ἄλλως τε δὲν πρόκειται ἐνταῦθα, εἰμὴ μόνον νὰ μάθωμεν ἁπλῶς καὶ καθαρῶς τί ἡ Συνέλευσις ἀπεφάσισε καὶ τὸ Σύνταγμα ὁρίζει ἐπὶ τοῦ προκειμένου, καὶ ἂν τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἦναι συνέπεια τῶν αὐτῶν ἀποφάσεων καὶ ὁρισμῶν, ἡ δὲ τούτων διάγνωσις ἀντικείμενον βεβαίως ἐστὶν ἀναγνώσεως μετὰ τῆς ἀνηκούσης προσοχῆς καὶ λογικῆς κρίσεως μᾶλλον ἢ γνώσεων νομικῶν καὶ πολυμαθείας.

Ἡ Συνέλευσις, Κ. ὑπουργέ, γνωρίζουσα καλῶς τὰ ἕως τότε δυστυχῶς νομοθετηθέντα περὶ τύπου μεθ' ὅλων τῶν ἀπ' ἀρχῆς διατρεξάντων δυσαρέστων ἐπὶ τῆς ἐνεργείας τούτου, καθὼς καὶ τὰ κατὰ τῶν πολιτικῶν δοξασιῶν ἀνώμαλα, τὴν εἰδικὴν ἀνάγνωσιν τῶν ὁποίων ἂς παρατρέξω χάριν συντομίας, καὶ ἐκτιμήσασα ὑπὸ τὴν ἀληθῆ ἔποψιν τὴν σχέσιν ἀμφοτέρων τῶν μέσων τούτων πρὸς τὰς ἐλευθερίας, ἐθεώρησεν ἔργον τῆς ἀπολύτου ἀνάγκης, ὅπως, καθιεροῦσα τὴν ἐλευθερίαν τῆς τῶν φρονημάτων ἐξηγήσεως καὶ τὴν ἐλευθεροτυπίαν ἐν γένει ἐπὶ βάσεων ἐδραιοτέρων καὶ συμφώνων πρὸς τὸν προορισμὸν αὐτῶν, περιβάλῃ συγχρόνως ταύτας καὶ μὲ ἐγγυήσεις ἀναλόγους τῆς βαρύτητος αὐτῶν. Ὅθεν καὶ ἀποσπάσασα τὰ ἀφορῶντα τὸν τύπον καὶ τὰ λοιπὰ πολιτικὰ πλημμελήματα ἀπὸ τὴν κοινὴν τῶν πλημμελημάτων δικαιοδοσίαν τὰ ὑπέβαλε κατ' ἐξαίρεσιν εἰς μόνην τὴν τῶν ὁρκωτῶν, ὡς τὸ ἄρθρον 93 τοῦ Συντάγματος ὁρίζει,

διὰ νὰ ἀπαλλάξῃ οὕτω καὶ τὸν τύπον ἀπὸ τῆς ἐνώπιον τῶν πλημμελειοδικῶν στροφῆς τῆς ἐξουσίας καὶ τῶν ὀργάνων της, καὶ τοὺς νομιζομένους ὡς πολιτικῶς πταίσαντας ἀπὸ τὰ ἔκτακτα ἐγκληματικὰ καὶ στρατιωτικὰ δικαστήρια. Διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου **10** δοῦσα εἰς πάντα τὸ δικαίωμα τῆς δημοσιεύσεως τῶν στοχασμῶν του, κηρύξασα τὸν τύπον ἐλεύθερον, καὶ ἀπαγορεύσασα τὴν λογοκρισίαν, καταργήσασα δὲ τὰς λόγῳ ἐγγυήσεων χρηματικὰς προκαταβολὰς, καὶ προσδιορίσασα τὸ τῶν συντακτῶν προσὸν, τουτέστι νὰ ὦσι πολῖται Ἕλληνες, διέταξεν ἐπὶ τέλους ἐν τῷ ἐδ. δ'. τοῦ ἄρθρου **105** καὶ ἐν τῇ σελίδι **110** τῶν Πρακτικῶν ἐπὶ ἐκθέσει τοῦ εἰσηγητοῦ, καὶ τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ περὶ τύπου ὑπάρχοντος Νόμου, διὰ νὰ στηριχθῇ βεβαίως οὗτος ἐπὶ τῶν τοιούτων βάσεων καὶ νὰ καθαρισθῇ ἀπὸ πᾶσαν τραχεῖαν διάταξιν. Ἰδοὺ, Κ. ὑπουργὲ, τί ἡ Συνέλευσις ἀπεφάσισε, τί ὁρίζει τὸ Σύνταγμα, καὶ ὁποῖον Νόμον ἀπαιτεῖ.

Ἀλλ' ἐπανερχόμενος εἰδικώτερον εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον **93** ἐξαίρεσιν παρατηρῶ, ὅτι ἡ Συνέλευσις κατὰ συνέπειαν τοῦ ἐκτεθέντος πνεύματος αὐτῆς οὐδεμίαν ἔθεσεν, οὐδὲ ἀναγκαῖον ἐθεώρει νὰ θέσῃ ἐπὶ τῆς ῥηθείσης ἐξαιρέσεως ἀντεξαίρεσιν, ἀντικειμένην μάλιστα εἰς τὸν περὶ ἐγγυήσεως σκοπόν της, οἵα εἶναι ἡ κατὰ τὸ εἰσαχθὲν Νομοσχέδιον ἐξακολούθησις τῆς ἐπὶ τῶν πλημμελημάτων συνήθους διαδικασίας, καὶ ἡ ἀφαίρεσις τῆς ἐπὶ τῶν κακουργημάτων προδικασίας κτλ. διότι ἐξομοιώσασα μὲ τὰ κακουργήματα, τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος πλημμελήματα διὰ τῆς κατ' ἐξαίρεσιν μεταφορᾶς αὐτῶν ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ὁρκωτῶν, ἤθελεν εἰσθαι εἰς ἀντίφασιν, ἐὰν τὰ ἀπεστέρει καὶ τῶν πλεονεκτημάτων τῆς ἀνωτέρας καὶ εὐρυτέρας διαδικασίας, ἣν τὰ κακουργήματα ἔχουσιν. Ὅθεν ἡ γενομένη ἐξαίρεσις ἐπῆλθε βεβαίως γενικὴ κατά τε τὴν δικαιοδοσίαν καὶ διαδικασίαν.

Ἡ ἀρχὴ τῆς τοιαύτης ἐξαιρέσεως ἐνυπάρχει καὶ εἰς αὐτὴν τὴν θρησκευτικῶς λατρευομένην ὑπὸ τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ ποινικὴν δικονομίαν, ἐφαρμοζομένη οὐ μόνον ἐπὶ τῆς δικαιοδοσίας τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων, ἧς μόνης ὁ Κ. Ὑπουργὸς εὐηρεστήθη νὰ μνησθῇ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ διαφόρων ἄλλων ἀκόμη, οἷον τῶν συμβούλων καὶ Γραμματέων τῆς ἐπικρατείας, τῶν νομαρχῶν, τῶν ἀρχιερέων πρώτης τάξεως, τῶν μελῶν τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου καὶ ἄλλων τινῶν κατὰ τὰ ἄρθρα αὐτῆς **36**, ἐδ. **3—9** καὶ ἑπόμενα. Δὲν πιστεύω δὲ νὰ θεωρῇ ὁ Κ. Ὑπουργὸς εἰς μίαν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν ἀπηγορευμένον τὸ νὰ λάβῃ ὁμοίας προνοίας

μέτρα ἐπὶ σπουδαιοτέρων μάλιστα ἀντικειμένων, ὡς εἶναι ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου καὶ τῆς συνειδήσεως.

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον δὲν ἠδυνήθην νὰ ἐννοήσω, Κύριοι, εἶναι ἡ λογικὴ τῆς αἰτιολογίας τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ, ἣν ἐπέφερεν, ὅταν ἐμνήσθη τῆς ἐξαιρέσεως τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων, αὐτὴ, εἶπεν, εἶναι πλεονέκτημα, παραχωρηθὲν εἰς αὐτοὺς ὑπὸ τῆς νομοθεσίας μας· τὰ πλημμελήματα ὅμως τὰ ὁποῖα ἐξήρεσεν ἡ συνέλευσις τῆς δικαιοδοσίας τοῦ κοινοῦ δικαίου δὲν ἠδύνατο νὰ τὰ ὑποβάλῃ καὶ εἰς τὴν ἄλλην δικαιοδοσίαν.» Τολμηρὰ ἡ ἔκφρασις! Διότι κατ' αὐτὴν καὶ ἡ πρᾶξις τῆς συνελεύσεως ὡς μὴ εὔλογος θεωρεῖται, καὶ ἄλλος καθίσταται ἀνώτερος τῆς συνελεύσεως, εἰς τὴν ὁποίαν οὐδὲ ἴσον δικαίωμα ἀποδίδεται μὲ τὸν συντάκτην τῆς δικονομίας μας, τὸν διαφόρους, ὡς εἴρηται, καθιερώσαντα ἐξαιρέσεις κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ! καὶ ἀπορῶ τῇ ἀληθείᾳ πῶς ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν ἐδείχθη καὶ συνεπέστερος μὲ τὰς τοιαύτας ἰδέας του, ἀντιταττόμενος γενναιότερον καὶ κατ' αὐτῆς τῆς ἐξαιρέσεως τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος πλημμελημάτων ἀπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ κοινοῦ δικαίου, ἀφοῦ ὁπωσδήποτε τὸ Νομοσχέδιόν του παρεξέκλινεν ἀπὸ τὴν ἀκεραιότητα τῆς ἀποφάσεως τῆς Συνελεύσεως.

Εἰδικώτερον δὲ ἐξετάζων τὸ ἀδύνατον, ὡς εἶπατε, Κ. ὑπουργὲ, τοῦ νὰ ὑποβάλλητε τὰ ὑπὸ τῆς συνελεύσεως ἐξαιρεθέντα ἀπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ κοινοῦ δικαίου πλημμελήματα εἰς τὴν διαδικασίαν τῶν κακουργημάτων, νομίζω, ὅτι τοῦτο ἤθελεν ἔχει χώραν ἐὰν τὰ δικαστήρια, εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ὁποίων μεταφέρονται τὰ πλημμελήματα ταῦτα ὑπῆρχον, ἄλλης φύσεως, πολιτικὰ δηλαδὴ, ὡς τοῦτο συμβαίνει εἰς τὴν ἐνώπιον τῶν Ἐφετῶν ἐκδίκασιν τῶν κατ' ἐξαίρεσιν δικαζομένων ἐπὶ πλημμελήμασι προσώπων, κατὰ τὸ μνησθὲν ἄρθρον **36** τῆς ποινικῆς Δικονομίας, ὅτι τὰ Ἐφετεῖα δικάζουσι κατὰ τοὺς γενικοὺς ὅρους κτλ. ὡς μὴ ἔχοντα ἰδίαν ποινικὴν διαδικασίαν· ἀλλ' εἰς δικαστήριον ὁμοίας φύσεως, ποινικὸν λέγω, ὡς τὸ τῶν ὁρκωτῶν, ἔχον ἰδίαν ἀνάλογον διαδικασίαν, οὐχὶ μόνον δὲν εἶναι ἀδύνατος καὶ ἡ εἰς τὴν αὐτὴν διαδικασίαν ὑποβολὴ τῆς ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τούτου μεταφερομένης ἀπὸ τῶν πλημμελειοδικείων πράξεως, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαία πολυειδῶς καθίσταται διὰ τὸ ἐναρμόνιον τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτοῦ, διὰ τὴν καλῶς ἐννοουμένην ταχύτητα, καὶ κυρίως διὰ τὴν μεγαλητέραν ἐγγύησιν, ἣν παρέχουσι τὰ διάφορα πλεονεκτήματα τῆς τοιαύτης διαδικασίας, ἐν τῶν ὁποίων εἶναι καὶ τὸ ὅτι δὲν παραδέχεται αὕτη τὸ αὐ-

θαίρετον δικαίωμα τῆς ἀπ' εὐθείας κλήσεως τοῦ εἰσαγγελέως, οὐδὲ εἰς τὰ τῆς ἁπλῆς φύσεως κακουργήματα. Παράδειγμα δὲ τῆς τελευταίας ταύτης περιστάσεως, περὶ ὑποβολῆς δηλονότι καὶ ἄλλων ἀντικειμένων κατά τε τὴν οὐσίαν καὶ τοὺς τύπους ἀπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἑνὸς δικαστηρίου εἰ. ἄλλο ὁμοίας φύσεως μεταφερομένων, ἔχομεν, ἂν δὲν λανθάνωμαι, ἐπὶ τῆς αὐτῆς Συνελεύσεως καὶ ἄλλο, ὡς τὸ περὶ διοικητικῶν διαφορῶν κατὰ τὸ Ϛ', Ψήφισμα τῆς αὐτῆς καθ' ὃ αἱ τοῦ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ διαφοραὶ, καθὼς καὶ αἱ κατ' ἔφεσιν ἢ ἀναίρεσιν τούτων εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας εἰσαγόμεναι δίκαι, αἱ ὑπαχθεῖσαι ἔκτοτε εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν Ἐφετῶν καὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου, δὲν ἐξηρέθησαν ἀπὸ τῆς ἰδίας τῶν δικαστηρίων τούτων διαδικασίας, ἐνῷ οὐ μόνον τὰ πρὸ αὐτῶν διοικητικὰ δικαστήρια καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἰδίους εἶχον τύπους, συντελεστικωτέρους μάλιστα εἰς τὴν φύσιν τῶν ἀντικειμένων ἐκείνων, ἀλλὰ καὶ οἱ διάδικοι εἶχον ἀποκτήσει ἤδη δικαιώματα κατὰ τοὺς τύπους τούτου ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐκκρεμῶν διοικητικῶν ὑποθέσεων, αἵτινες ἐπίσης ὑπῆχθησαν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν τακτικῶν δικαστηρίων.

Ἀλλὰ, Κ. ὑπουργὲ, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς παρατηρήσω προσέτι, ὅτι τὸ Νομοσχέδιόν σας παρεξέκλινε σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ κατ' οὐσίαν, τοὐτέστι καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν κατὰ τὸ Σύνταγμα ὁρισθεῖσαν δικαιοδοσίαν, τὴς ὁποίας τὴν πραγματοποίησιν ἐπαγγέλλεσθε σήμερον· διότι τοῦτο περὶ μόνων τῶν πλημμελημάτων πολυπραγμονεῖ, ἐνῷ τὸ ἄρθρον 93 τοῦ Συντάγματος ἀποφαίνεται καὶ ὁρίζει ὅτι «Τὰ πολιτικὰ ἐγκλήματα δικάζονται ὑπὸ τῶν ἐνόρκων, ὡσαύτως καὶ τὰ τοῦ τύπου, ὁσάκις ταῦτα δὲν ἀφορῶσι τὸν ἰδιωτικὸν βίον.» ἡ δὲ λέξις Ἐγκλήματα, ὡς κάλλιον ἐμοῦ γινώσκετε, Κ. ὑπουργὲ, εἶναι περιεκτικὴ τῶν τε κακουργημάτων, πλημμελημάτων καὶ πταισμάτων. Ὅθεν καὶ ἐξαιρουμένων τῶν κακουργημάτων, περὶ τῶν ὁποίων οὐδεὶς λόγος, διότι ταῦτα δικάζονται ἀνεξαιρέτως ὑπὸ τῶν ὁρκωτῶν, μένουν ὡς ἀντικείμενον τῆς ἀνωτέρω τοῦ ἄρθρου 93 διατάξεως τά τε πλημμελήματα καὶ τὰ πταίσματα. Διὰ τί λοιπὸν τὰ τελευταῖα ἀφαιροῦνται ἐναντίον τῆς προνοίας τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, ἥτις βέβαια δὲν ἠδύνατο νὰ θεωρήσῃ ἀδιαφόρως καὶ τὴν ἐκδίκασιν αὐτῶν ὑπὸ μισθωτῶν τῆς ἐξουσίας εἰρηνοδικῶν, καὶ ἐπὶ ποιναῖς οὐχὶ εὐκαταφρονήτοις, καθὼς μέχρι 500 δραχμῶν πρόστιμον, τριῶν μηνῶν παύσει καὶ ἑνὸς μηνὸς φυλακίσει; Καὶ ἀπορῶ, Κ. ὑπουργὲ, πῶς ἀνεδέχθητε τὴν προσθήκην μιᾶς

εὐθύνης καταφανοῦς, μὴ συμπεριλαμβάνοντες ἐν τῇ ἐξαιρέσει καὶ τὰ πταίσματα αὐτὰ, ἀλλὰ φέροντες οὕτω Νομοσχέδιον ἐλλειπὲς ὡς πρὸς τὸν ῥητὸν ὁρισμὸν τοῦ Συντάγματος.

Μὴ θέλων νὰ ἀμφισβητήσω, Κ. ὑπουργὲ, ἐὰν εἰς τὴν παροῦσαν ἀναπλήρωσιν τοῦ κενοῦ, τὸ ὁποῖον ἡ νέα τάξις τῶν πραγμάτων ἄφησεν ὡς πρὸς τὴν ἐκδίκασιν τῶν πλημμελημάτων τοῦ τύπου, ὡρμήθητε, κατὰ τὴν ἐξήγησίν σας, ἐκ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἢ ἂν τὸ τοιοῦτον ὑπῆρξεν ἀποτέλεσμα, ὡς λέγετε, ἀρχικῆς προθέσεως καὶ σειρᾶς προσπαθειῶν τινων εἰς τὴν οὐδετέρωσιν καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀποφάσεων τῆς Συνελεύσεως, ἀντιλέγω ὅμως ὅτι αἱ τρεῖς ἀποφάσεις τοῦ αὐτοῦ Ἀρείου Πάγου, ὧν ἐμνήσθητε, δὲν παρακατετέθησαν ἐγκαίρως εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Γερουσίας, ἀλλὰ μόλις χθὲς τὸ ἑσπέρας, ὥστε δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ ὁ ἀποχρῶν καιρὸς τῆς μελέτης αὐτῶν· τὰ δὲ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς οὐδόλως προκατετέθησαν, ὡς ἡ τάξις καὶ τὸ καθῆκόν σας ἀπαιτεῖ, ὥστε οὐδὲ τὸ ἐμπεριεχόμενον αὐτῶν γνωρίζομεν· ἀλλὰ φαίνεται καθὼς τὸ Νομοσχέδιόν σας εἶναι ἀποτέλεσμα ἐκτάκτου πνεύματος, οὕτω καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ σκέψις καὶ συζήτησις ἡμῶν ἔκτακτος νὰ ἀποβῇ πέπρωται.

Μ' ὅλα ταῦτα περιοριζόμενος εἰς μόνας τὰς ἀντιλήψεις, τὰς ὁποίας ἄλλοθεν περὶ τῶν ῥηθεισῶν ἀποφάσεων ἔχομεν, ἐπαναλέγω, ὅτι κενὸν τοιούτων διατάξεων δὲν ἔμενε· τοῦτο δὲ προσεπιβεβαιοῦσι καὶ αὐταὶ αἱ ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου, κατὰ τὰς ὁποίας τὸ μόνον ἀναπληρωτέον κενὸν νομισθὲν ὑπῆρξεν ἡ περίστασις τῆς πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμίας τῆς κατ' ἐρημην δίκης ὅταν ὁ κατηγορούμενος ἄπεστιν, ἢ δὲν παρουσιάζεται εἰς τὸ ἀκροατήριον, καίτοι εὑρισκόμενος ἐντὸς τοῦ Κράτους καὶ εἰς τὰ πρόθυρα τοῦ Κακουργιοδικείου, ὡς εἴπατε, τότε δ' ἀνεγνώρισεν ὁ Ἄρειος Πάγος, ἐπὶ τῆς δίκης τῆς ἐφημερίδος ἡ Ἐθνικὴ, ἐξ ἀναλογίας τὸ αὐτὸ δικαίωμα τῆς ἐντὸς ἓξ μηνῶν ἀνακοπῆς, ὅπερ κατὰ τὴν οἰκείαν τῶν Κακουργιοδικῶν διαδικασίαν ἐν περιπτώσει ἀπουσίας καὶ αὐτοὶ οἱ ἐπὶ κακουργήματι κατηγορούμενοι χαίρουσιν. Ὅθεν μόνου ὡς κενοῦ τούτου θεωρηθέντος, αἱ διατάξεις τοῦ Ὑμετέρου Νομοσχεδίου, Κ. Ὑπουργὲ, περιέχουσιν ἄῤῥητα ῥήματα κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον. Καὶ ἂν ἀνάγκη νομικὴ ὑπῆρχε τῆς τοῦ τοιούτου κενοῦ πληρώσεως, νομίζω ὅτι ἁρμοδίως ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ αὕτη τετελεσμένη κατὰ τοὺς νομικοὺς κανόνας διὰ τῆς τοιαύτης ἀποράσεως τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀρκοῦ μάλιστα οὐδε-

μία προέκυψεν ἀντίρασις δι' ἄλλης ἀντιράσεως· ὁ δὲ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς τοιαύτης λύσεως ἀπέδειξεν ἀκόμη, ὅτι ἐν γένει ἡ μόνη ἀρμοδία ἐνώπιον τῶν Κακουργιοδικῶν διαδικασία εἶναι ἡ οἰκεία εἰς τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ προσδιωρισμένη.

Ἀλλὰ καὶ ἐν περιπτώσει ἀνάγκης νομοθετήσεως πρὸς τοῦτο, διὰ μόνον πάλιν τὸ ἀντικείμενον τῆς κατ' ἐρήμην δίκης ἔπρεπεν αὕτη νὰ γίνῃ; οὐχ ἧττον ὅμως ἀφ' ἑτέρου ἀπῃτεῖτο συγχρόνως, Κ. Ὑπουργέ, καὶ ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ὑπὸ τῶν Συνέδρων ἐκδικάσεως ἔν τε τῇ αὐτῇ καὶ πάσῃ ἄλλῃ περιπτώσει, ὥστε νὰ δικάζωνται πάντα τὰ περὶ τύπου ὑπὸ μόνων τῶν ὁρκωτῶν κατὰ τὸ Σύνταγμα· οὐδὲ θεωρῶ ἐνταῦθα ὡς ἀνυπέρβλητον δῆθεν πρόσκομμα, κατὰ τοὺς ὑπερασπιστὰς τοῦ νομοσχεδίου, τὴν ἔλλειψιν τῆς συνδρομῆς τοῦ κατηγορουμένου, ὡς τὴν διὰ τῆς κληρώσεως συγκρότησιν τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων, διότι διὰ τῆς ἀπουσίας του ἐκφράζει ὁ κατηγορούμενος, ὅτι ἀναθέτει τοῦ δικαιώματος τούτου τὴν χρῆσιν εἰς τὸν Εἰσαγγελέα· ἄλλως τε καὶ τοῦ τεκμηρίου τούτου μὴ ἀποδεχομένου, ἠδύνατο νὰ εὑρεθῇ καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ προσήκουσα θεραπεία, ἔστω καὶ διὰ μέσου τινὸς ἐξαιρετικοῦ, ἀφοῦ ἐν γένει τὸ ἀντικείμενον τοῦτο εἶναι ἐξαιρετικόν. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν περίστασιν τῆς προφυλακίσεως, τὴν ὁποίαν μόνην ὡς σπουδαίαν φρόνιμον μᾶς ἐπιτρέπετε, Κ. Ὑπουργέ, λέγω ὅτι ἐνόσῳ τὸ ἔγκλημα φέρει τὸν χαρακτῆρα τοῦ πλημμελήματος ἤθελεν εἶσθαι γελοῖον νὰ προστεθῇ περὶ τούτου ῥητὴ ἀπαγόρευσις, διότι λογικῶς καὶ νομικῶς δὲν ἔπεται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ τὸ μέτρον τῆς προφυλακίσεως ἐπὶ τῶν πλημμελημάτων. Μ' ὅλα ταῦτα, ἐὰν ἐν τῇ αὐστηρότητι Ὑμῶν, Κ. Ὑπουργέ, θεωρηθῇ καὶ τοῦτο ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ, οὐδὲν πάλιν τὸ κωλῦον τοῦ νὰ προστεθῇ καὶ περὶ τούτου ῥητὴ διάταξις.

Περὶ οὐδενὸς λοιπὸν ἄλλου κενοῦ, Κ. ὑπουργέ, ὡς πρὸς τὴν διαδικασίαν τῶν ὁρκωτῶν, συμβιβαζομένην μὲ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ Συντάγματος, ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ λόγος· ἀλλὰ καὶ τότε δὲν ἦτο τοῦτο ἀντικείμενον ἰδιαιτέρου δικαστικοῦ Νομοσχεδίου, ὡς ὠνομάσατε τὸ προκείμενον, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ προνοήσητε προσηκόντως καὶ περὶ αὐτοῦ ἐν δέοντι τόπῳ, τουτέστιν ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ Συντάγματος διαταττομένῃ ἀναθεωρήσει τοῦ περὶ τύπου Νόμου, ὃν ὑπόχρεοι εἶσθε νὰ φέρητε· κατ' αὐτὰν δὲ μόνον τὸν τρόπον καὶ δι' ἀναλόγων τύπων ὀφθήνει ἐπιτυχῶς ὁ κατηγορούμενος ἀπὸ τὸ κατώτερον εἰς τὸ ἀνώτατον τῆς δικαιοσύνης κατώφλιον κατὰ τὴν παρομοίωσίν σας, καὶ οὕτω μόνον ἐκπλη-

ροῦνται ἄνευ ἀμοιβαίας βλάβης ὡς πρὸς τὴν ἴσην χρῆσιν τῶν ἐνδίκων μέσων, καὶ αἱ καλῶς ἐννοούμεναι ἀνάγκαι τῆς ὑπηρεσίας, χωρὶς νὰ ἀφαιρῶνται καὶ αἱ ἐγγυήσεις ἀπὸ τὸν κατηγορούμενον, οὐχὶ δὲ νὰ ἔρχηται νόμος ἔκτακτος δι' ἐγκλήματα παραγόμενα ἀπὸ Νόμον, ἀποδοκιμασθέντα καὶ εἰς ἀχρηστίαν σχεδὸν μείναντα, πεπληρωμένος μάλιστα μὲ διατάξεις μὴ εὑρισκομένας εἰς τὴν Νομοθεσίαν μας, ὡς εἴπατε, ἀλλὰ ληφθείσας παρ' ἄλλων ξένων Νομοθεσιῶν, ὅπου καὶ τὰ ἤθη καὶ τὰ αἴτια ὅλως ἀλλοῖα εἰσι.

Καὶ τί πρῶτον, τί δεύτερον, Κύριοι, νὰ παρατηρήσω εἰς τὴν πληθὺν τῶν πρὸς ὑπεκφυγὴν λόγων τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τοῦ καθαρωτέρου ἀντικειμένου, καθ' ὧν ν' ἀντιταχθῇ ἠδύνατο μόνον ἐφάμιλλός τις νομικὴ λεπτότης, εἰ καὶ ἐν τῇ δυνάμει τῆς ἀληθείας τὰ πράγματα λόγων οὐ χρῄζουσι; Μ' ὅλα ταῦτα ἂς συμπληρώσω τὸν λόγον μου μὲ τὴν προσθήκην ὀλίγων ἔτι παρατηρήσεων ἐπὶ τῶν γενικωτέρων ἀλλὰ καὶ περιεργοτέρων ἐπιχειρημάτων τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ, προταθέντων πρὸς ὑπεράσπισιν ἡμῶν ὑπὲρ τοῦ ὑγιοῦς τοῦ Νομοσχεδίου του.

Τὴν ταχύτητα, Κύριοι, καὶ πάλιν τὴν ταχύτητα μᾶς πρατάττει ὁ Κ. Ὑπουργός, ὡς τὴν πανοπλίαν τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν δικαζομένων ἀπὸ τὰ δεινὰ τῆς κατηγορίας των, καὶ ὡς μέσον ταύτης τὴν ἁπλότητα τῶν διατυπώσεων, ἀμφοτέρας δὲ ταύτας εἰς μόνον τὸν ὀργανισμὸν καὶ τὰς διατάξεις τοῦ αὐτοῦ Νομοσχεδίου μᾶς ὑποδεικνύει εὑρισκομένας· ἐν ταύταις, λέγει, ταῖς δυσὶ βάσεσιν ἡ καλὴ νομοθεσία συνίσταται. Ναί Κ. ὑπουργέ, καὶ ἡμεῖς τὴν ταχύτητα ἐπιθυμοῦμεν, διὰ νὰ μὴ βασανίζωνται οἱ δυστυχεῖς κατηγορούμενοι εἰς τὰς φυλακὰς ἐπὶ μῆνας πολλοὺς καὶ ὁλοκλήρους χρόνους ἐνίοτε, ὡς ἐκ τῆς διαιωνίσεως τῶν ἀνακρίσεων· ἀλλ' ὁποίαν ταχύτητα; τὴν μὴ καταστρέφουσαν αὐτοὺς ἀφ' ἑτέρου διὰ τῆς στερήσεως τῆς δεούσης ὑπερασπίσεως, διότι τοιαύτη ταχύτης εἶναι χειροτέρα ἐκείνης, τὴν ὁποίαν πρὸ 38 ἐτῶν εἴχομεν, ὅτε καὶ τὸ ὅλον τῶν διατυπώσεων εἰς δύω λόγους σχεδὸν συνίστατο. Ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν ἁπλότητα, τὴν ὁποίαν ἐπικαλεῖσθε διὰ τὰς διατυπώσεις, Κ. ὑπουργέ, ἐρωτῶ, ἡ ἁπλότης αὕτη δύναται νὰ ἦναι ἡ ἀνάμιξις κατὰ τὸ πρεσβευόμενον ἤδη παρ' ἡμῖν συστημα, τῶν διπλῶν καὶ τριπλῶν εἰδῶν διαδικασίας μὲ ἐκτάκτους καὶ παραδόξους ἐξαιρέσεις, καὶ μυρία ἄλλα παρεμπίπτοντα καὶ πιθανά, τὰ ὁποῖα χάριν ὑμῶν παραλείπω, ἢ ἡ χρῆσις μιᾶς καὶ μόνης διαδικασίας, ἀναλόγου μὲ τὸν χαρακτῆρα τοῦ διαφόρου δικαστηρίου τῶν ὁρκωτῶν,

ἡ ὁποία, ὡς πλησιεστέρα, θέλει εἶσθαι οὐχ ἧττον βοηθητικὴ καὶ εἰς τὴν ἀκρίβειαν τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἐγκλήματος ἀνακάλυψιν; Ὅθεν, Κ. ὑπουργέ, ἡ καλὴ νομοθεσία συνίσταται εἰς τὴν εὐρύτητα τῶν εἰδικῶν πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς ἀληθείας μέσων, εἰς τὴν ἰσότητα τῆς χρήσεως αὐτῶν, καὶ ἡ συμβιβάζουσα τὰ συμφέροντα τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ κατηγορουμένου.

Θαυμαστότατον δ' ἐπιχείρημα μοὶ ἐφάνη Κύριοι, τὸ τῶν ἐπαίνων, τοὺς ὁποίους ἠθέλησε νὰ παρενείρῃ ὁ Κ. ὑπουργὸς ὑπὲρ τῆς φύσεως τῶν Κακουργοδικείων, νὰ τοὺς εἴπῃ δὲ πρὸς ποίους; πρὸς ἡμᾶς, οἱ πλεῖστοι τῶν ὁποίων ἐσμὲν ἐκ τῶν ὑπὲρ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ οὐρανίου τούτου συστήματος ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν πρωτίστων Νομοθετῶν! Καὶ τίς εἶπε, Κ. ὑπουργέ, τὰ ἐναντία περὶ τοῦ προορισμοῦ τῶν δικαστηρίων τούτων; τίς, ὡς ὁ προλαλήσας συνάδελφος ἡμῶν Κ. Χρηστίδης εἶπεν, ψέγει τὸν Ἡράκλεα; ἄπαγε! Οὐδείς. Καὶ εἴθε μάλιστα τὸ σύστημα τοῦτο νὰ ἐπεκτείνετο καὶ παρ' ἡμῖν ὡς καὶ εἰς τὴν εὐδαίμονα Ἀγγλίαν καὶ τὴν ὁμοίαν Ἀμερικήν. Ἂν δὲ εἰς τοῦτο προῆλθατε, κύριε ὑπουργέ, ἐξ ὅσων εἰς τὴν πρώτην μου ἀγόρευσιν ἐπρόσθεσα περὶ ἀθεμίτων ἄλλοτε προσπαθειῶν καὶ ἀξιοκατακρίτων τολμημάτων τινῶν ἐντὸς καὶ αὐτοῦ τοῦ περιβόλου τῶν ὁρκωτῶν, ταῦτα δὲν ἐρρέθησαν πρὸς ψόγον αὐτῶν καὶ τοῦ εἴδους τοῦ δικαστηρίου, ἀλλὰ πρὸς αἶσχος ὄντινων ἀνήκει, καὶ πρὸς φωτισμὸν τῆς Κυβερνήσεως, διὰ νὰ φροντίσῃ εἰς τὸ μέλλον τοὺς ναοὺς τῆς Θέμιδος μὲ προσοχὴν συντονωτέραν καὶ ὄμμα γοργότερον καὶ προφυλάττει αὐτοὺς ἀπὸ πᾶν τοιοῦτον μόλυσμα.

Ὡς πρὸς δὲ τοὺς Κιταγγελεῖς, ὁ Κ. ὑπουργός, ἀναλογιζόμενος τὸ ἰσχυρὸν τῶν παρατηρήσεών μας ἀναφορικῶς ὡς πρὸς τοὺς ἐπηρεασμοὺς εἰς τοὺς ὁποίους τινὲς ἐκ τούτων, ὡς ἄνθρωποι ὑπόκεινται, ἐνόμισε νὰ διασκεδάσῃ χάριν εὐπρεπείας καὶ τὰς περὶ αὐτῶν ἀληθείας, διὰ τῆς ἀποδείξεως ὅτι καὶ ἀπὸ αὐτοὺς δὲν ἐκλείπει ἡ ἀνθρώπινος φιλοτιμία. Ὁποία τῳόντι ἡ ματαιότης καὶ τῆς τοιαύτης ἰδέας! Ἀλλοίμονον, κύριοι, ἐὰν τὰ ἔθνη ἐδιοικοῦντο ἐπὶ τῇ βάσει μόνου φιλοτιμίας ἀρρημένου αἰσθήματος, ἐνῷ ἡ παγκόσμιος πεῖρα ἀπέδειξεν, ὅτι διὰ τοὺς μὴ αἰσθανομένους τὸ καθῆκόν των καὶ μὴ εἰλικρινεῖς εἰς τὴν ἀποστολήν των, οὐδὲ τὰ ῥητῶς ὡρισμένα καὶ δι' ἀνεξαλείπτων στοιχείων ἐγκεχαραγμένα νὰ κατισχύσωσι δύνανται. Ὅθεν καὶ ἡ κατὰ τὰς παρατηρήσεις μου περὶ τῶν εἰσαγγελέων προσοχή σας, Κ. ὑπουργέ, οὐδόλως περιττὴ καὶ ἀδικαιολόγητος καθίσταται.

Ἀλλ' ἐπιτρέψατέ μοι, κύριοι, νὰ εἴπω τῷ Κ. ὑπουργῷ μεθ' ὅλης τῆς παῤῥησίας, ὅτι τὰς ἐξυμνήσεις, ἃς ἐπὶ τέλους ἐπέφερεν ὑπὲρ τῆς μνησθείσης ὑπ' αὐτοῦ ἐπιτροπῆς, ἐκ διαφόρων νομομαθῶν συγκειμένης, τὴν ὁποίαν νομοθετικὴν ὠνόμασεν, ἀποδοὺς εἰς αὐτὴν ὅλον σχεδὸν τὸν ἔπαινον διὰ τὸ μέρος ὅπερ καὶ αὕτη ἔλαβεν εἰς τὸν καταρτισμὸν τοῦ τοιούτου Νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον ὡς ἀπαύγασμα κυρίως τῶν φώτων αὐτῆς παρέστησεν, αἱ ἐξυμνήσεις, λέγω, αὗται ἀμφιβάλλω ἂν ἀπορρέουσιν ἀπὸ τὰς πεποιθήσεις του, ἢ μᾶλλον ἀπὸ σκοπὸν φιλοφροσύνης ἢ βοηθητικῆς ἀνάγκης. Τὴν ἀμφιβολίαν δὲ ταύτην δὲν ἐκφράζω ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν, ἀλλ' ἔχων ὑπ' ὄψιν γεγονὸς πρόσφατον ἐπὶ πράξεως τῆς αὐτῆς ἐπιτροπῆς, ἧς συμμετέσχε καὶ ὁ ἴδιος Κ. Ῥάλλης. Ἐνθυμεῖσθε, Κύριοι, ὅτι πρό τινος καιροῦ εἰσήχθη ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ καθηγητοῦ τοῦ ποινικοῦ δικαίου πρότασις Νόμου περὶ καταργήσεως τῆς ποινῆς τοῦ πολιτικοῦ θανάτου, ἥτις καὶ ἐπεψηφίσθη καὶ ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' ἡμῶν παμψηφεί, ἀλλ' ἀνελπίστως δὲν ἐπεκυρώθη μέχρι τοῦδε. Ἐλθόντος δὲ ἤδη τοῦ Κ. Ῥάλλη εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ἂν καὶ δὲν μὲ ἐλάνθανον τὰ περὶ τούτου ἔμαθον, ὅμως καὶ παρὰ τοῦ ἰδίου, ὅτι ἡ μνησθεῖσα πρότασις ἐπίσης ἔργον τῆς αὐτῆς ἐπιτροπῆς ὑπῆρξε, καὶ ὡς σπουδαιοτέρα ἄλλων παρ' αὐτῆς ἐθεωρήθη, συμμεταστχόντος καὶ τοῦ ἰδίου Κ. Ῥάλλη εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην. Ὅθεν, ἐνῷ τὸ πρῶτον ἔργον αὐτοῦ εἶπετο νὰ ἦναι ἡ περὶ τῆς ἐπικυρώσεως τοῦ τοιούτου προβουλεύματος προσπάθεια, οὐδόλως περὶ τούτου ἐρρόντισεν, ἀλλὰ φέρει τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ἐκθειάζων καὶ συνιστῶν ὡς ἔργον τῆς αὐτῆς ἐπιτροπῆς ζητεῖ θαῤῥαλεώτερον τὴν ἐπιψήφισίν του. Δὲν ἀρνοῦμαι, Κύριοι, τὰ φῶτα καὶ τὴν ἀξίαν τῶν μελῶν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπιτροπῆς, φρονῶ ὅμως ὅτι ταῦτα δὲν ἐπενήργησαν παντάπασιν εἰς τὸ νὰ φέρῃ ὁ Κ. ὑπουργὸς τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον, ἀφοῦ τὸ ὑπὸ τούτων συσταθὲν καὶ ὑπὸ τῶν Βουλῶν ἐπιψηφισθὲν Προβούλευμα οὐδεμιᾶς προσοχῆς ἠξιώθη. Ἄλλως τε, ἐὰν πιστεύσῃ τις τὰ λεγόμενα περὶ τῆς ἐν τῇ ἐπιτροπῇ συζητήσεως τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν διατάξεων τοῦ προκειμένου Νομοσχεδίου, ἴσως θέλει ἔχει διδόμενα νὰ ἀμφιβάλῃ περὶ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἰδιῶν καὶ γνωμῶν τῆς ὁλομελείας αὐτῆς.

Παραίνων τὸν λόγον μου, Κύριοι, ὑποστηρίζω τὴν αὐτὴν περὶ τῆς ἀναβολῆς τοῦ Νομοσχεδίου προεκφρασθεῖσαν γνώμην μου, καὶ συνιστῶ θερμῶς εἰς τὸ ὑπουργεῖον πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῆς τῆς κυβερνήσεως, ὅτι δὲν πρέπει νὰ δεσμεύσῃ τὴν ἐνέργειαν

τῆς γλώσσης καὶ τῆς διανοίας τοῦ ἔθνους· διότι ἐν τοιαύτῃ περιστάσει ἡ ἱστορία μᾶς διδάσκει, ὅτι συνήθως ὑπερδυναμοῦνται αἱ χεῖρες καὶ ἀνατρέπουσι τὴν ἁρμονίαν τοῦ κοινωνικοῦ σώματος.

Ἀνταπήντησεν εἰς τὸν ὑπουργὸν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης·

Δυστυχῶς ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν ἀπήντησε κατηγορητικῶς εἰς κανὲν ἀπὸ τὰ ἐπιχειρήματα, τὰ ὁποῖα κατεστηλίτευσαν τὴν πλαγίαν πρόθεσιν τοῦ Νομοσχεδίου. Ἐντεῦθεν ὅλαι αἱ κακαὶ ἐντυπώσεις, τὰς ὁποίας ἐχάραξαν οἱ ἀγορεύσαντες ὑπὲρ τοῦ τύπου ἔμειναν ἀναλλοίωτοι, καὶ θὰ μένουν ἀνεξάλειπτοι. Ὁ Κ. ὑπουργὸς πιστὸς θιασώτης τῶν περὶ δικονομίας ἀρχῶν τοῦ κοινοῦ δικαίου δὲν θέλει, δὲν δύναται, ὡς εἶπα πρότερον, νὰ ἐξέλθῃ τῆς στενωτάτης τροχιᾶς τῶν ἕξεων τοῦ νομικοῦ· δὲν θέλει, δὲν δύναται νὰ πεισθῇ, ὅτι τὸ προκείμενον ζήτημα κάμνει ἐξαίρεσιν εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀστυκοῦ δικαίου, διότι ἀνήκει εἰς τὸ πολιτικόν, εἰς τὸ δημόσιον δίκαιον· ἀντὶ νὰ μᾶς ἐκθέσῃ τὸ ἱστορικὸν τοῦ Νομοσχεδίου καὶ νὰ δικαιολογήσῃ τοὺς λόγους τῆς ὑπηρεσίας, οἵτινες ἐπροκάλεσαν τὸ μέτρον τῆς προκειμένης διαδικασίας, ὀρθότερον καὶ καταλληλότερον ἦτο νὰ ἐξεύρῃ λόγους ἱκανοὺς νὰ εἰρηνεύσῃ τὴν συνείδησίν μας, νὰ μᾶς πείσῃ ὅτι αἱ προσβληθεῖσαι διατάξεις δὲν ἔχουν τὰς συνεπείας, τὰς ὁποίας διϊσχυρίσθημεν. Ἐπεθύμουν διὰ πολλοὺς λόγους νὰ μὴν ἤθελεν ἐπιχειρήσει τὴν πολιτικωτάτην ταύτην ἐργασίαν ὁ Κ. ὑπουργὸς ἄνευ συμπράξεως συναδέλφου μᾶλλον πολιτικοῦ ἢ νομικοῦ, ὅπως συνεργάσθῃ μετ' ἐμοῦ κατὰ τὸ **1842**· καὶ ἠδυνήθημεν ἐκ συμφώνου νὰ πείσωμεν τὸν Ἡγεμόνα νὰ μὴ τεθῇ εἰς ἐνέργειαν ὁ τυποκτόνος ἐκεῖνος νόμος τοῦ **1837**, τοῦ ὁποίου ἡ ἐφαρμογὴ εἶχεν ὁρισθῇ διὰ τὸν Νοέμβριον τοῦ **1842**. Ἐνθυμηθῆτε, Κ. ὑπουργέ, ὅτι διὰ τῆς εἰλικρινοῦς καὶ πατριωτικῆς ἐκείνης συμπράξεως κατορθώσαμεν τότε τὸν μὲν Νόμον νὰ παραπέμψωμεν μὲ ὅλην τὴν τελετὴν εἰς τὸν τάφον, τὴν δὲ κοινωνίαν καὶ τὴν Βασιλείαν νὰ ἀπαλλάξωμεν ἐκ μιᾶς πληγῆς καὶ ἀπὸ μίαν εὐθύνην. Ἀλλ' αὐτὴ ἡ σύμπραξις ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ἔγινε μὲ τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ δυστυχῶς οὔτε ἠδύνατο νὰ γένῃ διότι δὲν ἐπρόκειτο εἰμὴ περὶ διαδικασίας, καὶ εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ὁ τῶν Ἐσωτερικῶν δὲν εἶχεν ἁρμοδιότητα· ἐντεῦθεν ἔχομεν ἔμπροσθέν μας ἔργον, τὸ ὁποῖον ἐνδέχεται νὰ ἦναι ἀκριβὲς ὑπὸ τὴν ἔποψιν τὴν νομικήν, εἶναι ὅμως σκανδαλωδέστατον ὑπὸ τὴν πολιτικὴν ἔποψιν.

Εἶναι ἄσκοπον νὰ ἐνασχοληθῶ ἤδη εἰς τὴν λεπτομερῆ ἀναίρεσιν τῶν ὑπουργικῶν ἐπιχειρημάτων· ἓν μόνον μὲ ἔκαμεν ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν, διὰ τὴν ὁποίαν παρετήρησα ἀντίφασιν εἰς τὰς ἰδέας τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, καὶ περὶ αὐτοῦ θὰ λαλήσω ὀλίγα·

Εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐν πρώτοις ὅτι τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον δὲν εἶναι οὐσιαστικὸν καὶ ἀφορᾷ μόνον τὰς διατυπώσεις, ἐνῷ ὀλίγον ἔπειτα εἶπεν· ὅτι τύπος εἶναι ἡ ἐγγύησις τῶν πολιτῶν· ὁ δεύτερος λόγος εἶναι βεβαίως ὀρθός, ἀλλ' ἀναιρεῖ τὸν πρῶτον, καὶ τότε συμφωνεῖ μὲ ἡμᾶς ὁ Κ. ὑπουργὸς συνομολογῶν, χωρὶς ἴσως νὰ θέλῃ, ὅτι ἂν καὶ τὸ Νομοσχέδιον δὲν ἦναι οὐσιαστικὸν, εἶναι ὅμως πολὺ σημαντικώτερον ὡς περιέχον τοὺς τύπους, οἵτινες καταστρέφουν πολλάκις τὴν οὐσίαν, ὡς δύναται ἡ τροφὸς νὰ πνίξῃ τὸ βρέφος μὲ τὴν ταινίαν, μὲ τὴν ὁποίαν συνήθως τὰ βρέφη περιτυλίσσονται.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Κ. ὑπουργὸς ἠθέλησε μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀσθενῶν ἐπιχειρημάτων του νὰ μνησθῇ καί τινος πρακτικῆς, τίς οἶδε κατὰ πόσον ἀπηρχαιωμένης καὶ πιθανῶς πεπούσης εἰς ἀχρηστίαν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ εἰσαγγελεὺς ἔχει, ὡς λέγει, εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἁρμοδιότητά τινα ἐπὶ τῶν ἀνακρίσεων, ἂς μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ σᾶς εἰπω καὶ ἐγὼ πῶς σκέπτονται εἰς ἐκείνην τὴν μεγάλην χώραν περὶ τῆς ἐλευθερίας τοῦ τύπου. Εἶναι βεβαίως ἀδύνατον νὰ μνημονεύσω ἐνταῦθα τὸ φρόνημα ἐν γένει τῶν Ἀγγλων περὶ ἐλευθερίας, διότι δὲν ὑπάρχει σχεδὸν Ἄγγλος, ὅστις δὲν λατρεύει τὴν ἐλευθερίαν καθ' ὅλας τὰς μορφάς. Περιορίζομαι διὰ τοῦτο εἰς δύω μόνον, τὸν περιώνυμον ἱστοριογράφον **Macaulay** καὶ τὸν κατὰ τὸ **1808** διακριθέντα ὡς βουλευτὴν **Sheridan**. Ἀκούσατε ἓν μικρὸν χωρίον τῆς ἱστορίας τοῦ πρώτου.

Τὰ συμβάντα, λέγει, τὰ ὁποῖα ἔφεραν τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῆς ἐλευθερίας τοῦ τύπου ἐν Ἀγγλίᾳ ὡς καὶ εἰς ὅλας τὰς χώρας τὰς κατοικουμένας ἀπὸ τὴν Ἀγγλικὴν φυλὴν δύνανται δικαίως νὰ θεωρηθῶσι διὰ τὴν νέαν γενεὰν ὡς περικλείοντα μέγα διαφέρον ἀπαραλλάκτως ὡς ὅλαι αἱ μάχαι καὶ αἱ πολιορκίαι, τῶν ὁποίων τὴν διήγησιν ἐλάβομεν ἐκ παραδόσεως μὲ ὅλας των τὰς λεπτομερείας.

Ἀκούσατε ἤδη μίαν ἀποστροφὴν τοῦ δευτέρου τὴν ὁποίαν ἀγορεύων ἐν τῇ Βουλῇ ἀπήγγειλε.

Σᾶς δίδω, εἶπεν, ὡς ἔγγιστα ἀποτεινόμενος εἰς τοὺς ἀντιπάλους του, μίαν διεφθαρμένην Γερουσίαν, μίαν ἐξηγορασμένην Βουλήν. Σᾶς παραχωρῶ φρούρια, στρατοὺς καὶ στόλους· δότε μοι σεις τὴν ἐλευθερίαν τοῦ τύπου, καὶ μὲ αὐτὴν ἀναδέχομαι

νὰ καταστρέψω ὅλας αὐτὰς τὰς δυνάμεις καὶ νὰ ἐξασφαλίσω εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὰς ἐλευθερίας της.

Θέλετε ἤδη νὰ μάθετε καὶ τὴν περὶ τύπου γνώμην ἑνὸς διασήμου Γερμανοῦ; ὁ Dahlmau καθηγητὴς τῶν πολιτικῶν ἐπιστημῶν καὶ μέγας ἱστορικὸς εἰς τὸ περὶ πολιτικῆς σύγγραμμά του ὀνομάζει τὴν ἐλευθεροτυπίαν μὲ ἓν παράδοξον ὄνομα τὴν ἀποκαλεῖ «τὸν Ἀλκιβιάδην τῆς Πολιτείας,» ἐφαρμόζων ἐνταῦθα ὅ,τι ἔλεγεν ὁ Ἀριστοφάνης περὶ τῶν διαθέσεων τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων ἐκεῖνον

«Ποθεῖ μὲν, ἐχθαίρει δὲ
»Βούλεται δ' ὅμως, ἔχειν.»

Ἀκριβεστάτη τοιόντι εἰκὼν τοῦ τύπου! ὅλος ὁ κόσμος καὶ ἀγαπᾷ καὶ μισεῖ καὶ οὐχ ἧττον θέλει τὴν ἐλευθεροτυπίαν, αὐτὸν τὸν ἀληθῶς Ἀλκιβιάδην τῆς Πολιτείας!

Αὐτὰς τὰς ἰδέας ἐπεθύμουν, Κ. ὑπουργὲ, νὰ διαδώσητε καὶ ἐντὸς καὶ ἔξω τοῦ περιβόλου τούτου περὶ τοῦ τύπου ἀντὶ νὰ κατατρίβητε τὸν πολύτιμον καιρόν σας διὰ νὰ ὑποστηρίζητε ὄχι μόνον σαθρὰ, ἀλλὰ καὶ ἐπαχθῆ διὰ τὸν Ἕλληνα ἐπιχειρήματα· ἔπρεπε μᾶλλον νὰ σκεφθῆτε πῶς νὰ ἐκτείνετε τὴν ἐλευθερίαν τοῦ τύπου· ἀπατᾶσθε εἰς τὰς κρίσεις σας περὶ πολλῶν, καθὼς καὶ ὅταν πιστεύετε ὅτι οἱ καταδιωκόμενοι διὰ τὰ πλημμελήματα τοῦ τύπου τὰ ἀρχίοντα τὴν ἐξουσίαν, ἐπιθυμοῦν νὰ δικασθῶσι τὸ ταχύτερον. Πιστεύω ὅτι ἠκούσατε πολλοὺς κατηγορουμένους ἕνεκα τοῦ τύπου ζητοῦντας νὰ δικασθῶσιν, ἀλλ' ἠξεύρετε ποῖοι ἦσαν αὐτοί; ἦσαν βεβαίως οἱ προφυλακιζόμενοι· διότι καθ' ὅσον ἀρχῇ τοὺς μὴ μὴ προφυλακιζομένους δύναμαι νὰ σᾶς βεβαιώσω ὅτι ποτὲ κανεὶς δὲν ἐζήτησε νὰ δικασθῇ καὶ μάλιστα ἐν ὅσῳ μένουν εἰς τὴν ἐξουσίαν τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα προσεβλήθησαν.

Περιττὸν νομίζω νὰ ἐκτείνω τὸν λόγον μου· κανένα ἀπὸ τοὺς δισταγμούς μας δὲν διελύσατε, Κ. ὑπουργὲ· ἡ ἀνησυχία μας, οἱ φόβοι μας μένουν πλήρεις· πιστεύσατε ὅτι τὸ Νομοσχέδιον ὅπως ἔχει δὲν περιστέλλει, ἀλλὰ καταστρέφει τὴν ἐλευθερίαν τοῦ τύπου.

Περαιωμένης ἔπειτα κηρυχθείσης τῆς περαιτέρω γενικῆς συζητήσεως, ἐτέθη κατὰ πρῶτον εἰς ψηφοφορίαν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως κατ' αἴτησιν ἑπτὰ Γερουσιαστῶν ἡ πρότασις τῆς ἀναβολῆς τοῦ προκειμένου Νόμου, δι' ἧς ἐζήχθη ὅτι ἡ Γερουσία δὲν παρεδέχθη αὐτὴν διὰ ψήφων 21 κατὰ 11, ὡς τὸ ἐπισυνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Περὶ ἀναβολῆς τοῦ Νόμου περὶ διαδικασίας τῶν πολιτικῶν καὶ τοῦ τύπου πλημμελημάτων, καὶ ἡ ὄχι,

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ο	Ἀδάμ. Δούκας	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	Ο	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ο	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ο
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ο	Μ. Α. Κατρῆς	Ο
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ο	Ἀντών. Κριεζῆς	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ο	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ο
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ο	Δημήτρ. Πλαπούτας	Ο
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ο
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ο
Ἰωάννης Θεοτόκης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ο	Παναγ. Διδωρίκης	Ο
Ἀθανάσιος Διδωρίκης		Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ο
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Κωνστ. Προβιλέγιος	Ο
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ο	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ο
Δημήτριος Βούλγαρης		Σπῦρος Μῖλιος	Ο
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης	Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης		Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	Ο

Τεθείσης ὕστερον εἰς ψηφοφορίαν τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου ἐζήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 21 πρὸς 11 κατὰ τὸ ὠδε πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ διαδικασίας τῶν πολικῶν καὶ τοῦ τύπου πλημμελημάτων.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Χαράλ. Παπαπολίτης	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ο	Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν
Σπυρίδιων Καλογερόπουλος	Ν	Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Σπυρ. Τρικούπης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ῥικάρδος Τζιώρτζ	

Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ο	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ο	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Πλαπούτας	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ο	Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἰωάννης Θεοτόκης		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Δημήτριος Χατζίσκος	Ο
Γεώργιος Δαρειώτης	Ο	Δημήτριος Χρηστίδης	Ο
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ο
Γκίκας Καρακατζάνης	Ο	Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης		Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἀδὰμ Δούκας		Κωνσταντῖνος Προβελέγγης	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος	Ο	Ἰωάννης Οἰκονόμου	
Κωνσταντῖνος Κανάρης		Σπῦρος Μῖλιος	Ν
Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης	Ο
Μ. Α. Καΐρης	Ν	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	Ν

Προβάσης ἔπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τῶν καθέκαστα, ἀνεγνώσθη τὸ 1 ἄρθρον καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐγένοντο ὑπὸ μὲν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστίδου ἡ ἀκόλουθος τροπολογία·

Ἄρθρον 1. «Τῶν πλημμελημάτων, ὅσα κατὰ τὸ ἄρθρον 93 τοῦ Συντάγματος, δικάζονται ὑπὸ τῶν ἐνόρκων, ἡ προδικασία μέχρι τῆς εἰς τὸ ἀκροατήριον τῶν κακουργιοδικῶν εἰσαγωγῆς αὐτῶν γίνεται κατὰ τὰς περὶ πλημμελημάτων διατάξεις τῆς Ποινικῆς Δικονομίας, καὶ περατοῦται διὰ βουλεύματος παραπομπῆς· συντάσσεται δὲ ἐγκλητήριον, κατὰ τὸ ἄρθρον 265 τῆς ποιν. Δικονομίας, ὅπερ ὡς καὶ ἡ πρὸς ἐμφάνισιν κλῆσις ἐπιδίδεται εἰς τὸν κατηγορούμενον κατὰ τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 275 τῆς ποιν. Δικονομίας ὁριζομένην προθεσμίαν.»

Ὑπὸ δὲ τῶν Γερουσιαστῶν ΚΚ. Γ. Ψύλλα καὶ Ῥ. Παλαμίδου ἡ ἑπομένη τροπολογία·

«Τῆς ἀπευθείας κλήσεως ἐξαιροῦνται τὰ πολιτικὰ πλημμελήματα.»

Ψηφορίας ἔπειτα γενομένης κατὰ πρῶτον ἐπὶ τῆς τροπολογίας καὶ κατὰ δεύτερον ἐπὶ τῆς ὑποτροπολογίας, ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία δὲν παρεδέξατο ἀμφοτέρας ταύτας διὰ ψήφων 21 πρὸς 11 καὶ διὰ ψήφων 20 πρὸς 12 κατὰ τὰ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλα ψηφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς τροπολογίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Δ. Χρηστίδου ἐπὶ τοῦ ἄρθου 1 τοῦ περὶ διαδικασίας τῶν πολιτικῶν καὶ τοῦ τύπου πλημμελημάτων.

Γεώργ. Μ Ἀντωνόπουλος	Ο	Ἀδὰμ Δούκας	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	Ο	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτσης Μαγγίνας	Ο	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ο
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ο	Μ. Α. Καΐρης	Ο
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ο	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ο	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ο
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ο	Δημήτριος Πλαπούτας	Ο
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ο
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χατζίσκος	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ν	Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ο
Ἰωάννης Θεοτόκης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ο	Παναγ. Λιδωρίκης	Ο
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ο
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Κωνστ. Προβελέγιος	Ο
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ο	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ο
Δημήτριος Βούλγαρης		Σπῦρος Μῖλιος	Ο
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης	Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης		Δημ. Α. Κουντουριώτης	Ο

Πρωτόκολλον ψηφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ὑποτροπολογίας τῶν Γερουσ. Γ. Ψύλλα καὶ Ρ. Παλαμίδου ἐπὶ τοῦ Α'. ἄρθρου τοῦ Νόμου περὶ διαδικασίας τῶν πολιτικῶν καὶ τῶν τοῦ τύπου πλημμελημάτων.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ο	Νικόλ. Πρασσακάκης	Ο
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Σπυρ. Τρικούπης	
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	Ν	Ῥικάρδος Τζιώρτζ	
Τάτζης Μαγγίνας	Ο	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ο	Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ο	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ο	Γεώργιος Ψύλλας	Ν

Ἰωάννης Θεοτόκης	. . . .	Δημήτρ. Πλαπούτας	. . . Ο
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	. . . Ο	Ἰωάννης Σταΐκος	. . . .
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	. . . .	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	. . .
Γεώργιος Δαρειώτης	. . . Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	. . . Ο
Γ. Παπαηλιόπουλος	. . . Ο	Δημήτριος Χατσίσκος	. . . Ν
Δημήτριος Βούλγαρης	. . .	Δημήτριος Χρηστίδης	. . . Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	. . . Ν	Νικόλ. Μαυρομμάτης	. . . Ο
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	. . . .	Ἀνας. Σ. Χαραλάμπης	. . Ν
Ἀδὰμ Δούκας	. . . . .	Παναγ. Λιδωρίκης	. . . . Ο
Δῆμος Κανελλόπουλος	. . Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	. . Ο
Κωνσταντῖνος Κανάρης	. . .	Κωνς. Προβιλέγιος	. . . Ο
Τσανετάκης Γρηγοράκης	. . Ο	Ἰωάν. Οἰκονόμου	. . . . Ο
Μ. Λ. Καΐρης	. . . . . Ο	Σπῦρος Μίλιος	. . . . . Ο
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	. . . .	Ῥῆγας Παλαμίδης	. . . . Ν
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	. . Ο	Δημήτριος Δ. Κουντουριώτης	Ο

Ἐπομένως ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας τὸ **1** ἄρθρον τοῦ Νομοσχεδίου ὡς καὶ τὸ ἑπόμενον **2** ὅπως ἔχουσιν.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 3 οἱ Γερουσιασταὶ ΚΚ. Χρηστίδης καὶ Χατζίσκος παρέδωκαν ἐπ' αὐτοῦ τὴν ἀκόλουθον τροπολογίαν·

Ἄρθρον 3. «Ἐὰν ὁ κατηγορούμενος προστικόντως κλητευθεὶς δὲν ἐμφανισθῇ, τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων διατάσσει τὴν ἐκ νέου κλήτευσίν του εἰς ἄλλην δικάσιμον, μὲ τὴν ἀπειλὴν ὅτι, ἂν καὶ πάλιν δὲν ἐμφανισθῇ, θέλει δικασθῇ ἐρήμην.

«Ἡ ἀπόφασις τῶν συνέδρων καὶ ἡ κλῆσις τοῦ εἰσαγγελέως ἐπιδίδονται εἰς τὸν κατηγορούμενον πέντε τοὐλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς δικασίμου.

«Μὴ ἐμφανισθέντος κατὰ τὴν νέαν δικάσιμον τοῦ κατηγορουμένου εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε διὰ πληρεξουσίου, ἡ δίκη προβαίνει ὡς ἐκ τῆς κατ' ἀντιμωλίαν διαδικασίας τῇ συμπράξει καὶ τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων, καταρτισομένου ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὡς ἐὰν ὁ κατηγορούμενος εἶχε παραιτηθῇ τοῦ ἀνήκοντος αὐτῷ πρὸς ἐξαίρεσιν δικαιώματος.

«Κατὰ τῆς ἀποφάσεως δὲν ἐπιτρέπεται ἀνακοπή.»

Τεθεῖσα ἀκολούθως εἰς ψηφοφορίαν ἡ τροπολογία αὕτη δὲν παρεδέχθη διὰ ψήφων **21** πρὸς **9** κατὰ τὸ συνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας· ἐγένετο ἑπομένως δεκτὸν διὰ χειροτονίας τὸ ἄρθρον 3 ὅπως ἔχει ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνώσθη κατόπιν τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Νομοσχεδίου, καὶ ἐπ'

αὐτοῦ ἐγένετο ὑπὸ τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ΚΚ. Γερουσιαστῶν Δ. Χρηστίδου καὶ Δ. Χατζίσκου ἡ ἑξῆς τροπολογία·

Ἄρθρον **4**. «Ἡ ἀπόφασις ἐκτελεῖται ἅμα δημοσιευθῇ ἐφαρμοζομένων κατὰ τὰ λοιπὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου **459** τῆς ποινικῆς Δικονομίας.»

Ψηφοφορίας ἔπειτα γενομένης ἐπὶ τῆς τροπολογίας ταύτης διὰ χειροτονίας ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία δὲν παρεδέχθη αὐτήν, παρεδέξατο δὲ τὸ ἄρθρον **4** τοῦ Νομοσχεδίου ὅπως ἔχει.

Ἀνεγνώσθη ἀκολούθως τὸ ἄρθρον 5 ὡς καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ ὑπὸ τῶν ἰδίων Γερουσιαστῶν προσαχθεῖσα τροπολογία ἔχουσα ὡς ἑπεται·

Ἄρθρον **5**. «Τὰ ἐν τοῖς §§ **3** καὶ **4** τοῦ ἄρθρου **3** τοῦ παρόντος Νόμου ἐφαρμόζονται καὶ ὅταν ὁ κατηγορούμενος ἐμφανισθεὶς ἐνώπιον τοῦ κακουργιοδικείου, ἀποχωρήσῃ μετὰ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον **71** τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ ἔναρξιν τῆς κληρώσεως τῶν ἐνόρκων.»

Αὕτη δὲ ψηφοφορηθεῖσα διὰ χειροτονίας δὲν παρεδέχθη. Ἐγένετο ἑπομένως δεκτὸν τὸ ἄρθρον **5** ὅπως ἔχει, ὡς καὶ τὰ ἑπόμενα **6** καὶ **7** ἄνευ τινὸς ἀντιρρήσεως.

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ ἄρθρου **8** ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης ἐξῃτήσατο τὴν ἀπάλειψιν αὐτοῦ.

Ἡ πρότασις αὕτη ψηφοφορηθεῖσα δὲν παρεδέχθη διὰ χειροτονίας. Ἐγένετο δὲ δεκτὸν τὸ ἄρθρον **8** ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθέντος ὕστερον τοῦ ἄρθρου 9 οἱ αὐτοὶ Γερουσιασταὶ κατέθεσαν ἐπ' αὐτοῦ τὴν ἀκόλουθον τροπολογίαν·

Ἄρθρον **9**. «Ἡ διαδικασία κατὰ φυγοδίκων καὶ ἀπόντων γίνεται κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῶν ἄρθρων **460** καὶ **461** τῆς ποινικῆς Δικονομίας. Καὶ ἐὰν ὁ κατηγορούμενος, ἐπιδοθέντος πρὸς αὐτὸν τοῦ κλητηρίου ἐπικρίματος, δὲν ἐμφανισθῇ, ἐνεργοῦνται τὰ ἐν τῷ **1** § τοῦ **3** ἄρθρου ὡρισμένα.

«Ἡ περὶ τῆς ἐκ νέου κλητεύσεως ἀπόφασις τῶν Συνέδρων τυγχολλᾶται καὶ δημοσιεύεται εἰς τοὺς ἐν τῷ **461** ἄρθρῳ τῆς ποιν. Δικονομίας ἀναφερομένους τόπους, καὶ μετὰ παρέλευσιν τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς δημοσιεύσεως ἡ κατὰ τοῦ ἀπόντος δίκη, ἐὰν οὗτος πάλιν δὲν ἐμφανισθῇ, προβαίνει κατὰ τὰ ἐν τοῖς §§ **3** καὶ **4** τοῦ **3** ἄρθρου ὡρισμένα.»

Ψηφοφορηθεῖσα δὲ καὶ ἡ τροπολογία αὕτη διὰ χειροτονίας δὲν παρεδέχθη· ἐγένετο ἑπομένως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 9 ὅπως ἔχει.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον τοῦ Νομοσχεδίου

ἐγένετο δεκτὸν, ἔχον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 21 λήγοντος μηνὸς Ἀπριλίου, κατὰ τὸ ᾧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Νόμου περὶ διαδικασίας τῶν πολιτικῶν πλημμελημάτων καὶ τοῦ τύπου.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ο	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ο
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τζάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Μ. Δ. Καΐρης	Ν
Χιράλ. Παπαπολίτης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ο	Δημήτριος Χατσίσκος	Ο
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	Ο
Γεώργιος Ψύλλας		Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Παναγ. Διδωρίκης	Ν
Ἀθανάσιος Διδωρίκης		Γεώργ. Δυβουνιώτης	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ο	Κωνστ. Προβιλέγιος	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης		Σπῦρος Μῖλιος	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ο	Ῥῆγας Παλαμίδης	Ο
Νικόλαος Ἰω. Μέξης		Δημήτ. Α. Κουντουριώτης	Ν

Κατόπιν ἐτέθη ὑπὸ συζήτησιν τὸ περὶ παραχωρήσεως δωρεὰν ἐθνικῆς γῆς εἰς Πειραιᾶ ἐξ εἴκοσι στρεμμάτων εἰς τὰς Δυνάμεις Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας διὰ νεκροταφεῖον τῶν κατὰ τὰ **1854** καὶ **1855** ἀποβιωσάντων στρατιωτῶν τοῦ συμμαχικοῦ στρατοῦ· καὶ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ ψηφοφορηθεῖσα δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 26 κατὰ μιᾶς, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Κολοκοτρώνη καὶ Πρασσακάκη, ὡς τὸ συνημμένον ᾧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως ἐθνικῆς γῆς εἰς Πειραιᾶ πρὸς τὰς Κυβερνήσεις Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς νεκροταφεῖον διὰ τοὺς ἀποβιώσαντας ἐν καιρῷ χολέρας στρατιώτας.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Μ. Δ. Καΐρης	Ν
Χαρ. Παπαπολίτης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Βασίλ. Χρησακόπουλος		Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ο	Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Παναγ. Διδωρίκης	Ν
Ἀθανάσιος Διδωρίκης		Γεώργ. Δυβουνιώτης	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης		Κωνστ. Προβιλέγιος	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης		Σπῦρος Μῖλιος	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης	Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης		Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	Ν

Ἀναγνωσθὲν ἔπειτα τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ψηφοφορηθὲν καὶ τὸ σύνολον δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 26. κατὰ μιᾶς, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ὡς τὸ προηγηθὲν πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἔχει δὲ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ὡς ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 28 Ἀπριλίου ε. ε.

Τεθέντος ὕστερον ὑπὸ συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀγορᾶς ξένων ἁλάτων μέχρι 400,000 ὀκάδων διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία δι' ὀνομα-

στικῆς κλήσεως καὶ ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων **26** κατὰ μιᾶς ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἄνω ψηφολεκτῶν, ὡς τὸ συνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἀναγνωσθὲν καὶ τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ψηφορρηθὲν καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων **27** κατὰ μιᾶς ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ὡς τὸ συνημμένον ὅμοιον τῷ ἀνωτέρω πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀγορᾶς ἁλατος μέχρι τετρακοσίων χιλιάδων ὀκάδων.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Δημήτριος Πλαπούτας	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ῥικάρδος Τζιώτζ		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος		Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ο	Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Παναγ. Διδωρίκης	Ν
Ἀθανάσιος Διδωρίκης		Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης		Κωνστ. Προβιλέγιος	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης		Σπῦρος Μῖλιος	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης	Ν
Νικόλ. Ἰω. Μέξης		Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	Ν

Ἔχει δὲ τὸ Νομοσχέδιον ὡς ὑπεβλήθη ἐν τῇ Συνεδριάσει τῆς 28 Ἀπριλίου ε. ε.

Ἐπομένως ἐτέθη ὑπὸ συζήτησιν τὸ περὶ διανομῆς ἐθνικῶν βοσκῶν νομοσχέδιον· καὶ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ ψηφοφορηθεῖσα δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων **19** κατὰ **8**, ἀρνηθέντος ψῆφον ἑνός, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἄνω ψηφολεκτῶν, ὡς τὸ συνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐθνικῶν βοσκῶν.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	
Ἰωαννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ο	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ο	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ῥικάρδος Τζιώτζ		Ἀνας. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χατσίκος	Ο
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	Ο
Γεώργιος Ψύλλας	Ο	Νικόλ. Μαυρομμάτης	ἠρνήθη
Ἰωάννης Θεοτόκης		Ἀνας. Σ. Χαραλάμπης	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ο	Παναγ. Λιδωρίκης	
Ἀθανάσιος Διδωρίκης		Γεώρ. Διοβουνιώτης	
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Κωνς. Προβιλέγιος	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ο	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης		Σπῦρος Μῖλιος	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης	Ο
Νικόλαος Ἰω. Μέξης		Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	Ν

Ἀνωγνωσθὲν ὕστερον τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ψηφορρηθὲν καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων **18** κατὰ πέντε, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ὡς τὸ συνημμένον ὅμοιον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐθνικῶν βοσκῶν.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος . Ν	Ἀδὰμ Δούκας . . . . .
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος . . Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος . Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης . .
Τάτζης Μαγγίνας	Τσανετάκης Γρηγοράκης . Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . Ν	Μ. Α. Καΐρης . . . . . Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης . . .	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . .	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας . . . Ν
Σπυρ. Τρικούπης	Ἰωάννης Στάϊκος . . . .
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . .	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . Ν	Δημήτριος Χατσίσκος . . Ο
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Δημήτριος Χρηστίδης . . Ο
Γεώργιος Ψύλλας . . . . Ο	Νικόλ. Μαυρομμάτης . ἀρνήθη
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . .
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . Ο	Παναγ. Λιδωρίκης . . . .
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . .	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Γεώργιος Δαρειώτης . . Ν	Κωνστ. Πρ. Βιλέγιος . . Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . Ο	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . Ν
Δημήτριος Βούλγαρης . . .	Σπῦρος Μῖλιος . . . . . Ν
Γκίκας Καρακατζάνης . . Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . .
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . .	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης Ν

Ἔχει δὲ τὸ Νομοσχέδιον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς σήμερον ὡς ἀκολούθως.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον Νομοσχέδιον, ἐπιψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἀπριλίου 1858.

Ο Θ Ω Ν.

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον Μοναδικόν.

Τὰ κανονίζοντα τὰ περὶ διανομῆς τῶν ἐθνικῶν βοσκῶν ἄρθρα 19—26 τοῦ περὶ ὁρίου ἐπὶ τῶν ζώων διὰ τὸ 1857 ΤΚΘ' Νόμου ἰσχύουσι καὶ διὰ τὸ τρέχον ἔτος 1858.

Εἰς τοὺς σκηνίτας κτηνοτρόφους ἀπονέμονται ἐθνικαὶ βοσκαὶ εἰς τὰς ἐν τῷ ἐδαφίῳ ά. τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ Νόμου τῆς 28 Φεβρουαρίου 1857 διαλαμβανομένας περιπτώσεις, καὶ ὅταν πρόσετι σχηματίσωσιν οὗτοι ἴδιον χωρίον.

Διὰ τὴν ἀπονομὴν τῶν θερινῶν βοσκῶν, ὁ σύλλογος θέλει συνέλθει τὴν 10 Μαΐου, διὰ δὲ τὴν τοποθέτησιν τῶν κτηνῶν ἐν τῇ προβλεπομένῃ ἐν τῷ ἐδαφίῳ β'. τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ ῥηθέντος Νόμου περιπτώσει, ὁρίζεται προθεσμία μέχρις 20 Μαΐου.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήσεται διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήσεται ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἐτέθη ἀκολούθως ὑπὸ συζήτησιν τὸ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 52,500 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1858, εἰς πληρωμὴν τοῦ Στρατηγοῦ Κυρ. Ῥιγάρδου Τζιώτζ ἀπέναντι τῶν ὅσων ἔχει νὰ λαμβάνῃ, καὶ δραχ. 6,500 διὰ καθυστερούμενον ἐπιμίσθιόν του· καὶ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ ψηφοφορηθεῖσα διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 23 κατὰ 6. Μετὰ τὴν παραδοχὴν δὲ τοῦ μοναδικοῦ αὐτοῦ ἄρθρου διὰ χειροτονίας, ἐψηφοφορήθη ὡσαύτως τὸ σύνολον διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας καὶ ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 24 κατὰ 4. Ἔχει δὲ τὸ Νομοσχέδιον ὡς ὑπεβλήθη ἐν τῇ Συνεδριάσει τῆς 28 Ἀπριλίου ε. ε.

Ἀκολούθως ἐτέθη ὑπὸ συζήτησιν τὸ περὶ χορηγίας δραχ. 1,000 κατὰ μῆνα εἰς τὸν Κ. Ἀντώνιον Γ. Καποδίστρια ἀπέναντι τῶν ὅσων ἔχει νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ τὸ ἔθνος ἡ οἰκογένειά του· καὶ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ ψηφοφορηθεῖσα διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 25 κατὰ 3 τριῶν.

Μετὰ δὲ τὴν παραδοχὴν τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2, δι' εἰδικῆς ἀρ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας ἐψηφοφορήθη τὸ σύνολον αὐτοῦ, διὰ μυστικῆς ἐπίσης ψηφοφορίας καὶ ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 25 κατὰ μιᾶς. Ἔχει δὲ τὸ Νομοσχέδιον ὡς ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 28 Ἀπριλίου ε. ε.

Κατόπιν αὐτοῦ ἐτέθη ὑπὸ συζήτησιν τὸ Νομοσχέδιον περὶ συμβάσεως ἀτμοπλοϊκῆς μεταξὺ τῆς Γενικῆς διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἐν Μασσαλίᾳ Γαλλικῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας καλουμένης « Φωκαϊκὴ Ἑταιρία » καὶ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ ψηφοφορηθεῖσα δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 27 κατὰ μιᾶς, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Κολοκοτρώνη καὶ Παπανλιοπούλου, ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐπικυρώσεως τῆς συμβάσεως μεταξὺ τῆς διευθύνσεως τῶν ἑλληνικῶν Ταχυδρομείων μετὰ τῆς ἐν Μασσαλίᾳ ἑταιρίας καλουμένης «Φωκαϊκῆς.»

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	
Ἰάκωβος Πεζιμάδης	Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ριχάρδος Τζιώρτζ		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Βασιλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ο	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	
Ἰωάννης Χ. Πέτσιος	Ν	Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Γεώργ. Δυοβουνιώτης	
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Κωνστ. Προβιλέγιος	Ν
Γ. Παπαγλιόπουλος	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης		Σπῦρος Μίλιος	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Ῥήγας Παλαμίδης	Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης		Δημήτρ. Α. Κουντουριώτης	Ν

Ἀναγνωσθὲν καὶ τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ψηφοφορηθὲν καὶ τὸ σύνολον δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο

δεκτὸν διὰ ψήφων 27 κατὰ μιᾶς ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ὡς τὸ συνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἔχει δὲ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Μεταξὺ τοῦ τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τῶν Ταχυδρομείων ἀναπληροῦντος Ὑποδιευθυντοῦ καὶ τοῦ κυρίου Α. Θ. Βουτζινᾶ πληρεξουσίου τῆς ἐν Μασσαλίᾳ ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας γνωστῆς ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «ἑταιρία Φωκαϊκὴ» συνωμολογήθη σύμβασις, ἥτις ἐνεκρίθη ἤδη ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, καὶ λείπεται ἡ ἐπ' αὐτῆς συγκατάθεσις τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων, ἣν λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ἐπικαλεσθῶ παρὰ τῆς Γερουσίας εἰσάγων κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως εἰς τὴν ἐπιψήφισίν της τὸ περὶ τούτου Νομοσχέδιον.

Κατὰ τὴν σύμβασιν ταύτην συγκειμένην ἐκ δώδεκα ἄρθρων, ἡ μνησθεῖσα ἑταιρία ἀναλαμβάνει τὰς ἑξῆς ὑποχρεώσεις·

α'. Νὰ διατηρῇ διὰ τῶν ἀτμοπλοίων της συγκοινωνίαν μετὰ τῆς Σύρου ἐπὶ τοῦ παρόντος μὲν δὶς τοῦ μηνός, βραδύτερον δὲ καὶ τρὶς ἢ ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος, ἂν αἱ περιστάσεις καὶ τὰ συμφέροντά της τὸ ἐπιτρέψωσι.

β'. Νὰ μετακομίζῃ δωρεὰν καὶ πρὸς ὄρελος τῆς Κυβερνήσεως τοὺς ἐμπεριέχοντας τὴν ἑλληνικὴν ἀλληλογραφίαν, τὰς ἐφημερίδας ἢ περιοδικὰ συγγράμματα ταχυδρομικοὺς φακέλλους, τὰ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἢ τὸν Β. Οἶκον ἀνήκοντα χρήματα καὶ πράγματα, ὧν τὸ βάρος ὅμως νὰ μὴ ὑπερβαίνῃ τὸν τόνον δι' ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ταξείδιον, καὶ δέκα κατ' ἔτος τὸ πολὺ πρόσωπα στελλόμενα ἐξ Ἑλλάδος εἰς οἱονδήποτε τῶν λιμένων τῆς προσορμίσεως τῶν ἀτμοπλοίων καὶ τ' ἀνάπαλιν.

γ'. Νὰ μετακομίζῃ εἰς Γαλλίαν τὰ στελλόμενα ἐκεῖ ἑλληνικὰ προϊόντα ἐπὶ ἐκπτώσει τοῦ ναύλου κατὰ δέκα τοῖς 0/0 σχετικῶς πρὸς τὸν κανονισμένον ναῦλον ὃν λαμβάνουσι τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας τῶν Αὐτοκρατορικῶν διαπορθμεύσεων, καὶ

δ'. Νὰ συνάψῃ μετὰ τῆς ἑταιρίας τῆς Ἑλληνικῆς ἀτμοπλοΐας σύμβασιν περὶ μεταφορᾶς ἐπιβατῶν ἐμπορευμάτων καὶ χρηματοδεμάτων προερχομένων ἐκ τῶν ἐν Ἑλλάδι λιμένων τῶν προσορμίσεων τῶν ἑλληνικῶν ἀτμοπλοίων, καὶ διευθυνομένων εἰς τοὺς τῆς ἀλλοδαπῆς, ἐν οἷς προσορμίζονται τὰ ἀτμόπλοια τῆς Φωκαϊκῆς ἑταιρίας καὶ τ' ἀνάπαλιν.

Ἡ δὲ ὑποχρέωσις αὕτη νὰ ἰσχύῃ καὶ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν προϊόντος τοῦ χρόνου ἤθελε συστήσει ἡ Ἑλληνικὴ ἀτμοπλοΐα γραμμὰς ἐξωτερικὰς καὶ τὰ ἀτμόπλοια τῆς Φωκαϊκῆς ἑταιρίας δὲν ἤθελον προσεγγίζει εἰς τοὺς λιμένας ἐκείνους.

Ἀπέναντι δὲ τῶν ὑποχρεώσεων τούτων ἡ Κυβέρνησις παραχωρεῖ εἰς τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας ταύτης, ἐν ὅσῳ χρησιμεύουσιν εἰς τὴν προκειμένην ὑπηρεσίαν καὶ ἐν μόνῳ τῷ λιμένι Σύρου ἀτέλειαν πλήρη παντὸς ναυτιλιακοῦ τέλους, ἀτέλειαν τῶν πρὸς χρῆσιν αὐτῶν γαιανθράκων καὶ ἀπαλλαγὴν ἀπὸ διαμετακομιστικοῦ τέλους ἐν περιπτώσει μεταβιβάσεως ἀπὸ ἀτμοπλοίων ἄλλων ἑταιριῶν ἀναγνωρισμένων εἰς ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας, ἐπιβατῶν, ἐμπορευμάτων καὶ χρηματοδεμάτων καὶ τ' ἀνάπαλιν.

Τοιαῦταί εἰσιν ἐν συνόψει αἱ ὑποχρεώσεις τῆς Φωκαϊκῆς ἑταιρίας καὶ τὰ εἰς αὐτὴν παραχωρούμενα πλεονεκτήματα. Ἐπειδὴ δὲ ταῦτα δὲν διαφέρουσι τῶν καὶ εἰς ἄλλας ἀτμοπλοϊκὰς ἑταιρίας γενομένων παραχωρήσεων, καὶ ἐπειδὴ ἡ εἰς Σύρον προσέγγισις τῶν εἰρημένων ἀτμοπλοίων ἀποβαίνει ὠφέλιμος εἰς τὸ ἐμπόριον ὡς αὐξάνουσα τὸν συναγωνισμὸν καὶ συντελοῦσα οὕτω εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῶν ναύλων τῶν ἐπιβατῶν καὶ ἐμπορευμάτων ἀπὸ Σύρου εἰς Μασσαλίαν καὶ τ' ἀνάπαλιν, δὲν ἀμφιβάλλω, Κύριοι, ὅτι προθύμως θέλετε δώσει τὴν ζητουμένην συγκατάθεσίν σας.

Ἀθήνῃσι τῇ 28 Ἀπριλίου 1858.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς
Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ ἑπόμενον Νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς θέλει εἰσαχθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 28 Ἀπριλίου 1858.

Ο Θ Ω Ν.

Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

Συγκαταθέσει τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον Μοναδικόν.

Ἡ κατὰ τὴν 26 Ἀπριλίου ε. ε. μεταξὺ τοῦ τὸν γενικὸν Διευθυντὴν τῶν Ταχυδρομείων τῆς Ἑλλάδος ἀναπληροῦντος ὑποδιευθυντοῦ κυρίου Θ. Λεοναρδου καὶ τοῦ κυρίου Α. Θ. Βουτσινᾶ πληρεξουσίου τῆς ἐν Μασσαλίᾳ ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας γνωστῆς ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἑταιρία Φωκαϊκὴ» συναμολογηθεῖσα ταχυδρομικὴ σύμβασις καὶ συγκειμένη ἐξ ἄρθρων δώδεκα θέλει ἔχει πλήρη καὶ νόμιμον ἰσχύν.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀτμοπλοϊκὴ Σύμβασις μεταξὺ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τῶν Ταχυδρομείων τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἐν Μασσαλίᾳ ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «*Ἑταιρία Φωκαϊκή.*»

Ὁ Κύριος Θ. Λεοναρδος ὑποδιευθυντὴς τῶν ταχυδρομείων καὶ ἐκπληρῶν χρέη Γενικοῦ Διευθυντοῦ καὶ ὁ Κύριος Ἀθανάσιος Βουτσινᾶς καὶ υἱοὶ πληρεξούσιος τῆς Φωκαϊκῆς ἑταιρίας ἔχων ἐντολὴν νὰ διαπραγματευθῇ μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως σύμβασιν περὶ τῶν ἀτμοπλοίων τῆς ῥηθείσης ἑταιρίας, τὰ ὁποῖα θέλουσι προσορμίζεσθαι ἐν Σύρῳ.

Κοινοποιήσαντες ἀμοιβαίως τὰ πληρεξούσια αὐτῶν συνεφώνησαν ὡς ἀκολούθως·

Ἄρθρον 1. Ἡ Φωκαϊκὴ Ἑταιρία ὑποχρεοῦται νὰ διατηρῇ διὰ τῶν ἀτμοπλοίων αὐτῆς, ἐξαιρέσει ἀκαταμαχήτου δυνάμεως, γραμμὴν συγκοινωνίας μεταξὺ Μασσαλίας καὶ Κωνσταντινουπόλεως διὰ Μεσσήνης, Σύρου, Σμύρνης καὶ Ῥοδοστοῦ, ἐπὶ τοῦ παρόντος μὲν δὶς τοῦ μηνὸς, βραδύτερον δὲ τρὶς τοῦ μηνὸς ἡ ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος, ἂν ἐπιτρέψωσι τοῦτο αἱ περιστάσεις καὶ τὰ συμφέροντα αὐτῆς.

Ἄρθρ. 2. Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἡ ἑταιρία ἤθελε παραλείψει ἓν τῶν μνημονευθέντων ἐξωτερικῶν τοῦ διάπλου μερῶν, ἢ προσθέσει ἕτερον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, ὀφείλει νὰ εἰδοποιῇ περὶ τούτου τὴν Γεν. Διεύθυνσιν τῶν ταχυδρομείων τῆς Ἑλλάδος ἕνα μῆνα πρὸ τῆς πραγματοποιήσεως.

Ἄρθρ. 3. Αἱ ἡμέραι καὶ ὧραι τῆς ἀφίξεως καὶ ἀναχωρήσεως τῶν ἀτμοπλοίων εἰς τοὺς διαφόρους λιμένας, ὅπου θέλουσι προσορμίζεσθαι ταῦτα, κατὰ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τῆς παρούσης συμβάσεως, θέλουσι κανονισθῇ παρὰ τῆς ἑταιρίας, ἥτις δύναται μὲν νὰ ἐπιφέρῃ μεταγενεστέρας ἐπωφελεῖς τροποποιήσεις, ἀλλὰ ὀφεί-

λει νὰ κοινοποιῇ ταύτας πρὸς τὴν Γεν. Διεύθυνσιν τῶν Ταχυδρομείων ἕνα μῆνα τοὐλάχιστον πρὸ τῆς πραγματοποιήσεως.

Ἄρθρ. 4. Τὰ ἔξοδα τοῦ καταρτισμοῦ καὶ ἐφοπλισμοῦ τῶν πρὸς τὴν εἰρημένην ὑπηρεσίαν χρησιμευόντων ἀτμοπλοίων τῆς Φωκαϊκῆς, καὶ ἐν γένει πᾶν ἄλλο ἔξοδον γενησόμενον δι' αὐτὰ, θέλουν εἶσθαι εἰς βάρος τῆς μνησθείσης ἑταιρίας.

Ἄρθρ. 5. Τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας, ἐν ὅσῳ χρησιμεύουσιν εἰς τὴν προκειμένην ὑπηρεσίαν θέλουν ἀπολαύει ἐν τῷ λιμενι Σύρου παντὸς ναυτιλιακοῦ τέλους, καὶ οἱ πρὸς χρῆσιν αὐτῶν γαιάνθρακες δὲν θέλουν ὑποβάλλεσθαι εἰς διαμετακομιστικὸν ἢ ἄλλο ὁμοιόν τι τέλος.

Ἄρθρ. 6. Οὐδεμία ἀρχὴ δύναται νὰ ἐμποδίσῃ αὐτὰ ἀπὸ τοῦ εἰδικοῦ προορισμοῦ των, δηλαδὴ τῆς μεταφορᾶς τῆς ἀλληλογραφίας, τῶν προσώπων, τῶν ἐμπορευμάτων, τῶν χρηματοδεμάτων κλπ.

Ἄρθρ. 7. Τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας δύνανται νὰ ἐπιβιβάζωσι καὶ ἀποβιβάζωσιν ἐλευθέρως εἰς Σύρον νομίσματα καὶ ὅλας χρυσὰς καὶ ἀργυρὰς, ἐμπορεύματα καὶ ἐπιβάτας παντὸς ἔθνους μετὰ τῶν πρὸς ἰδίαν αὐτῶν χρῆσιν ἐνδυμάτων καὶ πραγμάτων, καθόσον ἡ εἰσέλευσις καὶ ἐξέλευσις, ἡ εἰσαγωγὴ καὶ ἐξαγωγὴ ἐπιτρέπεται ὑπὸ τῶν Ἑλληνικῶν Νόμων, τηρουμένων ὑπὸ τῶν πλοιάρχων κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν τῶν ὑγειονομικῶν τελωνιακῶν καὶ ἀστυνομικῶν διατάξεων, καὶ χορηγουμένων καὶ εἰς αὐτὰ ὑπὸ τῶν τελωνιακῶν, λιμενικῶν καὶ ὑγειονομικῶν ἀρχῶν τῶν αὐτῶν εὐκολιῶν, αἵτινες καὶ εἰς τὰ ἄλλα τῆς αὐτῆς κατηγορίας ἀτμόπλοια χορηγοῦνται, ἵνα ἐνεργῆται ἡ μεταφορὰ ταχέως καὶ ἄνευ διακοπῆς.

Ἄρθρ. 8. Ἐὰν ἡ ἑταιρία συνομολογήσῃ μετὰ ταῦτα σύμβασιν μετ' ἄλλης ὁμοίας ἑταιρίας, εἴτε ἐγχωρίου, εἴτε ἀλλοεθνοῦς, ἀνεγνωρισμένης ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἐπὶ σκοπῷ ἀμοιβαίας ἀνταλλαγῆς ἐπιβατῶν, ἐμπορευμάτων καὶ χρηματοδεμάτων προερχομένων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἢ διευθυνομένων εἰς αὐτὸ, συνομολογεῖται ἀπὸ ταῦδε, ὅτι πᾶσα τοιαύτη ἀπ' ἀτμοπλοίου εἰς ἀτμόπλοιον μεταβίβασις θέλει ἐνεργεῖσθαι ἐλευθέρα παντὸς διαμετακομιστικοῦ τέλους. Ὅθεν, ἐὰν τὰ ἀτμόπλοια τῆς Φωκαϊκῆς ἢ ἄλλης ἐγχωρίου ἢ ξένης τινὸς ἑταιρίας συναντηθῶσι κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐν Σύρῳ, δύνανται νὰ συμπληρώσωσιν ἵνα ἐνεργῶσι τὰς ἀνταλλαγὰς των· ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει τὰ πρὸς ἀνταλλαγὴν ἐμπορεύματα καὶ τὰ χρηματοδέματα θέλουσι φιλάττεσθαι δι' ἐξόδων τῆς ἑταιρίας μέχρι τῆς ἀφίξεως

τοῦ ἀναμενομένου πρὸς φόρτωσιν αὐτῶν ἀτμοπλοίου, χωρὶς νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς οὐδενὸς τέλους πληρωμὴν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς τελωνιακῆς ἀρχῆς. Αἱ ἐργασίαι αὗται θέλουσιν ὑπόκεισθαι εἰς τὰς ὑγειονομικὰς διατάξεις.

Ἄρθρ. 9. Ἡ Ἑταιρία ὑποχρεοῦται ἀμοιβαίως.

α.) Νὰ μετακομίζῃ δωρεὰν καὶ πρὸς ὄρελος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸν ἕτερον λιμένα τοῦ κατάπλου τῶν ἀτμοπλοίων της τοὺς ἐμπεριέχοντας τὴν ἑλληνικὴν ἀλληλογραφίαν, τὰς ἐφημερίδας ἢ περιοδικὰ συγγράμματα, ταχυδρομικοὺς φακέλλους, τοὺς παραδιδομένους εἰς τὰ ἀτμόπλοια παρὰ τῶν ἑλληνικῶν ἢ ξένων ταχυδρομικῶν γραφείων, ἢ παρὰ τῶν Ἑλλ. Προξενείων τῶν ἐδρευόντων ἐν τοῖς λιμέσιν, ἐν οἷς προσορμίζονται τὰ ἀτμόπλοια, καὶ ἐν οἷς δὲν ὑπάρχουσι συστημένα ἑλληνικὰ ταχυδρομικὰ γραφεῖα, καὶ νὰ παραδίδῃ αὐτοὺς ἀμέσως μετὰ τὴν προσόρμισιν ἢ τὴν προσέγγισιν τῶν ἀτμοπλοίων κατὰ τὸν προσδιορισμόν των.

β.) Νὰ μετακομίζῃ δωρεὰν ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν λιμένων τῶν προσορμίσεων εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τἀνάπαλιν ὅλα τὰ ἀνήκοντα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἢ τὸν Β. Οἶκον χρήματα καὶ πράγματα, ὧν τὸ βάρος νὰ μὴ ὑπερβαίνῃ τὸν ἕνα τόνον διὰ τὸ αὐτὸ ταξείδιον.

γ.) Νὰ δέχεται καὶ μετακομίζῃ διὰ τῶν ἀτμοπλοίων τῆς εἰς Γαλλίαν τὰ ἐκεῖσε στελλόμενα ἑλληνικὰ προϊόντα ἐπὶ ἐκπτώσει τοῦ ναύλου κατὰ **10** τοῖς **0**|**0** ἐκ τοῦ κανονισμένου ναύλου, ὃν λαμβάνουσι τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας τῶν αὐτοκρατορικῶν διαπορθμεύσεων.

δ.) Νὰ συνάψῃ μετὰ τῆς ἑταιρίας τῆς ἑλληνικῆς ἀτμοπλοΐας σύμβασιν περὶ μεταφορᾶς ἐμπορευμάτων χρηματοδεμάτων καὶ ἐπιβατῶν, προερχομένων ἐκ τῶν ἐν Ἑλλάδι λιμένων τῶν προσορμίσεων τῶν ἑλληνικῶν ἀτμοπλοίων, καὶ διευθυνομένων εἰς τοὺς τῆς ἀλλοδαπῆς, ἐν οἷς προσορμίζονται τὰ ἀτμόπλοια τῆς Φωκαϊκῆς Ἑταιρίας καὶ τ' ἀνάπαλιν. Συνομολογεῖται δὲ ἀπὸ ταῦδε ὅτι ἡ τοιαύτη ὑπογρέωσις ἰσχύει καὶ ἐν περιπτώσει καθ' ἣν προϊόντος τοῦ χρόνου ἡ ἑλληνικὴ ἀτμοπλοΐα ἤθελε συστήσει ἐξωτερικὰς γραμμὰς, καὶ τὰ ἀτμόπλοια τῆς Φωκαϊκῆς Ἑταιρίας δὲν ἤθελεν προσεγγίζει εἰς τοὺς λιμένας ἐκείνους,

ε.) Ἡ Ἑταιρία ἀναδέχεται αὐτοπροαιρέτως νὰ μεταφέρῃ ἄνευ ναύλου διὰ τῶν ἀτμοπλοίων της ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῆς Γεν. Διευθύνσεως τῶν Ταχυδρομείων τὰ ἐξ Ἑλλάδος ἀποστελλόμενα, εἰς

εἰσοδήποτε λιμένα προσορμίζονται ταῦτα, καὶ τ' ἀνάπαλιν, πρόσωπα, ὧν ὁ ἀριθμὸς νὰ μὴ ὑπερβαίνῃ τὰ δέκα κατ' ἔτος.

Ἄρθρ. **10.** Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς πλοιάρχους τῆς ἑταιρίας ὁσάκις προσορμίζονται ἐν Σύρῳ, καθὼς καὶ εἰς τοὺς πράκτορας τῆς ἑταιρίας, νὰ δέχωνται ἐπιστολὰς πρὸς ἀποστολήν, ἐκτὸς τῶν ταχυδρομικῶν φακέλλων, τῶν διπλωματικῶν καὶ προξενικῶν ἐγγράφων τῆς Αὐτοκρατορικῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν τῆς ὑπηρεσίας τῶν πρακτόρων τῆς ἑταιρίας.

Ἄρθρ. **11.** Ἡ παροῦσα σύμβασις ἰσχύει ἐπὶ πέντε ἔτη, καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τούτων θέλει ἰσχύει δι' ἕτερα πέντε ἔτη καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς, ἐὰν δὲν ἤθελε γίνει ἐναντία τις κοινοποίησις ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων ἓξ τοὐλάχιστον μῆνας πρὸ τῆς λήξεως τῆς πενταετίας.

ἄρθρ. **12.** Ἡ παροῦσα σύμβασις μετὰ τὴν ἐπιψήφισίν της παρὰ τῶν νομοθετικῶν σωμάτων τῆς Ἑλλάδος θέλει ἐπικυρωθῆ ἀφ' ἑνὸς μὲν παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργοῦ τῆς Ἑλλάδος, ἀφ' ἑτέρου δὲ παρὰ τοῦ ἐν Μασσαλίᾳ Διευθυντοῦ τῆς Φωκαϊκῆς Ἑταιρίας· αἱ δὲ ἐπικυρώσεις αὗται θέλουσιν ἀνταλλαχθῆ ἐν Ἀθήναις ἐν διαστήματι δύω μηνῶν ἢ καὶ ταχύτερον, εἰ δυνατόν, καὶ οὕτως ἡ σύμβασις αὕτη θέλει τεθῆ εἰς ἐνέργειαν ἀμέσως μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῆς ἐπικυρώσεως καὶ τὴν συνομολόγησιν τῆς μετὰ τῆς ἑλληνικῆς ἀτμοπλοΐας συμβάσεως τῆς ἀναφερομένης ἐν τῷ § **4** τοῦ ἄρθρου **9**.

Πρὸς πίστωσιν τῶν ἀνωτέρω τὰ δύω συμβαλλόμενα μέρη ὑπέγραψαν αὐτὴν καὶ ἐπέθεσαν τὰς σφραγίδας αὐτῶν.

Μετὰ ταῦτα εἰσήχθησαν εἰς τὴν ἀμέσως ἐπιψήφισιν τοῦ Σώματος ὡς κατεπείγοντα τὰ ἑξῆς νομοσχέδια.

1) Περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. **150,000**, ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουρ. τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὸ **1857**.

2) περὶ ὁμοίας ἐκ δραχ. **165,800:81**, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ὑπουργείου.

3) Περὶ ὁμοίας ἐκ δραχ. **50,000**, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ὑπουργείου.

4) Περὶ ὁμοίας ἐκ δραχ. **285,096** ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ **1858** τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου.

5) Περὶ ὁμοίας ἐκ δρ. **250,000** ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ὑπουργείου.

6) Περὶ ὁμοίας ἐκ δραχ. **2,000** ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τοῦ ἔτους **1857**.

7) Περὶ ὁμοίας ἐκ δραχ. **102,028**, τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους **1858**. Τὰ Νομοσχέδια ταῦτα ἔχουσιν ὡς ἑπεται.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον, ἐπιψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 29 Ἀπριλίου 1858.

Ο Θ Ω Ν. Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Ἐπικυροῦται ἡ διὰ Β. Διατάγματος ἀπὸ **23** Ὀκτωβρίου **1857** ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν συμφώνως πρὸς τοὺς ὁρισμοὺς τῶν ἄρθρων **15** καὶ **16** τοῦ ἀπὸ **1** Ὀκτωβρίου **1852** Νόμου ΣΙΒ' χορηγηθεῖσα ἀναπληρωτικὴ πίστωσις δραχμῶν ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιάδων, ἀριθ. **150,000**, ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ ἔτος **1857** εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, ἤτοι ἐπὶ μὲν τοῦ ἄρθρου **1** τοῦ κεφ. Γ' δραχμαὶ **75,000** (ἑβδομήκοντα πέντε χιλιάδων)· ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου **5** τοῦ αὐτοῦ κεφαλ. δραχ. ἑβδομήκοντα πέντε χιλιάδων, ἀριθ. **75,000**.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήσεται διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήσεται ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον, ὅπως ἐπεψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὑποβληθήτω εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθήτω ὑπ' αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 29 Ἀπριλίου 1858.

Ο Θ Ω Ν.

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις δραχμῶν ἑκατὸν ἑξήκοντα πέντε χιλιάδων ὀκτακοσίων καὶ λεπτῶν ὀγδοήκοντα ἑνὸς ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ ἔτος 1857 εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, ἤτοι ἐπὶ μὲν τοῦ κεφαλαίου Γ' ἄρθρ. 1 «Γενικὰ μέτρα ἀσφαλείας» δραχμαὶ 100,000· ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου «Διατήρησις καταδίκων» δραχ. 5000· ἐπὶ τοῦ κεφ. Ε' ἄρθρου 9 «Διεύθυνσις τῶν κατ' ἐπαρχίαν ταχυδρομείων» δραχ. 3700· ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ αὐτοῦ κεφ. «Ἀπόδοσις δικαιωμάτων ἀνηκόντων εἰς ἀλλοδαπὰ ταχυδρομεῖα» δραχ. 29,100:81· ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου Ϛ' ἄρθρ. 2 «Ἐπισκευὴ δημοσίων οἰκοδομῶν» δραχ. 2000, καὶ ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ αὐτοῦ κεφαλ. «Κατασκευὴ δημοσίων οἰκοδομῶν» δρ. 26,000.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ. ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὥσπερ ἔχει, ὑποβληθήτω εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθήτω ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 29 Ἀπριλίου 1858.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις δραχ. πεντήκοντα χιλιάδων ἀριθ. 50,000 ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ 1857 εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργείου ὑπὸ τὸ Κεφ. ΙΒ'. «ἔξοδα τελετῆς».

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας

καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ. ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον, ὅπως ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς, θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ ὑπ' αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 29 Ἀπριλίου 1858.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν·

Ἄρθρον μόνον.

Χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις δραχμῶν διακοσίων ὀγδοήκοντα πέντε χιλιάδων ἐννενήκοντα ἓξ, καὶ λεπτῶν ἑβδομήκοντα τεσσάρων, ἀριθ. 285,096:74, ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ 1858 ἔτος εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, λογιζομένη ὑπὸ τὰ διάφορα κεφάλαια καὶ ἄρθρα αὐτοῦ κατὰ τὸν συναπτόμενον πίνακα.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ο Θ Ω Ν.
ΕΛΕΩ. ΘΕΟΥ.
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον Νομοσχέδιον, ὡς ἔχει, ἐψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὑποβληθήτω εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθήτω ὑπ' αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 29 Ἀπριλίου 1858.

Ο Θ Ω Ν.

Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ, Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Χορηγεῖται ἀναπληρωματικὴ πίστωσις δραχμῶν διακοσίων πεντήκοντα χιλιάδων, ἀριθ. 250,000, ἐπὶ τοῦ κεφαλ. Η' ἄρθρ. 2 «Κάθαρσις λιμένων» τοῦ διὰ τὸ 1858 ἔτος εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου.

Ὁ παρὼν Νόμος, ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους».

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὥσπερ ἔχει, ὑποβληθήτω εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ, ὅστις καὶ θέλει ὑποστηρίξει αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 29 Ἀπριλίου 1858.

Ο Θ Ω Ν.

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις δραχμῶν δύω χιλιάδων ἀριθ. 2000 ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου 6 ἄρθρου 3 τοῦ διὰ τοῦ 1857 εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ὁριζομένη εἰδικῶς πρὸς ἀμοιβὴν τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου διὰ τοὺς ἀτρύτους αὐτοῦ μόχθους εἰς τὴν σύνταξιν τῶν καθυστερησάντων πρὸ πολλοῦ λογαριασμῶν τοῦ Κράτους.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Μεταφέρω, κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως, εἰς τὴν ὑμετέραν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τὸ συναπτόμενον Νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, κατὰ τὸ ὁποῖον χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ

πίστωσις δραχμῶν 102,028, ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου.

Περὶ τῶν κρίνω νὰ ἔλθω εἰς ἐπανάληψιν τῶν αἰτιολογιῶν, ἃς ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς δίδωσι διὰ τῆς παρασυναπτομένης ἐν ἀντιγράφῳ ἐκθέσεώς του πρὸς τὴν Βουλὴν, καὶ αἱ ὁποῖαι θεωροῦνται ἀρκοῦσαι πρὸς τὸν καταρτισμὸν πεποιθήσεως.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 26 Ἀπριλίου 1858.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον Νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὡς ἔχει, θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ κατὰ τὴν συζήτησιν παρά τε αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Ἡμῶν Οἴκου καὶ τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεων Ὑπουργοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἀπριλίου 1858.

Ο Θ Ω Ν.

Α. ΡΑΓΚΑΒΗΣ, Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1858 τοῦ ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεων Ὑπουργείου χορηγεῖται ἀναπληρωματικὴ πίστωσις ἑκατὸν δύω χιλιάδων εἴκοσι ὀκτὼ, 102,028, διανεμηθεῖσα εἰς τὰ ἑπόμενα κεφάλαια καὶ ἄρθρα τοῦ διαληφθέντος προϋπολογισμοῦ.

Κεφάλαιον I.	Κεντρικὴ ὑπηρεσία.	
	Ἄρθρ. 1. Προσωπικὸν τοῦ ὑπουργείου	δρ. 1,080
»	II. Διπλωματικὴ ὑπηρεσία.	
	Ἄρθρ. 1. Προσωπικὸν τῶν Πρεσβειῶν	» 4,440
	» 2. Γραφικὰ ἔξοδα	» 4,300
»	IV. Ἔξοδα μεταβλητέα.	
	Ἄρθρ. 2. Ἔξοδα ἀπρόβλεπτα	» 36,868
»	Προξενικὴ ὑπηρεσία.	
	Ἄρθρ. 1. Προσωπικὸν τῶν προξενείων.	» 53,340
	» 2. Γραφικὰ ἔξοδα	» 2,000
	Τὸ ὅλον δραχμαὶ	102,028

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐπομένως ἐτέθησαν ὑπὸ συζήτησιν κατὰ πρῶτον ἡ ἐκ δραχ. 150,000, ἀναπληρωτικὴ πίστωσις τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ἡ ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ ἔτους 1857, ἡ ἀρχὴ τοῦ περὶ αὐτῆς Νομοσχεδίου ψηφοφορηθεῖσα δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 27, ἤτοι παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Κολοκοτρώνη καὶ παλιοπούλου ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωμ. πιστώσεως δραχ. 150,000 καὶ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τῆς χρήσεως 1857.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος . Ν	Ἀδὰμ Δούκας . . . . .
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος . . Ν
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος . .	Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .
Τάτζης Μαγγίνας . . . . Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης . . Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . Ν	Μ. Α. Καΐρης . . . . . Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης . . . Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας . . . Ν
Σπυρ. Τρικούπης	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . .
Ρικάρδος Τζιώρτζ	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . .	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . Ν	Δημήτριος Χατσίσκος . . Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Δημήτριος Χρηστίδης . . . Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . .
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . Ν	Παναγ. Λιδωρίκης . . . Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . .	Γεώρ. Δυοβουνιώτης . . .
Γεώργιος Δαρειώτης . . . Ν	Κωνστ. Προβιλέγιος . . . Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . Ν
Δημήτριος Βούλγαρης . . .	Σπῦρος Μῆλιος . . . . . Ν
Γκίκας Καρακατζάνης . . Ν	Φῶτας Ἠλιαμίδης . . . . Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Δημήτ. Α. Κουντουριώτης .

Ἀναγνωσθὲν καὶ τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν δὲ χειροτονίας.

Ψηφοφορηθὲν καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 28 παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Κατόπιν ἐτέθη ὑπὸ συζήτησιν τὸ ἐκ δραχ. 165,800·81, νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ ἔτους 1857· καὶ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ ψηφοφορηθεῖσα δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 28, ἤτοι παμψηφεὶ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἄνω ψηφολεκτῶν ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωμ. πιστώσεως δραχ. 165,800·81 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τοῦ 1858.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος . Ν	Ἀδὰμ. Δούκας . . . . .
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος . . Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος .	Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .
Τάτζης Μαγγίνας . . . . Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης . . Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . Ν	Μ. Α. Καΐρης . . . . . Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης . . . Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας . . . Ν
Σπ. Τρικούπης	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . .
Ρικάρδος Τζιώρτζ	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . .	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . Ν	Δημήτριος Χατσίσκος . . Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Δημήτριος Χρηστίδης . . . Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . .
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . Ν	Παναγ. Λιδωρίκης . . . . Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . .	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Γεώργιος Δαρειώτης . . . Ν	Κωνς. Προβιλέγιος . . . Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . Ν
Δημήτριος Βούλγαρης . . .	Σπῦρος Μῆλιος . . . . . Ν
Γκίκας Καρακατζάνης . . Ν	Φῶτας Ἠλιαμίδης . . . Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης Ν

Ἀναγνωσθὲν τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ψηφοφορηθὲν καὶ τὸ σύνολον δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 28 παμψηφεὶ ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν.

Ἐπομένως ἐτέθη ὑπὸ συζήτησιν τὸ ἐκ δραχ. 50,000, ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ἐπὶ τοῦ ἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1857· καὶ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ ψηφοφορηθεῖσα δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 28, ἤτοι παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἄνω ψηφολεκτῶν, ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωμ. πιστώσεως δραχ. 50,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τοῦ 1857.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Μ. Δ. Καΐρης	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Δημήτριος Πλαπούτας	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Γεώργ. Δυοβουνιώτης	
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Κωνστ. Προβιλέγιος	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης		Σπῦρος Μῖλιος	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης	Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης		Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης	Ν

Ἀναγνωσθὲν καὶ τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ψηφοφορηθὲν καὶ τὸ σύνολον δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 28 ἤτοι παμψηφεὶ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Μεταταῦτα ἐτέθη ὑπὸ συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 285,096 74/00 τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ 1858 ἔτους· καὶ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ ψηφοφορηθεῖσα δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 28 ἤτοι παμψηφεὶ ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἄνω ψηφολεκτῶν.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωμ. πιστώσεως δραχ. 285,096 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τῆς χρήσεως τοῦ 1858.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Μ. Δ. Καΐρης	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Δημήτριος Πλαπούτας	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Γεώργ. Δυοβουνιώτης	
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Κωνστ. Προβιλέγιος	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης		Σπῦρος Μῖλιος	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης	Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης		Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης	Ν

Ἀναγνωσθὲν καὶ τὸ ἄρθρον μοναδικὸν ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ψηφοφορηθὲν καὶ τὸ σύνολον δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 38, ἤτοι παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Κατόπιν ἐτέθη ὑπὸ συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 250,000, τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ ἔτους 1858, καὶ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ ψηφοφορηθεῖσα δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 28 ἤτοι παμψηφεί, ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἄνω ψηφολεκτῶν

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματ. πιστώσεως δραχμῶν 250,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τοῦ 1857.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τζάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Ἀντ. Γ. Κριεζῆς	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Βασίλ. Χρησακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτρ. Χρηστίδης	Ν
Γεώργιος Φύλλας		Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Παναγ. Διδωρίκης	Ν
Ἀθανάσιος Διδωρίκης		Γεώργ. Δυοβουνιώτης	
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Κωνσ. Προβιλέγιος	Ν
Γ. Παπαγλιόπουλος	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης		Σπῦρος Μίλιος	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Ῥήγας Παλαμίδης	Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης		Δημήτρος Α. Κουντουριώτης	Ν

Ἀναγνωσθὲν καὶ τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ψηφοφορηθὲν καὶ τὸ σύνολον δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 28 ἤτοι παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἑπομένως ἐτέθη ὑπὸ συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 2,000, τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1857, καὶ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ ψηφοφορηθεῖσα μυστικῶς ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 17 κατὰ 10. Μετὰ τὴν παραδοχὴν δὲ καὶ τοῦ μοναδικοῦ ἄρθρου διὰ χειροτονίας ἐψηφοφορήθη μυστικῶς δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ καὶ ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 20 κατὰ ἑπτά.

Ἀκολούθως ἐτέθη ὑπὸ συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 102,028, ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν τοῦ ἔτους 1858, καὶ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ ψηφοφορηθεῖσα δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 28 ἤτοι παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Κολοκοτρώνη καὶ Παπαγλιοπούλου ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωμ. πιστώσεως δραχ. 102,028 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς χρήσεως τοῦ 1858.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Φύλλας	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἰωάννης Θεοτόκης	
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος		Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Ἀθανάσιος Διδωρίκης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Γεώργιος Δαρειώτης	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Γ. Παπαγλιόπουλος	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Δημήτριος Βούλγαρης	
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀδὰμ Δούκας	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν

Μ. Α. Καΐρης	N	Νικόλ. Μαυρομμάτης	N
Άντών. Κριεζῆς		Άναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Άντών. Μαυρομιχάλης	N	Παναγ. Λιδωρίκης	N
Δημήτριος Πλαπούτας	N	Γεώρ. Δυοβουνιώτης	N
Ἰωάννης Στάϊκος		Κωνς. Προβιλέγιος	N
Ἀνταστ. Μαυρομιχάλης		Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	N	Σπῦρος Μῖλιος	N
Δημήτριος Χατσίσκος	N	Ῥῆγας Παλαμίδης	N
Δημήτριος Χρηστίδης	N	Δημήτ. Α Κουντουριώτης	N

Ἀναγνωσθὲν καὶ τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ψηφοφορηθὲν καὶ τὸ σύνολον δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 28 παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ὡς τὸ ἐπισυνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Μετὰ ταῦτα ἐτέθη ὑπὸ συζήτησιν τὸ περὶ συνοικισμοῦ τῶν Κορινθίων Νομοσχέδιον καὶ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ ψηφοφορηθεῖσα δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 28, παμψηφεὶ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἄνω ψηφολεκτῶν, ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ συνοικισμοῦ τῶν κατοίκων Κορινθ'ας.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	N	Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος		Γεώργιος Δαρειώτης	N
Τάτζης Μαγγίνας	N	Γ. Παπαηλιόπουλος	N
Ἀγαγνώστης Μοναρχίδης	N	Δημήτριος Βούλγαρης	
Χαράλ. Παπαπολίτης	N	Γκίκας Καρακατζάνης	N
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Ἀδάμ Δοῦκας	
Σπυρ. Τρικούπης		Δῆμος Κανελλόπουλος	N
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Κωνσταντῖνος Καναρῆς	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Τσανετάκης Γρηγοράκης	N
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	N	Μ. Α. Καΐρης	N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	
Γεώργιος Ψύλλας		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	N
Ἰωάννης Θεοτόκης		Δημήτριος Πλαπούτας	N

Ἰωάννης Στάϊκος		Παναγ. Λιδωρίκης	N
Ἀναστ. Μαυρομιχάλης		Γεώργ. Δυοβουνιώτης	N
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	N	Κωνς. Προβιλέγιος	N
Δημήτριος Χατσίσκος	N	Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Δημήτριος Χρηστίδης	N	Σπῦρος Μῖλιος	N
Νικόλ. Μαυρομμάτης	N	Ῥῆγας Παλαμίδης	N
Ἀναστ. Σ Χαραλάμπης		Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	N

Ἀναγνωσθέντα καὶ τὰ ἄρθρα αὐτοῦ, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας.

Ἀναγνωσθέντος καὶ τοῦ ἄρθρου 12, ἡ Γερουσία ἐστύστασεν εἰς τὸ ἁρμόδιον ὑπουργεῖον, ὅτι οἱ ἔχοντες κτήματα ἐντὸς τοῦ δήμου Κορίνθου πάροικοι εἶναι δίκαιον νὰ συγκαταταχθῶσιν εἰς τὴν ἀπολαβὴν οἰκοπέδων κατὰ τὸν ὑπόψιν νόμον καθόσον καὶ τὰ κτήρια των ἐπέφερον ἐκ τοῦ καταστρεπτικοῦ σεισμοῦ καὶ τὰ κτήματα αὐτῶν δίδουσι φόρον εἰς τὸν δῆμον αὐτόν. Μετὰ τὴν σύστασιν ταύτην τὸ ἄρθρον 12 ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ἀναγνωσθὲν καὶ τὸ 13 ἄρθρον αὐτοῦ ἐγένετο καὶ τοῦτο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ψηφοφορηθὲν καὶ τὸ σύνολον δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 28, ἤτοι παμψηφεὶ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ὡς τὸ συνημμένον ὧδε πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Μεταταῦτα ἀναγνωσθείσης ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως ἀναφορᾶς τῶν τεσσάρων κληρικῶν τῆς Γερουσίας περὶ συντηρήσεως αὐτῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀργίας τῶν σωμάτων, ἡ Γερουσία ἀπεφάσισε τὸ ἥμισυ τῆς μισθοδοσίας αὐτῶν νὰ λαμβάνωσιν.

Ἀναγνωσθείσης ἐπίσης καὶ τῆς ἑπομένης ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς, ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὰς ἐπ' αὐτῶν γνωμοδοτήσεις τῆς ἐπιτροπῆς καθ' ὁλοκληρίαν.

Ἔκθεσις τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπὴ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Γερουσίας παρουσιασθείσας ἑπομένας ἀναφοράς.

1) Τὴν ἀπὸ 17 Μαρτίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 89, τῶν ἐν Τριπόλει ἐμπόρων καὶ βιομηχάνων, δι' ἧς ἐξαιτοῦνται οὗτοι τὴν ἐλάττωσιν τοῦ διὰ Νόμου ἐπιβαλλομένου φόρου ἐπὶ τῶν εἰς

Ναύπλιον εἰσαγομένων καὶ εἰς Τρίπολιν μεταφερομένων ἐμπορευμάτων ἀπὸ ἑνὸς τοῖς ἑκατὸν εἰς ἓν τέταρτον τοῖς ἑκατόν.

« Ἡ Ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ ἡ παροῦσα εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον. »

2) Τὴν ἀπὸ 9 Ἀπριλίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 192. τοῦ Δημητρίου Καταπόδη ἐξαιτουμένου νὰ τῷ ἀποδοθῶσι τὰ πρὸς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ δημοσίου ὀφειλόμενα κατὰ τὰς περὶ τούτων ἀποφάσεις τοῦ τε Δικαστηρίου τῶν Ἑρετῶν καὶ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν, ἢ ἄλλως νὰ τῷ χορηγηθῇ μηνιαία σύνταξις δραχ. 100, ἢ καὶ τούτου μὴ γινομένου, νὰ διορισθῇ δεσμοφύλαξ εἰς τὰς φυλακὰς τῶν Πατρῶν.

« Ἡ Ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν. »

3) Τὴν ἀπὸ 10 Ἀπριλίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 103, τῆς Αἰκατερίνης Χήρας Γεωργίου Τουρτούρη, ἐξαιτουμένης νὰ τῇ χορηγῆται ἡ ἐκ δραχ. 86 μηνιαία σύνταξις, τὴν ὁποίαν πρότερον ἐλάμβανε, καὶ τὴν ὁποίαν, μετὰ τὸν θάνατον τῆς θυγατρός της, ἠλάττωσε τὸ Ὑπουργεῖον εἰς δραχ. 48, μὴ ἐπαρκούσας ὅλως εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς οἰκογενείας, τοῦ πολλὰ ὑπὲρ τῆς αὐτονομίας τῆς πατρίδος ἀπολέσαντος καὶ μηδὲν εἰς αὐτὴν ἀφήσαντος μακαρίτου Τουρτούη.

« Ἡ Ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ συσταθῇ ἡ παροῦσα εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον. »

4) Τὴν ἀπὸ 9 Ἀπριλίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 104. τῆς Μεταξιᾶς Δ. Ν. Ὀλυμπίου ἐπικαλουμένης τὴν πρόνοιαν τῆς Γερουσίας ὑπὲρ τῆς περιθάλψεως τῆς οἰκογενείας της.

« Ἡ Ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ συσταθῇ ἡ αἴτησις τῆς ἀναφερομένης εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον. »

5) Τὴν ἀπὸ 11 Ἀπριλίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 105, τοῦ Δ. Νικούτα ἰατροῦ, ὑπηκόου Ἕλληνος, παραπονουμένου κατὰ τοῦ Προξένου Θεσσαλονίκης ὡς ἀτόπως κατ' αὐτοῦ προσφερθέντος καὶ προσωποκρατήσαντος αὐτόν, καὶ ἐξαιτουμένου διὰ ταῦτα τὴν δέουσαν ἱκανοποίησιν κατὰ τῆς τοιαύτης ἀναγωγῆς τοῦ ρηθέντος Προξένου.

« Ἡ Ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν.

6) Τὴν ἀπὸ 11 Ἀπριλίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 106, τοῦ Π. Τουρξόγλου, ἐξαιτουμένου τὴν ἀποζημίωσίν του διὰ τὰς ὁποίας κατὰ τὸν ἀγῶνα προσέφερεν ὑπὲρ τοῦ Ἔθνους μεγάλας χρηματικὰς θυσίας, καὶ τὴν ἀπονομὴν τοῦ ἀνήκοντος αὐτῷ στρατιωτικοῦ βαθμοῦ χάριν τῶν πρὸς τὴν πατρίδα προσωπικῶν ἐκδουλεύσεών του.

« Ἡ Ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν.

7) Τὴν ἀπὸ 27 Μαρτίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 107, τοῦ Ν. Λάσκαρη, διὰ τῆς οὗτος καταγγέλλει τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικὸν πρόξενον Κ. Α. Παλαιολόγον ἐπὶ διαφόροις παρανομίαις καὶ καταχρήσεσι, καὶ παραπονεῖται κατὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, ὡς ἀδιαφοροῦντος καὶ παραβλέποντος τὰς κατὰ τοῦ ρηθέντος προξένου κατηγορίας.

« Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν. »

8) Τὴν ἀπὸ 29 Μαρτίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 113 τοῦ Τ. Μανταφούνη, παραπονουμένου κατὰ τῆς Διευθύνσεως τῆς Διοικητικῆς Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν ὡς παραβιασάσης τὸ ἄσυλον τῆς οἰκίας του καὶ προσβαλούσης αὐτὸν ἐπὶ μίαν νύκτα καὶ τὸ πλεῖστον τῆς ἐποὺσης.

« Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν. »

9) Τὴν ἀπὸ 21 Ἀπριλίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 125 τοῦ Χριστοδούλου Καπιτανάκη, ἐξαιτουμένου νὰ συμπεριληφθῇ εἰς τὸ περὶ συντάξεων Νομοσχέδιον καὶ ἡ ἀγαμος θυγάτηρ τοῦ ποτὲ Γεωργάκη Καπετανάκη.

« Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον. »

10) Τὴν ἀπὸ 22 Ἀπριλίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 127, τῆς Σουλτάνας χήρας Κωνσταντίνου Δουμπιώτου ἀντισυνταγματάρχου, ἐξαιτουμένης νὰ συμπεριληφθῇ καὶ αὐτὴ, ὡς καὶ ἡ ἄγαμος θυγάτηρ της, εἰς τὸ περὶ συντάξεων Νομοσχέδιον.

« Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον. »

11) Τὴν ἀπὸ 25 Ἀπριλίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 128 τοῦ Ν. Θεολογίδου παραπονουμένου κατὰ τοῦ ἐν Βραΐλᾳ Ἑλληνικοῦ ὑποπροξένου ὡς ἀδικήσαντος αὐτὸν διὰ τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ οἰνοπωλείου καὶ πολλὰς ἄλλας ἐναντίων τῶν ὑπηκόων Ἑλλήνων πράττοντος ἀδικίας καὶ παρανομίας.

« Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν. » Ἐν Ἀθήναις, τὴν 28 Ἀπριλίου 1858.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Ε. Χ. Πέτρου, Ν. Μαυρομμάτης, Ν. Ι. Μέξης, Ι. Πηξιμάδης.

Προσελθών κατόπιν ὁ Κ. Πρωθυπουργὸς καὶ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργὸς, ἀνέγνωσε τὸ περὶ τῆς λήξεως τῆς Β'. συνόδου τῆς Ε'. Βουλευτικῆς περιόδου Β. Διάταγμα, ἔχον οὕτω·

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 30 τοῦ Συντάγματος κηρύττομεν τὴν λῆξιν τῆς Β'. Συνόδου τῆς Ε'. Βουλευτικῆς Περιόδου.

Ὁ Ἡμέτερος Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν θέλει κοινοποιήσει τὸ παρὸν Διάταγμα εἰς τὴν Γερουσίαν, ὁ δὲ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν εἰς τὴν Βουλήν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 29 Ἀπριλίου 1858.

Ο Θ Ω Ν.

ΑΘ. Α. ΜΙΑΟΥΛΗΣ.
Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.»

Ἀναγνωσθέντων κατόπιν τῶν πρακτικῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως καὶ ὑπογραφθέντων ὁ Πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ο Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου.
Ν. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ

Β'. ΣΥΝΟΔΟΝ ΤΗΣ Ε'. ΠΕΡΙΟΔΟΥ

ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΓΕΡΟΥΣΙΑΣ.

Σελ.

Συνεδρίασις τῆς 20 Νοεμβρ'ου 1857 ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἐκλογὴ τῶν Ἀντιπροέδρων καὶ Γραμματέων τῆς Γερουσίας 1
Ἀνάγνωσις διαγγέλματος τοῦ Κ. Πρωθυπουργοῦ δι' οὗ γνωστοποιεῖται ἡ παραίτησις ἀπὸ τῆς Πρωθυπουργίας τοῦ Κ. Δ. Γ. Βούλγαρη καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης Κ. Μ. Σκαλιστήρη, καὶ ἡ ἀντικατάστασις τοῦ μὲν πρώτου διὰ τοῦ Κ. Ἀθ. Μιαούλη, διορισθέντος Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν τοῦ Κ. Προβελεγίου, τοῦ δὲ Κ. Ῥάλλη ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης 6

Συνεδρίασις τῆς 29 Νοεμβρίου 1857 ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀνάγνωσις διαγγέλματος τοῦ Προεδρείου τῆς Βουλῆς περὶ τῶν ἀρχαιρεσιῶν αὐτῆς . . . . . »
Ἄδεια τριμήνου ἀπουσίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ἰω. Θεοτόκη »
Ἀπόφασις τοῦ νὰ μὴ δίδηται εἰμὴ διὰ μίαν μόνην φορὰν εἰς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστὰς τεσσαρακονθήμερος ἄδεια ἀπουσίας καθ' ὅλην τὴν Σύνοδον 7
Ἀνάγνωσις ἀναφορᾶς τῆς χήρας Α. Παπαδιαμαντοπούλου καὶ παραπομπὴ αὐτῆς εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Ἀναφορῶν Ἐπιτροπήν »
Ἐκλογὴ ὡς Ταμίου τῆς Γερουσίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Γ. Δαριώτου 10

Συνεδρίασις τῆς 11 Δεκεμβρίου 1857 ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἄδεια τριακονθημέρου ἀπουσίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Δ. Γ. Βούλγαρη 12
Εἰσαγωγὴ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν Γ'. Σύνοδον τῆς Δ'. Περιόδου . . . . . »
Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν ἐνεστῶσαν Σύνοδον 17

Συνεδρίασις τῆς 14 Δεκεμβρίου 1857 ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἔγκρισις τῆς περὶ τριακονθημέρου παρατάσεως τῆς ἀδείας ἀπουσίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Τζανετάκη, αἰτήσεως αὐτοῦ . . 20
Ἀπόφασις περὶ πληρωμῆς τῆς διὰ τὸν Νοέμβριον ἀποζημιώσεως τῶν Γερουσιαστῶν ΚΚ. Στείκου καὶ Καίρη 21
Ἐπερώτησις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Παλαμίδου περὶ τῆς ἀθλίας καταστάσεως τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν σταφιδαμπέλων καὶ ἀπόφασις

Σελ.

τοῦ νὰ δηλώσιν αἱ περὶ τούτου δέουσαι πληροφορίαι ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ εἰς τὴν προσεχῆ Συνέδρασιν 21

Παρακατάθεσις ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν τῶν ἐν τῇ Βουλῇ εἰσαχθέντων Ἀπολογισμῶν τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1854 καὶ 1855 24

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν ἐνεστῶσαν Σύνοδον 25

Συνεδρίασις τῆς 16 Δεκεμβρίου 1857 ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀνάγνωσις καὶ ἐπικύρωσις τῶν Πρακτικῶν τῆς προλαβούσης Συνεδριάσεως 34

Συνεδρίασις τῆς 17 Δεκεμβρίου 1857 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας καὶ περὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ 1858 35

Ὁμοίως περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως δρ. 25,000 ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ 1857 προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν . 36

Ἀνάγνωσις Βουλεύματος τῆς Βουλῆς περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως δρ. 100,000 διὰ τὴν ἑορτὴν τῆς 25 Ἰανουαρίου 1858 37

Συνεδρίασις τῆς 18 Δεκεμβρίου 1857 ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ ἀνωτέρω Προβουλεύματος τῆς Βουλῆς 39

Συνεδρίασις τῆς 20 Δεκεμβρίου 1857 ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀνάγνωσις τῶν ἐκθέσεων τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Νομοσχεδίων περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 25,000, καὶ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας διὰ τὸ 1858 58

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν Γ'. Σύνοδον τῆς Δ'. Περιόδου 60

Συνεδρίασις τῆς 21 Δεκεμβρίου 1857 ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας κλπ. διὰ τὸ 1858 Νομοσχεδίου 61

Ὁμοίως τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 25,000 66

Συνεδρίασις τῆς 30 Δεκεμβρίου 1858 ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ παραστάσεως τοῦ ΠΑ'. Νόμου 76

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις καθημέρα τοῦ αὐτοῦ Νομοσχεδίου ὡς κατεπείγοντος 79

Συνεδρίασις τῆς 31 Δεκεμβρίου 1857 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1850 . . 81

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐλαττώσεως τοῦ ἐξαγωγικοῦ τέλους καὶ ἐγγείου φόρου ἐπὶ τοῦ σταφιδοκάρπου 88

Σελ.

Συνεδρίασις τῆς 4 Ἰανουαρίου 1858 ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἀνάγνωσις ἐγγράφου τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ἐθνικῆς τραπέζης περὶ τοῦ ἰσολογισμοῦ αὐτῆς διὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑξαμηνίαν . 91

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρ. 22 τοῦ ἀστικοῦ Ἑλλην. νόμου . . . . . »

Συνεδρίασις τῆς 13 Ἰανουαρίου 1858 ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρ. 22 τοῦ ἀστικοῦ νόμου . . 93

Συνεδρίασις τῆς 14 Ἰανουαρίου 1858 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρ. 22 τοῦ ἀστικοῦ Ἑλλην. νόμου, ὅπως ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Γερουσίας 94

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ συστάσεως ἐν Γαλατᾷ Ναυτιλιακοῦ τμήματος τοῦ ἐμπορικοῦ Γραφείου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικῆς Πρεσβείας 122

Συνεδρίασις τῆς 16 Ἰανουαρίου 1858 ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀνάγνωσις τῶν Πρακτικῶν τῆς ἀνωτέρω Συνεδριάσεως . . 123

Συνεδρίασις τῆς 18 Ἰανουαρίου 1858 ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Πλήρωσις μεγάλης πρεσβύστεως διὰ τὴν ἑορτὴν τῆς 25 Ἰανουαρίου 124

Συνεδρίασις τῆς 5 Φεβρουαρίου 1858 ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συστάσεως ἐν Γαλατᾷ Ναυτιλιακοῦ τμήματος . . . 124

Ἐπαναληπτικὴ ἐπερώτησις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Παλαμίδου περὶ συστάσεως γεωργικῶν τραπεζῶν κλπ. 125

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐπὶ τῶν ζώων καὶ μελισσίων φόρων 126

Ὁμοίως περὶ ἀποζημιώσεως καὶ ἀνταλλαγῆς τῶν οἰκοπέδων τῆς πόλεως Πατρῶν 135

Ὁμοίως περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 50,000 ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ 1859 προϋπολ. τοῦ ὑπουργ. τῶν Ναυτικῶν 147

Συνεδρίασις τῆς 14 Φεβρουαρίου 1858 ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐπὶ τῶν ζώων καὶ μελισσίων φόρων 149

Ὁμοίως περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 50,000 τοῦ ὑπουργ. τῶν Ναυτικῶν 153

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συστάσεως ἐν Γαλατᾷ Ναυτιλιακοῦ τμήματος, καθ' ἃς ὑπέστη τροπολογίας 154

Συνεδρίασις τῆς 17 Φεβρουαρίου 1858 ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ χωρητικότητος τῶν ἐμπορικῶν πλοίων Α'. κλάσεως 164

Ὁμοίως περὶ προσαρτήσεως τῆς Νήσου Σκόρου εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Καρυστίας 167

Ὁμοίως περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως δρ. 50,000 πρὸς βοήθειαν τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ παθόντων Κορινθίων 169

Ὁμοίως περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ζώων καὶ μελισσίων φόρου 171

Σελ.

Ὁμοίως περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 302,879 21/00 ἐπὶ τοῦ προϋπολ. τοῦ ὑπουργ. τῶν Οἰκονομικῶν 171

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 50,000 ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ 1857 προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν 184

Συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐπὶ τῶν ζώων καὶ μελισσίων φόρων 188

Συνεδρίασις τῆς 20 Φεβρουαρίου 1858 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως δρ. 50,000 πρὸς βοήθειαν τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ παθόντων Κορινθίων 199

Συνέχεια τῆς συζητήσεως καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐπὶ τῶν ζώων καὶ μελισσίων φόρων 202

Συνεδρίασις τῆς 20 Φεβρουαρίου 1858 ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ προσθήκης ἐξωτερικῶν ὑπαλλήλων καὶ περὶ συμπληρώσεως τοῦ περὶ προξενικῶν ἀρχῶν νόμου 221

Ὁμοίως περὶ ἡμερησίας μερίδος ἄρτου τοῦ στρατοῦ . . . 227

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσαρτήσεως τῆς Νήσου Σκύρου εἰς τὴν ἐπαρχ. Καρυστίας 228

Ὁμοίως περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ζώων καὶ μελισσίων φόρου . . . . . »

Ὁμοίως περὶ χωρητικότητος τῶν Ἑλλ. ἐμπορικῶν πλοίων Α'. κλάσεως 229

Συνεδρίασις τῆς 21 Φεβρουαρίου 1858 ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ προσθήκης ὑπαλλήλων τινῶν εἰς τὰ τελωνεῖα Α', τάξεως 230

Ὁμοίως περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 50900 ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ 1857 προϋπ. τοῦ ὑπουργ. τῆς Δικαιοσύνης 231

Ἀνάγνωσις ἐγγράφου τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν περὶ βοηθείας τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ παθόντων Κορινθίων 232

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἡμερησίας μερίδος ἄρτου τοῦ στρατοῦ 233

Ὁμοίως περὶ προσαρτήσεως τῆς Νήσου Σκύρου εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Καρυστίας 238

Ὁμοίως περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἐπὶ τῶν ζώων καὶ μελισσίων φόρων διὰ τὸ 1858 243

Ὁμοίως περὶ χωρητικότητος τῶν Ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν πλοίων Α', τάξεως 245

Συνεδρίασις τῆς 25 Φεβρουαρίου 1858 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 302,879 21 ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ 1857 προϋπολ. τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν 247

Ὁμοίως δρ. 50,900 ἐπὶ τοῦ προϋπολ. τοῦ ὑπουργ. τῆς Δικαιοσύνης τοῦ 1857 248

Ὁμοίως περὶ προσθήκης ἐξωτερικῶν ὑπαλλήλων καὶ περὶ συμπληρώσεως τοῦ περὶ Προξενικῶν ἀρχῶν Νόμου . . . . . »

Σελ.

Συνεδρίασις τῆς 27 Φεβρουαρίου 1858 ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσθήκης ὑπαλλήλων τινῶν εἰς τὰ τελωνεῖα α. τάξεως . 250

Ἐπερώτησις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα περὶ τῆς ἐπιβαλλομένης προσωπικῆς ἐργασίας ἐπὶ διαφόρων πολιτῶν 251

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 302,879 21|100 ἐπὶ τοῦ προϋπολ. τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1857 254

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 50900 ἐπὶ τοῦ προϋπολ. τοῦ ὑπουργ. τῆς Δικαιοσύνης διὰ τὸ 1857 257

Ἐπερώτησις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα περὶ τοῦ ἂν Γερουσιαστὴς δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ συγχρόνως καὶ καθήκοντα ἐνόρκου, καὶ ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως τῆς ἐπερωτήσεως ταύτης εἰς ἄλλην Συνεδρίασιν 258

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσθήκης ἐξωτερικῶν ὑπαλλήλων καὶ περὶ συμπληρώσεως του περὶ προξενικῶν ἀρχῶν Νόμου 260

Συνεδρίασις τῆς 1 Μαρτίου 1858 ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἄδεια ἀπουσίας τεσσαρακονθημέρου τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Κ. Κανάρη 272

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1850 273

Συνεδρίασις τῆς 4 Μαρτίου 1858 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Εἰσαγωγὴ τριῶν Νομοσχεδίων περὶ πολιτογραφήσεως τῶν Κυρίων Σ. Σίνα, Ἀποστόλου Ἀρσάκη καὶ Δ. Βιρναδάκη . . 300

Ἐπανάληψις τῆς ἐπερωτήσεως περὶ συστάσεως Γεωργικῶν Τραπιζῶν κτλ. καὶ ἀπάντησις τοῦ Κ. ὑπουργ. τῶν Ἐσωτερικ. 301

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσθήκης ὑπαλλήλων τινῶν εἰς τὰ τελωνεῖα α. τάξεως 311

Συνεδρίασις τῆς 8 Μαρτίου 1858 ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἄδεια ἀπουσίας τριμήνου τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ἰω. Θεοτόκη 314

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Νομοσχεδίων περὶ πολιτογραφήσεως τῶν Κυρίων Σ. Σίνα, Λ. Ἀρσάκη καὶ Δ. Βιρναδάκη . . . . . »

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀποζημιώσεως καὶ ἀνταλλαγῆς τῶν οἰκοπέδων τῆς πύλης Πατρῶν 315

Συνεδρίασις τῆς 10 Μαρτίου 1858 ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως τῶν ἀρθρ. 565 καὶ 568 τῆς ποινικῆς Δικονομίας 320

Ἐπιψήφισις τῶν Νομοσχεδίων περὶ πολιτογραφήσεως τῶν Κυρίων Σίνα, Ἀρσάκη καὶ Μπιναρδάκη 322

Συνεδρίασις τῆς 13 Μαρτίου 1858 ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀγγελία περὶ ἀποδημίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Γ. Κουντουριώτου 323

Ἀπόφασις ὅτι ἡ Γερουσία συμπληροῦται διὰ τῆς παρουσίας 23 μελῶν αὐτῆς . . . . . »

Ἄδεια ἀπουσίας τριακονθημέρου τοῦ Γερουσ. Κ. Ἰω. Σταϊκου »

Σελ.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως τῶν ἄρθρ. 565 καὶ 568 τῆς ποινικῆς Δικονομίας 324
Ὁμοίως τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν Ἐπιτροπῆς 325
Ἀνάγνωσις ἀναφορᾶς τῶν πολιτῶν Αἰγίου ὑπὸ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κυρίου Δούκα παραπονουμένων κατὰ τῆς παραχωρήσεως ἐθνικῶν σταφιδαμπέλων τοῦ Ἀλεξανδροπούλου 328

Συνεδρίασις τῆς 14 Μαρτίου 1858 ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀνάγνωσις ἐγγράφων τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν περὶ μνημοσύνου ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμν. Γ. Κουντουριώτου καὶ περὶ πενταημέρου πενθηφορίας ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ 329
Ἀνάγνωσις ἀναφορᾶς διαφόρων πλοιάρχων Χίων Ἑλλήνων παραπονουμένων κατὰ τοῦ ἐν Χίῳ Ἕλλην. Προξένου . . . . »
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως τῶν ἄρθρων 565 καὶ 568 τῆς ποινικῆς Δικονομίας . . 330
Ὁμοίως τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν Ἐπιτροπῆς . . 339

Συνεδρίασις τῆς 17 Μαρτίου 1858 ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀποζημιώσεως καὶ ἀνταλλαγῆς τῶν οἰκοπέδων τῆς πόλεως Πατρῶν . . 341

Συνεδρίασις τῆς 18 Μαρτίου 1858 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀνάγνωσις τῶν Πρακτικῶν τῆς ἀνωτέρω Συνεδριάσεως . . 354

Συνεδρίασις τῆς 27 Μαρτίου 1858 ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συντάξεως τῶν χηρῶν καὶ περὶ προικίσεως τῶν θυγατέρων τῶν ἀειμνήστων Ἀλ. Ἀράου καὶ Γεωργίου Κουντουριωτῶν 355
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις αὐθημερὸν τοῦ αὐτοῦ Νομοσχεδίου 357

Συνεδρίασις τῆς 8 Ἀπριλίου 1858 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀνάγνωσις ἐγγράφου τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν συνοδεύοντος τὸν λογαριασμὸν τῆς διαχειρίσεως τοῦ ὑπουργ. τούτου διὰ τὸ 1857 372
Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ παρατάσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1856 Νόμου περὶ ἐπιβολῆς φόρου ἐπὶ τοῦ ἐξαγομένου ἐκ τῆς Θήρας οἴνου . . . . . »
Ὁμοίως περὶ ἐπιβολῆς τοπικῶν φόρων ἐπὶ τῶν τεσσάρων δήμων τῆς Νήσου Θήρας 375

Συνεδρίασις τῆς 11 Ἀπριλίου 1858 ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Εἰσαγωγὴ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1859 377
Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ καταργήσεως τοῦ ἐξαγωγικοῦ τέλους ἐπὶ τῶν σιτηρῶν καὶ τῆς ἐλαττώσεως ἄλλων τινῶν εἰδῶν τοῦ δασμολογίου 383
Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ χαρακτηρισμοῦ ὡς ἐθνικῆς τῆς ἀπὸ Κύμης εἰς τὸν ὁμώνυμον ὅρμον ἀγούσης ὁδοῦ . . . 385
Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐπιβολῆς τοπικῶν φόρων ἐπὶ τῶν τεσσάρων δήμων τῆς Νήσου Θήρας 387
Ὁμοίως ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ παρατάσεως τοῦ ἀπὸ 22

Σελ.

7βρίου 1856 Νόμου περὶ ἐπιβολῆς φόρου ἐπὶ τοῦ ἐξαγομένου ἐκ τῆς Θήρας οἴνου 388

Συνεδρίασις τῆς 12 Ἀπριλίου 1858 ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐπιβολῆς δημοτικοῦ τέλους ἐπὶ τῶν πλοίων Γαλαξειδίου 389
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐπιβολῆς τοπικῶν φόρων ἐπὶ τῶν τεσσάρων δήμων τῆς Νήσου Θήρας . . 391

Συνεδρίασις τῆς 14 Ἀπριλίου 1858 ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ καταργήσεως τοῦ ἐξαγωγικοῦ τέλους τῶν σιτηρῶν κτλ. . 394
Ὁμοίως περὶ χαρακτηρισμοῦ ὡς ἐθνικῆς τῆς ἀπὸ Κύμης εἰς τὸν ὁμώνυμον ὅρμον ἀγούσης ὁδοῦ 395
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐπιβολῆς φόρου ἐπὶ τοῦ ἐξαγομένου ἐκ τῆς Θήρας οἴνου 396
Ὁμοίως περὶ ἐπιβολῆς δημοτικοῦ τέλους ἐπὶ τῶν πλοίων Γαλαξειδίου 407

Συνεδρίασις τῆς 15 Ἀπριλίου 1858 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως δρ. 1,200,000 ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ 1858 προϋπολογ. τοῦ ὑπουργ. τῶν Ναυτικῶν 411
Ὁμοίως περὶ αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν δικαστ. ὑπαλλήλων 412
Ἀνάγνωσις ἐγγράφου τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ὑποβάλλοντος τὸν ἀπολογισμὸν τῆς διαχειρίσεώς του διὰ τὸ 1857 . 418
Ὁμοίως τῶν Στρατιωτικῶν ὁμοίως . . . »
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ χαρακτηρισμοῦ ὡς ἐθνικῆς τῆς ἀπὸ Κύμης εἰς τὸν ὁμώνυμον ὅρμον ἀγούσης ὁδοῦ 419
Ὁμοίως περὶ καταργήσεως τοῦ ἐξαγωγικοῦ τέλους ἐπὶ τῶν σιτηρῶν κτλ 420

Συνεδρίασις τῆς 21 Ἀπριλίου 1858 ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1859 . . 424
Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ διαδικασίας τῶν περὶ τύπου καὶ τῶν πολιτικῶν πλημμελημάτων 429
Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 1,200,000 ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ 1858 εἰδικοῦ προϋπολ. τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργ. . 434
Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν δικαστ. ὑπαλλήλων . 435
Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ ἀπαλλαγῆς τῶν κατόχων τῶν ἐπὶ τῆς παραλίας Σύρου κειμένων ἐν. γηπέδων ἐκ τοῦ τόκου τῆς ὑπερημερίας 439
Ὁμοίως περὶ ἀναπληρωτ. πιστώσεως δρ. 3825 ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ 1857 εἰδικοῦ προϋπολ. τοῦ ὑπουργ. τῶν Στρατιωτικῶν . . 442
Ὁμοίως 8,063 διὰ τὸ 1857 τῶν Ναυτικῶν . . 443
Ὁμοίως 509,000 » 1858 τῶν Ἐσωτερικῶν . 444
Ὁμοίως 252,081 67|100 » 1858 τῶν Οἰκονομικῶν . 446
Ὁμοίως 206,675 88|100 » 1857 » » . . . 452

Σελ.

Ὁμοίως 46,000 » 1858 τῶν Ἐκκλησιαστικῶν 457
Ὁμοίως 11,500 » » » » . . . 460
Ὁμοίως περὶ ἀναστολῆς τοῦ περὶ γραμματοσήμου νόμου . . 461

Συνεδρίασις τῆς 22 Ἀπριλίου 1858 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτ. πιστώσεως δρ. 1,200,000 462
Ὁμοίως περὶ ἀπαλλαγῆς τῶν κατόχων τῆς ἐπὶ τῆς παραλίας Σύρου γηπέδων ἐκ τοῦ τόκου τῆς ὑπερημερίας 468
Ὁμοίως περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 3825 . . . 469
Ὁμοίως 8,063 471
Ὁμοίως 509,000 473
Ὁμοίως 252,081 67 475
Ὁμοίως 206,675 88 476
Ὁμοίως 46,000 478
Ὁμοίως 11,500 480
Ὁμοίως περὶ ἀναστολῆς τοῦ περὶ γραμματοσήμου νόμου . 482

Συνεδρίασις τῆς 24 Ἀπριλίου 1858 ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ περὶ κυρώσεως τῶν ἰσοδῶν τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1859 Νομοσχεδίου 484
Ὁμοίως τοῦ εἰδικοῦ προϋπολ. τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τὸ 1859 496
Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ παρατάσεως τοῦ Νόμου δι' οὗ ἀπαγορεύεται ἡ ἐξόρυξις τῆς Σμύριδος καὶ ἄλλων ὀρυκτῶν 503

Συνεδρίασις τῆς 25 Ἀπριλίου 1858 ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ διαδικασίας τῶν περὶ τύπου καὶ τῶν πολιτικῶν πλημμελημάτων 504
Συζήτησις τοῦ εἰδικοῦ προϋπολ. τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου διὰ τὸ 1859 ἔτος 505
Ὁμοίως τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργείου 514
Ὁμοίως τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν 545

Συνεδρίασις τῆς 23 Ἀπριλίου 1858 ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Συζήτησις τοῦ εἰδικοῦ προϋπολ. ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργείου διὰ τὸ 1859 526
Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συντάξεων καὶ προικίσεων τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ὑπὲρ πατρίδος ἀγωνισθέντων . . 532
Συζήτησις τοῦ εἰδικοῦ προϋπολ. τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου διὰ τὸ 1859 534
Ὁμοίως τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν 541
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1859 544
Εἰσαγωγὴ τοῦ περὶ ἐγγείων φόρων Νομοσχεδίου διὰ τὸ 1858 ἔτος 545
Πρότασις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα περὶ καταργήσεως τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ περὶ διαρκείας τῶν Συνόδων τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων νόμου 551

Σελ.

Συνεδρίασις τῆς 28 Ἀπριλίου 1858 ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 63,269 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολ. τοῦ ὑπουργ. τῶν Στρατιωτικῶν τοῦ 1858 552
Ὁμοίως περὶ παραχωρήσεως εἰς τὰς Δυνάμεις Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας τῆς ἐν Πειραιεῖ ἐθν. γῆς ἐφ' ἧς κεῖται τὸ κοιμητήριον τοῦ Συμμαχικοῦ στρατοῦ 555
Ὁμοίως περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐξαγωγικοῦ τέλους τῆς Κορινθιακῆς σταφίδος . . . . . »
Ὁμοίως περὶ ἀγορᾶς διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου μέχρι 400 χιλιάδων ὀκάδων ἅλατος ξενικοῦ 553
Ὁμοίως περὶ συνοικισμοῦ τῶν Κορινθίων 556
Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα καὶ τοῦ Κυρίου Μανάκη πληρεξουσίου τῆς Κυρίας Ἑλένης χήρας τοῦ Γ. Τσιτσᾶ ἀφορώσας τὰς μέχρι τοῦδε ἐνεργείας των πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Σταυριάρη 559
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἐγγείων φόρων διὰ τὸ 1858 565
Ὁμοίως περὶ ἐξαγωγικοῦ τέλους τῆς Κορινθ. σταφίδος . . 571
Ὁμοίως περὶ ἀναπληρωτ. πιστώσεως δρ. 63,269 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργ. τῶν Στρατιωτικῶν διὰ τὸ 1858 572
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ παρατάσεως τοῦ Νόμου ΥΚΘ' περὶ Σμύριδος καὶ ἄλλων ὀρυκτῶν . . 573
Ὁμοίως περὶ συντάξεως καὶ προικίσεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀγωνιστῶν 581
Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ χορηγήσεως δρ. 1000 κατὰ μῆνα εἰς τὸν Κ. Α. Γ. Καποδίστριαν 615
Ὁμοίως περὶ πληρωμῆς δρ. 59,000 εἰς τὸν στρατηγὸν Ῥικάρδον Τζούρτζ 616

Συνεδρίασις τῆς 29 Ἀπριλίου 1858 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τῶν πολιτικῶν καὶ τῶν τοῦ τύπου πλημμελημάτων 617
Ὁμοίως περὶ παραχωρήσεως εἰς τὰς Δυνάμεις Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας τῆς ἐν Πειραιεῖ ἐθν. γῆς ἐφ' ἧς κεῖται τὸ κοιμητήριον τοῦ Συμμαχικοῦ στρατοῦ 690
Ὁμοίως περὶ ἀγορᾶς διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου 400,000 ὀκάδων ξενικοῦ ἅλατος 691
Ὁμοίως περὶ διανομῆς ἐθνικῶν βοσκῶν 693
Ὁμοίως περὶ πληρωμῆς δρ. 59,000 εἰς τὸν στρατηγὸν Ῥικάρδον Τζούρτζ 695
Ὁμοίως περὶ χορηγήσεως δρ. 1000 κατὰ μῆνα εἰς τὸν Κ. Α. Γ. Καποδίστριαν . . . . . »
Εἰσαγωγὴ καὶ συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀτμοπλοϊκῆς συμβάσεως μεταξὺ τῆς γεν. Διευθύνσεως τῶν Ταχυδρομείων τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἐν Μασσαλίᾳ Φωκαϊκῆς Ἑταιρίας 696
Ὁμοίως περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 150,000 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολ. τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερ. διὰ τὸ 1857 702

Σελ.

Ὁμοίως περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσ. δρ. 465,800 81|100 ἐπὶ τοῦ προϋπολ. τοῦ αὐτοῦ ὑπουργ. διὰ τὸ 1857 704

Ὁμοίως περὶ ὁμοίας πιστώσεως δρ. 50,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογ. τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου διὰ τὸ 1857 704

Ὁμοίως περὶ ὁμοίας πιστώσεως δρ. 285,096 74|100 ἐπὶ τοῦ προϋπολογ. τοῦ αὐτοῦ ὑπουργ. διὰ τὸ 1858 705

Ὁμοίως περὶ ὁμοίας πιστώσεως δρ. 250,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογ. τοῦ αὐτοῦ ὑπουργ. διὰ τὸ 1858 706

Ὁμοίως περὶ ὁμοίας πιστώσεως δρ. 2000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογ. τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τὸ 1857 . . . . »

Ὁμοίως περὶ ὁμοίας πιστώσεως δρ. 102,028 ἐπὶ τοῦ προϋπολογ. τοῦ ὑπουργ. τῶν ἐξωτερικῶν διὰ τὸ 1858 707

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συνοικισμοῦ τῶν Κορινθίων 714

Ἀπόφασις τοῦ νὰ λαμβάνωσιν οἱ Κληρικοὶ τῆς Γερουσίας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀργίας τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων τὸ ἥμισυ τοῦ μισθοῦντων 715

Συζήτησις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν Ἐπιτροπῆς καὶ παραδοχὴ τῶν ἐπ' αὐτῶν γνωμοδοτήσεών της 716

Ἀνάγνωσις Βασιλικοῦ Διατάγματος δι' οὗ κηρύττεται ἡ λῆξις τῆς ἐνεστώσης Β'. Συνόδου τῆς Ε'. Βουλευτικῆς Περιόδου 718

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ